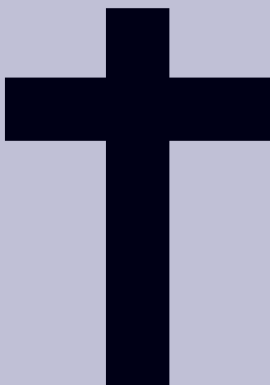


Nukumanu



The New Testament in the Nukumanu language of Papua New
Guinea

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287

Contents

Matiu	1
Mak	86
Luk	140
Jon	231
Na hehekau	296
Rom	376
1 Korin	412
2 Korin	447
Galesia	470
Efesus	483
Filipai	495
Kolosi	504
1 Tesalonaika	512
2 Tesalonaika	519
1 Timoti	524
2 Timoti	534
Taitus	541
Filemon	545
Hibru	547
Jems	572
1 Pita	581
2 Pita	591
1 Jon	597
2 Jon	606
3 Jon	608
Jut	610
Revelesen	613

Matiu

Te Rono Tauareka Matiu e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Jisas ku haanau iho 1.1—2.23

Te kaamata te Rono Tauareka 3.1—4.11

Jisas e tokonaki na tama i Galili 4.12—18.35

Jisas ku haere i Jerusalem 19.1—20.34

Jisas ku taapiri i Jerusalem 21.1—27.66

Jisas ku ora muri 28.1—28.20

Na tipuna Jisas Krai

(Luk 3.23–38)

¹ Teenei te moe iho na tipuna Jisas Krai te mokopuna Devit raa, tena Devit he mokopuna Abraham.

² 6a Aanei na inoa na tipuna Jisas Krai kaamata Abraham haere no tae te saaita te tuku Devit: Abraham, Aisak, Jekop, Juda ia ma na taina aia raa, tena Peres laaua ma Sera (te tinna laaua raa ko Tamar), Hesron, Ram, Aminadap, Nason, Salmon, Boas (te tinna aia raa ko Rehap), Obet (te tinna aia raa ko Rut), Jesi, tena te tuku Devit.

^{6b} 11 Tena kaamata Devit haere no tae te saaita na tama Israel raa nitooria nokkave i Babilon: Devit, Solomon (te tinna aia raa ko te avana Uria i mua), tena Rehoboam, Abaija, Asa, Jehosafat, Jehoram, Usaia, Jotam, Ahas, Heseakaia, Manase, Amon, Josaia, tena Jehoiakin ia ma na taina aia raa.

¹² 16 Aanei alaa tipuna taatou e mmau hoki i roto te launiu kaamata te saaita imuri na tama Israel raa nitooria nokkave i Babilon haere no tae te saaita Jisas ni haanau iho: Jehoiakin, Sealtiel, Serubabel, Abiut, Eliakim, Asor, Sadok, Akim, Eliut, Eliesa, Matan, Jekop, tena Josep te avana Meri te tinna Jisas tera na tama e kanna ma ko te Mesaia raa.

¹⁷ Ia tena eisi sanahuru ma haa natautama kaamata te saaita Abraham haere no tae te saaita Devit, tena eisi hoki teeraa sanahuru ma haa natautama kaamata te saaita Devit haere no tae te saaita na tama Israel raa nitooria nokkave i Babilon raa, tena eisi hoki teeraa sanahuru ma haa natautama kaamata te saaita na tama Israel raa nitooria nokkave i Babilon haere no tae te saaita Jisas ni haanau iho raa.

Jisas Krai ku haanau iho

(Luk 2.1–7)

¹⁸ Teenei ko na tattara i te haanau iho Jisas. Meri te tinna Aia raa e hakamattino ma ki avana Josep, e mea i mua laaua

e hakaapa, Meri kui roa pera ma aia ku haitama i na mahi TeAnana Tapu.

¹⁹ Josep hetama e ppena tahi na mee ettonu, tena aia se hihai ma ki mee Meri ki napa i mua na karemata na tama hakaatoa; kito aia ki mee na maanatu ma kitiaki hemuu Meri.

²⁰ Te saaita aia koi noho koi ma na maanatu aia ma ki peesia Meri raa, te ensel Te Ariki raa kutuuake i roto te miti no meake ma, "Josep, te mokopuna Devit, auu se matakū te too Meri ki mee mo avana akoe. Maitanama aia e haitama i na mahi TeAnana Tapu.

²¹ Meri e me ki haanau te tamariki tanata, tena akoe ku hui te inoa te tamariki naa Jisas, maitanama te Tamariki naa e me ki hakaasao te kanohenua Aia raa i taha ma na hai sara laaou."

²² Tena na mee nei hakaatoa e kapihi mai ki huri mai te hakamaoni hea TeAtua ni tattara ake na profet Aia raa ma,

²³ "He taukupu e tonu e me ki haitama no haanau te tamariki tanata, tena te tamariki naa e me ki hui Imanuel" (e mee ma, "TeAtua e noho ma taatou").

²⁴ Josep ku mahike i aruna, tena kitoo Meri no avvana laaua. Josep e tautari hea te ensel raa ni tattara ake aia ki ppena raa.

²⁵ Emeia Josep se moemmoe laaua ma Meri haere no tae roo te saaita Meri ni haanau te tamariki tanata raa. Tena Josep ki hui te inoa te tamariki raa Jisas.

2

Na tama mattonu i te vahi te anake

¹ Jisas e haanau mai i te matakaina Betlehem i roto Judia te saaita Herot ni tuku. Meri e mamaoha no oti, tena se roroa na tama i te anake e mattonu i te vahi na hetuu raa ku tae ake i Jerusalem

² no vahihhiri ma, "Teehee te tamariki e haanau iho ki mee mo tuku na Jiu naa? Maatou e k kite te hetuu Aia raa te saaita te hetuu raa ni tuuake i te vahi te anake, ia tena maatou e oo mai ma ki hakamaru ake te tamariki naa."

³ Te saaita Herot ni rono na tattara ma e isi teeraa tuku ku haanau iho, aia ku se hihia roo, ia hoki na tama hakaatoa i roto Jerusalem raa ku se hihhia.

⁴ Tena Herot ki kanna ake na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa ki hakutu ake hakaatoa, tena aia ki vahiri ake na tama raa ma, "Te Mesaia raa e me ki haanau mai i hee?"

⁵ Kito na tama raa ki meake ma, "Te Mesaia raa e me ki haanau iho i te matakaina Betlehem i roto Judia, e mee na profet raa ni tattara ma:

6 'Betlehem e tuu i roto Judia,
akoe he matakaina e hakanaaniu hoki
i roto na matakaina Judia raa,
maitaname he tama hakanaaniu
e me ki haanau iho i te kina naa;
he tama e me ki hakattaki
Israel te kanohenua Anau raa.' "

7 Kito Herot kikanna ake na tama mattonu ni oo mai
peeraa i te anake raa ma kikkutu hemuu ma aia, tena
aia ki vahiri ake na tama raa ma ki iroa aia te saaita hee roo
te hetuu raa ni hopo ake.

8 Tena aia ki kauna na tama mattonu raa ki oo i Betlehem
ma na tattara nei, "Oo no ssee hakaraoi roo te tamariki naa,
tena te saaita kootou ekkite te tamariki naa, kootou
ku hakari mai ki iroa anau ki haere hoki anau no hakamaru
te tamariki naa."

9 10 Kito na tama raa ki oo, e mea te saaita na tama raa
koi oo koi, na tama raa kukkite te hetuu laatou nikkite
i te vahi te anake raa. Ia te saaita na tama mattonu raa
nikkite te hetuu raa, na tama raa ku hihhia roo! Te hetuu raa
e haere i mua na tama raa no tae roo i te kina te tamariki raa
e moeraa, tena kihakamau. 11 Na tama mattonu raa
ku oo no uru i roto te hare raa, ia te saaita na tama raa
nikkite te tamariki raa laaua ma Meri tetinna aia raa,
na tama raa kututturi no hakamaru ake te tamariki raa.
Tena na tama raa ki uhu ake nagol, na rehu emannoni
hakaaroha raa ia ma na maraseni epene inalaakau
e sui mmaha raa, tena kikouake namee raa mo hoki
te tamariki raa.

12 Kito na tama raa ki tauttari teeraa mateara no vakkai
i te matakaina laatou raa, maitaname TeAtua ni tattara ake
na tama raa i roto temiti ma kiselavaa te vakkai iaa
Herot raa.

Na maatua Jisas raa ku hakassao no oo i Isip

13 Te saaita na tama mattonu raa ni vakkai, te ensel TeA-
tua raa kutuu ake iaa Josep i roto temiti nomeake ma,
"Herot e me kisese te tamariki naa ma kitaa kimate.
Mahike iaruna no too te tamariki naa laaua ma tetinna
aia raa no hakassao no oo i Isip, tena kootou kunnoho
i te kina naa ki tae roo te saaita anau e me ki meatu kootou
ki vakkai mai muri."

14 Kito Josep ki mahike te poo naa no too te tamariki raa
laaua ma Meri no oo te poo naa koi i Isip,

15 tena laatou kinnoho i Isip no tae roo te saaita Herot
ni mate. Na mee nei e kapihi mai ki mee na tattara TeAtua
ni tattara ake na profet i mua raa ki hakamaoni ma,
"Anau e kanna te tamariki tanata Anau raa
ki haere itaha ma Isip."

Te taa na tamalliki no mmate

16 Herot kurotoroo tesaaita aia niiroa ma na tama mattonu ite vahi te anake raa emalliuake aia. Tena aia ki hakamoe te tattara eivi ma kitaa na tamalliki taanata hakaatoa i roto Betlehem ia ma na matakaina tappiri ake raa hoki; na tamalliki taanata tera kuttae erua na hetau temattua laatou haere sara mai iraro. Herot eppena temee nei tautari teiroa aia nitoo inatama mattonu ite anake raa te saaita roo te hetuu raa ni hopo ake.

17 Na mee nei ekapihi mai, tena na tattara TeAtua ni tattara ake Jeremaia raa ku hakamaoni ma:

18 “Te nnana e hamai peeraa i Rama,
te nnana na tama e ttani okioki roo.
Resel e tanitani i na tamalliki aia,
tena aia se hihai ma ni tama ki oo ake
no hakatattara hia aia,
e mee na tamalliki aia raa hakaatoa ku mmate.”

Josep ma te hai tinna aia raa ku vakkai i Nasaret

19 Imuri Herot ni mate, te ensel TeAtua raa ku tuu ake iaa Josep i roto te miti no tattara ake ma,

20 “Mahike iaruna no too te hai tinna akoe naa, tena kootou ku oo i Israel, maitaname na tama ni hahai vi ma ki taa te tamariki naa ku mmate.”

21 Tena Josep ku mahike iaruna no too te tamariki raa laua ma Meri no vakkai i Israel.

22 Emeia tesaaita Josep nirono ma Arkelaus, te tama Herot raa kutuku i Judia, aia ku matakutua te vaakai i te matakaina raa. Kito TeAtua ki tattara ake hoki Josep i roto te miti, tena Josep ki haere i Galili

23 no noho i roto he matakaina hokotahi i Nasaret. Tena na tattara na profet nei raa ku hakamaoni:

“Te Tamariki raa e me ki kanna ria
pera ma he tama i Nasaret.”

3

Jon Baptis ku takutaku

(Mak 1.1–8; Luk 3.1–18; Jon 1.19–28)

1 Tesaaita naa Jon Baptis ku haere iho itaha ma te kina e tuu mahoa i roto Judia raa, tena ki kaamata no takutaku.

2 Jon e takutaku ma, “Ttike itaha ma na haisara kootou, maitaname te hakamaatua ana ite Vaelani raa kutaapiri ki hamai!”

3 Jon ko te tama profet Aisaia ni tattara mai te saaita aia ni mee ma,

“E isi te tama e tattara hakamaroa
i te kina e tuu mahoa raa ma,

'Tanattana te mateara TeAriki raa*;

Tena hakattonu na mateara raa kittonu ki hamai Aia vaa aruna!'"

⁴ Na hekau Jon raa e pena i na kiri na kamel, tena te taitu aia raa he kiri hoki te manu, tena aia e kaikai na lokas ia ma na hani vaa roto.

⁵ Tammaki na tama i Jerusalem ma na tama i roto Judia raa hakaatoa ia ma na tama na henua tappiri i te riva Jordan raa ku oo ake iaa Jon.

⁶ Na tama raa e uiui na haisara laatou raa, tena Jon ki hakoukou tapu na tama raa i roto te riva Jordan.

⁷ Jon e kite tammaki na Farisi ia ma na Sadyusi e oo ake ma aia ki hakoukou tapu laatou, tena aia ki hai ake na tama raa ma, "Kootou nilapono! Koai te tama e meatu ma kootou e lavaa te hakassao i taha ma na hakalono llihu TeAtua e me ki kou atu kootou raa?"

⁸ Ppena na mee e me ki huri ake pera ma kootou kuttike i taha ma na haisara kootou raa.

⁹ Auu se mannatu ma kootou e me ki tattara ma Abraham he tipuna kootou, tena ma kootou ku lavaa te hakassao i taha ma na hakalono llihu raa. Anau e meatu pera ma TeAtua e lavaa te huri na hatunei kimee pera ma ni mokopuna Abraham!

¹⁰ Te takuu raa ku tanattana ki ttuu na patiaka nalaakau raa; nalaakau hakaatoa sehhua na hua taualleka raa e me ki tuutia kihhina, tena kulletua i roto te ahi.

¹¹ Anau e hakoukou tapu kootou ma te vai ki huri atu pera ma kootou kuttike i taha ma na haisara kootou, e meia te tama e me ki hamai i muri anau raa e me ki hakoukou tapu kootou ma TeAnana Tapu ia ma te ahi. Aia e hakanaani i aruna anau, tena anau se tau hoki te sausau na taka Aia raa.

¹² Tama raa etuu ma tetaitahi Aia raa ki hakkutu na maanunu nahuaraa. Aia e me ki hakkutu na kai Aia raa i roto te hare hakananaopo na kai raa, tena kuttuni na penu raa i roto te ahi se lavaa te mate raa."

Jon e hakoukou tapu Jisas

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Jisas e hamai peeraa i Galili te saaita naa, tena Aia ki haere iaa Jon i te riva Jordan raa ma Jon ki hakoukou tapu Aia.

¹⁴ Emeia Jon e hahai i ma kimee Jisas ki hakatike te hakataakoto Aia, tena aia kimeake, "Akoe avare e tau te hakoukou tapu anau, ia tena Akoe ku hamai ma anau ki hakoukou tapu Akoe!"

* **3:3 3.3** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. Ia i roto te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

15 Emeia Jisas e meake Jon ma, "Tiaki koi kimoe peenaa te saaita nei. Maitaname teenei te ara taaua e lavaa te ppena na mee hakaatoa TeAtua e hihai raa." Kito Jon ki hakatina ake hoki.

16 Jisas e hakoukou tapu raa koi no oti, tena Aia ki haere i taha ma te riva raa. Te vaelani raa ku taaraki iho, tena Aia ku kite TeAnana Tapu TeAtua raa ku llee iho pera ma he rupe i aruna Aia.

17 Tena tere TeAtua raa kutattara iho i te vaelani ma, "Teenei he tamariki roo Anau e hakasessere mahi, Anau e hihia roo Aia."

4

Satan e tatakore Jisas

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

1 Tena TeAnana Tapu raa ku hakattaki Jisas i te kina e tuu mahoa raa ma Satan ki tatakore Tama raa.

2 Jisas e noho tipu haa na aho ia ma na poo se kai, tena Aia ku rono te hikai.

3 Kito Satan ki haere ake no meake Jisas ma, "Kame Akoe he Tamariki hakamaoni TeAtua, Akoe ku meake na hatu nei ki huri mo haraoa."

4 Kito Jisas ki meake ma, "Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

'Na tama se mee ma e ora koi i na haraoa,
e mea na tama e ora i na tattara hakaatoa
TeAtua e tattara raa.' "

5 Kito Satan ki hakattaki Jisas i Jerusalem, i te Matakaina e Tapu raa no hakatuu Tama raa i te kina e palluna roo i aruna te Hare Tapu raa,

6 tena aia ki meake, "Kame Akoe he Tamariki hakamaoni TeAtua, Akoe kullee i raro, maitaname te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

'TeAtua e me ki meake na ensel Aia raa
ki mmata hakaraoi Akoe;
na ensel raa e me ki ttaohi Akoe
ma na rima laatou;

ki se lavaa na vae Akoe raa te pakuu
na hatu raa no mmere.' "

7 Kito Jisas ki meake, "Emeia te Launiu Tapu raa e tattara hoki ma,

'Auu se hahaaite TeAriki TeAtua akoe raa.' "

8 Kito Satan ki hakattaki Jisas i aruna te mouna palluna roo no huri ake na henua hakaatoa i roto te maarama nei ia ma na mee taualleka hakaatoa na henua raa e isi.

9 Kito Satan ki meake, "Anau e me kikou atu na mee nei hakaatoa kame Akoe e tuturi no lotu mai anau."

10 Tena Jisas ki meake, "Satan, haere i taha! Te Launiu Tapu raa e mee ma,

'Lotu ake TeAriki TeAtua akoe raa,
tena ku hehekau koi ma Tama raa!' "

¹¹ Kito Satan kitiaki Jisas no haere, tena na ensel raa
ki oo ake no tokonaki Jisas.

Jisas ku kaamata na uata Aia raa i roto Galili

(Mak 1.14–15; Luk 4.14–15)

¹² Jisas ku rono ma Jon ku ponotia i roto te hare karapusi,
tena Aia ki tiaki te kina raa no haere i Galili.

¹³ Aia se noho hoki i Nasaret, e meia Aia e haere no noho
i Kaperneam, he matakaina etuu i te vahi te Namu Galili
i roto na henua Sebulun laua ma Naptali.

¹⁴ Te mee nei e kapihi mai ki hakamaoni na tattara profet
Aisaia ni tattara mai i mua ma,

¹⁵ "Te matakaina Sebulun,
ia ma te matakaina Naptali raa
e ttuu i te kina te mateara e haere i tai
i teeraa vahi te riva Jordan i Galili,
te matakaina na tama sei ma ni Jiu raa!

¹⁶ Na tama e nnoho na kina poouri raa
e me ki kkite te maahina e rahi roo,
te maahina raa e me ki hakamaahina atu i kootou
na tama tera e nnoho i raro te maru te mate raa."

¹⁷ Jisas e kaamata te saaita naa no takutaku ma, "Ttike i taha
ma na hai ssara kootou, maitaname te Hakamaatua ana
i te Vaelani raa ku taapiri mai!"

Jisas e kanna ake tokohaa na tama meemee ika

(Mak 1.16–20; Luk 5.1–11)

¹⁸ Te saaita Jisas ni hahaeere vaa tai te Namu Galili, Aia
e kite tokorua na haanau, ni tama meemee ika, tokorua raa
ko Saimon (na tama e kanna ma ko Pita raa), tena Andru
te taina Pita raa, tokorua raa e puipui te kupena.

¹⁹ Kito Jisas ki meake tokorua raa, "Tauttari mai Anau,
tena Anau e me ki akoako koorua ki hahannota na tama."

²⁰ Te saaita naa koi tokorua raa kutiaki na kupena raa
no tauttari Jisas.

²¹ Jisas e hakanuu atu no kite teeraa haanau hoki, Jems
laua ma Jon ni tama Sebedi. Tokorua raa e nnoho ma
Sebedi te tamana laua raa i roto te manau no tanattana
na kupena laatou raa. Kito Jisas ki kanna ake tokorua raa,

²² tena te saaita naa koi tokorua raa kuttiaki te tamana
laua raa ma te manau raa no tauttari Jisas.

Jisas e tokonaki na tama lavvea

(Luk 6.17–19)

²³ Jisas e areha na matakaina hakaatoa i Galili raa
no akoako i na hare lotu na Jiu raa, tena ki takutaku ake
te Rono Tauareka i te vahi te Hakamaatua ana

i te Vaelani raa, tena kitokonaki hoki na tama hakaatoa e lavvea na maahana raa no taualleka.

²⁴ Terono Jisas raa kupaa notta e ina kina hakaatoa i roto Siria, tena na tama raa ku kou ake na tama e lavvea, na tama e hakaalono llihu i na maahana roo hakaatoa, na tama e tutuu haeo i na tinotama laatou, na tama e tauria natipua, ia na tama e peuppeu ia ma na tama na vae e mmate raa. Jisas e tokonaki na tama raa hakaatoa no taualleka.

²⁵ Tena he kanohenua e rahi roo ku tauttari Jisas kaamata i Galili laaua ma Dekapolis*, tena Jerusalem, Judia ia ma na matakaina i teeraa vahi te riva Jordan raa.

5

Jisas e takutaku i aruna te mouna

¹ Jisas e kite ma na kanohenua raa e tauttari Aia, tena Aia ki haere i aruna te mouna raa no noho. Na disaipol Aia raa e nnoho hakattike Tama raa,

² tena Aia ki kaamata no akoako ake na kanohenua raa:

Te hihia hakamaoni (Luk 6.20-23)

³ “Na tama na anana laatou raa e matanaennaeraa e me ki hakatapu ria;

te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina na tama naa!

⁴ Na tama e ppari raa e me ki hakatapu ria;

TeAtua e me ki mee hakaraoi na tama naa!

⁵ Na tama e laumarie raa e me ki hakatapu ria;

na tama naa e me ki too na mee TeAtua ni tattara mai raa!

⁶ Na tama e hihhai roo kippena na mee TeAtua e hihai raa e me ki hakatapu ria;

TeAtua e me ki kou ake
na mee roo hakaatoa i na tama naa.

⁷ Na tama e manava alloha alaa tama raa e me ki hakatapu ria;

TeAtua e me ki hai aroha na tama naa!

⁸ Na tama e ttonu i na hatu manava laatou raa e me ki hakatapu ria;

na tama naa e me ki kkite TeAtua!

⁹ Na tama e hehekau ma kitoo te noholaoi raa e me ki hakatapu ria;

TeAtua e me ki kanna na tama naa pera ma ni tamalliki Aia!

¹⁰ Na tama e hakaalono llihu e mee laatou e ppenna hea TeAtua e hihai raa e me ki hakatapu ria;

te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina na tama naa!

* **4:25 4.25** Dekapolis: te inoa nei i na tattara Grikraa e mee ma Sanahuru na Matakaina

11 Kootou kihihhia te saaita na tama e haru haeo, tena kikou atu na hakalonollihu, tena kihatuhatu na tattara malliu i kootou e mee kootou e tauttari Anau.

12 Kootou kihihhia roo, maitaname tetuhana e rahiraa e moe ma kootou ite vaelani. Na profet i mua kootou raa ni too na hakalonollihu peenei hoki.

Te sol ia ma te maahina
(Mak 9.50; Luk 14.34–35)

13 “Kootou esau pera ma ko tesol na tama hakaatoa ite maarama nei. Emeia kame tesol raa kuse mmara, akoe kuse lavaa te mee tesol raa kimmara hakaraoi. Tesol raa ku haeo, tena ku peesia i aho ki oo ake na tama no lakalaka vaa aruna.

14 “Kootou essau pera ma ko temaahina na tama hakaatoa ite maarama nei. Tematakaina etuu iaruna te mouna raa selavaa telluuria.

15 Se hai tama e hakaura telamu no uhi i raro te kumete; emeia telamuraa e me kihakatootoo iaruna ki maahina i hare raa kikkite na tama hakaatoa.

16 Kootou hoki kihakamaahina i mua na tama hakaatoa pera ma helamu; kikkite natamaraa namee taualleka kootou e ppena raa, tena natamaraa e me kihakammaha te Tamana kootou i te vaelani raa.

Na akoako i te vahi na tuaa

17 “Auu se mannatu ma Anau e hamai kiseu na Tuaa Moses ia ma na akoako na profet raa. Anau se hamai kiseu namee naa, emeia Anau e hamai kimee na akoako raa kihakamaoni.

18 Kootou kimannatu, te saaita te vaelani ia ma te maarama nei koi ttuu, selavaa he tattara ia ma he paa mee i roto na tuaa raa e me kiseuaria kitaeroo te saaita te hakaotioti na mee roo hakaatoa.

19 Ia tena koai te tama se tautari he tuaa i roto na tuaa raa, tena ki akoako alaa tama kitauttari aia, te tama naa e me kihakamuri roo i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Teeraa mee hoki, koai te tama e tautari na tuaa raa, tena ki akoako alaa tama kitauttari aia, te tama naa e me kihakamaatua i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

20 Tena Anau emeatu kootou pera ma kootou e lavaa tettae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame na hakattina kootou raa ehaimmahi roo iaruna na hakattina na tama e poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa i te ppena hea TeAtua e hihai raa.

Se taa tama
(Luk 12.57–59)

21 “Kootou ni llono pera ma na tama i mua raa ni illoa ma, ‘Se taa na tama ki mmate; te tama e taa te tama no mate raa e me ki tuu i mua na tama hakatonutonuu raa.’

²² Emeia te saaita nei, Anau kumeatu kootou: kame akoe e hakatauttau ma tetaina akoeraa, tena akoe e me kituu imua natama hakatonutonuraa, ia kame akoe emeake tetaina akoeraa ma, 'Te manapuhi,' akoe e me kituu imua natama hakatonutonuraa hoki, ia kame akoe e haiake hakahaeo i tetaina akoe ra ma teeraa he vvare, tena akoe e me ki haere i te kina te ahi ra.

²³ "Kame akoe kutanataka kikkave te hoki akoe ra i te kina te olta, tena te maanatu akoe ra ku tere ake pera ma koorua hai taina e nohonnoho haeo,

²⁴ tena tiaki te hoki akoe naa kimoe i te kina te olta ra, tena akoe ku haere vave notattara hakaraoi koorua haitaina, tena kioti akoe ku vaakai nokouake te hoki akoe ra i Te Atua.

²⁵ "Kame hetama esara koorua, tena aia kuppono akoe itekot, haere notattara hakaraoi koorua tesaita natama ra se kittaohi te kot ra, ia imua hoki akoe etuu itekot. Tesaita akoe kutuu itekot, natama hakatonutonuraa e me kittaohi akoe, tena kukouake akoe i na rima na polis ra, tena na polis ra e me kippono akoe i te hare karapusi.

²⁶ Tena anau e meatu akoe; akoe e me kinohoroo i roto te hare karapusi ra kitaeroo tesaita akoe e pehi te paini akoe ra hakaatoa.

Na akoako i na tiputipu se ttonu i te vahi na hhine.

²⁷ "Kootou nillono na tattara ma,

'Auu se karemata kailallao.'

²⁸ Emeia te saaita nei anau e meatu kootou: kame he tanata e kite te hine, tena aia ku manako te hine ra; te tanata naa ku sara i te vahi te hine ra i roto te hatu manava aia.

²⁹ Kame te karemata te vahi laua akoeraa emee akoe no haisara, tena kkope te karemata naa itaha no peesia! E tauareka roo te peesia he paa kina te tinotama akoe naa itaha, ka oti te tinotama akoe naa hakaatoa kulletua i roto te ahi.

³⁰ Kame te rima laua akoeraa emee akoe no haisara, tena ttuu te rima naa itaha no peesia! E tauareka te peesia he paa kina te tinotama akoe naa itaha, ka oti te tinotama akoe naa hakaatoa kulletua i roto te ahi.

Se avvana peesia

(Matiu 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ "Emmau hoki i roto na tuua ma,

'Kame he tama e hihai ki peesia te avana aia ra, tena te tama naa kitaataa ake helauniu i te avana aia ra pera ma aia ku peesia te tama ra.'

³² Emeia te saaita nei anau e meatu kootou: kame he tanata e peesia te avana aia niaina ma te avana aia ra se isi te mee e sara e ppena, te tanata naa e me kisara kame te hine ra

e maanatu ma kitoo teeraa tanata hoki, tena te tanata e avana te hinenaa e me ki haisara hoki i te vahi te haere avvana huri.

Na poroporo na tattara hakamaoni

³³ “Kootou ni llono hoki pera ma na tama i mua raa ni illoa ma,

‘Auu se tiaki na tattara hakamaoni kootou ni hakamoemoe raa, e meia ppena hea kootou ni tattara hakamaoni ake TeAtua ma kootou e me ki ppena raa.’

³⁴ Emeia te saaita nei anau ku meatu kootou: auu se ttpa na mee ki hakamaoni na tattara kootou raa te saaita kootou e hihhai ki hakamoe he tattara. Auu se ttpa i te vaelani, ia se ttpa hoki te nohorana TeAtua raa;

³⁵ ia se ttpa hoki te maarama nei, maitaname teenei he kina TeAtua e hamaroroo na vae Aia, ia se ttpa hoki Jerusalem, maitaname teenei he matakaina te Tuku hakanaani raa.

³⁶ Ia auu se ttpa hoki te pohouru akoe ma ki hakamaoni na tattara, maitaname akoe se lavaa te mee he rouru hokotahi ki makkini ia ma ki pallaa.

³⁷ Mee koi peeraa, ‘Noo’ seai naa, mee peeraa ‘Seai.’ Ni mee hoki peeraa akoe e ttpa, aanaa ni hakataakoto koi e oo mai te tama sakkino raa.

Se tau i muri

(Luk 6.29–30)

³⁸ “Kootou ni llono na tattara nei i mua, ‘Kame akoe e ttuki te karemata anau, anau e me ki ttuki hoki te karemata akoe, Kame akoe e kkoti te niho anau, anau e me ki kkoti hoki te niho akoe.’

³⁹ Emeia te saaita nei anau e meatu kootou: auu se tau i muri te sara teeraa tama e ppena i akoe. Kame he tama e ppaa te patikauvae te vahi laaua akoe raa, tiaki aia ki paa te patikauvae te vahi selaaua raa hoki.

⁴⁰ Kame he tama e ppono ma koorua ki kot te kaukahu akoe raa, tena tiaki aia kitoo hoki te kaukahu matoru akoe raa.

⁴¹ Kame he tama e hakamataku atu ma akoe ki amo te kete aia raa kitae te mael hokotahi, tena amo kitae e rua na mael.*

⁴² Kame he tama e kainno atu akoe ki kou ake he mee, tena kou ake hea te tama naa e hihai raa; kame he tama e hihai ki too he mee ki oti aia kukou atu muri, tena kou ake hea te tama naa e hihai raa.

Laoi na tama e kiri lloto kootou

(Luk 6.27–28; 6.32–36)

* **5:41 5.41** Mael he tattara hakatua tera e tattara te mmao te kina.

⁴³ “Kootou ni llono na tattara nei i mua:
‘Laoi koi na tama e taualleka kootou raa,
tena ku hao ma na tama e kiri lloto kootou raa.’

⁴⁴ Emeia te saaita nei anau ku meatu kootou: laoi na tama e kiri lloto kootou raa, tena ku lotu ma na tama e mee kootou ki hakalono lihu raa,

⁴⁵ tena kootou e me ki mee pera ma ni tamalliki te Tamana taatou i te vaelani raa. Maitaname Aia e hakamaahina ake te maahina Aia raa iaruna na tama hao raa hakapaa ma na tama taualleka raa hakaatoa, tena ki kou ake te reurehu raa killeku iaruna na tama eppena na mee taualleka ia ma na tama eppena na mee sakkino raa.

⁴⁶ Kame kootou e laoi koi na tama e laoi kootou raa, kaa TeA-tua e me ki kou atu na tuhana kootou raa peehee? Na tama e aoao na takis raa eppena peenei hoki!

⁴⁷ Tena kame kootou etattara ake koi na tama e laoi kootou raa, kaa alaa tama e me ki lloa peehee kootou? Na tama e nnoho pouri raa eppena peenei hoki!

⁴⁸ Kootou ki ttonu tahi e ssau hoki pera ma te Tamana kootou i te vaelani raa e tonu tahi.

6

Na akoako i te tokonaki alaa tama

¹ “Lollohi hakamattonu, auu se huri ake na tiputipu kootou i te vahi telotura imua na karemata na tama hakaatoa ma ki krite na tama raa hea kootou eppena raa. Kame kootou eppena name nei imua na karemata na tama, tena te Tamana kootou i te vaelani raa selavaa te kou atu ni tuhana ma kootou.

² “Te saaita kootou e hoki ake na mee i na tama e tutuu hao raa, tena auu se mee ki krite na tama hakaatoa pera ma na tama tattara uhiuhi raa eppena i roto na hare laatou ia ma iaruna na mateara raa. Na tama raa eppena peenei ma ki hakammaha na tama raa laatou. Anau e meatu kootou te hakamaoni, na tama nei ku oti te too na tuhana hao laatou raa.

³ Emeia te saaita kootou e me ki tokonaki na tama e tutuu hao raa, tena hoki ake ki se illoa na tama ia ma na soa laoi kootou raa.

⁴ Teenaa he mee koi akoe hokkoe. Tena te Tamana akoe raa, te Tama e kite hea akoe ni ppena tera se hai tama e iroa raa e me ki kou atu te tuhana akoe.

Tiputipu te lotu

(Luk 11.2-4)

⁵ “Te saaita akoe elotu, auu se mee pera ma na tama tattara uhiuhi raa! Na tama raa e hihhai kittuu iaruna nolotu i roto na hare lotu ia ma i te kina na mateara ma ki krite ake na tama raa laatou. Anau e meatu te hakamaoni, na tama nei ku oti te too na tuhana hao laatou raa.

⁶ Emeia te saaita akoe e lotu, haere i roto te rum akoe raa no ppui te totoka raa, tena akoe kulotu ake i te Tamana akoe tera taatou se kkite raa. Tena te Tamana akoe raa, te Tama e kite hea akoe e ppena hemuu raa e me ki kou atu te tuhana akoe.

⁷ “Te saaita akoe e lotu, auu se mee tammaki na tattara tera akoe se iroa, e ssau pera ma na tama e nnoho pouri raa e ppena tahi raa, na tama raa e kkahu ma na atua laa-tou raa e me ki hakallono na lotu laatou raa e mee na lotu raa e lolloa.

⁸ Auu se mee pera ma na tama raa. Te Tamana akoe raa ko na iroa avare hea akoe e hihai i mua akoe e kainno ake Aia.

⁹ Teenei kootou e tau te lotu peenei,

‘Tamana maatou i te vaelani:
te inoa e tapu Akoe ki hakammaharia;

¹⁰ tiaki te Hakamaatua ana Akoe raa ki hamai;
tiaki maatou kippena hea Akoe e hihai maatou kippena
i te maarama nei ki ssau pera ma i te vaelani.

¹¹ Kou mai ni kai ma maatou ki tau ma te aho nei.

¹² Ssirihia na hai sara maatou ni ppena raa,
e ssau pera ma maatou e ssirihia na hai sara na tama e ppena
i maatou raa.

¹³ Auu se tiaki maatou ki ttiri na hahaaite e hainattaa,
tena ku rorohi hakaraoi maatou i taha ma na mahi te tama
sakkino raa.’

[Te Hakamaatua ana, na mahi ia ma na mee taualleka
Akoeraa ki mmoe tahi na vahao hakaatoa. Amen*]

¹⁴ Kame kootou e ssirihia na hai sara na tama e ppena
i kootou raa, tena te Tamana kootou i te vaelani raa e me
ki ssirihia na hai sara kootou raa hoki.

¹⁵ Emeia kame kootou se ssirihia na hai sara na tama e ppena
i kootou raa, tena te Tamana kootou i te vaelani raa e me
ki se lavaa hoki te ssirihia na hai sara kootou ni ppena raa.

Hakamaatapu na kai

¹⁶ “Te saaita kootou e hakamaatapu na kai, auu se kkira
hakamatanaennae na karemata kootou raa pera ma na tama
tattara uhiuhi raa e ppena tahi. Na tama raa e hihhai ki mee
na karemata laatou raa kikkee ma ki illoa na tama ma
laatou e hakamaatapu na kai. Anau e meatu te hakamaoni,
na tama nei ku oti te too na tuhana hao laatou raa.

¹⁷ Te saaita kootou e hakamaatapu na kai, oo no koukou,
tena ku ssoe na rouru kootou raa,

¹⁸ ki se lavaa na tama te illoa ma kootou e hakamattapu
na kai, te Tamana koi kootou i te vaelani tera taatou
se kkite raa e iroa. Tena te Tamana kootou e kite hea kootou
e ppena tera na tama se illoa raa e me ki kou atu na tuhana
kootou raa.

* 6:13 6.13 Amen e mee ma Hakamaoni

Na mee taualleka i te vaelani
(Luk 12.33-34)

¹⁹ “Auu se hakatau na mee taualleka i te maarama nei raa ma kootou, na mee tera na lollona ia ma te piritia raa e lavaa te kkai no hao, tena na tama kailallao raa e lavaa te ssaa na hare raa no kailallao.

²⁰ Emeia hakatau na mee taualleka i te vaelani raa ma kootou, na mee tera na lollona ia ma te piritia raa se lavaa te kkai no hao, tena na tama kailallao raa se lavaa te ssaa no too.

²¹ Maitaname na hatumanava kootou raa e me kimmoie koi i te kina na mee taualleka kootou raa e mmoe.

Te maahina na tinotama
(Luk 11.34-36)

²² “Na karemata kootou raa ko na maahina na tinotama kootou. Kame na karemata kootou raa e taualleka, tena na tinotama kootou raa e maarama roo hakaatoa;

²³ e meia kame na karemata kootou raa ku hao, tena kootou e ssau pera ma ni tama e nnoho i roto te pouri.

Se mamannatu tammaki
(Luk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Akoe selavaa te hehekau ma tokorua na tama haka-mattua, akoe e me kikirilloto teeraa tama, tena kulaoi teeraa tama; akoe e me ki hakarono teeraa tama, tena e me ki se hakarono teeraa tama. Kootou selavaa te hehekau ma TeAtua, tena ma kumannako hoki na sileni.

²⁵ “Tera hea anau e meatu kootou: auu se hakatettere mmaha i te vahi na kai ia ma hea kootou e me ki unu ki ora kootou raa, ia hoki ma na hekau kootou e me kileulleu raa. Aiea te ora raa se hakamaatua i aruna na kai? Tena kaa tetinotama raa se hakamaatua i aruna na hekau?

²⁶ Kira ake na manullee raa, na manura se ttori na kai, ia se haki na hura no hakatau i roto na hare; e meia te Tamana kootou i te vaelani raa erorohi na manura! Tena kaa kootou se hakamattua i aruna na manura?

²⁷ Kame he tama e manako te ora aia; eaa te tama na e lavaa te hakanuu te ora aia raa ki roroa hakamarie?

²⁸ “Kaa kootou e mamannatu tammaki i na hekau raa ki aa? Kira ake na kaute e hhomora: na kaute raa se ppena na hekau.

²⁹ Emeia Anau e meatu kootou pera ma te Tuku Solomon raa ma na mee taualleka ia ma na hekau aia raa hakaatoa se hai lakkei taualleka roo pera ma na kaute nei.

³⁰ Teenaa ko TeAtua e hakalaakei na veve e hhomohuri raa, na veve e hhomote aho nei taiao kuseaira koi, kuvvela i roto te ahi. Aiea TeAtua selavaa te kouatu ni hekau ma kootou? Na hakattina kootou na e pamme roo!

³¹ “Auu se mamannatu tammaki ma, ‘Anau e me kitoo na kai, na vai ia ma na hekau anau raa i hee?’

³² (Aanei namee natama ennoho pouriraa kame e mamannatu tammaki.) Te Tamana kootou i te vaelani raa e iroa pera ma kootou e hihhai na mee nei.

³³ Emeia kootou kikaamata no mamannatu hai mmahi i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ia ma hea TeAtua e hihai kootou kippena raa, tena Aia e me kikou atu na mee nei hakaatoa ma kootou.

³⁴ Ia tena auu se mamannatu tammaki te aho taiao raa; te ahonaa eisi naliuna aia hokoia. Na hakalonollihu te ahonei etau koi ma te ahonei, auu se hakapiri ake alaa hakalonollihu iaruna ma ni hakalonollihu peehee te ahonaa e isi raa.”

7

Auu se haru na haeo alaa tama

(Luk 6.37-38; 6.41-42)

¹ “Auu se haru te haeo alaa tama kiselavaa TeAtua te hakatonutonu kootou,

² e mee TeAtua e me ki hakatonutonu kootou peenaa hoki tautari te haru haeo kootou alaa tama raa. Aia e me ki hakatonutonu kootou tautari na tiputipu kootou ni haru na haeo alaa tama raa.

³ Aiea akoe ekkira ake te kerekere e mmatau te karemata tetaina akoe raa, kaa akoe seanana peehee telaakau e mmatau te karemata akoe raa?

⁴ Kaa akoe e lavaa peehee te meake tetaina akoe raa ma, ‘Huri mai ki ppisi te kerekere e mmatau te karemata akoe raa,’ te saaita telaakau e rahi raa e mmatau i te karemata akoe raa?

⁵ Kootou ni tama tattara uhiuhi! Tokea telaakau e mmatau te karemata akoe raa itaha imua, tena akoe e me kikite hakaraoi noppisi te kerekere e mmatau te karemata tetaina akoe raa.

⁶ “Auu se kou ake namee ettapuraa inapoi, e mee napoi raa e me kihuriatu nouti kootou. Auu setuku na pure kivakiva kootou raa i mua na piki, e mee na piki raa e me kilakalaka na pure raa.

Kainno ake TeAtua ni aa kootou e hihhai

(Luk 11.9-13)

⁷ “Kainno, tena akoe e me kitoo hea akoe e hihairaa; Sese, tena akoe e me kilave hea akoe e sese raa; papaku te totoka, tena te totoka raa e me ki taaraki atu akoe.

⁸ Maitaname natama hakaatoa e kainno raa e me kitoo hea laatou e kainno ake raa, tena natama hakaatoa e sese raa e me kilave hea laatou e sese raa, tena te totoka raa e me ki taaraki atu inatama e papaku te totoka raa.

9 Kame hetamariki e kainnoake tetamana aia raa ki kouake he haraoa, eaa tetamana aia raa e me ki kouake he hatu?

10 Kaa seai, akoe e me kikouake helapono kame tetamariki raa e kainnoatu ma ki kouake he ika?

11 Niaina ma kootou nitama sakkino, e meia kootou e illoa te kouake na tamalliki kootou raa na mee taualleka. Kaa e hia hoki te Tamana taatou i te vaelani raa e me ki kouake na mee taualleka i na tama e kainnoake Aia raa?

12 "Tokonaki alaa tama, e ssau pera ma kootou e hihhai na tama raa kitokonaki kootou. Teenei te hakataakoto hakanaaniu i na tuua Moses ia ma na akoako na profet TeA-tua raa.

Te totoka i te vaelani raa e kkao
(Luk 13.24)

13 "Uru i roto te totoka e kkao raa, e mee te totoka e haere i te kina te ahira e llaha, ia e hainauhie roo te tauttari, ia tena e tammaki roo na tama e me ki tauttari te mateara naa.

14 Emeia te totoka e haere i te kina te ora raa e kkao roo, tena te mateara raa e hainattaa roo te tauttari, ia hoki na tama e tauttari te mateara raa e moisi.

Hakamattonu i na tiputipu te tama
(Luk 6.43-44)

15 "Hakamattonu i te vahi na profet malliu raa; na tama naa e ssau pera ma nisipsip ettara, e meia na tama naa e ssau roo pera ma nimanukaittama i roto laatou.

16 Kootou e me ki illoa na tama nei i na mee laatou e ppena raa. Na mataiona selavaa te hhua na hua na pukunahu, na natu selavaa te hhua na hua na purukavuhu. 17 Telaakau e homo tauareka raa e me ki hhua na hua taualleka, e meia telaakau e homohomo hao raa e me ki hhua na hua hao.

18 Telaakau e homo tauareka selavaa te hua na hua hao, tena telaakau e homohomo hao selavaa te hua na hua taualleka.

19 Tena na laakau se hhua na hua raa e me kituutia ria ki hhina, tena kulletu i roto te ahi.

20 Ia tena kootou e me ki illoa na profet malliu raa i na mee laatou e ppena raa.

Anau se iroa kootou
(Luk 13.25-27)

21 "Se mee ma na tama hakaatoa e kannama i Anau ma, 'TeAriki, TeAriki raa' e me ki uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, e meia na tama koi e ppena hea te Tamana i te vaelani raa e hihai laatou kippena raa e me kittae i te kina raa.

²² Te saaita te Aho te Hakatonutonuu raa e tae mai, tammaki na tama e me ki mee mai Anau ma, 'TeAriki, TeAriki! Maa-tou ni hakatae na tattara TeAtuaraa ite inoa Akoe, tena maatou ni hakaise tammaki na tipua ite inoa Akoe, tena ki ppena hoki tammaki na mirakol!'

²³ Tena Anau e me ki meake na tamanaa ma, 'Anau nise iroa roo kootou. Oo itaha ma Anau, kootou ni tama haeo!'

Te tama e atamai ia ma te tama e panimu

(Luk 6.47-49)

²⁴ "Tena na tama e llono na tattara Anau nei no tauttari raa e ssau pera ma te tama e atamai tera e hakatuu te hare aia raa i aruna na hatu.

²⁵ Te reurehura kulleku nottahe na riva raa, tena te matani raa hoki ku maairi hai mahi roo no ppaku te hare raa. Emeia te hare raa se hina, e mee te hare raa e pena i aruna na hatu.

²⁶ "Emeia na tama e llono na tattara Anau nei, tena ki se tauttari na tattara raa e ssau pera ma te tama e panimu e hakatuu te hare aia raa i aruna te kerekere koi.

²⁷ Te reurehura kulleku nottahe na riva raa, tena te matani raa ku maairi hai mahi roo no ppaku te hare, tena te hare raa kuhina no paku iraro. Te hare raa e hina no ppaku iraro hakamaroa roo."

Na mahi na akoako Jisas

²⁸ Te saaita Jisas ni tattara no oti te kanohenua raa ku mahharo roo i na akoako Tama raa.

²⁹ Jisas se akoako pera ma na tama e poroporo na tuua raa; e meia Aia e akoako roo ma na mahi Aia.

8

Jisas e tokonaki te tanata e laavea raa no tauareka

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Jisas ku haereiho iraro ma te mouna raa, tena na kanohenua e tammaki raa ku tauttari Aia.

² Tena he tama e kaina te manumanu haeo i te tinotama aia ku haere ake iaa Jisas no tuturi i mua Tama raa, tena ki meake, "TeAriki, kame Akoe e hihai, Akoe ku tokonaki anau ki tauareka."

³ Kito Jisas ki kapake no ttaohi te tama raa, tena ki meake, "Anau e hihai ki tokonaki akoe! Akoe ku tauareka!" Te saaitanaa koi te maahana raa ku hopo itaha ma te tama raa.

⁴ Tena Jisas ki tattara ake te tama raa, "Hakarono! Auu se tattara ake na tama, e meia haere tahi roo i te maatua i te hare lotu raa ki mmata te tama raa te tinotama akoe, tena akoe ku kou ake na hoki Moses ni tattara mai raa ki huri ake

ki kkite na tama hakaatoa pera ma akoe ku tauareka haka-
maoni.”

Jisas e tokonaki te purepure te soldia hakamaatua
(Luk 7.1–10)

⁵ He soldia hakamaatua na soldia i Rom raa kuttiri Jisas te saaita Jisas nitae i Kaperneam, tena te soldia raa ki kainno ake Jisas ma ki tokonaki aia.

⁶ “TeAriki, te purepure anau raa e moe i hare e laavea roo, tena aia se lavaa te hurihuri, ia e hakaalono lihu haeo roo.”

⁷ Tena Jisas ki meake, “Anau e me ki haere atu no tokonaki te tama naa ki tauareka.”

⁸ Kito te soldia hakamaatua raa ki meake, “TeAriki, seai! Anau e maanatu ma Akoe setau teuru i roto te hare anau raa. Akoe kippehi koi he tattara ki tauareka te purepure anau raa.

⁹ Anau hetama hoki enoho iraro na mahi na soldia hakamaatua, tena e isi na soldia ennoho iraro na mahi anau. Kame anau e meake te tama nei, ‘Haere!’ te tama naa e me ki haere; kame anau e meake te tama nei, ‘Hamai!’ te tama naa e me ki hamai; kame anau e meake te purepure anau raa, ‘Ppena te mee nei!’, te tama naa e me kippena koi.”

¹⁰ Jisas e oho roo te saaita Aia nirono na tattara te soldia raa, tena Aia ki tattara ake te kanohenua e tauttari Aia raa ma, “Anau e meatu kootou, Anau se haitama roo e kite i roto Israel tera e isi te hakatina peenei ma te tama nei.

¹¹ Anau e meatu te hakamaoni pera ma tammaki na tama e me ki oo mai i te anake ia ma telaki no nnoho ma Abraham, Aisak ia ma Jekop te saaita te kai te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

¹² Emeia na tama e tau roo te nnoho i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me kilettua i aho i te kina e pouri raa. Tekina na tama raa e me kittani no hakati khati na niho laatou raa.”

¹³ Tena Jisas ki meake te soldia raa, “Vaakai i hare, tena akoe e me ki kite hea akoe e hakatina raa.”

Tesaaita naa koi te purepure te soldia hakamaatua raa ku tauareka.

Jisas e tokonaki tammaki na tama e lavvea
(Mak 1.29–34; Luk 4.38–41)

¹⁴ Jisas e haere i te hare Pita raa no kite te hinaona hine Pita raa e moe, e lavea te vvela.

¹⁵ Aia ettaohi te rima te hine raa, tena te vvela raa ku hopo, tena te hine raa ku mahike i aruna no kou ake na kai na tama raa no kkai.

¹⁶ Tesaaita te mee raa ku hiahi, na tama raa ku kou ake tammaki na tama ettauria na tipua raa ia Jisas. Jisas

e hakaise na tipua sakkino raa ma te tattara koi hokotahi, tena ki tokonaki hoki na tama lavvea raa no taualleka.

¹⁷ Aia e ppena na mee nei ki mee ki hakamaoni na tattara profet Aisaia ni tattara mai i mua ma, "Tama raa Hokoia e ui na maahana taatou raa, tena kissau na maahana taatou raa i taha."

Na tama e tau roo te tauttari Jisas
(Luk 9.57-62)

¹⁸ Jisas e kite te kanohenua e ttuu alleha Aia raa, tena Aia ki meake na disaipol Aia raa ki oo i teeraa vahi te namo raa.

¹⁹ Tena he tama e poroporo na tuua ku haere ake no meake Jisas ma, "Rabai, anau e tanattana ki hahaere ma Akoe he kina peehee Akoe e haere."

²⁰ Kito Jisas ki meake te tama raa, "Alaa manu hahaere e moemmoe na rua, tena na manulellea raa e tokottoko i na hohana, e meia te Tamariki te Tama nei se isi te kina e me ki moe no hamaroro."

²¹ Tena teeraa tama, he disaipol ki meake, "TeAriki, hakattari ki haere anau no tanu te tamana anau raa i mua."

²² Kito Jisas ki meake, "Tautari mai Anau, tena ku tiaki na tama ku mmate raa ki tanu na tama e mmate laatou raa."

Jisas e tinai te matani
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Jisas e kake i roto te manau raa, tena na disaipol Aia raa ki kake hoki i roto te manau raa no huro laatou.

²⁴ Te saaita naa koi, te matani hai mahi roo ku ttiri laatou i roto te namo, tena te manau raa kutaapiri koi ki apuru. Emeia Jisas e moe heiroa roo.

²⁵ Na disaipol raa ku oo atu no hhano Jisas no maahuru, tena ki meake ma, "TeAriki, tokonaki maatou! Taatou kaa mmate!"

²⁶ Kito Jisas ki meake, "Aiea kootou e mattaku naea? Kootou se isi na hakattina?" Tena Jisas kituu iaruna no meake te matani ia ma na peau raa ki hakamau, tena te mee raa ku tteihono no marino kkii roo.

²⁷ Na disaipol raa hakaatoa ku mahharo, tena ki tattara ma, "Teenei he Tama peehee? Te matani ia ma na peau raa hoki e hakallono te Tama nei."

Jisas e hakaise na tipua i taha
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Jisas kutae itematakaina Gadara iteeraa vahi te namo raa, tena Aia kuttiri tokorua na tama e oo mai i taha ma tekava te kina raa. Tokorua na taanata nei e isi na tipua sakkino roo ettau i roto laaua, tena na tama te matakaina raa e mattaku te hahaere te mateara raa.

²⁹ Tokorua raa ku hakateki no vaa hakamaroa roo ma, "Akoe he Tamariki TeAtua, hea Akoe e hihai kippena

i maatou? Akoe e hamai ma ki kou mai na hakaono llihu maatou i mua te saaita te hakatonutonu raa e tae mai?"

³⁰ E isi na piki tammaki roo e kaikkai se mmao hoki.

³¹ Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma, "Kame Akoe e me ki hakaise maatou i taha, tena Akoe kukkave maatou ki ttau i roto na piki raa."

³² Tena Jisas ki meake na tipua raa, "Huro", kito na tipua raa ki huro no ttau i roto na piki raa. Na piki raa hakaatoa ku huro no maoha i te vahi te mouna e motu hua raa no maoha i roto te lottai no mallemo.

³³ Tena na tama e lollohi na piki raa ku mattaku no huro i taha, tena ki huro i te matakaina raa no tattara ake na mee roo hakaatoa tera ni kapihi ake i te tokorua na tama ni ttau ria na tipua raa.

³⁴ Kito na tama hakaatoa i te matakaina raa ki oo ake no mmata Jisas; te saaita laatou nikkite Tama raa, na tama raa ku meake ma Jisas ki tiaki te matakaina laatou raa, tena ku haere i taha.

9

Jisas e tokonaki te tama na vae e mmate

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

¹ Jisas kukake i aruna te manauiraa notere vaa roto te namo raa no vaakai i te matakaina Aia raa,

² tena na tama i te kina raa kussau ake te tama na vae e mmate emoe i aruna te kakkake. Jisas ekite ma na tama raa e hakattina roo, tena Aia ki meake te tama na vae e mmatera raa ma, "Taku tama, auu se maku! Na hai sara akoe raa ku oti te ssirihia."

³ Tena na tama e poroporo na tuua raa ku tattara hokolaa-tou ma, "Te Tama nei e tattara roo pera ma Aia ko Te Atua hoki!"

⁴ Jisas e iroa na mannatu na tama raa, tena Aia ki meake, "Aiea kootou e isi na mannatu sakkino naea?"

⁵ Aiea te tattara hee e hainauhie, te tattara ma, 'Na hai sara akoe raa ku oti te ssirihia,' ma te tattara ma, 'Tuu i aruna no haere?'

⁶ Anau e me ki huriatu te hakamaoni kikkite kootou pera ma te Tamariki te Tama nei e isi na mahi i roto te maarama nei ki ssirihia na hai sara." Kito Jisas ki meake te tama na vae e mmatera raa, "Tuu i aruna no too te moena akoe naa no haere i hare!"

⁷ Tena te tama raa ku mahike no tuu i aruna no haere i hare.

⁸ Te saaita te kanohenua raa nikkite te mee raa, na tama raa ku mattaku no hakammaha ake Te Atua, e mee Aia e kou ake na mahi hai mmahi i na tama.

*Jisas e kanna ake Matiu ki tautari Aia**(Mak 2.13–17; Luk 5.27–32)*

⁹ Jisas ku haere itaha ma te matakaina raa, ia te saaita Aia ni haere raa, Aia ku kite te tama e aoao na takis e noho i te kina aia e hehekau raa, te inoa aia raa ko Matiu. Tena Jisas ki meake te tama raa, “Tautari mai Anau.”

Kito Matiu ki mahike i aruna no tautari Jisas.

¹⁰ Te saaita Jisas ni noho no kai i te hare Matiu raa, tam-maki na tama aoao na takis ia ma na tama hai ssara e oo ake hoki no kkai laatou ma Jisas ia ma na disaipol Aia raa.

¹¹ Eisi na Farisi ekkite, tena laatou ki vahiri ake na disaipol Jisas raa ma, “Aiea te Rabai kootou raa ekkai ma na tama aoao na takis ia ma na tama hai ssara raea?”

¹² Jisas e rono na tattara na tama raa, tena Aia ki meake, “Na tama selavvea raa selavaa te oo no mata te dokta, e meia na tama koi e lavvea raa e me ki oo no mata na dokta.

¹³ Oo, tena kootou ku sесеe te hakataakoto e moe i roto te Launiu Tapu ma, ‘Anau e hihai koi telaoi, seai ma na hoki na manu raa.’ Anau se hamai no kanna na tama ma laatou e ttonu raa, e meia Anau e hamai no kanna na tama e hai ssara raa.”

*Te akoako Jisas vahao nei**(Mak 2.18–22; Luk 5.33–39)*

¹⁴ Tena na disaipol Jon Baptis raa ku oo ake no vahiri ake Jisas ma, “Aiea maatou ma na Farisi raa e hakamattapu na vahao hakaatoa roo, e meia na disaipol Akoe raa se hai vahao roo e hakamaatapu raea?”

¹⁵ Kito Jisas ki meake, “Kootou e mannatu ma na tama e hakkorohia ki oo ake i te kai te avana raa e me kinnoho no alloha te saaita te tanata raa koi noho i te kina raa? Seai! Emeia eisi te aho e me ki hamai te saaita te tanata raa e me kitooria no kkave itaha ma na tama raa, tena ki oti na tama naa e me ki hakamaatapu.

¹⁶ “Se haitama ettui te murimaro vahao nei i aruna te paamaro tuai, maitaname te murimaro vahao nei raa e me kimahatuhatu no masae, tena te ruaraa e me kirahiroo.

¹⁷ Tena se haitama e me ki utu na wain vahao nei raa i roto te kiri na manu e utuutu na wain tera ku tuai raa, maitaname te kiri na manu e utuutu na wain ku tuai raa e me ki kkuha no mahaa, tena na wain raa ku mannini puamu, tena te kiri na manu e utuutu na wain ku tuai raa e me ki haeo hoki. Emeia na wain vahao nei raa e tau te utu i roto te kiri na manu e utuutu na wain vahao nei, tena na mee e ruaraa e me ki mmoe taualleka.”

*Te tamariki hine e mate ia ma te hine e ohooho na haeo**(Mak 5.21–43; Luk 8.40–56)*

18 Jisas koi tattara ake koi na tattara nei, tena he tama hakamaatua na Jiura ku haere ake no tuturi imua Tama raa, tena ki meake, "Taku tamariki hine raa e mate vahao nei koi, e meia hamai no hakapiri na rima Akoe raa i aruna te tamariki raa ki ora."

19 Kito Jisas ki mahike i aruna no tautari te tama raa, tena na disaipol Jisas raa ku tauttari atu hoki vaa muri.

20 Tena he hine e hakalono lihu haeo roo i roto sanahuru ma rua na hetau e mee te toto aia raa e tettere koi peenaa ku haere ake vaa muri no ttaohi na kaunutu na hekau Jisas raa.

21 Te hine raa e tattara hokoia ma, "Anau e me ki tauareka kame anau e ttaohi koi na hekau te Tama nei."

22 Jisas e hakatike no kite te hine raa, tena ki meake, "Taku tama, auu se matakū! Te hakatina akoe raa e mee akoe no tauareka." Te saaita naa koi te hine raa ku tauareka.

23 Tena Jisas ki haere i te hare te tama hakamaatua raa. Jisas ekite na tama e huhua na huatana ia ma na tama e tanittani,

24 tena Aia ki meake na tama raa ma, "Kootou hakaatoa ki oo i aho! Te tamariki hine naa se mate, te tama naa e moe koi!" Kito na tama raa ki kaamata no tataussua Jisas.

25 Emeia te saaita na tama raa hakaatoa roo kuttāe i aho, Jisas ku haere i te rum te tamariki hine raa, tena Aia ki ttaohi te rima te tamariki raa, tena te tamariki hine raa ku mahike i aruna.

26 Tena te rono raa kupaa na kina roo hakaatoa i te henua raa.

Jisas e tokonaki tokorua na taanata e sseni

27 Jisas kutiaki te kina raa no haere, tena tokorua na taanata karemata sseni ku tauttari Aia. Tokorua e kakanna ake ma, "Tamariki Devit, hai aroha mai maaua!"

28 Te saaita Jisas ni haere no uru i hare, tokorua na taanata karemata sseni raa ku oo ake iaa Jisas, tena Aia ki vahiri ake tokorua raa, "Koorua e hakattina pera ma Anau elavaa te tokonaki koorua?"

Kito tokorua raa ki meake, "Noo, TeAriki!"

29 Tena Jisas ki ttaohi na karemata tokorua raa, tena ki meake, "Hea koorua e hakattina raa e me ki kapihi atu!"

30 Tokorua raa kumee no k kite, tena Jisas ki tattara hakamataku ake tokorua raa ma, "Auu se tattara ake hoki ni tama!"

31 Emeia tokorua raa e oo koi no paa te rono Jisas raa i na kina roo hakaatoa i te henua raa.

Jisas e tokonaki te tama maihu puni

³² Tokorua nataanata raa ku oo, tena eisi na tama e kou ake te tama selavaa te tattara, maitaname aia eisi te tipua e tau i roto aia.

³³ Emeia te saaita te tipua raa ni hakaise ria no tere i taha, te tama raa ku kaamata no tattara, tena na tama raa hakaatoa ku mahharo. Tena na tama raa ki tattara ma, "Maatou nise hai mee roo peenei ni kkite i roto Israel."

³⁴ Emeia na Farisi raa e tattara ma, "Teenaa ko te tipua hakamaatua raa e kou ake na mahi Jisas ki hakaise na tipua raa i taha."

Jisas e aroha te kanohenua

³⁵ Jisas e haere hakatike na matakaina ellahi ia ma na matakaina pammee raa. Aia e akoako i roto na hare lotu na Jiu raa, tena ki takutaku ake te Rono Tauareka i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ki tokonaki na tama hakaatoa e lavvea na maahana raa no taualleka.

³⁶ Te saaita Aia ni kite te kanohenua raa, Aia ku aroha roo i na tama raa, maitaname na tama raa e tammaki te mannatu, ia e hahaere vvare koi, e ssau pera ma na sipsip se hai tama e rorohi.

³⁷ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, "Na hua e me ki haki raa e tammaki roo, emeia na tama e me ki haki na hua raa e moisi.

³⁸ Lotu ake te Tama hakamaatua te huata raa kikauna tammaki na tama ki oo no haki na hua raa."

10

Jisas e hirihiri sanahuru ma rua na aposol

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Jisas ekanna ake sanahuru ma rua na aposol Aia raa ki hakutu ake, tena Aia kikou ake na mahi na tama raa ki tokonaki na tama e lavvea na maahana roo hakaatoa.

² Aanei na inoa na aposol sanahuru ma rua nei: tama kaamata Saimon, (e hui hoki ma ko Pita raa), tena Andru te taina aia raa; Jems ia ma te taina aia raa Jon, na tama Sebedi raa;

³ Filip, tena Bartolomyu; Tomas, tena Matiu, te tama e aoao na takis raa; Jems te tamariki Alfius raa, tena Tadius;

⁴ tena Saimon, te tama i roto te kuturana na tama se hihai ma Rom kirorohi Israel raa, tena Judas Iskariot, te tama e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas e kauna sanahuru ma rua na aposol

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Jisas e kauna ria te sanahuru ma rua na aposol raa ma na tattara nei: "Auu se oo i na henua na tama sei ma ni Jiu raa, ia se oo hoki i na matakaina i roto Samaria raa.

6 Emeia oo i na kanohenua Israel tera kullano pera ma ni sipsip raa.

7 Oo notakutaku atu pera ma, 'Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri mai!'

8 Tokonaki na tama lavvea raa, tena ku hakaora na tama kummate raa, tena kutokonaki na tama ekaina te manumanu haeo raa kitaualleka, tena ku hakaaise na tipua sakkino raa itaha. Kootou ku oti te too marino na mee, tena auu se mannatu ma ki too ni sui.

9 Auu setoo nigol, siliva, ia nisileni noppono i roto na muri kopu kootou raa.

10 Auu se hahaere ma na muri kopu na tama e kainonno raa te saaita kootou e oo, ia setoo hoki teeraa kaukahu, nataka ia ma helaakau hahaere, maitaname na tama e tau te kou ake ni aa na tama hehekau raa e hihhai.

11 "Te saaita kootou ettae he matakaina, tena oo i roto te matakaina naa no sесеe he tama tera e hihai ki too kootou, tena kootou ku nnoho ma te tama naa kitae roo te saaita kootou ku tiaki te matakaina naa.

12 Te saaita kootou e oo i roto he hare, kootou ku meake ma, 'Te tauareka ki nnoho ma kootou.'

13 Kame na tama te hare naa etoo hakaraoi kootou, tena tiaki te tauareka kootou raa ki nnoho ma na tama naa; e mea kame na tama te hare naa e haeo kootou, tena kootou ku too muri te tauareka kootou raa.

14 Tena kame he hare, ia he matakaina se hihhai ki too, ia ki hakallono kootou, tena tiaki te matakaina naa, tena ku ttahi na kkere e mmau na tapuvae kootou raa itaha.

15 Anau e meatu te hakamaoni pera ma i te Aho Hakatonutonura, Te Atua e me ki huriake te aroha e rahi roo i na tama i Sodom laua ma Gomora raa, ia seai ma na tama te matakaina naa!

*Na hakalono lihu koi oo mai
(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)*

16 "Hakallono! Anau e kauna kootou pera ma ni sipsip ki oo i na manu kaittama raa. Kootou ki hakamattonu pera ma na laponu, ia laumarie pera ma na rupe.

17 Lollohi hakamattonu maitaname eisi na tama e me ki hakapiki kootou, tena kutoo kootou nokkave i te kot, tena na tama naa e me kiriki kootou vaa roto na hare lotu na Jiu raa.

18 Kootou e me kittuu imua na tama hakamattua ia ma na tuku ki hakatonutonuria e mee kootou e tauttari Anau, tena te saaita naa kootou kutakutaku atu te Rono Tauareka raa i na tama naa ia ma na tama seai ma ni Jiu raa.

19 Te saaita na tama e ppono kootou i te kot, tena auu se mattaku ma niaa kootou e me ki tattara ia ma kootou e me

ki tattara peehee; e mee te saaita kootou ku tuu i te kot raa, kootou e me ki illoa roo te tattara na tattara hakaatoa.

²⁰ Maitaname na tattara kootou e me ki tattara raa seai ma ni tattara kootou; aanaa ni tattara TeAnana Tapu te Tamana kootou raa e kou atu kootou ki tattara.

²¹ “E isi natama e me kikou ake nataina laatou raa kitaaiaria kimmate, tena natamana natamalliki raa e me kimee pera hoki inatamalliki laatou raa, tena natamalliki raa e me ki huri sara ake na maatua laatou raa no kou ake ki taaiaria kimmate.

²² Natama hakaatoa e me ki haero ma kootou e mee kootou e tautari Anau. Emeia na tama e ttu mau no ttae te hakaoti raa e me ki ora.

²³ Kame he matakaina e kou atu na hakalono liliu i kootou, tena huro i teeraa matakaina. Anau e meatu te hakamaoni pera ma kootou selavaa te hakaoti na hehekau kootou i roto na matakaina Israel raa hakaatoa i mua te Tamariki te Tama nei e hamai.

²⁴ “Se isi te tamariki skul e raka i aruna te tisa aia, ia se isi te tama hehekau e hakanaani i aruna te tama hakamaatua aia raa.

²⁵ Emeia te tamariki skul raa e lavaa te ttae te kooina te tisa aia raa, tena te tama hehekau raa e lavaa hoki. Kame Belsebul e hakamaatua i roto he hareakina, tena natama i roto te hareakina naa e me ki hui na inoa e sakkino roo!

Se mattaku alaa tama
(Luk 12.2-7)

²⁶ “Ia tena auu semattaku natama. Na mee e huunaria raa e me ki laavearia, tena natama e me ki illoa na mee hakaatoa na tama e hai amuni raa.

²⁷ Na mee Anau e tattara hemuu atu i kootou raa, kootou ku tattara ake ki illoa na tama hakaatoa, tena na mee Anau e tattara hemuu atu i roto na hare kootou raa, kootou ki ttuu i aruna na tauhuhu na hare raa no tattara ake na tama.

²⁸ Auu semattaku natama tera elavaa tetaa koi te tinotama raa, tena kuselavaa hoki tetaa na anana kootou raa; emeia kootou kimattaku TeAtua, te Tama elavaa tetaa noppehi na tinotama ia ma na anana kootou raa i te kina te ahi raa.

²⁹ Kootou e illoa ma tesileni hokotahi elavaa tesui e rua na rupe? Te Tamana kootou raa e rorohi hakaraoi roo na manu raa, tena kame TeAtua e hihai, tena selavaa he rupe e me ki mate.

³⁰ Tena itevahi kootou, na rouru kootou raa hakaatoa ku oti te ppauria.

³¹ Ia tena auu semattaku, TeAtua e maanatu mahi roo i kootou, e raka i aruna ma na rupe raa.

E hainataa roo te tautari Jisas
(Luk 12.8-9)

³² “Na tama e tattara i mua na karemata na tama hakaatoa ma laatou nitama Anau raa; Anau e me kippena peeraa hoki i natamana na imua na karemata te Tamana Anau i te vaelani raa.

³³ Emeia na tama e tattara i mua na tama ma laatou se hihhai Anau raa; Anau e me kippena peeraa hoki i mua te Tamana Anau i te vaelani raa.

Te noho laoi ia ma te haao

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Auu se mannatu ma Anau e hamai ma kikou atu te noho laoi. Seai, Anau se hamai ma kikou atu te noho laoi, e mea Anau e hamai ki vae vae kootou ma te paraamo.

³⁵ Anau e hamai ki mee na tamalliki taanata raa ki nonnoho hao ma na tamana laatou raa, tena na tamalliki hine raa ki nonnoho hao ma na tinna laatou raa, tena na tama h hine raa ku nonnoho hao ma na hinaona h hine laatou raa;

³⁶ Na tama roo e me ki kirilloto kootou raa ko na tama koi i roto te manava kootou raa.

³⁷ “Na tama elaoi mahi roo na maatua laatou e raka ma telaoi laatou i Anau raa setau te mee pera ma ni disaipol Anau, tena na tama elaoi na tamalliki laatou e raka ma telaoi laatou i Anau raa setau te mee pera ma ni disaipol Anau.

³⁸ Na tama se haka piri na kros laatou raa no tauttari mai na tapuvae Anau raa se tau te mee pera ma ni disaipol Anau.

³⁹ Na tama e mannako na ora laatou raa selavaa te too te ora hakamaoni, e mea na tama se mannako na ora laatou no tauttari Anau raa e me ki too te ora hakamaoni.

Na hoki

(Mak 9.41)

⁴⁰ “Te tama e too hakaraoi kootou raa e too hakaraoi hoki Anau, tena te tama e too hakaraoi Anau raa e too hakaraoi hoki te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

⁴¹ Te tama e too hakaraoi na profet Te Atua raa e me ki too hoki na tuhana na profet raa, e mee aia e iroa ma na tama raa ni profet Te Atua. Tena te tama e too hakaraoi te tama tauareka raa e me ki too te tuhana na tama taualleka raa e me ki too raa, e mee aia e iroa ma teeraa he tama tauareka, tena ki too hakaraoi tama raa.

⁴² Kootou ki illoa pera ma te tama e kou ake te vai ki unu he tama na tama e tauttari Anau raa e me ki too he tuhana, e mee aia e iroa ma te tama raa he tama e tautari Anau, tena aia ki kou ake te vai ki unu tama raa.”

11

Jon Baptis ma na disaipol aia

(Luk 7.18-35)

¹ Te saaita Jisas ni tattara ake na disaipol Aia raa no oti, Aia ku tiaki te kina raa ma ki haere no akoako, tena ki takutaku i roto na matakaina tappiri ake i te kina raa.

² Jon e noho i roto te hare karapusiraa te saaita naa no rono na mee Krai nippenaraa, tena aia kikauna na disaipol aia raa ki oo no vahiri ake Tama raa.

³ Tena natamaraa kioo no vahiri ake ma, "Meemai ki illoa maatou, Akoe ko tetama Jon etattara ma eme ki hamairaa, ma maatou eme ki hakattari teeraa tama hoki?"

⁴ Kito Jisas ki meake, "Vakkai no tattara ake Jon na mee kootou e llono ia ma na mee kootou e kkite raa:

⁵ na tama esseniraa kukkite, na tama navae e mmate raa ku hahaere, na tinotama na tama ekaina te manumanu hao raa kutaualleka, na tama etturiraa kullono, na tama e mmate raa ku ora muri, tena na tama e tutuu hao raa kullono te Rono Tauareka raa.

⁶ Na tama semamannatu tammaki i Anauraa eme ki hakattapuria!"

⁷ Te saaita na disaipol Jon raa ni oo, tena Jisas ku tattara ake te kanohenua raa i te vahi Jon, "Te saaita kootou ni oo ia Jon i te kina e tuu mahoaraa, hea kootou ni mannatu ma kootou eme ki kkite raa? He veve e ino atu peeraa i te auna te matani raa e maairi mai? Seai!

⁸ Hea kootou ni oo ma ki oo no mmata raa? He tama e uru na hekau e sui mmaha? Seai hoki! Na tama e uru na hekau e sui mmaha raa e nnoho i roto na hare na toku.

⁹ Meemai kirono Anau! Hea kootou ni oo ma kioo no mmata raa? He profet? Noo, e meia te profet nei seai ma he profet vare.

¹⁰ Maitaname Jon ko te tama te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Te Atua e meemai ma, "Anau eme kikauna te profet Anauraa ki haere imua Akoe notanattana te mateara Akoeraa."

¹¹ "Anau e meatu te hakamaoni pera ma Jon e hakanaaniu roo i aruna na tama hakaatoa tera ni nnoho i roto te maarama nei raa. Emeia te Tama hakaoti i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hakanaaniu i aruna Jon.

¹² "Kaamata te saaita Jon nitakutaku na tattara aia raa haere no tae te aho nei, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hakalono lihu roo ina mahi na tama tera e hihhai ki hakamattua i te Hakamaatua ana raa.

¹³ Imua roo hamai no tae te saaita Jon raa, na profet ia ma na Tuua Moses raa e tattara mai i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa;

¹⁴ tena kame kootou e hihhai ki hakattina na tattara na tama raa, tena Jon ko Elaija koi, e mee te hamai aia raa e mmau i roto te Launiu Tapu.

15 Tena hakallono, kame kootou e isi na katarina!

16 “Kaa he mee peehee Anau elavaa tetattara atu tera e hakanatahi ma na tama i te aho nei raa? Na tama raa e ssau pera ma nitamalliki tera e nohonoho i na kina na maket. Na tama raa e nnoho no vavaa ake alaa tama ma,

17 ‘Maatou e hakattani na rue roo taualleka, e mea kootou se hihhai killue! Tena maatou e huhua na rue hakaalloha, e mea kootou se ttani.’

18 Te saaita Jon ni hamai raa, aia e hakamaatapu ki se kai na kai, ia ki se unu na wain, tena na tama hakaatoa e tattara ma, ‘Tama raa e isi te tipua sakkino i roto aia!’

19 Tena te saaita te Tamariki te Tama nei ni hamai raa, te Tama raa ekai, ia e unu na wain, tena na tama hakaatoa kutattara ma, ‘Kira ake te Tama nei! Teenei he tama kaikai vware ia ma he tama unu roo, tena Aia e ssoalaoi roo ma na tama aoao natakis ia ma na tama haissara raa!’ Te atamai TeAtua raa kuhuri mai no hakamaoni i na mee taatou e kkite raa.”

*Na matakaina tera se hakattina
(Luk 10.13-15)*

20 Na tama na matakaina Jisas nippena tammaki na mirakol raa selavaa roo tettike itaha ma na haisara laatou raa, tena Aia ki hai ake roo na tama na matakaina raa.

21 “Kootou na tama i Korasin raa e me ki haeroo! Kootou hoki na tama i Betsaidaraa e me ki haeroo! Peeraa Anau kippena na mirakol Anau nippena i roto na matakaina kootou raa i Taia laua ma Saidon, na tama na matakaina naa ko na ammuhi avare na rehu no ppari, ki huri ake pera ma laatou kuttike itaha ma na haisara laatou raa.

22 Anau e meatu te hakamaoni pera ma te Aho te Hakatonutonuraa, te aroha TeAtua i na tama i Taia laua ma Saidon raa e me kiraka roo i aruna kootou.

23 Emeia, kootou na tama i Kaperneam raa! Eaa, kootou e hihhai kissau kootou hokkootou i te vaelani? Kootou e me kilettuarua i te kina te ahi raa! Ia peeraa na mirakol Anau nippena i roto te matakaina kootou raa kippena i roto Sodom; peeraa te matakaina naa te aho nei koi nnoho koi!

24 Kootou ki illoa pera ma i te Aho te Hakatonutonuraa, te aroha TeAtua i na tama i Sodom raa e me kiraka i aruna kootou!”

*Oo mai Anau no hamalollo
(Luk 10.21-22)*

25 Te saaita naa Jisas kutattara ma, “Tamana, TeAtua i te vaelani ia ma te maarama nei! Anau e hakammaha Akoe, e mee Akoe e hakari ake na tama se illoa raa na mee Akoe ni huu ki se illoa na tama e atamai ia ma na tama mattonu raa.

²⁶ Hakamaoni Tamana, Akoe e hihai roo ma namee raa ki kapihi mai peenei.

²⁷ “Te Tamana Anau raa e kou mai Anau na mee roo hakaatoa. Se hai tama hoki e iroa te Tamariki te Tama nei, te Tamana koi Hokoia e iroa, ia se hai tama e iroa te Tamana, te Tamariki Aia raa koi ia ma na tama te Tamariki raa ni hirihi ki hakari na tattara Aia raa koi e illoa.

²⁸ “Oo mai Anau, kootou na tama hakaatoa tera ku naennae te amoamo namee emmaharaa, Anau e me ki kou atu te hamalollo.

²⁹ Too natiputipu Anauraa iroto kootou ki illoa kootou Anau, maitaname te anana Anauraa elaumarie, ia epasemmu, tena kootou e me kikkite te hamalollo hakamaoni.

³⁰ Maitaname namee Anau e tattara atu kootou raa e taualleka, tena hea Anau e me ki kou atu raa e mamahua roo.”

12

Jisas ko TeAriki te Sabat

(Mak 2.23–28; Luk 6.1–5)

¹ Tena kioti Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo vaa roto te paupaku na wit raa i te aho te Sabat. Na disaipol Aia raa ku hikkai, tena laatou ki kotikoti na hua na wit raa no kkai.

² Te saaita na Farisi raa nikkite na disaipol raa e kotikoti na hua raa, na tama raa kumeake Jisas ma, “Kira ake, te mee naa esara ma na disaipol Akoe raa ki kotikoti na hua raa i te Sabat!”

³ Kito Jisas kimeake, “Kootou ni se ppau hea Devit ni ppena te saaita aia ma na tama e tauttari aia raa ni hikkai?”

⁴ Devit ni haere iroto te Hare Tapu Te Atua raa, tena aia ma na tama tauttari aia raa nikkai na haraoa e ttapu na maatua raa ni hoki ake Te Atua raa; niaina roo ma na tuaa raa e ppui na tama vare te kkai. Na maatua raa koi elavaa te kkai na haraoa raa.

⁵ “Eaa kootou ni se ppau hoki iroto na tuaa Moses pera ma na maatua iroto te Hare Tapu raa esseu na tuaa i te aho te Sabat raa ina aho e ttapu hakaatoa, e mea na tama raa se ssara raea?”

⁶ Anau e meatu pera ma se hai mee i te kina nei e hakanaaniu i aruna te Hare Tapu raa.

⁷ Te Launiu Tapu e mee mai ma, ‘Anau e hihai koi te laoi, sei ma na hoki na manu.’ Kame kootou e illoa hakamaoni roo te hakataakoto nei, tena kootou selavaa hoki te haru na hao na tama se isi na sara raa;

⁸ maitaname te Tamariki te Tama nei ko TeAriki te Sabat.”

Te tama te rima e mate

(Mak 3.1–6; Luk 6.6–11)

9 Tena Jisas kutiaki te kina raa no haere i te harelotu na Jiu raa,

10 tena e isi te tama te rima e mate e noho i te kina raa. E isi na tama e hihhai ki k kite Jisas e ppena na mee e ssara, kito na tama raa ki vahiri ake ma, "Na tuua te Sabat raa e ppui taatou ki tokonaki na tama ki taualleka?"

11 Tena Jisas ki meake, "Kame he tama kootou e isi te sipsip e tteiho i roto te rua i te aho te Sabat, akoe kame se hhu ti ake te manu raa i aruna?"

12 Tena te ora te tama e hakanaani i aruna te sipsip! Ia tena na Tuua taatou raa e hakattana hoki taatou ki tokonaki te tama i te Sabat."

13 Kito Jisas ki meake te tama te rima e mate raa, "Ssora te rima akoe."

Tena te tama raa ki ssora te rima aia raa, tena te rima raa ku tauareka ku ssau hoki pera ma teeraa rima.

14 Kito na Farisi raa ki oo no hakatonutonou na tattara ma ki taa Jisas ki mate.

Jisas ko te Tama Hehekau TeAtua e hirihiri

15 Jisas e rono na hakataakoto na tama raa ma ki taa Aia ki materaa, tena Aia ki haere itaha ma te kina raa, tena he kanohenua e rahi roo kutauttari Aia. Aia e tokonaki na tama hakaatoa e lavvea raa no taualleka,

16 tena ki tattara ake na tama raa ki se tattara ake alaa tama i te vahi Aia.

17 Aia e ppena peenei ma ki hakamaoni hea TeAtua ni tattara ake profet Aisaia ma ki tattara mai taatou ma:

18 "Teenei te Tama Hehekau Anau tera Anau ni hirihiri, te Tama tera Anau e laoi, ia e hihia roo.

Anau e me ki kou ake TeAnana Tapu Anau raa ki noho i roto Aia,

tena Aia e me ki tattara atu i te hakatonutonou Anau na tama raa ki llono na henua hakaatoa.

19 Tama raa se lavaa te hakatautau ia ma ki vavaa, ia Tama raa se lavaa te tuu no tattara hakamaroa i na kina na mateara.

20 Tama raa se lavaa te peesia na tama na hakattina laatou e matanaenna raa i taha,

ia se lavaa te taa mate na hakattina na tama raa ki mmate hua,

ki tae roo te saaita Aia e hamai no kou mai na tiputipu te ora hakamaoni raa.

21 Tena na tama hakaatoa e me ki tuku na hakattina laa-tou raa i Tama raa."

Jisas ia ma Belsebul

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

22 Tena na tama raa ki kou ake te tama e sseni, ia e se lavaa hoki te tattara, e mee aia e isi te tipua e tau i roto aia. Jisas

e tokonaki te tama raa nolavaa te tattara, ia nolavaa hoki te kite.

²³ Te kanohenua raa ku mahharo roo i na mee Jisas e ppena raa. Tena na tama raa ki vahihhiri ma, "Eaa, teenei ko te mokopuna Devit raa koi?"

²⁴ Na Farisi raa ellono na tattara raa, tena na tama raa ki meake ma, "Te Tama naa elavaa koi te hakaise na tipua raa e mee Belsebul e kou ake na mahi Aia ki ppena na mee raa."

²⁵ Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake, "Kame he henua e motumotu i na kuturana noppuhu hokolaatou, te henua naa selavaa tetuu roroa. Tena kame he matakaina, seinaa he hai maatua e vaevae i na kuturana noppuhu hokolaatou, tena na tama naa e me ki nnoho maseuseu hoki.

²⁶ Tena kame he kuturana i roto te nohorana Satan raa e ppuhu hokolaatou, temee naa ehuriake pera ma te nohorana naa ku motumotu i na kuturana, tena te nohorana naa se roroa ku maseu.

²⁷ Kootou e tattara ma Belsebul e kou mai na mahi Anau ki hakaise na tipua raa i taha. Ia tena koai te tama e kou ake na mahi na tama tauttari kootou raa ki hakaise na tipua raa i taha? Na tama koi e tauttari kootou raa e me ki huri atu pera ma kootou e ssara!

²⁸ Kootou e ssara, teenaa sei ma ko Belsebul, e mea Te Anana Tapu Te Atua raa e kou mai na mahi Anau ki hakaise na tipua raa i taha. Tena temee nei e hakamaoni pera ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku tae mai nonnoho ma kootou.

²⁹ "Se hai tama elavaa te saa no uru i roto te hare te tama e ivi raa no too na hekau te tama raa, e mea kame aia e hihai, aia ku haihai te tama raa i mua, tena aia kulavaa te uru i hare no too hea aia e hihai raa.

³⁰ "Kame he tama setuu i te vahi Anau, te tama naa e hakataukaa ma Anau; te tama setokonaki Anau ki haku tu mai raa e hakatui na tama raa i taha ma Anau.

³¹ Teenei te hakataakoto Anau e tattara atu kootou raa: ni hai sara, ia ni tattara sakkino peehee na tama e pehi pehi i te vahi Te Atua raa elavaa koi te ssirihia; e mea na tattara sakkino te tama e ppehi i Te Anana Tapu raa selavaa roo te ssirihia.

³² Te tama e mee na tattara sakkino i te vahi te Tamariki te Tama nei elavaa te ssirihia; e mea na tattara sakkino te tama e mee i Te Anana Tapu raa e me ki mmoe tahi roo selavaa te ssirihia.

Tiputipu te laakau ia ma na hua aia

(Luk 6.43-45)

³³ "Kame akoe e hihai na hua taualleka, tena akoe ki isi telaakau e homohomo tauareka; kame akoe e isi telaakau

e homohomo haeo, tena akoe eme kiisi nahua haeo. Taatou elavaa te illoa inalaakauraa emee nahua laatou e hua raa.

³⁴ Kootou nilapono, kootou elavaa peehee tetattara na tattara taualleka tesaaita kootou e haissara? Eme te maihuraa etattara iho namee ekkapi iroto te hatu manava raa.

³⁵ Na tama taualleka raa e huri mai na mee taualleka i roto na hatu manava laatou raa, tena natama haeo raa e huri na mee sakkino i roto na hatu manava laatou raa.

³⁶ “Kootou ki illoa pera ma te Aho Hakatonutonuraa, kootou eme ki hakarikari na tattara sakkino hakaatoa roo kootou ni pehiphehi raa.

³⁷ Na tattara akoe raa eme ki hakatonutonu akoe, ki huri atu ma akoe e tonu; ma akoe e hai sara.”

Na Farisi raa e meake Jisas ki huri ake he mirakol

(Mak 8.11–12; Luk 11.29–32)

³⁸ Tena eisi natama poroporo natuaa ia ma na Farisi e meake ma, “Rabai, maatou e hihhai kikkite Akoe e pena he mirakol.”

³⁹ Kito Jisas ki meake, “Na tama te ahonei raa nitama sakkino, ia nitama se hakattina!” Kootou emee mai ma ki huri atu he mirakol? Selavaa! Te mirakol hokotahi Anau eme ki huri atu raa ko te mirakol profet Jona.

⁴⁰ Essau hoki pera ma Jona enoho etoru naaho ia ma etoru na poo iroto te manava te ika erahiroo, tena te Tamariki te Tama nei eme kimoe etoru naaho ia ma e toru na poo i te kava.

⁴¹ Te saaita te Aho Hakatonutonuraa, na tama i Ninive raa eme ki ttuu i aruna no ppau atu na hai sara kootou raa, maitaname natama raa nittike itaha ma na hai sara laatou raa tesaaita laatou nillono na tattara Jonaraa, tena Anau emeatu, eisi te mee i te kina nei e hakanaaniuroo i aruna Jona!

⁴² “Tesaaita te Aho Hakatonutonuraa, te avana te tuku i Sebaraa eme kituu i aruna no ppau atu na hai sara kootou raa, maitaname aia ni horau mai roo i te henua aia emmao raa ma ki hakarono na akoako te atamai te Tuku Solomon raa, tena Anau emeatu pera ma eisi te mee i te kina nei e hakanaaniuroo i aruna Solomon!

Na tipua ku vakkai

(Luk 11.24–26)

⁴³ “Kame he tipua e haere itaha ma he tama, te tipua naa eme ki haere vaa roto na kina pakuppaku na henua raa no sesee he kina ki hamaroroo. Emeia kame aia se isi te kina e lave,

⁴⁴ tena aia eme kitattara hokoia ma, ‘Anau eme ki vaakai muri te hare anauraa.’ Tena aia eme ki vaakai

no kite pera ma te hare raa ku tuu vare, ia ku atea, tena ku oti te tukutuku hakaraoi.

⁴⁵ Tena te tipua raa e me ki haere no hakattaki ake e hitu hoki na tipua esakkinoroo iaruna aia ma kioo laa-tou nonnoho iroto tetamanaa. Tesaaitea na tipua raa kunnohoroo hakaatoa, tena tetamanaa e me ki haeoroo iaruna ma tekaamata raa. Teenei hea e me ki kapihi ake i na tama sakkino i te aho nei."

Na taina Jisas raa ia ma te tinna laatou

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Jisas koi tattara ake koi na tama raa tesaaitea te tinna ia ma na taina Aia raa nittae ake i te kina raa. Na tama raa ettuu iaho, tena ki meake na tama raa ma laatou e hihhai ki tattara ma Jisas.

⁴⁷ Kito na tama ettuu i te kina raa ki meake Jisas ma, "Kira ake, te tinna ia ma na taina Akoe raa ettuu iaho, tena na tama raa e hihhai ki tattara kootou."

⁴⁸ Tena Jisas ki meake, "Koai te tinna Anau? Koai na taina Anau?"

⁴⁹ Kito Jisas ki hakassii ake na disaipol Aia raa, tena ki meake, "Kira ake! Na disaipol raa ko te tinna ia ma na taina Anau!"

⁵⁰ Tena te tama tera e tautari na tiputipu te Tamana Anau i te vaelani raa, he taina, he kave, ia he tinna Anau."

13

Tattara hurihuri i te tama e ttori na hua

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Te aho naa koi Jisas kutiaki te hare naa no haere itai, tena Aia ki noho i te kina raa no akoako ake na tama raa.

² Te kanohenua ekkutu ake i te kina raa e rahi roo, tena Aia kikake no noho iroto te manauiraa, e meia te kanohenua raa e ttuu i te taunatai.

³ Jisas e tattara ake i na tattara hurihuri ki akoako ake tam-maki na mee i na tama raa.

"Hakallono! Teeraa he tama e haere ttori na hua na wit.

⁴ Tesaaitea aia ni haere maka na hua raa iroto te paupaku raa, tena alaa hua e maoha iaruna na mateara, tena na manu raa kullee iho no kkai na hua raa.

⁵ Alaa hua e maoha iaruna na kina e hatu, ia te kerekere i te kina raa epatake roo. Na hua raa seroroa ku hhomoe mee te kerekere raa e patake.

⁶ Emeia tesaaitea telaa raa ni hopo ake, tena telaa raa kuttuni na hua raa, e mee na patiaka na hua raa se uru roo iraro, tena na hua raa seroroa kummate.

⁷ Alaa hua e maoha iroto natiare, tena natiare raa e hhomoe no uhi na hua raa.

⁸ Emeia alaa hua e maoha i te kina na kerekere taualleka, tena na hua raa ku hhomono no hua na hua, alaa laakau e ttae huitarau na hua, alaa laakau e ttae tipu ono, tena alaa laakau e ttae tipu toru na hua."

⁹ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, "Hakallono, kame kootou e isi na katarina."

Te hakataakoto te tattara hurihuri
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰ Tena na disaipol raa ki oo ake no vahiri ake Jisas ma, "Aiea te saaita Akoe e tattara ake na tama raa, Akoe e tattara na tattara hurihuri raea?"

¹¹ Kito Jisas kimeake, "TeAtua ku oti te kou atu te atamai na mee i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani tera e huunaria raa, emeia TeAtua se kou ake te atamai raa i na tama.

¹² Maitaname na tama tera e isi na illoa laatou raa, TeAtua e me ki hakanuu na illoa na tama raa killahi roo, emeia na tama se isi na illoa raa, TeAtua e me kissau na illoa na tama raa i taha, niaina ma na illoa na tama raa e pammee.

¹³ Te hakataakoto Anau e tattara ake na tama raa i na tattara hurihuri raa e mee na tama raa e kirakira, emeia laatou se kkite, tena na tama raa e halollono, emeia na tama raa se llono, ia se hai mee e illoa.

¹⁴ Ia tena na tattara TeAtua tera profet Aisaia ni tattara mai raa ku kkati ma na tama nei:

'Na tama nei e me ki halollono koi no halollono e meia laatou se lavaa te illoa;

na tama nei e me ki matamata koi no matamata, e meia laatou se lavaa te kkite,

¹⁵ e mee na kapuroro laatou raa e nnahe roo te illoa, ia na katarina laatou raa e tturi,

tena na karemata laatou raa e ppuni.

TeAtua e mee ma peeraa na karemata na tama naa ki kkite, ia na katarina laatou raa ki llono,

ia hoki na kapuroro laatou raa ki mallama,

na tama naa e lavaa koi te tauttari Aia,

tena Aia ku tokonaki na tama naa ki taualleka.'

¹⁶ Tena kootou iaa, TeAtua ku oti te hakatapu kootou! Na karemata kootou raa ku kkite, tena na katarina kootou raa ku llono.

¹⁷ Anau e meatu te hakamaoni, tammaki na profet ia ma na tama e tauttari TeAtua e hihhai roo kikkite na mee kootou e kkite raa, emeia laatou se lavaa te kkite, tena na tama naa e hihhai hoki ki llono na mee kootou e llono raa, emeia na tama naa se lavaa te llono.

Te hakataakoto te tattara hurihuri tetama e haere lletu na hua

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

18 “Hakallono, tena ku mee ki illoa kootou te hakataakoto te tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua raa.

19 Na tama ellono na tattara i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, emeia laatou se illoa na tattara raa, natama naa essau pera ma na hua emaoa i aruna te mateara raa, tena Satan ki haere ake no ssoro na tattara TeAtua raa i taha ma na hatu manava na tama naa.

20 Na hua emaoa i te kina e hatu raa, ettuu ma na tama e hihhia no too na tattara TeAtua raa te saaita koi laatou ni llono na tattara raa.

21 Emeia na tattara raa se mmoe tahi i roto na hatu manava na tama naa, ia se mmoe roroa hoki. Tena te saaita na hainattaa ia ma na hakalono llihu ku ttiri na tama raa e mee laatou e tauttari Anau, tena na tama naa ku tiaki hua koi na tattara raa.

22 Na hua emaoa i te kina natiare raa ettuu ma na tama ellono na tattara TeAtua raa, emeia na tama raa e mamannatu tammaki na ora i te maarama nei raa, ia te mannako laatou na mee taualleka raa e uhi na tattara TeAtua raa, tena na tama naa ku se hhua na hua.

23 Tena na hua e hhomo i te kina na kerekere taualleka raa ettuu ma na tama ellono, ia e illoa hoki na tattara TeAtua raa: na tama naa e me kippena tammaki na tiputipu taualleka, essau pera ma na hua e hhomo i te kerekere tauareka no hhua huitarau, tipu ono ia ma tipu toru na hua raa.”

Tattara hurihuri na veve sakkino

24 Jisas e tattara ake na tama raa teeraa tattara hurihuri hoki: te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e ttori na hua taualleka i roto te paupaku aia.

25 Ia he poo hokotahi te saaita na tama hakaatoa ku mmoe, tena he tama manava hao i te tama raa kue haere ake no ttori na veve hao raa i te kina na wit e hhomo raa, tena ki haere.

26 Te saaita na wit raa ku homo no hhua, na veve sakkino raa hoki ku homo.

27 “Te tama hehekau raa e haere no meake te tama raa ma, ‘Tama hakamaatua, akoe nittori na hua taualleka i roto te paupaku akoe raa, kaa na veve sakkino raa e oo mai i hee?’

28 Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘E isi na tama manava sakkino e ttori na veve naa.’ Kito na tama raa ki meake, ‘Akoe e hihai ma maatou ki oo no haere uhu na veve raa i taha?’

29 Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘Seai, kaa oti kootou ku haere uhu na veve raa, tena ku uhu hoki ma na wit raa.

30 Tiaki na wit ia ma na veve raa ki hhomo hakaatoa ki tae roo te saaita taatou e haki na hua raa. Tena Anau e me ki meake na tama e haki na hua raa ki haere uhu na veve raa i mua, tena ku nonoa na veve raa i na sai no ttuni, tena ki oti

na tama raa ku haere haki na hua na wit raa no hakatau i roto te hare anau raa.’”

Tattara hurihuri te hua paamee

(Mak 4.30–32; Luk 13.18–19)

³¹ Tena Jisas ki tattara ake na tama raa teeraa tattara hurihuri hoki: “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e too te hua te mastet raa no ttori i roto te paupaku aia raa.

³² Te hua naa ko te hua roo e paamee hokoia i na hua hakaatoa, e meia te saaita aia e homo, te laakau raa e me ki rahi roo i aruna na laakau hakaatoa, te laakau naa e me ki homo no matua, tena na manu raa ku lee ake no pena na hohana laatou raa i aruna na raraa te laakau raa.”

Tattara hurihuri te Ist

(Luk 13.20–21)

³³ Tena Jisas ki tattara ake teeraa tattara hurihuri hoki: Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He hine e too na ist no hilo ma na haraoa raa, tena ki hakamoe te haraoa raa no huta.

Te hakataakoto Jisas e tattara na tattara hurihuri

(Mak 4.33–34)

³⁴ Jisas e tattara na tattara hurihuri na saaita Aia e tattara ake na kanohenua raa, ia ni tattara peehee Aia e tattara ake i na tama, Aia e tattara i na tattara hurihuri.

³⁵ Aia e ppena peenei ki mee na tattara na profet raa ki hakamaoni ma,

“Anau e tattara na tattara hurihuri na saaita Anau e tattara ake na tama raa;

Anau e me ki tattara ake na tama raa na mee e huuna ria i te kaamata roo te saaita te maarama nei ni tipu mai raa.”

Te hakataakoto te tattara hurihuri na veve sakkino

³⁶ Te saaita te kanohenua raa ku tiaki Jisas no oo i na hare laatou raa, na disaipol Jisas raa ku oo ake no vahiri ake Tama raa ma, “Tattara mai maatou ma te hakataakoto te tattara hurihuri na veve e hhomo i roto te paupaku raa e mee maea.”

³⁷ Kito Jisas ki meake, “Te tama e ttori na hua taualleka raa ko te Tamariki te Tama nei;

³⁸ te paupaku raa ko te maarama nei; na hua taualleka raa ko na tama i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena na veve sakkino raa ko na tama e tauttari Satan raa,

³⁹ tena tetama sakkino e ttori na veve raa ko Satan. Te haki haki na hua raa ko te hakaotioti na mee i te maarama nei, tena na tama e haere haki raa ko na ensel.

40 “Tena na veve sakkino raa e me ki hakkutu ria nottuni i roto te ahi, ia e me kissau peeraa hoki i te hakaotioti na mee hakaatoa i te maarama nei raa.

41 Te Tamariki te Tama nei e me ki kauna na ensel Aia raa ki oo no hakkutu natama sakkino tera e mee natama ki haissara raa ia ma na tama e ppena na mee sakkino raa i taha ma te Hakamaatua ana Aia raa,

42 tena na ensel raa e me killetu na tama raa i roto te ahi e vvela roo, tena na tama raa e me kittani no hakatikkati na niho laatou raa.

43 Tena na tama Te Atua raa e me ki hakamaahina ake pera ma te laa raa i roto te Hakamaatua ana te Tamana laatou raa. Hakallono, kame kootou e isi na katarina!

Tattara hurihuri na mee taualleka

44 “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e kite tammaki na sileni i roto te paupaku, tena aia kitanu hakaraoi na mee raa. Te tama raa ku hihia roo, tena aia ki haere no too na hekau aia raa no kou ake alaa tama ki sui, tena aia ki too na sileni raa no haere no sui te paupaku raa.

Tattara hurihuri te pure e kivakiva roo

45 “Ia hoki te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e sesee na pure e kivakiva,

46 ia te saaita aia nikite te pure hokotahi e kivakiva roo, tena aia ku kou ake na hekau aia ettino raa hakaatoa ki sui alaa tama, tena aia ki sui te pure e kivakiva raa.

Tattara hurihuri te kupena pupui ika

47 “Ia hoki te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. E isi na tama meemee ika e ppehi te kupena laatou raa i roto te namo ma ki mmau na ika hakaatoa.

48 Te saaita te kupena raa kupii na ika, na tama raa ku horo ake te kupena raa i uta, tena kinnoho i raro no hiri na ika raa: na tama raa e ppono na ika taualleka raa i roto na kete, tena ki peesia na ika haeo raa i taha.

49 Tena e me kissau peenei hoki i te hakaotioti na mee hakaatoa i te maarama nei raa: na ensel raa e me ki oo no havakkee natama sakkino raa i taha ma na tama taualleka raa,

50 tena kulletu natama sakkino raa i roto te ahi e vvela raa, tena na tama raa e me kittani no hakatikkati na niho laatou raa i te kina raa.”

Te hakamaoni vahao nei ia ma te hakamaoni i mua

51 Tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Kootou e illoa na mee nei?”

Kito na tama raa ki meake, “Noo.”

52 Tena Jisas ki meake, “Te hakataakoto nei e mee pera ma na tama e poroporo na tuua tera kumee mo disaipol i roto

te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau pera ma he tama e ttino te hare tera e too na mee hoou ia ma na mee tuai raa no taari i taha ma te hare hakatautau na mee raa."

Na tama i Nasaret raa ku se hihhai Jisas

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Jisas ku oti te tattara ake na tattara hurihuri raa, tena Aia ki tiaki te kina raa

⁵⁴ no vaakai i te matakaina Aia raa. Tama raa e akoako i roto te hare lotu na Jiu raa, tena na tama ellono na tattara Aia raa ku mahharo roo. Na tama raa e tattara hokolaatou ma, "Tama raa e too te iroa Aia raa i hee? Kaa na mirakol hoki Aia e ppena raa?"

⁵⁵ Teenei sei ma ko te tamariki te tama hakatuutuu hare raa? Aiea Meri sei ma ko te tinna Aia, tena Jems, Josep, Saimon ia ma Judas sei ma ko na taina Aia?

⁵⁶ Aiea na kaave Aia raa se nnoho i te matakaina nei? Tama nei e too te iroa Aia raa i hee?"

⁵⁷ Tena na tama raa ku se hihhai ki too Jisas.

Kito Jisas ki meake na tama raa, "Na profet e me ki hakammaharia i na kina roo hakaatoa, e mea i te matakaina roo aia ia ma te hare akina roo aia raa e me ki se hihhai te tama naa."

⁵⁸ E mee na tama raa se hakattina, tena Aia ki se ppena tammaki na mirakol i te matakaina raa.

14

Jon Baptis ku mate

(Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Herot te tama e hakamaatua i roto Galili te saaita naa raa ku rono i na mahi Jisas.

² Tena Herot kimeake na purepure aia raa ma, "Te tama naa ko Jon Baptis hakamaoni ku ora hakaraoi? Tera hea aia e isi na mahi kippena na mirakol raa?"

³ Maitaname Herot nimeake kaamata ma na soldia aia raa ki hakapiki Jon, tena ku haihai tama raa no ppono i te hare karapusi. Aia e ppena peenei e mee Herodias te avana Filip te taina aia raa.

⁴ Jon Baptis ni hai ake Herot i mua ma, "Te mee naa se tonu ma akoe ki avana Herodias!"

⁵ Herot e hihai roo ma kitaa Jon kimate, e mea aia e maku i te kanohenua na Jiu raa, maitaname na tama raa e hakattina pera ma Jon he profet.

⁶ Herot e pena te kai ki maanatu te aho aia ni haanau iho raa, tena te taukupu aia raa ku ruerue i mua na tama i hare raa hakaatoa. Herot ku hihia roo,

⁷ tena aia kimeake te taukupu aia raa, "Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau e me ki kou atu he mee peehee akoe e kainno mai anau!"

⁸ Kito te tinna te taukupu raa ki meake te hakataakoto aia, tena te taukupu raa ki kainno ake tetamana aia raa ma, "Pare mai te saaita nei roo koi, te pohouru Jon raa i aruna he parete!"

⁹ Herot ku aroha, e meia aia kuse hai ara hoki, e mee te tattara aia ni kou ake te taukupu raa i mua na tama hakaatoa i hare raa, tena aia ki meake kippena te hakataakoto te taukupu raa ki kotia.

¹⁰ Tena Herot ki kkave te tattara i na soldia aia raa ki ssepe te uaa Jon raa i roto te hare karapusi.

¹¹ Na soldia raa ku pare ake te pohouru Jon raa i aruna te parete, tena ki kou ake te taukupu raa, tena te taukupu raa ki too te pohouru raa no kkave i te tinna aia raa.

¹² Tena na disaipol Jon raa ki oo ake no too te tinotama raa no kkave no tanu, tena laatou ki oo no meake Jisas.

*Jisas e haanai te kanohenua e tammakiroo
(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)*

¹³ Tesaaita Jisas nirono ma Jon kumate, Aia kutiaki te matakaina raa no kake te manauiraa no tere Hokoia i te kina se hai tama raa. Natama raa kullono ma Jisas kutere, tena laatou ki tiaki na matakaina laatou raa no oo vaa uta i te kina Jisas e tere raa.

¹⁴ Jisas kutiho iraro ma te manauiraa, tena tesaaita aia ni kite te kanohenua erahiraa, Aia ku aroha roo i na tama raa, tena Aia kitokonaki na tama elavvearaa no taualleka.

¹⁵ Te hiahi na disaipol raa ku oo ake no meake Jisas ma, "Te mee raa kuhiahi roo, tena te kina nei emmao se hai tama. Kauna te kanohenua raa ki oo i na matakaina raa no sui ni kai ma laatou."

¹⁶ Kito Jisas ki meake na disaipol raa, "Na tama naa se lavaa te oo! Kootou hokkootou ki kou ake ni mee ki kkai na tama naa!"

¹⁷ Kito na disaipol raa ki meake ma, "Maatou e isi koi e rima na haraoa ia ma e rua na ika."

¹⁸ Tena Jisas ki meake, "Kou mai na mee naa i te kina nei!"

¹⁹ Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki nnoho i aruna na vevearaa, tena Aia ki too na haraoa e rima raa ia ma na ika e rua raa, tena ki kkira i te vaelani no hakammaha ake Te Atua. Tena Aia kittahi na haraoa raa no kou ake na disaipol Aia raa, kito na disaipol raa ki vaevae ake na mee raa i te kanohenua raa.

²⁰ Na tama roo hakaatoa ekkai no ppohu. Tena na disaipol raa ki sasao na kai ettoeraa no ppii sanahuru ma rua na kete.

²¹ Te kooina na taanata raa hakaatoa kame ettae rima simata, se ppau na hhine ia ma na tamalliki raa.

Jisas e haere vaa aruna te lottai

(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa kikkake te manauiraa no tere i mua i teeraa vahi te namo raa, tena Aia ki kauna te kanohenua raa no vakkai.

²³ Aia e kauna te kanohenua raa nootiroo, tena Aia ki haere Hokoia i aruna te mouna raa no lotu. Jisas e noho koi Hokoia i te kina raa te saaita te mee raa ku hakapouri;

²⁴ tena te saaita naa hoki te manauiraa kummao, ia ku pehi pehi roo, maitaname te mataniraa e maairi mai roo i mua.

²⁵ Jisas ku haere ake vaa aruna te lottai raa, tena i lottonu te toru ma te ono tetahata Aia kutaapiri ake i na disaipol Aia raa.

²⁶ Te saaita na disaipol raa nikkite Jisas e haere ake vaa aruna te lottai raa, tena na tama raa ku mattaku roo. Na tama raa ku tattara, tena ki vaa huri i te mattaku laa-tou raa ma, "Teenaa he tipua!"

²⁷ Jisas ku tattara ake na disaipol raa, tena ki meake, "Auu se ttuu na huru kootou! Teenei ko Nau koi. Auu se mattaku!"

²⁸ Kito Pita ki meake, "Te Ariki, kame teenaa ko Koe haka-maoni, tena mee mai anau ki haere atu vaa aruna te lottai."

²⁹ Tena Jisas ki meake, "Hamai." Kito Pita ki tiho i taha ma te manauiraa no haere atu iaa Jisas raa vaa aruna te lottai.

³⁰ Emeia te saaita koi te maanatu Pita raa ni tere ake i te matani e maairi haimahiraa, te matakua aia raa kutere ake, tena aia kutere i roto te lottai. Kito Pita ki tani ake te varo aia ma, "Te Ariki, tokonaki anau!"

³¹ Te saaita naa koi Jisas ku haaro atu te rima Aia raa no ttaohi Pita, tena ki meake, "Te hakatina akoe raa se hai mahi! Aiea akoe e mamaanatu tammaki naea?"

³² Tena tokoru raa kukkake i roto te manauiraa, tena te mataniraa ku tteihono no marino kkii.

³³ Na disaipol i roto te manauiraa ku hakammaha ake Jisas, tena na tama raa ki meake ma, "Hakamaoni roo, Akoe ko te Tamariki Te Atua."

Jisas e tokonaki na tama lavvea i Genesaret raa no taualleka

(Mak 6.53-56)

³⁴ Na tama raa e tere vaa roto te namo raa no ttae he matakaina i roto Genesaret i teeraa vahi,

³⁵ tena na tama i te kina raa ku kkira ake no mattino Jisas. Kito na tama raa ki aru na tama na matakaina tappiri ake raa ki kou mai na tama lavvea raa iaa Jisas.

³⁶ Na tama raa e kainno ake Jisas ma ki tiaki na tama lavvea raa ki ttaohi na kaunutu na hekau Aia raa ki taualleka na tama raa, tena na tama hakaatoa ettaohi na kaunutu na hekau Jisas raa ku taualleka.

15

Naporoporo na tipuna taatou i mua

(Mak 7.1-13)

¹ Tena e isi na Farisi ia ma na tama e poroporo na tuua e oo mai i Jerusalem no vahiri ake Jisas ma,

² “Aiea na disaipol Akoe raa se tauttari na tiputipu na tipuna taatou nikou mai i mua raea? Na tama raa se ssoro na rima laatou raa i mua laatou e kkai na kai!”

³ Kito Jisas ki meake, “Kaa kootou se tauttari na tattara TeAtua raa, tena ki tauttari koi na akoako kootou hokkootou raea?”

⁴ E mee TeAtua ni tattara mai ma, ‘Hakammaha na tamana ia ma na tinna kootou raa,’ tena, ‘Kame kootou e kou ake na hao na tamana ia ma na tinna kootou raa, kootou e me ki taia ia no mmate.’

⁵ Emeia kootou e akoako ma kame na tama e isi na mee ki tokonaki na tamana ia ma na tinna laatou raa, tena ki oti ki meake ma, ‘Na mee nei ni mee TeAtua,’

⁶ tena na tamanaa kusetau hoki te hakammaha na maatua laatou raa. Kootou se hakammaha na tuua TeAtua raa, e meia kootou e tauttari koi na akoako kootou hokkootou.

⁷ Kootou nitama tattara uhiuhi! Na tattara Aisaia ni tattara i te vahi kootou raa ku hakamaoni roo!

⁸ TeAtua e mee ma, ‘Na tama nei e hakammaha Anau ma na maihu koi laatou, e meia na hatu manava laatou raa e mmaoro itaha ma Anau.’

⁹ Ia se tau hoki ma na tama nei ki hakammaha Anau, maitaname na tama nei e akoako na tuua na tama raa pera ma ni tuua Anau!”

Na mee e mee na tama ki hai sara

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Kito Jisas ki kanna ake te kanohenua raa ki oo ake Aia, tena Aia ki meake, “Hakallono ki illoa kootou!”

¹¹ Seai ma ko na mee euru i roto na maihu kootou raa e mee kootou no hai ssara, e meia aaraa ko na mee e oo mai itaha ma na maihu raa e mee kootou no hai ssara.”

¹² Tena na disaipol raa ki oo ake no meake Jisas ma, “Akoe e iroa pera ma na hakataakoto na Farisi raa e sakkino roo i na tattara Akoe e tattara raa?”

¹³ Kito Jisas ki meake, “Na laakau hakaatoa te Tamana Anau i te vaelani raa ni se ttori raa e me ki uhu ria.”

¹⁴ “Auu se mamannatu tammaki i na tamanaa! Aanaa ko na tama hakamattua essen i tera e hakattaki na tama karematassen i raa, tena kame he tama essen i e hakattaki teeraa tama essen, tokorua naa hakaatoa e me ki maoha i roto te rua e nnoto raa.”

¹⁵ Kito Pita ki meake, “Hakamaarama mai te tattara naa ki illoa maatou.”

16 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Kootou ni disaipol Anau, e mea na illoa kootou raa se tae roo na illoa alaa tama.

17 Kootou se ki illoa roo? He mee peehee euru iroto te maihu e me ki haere no tae te kopu, tena ki oti ku haere iho i taha ma te tinotama.

18 Emeia na mee tera e oo mai i te hatu manava no hhopo i taha ma te maihu raa ko na mee roo tera e mee te tama ki hai sara raa.

19 Maitaname na hakataakoto sakkino kitaa na tama, ki hai huri ma alaa tama, kippena na tiputipu sakkino, ki kailallao, kitattara malliu, tena kitamoa haeo alaa tama raa e oo mai i te hatu manava.

20 Aanei ko na mee tera e mee te tama ki hai sara. Emeia ki kkai se ssoro na rima pera ma kootou e tattara ma taatou ki ppena raa, te mee naa se mee kootou ki hai ssara."

Te hine e hakatina
(Mak 7.24-30)

21 Jisas ku tiaki te matakaina raa no haere no tae he kina e taapiri i na matakaina Taia laua ma Saidon raa.

22 Tena he hine i te matakaina Kenan e noho i te kina raa, tena aia ki haere ake no tani ake Jisas ma, "Tamariki Devit, Hai aroha mai anau! Taku tamariki hine raa e isi tetipua e tau i roto aia, tena te saaita nei aia ku haeo roo."

23 Emeia Jisas se hai tattara e meake te hine raa. Tena na disaipol Jisas raa kiooake no meake Tama raa ma, "Hakaise te hine naa ki haere! Te hine naa e me ki haere vavaa koi peenaa vaa muri taatou!"

24 Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Anau e kauna ria ki hamai no tokonaki na tama e ssau pera ma ni sipsip i roto Israel tera kullano raa."

25 Te hine raa e rono na tattara raa, tena aia ki haere atu no tuturi i mua na vae Jisas raa no meake ma, "Te Ariki, tokonaki anau!"

26 Tena Jisas ki meake ma, "Se tonu ma taatou ki too na kai na tamalliki raa no kou ake na poi raa ki kkai."

27 Kito te hine raa ki meake, "Te Ariki, te tattara naa e hakamaoni, e mea na poi raa e kkai hoki na maanunu e maoha i raro te tebol te tama hakamaatua laatou raa."

28 Tena Jisas ki meake te hine raa, "Ako e he hine roo e hakatina mahi! Anau e me kippena ma ako e hea ako e e hihai raa." Te saaita naa koi te tamariki hine raa ku tauareka.

Jisas e tokonaki tammaki na tama no taualleka

29 Jisas ku tiaki te matakaina raa no haere vaa tai te Namu Galili raa. Aia e haere no kake te paa mouna raa, tena ki noho i raro.

30 Na kanohenua e tammakiroo ku ooake iaa Jisas ma na tama na vae e mmate, na tama essenī, na tama na vae e ppiko, na tama e tturi selavaa te tattara ia ma tammaki na tama lavvea, tena te kanohenua raa e too na tama raa hakaatoa no hakammoe imua na vae Jisas raa, tena Jisas ki tokonaki na tama raa hakaatoa no taualleka.

31 Te kanohenua raa ku mahharo e mee na tama e tturi selavaa te tattara raa ku tattara, na tama na vae e ppiko raa ku taualleka, na tama na vae e mmate raa ku hahaere, na tama essenī raa kukkite; tena na tama raa hakaatoa ki hakammaha ake TeAtua na tama Israel raa.

*Jisas ku haanai teeraa kanohenua e tammaki hoki
(Mak 8.1-10)*

32 Jisas e kanna ake na disaipol Aia raa no meake ma, "Anau e aroha roo na tama nei, maitaname na tama nei ennoho ma Anau i roto etoru na aho, tena te saaita nei na tama nei ku se haikai kikkai. Anau se hihai ki kauna na tama nei ki oo sekkai, e mee na karemata na tama naa e me ki pouri te saaita laatou e vakkai raa."

33 Kito na disaipol raa ki vahiri ake ma, "Kaa maatou e me ki oo nossee nikai i hee ki hannai na tama nei ma teenei he kina e tuu mahoa nei?"

34 Tena Jisas ki vahiri ake, "Kaa e hia na haraoa kootou e isi?"

Kito na disaipol raa ki meake, "E hitu na haraoa, tena e rua na ika pammee."

35 Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki nnoho i raro.

36 Tena Aia kitoo e hitu na haraoa raa ia ma erua na ika raa no hakammaha ake TeAtua, tena Aia ki tohitohi na haraoa ma na ika raa no kou ake na disaipol Aia raa, tena na disaipol raa ki vaevae ake na kai raa i te kanohenua raa nokkai.

37 Na tama raa hakaatoa ekkai no ppohu. Tena na disaipol raa ki sasao na kai ettoe raa no ppī e hitu na kete.

38 Te kooina na taanata e kai raa e tae haa simata, se ppau na h hine laatou ma na tamalliki.

39 Kito Jisas ki kauna te kanohenua raa no vakkai, tena Aia ki kake i roto te manau i raa no tere i Magadan.

16

*Na Farisi raa e kainno ake Jisas ma ki huri ake he mirakol
(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)*

1 Na Farisi ia ma na Sadyusi raa ni ooake iaa Jisas raa no malliu ma ki taaiki Tama raa, kito na tama raa ki meake ma Jisas ki huri ake he mirakol kikkite laatou pera ma TeAtua e kou ake hakamaoni na mahi Tama raa.

² Emeia Jisas e meake na tama raa, “Tesaaita tela raa e hakatootoo kihururaa, kootou e me kitattara ma, ‘Tepoo nei e me kitauareka roo e mee telani mea raa kuhura.’

³ Tena tetahataroo kootou e me kimahhuru no tattara ma, ‘Temeeraa e me killeku, maitaname telani raa kutuu pouriroo hakaatoa.’ Kootou elavaa teilloa itevahi telaniraa e mee kootou ekkite natuutuu tevelaniraa, e mea kootou selavaa teilloa na hakuu na mee nei.

⁴ Na tama te aho nei raa nitamaroo esakkino, ia se hakattina! Kootou e mee ma Anau ki huri atu he mirakol? Selavaa! Temirakol koi kootou e me kikkite raa ko temirakol Jona.”

Tena Jisas ki huri no haere i taha ma na tama raa.

Te Ist na Farisi ia ma na Sadyusi

(Mak 8.14–21)

⁵ Na disaipol raa kuhuro nottae teeraa vahi te namo raa, tena na tama raa e ssiri hoki ma ki too ni haraoa.

⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Lollohi hakamattonu i na ist na Farisi ia ma na Sadyusi raa.”

⁷ Tena na disaipol raa kutattara hokolaatou ma, “Tama raa e tattara peenei raa e mee taatou se isi na haraoa e kou mai.”

⁸ Jisas eiroa hea natamaraa etattara, tena Aia ki vahiri ake, “Aiea kootou etattara hokkootou ma kootou se isi na haraoa e kou mai naea? Na hakattina kootou raa e pamme roo!

⁹ Kootou sekiilloa? Kootou semannatu tesaaita Anau nittohi na haraoa e rima raa no haanai rima simata na taanata? Kaa e hia na kete kootou ni sassao no ppii raa?

¹⁰ Kaa na haraoa e hitu taatou ni hannai haa simata na taanata raa? E hia na kete kootou ni sassao no ppii raa?

¹¹ Kaa kootou seilloa peehee ma Anau setattara atu kootou itevahi na haraoa? Lollohi hakamattonu kootou itevahi na ist na Farisi ia ma na Sadyusi raa!”

¹² Tesaaita naa roo na disaipol raa kuilloa ma Jisas setattara ake laatou itevahi na ist na tama e hilo ma na haraoa raa, e mea Tama raa e tattara i te vahi na akoako na Farisi ia ma na Sadyusi raa.

Pita e hakari ma Jisas ko te Mesaia

(Mak 8.27–30; Luk 9.18–21)

¹³ Jisas ku haere no taapiri i te kina Sisaria Filipai raa, tena Aia ki vahiri ake na disaipol Aia raa i te kina raa ma, “Kootou e mannatu ma te Tamariki te Tama nei koai?”

¹⁴ Kito na disaipol raa ki meake, “E isi na tama e tattara ma Akoe ko Jon Baptis, tena alaa tama e mee ma Akoe ko Elaija, alaa tama e mee ma Akoe ko Jeremaia ia ma Akoe he profet hoki.”

15 Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol raa, “Kaa kootou? Kootou e mannatu ma Anau koai?”

16 Kito Saimon Pita ki meake, “Akoe ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua e ora tahi raa.”

17 Tena Jisas ki meake, “Saimon, te tamariki Jon, akoe ku hakatapu ria. Maitaname te hakamaoni naa se hamai koi te tama, e meia te Tamana i te vaelani raa e kou atu akoe te hakamaoni naa.

18 Ia tena Anau e meatu akoe Pita: akoe he hatu, tena Anau e me ki pena te hare lotu Anau raa i aruna te hatu nei, tena te mate se lavaa te seu te hare lotu naa.

19 Anau e me ki kou atu akoe na kii te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena hea akoe e hakkapi i te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakkapi hoki; ia hea akoe e hakattana i te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakattana hoki.”

20 Kito Jisas ki tattara ake na disaipol Aia raa ki se tattara ake ni tama pera ma Aia ko te Mesaia.

Jisas ku tattara i te mate Aia

(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22—27)

21 Kaamata te saaita naa Jisas ku tattara hakamatahua ake na disaipol Aia raa ma, “Anau e me ki haere i Jerusalem no hakalono llihu i na rima na tama hakamattua, na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuua raa. Anau e me ki taia ria no mate, e meia i muri e toru na aho, Anau e me ki mahike muri no ora.”

22 Kito Pita ki hakattaki Jisas i taha ma na tama raa, tena aia ki hai ake Jisas ma, “TeAriki, TeAtua se hihai ma Akoe ki mate! Te mee naa se lavaa te kapihi atu Akoe!”

23 Tena Jisas ki hakatike no hai ake Pita ma, “Satan, haere i taha ma Anau! Akoe e me kittuu vaa mua Anau, maitaname na hakataakoto akoe naa se oo mai TeAtua, e meia aanaa ni hakataakoto koi te tama.”

24 Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Kame he tama kootou e hihai kitautari Anau, te tama naa ki se maanatu te ora aia, tena ku amo te kros aia raa no tautari mai Anau.”

25 Kame kootou e mannako na ora kootou, tena kootou e me killano i taha ma te ora hakamaoni raa, e meia kame kootou se mannako na ora kootou raa no mmate ma Anau, tena kootou e me ki too te ora hakamaoni raa.

26 Hea kootou e me ki too kame kootou ettino na mee hakaatoa i te maarama nei raa, e meia i roto roo na ora kootou raa e haeo? Se isi na mee kootou e me ki too! Tena se hai mee hoki kootou e lavaa te hoki ki sui muri na ora kootou raa.

27 “Maitaname te Tamariki te Tama nei ku taapiri ki hamai ma na mahi hai mmahi te Tamana ia ma na ensel Aia raa, tena Aia e me ki kou atu na tuhana kootou raa tautari hea kootou ni ppena.

28 Anau e meatu te hakamaoni pera ma e isi natama i te kina nei selavaa temmate kitaeroo tesaaia laatou ekkite te Tamariki te Tama nei e hamai pera ma he Tuku raa."

17

Te Atua e huri ake na mahi Aia i te tinotama Jisas
(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Eono na aho kullaka, tena Jisas kitoo Pita ia ma te haanau Jems laaua ma Jon ki oo laatou i aruna te mouna e palluna raa. Te kina raa se hai tama, hokolaatou koi.

² Tesaaia natama raa nikkira ake Jisas, te tinotama Jisas raa kusenisi no keeroo, na karemata Aia raa ku maahina roo pera ma telaa, tena na hekau Aia raa ku makkini hua roo. ³ Tena tokotoru na disaipol raa ku kkite hoki Moses laaua ma Elaija e tattara laatou ma Jisas.

⁴ Kito Pita ki mahike i aruna no meake Jisas ma, "Te Ariki, e tauareka roo e mee maatou ennoho i te kina nei! Kame Akoe e hihai anau e me ki hakatuu e toru na paa hare, te hare Akoe, te hare Moses, tena te hare Elaija."

⁵ Pita koi tattara, tena he pukureurehu ekkivaraa ku hamai no uhi tokotoru raa, tena te reo raa ku tattara iho ma, "Te nei he Tamariki Anau, tena Anau elaoi mahi roo Aia. Hakallono na tattara Aia raa!"

⁶ Tesaaia na disaipol raa nillono te reo raa, na tama raa ku mattaku roo nolletu nommo e hakahaori i aruna te kerekere.

⁷ Kito Jisas ki haere atu nottaohi natama raa, tena ki meake, "Mahhike i aruna, Auu se mattaku!"

⁸ Kito natama raa kikkira ake nokkite Jisas ku tuu koi Hokoia.

⁹ Natama raa koi oomai koi iraro ma te mouna raa, tena Jisas ki meake hakaoti tokotoru raa ma, "Auu se tattara ake nitama hea kootou nikkite raa kitaeroo tesaaia te Tamariki te Tama nei ku ora muri itaha ma te mate."

¹⁰ Tena na disaipol raa ki vahiri ake Jisas ma, "Kaa na tama e poroporo natuaa raa e tattara ma Elaija e me ki hamai imua te Mesaia raea?"

¹¹ Kito Jisas ki meake, "Hakamaoni, Elaija e me ki hamai imua no tanattana na mee hakaatoa.

¹² Tena Anau e meatu pera ma Elaija kuoti te hamai, e mea na tama raa se illoa i te tama raa, tena ki mee haka-haeo tama raa kikotia na hakataakoto laatou raa. Tena na tama raa e me ki mee haka-haeo peeraa hoki i te Tamariki te Tama nei."

¹³ Tena na disaipol raa ku illoa koi ma Tama raa e tattara ake laatou i te vahi Jon Baptis.

Jisas e hakaise te tipua sakkino i taha ma te taupeara
(Mak 9.14–29; Luk 9.37–43a)

14 Jisas ma e toru na disaipol raa kuttae i te kina te kanohenua raa ettuuraa, tena he tanata e haere ake iaa Jisas no tuturi i mua Tama raa,

15 tena ki meake, “Te Ariki, hai aroha te tamariki anau nei! Tamariki nei e isi na peuppeu, tena alaa saaita te tamariki nei e me ki mahi roo no tteiho i roto te ahi, kaa seai i roto te vai.

16 Anau etoo te tamariki nei no kou ake na disaipol Akoe raa, e meia laatou se lavaa te tokonaki taku tama nei.”

17 Kito Jisas ki meake, “Kootou ni tama se isi na hakattina, tena na hakataakoto kootou naa e ssara hoki! E hia na vahao Anau e me ki noho ma kootou? Kou mai te tamariki naa i Anau i te kina nei!”

18 Jisas e tattara hakamataku ake koi te tipua raa, tena te tipua raa kutere i taha ma te tamariki raa, tena te tamariki tanata raa ku tauareka te saaita naa koi.

19 Kito na disaipol raa ki oo ake hemuu iaa Jisas no vahiri ake ma, “Aiea maatou se lavaa te hakaise te tipua raa i taha raea?”

20 Tena Jisas ki meake, “Kootou se lavaa, maitaname na hakattina kootou raa se hai mmahi. Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma kame na hakattina kootou raa e llahi pera ma te hua e paamee roo hokoia i na hua hakaatoa raa, tena kootou e me ki lavaa te meake te mouna raa ma, ‘Kkene no tuu i te kina raa!’ tena te mouna naa e me ki kkene. Kootou e lavaa te ppena he mee peehee!

21 [Te lotu ia ma te hakamaatapu raa koi e lavaa te hakaise na tipua raa i taha, se hai mee peeraa hoki e lavaa.”]

Jisas ku tattara ake hoki i te mate Aia
(Mak 9.30–32; Luk 9.43–45)

22 Jisas ku tattara ake na disaipol Aia raa te saaita laa-tou ni oo mai no kaatoa i Galili raa ma, “Hetama e me ki hakari ake te Tamariki te Tama nei i na tama

23 tera e me kitaa te Tama raa ki mate raa; e meia e toru na aho i muri te Tama raa e me ki mahike muri no ora.”

Tena na disaipol raa ku alloha roo.

Jisas e tattara i te vahi na takis te hare lotu

24 Te saaita Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae i Kaperneam, tena na tama e aoao na takis i te Hare Tapu raa ku oo ake no vahiri ake Pita ma, “Eaa, te Rabai kootou raa e me ki aoao hoki na takis i te Hare Tapu raa?”

25 Kito Pita ki meake, “Noo!”

Te saaita Pita ni haere no uru i roto te hare Jisas e noho raa, Jisas ku vahiri ake kaamata roo iaa Pita ma, “Saimon, he hakataakoto peehee akoe e isi? Koai na tama e suisui ake

na takis na tuku te maarama nei raa? Na tama te henua raa ma na tama alaa henua tera e nnoho i roto te henua raa?"

²⁶ Kito Pita kimeake, "Na tama alaa henua tera e nnoho i roto te henua naa."

Tena Jisas ki vaakai ake tetattara Pita raa ma, "Tena te hakataakoto akoe raa e mee pera ma na tama te henua raa selavaa te pehi na takis.

²⁷ Emeia taatou sehihai ma kimee natama nei kimamannatu haeo. Tena oo itai nolletu heuka. Tena iroto te maihu teika kaamata kootou emmau raa, kootou e me kikkite tesileni tera elavaa te pehi tetakis Anau ia ma na takis kootou raa. Too te sileni naa no kkave ki pehi na takis taatou raa."

18

Koai te tama e me ki hakamaatua?
(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Te saaita naa na disaipol raa ku oo ake no vahiri ake Jisas ma, "Koai tetama e hakanaaniu i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa?"

² Kito Jisas ki kannaa ake te tamariki raa no haere ake, tena Aia ki too tamariki no hakatuu i mua na tama raa,

³ tena kimeake, "Anau emeatu te hakamaoni, kame kootou se huri no mee pera ma nitamalliki, tena kootou selavaa roo te uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

⁴ Tetama ehakanaaniu i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ko tetama elaumarie no mee pera ma he tamariki.

⁵ Tena kame he tama e too hakaraoi te tamariki peenei raa i te inoa Anau, tena te tama naa e too hakaraoi hoki Anau.

Na hahaaite e mee te tama ki hai sara
(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ "Kame he tama e mee he tamariki paamee peenei raa kitiaki te hakatina aia eisi i Anau raa, tena tetama naa e tau roo tennoa he hatu e rahi te uaa aia raa, tena kulletu aia hokoia i telottai ki maremo.

⁷ Temaarama nei ehao roo emee eisi namee e me kimee na tama kitiaki na hakattina laatou raa! Namee peenei e me ki hura tahi, e meia na tama e ppena na mee nei ki hakamaoni raa e me ki hao roo!

⁸ "Kame terima ia ma te vae akoe raa e mee akoe kitiaki te hakatina akoe raa, tena tuu te vae ia ma terima naa no peesia! E tauareka akoe ki too te ora e ora tahi ma te rima ia ma te vae hokotahi, ka oti akoe kulettua ma saa rima ia ma saa vae akoe naa i roto te ahi e ura tahi raa.

⁹ Kame te karemata akoe raa e mee akoe kitiaki te hakatina akoe raa, tena kope te karemata naa no peesia! E tauareka akoe kitoo te ora e ora tahi ma te karemata

hokotahi, ka oti akoe kulettua ma saa karemata akoe naa i roto te ahi e ura tahi raa.

Te tattara hurihuri te sipsip e rano

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Lollohi ka oti kootou ku hailavvaka ina tamalliki peenei raa. Anau e meatu, na ensel e lollohi na tamalliki nei i te vaelani raa ennoho tahi ma te Tamana Anau i te vaelani raa.

¹¹ [Maitaname te Tamariki te Tama nei e hamai ki tokonaki na tama ku llano raa.]

¹² “Kootou e mannatu peehee kame hetama eisi huitarau na sipsip, tena he sipsip hokotahi ku haere no rano? Te tama naa e me ki tiaki teeraa tipu sivo ma sivo na sipsip raa kikaikkai, tena Aia e me ki haere no sесеe te sipsip e rano raa.

¹³ Anau e meatu, te saaita te tama naa e lave te sipsip e rano raa, te tama naa e me ki hihhiaroo, e rakaroo ma te hihia aia i na sipsip tipu sivo ma sivo se llano raa.

¹⁴ Essau hoki peenei, te Tamana kootou i te vaelani raa se hihai hoki ma he tamariki kootou ki haere no rano.

Tiputipu te hakatonutonu te taina ia ma te kave akoe tera e sara

¹⁵ “Kame te taina akoe raa e roto akoe, haere no tattara ake hakaraoi te sara te tama naa. Emeia auu se mee na tama ki illoa, te mee naa e me ki moe koi ilottonu koorua. Kame te taina akoe raa e hakarono akoe, tena akoe ku tokonaki te tama naa ki ennoho hakaraoi koorua.

¹⁶ Emeia kame te taina akoe raa se hihai ki hakarono akoe, tena too he tama seai naa tokorua na tama ki oo kootou pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

‘Tokorua seai naa tokotoru na tama naa e me ki hakatonutonu na tattara hakaatoa.’

¹⁷ Tena kame te tama naa se hihai ki hakarono na tattara tokorua naa, tena kootou ku mee iho te sara naa i roto te harelotu ki hakallono na tama hakaatoa. Tena huri ake ki iroa aia pera ma aia e ssau pera ma he tama e noho pouri, ia he tama aoao na takis.

Tiputipu te hakkapi ia ma te hakattana

¹⁸ “Ia tena Anau e meatu kootou: hea kootou e hakkapi i roto te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakkapi hoki, tena hea kootou e hakattana i roto te maarama nei, te vaelani raa e me ki hakattana hoki.

¹⁹ “Ia tena Anau e me ki meatu hoki: kame he tokorua na tama i te maarama nei e tattara notonu ma kilotu no kainno ake he mee, tena te Tamana i te vaelani raa e me ki kou ake hea te tokorua e hihhai raa.

²⁰ Kame tokorua seai naa tokotoru na tama e oo mai no kkutu i te inoa Anau, Anau e me ki noho i te kina naa ma na tama naa.”

Te tattara hurihuri te tama hehekau se isi te manava aroha

²¹ Tena Pita ki haere ake no vahiri ake Jisas ma, "TeAriki, kame te taina anau raa e tauhano te ppena na mee settonu ianau, ehia na vahao anau e me ki ssirihia na hai sara tama naa? E hitu na vahao?"

²² Kito Jisas ki meake, "Seai, seai ma e hitu na vahao, e mea e hitu ma tipu hitu na vahao,

²³ maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau peenei: Teeraa hetuku, tena aia e hihai ki kite na taoni na tama hehekau aia raa.

²⁴ Te tuku raa ku noho koi ma kimmata na taoni raa, tena na tama raa ku hakattaki ake te tama hehekau tera e isi te taoni aia e rahi i te tuku raa.

²⁵ Te tama hehekau raa se isi na sileni tammaki ki pehi te taoni aia raa, kito te tuku raa ki meake alaa tama ki oo ake no sui te tama raa, te avana ia ma na tamalliki aia raa mo tama hehekau na tama raa ki lavaa te tama raa te pehi te taoni aia raa.

²⁶ Tena te tama hehekau raa kutteiho no tuturi i mua te tuku raa no meake, 'Akoe ki aroha no kou mai he saaita, tena anau e me ki pehi na taoni anau raa hakaatoa!'

²⁷ Te tuku raa ku aroha i te tama hehekau raa, tena aia ki ssoro te taoni te tama raa, tena ki meake te tama raa ki haere.

²⁸ "Kito te tama hehekau raa ki haere nottiri teeraa tama hehekau tera e isi te taoni aia na sileni e moisi koi. Tena te tama hehekau raa kittaohi te uaa teeraa tama hehekau no haere unuki, tena ki meake, 'Sui muri mai na sileni akoe ni taoni anau raa!'

²⁹ Tena teeraa tama hehekau kutteiho no tuturi, tena ki kainno ake te tama hehekau raa ma, 'Akoe ki aroha no kou mai he saaita, tena anau e me ki pehiatu na taoni anau i akoe raa.'

³⁰ E mea te tama hehekau raa se hihai, tena aia ki too te tama hehekau raa no ppono i roto te hare karapusi ki taeroo te saaita te tama raa e lavaa te pehiake na taoni aia raa.

³¹ Te saaita alaa tama hehekau nikkite hea e kapihi ake i teeraa tama hehekau raa, na tama raa ku se hihia, tena laatou ki oo no meake te tuku raa na mee hakaatoa laatou e kkite te tama hehekau raa ni ppena raa.

³² Kito te tuku raa ki kanna ake te tama hehekau kaa-mata raa ki haere ake i hare. Tena te tuku raa ki meake, 'Akoe he tama hehekau sakkino, anau essoro na taoni akoeraa hakaatoa itaha e mee akoe e kainno mai anau ki hai aroha akoe.

³³ Akoe e tau roo te hai aroha teeraa tama hehekau pera ma anau ni hai aroha akoe raa.'

³⁴ Te tuku raa ku roto roo, tena aia ki kkave te tama hehekau raa no ppono i te hare karapusi raa ma

ki hakalono llihu tetamaraa kitaeroo tesaaita aia epehi te taoni aia raa."

³⁵ Tena Jisas ki hakaotiake ma, "Te Tamana Anau i te vaelani raa e me kippena peenei hoki i na tama selavaa te ssirihia na haisara alaa tamaraa ma na hatumanava laatou raa."

19

Tiputipu te ttuu te avana

(Mak 10.1-12)

¹ Jisas e tattara roo no oti, tena Aia ki tiaki Galili no haere i na matakaina i roto Judia i teeraa vahi te riva Jordan raa.

² Tammaki roo na tama e tauttari Aia, tena Aia ki tokonaki na tama lavvea raa no taualleka.

³ Eisi na Farisi e ooake iaa Jisas ma ki taaiki Tamaraa ma te vahiri nei, "Na tuua taatou raa e hakattana te tama ki peesia te avana aia raa ki tau ma hea aia e hihai ma sei?"

⁴ Kito Jisas ki meake, "Aiea kootou se ppau i roto te Launiu Tapu pera ma TeAtua e pena te tanata ia ma te hine?"

⁵ Tena TeAtua ki meake, "Teeraa hea te taupeara raa e me ki tiaki na maatua aia raa, tena ku haere nonnoho ma te hine aia raa, tena tokorua naa ku mee pera ma he tama hokotahi."

⁶ Tokorua naa ku se mee pera ma he tokorua, e meia tokorua naa ku hokotahi. Tena se hai tama e lavaa te mmosi hea TeAtua ni hukui raa."

⁷ Kito na Farisi raa ki vahiri ake, "Aiea, kaa Moses e kou mai te tuua ma te tanata raa e lavaa te kou ake te hine aia raa helauniu ma kittuu te avana laaua raa, tena aia ku hakaise te hine raa ki haere raea?"

⁸ Tena Jisas ki meake, "Moses e hakattana kootou ki tiaki na avana kootou raa, maitaname kootou e poro nattaa. Emeia tesaaita TeAtua nipena mai na mee hakaatoa raa se tipu peenei.

⁹ Tena Anau e meatu kootou, kame he tanata e peesia vare koi te hine aia raa e mee aia hokoia e ppena na tiputipu sakkino, tena te tanata naa e me ki sara i te vahi te haere avvana huri kame aia e too teeraa hine."

¹⁰ Tena na disaipol Aia raa ki meake, "Kame te mee nei e hakamaoni peenei, tena kame etauareka koi taatou ki nnoho se avvana."

¹¹ Kito Jisas ki meake, "Te akoako nei se haere na tama roo hakaatoa, e haere koi i na tama tera TeAtua ni kou ake na tattara raa.

¹² Maitaname eisi na hakataakoto ekkee tera te tanata selavaa te avana: alaa taanata e mee laatou e hannau mai roo peeraa, alaa taanata e mee laatou e ttipu mai roo peeraa, tena alaa tama se avvana

e mee na uata laatou e ppena ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Tiaki na tama e lavaa te too na akoako nei raa ki tautari nailloa laatou.”

Jisas e hakatapu na tamalliki pammee

(Mak 10.13–16; Luk 18.15–17)

¹³ Eisi na tama e kouake na tamalliki laatou raa iaa Jisas ma Tama raa ki hakapiri na rima Aia raa i aruna na tamalliki raa, tena kulotu ma na tamalliki raa, kito na disaipol raa ki hai ake na tama raa.

¹⁴ Tena Jisas kimeake, “Tiaki na tamalliki naa ki oo mai Anau, auu se ppui na tamalliki naa, maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina hoki na tama peenei.”

¹⁵ Jisas e hakapiri na rima Aia raa i aruna na tamalliki raa no oti, tena Aia ki haere.

Te vahiri te tama hai hekau

(Mak 10.17–31; Luk 18.18–30)

¹⁶ Teeraa hetama e haereake no vahiriake Jisas ma, “Rabai, nimee peehee etaualleka anau te ppena kilavaa anau te too te ora hakamaoni?”

¹⁷ Kito Jisas kimeake, “Aiea akoe e vahiri mai Anau i te vahi namee taualleka naea? He Tama hokotahi koi e tauareka. Tautari na tuaa raa hakaatoa kame akoe e hihai ki too te ora hakamaoni raa.”

¹⁸ Tena tetama raa ki vahiriake, “Nituaa peehee e taualleka?”

Kito Jisas kimeake, “Auu se taatama, auu se karemata kailallao, auu se kailallao, ia auu se hatuhatu na tattara malliu alaa tama,

¹⁹ tena hakammaha tetamana ia ma te tinna akoe raa, tena kulaoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe raa.”

²⁰ Tena tetama raa kimeake, “Anau etautari tahi na tuaa nei roo hakaatoa. Kaa hea hoki anau e me kippena?”

²¹ Kito Jisas kimeake, “Kame akoe e hihai kitonu hakamaoni, tena haere notoo na hekau akoeraa hakaatoa no kouake alaa tama kisui, tena kutoo na sileniraa no kouake na tama e tuttuu haeroa, tena akoe e me kiisi namee taualleka i te vaelani, tena kioti akoe ku hamai no tautari Anau.”

²² Te saaita te tama tane raa ni rono na tattara nei, tetama raa ku se hihai roo, maitaname aia he tama roo e hai hekau.

²³ Tena Jisas kitattaraake na disaipol Aia raa ma, “Anau e meatu te hakamaoni: na tama hai hekau raa e hainattaa roo te ttae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²⁴ Anau ku vaakaiatu hoki te tattara nei: na tama hai hekau raa e hainattaa roo te ttae te Hakamaatua ana

i te Vaelani raa, te hainattaa raa e raka roo iaruna ma te kamel e uru i roto te rua te rina ttui paamaro raa."

²⁵ Te saaita na disaipol raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo. Kito na tama raa ki vahihhiri ma, "Kaa koai na tama e me ki too te ora hakamaoni naa?"

²⁶ Kito Jisas ki kkira ake na tama raa no meake ma, "Na mee nei e hainattaa ma taatou na tama, e meia na mee e hainauhie roo ma TeAtua."

²⁷ Tena kito Pita ki tattara ake ma, "Kira ake, maatou e tiaki na mee hakaatoa roo notauttari Akoe. Kaa hea maatou e me ki too?"

²⁸ Kito Jisas ki meake na disaipol raa, "Kootou ki illoa pera ma te saaita te Tamariki te Tama nei e noho ma na mahi iaruna te Hakamaatua ana Aia i te Maarama Hoo raa, kootou e me ki nnoho no hakamattua hoki iaruna na nohorana sanahuru ma rua na kaha Israel raa.

²⁹ "Tena na tama e tiaki na hare, na taina, na tamana, na tinna, na tamalliki laatou raa notauttari Ana raa e me ki too huitarau na tuhana iaruna na mee nei, tena laatou e me ki too te ora e ora tahi.

³⁰ Emeia tammaki na tama e ttuu i mua te saaita nei raa e me ki hakammuri, tena tammaki na tama e hakammuri te saaita nei raa e me ki ttuu i mua.

20

Tattara hurihuri na tama hehekau i roto te paupaku

¹ "Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. He tama e haere te tahata poo ma ki mmata ni taanata ki oo no uata i roto te paupaku aia raa.

² Te tama raa e meake ma aia e me ki sui na tama raa te sui na tama kame e tottoo i roto te aho hokotahi raa, tena aia ki kauna na tama raa ma ki oo no uata.

³ "Te sivo te tahata, tama raa ku vaakai hakaraoi i te kina te maket raa no kite na taanata e tuttuu koi se hai mee e mee,

⁴ kito tama raa ki meake, 'Kootou hoki, oo no uata i roto te paupaku ana raa, tena anau e me ki sui kootou te sui tauareka.'

⁵ "Kito na tama raa ki oo. Tena te laa latea ia ma te toru te hiahi tama raa ku vaakai hakaraoi i te maket no too alaa tama.

⁶ Tena te mee raa kutaapiri ki tae te rima te hiahi, tena tama raa ku vaakai i te maket no kite na taanata e tuttuu vare koi se hai mee e mee. Kito tama raa ki vahiri ake na tama raa, 'Aiea kootou e tuttuu vare roo te aho nei se hai mee e mee naea?'

⁷ Tena na tama raa ki meake, 'Se hai tama e too maatou.' Kito te tama raa ki meake, 'Kame peenaa kootou ku oo hoki no uata i roto te paupaku ana raa.'

⁸ "Te saaita te laa raa ku huru raa, tena te tama hakamaatua te paupaku raa ku meake te tama e rorohi

na tama hehekau te paupaku aia raa ma, 'Kanna atu na tama hehekau raa no kou ake na sui na tama raa hakaatoa. Kaamata no sui na tama anau ni kou mai te hiahia raa, tena kusuiatu no hakaoti na tama anau ni kou mai te tahata poo raa.'

9 "Na tama tera ni hehekau hakamuri raa ku oo no too na sui laatou raa.

10 Tena natama ni hehekau kaamata raa ku oo ake hoki no too na sui laatou raa. Na tama kaamata raa e mannatu ma na sui laatou raa e me kiraka i aruna na sui na tama hehekau hakamuri raa. Emeia na tama raa e sui hakanatahi hakaatoa ma na tama hakamuri raa.

11 Na tama kaamata raa etoo na sui laatou raa, tena ki haere tamumu i te tama hakamaatua raa ma,

12 'Na tama hakamuri raa e hehekau paa saaita koi, e meia maatou e hehekau te aho nei roo hakaatoa i roto te laa e vvela nei, tena akoe ekou ake na sui na tama raa essau pera ma na sui maatou nei!'

13 "Kito te tama hakamaatua te paupaku raa ki meake te tama hehekau kaamata raa, 'Taku soa, anau se hai laavaka akoe. Akoe e hihai ma anau ki sui akoe te siliva hokotahi i te aho hakaatoa.

14 Too na sileni akoe naa no haere i hare. Teenei he hihai anau ki sui na tama hakamuri raa na sui essau pera ma na sui kootou na tama kaamata raa.

15 Aiea anau se tau te ppena hea anau e hihai ma na sileni anau nei? Eaa, akoe e manava kkere e mee anau e tauareka i na tama nei?" "

16 Kito Jisas ki hakaoti ake na tattara Aia raa ma, "Na tama ni hakamuri raa e me ki oo imua, tena na tama ni oo imua raa e me ki hakammuri."

*Jisas e tattara te hakatoru na vahao i te mate Aia
(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)*

17 Tesaita Jisas ni haere peeraa i Jerusalem raa, Aia e kanna ake te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, tena ki tattara hemuu ake na tama raa tesaita laatou koi oo vaa aruna te mateara raa.

18 Jisas e meake na tama raa ma, "Hakallono, taatou e me ki oo i Jerusalem i te kina te Tamariki te Tama nei e me ki hakapiki ria no kou ake i na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa. Na tama raa e me ki tattara ma te Tama raa e tau te mate i na sara Tama raa ni ppena raa,

19 tena kutoo te Tama raa no kou ake i na tama seai ma ni Jiu raa, tena na tama raa e me kitataussua te Tama raa, tena ku riki Tama raa, tena kuttii Tama raa i aruna te kros; e meia i muri e toru na aho, Tama raa e me ki ora muri."

*Tiputipu na tama e hihai ki hakananniu
(Mak 10.35-45)*

20 Tena te avana Sebediraa ku haere ake iaa Jisas ma te tokorua na tama aia raa no tuturi i mua Jisas raa, tena ki kainno ake Tama raa hea aia e hihai raa.

21 Kito Jisas ki meake te hine raa, "Hea akoe e hihai?"

Tena te hine raa ki meake, "Tattara mai ki rono anau pera ma te saaita Akoe e Tuku raa, Akoe ku too tokorua na tama anau nei no hakanoho te tama te vahi laaua, tena teeraa tama i te vahi se laaua Akoe raa."

22 Tena Jisas ki meake tokorua na tamatane te hine raa ma, "Koorua se illoa hea koorua e kainno mai Anau raa. Koorua elavaa te unu te kapu na haka lono llihu Anau ku mee ki unu raa?"

Kito tokorua raa ki meake, "Maaua e lavaa!"

23 Tena Jisas ki meake tokorua raa, "Hakamaoni, koorua e me ki unu, e meia Anau se isi na mahi ki hirihiri ma koai te tama e me ki noho i te vahi laaua i ma te vahi se laaua Anau raa. Na kina nei ni kina te Tamana Anau raa e tanattana ma na tama raa ki noho."

24 Te saaita teeraa sanahuru na disaipol ni lono na tattara tokorua raa, na tama raa ku loto roo i tokorua raa.

25 Kito Jisas ki kanna ake na disaipol raa hakaatoa, tena ki tattara ake ma, "Kootou e illoa pera ma na tama hakananniu na tama ennoh pouri raa e isi na mahi i aruna na tama raa, tena na tama hakamattua raa e isi hoki na mahi.

26 E meia Anau se hihai ma te mee nei ki kapihi atu kootou. Kame he tama kootou e hihai ki hakanaani, te tama naa ki mee pera ma he tama hehekau i na tama hakaatoa;

27 ia kame he tama e hihai ki tuu i mua, tena te tama naa ki mee mo tama hehekau na tama hakaatoa.

28 Essau pera ma te Tamariki te Tama nei, Aia se hamai ki mee na tama ki hehekau ma Aia, e meia Aia e hamai ma ki hehekau ki tokonaki na tama, tena ku hoki ake te ora Aia raa ki tauhi muri tammaki na tama i taha ma na hai sara laatou raa."

Jisas e tokonaki tokorua na tama karemata sseni

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

29 Te saaita Jisas ma na disaipol Aia raa ku tiaki Jeriko no oo, tena he kanohenua e rahi ku tauttari atu vaa muri.

30 Tena tokorua na tama karemata sseni ennoho i te vahi te mateara raa ku lono ma Jisas ku haere hakaraka, kito tokorua raa ki kakanna ake ma, "Te Ariki, Tamariki Devit! Hai aroha mai maaua!"

31 Tena te kanohenua raa ki hai ake tokorua raa ki noho hemuu. E meia tokorua raa ku kakanna ake hakamaroa roo ma, "Te Ariki, Tamariki Devit! Hai aroha mai maaua!"

32 Tena Jisas ki hakamau no kanna ake tokorua raa, tena ki vahiri ake, "Hea koorua e hihai ma Anau kippena ma koorua naa?"

³³ Kito tokorua raa ki meake, “TeAriki, maaua e hihhai ma Akoe ki taaraki na karemata maaua nei ki kkite!”

³⁴ Jisas ku aroha i tokorua raa, tena Aia ki hapake no ttaohi na karemata tokorua raa, tena te saaita naa koi tokorua raa kulavaa te kkite, kito tokorua raa ki tauttari vaa muri Jisas.

21

Jisas e haere pera ma he Tuku i Jerusalem

(Mak 11.1–11; Luk 19.28–40; Jon 12.12–19)

¹ Jisas ma na disaipol Aia raa kutappiri i Jerusalem, tena laatou kioo nottae i Betfage ite kina te Mouna e hhomo na Oliv raa. Laatou kuttae ite kina raa, tena Jisas kikauna tokorua na disaipol Aia raa kioo i mua

² ma natattara nei: “Oo ite matakaina etuu i mua raa, tena koorua eme kikkite hedonki ehaihai etuu ma tepunua aia raa, tena koorua kuvvete namanuaa no hakattaki mai.

³ Kame hetama e vahiri atu, tena koorua kumeake aia pera ma, ‘TeAriki ehiai namanua nei,’ tena tetama naa eme ki hakattana koorua ki too namanuaa.”

⁴ Namee nei hakaatoa ekapihi mai ki mee natattara na profet raa ki hakamaoni:

⁵ “Meake te matakaina Saion raa,
kira ake te tuku kootou raa ku haere atu!
Tama raa e tuku Aia no mouraro,
tena kikake i aruna te donki;
iaruna te punua te donki;
te punua tane te donki.”

⁶ Kito tokorua na disaipol raa kioo noppena hea Jisas nitattara ake laaua ma kioo noppena raa:

⁷ tokorua raa eoo no hakattaki ake te donki raa laaua ma tepunua raa, tena laaua kissora na kaukahu laaua raa iaruna saa manura, tena Jisas kikake i aruna.

⁸ Tammaki natama esosora na kaukahu laatou raa iaruna te mateara, tena alaa tama kutuutuu na paa raraa nalaakau raa nolletu i aruna te mateara.

⁹ Natama ehahaere vaa mua iama natama ehahaere vaa muri raa ku kaamata no vavaa ma,

“Hakammaha te Tamariki Devit!

TeAtua e hakatapu te tama e hamai i te inoa TeAriki raa!”

Hakammaha TeAtua!”

¹⁰ Te saaita Jisas nitae atu i Jerusalem raa, te matakaina raa hakaatoa ku vaa huri roo. Natama raa e vahihhiri ma, “Teenei koai te Tama nei?”

* **21:9 21:9** TeAriki: Natattara nei emmau i roto Psalm 118:25,26. Tena i roto te Old Testament se isi TeAriki i te kina nei, e mea e isi koi Jihova.

¹¹ Tena na tama e oo ake ma Jisas raa ki meake, “Teenei ko profet Jisas te tama i Nasaret i roto Galili raa.”

Jisas ku haere i te Hare Tapu

(Mak 11.15–19; Luk 19.45–48; Jon 2.13–22)

¹² Jisas e haere i roto te Hare Tapu raa no hakaise na tama hakaatoa etatau namee varoto te Hare Tapu raa i aho, tena ki hakahuri na tebol na tama ennoho no sesenisi na sileni raa ia ma na tuai na tama e suisui na rupe raa,

¹³ tena Aia ki meake na tamaraa ma, “Emmau i roto te Launiu Tapu pera ma TeAtua e tattara ma, ‘Te Hare Tapu Anau nei he hare lotulotu.’ Emeia kootou ku huri te hare nei ki mee mo hare na tama kailallao!”

¹⁴ Na tama essen i ma na tama na vae e ppiko raa ku oo ake iaa Jisas i te Hare Tapu raa, tena Aia ki tokonaki na tama raa no taualleka.

¹⁵ Namaatua hakananniu i ma na tama poroporo na tuua raa ku lloto te saaita laatou ni kkite na mee taualleka Jisas e ppena raa, tena na tamalliki raa ku vaa varoto te Hare Tapu raa ma, “Hakammaha te Tamariki Devit!”

¹⁶ Kito na tamaraa ki vahiri ake Jisas ma, “Akoe e rono na tattara na tamaraa?”

Kito Jisas ki meake, “Noo, Anau e rono. Aiea kootou se ppau na tattara nei i roto te Launiu Tapu?

‘Kootou e ako ake na tamalliki i ma na memea raa ki hoki na hoki e ttonu hakamaoni.’”

¹⁷ Tena Jisas ki tiaki na tamaraa no haere i te matakaina Betani raa no noho te poo naa i te matakaina raa.

Jisas e hakamate ake te fik

(Mak 11.12–14; 11.20–24)

¹⁸ Te tahata te saaita Aia ku vaakai i te matakaina raa, Aia ku rono te hikai.

¹⁹ Tena Aia e kkira no kite te fik e tuu i te vahi te mateara, tena Aia ki haere atu, e meia Aia e kite koi na laumea se hai hua e mmau. Kito Jisas ki meake te laakau raa, “Akoe se lavaa hoki te hua na hua!” Te saaita naa koi te laakau raa ku haere mate.

²⁰ Na disaipol raa e kkite no mahharo. Tena laatou ki vahihhiri ma, “Te laakau raa e mate vave roo peehee?”

²¹ Kito Jisas ki meake, “Anau e meatu te hakamaoni, kame kootou e hakattina, ia seisi tammaki na mannatu, tena kootou e me kilavaa te ppena hea Anau nippena i te laakau nei raa. Ia sei ma ko te mee nei koi, e meia kootou e me kilavaa te meake te mouna nei ki haere no tuu i te moana, tena te mouna naa e me ki haere.

²² Kame kootou e hakattina, kootou e me ki too hea kootou e kainno ake i na lotu kootou raa.”

Te vahiri na tama hakamattua i na mahi Jisas
(Mak 11.27–33; Luk 20.1–8)

²³ Jisas ku vaakai i te Hare Tapu, tena te saaita Aia ni akoako raa, na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ku oo ake no vahiri ake Tama raa ma, “Ni mahi peehee Akoe e isi kippena na mee nei? Koai te tama e kou atu na mahi Akoe naa?”

²⁴ Kito Jisas ki meake na tama raa ma, “Anau e me ki vahiri atu he vahiri hokotahi, tena kame kootou e mee mai te hakataakoto te vahiri Anau nei, tena Anau e me ki meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena na mee nei.

²⁵ Tena na mahi Jon e isi ki hakoukou tapu na tama raa ni mahi e oo mai i hee: e oo mai Te Atua ma e oo mai koi te tama?”

Tena na tama raa ku kaamata no hakataukoti hokolaatou ma, “Taataou e me ki meake peehee? Kame taataou e meake ma, ‘Ni mahi Te Atua’, tena Aia e me ki mee mai taataou ma, ‘Kaa kootou se hakattina Jon naea?’

²⁶ Emeia kame taataou e mee ma, ‘Ni mahi koi na tama,’ taataou e mattaku hoki hea te kanohenua raa e me kippena i taataou, maitaname na tama raa hakaatoa e hakattina pera ma Jon he profet.”

²⁷ Kito na tama raa ki meake Jisas ma, “Maatou se illoa.”

Tena Jisas ki meake na tama raa ma, “Anau hoki se lavaa te meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena na mee nei.”

Te tattara hurihuri tokorua na taupeara

²⁸ Kito Jisas ki meake, “Kaa kootou e mannatu maea? He tama e isi tokorua na taupeara. Tama raa e haere no meake te taupeara matua raa ma, ‘Taku tama, haere no vere te paupaku e hhomono na grep raa† te aho nei.’

²⁹ Tena te taupeara matua raa ki meake, ‘Anau e kkarono te haere no vere,’ e meia te saaita te tamana aia raa ni haere, te taupeara raa ku senisi te hakataakoto aia no haere no vere.

³⁰ Tena te tamana laua raa ki haere no meake te taupeara paamee raa na tattara aia ni meake te taupeara matua raa. Kito te taupeara paamee raa ki meake, ‘Noo, taku tamana, anau e me ki haere,’ e meia aia se haere koi.

³¹ Koai te tama tokorua nei e ppena hea te tamana laua raa e hihai raa?”

Kito na tama raa ki meake, “Te taupeara matua.”

Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou: na tama aoao na takis ia ma na h hine se ttonu raa e me ki ttae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i mua kootou.

³² Maitaname Jon Baptis e hamai no huriatu te mateara e tonu kootou ki tauttari, tena kootou se hakattina tama raa;

† 21:28 21.28 teenei he laakau na tama raa e ttori ki pena na wain

e meia na tama aoao na takis iama na h hine settonuraa e hakattina itamaraa. Niaina tesaaia kootou nikkite te mee nei raa, kootou se senisi na hakataakoto kootou raa no hakattina tama raa."

Tattara hurihuri na tama lollohi te paupaku

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Kito Jisas ki meake, "Hakallono mai teeraa tattara hurihuri: He tama e ttori na hua na grep i roto te kerekere aia e ttino raa, tena kippui areha te paupakuraa, tena ki ssaa te rua ki kumikumi na wain raa, tena ki pena te hare paluna. Tena aia ki kou ake te paupaku raa ki lollohi na tama, tena aia ki horau alaa henua.

³⁴ Te saaita na hua na grep raa kulleu, te tama hakamaatua raa ku kauna na tama hehekau aia raa ki oo no too te tuhana aia raa no kou ake.

³⁵ Na tama lollohi te paupaku raa ku ttaohi na tama hehekau raa no taa, tena ki taa teeraa tama no mate, tena ki maka teeraa tama na hatu.

³⁶ Tena tetama hakamaatua raa kikauna hoki alaa tama hehekau, e meia na tama raa kutammaki iaruna na tama kaamata raa, tena na tama lollohi raa kippena i na tama raa hea laatou ni ppena i na tama kaamata raa.

³⁷ Tena aia kikauna tetaupeara aia raa hakamuri. Aia e tattara ma, 'Hakamaoniroo na tama nei e me ki hakammaha te tamariki anau nei,'

³⁸ Emeia te saaita na tama lollohi te paupaku raa nikkite tetaupeara raa, na tama raa kutattara hokolaatou ma, 'Oomai, taatou kitaa tetaupeara nei, tena taatou ku too na mee aia e ttino raa ma taatou!'

³⁹ Kito na tama raa kittaohi tetaupeara raa no lletu tama raa itaha ma te paupakuraa, tena kitaa tama raa no mate."

⁴⁰ Kito Jisas ki meake, "Te saaita tetama hakamaatua te paupaku raa e hamairaa, hea te tama raa e me kippena i na tama lollohi raa?"

⁴¹ Tena na tama raa ki meake, "Te tama hakamaatua raa e me kitaa na tama sakkino raa ki mmate, tena ku kou ake te paupaku raa ki lollohi alaa tama; na tama tera elavaa te kou ake te tuhana aia raa te saaita na hua raa elleu."

⁴² Kito Jisas ki meake na tama raa, "Kootou se hai vahao e ppau hea te Launiu Tapu raa e tattara?"

"Te hatu na tama hakatuutuu hare raa e hakahekeheke ma e haeo raa ko te hatu emmauroo hokoia i na hatu hakaatoa.

Teenei he mee TeAriki e pena;

he mee tauareka roo tera taatou e kkite! "

⁴³ Tena Jisas ki meake hoki, "Anau e meatu kootou, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki too ria itaha ma

kootou no kou ake i na tama tera elavaa te hua na hua hakamaoni raa[‡].”

⁴⁴ [Te tama e tteiho i aruna te hatu nei raa e me ki motumotu matalliki roo, tena kame te hatu naa e tteiho i aruna he tama, te hatu naa e me ki hakapelapela tetama naa ki mee mo rehu.[§]]

⁴⁵ Na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa e llono na tattara hurihuri Jisas raa, tena laatou ku illoa koi ma Jisas e tattara i laatou,

⁴⁶ kito na tama raa kitattara ma ki hakapiki Jisas. Emeia laatou e mattaku i te kanohenua raa, maitaname na tama raa hakammaha roo ma Jisas he profet.

22

Tattara hurihuri te kai te avana
(Luk 14.15–24)

¹ Jisas ku tattara ake hoki na tama raa i na tattara hurihuri.

² “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau peenei. Teeraa he tama e tanatana te kai e rahi ma te arapou tanata aia raa ki avana.

³ Tama raa e kauna na tama hehekau aia raa ki oo no meake na tama aia ni aru raa ki oo ake, e meia na tama raa e kkaroo te oo ake.

⁴ Kito tetama raa kikauna alaa tama hehekau ma na tattara aia nei, “Te kai raa ku tanatana, na bulmakau ia ma na sipsip e llahi anau raa kuoti tetaa, tena na mee hakaatoa ku tanatana. Oo mai ki kkai te kai te avana nei!”

⁵ Emeia na tama tetama raa ni aru raa se anaana atu na tattara tetama raa, e meia laatou e oo koi no ppena hea laatou e mannatu kippena raa: teeraa tama e haere i te paupaku aia raa, teeraa tama e haere i te stoa aia raa,

⁶ e meia alaa tama e ttaohi na tama hehekau raa no taa na tama raa, tena ki taa alaa tama no mmate.

⁷ Tetuku raa kuroto roo, tena aia kikauna na soldia aia raa ki oo no taa na tama raa kimmate, tena kuttuni te matakaina na tama raa ki ura.

⁸ Kito tetuku raa kikanaka ake na tama hehekau aia raa no tattara ake ma, “Te kai te avana nei ku tanatana, e meia na tama anau ni aru raa ku se tau te oo mai no kkai te kai nei.

⁹ Tena oo te saaita nei i na mateara e llahi raa no hakkoro mai tammaki roo na tama ki oo mai i te kai nei.”

¹⁰ Kito na tama hehekau raa ki oo i na mateara raa no hakkoro na tama roo hakaatoa laatou e ttiri raa, na tama taualleka ia ma na tama haee, tena te hare e me kikkai te kai raa ku kkai roo na tama.

[‡] **21:43 21.43** na tama e ppena na tiputipu taualleka hoki i roto te Rono Tauareka Luk 20.18

[§] **21:44 21.44** mmata

11 “Kito te tuku raa ki haere atu no mmata na tama e oo ake i te kai raa, tena aia e kite te tama hokotahi se uru na hekau na tama e uruuru na saaia na kai na avana raa.

12 Tena te tuku raa ki haere no vahiri ake te tama raa ma, ‘Taku soa, akoe e uru mai ihare peehee ma akoe se uru na hekau na tama e uruuru na saaia na kai na avana naa?’ Emeia te tama raa e tuu hemuu koi se hai tattara e meake.

13 Tena tetukura ki meake na tama hehekau aia raa, ‘Haihai na rima ia ma na vae te tama nei raa, tena kulletu aia ia ho i te kina epouriraa. Tena aia e me kitani no hakati kati na niho aia raa.’ ”

14 Tena Jisas ki hakaoti ake ma, “Tammaki na tama e me ki aruhia, e mea e moisi koi na tama e mee hirihiri ria.”

Te vahiri te suisui na takis
(Mak 12.13–17; Luk 20.20–26)

15 Na Farisi raa e oo no tattara ma laatou ki taaiki Jisas ma na vahiri laatou raa.

16 Tena na Farisi raa ki kauna na disaipol laatou raa ia ma na tama i roto te kuturana Herot raa. Na tama raa e oo no meake Jisas ma, “Rabai, maatou e illoa Akoe e tattara te hakamaoni. Akoe e akoako ake na tama te hakamaoni hea TeAtua e isi ma na tama raa, tena Akoe se maanatu hoki hea na tama e mannatu, maitaname Akoe se maanatu hoki na mahi te tama e isi.

17 Tena mee mai maatou: Akoe e maanatu peehee? E me ki sara ma na tuua taatou kame taatou e sui ake na takis raa i te tuku i Rom ma sei?”

18 Emeia Jisas e iroa na hakataakoto sakkino na tama raa, tena Aia ki meake, “Kootou nitama tattara uhiuhi! Aiea kootou e hahiivi ma ki taaiki Anau naea?”

19 Huri mai he sileni na sileni kootou e tataui na takis raa!”

Kito na tama raa ki kou ake te sileni,

20 tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Teenei he pohouru, ia he inoa aii e mmau i te sileni nei raa?”

21 Kito na tama raa ki meake, “Te pohouru ia ma te inoa te tuku i Rom.”

Tena Jisas ki meake na tama raa, “Tena kootou ku sui ake te tuku i Rom raa hea aia e ttino, tena ku sui ake TeAtua hea TeAtua e ttino.”

22 Te saaia na tama raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo, tena ki tiaki Jisas no oo i taha.

Te vahiri i te ora muri i taha ma te mate
(Mak 12.18–27; Luk 20.27–40)

23 Te aho naa koi na Sadyusi raa ku oo ake ia Jisas raa, tena ki tattara ma na tama ku mmate raa se lavaa te ora muri i taha ma te mate.

24 Na tama raa e vahiri ake ma, “Rabai, Moses e tattara mai ma kame he tanata e mate se hai tamalliki, te taina aia raa e me ki avana te hineraa ki hura tama ma te taina aia ku mate raa.

²⁵ Ia tena e isi tokohitu na hai taina ni nnoho i te kina nei. Tetama matua raa e avana no mate se hai tamalliki, tena taina pare ake raa ku avana te hine raa.

²⁶ Tetama raa kumate hoki se hai tamalliki, tena tetama hakatoru raa kiavana te hine raa hoki no mate se hai tamalliki. Te hai taina raa hakaatoa e avvana te hine raa no mmate se hai tamalliki

²⁷ Tena ki oti roo te hine raa kumate.

²⁸ Ia tena i te aho na tama hakaatoa e me ki ora muri raa, koai tetama te hai taina nei e me kiavana te hine raa? Na tama nei hakaatoa ku oti te avvana te hine raa."

²⁹ Kito Jisas ki meake, "Kootou e vware roo! Kootou e vware maitaname kootou se illoa na tattara te Launiu Tapu ia ma na mahi TeAtua raa.

³⁰ I te aho na tama e me ki mahhike itaha ma te mate no ora muri raa, na tama raa e me kissau pera ma ni ensel i te vaelani, tena laatou selavaa te avvana.

³¹ Ia tena i te vahi te ora muri i taha ma te mate raa: kootou se hai vahao e ppau hea TeAtua ni tattara atu i kootou? Aia e mee ma,

³² 'Anau ko TeAtua Abraham, TeAtua Aisak ia ma TeAtua Jekop.'

Aia ko TeAtua na tama e ora, seai ma na tama e mmate."

³³ Te saaita te kanohenua raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku mahharo roo i na akoako Jisas raa.

Te tuua hakamaatua

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Te saaita na Farisi raa ni llono ma na tattara Jisas raa e mee na Sadyusi raa no nnoho hemuu, tena na tama raa ki oo ake no hakapaa,

³⁵ tena he tama na tama raa, e meia aia he tama e poroporo na tuua e haere ake ma ki taaiki Jisas ma te vahiri aia.

³⁶ Tama raa e vahiri ake ma, "Rabai, te tuua hee e hakanaaniu i roto na tuua hakaatoa?"

³⁷ Kito Jisas ki meake, " 'Laoi TeAriki TeAtua kootou raa ma na hatu manava kootou, na anana kootou ia ma na hakataakoto kootou.'

³⁸ Teenei ko te tuua hakamaatua ia e hakanaaniu.

³⁹ Te tuua e pare ake tera e hakanaaniu hoki raa e mee peenei: 'Laoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe.'

⁴⁰ Na tuua Moses raa hakaatoa ia ma na akoako na profet raa e tuunaki koi i na tuua e rua nei."

Te vahiri i te vahi te Mesaia

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Na Farisi raa ku hakkutu hakaatoa, tena Jisas ki vahiri ake na tama raa ma,

⁴² "Kootou e mannatu peehee i te Mesaia raa? Tama raa he mokopuna aii?"

Kito na tama raa ki meake, “Te tama naa he mokopuna Devit.”

⁴³ Tena Jisas ki meake, “Aiea kaa TeAnana Tapu raa ni tau i roto Devit, tena tama raa kikanna te Mesaia raa ma ko ‘TeAriki’ raea? Devit e meake ma,

⁴⁴ ‘TeAtua e meake i TeAriki Anau raa ma:

Noho i te vahi laaua Anau nei,

ki tae roo te saaita Anau e tuku na tama e kiri lloto Akoe raa i raro na tapuvae Akoe raa.’

⁴⁵ Tena kame Devit e kanna Te Mesaia raa ma, ‘TeAriki’, kaa te Mesaia raa e lavaa peehee te mee pera ma he mokopuna Devit?”

⁴⁶ Ia se hai tama na tama raa e lavaa te sui muri ake te vahiri Jisas raa, tena kaamata te aho naa, se hai tama hoki e haere ake ma ki vahiri ake Jisas he vahiri.

23

Lollohi hakamattonu i na tama e poroporo na tuua ia ma na Farisi

(Mak 12.38-39; Luk 11.43,46; 20.45-46)

¹ Tena Jisas ki tattara ake te kanohenua raa ia ma na disaipol Aia raa ma,

² “Na tama e poroporo na tuua ia ma na Farisi raa ko na tama e ttonu te tattara atu na tuua Moses raa.

³ Kootou ki hakallono no tauttari namee hakaatoa na tama naa e tattara atu kootou kippena raa, e meia auu se tauttari na tiputipu na tama naa, maitaname na tama naa se tauttari na tattara laatou e tattara atu raa.

⁴ Na tama naa e hakatau atu nameeroo e mmaha, ia e hainattaa teamoraa iaruna kootou, e meia laatou selavaa roo te kkira atu no tokonaki kootou kiamo na mee e mmaha raa.

⁵ Na tama naa e ppena na mee ma ki kkite na tama hakaatoa na mee laatou e ppena raa. Kira ake na mee e mmau na tattara te Launiu Tapu tera laatou ennoa na marae ia ma na rima laatou raa, ia kira ake hoki telloa na maea ennoa na hekau laatou raa. ⁶ Na tama naa e hihhai ki nnoho i na kina na tama hakamattua e nohonoho i na kina na kai e llahi ia ma na kina e hakananniu i roto na hare lotu na Jiu raa;

⁷ tena na Farisi raa hoki e hihhai ma na tama ki hakammaha laatou i na kina na maket, tena na tama naa hoki e hihhai ma na tama ki kakanna laatou ma, ‘Rabai’

⁸ Kootou selavaa te kanna ria ma, ‘Ni Rabai’, maitaname kootou hakaatoa ni haitaina koi, tena kootou e isi te Rabai hokotahi koi.

⁹ Tena kootou selavaa te kanna he tama na tama te maarama nei ma, ‘Tamana’, maitaname kootou e isi te Tamana hokotahi i te vaelani.

10 Tena kootou selavaa te kannaria ma, 'ni Tama hakamattua', maitaname tetama hokotahi e hakamaatua kootou raa ko te Mesaia.

11 Tetama hakanaaniu kootou raa ko tetama e hehekau ma kootou raa.

12 Tetama e mee aia hokoia ki hakanaaniu raa e me ki tukuria ki mouraro roo, tena tetama e mee aia hokoia ki mouraro raa e me ki ssauria no hakanaaniu.

Jisas e hai ake na tama hakamattua na Jiu

(Mak 12.40; Luk 11.39-42,44,52; 20.47)

13 "Ia e me ki haeroo ma kootou na tama poroporo na tuua ia ma na Farisi raa! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou eppui te totoka te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i na tama te maarama nei raa, e mea kootou hokkootou selavaa te ttae i te kina raa, tena kootou eppui hoki na tama e hahiwi ma ki ttae i te kina raa!

14 ["Kootou na tama poroporo na tuua ia ma na Farisi raa e me ki hakalonollihu haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e hai lavvaka no kailallao na hekau na h hine kuse haiavana raa, tena ki hakatannata hoki ma kootou e too na lotu lolloa! Kootou e me ki hakalonollihu haeroo e mee na tiputipu sakkino kootou nei!]

15 "Kootou na tama poroporo na tuua ia ma na Farisi raa e me ki haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e huro vaaroto temoana, tena kioo vaaroto na henua hakaatoa ma kisesee ni tama kitauttari kootou, e mea te saaita kootou kullave na tama, tena kootou kumee roo na tama naa ki haero kioo no ttae i te kina te ahi raa peenaa ma kootou naa hoki!

16 "Kootou ni tama karemata sseni e hakattaki na kanohenua, kootou e me ki hakalonollihu haeroo! Kootou e akoako ma, 'Kame he tama e ttpa te Hare Tapu raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tama naa e lavaa koi te seu te tattara aia raa; e mea kame he tama e ttpa na gol i roto te Hare Tapu raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa ku hakamaoni roo.'

17 "Kootou ni vvare ekaremata sseni! Koai te mee e hakanaaniu, na gol ma ko te Hare Tapu e mee na gol raa ki ttpu raa?

18 Kootou e akoako hoki ma, 'Kame he tama e ttpa te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa e lavaa koi te seu ria, e mea kame aia e ttpa na hoki i aruna te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tattara naa ku hakamaoni roo.'

19 Nakaremata kootou naa esseniroo! Koai te mee e hakanaaniu, na hoki raa ma ko te olta e mee na hoki raa ki ttpu raa?

20 Ia tena kame hetama ettapa te olta raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, te tama naa ettapa te olta raa ia ma na hoki e ppiri i aruna raa,

21 tena kame aia ettapa te Hare Tapu raa, tena te tama naa ettapa te Hare Tapu raa ia ma TeAtua te Tama enoho i te kina raa;

22 tena kame hetama ettapa te vaelani raa ma ki hakamaoni na tattara aia raa, tena te tama naa ettapa te Nohorana TeAtua raa ia ma te Tama enoho i aruna raa.

23 "Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e hoki ake TeAtua te hakasehui na laumea ia ma na laakau e mannoni na tama ehilo ma nakai teeraa ekannaria ma ni mint, ni dil ia ma na kumin raa, e mea kootou se hihhai ki tauttari na akoako hakamaoni na tuaa raa pera ma ki nnoho taualleka, ki manava alloha, tena ki tattara te hakamaoni. Aanei na tuaa kootou e tau te tauttari, tena kootou ki setiaki alaa tuaa.

24 Kootou ni tama karemata sseni! Kootou e kkope na rano i roto na vai kootou e unuraa, e mea kootou se illoa ma kootou e hhoora na kamel!

25 "Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e ssoro koi te vahi i aho na parete ia ma na kapu kootou raa, e mea i roto na parete ia ma na kapu raa e kkapi roo na mee sakkino pera ma na tiputipu sakkino kootou raa.

26 Na Farisi karemata sseni! Kootou kissoro i roto na parete ia ma na kapu raa ki matahua i mua, tena kootou ku ssoro hoki i aho raa ki matahua!

27 "Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e ssau pera ma na kerekere makkini i aruna na taruma tera e makkini hua roo, e mea i roto te taruma naa e pii roo na ivi ia ma na tama ku ppara.

28 Tena kootou e ssau peeraa hoki, na tinotama kootou i aho raa e tiputipulaori na karemata na tama, e mea i roto kootou raa e pii roo na tiputipu sakkino ia ma na hai sara.

Jisas e tattara ake na hakalono llihu na Farisi

(Luk 11.47-51)

29 "Kootou na tama poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa e me ki haeroo! Kootou ni tama tattara uhiuhi! Kootou e ppena hakaraori roo na taruma na profet raa, tena ki hakalaakei hoki na taruma na tama ni nnoho na ora taualleka raa;

30 tena kootou e tattara hoki ma: pera ma kootou ki nnoho te saaita na tipuna kootou raa ni nnoho raa, kootou se lavaa te ppena hea na tama raa ni ppena notaa na profet raa no mmate.

³¹ Ia tena kootou kuhakariroo pera ma kootou ni mokopuna na tama ni taa na profet raa no mmate raa!

³² Ia tena hai na mahi kootou kihakaoti hea na tipuna kootou raa nikaamata mai raa!

³³ Kootou nilapono, ia nitamalliki nalapono! Kootou ekkahu ma kootou elavaa tehakassao itaha ma tekina teahi?

³⁴ “Tena Anau emeatu kootou pera ma Anau eme kikaunaria atu ni profet, na tama e atamai ia ma natisa; kootou eme kitaa alaa tama natama nei no mmate, tena kuttii alaa tama, tena kuriki alaa tama iroto na harelotu na Jiura, tena kuhakatui alaa tama kihuro ialaa matakaina.

³⁵ Ia tena itehakaotioti kootou eme kitoo na hakalono llihu hakaatoa ite mmate na tama ettonu raa, kaamata mai te mate Abel raa haere no tae te mate Sakaraia te tama Berekiara; te tama kootou nitaa ilottonu te olta ia ma te Hare Tapu raa.

³⁶ Anau emeatu tehakamaoni: na hakalono llihu te mmate natama nei raa eme kimmoe iroto na tama te aho nei raa!

Te laoi Jisas i Jerusalem

(Luk 13.34–35)

³⁷ “Jerusalem, Jerusalem! Kootou etaa na profet, tena kimaka natama ekavekave natattara tera TeAtua nikaunaria atu raa! Ehia roo na vahao Anau emaanatu ma kihakkutu mai kootou hakaatoa ma na rima Anau pera ma he manu hine e hakkutu ake na pupunua aia raa, e meia kootou se hihhai ma Anau kihakkutu mai kootou!

³⁸ Ia tena te Hare Tapu kootou naa eme kituu vare roo se hai tama.

³⁹ Anau emeatu kootou; kaamata tesaaite nei kootou selavaa hoki tekkite Anau kitaeroo tesaaite kootou ku tattara ma, “TeAtua ehakatapu te Tama e hamai ite inoa TeAriki raa.”

24

Jisas e tattara ma te Hare Tapu raa e me kimaseu

(Mak 13.1–2; Luk 21.5–6)

¹ Jisas kuhuri no haere itaha ma te Hare Tapu raa, tena na disaipol Aia raa ku ooake no meake Aia kikkira ake i na hare te Hare Tapu raa.

² Tena Jisas kimeake, “Hakamaoni, kootou eme kikkite namee nei hakaatoa. Tena Anau eme kimeatu hemee hokotahi. Seisi te hatu hokotahi inahatu emmau te Hare Tapu naa eme kimmahu tahiroo itekina aia emmau raa; na hatu hakaatoa eme kihhopo no maoha iraro.”

*Na hakaalono llihu e me ki ttae mai
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)*

³ Jisas e noho i aruna te Mouna e hhomono na Olivaraa, tena na disaipolaraa kiooake hokolaatou no mmata Tamaraa. Kito na tamaraa kimeake, "Hakarimai maatou tesaita name nei eme kikapihi mai, ia hea eme kikapihi mai kihurimai maatou tesaita Akoe eme kihamai iama tesaita na mee hakaatoa e me kiotiraa."

⁴ Tena Jisas kimeake, "Kootou kitanattana tahi, ia auu setiaki alaa tama ki malliu atu kootou.

⁵ Tammaki natama emee ma laatou etattara itevahi Anau eme kiooatu no tattara atu ma, 'Anau ko te Mesaia!' Tena laatou eme ki malliu ake tammaki roo na tama.

⁶ Kootou eme killono nakapipihi nataua ettani tap-piri atu iama narono nahenua eppuhu, emeia auu semamannatu tammaki. Name nei eme kikapihi atu, emeia semee ma teenaa te hakaoti naa ku tae atu.

⁷ Nahenua eme kippuhu hokolaatou, natuku eme kippuhu hokolaatou. Tena eme kiisi tesaita te hikkai iama naruru henua na kina hakaatoa.

⁸ Name nei hakaatoa essau pera ma na isu kaamata te hine ku mee ki mamaoharaa.

⁹ "Kootou eme kihakapikiri no kouake natama kikou atu na hakaalono llihu kootou, tena kutaa kootou kimmate. Na kanohenua hakaatoa eme ki se hihhai kootou emee kootou etauttari Anau.

¹⁰ Tammaki natama eme ki tiaki na hakattina laatou raa tesaita naa; natama naa eme kitattara haao teeraa tama ma teeraa tama, tena eme ki se hihhai hokolaatou.

¹¹ Ia tammaki na profet malliu eme kiooatu no tattara malliu ake tammaki na tama.

¹² Tammaki natama eme kitauhano teppena namee sakkino, tena laatou eme kitiaki nalaoi laatou niisi i mua raa.

¹³ Emeia natama ettuummau nottae te hakaoti raa eme ki ora.

¹⁴ Tena te Rono Tauareka itevahi te Hakamaatua ana ite Vaelaniraa eme kitakutakuria killono natama nahenua hakaatoa itemaaramaneiraa, tena kioti te hakaotioti te maarama nei raa ku tae atu.

*Te mee sakkino e haeroo
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)*

¹⁵ "Kootou eme kikkite temee sakkino roo tera profet Daniel nitattara raa. Temee naa eme kituu itekina etapukkini iroto te Hare Tapu raa." (Tetama eppau na tattara nei raa kiiroa te hakataakoto na tattara nei!)

¹⁶ "Tena natama iroto Judiraa kuhuro itekina na mouna raa no mmuni.

¹⁷ Tetama iaruna tetauhuhu te hare aia raa selavaa tetiho iraro ma kitoo hea aia ettinoraa. ¹⁸ Ia tetama

i roto te paupaku aia raa selavaa te vaakai i hare ma ki too te kahu rima lloa aia raa.

¹⁹ Te aho naa e me ki haeo roo ma na h hine hai ttama ia ma na h hine na tamalliki laatou raa koi pammee raa.

²⁰ Lotu ake TeAtua kiselavaa kootou te huro itaha te saaita te matani ia ma te saaita te Sabat!

²¹ Maitaname na hakalono llihu te saaita naa e me ki haeo roo iaruna na hakalono llihu tera ni hhura mai i te kaamata roo te maarama nei ni tipu ake haere no tae mai te aho nei. Tena selavaa hoki ni hakalono llihu peenei e me ki hura atu hoki i muri.

²² Emeia TeAtua ku oti tettuu te kooina na aho raa no moisi; peeraa TeAtua ki settuu na aho raa no moisi, se hai tama e me ki ora. TeAtua ettuu na aho raa no moisi e mee na tama Aia ni hirihiri raa.

²³ “Tena kame he tama e meatu akoe ma, ‘Kira ake, teenei te Mesaia nei!’ ia ma ku meatu ma, ‘Teeraa Aia raa!’, kootou selavaa te hakattina na tattara naa.

²⁴ Maitaname na mesaia malliu ia ma na profet malliu raa e me kittae atu; na tama naa e me ki huri atu na mirakol ia ma na hakkatu e llahi ma ki lavaa laatou te malliu ake hoki na tama TeAtua ni hirihiri raa, kame laatou e lavaa.

²⁵ Hakallono! Anau ku oti te tattara atu na mee nei i mua te aho naa e tae atu.

²⁶ “Tena kame ni tama e meatu ma, ‘Teeraa te Tama raa i te kina e tuu mahoaraa!’ Tena kootou ki se vvare no oo i te kina naa, tena kame laatou e meatu ma, ‘Teeraa te Tama raa e mmuni i te kina raa!’ Tena kootou selavaa te hakattina na tattara na tama naa.

²⁷ Maitaname te Tamariki te Tama nei e me ki hamai pera ma he uila no hakamaahina i te vaelani raa, kaamata te anake haere no tae te laki.

²⁸ “He kina peehee e moe te mee e mate, na manu llee kai ttama raa e me ki muimui i te kina naa.

Te hamai te Tamariki te Tama nei
(Mak 13.24–27; Luk 21.25–28)

²⁹ “I muri na hakalono llihu na aho naa, te laa raa e me kipouri, tena temaremoaraa e me kiselavaa hoki te maahina, na hetuu raa e me ki maoha i taha ma te vaelani, tena na mahi i te vaelani raa ku selavaa te oo tonu na ara laatou e hahae raa.

³⁰ Tena na hakkatu te Tamariki te Tama nei e me ki hura ake i te vaelani, tena na tama hakaatoa i roto te maarama nei raa e me ki tanittani te saaita laatou ekkite te Tamariki te Tama nei, e hamai i roto na pukureurehu i te vaelani raa ma na mahi hai mmahi.

³¹ Te puu hakanaaniu raa e me kitani, tena te Tama raa e me ki kauna ria iho na ensel Aia raa ki oo i na kina hakaatoa i te maarama nei raa no hakkutu ake na tama roo hakaatoa Aia ni hirihiri raa.

*Tattara hurihuri te laakau fik
(Mak 13.28–31; Luk 21.29–33)*

³² “Te laakau fik raa e me ki poroporo atu kootou na hakataakoto. Tesaaia na raraa raa e hhomō, tena na laumea raa ku mahaa ake, tena kootou e me ki illoa pera ma te saaita na reurehu raa ku tappiri ki ttae mai.

³³ Ia e ssau pera hoki, te saaita kootou e kkite na mee nei hakaatoa raa, kootou e me ki illoa pera ma te saaita te Tama raa e me ki hamai raa ku taapiri, ia Aia ku tanattana ki hamai.

³⁴ Mannatu pera ma na mee nei hakaatoa e me ki kapihi atu i mua na tama e nnoho te saaita nei raa e mmate hakaatoa.

³⁵ Te vaelani ma te maarama nei e me kioti, e meia na tattara Anau raa e me ki mmoe tahi selavaa roo te oti.

*Se hai tama e iroa te Aho ia ma te saaita
(Mak 13.32–37; Luk 17.26–30; 17.34–36)*

³⁶ “Se hai tama e iroa te aho hee roo ia ma te saaita hee roo te aho naa e me kitae mai, niaina na ensel i te vaelani, ia te Tamariki te Tama nei hoki se iroa; te Tamana Hokoia koi e iroa.

³⁷ Te hamai te Tamariki te Tama nei e me ki ssau pera ma hea ni kapihi ake te saaita Noa raa.

³⁸ Na aho i mua te taiu raa, na tama raa e k kai, ia e unu, tena na h hine ia ma na taanata raa e avavvana haere no tae roo te saaita Noa ku haere i roto te vakatua aia raa,

³⁹ e meia na tama raa se illoa hea e me ki kapihi ake haere no tae roo te saaita laatou kulooia te taiu raa. Te aho te Tamariki te Tama nei e hamai raa e me ki ssau pera ma te saaita naa.

⁴⁰ Te saaita naa tokorua na taanata e me ki uata i roto te paupaku hokotahi, teeraa tama e me ki too ria i taha, tena teeraa tama e me ki tiaki ria.

⁴¹ Tokorua na h hine e me ki tukituki na kai, teeraa tama e me ki too ria i taha, tena teeraa tama e me ki tiaki ria.

⁴² “Kootou kitanattana tahi, maitaname kootou se illoa te aho hee roo Te Ariki e me ki hamai.

⁴³ Kame te tama te hare raa e iroa te saaita te tama kairarao raa e me ki haere ake, kootou e illoa pera ma te tama naa selavaa te moe ki selavaa te tama kairarao raa te haere ake no ssaa te haere aia raa.

⁴⁴ “Ia tena kootou kitanattana tahi, maitaname te Tamariki te Tama nei e me ki hamai te saaita kootou e nnoho taravare ma Aia ku se hamai raa.

*Te tama hehekau hakamaoni ia ma te tama hehekau mariu
(Luk 12.41–48)*

⁴⁵ “Kaa koai te tama e hakamaoni i na hehekau aia, ia e atamainaa? Teenaa ko te tama tera te tama hakamaatua raa e tuku aia ki hakamaatua i aruna alaa

tama hehekau raa, tena ku vaevae ake na kai na tama raa na saaita laatou e kka i raa.

⁴⁶ Te tama hehekau naa e me ki hihia roo kame te tama hakamaatua aia raa e hamai no kite aia e ppena na mee raa.

⁴⁷ Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma te tama hakamaatua naa e me ki tuku te tama naa ki mmata na hekau aia raa hakaatoa.

⁴⁸ Emeia kame aia he tama hehekau haao, aia e me ki tattara hokoia ma, 'Te tama hakamaatua ana raa e me ki se lavaa te hamai saaita roroa roo.'

⁴⁹ Tena aia ku kaamata no riki alaa tama e hehekau ma aia raa, tena ku haere no kai, ia no unu ma na tama e unu mahi raa.

⁵⁰ Tena te tama hakamaatua te tama hehekau naa e me ki hamai te saaita te tama hehekau naa setanattana, ia se iroa te saaita te tama raa e me ki hamai raa.

⁵¹ Te tama hakamaatua naa e me ki tuutuu maruu te tama hehekau naa ki hakalononlihu pera ma alaa tama e tattara uhiuhi raa hoki. Na tama naa e me ki tani no hakatikkati na niho laatou.

25

Te tattara hurihuri te sanahuru na taukupu

¹ "Te saaita naa te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki ssau pera ma te sanahuru na taukupu e too na lamu laatou raa ma ki oo no ttiri ma te taupeara ku mee ki avana raa.

² Tena he tokorima na taukupu e panimu, tena teeraa tokorima na taukupu e atamai.

³ Te tokorima na taukupu e panimu raa e too koi na lamu laatou raa, tena se hai karaseni hoki e too ma na lamu raa,

⁴ tena te tokorima na taukupu e atamai raa e too na lamu laatou raa, tena ki utu hoki na karaseni na lamu raa.

⁵ Te taupeara e me ki avana raa e nnahe roo te hamai, tena na taukupu raa ku tuturi moe no mmoe heilloa roo.

⁶ "Te mee raa ku raka te tuapoo, tena laatou kullono te tama e kanna ma, 'Teenei te taupeara ku mee ki avana nei ku hamai! Oo mai no tanattana ki hamai aia!'

⁷ Tena te sanahuru na taukupu raa ku mahhuru no mmiri ake na lamu laatou raa i aruna.

⁸ Tena te tokorima na taukupu e panimu raa ku meake teeraa tokorima na taukupu ma, 'Utumai ni karaseni ma na lamu maatou nei, na lamu nei ku mmaha.'

⁹ Tena na taukupu e atamai raa ki meake, 'Maatou se lavaa te utu atu e mee na karaseni nei se lavaa te vvae ma taatou. Oo no sui ni karaseni ma kootou te sto.'

¹⁰ Kito te tokorima na taukupu e panimu raa ki oo no sui na karaseni laatou raa, ia te saaita na taukupu e panimu raa ni oo, te taupeara ku mee ki avana raa hoki ku tae ake. Te tokorima na taukupu e tanattana raa ku oo

ma te taupeararaa i te kina te kai raa, tena na tama raa ki ppui te totoka.

¹¹ “Tena ki oti roo teeraa tokorima na taukupu ku ttae ake, tena ki kakanna ake ma, ‘Te Ariki, Te Ariki! Taaraki te totoka raa ki oo atu maatou i hare.’

¹² Tena te taupeararaa ki meake, ‘Anau se lavaa te taaraki te totoka raa! Anau se iroa kootou.’”

¹³ Tena Jisas ki meake, “Kootou ki tanattana, maitaname kootou se illoa te aho ia ma te saaita hee roo te Tamariki te Tama nei e me ki hamai.

Tokotoru na tama hehekau

(Luk 19.11-27)

¹⁴ “Te saaita naa te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki tipu peenei. Teeraa he tama e tanattana ki horau, tena aia ki kanna ake na tama hehekau aia raa, tena ki meake na tama raa ki lollohi na hekau aia raa.

¹⁵ Tama raa e kou ake na sileni na tama raa tautari te iroa te tama raa. Te tama hokotahi aia e kou ake rima simata na sileni, teeraa tama aia e kou ake rua simata, tena teeraa tama aia e kou ake te simata hokotahi. Tena aia ki tiaki na tama raa no horau.

¹⁶ Te tama hehekau ni too rima simata na sileni raa ku haere no hehekau no too hoki teeraa rima simata na sileni.

¹⁷ Ia e ssau hoki ma te tama ni too rua simata na sileni raa. Tama raa e haere no hehekau ma na sileni raa no too teeraa rua simata na sileni hoki.

¹⁸ Emeia te tama hakatoru ni too te simata hokotahi raa ku haere no kerī te rua raa, tena kitanu na sileni te tama hakamaatua aia raa ni kou ake raa.

¹⁹ “Te saaita te tama hakamaatua raa ni haere raa ku roroa roo, tena ki oti aia ku vaakai mai ma ki hakatonu ma na tama hehekau aia raa i te vahi na sileni aia ni kou ake raa.

²⁰ Te tama hehekau ni too rima simata na sileni raa ku haere ake no kou ake te rima simata na sileni raa, tena ki meake, ‘Tama hakamaatua, akoe ni kou mai rima simata na sileni, ia teenei teeraa rima simata anau ni hehekau ma na sileni nei no too!’

²¹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘Tauareka roo, akoe he tama hakamaoni te hehekau! Akoe e huri mai ma akoe he tama hehekau tauareka hakamaoni te rorohi na sileni moisi, tena anau e me kituku akoe ki rorohi na sileni tammaki. Hamai i hare ki hihhia taaua hakaatoa!’

²² “Tena te tama hehekau ni too rua simata na sileni raa ku haere ake i hare, tena ki meake, ‘Tama hakamaatua, akoe e kou mai rua simata na sileni, tena teenei teeraa rua simata na sileni anau ni hehekau ma na sileni nei no too raa.’

²³ ‘Tauareka roo, akoe he tama hakamaoni te hehekau! Akoe e huri mai ma akoe he tama hakamaoni te rorohi na sileni moisi, tena anau e me kituku akoe ki rorohi tammaki na sileni. Hamai i hare ki hihhia taaua hakaatoa!’

24 “Tena te tama hehekau ni too te simata hokotahi raa ku haere ake i hare, tena ki meake, ‘Tama hakamaatua, anau e iroa pera ma na tama e mattaku akoe; akoe haere haki, tena kikkope na kai na kina alaa tama e ttorira.’

25 Anau emataku akoe, tena anau ki haere notanu na sileni akoeraa i te kerekere. Kira ake aanei na sileni akoe nei hakaatoa roo.’

26 “Tena te tama hakamaatua raa ki meake, ‘Akoe he tama hehekau sakkino, ia ematanaenae. Akoe e iroa pera ma anau he tama haere haki, tena kikkope na kai na kina alaa tama e ttorira kaa seai?

27 Tena akoe e tau roo te ppono na sileni anau nei i roto te benk, tena anau e me ki too na sileni nei hakapaa ma na sileni laatou e me ki hakapiri ake i aruna te saaita anau e vaakai mai raa.’

28 “Tena te tama hakamaatua raa ki meake na tama e ttuu i te kina raa, ‘Too na sileni raa i taha ma te tama naa no kou ake te tama e isi sanahuru na simata na sileni raa.

29 Niaina ma akoe e isi tammaki na mee, e mea akoe e me ki isi tammaki hoki alaa mee e me ki too, tena te tama se isi na mee raa, niaina ma na mee raa e moisi, na mee raa e me ki too raa i taha ma aia.

30 Tena kootou ki letu te tama hehekau sakkino nei i aho i te kina epourira, tena aia e me ki tani no hakatikati na niho aia raa.’

Te hakatonutonu i te aho hakaoti

31 “Te saaita te Tamariki te Tama nei e hamai pera ma he Tuku ma na ensel Aia raa, te Tama raa e me ki noho i aruna te Nohorana hakanaani Aia raa,

32 tena na tama na henua hakaatoa e me ki kikutu i mua Tama raa. Tena te Tama raa e me ki vae na tama raa i na kuturana erua essau pera ma te tama roro i na manu raa e vae na sipsip raa i taha ma na gout.

33 Tama raa e me ki Tuku na tama e tonu raa i te vahi laua Aia, tena na tama sakkino raa i te vahi se laua Aia.

34 “Tena te Tuku raa e me ki meake na tama i te vahi laua Aia raa ma, ‘Oo mai, kootou ko na tama e hakatapurira te Tamana Anau raa! Oo mai no ttino te Hakamaatua ana i te Vaelani tera ku oti te tanattana ma kootou te saaita roo te maarama nei ni tipu ake raa.

35 Anau e hikai, tena kootou e haanai Anau, Anau e hiunu, tena kootou e kou mai na vai no unu Anau; Anau he manu siri, tena kootou e too hakaraoi Anau i na hare kootou raa;

36 Anau e hai hekau, tena kootou e kou mai na hekau Anau; Anau e laavea, tena kootou e lollohi hakaraoi Anau, Anau e karapusiria, tena kootou e oo mai no matamata Anau.’

37 “Tena na tama e tonu tahiraa e me ki meake ma, ‘Te Ariki, te saaita hee maatou ni kkite ma Akoe ni hikai, tena

maatou ki haanai Akoe, ia te saaita hee Akoe ni hiunu, tena maatou ki kou atu na vai no unu Akoe?

³⁸ Te saaita hee maatou nikkite ma Akoe he manusiri, tena maatou kitoo hakaraoi Akoe i na hare maatou raa, ia te saaita hee Akoe se hai hekau, tena maatou ki kou atu na hekau Akoe?

³⁹ Te saaita hee maatou nikkite ma Akoe elaavea, ia ni ponotia i te hare karapusi, tena maatou ki oo atu no mmata Akoe?

⁴⁰ Tena te Tukuraa e me kimeake, 'Anau e meatu kootou, he saaita peehee kootou e ppena hakatauareka i na tama Anau tera e mouraro raa, kootou e ppena te tauareka naa i Anau!'

⁴¹ "Tena kioti Aia kimeake na tama i te vahi selaaua Aia raa, 'Oo itaha ma Anau, kootou ko na tama ennoho iraro na hao Te Atua! Oo i te kina teahi eura tahi tera e tanattana ma Satan ia ma na ensel aia raa!

⁴² Anau e hikai, e mea kootou se haanai Anau, Anau e hiunu, e mea kootou se hai vai e kou mai no unu Anau;

⁴³ Anau he manusiri, e mea kootou setoo hakaraoi Anau i na hare kootou raa, tena Anau ni se hai hekau, e mea kootou se hai hekau nikou mai Anau. Anau elaavea, ia e moe i te hare karapusi, e mea kootou se oo mai no lollohi Anau.'

⁴⁴ "Tena na tama sakkino raa e me kimeake, 'Te Ariki, te saaita hee maatou nikkite ma Akoe e hikai, ia e hiunu ia ma Akoe he manusiri ia ma Akoe se hai hekau ia ma Akoe elaavea ia ma Akoe e karapusi, tena maatou se oo atu no mmata Akoe?'

⁴⁵ "Tena te Tukuraa e me kimeake, 'Anau e meatu kootou, he saaita peehee kootou se hihhai ki tokonaki he tama na tama mouraro Anau raa, tena kootou se hihhai ki tokonaki hoki Anau.'

⁴⁶ Na tama sakkino raa e me ki oo i te kina na hakalonollihu se isi te hakaotiraa, tena na tama e ttonu raa e me ki oo i te kina te ora e ora tahi raa."

26

Na tama hakamattua raa ku tattara hemuu ma ki taa Jisas (Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Jisas e akoako ake na hakataakoto roo hakaatoa no oti, tena Aia ki meake na disaipol Aia raa,

² "Kootou e illoa pera ma te Pasova raa e me ki teiho mai te aho hakaru raa, tena te Tamariki te Tama nei e me ki hakapikiri na no kou ake na tama e kiri loto Aia raa kiti i aruna te kros."

³ Tena na maatua hakananniu raa laatou ma na tama hakamattua raa ki oo no kkutu hakaatoa i te hare tuku Kaiafas te pohouru hakanaani na maatua raa

⁴ no tattara ma ki hakapiki hemuu Jisas, tena kutaa Tama raa ki mate.

⁵ Na tama raa e tattara ma, "Taatou selavaa te ppena te hakataakoto taatou nei te saaita te Pasova raa, ka oti te kanohenua raa ku hakatauttau ma taatou."

Jisas e amuhiria te lloo manoni i Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶ Jisas e noho i Betani i te hare Saimon, te tama te tinotama aia raa ni kaina te manumanu haeo raa.

⁷ Jisas koi noho koi no kai, tena he hine e haere ake iaa Jisas ma teloo manoni esui mmaharoo nonnini iaruna te pohouru Tama raa.

⁸ Na disaipol raa kulloto roo te saaita laatou nikkite te hine raa ennini teloo manoniraa iaruna te pohouru Jisas raa, tena laatou ki meake, "Aiea teloo naa ku ninnini puamu naea?"

⁹ Teloo nei etau roo te kouake alaa tama kisui tamaki na sileni, tena taatou kutoo na sileni raa no kouake i na tama hakaalloha raa!"

¹⁰ Jisas e iroa hea na disaipol raa e tattara raa, kito Aia ki vahiri ake na tama raa, "Aiea kootou e tattara i te hine nei naea? Hea te hine nei e ppena i Anau raa he meeroo e tauareka.

¹¹ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi ma kootou, e mea Anau selavaa te noho tahi ma kootou.

¹² Hea te hine nei e ppena raa, aia ennini teloo manoniraa iaruna tetinotama Anau kitanattana te saaita Anau e me ki tanuria raa.

¹³ Tena Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma he kina peehee i roto te maarama nei na tama e takutaku te Rono Tauareka nei, na tama e me ki mannatu te hine nei i te mee aia e ppena nei."

Judas e hakari ake Jisas

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Tena Judas Iskariot, he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku haere no mmata na maatua hakananniu raa,

¹⁵ tena ki vahiri ake, "Hea kootou e me kikou mai anau kame anau ehakariatu Jisas i kootou?" Na maatua hakananniu raa kuppuake tipu toru na sileni no kouake iaa Judas.

¹⁶ Tena kaamata te saaita naa Judas ku kirakira he saaita e tauareka aia ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas e kai te Kai te Pasova raa ma na disaipol Aia

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13; 22.21-23; Jon 13.21-30)

17 Te aho kaamata te Kai te Haraoa Mannihi raa, na disaipol raa ku oo ake iaa Jisas raa no vahiri ake Tama raa ma, "I te kina hee Akoe e hihai ma maatou ki oo no tanattana te Kai te Pasova raa ma Akoe?"

18 Kito Jisas ki meake, "Oo itetama hokotahi iroto te matakaina raa no meake ma, 'Te Rabai raa e tattara ma te saaita Aia raa ku ttae mai, tena Aia ma na disaipol Aia raa e me ki kkai te Kai te Pasova raa i te hare akoe.' "

19 Na disaipol raa e oo noppena hea Jisas ni tattara ake laatou raa, tena laatou ki tanattana mai te Kai te Pasova raa.

20 Jisas ma tesanahuru ma rua na disaipol Aia raa ku nnoho ma ki kkai te saaita te mee raa ku hiahi.

21 Laatou koinnoho koi nokkai, tena Jisas ki meake, "Anau e meatu kootou, he tama kootou e me ki hakari ake Anau i na tama e kirilloto Anau raa."

22 Na disaipol raa ku se hihai roo, tena laatou ku kaamata no vahihhiri ake Jisas tama taki ttahi ma, "Te Ariki, Akoe ma e tattara koi anau."

23 Kito Jisas ki meake, "Tetama ettoki te haraoa aia raa iroto te parete Anau ettoki te haraoa raa ko tetama e me ki hakari ake Anau i na tama haeo raa.

24 Te Tamariki te Tama nei e me ki mate pera ma te Launiu Tapu raa e tattara, e meia tetama e hakari ake te Tamariki te Tama nei raa e me ki haeo roo! Etaureka roo kame te tama naa ni se haanau iho i te maarama nei!"

25 Tena Judas te tama sakkino raa ku meake, "Rabai, Akoe ma e tattara koi anau."

Kito Jisas ki meake, "Teenaa koi akoe ku mee mai naa."

Te kai hakaoti Te Ariki

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Korin 11.23-25)

26 Te saaita laatou koi kkai, Jisas ku too te muri haraoa raa no lotu ake Te Atua, tena ki ttahi te haraoa raa no vaevae ake i na disaipol Aia raa, tena ki meake, "Too nokkai, teenei ko te tinotama Anau."

27 Tena Jisas ki too te kapu raa no lotu ake Te Atua, tena ki kou ake na disaipol Aia raa, tena ki meake, "Kootou hakaatoa ki unu;

28 teenei ko te toto Anau tera e huriatu te hakamaoni te tattara e ivi Te Atua raa, tena te toto Anau nei e nnini atu ki ssoro na hai sara na kanohenua hakaatoa i taha.

29 Anau e meatu kootou, Anau selavaa hoki te unu te wain nei ki tae roo te saaita Anau e unu ma kootou te wain hou raa, i te Hakamaatua ana te Tamana Anau raa."

30 Kito na tama raa ki huhua te rue te lotu raa, tena ki oo peeraa i te Mouna e hhomo na Oliv raa.

Jisas e meake ma Pita e me ki kore e toru na vahao

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

³¹ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Te poo nei kootou hakaatoa e me kitiaiki Anau no huro itaha, maitaname te Launiu Tapuraa etattara ma, “Te Atua e me kitaa tetama e rorohi na manuraa, tena na sipsipraa e me ki maaseu huri.’

³² Emeia i muri te saaita Anau ku ora muri raa, Anau e me ki haere i Galili i mua kootou.”

³³ Kito Pita kitattara ake Jisas ma, “Anau selavaa roo te tiaki Akoe, niaina ma na tama nei hakaatoa e tiaki Akoe!”

³⁴ Tena Jisas ki meake Pita, “Anau e meatu te hakamaoni, i mua te manu taneraa etani tepoo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe seiroa Anau.”

³⁵ Kito Pita ki meake, “Anau selavaa te ppena peenaa, niaina anau e taia ria no mate ma Akoe!”

Tena na disaipol raa hakaatoa kutattara ake pera ma Pita raa hoki.

Jisas e lotu i Getsemani

(Mak 14.32–42; Luk 22.39–46)

³⁶ Tena Jisas ki haere ma na disaipol Aia raa i te kina e hui ma ko Getsemani raa, tena Aia ki meake na disaipol raa, “Nnoho i te kina nei ki haere Anau no lotu i te kina raa.”

³⁷ Tena Aia ki too Pita ia ma te tokorua na tama Sebedi raa, Jisas ku aroha roo, tena te hakataakoto Aia raa hoki ku sakkino roo,

³⁸ kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Te aroha i roto te hatu manava Anau raa e rahi roo, tena Anau ku taapiri koi ki mate te aroha. Nnoho i te kina nei ki ara taatou.”

³⁹ Jisas e haere nommao hakamarie, tena Aia kitteiho i raro no tuturi, tena ki lotu ake peenei, “Taku Tamana, kame e hainauhie, Akoe ku too te kapu te hakalono lihu nei i taha ma Anau! Emeia Akoe setautari hea Anau e hihai, tautari koi hea Akoe e hihai.”

⁴⁰ Tena Aia ki vaakai no kite tokotoru na disaipol raa ku mmoe heilloa roo; kito Jisas ki meake Pita, “Kootou tokotoru selavaa roo te ara ake he paa saaita ki ara taatou?”

⁴¹ Tauhano te ara tahi, tena ku lotu tahi ki selavaa kootou te maoha i na hahaaite. Te anana raa e mataora, e meia te tinotama raa e matanaenae.”

⁴² Tena Jisas ki vaakai hakaraoi hoki no lotu ake peenei, “Taku Tamana, kame Akoe selavaa tetoo te kapu te hakalono lihu nei itaha ma Anau, tena tiaki Anau ki hakalono lihu pera ma Akoe e hihai raa.”

⁴³ Tena Aia ki vaakai hoki no kite tokotoru na disaipol raa ku mmoe heilloa roo; tokotoru raa ku selavaa roo te kkira na karemata laatou.

⁴⁴ Tena Jisas ku tiaki na disaipol raa no haere te hakatoru na vahao no lotu ake na lotu Aia ni lotu ake kaamata raa.

45 Tena Aia ki vaakai ake i na disaipol raa no meake, "Kootou koi mmoe roo no hamalollo? Kira ake! Te saaita te Tamariki te Tama nei e me ki noho i raro na mahi na tama hai ssara raa ku tae mai.

46 Mahhike i aruna ki oo taatou. Kira ake, teenei te tama e me ki hakari ake Anau!"

Jisas ku hakapiki raa

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

47 Jisas koitattara koi te saaita Judas, hetama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku tae ake. Judas e haere ake ma te kanohenua e rahi tera na maatua hakananniu ia ma natama hakamattua raa nikauna ki oo ake. Natama raa e oo ake ma na paraamoa ia ma na muri laakau.

48 Judas te tama sakkino raa ku oti te tattara ake na tama raa ma, "Te tama Anau e mohoni raa ko te tama kootou e hihhai raa, tena kootou ku hakapiki Tama naa!"

49 Judas e haere tahi atu roo ia Jisas raa no meake ma, "Rabai, te tauareka ki noho ma Akoe," tena aia ki mohoni Jisas.

50 Kito Jisas ki meake, "Taku soa, akoe ki vave!"

Kito na tama raa ki oo ake no hakapiki Jisas, tena ki ttaohi mmou roo Tama raa

51 Tena hetama hokotahi etuu ma Jisas ku ssau te paraamoa aia raa nossepe te katarina te tama hehekau te pohouru hakanaanu na maatua raa no hopo.

52 Tena Jisas ki meake te tama raa, "Tuku te paraamoa naa i te kina akoe nitoo raa. Natama hakaatoa e ppuhu ma na paraamoa raa e me ki mmate i na paraamoa.

53 Kootou se illoa pera ma Anau elavaa te kanna ake te Tamana Anau raa ki tokonaki, tena te Tamana Anau raa elavaa te kou mai sanahuru ma rua na kuturana na ensel te saaita nei koi ki tokonaki Anau?

54 Emeia kame peenaa, tena kaa na tattara te Launiu Tapu raa e tattara mai ma te mee nei e me ki kapihi mai raa e me ki hakamaoni peehee?"

55 Tena Jisas ki meake te kanohenua raa, "Kootou e oo mai roo ma na paraamoa ia ma na muri laakau ki ttaohi Anau pera ma Anau hetama se hailou? Na aho hakaatoa Anau enoho no akoako i te Hare Tapu, tena kootou se hakapiki Anau.

56 Emeia na mee nei hakaatoa e kapihi mai ki mee hea na profetaraa nitattara i roto te Launiu Tapu raa ki hakamaoni."

Tena na disaipol Jisas raa hakaatoa ku tiaki Tama raa no huro i taha.

Jisas e tuu i mua na tama hakananniu

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55; 22.63-71; Jon 18.13-14; 18.19-24)

⁵⁷ Na tama ni hakaipiki Jisas raa ku too Tama raa no kkave i te hare Kaiafas te pohouru hakanaaniu na maatua raa, tena na tama poroporo na tuaa ia ma na tama hakamattua raa ku kkutu i te kina raa.

⁵⁸ Pita e hahaere tautari atu hakammao no tae roo i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa. Pita e uru atu i te kina te hare raa no noho i raro ma na tama lollohi raa ma ki kite aia hea na tama raa e me kippena.

⁵⁹ Na maatua hakananniu ia ma alaa tama hakananniu e lahulahu ma ki lave ni tattara settonu i te vahi Jisas ma ki lavaa laatou te taa Tama raa ki mate;

⁶⁰ e meia laatou se haimee e lave, niaina roo ma e tammakiroo na tama e ooake na hatu na malliu laatou ia Jisas. Tena te hakaoti, tokorua nataanata ku ooake i mua

⁶¹ no tattara ake ma, "Te Tama nei e tattara ma, 'Anau e lavaa teseu te Hare Tapu Te Atua nei ki hina, tena ku hakatuu hakaraoi i roto e toru na aho.'"

⁶² Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku tuu i aruna no meake Jisas ma, "Akoe se isi na tattara ki tattara i te vahi na tattara na tama raa e hai atu Akoe raa?"

⁶³ Emeia Jisas e tuu hemuu koi. Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku meake hakaraoi hoki ia Jisas ma, "Anau e meatu Akoe ki mee mai te hakamaoni i te inoa Te Atua e ora raa: eaa, Akoe ko te Mesaia, te Tamariki Te Atua raa ma sei?"

⁶⁴ Kito Jisas ki meake, "Teena koi akoe ku mee mai naa. Emeia Anau e meatu kootou: kaamata te saaita nei kootou e me ki kite te Tamariki te Tama nei e me ki noho i te vahi laaua Te Atua Hakanaaniu raa, tena e me ki hamai i aruna na pukurehuru i te vaelani raa!"

⁶⁵ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa e rono koi na tattara raa, tena aia kissae na kaukahu aia raa, tena ki meake, "Tama nei e tattara hao Te Atua! Taatou se hihhai hoki ma alaa tama kioo mai no tattara mai i te vahi te Tama nei! Kootou ellono koi te saaita nei na tattara Aia e tattara hao Te Atua raa!"

⁶⁶ Kootou e mannatu maea?"

Kito na tama raa ki meake, "Tama naa e isi te sara, tena Aia e tau te taia ria ki mate."

⁶⁷ Tena na tama raa ku sasavare na maihu Jisas, tena ki riki Tama raa; kito na tama ni ppaa na patikauvae Jisas raa

⁶⁸ ki meake ma, "Te Mesaia, kame Akoe he profet haka-maoni, Akoe ku tini ma koai te tama ni ppaa Akoe raa!"

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18; 18.25-27)

⁶⁹ Pita e noho i te kina te hare raa te saaita te hine hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa ni haere ake no meake aia ma, "Akoe hoki e hahaere ma Jisas te tama i Galili raa."

⁷⁰ Emeia Pita e kore i mua na tama raa hakaatoa, tena aia ki meake, "Anau se iroa hea akoe e tattara naa."

⁷¹ Kito Pita ki tiaki te kina aia e noho raa no haere i te kina te totoka te hare raa. Tena teeraa hine hehekau ku kite Pita, tena aia ki meake na taanata e ttuu i te kina raa, "Te tama nei e hahaere ma Jisas, te tama i Nasaret raa."

⁷² Tena Pita kikore hakaraoi hoki ma, "Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau se iroa te Tama naa!"

⁷³ Tena se roroa na taanata e ttuu i te kina raa ku oo ake iaa Pita raa. Kito na tama raa ki meake, "Hakamaoni roo akoe he tama na tama raa hoki, maitaname na tattara akoe raa e huri mai pera ma akoe i roto na tama raa hoki!"

⁷⁴ Kito Pita ki meake, "Anau e meatu te hakamaoni pera ma anau e tattara roo te hakamaoni. Te Atua ki kou mai ni hakalono llihu kame anau se tattara te hakamaoni! Anau se iroa te Tama naa!"

Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani,

⁷⁵ tena Pita ku maanatu hea Jisas ni meake aia raa ma, "Imua te manutaneraa etani, akoe e me kikore etoru navahao pera ma akoe se iroa Anau." Tena Pita ki haere i aho no tanitani roo.

27

Jisas i mua Pailat

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

¹ Te tahata roo na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua na Jiu raa ku hakatonutonu na hakataakoto laa-tou raa ma ki taa Jisas ki mate.

² Na tama raa e haihai Jisas ma na seni, tena ki hakattaki Tama raa no kou ake iaa Pailat te tama hakamaatua te taumani i Rom raa.

Judas ku mate

(Na hehekau 1.18-19)

³ Te saaita Judas, te tama ni hakari ake Jisas raa ni iroa pera ma Jisas ku mee ki taia ria ki mate, aia ku aroha roo iaa Jisas, tena aia ki haere no kou ake hakaraoi te tipu toru na sileni raa i na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua na Jiu raa.

⁴ Judas e tattara ma, "Anau ku sara roo e mee anau e hakari ake te Tama se isi te sara raa ki taia ria ki mate!"

Kito na tama raa ki meake ma, "Kaa hea maatou i te mee naa? Teenaa he vahi koi akoe!"

⁵ Kito Judas kipeesia ake na sileni raa i roto te Hare Tapu, tena ki haere. Aia e haere no halavaua aia hokoia.

⁶ Na maatua hakananniu raa kutoo na sileni raa, tena ki tattara ma, “Teenei ni sileni e tau ki ssepe te ora te tama, ia e me ki setonu hoki ma natuaa taatou raa kippono na sileni nei ma na sileni i te Hare Tapu raa.”

⁷ Na tama raa e tattara no tonu i te vahi na sileni raa, tena laatou ki sui te kerekere na tama e penapena na hopeni ma na pelaa e matakau raa ki mee mo kava na manu siri.

⁸ Teeraa hea te kerekere raa i mua haere no tae te aho nei koi kannaria koi ma, “Te Kerekere e hhapuria te toto.”

⁹ Tena hea profet Jeremaia ni tattara mai i mua raa ku hakamaoni,

“Na tama raa e too tipu toru na sileni raa, teenaa ko te kooina na tama Israel raa ni nnuu ma ki sui ake te tama raa,

¹⁰ tena laatou ki too na sileni raa no sui te kerekere na tama e penapena na hopeni ma na pelaa e matakau raa, e ssau pera ma Te Ariki ni tattara mai anau.”

Pailat ku vahihhiri ake iaa Jisas

(Mak 15.2–5; Luk 23.3–5; Jon 18.33–38)

¹¹ Jisas etuu imua Pailat tetama hakamaatua te taumani raa, tena Pailat ki vahiri ake Jisas ma, “Ako e ko te tuku na Jiu?”

Tena Jisas ki meake, “Teena koi ako e ku mee mai naa.”

¹² Emeia Aia etuu hemuu koi se hai tattara e meake i na tattara na maatua hakananniu ia ma na tama hakamatua raa e hai ake Aia raa.

¹³ Kito Pailat ki meake Jisas, “Ako e serono na tattara hakaatoa na tama raa e hai atu Ako e raa?”

¹⁴ Emeia Jisas se hai tattara roo hokotahi e meake, tena Pailat ku mahharo e mee Jisas e tuu hemuu roo.

Jisas ku mee ki taia ia ki mate

(Mak 15.6–15; Luk 23.13–25; Jon 18.39–19.16)

¹⁵ I roto na Kai na Pasova hakaatoa, te tama hakamaatua te taumani raa e me ki hakattana he tama karapusi hokotahi tera te kanohenua raa e meake aia ki hakattana.

¹⁶ Te saaita naa e isi te tama karapusi hokotahi tera na tama hakaatoa e illoa aia, te inoa aia raa ko Jisas Barabas.

¹⁷ Te kanohenua raa ni hakutu i te kina hokotahi, tena Pailat ku vahiri ake na tama raa ma, “Koai te tama kootou e hihhai ma anau ki hakattana: Jisas Barabas ma Jisas na tama e kannia ma ko te Mesaia raa?”

¹⁸ Pailat e iroa roo pera ma na tama hakamattua na Jiu raa e kou ake Jisas raa e mee laatou e manava kkere Tama raa.

¹⁹ Pailat koi noho i roto te hare hakatonutonura, tena teavana aia raa ku kou ake te tattara ma: “Te Tama naa se isi na sara e ppena, tena auu se ppena he mee i te Tama naa, maitaname tepooraa anau emoe no kite pera ma anau

e hakalononllihu haeo roo e mee na haeo taatou eppena i te Tama naa."

²⁰ Na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ku tatakore ake te kanohenua raa ki meake Pailat ki hakattana Barabas ki haere, tena ku taa Jisas ki mate.

²¹ Tena Pailat e vahiri ake te kanohenua raa, "Koai te tama tokorua nei kootou ehihai ma anau ki hakattana ma kootou?"

Kito te kanohenua raa ki meake ma, "Barabas!"

²² Tena Pailat ki vahiri ake hoki na tama raa ma, "Kaa hea anau e me ki ppena iaa Jisas te Mesaia raa?"

Kito na tama raa ki meake, "Tii Tama naa i aruna te kros!"

²³ Tena Pailat ki vahiri ake na tama raa, "Aiea hea te Tama nei eppena e sara naa?"

Kito te kanohenua raa ki kaamata no vaa ake hakamaroa roo ma, "Tii Tama naa i aruna te kros!"

²⁴ Te saaita Pailat ku iroa pera ma kame ku hainattaa ma aia, e mee na tama raa ku kaamata no llotto, tena aia ki ahu na vai raa no ssoro na rima aia raa i mua te kanohenua raa hakaatoa, tena aia ki meake, "Te mate te Tama nei sei ma he sara anau! Teenaa he vahi kootou hokkootou!"

²⁵ Tena te kanohenua raa ki hakaioo ake hakaatoa ma, "Tiaki te mate te Tama naa ki moe i na rima maatou ia ma na tamalliki maatou raa!"

²⁶ Kito Pailat ki hakattana ake Barabas i te kanohenua raa, tena te saaita na soldia raa ni riki Jisas no oti, Pailat ku kou ake Jisas i na tama raa ki ttii i aruna te kros.

Na soldia raa ku tataussua Jisas

(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)

²⁷ Tena na soldia Pailat raa ku too Jisas no kkave i te hare te tama hakamaatua te taumani raa, tena na soldia raa hakaatoa ku mmui ake iaa Jisas.

²⁸ Na soldia raa e ui te kaukahu Jisas raa i taha, tena laatou ki hakauru ake te kaukahu roroa e mmea.

²⁹ Tena na soldia raa ki ssiri te hau manamana i na laakau e tutuia raa no hakatau ake i te pohouru Jisas raa, tena ki kou ake te laakau raa ma ki ttaohi te rima laaua Tama raa, tena na soldia raa ki tataussua no tuturi i mua Tama raa, tena ki meake ma, "Hakammaha te Tuku na Jiu!"

³⁰ Kito na soldia raa kisavare Jisas, tena ki too te laakau raa no lliki te pohouru Tama raa.

³¹ Te saaita laatou ku oti roo te tataussua Tama raa, tena laatou ki ui te kaukahu e mmea laatou ni hakauru ake raa, tena ki hakauru ake te kaukahu Tama raa. Kito na soldia raa ki hakattaki Jisas ma ki ttii i aruna te kros.

Na soldia raa ku ttii Jisas i aruna te kros

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

32 Te saaita na tama raa ni oo itaha ma te matakaina raa, na tama raa kuttiri Saimon tetama i Sairini raa, tena na soldia raa ki hakamataku ake tama raa ma ki amo te kros Jisas raa.

33 Na tama raa e oo no ttae i te kina e hui ma Golgota, e mee ma, "Te Kina te Ivi te Pohouru raa."

34 Tena na soldia raa kikouake na wain e hilo ma na maraseni e mmara ma ki unu Jisas i te kina raa; e mea Jisas e hakamata te wain raa, teha Aia kikkaro te unu te wain raa.

35 Na soldia raa e ttii Jisas no oti, tena laatou ki ttahao huhu na hatu ma ki vaevae na hekau Jisas raa ma laatou.

36 Na soldia raa e ttahao no oti, tena ki nnoho i te kina raa no matamata ake Jisas.

37 Kito na soldia raa ki ttii i aruna koi te pohouru Jisas raa te hono laatou e tatta na tattara nei, "Teenei ko Jisas, te Tuku na Jiu."

38 Tena na soldia raa ki ttii hoki tokorua na tama kailallao raa i na vahi Jisas, te tama e ttii i te vahi laaua, tena teeraa tama e ttii i te vahi se laaua Jisas raa.

39 Na tama e oo hakallaka raa ku lulluu na pohouru laatou, tena ki hai ake na haeo Jisas ma,

40 "Akoe e tattara ma Akoe e me ki seu te Hare Tapu raa, tena ma iroto etoru na aho Akoe e me ki hakatuu muri te Hare Tapu raa! Tokonaki Akoe ki ora kame Akoe he Tamariki TeAtua! Hamai i raro ma te kros naa ma Akoe e lavaa!"

41 Tena na maatua hakananniu raa, na tama poroporo na tuaa raa ia ma na tama hakamattua raa ku hai ake hoki ia Jisas ma,

42 "Aia etokonaki alaa tama, e mea Aia se lavaa te tokonaki Aia Hokoia! Aiea Aia seai ma ko te tuku na tama Israel? Kame Aia e tiho mai i raro ma te kros raa te saaita nei, maatou e me ki hakattina i Aia!"

43 Aia e hakatina roo TeAtua, tena kitattara ma Aia he Tamariki TeAtua. Ia tena taatou kimmata ma TeAtua e me ki tokonaki Aia te saaita nei!"

44 Tena tokorua na tama kailallao raa ku hai ake hoki na tattara ia Jisas.

Jisas ku mate

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

45 Te saaita te laa latea te henua raa hakaatoa ku pouri roo haere no tae te toru te hiahi.

46 Kame te toru te hiahi, Jisas ku tani ake hakamaroa ma, "Eli, Eli, lema sabaktani?" na tattara nei e mee ma, "Taku Atua, Taku Atua, aiea Akoe e tiaki Anau naea?"

47 E isi na tama ettuu i te kina raa ellono Jisas, tena ki meake, "Tama nei e kakanna ake Elaija!"

48 Tena he soldia hokotahi kutere no too te spans raa no hui i roto te wain e mmara raa, tena kinnoa te mee raa te mata te laakau raa, tena ki kou ake ma Jisas ki unu.

49 Emeia alaa tama e meake ma, "Hakattari, taatou ki mmata ma Elaija se hamai no tokonaki Aia!"

50 Jisas e kanna hoki hakamaroa, tena ki ssau te manava hakaoti Aia raa.

51 Tena te paamaro etootoo i roto Hare Tapu raa ku mahaa rua kaamata iaruna haere no hopo iraro. Teruru henua raa kururu te henua raa, tena nahatu raa ku mahahaa,

52 tena na taruma raa ku ttuu tallaki, tena tammaki na tama Te Atua ni mmate raa ku ora muri.

53 Na tama ni mmate ku ora raa ku tiaki na taruma laa-tou raa, tena te saaita Jisas ni ora muri raa, na tama raa ku oo i roto te Matakaina e Tapu raa, tena tammaki na tama e kkite na tama raa.

54 Te saaita te soldia hakamaatua raa hakapaa ma na soldia ettuu ma aia raa nikkite te rururu henua raa ia ma alaa mee hoki tera ni kapihi ake raa, na tama raa ku mattaku, tena kitattara ma, "Hakamaoni, teenei he Tamariki Te Atua!"

55 Tammaki na hhine ettuu i te kina raa. Na hhine raa ettuu hakammao no matamata. Aanei ko na hhine tera ni tauttari mai Jisas kaamata mai i Galili, tena ki tokonaki hoki Tama raa.

56 Na hhine raa ko Meri te tama i Makdala raa, ia Meri te tinna Jems laaua ma Josep raa ia ma te avana Sebedi raa e tuu hoki ma na hhine raa i te kina raa.

Josep ku too te tinotama Jisas

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

57 Tena hetama hai he kau i te matakaina Arimatea raa ku tae ake te saaita te mee raa ku hiahi; te inoa aia raa ko Josep, tena aia hoki he tama e hakatina ia Jisas.

58 Josep e haere ia Pailat raa no kainno ake ma aia e lavaa te too te tinotama Jisas raa. Tena Pailat ki meake na soldia aia raa ki kou ake te tinotama Jisas raa ia Josep.

59 Tena Josep ki too te tinotama Jisas raa no mmini na paamaro e hoou roo,

60 tena aia ki ppono te tinotama Jisas raa i roto te taruma aia nikeri vahao nei koi i te kina nahatu raa. Tena aia ki hakatakape ake te hatu e rahi roo no ppui te totoka te taruma raa, tena aia ki haere i hare.

61 Meri te tama i Makdala raa laaua ma teeraa Meri hoki e nnoho i te kina raa no ana ake te taruma raa.

Na soldia e lollohi te taruma

⁶² Te aho taiaoraa ko te aho te Sabat, tena na maatua hakananniuraa laatou ma na Farisiraa ku oo no mmata Pailat,

⁶³ tena ki meake, “Tama hakamaatua, maatou ku mannatu te saaita te Tama tattara mariu raa koi ora raa, Aia e tattara ma, ‘Imuri e toru na aho, Anau e me ki ora muri.’

⁶⁴ Tena kauna nisoldia kioo nolollohi hakappuru roo tetaruma raa kitae te aho hakatoru raa, ki selavaa na disaipol Aia raa te oo mai no too hemuu tetinotama Tama raa, tena kutattara ake natama pera ma Jisas ku ora muri. Te tattara mariu hakaoti nei e me ki sakkino roo i aruna na tattara malliu kaamata raa.”

⁶⁵ Kito Pailat ki meake na soldia raa, “Kootou ki oo no ppui hakaraoi roo te taruma raa, tena kulollohi hakappuru roo.”

⁶⁶ Kito na soldia raa kioo noppui hakaraoi roo tetaruma raa, tena ki hakammau te hakamaatino i aruna te hatu raa, tena laatou ki meake na soldia elollohi raa ki ttuu nolollohi.

28

Jisas ku ora muri

(Mak 16.1–10; Luk 24.1–12; Jon 20.1–10)

¹ Imuri te Sabat, i te tahata poo roo te aho telatapu, Meri te tama i Makdalaraa laaua ma teeraa Meri hoki ku oo no mmata i te taruma raa.

² Te saaita naa koi te ruru henua hai mahi roo kururu, tena he ensel Te Ariki e hamai i te vaelani no hakatakape te hatu raa i taha, tena ki noho i aruna te hatu raa.

³ Te tipu te ensel raa e maahina roo pera ma he uila, tena na hekau aia raa e makkini hua roo.

⁴ Na soldia raa ku poreppore roo te mattaku, tena laatou ku ssau poi ni tama ku mmate.

⁵ Tena te ensel raa ki tattara ake na hhine raa ma, “Koorua ki se mattaku, anau eiroa koorua e sесе Jisas, te tama ni ttii ria i aruna te kros raa.

⁶ Tama raa ku seai i te kina nei; Tama raa ku oti te ora muri pera ma Aia ni tattara atu kootou raa. Oo mai i te kina nei no mmata te kina Aia ni moe raa.

⁷ Koorua kioo vave roo no meake na disaipol Aia raa pera ma, ‘Jisas ku oti te ora muri itaha ma te mate, tena te saaita nei Aia ku haere i Galili imua kootou; kootou e me kikkite Tama raa i te kina raa!’ Mannatu hea anau ni tattara atu raa.”

⁸ Kito tokorua raa ki tiaki hakavave tetaruma raa no oo; tokorua raa e mattaku, ia e hihhia hoki, tena laaua ki huro no tattara ake na disaipol raa.

⁹ Te saaita naa koi Jisas ku ttiri tokorua hhine raa, tena Aia ki meake, “Te noho laoi kinnoho ma koorua.” Tena tokorua hhine raa ku oo ake iaa Jisas raa no ttaohi na tapuvae Tama raa, tena ki hakamaru ake Tama raa.

¹⁰ Kito Jisas ki meake tokorua hhine raa, “Auu se mattaku, oo no meake na taina Anau raa ki oo i Galili, tena laatou e me ki kkite Anau i te kina raa.”

Na tattara na soldia

¹¹ Te tokorua hhine raa koi oo koi, tena nisoldia iroto na soldia ni lollohi tetaruma raa ku vakkai ite matakaina erahira no meake na maatua hakananniu raa na mee hakaatoa ni kapihi ake raa.

¹² Tena na maatua hakananniu raa ki kkutu ma na tama hakamattua raa ki hakatonutonu na hakataakoto laatou; na tama raa e sui na soldia raa tammaki na silen,

¹³ tena ki meake, “Kootou ki tattara ake na tama pera ma na disaipol Aia raa ni oo atu hemuu te poo no too te tinotama te Tama raa te saaita kootou ni mmoe.

¹⁴ Tena kame te tama hakamaatua te taumani raa e rono na tattara nei, maatou e me ki tatakore te tama raa pera ma kootou e ttonu koi, tena kootou ki se mamannatu tammaki i na mee nei.”

¹⁵ Na soldia raa ku too na silenira, tena ki oo no ppena hea na maatua hakananniu raa ni tattara ake laatou raa. Teenei na tattara malliu na Jiu raa e ttoha te saaita raa haere no tae te aho nei.

Jisas e tuu ake Aia i na disaipol Aia raa

(Mak 16.14–18; Luk 24.36–49; Jon 20.19–23; Na hehekau 1.6–8)

¹⁶ Te sanahuru ma tahi na disaipol raa ku oo ite mouna i Galili tera Jisas ni tattara ake laatou ki oo raa.

¹⁷ Te saaita na disaipol raa ni kkite Jisas, na tama raa ku hakamaru ake Tama raa, niaina ma alaa tama laatou koi mamannatu tammaki.

¹⁸ Jisas e haere ake no taapiri, tena ki meake na disaipol raa, “Te Atua e kou mai Anau na mahi hakaatoa i te vaelani ma te maarama nei.

¹⁹ Tena kootou ki oo i na tama na henua hakaatoa no mee na tama raa mo disaipol Anau: hakoukkou tapu na tama naa i te inoa Tamana, Tana Tama ia ma Te Anana Tapu,

²⁰ tena kootou ku akoako na tama naa ki tauttari roo na mee hakaatoa Anau ni tattara atu kootou raa. Tena Anau e me kinnoho tahi roo ma kootou kittae te hakaoti te maarama nei.”

Mak

Te Rono Tauareka Mak e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto telauniu nei:

Te kaamata te Rono Tauareka 1.1—1.13

Jisas e tokonaki na tama i Galili 1.14—9.50

Jisas ku haere i Jerusalem 10.1—10.52

Jisas ku taapiri i Jerusalem 11.1—15.47

Jisas ku ora muri 16.1—16.8

Alaa tama ku kkite Jisas 16.9—16.20

Jon Baptis ku takutaku

(Matiu 3.1–12; Luk 3.1–18; Jon 1.19–28)

¹ Teenei ko te Rono Tauareka itevahi Jisas Kraiis te Tamariki TeAtua raa.

² Te Rono Tauareka nei e kaamata te saaita profet Aisaia nitaataa i roto telauniu aia ma,

“TeAtua e tattara ma,

‘Anau e me ki kauna te profet Anau raa ki haere i mua Akoe no tanattana mai te mateara Akoe raa.’

³ He tama etattara iho hakamaroa itekina se haitama e tuu mahoa raa ma,

“Tanattana te mateara TeAriki raa*,

tena ku hakatonu te mateara Aia e me ki hamai vaa aruna raa!’ ”

⁴ Tena Jon e hakahuraiho itekina se haitama e tuu mahoa raa no hakoukoutapu na tama, tena kitakutaku. Jon e meake te kanohenua raa ma, “Ttike itaha ma na haisara kootou raa ki hakoukoutapuria kootou, tena TeAtua e me ki ssoro na haisara kootou raa itaha.”

⁵ Tammaki na tama ina matakaina Judia laaua ma Jerusalem raa ku oo ake no hakallono ia Jon. Na tama raa e uiui na haisara laatou raa, tena Jon ki hakoukoutapu na tama raa i roto te riva Jordan.

⁶ Jon e uru na hekau e pena ina huruhuru na kamel, tena kitaitu te kiri na manu, tena aia e kaikai na lokas ia ma na hani vaa roto.

⁷ Jon e takutaku ake te kanohenua raa ma, “Te Tama e me ki hamai i muri anau raa e hakanaani i aruna anau. Anau setau hoki te huru i raro no ui na taka Aia e uru raa.

⁸ Anau e hakoukoutapu kootou ma te vai, e meia te tama naa e me ki hakoukoutapu kootou ma TeAnana Tapu.”

* **1:3 1.3** TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. I te Old Testament, e meia se isi TeAriki e isi koi Jihova.

Jon e hakoukou tapu Jisas, tena Satan ki tatakore Tama raa
(Matiu 3.13—4.11; Luk 3.21–22; 4.1–13)

⁹ Ia se roroa hoki, tena Jisas ku hamai peeraa i Nasaret te matakaina i roto Galili. Tena Jon ki hakoukou tapu Jisas i roto te riva Jordan.

¹⁰ Te saaita koi Jisas nimahike notuu iaruna i roto te riva raa, tena Aia ku kite te vaelani raa ku taaraki iho, tena TeAnana Tapu raa kullee iho peeraa ma he rupe notoko iaruna Aia.

¹¹ Tena tere TeAtua raa kutattara iho i te vaelani ma, “Akoe ko Taku Tamariki tera Anau e hihai mahi roo. Anau e hihia roo Akoe.”

¹² Te saaita naa koi, TeAnana Tapu raa ku hakattaki Jisas i te kina se hai tama e tuu maho raa,

¹³ tena Aia ki noho i te kina raa tipu haa na aho, tena Satan ki tatakore Aia. Na manu takavao raa e hahaere vaa raa hoki, e mea na ensel raa e oo ake no tokonaki Tama raa.

Jisas e kanna tokohaa na tama meemee ika ki tauttari Aia
(Matiu 4.12–22; Luk 4.14–15; 5.1–11)

¹⁴ Jon ku oti te pponoria i roto te hare karapusi, tena Jisas ki haere no takutaku ake te Rono Tauareka TeAtua raa i Galili.

¹⁵ Jisas e takutaku ma, “Te saaita hakamaoni raa ku tae mai, tena te Hakamaatua ana i te vaelani raa ku taapiri! Ttike itaha ma na haisara kootou raa no hakattina i te Rono Tauareka TeAtua raa.”

¹⁶ Jisas e hahaere vaa tai te Namu Galili, tena Aia e kite te haanau Saimon laaua ma Andru e puipui te kupena. Tokorua raa ni tama meemee ika.

¹⁷ Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Tauttari mai Anau, tena Anau e me ki akoako koorua ki hahanota na tama.”

¹⁸ Te saaita naa koi tokorua raa ku tiaki na kupena laaua raa no tauttari Jisas.

¹⁹ Tena Jisas ki hakanuu atu no kite teeraa haanau hoki, Jems laaua ma Jon, na tama Sebedi raa. Na tama raa e onono na kupena laatou raa i roto te vaka.

²⁰ Jisas e kite tokorua raa, tena Aia ki kanna ake te haanau raa, kito Jems laaua ma Jon ki tiaki Sebedi te tamana laaua raa i roto te vaka raa ma na tama hehekau laatou raa, tena laaua ki tauttari Jisas.

Jisas e hakaise na tipua
(Luk 4.31–37)

²¹ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo no ttae i te matakaina Kaperneam, tena i te aho te Sabat raa Jisas ku haere i te hare lotu na Jiu raa no akoako ake te kanohenua raa.

22 Na tama ellono na akoako Jisas raa ku mahharo roo e mee Aia se akoako pera ma na tama poroporo na tuua raa, e meia Aia e akoako roo ma na mahi Aia.

23 Te saaita naa koi he tama e ttau ria te tipua ku haere ake iaa Jisas i roto te hare lotu raa no kanna ake ma,

24 “Jisas te Tama i Nasaret, hea Akoe e hihai imaatou? Akoe e hamai ma ki seu maatou? Anau e iroa Akoe: Akoe ko te Tama e Tapu Te Atua raa.”

25 Tena Jisas ki hakamataku ake te tipua raa ma, “Auu se vaa, tena akoe ku hamai i taha ma te tama naa!”

26 Tena te tipua raa kussue roo na mahi aia i roto te tama raa, tena ki kapihi te varo aia raa hakamaro roo no haere i taha ma te tama raa.

27 Na tama raa hakaatoa ku mahharo, tena kivahihhiri hokolaatou ma, “Teenei he mee peehee? Teenei he akoako vahao nei? Te Tama nei e isi na mahi Aia ki tattara hakamataku ake na tipua raa, tena na tipua raa e hakallono hoki Aia.”

28 Tena te rono Jisas raa ku paa vave roo vaa roto Galili.

Jisas e tokonaki tammaki na tama lavvea

(Matiu 8.14-17; Luk 4.38-41)

29 Jisas ma na disaipol Aia raa, tena Jems laaua ma Jon ku tiaki te hare lotu raa no oo tahi roo i te hare Saimon laaua ma Andru raa.

30 Te hinaona hine Saimon raa e moe ihare iaruna te lomoena aia raa, tena na tama raa ku tattara ake Jisas ma, “Te hine nei e laavea, ia te vvela aia raa e hai mahi roo.”

31 Tena Jisas ki haere atu no taohi te rima te hine raa no hakamahike iaruna. Te saaita naa koi te vvela raa ku hopo, tena te hine raa ku mahike no kou ake na kai na tama raa no kkai.

32 Te saaita telaa raa ni huru, te kanohenua raa ku hakattaki ake na tama lavvea ia ma na tama e isi na tipua raa iaa Jisas.

33 Na tama te matakaina raa hakaatoa ku oo ake no hakkutu iaho te hare Saimon raa.

34 Tena Jisas ki ui na maahana na tama lavvea raa, tena ki hakaise na tipua raa i taha. Jisas e ppui ake hoki na tipua raa ki se tattara, e mee na tipua raa ko na illoa roo avare Aia.

Jisas e takutaku i Galili

(Luk 4.42-44)

35 Jisas e maahuru tetahata poo roo no haere i te kina se hai tama raa no lotu.

36 Tena Saimon laatou ma na tama i roto te hare aia raa ku oo no sesee Jisas.

37 Na tama raa e oo no kkite Jisas, tena laatou ki meake ma, “Na tama hakaatoa e sesee Akoe.”

³⁸ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Taatoou ki oo hoki i alaa matakaina e tappiri mai raa no takutaku i roto na matakaina raa, e mee teenei hea Anau e hamai."

³⁹ Tena Jisas ku haere vaaroto Galili no takutaku i roto na harelotu na matakaina raa, tena ki hakaise na tipua raa itaha.

Jisas e tokonaki te tama e kaina te manumanu haeo

(Matiu 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Hetama ekaina te manumanu haeo ku haere ake no tuturi imua Jisas, tena ki kainno ake ma, "Kame Akoe e hihai, Akoe ku mee anau ki matahua i te vahi te lotu."

⁴¹ Jisas ku aroha te tama raa, tena Aia ki haaro ake te rima Aia raa no taohi te tama raa, tena ki meake, "Anau e hihai ki tokonaki akoe, tena akoe ku matahua."

⁴² Te saaita naa koi te maahana raa ku hopo itaha ma te tama raa, tena te tama raa ku tauareka.

⁴³ Jisas ku kauna te tama raa ki haere, tena ki tattara haka-mataku ake ma,

⁴⁴ "Auu setattara ake alaa tama hea Anau nippena raa. Haere no huri ake te tinotama akoe raa ki mmata te maatua raa, tena akoe ku kou ake te hakamaru akoe raa ki tau ma na tama ku taualleka raa pera ma hea Moses ni mee mai raa, ia ki huri ake hoki ki kkite te kanohenua raa pera ma akoe ku tauareka."

⁴⁵ Emeia tetama raa e haere no haere tattara koi i na kina roo hakaatoa hea Jisas nippena raa. Tena Jisas ku selavaa te haere i roto na matakaina raa, e mee te tama raa e tattara mahi roo hea Aia nippena raa. Tena Jisas ki haere i na kina se hai tama e nnoho raa, tena na tama na matakaina raa hakaatoa ku oo ake i Aia.

2

Jisas e tokonaki te tama na vae e mmate

(Matiu 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Ellava na aho kullaka, tena Jisas ki vaakai i Kaperneam. Te kanohenua raa kullono ma Jisas ku tae ake i te hare Aia ni noho raa.

² Tena tammaki na tama ku oo ake no nnoho i te hare raa. Te hare raa ku kappi roo, tena na totoka raa hoki ku kkapi. Jisas e takutaku ake na tama raa na tattara TeAtua raa,

³ ia te saaita naa he tokohaa na tama e sausau ake te tama na vae e mmate raa ku ttae ake.

⁴ Tena te tokohaa raa ku selavaa tettae i te kina Jisas e noho raa e mee te hare raa ku kappi roo. Kito na tama raa ki kkake no hakahotu te inaki i aruna roo te kina Jisas e noho raa, tena na tama raa ki hakatere iho te moena te tama na vae e mmate raa e moe.

⁵ Jisas e kite na hakattina na tama raa, tena Aia ki meake tetama na vae e mmatera ma, “Taku tama, Anau e ssoro na haisara akoe raa i taha.”

⁶ Ia e isi na tama poroporo na tuaa e nnoho i te kina raa, tena na tama raa ku mamannatu hokolaatou ma,

⁷ “Te Tama nei se mataku te tattara peenei? Te Tama nei e tattara haeo Te Atua! Te Atua ko te Tama hokotahi koi e lavaa te ssoro na haisara i taha!”

⁸ Te saaita naa koi Jisas kuiroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake, “Aiea kootou e mamannatu peenaa naea?”

⁹ Aiea te tattara hee e hainauhie ki meake tetama na vae e mmate nei, tetattara ma, ‘Na haisara akoe raa kuoti te ssorohia’, ma tetattara ma, ‘Mahike iaruna notoo te moena akoe naa no haere?’

¹⁰ Anau e me ki huriatu kootou pera ma te Tamariki te Tama nei e isi na mahi i te maarama nei ki ssoro na haisara na tama i taha.” Kito Aia ki meake tetama na vae e mmatera ma,

¹¹ “Anau e meatu akoe, mahike iaruna notoo te moena akoe naa no haere i hare!”

¹² Te saaita naa koi tetama na vae e mmatera ma kutuu iaruna notoo te moena aia raa, tena ki haere vaalottonu na tama raa hakaatoa. Tekanohenua raa ku mahharo roo, tena ki hakammaha Te Atua ma, “Taatoou se hai meero peenei ni kkite i mua.”

Jisas e kanna ake Livai ki tautari Aia

(Matiu 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Jisas ku vaakai itai i te Namu Galili raa, tena tammaki na tama ku oo ake i Aia. Kito Jisas ki akoako ake na tama raa.

¹⁴ Jisas e haere vaatai no kite Livai tetama Alfius raa e noho i te kina e aoao na takis te taumani i Rom raa. Tena Jisas ki meake tetama raa, “Tautari mai Anau.” Kito Livai ki mahike i aruna no tautari Jisas.

¹⁵ Jisas ma na disaipol Aia raa ku noho i te hare Livai raa noikai, tena tammaki na tama aoao na takis ia ma na tama haissara e tautariake hoki Jisas, ia tammaki na tama ku nnoho ma kikkai ma Jisas.

¹⁶ Eisi na Farisi ia ma na tama poroporo na tuaa e kkite Jisas ekkai ma na tama haissara ia ma na tama aoao na takis raa, tena na tama raa ki vahiri ake na disaipol Jisas raa ma, “Aiea te Tama raa ekkai ma na tama aoao na takis ia ma na tama haissara raea?”

¹⁷ Jisas e rono na tattara na tama raa, tena Aia ki meake, “Na tama selavvea raa selavaa te oo no mmata te dokta, emeia na tama elavvea raa koi e me kioo no mmata te dokta. Anau se hamai no kanna na tama e mannatu ma

laatou e ttonuraa, e meia Anau e hamai no kanna na tama ma laatou e ppai na hai ssaraa."

*Te tiputipu te hakamaatapu
(Matiu 9.14-17; Luk 5.33-39)*

¹⁸ Na tama tauttari Jon Baptis ma na Farisiraa e isi na vahao e hakamaatapu ki sekkai. Tena e isi na tama e oo no meake Jisas ma, "Aiea na disaipol Jon Baptis raa ia ma na disaipol na Farisiraa e hakamaatapu, kaa na disaipol Akoe raa se hakamaatapu raea?"

¹⁹ Kito Jisas ki meake, "Eaa! Na tama e aruhia ki oo i te kai te avana raa e me kinnoho koi sekkai? Seai! Tesaaite te tamatane vahao nei raa e nnoho ma laatou, na tama raa se lavaa te nnoho sekkai.

²⁰ Emeia e isi te aho e me ki hamai te saaita na tama raa e me kitoo te tama raa itaha, tena na tama naa ku hakamaatapu.

²¹ "Sehaitama e me kittui te murimaro vahao nei raa iaruna te paamaro tuai, maitaname te kina e ttui hoou raa e me ki masae itaha no mee te rua raa no rahi roo.

²² Sehaitama e me ki utu na wain e pena vahao nei raa i roto te kiri na sipsip tera laatou kuoti te utu na wain i mua raa, e mee te hai mahi te wain raa e me ki ssaa te kiri na sipsip ku tuai raa, tena te wain raa ku manini puamu, tena te kiri na sipsip raa hoki e me ki haeo. Emeia utu na wain e pena vahao nei raa i roto na kiri na sipsip vahao nei raa."

*Jisas ko TeAriki te aho te Sabat
(Matiu 12.1-8; Luk 6.1-5)*

²³ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo vaa roto te paupaku e hhomona wit raa i te aho te Sabat. Tena na disaipol Aia raa ku kotikoti na hua na wit raa no kkai.

²⁴ Kito na Farisiraa ki meake Jisas, "Kira ake, te mee nei e sara ma na tuua taatou ma na disaipol Akoe raa ki kotikoti na hua raa i te aho te Sabat!"

²⁵ Kito Jisas ki meake na Farisiraa, "Kootou ni se ppau hea Devit ni ppene i mua te saaita aia ma na tama tauttari aia raa ni se isi na mee e me kikkai? Devit ma na tama tauttari aia raa ku hikkai,

²⁶ tena Devit ki haere i roto te Hare Tapu raa no kai na haraoa e tapu na maatua raa ni hoki ake Te Atua raa. Te mee nei e kapihi mai te saaita Abiatar; te pohouru hakanaaniu na maatua raa. Na maatua raa koi e lavaa tekkai na haraoa raa, teenaa hea na tuua raa e tattara mai, e meia Devit e kai no oti, tena ki kou ake na haraoa raa hoki no kkai na tama tauttari aia raa."

²⁷ Kito Jisas ki meake hoki na Farisi raa, “TeAtua e tuku te Sabat raa ma ki tokonaki na tama, e meia Aia se tuku ma te Sabat raa ki hakamaatua i aruna te tama.

²⁸ Ia tena te Tamariki te Tama nei ko TeAriki te Sabat.”

3

Te tama te rima e mate
(Matiu 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Tena Jisas ku vaakai hakaraoi i te harelotu na Jiu raa no kite te tama te rima e mate e noho i te kina raa.

² Alaa tama i te kina raa e hihhai ki mmau tattara iaa Jisas. Tena na tama raa ku kirakira hakamattonu roo ma ka oti Jisas ku kapake no tokonaki te tama raa i te aho te Sabat raa.

³ Tena Jisas ki meake te tama te rima e mate raa, “Hamai i te kina nei no tuu i mua.”

⁴ Tena Aia ki vahiri ake na tama raa, “Na tuaa taatou i te aho te Sabat raa e mee maea? Ki tokonaki te ora te tama ma ki kou ake na hakalono llihu te tama? Ki tokonaki te tama ki ora ma ki ssepe te ora te tama?”

Emeia na tama raa se hai tattara roo e meake.

⁵ Jisas ku roto no kkira ake na tama raa, e meia i roto hoki Aia te saaita naa, Aia e aroha roo i na tama raa e mee na tama raa e tattara nattaa ia essara hoki. Tena Aia ki meake te tama te rima e materaa, “Ssora te rima akoe naa.” Tetama raa essora te rima aia raa, tena te rima raa ku tauareka hakaraoi.

⁶ Kito na Farisi raa kitiaki te harelotu raa, tena ki oo no kkutu ma alaa tama te kuturana Herot raa, tena na tama raa ku tattara ma ki taa Jisas ki mate.

Te kanohenua ku tauttari Jisas

⁷ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo peeraa i te Namu Galili raa, tena he kanohenua erahi roo ku tauttari Tama raa. Na tama raa ni tama e oo mai i Galili ia ma Judia,

⁸ ia ma na tama i Jerusalem, na tama Idumea, na tama te vahi te anake teriva Jordan raa ia ma na tama na matakaina ettuu alleha Taia laaua ma Saidon raa. Na tama nei hakaatoa e oo ake iaa Jisas e mee laatou ni llono na mee Tama raa ni ppena raa.

⁹ Te kanohenua raa erahi roo, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ki tanattana he vaka ma Aia, ka oti te kanohenua raa ku mmui ake no hakkapi Aia.

¹⁰ Jisas ku oti te tokonaki tammaki na tama lavvea no taualleka, tena na tama se ki tokonaki ria no taualleka raa ku haere unuki na tama raa ma kittae laatou iaa Jisas no ttaohi Tama raa ki taualleka laatou.

¹¹ Tena he saaita peehee na tama e isi na tipua i roto laatou raa ekkite Jisas, na tama raa e me kihhina i mua

Tama raa, tena kuttani ake ma, “Akoe ko te Tamariki TeA-tua!”

¹² Tena Jisas ki hakamataku ake na tipua raa ma ki se hakari ake na tama ma koai Aia.

Jisas e hirihiri te sanahuru ma rua na aposol

(Matiu 10.1–4; Luk 6.12–16)

¹³ Jisas e haere i te kina te mouna raa no kanna ake na tama Aia e hihai raa ki oo ake Aia. Na tama raa e oo ake,

¹⁴ tena Aia ki hirihiri sanahuru ma rua na tama, tena Aia ki kanna na tama raa ma ni aposol. Kito Jisas ki meake, “Anau e hirihiri kootou ki nnoho ma Anau. Anau e me ki kauna hoki kootou ki oo no takutaku,

¹⁵ tena kootou e me ki isi na mahi ki hakaise na tipua i taha.”

¹⁶ Teenei te sanahuru ma rua na aposol Jisas ni hirihiri raa: Saimon (Jisas e hui ma ko Pita raa);

¹⁷ tena Jems laua ma tetaina aia raa Jon na tama Sebedi raa (Jisas e hui tokorua raa ma Boanerges, e mee ma “Na taanata te Hatturi”);

¹⁸ tena Andru, Filip, Bartolomyu, Mati, Tomas, Jems te tama Alfius raa, Tadius, Saimon te tama se hihai ma Rom ki rorohi Israel raa,

¹⁹ tena Judas Iskariot, te tama e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas ia ma Belsebul

(Matiu 12.22–32; Luk 11.14–23; 12.10)

²⁰ Jisas ku haere i hare, tena he kanohenua e rahi roo ku hakkutu ake, tena Jisas ma na disaipol raa kuse isi te saaita ki nnoho no kka.

²¹ Tetinna ia ma nataina Jisas raa kullono na tattara na tama e tattara i te vahi Jisas raa, kito na tama raa ki oo no mmata ma ki too Tama raa, e mee na tama ku tattara ma, “Jisas ku vware!”

²² Na tama poroporo na tuaa ni oo mai i Jerusalem raa ku tattara ma, “Belsebul etau i roto Tama naa. Teenaa ko tuku na tipua raa e kou ake na mahi Tama naa ki hakaise na tipua raa i taha.”

²³ Kito Jisas ki kanna ake na tama raa ki oo ake, tena Aia ki tattara ake na tattara hurihuri nei, “Satan e lavaa te hakaise na tipua aia raa i taha?”

²⁴ Kame he henua e vaevae hokolaatou i na kuturana no ppuhu hokolaatou, na tama naa selavaa te nnoho taualleka.

²⁵ Ia kame he hareakina e vaevae hokolaatou i na kuturana no ppuhu hokolaatou, te hareakina naa selavaa te nnoho taualleka hoki.

26 Kame na tipua Satanraa e vaevae i nakuturana noppuhu hokolaatou, tena na mahi Satanraa selavaa temmoe roroa, e mea na mahi ra e me ki mattea koi no oti.

27 “Se hai tama e lavaa te uru i roto te hare te tama e ivi ra notoo na hekau tetamaraa kame tetama kairaraora se haihai tetama e ivi ra imua kilavaa aia te uru i hare no kairaraora.

28 “Anau e meatu te hakamaoni pera ma TeAtua e lavaa te ssirihia na hai sara ia ma na tattara sakkino hakaatoa na tama e pehi pehi i te vahi Aia ra.

29 Emeia tetama e tattara sakkino TeAnana Tapu ra selavaa te ssirihia, maitaname te hai sara naa e me ki moe tahi na vahao hakaatoa.”

30 (Jisas e tattara ake peenei maitaname e isi na tama e tattara ma, “Tama ra e isi te tipua e tau i roto Aia.”)

Te tinna ia ma na taina Jisas

(Matiu 12.46-50; Luk 8.19-21)

31 Tena te tinna ia ma na taina Jisas ra kuttae ake. Na tama ra e ttuu i aho, tena kikkave te tattara i hare ma ki meake Jisas ki hamai i aho.

32 Kito na tama ennoho alleha Jisas ra ki meake, “Kira ake, te tinna ma na taina ia ma na kaave Akoe ra e ttuu i aho, tena laatou e hiihai ma Akoe ki haere ake.”

33 Kito Jisas ki meake, “Koai te tinna Anau? Koai na taina Anau?”

34 Jisas e kkira ake na tama ennoho alleha Aia ra, tena ki meake, “Kira ake! Aanei na tinna ia ma na taina Anau!

35 Tetama e ppena hea TeAtua e hiihai ra he taina, he kave, ia he tinna Anau.”

4

Tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua

(Matiu 13.1-9; Luk 8.4-8)

1 Jisas kukaamata no akoako te kanohenua ra itai te Namu Galilira. Te kanohenua e muimui ake Aia ra e tammaki roo, tena Aia ki kake i roto te vakaraa no noho no akoako ake na tama ra. Te vakaraa e tautau itai, tena te kanohenua ra e ttuu i te taunatai no hakallono.

2 Jisas e tattara na tattara hurihuri ki akoako ake na tama ra tammaki na mee, tena Aia ki meake ma,

3 “Hakallono! Teeraa he tama e haere lletu na hua ma ki hhomo. 4 Te saaita aia ni haere lletu na hua ra, alaa hua e maoha i te mateara, tena na manu ra kullee iho no kkai na hua ra.

5 Tena alaa hua e maoha i te kina e hatu, tena te kina ra se isi hoki tammaki na kerekere. Ia se roroa na hua ra ku hhomo e mee te kerekere ra e patake roo.

⁶ Tena te saaita te laa raa ni hopo ake, na hua e hhomo raa ku vvelaar ia koi no mmate e mee na patiaka raa se uru roo i roto te kerekere.

⁷ Alaa hua e maoha i te kina na laakau e tutuia raa, tena na laakau raa e hhomo ake no uhi na hua raa, tena na hua raa ku se lavaa te hhomo no llahi no hhua na hua.

⁸ Emeia alaa hua e maoha i te kina na kerekere e taualleka, tena na hua raa ku hhomo no llahi no hhua na hua: alaa laakau e ttae tipu toru na hua, alaa laakau e ttae tipu ono, tena alaa laakau e ttae huitarau na hua."

⁹ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, "Hakallono kame kootou e isi na katarina!"

Na hakataakoto na tattara hurihuri

(Matiu 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Jisas ku noho Hokoia, tena na tama ni llono na tattara Jisas raa ku oo ake ma te sanahuru ma rua na disaipol raa no vahiri ake Tamaraa ma kitattara hakamatahua ake te hakataakoto te tattara hurihuri raa.

¹¹ Kito Jisas kimeake, "Kootou ku oti te too na mee tera se hai tama e iroa i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Emeia alaa tama na tama e ttuu koi i aho raa e me ki llono na mee nei i na tattara hurihuri raa

¹² ma ki lavaa,

'Na tama raa te kirakira koi no kirakira,

e meia laatou se lavaa te kkite;

na tama raa e me ki hakalollono koi no hakalollono,

e meia laatou se lavaa te illoa.

Kame na tama raa e kkite no illoa, tena na tama raa e me ki vakkai ake TeAtua,

tena TeAtua e me ki ssirihia na hai sara na tama raa.' "

Jisas e tattara hakamatahua ake te tattara hurihuri raa.

(Matiu 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, "Aiea kootou se illoa te hakataakoto te tattara hurihuri nei? Kaa kootou e me ki illoa peehee na hakataakoto alaa tattara hurihuri?

¹⁴ Tetama e haere lletu na hua raa ko tetama e haere tattara na tattara TeAtua raa.

¹⁵ Alaa tama essau pera ma na hua e maoha i aruna te mateara raa, ia te saaita koi na tama raa ni llono na tattara TeAtua raa, Satan ku haere ake no tokea na tattara raa i taha ma na tama raa.

¹⁶ Alaa tama essau pera ma na hua e maoha i aruna i te kina e haturaa. Emeia te saaita na tama raa ni llono na tattara TeAtua raa, na tama raa ku hihhia no too na tattara raa.

¹⁷ Tena na tattara raa se uru kanohi roo i roto na tama raa, ia na tattara raa hoki se mmoe roroa. Tena te saaita na haeo ia ma na hakalono llihu raa e ttae ake e mee na tattara TeAtua raa, tena na tama raa e me ki tiaki hua koi na tattara raa.

18 Alaa tama essau pera ma na hua e maoha i te kina nalaakau e tutuia raa. Aanei ko natama tera ellono na tattara TeAtua raa,

19 e mea natamaraa e mamannatu tammaki na ora i te maarama nei raa, tena te mannako sileni ia ma na mee roo hakaatoa i roto te maarama nei raa e hakaapaa hakaatoa no uhi na tattara TeAtua raa, tena na tattara raa ku se hua na hua.

20 “E mea alaa tama essau pera ma na hua e h homo i te kina te kerekere tauareka raa. Natamaraa ellono no too na tattara raa, tena na tattara TeAtua e mmoe i roto na tama raa ku h homo no hua na hua; alaa laakau e ttae tipu toru, alaa laakau e ttae tipu ono, tena alaa laakau e ttae huitarau na hua.”

Te lamu i raro te kumete
(Luk 8.16–18)

21 Tena Jisas ki meake hoki ma, “Eaa, e isi te tama e lavaa te hakaara telamuraa, tena ku uhi i raro te kumete, kaa seai ku hakatuu i raro te sea mommoe? Te tama raa kame se hakaara te lamu raa no hakatotoo i aruna ki maahina?”

22 Na mee e huuna ria raa e me ki huri ake no k kite na tama hakaatoa, tena na mee e uhia ria raa e me ki laavea ria koi.

23 Tena hakallono, kame kootou e isi na katarina!”

24 Kito Jisas ki meake hoki na tama raa ma, “Mannatu hakaraoi ina mee kootou ellono raa. Na tuaa kootou e hakatonutonu na tama raa ko na tuaa TeAtua e me ki too no hakatonutonu kootou, ia e me ki mmaharoo i aruna na tuaa naa.

25 TeAtua e me ki kou ake alaa mee hoki i na tama tera e isi tammaki na mee raa, ia na tama se isi na mee raa, TeAtua e me ki too na mee naa hakaatoa i taha ma laatou, niaina ma na mee raa e moisi.”

Na tattara hurihuri na hua e h homo

26 Tena Jisas ki meake na tama raa, “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e ssau pera ma te tama e haere lletu na hua i roto te paupaku aia raa.

27 Te tama naa he tama koi e moe na poo, tena te tahata aia ku maahuru no hahae, e mea na hua aia ni haere lletu raa ku mahha ake no h homo. Tena te tama raa se iroa ma na hua raa e h homo peehee.

28 Te kerekere raa e mee na hua raa no h homo no llahi no hua na hua; na hua raa ku mahha ake no h homo, tena na laumea raa e hhura ake kaamata, tena ki oti na kaute na hua raa ku mattara, tena ki oti roo na hua raa ku hhura ake.

29 Te saaita na hua raa kulleu, tena te tama raa ku haere haki na hua raa ma te paraamo aia raa, e mee te saaita ki haki na hua raa ku ttae.”

Te tattara hurihuri te hua paamee
(*Matiu 13.31–32,34; Luk 13.18–19*)

³⁰ Tena Jisas ki vahiri ake “Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peehee? Ni tattara hurihuri peehee taatou e me ki tattara ki hakamaarama atu kootou i na tipu te Hakamaatua ana i te Vaelani raa?

³¹ Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e tipu peenei. Hetama etoo te hua te mastet, teenaa ko te hua e paameeroo hokoia i na hua roo hakaatoa i te maarama nei raa no ttori.

³² Seroroa te hua raa ku homo, tena ki homo no rahi roo i aruna na laakau hakaatoa. Na raraa telaakau raa e llahi roo, tena na manu raa ku pena na hohana laatou raa i te maru telaakau raa.”

³³ E tammaki na tattara hurihuri peenei Jisas e takutaku ake te kanohenua raa na tattara Aia; Jisas e tattara ake e hia na tattara hurihuri Aia e lavaa te tattara ake ma ki illoa na tama raa.

³⁴ Jisas e tattara ake na tattara hurihuri na vahao hakaatoa Aia e tattara ake na kanohenua raa, e mea te saaita Aia e noho ma na disaipol Aia raa, tena Aia ku tattara hakamatahua ake na disaipol Aia raa na hakataakoto na tattara hurihuri raa.

Jisas e tinai te matani
(*Matiu 8.23–27; Luk 8.22–25*)

³⁵ Jisas ku meake na disaipol Aia raa te hiahi te aho naa ma, “Taatou ki tere i teeraa vahi te namo nei.”

³⁶ Kito na tama raa kitiaki te kanohenua raa, tena ki oo no kkake te vaka Jisas e noho i roto raa, tena na disaipol raa hakaatoa ku hhuro laatou ma Jisas. Alaa vaka e tauttau hoki i te kina raa.

³⁷ Te saaita naa koi te matani raa ku maairi roo, tena na peau raa ku utuutu i roto te vaka raa no pii roo te riu raa.

³⁸ Jisas e moe i muri te vaka raa no aruna te pilo. Kito na disaipol raa ki hhano Tama raa no maahuru, tena ki meake, “Rabai, Akoe se maanatu ma taatou kaa mmate?”

³⁹ Tena Jisas kituu i aruna no hai ake te matani raa ma, “Marino!”, tena Aia ki hai ake hoki na peau raa ma, “Ku tau se peau!” Tena te matani raa ku mate no marino kkii roo.

⁴⁰ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Kootou e mattaku naea? Kootou se isi na hakattina?”

⁴¹ Emeia na disaipol raa ku mattaku roo, tena ki tattara hokolaatou ma, “Teenei he tama peehee? Te matani ia ma na peau raa e hakallono hoki Aia!”

5

Jisas e hakaise na tipua
(*Matiu 8.28-34; Luk 8.26-39*)

¹ Jisas ma na disaipol Aia raa ku ttae i teeraa vahi te Namō Galili i te matakaina Gerasa raa.

² Jisas etiho koi itaha ma te vaka raa, tena he tama e hamai peeraa i te kina na kava raa ku ttiri Aia. Te tama raa e isi na tipua i roto aia,

³ tena aia e nohonoho koi i te kina na kava raa. Se hai tama e lavaa te haihai te tama raa ma na seni;

⁴ e mee tammaki na vahao na tama raa e haihai aia ma na seni, emeia aia emmosi koi naseniraa, tena ki hakappela na popore matoru na tama raa e taro na vae aia raa. Te tama raa e iviroo, ia se hai tama hoki e lavaa te ttaohi tama raa.

⁵ Te ao ma tepoo, te tama nei e haere kapipihivarō i na kina na kava ia ma na mouna raa, tena ki tutuu hoki te tinotama aia raa ma na hatu.

⁶ Te tama raa koi mmao te saaita aia ni kite Jisas, tena aia ki tere ake no tteiho no tuturi i mua Tama raa,

⁷ tena ki kanna hakamaroaro ma, “Jisas, te Tamariki TeAtua Hakanaaniū! Hea Akoe e hihai kippena i anau? Anau e kainno atu Akoe i te inoa TeAtua ki se lavaa te mee anau ki hakalono llihu!”

⁸ (Te tama raa e meake peenei, e mee Jisas e tattara ake ma, “Te tipua sakkino, hamai i taha ma te tama naa!”)

⁹ Kito Jisas ki vahiri ake te tama raa, “Koai te inoa akoe?”

Tena te tama raa ki meake, “Te inoa anau ko, ‘He kautana’, e mee maatou e tammaki roo!”

¹⁰ Te tama raa etuu koi no kainonno ake Jisas ma ki se lavaa te hakaise na tipua raa i taha ma te kina raa.

¹¹ Tena eisi na piki tammaki roo e kaikkai tappiri ake i te vahi te mouna raa.

¹² Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma, “Tiaki maatou ki huro i te kina na piki raa no uru i roto na piki raa.”

¹³ Jisas e meake na tipua raa kioo, tena na tipua raa ki huro itaha ma te tama raa no uru i roto na piki raa. Na piki raa hakaatoa kame e ttae rua simata, tena na piki raa ku huro na mahi roo laatou i te kina te mouna e motu hua raa no maoha i roto te vai raa no mallemo.

¹⁴ Na tama elollohi na piki raa ku huro i roto te matakaina raa nopaa teronora ina tama ennoho vaa raa. Kito na tama raa ki oo no mmata hea ni kapihi ake i na piki raa,

¹⁵ ia te saaita na tama raa nittae iaa Jisas, na tama raa kukkite hoki te tama ni isi tammaki na tipua i roto aia raa. Te tama raa kunoho i te kina raa, ku ōti te hakareureuria

na paamaro, iaa te hakataakoto aia raa hoki ku tauareka, tena na tama raa hakaatoa ku mattaku.

¹⁶ Natama nikkite raa kutattara ake natama raa hea nikapihiake itetama eisi natipua iroto aia raa ia ma na piki raa.

¹⁷ Kito natama raa ki meake Jisas ki tiaki te matakaina laatou raa no haere.

¹⁸ Jisas ku mee ki kake i roto te vaka raa, tena te tama ni isi na tipua i roto aia raa ku meake ma, "Tiaki anau ki tautari Akoe."

¹⁹ Emeia Jisas se hihai ma te tama raa ki haere ake. Kito Aia ki meake te tama raa ma, "Vaakai i hare i na hareakina akoe raa, tena kutattara ake natama raa hea TeAtua ni ppena i akoe ia ma telaoi hoki Aia ni huri atu akoe raa."

²⁰ Kito te tama raa ki haere no haere vaa roto Dekapolis* no tattara ake natama na kina raa hea Jisas ni ppena i aia raa. Na tama hakaatoa ellono raa ku mahharo roo.

Te tamariki hine ku mate, ia ma te hine ni ttaohi na hekau Jisas

(Matiu 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Jisas ku vaakai iteeraa vahi te namo raa hoki, tena he kanohenua e rahi roo ku mmui ake Aia i te taunatai.

²² Jairus te tama hakamaatua te harelotu raa ku tae ake, tena te saaita aia nikite Jisas, aia kutteiho no tuturi i mua na yae Tama raa

²³ no tattara hakaaro ha ake roo iaa Jisas ma, "Te tamariki hine anau raa elaavea haimahi roo. Hamai kioo taaua ki haere Akoe no hakapiri na rima Akoe raa i aruna te tamariki raa ki tauareka te tamariki raa no ora."

²⁴ Tena Jisas kioo laaua ma Jairus. Ia etammaki hoki na tama e oo ma Jisas, tena na tama raa ku haere muimui roo na vahi Jisas.

²⁵ Tena he hine i te kina raa e hakalono llihu haeo roo i roto sanahuru ma rua na hetau, e mee te toto aia raa e tettere koi peenaa.

²⁶ Te hine raa ni haere no mmata tammaki na dokta ki tokonaki aia. Te hine raa ellano roo e hia na sileni, e meia te maahana aia raa e haere mahi koi na vahao hakaatoa.

²⁷ Te hine raa erono na mahi Jisas eisi raa, tena aia ki tautari atu vaa muri ma te kanohenua raa,

²⁸ tena ki tattara hokoia ma, "Anau e me ki tauareka kame anau e ttaohi koi na hekau te Tama nei."

²⁹ Te hine raa e haaro atu no ttaohi te kaukahu Jisas raa, tena te toto e tettere raa ku hakamotu vahao naa koi, tena aia ku rono roo teteremaatara ia ma te tauareka i roto te tinotama aia.

* **5:20 5.20** Dekapolis: te inoa i na tattara Grik raa emee ma Sanahuru na Matakaina

30 Te saaita naa koi Jisas kuiroa ma eisi na mahi nioo itaha ma Aia, kito Aia ki hakatike no vahiri ake te kanohenua raa ma, "Koai te tama nittaohi te kaukahu Anau raa?"

31 Kito na disaipol raa ki meake, "Akoe e iroa pera ma te kanohenua nei e mmui atu roo Akoe; kaa Akoe e vahiri ma koai te tama e ttaohi Akoe naea?"

32 Emeia Jisas e tuu koi no kkira hakataka ma ki kite Aia te tama ni ttaohi te kaukahu Aia raa.

33 Te hine raa kuiroa hea ni kapihi ake i aia raa, tena aia ki haere porepore atu roo i te matakū no tuturi i mua na vae Jisas, tena ki tattara ake hakamaoni ake iaa Jisas.

34 Kito Jisas ki meake te hine raa, "Taku tama, te hakatina akoe naa e mee akoe no tauareka. Haere ma te tauareka, na hakaono llihu akoe raa hakaatoa ku oti."

35 Jisas koi tattara ake koi, tena na tama ni oo mai i te hare Jairus raa ku ttae ake no meake ma, "Te tamariki hine akoe raa kumate. Tena tiaki, auu se anaana atu te Rabai naa!"

36 Emeia Jisas se anaana atu hoki na tattara na tama raa, tena Aia ki meake Jairus ma, "Auu se matakū, akoe ki hakatina koi."

37 Tena Jisas ki ppui ki se hai tama hoki e haere ake ma Aia, tena Aia ki too koi Pita, tena Jems laaua ma te taina aia raa Jon.

38 Na tama raa e oo no ttae i te hare Jairus raa, tena Jisas ku kite te ttani huri na tama raa hakamaroa.

39 Tena Aia ki uru atu i hare no meake na tama raa ma, "Kootou ettani huri peenaa naea? Kootou etanittani naea? Te tamariki hine naa se mate; te tamariki hine naa e moe koi!"

40 Na tama raa ku katakkata ake iaa Jisas, kito Jisas ki hakaie na tama raa hakaatoa iaho, tena Aia ki too koi te tamana ma te tinna te tamariki hine raa ia ma te tokotoru na disaipol raa, tena laatou ki oo i terum te tamariki raa e moe raa.

41 Kito Jisas ki ttaohi te rima te tamariki hine raa, tena ki meake, "*Talita kōum*," e mee ma, "Tamariki hine, Anau e meatu akoe ki mahike i aruna!"

42 Tena koi te tamariki hine raa ku mahike i aruna no hakaere. (Te tamariki hine raa kutae sanahuru ma rua na hetau tematua aia.) Na tama raa hakaatoa ku mahharo roo te saaita te tamariki raa ni mahike no hakaere. 43 Tena Jisas ki tattara hakamataku ake na tama raa ki se tattara ake ni tama, tena Aia ki meake hoki ma, "Kou ake ni kai ki kai te tamariki nei."

6

Na tama i Nasaret raa se hihhai Jisas

(Matiu 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Jisas kutiaki te kina raa no haere i te matakaina Aia nimatua mai raa, tena na disaipol Aia raa kutauttari atu vaa muri.

² Jisas e kaamata no akoako i roto te harelotu na Jiura a i te aho te Sabat. Tammaki na tama e nnoho i te kina raa, tena te saaita laatou ni llono na tattara Jisas raa, na tama raa ku mahharo roo, tena ki vahihhiri ma, "Te Tama nei e too na hakataakoto raa i hee? Teenei he atamai Tama nei e too i hee? Kaa Aia e ppena peehee na mirakol raa?"

³ Aiea te Tama nei sei ma ko te tama hakatuutuu hare raa, tena Aia sei ma ko te tamariki Meri, ia na taina Aia raa sei ma ko Jems, Josep, Judas, tena Saimon? Aiea na kaave Aia raa se nnoho hoki i te kina nei?" Tena na tama te matakaina raa ku se hihhai Jisas.

⁴ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Na profet e hihhai ria i na matakaina roo hakaatoa, e mea i te matakaina roo aia, na hareakina ia ma na tama roo te manava aia raa e me ki se hihhai te profet naa."

⁵ Jisas ku se lavaa hoki te ppena ni mirakol i te kina raa, e mea Aia e hakapiri na rima Aia raa i aruna na tama lavvea moisi koi no taualleka.

⁶ Jisas e mahharo roo, e mee na tama raa se isi na hakattina.

Jisas ku kauna te sanahuru ma rua na disaipol Aia

(Matiu 10.5-15; Luk 9.1-6)

Tena Jisas ki haere no akoako na tama i na matakaina e ttuu alleha vaa raa.

⁷ Jisas e kanna ake te sanahuru ma rua na disaipol raa, tena ki kauna na tama raa ki oo taki tokorua. Aia e kou ake na mahi na tama raa ki hakaise na tipua,

⁸ tena Aia ki tattara ake hoki na tama raa ma, "Auu se too hoki ni mee peeraa no oo ma kootou, e mea too koi helaakau hahaere, tena auu se too ni haraoa, he muri kopu ia ma ni sileni.

⁹ Uru ni taka, tena auu se too hoki teeraa kaukahu."

¹⁰ Jisas e tattara ake hoki ma, "Kame he matakaina e too hakaraoi kootou, tena kootou ku nnoho te matakaina naa i roto te hare hokotahi koi ki tae roo te saaita kootou e tiaki te matakaina naa.

¹¹ Kame kootou e oo ntotae he matakaina, tena na tama te matakaina naa ku se hihhai ki too ia ma ki hakallono kootou, tena kootou kutiaki te matakaina naa, tena kuttahi na kkere e mmau na tapuvae kootou raa. Teenaa he hakkatu hao i te matakaina naa."

¹² Kito na disaipolraa ki oo no takutaku ake na tama raa ki ttike i taha ma na hai sara laatou.

¹³ Na disaipolraa e hakaïse tammaki na tipua, tena ki amuhi tammaki na tama lavvea raa ma na lloo na oliv raa no taualleka.

Te mate Jon Baptis

(Matiu 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Te saaita naa te tuku Herot raa ku rono tammaki na mee tera Jisas nippena raa, e mee na tama hakaatoa kullono i na mahi Jisas e isi raa. Alaa tama e tattara ma, "Jon Baptis ku ora hakaraoi! Tera hea aia e isi na mahi peenei ki ppena na mirakol raa."

¹⁵ Alaa tama e tattara ma, "Te Tama raa ko Elaija."

Tena alaa tama e tattara ma, "Te Tama raa he profet e ssau koi pera ma na profet i mua raa."

¹⁶ Herot ku rono na tattara nei, tena aia kimeake ma, "Te Tama naa ko Jon Baptis! Anau nimeake na soldia anau raa ki oo no ssepe te pohouru te tama naa no hopo, ia tena aia ku ora muri hakaraoi!"

¹⁷ Herot hokoia nimeake na soldia aia raa ki hakaipiki Jon, tena ku haihai te tama raa ma na seni no ppono i roto te hare karapusi. Herot e ppena peenei e mee Herodias te hine aia ku avana raa, maitaname te hine raa he avana Filip te taina koi aia raa.

¹⁸ Jon Baptis e tattara tahiake Herot ma, "Te mee naa e sara ma akoe ki too te avana te taina akoe raa no avvana koorua!"

¹⁹ Herodias kunoho ma teroto aia iaa Jon, tena aia ku hihai roo ma kitaa tama raa ki mate, e meia aia selavaa e mee Herot.

²⁰ Herot e matakū Jon, e mee aia e iroa ma Jon he tama tauareka, ia he tama e tapu, tena aia e rorohi hakaraoi roo tama raa. Herot e hihai ki hakarono na tattara Jon raa, niaina roo ma aia setauareka i roto aia na vahao hakaatoa aia e rono Jon e tattara raa.

²¹ Tena ki oti roo Herodias ku isi te ara kitaa Jon ki mate. Teenaa heaho Herot e pena tekai ma kikkai laatou ma na tama hakamattua tetaumaniraa, na soldia hakamattua raa ia ma na tama hakamattua i roto Galilira ki mannatu laatou te aho aia ni haanau mai raa.

²² Te taukupu Herodias raa ku haere ake no ruerue vaa hare, tena Herot ma na tama i hare raa ku hihia roo. Kito Herot kimeake te taukupuraa ma, "Hea akoe e hihai ki too? Anau e me kīkou atu he mee peehee akoe e kīnno mai anau kīkou atu."

²³ Herot e kou ake te taukupu raa tammaki roo na hakataakoto, tena aia kimeake, "Anau e tattara te hakamaoni pera ma anau e me kīkou atu he mee peehee

akoe e kainno mai anau ki kou atu, niaina akoe e kainno mai anau ki kou atu he vahi na mee hakaatoa i roto te nohorana anau nei!”

24 Kito te taukupu raa ki haere no vahiri ake te tinna aia raa ma, “Hea anau e me ki kainno ake naa?”

Tena te hine raa ki meake, “Te pohouru Jon Baptis.”

25 Tena te taukupu raa ki haere hakavave roo no meake ma, “Anau e hihai akoe kipare mai te pohouru Jon Baptis raa vahao nei roo koi i aruna he parete!”

26 Te mee nei e mee roo Herot no aroha, e mea aia ku se hai ara hoki e lavaa te ttuki te hakataakoto raa, e mee aia ku oti te tattara hakamaoni ake te taukupu raa imua na tama hakaatoa.

27 Kito Herot kikauna te soldia aia raa ma ki haere no kou mai te pohouru Jon raa. Tena te soldia raa ku haere i roto te hare karapusi raa no ssepe te pohouru Jon raa no hopo,

28 tena aia kipare te pohouru raa i aruna te parete, tena ki haere ake no kou ake te taukupu raa, tena te taukupu raa ki too te pohouru raa no kou ake te tinna aia raa.

29 Na disaipol Jon raa kullono ma Jon kumate, tena na tama raa ki oo ake no too te tinotama raa no kkave no tanu.

Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo
(Matiu 14.13–21; Luk 9.10–17; Jon 6.1–14)

30 Na aposol Jisas raa ku vakkai ake nottiri Jisas, tena kitattara ake Tama raa na mee hakaatoa laatou nippena ia ma hea laatou ni akoako raa.

31 Tena Jisas ma na disaipol Aia raa ku se isi te saaita ettana kinnoho nokkai e mee na tama e oo ake ia ma na tama e oo raa e tammaki roo. Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Taato ki oo hokotaato i te kina se hai tama raa no hamalollo hakamarie.”

32 Tena Jisas ma na disaipol Aia raa kikkake te vaka raa no huro hokolaato i te kina se hai tama raa.

33 E mea tammaki na tama e kite te saaita na tama raa ni tere, tena na tama raa e illoa koi i te kina na tama raa e tere raa; kito na tama raa ki oo vaa roto na matakaina raa no huro i mua i te kina Jisas ma na disaipol Aia raa e tere raa.

34 Jisas ku tiho i taha ma te vaka raa no kite te kanohenua e rahi raa, tena Aia ku aroha roo i na tama raa, e mee na tama raa e ssau pera ma ni sipsip se isi te tama e rorohi. Tena Aia ki akoako ake tammaki na mee i na tama raa.

35 Te mee raa ku haere kipouri, tena na disaipol raa ku oo ake no meake Jisas ma, “Te mee raa ku haere ki pouri, tena te kina nei hoki se isi na tama.

36 Kauna na tama nei ki oo, tena kutiaki laatou ki oo i na matakaina tappiri mairaa no ssui nikai ma laatou nokkai."

37 Tena Jisas ki meake, "Kootou kikou ake nikai ma na tama nei ki kkai."

Kito na disaipol raa ki meake, "Akoe e hihai ma maatou kitoo rua huitarau nasileni no sui ni haraoa ki hannai na tama nei?"

38 Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Oo no mmata ma e hia na haraoa kootou e isi!"

Natama raa e oo no mmata, tena ki meake Jisas ma, "Erima na haraoa ia ma na ika e rua."

39 Tena Jisas kitattara ake na disaipol raa ki meake te kanohenua raa ki vaevae no nnoho i na kuturana i aruna na veve.

40 Kito te kanohenua raa ki nnoho hakalaini i na kuturana. Na kuturana ettae huitarau, tena alaa kuturana ettae tipu rima.

41 Tena Jisas kitoo erima na haraoa raa ia ma e rua na ika raa, tena ki kkira i te vaelani no hakatapu na mee raa. Kito Jisas ki tohitohi na haraoa raa, tena ki kou ake na haraoa ia ma na ika e rua raa i na disaipol raa ki vaevae ake te kanohenua raa.

42 Na tama raa hakaatoa e kkai no ppohu.

43 Tena na disaipol raa ki haere sasao na haraoa ia ma na punnohi e ttoe raa no ppii sanahuru ma rua na kete.

44 Te kooina na taanata e kkai raa e ttae rima simata.

Jisas e haere vaa aruna te lottai

(Matiu 14.22-33; Jon 6.15-21)

45 Tesaa ita naa koi Jisas kumeake na disaipol Aia raa ki kkake te vakaraa no tere imua i Betsaida iteeraa vahi te namo raa, tena Aia ki kauna te kanohenua raa ki oo.

46 Jisas e kou ake te tauareka i te kanohenua raa no oti, tena Aia ki haere i te kina te mouna raa no lotu.

47 Te meeraa ku hiahi roo, tena te vaka na disaipol raa ni tere raa ku tae ilottonu roo te namo, e mea Jisas e noho koi Hokoia i uta.

48 Jisas e kite na disaipol raa e hai roo na mahi ma na hoe laatou raa, e mee te mataniraa e pui mai roo imua, tena Jisas ki haere atu vaa aruna telottairaa. Tena ilottonu te toru ma te ono te tahata, Jisas ku ttiri na tama raa. Jisas e haere ma ki haere hakaraka,

49 tena na disaipol raa kukkite Jisas e haere vaa aruna telottai raa, tena na tama raa ku kapihi na varo laatou ma, "Teena he tipua!"

50 Na disaipol raa hakaatoa kumattaku te saaita laatou ni kkite Tama raa.

Kito Jisas ki tattara ake na disaipol raa ma, “Teenei ko Nau, auu se mattaku!”

⁵¹ Tena Aia kikake i roto te vaka raa, tena te matani raa ku tteiho no marino. Na disaipol raa ku mahharo roo,

⁵² e mee laatou se illoa te hakataakoto hakamaoni tera Jisas ni haanai rima simata na taanata raa, e mee na hakataakoto hoki laatou raa koi pouri.

Jisas e tokonaki na tama lavvea i Genesaret raa no taualleka

(Matiu 14.34–36)

⁵³ Na tama raa e tere vaa roto te namo raa no ttae i Genesaret iteeraa vahi, tena laatou kitaura te vaka raa i te kina raa.

⁵⁴ Na tama raa ku ttiho i taha ma te vaka raa no oo, tena na tama i te kina raa ku mattino ma teeraa ko Jisas.

⁵⁵ Kito na tama raa ki huro tattara vaa roto na matakaina raa hakaatoa, tena na matakaina ellono ma Jisas ku tae ake raa ku sausau ake na tama lavvea raa ma na lomoena laatou raa iaa Jisas.

⁵⁶ Tena Jisas ku haere i na kina roo hakaatoa i na matakaina pammee raa, na matakaina ellahi raa ia ma na kina na tama ennoho vaa roto raa, tena na tama na kina raa ku sausau ake na tama e lavvea raa i na maket, tena ki meake Jisas ki tiaki na tama lavvea raa kittaoi koi na kaunutu te kaukahu Tama raa, tena na tama hakaatoa e ttaoi te kaukahu Jisas raa ku taualleka.

7

Na akoako na tipuna i mua

(Matiu 15.1–9)

¹ E isi na Farisi ia ma na tama poroporo na tuaa e oo mai peeraa i Jerusalem no kkutu laatou ma Jisas.

² Na Farisi raa ekkite ma na disaipol Jisas raa ekkai na kai ma na rima ekkere. Na disaipol raa se ssoro na rima laatou raa pera ma hea na Farisi raa ni poroporo ake na tama raa.

³ (E mee na Farisi ia ma na Jiu raa hakaatoa e tauttari na tiputipu na tipuna laatou i mua raa, tena na tama raa selavaa tekkai kame laatou se ssoro hakaraoi na rima laatou,

⁴ ia hoki na tama raa selavaa tekkai na kai i te maket kame laatou se ssoro na mee raa i mua. Na tama raa e tauttari hoki tammaki na tiputipu laatou ni too i mua pera ma na tiputipu te ssoro na kapu, na hopeni, na dis ia ma na sea mommoe raa.)

⁵ Kito na Farisi laatou ma na tama poroporo na tuaa raa ki vahiri ake Jisas ma, “Aiea na disaipol Akoe raa se tauttari

na tiputipu taatou nitoo i na tipuna taatou i mua raa, tena na tama raa e kikai se ssoro na rima laatou raea?"

⁶ Kito Jisas kimeake, "Na tattara Aisaia raa kuttonu roo te saaita aia nitattara i te vahi kootou! Kootou nitama tattara uhiuhi e ssau pera ma Aisaia ni taataa mai raa, 'Te Atua e tattara ma na tama raa e hakammaha Anau ma na tattara laatou, e meia na hatumanava laatou raa emmao roo itaha ma Anau.

⁷ Na tama naa e hakamarumarua vare koi Anau, e mee laatou e akoako na tuua na tama raa pera ma ni tuua Te Atua!'

⁸ Kootou e peesia na tuua Te Atua raa, tena ki tauttari koi na akoako na tama."

⁹ Tena Jisas kimeake hoki, "Kootou e illoa roo na ara ki peesia na tuua Te Atua raa, tena ki tauttari koi na akoako na tama.

¹⁰ Maitaname Moses ni tattara mai ma, 'Hakammaha na tamana, ia ma na tinna kootou raa,' tena e tattara hoki ma, 'Te tama e haru na haeo te tamana, ia ma te tinna aia raa e me ki taia ria ki mate.'

¹¹ Emeia kootou e akoako ma kame hetama e isi na mee tera aia e lavaa te tokonaki te tamana ia ma te tinna aia raa, tena aia ku tattara ma, 'Na mee nei anau ku oti te tattara ma ki kou ake ma Te Atua',

¹² tena aia e isi te hakataakoto tauareka ki se tokonaki te tamana ia ma te tinna aia raa.

¹³ Ia tena na akoako peenei kootou e kou ake na tama raa e uhi na tattara Te Atua raa ki mee pera ma nitattara vare koi. Ia tena kootou e ppena hoki tammaki na mee peenei."

*Na mee e mee te tama ki se matahua
(Matiu 15.10-20)*

¹⁴ Tena Jisas ki kanna ake te kanohenua raa ki oo ake hakaraoi, tena Aia kimeake, "Kootou hakaatoa ki hakallono mai Anau ki illoa kootou.

¹⁵ Se isi te mee iaho e haere iroto te tama no mee te tama raa ki hai sara. Emeia na mee e oo mai itaha ma te tama raa e mee te tama raa ki hai sara."

¹⁶ [Hakallono kame kootou e isi na katarina.]

¹⁷ Te kanohenua raa kutiaki te kina raa no oo i na hare, kito na disaipol Jisas raa kimeake Tama raa ki tattara ake te hakataakoto te tattara raa.

¹⁸ Tena Jisas kimeake, "Kootou hoki se atamai? Kootou se illoa? Se isi te mee iaho e haere iroto te tama no mee te tama raa ki hai sara,

¹⁹ maitaname nameeraa seuru iroto te hatumanava, e meia nameeraa euru iroto te kopuraa, tena ki oti

ku o o mai i taha ma te tinotama." (Na tattara nei, Jisas e huri mai pera ma taatou e lavaa te kkai na kai hakaatoa.)

²⁰ Tena Jisas ki meake hoki ma, "Aanaa ko na mee e o o mai i taha ma te tama raa e mee te tama ki se matahaua.

²¹ Maitaname na hakataakoto e hakattaki laaou ki ppena na tiputipu sakkino raa e o o mai i roto te hatumanava te tama; na hakataakoto ki ppena na mee sakkino, ki kailallao, ki taa te tama ki mate,

²² ki ppena na mee sakkino ma teeraa tama, ki kai mannako, ia ki ppena na tiputipu sakkino hakaatoa, ki hai lavvaka, ki hai huri, ki manava kkere, ki tattara tama, ki hai ahu, tena ki ppena na hakataakoto e vware raa.

²³ Na tiputipu sakkino nei hakaatoa e hhopoiho i roto te tama no mee te tama ki se matahaua."

Te hakatina te hine
(Matiu 15.21-28)

²⁴ Tena Jisas ki tiaki te kina raa no haere i te kina e taapiri te matakaina Taia raa. Tama raa e haere no uru i roto te hare e mee Aia se hihai ma natama ki illoa ma Aia enoho i te hare raa, e meia Aia e laavea ria koi.

²⁵ He hine te tamariki hine aia raa e isi te tipua e tau i roto aia kuro no ma Jisas kutae ake, tena aia ki haere atu no tteiho no tuturi i mua na vae Jisas.

²⁶ Te hine raa sei ma he Jiu, tena aia e haanau mai i te matakaina Fonisia i roto Siria. Te hine raa e kainno ake Jisas ki hakaise te tipua raa i taha ma te tamariki hine aia raa.

²⁷ Emeia Jisas e meake, "Taato ki hannai na tamalliki raa i mua. Tena eme ki setonu kame taatou etoo na kai na tamalliki raa no kou ake na poi raa ki kkai."

²⁸ Kito te hine raa ki meake, "Te Ariki, na poi raa hoki e kkai na maanunu na tamalliki raa e teiho i raro ma te tebol!"

²⁹ Tena Jisas ki meake, "Haere i hare, tena akoe e me ki kite pera ma te tipua raa ku oti te haere i taha ma te tamariki hine akoe raa, e mee koi te tattara akoe ni mee mai raa!"

³⁰ Te hine raa ku haere i hare no kite te tamariki raa e moe i aruna te sea mommoe raa; te tipua raa ku oti te haere haka-maoni i taha ma te tamariki raa.

Jisas e tokonaki te tama e tturi

³¹ Jisas e tiaki te matakaina taapiri ake Tair raa no haere vaa roto Saidon, tena ki haere peeraa i te Namu Galili raa. Aia e haere vaa roto na kina tappiri Dekapolis raa*.

³² Na tama te matakaina raa e hakattaki ake te tama na katarina etturi, ia selavaa hoki te tattara. Na tama raa e kainno ake Jisas ki hakapiri na rima Aia raa i aruna te tama raa.

* 7:31 7:31 Dekapolis: te inoa ina tattara Grik raa e mee ma Sanahuru na Matakaina

³³ Kito Jisas kitoo te tamarāa hokoia koi no hakattaki i taha ma te kanohenua rāa, tena ki taro na matarima Aia rāa i roto na katarina te tamarāa, tena kisavare no mmuru na savare Aia rāa i aruna te arero te tamarāa.

³⁴ Tena Aia kikkira i te vaelani, tena kitoo te maanava Aia, tena kimeake ma, "*Efata*", te tattara nei e mee ma, "Taarakī!"

³⁵ Te saaita naa koi te tamarāa kuroho, tena te arero aia rāa ku lavaa te tattara tonu na tattara.

³⁶ Kito Jisas ki meake na tamarāa ki se tattara ake na tamarāa hea Aia nippena rāa; e mea na saaita Aia e tattara ake na tamarāa ki se tattara rāa, na tamarāa e oo koi no haere tattara.

³⁷ Tena na tamarāa hakaatoa ellonora kumahharo roo. Na tamarāa e tattara ma, "Namee hakaatoa te Tama nei e ppena rāa e taualleka! Aia e mee hoki na tamarāa katarina tturira killono, tena na tamarāa selavaa te tattara rāa ku tattara!"

8

Jisas ku haanai hoki teeraa kanohenua e tammaki
(Matiu 15.32-39)

¹ Tena he kanohenua e rahi hoki ku oo ake iaa Jisas rāa. Te kanohenua rāa seisi na kai e me kikkai, tena Jisas ki kanna ake na disaipol Aia rāa no meake ma,

² "Anau e aroha te kanohenua nei e mee na tamarāa nei e nnoho roo ma Anau e toru na aho, tena laatou ku se hai kai e me kikkai.

³ Kame Anau e kauna na tamarāa nei ki oo se hai kai e kou ake kikkai, na karemata na tamarāa nei e me kipouri te saaita laatou evakkai rāa, maitaname alaa tamarāa na tamarāa nei e oo mai roo na matakaina e mmao."

⁴ Kito na disaipol rāa ki vahiri ake ma, "Kaa maatou e me kitoo nikai i hee i te kina se hai tamarāa e tuu mahoa nei ki hannai na tamarāa nei hakaatoa?"

⁵ Kito Jisas ki vahiri ake, "E hia na haraoa kootou e isi?"

Tena na disaipol rāa ki meake ma, "E hitu na haraoa."

⁶ Kito Jisas kimeake te kanohenua rāa kinnoho iraro, tena Aia kitoo na haraoa e hitu rāa no lotu ake Te Atua, tena kittohi na haraoa rāa no kou ake na disaipol Aia rāa ki vaevae ake i te kanohenua rāa, tena na disaipol rāa ku too na haraoa rāa no vaevae.

⁷ Na tamarāa e isi hoki na paa ika e moisi, tena Jisas kitoo na ika rāa no lotu ake Te Atua, tena ki meake na disaipol rāa ki vaevae hoki na ika rāa.

⁸ ⁹ Na tamarāa hakaatoa ekkai no ppohu. Tena te kooina na tamarāa ekkai rāa hakaatoa etae peeraa haa simata na tamarāa. Tena na disaipol rāa kisasio na kai e ttora

no ppī e hitu na kete. Kito Jisas ki meake te kanohenua raa ki oo,

¹⁰ tena Aia ma na disaipol Aia raa ki kakke te vaka raa no tere i Dalmanuta.

*Na Farisi raa e meake ma Jisas ki huri ake he mirakol
(Matiu 16.1-4)*

¹¹ E isi na Farisi e oo ake no hakatauttau laatou ma Jisas. Na tama raa e hihhai ki taaiki Tama raa, kito na tama raa ki meake Jisas kippena he mirakol ki huri ake pera ma TeAtua ni kauna ria mai Tama raa hakamaoni.

¹² Kito Jisas ki maanava hakamaroaro, tena ki meake, "Aiea kootou na tama te ahonei raa e hihhai kikkite he mirakol naea? Anau emeatu selavaa! Anau selavaa te huri atu he mirakol ki kkkite kootou!"

¹³ Tena Jisas ki tiaki na Farisi raa, tena ki kake te vaka raa no tere hoki i teeraa vahi te namo raa.

*Lollohi hakamattonu i na akoako e ssara
(Matiu 16.5-12)*

¹⁴ Na disaipol raa kussiri kitoo hakallava na haraoa, e meia laatou e isi koi te haraoa hokotahi i roto te vaka.

¹⁵ Tena Jisas kiporoporo ake na tama raa ma, "Lollohi hakamattonu i te ist na Farisi ia ma te ist te tuku Herot raa."

¹⁶ Tena na disaipol raa kutattara hokolaatou ma, "Tama raa e tattara peeraa e mee taatou se isi na haraoa."

¹⁷ Jisas e iroa hea na disaipol raa e tattara raa, tena Aia ki vahiri ake na tama raa, "Aiea kootou e tattara hokkootou ma taatou se hai haraoa naea? Kootou se ki illoa roo na hakataakoto? Na kapuroro kootou naa koi vvare koi?"

¹⁸ Kootou e isi na karemata, eaa kootou se kkkite? Kootou e isi na katarina, eaa kootou se llono? Kootou se mannatu

¹⁹ te saaita Anau nittahi e rima na haraoa raa no haanai rima simata na taanata. Ehia na kete kootou ni sassao no ppī na muri haraoa ni ttoe raa?"

Kito na disaipol raa ki meake ma, "Sanahuru ma rua na kete."

²⁰ Tena Jisas ki meake, "Kaa te saaita Anau nittahi e hitu na haraoa no haanai e haa simata na taanata raa, e hia na kete kootou ni sassao no ppī na muri haraoa ni ttoe raa?"

Kito na disaipol raa ki meake ma, "E hitu!"

²¹ Tena Jisas ki meake, "Tena kaa kootou se ki illoa roo?"

Jisas e tokonaki te tama karemata sseni i Betsaida

²² Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae i te matakaina Betsaida raa, tena na tama i te kina raa ku hakattaki ake te tama karemata sseni raa ia Jisas, tena ki kainno ake ma Jisas ki kapake no ttaohi te tama raa.

²³ Kito Jisas ki ttaohi te rima te tama karemata sseni raa no hakattaki i taha ma te matakaina raa. Tena Jisas ki savare

na karemata te tama raa no oti, tena Aia ki hakapiri na rima Aia raa i aruna te tama raa, tena ki vahiri ake ma, "Akoe e isi na mee e kite?"

²⁴ Te tama raa ku ssau te pohouru aia raa i aruna no kkira ake, tena ki meake, "Noo, anau e kite na tama, e mea na tama raa e ssau pera ma ni laakau e hahaere."

²⁵ Tena Jisas ki hakapiri hakaraoi na rima Aia raa i aruna na karemata te tama raa. Te saaita nei te tama raa ku kkira hakatauareka roo e mee aia ku lavaa te kite, tena aia ku kite hakaraoi roo na mee roo hakaatoa.

²⁶ Kito Jisas ki kauna te tama raa ki vaakai, tena ki meake, "Auu se vaakai i roto te matakaina raa."

Pita e hakari ma Jisas ko te Mesaia

(Matiu 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Tena Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i na matakaina tappiri ake i Sisaria Filipairaa. Te saaita laatou ni oo vaa aruna te mateara raa, Jisas ku vahiri ake na disaipol Aia raa ma, "Mee mai Anau ma te kanohenua raa e tattara ma Anau koai?"

²⁸ Kito na disaipol raa ki meake, "Alaa tama e tattara ma Akoe ko Jon Baptis, tena alaa tama e tattara ma Akoe ko Elaija, tena alaa tama e tattara ma Akoe he profet na profet i mua raa."

²⁹ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol raa, "Kaa kootou? Kootou e mannatu ma Anau koai?"

Kito Pita ki meake, "Akoe ko te Mesaia."

³⁰ Tena Jisas kippui ake na disaipol raa ma, "Auu se tattara ake ni tama i te vahi Anau."

Jisas ku tattara i na hakalono llihu ia ma te mate Aia

(Matiu 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Tena Jisas kikaamata no akoako ake na disaipol Aia raa ma, "te Tamariki te Tama nei e me kittiri tammaki na hakalono llihu, tena na tama hakamattua na Jiu raa laatou ma na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa hakaatoa e me ki se hihhai te Tama raa. Tena na tama raa e me kitaa te Tama raa no mate. Tena i muri e toru na aho Tama raa e me ki mahike muri no ora."

³² Jisas e tattara hakamatahua ake roo te hakataakoto nei i na disaipol raa. Tena Pita ki hakattaki Jisas i te vahi, tena ki hai ake Tama raa.

³³ Emeia Jisas e hakatike no kkira ake na disaipol Aia raa, tena ki hai ake Pita ma, "Satan, haere itaha ma Anau, na hakataakoto akoe naa se oo mai TeAtua, e mea na hakataakoto naa ni hakataakoto koi te tama."

³⁴ Tena Jisas kikanna ake te kanohenua raa ma disaipol Aia raa ki oo ake, tena ki meake, "Kame nitama kootou e hihhai ki tauttari Anau, te tama naa ki se maanatu te ora aia, tena ku amo te kros aia raa no tautari mai Anau."

³⁵ Kame hetama emanako te ora aia, tetama naa e me kiselavaa tetoo te ora hakamaoni, e mea kame akoe ehokimai te ora akoeraa ma Anau ia ma Te Rono Tauareka raa; tena akoe e me kitoo te ora hakamaoni.

³⁶ Hea akoe e me kitoo kame akoe ettino na mee hakaatoa iroto te maarama nei raa, e mea iroto te ora akoeraa e haeo roo? Se hai mee akoe e me kitoo!

³⁷ Se haimee hoki akoe elavaa te hoki ake kisui muri te ora akoeraa.

³⁸ "Kame akoe e napa Anau ia ma na poroporo Anau raa iroto na aho e pii na haisara nei, tena te Tamariki te Tama nei e me kinapa hoki akoe te saaita Aia e hamai ma na mahi te Tamana Aia raa ia ma na ensel e ttapu raa."

9

*Na mahi Te Atua raa ku huri ake i te tinotama Jisas
(Matiu 17.1-13; Luk 9.28-36)*

¹ Tena Jisas ki meake hoki na disaipol Aia raa ma, "Anau e meatu kootou, e isi na tama i te kina nei e me kikkite te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hamai ma na mahi hai mmahi i mua laa tou e mmate."

² Eono na aho kullaka, tena Jisas kitoo Pita, Jems ia ma Jon no hakattaki ia runa te mouna raa, tena laa tou hokolaatou koi ku nnoho i te kina raa. Na tama raa e nnoho no kirakira ake, tena te tinotama Jisas raa ku haere no kee roo,

³ na hekau Aia e uru raa ku makkini hua roo; se hai tama i te maarama nei elavaa te kkumi na hekau raa ki makkini roo peeraa.

⁴ Tena te tokotoru na disaipol raa ku kkite hoki Elaija laaua ma Moses e tattara laa tou ma Jisas.

⁵ Kito Pita ki meake Jisas ma, "Rabai, e tauareka roo e mee maatou e nnoho i te kina nei! Maatou e me ki hakatuu e toru na paa hare, te paa hare Akoe, te paa hare Moses, tena te paa hare Elaija."

⁶ Pita ma teeraa tokorua ku mattakuroo, tena Pita ku se iroa ma aia ki tattara ake peehee.

⁷ Tena te pukureurehu raa ku haere iho no uhi na tama raa, tena Te Atua ku tattara iho iroto te pukureurehu raa ma, "Teenei he Tamariki roo Anau, tena Anau e laoi mahi roo. Hakallono na tattara Aia!"

⁸ Tokotoru na disaipol raa ku kirakira huri roo, e mea laa tou se hai tama e kkite; Jisas Hokoia koi kuttuu ma laa tou.

⁹ Te saaita laa tou ni o mai iraro te mouna raa, Jisas ku tattara ake na disaipol raa ma, "Auu se tattara ake ni tama hea kootou ni kkite raa ki tae roo te saaita te Tamariki te Tama nei e mahike muri i taha ma te mate raa."

10 Tokotoru raa e hakallono na tattara Jisas raa, e meia laa-tou e vahihhiri koi i roto laatou hokolaatou ma, "Te tattara e mee ma 'mahike muri i taha ma te mate raa' e mee maea?"

11 Tena tokotoru raa ki vahiri ake Jisas ma, "Aiea kaa na tama poroporo na tuaa raa e tattara ma Elaija e me ki hamai i mua te Mesaia raea?"

12 Kito Jisas ki meake, "Hakamaoni Elaija e me ki hamai i mua te Mesaia raa no tanattana na mee hakaatoa. Aiea kaa te Launiu Tapu raa e tattara ma te Tamariki te Tama nei e me ki hakalono lihu hao roo, ia e me ki se hihhairia raea?"

13 Anau e meatu kootou, Elaija ku oti te hamai, tena hea na tama raa ni ppena i te tama raa, na tama raa e ppena koi tautari hea laatou e hihhai, essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara i te vahi tama raa."

*Jisas e hakaise te tipua i taha ma te taupeara
(Matiu 17.14-21; Luk 9.37-43a)*

14 Jisas ma te tokotoru na disaipol raa ku oo no ttiri ma alaa disaipol, tena laatou ku kkite te kanohenua e rahi e tuu alleha e mee na tama poroporo na tuaa raa e hakatauttau ma na disaipol raa.

15 Te kanohenua raa ku oho no huro hihhia ake roo iaa Jisas te saaita laatou ni kkite Tama raa.

16 Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol Aia raa ma, "Hea roo kootou ma na tama raa e hakatauttau raa?"

17 Tena hetama i roto te kanohenua raa ki meake ma, "Rabai, anau e kou mai taku tamariki nei i Akoe raa e mee te tamariki nei e isi te tipua i roto aia, tena aia hoki se lavaa te tattara.

18 He saaita peehee te tipua raa e tau i roto te tamariki nei, te tipua raa e me ki letu te tama nei i raro, tena te araara raa kukkoo iho, tena aia ku hakkati na niho aia raa, ia te tinotama aia raa hoki e me ki matakkauroo. Anau e kainno ake na disaipol Akoe raa ki hakaise te tipua raa i taha, e meia laatou se lavaa."

19 Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Kootou ni tama roo se hakattina! Ehia na vahao Anau e me ki nnoho ma kootou? Anau e me ki nnoho ma kootou ki tae he saaita peehee hoki? Kou mai te tamariki naa i Anau!"

20 Kito na tama raa ki hakattaki ake te tamariki raa.

Te tipua raa e kite koi Jisas, tena aia ki letu te tamariki raa no takapekape vaa raro te kerekere, tena te araara raa kukkoo iho i te maihu.

21 Kito Jisas ki vahiri ake te tamana te tamariki raa, "Te tamariki nei e kaamata vahao hee roo no meeme peenei?"

Tena te tamana te tamariki raa ki meake ma, "Kaa-mata roo te saaita aia koi paamee.

22 Ia tammaki roo na vahao te tipua raa e lletu te tamariki nei i roto te ahi ia ma i roto na vai ma ki mate. Ia kame Akoe e lavaa, Akoe ku aroha koi no tokonaki maaua!”

23 Tena Jisas kimeake, “Noo, Anau e lavaa kame akoe hokkoe e lavaa! Namee hakaatoa e hainauhie koi kame te tama e isi te hakatina i TeAtua.”

24 Tena te tamana te tamariki raa kutani ake ma, “Anau e isi te hakatina i TeAtua, e mea te hakatina anau nei se tau. Tokonaki anau ki hai mahi te hakatina anau nei!”

25 Jisas e kite pera ma te kanohenua raa ku kenekene ake no tappiri laatou, kito Aia ki hai ake te tipua raa. Aia e meake ma, “Te tipua etturi, ia selavaa te tattara, Anau e meatu akoe ki haere itaha ma te tamariki nei vahao nei roo koi, tena ku selavaa hoki te vaakai mai i roto te tama nei.”

26 Tena te tipua raa kikapihi te varo aia raa no ssue hakahaeo roo no tere itaha ma te tamariki raa. Te tamariki raa kumoe hemuuroo pera ma he tama ku mate, tena te kanohenua raa ku tattara hokolaatou ma, “Te tamariki raa ku mate!”

27 Tena Jisas ki ttaohi te rima tamariki raa no hakamahike, kito te tamariki raa ki mahike no tuu i aruna.

28 Jisas ku haere no uru ihare raa, tena na disaipol raa ki vahiri hemuu ake Jisas ma, “Aiea maatou selavaa te hakaise te tipua raa i taha raea?”

29 Tena Jisas kimeake, “Telotu koi e lavaa te hakaise na tipua peenei raa i taha, se hai mee peeraa hoki e lavaa.”

Jisas ku tattara hoki i te mate Aia

(Matiu 17.22-23; Luk 9.43-45)

30 Jisas ma na disaipol Aia raa kutiaki te matakaina raa, tena kioo peeraa i Galili. Jisas se hihai ma na tama raa ki illoa i te kina Aia e haere raa,

31 e mee Aia e akoako ake na disaipol Aia raa ma, “te Tamariki te Tama nei e me ki noho i raro na mahi na tama e me ki taa Aia ki mate raa. Emeia i muri e toru na aho Aia e me ki mahike muri no ora.”

32 Emeia na disaipol raa se illoa te hakataakoto na akoako Jisas raa, tena laatou hoki e mattaku te vahiri ake Tama raa.

Koai te tama e hakanaaniu

(Matiu 18.1-5; Luk 9.46-48)

33 Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae i Kaperneam, tena kioo no uru i roto he hare, tena kioti Jisas ku vahiri ake na disaipol raa ma, “Hea kootou ni hakatauttau hokkootou i aruna te mateara raa?”

34 Na disaipol raa kunnoho hemuuroo, e mee laatou ni hakatauttau i aruna te mateara ma koai te tama laatou e me ki hakanaaniu.

35 Jisas ku noho i raro, tena ki kanna ake na disaipol raa no tattara ake na tama raa ma, “Te tama e hihai ma aia

ki hakanaaniu raa ki tuku aia ki mouraro, tena ku hehekau ma na tama hakaatoa."

³⁶ Tena Jisas kitoo tetamarikiraa no hakatuu imua na disaipol raa hakaatoa, tena ki avei tetamariki raa, tena ki meake na tama raa,

³⁷ "Tetama etoo hakaraoi natamalliki peenei ite inoa Anauraa etoo hakaraoi hoki Anau, tena tetama etoo hakaraoi Anauraa semee ma etoo hakaraoi koi Anau, emeia aia etoo hakaraoi hoki te Tama nikaunaria mai Anauraa."

Te tama se hakataukaa ma taatou raa he tama taatou
(Luk 9.49-50)

³⁸ Tena Jon ki meake Jisas, "Rabai, maatou ekkite te tama e hakaise natipua ite inoa Akoe. Tena maatou kippui tetama raa, maitaname tetama raa seai ma tama iroto te kuturana taatou nei."

³⁹ Tena Jisas ki meake, "Auu seppui te tama naa, maitaname te tama e ppena na mirakol peenei i te inoa Anauraa e hainattaa roo te ppehi na tattara hao i te vahi Anau.

⁴⁰ E mee na tama se hakataukaa ma taatou raa nitama ite vahi taatou.

⁴¹ Anau emeatu te hakamaoni pera ma kame he tama ekouatu navai ki unu kootou emee kootou ehukui ma Anau, te tama naa e me ki too hoki te tuhana aia.

Na mee emee te tama ki hai sara
(Matiu 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴² "Kame he tama etatakore natamalliki peenei raa kitiaki na hakattina laatou i Anauraa, tena etauareka roo kinnoa he hatu e rahi te uaa te tama naa, tena kulletu aia iroto telottai ki maremo.

⁴³ Tena kame terima akoeraa emee akoe kitiaki te hakatina akoeraa, tena tuu terima naa ki hopo! Etauareka akoe tetoo te ora hakamaoni ma terima hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa rima akoeraa no haere i te kina te ahi e ura tahi selavaa te mate raa.

⁴⁴ [Na roo ekkai na tama ite kina raa selavaa te mmate, ia te ahi hoki e me kittuni na tama ite kina raa selavaa te mate.]

⁴⁵ Tena kame te vae akoeraa emee akoe kitiaki te hakatina akoe raa, tena tuu te vae naa ki hopo! Etauareka akoe te too te ora hakamaoni ma te vae hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa vae akoeraa no haere i te kina te ahi e ura tahi raa.

⁴⁶ [Na roo ekkai na tama ite kina raa selavaa te mmate, ia te ahi hoki e me kittuni na tama ite kina raa selavaa te mate.]

⁴⁷ Tena kame te karemata akoeraa emee akoe kitiaki te hakatina akoeraa, tena kope te karemata naa itaha! Etauareka akoe te tae te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ma

te karemata hokotahi. Ka oti akoe ku noho ma saa karemata akoe raa no haere i te kina te ahi e ura tahi raa.

⁴⁸ Na roo ekkai na tama i te kina raa se lavaa te mmate, ia te ahi hoki e me ki ttuni na tama i te kina raa se lavaa te mate.

⁴⁹ “TeAtua e me kimee na tama hakaatoa ki matahuria ma te ahi essau pera ma te sol raa e mee na hokiraa no matahuria.

⁵⁰ “Te sol raa e tauareka; e meia kame te sol raa ku se mmara, tena kaa akoe e me kimee te sol raa ki mmara hakaraoi peehee?

“Kootou ki too te tauareka te sol raa i roto kootou ki nnoho taualleka kootou ma na tama.”

10

Jisas e akoako i te vahi te pepeesia na avana

(Matiu 19.1–12; Luk 16.18)

¹ Tena Jisas kitiaki te kina raa no haere i te matakaina Judia iteeraa vahi teriva Jordan raa. Tena na tama raa ku oo ake hakaraoi no mmui ake Jisas, tena Jisas ki akoako ake na tama raa pera ma na saaita Aia ni akoako i mua raa.

² Ia e isi na Farisi e oo ake no hahaihi ma kitaaiki Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa ma, “Mee mai, na tuua taatou raa e hakattana te tanata kipeesia te avana aia ma sei?”

³ Tena Jisas ki meake “He tuua peehee Moses ni kou atu kootou raa?”

⁴ Kito na tama raa ki meake, “Moses e hakattana te tanata ki taataa ake helauniu i te avana aia raa ki iroa pera ma aia ku mee kipeesia te hine raa, tena ki oti aia ku meake te hine raa ki haere i taha.”

⁵ Kito Jisas ki meake, “Moses e taataa atu te tuua nei e mee kootou e poro nattaa roo.

⁶ Emeia i te kaamata roo te saaita TeAtua nipena te maarama nei raa, ‘TeAtua e pena te tanata ma te hine,’ teenei hea te Launiu Tapuraa e tattara ma,

⁷ ‘Tera hea tetaupearaa e me kitiaki tetamana ma te tinna aia raa no haere no hakapaa ma te hine aia raa,

⁸ tena tokorua naa ku mee pera ma he tama hokotahi.’ Laaua ku se mee pera ma he tokorua, e meia tokorua raa ku hokotahi.

⁹ Tena se hai tama e lavaa te vvae hea TeAtua ni hukui raa.”

¹⁰ Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i hare, tena na tama raa ki vahiri ake hakaraoi i te vahi te pepeesia na avana raa.

¹¹ Tena Jisas ki meake, “Te tanata e peesia te hine aia raa no avana teeraa hine raa kuppena te haisara i te vahi te avvana huri.

¹² Ia e ssau peeraa hoki, te hine e peesia te tanata aia raa no avana teeraa tanata raa ku ppena te hai sara i te vahi hoki te avvana huri raa.”

Jisas e hakatapu na tamalliki

(Matiu 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ E isi na tama e kou ake na tamalliki laatou raa iaa Jisas ma Tama raa ki hakatapu na tamalliki raa, tena na disaipol Jisas raa ki haatua ake na tama raa.

¹⁴ Jisas e kite hea na disaipol raa e ppena raa, tena Aia ki roto no meake na disaipol raa ma, “Tiaki na tamalliki naa ki oo mai Anau, auu seppui na tamalliki naa maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina hoki na tama peenei.

¹⁵ Anau e meatu kootou te hakamaoni, kame he tama se too te Hakamaatua ana i te Vaelani raa pera ma he tamariki paamee, te tama naa selavaa roo te uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

¹⁶ Tena Jisas ki ssau ake na tamalliki raa, tena ki hakapiri na rima Aia raa iaruna na tamalliki raa no hakatapu na tama raa.

Te vahiri te tama hai hekau

(Matiu 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Jisas kutanattana ki haere hoki, tena he tanata ku tere ake no tuturi i mua Jisas, tena ki vahiri ake, “Rabai, Akoe e Tauareka roo, tena kaa hea anau e me ki ppena ki too te ora e ora tahi raa?”

¹⁸ Kito Jisas ki vahiri ake te tama raa ma, “Aiea akoe e mee ma Anau e tauareka naea? Se hai tama e tauareka, TeAtua Hokoia koi e tauareka.

¹⁹ Akoe e iroa na tuaa ma: ‘Se taa tama, se avvana huri, se kailallao, se tattara malliu alaa tama, se hai lavvaka alaa tama, tena ku hakammaha tetamana ma tetinna akoe raa?’ ”

²⁰ Tena tetama raa kimeake Jisas ma, “Rabai, anau e tautari roo natuaa naa hakaatoa kaamata roo tesaaita anau ni paamee raa.”

²¹ Tena Jisas kikkira hakatauareka ake roo te tama raa, tena kimeake, “He mee hokotahi koi akoe e tau te ppena. Haere no too na hekau akoe raa hakaatoa no kou ake alaa tama ki sui, tena akoe ku too na silenira no kou ake na tama hakaalloha raa, tena akoe e me ki isi tammaki na mee taualleka i te vaelani; ki oti akoe ku hamai no tautari Anau.”

²² Tetama raa e rono koi na tattara Jisas raa, tena aia ku kikiria hakahaeo roo na karemata aia raa no haere i taha, e mee aia he tama roo hai hekau.

²³ Tena Jisas ki kira hakataka ake na disaipol Aia raa, tena kimeake, “Na tama hai silenira e hainattaa roo te ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa!”

24 Na disaipol raa ku mahharo roo i na tattara Jisas raa, tena Jisas ki tattara ake hoki ma, “Aku tama, te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hainattaa roo te ttae!

25 Te hainattaa te tama haisileni ki uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e raka roo i aruna ma te kamel e uru i roto te rua te rina e ttui paamaro raa.”

26 Na disaipol raa ku mahharo haero roo i na tattara Jisas raa, tena ki vahihhiri hokolaatou ma, “Tena kaa koai na tama e me ki too te ora e ora tahi naa?”

27 Kito Jisas ki kira hakamattonu ake na disaipol raa, tena ki meake, “Na mee hakaatoa e hainattaa ma te tama seai ma TeAtua, e mea na mee hakaatoa hainauhie roo i TeAtua te ppena.”

28 Kito Pita ki meake Jisas, “Kira ake! Maatou e tiaki na mee roo hakaatoa no tauttari Akoe.”

29 Tena Jisas ki meake, “Noo, Anau e meatu kootou kame he tama e tiaki te hare aia, na taina aia, na kaave aia, te tinna aia, te tamana aia, na tamalliki aia ia ma na paupaku aia raa no tautari Anau ia ma te Rono Tauareka raa,

30 tena te tama naa e me ki too na hoki tammaki i te nnoho taatou vahao nei raa. Te tama naa e me ki too huitarau na hare, na taina, na kaave, na tinna, na tamalliki ia ma na paupaku, hakapaa hoki ma na hakalonollihu, tena i te ora i muri raa aia e me ki too te ora e ora tahi.

31 Emeia na tama tammaki e ttuu i mua te saaita nei raa e me ki hakammuri, tena na tama tammaki e hakammuri te saaita nei raa e me ki ttuu i mua.”

*Te hakatoru na vahao Jisas ku tattara ake i te mate Aia
(Matiu 20.17-19; Luk 18.31-34)*

32 Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo te mateara e haere peeraa i Jerusalem raa, tena Jisas ki haere i mua na disaipol Aia raa. Na disaipol raa e mamannatu tammaki, e mea te kanohenua e tauttari vaa muri na tama raa e mattaku. Tena Jisas ki kanna ake hakaraoi te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, tena ki tattara ake na tama raa na mee e me ki kapihi ake Aia raa.

33 “Hakallono! Taatou e me ki oo peeraa i Jerusalem i te kina te Tamariki te Tama nei e me ki noho i raro na mahi na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa. Na tama raa e me ki hatu na tattara malliu, tena ku hakaioo ma ki taa Tama raa ki mate, tena na tama raa e me ki kou ake Tama raa i na tama seai ma ni Jiu raa ki taa ki mate.

34 Na tama raa e me ki tataussua Tama raa, sasavare Tama raa, tena ku riki Tama raa, tena ki oti ku taa Tama raa ki mate; e mea Tama raa e me ki mahike muri no ora i te aho tana hakatoru raa.”

*Tiputipu na tama e hihhai ki hakananniu
(Matiu 20.20-28)*

35 Na tama Sebediraa, Jems laaua ma Jon ku oo ake no meake Jisas ma, “Rabai, maaua e isi te mee e hihhai ma Akoe kippena ma maaua.”

36 Tena Jisas ki meake, “He mee peehee?”

37 Kito te haanau raa ki meake, “Maaua e hihhai ma Akoe ki tiaki maaua ki nnoho i te vahi Akoe, te tama e noho te vahi laaua, tena teeraa tama ku noho i te vahi selaaua Akoe raa te saaita Akoe e noho i aruna te Nohorana Hakanaani Akoe i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

38 Kito Jisas ki meake, “Koorua seilloa hea koorua e kainno mai Anau raa. Koorua elavaa te unu te kapu na hakalono lihu Anau e me ki unu raa? Koorua elavaa te too te hakoukou tapu Anau e me ki too raa?”

39 Kito te haanau raa ki meake, “Maaua elavaa.”

Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Hakamaoni koorua e me ki unu te kapu Anau e me ki unu raa, tena kutoo te hakoukou tapu Anau e me ki too raa.

40 Emeia Anau se isi na mahi kitini koai e me kinoho i te vahi laaua ia ma koai e me kinoho i te vahi selaaua Anau raa. Te Atua ko te Tama e me ki tanattana na kina raa no kou ake na tama Aia ni hirihihi raa.”

41 Te saaita teeraa sanahuru na disaipol ni llono na tattara Jems laaua ma Jon raa, na tama raa ku lloto roo i tokorua raa.

42 Kito Jisas ki kanna ake na disaipol Aia raa ki hakutu ake, tena Aia ki meake, “Kootou eilloa pera ma na tama e mee pera ma ni tama hakanaani na tama e nnoho pouri raa e isi na mahi i aruna na tama raa, ia tena na tama hakanaani raa e isi roo na mahi hai mmahi.

43 Tena kootou ki se mee peenaa. Kame he tama kootou e hihai ki hakamaatua, tena tetama naa e me kimee mo tama hehekau na tama hakaatoa,

44 ia kame he tama kootou e hihai ki mua, tena aia ki mee pera ma he tama e mouraro i na tama hakaatoa.

45 Maitaname te Tamariki te Tama nei se hamai ki hakanaani; Aia e hamai ki hehekau, tena ku hoki ake te ora Aia raa ki hakattana tammaki na tama itaha ma na hai sara laatou.”

*Jisas e tokonaki Bartimeus te tama karemata sseni
(Matiu 20.29-34; Luk 18.35-43)*

46 Na tama raa kuttai i Jeriko, tena Jisas ma na disaipol Aia raa ia ma te kanohenua erahiraa kumee ki tiaki te matakaina raa no oo, tena he tama na karemata aia raa e sseni e noho i te vahi te mateara raa no kainonno, te inoa aia raa ko Bartimeus te tama Timeus.

47 Bartimeus kuro no ma teeraa ko Jisas te Tama i Nasaret raa, tena aia ki kanna ake hakamaroa ma, “Jisas! Tamariki Devit! Hai aroha mai Anau!”

⁴⁸ Tena tammaki na tama kulloto no hai ake te tama raa ki noho hemuu, Emeia Bartimeus ku kakanna ake hakamaroa roo ma, “Tamariki Devit, hai aroha mai anau!”

⁴⁹ Jisas kutuu, tena ki meake, “Kanna atu te tama raa ki hamai.”

Kito na tama raa ki kanna ake te tama karemata sseni raa, tena ki meake, “Auu se maanatu! Mahike i aruna, Tama raa e kanna atu ma akoe ki haere ake.”

⁵⁰ Kito te tama raa ki peesia na hekau aia e kkahu raa, tena ki llee no tuu i aruna no haere atu iaa Jisas raa.

⁵¹ Kito Jisas ki vahiri ake, “Hea akoe e hihai ma Anau ki ppena ma akoe naa?”

Tena te tama karemata sseni raa ki meake, “Rabai, anau e hihai ma anau ki kite hakaraoi.”

⁵² Tena Jisas ki meake, “Haere, te hakatina akoe naa e mee akoe no tauareka.” Tesaita naa koi te tama raa ku kite no tautari atu vaa muri Jisas.

11

Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he Tuku

(Matiu 21.1–11; Luk 19.28–40; Jon 12.12–19)

¹ Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae ina matakaina Betfage laaua ma Betani, taapiri ite Mouna e hhomo na Oliv raa. Na tama raa ku tappiri i Jerusalem, tena Jisas ki kauna tokorua na disaipol Aia raa ki oo i mua

² ma natattara nei: “Oo ite matakaina etuu imua raa. Tesaita koorua ettae aturaa koorua eme kikkite te donki koi pupunua e haihai tera se hai tama roo ni kake notere. Vvete te manu naa, tena koorua ku hakattaki mai ite kina nei.

³ Ia kame hetama evahiri atu ma koorua evvete te manu naa kiaa, tena koorua ku meake te tama naa pera ma TeAriki e hihai te manu nei paa saaita koi, tena ki oti Aia ku kou mai hakaraoi te manu nei.”

⁴ Kito tokorua raa ki oo no kkite te donki e haihai taapiri te totoka te hare. Tokorua raa ku vvete te manu raa,

⁵ tena na tama e ttuu vaa raa ku vahiri ake tokorua raa ma, “Koorua e vvete te donki naa kiaa?”

⁶ Tena tokorua raa ki meake hea Jisas nitattara ake laaua raa, tena na tama raa kitia ki tokorua raa kitoo te manu raa.

⁷ Tokorua raa e hakattaki ake te donki raa iaa Jisas, tena killetu na kaukahu laaua raa iaruna te manuraa, tena Jisas kikake iaruna. ⁸ Tammakiroo na tama kusosora na kaukahu laatou raa iaruna te mateara, tena alaa tama ku tutuu na launiu i roto na paupaku vaa raa no sosora hoki iaruna te mateara.

⁹ Tena na tama e oo vaa mua ia ma na tama e oo mai vaa muri raa ku kaamata no vavaa ma,

“Hakammaha TeAtua!

TeAtua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa TeAriki raa!

¹⁰ TeAtua e hakatapu te Tama ku Tuku pera ma te tuku Devit, te tipuna taatou i mua raa!

Hakammaha TeAtua!”

¹¹ Jisas kutae i roto Jerusalem, tena Aia ki haere i roto te Hare Tapu raa, tena ki tuu no matamata na mee hakaatoa i hare raa. Ia te saaita naa hoki te mee raa ku hiahi haeo roo, tena Aia ma te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa ku oo i Betani.

Jisas e hakamate ake te laakau fik

(Matiu 21.18-19)

¹² Te aho taiao raa, na tama raa ku tiaki Betani no vakkai i Jerusalem, tena Jisas ku rono te hikai.

¹³ Aia e kite te laakau fik etammaki na laumea etuu i mmao, tena Aia ki haere atu ma kimmata ma e isi na hua e mmau. Emeia te saaita Aia ni tae i te kina te laakau raa, Aia e kite koi na laumea, e mee teenaa seai ma ko te saaita na fik raa e me ki hhua.

¹⁴ Tena Jisas ki meake te laakau raa, “Se hai tama hoki e me ki kkai na hua akoe.”

Na disaipol raa e llono Jisas e meake te laakau raa.

Jisas ku haere i te Hare Tapu

(Matiu 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Te saaita na tama raa ni ttae i Jerusalem, Jisas ku haere i te Hare Tapu raa no hakaise na tama e suisui na mee vaa hare raa. Aia e hakahuri na tebol na tama e sesenisi na sileni raa, tena ki hakahuri na tuai na tama e nnoho no suisui na rupe raa,

¹⁶ tena Aia kippui ki se hai tama e amo he mee vaa roto te Hare Tapu raa.

¹⁷ Kito Aia ki akoako ake na tama raa ma: “Na tattara TeAtua nei e mmau i roto te Launiu Tapu ma, ‘Te Hare Tapu Anau nei e me ki kannaria pera ma he hare lotulotu na tama na henua hakaatoa.’ Emeia kootou e huri te hare nei ki mee mo hare na tama kailallao!”

¹⁸ Na maatua hakananniu ia ma na tama poroporo na tuaa raa kullono na tattara Jisas raa, kito na tama raa ki seseen he ara ma kitaa Tama raa ki mate. Na tama raa e mattaku Jisas, maitaname te kanohenua raa e mamahharo roo i na akoako Tama raa.

¹⁹ Te saaita te mee raa ku hiahi, Jisas ma na disaipol Aia raa ku tiaki te matakaina raa no oo.

Na mahi te hakattina

(Matiu 21.20-22)

²⁰ Tena tetahata te aho taiao raa na tama raa ku oo hoki vaa te mateara raa, tena kikkite te laakau fik raa.

Telaakau raa ku mate kaamata na patiaaka iraroraa haere nottae i aruna telaakau raa hakaatoa.

²¹ Pita ku maanatu na tattara Jisas ni meake te laakau raa, tena aia ki meake Tama raa ma, “Rabai, kira ake te laakau akoe ni hakamate ake raa ku mate!”

²² Kito Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ki isi na hakattina i TeAtua.

²³ Anau e meatu te hakamaoni: kame he tama e meake te mouna raa ma, ‘Haere no llee i roto te lottai’, te mouna naa e me ki haere nollee i roto telottai kame te tama naa se mamannatu tammaki, tena ki hakattina hoki ma hea aia ni meake raa e me ki hakamaoni.

²⁴ Tera hea Anau e tattara atu kootou ma, te saaita kootou e lotu no kainno ake TeAtua niaa kootou e hihhai raa, tena kootou ki hakattina pera ma kootou e me ki too na mee raa, tena TeAtua e me kikou atu niaa kootou e kainno ake Aia raa.

²⁵ Te saaita kootou e ttuu no lotu, tena kootou ki ssirihia ni haeo peehee kootou e isi ma alaa tama ki lavaa te Tamana kootou i te vaelani raa tessirihia niaa kootou e ppena e ssara raa.

²⁶ [Kame kootou se ssirihia na haisara alaa tama, tena te Tamana kootou i te vaelani raa selavaa te ssirihia niaa kootou e ppena e ssara raa.”]

Namahi Jisas

(Matiu 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Jisas ma na disaipol Aia raa kuttae hoki i Jerusalem. Tena te saaita Jisas ni haere peeraa i te Hare Tapu raa, na maatua hakananniu raa, na tama poroporo na tuua ia ma na tama hakamattua na Jiu raa ku oo ake ia Jisas raa

²⁸ no vahiri ake Tama raa ma, “Ni mahi peehee Akoe e isi kippena na mee nei? Koai te tama e kou atu na mahi Akoe naa?”

²⁹ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Anau e me ki vahiri atu he vahiri hokotahi, tena kame kootou e sui muri mai te vahiri Anau nei, tena Anau e me ki meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena na mee nei.

³⁰ Kootou ki mee mai Anau, na mahi Jon e isi ki hakoukou tapu na tama raa ni mahi e o mai i hee: ni mahi e o mai TeAtua ma ni mahi koi na tama i te maarama nei raa?”

³¹ Na tama raa ku kaamata no kooti hokolaatou ma, “Taa-tou e me ki meake peehee? Kame taatou e meake ma, ‘Ni mahi TeAtua’, tena Aia e me ki mee mai ma, ‘Kaa kootou se hakattina Jon naea?’

³² Emeia kame taatou e meake ma, ‘Ni mahi koi na tama i te maarama nei!’ ” (Na tama raa e tattara peenei raa e mee laatou e mattaku maitaname te kanohenua raa e hakattina ma Jon he profet hakamaoni.)

³³ Kito na tama raa ki meake Jisas ma, “Maatou se illoa.”

Tena Jisas ki meake, “Tena Anau hoki selavaa te meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena na mee nei.”

12

Te tattara hurihuri na tama e lollohi te paupaku

(Matiu 21.33–46; Luk 20.9–19)

¹ Tena Jisas ki tattara ake te kanohenua raa te tattara hurihuri ma, “Teeraa hetama ettori na hua nagrep iroto te paupaku aia, tena kippui areha te paupaku raa. Te tama raa etanattana te kina ki kumikumi na hua, tena ki hakatuu te paa hare palluna kinnoho na tama no lollohi te paupaku raa. Tena te tama raa ki kou ake te paupaku raa i na tama ki lollohi, tena aia ki horau i te henua e mmao.

² Te saaita na hua raa kulleu raa, te tama hakamaatua te paupaku raa kukauna te tama hehekau aia raa ki haere notoo tetuhana aia raa i na tama e lollohi te paupaku aia raa.

³ Tena na tama e lollohi te paupaku raa kitaohi te tama hehekau raa notaa te tama raa, tena ki hakaise te tama raa i taha se hai mee e kou ake.

⁴ Te tama hakamaatua te paupaku raa kukauna teeraa tama hehekau aia, kito na tama e lollohi raa kiriki te pohouru te tama raa, tena kippena na mee sakkino roo i te tama raa.

⁵ Kito te tama hakamaatua raa ki kauna teeraa tama hehekau hoki, tena na tama raa ktaa te tama raa no mate. Tammaki na tama hehekau te tama hakamaatua raa ni kauna raa e ttiri na hakalono llihu e ssau pera ma na hakalono llihu na tama hehekau kaamata raa ni ttiri raa hoki.

⁶ Te tama hakaoti e ttoe ki haere raa ko te taupeara te tama hakamaatua tera aia elaoi mahi raa. Te hakaoti roo aia ki kauna te taupeara aia raa ki haere no mmata na tama e lollohi te paupaku raa. Tena aia ki tattara ma, ‘Anau e iroa na tama naa e me ki hakammaha te tama anau nei.’

⁷ Emeia na tama e lollohi te paupaku raa e tattara hokolaatou ma, ‘Teenei te taupeara te tama hakamaatua te paupaku nei. Oo mai, taatou ki taa te taupeara nei ki mate, tena taatou kutoo na mee hakaatoa aia ettinoraa ma taatou!’

⁸ Kito na tama raa ki ttaohi te taupeara raa no taa no mate, tena ki peesia te tinotama te taupeara raa itaha ma te paupaku raa.”

⁹ Kito Jisas ki vahiri ake “Kaa hea te tama hakamaatua raa e me kippena? Tama raa e me ki hamai notaa na tama raa ki mmate, tena kutoo te paupaku raa no kou ake alaa tama ki lollohi.

10 Hakamaoni kootou ku oti te ppau na tattara nei i roto te Launiu Tapu ma,
 'Te hatu na tama e hakatuutuu na hare raa ni hakahekeheke ma e haeo raa,
 ko te hatu e mmauroo hokoia i aruna na hatu hakaatoa.

11 TeAtua e pena na mee nei,
 tena na mee nei e tiputipu laoi roo!' "

12 Tena na tama hakamattua na Jiu raa ku hahaivi ma ki hakapiki Jisas, e mee laatou e illoa ma te tattara hurihuri Jisas raa e tattara koi laatou. Emeia laatou e mattaku i te kanohenua raa, tena laatou ki tiaki Jisas no oo i taha.

Te vahiri te suisui na takis
(Matiu 22.15-22; Luk 20.20-26)

13 Eisi na Farisi ia ma alaa tama te kuturana Herot raa nikaunaria kioo ia Jisas ma kitaaiki Tamaraa ma na vahiri.

14 Na tamaraa e oo no meake Jisas ma, "Rabai, maatou e illoa ma Akoe he tama e tattara te hakamaoni, tena Akoe se mamaanatu tammaki ma ni hakataakoto peehee na tama e isi. Akoe se maanatu hoki ma ni mahi peehee na tama e isi, e meia Akoe e akoako ake na tama te hakamaoni na mee TeAtua e hihai raa. Tena mee mai maatou, eaa e sara ma na tuua taatou raa ki sui ake na takis raa i te tuku i Rom raa? Taatou e me ki sui ake ma sei?"

15 Emeia Jisas e iroa i te vahiri na tamaraa e vahiri mariu ake raa, tena Aia ki meake, "Aiea kootou e hahaivi ma ki taai ki Anau naea? Kou mai he sileni ki mmata Anau."

16 Tena na tamaraa ki kou ake te sileni, kito Jisas ki vahiri ake, "Teenei he pohouru ia he inoa aii?"

Kito na tamaraa ki meake, "He pohouru, ia he inoa te tuku i Rom."

17 Tena Jisas ki meake, "Tena kootou ku sui ake te tuku raa hea te tuku raa e ttino, tena ku kou ake TeAtua hea TeAtua e ttino."

Na tamaraa ku mahharo roo i na tattara Jisas raa.

Te vahiri i te ora muri
(Matiu 22.23-33; Luk 20.27-40)

18 Tena eisi na Sadyusi, na tama e mee ma se hai tama e lavaa te ora muri i taha ma te mate raa ku oo ake no meake Jisas ma,

19 "Rabai, Moses e taataa mai te tuua nei i taatou ma, 'Kame he tanata e mate notiaki te hine aia raa se isi na tamalliki, tena tetaina aia raa e me kiavana te tautukaha raa ki hura tama te hine raa, tena na tamalliki raa e me ki mee pera ma ni tamalliki te tanata mua aia ku mate raa.'

20 Tena eisi tokohitu na hai taina: Te tama matua raa e avana no mate se hai tamalliki.

21 Tena te tama e pare ake raa ku avana te tautukaha raa, tena aia hoki e mate se hai tamalliki. Tena te tama haka-toru raa ku avana no mate se hai tamalliki hoki,

22 ia tena tokohitu na haitaina raa hakaatoa ni avvana te hine raa no mmate se hai tamalliki. Tena kiotiroo te hine raa ku mate.

23 Ia te saaita na tama e mmate raa hakaatoa ku mahhike no ora ite aho te ora muri raa, te hine raa e me ki avana aii? E mee te tokohitu na haitaina raa hakaatoa ni avvana te hine raa."

24 Kito Jisas ki meake na tama raa, "Kootou e ssara hao! Tena kootou e illoa hea? E mee kootou se illoa te Launiu Tapu ia ma na mahi TeAtua.

25 Maitaname te saaita na tama e mmate raa ku mahhike no ora raa, na tama raa e me kimee pera ma ni ensel ite vaelani, tena laatou selavaa te avvana.

26 Ia tena ite vahi na tama e mmate no ora muri raa, kootou se hai vahao e ppau i roto te Launiu Moses ite kina e tattara ite pupu e ura raa? Te Launiu raa etaataa ma TeAtua e meake Moses ma, 'Anau ko TeAtua Abraham, TeAtua Aisak ia ma TeAtua Jekop*.'

27 Aia ko TeAtua na tama e ora, ia seai ma HeAtua na tama e mmate raa. Kootou e ssara roo!"

Te tuua e hakanaaniu
(Matu 22.34-40; Luk 10.25-28)

28 He tama poroporo na tuua e noho ite kina raa no rono na Sadyusi raa e hakataukoti ma Jisas. Tena aia ekite hoki pera ma Jisas e kouake na tama raa na hakataakoto taualleka, kito aia ki haere atu iaa Jisas ma te vahiri nei: "He tuua peehee e hakanaaniu i na tuua raa hakaatoa?"

29 Tena kito Jisas ki meake, "Te tuua e hakanaaniu raa e mee peenei:

'Hakallono mai Israel hakaatoa!
TeAriki† TeAtua taatou raa ko TeAtua hokotahi koi.

30 Laoi TeAriki TeAtua kootouraa ma na hatumanava kootou,

na anana kootou,
na hakataakoto kootou ia ma na mahi kootou.'

31 Te tuua hakarua e hakanaaniu raa e mee peenei,
'Laoi alaa tama pera ma kootou e lao kootou hokkootou.'
Se hai tuua e hakanaaniu i aruna na tuua e rua nei."

32 Kito te tama poroporo na tuua raa ki meake Jisas ma, "Rabai, tauareka roo! Akoe e tattara hakamaoni pera ma TeAriki Hokoia ko TeAtua, tena se hai atua peeraa hoki, TeAtua Hokoia koi.

* 12:26 12.26 tokorua nei ko na mmate roo i mua Moses † 12:29 12.29 TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Deut 6.4-5. I roto ite Old Testament se isi TeAriki e mea e isi koi Jihova

³³ Tena kulaoi TeAtua ma na hatu manava kootou raa, na hakataakoto ia ma na mahi kootou raa, tena kulaoi hoki alaa tama pera ma kootou elaoi kootou hokkootou raa e hakanaaniuroo iaruna ma kootou kihokiake na hoki na manu ia ma alaa hoki peeraa hoki i TeAtua."

³⁴ Jisas e rono pera ma na tattara te tama raa e mattonu, tena Aia ki meake te tama raa ma, "Akoe se mmao i taha ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa."

Tena i muri te mee nei na tama raa ku mattaku te vahiri ake Jisas alaa vahiri hoki.

Te vahiri i te Mesaia

(Matiu 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Jisas e vahiri ake te vahiri nei tesaaita Aia ni akoako i roto te Hare Tapu raa ma, "Na tama poroporo na tuaa raa e lavaa peehee tetattara ma te Mesaia raa he mokopuna Devit?"

³⁶ TeAnana Tapu raa ni tau i roto Devit no tattara ma: 'TeAtua e meake TeAriki anau raa ma, noho i te vahi lauaa Anauraa kitaeroo tesaaita Anau e tuku na tama e kirilloto Akoe raa i raro na tapuvae Akoe raa.'

³⁷ Devit hokoia e kanna Tama raa ma 'TeAriki.' Tena kaa te Mesaia raa e lavaa peehee te mee pera ma he mokopuna Devit?"

Lollohi hakamattonu i na tama poroporo na tuaa

(Matiu 23.1-36; Luk 20.45-47)

He kanohenua e rahi e nnoho hakaraoi roo no hakalollono Jisas e tattara raa.

³⁸ Jisas e akoako ake na tama raa, tena Aia ki meake ma, "Hakamattonu inatama poroporo natuaa tera e hihhai ki hahae ma na hekaulolloa raa, tena e hihhai hoki ki hakammaharia i na kina na maket raa.

³⁹ Ia na tama raa e hihhai hoki ki nnoho ma na tama hakamatua i roto na harelotu ia ma na kina taualleka i na kina na kai e llahi raa.

⁴⁰ Na tama raa e hailavvaka no kailallao na hare na tautukaha hline raa, tena ki hakatannata hoki ma laatou etoo na lotu lolloa. Na hakalono llihu na tama naa e me ki haeo rool!"

Te hoki te tautukaha hine e hakaaroa

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jisas e noho taapiri te kina te papa e ponopono na sileni te Hare Tapu raa, tena Aia ki matamata ake te kanohenua raa e oo ake no ponopono na sileni laatou raa i roto te papa raa. Tammaki na tama haisileni e ppono tammaki na sileni.

⁴² Tena he tautukaha hine e hakaaroa e haere ake no ppono e rua na sileni.

⁴³ Tena Jisas ki kanna ake na disaipol Aia raa no meake ma, "Anau e meatu te hakamaoni pera ma te hoki te tautukaha hine e hakaaroa nei raa e raka roo ma na hoki na tama hakaatoa.

⁴⁴ Maitanane na tama raa e kou ake na sileni, tena e isi koi na sileni emmoe. Ia te hine nei niaina roo ma aia e hakaaroa, e mea aia epono na sileni hakaatoa aia e isi raa. Te hine raa e hoki ake na sileni hakaatoa aia e isi ki tokonaki aia raa."

13

Jisas ku tattara i te maseu te Hare Tapu

(Matiu 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Jisas ku tiaki te Hare Tapu raa no haere, tena he disaipol na disaipol Aia raa ku meake ma, "Rabai, kira ake! Te hare raa ma na hatu raa e tiputipu taualleka roo!"

² Tena Jisas ki meake te disaipol raa, "Ako e kite te hare e rahi nei? Sehai hatu eme kimmau ite kina aia emmau raa; na hatu hakaatoa eme kihhopo no maoha iraro."

Na hakalono llihu e me ki ttae mai

(Matiu 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Jisas e noho i aruna te Mouna e hhomono na Oliv raa, tena ki ana atu peeraa ite Hare Tapu raa. Kito Pita, Jems, Jon, tena Andru ki oo ake hokolaatou no noho ma Jisas.

⁴ Tena na tama raa ki meake, "Tattara mai maatou ma na mee nei e me ki kapihi mai vahao hee, tena ku tattara mai hoki ma ni hokatu peehee maatou e me ki kkite ki huri mai pera ma na mee nei ku mee ki kapihi mai."

⁵ Kito Jisas ki meake, "Lollohi hakamattonu ki selavaa ni tama e oo atu no malliu atu kootou.

⁶ Tammaki na tama eme ki oo atu ma laatou e tattara ite vahi Anau, tena ku tattara ma, 'Anau ko te Mesaia!' ia na tama naa e me ki malliu ake hoki tammaki na tama.

⁷ Tena auu semamannatu tammaki te saaita kootou e llono te ttani na kapipihi tappiri atu ia ma na rono na taua emmao raa. Na mee e me ki kapihi atu, e mea na mee nei se huri atu pera ma te maarama nei ku hamai te hakaoti.

⁸ Na henua e me ki ppuhu hokolaatou, tena na tuku raa hoki e me ki ppuhu hokolaatou. Na henua hakaatoa e me ki ttiri na ruru henua, ia e me ki ttiri hoki te hikkai. Tena na mee nei hakaatoa e ssau koi pera ma na hakalono llihu kaamata roo te hine ku mee ki mamaoha raa.

⁹ "Kootou hokkootou kilollohi. Kootou e me ki hakapiki ria no kkave i na hare kot. Kootou e me ki riki ria i roto na hare lotu na Jiu, tena kootou e me ki ttuu i mua na tama hakamattua ia ma na tuku raa no tattara ake te Rono Tauareka raa i na tama raa.

¹⁰ Emeia kootou kitakutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama roo hakaatoa i mua te aho hakaoti raa e tae atu.

¹¹ Kame kootou e hakaipiki ria no kkave i na hare kot, tena kootou ki se mamannatu tammaki i mua te kot raa ma ni tattara peehee kootou e me ki tattara; ia te saaita ki kot raa e ttae, tena kootou ku tattara ake ni tattara peehee e uru atu i roto na mannatu kootou raa e mee TeAnana Tapu raa e me ki kou atu na tattara kootou e me ki tattara raa.

¹² “Na tama e me ki kou ake na taina laatou raa ki taai ki mmate, tena na tamana na tamalliki raa e me ki ppena peeraa hoki i na tamalliki laatou raa. Na tamalliki raa e me ki huri sara no taa na maatua laatou raa ki mmate.

¹³ Na tama hakaatoa e me ki se hihhai kootou e mee kootou e tauttari Anau. Emeia te tama e tuu mmou i te hakatina aia no tae te hakaoti raa e me ki ora.

*Te saaita na hakalono lihu
(Matiu 24.15-28; Luk 21.20-24)*

¹⁴ “Kootou e me ki kkite te hao raa e hamai no tuu i te kina aia setau tetuu raa.” (Akoe tetama e ppau raa: ki iroa te hakataakoto te tattara nei!) “Tena na tama i Judia raa e me ki huro i na kina na mouna raa no mmuni.

¹⁵ Tetama enoho iaruna tetauhuhu te hare aia raa selavaa tetiho no haere ihare ma kitoo niaa aia e hihai ki too raa.

¹⁶ Tetama i roto te paupaku raa selavaa te vaakai ihare ma ki too te kaukahu aia raa.

¹⁷ Na aho naa e me ki hao roo ma na hhine e hai ttama raa ia ma na hhine e isi na tamalliki pammee raa!

¹⁸ Lotu no kainno ake TeAtua kiselavaa na mee nei e kapihi atu i te saaita te matani telaki raa e maairi raa.

¹⁹ Maitaname na hakalono lihu na aho naa e me ki hao roo iaruna ma na hakalono lihu te maarama nei ni isi imuaraa, kaamata tesaaita TeAtua ni pena iho te maarama nei raa haere no tae mai te aho nei. Ia e me ki selavaa hoki ni hakalono lihu peenei e hhura mai i muri.

²⁰ Emeia TeAtua ku oti tettuu na aho raa no moisi, ia peeraa TeAtua ki settuu na aho raa no moisi, se hai tama taatou elavaa te ora. TeAtua ettuu na aho raa no moisi e mee Aia e maanatu na tama Aia ni hirihiri raa.

²¹ “Tena kame hetama e meatu ma, ‘Kira mai, teenei te Mesaia nei!’ ia sei naa aia ku meatu ma, ‘Kira ake, teeraa te Tama raa!’ tena auu se hakattina te tama naa.

²² Maitaname na mesaia ia ma na profet malliu raa e me kittae atu. Na tama raa e me kippena na mirakol ia ma na mee taualleka ma ki malliu ake na tama TeAtua ni hirihiri raa, kame laatou elavaa.

²³ Kootou ki ttuu mmou! Anau ku oti te tattara atu na mee roo hakaatoa i mua na mee naa e kapihi atu.

*Te Tamariki te Tama nei e me ki hamai
(Matiu 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴ “I muri na aho na hakalono llihu raa, telaa raa e me ki haere no pouri, tena te maremo raa e me ki se lavaa te tii,

²⁵ tena na hetuu i te vaelani raa e me ki maoha i raro, tena na mahi na mee i te lani raa e me ki oo sara ma na ara laatou e hahae raa.

²⁶ Tena te Tamariki te Tama nei e me ki hamai i aruna na pukureurehu ma na mahi hai mmahi.

²⁷ Te Tama raa e me ki kauna na ensel raa ki oo i na kina hakaatoa i roto te maarama nei raa no hakkutu hakaatoa na tama Te Atua ni hirihiri raa.

Te tattara hurihuri te laakau fik

(Matiu 24.32–35; Luk 21.29–33)

²⁸ “Te fik raa e me ki akoako atu he hakataakoto. Te saaita na laumea na raraa te laakau raa ku tilottilo roo, kootou e me ki illoa pera ma te saaita nalaakau e me ki h homo taualleka raa ku mee ki tae mai.

²⁹ Ia e ssau hoki, te saaita kootou e kkite na mee nei hakaatoa e kapihi atu raa, kootou e me ki illoa pera ma te saaita raa ku taapiri mai, ia ku tanattana koi ki hamai.

³⁰ Mannatu pera ma na mee nei hakaatoa e me ki kapihi mai i mua na tama hakaatoa e nnoho te saaita nei raa e mmate.

³¹ Te vaelani ma te maarama nei e me ki oti, e me ia na tattara Anau raa se lavaa te oti.

Se hai tama e iroa te aho ia ma te saaita

(Matiu 24.36–44)

³² “Tena se hai tama e iroa te aho ia ma te saaita hee roo na mee nei e me ki kapihi mai, niaina na ensel i te vaelani, ia te Tamariki hoki Te Atua raa se iroa; te Tamana Hokoia koi e iroa.

³³ Lollohi hakamattonu, tena ku tanattana, e mee kootou se illoa ma te saaita hakamaoniraa e me ki tae atu vahao hee.

³⁴ Te ahonaa e me ki ssau pera ma te tama kumee ki horau i te henua e mmao, tena ki tattara hakaraoi ake roo na tama hehekau raa niaa na tama raa e me ki ppena raa, tena ki tiaki ake na tama hehekau aia raa ki lollohi. Aia e meake hoki te tama etuu te totokaraa ki rorohi hakapuru roo.

³⁵ Ia tena lollohi hakamattonu, maitaname kootou se illoa te saaita te tama hakamaatua raa e me ki hamai i hare. Ka oti te tama raa ku hamai te hiahi, seainaa te tuapoo, seainaa te uru te ata, ia seainaa te saaita te laa raa ku hopo ake.

³⁶ Ka oti aia ku hakateki no hamai no kite kootou e mmoe heilloa.

³⁷ Ia hea Anau e tattara atu kootou nei, Anau e tattara ake hoki na tama hakaatoa ki lollohi hakamattonu!”

14

Te hakataakoto ma ki taa Jisas ki mate

(Matiu 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ E rua na aho i mua te Kai te Pasova ia ma te Kai te Haraoa Mannihi raa, na maatua hakananniu ia ma na tama poro-poro na tuua raa ku sesee he ara ma ki hakaipiki hemuu Jisas, tena ku taa Tama raa ki mate.

² Na tama raa e tattara ma, "Taatau selavaa te ppena te hakataakoto nei te saaita te kai raa, maitaname te kanohenua raa e me ki lloto."

Te hine e amuhi Jisas i Betani

(Matiu 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Jisas enoho i Betani i te hare Saimon te tama ni kaina te manumanu hao imua raa. Jisas enoho no kai, tena he hine ki haere ake i hare ma teloo manoni e pena koi na nad tera esui mmaharoo. Te hine raa e taaraki teloo manoni raa no nnini i aruna te pohouru Jisas raa.

⁴ Tena eisi na tama ennoho i te kina raa ku lloto roo, tena ki tattara hokolaatou ma, "E isi te tauareka te hine raa e ninnini puamu teloo manoni raa?"

⁵ Teloo manoni raa e tau roo te kou ake ni tama kisui toru huitarau na sileni, tena ku too na sileni raa no kou ake na tama hakaalloha raa!" Kito na tama raa ki tattara lloto ake roo te hine raa.

⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Tiaki te hine naa! Aiea kootou e tattara lloto ake te hine naa naea? Te hine nei e pena te mee e tauareka roo i Anau.

⁷ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi roo ma kootou, tena he saaita peehee kootou e hihhai ki tokonaki na tama naa, kootou e lavaa te tokonaki koi. Emeia Anau selavaa te noho tahi roo ma kootou.

⁸ Te hine nei e pena hea aia e lavaa te ppena; Aia e nnini teloo manoni raa i aruna te tinotama Anau ma ki tanattana te tinotama Anau raa i mua Anau e tanuria.

⁹ Anau e meatu te hakamaoni pera ma hea te hine nei e ppena raa e me ki mee pera ma he hakamaarona aia te saaita na tama e takutaku te Rono Tauareka nei i na kina hakaatoa i roto te maarama nei."

Judas e hakari ake Jisas i na maatua hakananniu

(Matiu 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Tena Judas Iskariot, he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa ku haere no meake na maatua hakananniu raa ma Aia e me ki hakari ake Jisas i na tama raa.

¹¹ Na tama raa ku hihhiaroo te saaita laatou nillono na tattara Judas raa, tena laatou ki meake ma laatou e me ki kou ake ni sileni. Tena Judas ku kirakira he saaita e tauareka ma ki hakari ake Jisas i na tama raa.

*Te Kai te Pasova**(Matiu 26.17-25; Luk 22.7-14; 22.21-23; Jon 13.21-30)*

¹² Te aho kaamata roo te Kai te Haraoa Mannihiraa; teenaa ko te aho natama eme kitaa nasipsip kikkai te Kai te Pasovaa, tena na disaipol Jisas raa ku vahiri ake Jisas ma, "Te kina hee Akoe e hihai ma maatou kioo no tanattana te Kai te Pasovaa ma Akoe?"

¹³ Tena Jisas kikauna tokorua na disaipol ma na tattara nei: "Oo i roto te matakaina erahiraa, tena he tanata e amo teloo vai eme kittiri koorua. Tauttari tetama naa

¹⁴ kitae te hare aia e ururaa, tena koorua ku meake te tama hakamaatua te hare naa ma, "Te Rabai raa e mee ma, "Teehee te rum Anau ma na disaipol Anau raa e me kikkai te Kai te Pasovaa naa?"

¹⁵ Tena tetama naa e me kihuri atu te rum e rahi i aruna, ku oti te tukutuku hakaraoi. Tena koorua ku tanattana mai na mee hakaatoa kioo atu maatou."

¹⁶ Tokorua raa eoo i roto te matakaina raa nokkite nameeraa essauroo pera ma hea Jisas nitattara ake laaua raa. Kito tokorua raa ki tanattana na kai e me kikkai te kai te Pasovaa.

¹⁷ Te mee raa ku hiahi, tena Jisas ku haere ake ma te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa.

¹⁸ Na tama raa kunnoho ma kikkai, tena Jisas ki meake, "Anau e meatu kootou; he tama kootou eme kihakari ake Anau inatama ekirilloto Anau raa, emeia tetama naa e noho no kai ma Anau i te kina nei."

¹⁹ Na hakataakoto na disaipol raa ku hao roo, tena laatou ki vahihhiri ake Jisas tama taki ttahi ma, "Akoe ma e tattara koi anau?"

²⁰ Kito Jisas ki meake, "He tama i roto kootou te sanahuru ma rua na disaipol naa, teenaa ko tetama eme kittoki te haraoa aia raa i roto te parete Anau ettoki te haraoa Anau raa.

²¹ Te Tamariki te Tama nei e me ki mate pera ma te Launiu Tapu raa e tattara; emeia tetama eme kihakari ake te Tamariki te Tama nei e mee kihao roo! E me ki tauareka roo ma tetama naa peeraa aia ki se haanau iho i te maarama nei."

*Te Kai Hakaoti Te Ariki**(Matiu 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Korin 11.23-25)*

²² Laatou koikkai koi, tena Jisas kitoo te haraoa raa nolotu ake Te Atua, tena kittahi te haraoa raa no kou ake na disaipol raa, tena Aia ki meake, "Too te haraoa nei, te nei ko te tinotama Anau."

²³ Tena Jisas ki too te kapu raa no hakammaha ake Te Atua, tena ki kou ake te kapu raa i na disaipol raa, tena na tama raa hakaatoa ki unu te kapu raa.

²⁴ Kito Jisas ki meake ma, “Teenei ko te toto Anau tera e nniniatu kitokonaki tammaki na tama, te toto Anau nei e huri atu te hakamaoni te tattara e ivi TeAtua raa.

²⁵ Anau e meatu kootou pera ma Anau se lavaa hoki te unu te wain nei ki tae roo te aho Anau e me ki unu te wain hoou i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

²⁶ Tena na tama raa ki huhua te rue te lotu raa, tena ki oo peeraa i te Mouna e hhomo na Oliv raa.

Jisas e meake ma Pita e me ki kore e toru na vahao

(Matiu 26.31–35; Luk 22.31–34; Jon 13.36–38)

²⁷ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kootou hakaatoa e me ki huro itaha, tena kutiaki Anau, e mee te Launiu Tapu e tattara ma,

‘TeAtua e me ki taa te tama rorohi na manu raa, tena na sipsip raa e me ki maaseu huri.’

²⁸ Emeia tesaaita Anau e me kimahikemuri itaha ma temateriaa, Anau e me ki haere imua kootou no haere i Galili.”

²⁹ Kito Pita ki meake, “Niaina ma na tama nei hakaatoa e huro itaha ma Akoe, emeia anau selavaa roo tetiaki Akoe!”

³⁰ Tena Jisas ki meake Pita, “Anau e meatu te hakamaoni pera ma imua temanutaneraa etani erua na vahao te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.”

³¹ Kito Pita kitattara hakappura ake ma, “Anau selavaa roo te kore, niaina anau e mate ma Akoe!”

Tena na disaipol raa hakaatoa kutattara ake pera ma Pita raa hoki.

Jisas e lotu i roto Getsemani

(Matiu 26.36–46; Luk 22.39–46)

³² Na tama raa e oo notta e ite kina e hui ma ko Getsemani raa, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Nnoho i te kina nei, Anau e me ki haere no lotu.”

³³ Tena Aia ki too Pita, Jems ia ma Jon no haere ma Aia. Jisas ku se hihai roo ki hakarono i roto te tinotama Aia raa, ia te hakataakoto hoki Aia raa ku haeo roo,

³⁴ tena Aia ki meake na tama raa, “Te aroha i roto te hatu manava Anau nei e rahi roo, tena Anau ku taapiri koi ki mate te aroha. Nnoho i te kina nei no lollohi.”

³⁵ Jisas e haere hakamarie koi, tena kitteiho no tuturi iraro nolotu ake TeAtua ma kame ehainauhie Aia ki se lavaa te too na hakalono llihu Aia e me ki too raa.

³⁶ Tena Aia kilotu ma, “Aba! Taku Tamana! Namee hakaatoa ehainauhie ma Akoe. Too te kapu te hakalono llihu nei itaha ma Anau. Emeia teenei seai ma he hihai Anau, tena ppena te hihai Akoe naa.”

37 Tena Aia ki vaakai no kite te tokotoru na disaipolraa kummo. Tena aia kimeake Pita, "Saimon, akoe e moe? Akoe se lavaa roo te ara ake he paa saaita?"

38 Tena Aia kimeake natamaraa, "Ara tahi, tena kulotu ake kiselavaa kootou tetteiho i nahahaaite. Te anana ra e mataora, e mea te tinotama ra e matanaena."

39 Kito Aia ki haere hakaraoi nolotu ake TeAtua pera ma Aia nilotu ake i mua ra koi.

40 Tena kioti Aia ki vaakai ake hakaraoi no kite na disaipolraa kummo heilloa roo; na tamaraa kuse lavaa roo te kkira nakaremata laatou. Tena laatou kuse illoa ma laatou kimeake peehee ia Jisas.

41 Jisas e haere nolotu te hakatoru navahao, tena ki vaakai ake no kite na disaipolraa e mmo koi, tena Aia kimeake, "Kootou koi mmo koi no hamalollo? Kutau peenaa! Te saaita hakamaoni ra kutae mai! Kira ake, te Tamariki te Tama nei kumee kinoho iraro namahi na tama haissara ra."

42 Mahhike i aruna kioo taatou. Kira ake, teenei te tama e me ki hakari ake Anau i na tama haissara ra!"

Jisas ku hakapikiria

(Matiu 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

43 Jisas koitattara koi te saaita Judas hetama iroto te sanahuru ma rua na disaipolraa kutae ake. Judas e haere ake ma te kanohenua namaatua hakananui, na tama poroporo natuaa ia ma na tama hakamatua na Jiu ra nikaunaria kioo ake ma na paraamo ia ma nalaakau ra.

44 Judas e meake te kanohenua ra te hakkatu ma, "Te tama anau emohonira ko te tama kootou ehiihai. Hakapiki te Tama naa, tena kutoo noo ma kootou."

45 Judas etae ake koi, tena aia ki haere tahi aturoo ia Jisas ra nomeake ma, "Rabai!", tena aia kimohoni Tama ra.

46 Kito na tamaraa ki hakapiki Jisas, tena ki taohi mmauroo Tama ra.

47 Tena hetama etuu itekina ra ku uhu te paraamo aia ra ntotu te katarina te tama hehekau tepohuru hakanaaniu na maatua ra no hopo.

48 Kito Jisas kimeake te kanohenua ra, "Kootou eoo mai ma na paraamo ia ma nalaakau kittaoi Anau pera ma Anau hetama sehailou?"

49 Teaho ma teaho Anau ennoho ma kootou iroto te Hare Tapu ra no akoako, tena kootou se hakapiki Anau. Emeia na tattara te Launiu Tapu ra e me kioo mai no hakamaoni."

⁵⁰ Tena na disaipol Jisas raa hakaatoa ku tiaki Tama raa no huro i taha.

⁵¹ He taupeara hokotahi e kkahu koi te paamaro makkini, e tautari atu vaa muri Jisas. Na tama raa e mee ma ki hakaipiki te tama raa,

⁵² tena te tama raa ki peesia te paamaro aia ni kkahu raa no tere se hai mee e kkahu.

Jisas ku tuu i mua na tama hakananniu

(Matiu 26.57-68; Luk 22.54-55; 22.63-71; Jon 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Na tama raa e too Jisas no kkhawe i te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa, tena na maatua hakananniu raa, na tama hakamattua na Jiu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa ku hakutu hakaatoa i te kina raa.

⁵⁴ Pita e haere tautari atu vaa muri no uru i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa. Tena aia ki noho i te kina raa ma na soldia raa no hakamamahana te ahi raa.

⁵⁵ Na maatua hakananniu raa ma na tama hakamattua na Jiu raa hakaatoa ku sesee ni ara ma kilavaa laatou te taa Jisas ki mate, e meia laatou se hai ara roo e lave.

⁵⁶ Tammaki na tama e oo ake no hatu na malliu laatou iaa Jisas, e meia na tattara na tama raa se hakanatahi hoki.

⁵⁷ Tena e isi na tama kuttuu i aruna no haatu na malliu laatou raa iaa Jisas ma,

⁵⁸ "Maatou ellono te Tama nei e tattara ma, 'Anau e me ki seu te Hare Tapu na tama e pena nei, tena i roto etoru na aho, anau e me ki hakatuu muri te hare tera se hai tama te maarama nei e me ki pena raa.' "

⁵⁹ Emeia na tattara na tama raa hoki se hakanatahi.

⁶⁰ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku mahhike no tuu i mua na tama raa hakaatoa no vahiri ake Jisas ma, "Akoe e isi na tattara e me ki tattara i te vahi na tattara na tama nei e hai atu Akoe raa?"

⁶¹ Emeia Jisas e tuu hemuu koi se hai tattara roo e meake. Tena te pohouru hakanaaniu na maatua raa ki vahiri ake hakaraoi hoki ma, "Akoe ko te Mesaia, te Tamariki Te Atua e Tapu?"

⁶² Kito Jisas ki meake, "Teenei Anau, tena kootou hakaatoa e me kikkite te Tamariki te Tama nei e noho i te vahi laaua Te Atua Hakanaaniu, tena Aia e me ki hamai i aruna na pukureurehu i te vaelani raa!"

⁶³ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku ssae na hekau aia raa, tena ki meake, "Maatou se hihhai ki too hoki ni tattara alaa tama.

⁶⁴ Kootou kullono koi na tattara hao Tama nei e tattara i Te Atua raa. Kaa kootou e mannatu maea?"

Te kanohenua raa hakaatoa ku hakaioo ake ma Tama raa ku sara, e tau te taia ria ki mate.

⁶⁵ Tena alaa tama na tama raa kukaamata no sasavare Jisas, tena kinnoa te paamaro raa na karemata Jisas, tena ki ttuki Tama raa. Kito na tama raa ki meake ma, "Tini ma koai te tama ni ttuki Akoe raa!" Kito na soldia raa ki oo atu no riki Tama raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18; 18.25-27)

⁶⁶ Pita koinoho koi iaho te hare te pohouru hakanaa-niu na maatua raa te saaita te taukupu hehekau te pohouru hakanaani na maatua raa ni haere ake.

⁶⁷ Te taukupuraa ekite Pita e hakamamahana i te vahi te ahiraa, tena aia kikkira hakamattonu ake roo iaa Pita, tena ki meake, "Akoe hoki e hahaere ma Jisas te tama i Nasaret raa."

⁶⁸ Emeia Pita e kore, tena ki meake, "Anau se iroa hea akoe e tattara naa." Tena Pita ki haere i taha ma te kina raa no ssae i aho. [Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.]

⁶⁹ Te taukupuraa ekite Pita i te kina raa, tena aia ki tattara ake na tama ettuu vaa raa ma, "Teenei he tama na tama raa hoki!"

⁷⁰ Tena Pita ki kore hakaraoi hoki.

Se roroa hoki, na tama e tuu vaa raa ku hai ake hoki Pita ma, "Akoe selavaa hoki te kore pera ma akoe se hai i roto na tama raa maitanane akoe he tama i Galili."

⁷¹ Tena Pita ki meake, "Anau e meatu pera ma anau e tattara te hakamaoni! Te Atua ki mee ki hakalonollihu kame anau se tattara te hakamaoni! Anau se iroa te Tama kootou e tattara naa!"

⁷² Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani tana hakarua, tena Pita ku maanatu na tattara Jisas ni meake aia ma, "I mua te manu tane raa e tani erua na vahao, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau." Tena Pita ku aroha roo no tanitani.

15

Jisas i mua Pailat

(Matiu 27.1-2; 27.11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

¹ Tahata poo na maatua hakananniura ku hakkutu hakavave ma na tama hakamattua na Jiu raa, na tama poroporo na tuua raa ia ma na tama hakananniuroo hakaatoa no hakatonutonu na tattara laatou. Kito na tama raa ki haihai na rima Jisas raa, tena ki hakattaki Tama raa no kou ake iaa Pailat raa.

² Kito Pailat ki vahiri ake Jisas ma, "Akoe ko te Tuku na Jiu?"

Tena Jisas ki meake "Teenaa koi akoe ku mee mai naa."

³ Na maatua hakananniura ku hai ake tammaki roo na tattara iaa Jisas,

⁴ kito Pailat ki vahiri ake hoki ma, “Akoe e me kituu hemuu koi peenaa? Hakarono na tattara na tama nei e hai atu Akoe raa!”

⁵ Jisas e tuu hemuu koi se hai tattara roo e meake, tena Pailat ku mahharo roo.

Jisas kumee ki ttiiria i aruna te kros

(Matiu 27.15-16; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16)

⁶ Na hetau hakaatoa te saaita te Kai te Pasova eaa, Pailat e me ki hakattana hetama karapusi te kanohenua raa e kainno ake aia ki hakattana ma laatou raa.

⁷ Tena hetama te inoa aia raa ko Barabas e noho i te hare karapusi te saaitanaa, emee aia nitaa tetama no mate te saaita laatou nippuhu raa.

⁸ Te kanohenua raa ku hakkutu ma ki kainno ake Pailat ki ppena hea laatou e hihhai pera ma na saaita i mua raa,

⁹ kito Pailat ki vahiri ake na tama raa ma, “Kootou e hihhai ma anau ki hakattana te Tuku na Jiu raa ma kootou?”

¹⁰ Emeia Pailat eiroa ma namaatua hakananniu raa e kouake Jisas iaia raa emee laatou emanava kkere Tama raa.

¹¹ Tena namaatua hakananniu raa ku tatakore ake te kanohenua raa ki meake Pailat ma ki hakattana Barabas ma laatou.

¹² Kito Pailat ki vahiri ake te kanohenua raa ma, “Kaa hea kootou e hihhai ma anau ki ppena i te Tama kootou e kanna ma he Tuku na Jiu raa?”

¹³ Kito te kanohenua raa ki vaa ake ma, “Ttii Tama naa i aruna te kros!”

¹⁴ Tena Pailat ki vaakai ake ma, “Kaa he sara peehee te Tama nei ni ppena?”

Na tama raa ku vaa ake hakamaroa roo ma, “Ttii Tama naa i aruna te kros!”

¹⁵ Pailat e hihai ma ki mee te kanohenua raa ki hihhia, tena aia ki hakattana ake Barabas i na tama raa. Kito aia ki meake na tama raa kiriki Jisas, tena ku too Tama raa no kkave no ttii i aruna te kros.

Na soldia raa ku tataussua Jisas

(Matiu 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶ Na soldia raa ku too Jisas no hakattaki i roto te hare Pailat raa (i te kina e hui ma te Pretorium raa), tena na tama raa ki kanna ake na soldia raa hakaatoa ki hakkutu ake.

¹⁷ Kito na soldia raa ki hakauru ake Jisas te kaukahu e ttea pouri raa, tena ki pena te hau i na laakau e tutuia raa no hakapiri ake i te pohouru Tama raa.

¹⁸ Tena na soldia raa ku tataussua ma laatou e hakammaha ake Tama raa ma, “Hakammaha te Tuku na Jiu!”

19 Na soldia raa eriki te pohouru Jisas raa ma telaakau, tena kisasavare Tamaraa, tena kitataussua ma laatou e hakamaru ake Tamaraa.

20 Na soldia raa kuotiroo tetataussua Jisas, kito natamaraa kiui te kaukahu etteapouriraa itaha, tena ki hakauru ake hakaraoi na kaukahu Tamaraa. Kito natamaraa ki hakattaki Tamaraa ma kittii i aruna te kros.

Jisas ku ttii ria i aruna te kros

(Matiu 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

21 Natamaraa eoo nottiri Saimon, hetama ehamai peeraa inamatakaina navahiraa ma kihaere iroto tematakaina erahiraa, tena na soldia raa kimeake tetamaraa kiamo te kros Jisas raa. (Saimon hetama i Sairini, tena aia ko te tamana Aleksanda laaua ma Rufus.)

22 Natamaraa e hakattaki Jisas notae i te kina e hui ma Golgota raa, e mee ma, "Te Kina te Ivi te Pohouru te tama."

23 Natamaraa ekouake te wain ehilo ma temaraseni e hui ma hemiraa ma kiunu Jisas, emeia Jisas ekkaro te unu.

24 Kito na soldia raa kittii Jisas i aruna te kros, tena ki vaevae na hekau Tamaraa ma laatou. Natamaraa e ttahao huhuu na hatu ki mmata ma koai te tama e me ki too he mee peehee i na hekau Jisas raa.

25 Te sivo te tahata na soldia raa ku ttii Jisas i aruna te kros.

26 Tena ki tattaa na tattara nei, "Te Tuku na Jiu" ma ki illoa natama te sara Tamaraa.

27 Na soldia raa ettii hoki tokorua natama kailallao ma Jisas, te tama i te vahi laaua, tena te tama i te vahi selaaau.

28 [Te mee nei e mee kihakamaoni tetattara te Launiu Tapuraa ma,

"Na tama e me ki tattara ma te Tamaraa e hukui ma natama kailallao."]

29 Natama eoo hakallakaraa kululluu na pohouru laatou, tena ki hai ake Jisas ma, "Akoe hetama! Akoe e mee ma Akoe e me ki seu te Hare Tapuraa, tena ku hakatuu hakaraoi te hare raa i roto e toru na aho!

30 Tena tiho mai vahao nei iraro ma te kros naa, tena ku tokonaki Akoe Hokoe!"

31 Na maatua hakananniu raa laatou ma natama poro-poro na tuaraa ku tataussua ake hoki Jisas. Natamaraa e tattara hokolaatou ma, "Tamaraa e tokonaki alaa tama, emeia Aia selavaa te tokonaki Aia Hokoia!

32 Taatou ki mmata ma te Mesaia, te Tuku natama Israel raa ehamai iraro ma te kros raa vahao nei, tena taatou e me ki hakattina i Aia!"

Tena tokorua natama kailallao ettiiria hoki i aruna na kros ma Jisas raa ku hai ake hoki Tamaraa.

*Jisas kumate**(Matiu 27.45–56; Luk 23.44–49; Jon 19.28–30)*

³³ Tena telaa latea te henua raa hakaatoa kupouri haere no tae roo te toru te hiahi.

³⁴ Tena te toru te hiahi Jisas ku tani ake hakamaroa ma, “*Eloi, Eloi, lema sabaktani?*” e mee ma, “Taku Atua, Taku Atua, aiea Akoe e tiaki Anau naea?”

³⁵ E isi na tama i te kina raa e llono Jisas, tena ki tattara ma, “Hakallono, Tama raa e kakanna ake Elaija!”

³⁶ Tena hetama kitereake ma tespans raa noppono i roto te wain raa, tena kinnoa te mata te laakau raa no ssau no tuku ake te maihu Jisas raa, tena kimeake, “Hakattari! Taatou kimmata ma Elaija e me ki hamai notuuri mai te Tama nei i raro ma te kros raa!”

³⁷ Jisas e kapihi te varo Aia raa hakamaroa, tena ki mate.

³⁸ Tena tepaamaro etootoo i roto te Hare Tapu raa ku masae i lottonu kaamata i aruna haere no hopo i raro.

³⁹ Te tama hakamaatua na soldia raa etuuroo imua te kros raa no kite te mate Jisas raa, tena ki tattara ma, “Hakamaoni Te Tama nei he Tamariki Te Atua!”

⁴⁰ E isi na hhine e ttuu hakammao no matamata, tena i roto na hhine e ttuu i te kina raa ko Meri te tama i Makdala raa, Meri te tinna Jems laaua ma Josep raa, tena Salome.

⁴¹ Na hhine raa ni tauttari mai roo Jisas te saaita Aia ni noho i Galili, tena laatou e tokonaki hoki Tama raa. Tam-maki hoki na hhine ni oo mai ma Jisas i Jerusalem raa e ttuu i te kina raa.

*Josep e too tinotama Jisas**(Matiu 27.57–61; Luk 23.50–56; Jon 19.38–42)*

⁴² ⁴³ Te meeraa ku haere kihiahi, tena Josep te tama i Arimatea raa kutaeake. Tama raa hetama hakanaa-niu hoki, tena aia enoho no hakattari ma kitae mai te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Teenaa ko te Aho e Tanattana (teenaa ko te aho imua te Sabat), kito Josep ki haere se mataku atu notuu imua Pailat, tena kimeake te tama raa ma aia e me ki too te tinotama Jisas raa.

⁴⁴ Pailat ku ohoroo e mee aia erono ma Jisas kumate. Tena aia ki kanna ake te soldia hakamaatua raa no vahiri ake ma Jisas ko naa mate roo.

⁴⁵ Pailat ku rono na tattara te soldia raa, tena aia kimeake ma Josep e lavaa te too te tinotama Jisas raa.

⁴⁶ Josep esui tepaamaro ellaha, tena aia kituri iho te tinotama Jisas raa i raro no mmini tepaamaro raa, tena kippono te tinotama raa i roto tetaruma natama ekeri te kina na hatu i te vahi te tutu raa. Tena aia ki hakatakape ake te hatu erahira no ppui te totoka te taruma raa.

47 Meri tetama i Makdalaraa laaua ma Meri tetinna Josep^{raa*} ettuu no matamata no kkite te kina te tama raa e ppono te tinotama Jisas raa.

16

Jisas ku ora muri

(Matiu 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

¹ Te Sabat raa ku oti, tena Meri te tama i Makdala raa, tena Meri te tinna Jems raa ia ma Salome e ssui na mee mannoni ma ki amuhi te tinotama Jisas.

² Tena na hhine raa ku oo i te kina te taruma raa te tahata roo te aho te Latapu^{*}.

³ ⁴ Na hhine raa e haere tattara hokolaatou i aruna te mateare ma, "Koa i te tama e me ki hakatakape te hatu raa itaha ma te totoka tetaruma raa ma taatou?" (E mee te hatu raa e rahi roo.) Emeia na hhine raa e ttae atu no kkite ma te hatu raa ku oti te hakatakape ria i taha.

⁵ Kito na hhine raa ki uru atu i roto te taruma raa no kkite te tama euru na hekau makkini roo enoho te vahi laaua, tena na hhine raa ku oho roo.

⁶ Kito tetama raa ki meake, "Auu se oho, anau e iroa kootou e sесеe Jisas te Tama i Nasaret tera nittii ria i aruna te kros raa. Te Tama raa ku sei i te kina nei, Aia ku oti te ora muri! Kira ake, teenei te kina na tama raa ni hakamoe te tinotama Aia.

⁷ Tena oo vahao nei no meake na disaipol Aia raa, hakapaa hoki ma Pita pera ma, 'Tama raa ku haere imua kootou i Galili; kootou e me ki kkite Tama raa i te kina raa pera ma Aia ni tattara atu kootou raa.'

⁸ Kito na hhine raa kihuro itaha ma tetaruma raa, ia e poreppore roo te mattaku. Na hhine raa se isi te tama ni tattara ake, e mee laatou e mattaku.

Jisas e tuu ake Meri te tama i Makdala

(Matiu 28.9-10; Jon 20.11-18)

⁹ Jisas e tuu ake ia Meri te hine i Makdala Aia ni hakaise e hitu na tipua itaha raa, teenaa ko te tahata roo te aho te Latapu te saaita Aia ni mahike muri no ora.

¹⁰ Tena Meri ki haere no tattara ake na tama ni hahae ma Jisas raa. Na tama raa e ppari no tanittani,

¹¹ emeia te saaita na tama raa nillono Meri te hine i Makdala raa etattara ma Jisas ku ora ia ma aia ekite hoki Tama raa, tena na tama raa ku se hakattina na tattara te hine raa.

* **15:47 15.47** mannatu, teenei sei ko te Josep tetama ni too te tinotama Jisas raa no tanu * **16:2 16.2** te kava Jisas e tanu raa e kee ma na kava na henua taatou nei

Jisas e tuu ake tokorua na disaipol

(Luk 24.13-35)

¹² Tena ki oti Jisas ku tuu ake hoki i te tokorua na disaipol te saaita tokorua raa ni tiaki te matakaina raa no oo.

¹³ Tena tokorua raa ku vakkai no tattara ake alaa disaipol pera ma laaua e kkite Jisas, e meia na tama raa se hakattina hoki na tattara tokorua raa.

Jisas ku tuu ake i te sanahuru ma tahi na disaipol

(Matiu 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Na hehekau

1.6-8)

¹⁴ Tena ki oti roo Jisas ku tuu ake i te sanahuru ma tahi na disaipol raa te saaita na tama raa ni kkai. Aia e hai ake na disaipol raa, e mee na tama raa se isi na hakattina, ia e mee hoki na tama raa e hainattaa roo te hakattina na tattara na tama ni kkite ma Aia ku ora muri raa.

¹⁵ Tena Jisas ki meake na disaipol raa ma, "Oo i na kina hakaatoa i roto te maarama nei raa no takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama roo hakaatoa.

¹⁶ Koai te tama e hakatina no too te hakoukou tapu raa e me ki ora, tena te tama se hakatina raa e me ki hakatonutonuria.

¹⁷ Na tama e hakattina raa e me ki too na mahi kippena na mirakol: na tama naa e me ki hakaise na tipua i taha i te inoa Anau; na tama naa e me ki tattara ake na tattara vahao nei raa i na tama se illoa raa;

¹⁸ kame na tama naa ettaohi na laponu, ia e unu na vai maraseni elavaa tetaa te tama ki mate raa; na tama naa selavaa te mmate, tena na tama naa e me ki hakappiri na rima laatou raa i aruna na tama lavvea raa no taualleka."

Jisas ku too ria no kkave i te vaelani

(Luk 24.50-53; Na hehekau 1.9-11)

¹⁹ Te Ariki Jisas e tattara ake na disaipol raa no oti, tena Aia ku too ria no kkave i te vaelani no noho i te vahi laaua Te Atua raa.

²⁰ Tena na disaipol raa ku oo no takutaku na kina roo hakaatoa. Te Ariki e hehekau ma na tama raa ki huri ake pera ma na takutaku na disaipol raa e hakamaoni i na mirakol na tama raa e ppena raa.]

Luk

Te Rono Tauareka Luk e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.4

Jisas laaua ma Jon ku hannau iho 1.5—2.52

Jon Baptis 3.1—3.20

Jon e hakoukoutapu Jisas, tena Satan kitatakore Jisas
3.21—4.13

Jisas i roto Galili 4.14—9.50

Jisas i roto Galili, ia ku taapiri i Jerusalem 9.51—19.27

Jisas ku taapiri i Jerusalem 19.28—23.56

Jisas ku ora muri 24.1—24.53

Luk e taataa i te ora Jisas

¹ Tiofilus, te hakamaatua:

Tammaki natama e hai na mahi laatou ma kitattaa
ni launiu ki hakari atu na mee Jisas ni huri mai taatou raa.

² Natama raa etattaa na mee taatou nillono natama
ni kkite na mee raa i te kaamata raa roo, tena ki haere tattara
na tattara raa.

³ Maitaname anau nitoo hakaraoi roo na tiputipu nei
hakaatoa i te kaamata roo, tena anau e maanatu ma kame
e tauareka anau te taataa atu te launiu nei i akoe,

⁴ ki iroa akoe pera ma te akoako akoe nirono raa
e hakamaoni.

Te ensel e tattara ake Sekaraia i te haanau iho Jon

⁵ He maatua i roto te hareakina Abiya raa e noho te saaita
Herot ni tuku i roto Judia raa, te inoa aia raa ko Sekaraia.
Tena te avana aia raa ko Elisabet, he hine i roto te hareakina
Aron raa.

⁶ Sekaraia laaua ma Elisabet e tauttari tahi na tuaa TeA-
tua raa, ia tokorua raa hoki e ttonu tahi i mua na karemata
TeAtua.

⁷ Tokorua raa kumattua hakaatoa, e meia laaua
se ki hai tamalliki roo e mee Elisabet e poka.

⁸ Teeraa he aho, na maatua raa e hirihiri Sekaraia ki too
te lotu i roto te Hare Tapu te sao aia. Sekaraia e hehekau ma
TeAtua pera ma he maatua.

⁹ Teenei he tiputipu na maatua raa, tena na maatua raa
ettahao na hatu no hirihiri Sekaraia ki haere no hakkaa
te insens i aruna te olta raa. Kito Sekaraia ki haere i roto
te Hare Tapu TeAtua raa,

¹⁰ tena te kanohenua i aho raa kulotu te saaita Sakaraia
ni haere no hakkaa te insens raa.

¹¹ Tena te ensel TeAtua raa ku tuu ake iaa Sekaraia i te vahi
laaua te olta i te kina te insens raa e ura raa.

12 Te saaita Sekaraia nikite te enselraa, aia ku ohoroo no matakū.

13 Tena te enselraa ki meake, "Sekaraia! Auu se matakū, TeAtua kurono telotu akoe raa, tena Elisabet te avana akoe raa e me ki haanau he tamariki tanata ma akoe, tena akoe ku hui te inoa te tamariki naa Jon.

14 Te saaita naa, akoe e me ki hihia roo, tena tamaki na tama e me ki hihia hoki te saaita te tamariki naa e haanau iho raa.

15 Jon e me ki hakanaaniu i mua na karemata TeAtua. Tama naa selavaa te unu na wain ia ma na vaimmara. TeAnana Tapu e me ki noho i roto te tama naa kaamata te saaita aia e me ki haanau iho raa,

16 tena Jon e me ki hakattaki tammaki na tama Israel ki vakkai muri ake TeAtua, TeAriki laatou raa.

17 Jon e me ki haere i mua TeAriki ma na mahi hai mmahi pera ma ko profet Elaija. Tama naa e me ki hakapaa hakaraoi na tamana ia ma na tamalliki laatou raa. Tena Jon e me ki poroporo na tama e hakatapanatta raa ki hakallono na tattara mattonu na tama e ttonu tahi raa. Ia tena aia e me ki poroporo te kanohenua TeAtua raa ki tanattana te hamai TeAriki."

18 Tena Sekaraia ki meake te enselraa, "Anau e me ki iroa peehee ma na tattara akoe naa e me ki hakamaoni? E mee anau ku matua, tena te avana anau raa hoki ku matua."

19 Kito te enselraa ki meake, "Anau ko Gabriel, tena anau etuu i mua TeAtua te Tama e kauna ria iho anau ki tattara atu akoe na tattara taualleka nei.

20 Emeia teenaa akoe se hakatina na tattara teeraa e me ki oomai no hakamaoni he saaita raa, tena akoe e me ki selavaa te tattara; te maihu akoe naa e me ki puni ki tae roo te saaita te tamariki naa e haanau iho raa."

21 Te saaita naa, te kanohenua tera e hakattari Sakaraia ki hamai imata hare raa ku mamannatu tammaki e mee te tama raa e nnahe roo te hakahura mai i aho.

22 Te saaita Sakaraia ni hakahura iho raa, aia ku selavaa te tattara, tena na tama raa ku illoa pera ma te tama raa e isi te kite aia i roto te Hare Tapu. Tena Sekaraia ki auna ake na tama raa, e mee aia ku selavaa te tattara.

23 Te saaita Sekaraia nioti na hehekau aia i roto te Hare Tapu raa, tena aia ki vaakai muri i hare.

24 Kioti roo Elisabet te avana aia raa ku hai tama, tena i roto erima na marama, aia ku munimuni koi vaa hare, se hahae vaa aho.

25 Elisabet ku tattara ma, "Te saaita nei roo TeAtua kutokonaki anau, tena Aia e tokea tenapa anau niisi i mua te kanohenua raa i taha."

Ensel Gabriel e tattara ake Meri i te haanau iho Jisas

26 27 Elisabet kutae te hakaono na marama aia, tena TeAtua kikauna ria iho ensel Gabriel kitattara ake Meri, he taukupu e tonu tera e noho i Nasaret, he matakaina i roto Galili. Te taukupu raa e hakamattino ma te taupeara e hui ma ko Josep, he tama i roto te hareakina te tuku Devit raa.

28 Te ensel raa e haere iho no meake Meri ma, "Te noho laoi ki noho ma akoe! TeAriki e hakatapu akoe, tena ki rorohi laoi akoe."

29 Meri ku tipuaina haeroo i na tattara te ensel raa, tena aia ku maanatu ma te hakataakoto na tattara te ensel raa e mee maea.

30 Tena kito te ensel raa ki meake, "Meri! Akoe selavaa te maku, TeAtua e hakatapu akoe.

31 Akoe e me ki haitama no haanau he tamariki tanata, tena akoe ku hui te inoa te tamariki naa Jisas.

32 Tama naa e me kihakanaaniu, tena Aia e me ki kannaria ma, te Tamariki TeAtua i Aruna. TeAtua e me ki mee te Tama naa kituku pera ma Devit tetipuna Aia i mua raa.

33 Tama naa e me ki hakamaatua i aruna te kaha Jekop raa na vahao hakaatoa, tena te Hakamaatua ana Aia raa se isi te hakaoti."

34 Tena kito Meri ki meake te ensel raa, "Anau he taukupu e tonu, ia se haitama nimmoe ma anau, kaa anau e me ki haitama peehee?"

35 Kito te ensel raa ki meake, "TeAnana Tapu e me ki noho ma akoe, tena na mahi TeAtua raa e me ki takoto i roto akoe. Tena i te hakataakoto nei koi te tamariki e tapu naa e mee ki taapa ma te Tamariki TeAtua.

36 Maanatu te tinna akoe raa, Elisabet. Na tama e tattara ma te tama raa kuselavaa teisi natamalliki, emeia tesaita nei aia kuhaitama, tena te nei ko te hakaono na marama aia, niaina ma aia ku matua haeroo.

37 Maitaname se isi roo temee ehainattaa ma TeAtua te ppena."

38 Kito Meri ki meake, "Anau he taukupu e hehekau ma TeAtua, tena hea akoe nitattaramai raa, tiaki peenaa ki kapihi mai anau pera ma akoe nitattaramai raa." Tena kito te ensel raa ki tiaki te hine raa no haere.

Meri ku haere no mmata Elisabet

39 Seroroa i muri koi te ensel raa ni tattara ake raa, tena Meri ku haere i te hare Sekaraia i te matakaina tera e tuu i aruna na mouna i Judia raa.

40 Meri ku tae atu i te hare raa, tena aia ki kannaa ake Elisabet, te avana Sekaraia raa.

41 Te saaita Elisabet ni rono te nnana Meri raa, te tamariki i roto aia raa ku hihia notatahuki, tena TeAnana Tapu raa ku tau i roto Elisabet.

42 Tena aia kitattara hakamaroa ake ma, “Akoe e hakatapuria TeAtua, eraka iaruna ma alaa taukupu. Tena TeAtua e me kihakatapu tetamariki akoe e me ki haanau raa.

43 Akoe ko te tinna taku Ariki, tena anau e maaharo e mee akoe e hamai no mmata anau.

44 Tesaaia anau nirono te nnana akoe raa, tetamariki i roto te manava anau nei e hihia roo no tatahuki.

45 Akoe e me kihakatapuria e mee akoe e hakatina pera ma na tattara TeAtua e tattara atu akoe raa e me ki oo mai no hakamaoni!”

Meri e hakammaha TeAtua

Magnificat

46 Tena Meri ki tattara ma,
 “Taku hatu manava e hakammaha TeAtua,
 47 te anana anau e hihia i TeAtua taku Tokonaki,
 48 maitaname Aia e maanatu roo anau, tetama mouraro e hehekau Aia nei!

Kaamata te saaita nei na tama hakaatoa e me kitattara ma anau ku hakatapuria,

49 e mee na mee ellahi TeAtua Haimahiraa nippena i anau raa.

Te inoa Aia raa e tapu;

50 kaamata teeraa tautama haere no tae teeraa tautama, Aia e me ki huri ake te aroha Aia raa i na tama e hakammaha Aia raa.

51 Aia e ssora iho te rima hai mahi Aia raa, no hakatui na tama hai ahu e hai mannatu raa i taha.

52 Aia e hakatuu na tuku haimmahiraa itaha ma na nohorana laatou raa,

tena ki ssau na tama mouraro raa ki hakananniu.

53 TeAtua e haanai na tama e hikkai raa no ppohu ma na mee taualleka,

tena kikauna na tama haisileniraa itaha, se hai mee e kou ake.

54 TeAtua e taohi mmau na tattara hakamaoni Aia ni meake na tipuna taatou raa,

tena ki hamai no tokonaki Israel, te tama hehekau Aia raa.

55 Aia e maanatu ma ki huri ake te laoi Aia raa iaa Abraham, ia ma na hai mokopuna aia raa na vahao hakaatoa.”

56 Meri e nnoho laaua ma Elisabet no ttae e toru na marama, tena aia ki vaakai muri i te matakaina aia raa.

Te mamaoha iho Jon Baptis

57 Elisabet ku tae te saaita aia ku mee ki mamaoha, tena aia e haanau te tamariki tanata.

58 Na tama te kauhare raa ia ma na hareakina aia raa kullono pera ma TeAtua e aroha no tokonaki Elisabet, tena na tama raa ku hihia hakaatoa ma Elisabet.

59 Te saaita te tamariki raa kutae e varu na aho te matua aia, na tama hakamattua raa ku oo ake nottuu te hakamaatino e tapu te tamariki raa, tena na tama raa ku mee ma ki hui te tamariki raa Sekaraia, te inoa te tamana te tamariki raa.

60 Emeia Elisabet te tinna te tamariki raa e meake ma, "Seai! Te inoa te tamariki naa ko Jon."

61 Kito na tama raa ki meake Elisabet, "Emeia se hai tama i roto te hareakina akoe raa e hui te inoa naa."

62 Kito na tama raa ki auna ake te tamana te tamariki raa ma te tamariki raa e me ki hui aai.

63 Tena Sekaraia ki auna ake ma ki kou ake he mee ki taataa, tena aia ki taataa na tattara nei, "Te inoa te tamariki nei ko Jon." Tena na tama raa hakaatoa ku mahharo roo.

64 Te saaita naa koi Sekaraia kulavaa te tattara hakaraoi, tena aia ki hakammaha TeAtua.

65 Na tama te matakaina raa ku mattaku, tena te rono raa ku paa nottae alaa matakaina iaruna na mouna i roto Judia raa hakaatoa.

66 Na tama ellono te rono raa ku mamannatu tammaki, tena ki tattara ma, "Te tamariki naa e me ki tipu peehee?" E mee ku matahua pera ma TeAtua e kou ake na mahi Aia raa i te tamariki raa.

Sekaraia e hakammaha TeAtua

67 TeAnana Tapu raa kutau i roto Sekaraia, te tamana Jon raa, tena Sekaraia ki tattara ake na tattara TeAtua nei,

68 "Taatou ki hakammaha TeAtua, TeAriki na tama Israel raa!

Aia ni hamai ki tokonaki no hakattana te kanohenua Aia raa i taha ma na hai sara laatou raa.

69 TeAtua e kou mai te Tama hai mahi ki tokonaki taatou, Tama raa he mokopuna Devit,

te tama hehekau Aia raa.

70 Aia ni tattara hakamaoni ake na profet e ttapu Aia i mua raa

71 pera ma Aia e me ki hakattana taatou i taha ma na tama e nohonoho hao ma taatou raa,

ia i taha hoki ma na mahi na tama e kiri lloto taatou raa.

72 Aia e tattara ma Aia e me ki huri ake telaoi Aia raa i na tipuna taatou raa,

tena ku maanatu na tattara hakamaoni e ttapu Aia raa.

73 74 TeAtua e tattara hakamaoni ake Abraham te tipuna taatou raa pera ma Aia e me ki hakattana taatou i taha ma na mahi na tama e nohonnoho hao ma taatou raa,

ki se mattaku taatou te hehekau tahi ma Aia,

75 ia ki mee na ora taatou raa ki ttapu,

ia kittonu tahi hoki i mua na karemata TeAtua na aho hakaatoa i roto na ora taatou.

76 Taku tama, akoe e me kikannaria pera ma he profet TeAtua Hakanaani i Aruna.

Akoe e me ki haere i mua TeAriki, no tanattana te mateara Aia ki hamai vaa aruna,

77 no hakaillaoa ake na kanohenua Aia raa pera ma laatou e me ki ora,

kame laatou e ttike i taha na hai sara laatou.

78 TeAtua taatou raa he atua e manava aroha,

ia e laoi.

Aia e me ki mee te maahina te noho laoi raa ki maahina mai i aruna taatou,

79 tena ku hakamaahina mai te vaelani raa i aruna na tama e nnoho i raro te maru te mate raa,

tena ku hakattaki taatou raa ki otonu i te mateara te noho laoi raa."

80 Te tamariki raa e homo no matua, ia e atamai hoki. Tena aia e noho i te kina se hai tama e tuu mahoa raa no tae roo te saaita aia ni hakahura iho no tuu i mua na tama Israel raa.

2

Jisas ku haanau iho

(Matiu 1.18-25)

1 Te saaita naa, Ogastus te tuku hakanaani i Rom raa e hakamoe tetuaa ma na tama i Rom raa hakaatoa ki oo ina matakaina laatou raa no hakamaumau na inoa laatou raa i roto na launiu te taumani i Rom raa.

2 Te hakamaumau kaamata na inoa nei e kapihi mai te saaita Kwirinius ni hakamaatua i roto Siria.

3 Ia tena na tama hakaatoa ku oo no hakamaumau na inoa laatou raa i na matakaina na tipuna laatou raa ni nnoho mai i mua.

4 Josep ku tiaki Nasaret he matakaina i roto Galili no haere i Betlehem i roto Judia, te matakaina te tuku Devit raa ni haanau mai raa. Josep e haere i te matakaina raa, e mee aia e mamaoha iho i roto te harekina Devit.

5 Josep e oo laua ma Meri, te taukupu e hakamattino ma ki avvana laua raa: tokorua raa e oo ma ki hakammau na inoa laua raa. Meri e hai tama,

6 tena te saaita tokorua raa koi nnoho koi i Betlehem, Meri ku tae te saaita aia ku mee ki mamaoha.

7 Meri ku haanau te arapou tanata kaamata aia raa, tena aia ki taapuru te tamariki raa na paamaro, tena ki hakamoe te tamariki raa i roto te kumete na manu raa e kaikkai. Tokorua raa e nnoho i roto te hare na manu raa, maitaname na hare na tama e moemmoe i te matakaina raa ku kapi hakaatoa.

Na tama lollohi na sipsip ia ma na ensel

⁸ Te poo naa, e isi na tama lollohi na manu e nnoho i roto na paupaku tappiri ake i Betlehem raa no lollohi na sipsip laatou raa.

⁹ Te ensel TeAtua raa e tuu ake i na tama raa, tena na mahi TeAtua raa ku hakamaahina ake na tama raa. Na tama raa ku mattaku haeroo,

¹⁰ e mea te ensel raa e meake na tama raa ma, “Kootou kise mattaku, maitaname anau e hamai ma te Rono Tauareka tera e me kikouatu te hihia erahiroo i na tama hakaatoa.

¹¹ Te aho nei i roto te matakaina Devit i Betlehem, Krais TeAriki, te Tokonaki kootou raa ku haanau iho.

¹² Te mee nei e me kihuriatu te hakamaoni i na tattara anau nei: kootou e me kikkite te tamariki e tapuru na paamaro e moe i roto te kumete na manu e kaikkai.”

¹³ Tena te saaita naa koi tammaki na ensel i te vaelani ku hukui ake ma te ensel raa no hakammaha TeAtua ma,

¹⁴ “Hakammaha TeAtua i te vaelani i aruna, ia ki nnoho laoi na tama i te maarama nei tera Akoe e hihia na tiputipu laatou raa.”

¹⁵ Te saaita na ensel raa ni vakkai muri i te vaelani, na tama e lollohi na manu raa ku tattara hokolaatou ma, “Taataou ki oo i Betlehem no mmata na mee TeAtua e meake na ensel Aia raa ki tattara mai taatou raa.”

¹⁶ Kito na tama raa ki hai taruaro no oo no kkite Meri laua ma Josep, tena kikkite hoki te tamariki raa e moe i roto te kumete na manu e kaikkai raa.

¹⁷ Te saaita na tama lollohi na manu raa ni kkite te tamariki raa, na tama raa ku tattara ake na tama i te matakaina raa na tattara te ensel raa ni tattara ake laatou i te vahi te tamariki raa.

¹⁸ Na tama hakaatoa ni llono na tattara na tama lollohi na manu raa ku mahharo roo.

¹⁹ Tena Meri e maanatu na mee raa hakaatoa, tena ki kkumi hemuu na tattara raa i roto te hatu manava aia.

²⁰ Na tama lollohi na manu raa ku vakkai, tena ki huhua na rue no hakammaha ake TeAtua, maitaname hea laatou ni llono ia ma hea laatou ni kkite raa, e ssau roo pera ma hea te ensel raa ni tattara ake laatou raa.

Te tamariki raa ku hui Jisas

²¹ Imuri e varu na aho, te saaita te tamariki raa ku mee ki ttuu te hakamaatino e tapu raa, na tama raa ku hui te tamariki raa Jisas, te inoa te ensel raa ni meake imua Meri ni hai tama raa.

Josep laua ma Meri ku kkave Jisas i te Hare Tapu

²² Ia te saaita ki mee Meri ki matahua pera ma na tuaa Moses e tattara raa ku tae. Tena tokorua raa ki too hoki Jisas no oo ma laua i te Hare Tapu ma ki hoki ake te tamariki raa ia TeAtua

²³ pera ma hea e mmau i roto na tuaa TeAtua raa ma: "Na arapou taanata hakaatoa e me kittapu i na karemata TeAriki."

²⁴ Tokorua raa e oo ma ki hoki ake e rua na rupe, kaa seai e rua na reia pera ma hea e mmau i roto na tuaa TeAtua raa.

Simion ku kite Jisas

²⁵ Hetama ehui ma ko Simion enoho i Jerusalem te saaita naa. Tetamaraa etonu tahi, ia hetama hoki e hakatina, tena aia enoho nottari te saaita TeAtua e me kitokonaki na tama Israel raa ki ora. TeAnana Tapu raa ku tau i roto Simion,

²⁶ tena TeAnana Tapu raa nitattara ake Simion pera ma aia e me kikitē te Mesaiā TeAtua nitattara ma Aia e me kīkou mai raa i mua Simion e mate.

²⁷ Kito TeAnana Tapu raa kihakattaki Simion i roto te Hare Tapu raa. Meri laaua ma Josep e too Jisas no kēkave i te Hare Tapu raa ma kīppena hea e mmau na tuaa raa,

²⁸ tena Simion ku kapake no ssau te tamariki raa, tena ki hakammaha ake TeAtua peenei,

Nunc Dimittis

²⁹ "TeAtua, Akoe ettaohi mmau roo na tattara Akoe raa no tae roo te saaita nei,

tena tiaki te tama hehekau Akoe nei ki haere ma te noho laoi,
³⁰ e mee Anau ku kite roo ma na karemata anau te Tama e me kitokonaki maatou ki ora raa,

³¹ te Tama Akoe nitanattana i mua na karemata na tama hakaatoa:

³² Aia ko te maahina tera e me kihuri ake hea Akoe e hihai raa ki illoa na tama seai ma ni Jiu raa, tena ku kou ake na mahi Akoe raa i na tama Israel raa."

³³ Josep laaua ma Meri ku mahharo hae roo i na tattara Simion e tattara i te vahi Jisas raa.

³⁴ Tena kito Simion kihakatapu te hai maatua raa, tena aia ki meake Meri, "TeAtua e hirihiri te tamariki nei ma kīseu na tama se hakattina raa, tena ku kou ake te noho laoi i na tama Israel raa. Te Tamariki nei e me ki mee pera ma he hakatu TeAtua tera tammaki na tama e me ki tattara hakameeme i te tamariki nei

³⁵ tena te tamariki nei e me kihakari na hakataakoto na tama raa, tena te aroha akoe raa e me kīssau pera ma he paraamoa e taaro i roto te hatu manava akoe."

Ana ku kite Jisas

³⁶ ³⁷ He tautukaha hine ku matua roo enoho i te kina raa, tena aia he profet hoki. Tetamana aia raa ko Fanuel, he tama i roto te hareakina Aser. Aia ni noho ma te tanata aia raa e hitu koi na hetau, tena te avana aia raa ku mate, tena te saaita nei aia kutae tipu varu ma haa na hetau

te matua aia. Te hineraa e haere tahi i te Hare Tapu, tena te ao ma te poo aia e hakammaha TeAtua, tena ki hakamaatapu tahi, ia e lotu tahi hoki.

³⁸ Te paa saaita naa koi, Ana ku tae ake hoki no hakammaha TeAtua, tena ki tattara ake i te vahi te tamariki raa inatama tera ennoho no hakattari ma TeAtua e me ki hakattana na tama Jerusalem raa.

Josep laaua ma Meri ku vakkai muri i te matakaina laatou

³⁹ Josep laaua ma Meri eppena no oti roo hea emmau i roto natuaa TeAtua raa, tena tokorua raa ki vakkai i Nasaret, te matakaina laatou i roto Galili raa.

⁴⁰ Te tamariki raa e homo no matua, ia e atamai hoki, maitaname TeAtua e hihia te Tamariki raa, tena ki hakatapu Tama raa.

Jisas i roto te Hare Tapu

⁴¹ Na hetau hakaatoa, na maatua Jisas raa e oo i Jerusalem ki kkai te Kai te Pasova raa.

⁴² Jisas te saaita naa ku tae sanahuru ma rua na hetau te matua Aia, tena laatou haimaatua ku oo i te Kai te Pasova raa pera ma laatou ni hahere tahi na hetau hakaatoa raa.

⁴³ Te kai raa ku oti, tena laatou ku vakkai muri i te matakaina laatou raa, e meia Jisas e noho koi i Jerusalem. Na maatua Aia raa se illoa ma Jisas ni se oo laatou.

⁴⁴ Tokorua raa emannatu ma Jisas e hahere ma te kautana laatou e oo raa, tena ki oo te ahonaa hakaatoa. Te hiahi tokorua raa kusesee, tena ki vahihhiri ake na llave ana ia ma na soa laoi laaua raa ma Jisas i hee.

⁴⁵ Tokorua raa kuselave Tama raa, tena laaua ki vakkai i Jerusalem ma kissee Jisas.

⁴⁶ Te aho tana hakatoru tokorua raa kulave Jisas i roto te Hare Tapu, e noho ma na tisa na Jiu raa no hakalollono, tena ki vahihhiri ake na vahiri i na tama raa.

⁴⁷ Na tama hakaatoa ni llono te Tamariki raa e sui muri ake na vahiri laatou raa ku mahharo roo i te mattonu te Tamariki raa.

⁴⁸ Na maatua Jisas raa ku oho hoki te saaita laaua ni kkite te Tamariki raa, tena tetinna Aia raa ki meake, "Taku tama, aiea Akoe emee peenaa imaaua naea? Maaua ku mmate roo te sesee Akoe."

⁴⁹ Tena kito Jisas ki meake, "Aiea koorua e sesee Anau naea? Koorua se illoa pera ma Anau eme kinoho i roto te hare te Tamana Anau nei?"

⁵⁰ Emeia tokorua raa se illoa hea Jisas e tattara ake raa.

⁵¹ Kito Jisas ki vakkai muri ma na maatua Aia raa i Nasaret, tena Aia e hakarono roo tokorua raa. Meri e kkumi hemuu

na tattara hakaatoa te Tamarikiraa i roto te hatumanava aia.

⁵² Tena Jisas e matua vave, ia e atamai hoki. Te Atua e hihia i na tiputipu te Tamarikiraa, essau hoki pera ma te kanohenua raa hakaatoa.

3

Jon Baptis ku takutaku

(Matiu 3.1–12; Mak 1.1–8; Jon 1.19–28)

¹ Teenei ko te hakasehui ma rima na hetau Taiberias e tuku i Rom, tena Pontius Pailat e hakamaatua i roto Juidia, tena Herot e hakamaatua i roto Galili. Filip tetaina Herot raa e hakamaatua i roto Ituria laaua ma Trakonitis, ia tena Lisantias e hakamaatua i roto Abilene.

² Tena Anas laaua ma Kaiafas ko na pohouru hakananniu na maatua raa.

Te saaita naa, na tattara Te Atua raa ku ttiri Jon te taupeara Sekaraia raa i roto te kina e tuu mahoa raa.

³ Tena Jon ku haere vaa roto na kina hakaatoa tappiri te riva Jordan raa notakutakuake ma, “Ttike itaha ma na hai sara kootou raa, tena anau ku hakoukou tapu kootou. Te Atua e me ki ssoro na hai sara kootou raa i taha.”

⁴ E ssau pera ma profet Aisaia ni taataa mai i roto te launiu aia ma,

“He tama e takutaku i te kina e tuu mahoa ma,

Tanattana te mateara Te Ariki* ki hamai vaa aruna.

Tena ku hakatonu te mateara Aia raa ki tonu.

⁵ Tanu na kina notonoto raa ki mmore.

Tena ku ssari na mouna ia ma na tutu raa ki hakanatahi.

Hakattonu na mateara e ppiko raa ki ttonu,

tena ku hakamoremore na kina papapa haao raa ki pappapa laoi.

⁶ Tena na tama roo hakaatoa e me ki kkite Te Atua e tokonaki laatou ki ora.”

⁷ Tena tammaki na tama ku ooake Jon ma tama raa ki hakoukou tapu laatou. Kito Jon ki meake na tama raa, “Kootou nilapono. Koai tetama emeatu ma kootou e lavaa te hakassao i taha ma na hakalono lihu Te Atua e me ki kou atu kootou raa?

⁸ Ppena na mee taualleka ki huri ake pera ma kootou ku ttike i taha ma na hai sara kootou. Tena auu se ahu ma Abraham he tipuna kootou. Anau emeatu kootou pera ma Te Atua e lavaa te huri na hatu nei ki mee peeraa ma ni mokopuna Abraham.

⁹ Tetaku Te Atua raa kutanatana kittuu na patiaka nalaakau raa; nalaakau hakaatoa sehhua na hua

* **3:4 3.4** Te Ariki: Na tattara nei e mmou i roto Aisaia 40.3. I roto te Old Testament se isi Te Ariki e mea e isi koi Jihova

taualleka raa e me kituutia kihina, tena kulletu iroto te ahi."

¹⁰ Kito te kanohenua raa kimeake Jon, "Maatou e me ki mee peehee?"

¹¹ Tena Jon ki meake, "Te tama e isi e rua na kaukahu raa ki kou ake he kaukahu hokotahi ma te tama se isi raa. Tena te tama e isi na kai raa ki vvae na kai aia raa ma alaa tama."

¹² Na tama e aoao na takis te taumani raa e hihhai hoki ma Jon ki hakoukou tapu laatou. Tena na tama raa ki meake, "Rabai, hea maatou e me kippena?"

¹³ Tena Jon ki meake na tama raa, "Kootou ki se too na sileni ki raka i aruna ma hea na tama hakamattua raa e meatu kootou ki too raa."

¹⁴ Tena na soldia raa ki meake Jon, "Kaa maatou? Hea maatou e me kippena?"

Kito Jon ki meake na tama raa, "Auu se malliu no too na sileni te kanohenua raa ki raka ma te kooina kootou e tau te too raa. Kootou ki hihhia koi ma na sui kootou raa."

¹⁵ Te kanohenua raa ennoho ma te hakattina pera ma te Mesaia raa e me ki hamai, tena laatou ku mamannatu ma Jon kame ko te Mesaia raa.

¹⁶ Tena Jon ki tattara ake te kanohenua raa hakaatoa ma, "Anau e hakoukou tapu kootou ma te vai, e mea e isi te tama e me ki hamai i muri anau tera e hakanaaniuroo i aruna anau. Anau setau hoki te vvete na maea nataka Aia e uru raa. Tama raa e me ki hakoukou tapu kootou ma TeAnana Tapu ia ma te ahi.

¹⁷ Tama raa kutuu ma tetahitahi Aia raa ki vvae na hua raa itaha ma na penu na hua raa, tena ku hakkutu na hua raa iroto te hare Aia raa, tena kuttuni na penu na hua raa."

¹⁸ Etammakiroo na ara tera Jon etakutaku ake te Rono Tauareka TeAtua raa i na kanohenua raa, tena aia ki meake hoki na tama raa ki peesia na tiputipu sakkino laatou raa.

¹⁹ Tena Jon ki hai ake Herot, te tama e hakamaatua iroto Judia raa, e mee Herot e avana Herodias te avana te taina roo aia raa, tena kippena hoki tammaki na mee settonu.

²⁰ Tena Herot kippena te mee sakkino roo no ppono Jon iroto te hare karapusi.

Jon e hakoukou tapu Jisas

(Matiu 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Na tama raa ku oti te hakoukou tapu ria hakaatoa, tena Jon ki hakoukou tapu hoki Jisas. Te vaelani raa ku taaraki te saaita Jisas nilotu raa,

²² tena TeAnana Tapu raa ku lee iho i aruna Jisas pera ma he rupe. Tena TeAtua ki tattara iho i te vaelani ma, "Akoe he Tamariki hakamaoni roo Anau. Anau e hihia roo i Akoe."

*Te manava Jisas**(Matiu 1.1-17)*

²³ Te saaita Jisas nikaamata na hehekau Aia raa, Aia ku taapiri ki tae tipu toru na hetau te matua Aia. Tena Jisas ko te Tama te kanohenua raa e mannatu ma he tamariki Josep raa.

Tena Josep he tama Heli.

²⁴ Heli he tama Matat.

Matat he tama Livai.

Livai he tama Melki.

Melki he tama Janai.

Janai he tama Josep.

²⁵ Josep he tama Matatias.

Matatias he tama Amos.

Amos he tama Nahum.

Nahum he tama Esli.

Esli he tama Nagai.

²⁶ Nagai he tama Mat.

Mat he tama Matatias.

Matatias he tama Semein.

Semein he tama Josek.

Josek he tama Joda.

²⁷ Joda he tama Joanan.

Joanan he tama Resa.

Resa he tama Serubabel.

Serubabel he tama Sealtiel.

Sealtiel he tama Neri.

²⁸ Neri he tama Melki.

Melki he tama Adi.

Adi he tama Kosam.

Kosam he tama Elmadam.

Elmadam he tama Er.

²⁹ Er he tama Josua.

Josua he tama Elieser.

Elieser he tama Jorim.

Jorim he tama Matat.

Matat he tama Livai.

³⁰ Livai he tama Simeon.

Simeon he tama Juda.

Juda he tama Josep.

Josep he tama Jonam.

Jonam he tama Eliakim.

³¹ Eliakim he tama Melea.

Melea he tama Mena.

Mena he tama Matata.

Matata he tama Natan.

Natan he tama Devit.

³² Devit he tama Jesi.

Jesi he tama Obet.

Obet he tama Boas.

Boas he tama Salmon.
 Salmon he tama Nason.
³³ Nason he tama Aminadap.
 Aminadap he tama Atmin.
 Atmin he tama Hesron.
 Hesron he tama Peres.
 Peres he tama Juda.
³⁴ Juda he tama Jekop.
 Jekop he tama Aisak.
 Aisak he tama Abraham.
 Abraham he tama Tera.
 Tera he tama Nahor.
³⁵ Nahor he tama Seruk.
 Seruk he tama Reu.
 Reu he tama Pelek.
 Pelek he tama Eber.
 Eber he tama Sela.
³⁶ Sela he tama Kainan.
 Kainan he tama Arpaksat.
 Arpaksat he tama Siem.
 Siem he tama Noa.
 Noa he tama Lamek.
³⁷ Lamek he tama Metusela.
 Metusela he tama Enok.
 Enok he tama Jaret.
 Jaret he tama Mahalalel.
 Mahalalel he tama Kenan.
³⁸ Kenan he tama Enos.
 Enos he tama Set.
 Set he tama Adam.
 Adam he tama TeAtua.

4

Satan e tatakore Jisas
(Matiu 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ TeAnana Tapuraa kutau i roto Jisas, tena Aia ki haere itaha ma teriva Jordan raa. Kito TeAnana Tapuraa ki hakattaki Jisas i te kina se hai tama e tuu mahoa raa,

² tena Satan ku tatakore Jisas i roto tipu haa na aho. I roto na aho naa hakaatoa Jisas se hai mee ekai, tena i te aho hakaotiraa Aia ku hikai roo.

³ Kito Satan ki meake Jisas, "Kame Akoe he tamariki hakamaoni TeAtua, Akoe kumeake te hatu nei ki huri mo haraoa."

⁴ Tena Jisas ki meake, "Emmau i roto te Launiu Tapu ma, 'Te tama se mee ma e ora koi i te haraoa.'"

⁵ Kito Satan ki hakattaki Jisas i te kina e palluna raa, tena ki hakkite ake paa saaita koi na henua roo hakaatoa i te maarama nei raa iaa Jisas.

6 Tena Satan kimeake Jisas, "Anau e me kikou atu na mahinei ia ma namee taualleka nei iaa Akoe, maitaname anau kuttino namee nei hakaatoa, tena anau e me kikouake namee nei hetama peehee anau e hihai ki kouake.

7 Tena kame Akoe elotu mai anau, anau e me kikou atu na mee nei hakaatoa ma Akoe."

8 Kito Jisas ki meake, "Em mau i roto te Launiu Tapu ma, 'Lotu ake TeAriki TeAtua akoe raa, tena ku hehekau koi ma Tama raa.'"

9 Tena Satan ki hakattaki Jisas i Jerusalem no hakatuu Tama raa i te kina e palluna roo i te Hare Tapu raa, tena aia ki meake, "Kame Akoe he Tamariki hakamaoni TeAtua, Akoe kullee i raro,

10 maitaname te Launiu Tapu raa e tattara mai pera ma, 'TeAtua e me ki meake na ensel Aia raa kilollohi hakaraoi Akoe.'

11 Ia e mau hoki ma, 'Na ensel raa e me ki ttaohi Akoe ma na rima laatou ki se lavaa na vae akoe raa te paku na hatu.'"

12 Tena Jisas ki meake, "te Launiu Tapu raa e tattara mai hoki pera ma, 'Akoe se lavaa te hahaaite TeAriki TeAtua akoe raa.'"

13 Satan ku oti roo na hahaaite hakaatoa aia iaa Jisas raa, tena aia ki tiaki Tama raa no haere kaa i taha.

Jisas e kaamata no akoako i Galili

(Matiu 4.12-17; Mak 1.14-15)

14 Jisas ku vaakai i Galili, tena na mahi TeAnana Tapu raa kutau i roto Aia. Terono Jisas raa kutere i na matakaina hakaatoa roo i roto Galili.

15 Jisas e akoako i roto na harelotu na Jiu raa, tena na tama raa hakaatoa ku hakammaha i Aia.

Na tama i Nasaret raa ku se hihhai Jisas

(Matiu 13.53-58; Mak 6.1-6)

16 Jisas ku haere i Nasaret, te matakaina Aia ni matua mai raa. Jisas ku haere i te harelotu i te aho te Sabat pera ma Aia ni hahaaite imua raa. Tena Jisas kituu imua te kanohenua raa ma kippau ake te Launiu Tapu raa,

17 tena te tama e rorohi te harelotu raa ki kou ake te launiu profet Aisaia raa iaa Jisas. Tena Jisas ki taaraki te launiu raa no tae i te kina e taataa ma,

18 "TeAnana Tapu TeAtua raa e tau i roto Anau, maitaname TeAtua ni hirihiri Anau kikkave te Rono Tauareka raa i na tama e hakaalloha raa.

TeAtua e kaunaria iho Anau ki tattara ake na kanohenua hakaatoa pera ma Aia e me ki hakattana na tama karapusi raa,

tena ku mee na tama karemata sseni raa ki kkite,

tena ku hakattana na tama hakaalloha raa i taha ma na mahi na tama hakatannata raa,

19 tena kutattara ake pera ma te saaita hakamaoni raa ku tae mai,

te saaita TeAriki e me kitokonaki te kanohenua Aia raa ki ora."

20 Kito Jisas kippui telauniuraa, tena kikouake muri i te tama erorohi te hare loturaa, tena kinoho iraro. Na tama i roto te hare loturaa hakaatoa kukkira ake iaa Jisas,

21 tena Jisas kimeake na tama raa, "Na tattara i roto te Launiu Tapu kootou nillono raa ku hakamaoni te aho nei."

22 Te kanohenua raa ku hakammaharo iaa Jisas ia ma na tattara taualleka Aia raa. Na tama raa e tattara ma, "Teenei he tamariki Josep, kaa seai?"

23 Kito Jisas kimeake na tama raa, "Anau e iroa pera ma kootou e me ki mee mai Anau te tattara ma, 'Dokta, tokonaki akoe Hokkoe ki tauareka.' Kootou e me ki mee mai hoki Anau kippena i te matakaina Anau nei na mee tera kootou e llono Anau nippena i Kaperneam raa."

24 Tena Jisas kimeake, "Anau e meatu te hakamaoni, na kanohenua hakaatoa e me kise hihhai te profet i te matakaina roo aia raa.

25 "Hakallono mai Anau: te mee nei e hakamaoni pera ma na tautukaha h hine ni nnoho i roto Israel te saaita Elaija raa e tammaki, ia teenaa ko te saaita ni se hai reurehu roo hokotahi nilleku i roto e toru toe na hetau raa, tena te henua naa hakaatoa hoki ni ttiri te one e hao roo.

26 Ia TeAtua nise kauna Elaija ki haere he tama peeraa hoki, e mea Elaija e haere i te tautukaha hine e noho i Sarefat, he matakaina i roto Saidon.

27 "Tena e tammaki hoki na tama e kaina te manumanu hao e nnoho i roto Israel te saaita profet Elisa, e mea se hai tama na tama raa ni tokonaki ria no taualleka. Elisa e tokonaki koi Naman te tama i Siria raa."

28 Te saaita na tama i roto te hare loturaa nillono na tattara nei, na tama raa kulloto hao roo.

29 Tena na tama raa kumahhike iaruna no horo Jisas i taha ma te matakaina raa. Te matakaina raa e tuu iaruna te mouna palluna. Tena na tama raa ku mee ma ki taohi Jisas nolletu i raro i te vahi te mouna raa,

30 e mea Jisas e haere uru koi vaa roto te kanohenua raa no haere i taha.

*Jisas e hakaise te tipua sakkino i taha
(Mak 1.21-28)*

³¹ Kito Jisas ki haere i te matakaina Kaperneam i roto Galili raa. Tena i te aho te Sabat, Jisas ku akoako ake te kanohenua raa.

³² Na tama raa ku mahharo roo i na akoako Jisas raa, maitaname Tama raa e akoako ma na mahi Aia.

³³ He tama i roto te hare lotu raa e isi te tipua sakkino i roto aia. Tena te tama raa ki kanna ake hakamaroa ma,

³⁴ “Jisas, te Tama i Nasaret, hea Akoe eme kippena i maatou? Akoe e hamai ma kiseu maatou? Anau e iroa koai Akoe. Akoe ko te Tama e Tapu TeAtua tera e hakatae na tattara Aia raa!”

³⁵ Kito Jisas ki hakamataku ake te tipua raa ma, “Se vaa, tena ku oo i taha ma te tama naa!” Kito te tipua raa ki letu te tama raa iraro, tena kitere i taha se hai mee sakkino e ppena i te taupeara raa.

³⁶ Te kanohenua raa hakaatoa ku mahharo, tena ki tattara hokolaatou ma, “Teenei he akoako peehee? Tama nei e tattara ake na tipua raa ma na mahi, tena na tipua raa ku huro iho i taha.”

³⁷ Tena te rono Jisas raa ku paa i na kina vaa raa hakaatoa.

Jisas e tokonaki tammaki na tama no taualleka

(Matiu 8.14–17; Mak 1.29–34)

³⁸ Tena Jisas ku haere i taha ma te hare lotu raa no haere i te hare Saimon raa. Te hinaona hine Saimon raa e laavea, te vvela aia raa e hai mahi roo. Tena na tama i te hare raa ku meake ma Jisas ki tokonaki te hine raa.

³⁹ Jisas e tuu i te vahi te hine raa no hai ake te maahana raa ki tiaki te hine raa. Te saaita naa koi, te hine raa ku mahike i aruna no tanattana na kai na tama raa ki kkai.

⁴⁰ Te saaita te laa raa ku mee ki huru, te kanohenua raa ku kou ake na tama lavvea na maahana roo hakaatoa raa iaa Jisas, tena Tama raa ki hakapiri na rima Aia raa i aruna na tama raa hakaatoa no taualleka.

⁴¹ Tammaki na tipua sakkino ku huro i taha ma na tama. Tena na tipua raa e kanna ake hakamaroa ma, “Akoe ko te Tamariki TeAtua.”

Tena Jisas ki hakamataku ake na tipua raa ki se tattara, maitaname na tipua raa e illoa pera ma Aia ko te Mesaia.

Jisas ku takutaku i Judia

(Mak 1.35–39)

⁴² Tena te tahata roo Jisas ku tiaki te matakaina raa no haere i te kina se hai tama e nnoho raa. Te kanohenua raa ku kaamata no sesee Jisas, tena te saaita laatou ni lave Tama raa, na tama raa ku mee ma kittaoi Tama raa ki se haere i taha ma laatou.

⁴³ Emeia Jisas e meake na tama raa, “Anau e me ki takutaku te Rono Tauareka i te Hakamaatua ana

ite Vaelani raa ialaa matakaina hoki, maitaname teenei hea TeAtua nikauna ria mai Anauraa.”

⁴⁴ Tena Jisas ki haere notakutaku i roto na harelotu i Judia raa.

5

*Jisas e kanna tokohaa na disaipol kaamata Aia
(Matiu 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Teeraa he aho Jisas e tuu itai te Namō Genesaret, tena te kanohenua raa ku muimui ake ia Jisas ma ki hakallono Tama raa e takutaku na tattara TeAtua raa.

² Jisas ekite erua na vaka ehakauu te taunatai, tena na tama meeme e ika raa ku ttiho i raro no huihui na kupena laatou raa.

³ Jisas ku kake i roto te vaka hokotahi, ia teenaa ko te vaka Saimon, tena Aia ki meake Saimon ki unuki te vaka raa i taha ma te taunatai raa. Tena Jisas ki noho i roto te vaka raa no akoako ake te kanohenua raa.

⁴ Jisas e akoako ake te kanohenua raa no oti, tena Aia ki meake Saimon, “Hakanuu te vaka nei i te kina e nnoto raa, tena kuppehi te kupena akoe raa ki mmau ni ika.”

⁵ Kito Saimon ki meake, “TeAriki, te poo raa hakaatoa maatou epui pui ma kimmau ni ika, emeia maatou se hai ika roo hokotahi nimmau. Emeia, teenaa Akoe e mee mai ma kippehi te kupena nei, tena anau e me kippehi.”

⁶ Na tama raa e ppehi te kupena laatou raa no mmau tamaki roo na ika, tena te kupena raa ku taapiri ki masae.

⁷ Kito na tama raa ki auna ake na soa laatou i roto teeraa vaka raa ma ki oo ake no tokonaki laatou. Tena na tama raa ki oo ake no uta erua na vaka raa notappiri roo ki appuru na ika.

⁸ Te saaita koi Saimon Pita ni kite te kooina na ika raa hakaatoa, aia kutteiho i raro no tuturi imua Jisas, tena ki meake, “TeAriki, haere itaha ma anau! Anau he tama hai sara!”

⁹ Pita ia ma na soa aia raa ku mahharo i te kooina na ika laatou ni pui raa hakaatoa.

¹⁰ Tena Jems laaua ma Jon na tama Sebedi raa ku mahharo hoki peeraa ma Pita raa. Kito Jisas ki meake Pita, “Au se maku! Te saaita nei akoe e me ki hahanota na tama.”

¹¹ Kito na tama raa ki horo na vaka laatou raa i uta, tena ki tiaki na mee raa hakaatoa no tauttari Jisas.

*Jisas e tokonaki te tama laavea
(Matiu 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Jisas e noho i roto te matakaina tera e isi te tama e kaina te manumanu haeo. Te tinotama te tama raa

e hai saanuku roo hakaatoa. Te saaita tama raa ni kite Jisas, aia kutteiho no tuturi i mua Jisas, tena ki meake, "Te Ariki! Kame Akoe e hihai, Akoe ku tokonaki anau ki matahua."

¹³ Tena Jisas ki haaroake terima Aia raa nottaohi tama raa, tena ki meake, "Anau e hihai ki tokonaki akoe ki tauareka." Te saaita naa koi, tetinotama te tama raa ku mmore hakaatoa.

¹⁴ Tena Jisas ki meake te tama raa, "Auu se tattara ake nitama, emeia haere tahi roo i te maatua raa, tena ku meake aia ki mmata tetinotama akoe raa, ki huri ake te kanohenua raa te hakamaoni pera ma akoe ku tauareka, tena akoe ku hoki ake te hoki tera Moses ni meatu raa."

¹⁵ Emeia terono Jisas raa kupaa na kina roo hakaatoa, tena tammaki na tama ku oo ake no hakallono Tama raa, ia tammaki hoki na tama elavvea na maahana raa ku taualleka ma na maahana laatou.

¹⁶ Emeia tammaki na vahao Jisas e tiaki na tama raa no haere i na kina se hai tama raa no lotu.

Te tama na vae e mmate
(Matiu 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷ He aho hokotahi Jisas e akoako ake te kanohenua raa, tena e isi na Farisi laatou ma na tama e poroporo na tuaa ennoho i te kina raa hoki. Na tama raa e oomai i na matakaina hakaatoa i roto Galili, Judia ia ma Jerusalem. Na mahi Te Atua raa e mmoe i roto Jisas ki tokonaki na tama lavvea raa ki taualleka.

¹⁸ E isi na tama e ssau ake te tama na vae e mmate i aruna te kakkake. Tena na tama raa ku hahai i ma ki ssau ake te tama raa i roto hare ma ki hakamoe i mua Jisas.

¹⁹ Emeia na tama raa kuse ssao teuru i hare, e mee te kanohenua raa e tammaki roo. Kito na tama raa ki kake i aruna nainakiraa no hakahotu te inaki hokotahi, tena ki hakatere iho te tama na vae e mmate raa i aruna te kakkake raa no hakamoe i mua Jisas.

²⁰ Jisas e kite na hakattina na tama raa, tena Aia ki meake te tama na vae e mmate raa, "Taku soa! Anau e ssoro na haisara akoe raa i taha."

²¹ Tena na tama e poroporo na tuaa ia ma na Farisi raa ku tattara hokolaatou ma, "Koi te Tama e tattara hakameeme Te Atua nei? Te Atua Hokoia koi e lavaa te ssoro na haisara i taha!"

²² Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake na tama raa, "Aiea kootou etoo na mannatu peenaa naea?"

²³ Te tattara hee e hainauhie, te tattara ma, 'Anau e ssoro na haisara akoe raa i taha,' ma te tattara ma, 'Tuu i aruna no haere?'

²⁴ Anau e me ki huriatu kootou pera ma te Tamariki te Tama nei e isi na mahi Aia i te maarama nei kissor

na haisara itaha." Kito Jisas ki meake te tama na vae e mmatera, "Anau e meatu akoe, tuu iaruna no too te kakkake akoe naa no haere i hare."

²⁵ Te saaita naa koi, te tama raa ku mahike iaruna i mua te kanohenua raa hakaatoa, tena kitoo te kakkake aia ni moe raa no haere i hare, tena ki hakammaha Te Atua.

²⁶ Te kanohenua raa hakaatoa ku mahharo roo! Na tama raa ku mattaku, tena ki hakammaha hoki Te Atua ma, "Maatou ku kkite na mee taualleka i te aho nei."

Jisas e kanna ake Livai ki tautari Aia

(Matiu 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷ Tena Jisas ki haere i taha ma te hare raa no kite te tama e aoao na takis te taumani e hui ma ko Livai. Te tama raa e noho i te kina e aoao na takis raa, tena Jisas ki meake te tama raa, "Tautari mai Anau."

²⁸ Tena Livai ki mahike iaruna no tiaki na mee roo hakaatoa, tena ki tautari Jisas.

²⁹ Kito Livai kipena te kai e rahi i roto te hare aia raa, tena tammaki na tama e aoao na takis ia ma alaa tama hoki e noho i te kina raa no kkai.

³⁰ Tena na Farisi ia ma na tama e poroporo na tuaa raa ku hai ake na disaipol Jisas raa ma, "Aiea kootou ekkai ma na tama e aoao na takis ia ma na tama hai ssara naea?"

³¹ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Na tama se lavvea raa se lavaa te oo no mmata te dokta, aanaa ko na tama koi e lavvea raa e me ki oo no mmata te dokta.

³² Anau se hamai no kanna na tama e mannatu ma laatou e ttonu raa ki tike i taha ma na haisara laatou, e mea Anau e hamai no kanna na tama hai ssara raa ki tike i taha ma na haisara laatou raa."

Te vahiri i te hakamamaatapu

(Matiu 9.14-17; Mak 2.18-22)

³³ Kito na tama raa ki meake Jisas, "Na disaipol Jon raa e hakamaatapu, ia elotu tahi hoki, essau hoki pera ma na disaipol na Farisi raa, e mea na disaipol Akoe raa ekkai, ia e unu koi."

³⁴ Tena Jisas ki meake, "Eaa! Na soa te tama e avana raa e me ki se lavaa te kkai te saaita te tama e avana raa e noho ma laatou? Seai!

³⁵ E mea eisi te aho te tama e avana raa e me ki haere i taha ma na soa Aia raa, tena na tama raa e me ki hakamaatapu."

³⁶ Tena Jisas kitattara ake hoki na tama raa te tattara hurihuri nei, "Se hai tama e lavaa te ssae te paamaro vahao nei raa no hakapuni te paamaro tuai e masae raa, maitaname te muri maro raa e me ki masae i taha ma te paamaro tuai raa, e mee te paamaro tuai raa ku se mmahu."

37 “Se hai tama e utu te wain vahao nei i roto te kiri tuai na sipsipraa, maitaname te wain vahao nei raa e me ki pia no ssaa te kiri te sipsipraa, tena te wain vahao nei raa ku manini puamu, ia te kiri te sipsipraa hoki e me ki haeo.

38 Emeia na wain vahao nei raa e tau te utu i roto te kiri te sipsip vahao nei.

39 Kame he tama e unu te wain e mmara, te tama naa e me ki se lavaa te hiunu te wain e marie raa. Tama raa e me ki mee ma, “Te wain kaamata raa e tau areka.”

6

Jisas ko TeAriki te Sabat

(Matiu 12.1-8; Mak 2.23-28)

1 Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo vaa roto te paupaku e hhomona witraa i te aho te Sabat. Na disaipol raa e kotikoti na witraa no murumuru ma na rima laatou raa, tena kikkai na hua raa.

2 Kito na Farisi raa ki meake, “Hea kootou e ppena i te aho te Sabat nei raa setonu ma hea emmau i roto natuaa te aho nei raa.”

3 Tena Jisas ki meake na Farisi raa, “Kootou ni mee raa se ppau hea Devit ni ppena te saaita aia ma na tama tauttari aia raa ni hikkai?”

4 Devit e haere i te Hare Tapu TeAtua raa no too na haraoa ku oti te hakatapu raa no kai, tena kikuake hoki na haraoa raa inatama tauttari aia raa no kkai. Ia setonu ma natuaa ma te tama vare kikai na haraoa raa, na maatua raa koi e lavaa te kkai na haraoa raa.”

5 Tena kito Jisas ki meake na Farisi raa, “Te Tamariki te Tama nei ko TeAriki te Sabat.”

Te tama te rima e piko

(Matiu 12.9-14; Mak 3.1-6)

6 Teeraa Sabat, Jisas ku haere i te harelotu na Jiura no akoako. He tama te rima laaua aia raa e mate e noho i te kina raa.

7 Natama poroporo natuaa ia ma na Farisi raa e hihhai ma kikkite Jisas e ppena he mee e sara ma kilavaa laatou temmau tattara iaa Jisas, tena natama raa kukirakira hakamattonu roo ma ka oti Jisas kutokonaki te tama raa i te aho te Sabat raa.

8 Emeia Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake te tama te rima e mate raa, “Tuu i aruna no hamai imua.” Tena tetama raa ki mahike no haere ake no tuu imua te kanohenua raa.

9 Kito Jisas ki meake natama raa, “Anau e vahiri atu kootou: hea natuaa taatouraa emee mai ma taatou kippena i te aho te Sabat? Ki tokonaki tetama ma ki mee

te tama ki hakalono llihu? Ki tokonaki te ora te tama ma ki ssepe te ora te tama?"

¹⁰ Jisas e kkira hakataka ake na tama raa hakaatoa, tena Aia ki meake te tama raa, "Ssora terima akoe naa." Kito te tama raa ki ssora terima aia raa, tena te rima raa ku tauareka hakaraoi.

¹¹ Na Farisi laatou ma na tama poroporo na tuaa raa ku llo to haeo roo, tena ki kaamata no tattara hokolaatou ma hea laatou e me ki penia iaa Jisas.

Jisas e hirihiri sanahuru ma rua na disaipol Aia
(Matiu 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Te saaita naa Jisas ku haere i aruna te mouna raa no lotu, tena ki noho te poo naa hakaatoa no lotu ake TeAtua.

¹³ Te tahata Aia ku kannaa ake na disaipol Aia raa hakaatoa, tena Aia ki hirihiri sanahuru ma rua na tama, tena Aia ki kannaa na tama raa ma ni aposol. Aanei na inoa na tama raa:

¹⁴ Saimon tera Jisas e hui ma ko Pita raa,
tena Andru te taina Pita raa,
Jems, te taina Jon raa,
tena Jon,

Filip,
Bartolomyu,

¹⁵ Matiu,
Tomas,

Jems, te tama Alfius raa,
tena Saimon, te tama se hihai ma Rom ki rorohi Israel raa,

¹⁶ Judas, te tama Jems raa,
tena Judas Iskariot te tama e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa.

Jisas e akoako, tena ki tokonaki na tama lavvea
(Matiu 4.23-25)

¹⁷ Jisas ma na aposol Aia raa ku oomai iraro ma te mouna raa, tena Aia ki haere no tuu i te kina e mmore raa ma na disaipol tammaki Aia raa. He kanohenua e rahi roo e ttuu i te kina raa, na tama i Judia, na tama i Jerusalem ia ma na tama na matakaina vaa tai Taia laaua ma Saidon raa.

¹⁸ Na tama raa e oo ake ma ki hakallono Jisas, tena ma ku meake Tama raa ki tokonaki laatou ki taualleka. Na tama e isi na tipua sakkino raa e oo ake hoki ma Jisas ki tokonaki laatou.

¹⁹ Na tama raa hakaatoa e hahaivi ma kittaoihi Jisas, e mee na mahi TeAtua e takoto i roto Jisas raa e tokonaki na tama raa hakaatoa no taualleka.

Te tauareka ia ma te haeo
(Matiu 5.1-12)

²⁰ Jisas e kkira ake na disaipol Aia raa, tena ki meake,

“Kootou na tama hakaalloha raa e me ki hakatapu ria,
e mee te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina kootou!

²¹ Kootou na tama e hikkai vahao nei raa e me
ki hakatapu ria,

kootou e me ki pphuhu!

Kootou na tama e tanittani vahao nei raa e me
ki hakatapu ria,

kootou e me ki katakkata!

²² Kootou e me ki hakatapu ria te saaita na tama e kiri lloto
kootou, ia kuse hihhai kootou, kuhai na hao kootou,
tena kitattara sakkino kootou, e mee kootou etauttari
te Tamariki te Tama nei!

²³ Kootou ki hihhia te saaita na mee nei e kapihi atu
kootou. Kootou ki hihhia roo, maitaname na tuhana e llahi
kootou raa e mmoe i te vaelani. Na tipuna na tamana taatou
i mua raa hoki e kou ake na hakalono llihu i na profet TeAtua
i mua raa.

²⁴ Ia tena kootou na tama e tuttuu laoi te saaita nei raa e me
ki hao roo;

e mee te saaita te hihhia kootou raa ku oti!

²⁵ Kootou na tama ekkai no pphuhu te saaita nei raa e me
ki hao roo;

maitaname kootou e me ki hikkai i muri!

Kootou na tama e maihu kkata te saaita nei e me ki hao roo;
kootou e me ki ppari no tanittani!

²⁶ Ia seisi te tauareka te saaita te kanohenua raa e tattara
hakatauareka akoe, e mee na tipuna laatou raa nitattara
hakamamaha na tama seai ma ni profet TeAtua haka-
maoni raa.

Laoi na tama e hao ma kootou raa

(Matiu 5.38–48; 7.12a)

²⁷ “Emeia Anau emeatu kootou na tama ellono
Anau raa: Laoi na tama e hao kootou raa, tena kuppena
hakatauareka na tama e kiri lloto kootou raa,

²⁸ tena kulotu ake TeAtua ki hakatapu na tama e hai hao
kootou raa, tena kulotu ake hoki TeAtua ki tokonaki na tama
e tattara llihu kootou raa.

²⁹ Kame he tama e ppaa te patikauvae akoe raa, tena
meake aia ki ppaa teeraa patikauvae hoki. Kame he tama
e too te kaukahu mattoru akoe raa, tena tiaki aia ki too hoki
te kaukahu mannihi akoe raa.

³⁰ Kou ake niaa na tama e kainno atu akoe raa, tena kame
he tama e too hea akoe ettino raa, tena auu se meake
ki kou atu muri.

³¹ “Ppena ialaa tama pera ma hea akoe e hihai ma
na tama raa kippena i akoe raa.

³² “Kame kootou e laoi koi na tama tera e laoi kootou raa,
kaa he tauareka peehee kootou e me ki too? E mee na tama
hai ssara raa hoki e laoi koi na tama e laoi laatou raa.

³³ Kame kootou e taualleka koi na tama tera e taualleka kootou raa, tena kaa he tauareka peehee kootou e me ki too? E mee na tama hai ssara raa hoki e taualleka koi na tama e taualleka laatou raa.

³⁴ Ia tena kame kootou e hoki ake na mee i na tama tera kootou e illoa ma kootou e lavaa te too muri na mee raa, tena kaa he tauareka peehee kootou e me ki too? E mee na tama hai ssara raa hoki e hoki ake na mee i na tama hai ssara raa ma kilavaa laatou te too muri te kooina laatou ni hoki raa.

³⁵ "E mea kootou kilaoi na tama e hao kootou raa, tena kuppena hakatauareka na tama raa; hoki, tena auu se hakataakoto ma ki too muri he mee. Tena kootou e me ki isi na tuhana ellahi. Kootou e me kimee pera ma ni tamalliki TeAtua Hakanaani. TeAtua elaoi na tama sakkino ia ma na tama hai ssara.

³⁶ Kootou kimanava alloha essau pera ma te Tamana taatou raa e manava aroha.

*Auu se tattara te hai sara te tama
(Matiu 7.1-5)*

³⁷ "Auu se tattara te hai sara te tama te maanatu koi akoe, tena TeAtua e me ki selavaa te hakatonutonu kootou. Auu se tamoa hao alaa tama, ka oti alaa tama kutamoa hao kootou. Ssirihia na hai sara alaa tama, tena TeAtua e me ki ssirihia na hai sara kootou raa.

³⁸ Hoki ake alaa tama, tena TeAtua e me ki hoki atu kootou. Hakamaoni, kootou e me ki too te kooina e rahi roo. Tetokonaki erahiraa e me kimoe i na rima kootou tera kootou e me ki selavaa te ttaohi. Te kooina kootou e hoki ake alaa tama raa, TeAtua e me ki kou atu te kooina naa hoki."

³⁹ Tena Jisas kitattara ake na tama raa te tattara huri-huri nei, "Te tama karemata sseni raa selavaa te hakattaki teeraa tama karemata sseni. Kame aia e hakattaki, tena laua hakaatoa e me kitteiho i roto te rua e nnoto.

⁴⁰ Se hai tamalliki skul e raka i aruna tetisa laatou raa, e mea na tamalliki skul hakaatoa e me kissau pera ma te tisa laatou raa te saaita laatou ku oti na skul laatou raa.

⁴¹ "Aiea akoe e kkira ake te kerekere e mmau te karemata tetaina akoe raa, kaa akoe se anana peehee telaakau e mmau te karemata akoe raa?

⁴² Akoe elavaa peehee temeake tetaina akoe raa, ma, 'Taina, hamai kippisi te kerekere e mmau te karemata akoe naa,' te saaita akoe hokoe se kite telaakau e mmau te karemata akoe raa? Akoe e tattara uhiuhi koi. Akoe e tau te tokea te laakau e mmau te karemata akoe raa i mua, tena akoe e me kikite laoi noppisi te kerekere e mmau te karemata te taina akoe raa.

*Na laakau ia ma na hua
(Matiu 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ "Telaakau tauareka selavaa te hua na hua sakkino. Tena telaakau sakkino selavaa te hua na hua taualleka.

44 Na hua raa e huri mai na tipu telaakauraa. Selavaa hetama te haki te natu ite purukavuhu. Tena selavaa hetama te haki te hui te hara i te paaku.

45 Natama taualleka raa eppena namee taualleka: tauttari na tiputipu taualleka na hatu manava laatou raa. Tena natama sakkino raa epena namee sakkino: tauttari na tiputipu sakkino na ora laatou raa. Temaihu raa e tattara iho namee tera ekkapi i roto na hatu manava laatou raa.

*Tokorua na tama hakatuutuu hare
(Matiu 7.24-27)*

46 “Aiea kootou e kanna mai Anau ma ‘TeAriki, TeAriki,’ e meia kaa kootou seppena hea Anau ni meatu raea?

47 Kame hetama ehamai Anau no rono na tattara Anauraa, tena ki tautari na tattara raa, Anau e me ki huri ake na tiputipu taualleka i te tama naa.

48 Tama naa e ssau pera ma he tama e kerī na pou te hare aia raa ki hakatuu i aruna te hatu paa. Tena te hua peau raa kulohia no paku te hare raa, e meia te hare raa selavaa roo te naue, maitaname te hare raa eppena hakatauareka roo.

49 Emeia kame hetama e rono na tattara Anauraa, tena ki se tautari na tattara Anauraa, tena te tama naa e ssau pera ma he tama e hakatuu te hare aia raa i aruna te kerekere vare koi, tena te saaita te hua peau raa eppaku te hare raa, te hare raa e me ki hina no ppaku hakamaroa roo i raro.”

7

*Jisas e tokonaki te tama hehekau te purepure hakamaatua
(Matiu 8.5-13)*

¹ Jisas ku oti roo te tattara ake na tattara Aia raa hakaatoa i te kanohenua raa, tena Aia ki haere i Kaperneam.

² Teeraa he purepure hakamaatua, tena aia e isi te tama hehekau tera aia e hihai mahi roo, te tama hehekau aia raa e laavea no taapiri ki mate.

³ Te purepure hakamaatua raa e rono na mahi Jisas raa, tena aia kikauna na tama hakamattua na Jiu raa ki oo no meake Jisas ki haere ake no tokonaki te tama hehekau aia raa ki tauareka.

⁴ Natama raa e oo ake nōttiri Jisas, tena ki tattara hakaaroa ake ma, “Te tama nei e tau roo Akoe ki tokonaki aia.

⁵ Te purepure hakamaatua nei e laoi roo maatou, tena aia e hakatuu hoki te hare lotu maatou raa.”

⁶ Kito Jisas kioo ma natama raa. Jisas ku taapiri i te hare raa, tena te purepure hakamaatua raa kikauna na soa laoi aia raa ki meake Jisas ma, “TeAriki, ka oti Akoe

ku naenae. Anau e maanatu ma Akoe setau te hamai i roto te hare anau nei,

7 tena anau hokonnau e maanatu ma anau setau hoki te haere atu no mmata akoe. Akoe kippehi koi he tattara ki tauareka te tama hehekau anau nei.

8 Anau hoki hetama enoho iraro namahi natama hakamattua, tena anau e isi na purepure e hehekau iraro anau. Kame anau e meake te tama raa ma, 'Haere!' tena te tama naa e me ki haere. Kame anau e meake te tama raa ma, 'Hamai!' te tama naa e me ki hamai. Kame anau e meake te tama hehekau anau raa ma, 'Ppena te mee nei!' tena te tama naa e me kippena koi."

9 Jisas e oho te saaita Aia nirono na tattara te tama raa, tena Aia ki hakatike no meake te kanohenua e tauttari Aia raa, "Anau e meatu kootou, Anau se hai vahao roo e ttiri te tama e hakatina peenei, niaina ma i roto roo Israel!"

10 Na tama nioo ma na tattara raa ku vakkai i te hare te purepure hakamaatua raa no kkite ma te tama hehekau raa ku tauareka.

Jisas e hakaora te tamariki tanata te tautukaha hine

11 Teeraa aho Jisas ku haere i te matakaina Nain ma na disaipol Aia raa, tena he kanohenua e rahi roo ku oo laa-tou.

12 Te saaita koi Jisas nitae i te totoa te matakaina raa, na tama te matakaina raa ku ssau ake te tama e mate. Te tama e materal ko te tautahitama koi te tautukaha hine raa, tena tammaki na tama e oo iho ma te hine raa itaha ma te matakaina raa ma kitanu te tama raa.

13 Te saaita Te Ariki ni kite te hine raa, Aia ku aroha roo i te hine raa, tena Aia ki meake ma, "Auu se tani."

14 Tena Aia ki haere atu no ttaohi te moena te tama e mate raa, tena na taanata e ssau raa ku hakamau. Kito Jisas ki meake, "Anau e meatu akoe! Taupeara! Mahike i aruna!"

15 Te tama e materal ku mahike no noho i aruna, tena ki kaamata no tattara. Tena Jisas ki hoki muri ake te taupeara raa i te tinna aia raa.

16 Na tama raa hakaatoa ku mahharo, tena ki hakammaha Te Atua. Na tama raa e tattara ma, "Te profet hakanaani raa ku tae mai. Te Atua ku hamai ki tokonaki te kanohenua Aia raa ki ora!"

17 Tena te rono Jisas raa kupaa vaa roto Judia ia ma na kina tappiri ake te matakaina raa.

Jisas laaua ma Jon Baptis (Matu 11.2-19)

18 Na disaipol Jon Baptis raa ku tattara ake Jon i te rono Jisas raa, tena Jon ki kanna ake tokorua na tama,

19 tena ki kauna tokorua raa ki oo no vahiri ake Jisas ma, "Akoe ko te Tama tera Jon ni tattara ma e me ki hamai raa ma maatou e me ki hakattari teeraa tama hoki?"

20 Tokorua raa e oo no ttae iaa Jisas, tena tokorua raa ki meake, "Jon Baptis e kauna ria mai maaua ki vahiri atu ma Akoe ko te Tama aia ni tattara ma e me ki hamai raa ma maatou e me ki hakattari teeraa tama hoki?"

21 Ia te saaita naa hoki Jisas e tokonaki tammaki na tama lavvea ia ma na tama e hakalono llihu i na maahana ia ma na tama e ttauria na tipua sakkino eaa, tena Aia ki mee tammaki na tama karemata sseni raa no kkite.

22 Tena Jisas ki meake tokorua na disaipol Jon raa ma, "Vakkai hakaraoi no meake Jon hea koorua ni kkite ia ma hea koorua ni llono raa:

Na tama karemata sseni raa ku kkite,
na tama na vae e mmate raa ku hahaeere,
na tama e kaina te manumanu haeo raa ku taualleka,
na tama katarina tturi raa ku llono,
na tama e mate raa ku ora hakaraoi,
tena na tama hakaalloha raa ku llono te Rono Tauareka TeAtua raa.

23 Na tama se mamannatu tammaki i Anauraa e me ki hakatapura.

24 Na disaipol Jon raa ku vakkai, tena Jisas ku kaamata no tattara ake te kanohenua raa i te vahi Aia, "Te saaita kootou ni oo iaa Jon i te kina se haitama e tuu mahoaraa, hea kootou e mannatu ma kootou e me ki kkite raa? He laumea te veve e ino atu te matani?"

25 Hea kootou ni oo ma ki oo no mmata raa? He tama e uru na hekau taualleka e suim maha? Na tama e uru na hekau peenei raa ennoho ina ora e hainauhie, ia ennoho hoki i roto na hare na tuku.

26 Kootou ki mee mai, hea kootou ni oo ma ki oo no mmata raa? He profet? Noo, e meia Anau e meatu pera ma Jon e raka roo i aruna na profet raa hakaatoa.

27 E mee Jon ko te tama te Launiu Tapu raa e tattara ma: TeAtua e mee ma,

'Anau e me ki kauna te tama hakatae na tattara Anauraa i mua Akoe ki taaraki te mateara raa ma Akoe.'

28 Tena Jisas ki meake hoki ma, "Anau e meatu kootou, se haitama ni haanau iho i roto te maarama nei e hakanaani i aruna Jon. Emeia te tama tera e mouraro i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e hakanaani roo i aruna Jon."

29 Hakaatoa e llono na tattara Jisas raa, tena te kanohenua raa; taohi mua na tama e aoao na takis tera ni tauttari roo hea TeAtua ni meake, tena Jon ki hakoukou tapu na tama raa.

³⁰ Emeia na Farisi ia ma na tama e poroporo na tuaa raa e ui itaha ma te hakataakoto tera TeAtua e hihai ma laatou kippena raa, tena na tamaraa kuse hihhai hoki ma Jon ki hakoukou tapu laatou.

³¹ Tena Jisas ki meake hoki ma, "Kaa Anau e me ki tattara peehee i na tama te maarama nei raa? Na tama raa e ssau pera ma niaa?"

³² Na tama raa e ssau pera ma nitamalliki ennoho i roto marae, tena teeraa kuturana ku vava ake teeraa kuturana ma, 'Maatou e hakattani na hula, e meia kootou se hihhai ki llue! Maatou e huhua na huatana, e meia kootou se hihhai ki ttani!'

³³ "Jon Baptis e hamai, tena aia e hakamaatapu, ia se unu na wain, tena kootou ku tattara ma, 'Tama raa e isi te tipua i roto aia!'

³⁴ Te Tamariki te Tama nei ku oti te hamai, tena Aia e kai, ia e unu, tena kootou ku tattara ma, 'Kira ake te Tama raa! Tama raa e kaikai vva e ia e unu tahi, tena Aia e ssao laoi ma na tama e aoao na takis ia ma na tama hai ssara raa!'

³⁵ Te atamai TeAtua raa e huri ake i roto na tama tera e tauttari hea Aia e hihai raa."

Jisas ku tae i te hare Saimon te Farisi

³⁶ He Farisi e hakkoro Jisas ma kikkai laaua te poo naa, tena Jisas ki haere i te hare te tamaraa no noho iraro ma ki kai.

³⁷ Tena i roto te matakaina naa e isi te hine te ora aia raa e pii roo na haisara. Te hineraa erono pera ma Jisas e kai i te hare te Farisi raa, tena aia kitoo teloo manoni e sui mmaharaa no haere ake ma aia,

³⁸ tena aia ki haere notuu i muri Jisas, taapiri na vae Tama raa notani, tena na vae Jisas raa kussuu i na vaikaremata te hineraa. Kito te hineraa ki hakapakupaku na vae Jisas raa ma terouru aia, tena ki mohoni na vae Tama raa, tena ki nnini teloo manoni raa i aruna na vae Jisas.

³⁹ Te saaita te Farisi raa ni kite te mee nei, aia ku tattara hokoia ma, "Kame te Tama nei he profet hakamaoni, Aia e me ki iroa na tiputipu te hine tera e tataohi Aia raa; Aia e lavaa te iroa te ora sakkino te hine nei e isi raa."

⁴⁰ Kito Jisas ki meake te Farisi raa, "Saimon, Anau e isi te mee e me ki meatu akoe."

Tena Saimon ki meake, "Rabai! Tattara mai, anau e hakarono atu."

⁴¹ Kito Jisas ki kaamata ake ma, "E isi tokorua na tama e taoni na sileni te tama hai sileni hokotahi. Teeraa tama e taoni huitarau na siliva, tena teeraa tama e taoni tipu rima na siliva.

42 Tena tokorua raa hakaatoa ku se lavaa te ppehi na taoni laaua raa, kito te tama hai sileni raa ki ssoro na taoni tokorua raa hakaatoa i taha. Koai te tama tokorua nei e me ki laoi mahi roo te tama hai sileni raa?"

43 Tena Saimon ki meake, "Anau e tini kame ko te tama tera e isi te taoni e rahi raa."

Tena Jisas ki meake, "Noo, akoe e tonu."

44 Kito Jisas ki hakatike ake te hine raa, tena Aia ki meake Saimon, "Akoe ekite te hine nei? Anau e hamai i roto te hare akoe nei, tena akoe sekou mai ni vai ki huhui na vae Anau, e mea te hine nei e huhui na vae Anau raa ma na vaikaremata aia raa, tena ki hakapakupaku na vae Anau raa ma te rouru aia.

45 Akoe semohoni Anau tesaaita Anau ni hamai i roto te hare akoe nei, e mea te hine nei se hakamotu te momohoni na vae Anau kaamata roo tesaaita Anau ni hamai raa.

46 Akoe se hai sunu na oliv nikou mai ma kiamuhi te pohouru Anau, e mea te hine nei e amuhi na vae Anau raa ma te lloo manoni aia raa.

47 Anau e meatu akoe, telaoi te hine nei e huri mai Anau raa e huri mai te hakamaoni pera ma na hai sara tamaki aia raa ku oti te ssorohia i taha. E mea kame Te Atua e ssoro na hai sara moisi te tama, tena telaoi te tama naa i Anau raa se lavaa te hai mahi."

48 Tena Jisas ki meake te hine raa, "Anau e ssoro na hai sara akoe raa i taha."

49 Na tama e noho i te kina raa ku tattara hokolaatou ma, "Koai te Tama nei, Aia e lavaa hoki te ssoro na hai sara i taha?"

50 Tena Jisas ki meake te hine raa, "Te hakatina akoe raa e tokonaki akoe ki ora, haere ma te noho laoi."

8

Na h hine tera e hahere ma Jisas

1 Tena imuri Jisas ku haere vaa roto na matakaina e llahi ia ma na matakaina pammee raa no takutaku te Rono Tauareka i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Te sanahuru ma rua na disaipol raa e oo hoki ma Jisas,

2 tena e isi hoki na h hine tera Jisas ni tokonaki no hakaise na tipua sakkino itaha raa ia ma na h hine tera Jisas ni tokonaki laatou no taualleka ma na maahana laatou raa: Meri te tama e hui ma ko Makdala raa, te tama Jisas ni hakaise e hitu na tipua i taha raa,

3 tena Joana, te tanata aia raa ko Kusa, he tama hehekau ma Herot, tena Susana ia ma alaa h hine hoki tera e hai na mahi laatou ma ki tokonaki Jisas ma na disaipol Aia raa.

*Te tattara hurihuri te tama haere lletu na hua
(Matiu 13.1-9; Mak 4.1-9)*

4 Tammaki natama e o mai ina matakaina hakaatoa no muimui ake iaa Jisas, tena Jisas kitattara ake te tattara hurihuri nei te saaita te kanohenua raa ni hakkutu ake roo hakaatoa raa:

5 “Teeraa hetama e haere lletu na hua ma kihhomo. Te saaita te tamaraa ni haere lletu na hua raa, alaa hua ku maoha iaruna temateara, tena natama kuhahaere lakalaka koi na hua raa, tena namanuraa hoki ekkai na hua raa.

6 Alaa hua ku maoha itekina ehatu, tena te saaita na hua raa nihhomo raa, na hua raa ehomo ake koi no mmate, e mee te kerekere raa e pakupaku.

7 Alaa hua ku maoha itekina na veve tutuia. Tena na veve tutuia raa ku hhomo no uhi na hua raa.

8 Alaa hua ku maoha iaruna te kina te kerekere tauareka, tena na hua raa ku hhomo nollahi no hhua, tena te laakau hokotahi e tae huitarau na hua.”

Kito Jisas ki hakaoti ake ma, “Tena hakallono kame kootou e isi na katarina.”

Te hakataakoto na tattara hurihuri nei
(Matiu 13.10–17; Mak 4.10–12)

9 Na disaipol Jisas raa evahiri ake Tamaraa ma te hakataakoto te tattara hurihuri raa e mee maea.

10 Tena Jisas kimeake, “TeAtua ehihai kootou ki illoa na mee ite Hakamaatua ana Aia raa, tena Aia e tattara ake alaa tama natattara hurihuri ma niaina natamaraa e matamata, e meia na tamaraa selavaa te kkite, ia niaina ma na tamaraa ellono, e meia na tamaraa selavaa te illoa.”

Te hakataakoto te tattara hurihuri te tama e haere lletu na hua
(Matiu 13.18–23; Mak 4.13–20)

11 “Teenei te hakataakoto te tattara hurihuri nei: Na hua raa ko na tattara TeAtua.

12 Na hua emaoha itemateara raa ko na tama tera ellono na tattara TeAtua raa, tena Satan ku haere ake no too na tattara TeAtua raa i taha ma na hatu manava na tamaraa ma ki ppui na tamaraa ki se hakattina ma ki se lavaa TeAtua te tokonaki na tamaraa.

13 Na hua emaoha itekina ehatu raa ko na tama ellono na tattara TeAtua raa, tena kihihhia no too na tattara raa. Emeia na tattara raa semmoe roroa iroto na tamaraa; na tamaraa e hakattina paa saaita koi, tena te saaita laatou ku ttiri na hahaaite raa, na tamaraa ku tiaki koi na hakattina laatou raa.

14 Na hua emaoha itekina na veve tutuia raa ko na tama ellono na tattara TeAtua raa, e meia na hakataakoto ite vahi na sileni ia ma te ora te maarama nei raa e mee na hakattina na tamaraa no se hai mmahi, tena na hua laatou e hhua raa ku selavaa te lleu.

15 Na hua e maoha i te kina te kerekere tauarekaraa ko na tama ellono na tattara TeAtua raa, tena kittaohi mmau na tattara raa i roto na hatu manava laatou, tena ki tuu mmau no hhua na hua.

Te ahi iraro te kumete
(Mak 4.21-25)

16 "Sehaitama ehakaura telamu, tena kuuhi iraro tekumete ia ma kutuku iraro tesea. Emeia tetamaraa e me kihakatu telamuraa iaruna te kina ehakatuutu telamuraa kilavaa na tama tekkite te maahina tesaaita laatou e o mai i hare."

17 "Namee hakaatoa ehuaunaria raa e me kihura ake i mua na tama. Tena namee tera euhiria raa e me kilaavearia.

18 "Kootou kihakamattonu tesaaita kootou ehakallono, maitaname TeAtua e me kihakapaa ake alaa mee iaruna namee akoe e isiraa, emeia kame akoe se isi, tena akoe se hihai hoki te too, tena na mee raa e me ki too ria i taha ma akoe."

Te tinna ia ma na taina Jisas
(Matiu 12.46-50; Mak 3.31-35)

19 Te tinna ia ma na taina Jisas raa e oo ake ma ki mmata Tamaraa, emeia laatou ku selavaa te oo hakataapiri ake, maitaname te kanohenua raa e muimui areha roo Jisas.

20 Tena hetama ki meake Jisas, "Te tinna ia ma na taina Akoeraa ettuu i aho, tena laatou e hihhai ma ki mmata Akoe."

21 Kito Jisas ki meake na tama raa hakaatoa, "Te tinna ia ma na taina Anauraa ko na tama tera ellono na tattara TeAtua, tena ki ppena tauttari na tattara raa."

Jisas e tinai te matani
(Matiu 8.23-27; Mak 4.35-41)

22 Teeraa he aho, Jisas ma na disaipol Aia raa e kakke i roto te vaka. Tena Jisas ki meake na tama raa, "Taatoou ki tere i teeraa vahi te namo nei." Kito na tama raa ki uhu no tere.

23 Tesaaita laatou koi tere, Jisas kumoe heiroa. Tesaaita naa koi te matani raa ku maairi hai mahi roo, tena te vaka raa ku utu ria na peau no taapiri ki apuru.

24 Kito na disaipol raa ki huro no hhano Jisas, tena ki meake, "TeAriki, TeAriki, taatoou kaa malle mo no mmate!" Jisas ku maahuru, tena ki tattara ake te matani ia ma na peau raa. Tena te matani raa ma na peau raa kutteiho no marino kkii roo.

25 Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Na hee na hakattina kootou?"

Emeia na disaipol raa e mahharo, ia e mattaku hoki, tena laatou ki vahihhiri hokolaatou ma, "Te Tama nei he tama

peehee? Aia e tattara ake te matani ma na peau raa, tena na mee raa e hakallono hoki Aia."

Jisas e tokonaki te tama e isi na tipua.

(Matiu 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ Tena Jisas ma na disaipol Aia raa ku tere no tae teeraa vahi te namo Galili raa i te kina na tama i Gerasa.

²⁷ Te saaita Jisas ni tiho i uta, he tama i te matakaina raa e isi na tipua sakkino ku haere ake no ttiri Tama raa. Saaita roroa roo tetama raa seisi na hekau, tena aia senoho i te hare aia raa, e mea tetama raa enoho i roto na rua na tama e mmate raa e mmoe.

²⁸ Te saaita aia ni kite Jisas, te tama raa ku tteiho no tuturi i mua na vae Jisas, tena kikanna ake, "Jisas te Tamariki Te Atua Hakanaani i Aruna! Hea Akoe e hihai i anau? Anau e kainno atu Akoe, auu se mee anau ki hakalono llihu!"

²⁹ Tetanata raa e tattara peenei, maitaname Jisas ku oti te hakaise te tipua raa i taha ma aia. Tammaki na vahao aia ni hakapikiri, ia niaina ma na vae ia ma na rima aia raa e haihai raa na seni, e mea tetama raa e me kimmosi koi na seni raa, tena te tipua raa kutoo aia no kkave i te kina e tuu mahoa raa.

³⁰ Kito Jisas ki vahiri ake te tama raa, "Koai te inoa akoe?"

Tena te tama raa ki meake, "Te inoa anau raa ko 'He kautana,' " maitaname tammaki na tipua e nnoho i roto te tama raa.

³¹ Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma ki selavaa te kkave laatou i te kina te rua e nnoto raa ki ttae roo te saaita laatou e too na hakalono llihu hakaoti laatou raa.

³² E isi na piki tammaki roo e kaikkai i te vahi te mouna raa. Kito na tipua raa ki kainno ake Jisas ma ki tiaki laatou ki huro i roto na piki raa, tena Aia ki meake na tipua raa ki oo.

³³ Na tipua raa e huro i taha ma te tama raa no uru i roto na piki raa. Tena na piki raa hakaatoa ku huro i te vahi te mouna e motu hua raa notteiho i roto te moana raa no mallemo.

³⁴ Na tama e lollohi na piki raa e kkite hea ni kapihi ake i na piki raa, tena na tama raa ki huro no paa te rono raa i na matakaina ia ma na kina vaa raa.

³⁵ Tena na tama raa hakaatoa ku oo ake no mmata ma hea ni kapihi ake i te kina raa, tena te saaita na tama raa ni oo ake no ttiri Jisas raa, na tama raa ku kkite hoki te tama tera ni nohori na tipua raa ku noho i te kina na vae Jisas raa. Te tama raa ku uru na hekau, tena te hakataakoto aia raa ku tauareka, tena na tama raa hakaatoa ku mattaku.

³⁶ Na tama ni kkite raa ku tattara ake te kanohenua raa pera ma Jisas ni tokonaki te tama raa.

³⁷ Tena na tama te matakaina raa hakaatoa ku mattaku, tena laatou ki meake Jisas ki haere i taha. Kito Jisas ki kake te vaka raa no tere.

³⁸ Tena te tama Jisas ni tokonaki no hakaise na tipua i taha raa ku meake Jisas, "Tiaki anau ki hahae ma Akoe."

Emeia Jisas e kauna te tama raa ki haere, tena ki meake,

³⁹ "Haere ihare, tena kutattara ake na tama pera ma TeAtua e tokonaki akoe."

Tena te tama raa ki haere vaa roto na matakaina raa hakaatoa no tattara ake pera ma Jisas e tokonaki aia.

Tetamariki hine e mate iama te hine nittaohi na hekau Jisas

(Matiu 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Tesaaia Jisas ni vaakai i Galili raa, te kanohenua raa ku too hakaraoi te Tama raa, emee laatou hakaatoa ni hakattari Tama raa ki haere ake.

⁴¹ Tena he tama e rorohi te hare lotu; te inoa aia raa ko Jairus. Aia etteiho no tuturi imua na vae Jisas, tena ki kainno ake Tama raa ma ki oo laaua i te hare aia raa,

⁴² emee te tamariki hine aia raa ku mee ki mate, te tamariki raa ku tae sanahuru ma rua na hetau, ia teenaa ko te tautahi koi aia.

Te saaita Jisas ni haere, te kanohenua raa ku muimui ake roo Tama raa.

⁴³ Tena i roto te kanohenua raa, e isi te hine te toto aia raa e tetere koi peenaa, te hine raa e hakalono llihu roo i roto sanahuru ma rua na hetau. Na sileni te hine raa ku oti te suisui na dokta ma ki tokonaki aia, e meia se haitama e lavaa te tokonaki aia.

⁴⁴ Kito te hine raa ki hamai vaa muri Jisas no ttaohi na kaunutu na hekau Jisas raa, ia te saaita naa koi te toto raa ku hakamotu.

⁴⁵ Tena Jisas ki vahiri ake, "Koai te tama nittaohi Anau raa?"

Tena te kanohenua raa hakaatoa e kore pera ma laatou se haitama ni taohi Jisas. Kito Pita ki meake, "Te Ariki, te kanohenua nei hakaatoa e muimui areha roo Akoe."

⁴⁶ Emeia Jisas e meake ma, "E isi te tama ni taohi Anau, Anau e iroa maitaname e isi na mahi ni oo i taha ma Anau."

⁴⁷ Te hine raa ku iroa pera ma aia kulaavearia, tena aia kuporepore te matakau, kito te hine raa ki haere atu no tuturi imua na vae Jisas. Te hine raa e tattara ake Jisas te hakataakoto tera aia nittaohi na hekau Tama raa ia ma te maatara te tinotama aia raa i mua te kanohenua raa hakaatoa.

⁴⁸ Tena Jisas ki meake te hine raa, "Taku tama, te hakatina akoe raa e mee akoe no tauareka. Haere ma te noho laoi."

49 Jisas koi tattara koi, tena he tama i te hare Jairus raa ku haere ake no meake tama raa ma, "Te tamariki hine akoe raa ku mate, tena tiaki koi te Rabai naa."

50 Emeia Jisas e rono natattara raa, tena Aia ki meake Jairus, "Auu se mataku; akoe ki hakatina koi, tena te tamariki naa e me ki tauareka."

51 Jisas kutae i te hare Jairus raa, tena Aia ki ppui ki se hai tama hoki e haere ma Aia i hare, tena Aia ki too koi Pita, Jems, Jon ia ma na maatua te tamariki raa.

52 Na tama i roto te hare raa hakaatoa ku tanittani i te tamariki hine raa. Tena Jisas ki meake, "Auu settani, te tamariki naa se mate; te tamariki naa e moe koi."

53 Na tama raa ku tataussua Jisas, e mee laatou e illoa pera ma te tamariki raa ku mate.

54 Jisas e ttaohi te rima te tamariki hine raa, tena ki meake, "Taku tama, mahike i aruna."

55 Te tamariki raa ku ora hakaraoi, tena ki mahike no noho i aruna, tena Jisas ki meake na tama raa ki kou ake ni kai ki kai te tamariki raa.

56 Na maatua te tamariki raa ku mahharo roo, tena Jisas ki meake na tama raa ki se tattara ake alaa tama hea Aia ni ppena raa.

9

Jisas e kauna te sanahuru ma rua na disaipol Aia (Matiu 10.5-15; Mak 6.7-13)

1 Jisas e kanna ake te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa ki hakutu ake hakaatoa, tena Aia ki kou ake na tama raa na mahi ki hakaise na tipua sakkino, tena ku tokonaki hoki na tama lavvea raa.

2 Tena Jisas ki kauna na tama raa ki oo no takutaku i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ku tokonaki hoki na tama lavvea raa ki taualleka.

3 Jisas ku oti te tattara ake na tama raa ma, "Kootou selavaa te too nimee te saaita kootou e oo raa, ia se too ni laakau hahaere, ia se too ni murikopu, ia se too ni kai, ia se too ni sileni, ia se too hoki he kaukahu.

4 Kootou ki nnoho koi i te hare hokotahi i roto te matakaina tera e too hakaraoi kootou raa, ki ttae roo te saaita kootou e oo i taha ma te matakaina naa.

5 Kame he matakaina se hihai ki too kootou, tena kootou ku tiaki te matakaina naa, tena ku ttahi na kerekere e mmau na muri vae kootou raa ki illoa laatou pera ma teenaa he hакkatu haео."

6 Tena na disaipol raa ki oo i na matakaina hakaatoa no takutaku ake te Rono Tauareka raa, tena ki tokonaki hoki na tama lavvea i na kina roo hakaatoa.

Herot ku vvare iaa Jisas
(Matiu 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷ Te saaita Herot, te tuku i Galili raa ni rono na mee Jisas nippena raa, aia ku vvare hakaoti roo, maitaname alaa tama e tattara ma Jon Baptis ku ora muri.

⁸ Tena alaa tama e tattara ma Elaija ku vaakai mai muri, tena alaa tama hoki e tattara ma teeraa he profet na profet TeAtua i mua tera ku ora muri.

⁹ Tena Herot ki meake, “Anau ni meake na soldia anau raa ki ssepe te uaa Jon raa ki hopo. Kaa teenei koai te tama anau e rono eppena na mee ellahi nei?” Tena Herot ku hahai vi ma ki kite aia Jisas.

Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo
(Matiu 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰ Tena na aposol raa ku vakkai ake no tattara ake Jisas na mee hakaatoa laatou nippena raa. Jisas ku too na tama raa, tena laatou ki oo hokolaatou i te matakaina Betsaida raa.

¹¹ Te saaita te kanohenua raa ni lono ma Jisas ku haere ma na aposol Aia raa, na tama raa ku tauttari Tama raa. Jisas e hihia i na tama raa, tena Aia ki tattara ake na tama raa i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ki tokonaki hoki na tama tera e hihhai ma laatou ki taualleka raa.

¹² Te saaita telaa raa ku hakatootoo ma ki huru, te sanahuru ma rua na disaipol raa ku oo ake no meake Jisas ma, “Meake te kanohenua nei ki oo i na matakaina ia ma na kina tappiri mai raa nossee nikai ia ma ni kina ki mmoe, e mee teenei he kina se hai tama.”

¹³ Emeia Jisas e meake na tama raa ma, “Kootou ki kou ake nikai ma te kanohenua nei ki kkai.”

Kito na disaipol raa ki meake, “Maatou eisi koi erima na haraoa ia ma e rua na ika. Akoe e hihai ma maatou ki oo no sui ni kai ma te kanohenua nei hakaatoa?”

¹⁴ (Te kooina na taanata hakaatoa i te kina raa kame e ttae rima simata.)

Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa, “Meake te kanohenua raa ki nnoho i na kuturana kittae tipu rima na tama.”

¹⁵ Kito na disaipol raa ki meake te kanohenua raa hakaatoa ki nnoho i raro.

¹⁶ Tena Jisas ki too e rima na haraoa ia ma e rua na ika raa, tena ki kkira i aruna i te vaelani no lotu ake TeAtua, tena ki tohi na haraoa raa, tena ki kou ake na disaipol Aia raa ki vaevae ake i te kanohenua raa.

¹⁷ Te kanohenua raa hakaatoa ekkai no ppohu, tena na disaipol raa ki haere saosao na muri haraoa ia ma na punnohi e ttoe raa no ppai sanahuru ma rua na kete.

Pita e hakari ma Jisas ko te Mesaia

(Matiu 16.13–19; Mak 8.27–29)

¹⁸ Eisi te aho Jisas elotu Hokoia, tena na disaipol Aia raa ki oo ake. Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Te kanohenua raa e tattara ma Anau koai?”

¹⁹ Kito na tama raa ki meake, “Eisi na tama e tattara ma Akoe ko Jon Baptis, tena alaa tama e tattara ma Akoe ko Elaija, tena alaa tama hoki e tattara ma Akoe he profet i mua tera ku ora muri.”

²⁰ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol raa ma, “Kaa kootou e mee ma Anau koai?”

Kito Pita ki meake, “Akoe ko te Mesaia TeAtua.”

Jisas e tattara ake i te hakalono llihu ia ma te mate Aia

(Matiu 16.20–28; Mak 8.30–9.1)

²¹ Tena Jisas ki tattara hakamataku ake na disaipol raa ki se tattara ake ni tama.

²² Jisas e tattara ake hoki na disaipol raa ma, “Te Tamariki te Tama nei e me ki hakalono llihu, tena na tama hakamattua na Jiu raa, na maatua hakananniu raa ia ma na tama e poroporo na tuaa raa e me ki se hihhai te Tama raa. Tama raa e me kitaiaria no mate, e meia e toru na aho i muri Tama raa e me ki mahike muri no ora.”

²³ Tena Jisas ki meake na tama raa hakaatoa, “Kame he tama e hihai ki tautari Anau, te tama naa ki tiaki na mee hakaatoa aia e hihairaa, tena kuamo te kros aia raa no tautari mai Anau.

²⁴ Kame he tama e maanatu te ora aia, te tama naa e me ki selavaa te too te ora hakamaoni, e meia kame he tama e hoki mai te ora aia raa ki tautari Anau, tena aia e me ki too te ora hakamaoni.

²⁵ Hea akoe e me kitoo kame akoe ettino na mee i te maarama nei raa hakaatoa, e meia i roto roo te ora akoe raa e haeo roo? Se hai mee akoe e me kitoo.

²⁶ “Kame akoe e napa Anau ia ma na akoako Anau raa, tena te Tamariki te Tama nei e me ki napa hoki akoe te saaita Aia e hamai ma na mahi Aia ia ma na mahi te Tamana ia ma na ensel e ttapu Aia raa.

²⁷ Anau e meatu te hakamaoni pera ma alaa tama kootou e ora vahao nei raa e me ki selavaa te mmate ki tae te saaita laatou e kkite te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

TeAtua e huri ake na mahi Aia i te tinotama Jisas

(Matiu 17.1–8; Mak 9.2–8)

²⁸ He latapu hakaatoa ku raka te saaita Jisas ni tattara ake na disaipol raa, tena Aia ki too Pita, Jems, tena Jon no haere ma Aia, tena laatou e oo i aruna te mouna raa ma kilotu.

²⁹ Jisas koi lotu, tena na maihu Aia raa ku haere no maahina roo, tena na hekau Aia raa ku makkini hua roo.

³⁰ Te saaita naa koi tokorua na tama ku ttuu ake no tattara laatou ma Jisas. Tokorua raa ko Moses laaua ma Elaija,

³¹ tokorua raa ni hakahura ake ma na mahi i te vaelani no tattara laatou ma Jisas i te vahi Aia e me kimate i Jerusalem kikutia te hakataakoto TeAtua raa.

³² Pita ma teeraa tokorua kummoe heilloa roo, e mea laatou ku mahhuru nokkite na mahi Jisas ia ma teeraa tokorua na taanata ku ttuu laatou ma Jisas raa.

³³ Moses laaua ma Elaija ku mee ma ki tiaki Jisas, tena Pita ki meake Tama raa, "TeAriki, e tauareka roo e mee maatou i te kina nei! Maatou e me ki hakatuu e toru na paa hare; te hare Akoe, te hare Moses, tena te hare Elaija." (Pita se iroa roo hea aia e tattara raa.)

³⁴ Pita koi tattara koi, tena te pukureurehu raa ku haere iho no uhi na tama raa hakaatoa, tena tokotoru na disaipol raa ku mattaku roo.

³⁵ Tena te reo raa ku tattara iho i roto te pukureurehu raa ma, "Teenei he Tama roo Anau tera Anau ni hirihiri, tena kootou ki hakallono te Tama nei."

³⁶ Tereora e tattara nooti, tena tokotoru raa kukkite Jisas ku tuu koi Hokoia. Na disaipol raa ekkumi hemuu na mee raa hakaatoa, tena laatou se hai tama e tattara ake te saaita naa i na mee laatou ni kkite raa.

Jisas e hakaise te tipua i taha ma te taupeara

(Matiu 17.14-18; Mak 9.14-27)

³⁷ Tena te aho taiao raa na tama raa ku oo iho i raro ma te mouna raa no ttiri te kanohenua e tammaki roo.

³⁸ Teeraa he tama e kanna ake i roto te kanohenua raa ma, "Rabai, hamai no mmata te taupeara anau nei. Teenei ko te tautahi koi anau.

³⁹ Tammaki na vahao te tipua raa e noho i roto te tama nei, tena aia e me ki hakateki no kapihi te varo aia raa no ppore, tena te araara raa kukoo i te maihu aia. Te tipua raa e mee roo te tama nei ki hakalono llihu, tena aia ku se lavaa roo te tiaki te tama nei no haere i taha.

⁴⁰ Anau e kainno ake na disaipol Akoe raa ki hakaise te tipua raa i taha ma te tama nei, e mea na tama nei se lavaa."

⁴¹ Kito Jisas ki meake, "Kootou ni tama se hakattina, ia ni tama haeo! Ehia na vahao Anau e me kinnoho ma kootou? Ehia na vahao Anau e me ki tattara atu kootou?" Tena Aia ki meake te tamana te tamariki raa, "Kou mai te tamariki naa i te kina nei."

⁴² Te saaita te tamariki raa ni haere ake, te tipua raa kulletu te tamariki raa i raro, tena te tamariki raa ku kaamata no ppore. Kito Jisas ki hakaise te tipua raa i taha ma te tamariki raa. Teenaa koi te tamariki raa ku tauareka, tena Jisas ki kou ake muri te tamariki raa i te tamana aia raa.

⁴³ Na tama raa hakaatoa ku mahharo i na mahi hai mmahi TeAtua raa.

Jisas ku tattara ake hakaraoi i te mate Aia

(Matiu 17.22-23; Mak 9.30-32)

Te kanohenua raa koi mamahharo roo i na mee hakaatoa Jisas nippena raa, te saaita Jisas ni tattara ake na disaipol Aia raa ma,

⁴⁴ “Kootou ki sessiri hea Anau ni tattara atu kootou raa! Te Tamariki te Tama nei e me ki noho i raro na mahi na tama i te maarama nei.”

⁴⁵ Emeia na disaipol raa se illoa te hakataakoto na tattara raa. TeAtua e mee na hakataakoto na tama raa no pouri ki se lavaa na tama raa te illoa, tena na disaipol raa e mattaku hoki te vahiri ake te hakataakoto na tattara raa.

Koai te tama e me ki hakanaaniu

(Matiu 18.1-5; Mak 9.33-37)

⁴⁶ Tena na disaipol Jisas raa ku hakatauttau hokolaatou ma koai te tama laatou e me ki hakanaaniu.

⁴⁷ Emeia Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki too te tamariki raa no hakatuu i te vahi Aia,

⁴⁸ tena Aia ki meake na tama raa, “Te tama e too hakaraoi na tamalliki peenei i te inoa Anauraa, e too hakaraoi hoki Anau, tena te tama e too hakaraoi Anauraa e too hakaraoi hoki te Tama nikaunaria mai Anauraa. E mee te tama e mouraro kootou hakaatoa raa ko te tama e hakanaaniu.”

Te tama se hakataukaa ma kootou raa he tama kootou

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Tena Jon ki meake, “TeAriki, maatou ekkite te tama e hakaie natipua ite inoa Akoe, tena maatou kippui te tama raa, maitaname te tama raa sei ma he tama i roto te kuturana taatou nei.”

⁵⁰ Tena Jisas ki meake Jon ma alaa disaipol ma, “Auu se ppui te tama naa, maitaname te tama se hakataukaa ma kootou raa he tama i roto kootou.”

Te matakaina i Samaria raa ku se hihhai ki too Jisas

⁵¹ Te saaita Jisas ku mee ki too ria no kkave i te vaelani raa ku taapiri, tena Aia ku maanatu ma ki haere i Jerusalem.

⁵² Jisas e kauna na tama raa ma na tattara Aia raa ki oo i mua Aia i te matakaina i Samaria raa no tanattana na mee hakaatoa ki tae atu Aia.

⁵³ Emeia na tama te matakaina raa se hihhai ki too Jisas, e mee laatou e illoa koi ma Tamaraa e mee ki haere i Jerusalem.

⁵⁴ Jems laua ma Jon ekkite ma na tama raa ku se hihhai ki too Jisas, tena tokorua raa kioo no meake Jisas ma, “TeAriki, Akoe e hihai ma maaua ki kanna he ahi i te vaelani ki haere iho no seu na tama te matakaina nei?”

55 Tena Jisas ki hakatike no haiake tokorua raa [ma, "Koorua se illoa ma he anana peehee koorua eisi; e mee te Tamariki te Tama nei se hamai ma ki seu na ora na tama, e mea Aia e hamai ki tokonaki na ora na tama."]

56 Tena Jisas ma na disaipol Aia raa kioo iteeraa matakaina.

Na tama e hihhai ki tauttari Jisas

(Matiu 8.19-22)

57 Na tama raa kioo koi vaa aruna te mateara, tena he tama ki meake Jisas ma, "Anau e me ki tautari Akoe he kina peehee Akoe e haere."

58 Tena Jisas ki meake te tama raa, "Na manu vaa roto raa e isi na rua e moemmoe, tena na manulelee raa e isi na hohana, e mea te Tamariki te Tama nei se isi te kina e me ki moe no hamaroro."

59 Kito Jisas ki meake teeraa tama, "Tautari mai Anau." E mea te tama raa e meake ma, "Te Ariki, hakattari ki haere anau no tanu te tamana anau raa i mua."

60 Tena Jisas ki meake te tama raa, "Tiaki na tama ku mmate raa ki tanu na tama laatou e mmate raa, tena akoe ku haere no takutaku ake te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i na tama."

61 Tena kito teeraa tama ki meake, "Te Ariki, anau e me ki tautari Akoe, e mea hakattari ki haere anau no hakaalloha ma na hareakina anau raa i mua."

62 Tena Jisas ki meake te tama raa, "Kame he tama e kaamata no tautari Anau, e mea aia e mamaanatu na tiputipu aia i mua raa, te tama naa selavaa te tae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa."

10

Jisas e kauna tipu hitu ma rua na tama

1 Tena i muri, Jisas ku hirihiri tipu hitu ma rua na tama, tena ki kauna na tama raa taki tokorua kioo i mua Aia i na matakaina tera Aia e me ki oti ku haere raa.

2 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Na laakau raa e huhhui roo, e mea na tama e me kioo no haki raa e moisi. Lotu ake te Tama Hakamaatua te huata raa ki kauna ria mai ni tama hehekau kioo no haki na hua raa."

3 Anau e kauna kootou pera ma nipunua sipsip kioo i na poi kai ttama raa.

4 Auu setoo ni muri kopu na sileni ia ma nipunakete, ia setoo hoki nitaka. Auu settuu notattara ma na tama i te mateara.

5 "Tesaaita kootou e uru i roto te hare, kootou ki meake i mua ma, 'Te noholaoi kinnoho ma kootou.'"

6 Kame te tama e noho te hare naa elaoi kootou, tena tiaki te tauareka kootou e oatu ma kootou raa kinnoho

ma tetama naa, ia kame seai kootou kutoo muri te tauareka naa.

⁷ Nnoho iroto te hare hokotahi koi, tena kukkai, ia unu hea natama naa ekouatu kootou, maitaname natama hehekau raa etau tetoo na sui laatou. Kootou ki se haere uru huri na hare.

⁸ Hesaita peehee kootou eoo iroto he matakaina, tena natama raa kutoo hakaraoi kootou, tena kkai hea natama naa e kou atu kootou ki kkai raa,

⁹ tena ku tokonaki na tama lavvea iroto te matakaina naa, tena ku meake hoki te kanohenua naa pera ma, 'Te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri atu i kootou.'

¹⁰ "Emeia kame kootou eoo iroto he matakaina, tena natama te matakaina naa se hihhai kootou, tena kootou ku oo vaa roto na mateara raa hakaatoa no tattara ake natama raa pera ma,

¹¹ 'Maatou e me kittahi na kkere te matakaina nei e mmau na vae maatou raa ki illoa kootou pera ma kootou e ssara. Kootou ki mannatu pera ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku hamai no taapiri atu i kootou!'

¹² "Anau e meatu kootou pera ma te Aho te Hakatonutonuraa, TeAtua e me ki huriake telaoi Aia e rahiroo inatama i Sodom, ia seai ma natama te matakaina naa.

*Na matakaina tera se hakattina
(Matiu 11.20-24)*

¹³ "Natama i Korasin raa, kootou e me ki hakalono llihu haeroo. Natama i Betsaida, kootou e me ki hakalono llihu hoki. Peeraa maatou kippena na mirakol maatou ni ppena iroto na matakaina nei raa i Taia laaua ma Saidon, natama na matakaina seai ma ni Jiu raa peeraa ko nappari avare notoo na rehuraa no murumuru natinotama laatou raa ki huriake pera ma laatou kuttike itaha ma na haisara laatou raa!

¹⁴ TeAtua e me ki huriake telaoi Aia e rahiroo i natama i Taia laaua ma Saidon i te Aho te Hakatonutonuraa, ia seai ma kootou.

¹⁵ Tena kootou na tama i Kaperneam raa! Kootou e hihhai ki ssau kootou hokkootou kittae i te vaelani? Kootou e me ki lettua ria i te kina te ahi raa."

¹⁶ Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Tetama e hakarono natattara kootouraa, e me ki hakarono hoki natattara Anauraa, ia tetama se hihhai kootouraa, e me ki se hihhai hoki Anau, tena tetama se hihhai Anauraa, e me ki se hihhai hoki te Tama ni kauna ria mai Anauraa."

Tipu hitu ma rua na disaipol raa ku vakkai ake

¹⁷ Tena te tipu hitu ma rua natama Jisas ni kauna raa ku vakkai muri ake, tena ku hihhia roo. Kito natama raa

ki meake, “TeAriki, na tipua raa e hakallono maatou te saaita maatou e hakaise laatou i te inoa Akoe!”

18 Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e kite Satan e tteiho i taha ma te vaelani pera ma he uila.

19 Hakallono! Anau e kou atu kootou na mahi ki hakahiti vaa aruna na laponohaeo ia ma na kahana, tena ku hakahiti hoki vaa aruna na mahi Satan, ia se hai mee e lavaa te mee kootou ki hakalono llihu.

20 Tena kootou kise hihhia e mee na tipua haeo raa e hakallono kootou; e meia kootou ki hihhia e mee na inoa kootou raa ku mmau i te vaelani.”

Jisas ku hihia

(Matiu 11.25-27; 13.16-17)

21 Te saaita naa TeAnana Tapu raa ku mee Jisas no hihia roo, tena Aia ki meake, “Tamana, Akoe ko TeAriki i te vaelani ia ma te maarama nei! Anau e hakammaha Akoe, maitanama Akoe e hakariake na tama se illoa raa na mee tera Akoe e huu itaha ma na tama e atamai raa. Hakamaoni Tamana, teenei hea Akoe e hihai ma na mee nei ki kapihi mai peenei.”

22 Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Te Tamana Anau raa e kou mai na mee nei hakaatoa i Anau. Se hai tama e iroa te Tamariki nei, te Tamana Hokoia koi e iroa, ia se hai tama e iroa te Tamana, te Tamariki nei koi ia ma na tama Aia ni hirihiri raa e illoa te Tama raa.”

23 Tena Jisas ki hakatike no meake hemuu na disaipol Aia raa ma, “Kootou e hakatapu ria TeAtua, maitanama kootou e k kite na mee e llahi kootou ni k kite raa.

24 Anau e meatu kootou pera ma tammaki na profet ia ma na tuku e hihhai ki k kite na mee kootou ni k kite raa, e meia laatou se lavaa te k kite. Na tama raa e hihhai ki llono hea kootou ni llono raa, e meia laatou se lavaa te llono.”

Te tama i Samaria e manava aroha

25 He tama poroporo na tuua e mahike i aruna no vahiri ake te vahiri e hainattaa roo ia Jisas ma ki taaiki Tama raa. Tama raa e vahiri ake ma, “Rabai, hea anau e me ki ppena ki too te ora e ora tahi raa?”

26 Tena kito Jisas ki meake te tama raa, “Te Launiu Tapu raa e tattara maea? Te hakataakoto akoe i te vahi na tuua raa e mee peehee?”

27 Kito te tama raa ki meake, “Laoi TeAriki TeAtua akoe raa ma te hatu manava akoe, te ora akoe, na mahi ia ma te hakataakoto akoe. Ia hoki, akoe kilaoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe raa.”

28 Tena Jisas ki meake, “Akoe e tonu, tautari na tuua naa, tena akoe e me ki ora.”

29 Emeia tetama e poroporo na tuaa raa e hihai ki mee pera ma aia e mattonu, tena aia ki vahiri ake hoki Jisas ma, "Koai te tama anau e me ki laoi naa?"

30 Tena Jisas ki meake, "Eisi tetama e tiaki Jerusalem no haere i Jeriko, tena na tama kailallao raa ki hakaoho ake no too na hekau te tama raa hakaatoa, tena ki taa tama raa no taapiri ki mate.

31 Tena he maatua na Jiu raa ku haere atu te mateara naa hoki, e meia te saaita aia ni kite te tama raa, te maatua raa ku taa no haere teeraa vahi te mateara raa.

32 Tena ki oti te tama hehekau te hare lotu raa ku hamai te mateara naa hoki, tena ki haere atu no mmata te tama raa, tena ki hakaraka no haere teeraa vahi te mateara raa hoki.

33 Emeia he tama i Samaria e haere ake te mateara naa hoki no ttiri te tama raa. Te saaita aia ni kite te tama raa, aia ku aroha haeo roo. 34 Tena aia ki haere ake no nnini na sunu ia ma na wain raa i aruna na saanuku te tama raa, tena ki haihai na saanuku raa. Tena aia ki ssau te tama raa no hakaipiri i aruna te donki aia raa, tena ki too te tama raa no kkave i te hare na tama e moemmoeraa, tena aia ki rorohi te tama raa.

35 Te aho taiao raa, te tama i Samaria raa ku kou ake e rua na siliva ki sui ake te tama hakamaatua te hare raa, tena aia ki meake, 'Rorohi ake te tama nei, te saaita anau e vaakai mai peenei raa, anau e me ki sui atu hea hoki akoe ni sui ki tokonaki te tama nei raa.'

36 Tena Jisas ki hakaoti ake ma, "I te hakataakoto akoe, koai te tama na tama e toru nei e huri ake te laoi aia i te tama e taia raa na tama kailallao raa?"

37 Kito te tama e poroporo na tuaa raa ki meake, "Te tama e aroha te tanata raa."

Tena Jisas ki meake te tama raa, "Ia haere, tena akoe ku ppena peeraa hoki."

Jisas ku haere no mmata Meri laaua ma Marta

38 Tena Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo no ttiae he matakaina, tena he hine te inoa aia raa ko Marta e hakkoro na tama raa.

39 Marta e isi te taina e hui ma ko Meri, tena Meri e noho taapiri na vae Jisas raa no hakarono Tama raa e akoako.

40 Tena Marta ku mamaanatu tammaki e mee aia e tammaki na mee e me kippena, tena aia ki haere ake no meake, "Te Ariki, Akoe se hakataakoto pera ma te taina anau raa e tiaki mai na uata raa hakaatoa kippena anau hokonnau? Meake aia ki hamai no tokonaki anau."

41 Kito Jisas ki meake, "Marta, Marta! Akoe e mamaanatu tammaki, tena ku kapitia roo tammaki na mee,

42 e meia he mee hokotahi e hakamaatua. Meri e hirihihi ki ppena te mee e hakamaatua, tena Anau selavaa te tokea te mee raa itaha ma aia."

11

Jisas e akoako i te vahi te lotulotu

(Matiu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Eisi te aho Jisas enoho hekina nolotu. Tesaaia Aia ku oti telotu, tena hetama na disaipol Aia raa ku meake Tama raa ma, "TeAriki, akoako mai maatou kilotu pera ma Jon ni akoako ake na disaipol aia raa."

² Tena Jisas ki meake na tama raa, "Te saaita kootou e lotu raa, tena kootou ku lotu peenei:

"Tamana:

Te inoa e tapu Akoe naa ki hakammaharia;

tiaki te Hakamaatua ana Akoe raa ki hamai.

³ Kou mai ni kai ma maatou te aho ma te aho.

⁴ Ssirihia niaa maatou e ssara,

pera ma maatou e ssirihia niaa na tama e ssara i maatou raa.

Auu se kou mai na hahaaite e hainattaa i maatou.' "

⁵ Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Kame he tama kootou e haere te tuapoo no meake te soa aia raa ma, 'Na soa, kou mai e toru na haraoa, tena i muri anau ku sui muri atu.

⁶ Anau e isi te soa e horau mai i te kina e mmao roo no tae mai vahao nei koi ihare, emeia anau se isi nakai kikai tetama raa!'

⁷ Tena kame te soa akoeraa etattaraiho i roto hare ma, 'Auu semee hoki anau kinaenae! Tetotokaraa ku oti te hakkapi, tena anau ma na tamalliki anau raa ku mmoe. Anau ku selavaa hoki te mahike no kou atu ni kai.'

⁸ Tena kaa kumee peehee? Anau emeatu, niaina ma te soa akoe raa e kkarote mahike no kou atu ni kai ma e mee koorua e ssoa laoi, e meia aia e me ki mahike no kou atu niaa akoe e kainno ake raa, e mee akoe se napa te kainno hakatau.

⁹ "Ia tena Anau emeatu kootou: Kainno, tena akoe e me ki too hea akoe e kainno raa; seseen, tena akoe e me killave hea akoe e seseen raa; papaku tetotoka, tena tetotokaraa e me ki taaraki atu akoe.

¹⁰ Maitaname na tama e kainno raa e me ki too hea laatou e kainno raa; na tama e seseen raa e me killave hea laatou e seseen raa, tena tetotokaraa e me ki taaraki atu kootou na tama tera e papaku te totoka raa.

¹¹ Kame akoe hetamana, eaa akoe e me kikouake helapono kame tetamarikira e meatu ma kikouake heika?

¹² Kaa seai akoe e me kikouake hekahana kame tetamarikira e meatu ma kikouake hehua*?

¹³ Niaina ma akoe hetama hao, emeia akoe eiroa te kouake na mee taualleka i na tamalliki kootou raa. Kaa e hia hoki te Tamana taatou i te vaelani raa e me kikouake TeAnana Tapu raa i na tama e kainno ake Aia raa!"

* **11:12 11.12** "scorpion": hekahana e mee aia essau pera ma nakahana e hamaumu na katarina

*Jisas ma Belsebul**(Matiu 12.22-30; Mak 3.20-27)*

¹⁴ Jisas e hakaise te tipua tera e mee te tama raa no se lavaa te tattara raa, tena te saaita te tipua raa ni haere i taha raa, tena te tama raa kulavaa te tattara. Tekanohenua raa ku mahharo roo,

¹⁵ e meia alaa tama etattara ma, “Teenaa ko Belsebul, te tipua hakamaatua na tipua raa e kou ake na mahi Tama raa ki hakaise na tipua raa i taha.”

¹⁶ Alaa tama e hihhai ki taai ki Jisas, tena laatou ki meake Tama raa kippena he mirakol ki huri ake pera ma TeAtua ni kauna ria iho Tama raa hakamaoni.

¹⁷ Emeia Jisas e iroa na hakataakoto na tama raa, tena Aia ki meake na tama raa, “Kame na tama he henua e vaevae i na kuturana no ppuhu hokolaatou, te henua naa e me kiselavaa tettae teeraa saaita hoki. Tena kame he hai maatua e vaevae hokolaatou, tena na tama naa e me ki nnoho maseuseu.

¹⁸ Tena kame na tipua Satan raa e vaevae i na kuturana no ppuhu hokolaatou, tena kaa tenohorana ai raa e me ki tauareka peehee? Kootou etattara pera ma Anau e hakaise na tipua raa, e mee Belsebul e kou mai na mahi Anau kippena na mee raa.

¹⁹ Kame Anau e hakaise na tipua raa i na mahi Belsebul, kaa na tama tauttari kootou raa e hakaise na tipua raa i taha peehee? Na tama tauttari kootou raa e huri atu pera ma kootou e ssara.

²⁰ Emeia Anau e hakaise na tipua raa i taha i na mahi TeAtua, tena na mee nei e huri atu pera ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku oti te tae atu i kootou.

²¹ “Kame he tama e ivi e rorohi te hare aia raa ma na hana aia, tena na hekau aia raa e me ki mmoe taualleka roo.

²² Emeia kame he tama e ivi i aruna te tama raa e haere ake no taa te tama raa, tena kutoo na hana te tama raa etuunaki raa no haere ma aia, tena ki vaevae na mee aia ni kairarao raa.

²³ “Te tama setuu i te vahi Anau raa e hakataukaa ma Anau, tena te tama setokonaki Anau ki hakkutu mai na tama raa e hakatui na tama raa i taha ma Anau.

*Na tipua ku vakkai ake**(Matiu 12.43-45)*

²⁴ “Kame he tipua e haere i taha ma te tama, te tipua naa e me ki haere vaa aruna na kina pakupaku raa no sesee he kina ki noho. Emeia kame aia se hai kina e lave, aia e me ki tattara hokoia ma, ‘Anau e me ki vaakai muri i te hare anau raa.’

²⁵ Tena te tipua naa e me ki vaakai no kite te hare raa ku matahua, ia ku oti hoki te tukutuku hakaraoi.

26 Tena te tipua raa e me ki haere no hakattaki ake e hitu na tipua e sakkinoro i aruna aia, tena laatou e me kioo no uru i roto te tama raa. Te saaita na tipua raa ku oti te uru hakaatoa, te tama naa e me ki haeroo, ia ku raka hoki ma te saaita i mua raa."

Te hihia hakamaoni

27 Jisas e tattara no oti, tena he hine i roto te kanohenua raa ku meake Jisas ma, "Te hine ni haanau, tena ki rorohi Akoe raa e me ki hakatapurua roo peehee!"

28 Kito Jisas ki meake, "Kaa na tama ellono na tattara TeAtua raa, tena ki tauttari na tattara raa e me ki hakatapurua roo peehee?"

Te kanohenua raa e kainno ake Jisas ki huri ake he mirakol (Matiu 12.38-42)

29 Te kanohenua raa e muimui ake Jisas, tena Jisas ki meake, "Na tama te aho nei raa nitama roo e haero! Na tama raa e kainno mai ma Anau ki huri ake he mirakol, e meia Anau selavaa te huri ake he mirakol, te mirakol koi profet Jona raa e me ki akoako ake laatou.

30 E me kissau koi, profet Jona ko te hakkatu na tama Ninive, tena te Tamariki te Tama nei ko te hakkatu na tama te aho nei.

31 I te Aho te Hakatonutonu raa te tuku hine i Seba raa e me ki tuu i aruna no hai ake na tama te aho nei raa na sara laa-tou raa, maitaname aia ni horau mai roo i te kina emmao ma ki hakarono na tattara mattonu te Tuku Solomon raa. Tena Anau e me ki meatu pera ma e isi te mee i te kina nei e hakanaaniu roo i aruna Solomon.

32 "I te Aho te Hakatonutonu raa, na tama i Ninive raa e me ki mahhike i aruna no haiatu na sara kootou raa, maitaname laatou nittike itaha ma na haisara laa-tou raa te saaita laatou ni llono natakutaku Jona raa; ia tena Anau e meatu kootou pera ma e isi te mee i te kina nei e hakanaaniu roo i aruna Jona!

Te maahina te tinotama (Matiu 5.15; 6.22-23)

33 "Se hai tama e hakaura te lamu, tena ku uhi te lamu raa, [ia ma kutuku te lamu raa iraro te kumete]. E meia te tama raa e me ki hakaipiri te lamu raa i te kina te lamu raa e tuutuu raa ki k kite na tama hakaatoa te maahina te saaita laatou e uru mai i hare raa.

34 Nakaremata kootounaa essau pera ma nilamu i na tinotama kootou. Te saaita na karemata kootou raa e taualleka, tena na tinotama kootou raa e maahina hakaatoa; e meia te saaita na karemata kootou raa ku haero, tena na tinotama kootou raa ku pouri.

35 Lollohi hakamattonu i te maahina i roto akoe naa ki seai ma he pouri.

36 Kame te tinotama akoe naa e maarama hakaatoa se haikina roo epouri, tena te tinotama akoe naa e me ki maarama hakaatoa essau pera ma telamuraa e hakamaahina atu akoe ma te maahina aia raa."

Jisas e hai ake na Farisi

(Matiu 23.1-36; Mak 12.38-40)

37 Te saaita Jisas kuoti roo te tattara, tena he Farisi ku haere ake no hakkoro Jisas ma kioo laaua no kkai i te hare aia raa, tena Jisas ki haere no noho i raro ma ki kai.

38 Te Farisi raa ku oho te saaita aia ni kite ma Jisas ekai se ssoro na rima Aia raa i mua.

39 Tena Jisas ki meake te Farisi raa, "Kootou na Farisi raa e ssoro koi na vahi i aho na kapu ia ma na parete kootou raa, e mea i roto roo kootou raa e pii roo na tiputipu sakkino ia ma na tiputipu se ttonu.

40 Kootou ni vvare! Aiea TeAtua se pena te tinotama ia ma te anana?

41 Tena kou ake hea i roto na kapu ma na parete kootou raa i na tama hakaalloha raa, tena na ora kootou raa hakaatoa e me ki matahua hakamaoni.

42 "Kootou na Farisi raa e me ki hakalono lihu hao roo! Kootou ehoki ake TeAtua na hua pammee pera ma na mint raa, na rue raa ia ma alaa hua hoki, e mea kootou e ssiri ki tauttari, ia kilaoi TeAtua. Kootou e ttonu te hoki ake na mee raa i TeAtua, ia tena auu se ssiri ki ppena na mee raa.

43 "Kootou na Farisi raa e me ki hakalono lihu hao roo, e mee kootou ehiihai kinnoho na sea na tama hakanan-niura e nonnoho i roto na harelotu na jiu raa ia ma na tama hoki ki hakammaha kootou inakina ekkapi na tama raa.

44 Kootou e me ki hakalono lihu hao roo! Kootou e ssau pera ma nitaruma se isi na hakamattino, tena na tama ku haere vaa aruna se illoa ma teeraa nitaruma."

Jisas e hai ake na tama poroporo na tuaa

45 He tama na tama poroporo na tuaa raa ku meake Jisas ma, "Rabai, te saaita Akoe e tattara peenei raa; Akoe e hai hoki na hao maatou!"

46 Kito Jisas ki meake, "Kootou na tama e poroporo na tuaa raa e me ki hakalono lihu hoki! Kootou e hakaapi i aruna na panaua na tama raa na mee e mmaha te amo raa, e mea kootou hokkootou selavaa te ssora na rima kootou raa no tokonaki na tama raa.

47 Kootou e me ki hakalono lihu hao roo! Kootou e hakatuu na hatu taualleka raa i na taruma na profet TeAtua raa. Teenaa ko na profet na tipuna kootou raa ni taanommate.

48 Kootou hokkootou ehurimai pera ma hea na tipuna kootou raa nippena raa e hakamaoni; na tama raa e ta

na profet raa no mmate, tena vahao nei kootou ku hakatuu na hatu na taruma na tama raa.

⁴⁹ Teenei hea te Atamai TeAtua raa e tattara mai ma, 'Anau e me kikauna na profet iama na tama hakataetae na tattara raa kioo inatama naa, tena na tama naa e me kitaa alaa tama no mmate, tena kukou ake na hakalono llihu i alaa tama.'

⁵⁰ Tena na tama te saaita nei raa e me ki hakalono llihu i te taaia ria na profet raa hakaatoa no mmate kaa-mata mai roo te saaita te maarama nei ni tipu ake raa,

⁵¹ tena kaamata mai te mate Abel raa haere notae te mate Sekaraia te tama tera nitaia ria no mate ilottonu te olta iama te Kina e Tapu raa. Hakamaoni na tama te tautama nei raa e me ki hakalono llihu e mee na sara nei hakaatoa.

⁵² "Kootou na tama poroporo na tuaa raa e me ki hakalono llihu haeroo! Kootou se poroporo ake na kanohenua raa ki illoa na tiputipu TeAtua, tena kootou hokkootou se illoa na tiputipu Tama raa, ia kootou e ppui hoki na tama tera e hai na mahi laatou ma ki illoa raa."

⁵³ Jisas ku tiaki te matakaina raa no haere, tena na tama poroporo na tuaa iama na Farisi raa ku kaamata no tamoa hao Jisas, tena ki vahihhiri ake Tama raa tammaki na mee,

⁵⁴ ma kilave laatou he mee e sara i na tattara Tama raa, tena ma laatou ku hakapiki Tama raa.

12

Se tauttari na tiputipu na Farisi

(Matiu 10.26-27)

¹ Tammaki roo na simata na tama e muimui ake iaa Jisas, tena na tama raa e haere lakalaka koi na vae alaa tama. Jisas e meake kaamata na disaipol Aia raa ma, "Lollohi haka-mattonu i na ist na Farisi raa. Anau e tattara atu i na tattara uhiuhi na tama raa.

² Hea e huunaria e me kihuri ake, tena na hakataakoto na tama e hai hemuu raa e me kilaaavea ria.

³ Ni tattara peehee kootou e tattara hemuu i te poo, tena na tama hakaatoa e me killono na tattara naa i te ao, ia hea kootou e ppihi hemuu i roto na hare kootou te saaita na totoka raa e ppui raa; na tama e me ki tattara iho haka-maroa na tattara naa i aruna na tauhuhu na hare.

Te tama taatou e tau te mattaku

(Matiu 10.28-31)

⁴ "Anau e meatu kootou Aku taina, kootou ki se mattaku na tama tera e taa koi te tinotama raa no mate, tena i muri ku se lavaa te ppena teeraa mee e hao roo i aruna ma hea laatou ni ppena raa.

⁵ Anau e me ki huri atu te tama kootou e me ki mattaku aa: kootou ki mattaku TeAtua, te Tama elavaa tetaa tetama ki mate, tena i muri kulletu tetama raa i roto te ahi e ura tahi. Kootou ki hakattina Anau, teenei ko te Tama kootou e tau te mattaku!

⁶ “Eaa, e rima na rupe kame se lavaa te sui e rua na sileni? Emeia TeAtua se lavaa te ssiri he rupe hokotahi.

⁷ Tena na rouru na pohouru kootou raa hakaatoa ku oti te ppauria. Ia tena kootou ki se mattaku, e mee kootou e hakananniu roo i aruna tammaki na rupe.

Kootou ki se nnapa i te vahi Jisas

(Matiu 10.32–33; 12.32; 10.19–20)

⁸ “Anau emeatu kootou te hakamaoni pera ma koai te tama e tattara i na kina e tammaki na tama ma aia he tama e tautari Anau, tena te Tamariki te Tama nei e me kippena peeraa hoki i mua na ensel TeAtua raa.

⁹ Emeia na tama e tattara i na kina e tammaki na tama ma laatou se hihhai Anau raa; te Tamariki te Tama nei e me ki tattara i te se hihhai Aia i na tama raa hoki i mua na ensel TeAtua raa.

¹⁰ “Te tama e ppehi te tattara hao i te Tamariki te Tama nei raa, TeAtua e lavaa te ssirihia te sara te tama naa, e meia na tama e hai na hao TeAnana Tapu raa, tena TeAtua se lavaa roo te ssirihia te sara na tama naa.

¹¹ “Kame nitama etoo kootou no kkave i na harelotu na Jiu raa ma na tama hakananniu ia ma na tama hakamatua raa kilahulahu kootou, tena kootou ki se mamannatu tammaki ma kootou e me ki tattara peehee kitokonaki kootou.

¹² E mee TeAnana Tapu raa e me ki poroporo atu kootou na tattara tera kootou e me ki tattara raa.”

Te tama hai sileni se atamai

¹³ Teeraa he tama i roto te kanohenua raa e meake Jisas ma, “Rabai, meake tetaina anau raa ki vvae ma maaua na hekau te tamana maaua raa.”

¹⁴ Tena Jisas ki meake te tama raa, “Koai te tama e kou mai na mahi Anau ki vvae ilottonu ma koorua na hekau te tamana koorua raa?”

¹⁵ Kito Jisas ki meake na tama raa hakaatoa ma, “Lollohi hakamattonu, ka oti kootou ku mannako na mee hakaatoa, maitaname na ora hakamaoni kootou raa semmoe i roto na mee kootou ettinoraa, niaina ma kootou e hai hekau peehee.”

¹⁶ Tena Jisas ki tattara ake te tattara hurihuri nei, “Teeraa he tama e isi tammaki na kerekere tera e hhomo tammaki na kai taualleka.

¹⁷ Tena te tama raa ku noho no mamaanatu hokoia ma, ‘Anau seisi te hare ki hakatau na kai anau nei hakaatoa. Hea anau e me kippena?’

18 Tetama raa e tattara hokoia ma, 'Anau eiroa hea anau e me kippena. Anau e me kiseu na hare pammee e hakatautau na kai raa, tena ku hakatuu ni hare ellahi ki hakatautau na kai ia ma alaa mee hoki.

19 Tena anau ku tattara hokonau ma anau ku isi na mee hakaatoa! Anau ku isi tammaki na mee tera e me kimmoee tammaki na hetau. Anau e me ki noho koi no kai, unu, tena ku hihia!'

20 Emeia TeAtua e meake tetama raa ma, 'Akoe he vware roo! Te poo nei koi akoe e me ki mate, tena kaa koai tetama e me ki too na mee roo hakaatoa akoe e hakatautau ma akoe raa?' "

21 Tena Jisas ki hakaotiake ma, "Teenei hea e me ki kapihiake itetama e hakatautau ma kitammaki aia na mee raa, e meia aia etutuu haeo roo i na karemata TeAtua."

Too TeAtua ki hakamaatua na ora kootou
(Matiu 6.25-34)

22 Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa, "Tena Anau e meatu kootou kise mamannatu tammaki na kai kootou e me ki kkai ki ora kootou raa ia ma na hekau kootou e me ki leulleu raa.

23 Te ora tetama e hakamaatua i aruna na kai, tena te tinotama raa e hakamaatua i aruna na hekau.

24 Kira ake na lakia raa: na manu raa settori na kai, ia se hakatautau na kai, na manu raa se isi na hare hakatautau na kai; TeAtua e haanai na manu raa! Na ora kootou raa e hakananniu roo i aruna na manu raa.

25 E isi tetama e lavaa te hakanuu te ora aia raa no roroa kame aia e mamaanatu tammaki te ora aia?

26 Kootou se lavaa roo te ppena na mee e hainauhie raia, kootou ki mamannatu tammaki alaa mee hoki?

27 Kootou ki kira ake na kaute e h homo huri raa: na kaute raa se uata, ia se ppena na hekau laatou hokolaatou. Emeia Anau e meatu pera ma na hekau te Tuku Solomon raa ia ma na hekau aia raa hakaatoa se isi na hekau e hai lakkei taualleka roo pera ma na kaute nei.

28 TeAtua ko te Tama e hakalaakei na kaute raa. Na kaute raa e hura ake te aho nei koi, tena taiao ku seai, ku vvela ria i roto te ahi. Aiea kaa TeAtua se lavaa hoki te kouatu ni hekau ma kootou? Na hakattina kootou raa e pammee roo!

29 "Tena kootou ki se mamannatu tammaki ma hea kootou e me ki kkai ia ma hea kootou e me ki unu raa.

30 E mee na tama e nnoho pouri te maarama nei raa e mamannatu tahi na mee nei. Te Tamana kootou raa e iroa pera ma kootou e hihhai na mee nei.

31 Emeia kootou ki mamannatu tahi i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena Aia e me ki kouatu na mee nei hakaatoa.

Na mee taualleka i te vaelani.

(Matiu 6.19-21)

³² “Kootou ki se mattaku, niaina ma kootou e moisi, maitaname TeAtua e hihai ki kou atu te Hakamaatua ana Aia raa ma kootou.

³³ Kou ake na hekau kootou raa ki ssui alaa tama, tena ku too na sileni raa no kou ake i na tama hakaalloha raa. Too na muri kopu e ponopono na sileni e mmau raa no hakatau na mee hakaatoa e taualleka kootou raa i te vaelani, i te kina na mee raa selavaa roo te haere moisi, e mee na tama kailallao raa selavaa tettae no too na mee raa, tena na lollona raa hoki selavaa te kkai na mee raa.

³⁴ E mee na hakataakoto kootou raa e me ki mmoe tahi koi i te kina na hekau kootou raa e mmoe.

Na tama hehekau e tanattana tahi

³⁵ “Kootou kitanattana i na mee tera e me ki oo mai raa, ia uruuru hakaoti na hekau kootou raa kippuhu, tena ku hakaura na lamu kootou raa ki ura

³⁶ pera ma na tama hehekau raa ennoho no hakattari te tama hakamaatua raa ki vaakai mai i te kai teavana aia ni haere raa. Tetama raa e hamai koi no papaku te totoka raa, tena na tama raa kutaaraki vave koi te totoka raa.

³⁷ Na tama hehekau raa e me ki hihhia roo te saaita te tama hakamaatua raa e vaakai mai no kite ma laatou e ara koi! Anau e meatu te hakamaoni pera ma te tama raa e me ki ui te kaukahu matoru aia raa, tena ku meake na tama raa ki noho iraro, tena aia ku kou ake na kai na tama raa ki kkai.

³⁸ Na tama raa e me ki hihhia roo kame te tama hakamaatua raa e hamai no kite ma laatou e tanattana, niaina te tama raa e hamai te tuapoo ia ma i muri te tuapoo.

³⁹ Tena kootou elavaa te illoa pera ma kame te tama hakamaatua te hare raa e iroa te saaita te tama kairarao raa e me ki haere ake, tetama naa e me ki selavaa te tiaki te tama kairarao raa ki uru ake i te hare aia raa.

⁴⁰ Ia tena kootou kitanattana peeraa hoki, maitaname te Tamariki te Tama nei e me ki vaakai mai te saaita kootou se tanattana ma Aia e me ki vaakai mai raa.”

Te tama hakamaoni ia ma te tama se hakamaoni te hehekau

(Matiu 24.45-51)

⁴¹ Tena Pita ki meake, “Te Ariki, te tattara hurihuri nei, e tattara koi maatou ma Akoe e tattara na tama roo hakaatoa?”

⁴² Kito Jisas ki meake, “Kaa koai te tama hakamaoni i na hehekau aia tera e atamai naa? Teenaa ko te tama tera te tama hakamaatua raa e tuku ki hakamaatua, ki mmata na mee hakaatoa i roto te hare, tena ku vaevae ake na kai na tama hehekau raa na saaita hakaatoa e kkai raa.

43 Te tama hehekau naa e me ki hihia roo kame te tama hakamaatua raa e vaakai mai i hare no kite ma aia e ppena na uata aia raa!

44 Hakamaoni roo, Anau e meatu kootou, te tama hakamaatua raa e me kituku te tama raa ki hakamaatua na mee roo hakaatoa aia e ttino raa.

45 Emeia kame te tama hehekau naa e hakataakoto hokoia pera ma te tama hakamaatua raa e me ki nnahe roo te vaakai mai, tena aia ku kaamata no riki alaa taanata ia ma na h hine hehekau raa, tena kutauhano te kai, ia e unu tahi no vvare,

46 tena te tama hakamaatua raa ku vaakai mai i te aho te tama hehekau raa seiroa ma te tama hakamaatua raa e me ki vaakai mai raa. Tena te tama hakamaatua raa e me ki tuutuu maruu te tinotama te tama raa no lletu i aho ki iroa te tama raa pera ma aia se hakarono na tattara.

47 "Te tama hehekau eiroa hea te tama hakamaatua aia raa e hihai aia kippena raa, emeia aia setanattana kipena te meeraa, tena te tama naa e me ki riki ria haka-haeo roo.

48 Emeia te tama hehekau tera seiroa hea te tama hakamaatua raa e hihai aia kippena raa, e pena te mee e sara tera e tau aia te hakalonollihu, tena te tama naa selavaa te riki ria haka-haeo roo. Ia na tama e me ki kainno ake tammaki na mee i te tama e too tammaki na mee raa, ia hoki na tama e me ka kainno ake tammaki roo na mee i te tama e too tammaki roo na mee raa."

Jisas e kou mai te nohonnoho haeo

(Matiu 10.34-36)

49 Tena Jisas ki meake, "Anau e hamai no hakaura te maarama nei ki ura, tena Anau e hihai roo kame te ahi raa ku oti te kaamata ki ura.

50 Anau eisi te hakoukoutapu e me ki too, tena te hakalonollihu iroto Ana nei e me ki moeroo ki oti te mee nei!

51 "Kootou ekkahu ma Anau e hamai ki tokonaki te maarama nei ki nonnohola oi? Seai, Anau se hamai ma te nohola oi, e meia Anau e hamai ki vaevae.

52 Tokorima natama iroto te haimatua hokotahi e me ki nonnoho haeo hokolaatou, tena tokotoru na tama e me ki nonnoho haeo ma teeraa tokorua na tama, tena tokorua na tama e me ki nonnoho haeo ma teeraa tokotoru.

53 Natamana e me ki nonnoho haeo ma na tama tane laatou, tena na tama tane raa e me ki nonnoho haeo ma na tamana laatou raa. Natinna e me ki nonnoho haeo ma na tama h hine laatou raa, tena na tama h hine raa e me ki nonnoho haeo ma natinna laatou. Na hinaona h hine e me ki nonnoho haeo ma na hinaona laatou, tena na tama h hine raa e me ki nonnoho haeo ma na hinaona h hine laatou raa."

Kootou ki illoa na hakataakoto na mee tera Jisas ni ppena raa

(Matiu 16.2-3)

⁵⁴ Kito Jisas kitattara ake hoki te kanohenua raa ma, "Te saaita kootou ekkite te pukureurehu e hamai i te laki, tena kootou e me ki tattara ma te mee raa e me killeku, tena te mee raa kulleku hakamaoni.

⁵⁵ Ia te saaita kootou ekkite ma te matani raa ku aniani mai i te kupu, tena kootou e me kitattara ma te mee raa e me ki vvela, tena te mee raa ku vvela hakamaoni.

⁵⁶ Kootou nitama etattara uhiuhi! Kootou elavaa te kira ake te vaelani raa, tena ku mannatu ma te mee raa e me kitauareka ma e mee ki haao. Kaa kootou se illoa peehee na hakkatu na mee e huri atu vahao nei raa?

Nnoho hakaraoi ma na tama e haao ma kootou raa
(Matiu 5.25-26)

⁵⁷ "Aiea kootou se hakatonutonu hokkootou na mee e tonu kootou e tau te ppena raea?

⁵⁸ Kame hetama e ppono akoe i te kot e mee akoe e seu te tuua, tena akoe ki haere no tattara hakaraoi koorua i mua koorua e oo i te kot. Kame akoe se haere no tattara hakaraoi koorua, tena akoe e me ki huutia ria i mua na tama te kot raa, tena na tama raa e me ki kou ake akoe i na rima na polis raa ki ppono i roto te hare karapusi.

⁵⁹ Tena Anau e meatu, akoe e me kinoho i roto te hare karapusi raa ki tae roo te saaita akoe e ppehi te paini akoe raa hakaatoa."

13

Te tama se tike i taha ma na hai sara aiaraa e me ki mate

¹ Te saaita naa e isi na tama i te kina raa e oo ake no meake Jisas i te vahi na tama i Galili tera Pailat ni taa no mmate te saaita na tama raa ni hoki ake na hoki laatou i TeAtua raa.

² Tena Jisas ki meake na tama raa, "E mee na tama i Galili raa ni taaiaria no mmate peeraa, tena kootou ku mannatu ma te mee raa e huri ake te hakamaoni pera ma na hai sara na tama raa e raka i aruna ma alaa tama i roto Galili?

³ Seai! Tena Anau e meatu pera ma kame kootou se tike i taha ma na hai sara kootou, tena kootou e me ki mmate peeraa hoki

⁴ Kaa te sanahuru ma varu na tama i Siloam tera ni mmate te saaita te hare palluna raa niteiho no taaona laatou raa? Kootou e mannatu ma te mmate na tama raa e huri ake pera ma na tama raa e pii na hai sara e raka i aruna ma na tama e nnoho i Jerusalem raa?

⁵ Seai! Tena Anau e meatu, kame kootou se ttike i taha ma hai sara kootou, tena kootou e me ki mmate peeraa hoki.”

Te tattara hurihuri te laakau se hua na hua

⁶ Kito Jisas ki tattara ake natamaraa tetattara hurihuri nei, “Teeraa hetama eisi telaakau fik e homo i roto te paupaku aia. Tamaraa e haereake nommata ma telaakauraa eisi nahua emmau, emeia aia se haihua ekite.

⁷ Kito te tamaraa kimeake tetama erorohi te paupaku raa, ‘Kira ake! E toru roo na hetau anau e hamai nommatamata ma eisi nahua emmau telaakau nei, emeia anau se haihua ekite. Tena tuu telaakau nei iraro. Aiea telaakau nei kitiaki roo kituu nokai nakai i roto te kerekere?’

⁸ Tena te tama erorohi te paupaku raa kimeake, “Te tama hakamaatua, tiaki telaakau naa kituu he hetau hokotahi, tena anau eme kimmuru nimuruna nouhi hakatike te purapura telaakau naa.

⁹ Tena kame te hetau imuriraa telaakau nei kuhua, tena kutaureka, kaa seai, tena akoe kuttuu telaakau nei ki hina.’”

Jisas e tokonaki te hine i te aho te Sabat

¹⁰ Jisas e akoako i roto te hare lotu raa i te aho te Sabat.

¹¹ Tena he hine i roto te matakainaraa eisi tetipua sakkino emee te hineraa nolalavea i roto sanahuru ma varu na hetau; te hineraa kuhahaere pikoroo, ia tena kuse lavaa roo te tuu tonu.

¹² Jisas ekite te hineraa, tena Aia kikanna ake ma, “Taku tama, akoe kutaureka ma te maahana akoe naa.”

¹³ Kito Jisas ki hakapiri na rima Aia raa i aruna te hine raa, tena te saaita naa koi te hine raa ku hamatakkau hokoia koi no tuu tonu, tena ki hakammaha ake Te Atua.

¹⁴ Tena te tama hakamaatua te hare lotu na Jiu raa ku roto emee Jisas e tokonaki te hineraa no tauareka i te aho te Sabat raa, kito te tama hakamaatua raa ki tattara ake te kanohenua raa ma, “Taatou e isi e ono na aho ki hehekau, tena kootou kioomai i roto na ahonaa kitokonakiria kootou kitaualleka. Kootou selavaa te oomai te aho te Sabat.”

¹⁵ Tena Te Ariki kimeake, “Kootou etattara uhiuhi koi. Kootou ennohomainaa eme kivvete koi na manu kootouraa no hakattaki itaha ma na paa hare laatouraa no haunu na vai i te aho te Sabat.

¹⁶ Ia te hine nei hemokopuna Abraham tera Satan ni haihai no karapusi i roto sanahuru ma varu na hetau. Eaa kaa te hine nei ku se lavaa roo te tokonakiria ki tauareka i te aho te Sabat nei?”

17 Na tattara Aia ra e mee na tama e kirilloto Aia ra nonnapa hokolaatou, tena te kanohenua ra ku hihia roo i na mee taualleka Jisas e ppena ra.

Te hua e paamee roo

(Matiu 13.31-32; Mak 4.30-32)

18 Tena Jisas ki meake, "Te Hakamaatua ana i te Vaelani ra e tipu peehee? He mee peehee Anau e lavaa te hakapaa tera essau ma te Hakamaatua ana i te Vaelani ra?"

19 Te Hakamaatua ana i te Vaelani ra essau pera ma te hua te mastet te tama e ttoro i roto te paupaku aia ra. Te hua ra e homo no rahi roo, tena na manu ra kuppna na hohana laatou ra i aruna te laakau ra."

Te tattara hurihuri te ist

(Matiu 13.33)

20 Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi, "He mee peehee Anau e lavaa te hakapaa tera essau ma te Hakamaatua ana i te Vaelani ra?"

21 Te Hakamaatua ana i te Vaelani ra essau pera ma te ist te hine ra e hilo i roto na haraoa, tena ki hakamoe te haraoa ra no hhuta."

Te totoka e kkao roo

(Matiu 7.13-14, 21-23)

22 Jisas e tuu sara pera i Jerusalem no haere vaa roto na matakaina ellahi ia ma na matakaina pammee ra no takutaku ake na kanohenua ra.

23 E isi te tama e vahiri ake Jisas ma, "Te Ariki, na tama e me ki tokonaki ria ki ora ra e moisi koi?"

Kito Jisas ki meake na tama ra ma,

24 "Hai na mahi kootou kilavaa kootou te uru i roto te totoka e kkaora; maitaname tammaki na tama e me ki hahi i ki uru i roto hare, e mea laatou e me ki se lavaa.

25 Te tama hakamaatua te hare ra e me ki mahike no pui te totoka ra, tena te saaita kootou e tuu i aho no papaku te totoka ra, tena ku tattara ake ma, 'Te Ariki, taaraki te totoka ra ki uru atu maatou!' Tena te Tama ra e me ki meatu ma, 'Anau se iroa kootou e oo mai i hee!'

26 Tena kootou e me ki meake ma, 'Maatou e kkaia, ia e unu ma Akoe. Akoe ni akoako mai maatou i roto na matakaina maatou ra.'

27 E mea te Tama ra e me ki meatu hoki ma, 'Anau se iroa kootou e oo mai i hee. Oo itaha ma Anau, kootou hakaatoa ni tama e hai sara.'

28 "Kootou e me kitanittani no hakatikkati na niho kootou ra te saaita kootou e kkaite Abraham, Aisak, Jekop ia ma na profet hakaatoa tera ennoho i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani ra te saaita kootou e me ki lettua ria i aho ra.

²⁹ Na tama e me ki oo mai i te vahi te anake ia ma telaki, i te vahi tokorau ia ma te kupu. Na tama raa e me kinnoho i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa no kkai.

³⁰ Na tama e hakammuri tesaaita nei raa e me kituu imua, tena natama ettuu imua tesaaita nei raa e me ki hakammuri."

Jisas e me ki mate i Jerusalem

(Matiu 23.37-39)

³¹ Te saaita naa hoki e isi na Farisi e oo ake no meake Jisas ma, "Akoe ki haere itaha ma te kina nei no haere teeraa matakaina, maitaname Herot e hihai ki taa Akoe ki mate."

³² Tena Jisas ki meake natama raa, "Oo no meake te manu kai tama naa: 'Anau e hakaie na tipua i taha, tena kutokonaki natama lavvearaa te ahonei ma taiao, tena te aho tana hakatoruraa Anau e me ki hakaoti na uata Anau nei.'

³³ Tena te ahonei, taiao ia ma teeraa aho; Anau e me kituu isara peeraa i Jerusalem, maitaname setonu ma na profetaraa kimmate ialaa kina, natama raa e me kimmate i Jerusalem koi.

³⁴ "Jerusalem, Jerusalem! Kootou e taa na profetaraa no mmate, tena kootou e maka natama TeAtua ni kauna ria atu ma na tattara Aia raa! Ehia roo na vahao Anau e hihai ki hakutu mai kootou, essau pera ma na manu hine raa e hakutu mai na pupunua aia raa i raro na pakau aia raa. Emeia kootou se hihai ma Anau ki tokonaki kootou!

³⁵ Tena te harelotu kootou naa e me kituu sehaitama. Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma kootou se lavaa te kkite Anau ki tae roo te saaita kootou e tattara ma, 'TeAtua e hakatapu te Tama tera ni hamai i te inoa TeAriki raa.'"

14

Jisas e tokonaki te tama laavea

¹ He Sabat hokotahi Jisas e haere ma ki haere nokai i te hare te tama hakamaatua na Farisi raa, tena natama raa ku matamata hemuu ia Jisas.

² Tena he tama ku haere ake ia Jisas raa; na vae ia ma na rima aia raa e ssura hakaatoa.

³ Kito Jisas ki meake na Farisi ia ma natama e poroporo natuaa raa ma, "Natuaa taatou raa e hakattana taatou ki tokonaki te tama i te aho te Sabat ma sei?"

⁴ Emeia natama raa ennoho hemuu se hai tattara roo e meake. Tena Jisas kitoo tetama raa no tokonaki no tauareka, tena Aia ki kauna te tama raa no haere.

⁵ Kito Jisas ki meake, "Kame he tama kootou e isi te tamariki, seainaa he manu eteiho i roto terua ennoto i te aho te Sabat; eaa akoe kame se lavaa

te arato ake te tamariki seai naa te manuraa i aruna i te aho te Sabat raa?"

⁶ Tena na tama raa kuse lavaa te sui muri ake te vahiri Jisas raa.

Te Atua e hakammaha na tama e pasemmu

⁷ Jisas e kite pera ma na tama e oo ake i te kai raa e hirihiri ki noho na kina na tama hakananniu e nonnoho raa, kito Jisas ki tattara ake na tama raa te tattara hurihuri nei.

⁸ "Kame hetama e aru atu akoe ki haere ake i te kai teavana, tena auu se haere no noho i te kina na tama hakananniu raa e nonnoho raa, ka oti te tama hakamaatua te kai raa e isi hoki te tama ni aru tera e hakanaaniu i aruna akoe,

⁹ tena te tama tera ni aru atu koorua hakaatoa raa ku haere atu no meatu akoe ma, 'Mahike ki noho te tama nei', tena akoe e me kinapa no haere no noho i muri roo.

¹⁰ Emeia kame akoe e aruhia ki haere ake i te kai, tena haere koi no noho i te kina i muri raa, tena te tama hakamaatua raa e me ki kite, tena ku haere atu no meatu akoe ma, 'Na soa, hamai i mua no noho he kina tauareka raa.' Tena na tama hakaatoa i te kina te kai raa e me ki kite pera ma te tama hakamaatua te kai raa e hakammaha akoe.

¹¹ Na tama e mee hokolaatou no hakananniu raa, e me ki tuku iho no mouraro, tena na tama e mee hokolaatou no mouraro raa e me ki ssauria no hakananniu."

¹² Kito Jisas ki meake te tama ni aru ake Aia raa, "Te saaita akoe e me kitanattana na kai raa, tena auu se aru na soa akoe raa, naitina akoe raa, na hareakina akoe raa ia ma na tama tera e hai hekau raa roo, e mee i muri na tama naa e me ki aru atu hoki akoe ki sui muri hea akoe ni ppena raa.

¹³ Te saaita akoe e tanattana te kai, tena ku aru na tama hakaalloha raa, na tama totoro raa, na tama na vae e mmate raa ia ma na tama karemata sseni raa;

¹⁴ tena akoe e me ki hakatapuria, maitaname na tama raa selavaa te sui muri atu akoe. Te Atua e me ki sui muri atu akoe te saaita na tama e ttonu tahi raa e me ki mahike muri i taha ma te mate."

Te tattara hurihuri te kai e rahi

(Matiu 22.1-10)

¹⁵ Tena he tama e noho i te kina raa no kkai laatu ma Jisas e rono na tattara Jisas raa, tena aia ki meake, "Na tama e me ki kkai te kai e rahi i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki hakatapuria."

¹⁶ Tena Jisas ki meake te tama raa, "Teeraa he tama e tanattana te kai e rahi, tena aia ki aru tammaki roo na tama.

¹⁷ Te saaita te kai raa kutanattana, tena te tama raa ku kauna te tama hehekau aia raa ki haere no meake

na tama aia ni aruraa ma, 'Oomai, namee hakaatoa ku tanattana!'

¹⁸ Tena na tama raa ku kaamata no tattara hakameemee. Tetama kaamata raa emeake tetama hehekauraa ma, 'Anau esui tepaupaku vahao nei koi, tena anau eme ki haere no mmata te paupaku raa. Kaaroa, anau e kapitia.'

¹⁹ Tena teeraa tama kimeake, 'Anau esui sanahuru na bulmakau, ia tena anau eme ki haere no haaite na manu nei. Kaaroa roo, anau e kapitia.'

²⁰ Tena teeraa tama hoki kumeake, 'Anau eavana vahao nei koi tera hea anau ku selavaa te haere atu.'

²¹ "Tena te tama hehekauraa ki vaakai no meake te tama hakamaatua aia raa. Tena tetama hakamaatua raa ku roto roo, tena kimeake, 'Haere vave vaa roto na mateara te matakaina nei raa, tena ku hakkoro mai na tama hakaalloha raa, na tama tottoro raa, na tama karematasseni raa ia ma na tama na vae emmate raa ki oomai.'

²² Tena tetama hehekauraa kimeake, 'Tetama hakamaatua, anau ku oti te ppena namee hakaatoa tera akoe ni mee mai anau kippena raa, e mea te hare nei koi ttana koi.'

²³ Tena kito tetama hakamaatua raa kimeake tetama hehekauraa, 'Haere i na mateara vaa roto raa no meake na tama raa ki oomai kikkapi roo te hare anau nei.'

²⁴ Anau e meatu kootou hakaatoa pera ma se haitama na tama anau ni aru kaamata raa e me ki hakammata na kai anau nei.'"

Mannatu hakaraoi no tauttari Jisas
(Matiu 10.37-38)

²⁵ Tammaki na tama ehahaere ma Jisas, tena Jisas ki hakatike no tattara ake na tama raa,

²⁶ "Te tama se tau te mee pera ma he disaipol Anau kame te laoi aia i na maatua aia raa, i te avana ia ma na tamalliki aia raa, i na taina ia ma na kaave aia raa ia ma te ora aia raa e raka i aruna ma te laoi aia Anau raa.

²⁷ Na tama se amo na kros laatou no tauttari mai Anau raa selavaa te mee pera ma ni disaipol Anau.

²⁸ "Kame hetama e hihai kipena he hare palluna, te tama naa e me ki noho kaamata no mamaanatu te kooina te sui te hare naa ki mmata ma na sileni aia raa e llava te sui te hare naa hakaatoa.

²⁹ Kame akoe se noho no maanatu hakaraoi, akoe e me ki hakatuu koi na pou raa, tena ku selavaa hoki te hakaoti te hare naa, tena na tama ekkite te hare se otinaa e me ki tataussua akoe.

³⁰ Na tama raa e me kimeatu, 'Akoe e kaamata no pena te hare raa, tena ku selavaa koi te hakaoti!'

³¹ “Kame he tuku e haere ma sanahuru na simata na tama ma kippuhu ma te tuku tera e hamai ma tipurua na simata na tama raa, tena te tuku raa e me kinoho kaamata no mamaanatu ma aia e lavaa te ppuhu ma teeraa tuku ma seai.

³² Kame aia e maanatu ma aia se tau, tena te tuku raa e me ki kkave te tattara i teeraa tuku ma laaua ki tattara hakaraoi te saaita te tuku raa koi mmao.”

³³ Tena Jisas ki hakaoti ake ma, “Kootou essau peeraa hoki. Kootou se lavaa te mee pera ma ni disaipol Anau kame kootou se tiaki na mee hakaatoa kootou e isi raa.

Te tattara hurihuri te sol
(Matiu 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Te sol raa etauareka, e mea te saaita te sol raa kuse mmara, taatou kuse lavaa hoki te mee te sol raa ki mmara hakaraoi.

³⁵ Te sol raa ku haeo, ia selavaa hoki te mee pera ma ni muruna, tena te sol raa kutau koi te peesia. Tena hakallono kame kootou e isi na katarina.”

15

Te sipsip ni rano
(Matiu 18.12-14)

¹ Teeraa he aho, etammaki natama e aoao natakis ia ma na tama haissara e oo ake ma ki hakallono na tattara Jisas raa.

² Tena na Farisi ia ma natama poroporo natuaaraa kutamumu ma, “Tama nei e hihai natama haissara, ia e kaikkai hoki ma na tama raa.”

³ Kito Jisas ki tattara ake natama raa te tattara hurihuri nei:

⁴ “Kame he tama kootou e isi huitarau na sipsip, tena he sipsip hokotahi kurano. Hea akoe e me ki pena? Akoe e me ki tiaki na sipsip tipu sivo ma sivo raa ki kaikkai, tena akoe e me ki haere no sesee te sipsip hokotahi e rano raa te saaita roo akoe e lave te manu raa.

⁵ Te saaita akoe ku lave te sipsip raa, akoe e me ki hihia roo no hapipiri te sipsip raa i te panaua akoe

⁶ no amo i hare. Tena akoe e me ki kanna ake na soa akoe ia ma na tama e illoa akoe raa hakaatoa, tena ku tattara ake natama raa ma, ‘Anau e hihia roo e mee anau kulave te sipsip anau ni rano raa. Oo mai taatou ki hihhia hakaatoa!’

⁷ Anau e meatu kootou pera ma e me ki ssau peeraa hoki, kame he tama hokotahi etike itaha ma na haisara aia, na ensel i te vaelani raa e me ki hihhia roo, e raka i aruna ma te tipu sivo ma sivo na tama e ttonu tahi tera se tau te ttike i taha ma na haisara laatou raa.

Te sileni nirano

⁸ “Kame he hine e isi sanahuru na siliva, tena he siliva hokotahi ku rano. Hea te hine raa e me ki pena? Te hine raa e me ki hakaara telamuraa no verevere te hare raa, tena kusesee hakaaroiroo nakina hakaatoa kilaveroo aia te siliva raa.

⁹ Tesaaia aia elave te siliva raa, te hineraa e me ki kanna ake na soa ia ma na tama e illoa aia raa hakaatoa, tena ku meake, ‘Anau e hihia roo e mee anau ku lave te siliva anau ni rano raa. Taatou ki hihhia hakaatoa!’

¹⁰ Anau e meatu kootou pera ma e me ki ssau peeraa hoki, na ensel i te vaelani raa e me ki hihhia roo kame he tama hai sara hokotahi e tike i taha ma na hai sara aia.”

Te haanau ni llano

¹¹ Tena Jisas ki tattara ake hoki, “Teeraa he tama e isi e rua na taupeara.

¹² Taupeara paamee raa e meake tetamana aia raa ma, ‘Kou mai tetuhana anau raa vahao nei.’ Kito tetamana tokorua raa ki vvae ilottonu na hekau raa ma na taupeara e rua aia raa.

¹³ Tena na aho i muriraa koi, te taupeara raa ku kou ake na hekau aia raa hakaatoa kisui alaa tama, tena kitoo na sileni raa no haere itaha. Aia e haere te henua e mmao roo, tena ki kaamata notatahao puamu na sileni aia raa i na tiputipu sakkino.

¹⁴ Te taupeara raa e suisui na sileni aia raa no oti roo hakaatoa, tena te one raa ku tae ake i te henua raa, tena te taupeara raa ku se hai sileni roo e ttoe.

¹⁵ Tena aia ki haere no hehekau ma he tama i te henua raa. Kito te tama raa ki kauna te taupeara raa ki haere no rorohi na piki aia raa.

¹⁶ Te taupeara raa ku maanatu ma kikai koi na kai na piki raa e kkai raa, e mee se hai tama e kou ake ni kai ki kai aia.

¹⁷ Tena te hakataakoto raa ku tere ake i te taupeara raa ma, ‘Na tama hehekau te tamana anau raa hakaatoa e kkai roo no ppohu, ia e isi koi na kai e ttoe, e mea anau ku taapiri koi ki mate taku hikai.

¹⁸ Anau e me ki mahike no haere tetamana anau raa no meake ma, “Tamana, anau ku sara roo i mua na karemata TeAtua ia ma na karemata akoe.

¹⁹ Anau ku se tau te mee pera ma he tama akoe, too anau mo tama koi hehekau akoe.”

²⁰ Tena te taupeara raa ku mahike no vaakai muri i te tamana aia raa.

“Te taupeara raa koi mmao roo itaha ma te hare raa te saaita te tamana aia raa ni kite aia, tena aia ku aroha roo i te taupeara aia raa, kito aia ki tere atu no avei te taupeara raa no mohoni. ²¹ Tena te taupeara raa ki meake,

'Taku tamana, anau ku sara roo i mua na karemata TeAtua ia ma na karemata akoe. Anau ku setau hoki te mee pera ma he tamariki akoe.'

²² Emeia te tamana aia raa e kanna ake na tama hehekau aia raa ma, 'Vave! Kou mai na hekau taualleka raa no hakauru ake te tama nei. Taro ake he ring te matarima aia raa, tena ku hakauru ake ni taka i na vae aia raa.

²³ Tena kootou ku oo notaa tepupunua bulmakau e rahi raa, tena taatou kupena he kai e rahi ki hihhia taatou ma te tama nei!

²⁴ Maitaname te tamariki anau nei ni mee raa ku mate, tena vahao nei aia ku ora muri; aia ni mee raa erano, tena vahao nei aia ku vaakai mai.' Tena na tama raa ku kaamata no kkai te kai raa.

²⁵ "Ia te saaita naa tetaupeara matua raa enoho i roto te paupaku. Tena tetaupeara matua raa ku vaakai mai i hare, tena te saaita aia kutaapiri i hare raa, aia kurono te rue ia ma na tama e llue.

²⁶ Kito aia ki kanna ake te tama hehekau aia raa no vahiri ake ma, 'Hea na tama raa e hai raa?'

²⁷ Kito te tama hehekau raa ki meake, 'Tetaina akoe raa ku tae mai, tena te tamana akoe raa kitaa tepupunua bulmakau erahira kikkai taatou, e mee tetaina akoe raa ku tae laoi mai.'

²⁸ "Tetaupeara matua raa ku roto roo, tena aia ku se hihai ki haere i roto hare; kito te tamana aia raa ki hamai i aho no hakorokoro te taupeara matua raa ki haere ake i hare.

²⁹ Tena tetaupeara raa ki meake te tamana aia raa ma, 'Kira ake, na hetau nei hakaatoa anau e hehekau ma akoe pera ma he tama hehekau, tena anau se hai vahao roo e tattara sui na tattara akoe raa. Kaa hea akoe nikou mai anau? Akoe se hai mee nikou mai anau ma kipena he kai ma na soa anau raa.

³⁰ Emeia akoe etaa tepupunua bulmakau erahira, te saaita te tama akoe e kanna ma he tamariki akoe raa nita e mai, niaina roo ma te tamaraa nitahao puamu na sileni akoe raa i na h hine.'

³¹ Tena te tamana aia raa ki meake, 'Taku tama, akoe enoho tahi ma anau, tena na mee hakaatoa anau e ttino raa ni mee akoe.

³² Emeia taatou etau tekkai no hihhia, maitaname tetaina akoe raa ni mee raa ku mate, e meia vahao nei aia ku ora muri; aia ni mee raa erano, tena vahao nei aia ku vaakai mai.' "

16

Te tama hakamaatua e haeo

¹ Kito Jisas ki meake na disaipol Aia raa, "Teeraa he tama hai sileni, tena aia e isi te tama hehekau tera erorohi

na hekau aia raa hakaatoa. Tetama hai sileni raa erono pera ma te tama hehekau aia raa e tatahao puamu na sileni aia raa.

² Tena te tama hai sileni raa ki kanna ake te tama hehekau aia raa no vahiri ake ma, 'Aanei nitattara peehee anau erono nei? Taataa mai helauniu ki iroa anau te rorohi akoe na hekau anau raa hakaatoa, maitaname akoe ku mee ki hakaotiria.'

³ Tena te tama hehekau raa ki tattara hokoia ma, 'Te tama hakamaatua raa ku mee ki hakaoti anau. Kaa hea anau e me ki pena? Anau ku se ivi te kerī na rua, tena anau e napa hoki te kainno huri.

⁴ Te saaita nei anau e iroa hea anau e me ki pena! Te saaita anau ku hakaotiria ma te uata anau raa, na soa anau raa e me ki hakkoro anau ki oo maatou i na hare laatou raa.'

⁵ "Tena kito te tama raa ki kanna ake na tama e isi na taoni i te tama hai sileni raa. Tama raa e vahiri ake te tama kaa-mataraa ma, 'Ehia na taoni akoe i te tama hakamaatua anau raa?'

⁶ Kito te tama raa ki meake, 'Evaru huitarau na galon na sunu.' Tena kito te tama hehekau raa ki meake te tama raa, 'Teenei telauniu na taoni akoe, too tena akoe ku taataa haa huitarau na galon na sunu.'

⁷ Tena aia ki vahiri ake teeraa tama, 'Kaa ehia te taoni akoe raa?' Tena te tama raa ki meake ma, 'Simata na kopu haraoa.' Tena te tama hehekau raa ki meake, 'Teenei te taoni akoe, too tena akoe ku taataa varu huitarau na kopu haraoa.'

⁸ "Ia niaina ma te tama hehekau raa e hai laavaka, e meia te tama hakamaatua raa e hakammaha koi te tama hehekau aia raa, maitaname na tama te maarama nei raa ni tama roo e illoa te hailavvaka namee, ekkee roo ma na tama i te maahina raa."

⁹ Kito Jisas ki tattara ake hoki ma, "Ia tena Anau e meatu kootou: tokonaki na tama etuttu haeo raa ma na mee taualleka i te maarama nei raa, tena te saaita na mee hakaatoa eotiraa, akoe e me ki iroa i te kina te ora seisi te hakaotiria.

¹⁰ Tetama erorohi hakatauareka namee pammeeraa elavaa hoki te rorohi hakatauareka namee ellahi, tena te tama selavaa te rorohi na mee pammeeraa selavaa hoki te rorohi na mee ellahi.

¹¹ Ia tena, kame akoe selavaa te rorohi hakatauareka namee i te maarama nei raa, tena kaa akoe e me kilavaa peehee te rorohi na mee hakamaoni e sui mmaha raa?

¹² Kame akoe selavaa te rorohi hakatauareka hea teeraa tama e ttino raa, tena kaa koai te tama e me ki kou atu hea akoe e ttino raa?

¹³ "Sehai tama e me ki hehekau iraro na mahi tokorua na tama hakamattua; na tama hehekau peenei raa e me ki haeo teeraa tama, tena kulaoi teeraa tama. Tetama naa e me ki hakarono teeraa tama, tena ku selavaa te hakarono

teeraa tama. Akoe se lavaa te hehekau hakamaoni TeAtua kame akoe e manako sileni.”

Na tattara Jisas

(Matiu 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Te saaita na Farisiraa nillono na tattara Jisas raa, na tama raa kutataussua Tama raa, e mee laatou nitama e hihhai sileni.

¹⁵ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kootou ko na tama e hihhai ki mee pera ma kootou ettonu i mua na karemata na tama hakaatoa, e mea TeAtua eiroa na hatumanava kootou. Maitaname namee na tama e hakataakoto ma ni mee hakamaoniraa ko namee TeAtua e mee ma ni mee vare i na karemata Aia.

¹⁶ “Na tuua Moses ia ma na tattara na profet raa e hai mmahi roo haere notae te saaita Jon Baptis raa, tena kaamata te saaita naa maatou kutattara tahi atu te Rono Tauareka i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena na tama hakaatoa ku hai na mahi laatou ma kittae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

¹⁷ E mea e hainauhie roo ma te vaelani ia ma te maarama nei te oti, ia se lavaa he paa tattara tera e tattara i te vahi na tuua TeAtua raa e lavaa te oti.

¹⁸ “Kame he tanata e tiaki te hine aia raa no avana teeraa hine, te tama naa ku sara ma te tuua i te vahi te avvana huri, tena te tanata e avana te hine e peesia ria raa e sara hoki ma te tuua te avvana huri raa.”

Te tanata hai sileni laua ma Lasarus

¹⁹ Tena Jisas ki meake, “Teeraa he tama hai sileni e uruuru na hekau e sui mmaha roo, tena aia e noho hihia tahi na aho hakaatoa.

²⁰ Ia eisi hoki te tama hakaalloha, te inoa aia raa ko Lasarus. Te tinotama te tama raa e uhia na saanuku hakaatoa, tena na vahao hakaatoa te tama raa e nonoho i te totoka te hare te tama hai sileni raa,

²¹ ma ki kai na maanunu na kai e tteiho i taha ma te tebol te tama raa. Napoi raa hoki kame e ooake no ariari na saanuku Lasarus raa.

²² “Tena ki oti Lasarus kumate, tena na ensel raa ki ssau te tama raa no hakanoho i te vahi Abraham i te kai e rahi i te vaelani raa. Tena ki oti te tama hai sileni raa kumate hoki no tanu ria.

²³ Te tama raa ku noho i te kina tera aia e me ki hakalono llihu haeo roo, tena aia ku kira no kite Abraham e mmao roo i taha, tena Lasarus e noho i te vahi tama raa.

²⁴ Kito te tama hai sileni raa ki kanna ake, ‘Abraham taku tamana! Hai aroha mai anau, tena ku kauna ria mai Lasarus kittoki te matarima aia i roto te vai, tena aia ku hamai no hakamaariki te arero anau nei.’

²⁵ “Tena Abraham ki meake, ‘Taku tama, akoe e maanatu! Te saaita akoe ni noho i te maarama i raro raa, akoe e isi roo

namee hakaatoa taualleka, tena Lasarus sehai mee taualleka nītoo. Tena te saaita nei Lasarus kunoho hihia i te kina nei, tena akoe ia ku hakalono llihu.

²⁶ Teeraa mee hoki, eisi terua ennoto emoe ilottonu taaua ma kiselavaa hetama maatou e hakahiti atu i te vahi naa, ia kiselavaa hoki hetama kootou e hakahiti mai i te vahi nei.'

²⁷ Tena kito tetama haisileni raa kimeake, 'Anau e kainnoatu akoe, Abraham taku tamana! Kaunaria Lasarus ki haere i te hare te tamana anau raa

²⁸ notattara ake erima nataina anau raa kiselavaa na tama raa te oo mai i te kina e hakalono llihu nei.'

²⁹ "Kito Abraham kimeake, 'Nataina akoeraa ku otī tellono natattara natuaa Moses ia ma na launiu na profet raa, tena nataina akoeraa etau te hakallono natattara na tama raa.'

³⁰ Kito tetama haisileni raa kimeake, 'Abraham, taku tamana! Natattara naa setau, emeia kame hetama e mahike muri itaha ma te mate no haere notattara ake natama naa, tena natama naa eme kittike itaha ma na haisara laatou raa.'

³¹ Tena Abraham kimeake, 'Kame nataina akoeraa se hakallono na tuaa Moses ia ma na profet raa, na tama naa eme kiselavaa hoki te hakallono tetama eme ki mahike muri itaha ma te mate raa.'"

17

Na Haisara

(*Matīu 18.6-7; 18.21-22; Mak 9.42*)

¹ Tena Jisas kimeake na disaipol Aia raa ma, "Namee tera eme kimee natama kihaisara raa eme kittae mai, tena natama etauttari namee raa eme ki hakalono llihu haeoroo.

² Eme kitauarekaroo kame hetama ennoa he hatu e rahi roo i te uaa tetama naa, tena kulletu tetama naa i te lottai, ka oti tetama naa kutatakore alaa tama ki haisara hoki.

³ Tena kootou ki hakamattonu hea kootou e ppena raa!

"Kame tetaina akoeraa esara, akoe ku haiake tetama naa, tena kame aia etike itaha ma na haisara aia raa, tena akoe ku hai aroha atu te tama naa.

⁴ Kame tetaina akoeraa esara ma akoe e hitu na vahao iroto te aho hokotahi, tena navahao hakaatoa aia e haere atu no meatu akoe pera ma, 'Anau ku aroha,' tena akoe ki hai aroha te tama naa."

Te tiputipu te hakatina

⁵ Kito na aposol raa kimeake TeAriki ma, "Mee na hakattina maatou raa ki hai mmahi."

⁶ Tena Jisas kimeake, "Kame kootou e isi na hakattina e llahi pera ma na hua te mastet raa, tena akoe eme ki lavaa

te meake telaakau e homonei ma, 'Llana ma na patiaka akoe raa no haere notuu ite moana!' tena telaakau naa e me ki hakarono akoe.

Na uata te tama hehekau

⁷ "Ia kame hetama e hehekau ma kootou tera e tui seainaa erorohi nasipsip. Tena tesaaita tetama hehekauraa e hamai i hareraa, eaa akoe e me ki meake tetama hehekauraa ki hakavave no kai na kai aia raa?"

⁸ Seai! Emeia akoe e me ki meake tetama hehekauraa ma, 'Tanattana na kai anau raa, tena akoe ku uru na hekau akoe raa no pare mai na kai anau raa ki kai, tena te saaita roo anau ku oti te kai, ia ku oti te unura, tena akoe kulavaa te kai.'

⁹ Akoe selavaa te hakammaha te tama hehekau akoe raa, niaina roo ma te tama raa e hakarono na tattara akoe.

¹⁰ Essau peenaa ma kootounaa hoki, tesaaita kootou ku oti te ppena namee TeAtua e hihai ma kootou kippena raa, kootou e me kimee ma, 'Maatou nitama hehekau vare koi, tena maatou e ppena koi niaa maatou e me kippena raa.' "

Sanahuru na tama e kaina te manumanu hao

¹¹ Tesaaita Jisas ni haere peeraa i Jerusalem raa, Aia e haere tautari te kooina etere vaalottonu Samaria laaua ma Galili raa.

¹² Aia e haere i roto te matakaina raa, tena sanahuru na tama e kaina te manumanu hao ku tiri Aia. Na tama raa e ttuu hakammao,

¹³ tena kikkannaake hakamaroa ma, "Jisas! TeAriki! Hai aroha mai maatou."

¹⁴ Jisas ekite natamaraa, tena aia kimeake, "Oo no huriake natinotama kootouraa kimmata na maatua telotura."

Natamaraa koioo koi, tena natinotama laatou raa kutaualleka.

¹⁵ Tena hetama hokotahi ekite pera ma te tinotama aia raa kutauareka, tena aia ki vaakaiake no haere hakammaha TeAtua hakamaroa roo.

¹⁶ Aia eteiho notuturi imua na vae Jisas raa, tena ki hakammaha Tama raa. Te tama raa he tama i Samaria.

¹⁷ Kito Jisas ki meake, "Anau e tokonaki sanahuru na tama no taualleka, kaa teehee teeraa tokosivo?"

¹⁸ Aiea te manu siri nei e vaakai mai hokoia no hakammaha TeAtua naea?"

¹⁹ Kito Jisas ki meake te tama raa, "Mahike iaruna no haere; te hakatina akoe raa e mee akoe no tauareka."

*Jisas e me ki vaakai mai i muri
(Matiu 24.23-28; 24.37-41)*

20 Eisi na Farisi e vahiri ake ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e me ki hamai vahao hee. Tena Jisas ki meake, "Te hamai te Hakamaatua ana i te Vaelani raa se isi na hакkatu taatou e lavaa te kкite.

21 Se haitama e lavaa te mee ma, 'Kira ake, teenei te Hakamaatua ana nei!' ia se haitama e lavaa te mee ma, "Teeraa te Hakamaatua ana raa!"; maitaname te Hakamaatua ana i te Vaelani raa e nnoho ma kootou."

22 Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Eisi te saaita koi hamai i muri tera kootou e me ki hihhai ki kкite he aho i na aho te Tamariki te Tama nei ni hehekau raa, e meia kootou se lavaa te kкite he aho na aho naa.

23 E me kiisi na tama e me ki meatu ma, 'Teenei te Tamariki te Tama nei!' ia ku meatu ma, 'Kira ake, te Tama raa i te kina raa.' Emeia auu se oo no sесee.

24 Te aho te Tamariki te Tama nei e me ki vaakai mai i muri raa essau pera ma he uila tera etaaraki no hakamaarama te vaelani raa hakaatoa.

25 Emeia te Tamariki te Tama nei e me ki hakalono llihu haeo roo i mua, tena te aho naa, na tama e me ki se hihhai te Tama naa.

26 Na tiputipu na tama raa ni ppena te saaita Noa raa e me ki ssau pera ma na tiputipu na tama raa e me ki ppena te saaita te Tamariki te Tama nei e me ki vaakai mai raa.

27 Na tama hakaatoa ekkai, ia e unu, tena nataanata e avvana na h hine haere roo no ttae te saaita Noa ni haere i roto te vaka raa, tena te tai uu raa ku haere ake no loohia te henua raa no mmate na tama raa hakaatoa.

28 Na tiputipu na tama nei essau pera ma na tiputipu na tama te saaita Lot raa. Na tama raa ekkai, ia e unu, tena na tama raa e suisui na mee, tena alaa tama e sui na hekau alaa tama, tena na tama ettori nakai, tena alaa tama e ppena na hare.

29 Te aho Lot ni haere itaha ma Sodom raa, te ahi ia ma na hatu na salfa raa ku tteihomai i taha ma te vaelani no ttuni na tama raa hakaatoa no mmate.

30 Na mee ni kapihi mai te saaita Lot raa e me ki kapihi mai hoki te aho te Tamariki te Tama nei e me ki vaakai mai raa.

31 "Te aho naa kame he tama e noho i aruna te tauhuhu te hare, te tama naa se lavaa te tiho i roto te hare raa ma ki too niaa aia ettinoraa, ia essau hoki pera ma te tama e noho i roto te paupaku raa, te tama naa se lavaa te vaakai hoki i hare.

32 Kootou ki mannatu te mate te avana Lot raa.

33 Te tama e manako te ora aia i te maarama nei raa se lavaa te too te ora e ora tahi, ia te tama se manako te ora aia i te maarama nei raa e me ki too te ora e ora tahi.

34 Anau e meatu kootou, te poo naa e rua na tama e me ki mmoe i aruna telomoena hokotahi, tena Te Atua e me ki too teeraa tama i taha, tena ku tiaki teeraa tama.

³⁵ Erua na h hine e me kinnoho hakaatoa no tukituki na hakapopu, tena TeAtua e me ki too teeraa hine i taha, tena ku tiaki teeraa hine.

³⁶ [Erua na taanata e me ki uata i roto te paupaku hoko-tahi, tena TeAtua e me ki too teeraa tama i taha, tena ku tiaki teeraa tama.”]

³⁷ Kito na disaipol raa ki vahiri ake Jisas ma, “TeAriki! Na mee nei e me ki kapihi mai i te kina hee?”

Tena Jisas kimeake, “He kina peehee e moe te mee e mate, na manu kaittama lelleeraa e me ki muimui atu i te kina naa.”

18

Te tautukaha hine ia ma te tama hakatonutonu

¹ Tena Jisas ki tattara ake na disaipol Aia raa te tattara hurihuri nei ma kiporoporo ake na tama raa ki se mamannatu tammaki no lotu tahi.

² “He tama hakatonutonu e noho i te matakaina raa. Te tama raa se mataku TeAtua, ia se hakammaha hoki alaa tama.

³ Tena i roto te matakaina naa e isi hoki te tautukaha hine e noho, tena te hine raa e haere tahi ake no kainno ake te tama hakatonutonu raa ma, ‘Tokonaki no hakatonu anau ma te tama e hakatauttau ma anau raa.’

⁴ Saaita roroa roo te tama hakatonutonu raa se hihai ki tokonaki te tautukaha hine raa, tena ki oti roo aia ku tattara hokoia ma, ‘Niaina ma anau se mataku TeAtua, ia se hakammaha alaa tama,

⁵ e meia anau kukkaro e mee te tautukaha hine nei e hamai tahi no kainno mai anau ki tokonaki aia. Anau e me ki mee te hakataakoto te hine nei ki tauareka, kaa seai te hine nei e me ki hahamai tahi no mee te tino anau raa ki tahi aia.’”

⁶ Tena TeAriki kimeake, “Hakallono atu hea te tama hakatonutonu hao raa e tattara raa.

⁷ Eaa! TeAtua selavaa te tokonaki no hakatonutonu na tama e ttani tahi ake Aia te ao ma te poo ma ki tokonaki laatou raa? Eaa! Tama raa e me kinnahe te tokonaki na tama raa?

⁸ Anau e meatu kootou, TeAtua e me ki vave no tokonaki na tama Aia raa. Emeia, kaa te Tamariki te Tama nei e lavaa te kite na hakattina peenei te saaita Aia e vaakai mai raa?”

Te tattara hurihuri te Farisi ia ma te tama e aoao na takis

⁹ Tena Jisas ki tattara ake te tattara hurihuri nei i na tama e hakataakoto ma laatou e ttonu tahi, tena ki se hihhai alaa tama raa.

¹⁰ “Tokorua na tama e oo i te Hare Tapu ma ki lotu, teeraa tama he Farisi, tena teeraa tama he tama e aoao na takis.

¹¹ “Te Farisira e tuu hakammao hokoia no lotu peenei, ‘Anau e hakammaha atu Akoe TeAtua, maitaname anau

se manako, anau se kairarao, anau se karemat kairarao pera ma alaa tama. Anau e hakammaha Akoe, e mee anau se ssau pera ma te tama e aoao na takis e tuu i te kina raa.

¹² Anau e hakamaatapu e rua na aho i roto te latapu hokotahi, ia tena anau e hoki atu te hakasehui na mee hakaatoa anau e too raa.'

¹³ "Emeia te tama e aoao na takis raa e tuu hakammao no kkira i raro no tukituki te hatahata aia, tena kilotu ake peenei, 'TeAtua, hai aroha mai anau, e mee anau he tama hai sara.' "

¹⁴ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e meatu kootou, te tama e aoao na takis raa e tonu i mua na karemata TeAtua te saaita te lotu raa ni oti, sei ma ko te Farisi raa. Na tama e mee hokolaatou ki hakananniu raa, e me ki tuku iho no mouraro, tena na tama e mee hokolaatou ki mouraro raa e me ki ssauria no hakananniu."

Jisas e hakatapu na tamalliki pammee

(Matiu 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ E isi na tama e kou ake na tamalliki laatou raa ia Jisas ma Tama raa ki hakatapu na tamalliki raa. Na disaipol raa e kkite, tena ki hai ake na tama raa ma ki se mee peeraa,

¹⁶ e meia Jisas e kannaa ake na tamalliki raa ki oo ake Aia, tena ki meake, "Tiaki na tamalliki naa ki oo mai Anau, tena kootou ki se ppui na tamalliki naa, e mee te Hakamaatua ana i te Vaelani raa he kina na tama peenei.

¹⁷ Anau e meatu te hakamaoni! Te tama se hihai ki too te Hakamaatua ana i te Vaelani raa pera ma na tamalliki peenei raa e me kiselavaa roo te uru i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa."

Te vahiri te tama hai hekau

(Matiu 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ He tama hakamaatua na Jiu raa e vahiri ake Jisas ma, "Te Rabai e tauareka! Hea anau e me ki pena ki lavaa anau te too te ora e ora tahi raa?"

¹⁹ Kito Jisas ki meake te tama raa, "Aiea akoe e mee ma Anau e tauareka naea? Se haitama e tauareka, TeAtua Hokoia koi e tauareka.

²⁰ Akoe eiroa na tuaa nei: 'Auu se avvana huri, auu se taa tama, auu se kailallao, auu se tattara malliu alaa tama, tena ku hakammaha te tamana ia ma te tinna akoe raa.'

²¹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, "Anau e tautari roo na tuaa naa hakaatoa, kaamata roo te saaita anau ni paamee raa."

²² Jisas e rono na tattara te tama raa, tena Aia ki meake, "He mee hokotahi koi akoe e tau te ppena. Kou ake na mee hakaatoa akoe ettinoraa kisui alaa tama, tena kutoo na silenira no kou ake na tama hakaalloha raa, tena akoe

e me kiisi na mee taualleka ite vaelani, tena kioti akoe ku hamai no tautari Anau."

²³ Emeia te saaita te tama raa nirono na tattara raa, aia ku se hihia roo, e mee aia he tama e hai hekau roo.

²⁴ Jisas e kite pera ma te maanatu te tama raa ku haeo roo, tena Aia ki meake, "E me ki hainattaa roo ma na tama hai sileni raa te ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²⁵ Te hainattaa te tama hai sileni ki ttae i te Hakamaatua ana ite Vaelani raa e me ki hainattaa roo iaruna ma tekamel euru iroto terua terina ettui paamaro raa."

²⁶ Tena na tama e llono Jisas e tattara raa ku vahiri ake ma, "Kaa koai na tama e me ki ora naa?"

²⁷ Kito Jisas ki meake, "Na mee tera e hainattaa roo ma taatou na tama te ppena raa, e hainauhie roo ma Te Atua."

²⁸ Kito Pita ki meake, "Kira ake! Maatou e tiaki na mee hakaatoa maatou ettino raa no tauttari Akoe."

²⁹ Tena Jisas ki meake, "Hakamaoni! Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma he tama peehee e tiaki te hare aia, te avana aia, na taina aia, na maatua aia ia ma na tamalliki aia raa no tautari na tiputipu te Hakamaatua ana i te Vaelani raa

³⁰ e me ki too tammaki roo na mee te saaita nei ia ma te ora e ora tahi tera e hamai i muri raa."

Jisas e tattara tana hakatoru i te mate Aia

(Matiu 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Tena Jisas ki too te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa ite vahi, tena ki meake, "Hakallono! Taatou e me ki oo i Jerusalem ki mee na tattara na profet raa ni tattaa i te vahi te Tamariki te Tama nei raa ki hakamaoni.

³² Na tama i Jerusalem raa e me ki kou ake te Tama raa i na rima na tama seai ma ni Jiu raa, tena na tama raa e me ki tataussua Tama raa, tena ku hai na haeo Tama raa, tena ku sasavare Tama raa.

³³ Na tama raa e me ki riki Tama raa, tena ku taa Tama raa no mate, e meia ite aho tana hakatoru raa, Tama raa e me ki mahike muri no ora."

³⁴ Emeia na disaipol raa se hai mee e illoa i na tattara Jisas raa. Na hakataakoto na tattara raa e huuna ria tera hea na tama raa se illoa hea Jisas ni tattara ake raa.

Jisas e tokonaki te tama karemata sseni

(Matiu 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ E isi te tama karemata sseni e noho i te vahi te mateara raa no kainonno te saaita Jisas ni haere no taapiri i Jeriko.

³⁶ Te tama raa ku rono te kanohenua raa e hakallaka vaa mua, tena aia ki vahiri ake, "Hea kootou e mee naa?"

³⁷ Kito na tama raa ki meake te tama raa ma, “Jisas te Tama i Nasaret raa ku hamai.”

³⁸ Tena te tama karemata sseni raa ki kanna ake ma, “Jisas! Te Mokopuna Devit! Hai aroha mai anau!”

³⁹ Kito natama ettuu imua tetama raa ku hai ake tetama raa ma kinoho hemuu. Emeia tetama raa e kanna ake hakamaroaro ma, “Te Mokopuna Devit! Hai aroha mai anau!”

⁴⁰ Tena Jisas kituu no meake natama raa ki kou ake te tama karemata sseni raa i Aia. Te tama raa ku taapiri ake, kito Jisas ki vahiri ake te tama raa ma,

⁴¹ “Hea akoe e hihai ma Anau ki ppena ma akoe naa?”

Kito te tama raa ki meake, “TeAriki, anau e hihai ma anau ki kite.”

⁴² Tena Jisas ki meake tetama raa ma, “Tena akoe ku kite naa! Te hakatina akoe raa e mee akoe no tauareka.”

⁴³ Te saaita naa koi te tama raa kulavaa te kite, tena aia ki haere tautariatu vaamuri Jisas, tena ki hakammaha TeAtua. Te saaita te kanohenua raa ni kkite ma te tama raa ku kite, na tama raa hakaatoa ku hakammaha ake TeAtua.

19

Jisas laaua ma Sakius

¹ Jisas e haere peeraa i Jeriko, tena ki haere hakaraka.

² Teeraa he tama hakamaatua na tama e aoao na takis raa, te inoa aia raa ko Sakius, tena aia he tama hai sileni hoki.

³ Tama raa e hakahikkahi ma ki kite ma Jisas koai, e meia aia he tama e popoto roo, tena aia ku selavaa te kite Jisas e mee te kanohenua raa e tammaki roo.

⁴ Tena kito Sakius ki tere imua te kanohenua raa no kake iaruna telaakau erahiroo ma kilavaa aia te kite Jisas, e mee Jisas e haere atu hoki te ara naa. ⁵ Jisas ku tae i te kina te laakau raa, tena Aia ki kkira iaruna no meake Sakius ma, “Tiho mai vave iraro, e mee Anau e me kinoho i te hare akoe raa te aho nei.”

⁶ Sakius ku hihia roo no tiho vave iraro, tena aia kitoo Jisas no oo laaua i te hare aia raa.

⁷ Na tama hakaatoa ni kkite raa ku kaamata no tamumu ma, “Jisas e haere i te hare te tama hai sara!”

⁸ Tena Sakius kituu iaruna no meake Jisas ma, “TeAriki! Hakaronomai, anau e me kivvae hea anau ettinoraa ilottonu, tena kukouake i natama hakaalloha raa, tena kame anau nihailaavaka he tama anau e me ki kou ake e haa natuhana kiraka ma hea anau nihailaavaka no too i te tama raa.”

⁹ Tena Jisas ki meake, “Te aho nei TeAtua ku tokonaki natama iroto te hare nei raa no ora, maitaname te nei he mokopuna Abraham hoki.

10 Te Tamariki te Tama nei e hamai ma ki sесеe na tama e llano raa, tena ku tokonaki na tama raa ki too te ora haka-maoni."

*Tattara hurihuri te sanahuru na siliva
(Matiu 25.14-30)*

11 Na tama raa koi hakalollono koi na tattara raa, tena Jisas kutattara ake tetattara hurihuri nei. Aia kutaapiri roo iJerusalem, tena na tama raa ekkahu ma te Hakamaatua ana ite Vaelani raa kutaapiri koi ki hakahura ake.

12 Kito Jisas ki meake, "Teeraa he tama e hakamaatua roo, tena aia e horau ite henua emmao roo itaha ma kituku te henua raa, tena i muri aia ku vaakai ake i te henua aia raa.

13 Imua aia ni horau raa, aia e kanna ake te sanahuru na tama hehekau aia raa, tena ki kou ake na tama raa na siliva takittahi, tena ki meake na tama raa, 'Kootou kimmata ma e hia kootou elavaa te hakaipiri ake iaruna te siliva hokotahi nei te saaita anau e haere raa.'

14 Emeia te saaita naa hoki na tama roo te henua aia raa ku se hihhai te tama raa, tena laatou ki kauna ria atu na tama i muri te tama raa ma ki meake na tama te henua te tama raa e haere raa ma, 'Maatou ku se hihhai te tama nei ki mee pera ma he tuku maatou.'

15 "Te tama raa e haere no tuku, tena ki vaakai mai i muri. Te tama raa e tae ake koi, tena ki kanna ake na tama hehekau aia raa kioo ake nottuu imua aia kimmata ma e hia na sileni laatou ni lavaa te too raa.

16 Te tama kaamata raa e haere ake, tena ki meake, 'Tama hakamaatua! Anau e hehekau no too sanahuru na siliva iaruna ma hea akoe ni kou mai raa.'

17 Tena tetukura ki meake, 'Tauareka roo, akoe he tama hehekau tauareka! Anau eme kituku akoe ki rorohi sanahuru na matakaina e llahi.'

18 Tena te tama hakarua raa ki haere ake no meake ma, 'Tama hakamaatua! Anau e hehekau no too e rima na siliva iaruna ma hea akoe ni kou mai anau raa.'

19 Tena te tama hakamaatua raa ki meake te tama raa, 'Akoe e me ki rorohi e rima na matakaina e llahi.'

20 "Tena teeraa tama ku haere ake no meake ma, 'Tama hakamaatua! Teenei te siliva akoe; anau ehoo iroto te paamaro.

21 Anau e matakua akoe, e mee akoe he tama e hakamataku. Akoe e too na mee tera seai ma ni mee akoe raa, tena akoe e kkope na kai tera akoe ni se ttori.'

22 Tena te tuku raa ki meake, 'Akoe he tama hehekau hao! Anau e me ki too na tattara akoe naa ki hakatonutonu akoe! Akoe e iroa pera ma anau he tama hakamataku, tena anau e too na mee tera seai ma ni mee anau raa, tena ki too hoki na kai tera anau ni se ttori raa.

²³ Aiea kaa akoe se ppono te siliva nei i roto te benk raea? Tena anau e me ki too muri te siliva nei ma na siliva laatou e hakapiri ake i aruna raa.'

²⁴ "Tena te tuku raa ki meake na tama e ttuu vaa raa, 'Too te siliva naa i taha ma te tama raa, tena ku kou ake te tama e isi sanahuru na siliva raa.'

²⁵ Kito na tama raa ki meake te tuku raa ma, 'Tama haka-maatua! Tama raa e isi sanahuru na siliva!'

²⁶ Tena te tuku raa ki meake, 'Anau e meatu kootou pera ma na tama e isi tammaki na mee raa e me ki too alaa mee e hakapiri ake hoki i aruna, tena na tama se isi na mee raa ni-aina ma na mee raa e moisi, e meia na mee raa e me ki too ria i taha ma laatou.

²⁷ Tena kou mai na tama nise hihhai ma anau kituku laatou raa i te kina nei vahao nei, tena ku taa na tama raa ki mmate i mua na karemata anau!'"

*Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he Tuku
(Matiu 21.1-11; Mak 11.1-11; Jon 12.12-19)*

²⁸ Jisas e tattara ake te tattara hurihuri raa no oti, tena Aia ki haere i mua na tama raa i Jerusalem.

²⁹ Jisas kutaapiri i Betfage laaua ma Betani i te kina te Mouna e hhomo na Oliv raa, tena Jisas ki kauna tokorua na disaipol Aia raa ki oo i mua

³⁰ ma na tattara nei, "Oo i te matakaina e tuu mai i mua raa, tena te saaita koorua e uru atu i te matakaina naa, koorua e me kikkite te donki ennoa tera se hai tama ni kake i aruna notere, tena koorua ku vvete te donki naa no hakattaki mai. ³¹ Kame he tama e vahiri atu ma, 'Koorua e vvete te donki naa kiaa,' tena koorua ku meake pera ma, 'Te Ariki e hihai te manu nei.'"

³² Tokorua raa e oo nokkite pera ma na mee laaua e kkite raa essau roo pera ma hea Jisas ni tattara ake laaua raa.

³³ Tokorua raa ku vvete te donki raa, tena te tama te manu raa ki vahiri ake tokorua raa ma, "Koorua e vvete te donki naa kiaa?"

³⁴ Kito tokorua ki meake ma, "Te Ariki e hihai te manu nei."

³⁵ Tena tokorua raa ki hakattaki ake te donki raa ia Jisas. Tena na disaipol raa ki hakapiri na kaukahu laatou raa i aruna te donki raa, tena laatou ki hakkake Jisas i aruna.

³⁶ Jisas e tere i aruna te donki raa, tena te kanohenua raa ku sosora na kaukahu lolloa laatou raa vaa aruna te mateara.

³⁷ Jisas kutaapiri i Jerusalem i te kina te mateara e haere i raro te Mouna e hhomo na Oliv raa, tena tammaki roo na disaipol Aia raa ku kaamata no hakammaha Te Atua, tena ki hakammaha ake Te Atua hakamaroa roo, e mee laatou ku kkite na mee e llahi roo.

38 “TeAtua e hakatapu te Tuku tera e hamai i te inoa TeAriki raa!”*

Na mahi TeAtua ia ma te Noho Laoi i te vaelani!”

39 Eisi na Farisi i roto te kanohenua raa e hai ake Jisas ma, “Rabai! Meake na disaipol Akoe raa ki se vaa!”

40 Kito Jisas ki meake, “Anau e meatu kootou, kame na tama nei e ttuu hemuu, tena na hatu nei hokolaatou e me ki kaamata no vaa.”

Jisas e tani i te aroha Aia i Jerusalem

41 Jisas ku taapiri roo i Jerusalem, tena te saaita Aia ni kite te matakaina raa, Aia ku tani roo Tana aroha,

42 tena ki meake, “Kame kootou e illoa hakamaoni hea e me ki kou atu te noho laoi! Emeia kootou se lavaa te kkite te noho laoi raa.

43 Eisi tesaaita e me ki hamai, tena na tama e haeo kootou raa e me ki oo atu no hakkutu na kerekere raa ki palluna, tena kullepō areha kootou i na vahi hakaatoa.

44 Na tama raa e me ki seu te matakaina e rahi kootou naa, tena ku taa kootou ki mmate; na tama raa se lavaa te tiaki he hatu ki mmāu i te kina aia ni mmāu raa, maitaname kootou nise illoa tesaaita TeAtua e me ki tokonaki kootou raa.”

Jisas ku haere i te Hare Tapu

(Matiu 21.12–17; Mak 11.15–19; Jon 2.13–22)

45 Tena Jisas ki haere i roto te Hare Tapu raa no hakaaise na tama e suisui na mee vaa hare raa,

46 kito Jisas ki meake na tama raa, “Na tattara nei e mmāu i roto te Launiu Tapu TeAtua raa pera ma, ‘Te Hare Tapu Anau nei he hare e me ki lotulotu.’ Emeia kootou ku huri te hare nei ki mee mo he hare na tama kailallao.”

47 Jisas e akoako i roto te Hare Tapu raa na aho hakaatoa. Na maatua hakananniu raa, na tama e poroporo na tuāa raa ia ma na tama hakamattua na Jiu raa e hihhai ma ki taa Jisas ki mate,

48 e meia na tama raa se hai ara e lave ki taa Tama raa, maitaname te kanohenua raa e hihhai ki hakallono na tattara Tama raa, tena na tama raa hoki se hihhai ma laatou ki se llono he tattara hokotahi.

20

Na mahi Jisas

(Matiu 21.23–27; Mak 11.27–33)

1 Teeraa he aho Jisas e akoako ake te kanohenua raa i te vahi te Rono Tauareka raa i roto te Hare Tapu, tena

* 19:38 19.38 TeAriki: Na tattara nei e mmāu i roto Psalm 118.26. I roto te Old Testament se isi TeAriki i te kina nei e meia e isi koi Jihova

na maatua hakananniu raa, na tama poroporo na tuaa raa, hakapaa ma na tama hakamattua na Jiu raa ku oo ake

² no meake Jisas ma, "Akoe ki mee mai maatou ma ni mahi peehee akoe e isi ki ppena na mee nei?"

³ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Anau e me ki vahiri atu he vahiri hokotahi. Kootou ki mee mai Anau,

⁴ na mahi Jon e isi ki hakoukoutapu na tama raa ni mahi e oo mai TeAtua ma ni mahi e oo mai koi te tama?"

⁵ Tena na tama raa ku kaamata no hakatauttau hokolaatou ma, "Taataou e me ki meake peehee? Kame taatou e meake ma, 'Na mahi Jon e isiraa ni mahi TeAtua', tena Aia e me ki mee mai ma, 'Kaa kootou se hakattina Jon naea?'

⁶ Tena kame taatou e meake ma, 'Na mahi Jon e isiraa ni mahi koi te tama,' tena te kanohenua nei e me ki maka taatou na hatu, maitaname na tama raa e hakattina pera ma Jon he profet."

⁷ Kito na tama raa ki meake ma, "Maatou se illoa ma na mahi Jon e isiraa ni mahi e oo mai i hee."

⁸ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Tena Anau hoki selavaa te meatu ma ni mahi peehee Anau e isi kippena na mee nei."

*Te tattara hurihuri na tama e lollohi te paupaku
(Matiu 21.33-46; Mak 12.1-12)*

⁹ Tena Jisas ki tattara ake te tattara hurihuri nei: "Teeraa he tama ettori na hua na grep i roto te paupaku aia, tena aia ki kou ake te paupaku raa ki lollohi alaa tama, tena te tama raa ki tiaki te henua aia raa no haere no noho i taha ma te henua raa saaita roroa roo.

¹⁰ Tesaita na hua na laakau raa kulleu, tena te tama hakamaatua te paupaku raa ku kauna te tama hehekau aia raa ki haere no mmata na tama e lollohi te paupaku aia raa, tena kutoo te tuhana aia raa. Emeia na tama e lollohi te paupaku raa e taa te tama raa, tena ki kauna muri te tama raa ki vaakai se hai mee e kou ake.

¹¹ Tena kito te tama hakamaatua raa ki kauna teeraa tama; e meia na tama e lollohi te paupaku raa e taa te tama raa hoki, tena kippena hakahaeo roo i te tama raa, tena ki kauna muri te tama raa ki haere se hai mee hoki e kou ake.

¹² Tena aia ki kauna te tama tana hakatoru raa, tena na tama lollohi te paupaku raa kitaa te tama raa no masessere haeo roo, tena ki ppehi te tama raa i aho.

¹³ Tena te tama hakamaatua te paupaku raa ki tattara ma, 'Hea anau e me kippena? Anau e me ki kauna te taupeara hokotahi anau e hakasessere mahi nei. Na tama naa kame e me ki hakammaha hakamaoni taku tama nei.'

¹⁴ Emeia, te saaita na tama e lollohi te paupaku raa ni kkite te taupeara raa, na tama raa kutattara hokolaatou ma,

‘Teenei tetaupeara tetama hakamaatua te paupaku nei. Taatou ki taa te tama nei ki mate, tena taatou ku too na mee hakaatoa aia e ttino raa ma taatou!’

¹⁵ Kito na tama raa killetu tetaupeara raa itaha ma te paupaku raa, tena ki taa te tama raa no mate.”

Kito Jisas ki vahiri ake, “Kaa hea tetama hakamaatua te paupaku raa e me ki ppena i na tama e lollohi raa?

¹⁶ Te tama hakamaatua raa e me ki hamai no taa na tama raa ki mmate, tena ku too te paupaku raa no kou ake alaa tama ki lollohi.”

Te kanohenua raa e llono na tattara nei, tena na tama raa ki meake ma, “Te mee naa se tonu!”

¹⁷ Kito Jisas ki kira ake na tama raa, tena ki meake, “Kaa te hakataakoto na tattara te Launiu Tapu raa e mee maea?

‘Te hatu na tama e hakatuutuu na hare raa ni hakahekeheke ma e haeo raa ko te hatu roo e mmahu hokoia i na hatu hakaatoa.’

¹⁸ Na tama e hhina i aruna te hatu nei raa e me ki motumotu matalliki roo, tena kame te hatu naa e tteiho i aruna he tama, te hatu naa e me ki hakappela te tama naa ki mee mo rehu.”

Te vahiri i te suisui na takis

(Matiu 22.15–22; Mak 12.13–17)

¹⁹ Na tama poroporo na tuaa ia ma na maatua hakanan-niu raa e hahaihi ma ki hakaipiki Jisas i te kina raa, e mee laa-tou e illoa ma Jisas e tattara te tattara hurihuri raa i laa-tou; e meia laa-tou e mattaku hoki i te kanohenua raa.

²⁰ Tena na tama raa kukirakira hesaaita ettana. Na tama raa e sui na tama ki oo no malliu ma laa-tou ni tama ettonu, tena ku oo no vahihhiri ake Jisas ma ki taaiki Tama raa ma na vahiri, ki lavaa laa-tou te too Jisas no kou ake i na tama hakamattua te taumani i Rom raa.

²¹ Tena na tama haeo raa ki meake Jisas, “Rabai, maatou e illoa pera ma na tattara ia ma na akoako Akoe raa e ttonu. Maatou e illoa pera ma Akoe se maanatu ma he kakkae peehee te tama e isi, e meia Akoe e akoako ake te hakamaoni TeAtua raa i na tama hakaatoa.

²² Akoe ki mee mai maatou ma esara ma na tuaa taa-tou raa ki sui ake na takis raa i te tuku i Rom ma seai?”

²³ Emeia Jisas e iroa ma na tama raa e malliu, tena Aia ki meake na tama raa,

²⁴ “Huri mai he sileni. Teenei he pohouru, ia he inoa aai e mmahu te sileni nei raa?”

Kito na tama raa ki meake, “He pohouru, ia he inoa te tuku i Rom.”

²⁵ Tena kito Jisas ki meake, “Tena kootou ku sui ake te tuku raa hea aia e ttino, tena ku sui ake TeAtua hea TeAtua e ttino.”

²⁶ Tena na tama raa ku se hai mee roo e lavaa ma ki taaiki Jisas i mua te kanohenua raa hakaatoa, kito na tama raa

ki nnoho hemuu, e meia laatou e mamahharo roo i na tattara Tama raa.

Te vahiri i te ora muri
(Matiu 22.23–33; Mak 12.18–27)

27 Na Sadyusi raa ko na tama e mee ma na tama e mmate selavaa te ora muri, tena na tama raa kiooake no meake Jisas ma,

28 “Rabai, Moses etaataa mai natuaa nei itaatou ma: ‘Kame hetanata e mate se hai tamalliki i te avana aia raa, tena tetaina aia raa e me kiavana tetautukaha hine raa kilavaa laaua te huratama, tena natamalliki raa e me ki mee pera ma ni tamalliki te tanata ku mate raa.’

29 Tena teeraa he tokohitu na haanau; te taina matua raa e avana no mate se hai tamalliki.

30 Tena te tama pare ake raa ku avana te hine raa no mate hoki se hai tamalliki,

31 tena te tama hakatoru raa ku avana hoki te hine raa no mmate se hai tamalliki. Tena te tokohitu na haanau raa hakaatoa ni avvana te hine raa no mmate se hai tamalliki.

32 Tena ki oti roo te hine raa ku mate.

33 Ia tena, i te aho na tama e mmate raa e me ki ora muri i taha ma te mate raa, koai te tama na tama nei e me kiavana te hine raa? E mee te tokohitu na haanau raa hakaatoa ni avvana te hine raa.”

34 Tena Jisas ki meake na tama raa, “Na taanata ia ma na hhine te maarama nei raa e avvana,

35 e meia na taanata ia ma na hhine tera e me ki ora muri i taha ma te mate no nnoho i te maarama i muri raa selavaa te avvana.

36 Na tama raa e me kimee pera ma ni ensel, tena na tama raa hoki selavaa te mmate. Na tama raa ni tamalliki TeAtua, e mee laatou ni ora muri i taha ma te mate.

37 Ia tena Moses ni hakamatahua mai pera ma na tama e mmatera raa e me kimahhike muri no ora. Ina tattara i te vahi te pupuu e ura raa, Moses e tattara pera ma TeAriki ko ‘TeAtua tera Abraham, TeAtua tera Aisak, tena TeAtua tera Jekop.’

38 Aia he atua na tama e ora, seai ma he atua na tama e mmate, maitaname na tama hakaatoa e ora koi i Aia.”

39 Kito na tama e poroporo na tuaa raa ki meake, “Rabai, na tattara Akoe naa e ttonu!”

40 Tena na tama raa ku mattaku te vahiri ake alaa vahiri hoki.

Te vahiri te Mesaia
(Matiu 22.41–46; Mak 12.35–37)

41 Tena Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Aiea na tama raa e tattara ma te Mesaia raa he Mokopuna Devit raea?

42 E mee Devit hokoia ni tattara mai i roto telauniu na Rue raa pera ma,

‘TeAtua e meake TeAriki anau raa ma,
Noho i te vahi lauaa Anau nei,

⁴³ ki taeroo tesaaia Anau etuku natama e kiri lloto
Akoe raa i raro na vae Akoe raa pera ma he tuai.’

⁴⁴ Devit e kanna te Mesaia raa ma, ‘TeAriki’; kaa
te Mesaia raa elavaa temee pera ma he Mokopuna Devit
peehee?”

*Lollohi hakamattonu i na tama e poroporo na tuua
(Matiu 23.1–36; Mak 12.38–40)*

⁴⁵ Te kanohenua raa ennoho no hakallono Jisas
e tattara raa, tena Aia ki meake na disaipol aia raa ma,

⁴⁶ “Lollohi hakamattonu i na tama poroporo na tuua raa.
Na tama raa e hihhai ki uru na kaukahu lolloa, tena e hihhai
hoki ma na tama ki hakammaha laatou i na kina na maket,
tena na tama raa e hihhai hoki ki nnoho i na kina na tama
hakamattua e nohonnoho raa, tena e hihhai hoki ki nnoho
i na kina taualleka i te kina na kai e llahi raa.

⁴⁷ Na tama raa e hihhai ki hai lavvaka no kailallao na hare
na tautukaha hhine raa, tena ki hakatannata ma laatou e too
na lotu e lolloa! Emeia na hakalonollihu laatou e me
ki too raa e me ki haeroo.”

21

*Te hoki te tautukaha hine e hakaalloha
(Mak 12.41–44)*

¹ Jisas ekkira hakataka nokite natama haisileni raa
e ponopono na hoki laatou raa iroto te papa na sileni
i te Hare Tapu raa,

² tena Aia ekite te tautukaha hine hakaalloha epono
e rua na peni iroto te papa raa hoki. ³ Kito Jisas ki meake,
“Anau e meatu kootou pera ma te hoki te tautukaha hine nei
ni ppono raa e raka roo i aruna ma na hoki na tama haka-
toa.

⁴ Maitaname na tama epono tammaki na sileni raa e isi
hoki na sileni e ttoe; e meia te hine nei he tama hakaalloha,
tena aia e hoki ake na peeni hakaoti aia e isi raa hakaatoa,
tena aia ku se hai sileni hoki e ttoe ki tokonaki aia.”

*Jisas e tattara ma te Hare Tapu raa e me ki maseu
(Matiu 24.1–2; Mak 13.1–2)*

⁵ Eisi na disaipol Jisas e tattara ma te Hare Tapu raa
e tiputipula i roo ma na hatu emmau i te hare raa ia ma
na hoki na tama raa e hoki ake TeAtua raa. Tena Jisas
ki meake,

⁶ “Eisi tesaaia e me ki taemaia tera na mee taualleka
hakaatoa kootou ekkite emmau i te Hare Tapu nei raa e me
ki maoha i raro.”

*Na hakalono llihu e me ki ttae mai
(Matiu 24.3-14; Mak 13.3-13)*

7 Kito na tama raa ki vahiri ake, “Rabai, na mee nei e me ki kapihi mai vahao hee? Kaa hea e me ki huri mai ki illoa maatou te saaita na mee nei e me ki kapihi mai raa?”

8 Tena Jisas ki meake, “Lollohi hakamattonu, tena kootou ki se hakapanimu. Tammaki na tama e me ki malliu ma laatou e tattara te vahi Anau, tena na tama naa e me ki oo atu no meatu ma, ‘Anau ko te Mesaia!’ ia ma, ‘Te hakaoti raa ku mee ki tae mai i te maarama nei!’ Emeia kootou ki se tauttari na tama naa.

9 Kootou ki se mattaku te saaita kootou ellono na taua na henua ellahi ia ma na taua i roto koi na henua raa; na mee nei e me ki kapihi atu imua, emeia na mee nei se huri atu pera ma te hakaoti te maarama nei raa ku taapiri.”

10 Tena Jisas ki meake hoki ma, “Na henua e me ki ppuhu hokolaatou, tena na nohorana e me ki ppuhu hokolaatou hoki.

11 Tammaki na henua e me ki tiri na ruru henua haimmahi, te one ia ma na maahana hao e me ki tiri na kina hakaatoa, tena e me ki isi na mee hakamattaku kootou nisekkite imua raa e me ki oo mai peeraa i te vaelani,

12 emeia imua na mee nei e kapihi atu, kootou e me ki hakapikiri, tena na tama raa e me ki kou atu na hakalono lihu i kootou; na tama raa e me ki too kootou nokkave i te hare lotu raa ki hakatonutonuria, tena ku too kootou no ppono i te hare karapusi; kootou e me ki tui imua na tuku ia ma na tama hakamattua raa e mee kootou e tauttari Anau.

13 Teenaa te saaita tauareka kootou te tattara ake te Rono Tauareka raa.

14 Kootou kimmo e koi te maanatu hokotahi, ia ki se mamannatu tammaki hea kootou e me ki tattarama ki tokonaki kootou raa,

15 maitaname Anau e me ki kou atu kootou na tattara ia ma te atamai tera na tama e hao kootou raa e me ki selavaa te mee ma kootou e ssara.

16 Na maatua kootou raa, na taina kootou raa, na harekina kootou raa, na soa kootou raa e me ki too kootou nokkave i na tama e ki rilloto kootou raa, tena na tama raa e me ki taa alaa tama kootou no mmate.

17 Na tama hakaatoa e me ki kiri llo to kootou e mee kootou e tauttari Anau.

18 Emeia selavaa roo he rouru i aruna na pohouru kootou raa e me ki hopo.

19 Tuu mmau, tena kootou e me ki too te ora hakamaoni.

Te saaita na hakalono llihu
(Matiu 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ “Kootou eme kiilloa pera ma Jerusalem kumee ki seuaria, te saaita kootou ekkite natama natauaraa ku alleha Jerusalem.

²¹ Tena natama iJuidiaraa eme kihuro peeraa ina mounaraa, tena natama ennoho iroto te matakaina erahiraa eme kihuro itaha, tena natama ennoho immao ma te matakainaraa eme kiselavaa te oo iroto te matakainaraa.

²² E mee teenaa ko ‘Na aho na hakalono llihu TeAtua raa’, ki mee na tattara hakaatoa te Launiu Tapu raa ki hakamaoni.

²³ Te aho naa, na hhine haittama ia ma na hhine eme na tamalliki pammeeraa eme ki hakalono llihu haeroo. Na mee sakkino roo eme kittae ake te henua naa, tena TeAtua eme kikou ake na hakalono llihu Aia raa i na tama te henua naa.

²⁴ Eisi natama eme kitaaiaria nommate ma na paraamo, tena alaa tama eme kitooria nokkave ialaa henua pera ma nitamakarapusi, tena natama ennoho pouriaraa eme kihakananniu iroto Jerusalem ki ttae te saaita TeAtua e tuku ake laatou raa e oti.

Te Tamariki te Tama nei e me ki vaakai mai
(Matiu 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ “Eisi namee kootou nisekkite imuaraa eme ki kapihi ake itelaa, te maremo ia ma na hetuu. Na henua hakaatoa iroto te maarama nei raa eme ki mamannatu tammaki, ia eme ki mattaku te mmuu te peau ia ma te ttahe te moana.

²⁶ Te mattaku na tama raa eme ki mee na karemata laa-tou raa no pouri te saaita laatou ninnoho nottari hea eme ki kapihi mai iroto te maarama nei raa, tena namee i te vaelani raa eme kiselavaa te oo tonu ina ara laatou e hahae raa.

²⁷ Te Tamariki te Tama nei eme ki hamai iroto te pukureurehu ma na mahi hai mmahi ia ma te maahina.

²⁸ Te saaita na mee nei eme kittae atu raa, kootou eme kittuu nokkira i aruna, eme TeAtua ku taapiri ki hamai no tokonaki kootou ki ora.”

Te tattara hurihuri te laakau fik
(Matiu 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Tena Jisas ki tattara ake te tattara hurihuri nei, “Kootou ki mannatu te laakau fik raa ia ma alaa laakau hoki.

³⁰ Te saaita kootou ekkite nalaumea nalaakau raa ku hura ake, kootou ku illoa koi pera ma te saaita na reurehu raa ku taapiri.

³¹ Essau hoki, te saaita kootou e kite namee nei e kapihi atu raa, tena kootou eme ki illoa pera ma te Hakamaatua ana i te Vaelani raa ku taapiri atu.

³² “Mannatu pera ma na mee nei e me ki kapihi mai i mua na tama e nnoho vahao nei raa e mmate hakaatoa.

³³ Te vaelani ia ma te maarama nei e me ki oo no oti, e meia na tattara Anau raa se lavaa te oo no oti.

Tanattana tahi i te hamai TeAriki

³⁴ “Kootou ki hakamattonu ki se lavaa kootou te kapitia haimahi inakai ellahi ia ma te unu tahi, tena kisse mamannatu tammaki na ora i te maarama nei raa, ka oti te aho naa ku hakateki no tae atu no ttaohi kootou

³⁵ pera ma hetaaiki. Te aho Anau e me ki vaakai mai raa e me ki ttae na tama hakaatoa i roto te maarama nei.

³⁶ Kootou ki hakamattonu, tena kulotu tahi kilavaa kootou te isi na mahi te uru atu ma na hakalonollihu tera e me ki ttae atu raa, ia kilavaa hoki kootou te ttuu i mua te Tamariki te Tama nei.”

³⁷ Jisas e akoako na aho hakaatoa i roto te Hare Tapu, tena te hiahi Aia ku haere no noho te poo naa i aruna te Mouna e hhomona Oliv raa.

³⁸ Te tahata roo na aho hakaatoa na tama raa e oo ake i te Hare Tapu raa no hakallono Jisas e tattara.

22

Natama hakamattuaraa kusese te ara ma ki taa Jisas ki mate

(Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Te saaita te Kai te Haraoa Mannihi tera laatou e kanna hoki ma te Pasova raa ku taapiri.

² Na maatua hakananniu raa laatou ma na tama poro-poro na tuua raa e mattaku i te kanohenua raa, tena laatou ki sese he ara ma ki taa hemuu Jisas ki mate.

Judas e hakari ake Jisas i na tama hakamattuaraa

(Matiu 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Tena Satan kutau i roto Judas Iskariot, he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol Jisas raa.

⁴ Kito Judas ki haere no tattara ake na maatua hakananniu raa laatou ma na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ki illoa na tama raa te ara aia e me ki hakari ake Jisas i na tama raa.

⁵ Na tama raa ku hihhia roo, tena ki meake ma laatou e me ki sui Judas na sileni.

⁶ Judas e hihai te hakataakoto na tama raa, tena aia ku kaamata no matamata hemuu he saaita e tauareka tera aia e me ki kou ake Jisas i na tama hakamattuaraa ki se illoa te kanohenua raa.

Jisas ku tanattana ki kai te Kai te Pasova

(Matiu 26.17-25; Mak 14.12-21; Jon 13.21-30)

⁷ Te saaita ki taa na punua sipsip raa e teiho mai i te aho te Kai te Haraoa Mannihi raa.

⁸ Jisas e kauna Pita laaua ma Jon ma na tattara nei, "Oo no tanattana mai te Kai te Pasova raa kikkai taatou."

⁹ Tena tokorua raa ki vahiri ake ma, "Akoe e hihai ma maaua ki oo no tanattana te kai raa i hee?"

¹⁰ Kito Jisas ki meake, "Hetanata e amo telloo vaitea e me kittiri koorua tesaaite koorua euruatu i roto te matakaina naa, tena koorua kutauttari tetanata naa i roto te hare aia e haere no uru raa,

¹¹ tena koorua ku meake te tama hakamaatua te hare naa pera ma, "Te Rabai raa e mee mai maaua ki meatu akoe ma teehee te rum Aia e me kikai te Kai te Pasova raa ma na disaipol Aia naa?"

¹² Te tama naa e me ki huri atu te rum e rahi i aruna, tena koorua ku tanattana mai namee hakaatoa kikkai taatou i te kina naa."

¹³ Tena tokorua raa ki oo nokkite pera ma namee raa e ssau roo pera ma hea Jisas ni tattara ake laaua raa, tena laaua ki tanattana na kai te Pasova raa.

Te Kai Te Ariki

(Matiu 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Korin 11.23-25)

¹⁴ Te saaita kikkai te kai raa kuttae, tena Jisas ma na aposol Aia raa ku nnoho ma kikkai.

¹⁵ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Anau e hihai roo ma kikai te kai te Pasova nei ma kootou imua Anau e hakalono lihu.

¹⁶ Ia tena Anau e meatu kootou pera ma Anau selavaa hoki te kai te kai nei ki ttae roo te saaita te mee nei e huri mai te hakamaoni aia i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa."

¹⁷ Jisas e too te kapu raa no lotu ake TeAtua, tena ki meake, "Too te kapu nei no unu, tena ku hakataka atu ki unu kootou hakaatoa.

¹⁸ Anau e meatu kootou pera ma Anau selavaa hoki te unu te wain nei ki tae roo te saaita te mee nei e huri mai te hakamaoni aia i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa."

¹⁹ Tena Jisas ki too te muri haraoa raa no lotu ake TeAtua, tena ki ttohi te haraoa raa no kou ake na tama raa, tena Aia ki meake, "Teenei ko te tinotama Anau tera Anau e kou atu kootou. Ppena te mee nei ki mannatu kootou Anau."

²⁰ Tena te saaita te kai raa kuoti Aia kutoo hoki te kapu raa, tena ki meake, "Teenei ko te kapu te tattara e ivi TeAtua e mmoe i roto te toto Anau tera e me ki nnini atu ki tokonaki kootou raa."

²¹ "Emeia kkira mai! Tetama e me ki hakari ake Anau i na tama hao raa e noho i te tebol nei ma Anau!

²² Te Tamariki te Tama nei e me ki mate ki tautari hea TeAtua ni hakamoe raa, e meia te tama tera e me ki hakari ake Anau i na tama hao raa e me ki hakalono lihu hao roo."

²³ Tena na disaipol raa ku vahihhiri hokolaatou ma koai roo tetama laatou e me ki hakari ake Jisas i na tama hao raa.

Te tiputipu na tama e hihhai ki hakananniu
(Matiu 18.1; Mak 9.34; Luk 9.46)

²⁴ Tena na disaipol raa ku kaamata no hakatauttau hoko-laotou ma koai te tama laotou e me ki hakanaaniu.

²⁵ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Na tuku na tama e nnoho pouri raa e isi na mahi i aruna na kanohenua laa-tou raa, tena na tama hakananniu raa ku ttpa ria pera ma, 'Na Soa te Kanohenua.'

²⁶ Tena kootou ki semee peeraa, e meia te tama hakanaaniu kootou raa e me ki mee pera ma he tama mouraro, tena te tama hakamaatua raa e me ki mee pera ma he tama hehekau.

²⁷ Koai te tama e hakanaaniu, te tama e noho ma ki kai raa ma te tama e kou ake na kai raa? Hakamaoni te tama e noho iraro raa e hakanaaniu. Emeia Anau e nnoho ma kootou pera ma he tama hehekau.

²⁸ "Kootou e nnoho roo ma Anau tesaaita Anau ni hahaaite ria raa;

²⁹ tena Anau e me ki kou atu kootou na mahi ki mee pera ma ni tuku, e ssau pera ma te Tamana Anau raa ni kou mai na mahi Anau ki hakamaatua raa.

³⁰ Kootou e me kikkai, ia e me ki unu ma Anau i roto te Hakamaatua ana Anau raa, tena kootou e me ki nnoho i aruna na nohorana no hakamattua na kaha sanahauru ma rua Israel raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas
(Matiu 26.31-35; Mak 14.27-31; Jon 13.36-38)

³¹ "Saimon, Saimon! Hakarono! Satan ku oti te too tetattara TeAtua kihahaaite kootou hakaatoa, ki vvae na tama tauallekaraa itaha ma na tama haeo pera ma te tama e ttori na kai raa e vvae na hua na wit raa itaha ma na penu.

³² Emeia Anau elotu ma akoe Saimon, ki hai mahi te hakatina akoe raa ki se lavaa akoe te tteiho. Te saaita akoe e vaakai muri mai Anau raa, akoe ku tokonaki hoki na taina akoe raa ki hai mmahi na hakattina laotou."

³³ Kito Pita ki meake, "Te Ariki, anau e tanattana ki haere no karapusi, ia ki mate ma Akoe!"

³⁴ Tena Jisas ki meake, "Pita, Anau e meatu akoe, i mua te manu taneraa e tani te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau."

Na mee e hainattaa e me ki kapihi mai i muri

³⁵ Tena Jisas ki vahiri ake na disaipol Aia raa ma, "Te saaita Anau ni kauna kootou ki oo no takutaku se hai sileni ni too, ia se hai muri kopu ni too raa, tena se hai taka e uru raa, kootou e isi na mee kootou e hihhai tera kootou se isi?"

Kito na tama raa ki meake, "Seai!"

36 Tena Jisas kimeake, “Emeia tesaaita nei, tetama eisi temurikopu nasileniraa kutoo, tena tetama seisi teparaamora kukuake tekaukahu matoru aia ra kisui teeraa tama, tena aia kutoo nasileniraa nosui heparaamoa ma aia.

37 Anau emeatu maitaname tekina emmau iroto teLauniu Tapu etattara ma, “TeTamaraa ehukui ma natama kailallao ra,” kuhakamaoni iAnau teahonei, emee hea natama nitattaa itevahi Anauraa emeki hakamaoni.”

38 Kito na disaipolraa kimeake, “TeAriki! Kira mai! Eisi e rua na paraamoa.”

Tena Jisas kimeake, “Ku tau peenaa na tattara naa!”

Jisas e lotu i roto Getsemani

(Matiu 26.36-46; Mak 14.32-42)

39 Jisas kutiaki te matakaina ra, tena kihaere ma na disaipol Aia ra i te Mouna e hhomona Olivraa pera ma Aia ni haere i mua ra. 40 Jisas ku tae i te kina ra, tena Aia kimeake na disaipol Aia ra ma, “Kootou kilotu ki selavaa kootou te tteiho i na hahaaite.”

41 Jisas e haere no mmao hakamarie i taha ma na tama ra, tena Aia ki tuturi i raro no lotu.

42 Aia e lotu ma, “Tamana, kame Akoe e hihai, Akoe ku too te kapu te hakalono lihu nei i taha ma Anau. Teenei sei ma he hihai Anau, e meia teenei he hihai Akoe e hihai ma Anau kippena.”

43 Tena te ensel ite vaelani ra kutuuake no tokonaki Tamaraa.

44 Jisas kutipuaina haeoro, tena Aia kiloturoo ma na mahi Aia, tena nakahota Aia ra kunnini iaruna te kerekere ra pera ma ni toto ekkoo.

45 Tesaaita Jisas nilotu nooti, Aia kumahike iaruna no vaakaiatu no kite na disaipolraa kummoe sellono roo, emee na alloha laatou ra emee roo laatou no matanaennae.

46 Kito Jisas kimeake natamaraa, “Kootou emmoe naea? Mahike iaruna nolotu ki selavaa kootou tettiri na hahaaite.”

Jisas ku hakapikiria

(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-11)

47 Jisas koitattara koi tesaaita te kanohenua ra nittaeake, tena Judas hetama iroto tesanahuru ma rua na disaipolraa kuhakattakiake natamaraa. Judas e haereake ia Jisas ra ma ki mohoni Tamaraa.

48 Tena Jisas kimeake, “Judas, te mohoni akoe naa emeki hakariake te Tamariki te Tama nei i te kanohenua ra?”

49 Na disaipol ninnoho ma Jisas raa kukkite hea e me ki kapihi ake raa, tena na tama raa ku vahiri ake Jisas ma, "Te Ariki! Eaa, maatou e me kippuhu ma na paraamo a maatou nei?"

50 Tena he tama na tama raa kuttuu te katarina te vahi laaua te tama hehekau te pohouru hakanaani u na maatua raa no hopo.

51 Tena Jisas ki meake, "Ku tau peenaa." Tena Aia ki taohi te katarina te tama raa no hakammau ake no tauareka.

52 Kito Jisas ki meake na maatua hakananniu raa, tena na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ia ma na tama hakamatua tera niooake ma kittao hi Aia raa ma, "Eaa, kootou e oo mai roo ma na paraamo a ia ma na hika ki taohi Anau pera ma Anau he tama tahao haeo?"

53 Anau ennoho ma kootou naaho hakaatoa i roto te Hare Tapu, tena kootou semee ma ki taohi Anau. Emeia teenei te saaita kootou ki hehekau, te saaita na mahi te pouri raa ku hakamaatua i roto kootou."

Pita ku kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.57-58; 26.69-75; Mak 14.53-54; 14.66-72; Jon 18.12-18; 18.25-27)

54 Na tama raa ku haka piki Jisas, tena ki too Tama raa nokkave i te hare te pohouru hakanaani u na maatua raa, tena Pita ki haere tautari atu hakammao.

55 Eisi teahi eura i roto te kina te hare raa, tena Pita ki haere atu nonnoho ma na tama ennoho i te kina te ahi raa.

56 Te saaita te taukupu hehekau raa ni kite Pita e noho i te kina te ahi raa, te taukupu raa kukkira hakamattonu ake roo iaa Pita, tena ki meake, "Te tama nei hoki e hahaere ma Jisas."

57 Emeia Pita e kore, tena ki meake te hine raa ma, "Anau se iroa te Tama naa."

58 Tena seroroa hoki e isi te tanata kukkira ake no maatino Pita, tena ki meake, "Akoe hoki e hai i roto na tama raa!"

Emeia Pita e kore, tena ki meake te tanata raa ma, "Seai, anau se hai na tama naa."

59 Saaita raa ku roroa ake hakamaarie, tena teeraa tama hoki ku hamakkau ake pera ma, "Te tama nei e hahaere hakamaoni ma Jisas, maitaname aia he tama i Galili."

60 Tena Pita ki meake te tanata raa, "Anau se iroa hea akoe e tattara naa."

Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.

61 Tena Jisas ki hakatike no kkira tonu ake roo iaa Pita, tena Pita ku maanatu na tattara Te Ariki raa ni tattara ake aia raa ma, "I mua te manu tane raa e tani te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau."

62 Pita ku aroha roo, tena aia ki haere i aho no tanitani roo.

Na soldia raa ku tataussua Jisas

(Matiu 26.67-68; Mak 14.65)

63 Na tama e lollohi Jisas raa ku tataussua Jisas, tena ki riki Tama raa.

64 Na tama raa e nnoa na karemata Jisas raa, tena ki meake Tama raa ma, "Tini ma koai te tama ni lliki Akoe raa?"

65 Kito na tama raa ki hai ake tammaki roo na tattara haeo iaa Jisas.

Jisas i mua na tama hakananniu

(Matiu 26.59-66; Mak 14.55-64; Jon 18.19-24)

66 Te mee raa kumaarama, tena na tama hakamatua raa, na maatua hakananniu raa ia ma na tama poroporo na tuua raa ku kkutu hakaatoa, tena na tama raa ki kou ake Jisas no hakatuu i mua te kuturana raa.

67 Kito na tama raa ki meake, "Mee mai, Akoe ko te Mesaia?"

Kito Jisas ki meake, "Kame Anau e meatu, kootou e me ki se lavaa te hakattina Anau,

68 tena kame Anau e vahiri atu, kootou e me ki se lavaa te mee mai hoki.

69 Emeia te saaita nei te Tamariki te Tama nei e me ki noho i te vahi laaua TeAtua Hai mahi raa."

70 Tena na tama raa hakaatoa ki meake, "Kaa Akoe ko te Tamariki TeAtua?"

Kito Jisas ki meake, "Teenaa koi kootou e illoa naa."

71 Tena na tama raa ki meake, "Taatoou se hihhai ki too ni tattara alaa tama hoki! Taatoou hokotaatoou ellono na tattara te Tama nei!"

23

Jisas i mua Pailat

(Matiu 27.1-2; 27.11-14; Mak 15.1-5; Jon 18.28-38)

1 Tena na tama te kuturana raa hakaatoa ku mahike iaruna no too Jisas no kkave iaa Pailat raa,

2 tena na tama raa kukaamata no hatuhatu na malliu laatou iaa Jisas ma, "Te Tama nei e hahai ma ki mee na tama raa ki hakataukaa ma tetaumani, tena ki mee na tama raa ki se lavaa te sui ake na takis laatou raa i te tuku i Rom raa, tena Aia e mee mai Hokoia ma Aia ko te Mesaia ia ma he tuku."

3 Kito Pailat ki vahiri ake Jisas ma, "Akoe ko te tuku na Jiu?"

Tena Jisas ki meake, "Teenaa koi akoe ku mee mai naa."

4 Kito Pailat ki meake na maatua hakananniu raa laatou ma te kanohenua raa ma, "Anau se hai mee e lave ki meatu ma te tama nei e sara."

⁵ Emeia na tama raa e vanake ake koi ma, “Te Tama nei e haere vaaroto Judia raa hakaatoa ma ki hakatike na hakataakoto na tama raa ma na akoako Aia raa. Aia e kaamata mai i Galili, ia tena vahao nei Aia kutae mai i te kina nei.”

Jisas i mua Herot

⁶ Pailat e rono na tattara na tama raa, tena aia ki vahiri ake ma, “Te nei he tama i Galili?”

⁷ Te saaita Pailat ni iroa pera ma Jisas he tama i te henua Herot erorohiraa, tena aia kikauna Jisas ki haere iaa Herot raa, e mee Herot e noho te saaita naa hoki i Jerusalem.

⁸ Herot ku hihia roo te saaita aia ni kite Jisas, e mee aia nirono tammaki na mee i te vahi Jisas, tena aia hoki ko na hahavi roo ma ki kite Jisas. Aia e hihai ma ki kite Jisas e ppena he mirakol.

⁹ Tena Herot ku vahihhiri ake Jisas tammaki na mee, e mea Jisas e noho hemuu koi, se hai tattara roo e meake.

¹⁰ Tena na maatua hakananniu raa laatou ma na tama poroporo natua raa ku ooake nottuu imua no hatu na malliu laatou iaa Jisas.

¹¹ Herot ma na soldia aia raa kutataussua Jisas, tena kitattara hao roo i Tama raa, tena laatou ki hakaaru ake na hekau taualleka roo iaa Jisas, tena kikauna Tama raa ki vaakai iaa Pailat raa.

¹² Tena te aho naa koi Pailat laaua ma Herot kussoa; i mua raa laaua e hao roo hokolaaua.

Jisas ku mee ki taia ria ki mate

(Matiu 27.15–26; Mak 15.6–15; Jon 18.39–19.16)

¹³ Pailat ku kanna ake na maatua hakananniu raa, na tama hakamattua raa ia ma te kanohenua raa ki hakkutu ake hakaatoa,

¹⁴ tena aia ki meake na tama raa, “Kootou e kou mai te Tama nei i anau, tena ki mee ma te Tama nei e hakattaki sara na tama. Tena anau e lahulahu te Tama nei imua na karemata kootou hakaatoa, tena anau e kite pera ma te Tama nei se isi te mee e sara ma na tattara hao kootou ni tattara mai raa.

¹⁵ Herot hoki se hai tattara e kou mai ma te Tama nei e sara, e mee aia e kauna ria mai te Tama nei ki vaakai mai taatou. Te Tama nei se isi te mee e sara ki lavaa taatou te taa Aia ki mate.

¹⁶ Tena anau e me kiriki koi te Tama nei, tena ku hakattana Aia ki haere.”

¹⁷ [Te saaita na Kai na Pasova hakaatoa, Pailat e me ki hakattana he tama karapusi.]

¹⁸ Tena te kanohenua raa hakaatoa ku hakaioo ake ma, “Taa Tama naa ki mate! Hakattana Barabas ma maatou!”

19 (Barabas e ponotia i roto te hare karapusi e mee aia e usuusu te kanohenua raa ki se hakallono te taumani, tena aia e taa hoki te tama no mate.)

20 Pailat e hihai koi ma ki hakattana Jisas, tena aia ki tattara hakaraoi ake hoki te kanohenua raa.

21 Emeia na tama raa e vaa ake koi ma, "Tii Tama naa i aruna te kros! Tii Tama naa i aruna te kros!"

22 Tena Pailat ku tattara ake na tama raa te hakatautoru na vahao ma, "Kaa he sara peehee te Tama nei e ppena? Anau se hai mee e lave ki mee ma te Tama nei e sara ki lavaa te Tama nei te taia ria ki mate. Anau e me kiriki koi te Tama nei, tena ku hakattana Aia ki haere."

23 Emeia na tama raa e vaa ake hakamaroa roo pera ma Jisas etau tettiiria i aruna te kros, tena ite hakaoti roo na tama raa ku too hea laatou ni ttani ake raa.

24 Tena Pailat ku tuku ake hea te kanohenua raa e kainno ake aia raa.

25 Pailat e hakattana Barabas, te tama te kanohenua raa e hirihiri raa; teenaa ko te tama tera ni ponotia i roto i te hare karapusi e mee aia e usuusu na tama ki se hakallono te taumani raa, tena kitaa hoki te tama no mate raa, tena Pailat ki kou ake Jisas i na rima te kanohenua raa kippena hea laatou e mannatu kippena raa.

Jisas ku ttiiria i aruna te Kros.

(Matiu 27.32-44; Mak 15.21-32; Jon 19.17-27)

26 Kito na soldia raa ki hakattaki Jisas itaha, tena na tama raa ki oo nottiri te tama te matakaina Sairini, te inoa aia raa ko Saimon, tena Saimon e hamai peeraa i na henua i na vahira, tena aia e haere ki haere ake i te matakaina raa. Kito na tama raa ki ttaohi Saimon no hakapiri ake te kros raa i aruna te tama raa, tena ki meake te tama raa ki amo atu te kros raa vaa muri Jisas.

27 He kanohenua e rahi roo etauttari Jisas, tena i roto te kanohenua raa e isi na hhine e haere tanittani, tena ki taa na tinotama laatou hokolaatou i te alloha laatou iaa Jisas.

28 Jisas e huri ake no meake na hhine raa ma, "Na hhine i Jerusalem! Auu settani ma kootou e alloha Anau, e meia ttani ma kootou ia ma na tamalliki kootou raa.

29 Maitaname e isi na aho koi oo mai, tena na tama e me ki tattara ma, 'Na hhine ni se hai tamalliki ia ma na hhine se hai tamalliki ni hannau raa ia ma na hhine se hai tamalliki ni anaana raa e me ki hakatapu ria!'

30 Teenaa ko te saaita na tama raa e me ki meake na mouna palluna raa ma, 'Hina mai i aruna maatou!' tena ku meake na tutu raa ma, 'Hakammuni maatou!'

31 Kame na tama e lavaa te kou mai na hakalono llihu peenei Anau te Tama essau pera ma helaakau e homo

mata ora nei raa, tena kaa hea e me kikapihiatu kootou na tama e ssau pera ma ni laakau ku mmate raa?"

32 Na tama raa e hakattaki ake Jisas ma tokorua hoki na taanata kailallao ma ki taa ki mmate.

33 Te saaita na tama raa nittae i te kina e hui ma, "Te ivi te Pohouru raa", na tama raa kuttii Jisas ma te tokorua na taanata raa. Na tama raa e ttii teeraa tama i te vahi laaua, tena teeraa tama i te vahi se laaua Jisas raa.

34 Tena Jisas ki meake, "Tamana, ssirihia hea na tama nei e ssara. Na tama nei se illoa hea laatou e ppena raa."

Na soldia raa e ttahao huhu na hatu ma koai te tama e me ki too na kaukahu Jisas raa.

35 Te kanohenua raa e ttuu i te kina raa no mmata na mee nei, te saaita na tama hakamattua na Jiu raa ni tataussua ake Jisas ma, "Te Tama nei e tokonaki alaa tama; tiaki ki mmata ma Aia e lavaa te tokonaki Aia Hokoia kame Aia ko te Mesaia Te Atua e hirihiri raa!"

36 Na soldia raa hoki ku tataussua ake Jisas. Na tama raa e oo ake no kou ake te wain e mmara raa iaa Jisas,

37 tena ki meake, "Tokonaki Akoe Hokkoe kame Akoe ko te Tuku na Jiu."

38 Na tama raa e tattaa na tattara nei i aruna te kros ma, "TEENEI ko TE TUKU NA JIU."

39 He tama te tokorua na tama kailallao e mmau i aruna na kros raa e hai ake hakahaeo roo iaa Jisas ma, "Akoe sei ma ko te Mesaia? Tokonaki Akoe Hokkoe, tena ku tokonaki hoki maaua."

40 Tena teeraa tama ki meake, "Akoe se matakua Te Atua? Te hakalono llihu akoe etoo naa e ssau pera ma te hakalono llihu Aia raa hoki.

41 Taaua e tonu te too na hakalono llihu nei, e mee taaua e ppena na mee e ssara, e meia te Tama nei se isi te mee e sara e ppena."

42 Tena aia ki meake Jisas ma, "Jisas, maanatu mai anau te saaita Akoe e Tuku raa."

43 Kito Jisas ki meake te tama raa, "Anau e meatu te hakamaoni. Te aho nei koi, akoe e me ki noho ma Anau i Paradais."

Jisas ku mate

(Matiu 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

44 45 Te mee raa kame ku tae te laa latea te saaita te laa raa ku pouiri, tena te henua raa hakaatoa ku pouiri roo haere no tae te toru te hiahi, tena te paamaro e tootoo i roto te Hare Tapu raa ku mahaa rua. 46 Tena Jisas ku kanna hakamaroa ma, "Tamana! Anau e kou atu Te Anana Anau nei ki moe na rima Akoe." Aia e tattara peenei, tena ki mate.

⁴⁷ Tetama hakamaatua na soldia raa e kite temate Jisas raa, tena aia ki hakammaha ma, "Hakamaoni roo, teenei he Tama tauareka."

⁴⁸ Te saaita te kanohenua ni hakutu ake i te kina raa ma kimata Jisas ettiiri raa nikkitte namee roo hakaa-toaraa, natama raa kuvakkai i na hare laatou raa, tena ku alloha roo no tukituki na hatahata laatou.

⁴⁹ Natama e illoa roo Jisas raa hakapaa ma na h hine nikaamata i Galili no tauttari Jisas raa ettuu hakammao no matamata.

Josep ku too te tinotama Jisas

(Matiu 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ ⁵¹ Teeraa hetama ehui ma ko Josep hetama i tematakaina Arimatea i roto Judia raa. Tetama raa hetama tauareka, ia hetama natama e hakammaha, tena aia enoho no hakattari ma te Hakamaatua ana i te Vaelaniraa kihamai. Niaina ma aia hetama i roto te kuturana natama hakatonutonu na Jiu raa, emeia aia se hakatina roo na hakataakoto natama raa ia ma na mee na tama raa e ppena raa.

⁵² Josep e haere no mmata Pailat, tena ki kainno ake ma aia e me ki too te tinotama Jisas raa.

⁵³ Tena Josep kituri iho te tinotama Jisas raa iraro no mmini te tinotama raa ma na paamaro, tena kikkave no ppono i roto terua natama nikeri i te kina na hatu matakauraa, tena terua naa hoki nisehai tama emate ni moe imua.

⁵⁴ Teenaa ko te aho rima, tena te Sabat raa hoki ku mee ki ttae.

⁵⁵ Na h hine nikaamata i Galili no tauttari Jisas raa ku oo laatou ma Josep no kkite te rua raa, tena ki kkite hoki ma Josep e hakamoe peehee te tinotama Jisas raa.

⁵⁶ Tena na h hine raa kivakkai i hare notanattana na karena ia ma nalloo mannoni kiamuhi te tinotama Jisas.

Natama raa e hamalollo i te aho te Sabat raa, ki tauttari hea na tuaa raa e hihai laatou kippena.

24

Jisas ku ora muri

(Matiu 28.1-10; Mak 16.1-8; Jon 20.1-10)

¹ Tetahata roo te aho telatapu; na h hine raa ku oo i te taruma raa, tena ki too na karena ia ma nalloo mannoni laatou ni tanattana raa.

² Na h hine raa e oo no kkite te hatu nippui te totoka te taruma raa ku oti te hakatakaperia i taha,

³ tena laatou kioo no uru i roto te taruma raa; emeia laatou ku se kkite te tinotama Te Ariki Jisas raa.

4 Na h hine raa kuttuu no mamannatu hokolaatou, tena te saaita naa koi e rua na taanata e uru na kaukahu e kivakiva roo ku ttuu ake i te vahi laitou.

5 Na h hine raa kumattaku no hakammaru iraro, tena tokorua raa ki meake na h hine raa, "Aiea kootou e seseen te Tama e ora raa i te kina na tama e mmate nei naea?"

6 Te Tama naa kuseai; Aia ku oti te ora muri. Kootou e mannatu hea Aia nitattara atu kootou i Galili pera ma, 7 'Na tama hai ssara raa e me ki hakaipiki te Tamariki te Tama nei, tena kuttii Tama raa i aruna te kros raa, tena te aho tana hakatoru raa Aia e me ki mahike muri no ora.' "

8 Na h hine raa ku mannatu na tattara Jisas raa,

9 tena laitou kioo i taha ma te taruma raa no tattara ake te sanahuru ma tahi na disaipol Jisas raa ia ma alaa hakattina ana i na mee hakaatoa laitou ni kkite raa.

10 Na h hine raa ko Meri Makdala, Joana ia ma Meri te tinna Jems raa. Na h hine raa ia ma alaa h hine hoki tera ni oo laaitou raa ku tattara ake na mee raa hakaatoa i na aposol raa.

11 Emeia na aposol raa e mannatu ma hea na h hine raa e tattara ake raa seai ma nitattara hakamaoni, tena na aposol raa se hakattina hoki na tattara na h hine raa.

12 Kito Pita ki mahike i aruna notere i te kina te taruma raa, tena aia ki huru i raro no kite koi na paamaro na tama raa ni mmini Jisas raa. Tena aia ki vaakai i hare, ia e maaharo hoki hea ni kapihi ake raa.

Erua na disaipol ettiri Jisas i aruna te mateara e haere Emeus

(Mak 16.12-13)

13 Te aho naa hoki e rua na disaipol Jisas raa ku oo i te matakaina Emeus raa, he matakaina e hitu na mael te mmao aia i taha ma Jerusalem,

14 tena tokorua raa e haere tattara hokolaaua na mee hakaatoa ni kapihi ake raa.

15 Tokorua raa e tattara, tena ki vahihhiri hokolaaua, tena Jisas Hokoia ku haere hakataapiri ake no hahaere ma tokorua raa.

16 Tokorua raa e kkite Tama raa, e meia laaua se illoa ma teeraa ko Jisas.

17 Tena Jisas ki vahiri ake tokorua raa, "Hea koorua e haere tattara hokoorua naa?"

Tena tokorua raa kuttuu hemuu no kira hakaalloha ake na karemata laaua raa.

18 Tena te tama e hui ma ko Kliopas raa ki meake, "Eaa, akoe ko te Tama hokotahi koi tera se iroa hea ni kapihi mai i roto na aho ku llaka raa?"

19 Tena Jisas ki vahiri ake ma, "Ni mee peehee?"

Kito tokorua raa ki meake, “Na mee tera ni kapihi ake iaa Jisas te Tama i Nasaret raa. Te Tama nei he profet, tena Te A-tua ia ma na tama hakaatoa e hakattina pera ma te Tama nei e isi na mahi i roto na tattara Aia ia ma na mee hakaatoa Aia ni ppena raa.

²⁰ Na maatua hakananniu ma na tama hakamattua maatou raa e kou ake te Tama raa i te tuku i Rom raa ki kou ake he tattara laatou kitaa Tama raa ki mate, tena ma laatou ki tii Tama raa i aruna te kros.

²¹ Tena maatou e hakattina pera ma Aia ko te Tama e me ki hakattana na tama Israel raa! I aruna na mee nei hakaatoa, te nei ko te hakatoru na aho tera na mee nei ni kapihi mai.

²² E mea e isi na h hine i roto te kuturana maatou nei e mee maatou no oho; na tama raa e oo te tahata roo i te kina te taruma raa,

²³ tena laatou ku sekkite te tinotama Tama raa. Kito na tama raa ki vakkai mai no tattara mai ma laatou ekkite karemata roo na ensel raa e tattara ake ma te Tama raa ku oti te ora muri.

²⁴ Tena alaa tama te kuturana maatou nei ku oo hoki i te taruma raa nokkite pera ma te taruma raa kutuu vare hakamaoni e ssau koi pera ma na h hine raa ni tattara mai raa.”

²⁵ Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Koorua e vvare roo, koorua e hainatta roo te hakattina na tattara hakaatoa tera na profet raa ni tattara mai raa!

²⁶ Eaa, te Mesaia raa setau te too na hakaalono llihu nei hakaatoa, tena ki oti Aia ku too na mahi Aia i aruna?”

²⁷ Kito Jisas ki hakamaarama ake tokorua raa na tattara hakaatoa tera e tattara i te vahi Aia i roto te Launiu Tapu raa, kaamata te launiu Moses raa ia ma na tattara hoki na profet raa hakaatoa.

²⁸ Te saaita laatou ku tappiri i te matakaina laatou e oo raa, Jisas ku haere pera ma Aia e me ki haere hakaraka;

²⁹ e mea tokorua raa e taohi Aia, tena ki meake, “Nnoho taatou; te laa raa ku mee ki huru, ia te mee raa hoki ku haere ki pouri.” Tena Jisas ki oo ma tokorua raa no nnoho laatou.

³⁰ Jisas ku noho iraro ma kikkai laatou, tena Aia ki too te haraoa raa no hakatapu, tena ki tohi te haraoa raa no kou ake tokorua raa.

³¹ Tena na karemata tokorua raa kutallaki, tena laaua ku illoa ma teeraa ko Jisas, e mea Tama raa ku hakateki koi no seai.

³² Kito tokorua raa ki tattara hokolaaua ma, “Eaa, na tattara Tama raa se ssau pera ma he ahi e ura i roto taaua te saaita Aia ni tattara mai, tena ki hakamaarama mai hoki na tattara te Launiu Tapu raa i aruna te mateara?”

33 Te saaita naa koi tokorua raa ku mahhike iaruna no vakkai i Jerusalem nokkite tesanahuru ma tahi na disaipol raa e kkutu ma alaa tama.

34 Tena na tama raa ki tattara ake tokorua raa ma, "Te Ariki ku ora muri hakamaoni! Tama raa e hakkite ake Aia iaa Saimon!"

35 Tena tokorua raa ku tattara ake na tama raa hea ni kapihi ake laaua iaruna te mateara raa ia ma te saaita hoki Jisas nittahi te haraoa raa, tena laaua ku illoa ma teeraa ko Te Ariki.

Jisas e hakkite ake Aia Hokoia i na disaipol Aia raa

(Matiu 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Na hehekau 1.6-8)

36 Tokorua raa koi tattara ake koi na tama raa, tena Jisas ku hakateki no tuu ake ilottonu na tama raa, tena ki meake, "Te nohola oi kinnoho ma kootou."

37 Na tama raa ku mattaku ma laatou e kkite te tipua.

38 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Kootou e mattaku naea? Aia kootou e mamannatu tammaki i roto na hakataakoto kootou naea?"

39 Kira mai na rima ia ma na vae Anau nei kikkite kootou pera ma te nei ko Anau hakamaoni. Taohi te tinotama Anau nei ki illoa kootou, maitaname te tipua se isi na punnohi ia ma na ivi pe nei ma Anau e isi nei."

40 Aia e tattara ake pe nei, tena ki huri ake na rima ia ma na vae Aia raa.

41 Na tama raa se hakattina koi, e mea laatou e hihhia roo, tena e isi na hakataakoto, kito Jisas ki vahiri ake ma, "Kootou e isi na kai e mmoe i te kina nei kikkai?"

42 Tena na tama raa ki kou ake te punnohi te ika e moa raa,

43 tena Jisas ki too te ika raa no kai i mua na tama raa hakaatoa.

44 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Te nei ko na tattara roo Anau ni tattara atu te saaita Anau koi nnoho ma kootou raa. Na tattara hakaatoa i roto na Tuua Moses raa, na tattara na profet raa ia ma te launiu na Rue tera e tattara i te vahi Anau raa e me ki oo mai no hakamaoni."

45 Tena Jisas ki taaraki na hakataakoto na tama raa ki illoa na tattara te Launiu Tapu raa.

46 Tena Aia ki meake, "Te nei hea te Launiu Tapu raa e tattara: te Mesaia raa e me ki hakalono liliu, tena e toru na aho i muri Aia e me ki ora muri,

47 tena na tama e me ki kaamata i Jerusalem no takutaku ake na kanohenua hakaatoa i te vahi te tike itaha ma na haisara ia ma te ssirihia na haisara i te inoa te Mesaia.

48 Kootou e kkite karemata na mee nei hakaatoa.

⁴⁹ Tena Anau Hokonnau e me ki kou atu hea te Tamana raa ni tattara hakamaoni atu ma Aia e me ki kou atu kootou raa. Emeia kootou kinnoho no hakattari i roto te matakaina e rahi nei ki ttae roo te saaita na mahi i aruna raa e ttae atu kootou.”

Jisas ku vaakai muri i te vaelani

(Mak 16.19–20; Na hehekau 1.9–11)

⁵⁰ Tena Jisas ki hakattaki na tama raa itaha ma te matakaina raa no taapiri i Betani, tena Aia ki ssau na rima Aia i aruna no hakatapu na tama raa. ⁵¹ Te saaita Aia koi hakatapu koi na tama raa, Aia ku haere itaha ma na tama raa no too ria no kkave i te vaelani.

⁵² Kito na tama raa ki lotu ake Tama raa, tena ku hihhia roo no vakkai i Jerusalem,

⁵³ tena kinnoho na aho naa hakaatoa i roto te Hare Tapu raa no hakammaha ake Te Atua.

Jon

Te Rono Tauareka Jon e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.51

Jisas e huri ake na mahi TeAtua 2.1—12.50

Na takutaku hakaoti Jisas 13.1—17.26

Jisas ku mate 18.1—19.42

Jisas ku ora muri 20.1—20.29

Na tattara hakaoti 20.30—21.25

Te Tattara te Ora raa ku tipu tama

¹ Te Tattara raa ko na noho mai avare i mua na mee hakaatoa ni tipu ake; te Tattara raa e nnoho laaua ma TeAtua, tena te Tattara raa ko TeAtua koi.

² Te Tattara raa e nnoho laaua ma TeAtua i te kaamata roo.

³ TeAtua e pena na mee hakaatoa i na mahi Tama raa; ia se hai mee i roto te maarama nei ni tipu ake ma te Tattara raa se iroa.

⁴ Te Tattara raa ko te tahito te ora, tena te Ora raa e kou mai te Maahina i na tama hakaatoa.

⁵ Tena te Maahina raa e hakamaahina na kina e pouri raa, tena te pouri raa selavaa hoki te uhi te Maahina raa ki se maahina iho.

⁶ TeAtua e kauna ria mai Jon* te tama hakatae na tattara Aia raa

⁷ ki hamai no tattara ake na tama raa i te vahi te Maahina raa, kilavaa na tama hakaatoa e llono raa te hakattina.

⁸ Jon sei ma ko te Maahina raa; e meia aia e hamai ki tattara ake na tama i te vahi te Maahina raa.

⁹ Teenei ko te Maahina hakamaoni roo, te Maahina nei e hamai ki hakamaahina i aruna na tama hakaatoa.

¹⁰ Te Maahina raa ni noho i roto te maarama nei, ia niaina ma TeAtua e pena na mee hakaatoa i na mahi Tama raa, e meia te maarama nei hakaatoa se illoa laoi Tama raa.

¹¹ Tama raa ni haere ite henua Aia nimatua mai raa, e meia na tama roo te matakaina Aia raa se hihai kitoo Tama raa.

¹² Emeia e isi na tama ni too Aia, tena ki hakattina hoki Tama raa, tena Aia ki kou ake na mahi na tama raa ki mee pera ma ni tamalliki TeAtua.

¹³ Na tama raa se mee pera ma ni tamalliki TeAtua i na mahi koi laatou ia ma e mee laatou e hannau mai pera ma ni tamalliki na tama i te maarama nei, e meia TeAtua Hokoia ko te Tamana na tamalliki raa.

* 1:6 1.6 teenei ko Jon Baptis

14 Te Tattara raa e hamai no tipu tama, tena ki hamai ma na mahi hai mmahi no huri mai te hakamaoni TeAtua, tena Aia e nnoho hoki ma maatou. Maatou ekkite na mahi Aia, na mahi tera Aia ni too pera ma ko te tautahi Tama koi TeAtua.

15 Jon e tattara hoki i te Tama raa. Aia e tattara hakamaroa ma, "Teenei ko te tama Anau ni tattara atu kootou te saaita anau ni tattara ma, 'Tama raa e me ki hamai i muri anau, e mea Aia e hakanaaniuroo i aruna anau, maitanama Aia ko na noho mai roo i mua anau ni haanau mai.' "

16 Taatou hakaatoa e hakatapu ria, e mee telaoi Tama raa e isi raa, tena Aia e tauhano te hakatapu taatou na vahao roo hakaatoa.

17 TeAtua e kou ake na tuaa raa iaa Moses, e mea telaoi ia ma te hakamaoni raa e hamai ma Jisas Krais.

18 Se hai tama nikite TeAtua. Te Tamariki hokotahi raa koi, te Tama essau roo pera ma TeAtua tera e noho i te vahi Tamana, tena ki hakari mai taatou ki illoa TeAtua raa.

*Na tattara Jon te tama e hakoukou tapu na tama
(Matiu 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)*

19 Natama hakamattua na Jiu i roto Jerusalem raa e kauna na maatua ia ma natama i te kaha Levira ki oo no vahiri ake Jon ma, "Koai akoe?"

20 Ia Jon sekkaro hoki te tattara, tena aia ki tattara haka-matahua ake na tama raa ma, "Anau seai ma ko te Mesaia."

21 Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, "Tena kaa akoe koai? Akoe ko Elaija?"

Tena Jon ki meake, "Seai, anau seai ma ko Elaija."

Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, "Akoe ko te Profet maatou e hakattari raa?"

Tena Jon ki meake, "Seai hoki."

22 Kito na tama raa ki meake, "Tena iaa tattara mai ma akoe koai. Maatou e hihhai ki too ni tattara ki oo ma maatou no meake na tama ni kauna ria mai maatou raa. Ni tattara peehee akoe e isi ki tattara mai i te vahi akoe?"

23 Tena Jon ki meake te tattara emmau i roto telauniu profet Aisaia ma,

"Anau ko 'tereo te tama e tattara i roto te kina e tuu mahoara ma:

Tanattana te mateara TeAriki[†] ki hamai vaa aruna!'"

24 Kito na tama na Farisi ni kauna ki oo ake raa

25 ku vahiri ake Jon ma, "Kame akoe seai ma ko te Mesaia, ia seai ma ko Elaija, ia seai ma he profet, tena kaa akoe e hakoukou tapu na tama naea?"

[†] 1:23 1.23 TeAriki: Na tattara nei emmau i roto Aisaia 40.3. I roto te Old Testament se isi TeAriki e mea e isi koi Jihova

²⁶ Tena Jon ki meake, “Anau e hakoukou tapu na tama ma te vai, e mea eisi tetama etuu i roto kootou tera kootou se illoa.

²⁷ Tama naa e me ki hamai i muri anau, e mea anau se tau hoki te ui na taka Aia e uru ra.”

²⁸ Natattara nei ekapihi mai i Betani i te vahi te anake i te riva Jordan ra; i te kina Jon e hakoukou tapu na tama ra.

Te Sipsip TeAtua

²⁹ Te aho taiao ra Jon ku kite Jisas e haere ake aia, tena ki meake, “Teenei ko te Sipsip TeAtua tera e me kissoro na haisara te maarama nei ra i taha!

³⁰ Teenei ko te Tama anau etattara te saaita anau nitattara atu ma, ‘Eisi tetama e me ki hamai i muri anau, e mea Aia e hakanaaniuroo iaruna anau, maitanama Aia ko na noho mai roo avare i mua anau ni haanau mai.’

³¹ Anau sei roa hoki ma te Tama ra koai, e mea anau e hamai no hakoukou tapu kootou ma te vai ma kilavaa kootou na tama Israel ra te illoa Tama ra.”

³² Tena Jon ki tattara ake na tama ra ma, “Anau e kite TeAnana Tapu ra e lle mai i raro pera ma he rupe no toko iaruna Tama ra. ³³ Tena anau sei roa ma teeraa ko te Tama ra, e mea TeAtua, te Tama ni kauna ria mai anau ki hakoukou tapu ma te vai ra ni tattara mai anau ma, ‘Akoe e me ki kite TeAnana Tapu ra e lle mai i raro no toko iaruna he tama. Tena te Tama naa ko tetama e me ki hakoukou tapu ma TeAnana Tapu ra.’”

³⁴ Tena Jon ki meake, “Anau ku kite te hакkatu nei, tena anau e meatu kootou pera ma te Tama nei ko te Tamariki TeAtua.”

Na disaipol kaamata Jisas

³⁵ Te aho taiao ra Jon ku tuu hoki i te kina ra ma tokorua na disaipol aia ra,

³⁶ ia te saaita aia ni kite Jisas ku haere hakaraka, tena aia ki meake tokorua ra ma, “Teeraa ko te Sipsip TeAtua!”

³⁷ Tokorua na disaipol ra e llono na tattara Jon ra, tena tokorua ra ki tauttari Jisas.

³⁸ Jisas e hakatike no kite tokorua ra e tauttari Aia, tena Aia ki vahiri ake, “Koorua e sесе te aa?”

Tena tokorua ra ki meake, “Rabai, Akoe e nohonoho vaa hee?” (Rabai e mee ma he “Tisa”).

³⁹ Tena Jisas ki meake, “Oo mai kikkite koorua.” (Te mee ra kame kutae te haa te hiahi.) Kito tokorua ra ki oo laatou ma Jisas no kkite te kina Tama ra e nohonoho ra, tena tokorua ki nnoho laatou ma Tama ra te aho naa hakaatoa.

⁴⁰ Teeraa tama tokorua ra ko Andru, tetaina Saimon Pita ra.

41 Tena Andru ki haere nōtīri Saimon Pita, tena aia ki meake, “Maaua ekkite te Mesaia.” (Te tattara nei e mee ma “Krais”).

42 Tena aia kitoo Saimon nōoo laaua itekina Jisas e noho raa.

Jisas ekkira ake Saimon, tena ki meake, “Te inoa akoe raa ko Saimon te tamariki Jon, e mea akoe e me ki hui Sifas.” (Te inoa nei e mee ma “he hatu”).

Jisas e kanna Filip laaua ma Nataniel

43 Te aho taiao raa Jisas kumaanatu ma ki haere i Galili. Aia kūtīri Filip, tena ki meake, “Tautari mai Anau!”

44 Filip he tama i Betsaida, te matakaina Andru laaua ma Pita raa.

45 Filip e haere nōtīri Nataniel, tena ki meake, “Maatou kkkite te Tama Moses e taataa i roto te launiu na tuua ia ma te tama hoki na profet raa nītattā mai raa. Tama raa ko Jisas te tamariki Josep, te tama i Nasaret.”

46 Kito Nataniel ki meake, “Aiea eisi te mee tauareka e lavaa te hamai i roto Nasaret?”

Tena Filip ki meake, “Hamai ki kite akoe.”

47 Te saaita Jisas nīkite Nataniel e haere ake, Aia kūtattara ake ite vahi tama raa ma, “Te nei he tama hakamaoni Israel, tama nei selavaa hoki te mariu!”

48 Kito Nataniel ki vahiri ake Jisas, “Akoe eiroa peehee anau?”

Tena Jisas ki meake, “Anau ekite akoe e noho iraro te laakau fik raa i mua Filip nī haere atu no meatu akoe.”

49 Kito Nataniel ki meake, “Rabai, Akoe ko te Tamariki TeAtua! Akoe ko te Tuku Israel!”

50 Tena kito Jisas ki meake Nataniel, “Akoe ku hakatina koi e mee Anau e meatu ma Anau ekite akoe e noho iraro te laakau fik? Akoe e me ki kite na hakkatu e hakananniu i aruna te mee nei!”

51 Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: kootou e me kikkite te vaelani raa e taaraki, tena na ensel TeAtua raa eoo iaruna, tena ki oo mai i raro i aruna te Tamariki te Tama nei.”

2

Te kai te avana i Kana

1 Eisi te avana e me kīttaohi ite matakaina i Kana i roto Galili ite aho tana hakatoru raa. Te tinna Jisas raa kutae i te kina raa,

2 tena na tama raa e aru hoki Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo ake i te kai te avana raa.

3 Na wain raa kum maha hakaatoa, tena Meri ki haere no meake Jisas ma, “Na tama raa ku se hai wain e me ki unu.”

⁴ Kito Jisas ki meake, “Taku tinna, akoe se tau te mee mai Anau hea Anau e me kipena, maitaname tesaaite haka-maoni Anau kippena na mee raa se ki tae.”

⁵ Tena tetinna Jisasraa ki meake natama e hehekau te hare raa ma, “Kootou kippena hea Tama nei e meatu kootou.”

⁶ Na Jiu raa etammakiroo natuaa itevahi tessoro natinotama laatou ia ma alaa mee hoki ki matahua, tera hea na tama raa e hakattuu nalloo vai e llahi raa ki sossoro na rima laatou raa kitautari natuaa raa. Telloo hokotahi kaa pii kame etae peeraa sanahuru ma rima, seainaa tipu rua ma rima na galon.

⁷ Tena Jisas ki meake na tama e hehekau te hare raa, “Utu nalloo raa kippii na vaitea.” Na tama raa e utu nalloo raa noppii oho roo,

⁸ tena Jisas ki meake na tama raa, “Ahu ni vai nokkave te tama hakamaatua te kai nei raa.” Na tama raa e ahu na vaitea

⁹ kuhuri mo wain raa nokkave i te tama hakamaatua te kai raa, tena te tama raa kikamata te vai raa. Te tama raa seiroa ma te wain raa e hamai i hee (emeia na tama hehekau ni ahu ake na wain raa hokolaatou koi e illoa); kito te tama raa ki kanna ake te tamatane e avana vahao nei raa ki haere ake,

¹⁰ tena aia ki meake te tama raa, “Na tama hakaatoa e taki na wain taualleka raa i mua, tena te saaita na tama hakaatoa ku vvare, tena laatou ku taki na wain se taualleka raa. Emeia akoe e hakkapi na wain taualleka nei no tae roo te saaita nei!”

¹¹ Jisas e huri te mirakol kaamata nei i Kana i roto Galili; Aia e huri ake na mahi Aia raa i te kina raa, tena na disaipol Aia raa ku hakattina roo Tama raa.

¹² Imuri te kai te avana raa, Jisas ma tetinna Aia raa, na taina Aia raa, tena na disaipol Aia raa ku oo i Kaperneam no nnoho e llava na aho i te kina raa.

Jisas e haere i roto Hare Tapu

(Matiu 21.12–13; Mak 11.15–17; Luk 19.45–46)

¹³ Te saaita hoki te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena Jisas ki haere i Jerusalem.

¹⁴ Jisas e haere i roto te Hare Tapu raa no kite na tama e tataui na bulmakau, na sipsip ia ma na rupe, tena na tama hoki e sesenisi na sileni raa e nnoho ma na tebol laatou raa.

¹⁵ Kito Jisas kissiri te maea raa, tena ki hakatui na manu raa hakaatoa i aho ma te Hare Tapu raa; na sipsip ia ma na bulmakau raa hoki, tena ki hakahuri na tebol na tama sesenisi na sileni raa no masseu na sileni na tama raa;

16 tena Aia kihaiake natama ennoho ma naruperaa, "Too namanunaa nokkave itaha ma teharenei! Auu semee tehare te Tamana Anau nei pera ma he maket!"

17 Na disaipol Jisasraa kumannatu natattara iroto te Launiu Tapu ma, "Te hihai anau itehare Akoe nei raa ettuni roo iroto anau pera ma he ahi."

18 Tena natama hakamattua na Jiu raa kumeake ma, "He mirakol peehee Akoe elavaa te huri mai kikkite maatou pera ma Akoe eisi namahi hakamaoni kihakaise natama nei itaha?"

19 Kito Jisas kimeake, "Anau e me ki seu te Hare Tapu nei kimoe iraro, tena kuhakatuu hakaraoi teharenei iroto e toru na aho."

20 Tena natama raa ki vahiri ake, "Akoe e me ki hakatuu hakaraoi teharenei iroto e toru na aho? Te Hare Tapu nei e too roo tipu haa ma ono na hetau ki pena!"

21 Emeia te hare tapu Jisas e tattara raa ko te tinotama Aia.

22 Tena tesaaite Jisas niora muri itaha ma te materalaa, na disaipol Aia raa kumannatu natattara Aia ni tattara ake raa, tena kihakattina natattara te Launiu Tapu raa ia ma na tattara Jisas ni tattara ake laatou raa.

Jisas e iroa na tiputipu na tama hakaatoa

23 Jisas koi noho i Jerusalem te saaita te Kai te Pasova raa, tena tammaki natama kuhakattina Tama raa, e mee na mirakol laatou ekkite Tama raa e ppena raa.

24 Emeia Jisas se huri ake roo te hakamaoni Aia i natama raa, e mee Aia e iroa na hakataakoto na tama raa.

25 Niaina se haitama e tattara ake Jisas na hakataakoto natama raa, e meia Jisas ko na iroa roo avare hea iroto na hatu manava na tama raa.

3

Jisas laaua ma Nikodimas

1 Nikodimas he tama hakamaatua na Jiu, tena aia e hukui hoki ma te kuturana na Farisi raa.

2 Hepoo hokotahi Nikodimas e haere ake ia Jisasraa no vahiri ake Tama raa ma, "Rabai, maatou e illoa ma Akoe he tama Te Atua e kaunaria mai. Se hai tama e lavaa te ppena na mirakol Akoe e ppena raa kame Te Atua se hehekau iroto te tama naa."

3 Kito Jisas kimeake, "Anau e meatu te hakamaoni: se hai tama e lavaa te tae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame aia se haanau mai hakaraoi."

4 Tena Nikodimas kimeake, "Te tama ku matua raa e me ki haanau mai hakaraoi peehee? Te tama ku matua se lavaa te uru iroto te manava tetinna aia raa ki haanau mai hakaraoi!"

5 Kito Jisas ki meake, "Anau e tattara atu te hakamaoni, se hai tama e lavaa te tae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame aia se haanau mai ma te vai ia ma TeAnana Tapu.

6 Taatou e too na tinotama taatou nei i na maatua taatou, e mea taatou e too na anana taatou raa i TeAnana Tapu.

7 Auu se oho e mee Anau e meatu akoe pera ma kootou ki hannau mai hakaraoi.

8 Te mataniraa e maairi mai tetotoka hee aia e hihai ki maairi. Akoe erono te mataniraa e maairi, e mea akoe sei roa ma te mataniraa e hamai i hee, ia e haere i hee. Te mataniraa essau pera ma na tama hakaatoa e hannau mai ma TeAnana Tapu raa."

9 Tena Nikodimas ki meake, "Te mee nei e me ki kapihi mai peehee?"

10 Kito Jisas ki meake, "Akoe he tama hakamaatua e akoako i roto Israel, e mea akoe se iroa na tattara nei?"

11 Anau e tattara atu te hakamaoni: maatou e tattara atu na mee maatou e illoa raa, tena ki tattara atu hoki na mee maatou ekkite raa, e mea se hai tama kootou e hihhai ki hakallono na tattara maatou raa.

12 Kootou se hakattina Anau te saaita Anau e tattara atu na mee i te maarama nei; kaa kootou e me ki hakattina peehee kame Anau ni tattara atu na mee i te vaelani raa?

13 Se hai tama roo hokotahi ni haere i aruna i te vaelani, teeraa ko te Tamariki te Tama nei koi, te Tama ni hamai i raro i taha ma te vaelani raa."

14 Te Tamariki te Tama nei e me ki ssau ria i aruna pera ma Moses ni ssau te laponi e pena i na katanatea raa,

15 tena na tama e hakattina Tama raa e me ki too te ora e ora tahi.

16 Maitaname TeAtua elaoi mahi roo na tama i te maarama nei, tena Aia ki kou mai te tautahi Tama Aia raa, tena na tama hakaatoa e hakattina i Tamariki raa se lavaa te mmate, e mea na tamanaa e me ki too te ora e ora tahi.

17 Maitaname TeAtua se kou mai te Tamariki Aia raa i te maarama nei ki mee mo tama hakatonutonu, e mea Aia e kou mai Tamariki Aia raa ki tokonaki na tama i te maarama nei raa ki ora.

18 Na tama e hakattina i te Tamariki TeAtua raa se lavaa te hakatonutonu ria; e mea na tama se hakattina raa ko na hakatonutonu ria avare, maitaname laatou ni se hakattina i te Tamariki TeAtua raa.

19 TeAtua e me ki hakatonutonu na tama i te maarama nei raa peenei: te Maahina raa ku oti te hamai i te maarama nei, e mea na tama raa e hihhai koi te pouri raa, tena ki tiaki te Maahina raa, maitaname na tiputipu laatou raa e sakkino.

20 Na tama hakaatoa e ppena na tiputipu sakkino raa se hihhai te Maahina raa, ia se hihai hoki ki oo ake i te kina

te Maahina raa, maitaname na tama raa se hihhai ma na tama ki illoa na tiputipu sakkino laatou raa.

²¹ Emeia na tama nippena na tiputipu ettonu raa ku oo ake i te Maahina raa ma kilavaa te Maahina raa te huri ake pera ma laatou e hakallono notauttari hea TeAtua e hihai raa.

Jisas laaua ma Jon Baptis

²² Tena kioti, Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i te matakaina Judia raa, tena Aia kinnoho ma na tama raa e llava na aho no hakoukou tapu na tama raa.

²³ Jon hoki e hakoukoutapu na tama i Aenon, taapiri te matakaina i Salim raa, maitaname te kina raa e tammaki na vai. Na tama e oo ake iaa Jon, tena aia ki hakoukou tapu na tama raa.

²⁴ (Te mee nei e kapihi mai imua Jon nipo notia i roto te hare karapusi raa.)

²⁵ Eisi na disaipol Jon e hakataukoti ma na Jiu i te vahi te tuaa ki ssoro na mee ki matahua raa.

²⁶ Kito na disaipol Jon raa ki oo ake no meake Jon ma, "Rabai, akoe e maanatu tetanata nittuu koorua i te vahi te anake i te riva Jordan; te Tama akoe nitattara mai raa? Te Tama raa ku kaamata no hakoukou tapu na tama te saaita nei, tena na tama hakaatoa ku oo ake i te Tama raa!"

²⁷ Kito Jon ki meake, "Se hai tama elavaa te isi na mee kame TeAtua se kou ake ni mee ma te tama raa.

²⁸ Kootou hokkootou e llono na maihu anau te saaita anau nitattara atu ma, 'Anau seai ma ko te Mesaia, e mea anau e kauna ria mai koi ki hamai i mua Tama raa.'

²⁹ Kame he taupeara e avana vahao nei, tena te hine aia e avana raa he hine aia, e mea te soa laoi roo te taupeara raa e me ki hihia roo te saaita aia e rono te reo te taupeara ku avana raa. Tera hea anau e hihia roo i roto anau.

³⁰ Te Tama naa e me ki haere roo no hakanaaniu, tena anau e me ki haere sara no mouraro."

Jisas he Tama e hamai i te vaelani

³¹ Te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu iaruna na tama hakaatoa. Te tama e haanau mai i roto te maarama nei raa he tama te maarama nei, tena aia e me kitattara koi na mee i te maarama nei, e mea te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu iaruna na meeroo hakaatoa.

³² Tama raa e me kitattara mai na mee Aia nikite ia ma na mee Aia nirono raa, e mea se hai tama e hihai ki hakarono na tattara Tama raa.

³³ Tena te tama e tautari na tattara Tama raa e me ki huri ake pera ma TeAtua e hakamaoni.

³⁴ Te Tama TeAtua e kauna ria mai raa e tattara na tattara TeAtua, maitaname TeAtua ekouake TeAnana Tapu raa ki noho i roto Tama raa.

³⁵ TeAtua elaoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki kou ake na mahi Tama raa ma ki rorohi na mee hakaatoa.

³⁶ Te tama e hakatina te Tamariki TeAtua raa e me ki too te ora e ora tahi; te tama se hakatina te Tamariki TeAtua raa selavaa tetoo te ora e ora tahi, emeia aia e me ki too na hakaalono llihu TeAtua.

4

Jisas ma te hine i Samaria

¹ Na Farisi raa kullono pera ma na tama Jisas e hakoukou tapu raa ku tammakiroo i aruna na tama Jon ni hakoukou tapu raa.

² (Emeia te hakamaoni Jisas se hai tama ni hakoukou tapu, aaraa ko na disaipol Aia raa koi e hakoukou tapu na tama.)

³ Te saaita Jisas ni rono na tattara na tama raa, tena Aia ku tiaki Judia no vaakai i Galili;

⁴ tena ki haere vaa roto Samaria te saaita Aia ni vaakai raa.

⁵ Aia e haere vaa roto Samaria no tae te matakaina Saikar, se mmao hoki ma te paupaku Jekop nikouake ma Josep, te tamariki aia raa.

⁶ Te vai Jekop nikeriraa etuu ite kina raa, tena Jisas ki haere no noho ite vai te vai raa e mee Aia ku naenae te haere. Te mee raa kame ku tae te laa latea.

⁷ Tena he hine i Samaria ku hamai kiahu na vai, tena Jisas ki meake te hine raa, "Ahu mai he vai ki unu Anau."

⁸ (Na disaipol Jisas raa e oo i roto te matakaina raa ma ki sui nikai.)

⁹ Kito te hine raa ki meake, "Akoe he Jiu, tena anau he tama i Samaria. Kaa Akoe e lavaa peehee te kainno mai anau ki ahu he vai ki unu Akoe?" (Na Jiu raa e tapu te unu na kapu, ia te kkai na parete na tama i Samaria.)

¹⁰ Tena Jisas ki meake, "Kame koi akoe e iroa na mee TeAtua e kou atu raa ia ma te Tama e kainno atu akoe ki ahu ake he vai raa, tena akoe ku kainno ake te Tama naa, tena te Tama naa e me ki kou atu te vai te ora raa."

¹¹ Kito te hine raa ki meake, "Akoe se isi te puu, tena te vai nei hoki e nnoto. Kaa Akoe e me ki too te vai te ora naa i hee?"

¹² Jekop te tipuna taatou i mua raa e kou mai te vai nei ma maatou, tena aia ma na tamalliki aia raa ia ma na manu aia raa hakaatoa ni unuunu te vai nei. Eaa Akoe e maanatu ma Akoe e hakanaaniu i aruna Jekop?"

¹³ Tena Jisas ki meake, "Na tama hakaatoa e unu te vai nei raa e me ki hiunu hakaraoi,

14 e meia na tama e unu te vai Anau e me ki kou ake raa selavaa te hiunu hakaraoi. Te vai Anau e me ki kou ake raa e me ki mee pera ma he vai e tere, tena te vai te ora raa e me ki kou ake te tama naa te ora e ora tahi."

15 Kito te hine raa ki meake, "TeAriki, kou mai te vai naa i anau! Tena anau e me ki selavaa te hiunu hakaraoi, ia anau selavaa hoki te hamai no ahua hoki tahi na vai."

16 Tena Jisas ki meake te hine raa, "Haere no meake te avana akoe raa, tena koorua ku oo mai."

17 Kito te hine raa ki meake, "Anau se isi te avana."

Tena Jisas ki meake, "Akoe e tattara te hakamaoni te saaita akoe e mee mai ma akoe se isi te avana."

18 Akoe ni avana e rima nata nana i mua, tena te tanata akoe e noho ma akoe te saaita nei raa seai ma he avana akoe hakamaoni. Akoe e tattara mai Anau te hakamaoni."

19 Kito te hine raa ki meake, "TeAriki, anau e kite pera ma Akoe he profet."

20 Natipuna maatou i Samaria raa e lotulotu TeAtua i aruna te mouna nei, e meia kootou na Jiu raa e mee ma Jerusalem ko te kina hakamaoni maatou e tau te lotulotu ake TeAtua."

21 Tena Jisas ki meake te hine raa, "Akoe ki hakatina Anau, e mee e isi te saaita koi hamai tera na tama selavaa te lotulotu ake TeAtua i aruna te mouna nei ia ma i roto Jerusalem."

22 Kootou na tama i Samaria raa se illoa te Tama kootou e lotulotu raa; e meia maatou na Jiu raa e illoa te Tama maatou e lotulotu raa, maitanama te Tama e me ki tokonaki na tama ki ora raa e me ki hamai i Jerusalem."

23 Emeia te saaita e me ki hamai raa ku oti te tae mai, te saaita na tama e me ki lotulotu hakamaoni TeAtua i na mahi TeAnana Tapu raa, tena kulotu ake TeAtua te lotulotu hakamaoni Tama raa e hihai raa."

24 TeAtua ko TeAnana Tapu, tena na tama e lavaa koi te lotu hakamaoni ake Tama raa i na mahi TeAnana Tapu."

25 Kito te hine raa ki meake Jisas, "Anau e iroa pera ma te Mesaia raa e me ki hamai, tena te saaita Aia e hamai raa, Aia e me ki hakari mai na mee roo hakaatoa."

26 Tena Jisas ki meake, "Teenei Anau nei, te Tama e tattara atu nei."

27 Na disaipol raa kuttake te vahao naa, tena na tama raa e oho roo e mee laatou ekkite Jisas e tattara ma te hine raa. Emeia se hai tama na tama naa e vahiri ake te hine raa ma, "Hea akoe e hihai?" ia se hai tama e vahiri ake hoki Jisas ma, "Aiea Akoe e tattara ma te hine raa raea?"

28 Kito te hine raa ki tiaki te lloo vaitea aia raa no vaakai i te mata kaina raa no tattara ake na tama i te kina raa ma,

29 “Oo mai no mata tetama e hakarimai anau namee hakaatoa anau nippena i mua raa. Eaa, te tama raa sei ma ko te Mesaia raa koi?”

30 Kito na tama raa ki tiaki te matakaina laatou raa ma ki oo no mmata Jisas.

31 Te saaita naa hoki na disaipol raa ku hakorokoro ma Jisas ki too ni kai no kai.

32 Emeia Jisas e meake, “Anau e isi na kai e kai tera kootou se illoa.”

33 Kito na disaipol raa ki vahihhiri hokolaatou ma, “E isi te tama ni kou ake na kai te Tama nei no kai?”

34 Tena Jisas ki meake, “Anau ki tautari te hihai te Tama ni kauna ria mai Anau raa, tena ku hakaoti hea Aia ni kou mai Anau kippena raa, aanaa na kai Anau.

35 Kootou e isi te tattara ma, ‘E haa na marama koi mmoe, tena taatou ku oo no haki na hua raa.’ Emeia Anau e meatu kootou kikkira i roto na paupaku raa; na hua raa kulleu, tena ku tau te haki.

36 Te tama e haki no hakatau na hua raa e me ki tau i ria ma te ora e ora tahi, tena te tama e ttor i raa laaua ma te tama e haki raa e me ki hihia hakaatoa.

37 Te tattara e mee ma, “Teeraa tama e ttor i, tena teeraa tama ku haki raa,’ e hakamaoni roo.

38 Anau ekauna kootou kioo no haki na hua i roto na paupaku kootou se anaana raa; alaa tama ni hehekau i te paupaku naa, tena kootou e me ki too telao i na kahota na tama naa.”

39 Tammaki na tama i roto Samaria ku hakattina iaa Jisas e mee te hine raa ni tattara ake laatou ma, “Tama raa e hakarimai anau namee hakaatoa anau nippena i mua raa.”

40 Tena te saaita na tama i Samaria raa nittiri Jisas, na tama raa ku meake Tama raa ma kinnoho laatou, tena Jisas ki noho ma na tama raa e rua na aho.

41 Ia tammaki roo na tama ku hakattina e mee na tattara Tama raa,

42 kito na tama raa ki meake te hine raa, “Te nei maatou ku hakattina, ia maatou se mee ma e hakattina e mee na tattara akoe ni tattara mai raa, e mea maatou e hakattina e mee maatou hokomaatou roo kullono na tattara Tama raa, tena maatou ku illoa pera ma Tama raa ko te Tokonaki na tama te maarama nei.”

Jisas e tokonaki te tamariki te tama hakamaatua

43 Jisas e noho te matakaina raa e rua na aho no oti, tena Aia ki haere i Galili.

44 Maitaname Jisas Hokoia ni tattara ma, “Te profet e me ki se hihai ria i te matakaina roo aia.”

45 Te saaita Aia ni tae i Galili raa, na tama te matakaina raa ku too hakaraoi roo Tama raa, maitaname laatou ni oo

i te Kai te Pasova i Jerusalem raa no kkite na mee hakaatoa Jisas ni ppena te saaita te kai raa.

⁴⁶ Kito Jisas ki vaakai i Kana i roto Galili i te kina Aia ni huri te vai raa mo wain. Tena he tama hakamaatua te taumani, te tamariki aia raa e laavea i Kaperneam, e noho i te kina raa.

⁴⁷ Te saaita aia nirono ma Jisas kutae ake i Galili, te tama raa ku haere ake iaa Jisas no meake Tama raa ma ki oo laaua i Kaperneam notokonaki te tamariki aia ku taapiri ki mate raa ki tauareka.

⁴⁸ Tena Jisas ki meake tama raa, "Kootou e hihhai ki kkite na mirakol ia ma na mee taualleka, tena kootou ki hakattina."

⁴⁹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, "Te Ariki, hamai ki oo taaua i mua te tamariki anau raa e mate."

⁵⁰ Kito Jisas ki meake, "Haere, te tamariki akoe naa e me ki tauareka!"

Tetama raa e hakatina na tattara Jisas raa, tena aia ki haere.

⁵¹ Tetama raa koi haere atu koi, tena na tama hehekau aia raa ku oo ake no ttiri te tama raa i aruna te mateara, tena ki meake, "Te tamariki akoe raa ku tauareka!"

⁵² Kito te tamana te tamariki raa ki vahiri ake ma te tamariki raa e kaamata vahao hee no tauareka. Tena na tama raa ki meake, "Te vvela te tamariki raa e hopo te tahi te hiahi te aho raa."

⁵³ Tena te tamana te tamariki raa ku maanatu ma teenaa ko te saaita roo Jisas ni meake aia ma, "Te tamariki akoe raa e me ki tauareka." Tena aia ma na tama te hare aia raa hakaatoa ku hakattina.

⁵⁴ Teenei ko te mirakol hakarua Jisas ni ppena te saaita Aia ni tiaki Judia no haere i Galili raa.

5

Jisas e tokonaki te tama no tauareka i te kina te vai

¹ Tena ki otiroo Jisas ku haere i Jerusalem e mee te kai e rahi na Jiu raa e me ki ttaohi raa.

² Tena he vai i te kina raa e tuu taapiri te Totoka na Sipsip tera e isi erima na paaro raa; te vai raa e hui ma Betesda i na tattara na Hibru.

³ ⁴ Etammaki na tama layvea e moemmoe vaa raro na paaro raa: na tama essen, na tama na vae emmate ia ma na tama selavaa te hahae. [Na tama raa emmoe no hakattari te vai raa kimmioo, maitaname eisiroo na saaita te ensel Te Ariki raa e me ki haereiho no mee te vai raa kimmioo, tena te tama laavea kaamata roo e llei i roto te vai raa e me ki tauareka ma te maahana aia raa.]

⁵ Tena he tanata e laavea i roto tipu toru ma varu na hetau e moe i te kina raa.

⁶ Jisas e kite te tanata raa e moe i te kina raa, tena Aia e iroa ma te tanata raa e laavea te saaita roroa roo; kito Jisas ki meake te tanata raa, "Akoe e hihai ki tauareka?"

⁷ Kito te tanata e laavea raa ki meake, "Te Ariki, se hai tama e me ki tokonaki kikkave anau te saaita te vai raa e mmioo; te saaita anau koi hahaivi atu koi, teeraa tama kutae koi i mua."

⁸ Kito Jisas ki meake te tanata raa, "Mahike i aruna no too te moena akoe naa no haere."

⁹ Te saaita naa koi te tanata raa ku tauareka, tena aia ki too te moena aia raa no haere.

Te aho Jisas e mee te tama raa no tauareka raa he aho te Sabat,

¹⁰ tena na tama hakamattua na Jiu raa ku meake te tanata ku tauareka raa ma, "Teenei he aho te Sabat, tena na tuaa raa e mee ma e tapu akoe te amo te moena akoe naa i te aho nei."

¹¹ Kito te tanata raa ki meake, "Te tama e tokonaki anau no tauareka raa e mee mai ma anau ki too te moena anau nei no haere."

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake te tama raa, "Koai te tama e meatu ma akoe ki too te moena akoe naa no haere naa?"

¹³ Emeia te tanata ku tauareka raa se iroa ma Jisas koai, maitaname te kina raa e tammaki roo na tama, tena Jisas e haere uru koi vaa roto na tama raa no haere i taha.

¹⁴ Tena ki oti Jisas kuttiri te tama raa i roto te Hare Tapu, tena Aia ki meake, "Hakarono, akoe ku tauareka vahao nei, tena hakaoti te ppena na mee sakkino, kaa sei na mee sakkino roo e me ki ttae atu akoe."

¹⁵ Tena te tanata raa ki haere no tattara ake na tama hakamattua na Jiu raa ma teeraa ko Jisas nitokonaki aia no tauareka.

¹⁶ Kito na tama raa ki kaamata no tattara sakkino roo iaa Jisas, e mee Tama raa e tokonaki te tanata raa no tauareka i te aho te Sabat.

¹⁷ Tena Jisas ki meake na Jiu raa, "Te Tamana Anau raa se hai vahao e hamaroro, tera hea Anau e uata tahi koi."

¹⁸ Te tattara nei e mee roo na hakataakoto na tama hakamattua na Jiu raa no mmaha ma ki taa Jisas ki mate, e mee Jisas se mee ma eseu koi na tuaa te Sabat raa, e meia Tama raa e tattara hoki pera ma Te Atua ko te Tamana Aia, tena na tattara Aia raa e huri ake pera ma laaua ma Te Atua e hokotahi.

Namahi te Tamariki Te Atua

¹⁹ Kito Jisas ki meake na Jiu raa, "Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamariki Te Atua raa se lavaa te ppena na mee i te hakataakoto koi Aia; Aia e ppena koi na mee Aia e kite te Tamana Aia raa e ppena raa. Hea te Tamana raa e ppena, te Tamariki raa hoki e me ki pena.

²⁰ Maitaname te Tamana raa e laoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki huri ake na mee hakaatoa Aia e ppena raa. Tama raa e me ki huri ake te Tamariki Aia raa kippena na mee e llahi roo i aruna na mee nei, tena kootou e me ki mahharo.

²¹ E ssau koi pera ma te Tamana raa e hakamahike na tama ku mmate raa, tena kikou ake na ora na tama raa, tena te Tamariki raa hoki e me kikou ake na ora na tama Aia ni hirihiri raa.

²² Te Tamana se hakatonutonu na tama, e meia Aia e kou ake na mahi hakaatoa te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama,

²³ kilavaa na tama hakaatoa te hakammaha te Tamariki raa e ssau pera ma laatou e hakammaha te Tamana raa. Koai te tama se hakammaha te Tamariki raa, se hakammaha hoki te Tamana tera ni kauna ria mai Tama raa.

²⁴ "Anau e tattara atu te hakamaoni: na tama ellono na tattara Anau, tena ki hakattina i te Tama ni kauna ria mai Anau raa e me ki too te ora e ora tahi. Na tama raa se lavaa te hakatonutonu ria, e meia na tama raa ku hhti i taha ma na mahi te mate no ora.

²⁵ Anau e tattara atu te hakamaoni: e isi te saaita koi hamai, e meia te saaita naa ku oti te taema, te saaita na tama ku oti te mmate raa e me ki llono te reo te Tamariki TeAtua raa, tena na tama ellono te reo raa e me ki ora.

²⁶ Te Tamana raa ko te tahito te ora, ia tena Aia e kou ake hoki na mahi te Tamariki Aia raa ki tahito te ora e ssau pera ma Aia raa hoki.

²⁷ Tena Aia kikou ake na mahi te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama, maitaname Tama raa ko te Tamariki te Tama nei.

²⁸ Auu se oho i na tattara Anau e mee ma; e isi te saaita koi hamai, te saaita na tama hakaatoa ni mmate raa e me ki llono te reo Anau,

²⁹ tena ku oo iho i taha ma nataruma laatou raa, tena na tama nippena na mee taualleka raa e me ki mahhike no ora, ia na tama e ppena na mee sakkino raa e me ki mahhike no too na hakalono lihu.

Jisas ko te Tama TeAtua

³⁰ "Anau se lavaa te ppena he mee i na mahi Anau Hokonnau; Anau e hakatonutonu koi tautari hea TeAtua e mee mai Anau raa, tena te hakatonutonu Anau raa e tonu, maitaname Anau se hahi i ma kippena hea Anau e hihai, e meia Anau e ppena hea te Tama ni kauna ria mai Anau raa e hihai.

³¹ "Kame Anau e tattara koi i te vahi Anau Hokonnau, tena na tattara Anau e tattara raa se isi te hakamaoni.

³² Emeia e isi te tama e me ki tattara i te vahi Anau, tena Anau e iroa pera ma na tattara te tama raa e tattara i te vahi Anau raa e hakamaoni.

³³ Kootou nikauna natama kootouraa iaa Jon, tena tama raa ki tattara atu i te vahi te hakamaoni raa.

³⁴ Anau setau hoki tessee hetama i te maarama nei ki tattara atu kootou i te vahi Anau; Anau e tattara atu koi ma ki tokonaki kootou ki ora.

³⁵ Jon essau pera ma helamu e ura ki hakamaahina atu kootou, tena kootou e hihhai ma kihihhia paasaaita koi i te maahina tama raa.

³⁶ Emeia eisi namee etattara i te vahi Anau tera e hakanaaniu iaruna natattara Jon raa: namee anau e ppena raa, aanaa ko namee te Tamana nikou mai Anau kippena raa, tena namee nei e tattara i te vahi Anau, tena ki huri atu hoki pera ma te Tamana e kauna ria mai Anau.

³⁷ Tena te Tamana ni kauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau. Kootou se hai vahao ellono te reo Tama raa, ia se kkite na karemata Tama raa,

³⁸ tena kootou ki se ttaohi mmau na tattara Tama raa i roto na hatu manava kootou, maitaname kootou se hakattina i te Tama Tama raa nikauna ria mai raa.

³⁹ Kootou e paupau te Launiu Tapu raa, maitaname kootou e mannatu ma kootou e me kilave te ora e ora tahi raa i roto te launiu raa. Tena te Launiu Tapu kootou e paupau raa e tattara i te vahi Anau!

⁴⁰ Emeia kootou se hihhai ki oo mai Anau no too te ora e ora tahi raa.

⁴¹ "Anau se mee ma natama te maarama nei raa ki hakammaha Anau.

⁴² Emeia Anau e iroa na tiputipu kootou, tena Anau e iroa hoki pera ma kootou se laoi hakamaoni TeAtua i roto na hatu manava kootou.

⁴³ Anau e hamai ma na mahi te Tamana Anau raa, e meia kootou se hihai ki too Anau; ia tena kame hetama e hamai i te vahi aia hokoia, kootou e hihai roo ki too tama raa.

⁴⁴ Kootou e hihhai roo kame alaa tama e hakammaha kootou, emeia kootou se hahai vi ma kimee TeAtua ki hakammaha kootou. Tena, kaa kootou e me ki hakattina peehee Anau?

⁴⁵ Tena auu se mannatu ma Anau ko tetama e me kippau atu na hai sara kootouraa imua te Tamana Anau raa. Moses tetama kootou e hakattina raa ko tetama e me kippau atu na hai sara kootou nippena raa.

⁴⁶ Kame kootou ni hakattina hakamaoni Moses, kootou e me ki hakattina hoki Anau, maitaname tama raa ni taataa atu hoki i te vahi Anau.

⁴⁷ Emeia kootou se hakattina hea Moses ni taataa raa, tena kaa kootou e me ki hakattina peehee na tattara Anau raa?"

6

*Jisas e haanai te kanohenua e tammaki roo
(Matiu 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)*

¹ Tena kioti Jisas kutere notae teeraa vahi te Namo Galili raa (te Namo nei alaa tama ekanna ma te Namo Taiberias). ² Tena he kanohenua erahiroo e tauttari Jisas, maitaname laatou nikkite na mahi Tama raa ni tokonaki na tama e lavvea raa no taualleka.

³ Jisas ekake tepaa mouna nonnoho ma na disaipol Aia raa.

⁴ Te saaita naa te Kai te Pasova raa ku taapiri hoki.

⁵ Jisas ekkira hakataka no kite te kanohenua erahiroo ku ooake Aia, tena Aia ki kannaake Filip, "Te kina hee taatou e lavaa te sui ni kai e lava ki haanai te kanohenua nei?"

⁶ (Jisas emeake koi ma kihaaite Filip; emeia te hakamaoni, Aia ko na iroa roo avare hea Aia eme ki pena.)

⁷ Kito Filip ki meake, "Na tama nei hakaatoa se lavaa te isi na kai kikkai kame taatou e too rua huitarau na siliva ma ki sui ni kai ki hannai na tama nei."

⁸ Tena teeraa disaipol hoki, Andru te taina Saimon Pita raa ki meake,

⁹ "Hetamariki tanata i te kina nei e isi erima na haraoa e pena i na bali ia ma e rua na ika. Emeia na mee nei e me ki se tau roo ma te kanohenua nei."

¹⁰ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Meake te kanohenua raa kinnoho iraro" (Te kina raa e hhomo na veve roo hakaatoa.) Kito te kanohenua raa kinnoho iraro, tena te kooina na taanata raa hakaatoa kame ettae rima simata.

¹¹ Tena Jisas kitoo na haraoa raa nolotuake Te Atua, tena ki vaevaeake i na tama ennoho i te kina raa. Jisas e mee peeraa hoki na ika raa. Tena na tama raa hakaatoa ekkai roo no ppohu.

¹² Na tama raa ekkai roo no ppohu hakaatoa, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Hakanaopo na kai e ttoe raa, taatou ki sekkai puamu."

¹³ Kito na tama raa ki haere koko na muri haraoa ia ma na ika na tama raa nikkai no ttoe raa no sasao sanahuru ma rua na kete no ppii.

¹⁴ Te kanohenua raa kkkite te mirakol Jisas ni ppena raa, tena na tama raa kitattara ma, "Hakamaoni, te nei ko te Profet: te Tama te Launiu Tapu raa etattara ma eme ki hamai i te maarama nei raa!"

¹⁵ Jisas e iroa pera ma na tama raa ku mee ma ki ooake no ttaohi Aia ki mee mo tuku, tena Aia ki tiaki na tama raa no haere Hokoia koi i te kina na mouna raa.

Jisas e haere vaa aruna te lottai

(Matiu 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ Te saaita te mee raa ku hiahi, na disaipol Jisas raa ku oo i tai

17 no kakke te vakaraa notere peeraa i Kaperneam, he matakaina etuu iteeraa vahi te namoaraa. Te mee ra ku poo, tena Jisas se ki tae ake roo i laatou.

18 Te saaita naa te matani ra ku kaamata no maairi, tena te moana ra hoki ku pepeau.

19 Na disaipol ra e aro no mmao roo itaha ma te henua ra*, tena laatou ku k kite Jisas e haere ake vaa aruna te lottai no haere hakataapiri ake roo te vakaraa, tena na disaipol ra ku mattaku roo.

20 Kito Jisas ki meake, "Auu se mattaku, teenei ko Nau!"

21 Na disaipol ra ku mee koi ma ki hakkake Tama ra i roto te vakaraa, tena te saaita naa koi te vakaraa ku tae i te kina laatou e tere ra.

Te kanohenua ra ku sесеe Jisas

22 Te aho taiao ra te kanohenua ninnoho teeraa vahira ku illoa ma teeraa he vaka hokotahi koi ni tautau i te kina ra. Na tama ra e illoa ma Jisas ni se kakke laatou ma na disaipol ra i roto te vakaraa; na disaipol ra ni tiaki Tama ra i te kina ra no tere.

23 Tena alaa vaka e huro mai peeraa i Taiberias ku hakauu ake i te kina ra; te kina te kanohenua ra ni kkai na haraoa TeAriki ni hakatapu ra.

24 Te saaita te kanohenua ra ku illoa pera ma Jisas ku seai i te kina ra ma na disaipol Aia ra, na tama ra ku kakke na vakaraa no huro peeraa i Kaperneam no sесеe Jisas.

Jisas ko te Haraoa te Ora

25 Te kanohenua ra ku k kite Jisas iteeraa vahi te namoaraa, tena na tama ra ki vahiri ake Tama ra ma, "Rabai, Akoe ni tae mai i te kina nei vahao hee?"

26 Kito Jisas ki meake, "Anau e tattara atu te hakamaoni: kootou e sесеe Anau ra e mee kootou ni kkai na haraoa ra no ppohuroo kootou, ia te sесеe kootou ra se mee ma kootou e illoa na mirakol Anau ra.

27 Auu se hakatettere mahi i na kai tera e me ki ppara ra, e mea hakatettere i na kai tera e me ki kou atu te ora e ora tahira. Aanei ko na kai te Tamariki te Tama nei e me ki kou atu kootou, maitaname TeAtua Tamana ra ku oti te tuku te hakamaatino Aia ra i aruna Tama ra."

28 Kito na tama ra ki vahiri ake, "Kaa hea maatou e me ki ppena ki lavaa maatou te ppena na mee TeAtua e hihai ma maatou ki ppena ra?"

29 Tena Jisas ki meake, "Teenei hea TeAtua e hihai ma kootou kippena: kootou ki hakattina i te Tama Aia ni kauna ria mai ra."

* 6:19 6.19 English e hahaaite na mael ki haaite te mmao te kina, tena na tama ra kame ku mmao peeraa e rima seai naa e ono na mael

³⁰ Kito na tama raa ki meake, "He mirakol peehee Akoe e lavaa te ppena ki hakattina maatou i Akoe? Hea Akoe e me ki ppena?"

³¹ Na tipuna maatou raa ekkai na 'mana' i te kina e tuu mahoaraa, ia pera ma te Launiu Tapuraa e tattara ma,
'Tama raa e kou ake na haraoa i te vaelani raa no kkai na tama raa.'

³² Tena Jisas ki meake, "Anau e tattara atu te hakamaoni, te haraoa Moses e kou aturaa sei ma ko te haraoa i te vaelani raa; teeraa ko te Tamana Anauraa e kou atu kootou te haraoa hakamaoni i te vaelani raa.

³³ Maitaname te haraoa TeAtua e kou aturaa ko te tama e hamai i taha ma te vaelani ki kou atu te ora hakamaoni i na tama te maarama nei raa."

³⁴ Kito na tama raa ki meake, "Rabai, tauhano te kou mai te haraoa naa na vahao hakaatoa."

³⁵ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau ko te Haraoa te Ora, na tama e oo mai Anauraa selavaa te hikkai, tena na tama e hakattina Anauraa selavaa te hiunu.

³⁶ Teenei Anau kumeatu kootou te saaita nei pera ma kootou ekite Anau, e mea kootou selavaa te hakattina Anau.

³⁷ Na tama hakaatoa te Tamana e kou mai Anauraa e me ki oo mai Anau. Anau selavaa te hakaaise he tama na tama e oo mai Anauraa i taha,

³⁸ maitaname Anau se hamai i taha ma te vaelani ki ppena hea Anau e hihai, e mea Anau e hamai ki ppena te hihai te Tama e kauna ria mai Anauraa.

³⁹ Tena te Tama raa e hihai ma Anau ki selavaa te hakaaise he tama na tama Aia e kou mai Anauraa, e mea ma Anau ki hakaora muri na tama raa hakaatoa i te aho hakaoti raa.

⁴⁰ Maitaname te Tamana Anauraa e hihai ma na tama hakaatoa ekite te Tamariki Aia raa no hakattina raa e me kitoo te ora e ora tahi. Tena Anau e me ki hakaora muri na tama raa i te aho hakaoti raa."

⁴¹ Tena te kanohenua raa ku kaamata no tamumu iaa Jisas, e mee na tattara Tama raa ma, "Anau ko te haraoa e hamai i te vaelani."

⁴² Kito na tama raa ki meake, "Te tama nei ko Jisas te tamariki Josepra, kaa sei? Taatou e illoa te tamana ia ma te tinna Aia raa. Kaa Aia e tattara peehee ma Aia e hamai i te vaelani?"

⁴³ Kito Jisas ki meake, "Auu se tamumu hokkootou.

⁴⁴ Sehai tama e lavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai tama naa iaa Anau, tena Anau e me ki hakaora muri tama naa i te aho hakaoti raa.

⁴⁵ Na profet raa e tattaa ma,
'TeAtua e me ki poroporo na tama hakaatoa.'
Na tama e llono no illoa na tattara Tama raa e me ki oo mai Anau.

46 Te tattara nei se mee pera ma eisi tetama nikite te Tamana, te Tama e hamai Te Atua raa ko te Tama hokotahi koi tera nikite te Tamana raa.

47 Anau e meatu te hakamaoni: te tama e hakatina raa e me ki too te ora e ora tahi.

48 Anau ko te haraoa te ora.

49 Na tipuna kootou raa ekkai na mana i te kina e tuu mahoa raa, e meia na tama raa e mmate koi.

50 Emeia te haraoa e hamai i te vaelani raa ekee, e mee te tama e kai te haraoa naa selavaa te mate.

51 Anau ko te haraoa e ora tera e hamai i te vaelani. Kame he tama e kai te haraoa nei, tena aia e me ki noho tahi roo. Te haraoa Anau e me ki kou ake raa ko te tinotama Anau tera Anau e me ki hoki atu ki lavaa na tama te maarama nei raa te ora."

52 Te tattara nei e mee te kanohenua raa no hakatauttau hokolaatou. Na tama raa e vahihhiri ma, "Te Tama nei e me ki kou mai peehee te tinotama Aia raa ki kkai taatou?"

53 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e tattara atu te hakamaoni: kame kootou sekkai te tinotama, ia se unu te toto te Tamariki te Tama nei; kootou selavaa te isi na ora i roto kootou.

54 Na tama ekkai te tinotama Anau raa, tena ki unu te toto Anau raa e me ki too te ora e ora tahi, tena Anau e me ki hakaora muri na tama naa i te aho hakaoti raa.

55 Maitaname te tinotama Anau raa ko te kai hakamaoni, tena te toto Anau raa ko te vai hakamaoni.

56 Na tama ekkai te tinotama Anau, tena ki unu te toto Anau raa ennoho i roto Anau, tena Anau ennoho i roto na tama naa.

57 Te Tamana e ora raa ni kauna ria mai Anau, tena Anau e ora e mee te Tama raa. Ia e ssau peeraa hoki, te tama e kai te tinotama Anau raa e me ki ora e mee Anau e noho.

58 Ia teenei ko te haraoa e hamai i te vaelani; te haraoa nei ekee ma te haraoa na tipuna kootou raa nikkai raa. Na tama raa ennoho roo nooti, tena kimmate, e meia na tama ekkai te haraoa e hamai i te vaelani raa e me ki noho tahi roo."

59 Jisas e tattara na tattara nei te saaita Aia ni akoako i roto te hare lotu na Jiu i Kaperneam raa.

Na tattara te ora e ora tahi

60 Tammaki na tama e tauttari Jisas raa ellono na tattara nei, tena ki meake, "Na akoako nei e hainattaa roo. Koai na tama e lavaa te hakallono na tattara nei?"

61 Sehai tama e meake, e meia Jisas eiroa pera ma na disaipol Aia raa e tamumu i na tattara Aia raa, tena Aia ki meake na tama raa, "Eaa, na tattara nei e mee kootou no se hihhai ki tauttari Anau?"

62 Kaa hea kootou e me kimee, kame kootou ekkite te Tamariki te Tama nei e vaakai i aruna i te kina Aia ni noho i mua raa?

63 TeAnana Tapu TeAtua raa e kou atu te ora, tena na mahi na tama te maarama nei raa ni mahi vare koi. Na tattara Anau e tattara atu raa e kou atu kootou TeAnana Tapu TeAtua tera e kou atu te ora raa.

64 Emeia alaa tama kootou se hakattina." (Jisas e iroa i te kaamata roo na tama tera e me ki se hakattina ia ma te tama e me ki kou ake Aia i na tama hao raa.)

65 Tena Aia ki meake hoki, "Teenei te hakataakoto Anau ni tattara atu kootou pera ma se hai tama elavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai tetama naa iaa Anau."

66 Tena tammaki na tama nitauttari Jisas raa ku huri no vakkai muri, na tama raa ku se tauttari hoki Tama raa he saaita.

67 Kito Jisas ki vahiri ake te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, "Kaa kootou, kootou e hihhai ki tiaki Anau hoki?"

68 Tena Saimon Pita ki meake, "TeAriki, kaa maatou e me ki oo iaa aii? Akoe e hahae ma na tattara te ora e ora tahi.

69 Tena te saaita nei maatou ku illoa no hakattina pera ma Akoe ko te Tama e Tapu TeAtua."

70 Kito Jisas ki meake, "Anau ni hirihiri kootou te sanahuru ma rua na tama nei, kaa seai? Emeia he tama kootou he tipua sakkino!"

71 Jisas e tattara iaa Judas, tetama Saimon Iskar-iot raa. Maitaname Judas e me ki kou ake Jisas i na tama hao raa, niaina ma aia he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa.

7

Na taina Jisas raa se hakattina Tama raa

1 Tena ki oti Jisas ku haere peeraa i Galili, tena Aia se hihai hoki ma ki haere vaa roto Judia, maitaname na tama haka-mattua na Jiu i te kina raa e hihhai ma ki taa Aia ki mate.

2 Te saaita hoki te Kai na Paa hare raa ku taapiri,

3 kito na taina Jisas raa ki meake Tama raa, "Tiaki te kina nei no haere i Judia kikkite na tama e tauttari Akoe raa na mee Akoe e me kippena raa.

4 Se hai tama elavaa te huu he mee, kame aia e hihai ma na tama hakaatoa ki illoa aia. E mee Akoe e haere ppena na mee nei, tena ki huri ake na mee nei ma ki illoa na tama hakaatoa te maarama nei raa Akoe!"

5 (Na taina roo Jisas raa se hakattina hoki Tama raa.)

6 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Te saaita hakamaoni Anau kippena na mee nei raa se ki ttae mai, e meia na saaita hakaatoa ni saaita kootou.

⁷ Te maarama nei selavaa te kirilloto kootou, e meia te maarama nei e kirilloto Anau, maitaname Anau e tattara tahi ake pera ma na tiputipu laatou raa e sakkino.

⁸ Kootou kioo i te kina te Kai raa. Anau selavaa te haere atu, maitaname te saaita hakamaoni Anau raa se ki tae."

⁹ Jisas e tattara ake peenei, tena ki noho koi i Galili.

Jisas ku tae i te kina te Kai na Hare taporo

¹⁰ Tena kioti na taina Jisas raa ku oo i te kina te Kai raa, tena Jisas hoki e haere; e meia Aia e haere hemuu koi ma ki se illoa na tama raa.

¹¹ Na tama hakamattua na Jiu raa e sесеe Jisas i te kina te Kai raa. Na tama raa e vahihhiri ma, "Teehee Aia naa?"

¹² Te kanohenua raa e tattara hemuu hokolaatou. Alaa tama e tattara ma, "Te Tama raa he tama tauareka." Tena alaa tama ki meake ma, "Seai, te Tama naa e mariu ake koi na tama."

¹³ Emeia se hai tama e tattara hakamaroa, maitaname na tama raa e mattaku i na tama hakamattua na Jiu raa.

¹⁴ Te Kai raa ku tae lottonu ma te hakaoti, tena Jisas ki haere i roto te Hare Tapu raa no kaamata no takutaku.

¹⁵ Na tama hakamattua na Jiu raa ku mahharo roo, tena ki meake, "Te Tama nei e iroa roo peehee na mee hakaatoa ma Aia se skul raa?"

¹⁶ Kito Jisas ki meake, "Na mee Anau e akoako raa seai ma ni akoako Anau, e meia aaraa ni akoako Te Atua, te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

¹⁷ Te tama e hihai kippena hea Te Atua e hihai raa e me ki iroa i te vahi na akoako Anau raa pera ma na akoako raa ni akoako e oo mai Te Atua ma ni akoako koi Anau e tattara i te vahi Anau Hokonnau.

¹⁸ Te tama e tattara i te vahi aia hokoia raa e hahaivi koi ki hakammaha te inoa aia hokoia. Emeia te Tama e hihai ki hakammaha te inoa te Tama ni kauna ria mai Aia raa e hakamaoni, tena Aia Hokoia e tonu tahi.

¹⁹ Moses ni kou atu na tuua raa, kaa seai? Emeia se hai tama kootou e tauttari na tuua raa. Kaa kootou e hahaivi ma ki taa Anau ki mate naea?"

²⁰ Tena te kanohenua raa ki meake, "Akoe e isi te tipua sakkino e tau i roto Akoe. Koai na tama e hahaivi ma ki taa Akoe ki mate naa?"

²¹ Kito Jisas ki meake, "Anau nippena te mirakol hoko-tahi* koi, tena kootou hakaatoa roo e mahharo.

²² Moses ni meatu kootou ki tuu te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki kootou (e meia Moses seai ma ko te tama e kaamata te mee nei, aaraa ko na tipuna kootou raa

* **7:21 7.21** teenei ko te mirakol Jisas ni tokonaki te tama no tauareka i te Sabat

e kaamata), tena kootou kittuu te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki kootou raa i te aho te Sabat raa.

²³ Kootou ettuu te hakamaatino e tapu na tamalliki kootou raa i te aho te Sabat raa ma ki tautari na tuua Moses raa, kaa kootou e llo to ma Anau e tokonaki te tama raa no tauareka i te aho te Sabat naea?

²⁴ Auu se hakatonutonu tautari hea kootou e kkite, e meia hakatonutonu tautari na tiputipu e ttonu."

Eaa, Jisas ko te Mesaia?

²⁵ Eisi na tama i Jerusalema e tattara ma, "Teenei seai ma ko te tama na tama hakamattua raa e hahai ma ki taa ki mate?"

²⁶ Kira ake! Tama raa kutuu roo imua na tama raa no tattara, tena laatou se hai tattara e meake te Tama raa! Eaa, na tama raa ku illoa hakamaoni ma teeraa ko te Mesaia!

²⁷ Emeia te saaita te Mesaia raa e hamai raa, se hai tama e me kiroa ma te Mesaia raa e hamai te matakaina hee. Emeia taatou hakaatoa kaa e illoa koi ma te Tama nei he tama i hee."

²⁸ Jisas e akoako i roto te Hare Tapu raa, tena Aia ki meake hakamaroaro ma, "Kootou e illoa hakamaoni roo Anau, tena e illoa hoki ma Anau e hamai i hee? Anau se hamai i te vahi Anau Hokonnau. Emeia te Tama e kauna ria mai Anau raa e tonu tahi. Kootou se illoa Tama raa,

²⁹ e meia Anau e iroa Tama raa, maitaname Anau e hamai Tama raa, tena Tama raa e kauna ria mai Anau ki hamai."

³⁰ Tena na tama raa ku tattara ma ki hakapiki Tama raa, e meia se hai tama e ttaohi Tama raa, maitaname te saaita hakamaoni Aia raa se ki tae.

³¹ Emeia tammaki na tama i roto te kanohenua raa ku hakattina iaa Jisas, tena ki meake, "Te saaita te Mesaia raa e hamai raa, eaa Aia e me kippena tammaki na mirakol peenei ma te Tama nei e ppena nei?"

Na soldia raa ku oo ma ki hakapiki Jisas

³² Na Farisi raa ellono na tattara te kanohenua raa e tattara hemuu iaa Jisas raa, tena laatou hakapaa ma na maatua hakananniu raa ku kauna na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ki oo no hakapiki Jisas.

³³ Kito Jisas ki meake, "Anau e me kinnoho ma kootou paa saaita koi, tena kioti Anau ku vaakai i te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

³⁴ Kootou e me kisese Anau, e meia kootou selavaa kikkite Anau, maitaname kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki noho raa."

³⁵ Na tama hakamattua na Jiu raa ku tattara hokolaatou ma, "Tama raa e mee ma Aia e me ki haere i hee ki se kkite taatou Aia raa? Aia e me ki haere na matakaina na tama taatou raa e nnoho i roto Grik raa no akoako ake na tama raa?"

36 Tama raa e mee ma taatou e me kisesee Aia, e mea taatou selavaa tekkite Aia, tena ma taatou selavaa hoki te oo itekina Aia e me kinohoraa. Tama raa etattara maea?"

Te vai te ora e ora tahi

37 Te aho hakaoti te Kairaa he aho e rahiroo, tena Jisas ki mahike iaruna notattara hakamaroo roo ma, "Te tama e hiunuraa ki hamai Anau,

38 tena tetama ehakatina Anauraa e me ki hamai nou unu." Essau pera ma te Launiu Tapuraa etattara ma, "Te vai te ora raa e me kitere iho itaha ma te vahimanava Tama raa."

39 Jisas etattara peenei itevahi TeAnana Tapu tera na tama ehakattina raa e me ki tooraa. Tesaaita naa Aia se ki kou ake TeAnana Tapu raa, maitaname Aia se ki haere no too na mahi Aia.

Te kanohenua raa ku hakatauttau hokolaatou

40 Eisi na tama i roto te kanohenua raa e llono na tattara Jisas raa, tena ki meake, "Te Tama nei ko te Profet TeAtua raa hakamaoni!"

41 Alaa tama e tattara ma, "Tama nei ko te Mesaia!"

Emeia alaa tama etattara ma, "Te Mesaia raa selavaa te hamai i Galili!

42 Te Launiu Tapu raa etattara ma te Mesaia raa he mokopuna te Tuku Devit raa, tena Aia e me ki haanau mai i Betlehem, te matakaina Devit ni noho i mua raa."

43 Tena te kanohenua raa ku hakatauttau hokolaatou e mee Jisas.

44 Alaa tama e hihhai ki hakaipiki Tama raa, e mea se hai tama e kapake no ttaohi Tama raa.

Na tama hakamattua na Jiu raa se hakattina ia Jisas

45 Na soldia raa ku vakkai ake, tena na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ku vahiri ake na tama raa ma, "Kootou se too Tama raa no oo mai kootou raea?"

46 Kito na soldia raa ki meake, "Se hai tama roo e tattara na tattara te Tama nei e tattara raa!"

47 Kito na Farisi raa ki meake, "Eaa, Tama raa e mee kootou no vvare hoki?"

48 Kootou e illoa raa eisi te tama na tama hakamattua ia ma he Farisi ni hakatina Tama raa?

49 Te kanohenua raa se illoa laoi na tuua Moses raa, tena na tama raa e me ki too na hakalono llihu TeAtua raa!"

50 Tena he Farisi e noho itekina raa, te inoa aia raa ko Nikodimas, teenaa ko te tama ni haere ake no mmata Jisas i mua raa. Tama raa e tattara ake na tama raa ma,

51 "Ite vahi na tuua taatou raa; taatou selavaa te kou ake na hakalono llihu te tama kame taatou se vahiri tama raa ki too taatou te hakamaoni na mee tama raa e ppena e ssara raa."

⁵² Kito na tama raa ki meake, “Eaa, akoe he tama hoki i Galili? Paupau te Launiu Tapu raa ki iroa akoe pera ma se isi te profet e me ki haanau mai i Galili.”

8

Te hine e pena te mee sakkino

[¹ Tena na tama hakaatoa ku vakkai i na hare laatou raa, e mea Jisas e haere i te Mouna e h homo na Oliv raa.

² Tetahata roo te aho taiao raa Jisas ku vaakai ake i te Hare Tapu. Na tama hakaatoa ku muimui ake Tama raa, tena Aia ki noho i raro no akoako ake te kanohenua raa.

³ Kito na tama poroporo natuaa raa laatou ma na Farisi raa kukou ake te hine elaavea ria e pena te mee sakkino no hakatuu i mua na tama raa hakaatoa.

⁴ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Rabai, na tama raa e laavea te hine nei e pena te mee sakkino.

⁵ Na tuaa Moses raa e mee mai taatou ma kame he hine e pena te mee sakkino peenei, tena na tama ku maka te hine naa na hatu ki mate. Tena kaa Akoe e maanatu maea?”

⁶ Na tama raa e vahiri ake peenei ma kitaaiki Jisas, kilavaa laatou te mmautattara i Tama raa. Emeia Jisas e huru koi i raro no sisi te mata rima Aia raa iaruna te kerekere.

⁷ Na tama raa e ttuu koi no vahihhiri ake Jisas na vahiri, tena Jisas ki hamatakkau iaruna no meake na tama raa, “Koai te tama kootou se isi na hai sara e ppena raa ku too te hatu kaamata raa no ppehi te hine nei.”

⁸ Tena Aia ki huru hakaraoi i raro no sisi iaruna te kerekere.

⁹ Te saaia na tama raa ni llono na tattara raa, na tama raa ku hakaatoa ku haere uhu takittahi no oo; kaamata ma na tama mattua raa. Tena Jisas Hokoia koi kuttote, tena te hine raa hoki e tuu i te kina raa.

¹⁰ Kito Jisas ki hamatakkau no tuu iaruna, tena ki meake te hine raa, “Na hee na tama naa? Eisi te tama e ttote ki mee mai ni tattara i te vahi akoe?”

¹¹ Tena te hine raa ki meake, “Te Ariki, se hai tama e ttote.”

Kito Jisas ki meake, “Tena Anau hoki se hai tattara i te vahi akoe. Haere, tena auu se ppena hoki na mee sakkino.”]

Jisas ko te Maahina te maarama nei

¹² Tena Jisas ki tattara ake na Farisi raa hakaraoi. Jisas e meake ma, “Anau ko te Maahina te maarama nei. Koai te tama e tautari Anau e me ki too te Maahina te ora, tena aia hoki se lavaa te hahaere i roto te pouri.”

13 Kito na Farisira a kimeake Jisas, "Tena te saaita nei Akoe ku tattara mai maatou i te vahi Akoe Hokkoe, e meaia na tattara Akoe raa se isi roo te hakamaoni."

14 Tena Jisas kimeake, "Niaina Anau e tattara i te vahi Anau Hokonnau, hea Anau e meatu raa e hakamaoni, maitaname Anau e iroa te kina Anau ni hamai ia ma te kina Anau e me ki haere raa. Kootou se illoa te kina Anau ni hamai ia ma te kina Anau e me ki haere raa."

15 Kootou e hakatonutonu namee hakaatoa tautari te hakataakoto tetama, e meaia Anau se hai tama ni hakatonutonu.

16 E meaia peeraa Anau ki hakatonutonu na tamaraa, tena te hakatonutonu Anau raa e me ki hakamaoni, maitaname Anau se mee ma Anau e hakatonutonu Hokonnau; te Tamana ni kauna ria mai Anau raa e noho ma Anau.

17 E mmau i roto na tuua kootou raa pera ma, kame tokorua na tama e hakattina te hakataakoto hokotahi, tena hea laaua e tattara raa e hakamaoni.

18 Anau e tattara i te vahi Anau Hokonnau, tena te Tamana ni kauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau."

19 Kito na tamaraa ki vahiri ake, "Teehee te Tamana Akoe naa?"

Tena Jisas kimeake, "Kootou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa hoki. Ia peeraa kootou ki illoa Anau; kootou e me ki illoa hoki te Tamana Anau raa."

20 Jisas e tattara ake na tattara nei hakaatoa i te kanohenua raa te saaita Aia ni akoako i roto te Hare Tapu i te kina na tamaraa e tukutuku na hoki raa. Ia se hai tama e hapapiki Tamaraa e mee te saaita Aia e me ki taia ria no mate raa se ki tae.

Kootou se lavaa te oo i te kina Anau e me ki haere

21 Tena Jisas kimeake hakaraoi na tamaraa pera ma, "Anau e me ki haere i taha; kootou e me ki sесеe Anau, tena kootou e me ki mmae i na hai sara kootou. Kootou se lavaa te oo i te kina Anau e me ki haere raa."

22 Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki tattara ma, "Tamaraa e tattara ma taatou se lavaa te oo i te kina Aia e me ki haere raa. Eaa, Aia e maanatu ma ki taia Aia Hokoia ki mate?"

23 Tena Jisas kimeake, "Kootou ni tama te maarama iraronei, e meaia Anau e hamai iaruna. Kootou ni tama te maarama nei, e meaia Anau seai ma he tama te maarama nei."

24 Tera hea Anau e meatu ma kootou e me ki mate i na haisara kootou raa. Tena kootou e me ki mmae i na haisara kootou raa kame kootou se hakattina pera ma, 'Anau ko Nau koi'."

25 Kito na tamaraa kimeake, "Koai Akoe?"

Tena Jisas kimeake, "Anau e me ki tattara atu kootou peehee?"

²⁶ Anau e tammaki na tattara ki tattara atu i te vahi kootou, ia tammaki hoki na tattara ki hai atu na haeo kootou raa. Te Tama ni kauna ria mai Anau raa e hakamaoni, tena Anau e tattara ake te maarama nei namee Anau erono Aia e tattara mai Anau raa."

²⁷ Na tama raa se illoa ma Jisas e tattara ake laatou i te vahi te Tamana.

²⁸ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Te saaita kootou e ssau te Tamariki te Tama nei i aruna raa, tena kootou e me ki illoa pera ma 'Anau ko Nau koi', tena kootou e me ki illoa pera ma Anau se ppena namee i na mahi Anau Hokonnau, e mea Anau e tattara koi hea te Tamana e tattara mai Anau ki tattara atu raa.

²⁹ Tena te Tama e kauna ria mai Anau raa enoho ma Anau; Tama raa se hai vahao e tiaki Anau, maitaname Anau e ppena tahi hea Aia e hihai raa."

³⁰ Tammaki na tama ellono na tattara Jisas raa ku hakattina Tama raa.

Te Hakamaoni raa e me ki hakattana kootou

³¹ Kito Jisas ki meake na tama e hakattina i Aia raa, "Kame kootou e tauttari na akoako Anau nei, tena kootou ni disaipol hakamaoni Anau;

³² kootou e me ki illoa te hakamaoni raa, tena te hakamaoni raa e me ki hakattana kootou."

³³ Kito na tama raa ki meake, "Maatou ni mokopuna Abraham, tena maatou se hai vahao e hehekau ma na tama. Kaa he hakataakoto peehee Akoe e tattara ma, 'Kootou e me ki hakattana ria naa'?"

³⁴ Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e meatu kootou te hakamaoni: na tama hakaatoa e isi na hai sara raa e nnoho i raro na mahi na hai sara raa.

³⁵ Te tama hehekau raa seai ma he tama hakamaoni i roto te hare, e mea te tamariki raa he tama hakamaoni enoho tahi i roto te hare.

³⁶ Kame te Tama TeAtua raa etokonaki kootou kittana, tena kootou e me kittana hakamaoni.

³⁷ Anau eiroa kootou ni mokopuna Abraham. Emeia kootou e hahi i ma ki taa Anau ki mate, maitaname kootou se hihhai ki tauttari na akoako Anau raa.

³⁸ Anau e tattara hea te Tamana Anau raa ehuri mai Anau raa, e mea kootou e ppena hea te tamana kootou raa ni tattara atu kootou raa."

³⁹ Kito na tama raa ki meake Jisas, "Te tamana maatou raa ko Abraham."

Tena Jisas ki meake, "Kame kootou nitamalliki hakamaoni Abraham, tena kootou e me kippena namee aia nippena raa.

⁴⁰ Anau na vahao hakaatoa e tattara atu kootou te hakamaoni Anau erono i TeAtua raa, e mea kootou

e hahaivi ma kitaa Anau kimate. Abraham se ppena na tiputipu peenei!

41 Kootou e ppena hea te tamana kootou raa ni ppena."

Kito na tama raa ki meake, "Te Atua Hokoia koi ko te Tamana maatou e isi, tena maatou ni tamalliki hakamaoni Aia."

42 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Kame Te Atua he Tamana kootou hakamaoni, kootou e me kilaoi Anau, maitaname Te Atua e kauna ria mai Anau, tera hea te aho nei Anau e noho i te kina nei. Anau se hamai te hihai Anau, e mea Te Atua e kauna ria mai Anau.

43 Aiea kootou se illoa hea Anau e tattara atu raea? E mee kootou se hihhai ki hakallono na tattara Anau raa.

44 Kootou ni tamalliki Satan te tamana kootou raa, tena kootou e hihhai ki tauttari hea te tamana kootou raa e hihai. Te tama naa he tama taa tama kaamata mai roo i te kaamata, tena aia se hai vahao e tuu te vahi te hakamaoni, maitaname aia hokoia se isi te hakamaoni i roto aia. Tesaita aia e tattara te tattara mariu raa, aia e ppena koi hea e tau ma aia raa, maitaname aia he tama tattara mariu, tena aia ko te tamana na tama hakaatoa e tattara malliu raa.

45 Emeia Anau e tattara te hakamaoni tera hea kootou se hihhai ki hakattina Anau.

46 Koai te tama kootou e lavaa te mee mai te hakamaoni hea Anau e ppena esara? Kame Anau e tattara atu te hakamaoni, tena kaa kootou se hakattina Anau naea?

47 Te tama e hamai Te Atua raa e hakarono na tattara Te Atua. Emeia kootou sei ma ni tamalliki Te Atua, tera hea kootou se hihhai ki hakallono."

Jisas ia ma Abraham

48 Kito na tama raa ki vahiri ake Jisas, "Eaa, maatou e sara te saaita maatou ni meatu pera ma Akoe he tama i Samaria, tena ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe?"

49 Tena Jisas ki meake, "Anau se isi te tipua i roto Anau, tena Anau e hakammaha te Tamana Anau raa, e mea kootou se hakammaha Anau.

50 Anau se hihai ki ssau Anau Hokonnau i aruna. Emeia e isi te Tama e hihai ki ssau Anau, tena Aia ko te Tama e me ki hakatonutonu.

51 Anau e meatu kootou te hakamaoni: koai te tama e tautari na tattara Anau raa se lavaa te mate."

52 Kito na tama raa ki meake, "Te saaita nei maatou ku illoa te hakamaoni pera ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe! Abraham e mate, tena na profet raa hoki e mmate, e mea Akoe e mee ma na tama e tauttari na akoako Akoe raa se lavaa te mmate.

53 Abraham, te tamana maatou raa e mate; eaa Akoe e mee ma Akoe e hakanaaniu i aruna Abraham? Na profet raa hoki e mmate. Akoe e maanatu ma Akoe he tama peehee?"

⁵⁴ Kito Jisas kimeake, “Kame Anau e hakammaha Anau Hokonnau, tena te hakammaha Anau ra he mee vare koi. Te Tama e hakammaha Anau ra ko te Tamana Anau ra, te Tama kootou e mee ma he Atua kootou ra.

⁵⁵ Kootou seilloa roo Tamaraa, emeia Anau eiroa Tamaraa. Kame Anau etattara pera ma Anau sei roa Tamaraa, tena Anau he Tama tattaramariu peenaa ma kootou. Emeia Anau eiroa Tamaraa, tena Anau etautari na tattara Tamaraa.

⁵⁶ Abraham tetamana kootou ra e hihia ma aia e me k kite te saaita Anau e hamairaa, tena aia n kite no hihia roo.”

⁵⁷ Kito na tama ra ki meake Jisas, “Akoe se tae tipu rima na hetau tematua Akoe, tena Akoe e mee pera ma Akoe n kite Abraham?”

⁵⁸ Tena Jisas kimeake, “Anau e meatu kootou te hakamaoni roo. Imua Abraham ni haanau mai, ‘Teenei Anau’.”

⁵⁹ Tena na tama ra ki too na haturaa ma ki maka Jisas, e meia Jisas e hakalluu Aia Hokoia, tena ki haere itaha ma te Hare Tapu ra.

9

Jisas e tokonaki te tama e haanau iho na karemata e sseni

¹ Jisas ku haere, tena Aia k kite te tama na karemata e sseni kaamata mai roo te saaita aia ni haanau iho ra.

² Tena na disaipol Jisas ra ki vahiri ake Tama ra, “Rabai, ni hai sara aii e mee te tama nei no sseni ra? Ni hai sara aia ma ni hai sara na maatua aia ra?”

³ Kito Jisas kimeake, “Seai ma ni hai sara te tama nei ia ma ni hai sara na maatua aia ra tera e mee na karemata tama nei no sseni. Tama nei e sseni ma k k kite kootou na mahi Te Atua tera e me ki huri ake i roto te tama nei.

⁴ Tena taatou kitauhano te ppena na uata te Tama ni kauna ria mai Anau ra te saaita te mee ra koi maarama; te poo e me ki tae mai te saaita taatou ku se hai tama e uata.

⁵ Anau ko te Maahina te maarama nei te saaita Anau e noho i roto te maarama nei.”

⁶ Jisas etattara nooti, kito Aia kisaavare iaruna te kerekere ra, tena ki murumuru na saavare Aia ra ma na kerekere ra no pelapela, tena Aia ki mmuru na karemata te tama ra,

⁷ tena kimeake, “Haere no huhui na karemata akoe ra i roto te Vai i Siloam.” (Te tattara nei e mee ma “Kauna”.) Kito te tama ra ki haere no huhui na karemata Aia, tena ki vaakai ake na karemata aia ra ku k kite.

⁸ Na tama te kauhare ra ia ma na tama n k kite tama ni noho no kainonno i mua ra ku vahihhiri ma, “Teenei seai ma ko te tama kame e noho no kainonno ra?”

⁹ Tena alaa tama ki meake ma, "Teenaa ko te tama naa koi," e meia alaa tama e mee ma, "Seai, te tama naa e ssau roo pera ma te tama raa."

Kito te taupeara raa ki meake hokoia ma, "Teenei ko nau koi."

¹⁰ Kito na tama raa ki vahiri ake te taupeara raa, "Kaa akoe ku kite vahao nei naea?"

¹¹ Tena te tama raa ki meake, "Te tama e hui ma ko Jisas raa e murumuru na peela raa, tena ki mmuru na karemata anau raa, tena Aia ki mee mai ma anau ki haere no huhui na karemata anau i Siloam. Kito anau ki haere, ia te saaita koi anau ni huhui raa, anau ku lavaa te kite."

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake ma, "Teehee te Tama naa?"

Tena te tama raa ki meake, "Anau se iroa."

Na Farisi raa ku lahulahu i te tama ku kite raa

¹³ Tena te kanohenua raa ki too te tama ku kite raa no kkave i na Farisi raa.

¹⁴ Te aho Jisas ni mee na peela raa no mmuru na karemata te tama raa no kite raa he aho te Sabat.

¹⁵ Tena na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma aia ku lavaa te kite peehee. Kito te tama raa ki meake na Farisi raa, "Tama raa e mmuru na karemata anau raa ma na peela, tena ki oti anau ki huhui na karemata anau raa; teenei hea anau ku kite."

¹⁶ Tena e isi na Farisi ki meake, "Te tama e pena te mee nei raa seai ma he tama e hamai TeAtua, maitaname Aia se tautari na tuua te Sabat raa."

Emeia alaa tama e tattara ma, "Te tama hai sara e lavaa peehee te ppena na mirakol peenei?" Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou.

¹⁷ Kito na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma, "Akoe e mee ma Tama raa e tokonaki akoe no kite, tena kaa akoe e maanatu ma Aia koai?"

Tena te tama raa ki meake, "Te Tama raa he Profet."

¹⁸ Na tama hakamattua na Jiu raa se hihhai ki hakattina pera ma te tama raa imuaraa essen, tena te saaita nei ma aia ku kite hakaraoi. Kito na tama raa ki kanna ake na maatua te tama raa

¹⁹ no vahiri ake tokorua raa ma, "Teenei he tama koorua? Koorua e mee ma te tama nei essen te saaita aia ni haanau mai raa; kaa te tama nei ku lavaa peehee te kite te saaita nei?"

²⁰ Kito na maatua te tama raa ki meake, "Maaua e illoa ma teenei he taupeara maaua, tena maaua e illoa ma na karemata aia raa e essen te saaita aia ni haanau iho raa.

²¹ Emeia maaua se illoa ma aia ku kite peehee te saaita nei, iaa maaua se illoa hoki te tama ni tokonaki te tama nei no kite raa. Vahiri ake te tama nei; aia ku matua, tena aia hokoia e lavaa te tattara atu kootou!"

22 Na maatua te tama raa e tattara peenei raa e mee laaua e mattaku i na tama hakamattua na Jiu raa, maitaname na tama raa kuoti tetattara notonu ma kame he tama e hakatina ma Jisas ko te Mesaia, tena tetama naa e me ki hakatuu ria i taha ma te hare lotu.

23 Tera hea na maatua te tama raa e meake ma, "Vahiri ake te tama nei; aia kumatua, tena aia e me ki tattara atu hokoia!"

24 Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki kanna ake te taupeara raa ki haere ake hakaraoi, tena laatou ki meake, "Tattara mai te hakamaoni imua TeAtua pera ma akoe e me ki tattara te hakamaoni! Maatou e illoa ma te Tama e tokonaki akoe no kite raa he tama haisara."

25 Kito te taupeara raa ki meake, "Anau se iroa, Aia he tama haisara ma sei, e meia te mee hokotahi koi anau e iroa raa: anau e iroa pera ma anau ni mee raa e sseni, tena te saaita nei anau ku kite."

26 Tena na tama raa ki vahiri ake, "Kaa Tama naa e mee peehee akoe? Aia e mee peehee akoe no kite?"

27 Kito te taupeara raa ki meake, "Anau kuoti te meatu kootou, tena kootou se hihhai ki hakallono. Aiea kootou e hihhai killono hakaraoi naea? Kame ko kootou hoki e hihhai ki mee pera ma ni disaipol Tama raa?"

28 Kito na tama raa ku haiake hakasakkino roo i te taupeara raa, tena ki meake, "Akoe avare he disaipol Tama raa; e meia maatou ni disaipol Moses.

29 Maatou e illoa ma TeAtua ni tattara ake Moses; e meia maatou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee!"

30 Kito te taupeara raa ki meake, "Anau e mahharo i na tattara naa! Kootou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee, e meia Aia e tokonaki anau no kite!"

31 Maatou e illoa TeAtua se hakarono na tama haisara; Tama raa e hakarono na tama e hakammaha Aia raa, tena ki ppena hea Aia e hihai ma na tama raa ki ppena raa.

32 Taatou se hai vahao roo nillono imua te saaita te maarama nei ni tipu ake ma he tama ni tokonaki te tama karemata sseni peenei no kite.

33 Kame te Tama naa sei ma he tama TeAtua e kauna ria mai, tena te Tama naa selavaa hoki te ppena he mee."

34 Kito na tama raa ki meake, "Akoe e haanau no matua mai ma na haisara, tena akoe e hihai ma ki akoako mai maatou?" Tena na tama raa ki hakatuu te taupeara raa i taha ma te hare lotu.

Na tama e sseni

35 Te saaita Jisas ni rono hea ni kapihi ake te taupeara raa, tena Aia ki haere no mmata te taupeara raa, tena

ki vahiri ake te taupeara raa, “Akoe e hakatina i te Tamariki te Tama nei?”

³⁶ Tena te taupeara raa ki meake, “Hakari mai te Tama naa ki iroa anau, ki lavaa anau te hakatina Tama naa!”

³⁷ Tena Jisas ki meake, “Akoe ku oti te kite te Tama naa, teenei Aia nei e tattara ma akoe te saaita nei.”

³⁸ Kito te taupeara raa ki meake, “TeAriki, anau ku hakatina,” tena aia ki tuturi i mua Jisas.

³⁹ Tena Jisas ki meake, “Anau e hamai i te maarama nei ki hakatonutonu, ki lavaa na tama e sseni raa te kkite, tena na tama e kkite raa ki sseni.”

⁴⁰ E isi na Farisi ettuu i te kina raa no llono na tattara Jisas raa, tena na tama raa ki vahiri ake Jisas ma, “Hakamaoni Akoe kame e tattara ma maatou hoki e sseni nee?”

⁴¹ Kito Jisas ki meake, “Kame kootou essen, tena na hakataakoto kootou raa selavaa te haeo ma kootou e ssara, e mea kame kootou e mee ma kootou e kkite, tena na hakataakoto kootou raa e me ki haeo ma kootou e ssara.”

10

Te tattara hurihuri te tama rorohi na sipsip

¹ Tena Jisas ki meake, “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: te tama se uru tonu te totoka raa, tena ki kake na vahi te hare na sipsip e moemmoe raa he tama kairarao, ia he tama sakkino.

² Te tama e uru tonu te totoka raa ko te tama e rorohi na sipsip raa.

³ Te tama e tuu te totoka raa e me ki taaraki te totoka raa ki uru te tama raa; na sipsip raa ellono te reo tama raa te saaita aia ekakanna na inoa na sipsip raa, tena ku hakattaki na manu raa i aho.

⁴ Te saaita na sipsip raa ku ttae i aho hakaatoa, te tama raa e me ki haere i mua na sipsip raa, tena na sipsip raa e me kitauttari aia, maitaname na manuraa e illoa te reo tama raa.

⁵ Na sipsip raa selavaa te tauttari he tama peeraa hoki; e mea na manuraa e me ki huro itaha ma te tama raa, maitaname laatou se illoa te reo te tama raa.”

⁶ Jisas e tattara ake te tattara hurihuri nei, e mea na tama raa se illoa te hakataakoto te tattara hurihuri raa.

Jisas te Tama hakamaoni e rorohi na sipsip

⁷ Kito Jisas ki meake hakaraoi, “Anau e meatu te hakamaoni: Anau ko te totoka te hare na sipsip.

⁸ Na tama hakaatoa ni oo mai i mua raa ni tama kailallao, ia ni tama sakkino, e mea na sipsip raa se hihhai ki hakallono na tama raa.

⁹ Anau ko te totoka. Na tama e oo mai Anau raa e me ki ora; na tama raa e me ki oo mai i hare, tena ku oo iaho no sesee na kai.

¹⁰ Na tama kailallao raa e oo mai koi ki kailallao, ki taa ki mmate, tena ku seu kootou. Anau e hamai ma ki tokonaki kootou ki too te ora; te ora tera e pii na mee taualleka raa.

¹¹ “Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip, Anau e tanattana ki mate ma na sipsip raa.

¹² Te saaita te tama na tama raa nitoo ma ki rorohi na sipsip raa e kite te poi kai tama raa ku haere ake, te tama raa e me kitiaki na sipsip raa no tere itaha, tena te poi kai tama raa e me kioho ake na sipsip raa, tena na sipsip raa hakaatoa ku maaseu no huro.

¹³ Te tama na tama raa e too ki rorohi na sipsip raa e tere itaha e mee aia sei ma ko te tama hakamaoni ki rorohi na sipsip raa.

¹⁴ ¹⁵ Tena Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip raa. Essau pera ma te Tamana e iroa Anau, tena Anau e iroa te Tamana, ia essau hoki pera ma Anau e iroa na sipsip Anau raa, tena na sipsip Anau raa e illoa Anau. Tena Anau e tanattana ki mate ma na sipsip raa.

¹⁶ E isi alaa sipsip Anau sei i roto te hare nei. Anau e me ki kou mai laatou hoki; na manu naa e me ki hakallono te reo Anau raa, tena laatou e me ki oo mai no hakapaa hakaatoa, tena he tama hokotahi koi e me ki rorohi laatou.

¹⁷ “Te Tamana elaoi Anau, maitaname Anau e tanattana ki hoki atu te ora Anau raa ma kilavaa Anau te too muri te ora Anau raa hakaraoi.

¹⁸ Se hai tama e me ki too te ora Anau raa i taha ma Anau. Anau e hoki atu te ora Anau i te hihai Anau. Anau e isi na mahi ki hoki te ora Anau raa, tena Anau e isi na mahi hoki ki too muri te ora Anau raa. Teenei hea te Tamana e tattara mai Anau kippena.”

¹⁹ Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou, e mee na tattara Jisas raa.

²⁰ Tammaki na tama e tattara ma, “Tama naa e isi te tipua! Tama naa ku vvare! Aiea kootou e hakallono Tama naa naea?”

²¹ Emeia alaa tama e tattara ma, “Te tama e isi te tipua i roto aia se lavaa te tattara peenei! Te tipua se lavaa te mee na tama karemata sseni raa ki kkite!”

Te kanohenua raa se hihai ki hakattina Jisas

²² Teenaa ko te saaita te haumallii, tena te kanohenua Jerusalem raa ku kkai te Kai na Jiu raa e tataohi ki mannatu te Hakatapu te Hare Tapu.

²³ Jisas e hahae vaa te kina te Paaro Solomon i roto te Hare Tapu raa,

24 tena te kanohenua raa ki hakkutu ake iaa Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa ma, "Akoe emee roo maatou ki hakattari te saaita roroa roo. Tattara mai te hakamaoni: Akoe ko te Mesaia?"

25 Kito Jisas ki meake, "Anau kuoti te meatu kootou, e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau. Namee Anau e ppena i na mahi te Tamana Anau raa e huriatu ki illoa kootou koai Anau,

26 e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau, maitaname kootou seai ma ni sipsip Anau.

27 Na sipsip Anau raa e hakallono te reo Anau; Anau e iroa laatou, tena laatou e tauttari Anau.

28 Anau e kou ake laatou te ora e ora tahi, tena laatou selavaa roo te mmate. Se hai tama e lavaa te too laatou i taha ma Anau.

29 Hea te Tamana e kou mai Anau raa e hakanaani i aruna na mee hakaatoa, tena se hai tama e lavaa te too laatou i taha ma na rima te Tamana.

30 Anau ma te Tamana e hokotahi roo."

31 Tena te kanohenua raa kitoo hoki na hatu raa ma ki maka Jisas.

32 Tena Jisas ki meake na tama raa, "Anau e ppena tamaki roo namee taualleka tera te Tamana raa e kou mai Anau kippena i mua na karemata kootou; kaa hea Anau e ppena tera kootou e hihhai ki maka Anau ma na hatu naa?"

33 Kito na tama raa ki meake, "Maatou se hihhai ki maka Akoe na hatu emee namee taualleka Akoe e ppena raa, e meia e mee Akoe e tattara hao TeAtua! Akoe he tama koi, e meia Akoe e hihai ki mee ma Akoe ko TeAtua!"

34 Tena Jisas ki meake, "Emmau i roto na tuua kootou raa pera ma TeAtua e mee ma, 'Kootou ni atua.'

35 Taatou e illoa pera ma hea emmau i roto te Launiu Tapu raa e hakamaoni, tena TeAtua e kanna na tama tera Aia ni kou ake na tattara Aia raa ma ni atua.

36 Ia itevahi Anau, te Tamana e hirihiri Anau, tena kikaunaria mai Anau ki hamai ite maarama nei. Kaa kootou e tattara ma Anau e tattara hao TeAtua peehee, e mee Anau e tattara ma Anau he Tamariki TeAtua?

37 Kame Anau se ppena hea te Tamana e hihai Anau kippena raa, tena auu se hakattina Anau.

38 Emeia kame Anau e ppena na mee raa, niaina kootou se hakattina Anau, kootou etau te hakattina hea Anau e ppena raa ki lavaa kootou te illoa na vahao hakaatoa pera ma te Tamana e noho i roto Anau, tena Anau e noho i roto te Tamana."

39 Tena na tama raa ku hahai hoki ma ki hakapiki Jisas, e meia Aia hakallihia i taha ma na tama raa no haere.

⁴⁰ Jisas ku vaakai hakaraoi i teeraa vahi te riva Jordan raa, i te kina Jon ni hakoukou tapu na tama raa, tena Aia ki noho i te kina raa.

⁴¹ Tammaki na tama e oo ake iaa Jisas no meake ma, "Jon se hai mirakol e huri mai, e mea na tattara hakaatoa aia e tattara i te Tama nei raa e hakamaoni."

⁴² Tena tammaki na tama i te kina raa ku hakattina iaa Jisas.

11

Te mate Lasarus

¹ He tama e laavea e noho i roto Betani, te inoa aia raa ko Lasarus. Betani ko te matakaina te haanau Meri laaua ma Marta e noho.

² (Te Meri nei ko te hine tera ninnini teloo manoniraa iaruna na tapuvae TeAriki raa, tena ki hakapakupaku na tapuvae Tama raa ma na rouru aia. Tena Lasarus te tama e laavea raa he kave Meri.)

³ Te haanau hhine raa ekkave te tattara iaa Jisas ma, "TeAriki, te soa laoi Akoe raa ku laavea."

⁴ Tesaita Jisas nirono na tattara raa, tena Aia kitattara ake ma, "Te hakaotioti te maahana Lasarus nei seai ma ko te mate; te mee nei ekapihi mai ma kilavaa TeAtua te huri mai na mahi hai mmahi, tena na mahi naa e me ki huri ake pera ma te Tamariki TeAtua raa e me ki too na mahi hai mmahi."

⁵ Jisas elaoi te haitaina Marta laaua ma Meri ia ma Lasarus te kave laaua raa,

⁶ ia niaina ma Aia e rono ma Lasarus e laavea, e mea Aia e noho koi i te kina raa no tae e rua na aho.

⁷ Tena Aia ki meake na disaipol Aia raa, "Taatoa ki vakkai i Judia."

⁸ Kito na disaipol raa ki meake, "Rabai, paa saaita raa koi na tama i te matakaina raa e hihhai ma ki maka Akoe na hatu, tena Akoe ku maanatu ma ki vaakai hoki i te kina raa?"

⁹ Tena Jisas ki meake, "Te laa raa e hopo ake te tahata, tena ki huru te hiahi, kaa seai? Tena te tama e hahaere te ao raa se lavaa te ppaku na mee no hhina, maitaname laatou e kkite te maahina te maarama nei raa."

¹⁰ Emeia kame na tama raa e hahaere tepoo, tena laatou e me kippaku no hhina, maitaname laatou sekkite te maahina te maarama nei raa."

¹¹ Jisas etattara peenei, tena ki hakapaa ake hoki ma, "Lasarus te soa taatoa raa ku moe hei roa, e mea Anau e me ki haere no hakaaraa aia ki maahuru."

¹² Kito na disaipol raa ki meake, "TeAriki, kame aia e moe, tama naa e me ki tauareka."

13 Jisas etattara pera ma Lasarus kumate, e meia na disaipol raa e kkahu ma Lasarus e moe heiroa koi.

14 Kito Jisas kitattara hakamatahua ake ma, "Lasarus kumate,

15 e meia Anau e hihia e mee Anau se noho i te kina raa, tena Anau e hihai ma kootou kikkite kilavaa kootou te hakattina. Taatou ki oo no mmata aia."

16 Tena Tomas e hui ma te Kokoa raa ku meake na disaipol laatou raa, "Taatou hakaatoa ki oo ma te Rabai raa ki mmate taatou ma Tama raa!"

Jisas ko te Ora muri ia ma te Ora e ora tahi

17 Te saaia Jisas ni tae i Betani raa, tena Aia ku rono pera ma Lasarus ku oti te tanu e haa na aho ku llaka raa.

18 Betani e rua na mael se mmao hoki i taha ma Jerusalem,

19 tena tammaki na tama i Judia ni oo ake no mmata Marta laaua ma Meri ma ki hakatatarahia tokorua raa i te mate Lasarus raa.

20 Te saaia Marta ni rono ma Jisas ku tae ake, tena aia ki haere no mmata Tama raa, e meia Meri e noho koi i hare.

21 Kito Marta ki meake Jisas ma, "Te Ariki, peeraa koi Akoe ki noho i te kina nei, te kave anau raa se lavaa te mate!

22 Emeia anau e iroa pera ma TeAtua e me ki kou atu Akoe hea Akoe e kainno ake Aia raa."

23 Kito Jisas ki meake, "Te kave akoe raa e me ki ora muri."

24 Tena Marta ki meake, "Anau e iroa pera ma aia e me ki ora muri i te aho hakaoti raa."

25 Kito Jisas ki meake Marta, "Anau ko te ora muri ia ma te ora e ora tahi. Na tama e hakattina Anau raa e me ki ora, niaina laatou ku mmate;

26 tena na tama hakaatoa e ora tera e hakattina Anau raa se lavaa te mmate. Akoe e hakattina te tattara nei?"

27 Tena Marta ki meake, "Hakamaoni roo, Te Ariki! Anau e hakattina pera ma Akoe ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua tera ni hamai i te maarama nei raa."

Jisas ku tani te aroha

28 Marta etattara ake nooti, tena aia kivaakai i hare no kanna hemuu ake Meri te taina aia raa. Tena Marta ki meake Meri ma, "Te Rabai raa ku tae mai, tena Aia e vahiri akoe."

29 Te saaia Meri ni rono na tattara nei, aia ku mahike no haere hakavave no mmata Jisas.

30 (Jisas se ki tae roo i roto te matakaina, e meia Aia e noho koi i te kina Marta ni ttiri Aia raa.)

31 Na tama ennoho i hare ma Meri no hakatatarahia te tama raa ku tauttari Meri te saaia laatou nikkite aia ni mahike i aruna no haere hakavave i aho raa. Na tama raa e kkahu ma Meri ku haere i te kava no tanitani.

³² Meri ku tae i te kina Jisas e noho raa, tena te saaita koi aia ni kite Jisas, aia ku hina atu i mua na vae Jisas. Tena Meri ki meake, "TeAriki, peeraa Akoe ki noho i te kina nei, te kave anau raa selavaa te mate!"

³³ Jisas e kite Meri e tani, tena ki kite hoki na tama e ttuu vaa raa e tanittani laatou ma Meri, tena te aroha Aia raa ku haere ake roo.

³⁴ Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, "Kootou e tanu Lasarus i hee?"

Tena na tama raa ki meake, "TeAriki, Hamai no mmata."

³⁵ Jisas ku tani.

³⁶ Na tama raa ku tattara ma, "Kira ake, Jisas e aroha mahi roo Lasarus!"

³⁷ Emeia alaa tama e tattara ma, "Tama raa e mee na tama karemata sseni raa no kkite, kaa seai? Kaa Aia selavaa peehee te mee Lasarus ki se mate?"

Jisas e hakaora Lasarus no ora

³⁸ Te aroha Jisas raa ku haere ake hakaraoi, tena Aia ki haere i te taruma. Tetaruma raa he rua e tuu te vahi te mouna, tena te hatu raa e ppui te totoka te taruma raa.

³⁹ Tena Jisas ki meake, "Hakatupe te hatu raa i taha!"

Tena Marta te kave Lasarus raa ki meake, "TeAriki, te kina nei e me ki purau roo. Tama naa e tanu e haa na aho kullaka raa!"

⁴⁰ Kito Jisas ki meake Marta, "Anau ni mee raa se meatu ma akoe e me ki kite na mahi hai mmahi TeAtua raa kame akoe e hakattina?"

⁴¹ Kito na tama raa ki hakatupe te hatu raa i taha. Tena Jisas kikkira iaruna no meake, "Tamana, Anau e hakammaha Akoe e mee Akoe e hakarono Anau.

⁴² Anau eiroa pera ma Akoe e hakarono Anau na vahao roo hakaatoa, e mea Anau e tattara peenei ki mee na tama e ttuu i te kina nei raa ki hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau."

⁴³ Jisas elotu ake peenei no oti, tena Aia ki kanna ake hakamaroa roo ma, "Lazarus, hamai i aho!" ⁴⁴ Kito Lasarus ki hamai i aho, e mea na paamaro na tama raa ni mmuni na rima ia ma na vae aia raa e mmau koi, hakapaa ma te paamaro e uhi na karemata aia raa. Tena Jisas ki meake na tama raa, "Vvete na paamaro raa i taha ma te tama raa, tena ku tiaki aia ki haere."

Natama hakamattua na Jiura e tattara no tonu ki taa Jisas ki mate

(Matiu 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Tammaki na tama ni oo ake no mmata Meri raa e kkite hea Jisas nippena raa, tena na tama raa ku hakattina ia Jisas.

⁴⁶ Emeia e isi na tama e vakkai no meake na Farisi raa hea Jisas ni ppena raa.

⁴⁷ Kito na Farisi raa laatou ma na maatua hakananniu raa ku kkutu ma na tama hakamattua na Jiu raa no tattara ma, "Hea taatou e me kippena? Kira ake na mirakol hakaatoa te Tama nei ni ppena raa!

⁴⁸ Kame taatou e tiaki Tama nei kitauhano no ppena na mee nei, tena na tama hakaatoa e me ki hakattina Tama nei, tena na tama hakamattua i Rom raa e me ki oo mai no seu te Hare Tapu ia ma te henua taatou nei!"

⁴⁹ He tama hokotahi na tama raa, te inoa aia raa ko Kaiafas, tena aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa. Tama raa e meake ma, "Kootou ni vvare hakaatoa!

⁵⁰ Kootou se isi na hakataakoto pera ma e tauareka kootou te tiaki he tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa, ki se lavaa na tama te henua raa te taaia ria no mmate hakaatoa?"

⁵¹ Te hakamaoni, Kaiafas se tattara peenei i te hakataakoto koi aia; e meia e mee aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa, tena aia ki tattara ake pera ma Jisas e me ki mate ma na Jiu hakaatoa,

⁵² ia se mee ma na Jiu raa koi, e meia ki hak kutu mai hakaatoa na tama TeAtua tera ennoho maseu raa ki mee pera ma he kanohenua hokotahi.

⁵³ Kaamata te aho naa, na tama hakamattua na Jiu raa ku penapena na hakataakoto ma ki taa Jisas ki mate.

⁵⁴ Tena Jisas ku se hahaere kikkite na tama i Judia raa, e meia Aia e haere i te kina e tuu taapiri te kina e tuu mahoa i te matakaina e hui ma ko Efraim raa, tena Aia ki nnoho ma na disaipol Aia raa i te kina raa.

⁵⁵ Te saaita te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena tammaki na tama ku tiaki na matakaina laatou raa no oo i Jerusalem ki mee na ora laatou raa ki matahua i mua na maihu TeAtua.

⁵⁶ Na tama raa ku sesee Jisas, tena te saaita laatou ni kkutu hakaatoa i roto te Hare Tapu raa, na tama raa ku vahihhiri hokolaatou ma, "Kootou e mannatu maea? Tama naa kame se lavaa te hamai te Kai nei!"

⁵⁷ Na maatua hakananniu raa laatou ma na Farisi raa e kouake te tattara ma kame he tama e iroa te kina Jisas e noho raa, tena te tama naa ku haere ake no meake laatou ki oo laatou no hakapiki Tama raa.

12

*Te hine e amuhi Jisas i Betani
(Matiu 26.6-13; Mak 14.3-9)*

¹ Ia e ono na aho i mua te Kai te Pasova raa, Jisas ku vaakai i Betani i te hare Lasarus, te tama Aia ni hakaora raa.

² Na tama raa e tanattana na kai kikai Jisas i te hare raa, kito Marta e parepare ake na kai raa, tena Lasarus e noho hoki i te tebol raa ma Jisas.

³ Tena Meri kutoo telloomanoni esuimmaha tera e hakaaru ma tenad* raa, tena kinnini tellooraa iaruna natapuvae Jisas raa, tena kihakapakupaku ma terouru aia raa. Te manoni tellooraa kutaakai vaa roto te hare raa hakaatoa.

⁴ Judas Iskariot, he disaipol hoki Jisas, ia te tama e me ki oti ku hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa ku meake ma,

⁵ “Aiea telloor nei se kou ake alaa tama ki tau i e toru huitarau na sileni†, tena na sileni naa ku mee ki tokonaki na tama hakaalloha raea?”

⁶ Judas e tattara peenei se mee ma aia e maanatu na tama hakaalloha raa, e meia e mee aia he tama kairarao. Judas e hahae ma te muri kopu na sileni, tena aia e kairarao hoki na sileni raa.

⁷ Emeia Jisas e meake ma, “Tiaki te hine naa! Te hine naa e tataohi roo tellooraa kitannattana te aho Anau e me kitanu raa.

⁸ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi ma kootou, e meia Anau se lavaa te noho tahi ma kootou.”

Te kanohenua raa e hihhai ki kkite Lasarus

⁹ Tammaki na Jiu kullono ma Jisas kutae i Betani, tena laatou kioo itematakainaraa, ia laatou seoo koi e mee Jisas e noho itekina raa, e meia laatou eoo e mee laatou e hihai hoki ki kkite Lasarus, te tama ni mate raa, tena Jisas ki hakaora aia no ora raa.

¹⁰ Kito na maatua hakananniu raa ki tattara ma ki taa hoki Lasarus ki mate,

¹¹ maitaname tetattara te ora muri Lasarus raa e mee na Jiu raa no se hakattina laatou, tena ki hakattina koi iaa Jisas.

Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he tuku

(Matiu 21.1–11; Mak 11.1–11; Luk 19.28–40)

¹² Te aho taiao raa, na tama ni oo ake i te Kai te Pasova raa kullono ma Jisas ku haere ake i Jerusalem.

¹³ Kito na tama raa ki tuutuu na raraa na laakau raa, tena ki oo ake ma ki ttiri Jisas; na tama raa e haere vavaa ma, “Hakammaha TeAtua!

TeAtua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa TeAriki raa!
TeAtua e hakatapu te Tuku Israel!”

* 12:3 12.3 teenei helaakau e homo i na mouna i roto North India; na patiaaka ma te tinotama te laakau raa e manoni roo † 12:5 12.5 teenei ko te kooina te sui te tama i roto te hetau hakaatoa

¹⁴ Jisas e kite te donki, tena kikake iaruna te manuraa notere, essau pera ma hea emmau iroto te Launiu Tapu ma,

¹⁵ “Te matakaina e rahi Saion, auu se mattaku!

Teenei te Tuku kootou nei ku hamai, ia e tere atu i aruna te donki.”

¹⁶ Na disaipolraa se illoa te mee nei i te kaamata; e meia te saaita Jisas ni ora muri ma na mahi hai mmahira, tena laatou kumannatu na tattara emmau iroto te Launiu Tapu tera e tattara i te vahi Jisasraa, tena laatou seppena hoki te mee nei ma ki hakammaha Tama ra.

¹⁷ Te kanohenua ni ttuu i te kina ra ma Jisas te saaita Aia ni kanna ake Lasarus ki hamai i aho ma te taruma ra, tena ki hakaora tama ra ku tattara ake hea ni kapihi ake ra.

¹⁸ Tera hea te kanohenua ra e oo ma kittiri laatou ma Jisas, maitaname laatou ellono ma teeraa ko Jisas eppena te mirakol ra.

¹⁹ Kito na Farisira ki tattara hokolaatou ma, “Kootou e kite, taatou ku sei i na meeroo hakaatoa! Kira ake, te maarama nei hakaatoa ku tauttari Tama ra!”

Na tama i Gikraa ku sesee Jisas

²⁰ Eisi na Grik hoki iroto na tama e oo i Jerusalem ma ki lotu te saaita te Kai ra.

²¹ Na tama ra e oo iaa Filip ra (teenei he tama i Betsaida iroto Galili) no meake, “Tama hakamaatua, maatou e hihhai ki k kite Jisas.”

²² Kito Filip ki haere no meake Andru, tena tokorua ra ki oo no meake Jisas.

²³ Tena Jisas ki meake tokorua ra, “Te saaita te Tamariki te Tama nei e me ki too na mahi hai mmahira ku tae mai.

²⁴ Anau e tattara atu te hakamaoni: te hua te wit ra e me ki selavaa tetammaki na kai kame aia setteiho iaruna te kerekere ra no mate. Kame te hua ra e mate, tena na hua aia e hua ra e me ki tammaki roo.

²⁵ Na tama e hakasessere na ora laatou ra e me killano itaha ma te ora hakamaonira, tena na tama se mannako na ora laatou i te maarama neira e me ki too te ora e ora tahi.

²⁶ Te tama e hihai ki hehekau ma Anau ra ki tautari Anau, ki lavaa na tama hehekau Anau ra te nnoho ma Anau i te kina Anau e noho ra. Tena te Tamana Anau ra e me ki hakammaha na tama e hehekau ma Anau ra.

Jisas e tattara i te mate Aia

²⁷ “Te saaita nei Anau kutipua ina haeoro iroto Anau. Kaa hea Anau e me ki meake? Eaa, Anau ki meake ma, ‘Tamana, Auu setiaki te saaita ra ki tae mai?’ Emeia, kaa teenaa kaa hea Anau e hamainaa. Anau e hamai ki hakalono lihu te saaita naa.

²⁸ Tamana, kou mai na mahi hai mmahira i te inoa Akoe!”

Tena te reo raa ki tattara iho i te vaelani ma, "Anau ku oti te kou atu na mahi hai mmahi i te inoa Anau, tena Anau e me ki kou atu hakaraoi na mahi naa."

²⁹ Te kanohenua e ttuu i te kina raa e llono te reo raa, tena alaa tama ki tattara ma teeraa he hatturi, ia alaa tama e mee ma, "Teeraa he ensel e tattara ake Tama raa!"

³⁰ Emeia Jisas e tattara ake na tama raa ma, "Te reo raa se tattara iho ma ki rono Anau, e meia ki llono kootou.

³¹ Te saaia nei ko te saaia e me ki hakatonutonu te maarama nei; te saaia nei te tama hakamatua i te maarama nei raa e me ki hakattuu ria itaha ma te kakkake aia raa.

³² Te saaia Anau e me kissauria iaruna no haere itaha ma te maarama nei raa, Anau e me ki hakattaki mai na tama hakaatoa i te maarama nei raa ki haere Anau."

³³ Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te mate ia ma na hakalono llihu Aia.

³⁴ Kito te kanohenua raa ki meake, "Na tuaa taatou raa e tattara mai ma te Mesaia raa e me ki noho tahi roo. Kaa Akoe e tattara peehee ma te Tamariki te Tama nei e me kissauria iaruna? Tena kaa koai te Tamariki te Tama nei naa?"

³⁵ Kito Jisas ki meake, "Te Maahina raa e me ki noho ma kootou paa saaia koi. Kootou ki hahaaere te saaia te Maahina raa e noho ma kootou, ki se lavaa te pouri raa te haere atu no uhi kootou; maitaname te tama e hahaaere i roto te pouri raa se iroa te kina aia e haere raa.

³⁶ Hakattina i te Maahina raa, te saaia te Maahina raa e noho ma kootou, tena kootou e me ki mee pera ma ni tama te maahina."

Na Jiu raa se hakattina

Jisas e tattara ake na tattara nei no oti, tena Aia ki haere no mmuni i taha ma na tama raa.

³⁷ Niaina roo ma Jisas e ppena na mirakol nei imua na karemata na tama raa, e meia na tama raa se hakattina koi ia Jisas,

³⁸ tena hea profet Aisaia ni tattara raa ku huri mai no hakamaoni ma:

"Te Ariki, koai te tama e hakattina na tattara maatou e tattara ake raa?

Te Ariki e huri ake na mahi Aia raa aii?"

³⁹ Tena na tama raa se lavaa te hakattina e mee Aisaia e tattara hoki ma:

⁴⁰ "Te Atua e mee na karemata na tama raa no sseni, tena ki ppui na hakataakoto na tama raa, ki se lavaa na karemata na tama raa te kkite, tena na kapuroro na tama raa se lavaa te illoa, tena Te Atua e mee ma na tama raa se lavaa te oo ake Aia, ma ki tokonaki Tama raa na tama raa."

⁴¹ Aisaia e tattara peenei, maitaname aia ekite na mahi haimmahi Jisas; tera hea aia e tattara i te vahi Tamarāa.

⁴² Niaina ma e tammaki na tama hakamattua na Jiurāa e hakattina iaa Jisas, e meaia laatou se hihhai ki tattara ma killono na tama e mee laatou e mattaku na Farisirāa; ma ka oti na tamāraa ku hakatuu laatou i taha ma te hare lotu.

⁴³ Na Farisirāa emannatu ma na tama kihakammaha koi laatou, tena laatou semannatu hoki ma TeAtua ki hakammaha laatou.

Na tattara hakatonutonu Jisas

⁴⁴ Jisas e tattara ake hakamaroa ma, “Te tama e hakatina Anaurāa se mee ma e hakatina koi Anau, e meaia aia e hakatina hoki te Tama e kauna ria mai Anaurāa.

⁴⁵ Ia te tama ekite Anaurāa ekite hoki te Tama e kauna ria mai Anaurāa.

⁴⁶ Anau ehamai iroto te maarama nei pera ma he maahina, kiselavaa na tama hakaatoa e hakattina Anaurāa te nnoho koi iroto te pourirāa.

⁴⁷ Kame he tama e rono na tattara Anaurāa no se tautari; Anau selavaa te hakatonutonu te tamānaa. Anau se hamai ki hakatonutonu te maarama nei, e meaia Anau ehamai ki tokonaki te maarama nei.

⁴⁸ Na tama se hihhai Anau, ia se hihhai hoki kitoo na tattara Anaurāa e isi te Tama hokotahi e me kihakatonutonu laatou. Na tattara Anau e tattarāraa ko na tattara tera e me kihakatonutonu laatou i te aho hakaotirāa!

⁴⁹ Te tattara nei e hakamaoni, maitaname Anau se tattara i na mahi Anau Hokonnau, e meaia te Tamāna ni kauna ria mai Anaurāa e tattara mai hea Anau e me ki tattara atu rāa.

⁵⁰ Tena Anau e iroa pera ma na tattara Aiarāa e kou mai te ora e ora tahi. Tena na tattara Anau e tattara rāa, ni tattara Tamāna e tattara mai Anau ki tattara atu.”

13

Jisas e huhui na tapuvae na disaipol Aia

¹ Teenāa ko te aho i mua te Kai te Pasovāraa. Jisas e iroa pera ma te saaita Aia ku mee ki tiaki te maarama nei no vaakai te Tamānāraa ku tae mai. Aia na vahao hakaatoa elaoi na tama iroto te maarama nei tera e mee pera ma ni tamāroo Aiarāa, tena Aia elaoi na tamāraa haere no tae roo te hakaoti.

² Jisas ma na disaipol Aiarāa e nnoho ma ki kkai te hiahi. E meaia Satan ku oti te kouake te hakataakoto iaa Judas Iskariot, te tama Saimon rāa ma ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua rāa.

³ Jisas e iroa pera ma te Tamana e kou ake na mahi hakaatoa Aia, tena Aia e iroa pera ma Aia e hamai i TeAtua, tena e me ki vaakai i TeAtua.

⁴ Kito Jisas kimahike itaha ma tetebolraa noui te kaukahu Aia raa, tena kinnoa temuri maro raa areha na paoro Aia.

⁵ Kito Aia kinnini navairaa iroto tepaa kumete, tena kikaamata no huhui na tapuvae na disaipolraa, tena Aia ki hakapakupaku na tapuvae na tama raa ma temuri maro Aia e nnoa areha na paoro Aia raa.

⁶ Jisas e haere huhui na tapuvae na tama raa no tae ake Saimon Pita, tena Saimon Pita ki meake, "TeAriki, Akoe e me ki huhui na tapuvae anau?"

⁷ Tena Jisas ki meake Pita, "Te saaita nei akoe se iroa hea Anau e ppena nei, e mea i muri akoe e me ki iroa."

⁸ Kito Pita ki meake, "Akoe selavaa roo te huhui na tapuvae anau he saaita!"

Tena Jisas ki meake, "Kame Anau se huhui na tapuvae akoe naa, tena akoe selavaa te mee pera ma he disaipol Anau."

⁹ Kito Saimon Pita ki meake, "TeAriki, kame peenaa Akoe selavaa te huhui koi na tapuvae anau nei! Huhui hoki na rima ia ma te pohouru anau raa."

¹⁰ Tena Jisas ki meake, "Na tama e koukou hakaatoa raa ku matahua roo, tena laatou ku setau hoki te koukkou, e mea na tapuvae laatou raa ekkere koi. Kootou hakaatoa e matahua, e mea he tama hokotahi se matahua."

¹¹ (Jisas ko na iroa roo avare tetama e me ki hakari ake Aia i na tama hakamattua raa; tera hea Aia etattara ma, "Kootou hakaatoa e matahua, e mea he tama hokotahi koi se matahua.")

¹² Jisas e huhui na tapuvae na disaipolraa no oti, tena Aia ki uru hakaraoi te kaukahu Aia raa, tena ki vaakai no noho te kina Aia ni noho raa. Kito Aia ki meake, "Kootou e illoa hea Anau e ppena i kootou te saaita nei?"

¹³ Kootou e kakanna Anau Rabai ia ma TeAriki, tena e tonu kootou te ppena peenaa, maitaname teenei Anau nei.

¹⁴ Anau TeAriki ia ma te Rabai kootou nei e huhui vahao nei koi na tapuvae kootou raa. Tena kootou hoki ki huhui na tapuvae kootou hokkootou.

¹⁵ Anau ehuriatu hea kootou e me kippena raa, tena kootou e me kippena hea Anau nippena i kootou te saaita nei raa.

¹⁶ Anau etattara atu te hakamaoni: tetama hehekau raa se hakamaatua i aruna tetama hakamaatua aia raa, tena na tama ekavekave na tattara raa se hakamattua i aruna tetama e kauna laatou raa.

17 Teenei kootou ku illoa te hakamaoni nei te saaita nei, tena kootou e me ki hihhiaroo kame kootou etauttari na mee nei.

18 "Anau se tattara kootou hakaatoa; Anau e iroa na tama Anau e hirihiri raa. Emeia na tattara i roto te Launiu Tapu nei e me ki hakamaoni,

'Tetama e kaikkai hakapaa maaua nakai anau raa e me ki huri no hao anau.'

19 Anau e tattara atu na mee nei i mua na mee nei e kapihi atu, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me ki hakattina pera ma, 'Anau ko Nau koi'.

20 Anau e tattara atu te hakamaoni; koai tetama etoo hakaraoi tetama Anau e kauna raa etoo hakaraoi hoki Anau, tena koai etoo hakaraoi Anau etoo hakaraoi hoki te Tama e kauna ria mai Anau raa."

*Judas e me ki hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa
(Matiu 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)*

21 Jisas e tattara ake peenei no oti, tena Aia ku tipuaina hao roo, kito Aia ki meake tahi koi na tama raa ma, "Anau e meatu te hakamaoni: he tama kootou e me ki hakari ake Anau i na tama hakamattua raa."

22 Tena na disaipol raa ku oho no kirakira huri hokolaatou ma Jisas e tattara aii.

23 Tena he disaipol hokotahi, te tama Jisas e hihai mahi raa, e noho taapiri ake Jisas.

24 Kito Saimon Pita ki auna ake te tama raa, tena ki meake, "Vahiri atu Tama raa ma Aia e tattara aii."

25 Kito te disaipol raa ki hakapare atu te vahi Jisas raa no vahiri ake ma, "Te Ariki, koai te tama naa?"

26 Tena Jisas ki meake, "Anau e me ki ttoki ni haraoa i roto te hakamomoa raa, tena ku kou ake te tama naa; teenaa ko te tama Anau e tattara." Kito Jisas ki too te muri haraoa raa no ttoki te hakamomoa raa, tena ki kou ake Judas, te tama Saimon Iskariot raa.

27 Te saaita koi Judas ni too te haraoa raa, Satan ku tau i roto aia. Kito Jisas ki meake tama raa, "Akoe ki vave ma hea akoe e me ki ppena raa!"

28 Iaa se hai tama na disaipol raa e illoa ma Jisas e meake peeraa iaa Judas raea.

29 E mee Judas ko te tama e rorohi te muri kopu na sileni raa, tena e isi na disaipol e mannatu ma Jisas e meake Judas ki haere no sui hea laatou e hihhai ki mee te kai raa, ia seaina kukouake nimee ma na tama hakaalloha raa.

30 Judas etoo te haraoa raa, tena ki haere iaho te saaita naa koi. Te mee raa ku poo.

Te tuua vahao nei

³¹ Judas ku oti te haere, tena Jisas ki meake, “Te saaita nei kootou e me kikkite na mahi hai mmahi te Tamariki te Tama nei; te saaita nei Aia e me ki huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa i roto Aia.

³² Tena kame Aia e huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa i roto Aia, TeAtua e me ki huri ake hoki na mahi te Tamariki te Tama nei i roto Aia, tena Aia e me kippena koi peenei te vahao hokotahi nei.

³³ Aku tamalliki, Anau selavaa te nnoho ma kootou saaita roroa hoki. Kootou e me ki sesee Anau; e mea Anau e meatu kootou te saaita nei hea Anau ni meake na tama hakamattua na Jiu raa ma, ‘Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haere raa.’

³⁴ Tena te saaita nei Anau e me ki kou atu te tuaa vahao nei: laoi te tama ma te tama. Tena kootou kilaoi te tama ma te tama e ssau pera ma Anau e laoi kootou.

³⁵ Kame kootou elaoi te tama ma te tama, tena na tama hakaatoa e me ki illoa pera ma kootou ni disaipol Anau.”

Pita e kore e toru na vahao ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.31–35; Mak 14.27–31; Luk 22.31–34)

³⁶ Kito Saimon Pita ki vahiri ake Jisas, “TeAriki, Akoe e me ki haere i hee?”

Tena Jisas ki meake, “Akoe selavaa te tautari mai Anau te saaita nei, e mea i muri akoe e me ki tautari mai Anau.”

³⁷ Kito Pita ki meake, “TeAriki, aiea anau selavaa te tautari Akoe te saaita nei naea? Anau e tanattana ki mate ma Akoe!”

³⁸ Tena Jisas ki meake, “Akoe e tanattana hakamaoni ki mate ma Anau? Anau e meatu te hakamaoni: imua te manu taneraa e tani te poonei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.”

14

Jisas ko te mateara e haere te Tamana

¹ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ki se tipuaina no mamannatu tammaki. Kootou ki hakattina TeAtua, tena ku hakattina hoki Anau.

² E tammaki roo na rum i roto te hare te Tamana Anau raa, tena Anau e me ki haere no tanattana nikina ma kootou. Anau selavaa tetattara atu peenei kame te mee nei se hakamaoni.

³ Imuri Anau ku oti te haere no tanattana na kina kootou raa, tena Anau e me ki vaakai mai no too kootou ki oo taatou; ki nnoho kootou ma Anau i te kina Anau e noho raa.

⁴ Kootou e illoa te mateara e haere i te kina tera Anau e haere raa?”

⁵ Kito Tomas ki meake Jisas, “TeAriki, maatou se illoa te kina Akoe e haere naa; kaa maatou e me ki illoa peehee te mateara e haere no tae i te kina naa?”

6 Tena Jisas kimeake Tomas, "Anau ko te Mateara, te Hakamaoni ia ma te Ora; Anau ko te mateara, tena se hai mateara peeraa hoki te tama e lavaa te tae Tamana.

7 Teenei kootou ku illoa Anau te saaita nei, tena kootou e me ki illoa hoki te Tamana, tena kaamata te saaita nei kootou ku illoa Tama raa, ia kootou ku oti te kkite Tama raa."

8 Kito Filip ki meake Jisas, "Te Ariki, huri mai te Tamana ki kkite maatou; teenaa koi hea maatou e hihhai."

9 Tena Jisas kimeake, "Filip, Anau ennoho ma kootou taku saaita eroroa roo, tena kootou seki illoa roo Anau? Na tama e kkite Anau raa e kkite Tamana. Tena, kaa kootou e mee mai ma, 'Huri mai Tamana naea'?"

10 Filip, akoe se hakatina pera ma Anau ennoho iroto Tamana, tena Tamana ennoho iroto Anau?" Tena Jisas kimeake na disaipol Aia raa ma, "Na tattara Anau etattara atu kootouraa sei ma nitattara koi Anau. Te Tamana ennoho tahi iroto Anauraa eppena hea Aia e maanatu ki ppena raa.

11 Kootou ki hakattina Anau te saaita Anau e meatu pera ma Anau ennoho iroto Tamana, tena Tamana ennoho iroto Anau. Kaa sei kootou ku hakattina e mee kootou e kkite na mee e llahi Anau ni ppena raa.

12 Anau e tattara atu te hakamaoni: na tama e hakattina Anauraa e me ki ppena na mee Anau ni ppena raa. Hakamaoni, na tama naa e me ki ppena na mee e llahi roo, maitaname Anau e me ki vaakai no nnoho Maaua ma Tamana.

13 Tena Anau e me ki ppena he mee peehee kootou e kainno mai i te inoa Anau, ki kkite na tama hakaatoa na mahi hai mmahi Te Atua tera te Tamariki Aia raa e isi.

14 Kame kootou e kainno mai ni mee peehee i te inoa Anau, tena Anau e me ki ppena hea kootou e kainno mai raa.

Jisas e mee ma Te Anana Tapu e me ki hamai

15 "Kame kootou elaoi Anau, kootou e me ki tauttari na tuua Anau raa.

16 Anau e me ki kainno ake te Tamana Anau raa, tena Aia e me ki kou atu teeraa Tokonaki, te Tama naa e me ki nnoho tahi roo ma kootou.

17 Te Tama naa ko Te Anana Tapu tera e me ki hakari atu te hakamaoni Te Atua raa. Te maarama nei se lavaa te too Tama raa, e mee te maarama nei se lavaa te kkite, ia te illoa Tama raa. Emeia kootou e illoa Tama raa, maitaname Aia e noho ma kootou, ia e noho hoki i roto kootou.

18 "Te saaita Anau e haere raa, Anau se lavaa te tiaki kootou ki nnoho hokkootou; Anau e me ki vaakai mai kootou.

19 Seroroa te maarama nei ku se lavaa te kkite Anau, e meia kootou e me ki kkite Anau; e mee Anau e ora, tena kootou hoki e me ki ora.

20 Te saaita te aho naa e tteiho mai raa, kootou e me ki illoa pera ma Anau e noho i roto Tamana, tena kootou e nnoho i roto Anau, e ssau pera ma Anau e noho i roto kootou.

21 “Na tama e hakallono na tuua Anau raa, tena ki tauttari na tuua raa ko na tama elaoi Anau. Te Tamana Anau raa e me kilaoi na tama tera elaoi Anau raa; Anau hoki e me kilaoi na tama raa, tena ku huri ake Anau Hokonnau i na tama raa.”

22 Tena Judas (seai ma ko Judas Iskariot) kimeake, “Te Ariki, Akoe e me ki huri mai Akoe Hokkoe i maatou, kaa na tama i te maarama nei raa e me ki seai?”

23 Kito Jisas ki meake te tama raa, “Te tama e laoi Anau raa e me ki tauttari na akoako Anau. Te Tamana Anau raa e me kilaoi aia, tena Anau ma te Tamana Anau raa e me ki oo mai no nnoho ma te tama naa.

24 Te tama selaoi Anau raa selavaa te tautari na akoako Anau. Tena na akoako kootou nillono raa seai ma ni akoako Anau, e mea na akoako raa e oo mai Tamana, te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

25 “Anau kuoti te tattara atu na mee nei te saaita Anau ni nnoho ma kootou raa.

26 Te Anana Tapu, te Tokonaki kootou tera te Tamana e kauna ria atu kootou i te inoa Anau raa e me ki akoako atu kootou na mee roo hakaatoa, tena ku mee kootou ki mannatu na mee roo hakaatoa Anau ni tattara atu raa.

27 “Te noholaoi nei ko te mee Anau e tiaki ki nnoho ma kootou; te nei he noho laoi Anau tera Anau e kou atu kootou. Anau se kou atu pera ma na tiputipu te maarama nei kame e kou atu na mee raa. Auu se tipuaina no mamannatu tamaki; ia auu se mattaku.

28 Kootou ellono Anau e tattara atu kootou, ‘Anau e me ki haere, e mea Anau e me kivaakamai kootou.’ Kame kootou elaoi Anau, tena kootou e me ki hihhia, mai-taname Anau e me ki haere te Tamana Anau raa, e mee Aia e hakanaaniu i aruna Anau.

29 Anau e tattara atu kootou na mee nei vahao nei i mua na mee nei e me ki kapihi atu raa, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me ki hakattina.

30 Anau selavaa te tattara ma kootou kiroroa hoki, mai-taname te tama hakamaatua te maarama nei raa ku hamai. Tama raa se isi na mahi aia i aruna Anau,

31 e mea te maarama nei e tau te illoa pera ma Anau elaoi te Tamana; tera hea Anau e ppena na mee hakaatoa Aia e mee mai Anau kippena raa.

“Oo mai, taatou ki oo i taha ma te kina nei.

15

Jisas ko te laakau vain hakamaoni

1 “Anau ko telaakau vain hakamaoni, tena te Tamana Anauraa ko te Tama te paupakuraa. 2 Tamaraa e me kittuu itaha nararaa Anau tera sehhuu na huaraa, tena ku verevere hakaraoi nararaa tera ehhuu na huaraa kia teea kihhuu tammaki na hua.

3 Kootou kuoti te matahua e mee na akoako Anau nikou atu kootouraa.

4 Hukui tahi ma Anau, tena Anau e me ki hukui tahi ma kootou. Teraraa hokoia selavaa te hua na hua, teraraa raa e me kihua koi kame aia emmau ma telaakau vain raa. Tena kootou hoki selavaa te hhuu na hua kame kootou se hukui ma Anau.

5 “Anau ko telaakau vain, tena kootou ko nararaa. Natama tera ehukui ma Anau, tena Anau ehukui ma laatou raa e me kihhuu tammaki na hua; maitaname kootou selavaa te ppena ni mee kame Anau seai.

6 Tetama se hukui ma Anauraa e me kipeesia ria pera ma he raraa ki moe no pakupaku; na raraa peenei raa e me ki hakuturia no lletu i roto te ahi ki vvella raa.

7 Kame kootou ehukui ma Anau, tena nauata Anauraa e mmoe i roto kootou, tena kootou elavaa te kainno mai ni mee peehee kootou ehiihai, tena kootou e me kitoo na mee naa.

8 Na hua kootou ehhuu raa ehuri ake na mahi hai mmahi te Tamana Anauraa; tera hea kootou e mee pera ma ni disaipol Anau.

9 “Anau elaoi kootou pera ma te Tamana elaoi Anau; hukui tahi ma Anau kilaoi Anau kootou.

10 Kame kootou e tauttari na tattara Anau raa, tena kootou e me kinnoho i roto telaoi Anau raa, e ssau pera ma Anau e tautari na tattara te Tamana Anauraa, tena Anau enoho i roto telaoi Aia.

11 “Anau e tattara atu na meenei ma ki moe te hihia Anauraa i roto kootou, tena kootou e me kihihia hakamaoni.

12 Te tuua Anau raa e mee peenei: laoi te tama ma te tama, e ssau pera ma Anau elaoi kootou raa.

13 Te laoi e rahi roo te tama elavaa te isi ki tokonaki na soa aia raa ko te ora aia.

14 Tena kootou e me ki mee pera ma ni soa Anau kame kootou e ppena hea Anau ni tattara atu raa.

15 Anau kuselavaa hoki te kanna kootou pera ma nitama hehekau, maitaname na tama hehekau raa se illoa hea te tama hakamaatua laatou raa ehiihai. Emeia Anau e kanna kootou pera ma ni soa Anau, maitaname Anau ku oti te tattara atu na mee hakaatoa Anau e rono te Tamana Anauraa e tattara mai.

16 Kootou se hirihiri Anau; Anau ni hirihiri kootou, tena ki tini kootou kioo no hhuu tammaki na hua, na hua tera

e me kimmoe tahiraa. Tena te Tamana e me kikou atu kootou niaa kootou e kainno ake Aia i te inoa Anau.

¹⁷ Teenei te tuaa Anau e meatu kootou: laoi te tama ma te tama.

Te kirilloto na tama te maarama nei

¹⁸ “Kame na tama te maarama nei e kirilloto kootou, tena kootou ki mannatu pera ma laatou e kirilloto Anau i mua.

¹⁹ Kame kootou e tauttari na tiputipu te maarama nei raa, tena na tama te maarama nei raa e me kihihairoo kootou pera ma nitamaroo laatou. Emeia Anau ni hirihihi kootou kioo mai itaha ma te maarama nei, tena kootou seai ma nitama te maarama nei; tera hea na tama te maarama nei raa e kirilloto kootou.

²⁰ Mannatu hea Anau nitattara atu kootou raa: ‘Na tama hehekau raa se hakamattua iaruna na tama hakamattua laatou raa.’ Kame na tama raa ekou mai na hakalono llihu Anau, tena na tama raa e me kikou atu hoki na hakalono llihu kootou; kame laatou e hakallono na akoako Anau raa, tena na tama raa e me ki hakallono hoki na akoako kootou raa.

²¹ Emeia na tama raa e me kippena na mee nei hakaatoa i kootou, emee kootou nitama Anau, tena laatou hoki se illoa te Tama nikauna ria mai Anau raa.

²² Na tama raa selavaa te mannatu ma laatou e hai sara, ia peeraa Anau kise hamai no tattara ake na tama raa, peeraa vahao nei na tama raa selavaa te tattara huhu na hai sara laatou raa.

²³ Na tama e kirilloto Anau raa e kirilloto hoki te Tamana Anau raa.

²⁴ Na tama raa selavaa te mannatu ma laatou e hai sara peeraa Anau kise hamai no ppena i mua na karemata laa-tou raa na mee tera se hai tama hoki nippena raa, tena na tama raa ni kkite na mee Anau nippena raa, tena laatou ku kirilloto Anau ma te Tamana Anau raa.

²⁵ Emeia na mee nei e me kikapihi atu ki mee na tattara e mmou i roto na tuaa nei raa ki hakamaoni: ‘Na tama raa e lloto vare koi Anau.’

²⁶ “Te Tokonaki e me ki hamai, teenaa ko Te Anana Tapu tera e hamai i Te Atuaraa, tena Aia e me ki hakari mai te hakamaoni Tamana. Anau e me kikauna ria atu Te Anana Tapu ennoho laua ma Tamana raa, tena Aia e me ki tattara atu kootou i te vahi Anau.

²⁷ Tena kootou hoki e me ki tattara i te vahi Anau, mai-taname kootou ni nnoho ma Anau i te kaamata roo.

16

¹ “Anau ku oti te tattara atu na mee nei, ki selavaa kootou te tiaki na hakattina kootou raa.

² Kootou e me ki hakattuu ria i taha ma na harelotu, tena e isi tesaita koi hamai tera na tama e me kitaa kootou

no mmatera a e me ki mannatu ma laatou eppena hea TeAtua e hihai.

³ Na tama e me kippena na mee nei i kootou, maitanama laatou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa.

⁴ Emeia Anau ku oti te tattara atu kootou, maitanama e isi tesaaita e me kitae atu, tena kootou e me kikkite na tama raa eppena na mee nei, tena kootou e me ki mannatu hea Anau ni tattara atu kootou raa.

Na uata TeAnana Tapu

“Anau nise tattara atu na mee nei i te kaamata roo e mee Anau ennoho ma kootou.

⁵ Emeia tesaaita nei, Anau e me kivaakai i te Tama tera nikaunaria mai Anau raa, e meia se haitama kootou e vahiri mai Anau ma Anau e me ki haere i hee.

⁶ Emeia te nei Anau ku oti te tattara atu kootou nei, tena kootou e me ki alloha roo i roto kootou.

⁷ Emeia Anau e tattara atu te hakamaoni: e me ki tauareka ma kootou kame Anau e haere itaha, maitanama kame Anau se haere itaha, te Tokonakiraa selavaa te hamai. Emeia kame Anau e haere itaha, tena Anau e me kikaunaria mai te Tokonakiraa ki hamai nonnoho ma kootou.

⁸ Tena tesaaita Aia e hamairaa, Aia e me ki huriake na tama hakaatoa te maarama nei raa te hakamaoni pera ma laatou e ssara i te vahi na haisara ia ma hea e tonu ia ma te hakatonutonu TeAtua i na tama raa.

⁹ Na tama raa e ssara i te vahi na haisara, maitanama na tama raa se hakattina i Anau;

¹⁰ na tama raa e ssara i te vahi na mee e tonu, maitanama Anau e me kivaakai i te Tamana Anau raa, tena kootou selavaa hoki te kkite Anau;

¹¹ tena na hakataakoto na tama raa e ssara i te vahi na tama TeAtua e me ki hakatonutonu raa, maitanama TeAtua ku oti te hakatonutonu te tama hakamaatua i te maarama nei raa. *

¹² “Anau e isi tammakiroo na mee ki tattara atu kootou, e meia na mee nei e me ki tammakiroo ma kootou te amo te saaita nei.

¹³ Tena tesaaita TeAnana Tapu raa e hamai raa, Aia e me ki huri atu te hakamaoni TeAtua, tena Aia e me ki hakattaki kootou ki illoa te hakamaoni na mee roo hakaatoa. Tama raa selavaa te tattara i na mahi Aia Hokoia, e meia Tama raa e me ki tattara atu kootou hea Aia e rono raa, tena Aia e me ki tattara atu kootou na mee tera e me ki oo mai i muri raa.

¹⁴ Tama raa e me ki huri atu kootou na mahi haimmahi Anau, maitanama Aia e me ki too hea Anau ni tattara ake Aia raa no tattara atu kootou.

¹⁵ Na mee hakaatoa te Tamana Anau raa e isiraa ni mee Anau; tera hea Anau e tattara atu pera ma TeAnana

* **16:11 16.11** te tama hakamaatua i te maarama nei raa ko Satan

Tapu raa e me ki too hea Anau e tattara ake Aia ki tattara atu kootou raa.

Te alloha ia ma te hihhia

16 “Seroroa kootou e me ki se lavaa te kkite Anau, tena seroroa hoki kootou e me ki kkite Anau.”

17 Tena eisi na disaipol kuvahihhiri hokolaatou ma, “Te hakataakoto te tattara nei raa e mee maea? Tama raa e tattara mai taatou ma seroroa taatou e me ki se kkite Aia, tena seroroa hoki taatou e me ki kkite Aia, tena Aia e tattara hoki ma, ‘Na mee nei e mee raa e mee Anau e me ki haere te Tamana Anau raa.’

18 Te tattara ma ‘se roroa raa’ e mee maea? Taatou se illoa hea Tama raa e tattara mai taatou raa.”

19 Jisas e iroa ma na disaipol raa e mee ma ki vahiri ake Aia, kito Aia ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou, ‘Seroroa kootou e me ki se kkite Anau, tena seroroa hoki kootou e me ki kkite Anau.’ Te nei hea kootou e vahihhiri hokkootou?”

20 Anau e tattara atu te hakamaoni: kootou e me ki alloha notanittani hakamaroaro, e mea na tama te maarama nei raa e me ki hihhia; kootou e me ki alloha, e mea ki oti na alloha naa ku huri no hihhia.

21 Te hine ku taapiri ki mamaoharaa e me ki aroha aia hokoia, maitaname te saaita te hakalono llihu aia raa ku tae ake; e mea te saaita te tamariki raa e hopo raa, te hine raa e me ki ssiri na hakalono llihu aia raa hakaatoa, maitaname aia ku hihia e mee te tamariki raa ku haanau iho i te maarama nei.

22 Te nei hea e nnoho ma kootou te aho nei: kootou e me ki alloha, e mea Anau e me ki kkite kootou hakaraoi, tena kootou e me ki hihhia roo i roto na hatumanava kootou, te nei ko te hihia tera se haitama elavaa te ui itaha ma kootou.

23 “Te saaita te aho naa e taemairaa, kootou e me ki se lavaa te kainno mai Anau ni mee peehee. Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamana e me ki kou atu niaa kootou e kainno ake Aia i te inoa Anau.

24 I mua, kootou se hai tama e kainno ake Te Atua i te inoa Anau niaa kootou e hihhai, ia kainno tena kootou e me ki too ki lavaa kootou te too te hihia hakamaoni.

Na mahi Jisas e raka i aruna na mahi te maarama nei

25 “Anau e tattara atu kootou na mee nei i na tattara huri-huri. E mea e isi te saaita e me ki tae mai, tena Anau se lavaa te tattara atu na tattara hurihuri, e mea Anau e me ki tattara hakamatahua atu kootou i te vahi te Tamana.

26 Te saaita te aho naa e taemairaa, kootou e me ki kainno ake Tama raa na mee i te inoa Anau, tena Anau se tattara atu ma Anau e me ki kainno ake Tama raa ma kootou,

²⁷ maitaname te Tamana Hokoia elaoi kootou. Aia elaoi kootou maitaname kootou elaoi Anau, tena kihakattina pera ma Anau e hamai TeAtua.

²⁸ Anau e hamai Tamana notae mai i te maarama nei. Tena vahao nei Anau eme kitiaki te maarama nei no vaakai muri te Tamana Anau raa."

²⁹ Tena na disaipol Aia raa ki meake Jisas ma, "Te saaita nei Akoe kutattara hakamatahua mai, tena Akoe ku se tattara na tattara hurihuri.

³⁰ Te saaita nei maatou ku illoa pera ma Akoe e iroa roo namee hakaatoa; Akoe e iroa na hakataakoto na tama hakaatoa niaina laatou se vahiri atu Akoe. Te mee nei e mee maatou no hakattina pera ma Akoe e hamai TeAtua."

³¹ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Kootou ku hakattina roo te saaita nei?

³² Eisi te saaita eme kitae mai, tena te saaita naa kutae mai, teenaa ko te saaita kootou hakaatoa eme ki maaseu huri no huro na matakaina kootou raa, tena kutiaki Anau kinoho Hokonnau. Emeia Anau semee ma Anau enoho Hokonnau, maitaname Tamana enoho i roto Anau.

³³ Anau etattara temee nei kilavaa kootou tennoho taravare emee kootou ehukui ma Anau. Na tama te maarama nei raa eme ki mee kootou kihakalono llihu. Emeia kootou ki se mattaku! Anau ku oti te seu na mahi te maarama nei!"

17

Jisas e lotu ki tokonaki na disaipol Aia

¹ Jisas etattara ake na tattara Aia raa nooti, tena Aia kikkira ite vaelani nolotu ma, "Tamana, te saaita Anau eme kihakalono llihu raa kutae mai. Huri ake na mahi hai mmahi te Tamariki Akoe raa, kilavaa te Tamariki Akoe raa te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa.

² Maitaname Akoe e kou mai Anau na mahi kihakamaatua i aruna na tama roo hakaatoa ma kilavaa Anau te kou ake te ora e ora tahi raa i na tama Akoe ni kou mai Anau raa.

³ Tena te hakataakoto te ora e ora tahi raa emee na tama ki illoa Akoe; TeAtua hokotahi tera e hakamaoni raa, ia ki illoa hoki Jisas Krai, te Tama Akoe nikauna ria mai raa.

⁴ Anau ku oti te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa i te maarama nei; Anau ku oti te ppena na uata hakaatoa Akoe ni kou mai Anau kippena raa.

⁵ Tamana! Kou mai na mahi hai mmahi Akoe raa vahao nei Akoe koi noho ma Anau, kou mai na mahi e ssau pera ma na mahi Anau ni isi te saaita Anau ni noho ma Akoe i mua te maarama nei ni tipu ake raa.

⁶ "Anau etattara ake na tama Akoe ni kou mai i roto te maarama nei raa no illoa mai Akoe. Na tama raa ni tama Akoe, tena Akoe e kou mai na tama raa i Anau. Na tama raa e hakalono roo na tattara Akoe raa,

⁷ Tena te saaita nei laatou ku illoa pera ma na mee hakaatoa Akoe ni kou mai Anau raa ni mee e oo mai Akoe.

⁸ Anau e tattara ake no lloa na tama raa na tattara Akoe ni kou mai Anau raa, tena na tama raa ku too na tattara raa; na tama raa e illoa pera ma Anau e hamai Akoe, tena laatou e hakattina hoki pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.

⁹ “Anau e lotu ma na tama raa. Anau se lotu ma na tama te maarama nei hakaatoa, e meia Anau e lotu ma na tama koi Akoe ni kou mai Anau raa, maitanama na tama raa ni tama Akoe.

¹⁰ Na mee hakaatoa Anau e isiraa nimee Akoe, tena na mee hakaatoa Akoe e isi raa ni mee Anau, tena na mee raa e me ki huri ake na mahi Anau.

¹¹ Tena te saaita nei Anau e me ki vaakai atu Akoe; Anau kuse lavaa hoki tenoho iroto te maarama nei, e meia na tama raa e me kinnoho ite maarama nei. Tamana e Tapu! Rorohilaoui na tama raa ina mahi te inoa Akoe, teenaa ko te inoa Akoe nikou mai Anau ma kilavaa na tama raa tennoho pera ma hekanohenua hokotahi, e ssau pera ma Taaua e hokotahi raa.

¹² Te saaita Anau e nnoho ma na tama raa, Anau e rorohi hakaraoui na tama raa ina mahi te inoa Akoe, teenaa ko te inoa Akoe ni kou mai Anau raa. Anau e rorohi hakappuru na tama raa, tena se haitama na tama raa ni lloa, e meia te tama koi e tau te rano raa e me ki rano, ki mee na tattara te Launiu Tapu raa ki hakamaoni.

¹³ Tena te saaita nei, Anau ku haere atu Akoe, tena Anau e tattara na tattara nei i te maarama nei ki lavaa na tama raa te hihhia hakamaoni roo i roto na hatu manavaa laatou.

¹⁴ Anau e kou ake na tattara Akoe raa no lloa na tama raa, tena na tama te maarama nei raa kuse hihhai na tama raa, maitanama na hakataakoto na tama raa se hakanatahi pera ma na hakataakoto na tama te maarama nei raa, e ssau pera ma na hakataakoto Anau raa se hakanatahi ma na hakataakoto na tama te maarama nei raa.

¹⁵ Anau se kainno atu Akoe kitoo na tama raa itaha ma te maarama nei, e meia Anau e kainno atu Akoe ki rorohilaoui na tama raa itaha ma na mahi Satan.

¹⁶ Na tama raa seai ma ni tama te maarama nei, e ssau pera ma Anau seai ma he tama te maarama nei.

¹⁷ Na tattara Akoe raa e hakamaoni, tena Akoe ku hakatapu na ora na tama raa ina mahi na tattara hakamaoni Akoe raa.

¹⁸ Anau e kauna na tama raa ki oo vaa roto te maarama nei, e ssau pera ma Akoe ni kauna ria mai Anau ki hamai i te maarama nei raa.

¹⁹ Tena ku tokonaki na tama raa. Anau e hoki atu te ora Anau raa ki hehekau ma Akoe, ki lavaa na tama raa te hoki atu hoki na ora laatou raa ki hehekau ma Akoe.

²⁰ “Anau se lotu atu ma ki tokonaki koi na tama nei, e meia ki tokonaki hoki na tama tera e hakattina Anau i na tattara laatou raa.

²¹ Anau elotu ma natamaraa kinnoho pera ma he kanohenua hokotahi. Tamana! Tokonaki natamaraa kinnoho i roto Taaua, kilavaa na tama te maarama nei raa te hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.

²² Anau e kou ake na tamaraa na mahi pera ma na mahi Akoe nikou mai Anauraa, ia kilavaa hoki na tamaraa te hukui no hokotahi, e ssau pera ma Taaua e hokotahi raa:

²³ Anau enoho i roto natamaraa, tena Akoe enoho i roto Anau kitokonaki natamaraa ki hukui hakamaoni no hokotahi, ia kilavaa na tama te maarama nei raa te illoa pera ma Akoe e kauna ria mai Anau, tena ki illoa hoki pera ma Akoe e laoi laatou pera ma Akoe e laoi Anauraa.

²⁴ “Tamana! Akoe e kou mai natamaraa i Anau, tena Anau e hihai ma natamaraa kinnoho i te kina Anau enohoraa kilavaa natamaraa te kkite na mahi haimmahi Anauraa, teenaa ko na mahi haimmahi Akoe nikou mai Anauraa, maitaname Akoe elaoi Anau imua te maarama nei ni tipu ake.

²⁵ “Tamana e Tonu tahi! Na tama te maarama nei raa se illoa Akoe, e meia Anau e iroa Akoe, tena na tama Akoe e kou mai Anauraa e illoa ma Akoe e kauna ria mai Anau.

²⁶ Anau e tattara ake natamaraa no illoa Akoe, tena Anau e me ki tauhano te ppena peenei, ki lavaa telaoi Akoe Anauraa te moe i roto na tamaraa, tena Anau hoki ki noho i roto na tamaraa.”

18

Jisas ku hakapikiria

(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Te saaita Jisas ni lotu no oti, Aia ku haere ma na disaipol Aia raa i teeraa vahi te Riva Kidron. Tena e isi te paupaku e hhomo na oliv e tuu i te kina raa, tena Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo i roto te paupaku raa.

² Judas, tetama e me ki hakariake Jisas raa e iroa te paupaku raa, maitaname Jisas e kkutu tammaki na vahao ma na disaipol Aia raa i te kina raa.

³ Kito Judas ki haere ake ma na soldia i Rom raa haka-paa ma na soldia elollohi te Hare Tapu tera na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ni kauna ria ki oo ake raa, tena na tamaraa e oo ake ma na haana laatou raa, na lamu ia ma na laiti.

⁴ Jisas e iroa na mee roo hakaatoa tera e me ki kapihi ake Aia te poo naa, tena Jisas ki haere atu no vahiri ake na tamaraa, “Koai te tama kootou e seseenaa?”

⁵ Kito na tamaraa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

Tena Jisas ki meake, “Teenei Anau nei.”

Judas te tama sakkino raa e tuu i te kina raa ma na soldia raa.

⁶ Te saaita Jisas ni meake ma, “Teenei Anau nei,” na tama raa ku horo muri no hhina i raro.

⁷ Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi hoki ma, “Koai te tama kootou e sesee naa?”

Kito na tama raa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

⁸ Tena Jisas ki meake, “Anau kuoti te meatu pera ma teenei Anau nei. Tena kame kootou e sesee koi Anau, kootou ku tiaki na tama nei ki oo.”

⁹ (Jisas etattara ake peenei ma kimee natattara Aia ni tattara ake i mua raa ki hakamaoni: “Tamana, se hai tama na tama Akoe ni kou mai Anau raa e me killano.”)

¹⁰ Tena Saimon Pita, tetama eisi te paraamoaraa ku uhu te paraamoaraa no ttuu te katarina te vahi laaua te tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa no hopo. Te inoa te tama hehekau raa ko Malkus.

¹¹ Kito Jisas ki meake Pita, “Tuku te paraamoaraa i te kina Akoe ni too raa! Akoe e maanatu ma Anau ki se lavaa te unu te kapu na hakalono llihu te Tamana raa ni kou mai Anau?”

Jisas e tuu i mua Anas

¹² Tena na soldia i Rom raa hakapaa ma te soldia hakamaatua ia ma soldia na Jiu raa ku hakapiki Jisas no haihai,

¹³ tena kitoo Tamaraa no kkave ia Anas raa imua. Anas ko te hinaona tanata Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa.

¹⁴ Teeraa ko Kaiafas nitattara ake na tama hakamatua na Jiu raa ma e tauareka te tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.69–70; Mak 14.66–68; Luk 22.55–57)

¹⁵ Saimon Pita laaua ma teeraa disaipol ku tauttari Jisas. Te pohouru hakanaaniu na maatua raa e iroa laoi roo teraa disaipol, kito te disaipol raa ki haere i hare ma Jisas i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa,

¹⁶ e meia Pita e hakattari mai i aho. Tena teeraa disaipol ki vaakai i aho no tattara ake te taukupu e tuu te totoka raa, tena aia ki too Pita no kkave i hare.

¹⁷ Kito te taukupu e tuu te totoka raa ki meake Pita, “Akoe hoki he disaipol te Tama raa kaa sei?”

Tena Pita ki meake, “Sei, anau sei.”

¹⁸ Tepoonaa e haumallii, tena na tama hehekau raa e hakaura te ahi, tena kittuu alleha te ahi raa no hakamamahana. Kito Pita ki haere atu no ttuu ma na tama raa no hakamamahana hoki.

Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku lahulahu Jisas
(Matiu 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku vahiri ake Jisas i te vahi na disaipol ia ma na akoako Aia raa.

²⁰ Tena Jisas ki meake, "Anau na vahao tahi etuu i mua na tama hakaatoa no tattara; Anau e mee na akoako Anau raa i roto na hare lotu na Jiu ia ma te Hare Tapu, tena i na kina na tama hakaatoa e kuku tahi raa. Anau se hai vahao e tattara hemuu na tattara Anau raa.

²¹ Aiea, kaa kootou e vahiri mai Anau naea? Vahiri atu na tama tera ellono na tattara Anau raa. Vahiri ake na tama raa ma ni tattara peehee Anau e tattara raa, mai-taname, na tama raa e illoa hea Anau e tattara ake laa-tou raa."

²² Te saaita Jisas ni meake peenei raa, tena he soldia hoko-tahi ku ppa na patikauvae Tama raa, tena ki meake, "Akoe e lavaa roo te tattara ake peenaa i te pohouru hakanaaniu na maatua raa?"

²³ Kito Jisas ki meake, "Kame Anau e isi te tattara sakkino ni ppehi, tena akoe ku meake ki llono na tama nei hakaatoa te tattara naa. Emeia kame na tattara Anau raa e ttonu koi, tena kaa akoe e ppa Anau naea?"

²⁴ Jisas koi haihairia koi, tena Anas kikkave Jisas iaa Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua raa.

Pita ku kore hakaraoi hoki ma aia se iroa Jisas
(Matiu 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita koi tuu koi i te kina te ahi raa no hakamamahana. Kito alaa tama ki meake, "Akoe seai ma he disaipol hoki te Tama raa?"

Emeia Pita e kore hoki, tena ki meake, "Seai, anau seai."

²⁶ He tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa, ia he tama hoki e lave te tama Pita ni tuu te katarina no hopo raa ku meake, "Aiea anau se kite akoe ni tuu ma te Tama raa i roto te paupaku?"

²⁷ Kito Pita ki kore hakaraoi hoki, tena ki meake, "Seai." Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.

Jisas e tuu i mua Pailat

(Matiu 27.1-2; 27.11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Te tahata roo na soldia raa kutoo Jisas i te hare Kaiafas raa no kkave i te hare te tama hakamaatua te taumani i Rom raa. Na tama hakamattua na Jiu raa se oo i hare, mai-taname laatou se hihai ma laatou ki isi na haisara i te vahi na tuua raa, ma kilavaa laatou te kkai te Kai te Pasova raa.

²⁹ Kito Pailat ki haere i aho no vahiri ake na tama raa, "Kootou ki tattara mai hea te Tama nei e ppena e ssara naa."

³⁰ Kito na tama raa ki meake, "Maatou se lavaa te kou mai te Tama nei iaa Akoe kame Aia ni se hai sara e ppena."

³¹ Tena Pailat ki meake na tama raa, “Tena kootou hokkootou ki too Tama nei no hakatonutonu i te vahi na tuua kootou raa.”

Kito na tama raa ki vaakai ake ma, “Maatou e tapu te taa te tama ki mate.”

³² (Na mee nei e kapihi mai ki mee na tattara Jisas raa ki hakamaoni; na tattara Aia ni tattara ake na tama raa i te vahi te mate Aia raa.)

³³ Kito Pailat ki vaakai i hare no kanna ake Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa, “Akoe ko te Tuku na Jiu?”

³⁴ Tena Jisas ki vahiri ake ma, “Te vahiri naa he vahiri koi akoe ma e isi na tama e tattara atu akoe i te vahi Anau?”

³⁵ Kito Pailat ki meake, “Akoe e maanatu ma anau he Jiu? Teenaa ko na tama roo kootou naa ia ma na maatua hakananniu raa e kou mai Akoe i anau. Hea Akoe ni ppena?”

³⁶ Tena Jisas ki meake, “Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei; ia peeraa te Hakamaatua ana Anau raa ki tuu i te maarama nei, peera na tama tauttari Anau raa e me kippuhu kiselavaa kootou te too Anau no kkave i na tama hakamattua na Jiu raa. Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei.”

³⁷ Kito Pailat ki vahiri ake Jisas, “Tena, kaa Akoe he tuku?”

Kito Jisas ki meake, “Akoe e vahiri mai ma Anau he tuku. Anau e haanau mai i roto te maarama nei ma te hakataakoto hokotahi nei; ki tattara i te vahi te hakamaoni raa. Na tama e tauttari te hakamaoni raa e me ki hakallono Anau.”

³⁸ Kito Pailat ki meake, “Kaa te hakamaoni raa hea?”

Jisas ku mee ki taia ria ki mate

(Matiu 27.15–31; Mak 15.6–20; Luk 23.13–25)

Kito Pailat ki vaakai hakaraoi iaho no meake te kanohenua raa, “Anau seisi temee esara elave ma ki taa Tama nei ki mate.

³⁹ Emeia i te vahi na tuua tera kootou e isi raa, na vahao na Kai na Pasova hakaatoa, anau e me ki hakattana he tama karapusi hokotahi ma kootou. Kootou e hihhai ma anau ki hakattana ma kootou te Tuku na Jiu raa?”

⁴⁰ Kito te kanohenua raa ki vaa ake ma, “Seai, seai ma ko Tama naa! Maatou e hihhai Barabas!” (Barabas he tama taa tama.)

19

¹ Tena Pailat ki kou ake Jisas i na soldia raa ki riki.

² Na soldia raa e pena te hau i na laakau e tutuia raa, tena ki hakatau ake i aruna te pohouru Tama raa, tena na tama raa ki hakauru ake Jisas te kaukahu e ttea pouri raa, ³ tena laatou ki oo ake no meake Tama raa ma, “Hakammaha te Tuku na Jiu!” Tena na tama raa ki oo ake no ppaa na maihu Tama raa.

4 Kito Pailat ki vaakaiake hakaraoi i aho no meake te kanohenua raa, "Kira ake, anau e me ki kou mai Tama raa i aho ki kkite kootou pera ma anau se isi te mee e sara e lave ki taa Tama raa ki mate."

5 Kito Jisas ki hamai i aho, tena Aia ku hau te hau mana-mana, tena ki uru hoki te kaukahu e ttea pouri. Kito Pailat ki meake na tama raa, "Kira ake! Teenei te Tama nei!"

6 Te saaita na maatua hakananniu raa laatou ma na soldia e lollohi te Hare Tapu raa nikkite Jisas, na tama raa ku vaa ake ma, "Tii Tama naa i aruna te kros! Tii Tama naa i aruna te kros!"

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, "Kame peenaa; kootou hokkootou ku too Tama nei nottii i aruna te kros. Anau se lave hea Tama nei e ppena e sara."

7 Tena te kanohenua raa ki meake hakaraoi, "Maatou e isi te tuaa tera e mee ma te Tama nei e tau te mate, maitaname Aia e tattara ma Aia he Tamariki TeAtua."

8 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, Aia ku matakuru roo.

9 Tena aia ki vaakai i hare no vahiri ake Jisas, "Akoe he tama e hamai i hee?"

Emeia Jisas e tuu hemuu koi se tattara.

10 Kito Pailat ki meake Aia, "Akoe se hihai ki tattara mai Anau? Maanatu, anau e isi na mahi ki hakattana Akoe ki haere ia ma ki tii Akoe i aruna te kros."

11 Tena Jisas ki meake, "Akoe e isi koi na mahi i aruna Anau e mee TeAtua e kou atu na mahi naa i akoe. Emeia te tama e kou atu Anau i na rima kootou raa e ppena te mee e haeo roo."

12 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku sesee he ara ma ki hakattana Tama raa ki haere. Emeia te kanohenua raa e vaa ake ma, "Kame akoe e hakattana Tama naa ki haere, tena akoe e huri mai pera ma akoe sei ma he soa te tuku i Rom raa! Te tama e tattara ma aia he tuku raa e hakataukaa ma te tuku i Rom!"

13 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku too Jisas no kkave i aho no hakanoho i aruna te tuai e hakatonutonu na tama tera e kanna ma, "Te Papa Hatu raa". (Na Hibruru raa e kanna te kina nei ma "Gabata".)

14 Te mee raa ku taapiri ki tae te laa latea te aho naa, te aho i mua te aho te Kai te Pasova raa. Tena Pailat ki meake te kanohenua raa, "Teenei te Tuku kootou!"

15 Tena na tama raa ki vaa ake ma, "Taa Tama naa ki mate! Taa Tama naa ki mate! Tii Tama naa i aruna te kros!"

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, "Kootou e hihhai ma anau ki tii te Tuku kootou raa i aruna te kros?"

Tena na maatua hakananniu raa ki meake, "Te tuku hokotahi koi maatou e isi raa ko te tuku i Rom!"

16 Tena Pailat ki too Jisas no kou ake na tama raa ki tii i aruna te kros.

Jisas ku ttii ria i aruna te korosi

(Matiu 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Kito na tama raa ki hakattaki Jisas.

¹⁷ Jisas e amo te kros Aia raa no haere no tae i te kina e hui ma, "Te Kina te Ivi te Pohouru." (Na Hibru raa e kanna te kina raa ma, "Golgota".)

¹⁸ Na soldia raa ettii Jisas i te kina raa, tena na tama raa kittii hoki tokorua na tama kailallao raa ina vahi, tena te kros Jisas e tuu lottonu na kros tokorua raa.

¹⁹ Pailat e taataa na tattara nei i aruna te hono, tena ki ttii te hono raa i aruna te kros. Teenei na tattara Pailat e taataa, "Jisas te Tama i Nasaret, te Tuku na Jiu."

²⁰ Tammaki na tama e ppau na tattara raa, maitaname te kina na tama raa e ttii Jisas raa se mmao ma te matakaina e rahi raa. Na tattara nei e tattaa ina tattara Hibru, Latin ia ma Grik.

²¹ Tena na maatua hakananniu raa ki meake Pailat, "Auu se taataa ma 'Te Tuku na Jiu', e mea taataa pera ma, 'Te Tama nei e tattara ma, Anau ko te Tuku na Jiu.'"

²² Kito Pailat ki meake, "Hea anau e taataa tiaki ki mmau peenaa."

²³ Na soldia raa ettii roo Jisas no oti, tena laatou ki too na hekau Tama raa no vvae e haa na tuhana ki tau ma laatou tokohaa, te soldia hokotahi e too te tuhana aia. Na soldia raa e too hoki te kaukahu roroa tera e ttui koi te paamaro hokotahi, se hai kina e huhukui raa.

²⁴ Na soldia raa e tattara hokolaatou ma, "Taataou selavaa te saesae te kaukahu nei, taatou kittahao huhu na hatu ki mmata ma koai e me ki too te kaukahu nei." Te mee nei e kapihi mai ki mee na tattara te Launiu Tapu raa ki hakamaoni:

"Na tama raa e vaevae na hekau Anau raa ma laatou, tena kittahao huhu na hatu ki too te kaukahu roroa Anau raa."

Teenei hea na soldia raa e ppena.

²⁵ Te tinna Jisas raa, te taina te tinna Aia raa, Meri te avana Klopas raa, tena Meri te tama i Makdala raa e ttuu taapiri ake te kros Jisas raa.

²⁶ Jisas ekite te tinna Aia raa laaua ma te disaipol Aia e hihhai mahi raa ettuu i te kina raa, tena Aia ki meake te tinna Aia raa ma, "Teenei he tama Akoe."

²⁷ Tena Aia ki meake te disaipol raa, "Teenei he tinna akoe." Tena kaamata te saaita naa te disaipol raa ku too Meri no nnoho laaua i te hare Aia raa.

Te mate Jisas

(Matiu 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Jisas e iroa pera ma te saaita nei na mee roo hakaatoa kuoti, tena kimee hea emmau iroto te Launiu Tapuraa ki hakamaoni, tena Aia ki meake ma, "Anau hiunu."

²⁹ Eisi tekumete etuu itekina raa epiiroo na wain emmara; na soldia raa etoo tespan raa ntotoki iroto te wain raa, tena kihaihai tespan raa ite mata telaakau te hisop raa, tena kisseau ake no tuku ake na maihu Tama raa.

³⁰ Jisas emmiti te wain raa no pakupaku, tena ki meake, "Kuoti hakaatoa!"

Tena Aia kihuru te pohouru Aia raa no mate.

Te vahimanava Jisas raa kuvvanaria

³¹ Tena natama hakamattua na Jiuraa kimeake Pailat ki hakattana laatou kioo nokkoti na vae natama etottoo i aruna na kros raa, tena kuturi iho na tinotama raa itaha ma na kros raa. Natama hakamattua raa emeake emee teeraa he aho rima, tena laatou se hihhai ma na tinotama raa ki tottoo te aho te Sabat raa, emee te Sabat raa he aho e tapu.

³² Kito na soldia raa kioo nokkoti na vae tetama kaa-mata raa, tena kioo nokkoti na vae teeraa tama hoki tera nittii ria i teeraa vahijisas raa.

³³ Emeia te saaita laatou ni oo atu iaa Jisas raa, na soldia kukkite pera ma Jisas ko na mate roo, tena laatou ni sekkoti na vae Tama raa.

³⁴ Tena hesoldia hokotahi etaro tehika aia raa itevahimanava Jisas, tena te saaitanaa koi na toto ia ma na vai raa kukkoo iho itaha ma te vahimanava Tama raa.

³⁵ (Tetama nikite temee nei raa kuhaere tattara roo temee nei ma kilavaa kootou te hakattina. Hea tetama raa e tattara raa e hakamaoni, tena aia hoki e iroa pera ma aia e tattara te hakamaoni.)

³⁶ Temee nei e kapihi mai kimee na tattara i roto te Launiu Tapuraa ki hakamaoni:

"Se isi na ivi Tama raa emeki kottia ria."

³⁷ Tena eisi teeraa kina hoki emmau iroto te Launiu Tapu emee ma,

"Te kanohenua raa emeki kkira ake te Tama laatou nittoki raa."

Josep ku too te tinotama Jisas

(Matiu 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Tena kioti, Josep tetama tematakaina Arimatea raa kuhaere nomeake Pailat ma aia e lavaa te too tetinotama Jisas raa. (Josep hetama e tautari hemuu na tiputipu Jisas, maitaname aia emataku natama hakamattua na Jiuraa.) Tena Pailat kimeake tama raa ki too tetinotama Jisas raa, tena Josep kihaere no ssau tetinotama Jisas raa itaha ma te kina raa.

³⁹ Nikodimas, tetama nihaere kaamata nommata Jisas ite poo raa e oo laua ma Josep, tena aia e too na sanda e hilo

ma na rehu mannoni e taapa ma ni aloo raa no haere ma aia; te mmaha na mee raa e tae tipu toru na kilo.

⁴⁰ Tokorua nataanata raa etoo tetinotama Jisas raa no amuhi nalloo ehilo ma na rehu manoniraa, tena kimmini tetinotama Jisas raa ma na paamaro. Teenei he tiputipu na Jiu raa tesaita laatou etanattana kitau tetama.

⁴¹ Eisi tepaupaku etuu itekina Jisas nitaia raa no mate raa, ia eisi hoki tetaruma etuu iroto tepaupaku raa tera se hai tama nitau iroto imua.

⁴² Maitaname teenaa ko te aho imua te Sabat, ia e mee te taruma raa e taapiri hoki, tena tokorua raa ki oo no ppono te tinotama Jisas raa iroto te taruma raa*.

20

Jisas ku ora muri

(*Matiu 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12*)

¹ Tahataroo te aho telatapu, tesaita temee raa koi marupouri, tena Meri tetama tematakaina Makdalaraa ku haere itetarumaraa nokite pera ma te hatu nippui tetarumaraa kuoti te hakatuperia itaha ma tetotoka tetarumaraa*.

² Tena te hine raa ki tere no mmata Saimon Pita laaua ma te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa, tena aia ki tattara ake tokorua raa ma, "Natamaraa kuoti te too tetinotama TeAriki raa itaha ma te taruma raa, tena maatou ku se illoa itekina na tama raa e tuku te tinotama Tama raa!"

³ Kito Pita laaua ma teeraa disaipol ki oo i te taruma raa.

⁴ Tokorua raa e hai ma te huro, e meia teeraa disaipol e nahoro roo i aruna Pita, tena aia e tae kaamata i te taruma.

⁵ Tama raa se uru iroto tetarumaraa hoki, e meia aia e haatiu koi no kite na paamaro ni mmini Jisas raa.

⁶ Tena Saimon Pita e tere mai i muri no haere tahi roo no uru iroto te taruma raa. Pita e kite na paamaro ni mmini Jisas raa e mmoe itekina raa,

⁷ ia tepaamaro hoki na tama raa niuhi tepohouru Jisas raa. Tepaamaro raa se mmoe hakapaa ma na paamaro ni mmini tetinotama raa, e meia tepaamaro raa e minimini no moe te kina aia hokoia.

⁸ Tena teeraa disaipol, tetama nitae kaamata itetarumaraa ku uru atu iroto tetarumaraa no kite temmoe na mee raa, tena ki hakatina.

⁹ (Emeia tokorua raa se illoa hakaraoi na tattara e mmou iroto te Launiu Tapu tera emee ma te Tama raa e me ki ora muri itaha ma te mate raa.)

* **19:42 19.42** tetaruma nei e keri te vahi te mouna hua **20:1 20.1**
na henua raa e kkeri na taruma laatou raa i na kina e hatu e mmotu hua

10 Tena tokorua na disaipol raa ki vakkai i hare.

Jisas ku tuu ake iaa Meri te hine i Makdala

(Matiu 28.9-10; Mak 16.9-11)

11 Meri e haere notuu notanitani iaho tetarumaraa. Aia koitanitani koi, tena aia kuhuruatu nokkira iroto tetarumaraa

12 nokite erua na ensel e uru na hekau makkini, tokorua raa ennoho itekina tetinotama Jisas raa ni moe. Tokorua enoho, tetama itekina tepohouru, tena teeraa tama enoho itekina na vaeraa.

13 Kito tokorua raa ki vahiri ake, "Akoe e tanitani naea?"

Tena Meri ki meake, "Na tama raa e too tetinotama TeAriki anau raa itaha, tena anau ku se iroa itekina laatou e tuku tetinotama Tama raa!"

14 Tena aia kihakatike nokite Jisas ku tuu itekina raa; e meia aia se iroa ma teeraa ko Jisas.

15 Kito Jisas ki vahiri ake ma, "Akoe e tanitani naea? Akoe e sесеe aii?"

Meri e kkahu ma teeraa ko te tama te paupaku raa, kito aia ki meake te Tama raa, "Tama hakanaaniu, kame akoe e too tetinotama Tama raa itaha, tena akoe kuhakari mai anau itekina akoe e tuku tetinotama Tama raa, ki haere anau no too tetinotama raa."

16 Kito Jisas ki kanna ake te hine raa ma, "Meri!"

Tena Meri kihakatike nokkira ake Jisas, tena ki meake, "Raboni!" i na tattara hakaHibru. (Te tattara nei e mee ma, "Tisa".)

17 Kito Jisas ki meake Meri, "Auu settaohi Anau, maitaname Anau se ki haere iaruna ite Tamana Anau raa. Emeia haere no tattara ake na taina[†] Anau raa pera ma Anau e me ki vaakai i TeAtua te Tamana Anau ia ma te Tamana laatou raa, ia TeAtua Anau ia ma TeAtua laatou raa."

18 Kito Meri ki haere no tattara ake na disaipol raa pera ma aia e kite TeAriki, tena aia ki tattara ake na disaipol raa na tattara Jisas ni tattara ake aia raa.

Jisas e tuu ake i na disaipol Aia

(Matiu 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

19 Te mee raa kuhiahi roo te aho telatapu, tena na disaipol raa ku hakkutu i hare, tena ki pupui na totoka raa no hakapikapi, maitaname laatou e mattaku na tama hakamattua na Jiu raa. Tena Jisas ki haere ake notuu itekina na tama raa e kkutu raa no meake, "Te noho laoi ki nnoho ma kootou!"

20 Jisas e tattara ake no oti, tena Aia ki huri ake na rima ia ma te vahi manava Aia raa. Na disaipol raa ku hihhia roo e mee laatou ku kkite TeAriki.

[†] 20:17 20:17 na tama Jisas e tattara ma ko na taina Aia raa ko na disaipol Aia

21 Kito Jisas kimeake hakaraoi hoki ma, "Te noholaoi kinnoho ma kootou. Essau pera ma te Tamana e kaunaria mai Anau, tena Anau eme kikauna hoki kootou."

22 Tena Jisas kiiri ake na tamaraa, tena kimeake, "Too Te Anana Tapu."

23 Kame kootou essirihia na haisara natama, tena na haisara natama naa eme kissirihia; kame kootou se ssirihia na haisara natama naa, tena na haisara natama naa se lavaa te ssirihia."

Tomas ku kite Jisas

24 Tomas he disaipol iroto tesianahuru ma rua na disaipol raa (na tama e kakanna hoki aia ma te Kokoa raa), e seai i te kina raa te saaita Jisas ni haere ake.

25 Tena alaa disaipol ku tattara ake Tomas ma, "Maatou e kkite Te Ariki!"

Kito Tomas kimeake na tamaraa, "Anau eme ki hakatina koi kame anau e kite na kina na katana raa ni uru na rima Aia raa, tena kutaaro te matarima anau nei iroto na kina na katana raa ni uru raa, tena ku taaro hoki te rima anau nei iroto te vahi manava Aia raa."

26 He latapu hakaatoa e haere no raka, tena na disaipol raa kukutu hakaraoi ihare, tena Tomas kunnoho ma laatou te saaita naa. Na totoka raa e puipui hakammate roo, e meia Jisas e haere ake koi ihare nottuu ma na tamaraa, tena kimeake, "Te noholaoi kinnoho ma kootou."

27 Tena kito Jisas kimeake Tomas, "Taaro te mata rima akoe raa i te kina nei, tena akoe kukkira mai na rima Ana nei, tena haaro mai hoki te rima akoe raa no ppono iroto te vahi manava Ana nei. Hakaoti te mamaanatu tammaki, tena ku hakatina!"

28 Kito Tomas kimeake Jisas, "Te Ariki ia ma Te Atua anau!"

29 Tena Jisas kimeake Tomas, "Akoe ku hakatina e mee akoe ku kite Anau? Na tama se kkite Anau no hakattina raa e me ki hakatapu ria!"

Te hakataakoto tera e mee Jon ki taataa te launiu nei

30 Jisas e ppena tammaki alaa mirakol hoki imua na karemata na disaipol raa tera se tattaa iroto te launiu nei.

31 Emeia na mee nei e tattaa iroto te launiu nei kilavaa kootou te hakattina pera ma Jisas ko te Mesaia, te Tamariki Te Atua raa, tena na hakattina kootou Tama raa eme ki mee kootou ki too te ora hakamaoni.

21

Jisas e tuu ake tokohitu na disaipol

1 Tena kioti, Jisas kutuu ake hoki i na disaipol Aia raa i te kina te Namu Galili raa. Te mee nei e kapihi ake peenei.

² Saimon Pita, Tomas (te Kokoa raa), Nataniel, (te tama i Kana i roto Galilira), tena tokorua na tama Sebediraa ia ma alaa tokorua hoki na disaipol Jisas raa e kikutu hakaatoa.

³ Tena Saimon Pita ki meake alaa disaipol ma, "Anau e me ki haere no pupui."

Kito na disaipol raa ki meake ma, "Maatou e me kioo taatou." Tena na tama raa kito te manauiraa no aro, e meia te poo naa hakaatoa na tama raa se isi na ika e mmau.

⁴ Te saaita te laa raa ku hopo ake, Jisas ku tuu i te taunatai, e meia na disaipol raa se illoa ma teeraa ko Jisas.

⁵ Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, "Eaa, kootou se isi na ika e mmau?"

Tena na disaipol raa ki meake, "Seai roo hokotahi."

⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa, "Ppehi te kupena naa i te vahi laaua te manauinaa, tena kootou e me kimmau na ika." Kito na tama raa kiletu te kupena raa, tena laatou ku selavaa te hhuti ake te kupena raa i aruna, maitaname te kupena raa ku mmau na ika tammaki roo.

⁷ Tena te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa ku meake Pita, "Teenaa ko TeAriki!" Ia te saaita koi Pita ni rono ma teeraa ko TeAriki raa, tena aia kurii te kaukahu aia raa areha te tinotama aia raa (e mee aia ni ui na kaukahu aia raa), tena aia killee no kkau i uta.

⁸ Alaa disaipol ku aro ake te manauiraa i uta no hhuti te kupena kupii roo na ika raa. Na tama raa se mmao roo itaha ma tetaunatai, kame peeraa huitarau na mita te mmao laatou.

⁹ Te saaita na disaipol raa ni ttae i uta, na tama raa ku kkite te ahi e malla ma na ika emmoe i roto te ahiraa ia ma na haraoa hoki.

¹⁰ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, "Kou mai ni ika na ika kootou e mmau te kupena raa."

¹¹ Kito Saimon Pita ki haere atu no kake i roto te manauiraa no horoo ake te kupena raa i uta; te kupena raa e pii roo na ika ellahi; na ika raa hakaatoa e tae huitarau tipu rima ma toru; niaina na ika raa e tammaki roo, e meia te kupena raa se mahaa.

¹² Tena Jisas ki meake na tama raa, "Oo mai no kkai." Emeia se isi te disaipol e hihai ki vahiri ake Tama raa ma "Ako koai?" maitaname laatou e illoa ma teeraa ko TeAriki.

¹³ Kito Jisas ki haere atu no too na haraoa raa, tena ki vaevae ake na tama raa, tena Aia ki too hoki na ika raa no vaevae ake.

¹⁴ Teenei ko te hakatoru na vahao Jisas ku tuu ake i na disaipol Aia raa i muri Aia ni mate no ora muri.

Jisas e tattara laaua ma Pita

15 Te saaita na tama raa nikkai roo nooti, tena Jisas ki vahiri ake Saimon Pita, "Saimon te tama Jon, te laoi akoe Anau raa e raka i aruna ma na laoi na tama nei i Anau raa ma sei?"

Kito Pita ki meake, "Noo TeAriki, Akoe e iroa pera ma anau e laoi roo Akoe."

Tena Jisas ki meake Pita, "Rorohi hakaraoi na punua sipsip Anau raa."

16 Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi hoki iaa Pita ma, "Saimon te tama Jon, akoe e laoi Anau ma sei?"

Kito Pita ki meake, "Noo, TeAriki, Akoe e iroa pera ma anau e laoi roo Akoe."

Tena Jisas ki meake Pita, "Rorohi hakaraoi na punua sipsip Anau raa."

17 Jisas ku vahiri ake hoki te hakatoru na vahao ma, "Saimon, te tama Jon, akoe e laoi Anau ma sei?"

Pita ku se hihai e mee Jisas e vahiri ake e toru na vahao ma, "Akoe e laoi Anau ma sei?" kito aia ki meake, "TeAriki, Akoe e iroa na mee roo hakaatoa; akoe e iroa pera ma anau e laoi roo Akoe!"

Tena Jisas ki meake, "Rorohi na sipsip Anau raa."

18 Anau e tattara atu te hakamaoni: te saaita akoe nipaamee raa, akoe e tanattana no haere he kina peehee akoe e hihai ki haere raa; e meia te saaita akoe kutanata matua raa, akoe e me ki ssora na rima akoe raa, tena teeraa tama e me ki haihai akoe, tena kutoo akoe no kkave i te kina akoe se hihai ki haere raa."

19 (Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te tiputipu te mate Pita tera e me ki huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa.) Tena Jisas ki meake Pita, "Tautari mai Anau!"

Jisas ia ma teeraa disaipol

20 Pita e hakatike no kite te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa etuu imuri aia; teenaa ko te disaipol tera ni hakapare ake te vahi Jisas te saaita laatou ni kkai raa no vahiri ake ma, "TeAriki, koai te tama e me ki hakari ake Akoe i na tama hakamattua naa?"

21 Pita ni kite te disaipol raa, tena aia ki vahiri ake Jisas ma, "TeAriki, kaa te tama nei?"

22 Kito Jisas ki meake Pita, "Kame Anau e hihai ma te tama nei ki noho roo ki tae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee? Tautari mai Anau!"

23 Tena te tattara nei kutere no llono na tama tauttari Jisas raa ma te disaipol raa ku se lavaa te mate. Emeia Jisas se meake ma te disaipol raa se lavaa te mate; Jisas e meake ma, "Kame Anau e hihai aia ki noho roo ki tae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee?"

24 Te disaipol naa ko te tama tera ni tattara na tattara nei, ia te tama hoki tera nitaataa na meenei i roto

telauniu nei raa, tena maatou e illoa pera ma hea aia e tattara raa e hakamaoni.

Na tattara hakaoti

²⁵ Tena e tammaki roo alaa mee hoki Jisas ni ppena. Kame na mee nei hakaatoa ni tattaa i roto telauniu nei, tena anau e maanatu ma te maarama nei kame selavaa te isi na kina ki hakatau na launiu nei hakaatoa.

Na hehekau Na hehekau na Aposol Jisas

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na hakattina ana i Jerusalem 1.1—8.3

Na hakattina ana i Judia ia ma Samaria 8.4—8.25

Te tama Itiopia ku hakatina 8.26—8.40

Pol ku hakatina 9.1—9.31

Na hehekau Pita 9.32—12.25

Pol ku haere i Esia 13.1—14.26

Pol ku vaakai i Jerusalem 14.27—15.35

Pol ku haere i Grik ia ma Esia 15.36—20.38

Pol e noho i Jerusalem 21.1—26.32

Pol e haere i Rom 27.1—28.31

TeAtua ku too Jisas no kkave i te vaelani

¹ Tiofilus, anau nitaataa telauniu kaamata anauraa ki hakari atu na akoako Jisas raa ia ma na mee hakaatoa Aia ni ppena raa

² haere notae teaho TeAtua nitoo Aia nokkave i te vaelani raa. I mua Aia nitoo ria no kkave i te vaelani raa, Aia ni akoako ake ma na mahi TeAnana Tapu raa i na tama Aia ni hirihiri ki mee mo aposol Aia raa.

³ I roto tipuhaa na aho i muri te mate Jisas raa, Aia nituu ake i na aposol Aia raa tammaki na vahao ia ma tammaki na ara ki huri ake te hakamaoni pera ma Aia ku ora. Na tama raa ekkite Aia, tena Aia ki tattara ake na tama raa i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

⁴ Na aposol raa ni kkutu hakaatoa te saaita Jisas ni nnoho ma laatou raa, tena Jisas ki kou ake te tattara emmaha ma, “Auu se oo itaha ma Jerusalem, e mea kootou kinnoho no hakattari kitoo kootou te hoki Anau nitattara aturaa, te hoki te Tamana Anauraa nitattara ma Aia e me ki kou aturaa.

⁵ Jon e hakoukou tapu ma te vai, e mea na aho i muri raa kootou e me ki hakoukou tapu ria ma TeAnana Tapu.”

Jisas ku too ria no kkave i te vaelani

(Mak 16.19–20; Luk 24.50–53)

⁶ Jisas ekkutu ma na aposol Aia raa hakaatoa, kito na tama raa ki vahiri ake Tama raa ma, “TeAriki! Teenei te saaita Akoe e me ki kou ake muri te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i na tama Israel?”

⁷ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Te Tamana Anauraa Hokoia e me ki tuku te maanatu Aia te saaita na mee nei e me ki kapihi atu raa, ia teenaa sei ma he mee kootou ki illoa te saaita na mee nei e me ki kapihi atu raa.

⁸ Emeia te saaita TeAnana Tapuraa e tae atu kootou raa, tena kootou e me kiisi na mahi kitattara ake na tiputipu Anauraa i roto Jerusalem ia ma i roto Judia ma Samaria ia ma na kina hakaatoa i roto te maarama nei raa."

⁹ Jisas e tattara ake no oti roo, tena Aia ku too ria no kkave i te vaelani imua na karemata na tama raa hakaatoa, kito te pukureurehu raa ki haere ake nouhi Jisas, tena na tama raa ku sekkite Tama raa.

¹⁰ Na karemata na tama raa koi ana koi i aruna te saaita Jisas ni too ria no kkave i te vaelani raa, tena te saaita naa koi tokorua na tama e uru na kaukahu makkini ku ttuu ake i te vahi laatou

¹¹ no meake ma, "Na tama i Galili, aiea kootou ettuu i te kina naa no kirakira i te vaelani naea? Jisas tera e too ria i taha ma kootou no kkave i te vaelani raa e me ki vaakai mai hoki peenei ma kootou ni kkite Aia e haere i te vaelani raa."

Matias ku too te sao Judas

(Matiu 27.3-10)

¹² Tena na aposol raa ku oo itaha ma te mouna e h homo na Oliv raa no vakkai i Jerusalem, te matakaina e taapiri ake raa.

¹³ Na tama raa kuttae te matakaina raa, tena kikkake i aruna te rum laatou e nonnoho raa. Na tama nei ko Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomyu, Matiu, Jems te tama Alfius raa, Saimon te tama i roto te kuturana na tama se hihhai ma Rom ki rorohi Israel raa, tena Judas te tama Jems raa.

¹⁴ Na tama nei ekkutu tahi pera ma he kuturana no lotulotu hakapaa ma na h hine, tena Meri tetinna Jisas raa ia ma na taina hoki Jisas raa.

¹⁵ Na aho i muri raa na hakattina ana raa kukkutu kitattara, tena te kooina na tama raa hakaatoa ettae pera huitarau tipu rua na tama, tena Pita ki mahike i aruna ma ki tattara.

¹⁶ Tena aia ki meake, "Aku taina, te tattara i roto te Launiu Tapu tera TeAnana Tapuraa ni tattara ake Devit i te vahi Judas, te tama ni hakattaki mai na tama haeo raa ki hakapiki Jisas raa ku hakamaoni te aho nei.

¹⁷ Judas he tama i roto te kuturana taatou nei, e mee Jisas ni hirihiri hoki tama raa ki uata ma taatou."

¹⁸ (Judas etoo tesui i te haeo aia ni ppena raa nosui te kerekere. Aia e hina no mate i te kina raa, tena te manava aia raa e mahaa no oo iho na vava raa i aho.

¹⁹ Na tama i Jerusalem raa hakaatoa ellono hea ni kapihi ake iaa Judas raa, tena ki kanna te kerekere raa ma ko Akeldama i na tattara laatou, te tattara nei e mee ma, "Te kerekere ni hapu ria te toto.")

20 “Maitaname te tattara nei emmau iroto telauniu na Rue te Lotu raa ma:

‘Te hare aia raa e me ki tuu vare,

ia se hai tama e me ki noho iroto te hare naa.’

Tena e mmau hoki ma,

‘Teeraa tama e me ki too te sao te tama raa no uata.’

21 22 Ia tena e tau hetama ki hukui ma taatou ki takutaku i te vahi te ora muri TeAriki Jisas raa. Tena te tama naa ki hai hoki iroto te kuturana taatou nei i na vahao hakaatoa TeAriki Jisas ni hahae ma taatou i na kina raa, kaamata mai te saaita Jon Baptis ni takutaku i te vahi te hakoukou tapu raa haere no ttae te saaita Jisas ku too raa i taha ma taatou no haere i te vaelani raa.”

23 Tena na tama raa kitini tokorua na taanata: Josep te tama e kanna raa ma ko Barsabas raa (na tama e kakanna hoki tama raa ma ko Jastus), tena Matias.

24 25 Kito na tama raa ki lotu ake ma, “TeAriki, Akoe e iroa na hakataakoto na tama hakaatoa, ia tena huri mai maatou i te tokorua nei ma koai te tama Akoe e hirihiri ki mee mo aposol ki too te sao Judas tera ku mate no haere i te kina e tau roo ma aia raa.”

26 Kito na tama raa ki ttahao huhu na hatu ma ki hirihiri he tama i tokorua raa, tena te inoa Matias raa ku huri ake. Tena Matias ku hukui ma te sanahuru ma tahi na aposol raa.

2

Te hamai TeAnana Tapu

1 Te aho te Kai Pentikos raa ku tae mai, tena na hakattina ana raa hakaatoa ku hakutu i te kina hokotahi.

2 Te saaita naa koi te vaelani raa kummuu pera ma he matani haimahi e maairi, tena iroto te hare laatou e nnoho raa ku mmuu roo.

3 Tena kioti laatou kukkite naahi essau pera ma ni arero ku ttoha no ura vaa aruna na tama hakaatoa iroto te hare raa.

4 TeAnana Tapu raa kutau iroto na tama raa hakaatoa, tena na tama raa kukaamata notattara i na tattara alaa henua tera TeAnana Tapu raa e mee laatou kilavaa te tattara.

5 Eisi na Jiu e nnoho i Jerusalem, na tama nei ni tama e oo mai na kina hakaatoa iroto te maarama nei, e meia laatou ni tama hoki e lotu tahi ake TeAtua.

6 Te saaita na tama raa nillono te mmuu raa, tena te kanohenua e rahi raa ku hakutu ake hakaatoa. Na tama raa hakaatoa ku mahharo roo, e mee laatou kullono na hakattina ana raa e tattara na tattara na henua laatou raa.

7 Na tama raa ku oho roo no mahharo, tena ki tattara ma, “Na tama e tattara nei ni tama i Galili.

⁸ Emeia teenei taatou hakaatoa kullono roo na tama raa e tattara i na tattara roo na henua taatou raa.

⁹ Taatou na tama i Partia, ia na tama i Midia, ia na tama i Elam, ia na tama i Mesopotemia, ia na tama i Judia, ia na tama i Kapadosia, ia na tama i Pontus, ia na tama i Esia,

¹⁰ ia na tama i Frigia, ia na tama i Pamfilia, ia na tama i Isip ia ma na tama na matakaina i Libia tappiri i Sairini raa. Tena alaa tama taatou ni tama i Rom,

¹¹ tena taatou na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu tera ku hukui na tiputipu na Jiu raa, tena alaa tama taatou ni tama i Krit ia ma Arebia, emeia taatou hakaatoa kullono na tama raa e tattara na mee hakanaani TeAtua ni ppena raa i na tattara roo taatou."

¹² Na tama raa e oho no kirakira huri, tena ki vahihhiri hokolaatou ma, "Na mee nei e mee maea?"

¹³ Emeia alaa tama e tataussua na hakattina ana raa ma, "Na tama nei e unu no vvare!"

Na tattara Pita

¹⁴ Tena Pita kimahike notuu iaruna ma teeraa sanahuru ma tahi na aposol notattara hakamaroa ake i te kanohenua raa ma, "Kootou na Jiu ia ma na tama e nnoho i Jerusalem raa, kootou ki hakallono mai, tena anau e me ki tattara atu ki illoa kootou te hakataakoto tera ni kapihi mai raa.

¹⁵ Na tama nei se unu no vvare pera ma kootou e hakataakoto raa; teenei ko te sivo koi te tahata.

¹⁶ Emeia teenei hea profet Joel ni tattara mai i mua ma,

¹⁷ "TeAtua e mee mai ma:

Teenei hea Anau e me kippena i roto na aho hakaoti raa:

Anau e me kikouiho TeAnana Tapu Anau raa iaruna na tama hakaatoa.

Na taupeara ma na taukupu kootou raa e me ki tattara atu na tattara Anau,

tena na tamatane kootou raa e me kikkite karemata na hakkatu,

tena na taanata mattua kootou raa e me ki isi na miti.

¹⁸ Tena na taanata ia ma na hhine e hehekau Anau raa,

Anau e me ki kou ake TeAnana Tapu Anau raa i na tama raa i roto na aho naa,

tena na tama raa e me ki tattara atu na tattara Anau.

¹⁹ Anau e me ki huri atu na mirakol i te vaelani ia ma na mee taualleka i te maarama i raro nei raa.

Taatou e me kikkite na toto, te ahi ia ma te kohu e matoru roo;

²⁰ te laa raa e me ki pouri,

tena te maremo raa e me ki mmea pera ma he toto,

i mua te Aho hakanaani TeAtua raa e tae mai.

21 He tama peehee e kanna ake te inoa TeAriki* ki tokonaki aia,

te tama naa e me ki ora.'

22 Hakallono mai na tattara nei, na tama Israel! Jisas te tama i Nasaretraa he Tama eisi na mahi TeAtua tera Aia ni huri atu no kkite kootou i na mirakol ia ma na mee taualleka Aia ni pena i na mahi TeAtua raa. Kootou e illoa hokkootou na mee nei, maitaname na mee raa e kapihi mai i roto kootou i te kina nei.

23 TeAtua ni hakamoe te hakataakoto Aia raa no tonu ma kikou atu Jisas i kootou, tena na tama haissara raa kutii Tama raa i aruna te kros ki mate i na rima kootou.

24 Emeia TeAtua e hakamahike Tama raa i taha ma te mate no hakattana Tama raa i taha ma na mahi te mate, maitaname te mate selavaa tettaohi Tama raa mo karapusi i te kina na tama e mmate raa.

25 Tena Devit e tattara peenei iaa Jisas,

'Anau e kite TeAriki e haere i mua anau na vahao hakaatoa. Aia e taapiri mai anau, tena anau selavaa te tipuaina,

26 tena anau e hihia roo i roto anau,

tena na tattara anau raa ni tattara te hihhia. Niaina ma anau he tama koi,

e meia anau e me ki noho ma te hakatina anau i TeAtua raa,

27 e mee Akoe selavaa te tiaki Anau i te kina na tama ku mmate raa;

Akoe selavaa te tiaki te Tama Hehekau hakamaoni Akoe raa ki para i te kava.

28 Akoe ku oti te huri mai Anau te mateara e haere i te kina te ora raa,

tena te noho Akoe ma Anau raa e mee roo Anau no hihia.'

29 Aku taina, anau e me ki tattara hakamatahua atu kootou i Devit te tuku hakanaaniu taatou raa. Tama raa e mate no tanuria, tena te taruma aia raa koi tuu ma nataruma taatou raa te aho nei.

30 Devit he profet, tena aia e iroa hea TeAtua ni tattara ake aia raa. TeAtua ni tattara hakamaoni ake iaa Devit pera ma Aia e me ki mee he tama i na hai mokopuna aia raa ki tuku hoki pera ma aia raa.

31 Devit e kite hea TeAtua e me ki ppena i muri raa, tena aia ki tattara i te ora muri te Mesaia raa te saaita aia ni tattara ma,

'Tama raa selavaa te tiaki kimoe i te kina na tama ku mmate raa;

te tinotama Aia raa selavaa te para i te kava.'

32 TeAtua ni hakamahike Jisas i taha ma te mate, tena maa-tou hakaatoa e kkite te hakamaoni na mee nei.

33 Jisas e haere i aruna no noho i te vahi laaua TeAtua te Tamana Aia raa, tena TeAtua ki kou ake TeAnana Tapu raa

* 2:21 2.21 TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto Joel 2.28-32. I te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

pera ma Aia ni tattara ake raa. Na mee kootou ekkite nei ia ma na mee kootou ellonora ko na hoki Aia e kou mai maatou raa.

³⁴ E mee teeraa seai ma ko Devit ni haere iaruna i te vaelani raa, e meia aia e tattara ma,

‘Te Atua e meake Te Ariki anau raa ma,
Noho i te kina nei i te vahi laaua Anau raa,

³⁵ kittaeroo te saaita Anau etuku na tama e kirilloto Akoe raa i raro na tapuvae Akoe raa pera ma he tuai.’

³⁶ Kootou na tama Israel raa hakaatoa, kootou ki illoa pera ma Jisas kootou ni ttii i aruna te kros raa ko te Tama Te Atua ni mee pera ma ko Te Ariki ia ma te Mesaia kootou raa!”

³⁷ Te saaita te kanohenua raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku tipuaina hao roo, tena ki meake Pita ia ma alaa aposol ma, “Na taina maatou, niaa maatou e me ki ppena?”

³⁸ Kito Pita ki meake na tama raa, “Kootou te tama ma te tama ki ttike i taha ma na hai sara kootou raa, tena ku too te hakoukoutapu i te inoa Jisas Krai, tena Te Atua e me ki ssirihia na hai sara kootou raa, tena kootou e me ki too Te Anana Tapu, te hoki Te Atua raa.

³⁹ Maitaname Te Atua ni hakamoe te tattara hakamaoni Aia raa ma kootou ia ma na tamalliki kootou raa, na tama e mmao raa ia ma na tama hakaatoa Te Ariki Te Atua taa-tou raa ni kanna ki oo ake Aia raa.”

⁴⁰ Pita e tattara hai mahi ake te kanohenua raa, tena ki meake tammaki hoki na tattara, “Hakamattonu ki se lavaa kootou te ttiri na hakalono llihu Te Atua e me ki kou ake na tama hao raa.”

⁴¹ Tammaki na tama e hakattina na tattara nei, tena ki too te hakoukou tapu, ia tena e toru na simata na tama ku hapapaa ake i te kuturana na hakattina ana raa te aho naa koi.

⁴² Na tama raa ennoho tahi ma na aposol raa no too na akoako na tama raa, tena ki hukui ma na tama raa no kkai te kai tapu ia ma na lotu.

Te ora na hakattina ana

⁴³ Na aposol raa e ppena tammaki na mirakol ia ma na mee taualleka, tena na tama raa hakaatoa ku mahharo.

⁴⁴ Na hakattina ana raa ekkutu tahi hakaatoa, tena ki vaevae i roto laatou hokolaatou hea laatou e isi raa.

⁴⁵ Na tama raa e kou ake hea laatou e ttino ia ma hea laatou e isi raa ki sui alaa tama, tena ku vaevae na sileni raa i roto laatou hakaatoa tautari e hia te tama e hihai

⁴⁶ Te aho ma te aho na hakattina ana raa ekkutu pera ma he kuturana i roto te Hare Tapu raa, tena na tama raa e kkai hakaatoa i roto na hare laatou raa. Na tama raa e kaikkai hakaraoi roo, ia ekkai ma te hihhia i roto na hatumanava laatou.

47 Na tama raa e hakammaha TeAtua, tena e hihhia i te taualleka na tama roo hakaatoa. Na aho hakaatoa TeAtua e hakapaa ake na tama ku hakattina raa i te kuturana raa.

3

Te tama na vae e mmate raa ku tauareka

1 He aho hokotahi Pita laaua ma Jon e oo i te Hare Tapu tetoru te hiahi, teenaa ko te saaita telotu.

2 Eisi tetama na vae aia raa ni mmate roo te saaita aia ni haanau mai raa, tena aia enoho i te totoka ehui ma ko te Totoka Tiputipulaori raa. Na aho hakaatoa na tama raa e sausau ake tetama raa no hakanoho i te mata totoka raa ki kainonno ake na tama e oo i roto te Hare Tapu raa ki kou ake ni sileni ma aia.

3 Te tama raa e kite Pita laaua ma Jon ku oo i hare, tena aia ki kainonno ake tokorua raa ma ki kou ake ni sileni ma aia.

4 Tena tokorua raa ku kira hakamattonu ake roo i te tama na vae e mmate raa, tena Pita ki meake, "Kira mai maaua!"

5 Kito te tama raa ki kkira ake tokorua raa, tena aia e kkahu ma tokorua raa e me ki kou ake ni sileni.

6 Kito Pita ki meake tetama raa ma, "Anau seisi roo na sileni, e mea anau e me ki kou atu hea anau e isi: i te inoa Jisas Krais te Tama Nasaret raa, anau e meatu akoe kituu i aruna no haere!" 7 Tena Pita kitaohi te rima laaua te tama raa no hakamahike i aruna. Te saaita naa koi na vae ia ma na hukui te tama raa ku ivi te tuu;

8 kito tetama raa killee i aruna nottuu na vae aia, tena kikaamata no hahae. Tena tetama raa ki oo laatou ma Pita laaua ma Jon i roto te Hare Tapu raa. Tetama raa e haere lellee, tena ki hakammaha ake TeAtua.

9 Te kanohenua raa ku k kite tetama na vae e mmate raa ku hahae, tena laatou ki hakammaha hoki te inoa TeAtua,

10 na tama raa ku mattino ma teeraa ko tetama enoho no kainonno i te kina te Totoka e Tiputipulaori raa, tena na tama raa hakaatoa ku oho no mahharo ma hearoo ni kapihi ake i te tama raa.

Na tattara Pita i roto te Hare Tapu

11 Tetama raa koi tataohi koi Pita laaua ma Jon i te kina na tama raa e hui ma ko te Paaro Solomon raa, tena te kanohenua raa ku mahharo no huro atu i te tokotoru raa.

12 Pita e kite te kanohenua raa, tena aia ki meake na tama raa ma, "Na tama Israel, aiea kootou e mahharo naea? Aiea kootou e ttonu mai maatou naea? Kootou e kkahu ma aanei ni mahi maaua hokomaaua ia ma tettonu tahi maaua raa e mee te tama nei no lavaa te hahae?"

13 TeAtua Abraham, Aisak ia ma Jekop raa, tena TeAtua na tipuna taatou i mua raa ni kou ake na mahi hai mmahi i te vaelanira iaa Jisas te Tama Hehekau Aia raa. Emeia

kootou e kou ake te Tama raa i na tama hakamattua raa, tena kootou ki huri ake, te se hihhai kootou i Tama raa i mua na karemata Pailat ia ma te saaita hoki Pailat ni maanatu ma ki hakattana Tama raa ki haere raa.

¹⁴ Tama raa e tapu, ia he Tama tauareka, e meia kootou se hihhai Tama raa, tena kootou ki meake Pailat kippena hea kootou e hihhai, tena kootou ki hakasao te tama taatama raa.

¹⁵ Kootou e taa te Tama e hakattaki taatou ki ora raa, tena TeAtua ki hakamahike Tama raa itaha ma te mate, tena maatou ekkite te mate ia ma te ora muri Tama raa.

¹⁶ Teenei ko te inoa Jisas raa e kou mai na mahi ki mee te tama na vae e mmate nei ki lavaa te hahaere. Hea kootou ekkite no illoa raa e oo mai hakaatoa i te vahi te hakattina i te inoa Jisas raa. Kootou hakaatoa kukkite, te tama nei ku tauareka i na hakattina maaua i te inoa Jisas raa.

¹⁷ “Aku taina, te saaita nei anau kuiroa pera ma hea kootou ia ma na tama hakamattua kootou raa ni ppena ia Jisas raa e hamai koi i te vvare na pohouru kootou.

¹⁸ TeAtua e tattara ake na profet Aia raa i mua ki tattara pera ma te Mesaia raa e me ki hakalono liliu, ia tena na tattara Aia raa ku hakamaoni te aho nei.

¹⁹ “Ttike itaha ma na haisara kootou raa te saaita nei, tena ku vakkai muri ake TeAtua ki lavaa Tama raa te ssirihia na haisara kootou raa. Kame kootou e tauttari,

²⁰ tena TeAtua e me ki tokonaki na anana kootou raa ki ivi, tena Aia e me ki kauna ria atu Jisas te Mesaia Aia ku oti te hirihiri ma kootou raa.

²¹ Jisas e me ki noho i te vaelani ki tae roo te saaita na mee hakaatoa e oo mai no hoou pera ma TeAtua ni tattara ake na profet Aia i mua raa.

²² Moses e tattara ma,
‘TeAriki TeAtua kootou raa e me ki kauna ria atu he profet e ssau pera ma Aia ni kauna ria atu anau raa,
tena te Tama naa e me ki hamai i roto koi kootou.
Tena kootou ki hakallono na tattara hakaatoa Aia e tattara atu raa.

²³ Kame he tama se hakarono na tattara te Profet naa,
tena te tama naa e me ki havakkee ria itaha ma
na hakattina ana TeAtua raa hakaatoa,
tena te tama naa e me ki hakalono liliu.’

²⁴ Tena na profet hakaatoa e too na tattara TeAtua raa haka-paa ma Samuel ia ma na profet i muri aia tera ni tattara hoki hea e me ki kapihi mai i roto na aho nei raa.

²⁵ Te tattara e ivi TeAtua ni tattara ake na profet Aia raa e tattara i kootou, ia tena kootou i roto hoki na tattara hakamaoni TeAtua ni meake na tipuna kootou i mua raa. Pera ma Aia ni meake Abraham ma,

'Anau e me ki hakatapu na tama hakaatoa
i te maarama nei raa e mee koi na hai mokopuna
akoe raa.'

²⁶ Ia tena TeAtua ni hirihiri te Tama Hehekau Aia raa, tena ki kauna ria atu te Tama raa ki haere atu kootou i mua ma ki hakatapu kootou, tena ku tokonaki kootou kittike i taha ma na tiputipu sakkino kootou raa."

4

Pita laaua ma Jon ku ttuu i mua na tama hakamattua

¹ Pita laaua ma Jon koi tattara ake koi te kanohenua raa te saaita na maatua raa, tena te purepure hakamaatua na purepure te Hare Tapu raa ia ma na Sadyusi raa ni ttae ake.

² Na tama raa kuse hihhia roo, e mee Pita laaua ma Jon e akoako ake te kanohenua raa pera ma Jisas ku oti te mahike muri itaha ma te mate, tena na tattara nei e huri mai pera ma na tama emmate raa e me ki mahhike muri no ora.

³ Tena kito na tama raa ki hakaipiki tokorua raa no ppono i roto te hare karapusira kitta teeraa aho, e mee te mee raa ku haere ki pouri.

⁴ Emeia tammaki na tama ni llono na tattara raa ku hakattina, tena te kooina na hakattina ana raa ku hakanuu no tae rima simata na tama.

⁵ Te aho taiao raa na tama hakananniu na Jiu raa, na tama hakamattua raa ia ma na tama poroporo na tuaa raa ku hakkutu hakaatoa i Jerusalem.

⁶ Na tama raa ekkutu ma Anas te pohouru hakanaaniu na maatua raa, tena Kaiafas, tena Jon, Aleksanda ia ma alaa tama i roto te manava na maatua hakananniu raa.

⁷ Na tama raa e meake Pita laaua ma Jon ki oo ake no ttuu i mua laatou, tena laatou ki vahiri ake tokorua ma, "Koorua e mee peehee te tama nei no hahaere? Ni mahi peehee koorua e isi, ia koorua e ttpa roo te inoa aii?"

⁸ TeAnana Tapu raa kutau i roto Pita, tena aia ki meake na tama raa, "Na tama hakananniu ia ma na tama hakamatua na kanohenua:

⁹ kame kootou e vahiri mai maaua ite mee tauareka maaua nippena itetama navae emmate nei ia ma te tama nei e tauareka peehee,

¹⁰ tena kootou hakaatoa e tau te illoa, ia na tama hakaatoa i roto Israel etau te illoa pera ma tetama etuu i mua kootou nei kutauareka i na mahi te inoa Jisas Krai te Tama i Nasaret raa: te Tama kootou ni ttii no mate i aruna te kros raa, tena TeAtua ki hakamahike Tama raa itaha ma te mate no ora raa.

¹¹ Jisas ko te tama te Launiu Tapu raa e tattara ma,

‘Te hatu tera kootou na tama hakatuutuu hare raa ni hakahekeheke raa,

ko te hatu e mmau roo hokoia i na hatu hakaatoa.’

¹² Jisas Hokoia elavaa tetokonaki taatou kiora; i roto te maarama nei hakaatoa TeAtua se hai inoa hoki peeraa ni kou ake na mahi ma ki tokonaki taatou ki ora.”

¹³ Na tama i roto te kuturana raa ku mahharo, e mee laatou ekkite Pita laaua ma Jon eiviroo tetattara, tena laa-tou eilloa hoki pera ma tokorua raa nitamavare koi, ia se skul hakaraoi. Tena na tama raa eilloa ma tokorua raa ni hahere ma Jisas.

¹⁴ Tena na tama raa ku se hai tattara hoki e lave te meake, maitaname laatou kukkite te tama na vae ni mmateraa ku ttuu laatou ma Pita laaua ma Jon.

¹⁵ Kito na tama raa ki meake Pita laaua ma Jon ma ki oo iaho ma te hare raa, tena laatou kukaamata notattara hemuu hokolaatou.

¹⁶ Na tama raa etattara ma, “Hea taatou e me kippena i te tokorua nei? Na tama hakaatoa i roto Jerusalem raa ku illoa ma tokorua nei eppena te mirakol e hainattaa te tama te ppena, ia tena taatou hokotaatou se lavaa te ppura hoki.

¹⁷ Taatou ki tattara hakamataku ake tokorua nei ki se lavaa te tattara ake alaa tama hoki i te inoa Jisas, ki se lavaa te mee nei te ttoha no ttae alaa tama.”

¹⁸ Kito na tama raa ki kanna ake tokorua raa ki vakkai ake i hare, tena ki meake tokorua raa ki se lavaa roo te tattara ia ma ku akoako ake na tama i te inoa Jisas.

¹⁹ Tena Pita laaua ma Jon ki meake na tama raa ma, “Kootou hokkootou ki ukkui ma he mee peehee etauareka i na karemata TeAtua: ki hakallono kootou ma ki hakallono TeAtua?

²⁰ E mee maaua ku se lavaa hoki te ppui na maihu maaua ma ki se tattara hea maaua nikkite ia ma hea maaua ni llono raa.”

²¹ Tena kito te kuturana na tama hakamattua raa ki tattara hakamataku ake roo tokorua raa, tena ki tiaki tokorua raa no oo. Na tama raa ekkite pera ma e hainattaa te kou ake ni hakalono llihu i tokorua raa, maitaname te kanohenua raa kutattara hakamamaha TeAtua i te mee ni kapihi ake raa.

²² Te tama tokorua raa ni tokonaki no lavaa te hahere raa ku tae tipu haa toe na hetau te matua aia.

Na hakattina ana raa ku lotu ki se lavaa laatou te mattaku

²³ Tokorua raa ku hakattana ria ki oo, tena laaua ku vakkai i te kuturana laatou raa notattara ake hea na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua raa ni meake laaua raa.

24 Na hakattina ana raa kullono na tattara raa, tena na tama raa hakaatoa ku hakkutu no lotu ake TeAtua ma, "TeAriki, te Tama e pena te vaelani, te maarama nei, te lottai ia ma na mee roo hakaatoa!

25 Akoe ni tattara ake te tama hehekau Akoe raa, Devit te tipuna maatou raa i na mahi TeAnana Tapu ma, 'Aiea na tama seai ma ni Jiu raa e lloti naea?

Aiea na tama raa e penapena na hakataakoto sakkino raea?

26 Na tuku te maarama nei raa e tanattana hokolaatou ki oo no ppuhu,

tena na tama hakamattua raa e kkutu hakaatoa, ki hakataukoti ma TeAtua ia ma te Mesaia Aia raa.'

27 Maitaname Herot laaua ma Pontius Pailat e kkutu hakaatoa iroto te matakaina erahinei ma na tama seai ma ni Jiu raa ia ma na tama Israel raa ki hakataukoti ma Jisas, te Tama Hehekau e tapu Akoe ni mee mo Mesaia raa.

28 Na tama raa e hakkutu ma kippena i na mahi Akoe raa na mee hakaatoa tera Akoe ni hakamoemai roo i mua ma e me ki kapihi mai raa.

29 TeAriki, te saaita nei Akoe ki hakamaarona na tattara na tama raa e penapena raa, tena kutokonaki maatou na tama hehekau Akoe nei ki iwi te tattara na tattara Akoe raa.

30 Haaro iho te rima Akoe raa no tokonaki na tama lavvea raa ki taualleka, tena kukou mai ni mahi kippena na mirakol ia ma na mee taualleka maatou e me kippena i te inoa Jisas te Tama Hehekau e tapu Akoe raa."

31 Telotu raa kumasseu, tena te kina na tama raa e kkuturaa kunaue. TeAnana Tapu raa kutau iroto na tama raa, tena na tama raa kukaamata no tattara na tattara TeAtua raa, ia e iwi hoki te tattara.

Na hakattina ana raa ku vaevae na hekau laatou

32 Na hakattina ana raa hakaatoa e o roo te maanatu hokotahi. Sehai tama laatou etattara ma namee aia ettino raa ni mee koi aia, e meia laatou hakaatoa e vaevae hakaraoi roo na mee laatou ettino raa ma alaa tama.

33 Na aposol raa etattara ma na mahi haimmahi i te ora muri TeAriki Jisas, ia tena TeAtua e kou ake te hakatapu e rahi roo i na tama raa hakaatoa.

34 Sehaitama iroto te kuturana raa e tuutuu hao. Na tama ettino nakerekere ia ma na hare raa e kou ake na meeraa kisui alaa tama, tena kutoo na silenii laatou e too i na meeraa

35 no kou ake i na aposol raa, tena na aposol raa ku vaevae ake na silenii raa i na tama, tautari e hia te tama e hihai.

36 Tena Josep hetama iroto te hareakina Levi tera ni haanau iho i Saiprus, tena na aposol raa e kakanna

te tama raa ma ko Banabas (te inoa nei e mee ma, “Te tama Hakapurupuru”),

³⁷ te tama raa e kou ake te kerekere aia raa no sui alaa tama, tena ki too na sileni raa no kou ake na aposol raa.

5

Te mmate Ananaias laaua ma Safaira

¹ He tama e hui ma ko Ananaias laaua ma Safaira te avana aia raa e too na mee hakaatoa laaua ettino raa no kou ake alaa tama ki sui.

² Emeia Safaira laaua ma Ananaias e tattara no tonu ma laaua ki taohi he kooina, tena ku kou ake na sileni e ttoe raa i na aposol raa.

³ Kito Pita ki meake, “Ananaias, aiea akoe e tiaki Satan ki haere atu i roto akoe no mee akoe ki mariu ake TeAnana Tapu raa, tena akoe ki taohi teeraa kooina na sileni na mee akoe ni kou ake alaa tama ki sui raea?”

⁴ Na meeraa ni mee akoe ettino i mua akoe ni kou ake na meeraa ki sui alaa tama; tesaaita na tama raa ku oti tesui na mee akoe ettino raa, tena na sileni raa ni sileni hoki akoe. Kaa akoe ni maanatu roo peehee ma kippena te maanatu haeo naa? Akoe se mee ma akoe e mariu ake te tama, e meia akoe e mariu ake TeAtua!”

⁵ Ananaias e rono koi na tattara nei, tena aia ku hina i raro no mate, tena na tama hakaatoa e llono te mate te tama raa ku mattaku roo.

⁶ Kito na taupeara raa ki oo ake no mmini te tinotama tama raa, tena ki ssau i aho no tanu.

⁷ Se roroa koi te avana Ananaias raa ku haere ake iaa Pita, e meia aia se iroa ma hea ni kapihi ake iaa Ananaias raa.

⁸ Tena Pita ki vahiri ake te hine raa, “Mee mai, teenei te kooina na sileni hakaatoa akoe ma te avana akoeraa ni too i na mee koorua ni kou ake alaa tama ki sui raa ma sei?”

Tena Safaira ki meake, “Noo, teenaa te kooina na sileni naa hakaatoa.”

⁹ Kito Pita ki meake Safaira, “Aiea koorua haiavana e mannatu ma ki hahaaite TeAnana Tapu TeAriki naea? Nataupeara ni tanu te avana akoeraa kuttuu vahao nei i te totoka, tena na tama raa e me ki ssau hoki akoe i aho.”

¹⁰ Tesaaita naa koi Safaira ku hina i raro i mua na vae Pita raa no mate hoki. Nataupeara raa ku oo mai no kkite ma Safaira ku mate, tena laatou ki ssau te tama raa i aho no tanu i te vahi Ananaias.

¹¹ Tena na hakattina ana raa hakaatoa ia ma na tama ni llono raa ku mattaku roo.

Na aposol Jisas raa e huri ake na mahi TeAtua

¹² Na aposol raa e huri ake tammaki na mirakol ia ma na mee taualleka no kkite na tama raa. Tena

na hakattina ana raa hakaatoa ku hakkutu i te kina te Paaro Solomon raa.

¹³ Na tama sei ma nitama iroto te kuturana nei raa ku mattaku te hukui ake na tama raa, niaina roo ma te kanohenua raa e tattara hakammaha roo i na tama raa.

¹⁴ Tena tammaki nataanata ia ma na h hine ku hakattina i Te Ariki, tena ki hukui ake i te kuturana na hakattina ana raa.

¹⁵ Maitaname te kanohenua raa e k kite hea na aposol raa ni ppena raa, tena na tama raa ku sausau iho na tama lavvea raa i te mateara no hakammoe na tama raa i aruna koi na lomoena laatou raa ma kilavaa te inaina Pita raa te raka vaa aruna alaa tama tesaita aia e haere hakaraka raa.

¹⁶ Tena na kanohenua na matakaina e alleha i Jerusalem raa ku mmui ake no kou ake na tama lavvea raa ia ma na tama e isi na tipua i roto laatou raa, tena na tama lavvea raa hakaatoa ku taualleka.

Na aposol raa ku hakalono Ilihu

¹⁷ Tena te pohouru hakanaaniu na maatua raa ma na tama e huhukui ma aia raa ia ma na tama iroto te kuturana na Sadyusi raa ku manava k kere ha eo roo i na aposol raa, tena laatou ki tattara ma ki ppena he mee.

¹⁸ Na tama raa e hakapiki na aposol raa, tena ki ppono na tama raa i roto te hare karapusi te matakaina raa.

¹⁹ Emeia te poonaa, te ensel Te Atua raa ku taaraki te totoka te hare karapusi raa no hakattaki na tama raa i aho, tena ki meake,

²⁰ "Oo no ttuu i roto te Hare Tapu raa, tena ku takutaku ake te kanohenua raa i te ora vahao nei raa."

²¹ Na aposol raa e hakallono, tena te tahata poo roo na tama raa ku oo no uru i roto te Hare Tapu raa, tena ki kaamata no takutaku.

Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ma na tama e huhukui ma aia raa ku kanna ake na tama hakamattua na Jiu raa ki oo ake ki hakkutu hakaatoa, tena na tama raa ki k kave te tattara i te hare karapusi raa ma ki hakattaki ake na aposol raa no hakattuu i mua laatou.

²² Emeia te saaita na purepure raa ni ttae i te hare karapusi raa, na tama raa ku se k kite na aposol raa, kito na purepure raa ki vakkai no meake na tama hakamattua raa ma,

²³ "Maatou e oo no ttae i te hare karapusi raa, tena maatou e k kite ma te totoka raa e loki no mmau nni roo, tena na tama lollohi raa e ttuu koi i te totoka. Emeia te saaita maatou nitaaraki te totoka raa, maatou ku se hai tama e k kite i hare!"

²⁴ Te saaita na maatua hakananniu raa ia ma te purepure e rorohi te Hare Tapu raa ni llono na tattara na tama raa,

na tama raa ku mamaanatu tammaki roo ma hea ni kapihi ake i na aposol raa.

²⁵ Tena he tama ku haere ake i hare no meake na tama raa ma, "Hakallono! Natama kootou nippono i roto te hare karapusi raa ku ttuu vahao nei i roto te Hare Tapu raa no takutaku ake te kanohenua raa!"

²⁶ Tena te purepure hakamaatua raa ki haere ma na purepure aia raa no too na aposol raa no hakattaki ake. Na tama raa e too hakaraoi koi na aposol raa, e mee laatou e mattaku ma kaoti te kanohenua raa kumaka laatou na hatu.

²⁷ Na purepure raa e hakattaki ake na aposol raa i hare, tena ki meake na tama raa ki ttuu i mua na tama hakamatua na Jiu raa, kito te pohouru hakanaaniu na maatua raa ki yahihhi ake na tama raa.

²⁸ Tena te maatua raa ki meake ma, "Maatou e kou atu na tattara hakamattaku ma kootou ki selavaa te akoako ake na tama i te inoa Jisas. Emeia kiraake ma hea kootou e hainaa! Kootou ettoha na akoako kootou raa vaa roto Jerusalem hakaatoa, tena kootou e hihhai ma ki mee pera ma te nei ko maatou e taa te Tama raa no mate!"

²⁹ Tena Pita ma alaa aposol ki meake, "Maatou e me ki tauttari TeAtua, maatou selavaa te tauttari te tama.

³⁰ TeAtua natipuna taatou i mua raa e hakamahike Tama raa itaha ma te mate i muri kootou nittii Tama raa no mate i aruna te kros.

³¹ TeAtua essau Tama raa i aruna no hakanoho i te vahi lauaa Aia ki mee mo Tama Hakamaatua ia ma he Tokonaki taatou kilavaa na tama Israel raa tettike itaha ma na haissara laatou raa.

³² Maatou ekkite karemata na mee nei, tena maatou ma TeAnana Tapu, te hoki TeAtua ni kou ake i na tama e tauttari Aia raa."

³³ Te saaita na tama hakamattua na Jiu raa ni llono na tattara nei, na tama raa kulloto hao roo, tena laatou ku mannatu ma ki taa na aposol raa ki mmate.

³⁴ Ia tena he Farisi i roto laatou ku mahike no tuu i aruna, te inoa aia raa ko Gamaliel, e meia aia he tama poroporo na tuua, tena na tama hakaatoa e hakammaha te tama raa. Gamaliel e meake ma ki hakattaki na aposol raa i aho,

³⁵ tena aia ki meake na tama laatou hakamattua raa, "Taatou na tama hakamattua Israel, taatou ki hakamattonu hea taatou e mannatu ma kippena i na tama nei raa.

³⁶ Kootou e mannatu Teudas, te tama ni hakahura mai paa saaita ku otira ma aia he tama e hakanaaniu; tena kame ettae peeraa haa huitarau na tama ni tauttari tama raa. Emeia te tama raa e taia ria koi no mate, tena na tama hakaatoa ni tauttari aia raa ku maaseu, tena hea aia ni kaamata raa ku seai koi.

³⁷ Tena kioti Judas tetama i Galili raa ku hakahura mai te saaita tepaupau natamaraa, tena etammaki hoki na tama ni tauttari tamaraa, e meia tamaraa e taia ria hoki no mate, tena na tama ni tauttari aia raa ku maaseu huri.

³⁸ Ia te mee nei, anau e meatu ma taatou selavaa te ppena he mee inatama nei. Tiaki koi natama naa! Kame hea laatou e hakamoe ia ma hea laatou e ppena raa e hamai koi te tama, tena te mee naa e me ki haere hoki no seai,

³⁹ e meia kame te meenaa e hamai TeAtua, tena taatou kame setau te ppui natama naa. Taatou e me kikkite ma taatou e ppuhu koi ma TeAtua!"

Tena na tama hakamattua raa ku tauttari te hakataakoto Gamaliel raa.

⁴⁰ Natamaraa e kannake na aposol raa ki ooake i hare, tena laatou kiriki natamaraa, tena kitattara hakamatakuake natamaraa ki selavaa hoki te tattara i te inoa Jisas, tena laatou ki hakattana na aposol raa no oo.

⁴¹ Tesaaia natamaraa ni tiaki na tama hakamattua raa no oo, natamaraa e hihhia koi, maitaname TeAtua ekkira ma etauareka koi laatou te hakaalonollihu e mee laatou e hehekau i te inoa Jisas.

⁴² Na aposol raa etauhano koi te takutakuake te Rono Tauareka Jisas te Mesaia raa na aho hakaatoa i roto te Hare Tapu ia ma i roto koi na hare na tamaraa.

6

Tokohitu na tama ki tokonaki na aposol

¹ Tena imuri, te kooina na hakattina ana raa ku haere homo koi notammaki, tena na Jiu eilloa natattara ha Grik raa ku hakatauttau ma na Jiu i te henua raa. Na Jiu eilloa natattara ha Grik raa kulloto ma na Jiu raa e hailavvaka inatautukaha h hine laatou raa i te vahi na sileni e vaevvae te aho ma te aho raa.

² Tena kito tesanahuru ma rua na aposol Jisas raa ki hakkutuake na hakattina ana raa hakaatoa, tena ki meake, "Te mee naa se tonu ma taatou ki tiaki na takutaku na tattara TeAtua raa, tena kulollohi koi na sileni.

³ Ia tena aku taina, taatou ki hirihiri e hitu na taanata i roto kootou tera TeAnana Tapu raa etau i roto laatou, ia e atamai hoki, tena taatou kutuku natama naa kilollohi na sileni.

⁴ Tena maatou hokomaatou e me kilotu tahi, tena ku hehekau no takutaku."

⁵ Te kuturana raa hakaatoa e hihhai te hakataakoto na aposol raa, kito natamaraa ki hirihiri Stiven, he tama e isi TeAnana Tapu i roto aia, ia hetama e hakatina mmahiroo, tena Filip, Prokorus, Nikanor, Timon,

Parmenas, tena Nikolas tetama i Antiok ku mee pera ma he Jiu raa.

⁶ Tena te kuturana raa kitoo na tama raa no kou ake i na aposol raa, tena na aposol raa ki lotu no hakapiri na rima laatou raa i aruna na tama raa.

⁷ Tena na tattara TeAtua raa ku tauhano koi tettae alaa tama. Te kooina na disaipol i roto Jerusalem raa e haere tammaki koi, tena te kooina na maatua ku hakattina raa e tammaki hoki.

Stiven ku hakapikiria

⁸ Stiven hetama TeAtua e hakatapu haimahi roo, tena ki kou ake na mahi tama raa kippena na mirakol ellahi ia ma na mee taualleka i mua na kanohenua.

⁹ Emeia eisi na tama e hakataukaa ma Stiven. Teenei ni Jiu tera ni hehekau ma na tama i mua, e meia te saaita nei na tama raa kuttana, tena na Jiu nei ennoho i roto Sairini laaua ma Aleksandria. Na Jiu raa hakapaa ma na Jiu i roto Silisia laaua ma Esia raa ku hakatauttau laatou ma Stiven.

¹⁰ Emeia TeAnana Tapu raa e kou ake te atamai e rahi roo iaa Stiven, tena te saaita aia nitattara, se hai tama hoki e lavaa te hakatauttau ma aia.

¹¹ Kito na tama raa ki sui alaa tama ki tattara ma, "Maatou ellono te tama nei e tattara hao Moses laaua ma TeAtua!"

¹² Na tattara nei e mee te kanohenua raa, na tama hakamattua raa ia ma na tama e poroporo na tuaa raa no llotu roo. Na tama raa ku hakapiki Stiven, tena kikkave tama raa no hakatuu i mua te kuturana na tama hakamattua raa.

¹³ Kito na tama hakamattua raa ki kou ake na tama i hare raa ki hatu ma malliu laatou iaa Stiven. Na tama raa e tattara ma, "Maatou ellono tetama nei e tattara hao te Hare Tapu, ia ma na Tuua Moses raa.

¹⁴ Maatou ellono tetama nei e tattara ma Jisas tetama i Nasaret raa e me ki seu te Hare Tapu nei kimaseu, tena ku hakatike na tiputipu hakaatoa tera Moses nikou mai taatou raa."

¹⁵ Na tama hakaatoa e nnoho i te kina raa ku ttonu ake roo iaa Stiven. Na tama raa kukkite ma na maihu tama raa ku ssau roo pera ma na maihu te ensel raa.

7

Na tattara Stiven

¹ Tepohouru hakanaaniu na maatua raa e vahiri ake Stiven ma, "Na tattara nei e hakamaoni?"

² Kito Stiven kimeake, "Aku taina ma aku tamana. Hakallono mai anau! Imua Abraham te tipuna taatou raa ni haere no noho i Haran, TeAtua na mahi hakaatoa raa ku tuu ake iaa Abraham i Mesopotemia,

³ tena ki meake tama raa ma, 'Tiaki na hareakina akoe raa ma te henua akoe raa, tena akoe ku haere i te henua Anau e me ki huri atu akoe raa.'

⁴ "Kito Abraham kitiaki te henua aia raa, tena ki haere no noho i Haran. Imuri te saaita te tamana Abraham raa ni mate, TeAtua ku meake hoki Abraham ki kkenne mai i te henua kootou ku noho nei.

⁵ TeAtua nise kouake hekerekere i roto te henua raa ma Abraham kittino, ia se hai paa kina hoki Abraham e ttino, e meia TeAtua e tattara ake hakamaoni ma Aia e mee ki kouake te henua raa ma Abraham, tena te henua raa e me ki mee pera ma he henua Abraham ma na hai mokopuna aia raa. TeAtua e hakamoe te tattara nei ma Abraham te saaita Abraham ni se ki hai tamalliki.

⁶ Teenei hea TeAtua e meake Abraham ma, 'Na hai mokopuna akoe raa e me ki noho i te henua na tama e kkee roo, tena na tama raa e me ki mee mo tama hehekau i roto haa huitarau na hetau, tena na tama te henua naa e me ki mee hakahaeo roo na hai mokopuna akoe raa.

⁷ Anau e me ki kouake te hakalono llihu na tama tera e mee na hai mokopuna akoe raa mo tama hehekau laa-tou raa, tena ki oti na hai mokopuna akoe raa ku mee no oo i taha ma te henua naa no lotulotu mai Anau i te henua nei.'

⁸ Kito TeAtua ki meake Abraham ki ttuu te hakamaatino e tapu raa i na taanata pera ma he hakamaatino i te tattara e ivi Aia raa. Imuri te latapu hokotahi te saaita Aisak ni haanau iho raa, Abraham ku ttuu te hakamaatino e tapu raa iaa Aisak, tena Aisak ki ttuu hoki te hakamaatino e tapu raa iaa Jekop te tamariki aia raa, tena Jekop ki ttuu te hakamaatino e tapu raa i te sanahuru ma rua na taanata aia raa. Te sanahuru ma rua na tipuna taatou tera na tama hakaatoa e illoa raa.

⁹ "Alaa tamatane Jekop ku manava kkere iaa Josep te taina laatou raa, tena na tama raa ki kouake Josep i na tama Isip raa ki sui ria pera ma he tama hehekau. Emeia TeAtua e noho ma Josep,

¹⁰ tena ki hakattana tama raa i taha ma na hakalono llihu aia raa hakaatoa. Josep ku haere no tuu i mua te tuku i Isip raa, tena TeAtua e mee Josep ki tuu tauareka roo i mua te tama raa, ia e atamai hoki, tena te tuku raa ki mee Josep ki hakamaatua i roto Isip ia ma i roto te hare te tuku raa.

¹¹ "Tena ki oti Isip laaua ma Kenan hakaatoa kuttiri te hikkai e haeo roo tera e mee tammaki na tama no hakalono llihu. Na tipuna taatou raa kuse isi na kai kiikai.

¹² Jekop ku rono ma e isi na kai i Isip, tena aia kikauna na tamatane aia raa, na tipuna taatou raa ki oo i te horau kaamata roo laatou raa i Isip.

13 Tena te saaita na tama raa nivakkai tana rua, Josep ku hakariake aia hokoia i naitana aia raa, tena te tuku i Isip raa ku mee no iroa te hareakina Josep raa.

14 Kito Josep kikkave te tattara raa ia Jekop, te tamana aia raa kimeake te tipu hitu ma rima natama iroto te hareakina aia raa hakaatoa ki oo ake i Isip.

15 Tena Jekop ki haere Isip, i te henua aia ma na tamatane aia raa e me ki mmate raa.

16 Natama raa ekkave na tinotama na tama raa no tanu i Sekem, i roto te kava Abraham ni sui ake na sileni i na tama te manava Hamor raa.

17 "Te saaita Te Atua ku mee ki hakamaoni te tattara Aia ni hakamoe ma Abraham raa kutaapiri kittae, tena te kooina natama taatou iroto Isip raa ku haere no tammaki roo.

18 Tena ki oti roo he tuku ni se iroa mai Josep ku tuku i roto Isip.

19 Aia e hai laavaka na tipuna taatou raa, tena ki hai hao roo na tama raa, tena ki hakamataku ake na tama raa ki tuku na tamalliki laatou raa i aho ma na hare laatou raa ki mmate na tamalliki raa.

20 "Te nei ko te saaita Moses, he tamariki tauareka roo ku haanau iho. Na maatua aia raa e lollohi te tamariki raa i roto te hare laatou raa e toru na marama,

21 ia te saaita na maatua te tamariki raa nikkave te tamariki raa itaha ma te hare laatou raa, te taukupu te tuku raa kupuru te tamariki raa, tena ki too te tamariki raa pera ma he tamariki roo aia.

22 Natama raa e akoako Moses i te atamai na tiputipu Isip raa hakaatoa, tena Moses he tama roo hakamaoni i te vahi te tattara ia ma na mee aia e ppena raa.

23 "Moses kuttae tipu haa na hetau tematua aia, tena aia ku maanatu ma ki haere no mmata ma na tama Isip raa e mee peehee na taina aia na tama Israel raa.

24 Tena aia ku kite he tama hokotahi e taia ria te tama i Isip, tena aia ki haere atu ma ki tokonaki te tama raa, tena aia ki taa te tama Isip raa no mate.

25 (Aia ekkahu ma natama Israel raa e mee kikkite no illoa pera ma Te Atua e me ki too aia ki hakassao laatou, e mea na tama raa se illoa.)

26 Te aho taia o raa Moses ku kite tokorua natama Israel eppuhu, tena aia ku hahai ma kimee tokorua raa ki tattara hakaraoi. Tena Moses kimeake, 'Koorua ki hakallono mai, koorua nitama Israel hakaatoa, kaa koorua e ppuhu ma ki aa?'

27 "Kito te tama etaa teeraa tama raa ki unuki Moses itaha, tena kimeake, 'Koai te tama e mee akoe ki hakamaatua, tena ku hakatonutonu maatou?'

28 Akoe e hihai kitaa anau kimate hoki pera ma akoe nitaa te tama Isip raa te aho raa?’

29 Moses erono koi na tattara nei, tena aia kitere itaha ma Isip no haere no noho i Midian. Tena aia ku isi erua na tamalliki taanata i te henua raa.

30 “Tipu haa na hetau kullaka, tena te ensel TeAtua raa kutuu ake iaa Moses iroto tepupu eura itekina e tuu mahoaa taapiri i te Mouna Sainai raa.

31 Moses ku maaharo roo ite mee aia e kite raa, tena aia ki haere atu no taapiri te pupu raa ma ki kite laoi aia. Tena aia ku rono te reo TeAtua raa e tattara ma:

32 ‘Anau ko TeAtua na tipuna akoe raa, TeAtua Abraham, TeAtua Aisak, tena TeAtua Jekop.’ Moses kuporepore roo te mataku, tena aia ku se hihai ki kkira ake hoki te pupu raa.

33 “Tena TeAtua ki meake Moses ma, ‘Ui na taka akoe naa itaha, e mee te kerekere akoe e tuu naa he kina e tapu.

34 Anau ku kite te kanohenua Anau raa e hakalono llihu haeo roo iroto Isip. Anau erono tettani laatou, tena Anau ku hamai iraro ki hakassao laatou. Hamai vahao nei, Anau e me ki kauna akoe ki haere i Isip.’

35 “Moses ko te tama te kanohenua Israel raa ni se hihhai. Na tama raa ni vahiri ake ma, ‘Koai te tama e mee akoe ki hakamaatua, tena ku hakatonutonu maatou?’ Moses ko te tama TeAtua e kauna ki rorohi te kanohenua raa, tena te ensel tera nituu ake aia iroto tepupu eura raa e me ki tokonaki aia.

36 Moses e hakattaki te kanohenua raa itaha ma Isip, tena ki huri ake na mirakol iama namee ellahiroo iroto Isip iama itekina te Moana e Mmeerua iama itekina e tuu mahoaa raa iroto tipu haa na hetau.

37 Moses ko te tama ni meake te kanohenua Israel raa ma, ‘TeAtua e me ki kauna ria atu he profet essau pera ma Aia e kauna ria mai anau raa, te Tama naa e me ki hamai iroto koi kootou.’

38 Te tama nei e hai hoki iroto te kanohenua Israel tera ni kkutu i te kina e tuu mahoaa raa, tena aia e tuu i te kina raa ma na tipuna taatou i mua raa iama te ensel ni tattara ake aia i aruna te Mouna Sainai raa, tena aia ki too na tattara TeAtua e isi te ora raa no hakatae mai taatou.

39 “Emeia na tipuna taatou raa se hihhai ki hakallono tama raa; na tama raa e unuki tama raa i taha, tena ki tattara ma laatou ki vakkai koi i Isip.

40 Kito na tama raa ki meake Aron, ‘Penapena mai he atua ki hakattaki maatou. Maatou ku se illoa hea e kapihi ake iaa Moses te tama ni hakattaki mai taatou i taha ma Isip raa.’

41 Tena ki oti na tama raa kupenapena te hatu tipua essau pera ma he bulmakau, tena ki hoki ake na hoki

i te hatu tipua raa, tena ki pena te kai e rahi roo ma ki hakammaha hea laatou hokolaatou ni pena raa.

⁴² TeAtua ku haere itaha ma na tama raa, tena ki tiaki na tama raa ki hakamarumarua na hetuu i te vaelani raa pera ma hea e mmau i roto te launiu na profet raa ma,
‘Te kanohenua Israel! Kootou e noho tipu haa na hetau i roto te kina etuu mahoa, tena na manu kootou e taa raa,

kootou se hoki mai Anau.

⁴³ Teenaa ko te paa hare te atua Molek raa kootou e amoamo, tena te hatu tipua Refan, te hetuu atua kootou raa;

Aanei ni hatu tipua kootou e penapena ma ki lotulotu.

Ia tena Anau e me ki hakaaise kootou itaha ki hakahiti roo i teeraa vahi i Babilon.’

⁴⁴ Na tipuna taatou raa e hahae ma te Paa Hare TeAtua raa i roto te kina e tuu mahoa raa. Te Paa Hare raa e pena tautari hea TeAtua ni meake Moses ki pena raa, tena ki tautari hoki hea TeAtua ni huri ake tama raa.

⁴⁵ Tena ki oti na tipuna taatou raa ku too te Paa Hare raa i na tamana laatou raa, tena ki amoamo te Paa Hare raa te saaita laatou ni oo ma Josua notoo na henua TeAtua ni hakaaise na tama na henua raa i taha raa, te saaita na tama Israel raa ni oo atu. Te Paa Hare raa e tuu roo no tae te saaita Devit.

⁴⁶ Devit he tama roo e hakarono, tena TeAtua e hihai roo te tama raa, kito aia ki kainnoake TeAtua ma ki tiaki aia ki pena he hare ma TeAtua Jekop raa ki noho.

⁴⁷ Emeia teeraa ko Solomon e pena te Hare Tapu TeAtua raa.

⁴⁸ “Emeia TeAtua Hakanaani i Aruna raa se noho i roto na hare na tama e pena ma na rima laatou raa pera ma hea na profet raa ni tattara raa:

⁴⁹ TeAriki e mee ma, ‘Te Vaelani ko te Nohorana Anau, tena te maarama nei ko te kina Anau e tukutuku na tapuvae Anau raa.

He hare peehee kootou e me ki pena ma Anau naa?

Teehee te kina Anau e me ki noho naa?

⁵⁰ Aiea teenei sei ma ko Nau e pena na mee nei hakaatoa?’ ”

⁵¹ Tena Stiven kimeake hoki ma, “Kootou e vvere roo! Na hatu manava kootou raa epouri, tena na katarina kootou raa e tturi te hakallono na tattara TeAtua raa! Kootou e ssau roo pera ma na tipuna kootou i mua raa, ia kootou hoki na vahao tahi e kkeu itaha ma TeAnana Tapu!

⁵² Ia e isi te profet tera na tipuna kootou raa ni se taa no mate? Na tama raa e taa no mmate na profet TeAtua ni tattara mai i mua roo i te hamai te Tama Hehekau e tonu tahi raa. Tena te saaita nei kootou e kouake te Tama raa i na tama haeo raa, tena kootou ki taa Tama raa no mate.

⁵³ Kootou ko na tama e too na tuua TeAtua tera na ensel raa ni kou mai raa. Emeia kootou se tauttari na tuua raa.”

Na Jiu raa ku maka Stiven na hatu

⁵⁴ Na tama hakamattua raa ennoho no hakallono na tattara Stiven raa, tena na tama raa kulloto haeroo, tena ki utiuti roo na paati laatou.

⁵⁵ Emeia TeAnana Tapu raa kuta i roto Stiven, tena aia kukkira i te vaelani no kite na mahi TeAtua raa ia ma Jisas e tuu i te vahi laaua Tama raa.

⁵⁶ Tena aia ki meake, "Kira ake, anau e kite te vaelani raa ku taaraki, tena te Tamariki te Tama nei raa e tuu i te vahi laaua TeAtua."

⁵⁷ Na tama hakamattua raa kuttani na varo laatou raa, tena kippui na katarina laatou raa ma na rima laatou. Kito na tama raa hakaatoa ki hakaoho ake iaa Stiven raa

⁵⁸ no horo tama raa itaha ma te matakaina raa, tena ki maka tama raa ma na hatu. Na tama e maka raa e ui na kaukahulolloa laatou raa, tena ki kou ake te taupeara te inoa aia raa ko Sol ki rorohi.

⁵⁹ Na tama raa koi maka koi Stiven ma na hatu te saaita aia ni kanna ake TeAriki ma, "TeAriki Jisas, too te anana anau."

⁶⁰ Tena Stiven ki tuturi i raro no kanna ake hakamaroa ma, "TeAriki! Auu se maanatu ria na hai sara na tama nei." Aia e tattara ake koi peenei, tena ki mate.

8

¹ Sol e hakatina hoki ma te mate Stiven raa e tonu.

Sol ku haere taa na hakattina ana

Te ahonaa koi te harelotu i Jerusalem raa kuttiri na hakalono llihu haeroo. Tena na hakattina ana raa hakaatoa ku maaseu i na kina hakaatoa i roto na matakaina Judia laaua ma Samaria raa, e meia na aposol raa ennoho koi se maaseu.

² Eisi na hakattina ana etanu Stiven, tena ki tanittani hakamaroa roo i te alloha laatou iaa Stiven.

³ Emeia Sol e hihai ma kiseu na hakattina na hakattina ana raa, tena aia ki haere hakatike na hare raa hakaatoa no horo mai na hakattina ana raa i aho, na taanata ia ma na h hine, tena kippono na tama raa i roto te hare karapusi.

Te Rono Tauareka raa ku takutaku ria i roto Samaria

⁴ Na hakattina ana ni maaseu i na kina raa ku oo i na matakaina hakaatoa no takutaku te Rono Tauareka raa.

⁵ Filip e haere no takutaku ake na tiputipu te Mesaia raa i na tama te matakaina Samaria raa.

⁶ Te kanohenua raa e hakallono hakaraoi roo na tattara Filip e tattara raa, tena na tama raa e hakallono no kite na mirakol te tama raa e ppena raa.

⁷ Tammaki na tipua ettani na varo laatou no huro i taha, tena tammaki na tama na vae emmate ia ma na tama ni se lavaa te hahere hakaraoi raa ku taualleka.

⁸ Tena te matakaina raa hakaatoa ku hihhia roo.

⁹ Hetama te inoa aia raa ko Saimon e noho i te kina raa, tena na paanamu aia raa e mee na tama i Samaria raa no mamannatu tammaki. Tama raa e mee ma aia he tama hakanaaniu,

¹⁰ tena na tama hakaatoa i roto te matakaina e rahi raa, na tama mouruna ia ma na tama mouraro raa ku hakallono roo tama raa. Na tama raa e mee ma, "Saimon e isi na mahi tera taatou e kanna ma, 'na Mahi roo Hakanaaniu raa'."

¹¹ Na tama raa e hakallono tama raa, e mee te saaita ro-roa roo tama raa e mee laatou no mattaku ma na paanamu aia raa.

¹² Emeia te saaita laatou ni hakattina na tattara Filip i te vahi te Rono Tauareka i te Hakamaatua ana i te Vaelani ia ma Jisas Krai raa, tena nataanata ia ma na hhi ne raa ku too te hakoukou tapu.

¹³ Saimon hoki ku hakatina, ia te saaita aia ku oti te too te hakoukou tapu raa, tama raa ku se haere no mmao itaha ma Filip, ia aia e mamaharo ina mirakol ia ma na mee taualleka Filip ni ppena raa.

¹⁴ Na aposol e noho i Jerusalem raa ku llono ma na tama i Samaria raa ku hakattina na tattara TeAtua raa, tena laatou ki kauna Pita laaua ma Jon ki oo i Samaria.

¹⁵ Tokorua raa e oo notta, tena laaua ki lotu ma na hakattina ana raa ma ki lavaa na tama raa te too TeAnana Tapu raa.

¹⁶ E mee na tama raa se ki too TeAnana Tapu raa; na tama raa e too koi te hakoukou tapu i te inoa TeAriki Jisas raa.

¹⁷ Kito Pita laaua ma Jon ki hakapiri na rima laaua raa i aruna na tama raa, tena TeAnana Tapu raa ku haere iho no tau i roto na tama raa.

¹⁸ Saimon e kite pera ma na hakattina ana raa ku too hoki TeAnana Tapu te saaita tokorua raa ni hakapiri na rima laaua raa i aruna na tama raa. Tena kito Saimon ki kou ake na sileni iaa Pita laaua ma Jon,

¹⁹ tena ki meake, "Kou mai hoki na mahi naa iaa anau ki lavaa na tama anau e hakapiri na rima anau i aruna raa te too hoki TeAnana Tapu."

²⁰ Kito Pita ki meake Saimon, "Haere ma na sileni akoe naa i te kina te ahi raa, akoe e maanatu ma akoe e lavaa te sui na hoki TeAtua raa ma na sileni!

²¹ Akoe se hai kina e hakappai, ia se hai i roto te uata nei, maitaname te hatu manava akoe raa setonu imua na karemata TeAtua.

²² Tena tike i taha ma te hakataakoto haeo akoe naa, tena akoe ku lotu ake TeAriki ki hai aroha akoe i na maanatu haeo akoe e isi raa.

²³ E mee anau e kite pera ma akoe e isi na hakataakoto haeo, tena ki noho pera ma he karapusi na hai sara."

²⁴ Kito Saimon ki meake Pita laaua ma Jon, "Tena koorua ki alloha nolotu ake TeAriki ma anau ki selavaa he mee na mee koorua e tattara raa e kapihi mai anau."

²⁵ Pita laaua ma Jon kutattara ake na tattara i te vahi TeAtua ni tokonaki laaua raa, tena ki takutaku ake na tattara TeAriki raa no oti roo, tena laaua ki vakkai i Jerusalem. Tokorua raa etakutaku ake hoki te Rono Tauareka raa i roto tammaki na matakaina i Samaria te saaita laaua ni vakkai raa.

Filip e akoako ake te tama Itiopia

²⁶ Te ensel TeAtua raa kutattara ake Filip ma, "Tanatana no haere peeraa i te kupu; i te mateara e kaamata i Jerusalem raa no haere peeraa i Gasa." (Te mateara nei ku seai te aho nei.)

²⁷ ²⁸ Tena kito Filip ki tanattana no haere. Tena he tanata Itiopia, he tama hakamaatua i te vahi na sileni te tuku hine Itiopia raa ku vaakai te matakaina aia raa. Tama raa ni haere i Jerusalem nolotu ake TeAtua, tena aia e vaakai i roto te vaka hai wiri aia raa. Aia e tere, tena e paupau hakamaroa hoki telauniu profet Aisaia raa. ²⁹ TeAnana Tapu raa ku meake Filip ma, "Haere atu i te kina te vaka raa, tena akoe ku haere hakataapiri atu te vaka naa."

³⁰ Kito Filip kitere atu i te kina te vakaraa, tena aia kuro no tetamaraa e paupau telauniu profet Aisaia raa. Kito aia ki vahiri ake tetamaraa, "Akoe e iroa hea akoe e paupau naa?"

³¹ Tena te tama hakamaatua raa ki meake, "Anau e me ki iroa peehee kame se hai tama e tattara hakamatahua mai anau?" Tena aia ki meake Filip ki kake ake i aruna no noho i te vahi aia.

³² Teenei te kina aia e paupau i roto te Launiu Tapu raa, "Tama raa e ssau pera ma he sipsip na tama e hakattaki ma ki taa ki mate,

ia e ssau hoki pera ma he punua sipsip e tuu hemuu te saaita na tama raa e ohe na huruhuru Aia raa. Aia se hai tattara roo e hopo te maihu Aia raa.

³³ Na tama raa e hakanapa Tama raa, tena se hai tama e tuu ma ki tokonaki Tama raa.

Se hai tama e iroa te hakatere iho i te vahi na tipuna Tama raa,

e mee te ora Aia i roto te maarama nei raa ku hamai te hakaotioti."

³⁴ Tena te tama hakamaatua raa ki meake Filip, "Mee mai, te profet nei e tattara aii? Aia e tattara aia hokoia, ma aia e tattara i teeraa tama?"

³⁵ Tena Filip ki kaamata no tattara ake, kaamata na tattara te Launiu Tapu raa, tena ki tattara ake te tama raa i te Rono Tauareka i te vahi Jisas raa.

³⁶ Na tama raa e huro tauttari te mateara raa no ttiri te kina eisi na vai raa, tena tetama hakamaatua raa ki meake, “Kira ake na vai raa. Hea eppui anau ki se too te hakoukou tapu naa?”

³⁷ [Kito Filip ki meake te tama raa, “Akoe e me ki hakoukou tapu ria kame akoe e hakatina hakamaoni ma te hatumanava akoe.” Kito tama raa ki meake, “Anau e hakatina. Anau e hakatina pera ma Jisas Krai ko te Tamariki Te Atua.”]

³⁸ Tena tetama hakamaatua raa ki meake na tama raa ki hakamau te vaka raa, tena laaua ma Filip kittiho no oo i te kina te vai raa, kito Filip ki hakoukou tapu tama raa.

³⁹ Tokoru raa ku oo mai itaha ma te vai raa, tena Te Anana Tapu raa kutoo Filip itaha. Tetama hakamaatua raa kusekite hoki Filip, tena aia ku hihia roo no kake te vaka aia raa no tere.

⁴⁰ Filip eoho koi aia kutae i Asdot, tena aia ki haere i Sisaria no takutaku ake te Rono Tauareka raa i na matakaina roo hakaatoa.

9

Sol ku hakatina iaa Jisas

(Na hehekau 22.6-16; 26.12-18)

¹ Te saaita naa Sol e hai na mahi aia ma ki taa na tama tauttari Jisas raa ki mmate, te hakataakoto haeo nei e mee roo na tama raa no mattaku. Sol e haere i te pohouru hakanaa-niu na maatua raa

² no meake ma ki kou ake nilauniu ki kkave i na hare lotu na Jiu i Damaskus raa pera ma kame aia ekite na tama e tauttari na Tiputipu Te Ariki raa, tena aia ku haka-piki na tama raa hakaatoa; nataanata ia ma na hhine raa no kou ake i Jerusalem.

³ Sol ku taapiri i te matakaina Damaskus, tena te saaita naa koi he maahina e hamai i te vaelani ku maahina hakatike aia.

⁴ Sol ku teiho i raro, tena aia ku rono te reo e tattara ake aia ma, “Sol, Sol! Aiea akoe e mee Anau ki hakalono llihu naea?”

⁵ Kito Sol ki vahiri ake ma, “Te Ariki, koai Akoe?”

Tena te reo raa ki meake, “Anau ko Jisas te Tama akoe e kou ake na hakalono llihu raa.

⁶ Emeia, ttuu i aruna no haere i te matakaina raa, tena he tama e me ki tattara atu akoe hea akoe e me ki ppena raa.”

⁷ Na tama ni oo laatou ma Sol raa kuttuu hemuu se hai tama roo etattara; na tama raa ellono tereora, e meia laatou se kkite te tama raa.

⁸ Sol ku mahike no tuu i aruna, tena ki taaraki na karemata aia, e meia aia ku se hai mee e kite. Kito na tama raa ki taohi na rima tama raa no hakattaki i Damaskus.

⁹ I roto etoru na aho, Sol se hai mee roo e kite, tena te saaita naa hoki aia ku se kai, ia ku se unu.

¹⁰ Tena he tama e hakatina Jisas e noho i Damaskus te inoa aia raa ko Ananaias. Aia e kite karemata roo ma TeAriki e kanna ake aia ma, "Ananaias!"

Kito aia ki meake, "TeAriki, teenei anau."

¹¹ Tena TeAriki ki meake Ananaias, "Tanattana no haere i te Mateara e Tonu raa, tena i te hare Judas raa akoe ku vahiri ma teehee te tama i Tarsus te inoa aia raa ko Sol. Tama naa elotu vahao nei,

¹² tena aia e kite karemata hoki ma he tama, te inoa aia raa ko Ananaias e haere ake no hakapiri na rima aia raa i aruna aia ma kilavaa aia te kite hakaraoi."

¹³ Kito Ananaias ki meake, "TeAriki, tammaki na tama e tattara mai anau na tiputipu te tama naa ia ma na mee aia e ppena i na tama Akoe i roto Jerusalem raa.

¹⁴ Tena Sol e hamai i Damaskus ma na tattara na maatua hakananniu raa ma ki hakapiki na tama elotulotu Akoe raa."

¹⁵ Tena TeAriki ki meake Ananaias, "Haere, maitaname Anau e hirihiri Sol ki hehekau ma Anau ki akoako na tama seai ma ni Jiu raa, na tuku ia ma na tama Israel raa ki illoa i te inoa Anau.

¹⁶ Tena Anau Hokonnau eme kihuriake tamanaa na hakalono llihu hakaatoa aia eme kitoo tesaaaita aia e tattara i te vahi Anau raa."

¹⁷ Kito Ananaias ki haere notae i te hare Sol e noho raa, tena ki hakapiri na rima aia raa i aruna tama raa. Tena aia ki meake, "Sol, taku taina, TeAriki ekaunaria mai anau, Jisas Hokoia te Tama nituu atu akoe i te mateara tesaaaita akoe ni hamai i te matakaina nei raa ekaunaria mai anau kilavaa akoe te kite hakaraoi, tena TeAnana Tapu kutau i roto akoe."

¹⁸ Tesaaaita naa koi he mee essau pera ma na unahi na ika raa kutteihio itaha ma na karemata Sol, tena aia ku lavaa te kite hakaraoi. Sol ku mahike no tuu i aruna, tena Ananaias ki hakoukou tapu aia.

¹⁹ Tena i muri tesaaaita aia ku oti te kai, Sol ku mataora hakaraoi.

Sol ku takutaku i roto Damaskus

Sol e noho hakamarie sellava hoki na aho ma na hakattina ana i Damaskus raa.

²⁰ Tena aia ki haere tahi roo i te harelotu na Jiu raa, tena kikaamata no takutaku ake pera ma Jisas ko te Tamariki TeAtua.

²¹ Na tama hakaatoa e llono na tattara Pol raa ku oho roo no vahihhiri ma, "Teenei seai ma ko te tama e ta na tama e lotulotu Jisas i roto Jerusalem? Tena aia nimee raa se hamai i te kina nei ma te hakataakoto ki hakapiki na hakattina ana raa, tena kutoo na tama raa no kkave i na maatua hakananniu raa?"

²² Emeia na takutaku Sol raa ku oo roo no hai mmahi, tena na tattara aia ma Jisas ko te Mesaia raa e matahua roo, tena na Jiu ennoho i Damaskus raa ku selavaa te sui muri ake na tattara tama raa.

²³ Tammaki na aho kullaka, tena na Jiu raa ku hakkutu hakaatoa no tattara ma kitaa Sol ki mate,

²⁴ e meia eisi na tama e hakari ake Sol te hakataakoto na Jiu raa. Te ao ma tepoo na Jiu raa ku lollohi na totoka te matakaina raa ma kitaa tama raa ki mate.

²⁵ Tena hepoo hokotahi na tama e tauttari Sol raa ku hakatere iho Sol i raro i te vahi te tauppaa raa i roto te kete e rahi.

Sol i roto Jerusalem

²⁶ Sol ku haere notae i Jerusalem, tena ki hahaivi ma ki hukui ma na disaipol Jisas raa. Emeia na tama raa se hakattina ma Sol he disaipol, tena laatou e mattaku hoki tama raa.

²⁷ Kito Banabas ki haere ake no tokonaki Sol, tena kitoo te tama raa no kkave i na aposol raa. Tama raa e tattara hakamatahua ake na tama raa pera ma Sol e kite TeAriki i aruna te mateara, tena TeAriki e tattara ake tama raa. Banabas e tattara ake hoki na mahi Sol ni takutaku i te inoa Jisas i roto Damaskus raa.

²⁸ Kito Sol ki nnoho ma na tama raa, tena ki haere na kina hakaatoa i roto Jerusalem raa no takutaku ma na mahi i te inoa TeAriki.

²⁹ Sol e tattara, tena ki hakataukoti hoki ma na Jiu tera e illoa na tattara ha Grik raa, tena na tama raa ku hahaivi ma kitaa tama raa ki mate.

³⁰ Tesaaia na hakattina ana raa nillono te mee nei, na tama raa kutoo Sol no kkave i Sisaria, tena kikauna tama raa no haere i Tarsus.

³¹ Tesaaia naa na harelotu hakaatoa i roto Judia, Galili ia ma Samaria raa ku nnoho taravare roo. E mee TeAnana Tapuraa ku tokonaki na harelotu raa, tena na hakattina ana raa ku oo no tammaki roo, ia e lotulotu tahi ake hoki TeAriki.

³² Pita e haere hakatike na matakaina hakaatoa, tena he saaita hokotahi aia ku haere no mmata na tama e hakattina TeAtua e nnoho i Lida raa.

³³ Tena aia e ttiri te tama hokotahi te inoa aia raa ko Ainias. Na vae tama raa e mmate, tena i roto e varu na hetau Ainias selavaa te mahike i taha ma te moena aia e moemoe raa.

³⁴ Tena Pita ki meake tama raa, "Ainias, Jisas Krai e mee akoe no tauareka. Tuu iaruna no hhatu te moena akoe e moemoe naa." Te saaita naa koi Ainias ku mahike no tuu iaruna.

³⁵ Na tama hakaatoa e nnoho i Lida ia ma Saron raa ku k kite tama raa no hakattina i TeAtua.

Pita e tokonaki Dokas

³⁶ E isi te hine e noho i Jopa te inoa aia raa ko Tabita, tena aia he tama e hakatina. (Te inoa aia ha Grik raa ko Dokas.) Aia e ppena tahi namee taualleka, tena ki tokonaki hoki na tama e tutuu ha eo raa.

³⁷ Te saaita naa hoki Dokas kulaavea no mate. Na tama raa e hakoukou te tinotama tama raa, tena ki k kave no hakamoe i te rum iaruna raa.

³⁸ Ia Jopa se mmao hoki i taha ma Lida, tena te saaita na hakattina ana raa nillono ma Pita e noho i Lida, na tama raa ku kauna tokorua na tama kioo no meake Pita ma, "Akoe ki aroha koi no hamai vave roo."

³⁹ Kito Pita kitanattana no oo laatou ma na tama raa. Pita ku tae atu, tena na tama raa kitoo aia no k kave i te rum iaruna raa, tena na tautukaha h hine raa hakaatoa e tanittani no muimui ake Pita, tena ki huri ake na kaukahu ia ma na kaukahu matoru Dokas nittui te saaita aia koi ora raa.

⁴⁰ Kito Pita ki hakaise na tama raa hakaatoa ia ho, tena kituturi iraro nolotu, tena aia ki huri no meake te tinotama raa, "Tabita, mahike iaruna." Tena Dokas ki taaraki na karemata aia raa, tena te saaita koi aia ni kite Pita raa, aia ku mahike no noho iaruna.

⁴¹ Tena Pita ki haaro atu no tokonaki tama raa no hakamahike iaruna. Kito Pita ki kanna ake na hakattina ana raa hakaatoa hakapaa ma na tautukaha h hine raa, tena Pita ki kou ake Dokas te tama ku ora hakaraoi raa i na tama raa.

⁴² Te rono nei ku ttoha i na kina hakaatoa i roto Jopa, tena tammaki na tama ku hakattina i TeAriki.

⁴³ Pita e noho i Jopa tammaki na aho ma Saimon, te tama e hehekau no tanattana na kiri na manu raa ki pena alaa mee hoki.

10

¹ He tama e noho i Sisaria te inoa aia raa ko Kornilius, tena aia ko te soldia hakamaatua te kautana na soldia na tama raa e kanna ma, "Na Soldia Itali raa."

² Kornilius he hakattina ana, tena aia ma na hareakina aia raa hakaatoa elotulotu TeAtua. Aia eppena hoki tammaki na mee ki tokonaki na Jiu tera e tutuu haeo raa, ia e lotu tahi hoki TeAtua.

³ He aho hokotahi te mee raa kame ku tae te toru te hiahi, tena Kornilius ekite karemata pera ma aia emitiraa, tena aia ekite roo te ensel TeAtua raa e haereake i hare no kanna ake ma, "Kornilius!"

⁴ Kito Kornilius kikkira hakamattonu ake roo te ensel raa ma te matakū, tena aia ki meake, "TeAriki, hea?"

Tena te ensel raa ki meake, "TeAtua e hihia roo na lotu ia ma na uata taualleka akoeraa, tena Aia etanattana kikou atu hea akoe e hihai.

⁵ Tena kauna he tama te saaita nei ki haere i Jopa no mmate te tama te inoa aia raa ko Saimon Pita.

⁶ Tama raa e noho laua ma Saimon te tama e hehekau notanattana nakiri na manu tera enoho taapiri telottai raa."

⁷ Te ensel raa ku haere i taha, kito Kornilius ki kanna ake e rua na tama hehekau i roto te hare aia raa ia ma te soldia. Te soldia nei he tama hoki eppena natiputipu TeAtua e hihai raa, tena na vahao hakaatoa aia enniti tahi roo ma Kornilius.

⁸ Kornilius e tattara ake na tama raa hea aia ni kite raa, tena aia ki kauna na tama raa ki oo i Jopa.

⁹ Te mee raa kame ku tae te laa latea te aho taiao raa, tena tokotoru raa ku oo atu no tappiri i Jopa, ia te saaita naa hoki Pita ku kake i aruna te tauhuhu te hare raa ma ki lotu. ¹⁰ Pita ku hikai, tena aia ku hihai roo ma kikai he mee. Na tama i te hare raa etanattana nakai, tena Pita ekite karemata pera ma aia emitī.

¹¹ Pita ekite te vaelani raa ku taaraki, tena he mee e ssau pera ma he paamaro erahi ettaohiria na mata e haaraa ku hamai iraro i te maarama nei.

¹² Tena tammaki roo na manu hahaere, na manu tottoro ia ma na manu lellee kai ttama e mmoe i aruna te mee raa.

¹³ Tena te saaita naa koi te reo raa ku tattara ake Pita ma, "Pita, mahike i aruna no taa he manu no kai."

¹⁴ Kito Pita ki meake, "TeAriki! Anau se hai vahao roo ekai na manu e matakere tera setau te tama te kai. E hai nattaa roo anau te mee peenaa!"

¹⁵ Tena te reo raa ku tattara hakaraoi ake hoki iaa Pita ma, "Auu se mee ma na mee raa e matakere te saaita TeAtua ku oti te mee ma na mee raa e matahua."

¹⁶ Te mee nei e kapihi mai anau e toru na vahao, tena ki oti te mee raa ku vaakai muri i te vaelani.

17 Pita koi mamaanatu koi te hakataakoto te mee raa, tena te saaita naa hoki na tama Kornilius ni kauna ria ake raa ku illoa hoki te kina te hare Saimon raa etuu, tena na tama raa ku oo ake no ttuu i mua te totoka te hare raa.

18 Kito na tama raa ki kanna ake i hare no vahiri ake ma, "E isi te tama e nnoho ma kootou te inoa aia raa ko Saimon Pita?"

19 Pita koi mamaanatu koi ma ki iroa aia te hakataakoto te mee raa, tena TeAnana Tapuraa ki meake ma, "E toru na tama e oo mai no mmata akoe."

20 Ia tanattana no tiho i raro, tena auu se kkarro te oo ma na tama naa, e mee Anau e kauna ria mai na tama naa.

21 Kito Pita ki tiho i raro no meake na tama raa ma, "Anau ko te tama kootou e sesee. Kootou e oo mai noaa?"

22 Kito na tama raa ki meake, "Kornilius, te tama haka-maatua maatou raa e kauna ria mai maatou ki oo mai. Aia he tama tauareka tera elotu tahi TeAtua, tena na Jiu raa hakaatoa e hakammaha roo tama raa. Te ensel TeAtua raa e meake tama raa kiaru mai akoe ki haere ake i te hare aia raa, kirono aia ma nitattara peehee akoe e me ki tattara ake aia raa."

23 Kito Pita ki meake na tama raa ki oo ake i hare, tena ki meake na tama raa ki nnoho te poo naa i te hare raa.

Te aho taiaa raa aia kutanattana no oo ma na tama raa, tena e isi na hakattina ana i Jopa e oo hoki laatou.

24 Teeraa aho roo Pita kutae i Sisaria, tena Kornilius hakapaa hoki ma na llave ana aia raa ia ma na soa laoi aia ni meake ki oo ake raa e nnoho no hakattari Pita.

25 Te saaita Pita ku taapiri ki uru i hare, Kornilius ku hamai no ttiri tama raa, tena ki teiho i raro no tuturi i mua Pita.

26 Emeia Pita e hakamahike tama raa, tena ki meake, "Tuu i aruna, anau he tama koi peenaa ma akoe naa."

27 Pita e haere tattara ake Kornilius te saaita laaua ni oo i roto hare no kkite tammaki roo na tama e hakikutu.

28 Kito Pita ki meake na tama raa, "Kootou hokkootou e illoa roo pera ma na Jiu i te vahi na tuua laatou raa se lavaa te hakapaa ma na tama seai ma ni Jiu raa. Emeia TeAtua e huri mai anau pera ma anau se lavaa te hakataakoto ma e isi na tama se matahua ia ma e haisara.

29 Tena te saaita kootou ni aru mai anau raa, anau e hamai koi se isi hoki te maanatu. Ia tena anau e me ki vahiri atu kootou ma kootou ni aru mai anau kiaa?"

30 Tena Kornilius ki meake, "E toru na aho kullaka te hiahi te saaita peenei, anau elotu i roto te hare anau raa. Te saaita naa koi he tama e uru na hekau e kivakiva ku tuu mai i mua anau,

31 tena ki mee mai, 'Kornilius! TeAtua kuro no telotu akoe raa, tena e kite hoki te tokonaki akoe na tama hakaal-loha raa.

³² Kauna ria he tama ki haere i Jopa no mmata te tama te inoa aia raa ko Saimon Pita. Te tama naa e noho i te hare Saimon te tama e hehekau notanattana na kiri na manu e noho taapiri te lottai raa.

³³ Tena anau sennahe hoki te aru atu akoe ki hamai, ia tena akoe e tauareka roo no hamai. Tena maatou hakaatoa e hakkutu i te kinane i na mahi TeAtua no hakattari ki hakallono ma ni tattara peehee TeAtua ekouatu akoe ki tattara mai maatou."

Na tattara Pita

³⁴ Kito Pita ki kaamata no tattara ake ma, "Te saaita nei anau ku iroa te hakamaoni pera ma te laoi TeAtua e huri ake na tama roo hakaatoa raa e ssau koi.

³⁵ TeAtua e hihai na tama na henua hakaatoa tera e lotulotu Aia raa, tena ki ppena na mee ettonu, niaina ma laatou e ttipu peehee.

³⁶ Kootou e illoa na tattara Aia ni kou atu kootou na tama Israel raa. Aia e takutaku atu na tattara te Rono Tauareka te noho laoi raa i na mahi Jisas Krai, TeAriki taatou hakaatoa raa.

³⁷ Kootou e illoa na mee ellahi ni kapihi mai i roto Israel raa hakaatoa, kaamata mai i Galili, i muri Jon ni takutaku atu na tattara i te vahi te hakoukou tapu raa.

³⁸ Kootou e illoa TeAtua e hakatapu Jisas Krai te Tama i Nasaretraa ma TeAnana Tapu ia ma na mahi. TeAtua e noho ma Tama raa, tena Aia e haere na kina roo hakaatoa no haere ppena na mee taualleka, tena ki tokonaki na tama hakaatoa e noho i raro na mahi Satan raa.

³⁹ Maatou ko na tama e kkite karemata roo na mee hakaatoa tera Jisas ni ppena i roto Israel ia ma Jerusalem raa. Tena ki oti na tama raa ki tti Tama raa i aruna te kros no mate.

⁴⁰ Emeia i muri e toru na aho, TeAtua ku hakamahike Tama raa i taha ma te mate, tena Tama raa ki tuu mai maatou.

⁴¹ Tama raa se tuu ake na tama hakaatoa, e meia Tama raa e tuu ake na tama TeAtua ko na hirihiri mai avare raa, teenaa ko maatou na tama ekkai, ia e unu ma Tama raa te saaita Aia ni mahike muri no ora raa.

⁴² Tena Aia e tattara mai maatou ma ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na kanohenua, tena ku tattara hakaatahua ake pera ma Aia ko te Tama TeAtua etini ki hakatonutonu na tama e ora ia ma na tama ku mmate raa.

⁴³ Na profet hakaatoa ni tattara i te vahi Tama raa, na tama raa e tattara ma na haisara na tama hakaatoa e hakattina Tama raa e me ki ssorohia i taha i na mahi te inoa Tama raa."

Na tama sei ma ni Jiu raa ku too hoki TeAnana Tapu

44 Pita koi tattara koi, tena TeAnana Tapu raa ku haere iho notau iroto natama hakaatoa tera e hakallono aia e tattara raa.

45 Na hakattina ana na Jiu nioo mai ma Pita i Joparaa ku mahharo roo, e mee TeAtua ekouake te hoki TeAnana Tapu raa i na tama sei ma ni Jiu raa hoki.

46 E mee laatou kullono natama raa e hakammaha ake TeAtua i na tattara alaa henua. Tena Pita ki meake,

47 “Na tama nei ku too TeAnana Tapu raa pera ma taatou ni too raa hoki. Kaa koai hoki elavaa te ppui na tama nei ki se hakoukou tapu ria ma te vai?”

48 Kito Pita ki meake ma natama raa ki too te hakoukou tapu i te inoa Jisas Krai. Tena na tama raa ki kainno ake Pita ki noho e llava na aho ma laatou.

11

Pita e kou ake na tattara aia raa i te lotu i Jerusalem

1 Na aposol Jisas raa ma alaa hakattina ana iroto Judia kullono ma na tama sei ma ni Jiu raa ku too hoki na tattara TeAtua raa.

2 Pita ku haere i Jerusalem, tena natama e hihhai ma natama sei ma ni Jiu kittuu te hakamaatino etapu raa ku tattara sosomei ake Pita ma,

3 “Akoe enoho iroto na hare natama sei ma ni Jiu se isi te hakamaatino TeAtua raa, tena akoe ekkai hoki ma na tama raa.”

4 Kito Pita ki kaamata ake roo te kaamata no tattara ake na tama raa na mee roo hakaatoa ni kapihi ake raa:

5 “Te saaita anau nilotu i te matakaina Jopa, anau eisi te kite anau. Anau e kite karemata roo te mee essau pera ma he paamaro e ttaohi ria na mata e haa raa e hakatere iho iraro itaha ma te vaelani. Tena te mee raa e hamai no hakamau i te vahi koi anau.

6 Anau emmata hakaraoi roo iroto no kite na manu e ttara, na manu kai ttama, na manu tottoro ia ma na manu lellee kai ttama raa.

7 Tena anau kurono te reo e tattara mai anau ma, ‘Pita, mahike i aruna no taa he manu no kai!’

8 Kito anau ki meake, ‘Te Ariki, e hai nattaa roo anau te mee peenaa. Anau se hai vahao roo ekai te manu se matahua tera se tau te tama te kai.’

9 Tena te reo raa ku tattara mai hakaraoi hoki i te vaelani ma, ‘Auu se mee ma na mee raa se matahua te saaita TeAtua ku oti te mee ma na mee raa e matahua.’

10 Te mee nei e kapihi mai etoru na vahao, tena ki oti te mee raa ku vaakai i te vaelani.

11 “Te saaita naa koi etoru natama nioo mai i Sisaria no mmata anau raa ku ttai mai i te hare anau e noho raa.

12 TeAnana Tapu e mee mai ma anau ki sekkaro no oo maatou. Eono na hakattina ana i Jopa e oo maatou i Sisaria, tena maatou hakaatoa e oo no ttae i te hare Kornilius.

13 Tena Kornilius kutattara mai maatou i te kite aia te ensel etuuake i roto te hare aia raa notattara ake ma, 'Kauna ria he tama ki haere i Jopa no mmata te tama te inoa aia roo ko Saimon Pita.

14 Te tama naa e me kitattara atu na tattara tera e me ki tokonaki te hareakina akoe raa hakaatoa ki ora.'

15 Anau ekaamata notattara, tena TeAnana Tapu raa ku haere iho notau i roto na tama raa essau koi pera ma TeAnana Tapu raa nihamai notau i roto taatou i te kaamata roo.

16 Tena anau ku maanatu na tattara TeAriki ni tattara mai ma, 'Jon e hakoukoutapu ma te vai, e mea kootou e me ki hakoukou tapu ria ma TeAnana Tapu.'

17 Tena kumatahua pera ma TeAtua e kouake na tama seai ma ni Jiu raa te hoki hokotahi nei koi tera Aia ni kou mai taatou te saaita taatou ni hakattina i TeAriki Jisas Krai raa. Tena kaa ni mahi peehee anau e isi kippui TeAtua!"

18 Te saaita koi na tama raa ni llono na tattara nei, na tama raa ku hakaoti na tattara sosomei laatou, tena ki hakammahaake TeAtua ma, "TeAtua ku kouake hoki na tama seai ma ni Jiu raa tetonu kittike itaha na hai sara raa laatou raa ki lavaa laatou te ora."

Na hakattina ana i Antiok

19 Na hakattina ana ni maaseu te saaita te hakaalono llihu ni kapihi ake te saaita Stiven ni taia ria no mate raa ku oo no ttae i Fonisia, Saiprus ia ma Antiok no takutaku ake na Jiu raa koi.

20 Emeia alaa hakattina ana, na tama i Saiprus laaua ma Sairini raa ku oo no takutaku ake te Rono Tauareka TeAriki Jisas raa i na tama seai ma ni Jiu i roto Antiok raa.

21 Na tama raa ennoho hoki ma na mahi TeAtua, tena tammaki roo na tama ku hakattina no tauttari TeAriki.

22 Te rono nei ku ttoha no tae telotu i Jerusalem raa, kito na tama raa ki kauna ria Banabas ki haere i Antiok.

23 Te saaita Banabas ni tae no kite ma TeAtua e haka tapu hai mahi roo na tama raa, aia ku hihia roo, tena ki meake na tama raa hakaatoa ki hakattina hakamaoni TeAriki ma na hatu manava laatou.

24 Banabas he tama tauareka, ia he tama e haka tina hoki, tena TeAnana Tapu raa e tau i roto tama raa, tena tammaki na tama ku hakattina TeAtua.

25 Kito Banabas ki haere i Tarsus no mmata Sol.

26 Aia kuttiri Sol, tena aia kitoo tama raa no kkave i Antiok. Tena te hetau naa hakaatoa tokoru raa ettiri ma na hakattina ana raa, tena ki akoako ake te kuturana

e rahi roo. Teenaa ko i roto Antiok tera na hakattina ana raa ku kanna ria kaamata roo ma na Tama te Lotu.

²⁷ Te saaita naa hoki e isi na profet e tiaki Jerusalem no oo i Antiok.

²⁸ Hetama hokotahi na tama raa ko Agabus, tama raa etuu iaruna ina mahi Te Anana Tapu, tena kimeake ma e isi te hikkai kumee kittiri te maarama nei hakaatoa. (Te hikkai nei e kapihi mai te saaita Klodius ni hakamaatua i Rom.)

²⁹ Na disaipol raa kumannatu ma laatou hakaatoa kikkave ehia laatou elavaa tekkave ki tokonaki na hakattina ana laatou e nnoho i Judia raa.

³⁰ Na tama raa e ppena te hakataakoto nei, tena ki kou ake na sileniraa iaa Banabas laaua ma Sol kioo nokkave na tama hakamattua na hare lotu raa.

12

Na hakattina ana raa ku ttiri tammaki na hakalono llihu

¹ Tena te saaita naa hoki Herot Agripa te kaamata raa ku kaamata no kou ake na hakalono llihu i na hakattina ana raa.

² Aia e meake te soldia aia raa ki too te paraamoa taa tama raa, tena ku haere notaa Jems, tetaina Jon raa ki mate.

³ Aia e kite ma na Jiu raa e hihhia roo hea aia ni ppena raa, tena aia kimeake na tama raa ki hakapiki hoki Pita. (Te mee nei e kapihi mai te saaita te Kai te Haraoa Man-nihi raa.)

⁴ Na tama raa e hakapiki Pita no oti, tena kippono tama raa i roto te hare karapusi, tena ki hakatuu tokohaa na soldia i roto e haa na kuturana ma kilollohi Pita. Herot e maanatu ma kilahulahu Pita i muri te Kai te Pasova raa.

⁵ Tena Pita ku noho i roto te hare karapusi raa, e meia na hakattina ana raa e lotu tahi ake roo Te Atua ki rorohi Pita.

Pita ku hakasao ria no haere i taha ma te hare karapusi

⁶ Pita e moe ilottonu erua na soldia te poo ki taiao Herot kukou mai aia iaho i te kanohenua raa. Pita e haihai ria ma erua na seni, tena e isi hoki na soldia ettuu no lollohi te totoka te hare karapusi raa.

⁷ Te saaita naa koi te ensel Te Atua raa ku ttuu ake i te kina raa, tena he maahina ku hakamaahina i roto te hare karapusi raa. Kito te ensel raa kitaoi te panaua Pita raa no hano, tena kimeake, "Mahike vave iaruna!" Te saaita naa koi na seni raa ku hhopo notteiho i taha ma na rima Pita raa.

⁸ Kito te ensel raa kimeake, "Taitu tetaitu akoe raa kimmau, tena ku uru na taka akoe raa." Pita e ppena hea te ensel raa ni meake raa, kto te ensel raa kimeake hoki ma,

“Uru te kaukahurimalloa akoeraa, tena akoe ku hamai vaa muri anau.”

⁹ Tena Pita kitautariatu vaa muri te enselraa no haere iaho ma te hare karapusiraa, tena aia sei roa ma te mee te enselraa e ppenaraa e hakamaoni ma sei; aia e kahu ma aia e miti.

¹⁰ Tokorua ra e oo no hakallaka te kuturana na soldia kaamataraa, tena kioo no hakallaka hoki te kuturana hakarua na soldia elollohira, tena kioo no ttae i te totoka te hare karapusi e haere i te matakaina ra. Tena te totoka ra ku taaraki koi hokoia, kito te enselraa laua ma Pita kioo iaho. Tokorua ra e tauttari te mateara ra, tena te enselraa ku hakateki no sei.

¹¹ Tena Pita kui roa ma hea ni kapihi ake aia ra e hakamaoni, tena aia kitattara ma, “Te saita nei anau kui roa ma e hakamaoni roo. Te Atua e kou mai te ensel Aia ra ki tokonaki anau i taha ma na mahi Herot ia ma hea na Jiu ra e hihhai ma ki kapihi mai anau ra.”

¹² Pita kui roa pera ma aia kusao, tena aia ki haere i te hare Meri tetinna Jon Makraa, tena e tammakiroo na tama e kku i hare no lotu.

¹³ Pita e haere no papaku te totoka ra, tena Roda te taukupu hehekau ra ku haere ake ma ki taaraki te totoka ra.

¹⁴ Te taukupura kumaatino tere Pita ra, tena aia ku hihia no ssiri ma ki taaraki te totoka ra, kito aia ki tere hakaraoi i hare no tattara ake na tama ra ma Pita etuu iaho.

¹⁵ Kito na tama ra ki meake te taukupu ra, “Akoe e vvare!” Emeia te taukupu ra e hai ake koi ma e hakamaoni. Kito na tama ra ki meake, “Teena ko te ensel Pita ra.”

¹⁶ Emeia Pita e papaku hakatau koi te totoka ra. Tena ki oti roo na tama ra ku taaraki te totoka ra, tena te saita laatou ni kku te Pita, na tama ra ku mahharo roo.

¹⁷ Kito Pita ki auna ake na tama ra ki se vvaa, tena aia ki tattara ake na tama ra pera ma Te Atua e hakattaki mai aia iaho ma te hare karapusiraa. “Kootou ki tattara ake te mee nei ia Jems ia ma na hakattina ana ra hakaatoa.” Aia e tattara ake no oti, tena ki tiaki na tama ra no haere i teeraa kina.

¹⁸ Te mee ra ku tahata, tena na soldia ra ku mattaku roo no kirakira huri ma Pita ni sei roo peehee?

¹⁹ Kito Herot ki kou ake te tattara ma na tama ra ki ssee Pita kilave, emeia na tama ra se kku te Pita ihee. Kito Herot ki aru na soldia ra no vahihhiri ake na tama ra no oti, tena ki taa na soldia ra no mmate.

Tena i muri te mee nei Herot kutiaki Judia no haere i Sisaria no noho paa saita koi i te kina ra.

Te mate Herot

²⁰ Herot kuroto roo inatama i Taia ma Saidon raa, tena na tama na matakaina raa hakaatoa ku hakkutu no oo nommata Herot. Natamaraa etattara laatou ma Blas-tus tetama hakamaatua te hare natukuraa notonu ma tamaraa kitokonaki laatou. Kito natamaraa kioo nommata Herot ma kitattara hakaraoi laatou, emee te henua laatou raa e tootoo koi na kai laatou raa i te henua Herot e tuku raa.

²¹ Tena Herot ku uru na hekau taualleka aia raa i te aho aia nituku ma kittiri ma te kanohenua raa, tena aia kinoho iaruna tenohorana natukuraa no tattara ake te kanohenua raa.

²² Kito te kanohenua raa ki hakatoo ake ma, "Teenei seai ma he tama e tattara nei, e mea teenei he atua e tattara."

²³ Tesaa ita naa koi te ensel TeAtua raa kumee Herot nolaavea hai mahi roo, emee aia ku se hakammaha TeAtua. Tena na roo raa kukkai te tinotama Herot raa no mate roo tamaraa.

²⁴ Tesaa ita naa hoki na tattara TeAtua raa kuttoha roo i na kina hakaatoa, tena tammaki na tama kullono no hakattina.

²⁵ Banabas laaua ma Sol kuoti nauata laaua i Jerusalem raa, tena ki vakkai, tokorua raa e too Jon Mak no oo laatou.

13*Te Anana Tapu e hirihiri Banabas laaua ma Sol*

¹ Telotu Antiokraa e isi na profet ia ma na tisa ennoho: teenaa ko Banabas, Simion (e hui ma ko Pallaa raa), tena Lusius (he tama i Sairini) ia ma Manain (he tama e matua mai ma Herot te hakamaatua raa), tena Sol.

² Na tamaraa e hehekau ma TeAtua, ia e hakamaatapu tahi, tena TeAnana Tapu raa ki meake na tamaraa, "Havakkee mai Banabas laaua ma Sol ma Anau kioo noppena te uata Anau ni kanna ake laaua ki ppena raa."

³ Kito na tamaraa ki hakamaatapu ki sekai, tena kilotu no hakaipiri na rima laatou raa iaruna tokorua raa, tena ki kauna tokorua raa kioo.

Pol laaua ma Banabas kuttai i Saiprus

⁴ TeAnana Tapu raa e kauna tokorua raa no oo, tena Banabas laaua ma Sol kioo nottai i Selusia, tena kitere te vaka raa no ttai i Saiprus.

⁵ Tokorua raa kuttai i Salamis, tena laaua ki takutaku ake na tattara TeAtua raa i na hare lotu na Jiu raa. Tokorua raa e isi Jon Mak ki tokonaki laaua ma te uata raa.

⁶ Na tamaraa e oo vaa roto te henua raa hakaatoa no ttai i te matakaina Pafos, tena na tamaraa kuttiri te tama

hai paanamu, te inoa aia raa ko Barjisas; aia he Jiu, tena aia e tattara ma aia he profet TeAtua.

⁷ Tama raa e ssoa laoi roo ma Segius Paulus, te tama hakamaatua te henua raa, tena aia he tama hai pohouru hoki. Te tama hakamaatua raa e kanna ake Banabas laua ma Sol kioo ake nottuu imua aia, e mee aia e hihai ma kirono na tattara TeAtua.

⁸ Emeia Elimas (teenei ko te inoa aia ha Grik raa) te tama hai paanamuraa e hahai ma ki hakatike te hakataakoto te tama hakamaatua raa kise hakatina Jisas, tena aia ki hakatauttau ma tokorua raa.

⁹ TeAnana Tapu raa kutau i roto Sol te tama e hui hoki ma ko Pol raa, tena aia ki kkira hakamattonu ake roo te tama hai paanamu raa,

¹⁰ tena kimeake, "Ako e he tamariki te Tipua! Ako e he tama e hakataukaa ma na mee hakaatoa e taualleka raa. Ako e pii roo na mee malliu hakaatoa e sakkino raa, tena ako e na vahao hakaatoa e hahai ma ki hakatike te hakamaoni TeAtua raa kimee pera ma na mee raa e malliu.

¹¹ Na mahi TeAtua raa e me ki ppaku atu akoe te saaita nei, tena akoe e me kissen i no selavaa te kite te maahina telaa raa he saaita."

Te saaita naa koi Elimas kukite ma he mee e matoru ku uhi na karemata aia raa, tena aia ku haere sesee huri ma ki ttaohi he tama ki hakattaki aia.

¹² Te tama hakamaatua raa e kite koi hea ni kapihi ake Elimas raa, tena aia ki hakatina; e meia aia e maaharo hoki i na akoako tokorua raa i te vahi TeAriki raa.

Pol laua ma Banabas kuttai i Antiok i roto i Pisidia

¹³ Pol ma na tama e hahere ma aia raa ku uhu i Pafos, tena ki tere no ttae i Pega he matakaina i roto Pamfilia, tena Jon Mak ku tiaki na tama raa no vaakai i Jerusalem.

¹⁴ Na tama raa ku tiaki hoki Pega, tena kioo no ttae i Antiok i roto i Pisidia, tena i te aho te Sabat na tama raa ku oo i te harelotu na Jiu raa no nnoho i raro.

¹⁵ Tena i muri te paupau na Tuua Moses ia ma na tattara na profet raa, na tama hakamattua te harelotu na Jiu raa kukou ake te tattara i na tama raa ma, "Na taina maatou: maatou e hihhai ma kootou ki tattara ake te kanohenua nei kame kootou e isi na tattara e me ki tattara ake ki tokonaki na tama nei."

¹⁶ Pol ku mahike no tuu i aruna no auna ake ma na rima aia, tena aia ki kaamata no tattara ake ma, "Na tama Israel ma na tama sei ma ni Jiu tera kulotulotu TeAtua raa. Hakallono mai anau!

¹⁷ TeAtua na tama Israel raa e hirihiri na tipuna taatou raa, tena kimee te kanohenua raa no tammaki roo te saaita laa-tou ni nnoho pera ma ni manusiri i roto i Isip raa. TeAtua

e kou mai na tama raa i taha ma Isip ma na mahi hai mmahi Aia,

¹⁸ tena iroto tipu haa na hetau, TeAtua e rorohi hakatau areka roo na tama raa i te kina e tuu maho a raa.

¹⁹ TeAtua e seu e hitu na kanohenua iroto te matakaina Kenan, tena kikou ake te henua raa ma kittino na tama Aia raa.

²⁰ Na mee nei hakaatoa e kapihi mai i roto haa huitarau ma tipu rima na hetau.

“Tena ki oti TeAtua ku kou ake na tama hakatonutonu raa ki lollohi na tama raa haere no tae te saaita Samuel.

²¹ Tena ki oti na tama raa kukainno ake TeAtua ma kikou ake he tuku, tena TeAtua kikou ake Sol te tama Kis i roto te kaha Benjamin raa ki mee mo tuku na tama raa, tena Sol e tuku i roto tipu haa na hetau.

²² TeAtua e mee Devit ki tuku te saaita aia ni hakaoti Sol pera ma he tuku. Teenei hea TeAtua e tattara i te vahi Devit, ‘Anau e kite pera ma Devit te tama Jesi raa ko na tama tera Anau e hihai raa, te tama tera e me kippena hea Anau e hihai aia kippena raa.’

²³ Teenaa ko Jisas te mokopuna Devit, te Tama TeAtua ni hirihiri ki mee mo Tokonaki na tama Israel pera ma Aia ni tattara hakamaoni mai raa.

²⁴ Imua Jisas nikaamata no hehekau, Jon Baptis e takutaku ake na tama Israel raa hakaatoa ma na tama raa kittike itaha ma na haisara laatou raa, tena aia ku hakoukou tapu na tama raa.

²⁵ Jon kutaapiri ki hakaotioti nauata aia, tena aia ki meake na tama raa, ‘Kootou e mannatu ma anau koai? Anau sei ma ko te tama kootou e hakattari raa. Emeia hakallono! Te Tama raa e hamai imuri Anau, tena anau se tau hoki te ui na taka Aia e uru raa i taha ma na vae Aia.’

²⁶ “Aku taina, na hai mokopuna Abraham ia ma na tama sei ma ni jiu tera kulotulotu TeAtua raa: na tattara te ora nei e kou mai ma maatou kitoo nokkave i na tama hakaatoa!

²⁷ E mee na tama ennoho i Jerusalem raa ia ma na tama hakamattua raa seilloa ma Jisas ko te Tokonaki taatou, tena na tama raa seilloa hoki na tattara na profet tera e paupau mai na aho na Sabat hakaatoa raa. Emeia laatou eppena na tattara na profet raa ki hakamaoni, e mee na tama raa ni lahulahu Jisas.

²⁸ Niaina ma laatou se isi te hakamaoni ni too i na tattara laatou raa ma ki lavaa laatou te taa Tama raa ki mate, e meia na tama raa e kainno ake koi ma Pailat kitaa Tama raa ki mate.

²⁹ Te saaita na tama raa ku oti roo te ppena na mee hakaatoa te Launiu Tapu raa ni tattara i te vahi Jisas raa, tena na tama raa kituri iho te tinotama Jisas raa i raro ma

te kros raa, tena kippono te tinotama raa i roto te kava na hatu raa.

³⁰ Emeia TeAtua e hakamahike Tama raa i taha ma te mate,

³¹ tena i roto tammaki na aho, Jisas ku tuu ake i na tama ni hahae ma Aia kaamata i Galili haere no tae i Jerusalem raa. Teenei ko na tama tera ku tattara ake te kanohenua Israel raa na mee laatou ni kkite raa.

³² ³³ "Ia tena maatou eoomai i te kina nei kikou atu te Rono Tauareka raa i kootou, tena TeAtua ku oti te ppena hea Aia nitattara hakamaoni ake natipuna taatou raa. TeAtua e hakaora muri Jisas ma taatou na haimokopuna na tama raa. Essau pera ma hea emmau i roto te rue hakarua i roto te Launiu na Rue te Lotu raa ma, 'Akoe he Tamariki Anau;

te aho nei Anau ku mee mo Tamana Akoe.'

³⁴ Teenei hea TeAtua nitattara i te vahi Aia e me ki hakamahike muri Jisas i taha ma te mate raa, tena te tinotama raa se lavaa te para i roto te kava:

'Anau e me kikou atu na hoki ettapu, tena ku hakatapu kootou pera ma Anau nitattara hakamaoni ake Devit raa.'

³⁵ Ia e mmau hoki i roto te Launiu Tapu ma,

'Akoe se lavaa te tiaki te Tama Hehekau hakamaoni Akoe raa ki para i roto te kava.'

³⁶ Maitaname Devit e hehekau no ppena na mee TeAtua e hihai raa na vahao hakaatoa i roto te ora aia, tena ki oti aia ku mate no tanuria ma na tipuna aia raa, tena te tinotama aia raa e moe no para i roto te kava.

³⁷ Emeia te tinotama te Tama TeAtua ni hakamahike i taha ma te mate raa se para.

³⁸ ³⁹ Maatou e hihhai ma kootou na taina maatou raa hakaatoa ki illoa pera ma na tattara i te vahi tessirihia na haisara raa nittae atu kootou i na mahi Jisas. Tena te tama e hakatina Jisas raa e me ki hakattanaria i taha ma na haisara hakaatoa tera na Tuua Moses raa se lavaa te hakattana taatou kittana.

⁴⁰ Ia tena hakamattonu ki se lavaa na tattara na profet raa e kapihi atu kootou ma:

⁴¹ 'Hakallono! Kootou na tama e maihu haeo raa! Kootou ki hakateki koi no mmate!

Maitaname hea anau e ppena te aho nei raa,

he mee tera kootou e me ki se lavaa te hakattina,

niaina roo ma he tama e tattara hakamatahua atu kootou!' "

⁴² Pol laaua ma Banabas ku oo i taha ma te harelotu na Jiu raa, tena te kanohenua raa ku meake ma tokorua raa ki vakkai ake te aho te Sabat i muri raa no tattara ake laa-tou alaa tattara i te vahi na mee nei. ⁴³ Te kanohenua raa ku maaseu, tena tammaki na Jiu ia ma na tama seai ma ni Jiu tera ku mee roo pera ma ni Jiu raa ku tauttari Pol laaua ma

Banabas. Tena na aposol raa ki tattara hakapurupuru ake na tama raa ki tauhano te nnoho ma na mahi TeAtua.

⁴⁴ Te Sabat i muri raa, tena taapiri na tama te matakaina raa hakaatoa ku oti ake ma ki hakallono na tattara i te vahi TeAriki.

⁴⁵ Na Jiu raa ekkite koi te kanohenua e rahi raa, tena na hatu manava na tama raa kukkere, tena ki tattara hakameemee i na tattara Pol e tattara raa, tena laatou ki hai hakasakkino ake roo Pol.

⁴⁶ Emeia Pol laaua ma Banabas e ivi roo te tattara, "Te mee nei e tauareka ki tattara atu kootou kaamata ki llono na tattara TeAtua raa. Emeia teenaa kootou se hihhai ki hakallono, tena ku mannatu ma kootou se tau te too te ora e ora tahi raa, tena maatou kame kutiaki kootou no oo i na tama seai ma ni Jiu raa.

⁴⁷ E mee teenei he tuua TeAriki e kou mai maaua: 'Anau e mee akoe pera ma he maahina ki hakamaahina ake na tama seai ma ni Jiu raa kilavaa te maarama nei hakaatoa te ora.' "

⁴⁸ Te saaita na tama seai ma ni Jiu raa ni llono, na tama raa ku hihhia roo, tena ki tattara hakammaha na tattara TeAtua raa, tena na tama ku oti te hirihiri raa ma ki too te ora e ora tahi raa ku hakattina.

⁴⁹ Na ttattara TeAtua raa ku ttoha no ttae roo na matakaina i te henua raa hakaatoa.

⁵⁰ Emeia na Jiu raa e usuusu nataanata hakamattua te matakaina raa ia ma na hhine seai ma ni Jiu e tuttuulaoi i roto na ora laatou itelotulotu TeAtua raa. Na tama raa hakaatoa e hakapaa, tena kikaamata no kou ake na hakalonollihu Pol laaua ma Banabas, tena ki hakaise tokorua raa i taha ma te matakaina raa.

⁵¹ Kito Pol laaua ma Banabas kittahi nakkere emmau na tapuvae laaua raa ma ki huri ake te haeo na tama raa e ppena ilaaua raa, tena laaua ki oo i Aikoniam.

⁵² Na hakattina ana i Aikoniam raa ku hihhia roo, e mee TeAnana Tapu raa ku tau hoki i roto laatou.

14

Pol laaua ma Banabas ku ttae i Aikoniam

¹ Hea ni kapihi ake tokorua raa i Antiok raa ku kapihi ake hoki itokorua raa i roto Aikoniam: Pol laaua ma Banabas e oo i roto te harelotu na Jiu raa, tena ki tattara hakamatahua ake tammakiroo namee no hakattina na Jiu ma na tama seai ma ni Jiu raa.

² Emeia na Jiu se hihhai ki hakattina raa ku kaamata no usuusu ake na tama seai ma ni Jiu raa, tena na tama raa kulloto no mee hakahaeo roo na hakattina ana raa.

³ Pol laaua ma Banabas ennoho te matakaina raa saaita roroa, ia e ivi roo te tattara i te vahi TeAriki

te Tama nikouake na mahi kippena na mirakol ia ma na mee taualleka ki huriake pera ma na tattara laaua raa e hakamaoni.

⁴ Na tama te matakaina raa ku vvae: na tama ku tauttari na Jiu, tena alaa tama ku tauttari na aposol.

⁵ Ia e isi na tama sei ma ni Jiu ia ma na Jiu e hakapaa ma na tama hakamattua laatou raa no tattara hemuu ma ki mee hakahaeo Pol laaua ma Banabas, tena ku maka tokorua raa na hatu ki mmate.

⁶ Pol laaua ma Banabas ku illoa te hakataakoto na tama raa, tena tokorua raa ki huro i Lистра laaua ma Debi i roto Likonia ia ma na matakaina e ttuu alleha vaa raa.

⁷ Tena tokorua raa ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na matakaina raa.

Pol laaua ma Banabas i roto Lистра

⁸ Tena e isi te tama se lavaa te hahaere e mee na vae aia raa e mmate te saaita roo aia ni haanau mai raa.

⁹ Tama raa e noho i te kina raa no hakarono na tattara Pol. Tena Pol ekite ma tamaraa eisi te hakatina pera ma TeAtua e lavaa te tokonaki aia ki tauareka, kito Pol kikkira hakamattonu ake te tama raa,

¹⁰ tena kimeake hakamaroa ma, "Tuutonu iaruna!" Kito tetamaraa killee notuu iaruna, tena kikaamata no hahaere.

¹¹ Tekanohenua raa ekkite koi te mee raa, kito na tama raa ki tattara ake hakamaroa i na tattara Likonia ma, "Na atua raa ku ttipu tama no oo mai i raro."

¹² Kito na tama raa ki kou ake te inoa Sus raa iaa Banabas, tena ki kanna Pol ma ko Hemes, e mee Pol ko te tama roo e tattara mahi.

¹³ Te hare aitu Sus raa e tuu taapiri ake koi te matakaina raa, tena te maatua te atua Sus raa ku kou ake na bulmakau ma na kaute i te kina te totoka te matakaina raa, e mee te maatua raa ma te kanohenua raa e hihhai ma ki hoki ake na mee raa pera ma ni hoki ki hakammaha Pol laaua ma Banabas.

¹⁴ Pol laaua ma Banabas kullono hea na tamaraa e hakataakoto kippena raa, tena tokorua raa kussae na kaukahu laaua raa no huro atu nottuu ilottonu te kanohenua raa, tena ki vaa ake ma,

¹⁵ "Aiea kootou eppena peenaa naea? Maaua nitama koi peenaa ma kootou naa! Maaua e oo mai i te kina nei ki tattara atu te Rono Tauareka raa ki hakattike kootou i taha ma na mee sakkino raa kilavaa kootou te tauttari TeAtua e ora tera ni pena te vaelani, te maarama nei, te lottai, ia ma na mee roo hakaatoa raa.

¹⁶ Imua TeAtua etiaki na tama hakaatoa ki hai koi na mannatu laatou.

¹⁷ Emeia na mee taualleka hakaatoa TeAtua eppena raa e huri atu ki illoa kootou pera ma Aia enoho: TeAtua

e kou atu kootou na reurehu i te vaelani raa ia ma na kai ki ttori te saaita te ttori kai, tena ki kou atu hoki na kai ki kkai ki hihhia kootou.”

¹⁸ Niaina roo ma Pol laaua ma Banabas e tattara ake peenei, e meia te kanohenua raa e hai koi ma ki hoki ake na hoki raa ma ki hakammaha tokorua raa.

¹⁹ E isi na Jiu e oo mai i Antiok i roto Pisidia laaua ma Aikoniam; na tama raa e usuusu ake te kanohenua raa ki tauttari laatou, kito na tama raa ki maka Pol na hatu. Na tama raa e kkahu ma Pol ku mate, tena na tama raa ki horo tama raa i taha ma te matakaina raa.

²⁰ E meia te saaita koi na hakattina ana raa ni hakutu areha Pol, tena Pol ku mahike iaruna no vaakai muri i te matakaina raa. Te aho i muri raa Pol laaua ma Banabas ku oo i Debi.

Pol laaua ma Banabas ku vakkai i Antiok i roto Siria

²¹ Pol laaua ma Banabas e takutaku ake te Rono Tauareka raa i roto Debi, tena tammaki na tama ku hakattina. Tena ki oti tokorua raa ku vakkai i Listra, tena ki oo i Aikoniam, tena ki oo hoki nottae i Antiok i roto Pisidia.

²² Tokorua raa e tattara ma na hakattina ana raa, tena ki tattara hakapurupuru ake na tama raa ki ttuu mmau i na hakattina laatou raa. Tokorua raa e akoako ake ma, “Taatou e me ki tiri tammaki na hakalono llihu i mua taatou e ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.”

²³ Na tama raa e hirihiri na tama ki hakamattua i roto na hare lotu hakaatoa, tena na tama raa ki hakamaatapu no lotu ake Te Ariki laatou e hakattina raa ki tokonaki na tama raa.

²⁴ Tokorua raa e oo nottae i Pamfilia te saaita laaua ku oti roo te hahaere vaa roto Pisidia raa.

²⁵ Tokorua raa e takutaku ake te Rono Tauareka raa i roto Pega, tena ki oti laaua ki oo i Atalia,

²⁶ tena tokorua raa kutoo te vaka raa no vakkai muri i Antiok, i te kina na tama raa ni hakatapu tokorua raa i na mahi Te Atua kippena na hehekau laaua tera ku oti te saaita nei raa.

²⁷ Te saaita tokorua raa nittae i Antiok raa, tokorua raa ku hakutu ake na tama na hare lotu raa hakaatoa, tena ki tattara ake na tama raa na mee hakaatoa laaua ni ppena i na mahi Te Atua raa ia ma Te Atua hoki ki taaraki ake te totoka raa i na tama sei ma ni Jiu raa ki hakattina.

²⁸ Tena tokorua raa ku nnoho saaita roroa roo i te kina raa ma na hakattina ana raa.

15

Na tama hakamattua te lotu e hakutu i Jerusalem

¹ E isi na tama i Judia e oo mai i Antiok, tena ki kaamata no akoako ake na hakattina ana raa ma, “Kootou selavaa

te too te ora kame kootou se ttuu te hakamaatino e tapu raa pera ma hea na Tuua Moses raa e tattara raa.”

² Pol laaua ma Banabas ku hakatauttau roo ma na tama raa i te vahi te tuu te hakamaatino e tapu na tama raa e tattara raa, kito na hakattina ana raa ki hirihiri Pol laaua ma Banabas kioo i Jerusalem ma alaa tama hoki no mmata na aposol raa ia ma na tama hakamattua te lotu raa i te hakataakoto na tama raa e tattara raa.

³ Na hakattina ana raa ku kauna na tama raa no oo, tena te saaita na tama raa nioo vaaroto Fonisia laaua ma Samaria raa, na tama raa ku tattara ake na hakattina ana raa pera ma na tama sei ma ni Jiu raa ku hakattina hoki TeAtua, tena te rono nei e mee roo na hakattina ana raa no hihhia.

⁴ Na tama raa e oo notta e i Jerusalem, tena na tama te lotu raa, na aposol raa ia ma na tama hakamattua raa ku too hakaraoi na tama raa, kito Pol laaua ma Banabas ki tattara ake na mee hakaatoa laaua nippena i na mahi TeAtua raa.

⁵ Emeia na hakattina ana e hukui i roto te kuturana na Farisi raa kuttuu i aruna no meake ma, “Na tama sei ma ni Jiu raa e tau te ttuu te hakamaatino e tapu raa, tena ku meake ki tauttari hoki na Tuua Moses raa.”

⁶ Na aposol raa laatou ma na tama hakamattua raa ku hakkutu hakaatoa ma ki tattara te hakataakoto raa.

⁷ Na tama raa e hakataukoti saaita roroa roo, tena Pita ki mahike i aruna no meake, “Aku taina, kootou e illoa pera ma TeAtua ni hirihiri anau i roto kootou ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama sei ma ni Jiu raa ma ki llono hoki na tama raa no hakattina.

⁸ Tena TeAtua te Tama eiroa na hakataakoto na tama hakaatoa raa e huri mai ma e tonu na tama sei ma ni Jiu raa ki hakattina hoki, tena Aia kikou ake TeAnana Tapu raa i na tama raa pera ma Aia ni kou mai taatou raa.

⁹ TeAtua e huri mai pera ma seisi te mee e kee ilottonu taatou ma na tama raa; Aia e ssirihia na hai sara na tama raa e mee na tama raa ku hakattina.

¹⁰ Kaa te saaita nei roo kootou ku hihhai ki hahaaite TeAtua, tena ki hakapiri ake na mee e mmaha tera taatou ia ma na tipuna taatou raa se lavaa te amo raea?

¹¹ Te mee nei se tonu! Taatou e too te ora hakamaoni raa e mee taatou e hakattina i TeAriki Jisas, essau pera ma na tama raa hoki.”

¹² Te kanohenua raa hakaatoa ku noho hemuu te saaita laatou nillono Banabas laaua ma Pol e tattara ake na mirakol ia ma na mee taualleka laaua nippena i na mahi TeAtua raa i mua na karemata na tama sei ma ni Jiu raa.

¹³ Tokorua raa e tattara ake no oti roo, tena Jems ki meake, “Aku taina, hakallono mai anau!

¹⁴ Saimon e tattara hakamatahua atu te kaamata tera TeAtua ni huri ake pera ma Aia e rorohilaoui na tama sei ma ni Jiu raa, tena ki too na tama raa pera ma ni tama roo Aia.

¹⁵ Na tattara na profet raa ku haere tonu roo ma na tattara nei. Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

¹⁶ TeAriki e tattara ma, 'Imuri namee nei, Anau e me ki vaakai atu

no hakatuu hakaraoui te hare Devit ku maseu raa.

Anau e me ki pena hakaraoui na kina e masseu raa,

tena ku mee roo ki mmau.

¹⁷ Tena na kanohenua roo hakaatoa e me ki oo mai Anau, na tama hakaatoa sei ma ni Jiu tera Anau ni hirihiri ki mee mo tama Anau raa.

¹⁸ Tena TeAriki ko te Tama, ni tattara mai na mee nei i mua roo ki illoa taatou."

¹⁹ Kito Jems ki meake, "Teenei he hakataakoto koi anau pera ma taatou ki se kou ake te hainattaa i na tama sei ma ni Jiu tera ku hakattina TeAtua raa.

²⁰ Emeia taatou ki tattaa he launiu no meake pera ma laatou se lavaa te kkai na kai ku oti te hoki ake na hatu tipua raa e mee na kai raa ku se matahua, ia ki se lavaa te karemata kailallao, ia ki se kkai na manu hahaeere na tama e kkoti na ua raa, ia ki se kkai hoki na toto.

²¹ Maitaname na Tuua Moses raa e paupau iho saaita ro-roo roo i roto na harelotu na Jiura ina Sabat hakaatoa, tena na tattara TeAtua raa etakutaku tahi i roto na matakaina hakaatoa."

Te launiu na tama sei ma ni Jiu tera ku hakattina

²² Tena na aposol raa laatou ma na tama hakamattua raa, hakapaa ma na hakattina ana raa hakaatoa ku tattara ma ki hirihiri ni tama i roto te kuturana raa, tena kukauna na tama raa kioo i Antiok laatou ma Pol laua ma Banabas. Natama raa e hirihiri tokorua na tama tera na hakattina ana raa e hakammaharoo; teenaa ko Judas na tama raa e kannna ma ko Barsabas raa, tena Sailas.

²³ Kito na tama raa ki kauna tokorua raa ma te launiu nei:

"Maatou na aposol Jisas, na tama hakamattua ia ma na taina kootou raa e kou atu te tauareka kootou hakaatoa na taina maatou raa; na tama sei ma ni Jiu tera e nnoho i roto Antiok, Siria ia ma Silisia raa.

²⁴ Maatou ellono pera ma eisi na tama e oo itaha ma te kuturana nei no kou atu na hakalono llihu, tena ki mee kootou no se hihhia i na tattara laatou e tattara atu raa, e meia maatou se hai tattara e tattara ake na tama raa.

²⁵ Tena kito maatou ki hakkutu hakaatoa no tattara no tonu ma ki hirihiri ni tama ki oo atu ma na tattara maatou nei. Natama nei e me kioo atu ma na taina haka-maoni roo maatou raa, Banabas laua ma Pol

26 tera ni hoki ake na ora laaua raa ki tauttari TeAriki taatou Jisas Krai raa.

27 Maatou ekauna Judas laaua ma Sailas ki oo atu no tattara atu kootou ma na maihu laaua na tattara tera e mmau i roto te launiu nei.

28 Maatou ma TeAnana Tapu raa e hakamoe no tonu ma ki se lavaa hoki te haka piri atu alaa tuua e mmaha i aruna kootou, e meia aanei na tuua kootou e tau te tauttari.

29 Ki se kkai na kai tera ku oti te hoki ake na hatu tipua raa, ia ki se kkai na toto, ia ki se kkai na manu hahaeere na tama raa ekkoti na ua raa, ia ki se karemata kailallao. Kootou e me ki tau alleka kame kootou e mattonu no se ppena na mee nei. Maatou e kou atu te tau areka kootou."

30 Na tama e oo ma na tattara raa ku oo no ttae i Antiok, tena ki hakkutu ake te kuturana na hakattina ana hakaatoa i te kina raa, tena ki kou ake te launiu raa.

31 Te saaita na tama raa ni ppau te launiu raa, na tama raa ku hihhia roo i na tattara hakapurupuru na tama raa.

32 Judas laaua ma Sailas ni profet hoki, tena tokorua raa ki tattara ake na tama raa saaita roroa roo no mee na hakattina na tama raa no i vi.

33 Tokorua raa ennoho i te kina raa no oti roo, tena na hakattina ana raa ki kauna tokorua raa ma te tau areka ki vakkai muri i na tama ni kauna ria ake tokorua raa.

34 [Emeia Sailas emaanatu ma ki noho koi te matakaina raa.]

35 Pol laaua ma Banabas ennoho hakamarie i Antiok, tena ki hukui ma tammaki na tama no akoako, tena ki takutaku ake na tattara TeAriki raa.

Pol laaua ma Banabas ku vvae

36 Tena ki oti Pol kumeake Banabas, "Taaua ki vakkai no mmata na hakattina ana i na matakaina hakaatoa taaua ni takutaku ake na tattara TeAriki raa, tena taaua ku mmata ma laatou e mee peehee."

37 Banabas ku maanatu ma ki too Jon Mak ki oo laatou,

38 e meia Pol emaanatu ma setonu laaua tetoo tetama raa, e mee tetama raa sennoho roo laatou no ttae te hakaoti te uata laaua raa. Jon Mak ni tiaki tokorua raa no vaakai i Pamfilia.

39 Pol laaua ma Banabas ku hakatauttau roo, tena laaua ki vvae. Banabas ku too Mak, tena ki oo no too te vaka raa no tere i Saiprus.

40 Tena Pol ku too Sailas no oo laaua, tena na hakattina ana raa ku kainno ake TeAriki ki rorohi hakaraoi tokorua raa.

41 Pol e haere vaa roto Siria laaua ma Silisia, tena ki mee na hakattina na hakattina ana raa no hai mmahi roo.

16

Timoti ku oo laatou ma Pol laaua ma Sailas

¹ Pol ku haere notae i Debi, tena ki haere hoki i Litra i te matakaina te tama te lotu e hui ma ko Timoti raa enoho. Tetinna aia raa he Jiu, ia hetama hoki te lotu, e mea te tamana aia raa he Grik.

² Na hakattina ana hakaatoa i roto i Litra laaua ma Aikoniam raa ku tattara hakamamaha roo iaa Timoti.

³ Pol e hihai ma kitoo Timoti ki oo laaua, tena aia ki ttuu te hakamaatino e tapu raa i te tinotama tama raa. Aia e ppena te meenei e mee na Jiu enoho i roto na kina raa e illoa ma te tamana Timoti raa he Grik.

⁴ Tena na tamaraa ku oo vaaroto na matakaina roo hakaatoa no tattara ake na hakattina ana raa na tuua na aposol raa laatou ma na tama hakamattua i Jerusalem raa ni hakamoe raa, tena ki meake na hakattina ana raa ki tauttari na tuua raa.

⁵ Tena na hakattina na tama i roto na hare lotu raa hakaatoa ku hai mmahi roo, ia te kooina na tama raa e haere tamaki koi te aho ma te aho.

Pol i roto Troas

⁶ Na tamaraa e oo vaaroto Frigia laaua ma Galesia, maitaname TeAnana Tapu raa se hihai ma na tamaraa ki takutaku ake na tattara TeAtua raa i roto Esia.

⁷ Na tamaraa kuttae i Misia, tena laatou ku hahi i ma ki oo i Bitinia, e mea TeAnana Jisas raa se hihai ma laatou ki oo.

⁸ Kito na tamaraa ki oo hakallaka Misia no oo i Troas.

⁹ Te poo naa Pol ku kite karemata roo te tama i Masedonia e tuu ake no meake aia ma, "Hamai i Masedonia no tokonaki maout!"

¹⁰ Pol ekite koi te meenei, tena maatou kutanattana no oo i Masedonia e mee maatou emannatu ma TeAtua e kanna maatou ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama te matakaina raa.

Lidia ku hakatina

¹¹ Maatou e kake te vaka raa i Troas, tena ki tere tahi roo i Samotras, tena te aho taiao raa maatou kuttae i Neapolis.

¹² Tena maatou kutiaki te kina naa no oo nottae i Filipai te matakaina kaamata i Masedonia tera Rom erorohi raa. Maatou enoho ellava na aho i te matakaina naa.

¹³ Tena te aho te Sabatraa maatou ku oo itaha ma te matakaina raa nottae ite vahi teriva ite kina maatou emannatu ma he kina na Jiu raa kame ekutukutu no lotulotu raa. Tena maatou ku enoho i te kina raa no tattara ake na h hine e kuku i te kina raa.

¹⁴ He h hine hokotahi i roto na h hine tera ellono na tattara maatou raa ko Lidia, he h hine i Taiataira tera na tama e oo ake no suisui na hekau etteapouri e ssui mmaha raa. Lidia he h hine elotulotu TeAtua, tena TeAriki kutaaraki

te kapuroro tama raa ki hakarono hakaraoi roo na tattara Pol e tattara raa.

¹⁵ Lidia ma natama iroto te hare aia raa ku hakoukoutapuria nooti, tena aia ki hakkoro ake ma, "Oo mai kioo nonnoho itehare anauraa kame kootou e maanatu ma anau hetama ehakatina hakamaoni TeAriki." Tena aia e hai roo na mahi aia ma maatou ki oo ma aia.

Pol laua ma Sailas ku hapikipiria

¹⁶ He aho hokotahi maatou ku oo i te kina e lotulotu raa, tena he taukupu hehekau vahao nei e isi te tipua sakkino tera e mee aia ki lavaa te tattara na mee koi oo mai i muri raa kuttiri maatou. Natama ettino te taukupuraa etootoo tammaki roo na sileni i na tattara aia e tattara i na mee tera koi oo mai i muri raa.

¹⁷ Te taukupuraa e tautari mai maatou ma Pol, tena ki vavaa mai ma, "Natama nei nitama hehekau TeAtua i Aruna raa! Natama nei e tattara atu kootou i na ara tera TeAtua e me ki tokonaki kootou ki ora raa!"

¹⁸ Tammaki roo na aho te taukupuraa e hahai ake Pol, tena Pol kuse hihia, tena aia ki hakatike no meake te tipua iroto te taukupuraa ma, "Anau e meatu akoe i te inoa Jisas Krai ki hamai i taha ma te taukupuraa!" Te saaita naa koi te tipua raa ku tere i taha ma te taukupuraa.

¹⁹ Na tama ettino te taukupuraa ku illoa ma laatou kame kuse hai ara hoki e me ki tootoo na sileni, kito na tama raa kittaohi Pol laua ma Sailas, tena ki horo tokorua raa i na tama hakamattua ennoho iroto marae raa.

²⁰ Natamaraa etoo tokorua raa nokkave i na tama hakananniu i Rom raa, tena ki meake, "Natama nei ni Jiu, tena laua e haere ppena na sara iroto te matakaina taatou nei.

²¹ Natama nei e akoako na tiputipu settonu ma natuaa taatou raa. Maatou nitama i Rom, tena maatou selavaa te too na tiputipu nei, ia maatou selavaa te haaite hoki na tiputipu nei."

²² Tena te kanohenua raa ki hapapaa hakaatoa no riki Pol laua ma Sailas.

Kito te tama hakamaatua raa ki ssae na hekau Pol laua ma Sailas raa i taha, tena ki meake na tama raa ki riki tokorua raa.

²³ Na tama raa e riki hakahaeo roo tokorua raa no oti, tena ki ppono tokorua raa iroto te hare karapusi, tena ki meake te tama e rorohi te hare karapusi raa ki hakkapi te totoka raa ki mmau roo.

²⁴ Te tama rorohi raa e too na tattara nei, tena aia ki ppono tokorua raa iroto roo te hare karapusi, tena ki hakkapi na vae tokorua raa ilottonu saa hono matoru e mmaha.

²⁵ Tetuapoo Pol laaua ma Sailas kulotu, tena ki huhua na rue telotu ki hakammaha ake TeAtua, tena alaa tama karapusi ku hakalollono ake i tokorua raa.

²⁶ Te saaita naa koi te ruru henua haimahiroo kururu te hare karapusi raa, tena na totoka te hare karapusi raa hakaatoa ku hakateki notallaki, tena na seni raa hoki ku hhopo i taha ma na tama karapusi raa hakaatoa.

²⁷ Te tama e rorohi te hare karapusi raa ku maahuru nokite pera ma na totoka te hare karapusi raa ku tallaki hakaatoa, tena aia ku maanatu ma na tama karapusi raa kussao hakaatoa, tena aia kiuhu te paraamo aia e taa tama raa ma ki ttoki aia hokoia ki mate.

²⁸ Kito Pol ki kanna ake hakamaroo roo ma, "Auu se ttoki akoe hokkoe. Maatou e nnoho koi hakaatoa."

²⁹ Te tama e rorohi te hare karapusi raa ku kanna ake ma ki kou ake he ahi, tena aia ki too te ahi raa notere i hare notteiho notuturi i mua na vae Pol laaua ma Sailas raa no pore roo te mataku.

³⁰ Tena aia ki too tokorua raa no hakattaki i aho no vahiri ake ma, "Na tama hakamattua, hea anau e me ki ppena ki ora anau?"

³¹ Kito tokorua raa ki meake, "Hakatina i TeAriki Jisas, tena akoe e me ki ora. Akoe ma na llave ana akoe raa hakaatoa."

³² Tena tokorua raa ki takutaku ake na tattara TeAriki raa i te tama raa ia ma na tama i roto te hare aia raa.

³³ Te poonaa koi te tama e rorohi te hare karapusi raa ku too tokorua raa, tena ki oo no huhui hakaraoi na saanuku tokorua raa. Tena aia ma na tama i hare raa hakaatoa ku too te hakoukou tapu te saaita naa koi.

³⁴ Aia ku too Pol laaua ma Sailas no kkave i te hare aia raa, tena ki kou ake na kai tokorua raa no kkai. Te tama raa ma na llave ana aia raa hakaatoa ku hihhia e mee laatou ku hakattina i TeAtua.

³⁵ Tena te tahata, na tama hakananniu i Rom raa ku kauna na polis laatou raa ma na tattara nei, "Hakattana tokorua naa ki oo."

³⁶ Kito te tama e rorohi te hare karapusi raa ki meake Pol, "Na tama hakananniu i Rom raa ekou mai te tattara ma ki hakattana koorua ki oo. Koorua ku ttana ki oo, tena ku oo ma te tauareka."

³⁷ Emeia Pol e meake na polis raa, "Kootou ekkite maaua se isi na sara eppena, emeia kootou eriki maaua i roto marae, tena maaua hoki ni tama i Rom. Na tama raa e ppono maaua i roto te hare karapusi raa, tena te saaita nei laatou ku mee ki hakattana hemuu maaua ki oo setama eiroa? Maaua se lavaa te oo! Meake na tama hakananniu i Rom raa ki oo mai roo hokolaatou no hakattana maaua ki oo."

³⁸ Na polis raa ku oo no tattara ake na tama hakananniu raa na tattara Pol laaua ma Sailas raa. Tena te saaita

koi na tama hakananniu raa ni llono ma tokorua raa ni tama i Rom, na tama raa ku mattaku roo.

³⁹ Kito na tama raa ki oo ake no hai aroha ake tokorua raa, tena ki hakattaki tokorua raa i taha ma te hare karapusi raa, tena ki meake tokorua raa ki oo i taha ma te matakaina raa.

⁴⁰ Tena Pol laaua ma Sailas ku tiaki te hare karapusi raa no oo i te hare Lidia raa. Tokorua raa e ttiri na hakattina ana i te hare raa, tena ki tattara hakaupurupuru ake na tama raa no oti, tena laaua ki oo.

17

Pol laaua ma Sailas i roto Tesalonaika

¹ Pol laaua ma Sailas ku oo vaaroto Amfipolis laaua ma Apolonia, tena kioo notta e i Tesalonaika i te kina te hare lotu na Jiu raa e tuu.

² Pol e haere i te hare lotu na Jiu raa peeraa ma aia e hahaere tahi na vahao hakaatoa raa. Tena e toru roo na Sabat Pol e tattara ake na tama raa i te vahi te Launiu Tapu raa,

³ tena ki tattara hakamatahua ake hoki na tama raa na tattara te Launiu Tapu raa. Na tattara raa e huri ake te hakamaoni pera ma te Mesaia raa e me ki haka lono llihu, tena e me ki mahike muri i taha ma te mate. Kito Pol ki meake, "Jisas te Tama anau e tattara atu kootou nei raa ko te Mesaia."

⁴ E isi na tama ku hakattina no hukui ake Pol laaua ma Sailas, tena tammaki hoki na hhine hakamattua ia ma tam-maki na tama i Grik tera ku lotu lotu Te Atua raa ku hukui ake hoki.

⁵ E meia e isi na Jiu kumanava kkere i na tama raa, tena laatou ki hakkutu ake na tama vare e nonnoho i na mateara raa, tena ki mee na tama raa no lloto. Na tama raa kulloto no vavaa hakamaroa roo vaaroto te matakaina raa, tena ki oo no ssaa na totoka te hare te tama e hui ma ko Jeson raa, tena ki ssee vaa hare ma ki lave laatou Pol laaua ma Sailas, tena ma laatou ku too tokorua raa no horoo ake i te kanohenua raa.

⁶ E meia e mee laatou ku se lave tokorua raa, tena na tama raa kitoo Jeson ia ma alaa hakattina ana i roto te hare raa no horoo ake no hakattuu imua na tama hakananniu i te matakaina raa, tena ki hai ake hakamaroa roo ma, "Na tama ni haere ppena na sara i na kina roo hakaatoa raa ku ttai mai i te matakaina taatou nei te saaita nei,

⁷ tena Jeson e too tokorua raa no nonnoho laatou i te hare aia raa. Na tama nei hakaatoa e seu na tuua te tama haka-ma tua i Rom raa, tena ki tattara ma e isi hoki teeraa tuku te inoa Aia raa ko Jisas."

⁸ Na tattara nei e mee roo te kanohenua raa ia ma na tama hakananniu te matakaina raa no vaa huri roo.

⁹ Na tama hakananniu raa e meake Jeson ma alaa hakatina ana ki sui ake te kooina na sileni laatou e hihhai raa, tena ma laatou ku hakattana na tama raa ki oo.

Pol laaua ma Sailas i roto Beria

¹⁰ Te poo naa koi na hakattina ana raa ku kauna Pol laaua ma Sailas kioo i Beria. Tokorua raa e oo no ttae, tena ki oo i te harelotu na Jiu raa.

¹¹ Na tama te matakaina raa e atamai roo i aruna na tama i Tesalonaika raa. Na tama raa e hihhai roo ki hakallono na tattara raa, tena na aho hakaatoa na tama raa ku paupau te Launiu Tapuraa ma kimmata ma na tattara Polraa e hakamaoni.

¹² Tammaki na tama ku hakattina, ia tammaki na hhine hakananniu i Grik ia ma tammaki hoki na taanata i Grik ku hakattina.

¹³ Emeia te saaita na Jiu i Tesalonaika raa ni llono ma Pol ku takutaku ake hoki na tattara TeAtua raa i roto Beria, na tama raa ku oo ake no hakkutu na tama te matakaina raa, tena ki usuusu ake na tama raa.

¹⁴ Te saaita naa koi na hakattina ana raa ku kauna Pol ma alaa tama kioo i tai, e meia Sailas laaua ma Timoti e nnoho koi i Beria.

¹⁵ Na tama e too Pol no oo laatou raa e oo roo laatou no ttae i Atens, tena na tama raa ki vakkai ake i Beria ma na tattara Polraa pera ma Sailas laaua ma Timoti ki oo ake vave roo i aia.

Pol ku takutaku i roto Atens

¹⁶ Pol ku noho i roto Atens no hakattari Sailas laaua ma Timoti ki oo ake, tena aia kuse hihia roo e mee aia e kite tammaki roo na hatu tipua i roto te matakaina raa.

¹⁷ Kito aia kikkutu no tattara ma na Jiu ia ma na tama seai ma ni Jiu elotulotu TeAtua i roto te harelotu na Jiu raa, tena na aho hakaatoa aia kukkutu no tattara ma te kanohenua raa ia ma na tama e oo ake peeraa i roto maraeraa.

¹⁸ Natama akoako ekanna ma ni Epikurian ia ma na Stoik raa e hakataukoti hoki ma Pol. Eisi na tama na tama raa e meake ma, "Hea te tama hakatanata mahi nei e tattara nei?"

Tena alaa tama kimeake, "Te tama raa e tattara mai na atua alaa matakaina." Na tama raa e tattara ake peenei e mee Pol e takutaku ake i te vahi Jisas ia ma te ora muri Tama raa i taha ma te mate raa.

¹⁹ Kito na tama raa ki hakattaki ake Pol no hakatuu i mua na tama hakananniu te kuturana na Areopagus i roto te matakaina raa, tena kimeake, "Maatou e hihhai ki illoa te hakataakoto vahao nei akoe e takutaku raa.

²⁰ Eisi naakoako vahao nei maatou ellono akoe etattara, ia tena maatou e hihhai ki illoa te hakataakoto na tattara naa."

²¹ (Emee na tama hakaatoa i roto Atens ia ma na tama alaa henua ennoho i te kina nei raa e hihhai ki tattara tahi na mee vahao nei laatou ellono raa.)

²² Tena Pol ki mahike no tuu i aruna i mua na tama haka-mattua te matakaina raa, tena ki meake, "Anau e kite pera ma kootou na tama Atens raa ni tama roo e lotu tahi.

²³ Emee te saaita anau ni haere vaa roto te matakaina kootou nei no m mata na kina kootou elotulotura, anau e kite te olta hokotahi e mmau na tattara nei, "TeAtua Maa-tou Seilloa raa." TeAtua kootou elotulotu niaina ma kootou seilloa raa ko TeAtua anau etattara atu kootou vahao nei raa.

²⁴ "TeAtua e pena te maarama nei ia ma na mee hakaatoa i roto te maarama nei raa ko TeAriki te vaelani ma te maarama nei, tena TeAtua se noho i roto na haretapu na tama e pena ma na rima laatou raa.

²⁵ Tena te Tama raa se haimee e hihai hoki ma taatou ki uata ma Aia, e mee Aia Hokoia e kou mai te lounatani te ora ia ma alaa mee hoki i taatou na tama roo hakaatoa.

²⁶ TeAtua ni pena mai te tama hokotahi, tena te aho nei Aia ku mee na tama roo hakaatoa ki noho i roto te maarama nei hakaatoa. TeAtua Hokoia ni tuku mai i mua roo te saaita na mee hakaatoa ia ma te kooina na henua hakaatoa na tama e me ki noho raa.

²⁷ TeAtua e pena pe nei raa ma ki sесеe na tama raa Aia ma na rima laatou pera ma ni tama essen. E mea te hakamaoni TeAtua se mmao i taha ma taatou;

²⁸ peeraa ma na tattara te tama e tattara ma,

'Taato e hahae, ia e kenekene, tena ennoho i roto te maarama nei.'

Essau pera ma na tattara kootou e tattara ma,

'Taato hoki ni tamalliki TeAtua.'

²⁹ Emee taato ni tamalliki TeAtua, tena taato selavaa te mannatu ma tetipu TeAtua raa essau pera ma na hatu tipua na tama e pena ma na gol, na siliva ia ma na hatu i te atamai te tama raa.

³⁰ TeAtua se maanatu na saaita na tama raa ni se illoa Aia raa, e mea te saaita nei Aia ku meake na tama na kina hakaatoa ki tike i taha ma na tiputipu sakkino laatou raa.

³¹ Emee Aia kuoti te tuku te aho hokotahi te Tama Aia ni hirihiri ki hakatonutonu te hakamaoni na tama te maarama nei raa hakaatoa. Aia kuoti te huri mai te hakamaoni ki kite na tama hakaatoa te hakataakoto Aia ni hakamahike Tama raa i taha ma te mate raa!"

³² Na tama raa ku llono Pol e tattara i te mahike muri i taha ma te mate raa, e mea e isi na tama na tama raa ku tataussua Pol, tena e isi hoki na tama ku meake ma, "Maatou e hihhai ki hakallono akoe e tattara mai hoki na tattara nei hakaraoi."

³³ Tena Pol ki haere i taha ma te kina laatou e kuku raa.

³⁴ Eisi na tama ku hakattina, tena kihukuiake ma Pol, tena e isi te tama i roto na tama raa te inoa aia raa ko Dionisius he tama i roto te kuturana na tama hakananniu raa. Ia e isi hoki te hine te inoa aia raa ko Damaris ia ma alaa tama hoki.

18

Pol i roto Korin

¹ Pol e tattara ma na tama te kuturana raa no oti, tena aia ki tiaki Atens no haere i Korin.

² Aia ettiri te Jiu itekina raa, te inoa aia ko Akwila. Tama raa e haanau i Pontus, tena aia e hamai peeraa i Itali ma Prisila te avana aia raa, tena tokorua raa ettae ake vahao raa koi. Tokorua raa e oo ake, maitaname Klodius te tama hakamaatua i Rom raa e meake ma na Jiu hakaatoa ki oo itaha ma Rom. Pol e haere no mmata tokorua raa,

³ tena kinoho nouata laatou, emee aia etoo sileni i na haretaporo aia e penapenaraa, essau hoki pera ma tokorua raa.

⁴ Pol e tattara i roto te hare tapu na Jiu raa na Sabat hakaatoa, tena aia ku hahai ma ki mee na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu raa ki hakattina.

⁵ Sailas laaua ma Timoti ku oo ake i Masedonia no ttae ake, tena Pol kitakutakuake na ahonaa hakaatoa na tattara TeAtua raa i roto te matakaina naa, tena kitattara hakamatahua ake hoki na Jiu raa pera ma Jisas ko te Mesaia.

⁶ Emeia te saaita na tama raa kusehihihi notattara hakahaeo ake aia raa, tena Pol kittahi nakkere emmau te kaukahu aia raa itaha, tena kimeake, "Kame kootou e oo nommao itaha ma TeAtua, teenaa hevahi kootou hokkootou, tena kootou selavaa tetuku pera ma anau e sara. Te meenaa kuseai ma hesara anau. Te saaita nei anau ku mee ki haere i na tama sei ma ni Jiu raa."

⁷ Kito Pol ki tiaki na tama raa no haere no noho i te hare tetama sei ma he Jiu te inoa aia raa ko Titius Jastus, aia he tama elotulotu TeAtua, tena te hare aia raa etuu taapiri ake te hare lotu na Jiu raa.

⁸ Krispus he tama hakamaatua i roto te hare lotu na Jiu, tena aia e hakatina i TeAriki hakapaa ma na tama i roto te hare aia raa hakaatoa, ia tammaki na tama i roto Korin ellono na tattara raa no hakattina, tena na tama raa ki too te hakoukou tapu.

⁹ Hepoo hokotahi Pol e kite karemata pera ma TeAriki e tattara ake aia ma, "Auu se mataka, emeia tauhano koi te tattara, tena auu se kkaro,

¹⁰ maitaname Anau enoho ma akoe. Se hai tama e lavaa te hai hakahaeo akoe, e mee tammaki na tama i roto te matakaina nei ni tama Anau."

11 Tena Pol e noho te hetautoe i te matakaina raa no akoako ake te kanohenua raa na tattara TeAtua raa.

12 Tesaaia Galio kumee no hakamaatua i Akaia, tena na Jiu i te kina raa ku hakkutu hakaatoa nottaohi Pol no kkave i te hare hakatonutonu raa.

13 Kito na tama raa kimeake, "Te tama nei e hahaivi ma ki mee te kanohenua raa kilotulotu TeAtua i na tiputipu tera settonu ma na tuua taatou raa!"

14 Pol kumee koi ma kitattara, tena Galio kimeake na Jiu raa, "Kame te mee nei he mee roo e sara tera te tama e ppena, tena kame etonu anau te hakarono atu kootou na Jiu.

15 Emeia, e mee kootou e hakatauttau koi na tattara ia ma nainoa na tama ia ma natuua kootou raa, tena kootou hokkootou ki hakatonutonu te mee naa. Anau selavaa te hakatonutonu na mee peenaa."

16 Tena Galio ki hakaise na tama raa itaha ma te hare hakatonutonu raa.

17 Tena na tama raa hakaatoa kuttaohi Sostenes, te tama hakamaatua te harelotu na Jiu raa no taa vaa mua te hare hakatonutonu raa. Emeia Galio se anaana atu hoki.

Pol ku vaakai i Antiok

18 Pol e noho i roto Korin ma na hakattina ana raa tamaki na aho, tena aia ki tiaki na tama raa, tena ki too Prisila laua ma Akwila no huro laatou i Siria. Pol e ohe te pohouru aia raa no mmore i mua laatou ni huro i Senkria raa, e mee aia e isi te tattara hakamaoni ni hakamoe ma TeAtua.

19 Na tama raa kuttae i Efesus, tena Pol ki tiaki Prisila laua ma Akwila i te kina raa. Pol ku haere i roto te harelotu na Jiu raa no tattara laatou ma na Jiu raa.

20 Na tama raa e kainno ake Pol ki nnoho laatou he saaita, e meia Pol se hihai.

21 Tena Pol kimeake na tama raa te saaita aia ni haere raa ma, "Kame TeAtua e hihai, anau e me ki vaakai mai kootou." Tena aia ki too te vaka raa i Efesus no tere.

22 Pol ku tae i Sisaria, tena aia ki haere peeraa i Jerusalem no tattara hakatauareka ake na hakattina ana i te kina raa, tena aia ki haere i Antiok.

23 Aia e noho i te kina raa no oti, tena aia ki haere vaa roto Galesia laua ma Frigia no tattara ake na hakattina ana raa ki ttu mmu i na hakattina laatou raa.

Apolos i roto Efesus ma Korin

24 Tesaaia naa he Jiu e noho i Efesus te inoa aia raa ko Apolos, tena aia ni haanuiho i Aleksandria. Tama raa e iroa roo te tattara, ia e isi hoki te iroa tauareka i te vahi te Launiu Tapu.

25 Aia etoo hakaraoi roo na poroporo na Tiputipu TeAriki raa, tena aia e isi roo te hihai e rahi ki tattara, tena

aia e akoako tonu roo na mee hakamaoni i te vahi Jisas raa. Emeia aia e iroa koi i te hakoukou tapu Jon raa.

²⁶ Aia e iviroo tetattara iroto te harelotu na Jiu raa. Prisila laaua ma Akwila ellono tetamaraa etattara, tena tokorua raa kitoo tamaraa no oo laatou ihare, tena ki hakatonutonu ake tamaraa i te vahi na Tiputipu TeAtua raa.

²⁷ Tena Apolos kumaanatu ma ki haere i Akaia, kito na hakattina ana i Efesus raa kitokonaki aia no taataa te launiu no kave i na hakattina ana i Akaia raa ma kitoo hakaraoi Apolos. Apolos ku tae i Akaia, tena aia ki tokonaki hai mahi roo na tama tera ku hakattina i na mahi te tauareka TeAtua raa.

²⁸ Apolos e iviroo te hakatauttau ma na Jiu raa i te vahi te Launiu Tapu raa pera ma Jisas ko te Mesaia, tena na Jiu raa ku se ttau roo te tamaraa.

19

Pol iroto Efesus

¹ Pol e haere vaa roto te matakaina raa no ttae i Efesus te saaita Apolos ni noho iroto Korin. Pol e ttiri na hakattina ana i te matakaina raa,

² tena aia ki vahiri ake na tamaraa, “Kootou ku oti te too TeAnana Tapu raa te saaita kootou ni hakattina?”

Kito na tamaraa ki meake, “Maatou se hai vahao ellono ma e isi TeAnana Tapu.”

³ Kito Pol ki vahiri ake, “Kaa he hakoukou tapu peehee kootou ni too?”

Tena na tamaraa ki meake, “Te hakoukou tapu Jon.”

⁴ Kito Pol ki meake, “Te hakoukou tapu Jon raa he hakoukou tapu na tama tera ku ttike i taha ma na hai sara laatou raa. Tena Jon ki meake te kanohenua Israel raa ki hakattina i te Tama tera e me ki hamai imuri aia raa, teenaa ko Jisas.”

⁵ Tena na tamaraa ku too te hakoukou tapu i te inoa TeAriki Jisas raa te saaita koi laatou ni llono na tattara nei.

⁶ Pol e hakapiri na rima aia raa i aruna na tamaraa, tena TeAnana Tapu raa ku haere iho i aruna na tamaraa; kito na tamaraa ki tattara na tattara alaa henua no takutaku ake na tattara TeAtua raa.

⁷ Na tamaraa e ttae peeraa sanahuru ma rua na taanata hakaatoa.

⁸ Pol e haere tahi i te harelotu na Jiu raa, tena iroto etoru na marama aia etattara hai mahi ake i na kanohenua raa, tena ki kkutu no tattara ma na tamaraa ma ki mee na tamaraa ki illoa te hakamaoni na tiputipu te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

⁹ Emeia alaa tama e poro nattaa, ia kuse hihhai ki hakallono, tena natamaraa kitattara haeo ite vahi na Tiputipu TeAriki raa i mua te kuturana raa hakaatoa. Kito Pol ki tiaki na tama raa, tena aia ki too na hakattina ana raa no haere ma aia, tena na aho hakaatoa aia e hakutu no tattara ma na tama raa i roto te hare akoako Tiranus raa.

¹⁰ Pol e akoako peenei i roto e rua na hetau, tena na tama hakaatoa tera e nnoho i roto te matakaina Esia raa hakapaa ma na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu raa ku llono na tattara TeAtua raa.

E hitu na tama tane Skeva

¹¹ Pol e huri ake tammaki na mirakol i na mahi TeAtua tera na tama ni se kkite i mua raa.

¹² Natama elavvearaa kutaualleka, tena na tipua raa kuhuro itaha ma natama tesaita natamaraa etoo na muri maro tera Pol e sossoro na kahota ia ma ni hekau peehee aia e uruuru raa no hakattiri ake na tama lavvea raa.

¹³ Na Jiu ni oo hakattike na matakaina no hakaaise na tipua sakkino raa ku mannatu ma laatou ki tapatapa hoki te inoa TeAriki Jisas raa tesaita laatou e hakaaise na tipua raa. Natamaraa e meake na tipu raa ma, "Anau e meatu akoe ite inoa Jisas tera Pol etakutakura ki hamai itaha ma te tama naa."

¹⁴ Tena e hitu na haitaina, ni tama tane Skeva te pohouru hakanaaniu na maatua na Jiu raa e haere ppena te mee nei.

¹⁵ Emeia na tipua raa e meake ma, "Anau e iroa Jisas, tena anau e iroa hoki Pol, kaa kootou koai?"

¹⁶ Tena tetama tera eisi na tipua raa kullee ake noppuhuroo ma natamaraa, tena kitaa natamaraa hakaatoa. Natamaraa kumeremmere haeroo no huro itaha ma te hare tetamaraa, ia na hekau laatou raa ku masaessae hoki.

¹⁷ Na Jiu ia ma natama sei ma ni Jiu raa hakaatoa ku llono te mee nei, tena natamaraa ku mattakuroo, tena ki hakamamaha roo te inoa TeAriki Jisas raa.

¹⁸ Tammaki na hakattina ana e ooake no hakari ake na mee sakkino laatou ni ppena raa i mua na tama hakaatoa.

¹⁹ Tammaki natama haipakava e ooake ma nalauniu laatou raa hakaatoa nottuni imua natama hakaatoa. Natamaraa e hakapapaa te kooina tesui nalauniu raa hakaatoa, tena nalauniu raa hakaatoa esui tipu rima na simata na siliva.

²⁰ Ia tena natattara TeAtua raa e tauhano koi te ttoha i na kina hakaatoa e mee na mee nei, ia e hai mmahi roo.

²¹ Tena i muri na mee nei hakaatoa, Pol ku maanatu ma ki haere i Masedonia laaua ma Akaia, tena ma ku haere hoki i Jerusalem. Kito Pol ki meake, "Anau e me ki haere i Jerusalem, tena ki oti anau ku haere hoki no mmata i Rom."

²² Kito Pol ki kauna Timoti laaua ma Erastus, te tokorua nitokonaki aia raa kioo i Masedonia, tena aia kinoho hakamarie i Esia.

Na tama i roto Efesus ku hakatauttau

²³ Ia tena te saaia nei ku isi na sara e Ilahi roo i roto Efesus e mee na tattara i te vahi na Tiputipu TeAriki raa.

²⁴ Teeraa he tama i roto Efesus te inoa aia ko Demetrius. Tama raa e penapena na paa hare tapu ma te atua hine Atemis raa, tena tama raa etoo na sileni tammaki roo i te uata aia raa.

²⁵ Kito Demetrius ki hakkutu na tama e uata ma na siliva peeraa ma aia raa, tena aia ki meake na tama raa, "Na taanata, kootou e illoa koi pera ma na sileni taatou raa e oo mai koi i na uata taatou e ppena ma na siliva raa.

²⁶ Ia tena kootou ekkite, ia ellono hokkootou hea Pol e haere tattara raa. Pol e mee ma na atua tera na tama e ppena ma na rima laatou raa sei ma ni atua hakamaoni, ia tena tammaki na tama i roto Efesus, ia taapiri hoki na tama hakaatoa i roto na matakaina Esia raa ku hakattina tama raa.

²⁷ Taatou e tau te mattaku, maitaname na uata taatou nei e me kitoo te inoa haero. Sei ma ko te meenaa koi, e mea teeraa mee taatou ki mattaku peeraa te hare tapu te atua hine Atemis raa e me ki mee pera ma he hare vare koi, tena na mahi aia raa e me ki sei. Te atua hine tera na tama hakaatoa i roto Esia ia ma te maarama nei e lotulotu raa."

²⁸ Te saaia te kanohenua raa ni llono na tattara nei, na tama raa kulloto roo, tena kikaamata no vavaa hakamaroa ma, "Atemis, te atua Efesus raa e hakanaani!"

²⁹ Te vaa raa e haere nottae na tama hakaatoa i roto te matakaina raa. Kito na tama raa ki ttaohi Gaius laaua ma Aristarkus, te tokorua na tama i Masedonia tera e haere laatou ma Pol raa no huro hakavave ma laatou i te hare na tama te matakaina raa e kutukutu raa.

³⁰ Pol e hai roo ma ki haere no tuu i mua te kanohenua raa, e mea na hakattina ana raa se hihhai ma aia ki haere.

³¹ Eisi na soalaoni aia e hakamattua te taumani e kou ake na tattara hoki ma Pol ki se hakahura ake i te hare na tama te matakaina raa e kutukutu raa.

³² Tena na tama hakaatoa ekkutu i te kina raa ku vaa huri roo te saaia naa: na tama e vaa te mee peenei, tena alaa tama ku vaa ake teeraa mee hoki, e mee tammaki na tama e oo ake raa se illoa te hakataakoto laatou hakaatoa e oo ake raa.

³³ Eisi na tama e mannatu ma Aleksanda ko te tama e sara, e mee na Jiura e meake aia ki haere no tuu i mua. Tena Aleksanda ki auna ake ma na rima aia ma na tama raa ki se vaa, tena aia ki tattara ake ma ki tokonaki tokorua raa.

³⁴ Emeia te saaita na tama raa ni illoa ma Aleksanda he Jiu, tena na tama raa hakaatoa ku vaa ake hakamaroa saaita roroa roo ma, “Atemis te atua Efesus raa e hakanaani.”

³⁵ Tena ki oti roo he tama i roto te taumanira ku meake na tama raa ki se vaa. Tena aia ki meake, “Kootou na tama Efesus, na tama hakaatoa e illoa pera ma na tama te matakaina Efesus raa e lollohi te hare tapu Atemis te atua hakanaani i ma te hatu etapu tera niteiho mai i te vaelani raa.

³⁶ Se hai tama e lavaa te mee ma na tattara nei e malliu. Ia tena kootou ki se lloto, ia se ppena na mee e ssara.

³⁷ Kootou e kou mai tokorua nei i te kina nei, niaina ma tokorua nei se hai mee e ttapu ni too i roto te hare tapu raa, ia se hai tattara hoki sakkino e mee i te atua hine taatou raa.

³⁸ Kame Demitrius ia ma na tama hehekau aia raa e isi na tattara i te vahi tokorua nei, tena taatou e isi na tama hakamattua ia ma na aho e tuku ki hakatonutonuraa, tena taatou e tau te hakatonutonou koi i te kina naa.

³⁹ Emeia kame e isi te mee e kee hoki tera kootou e hihhai, tena na tama i te kina nei raa e tau te kktutu ki tattara.

⁴⁰ Taatou e mattaku ma ka oti na tama raa ku tattara ma taatou e ppena na mee e ssara, e mee hea nikapihi mai te aho nei raa. Ia se hai tama e lavaa te tuu no tattara ma taatou i te vahi te vavaa te aho nei raa, ia se hai tama hoki e isi na tattara taualleka ki tattara.”

⁴¹ Aia e tattara koi no oti, tena aia ki meake na tama raa ki maaseu i na hare laatou raa.

20

Pol ku haere i Masedonia laaua ma Grik

¹ Te saaita na tama raa ni vavaa roo no oti, tena Pol ku kanna ake na hakattina ana raa ki hakktutu ake, tena aia ki tattara hakapurupuru ake na tama raa, tena ki hakaalloha ma na tama raa. Tena aia ki tiaki te matakaina raa no haere i Masedonia.

² Aia e haere vaa roto na matakaina raa no tattara ake tammaki na tattara ma ki hakapurupuru ake na tama raa. Tena aia ki haere i Akaia

³ no noho e toru na marama i te kina raa. Aia ku tanattana ma ki haere i Siria, tena te saaita naa hoki aia ku rono ma e isi na Jiu ku tattara ma ki taa aia, tena aia ku maanatu ma ki vaakai i Masedonia.

⁴ Ellava na tama e oo laatou ma Pol, teenaa ko Sopata te tama tane Pirus te tama i Beria raa, tena Aristarkus, Sekundus te tama i Tesalonaika raa, Gaius te tama i Debi raa, Tikikus laaua ma Trofimus na tama i Esia raa, tena Timoti.

⁵ Na tama nei ni oo i mua no hakattari mai maatou i Troas.

⁶ Maatou etoo te vakaraa imuri te Kai te Haraoa Mannihiraa, tena imuri erima na aho maatou kuttiri

na tama raa i Troas, tena maatou kinnoho telatapunaa hakaatoa i te matakaina raa.

Pol ku haere no mmata hakaoti na tama i Troas

⁷ Te hiahi te aho Sarere raa maatou kukkutu hakaatoa ki kkai te kai e tapu raa. Pol e tattara ake na tama raa, tena ki tattara roo no tae te tuapoo, maitaname aia ku mee ki tiaki na tama raa te aho taiao raa no haere.

⁸ Tammaki nalamu eura iterum maatou ekkutu iaruna raa.

⁹ Tena hetaupeara teinoa aia raa ko Yutikus e noho i te vahi te windo. Pol e tattara koi no tattara, tena Yutikus kukaamata no himoe, tena kioti aia kumoe serono roo noteiho itaha ma te hare epalluna raa noppaku iraro. Te tama raa ku mate te saaita na tama raa ni huro atu no ssau aia raa.

¹⁰ Tena Pol ku haere iho iraro, tena kimoe vaa aruna no avei te tama raa, kito Pol ki meake, "Auu se mamannatu tammaki, te tama nei e ora koi."

¹¹ Tena Pol ku vaakai i aruna no ttohi te haraoa raa no kai. Tena aia ki tattara ake na tama raa saaita roroa roo haere no tae te tahata, tena aia ki haere.

¹² Na tama raa ku hihhia roo, tena ki too te taupeara ku ora hakaraoi raa no kkave i hare.

Pol ku tiaki Troas no haere i Miletus

¹³ Maatou e oo i mua no kkake te vaka raa no tere i Asos, te kina maatou e me kitoo Pol raa. Pol ni mee mai ma maatou ki tere ake, tena aia e haere ake vaa uta. ¹⁴ Pol kuttiri maatou i Asos, tena maatou ki uta aia i te vaka raa no huro maatou i Mitilini.

¹⁵ Maatou ku uhu i Asos, tena teeraa aho maatou ku raka i Kaios. He aho hokotahi e raka, tena maatou ku ttae i Samos, tena teeraa aho maatou ku ttae i Miletus.

¹⁶ Tena Pol kumaanatu ma aia selavaa te hakannahe i te matakaina Esia raa, tena ma aia e me ki tere hakaraka peeraa i Efesus. Aia e haitaruaru ma kitae aia i Jerusalem i te aho Pentikos raa kame aia e lavaa.

Pol e tattara hakaraoi ake na tama hakamattua telotu i Efesus

¹⁷ Pol e noho i Miletus, tena kikkave te tattara i na tama hakamattua telotu i Efesus raa ki oo ake no mmata aia.

¹⁸ Na tama raa ku ttae ake, tena Pol ki meake, "Kootou e illoa na tiputipu anau te saaita anau ni noho ma kootou kaamata roo te aho kaamata anau ni hamai i Esia no tae mai kootou raa.

¹⁹ Anau epasemmuroo, ia eisi navahao anau etani te saaita anau e uata ma Te Ariki no ttiri na hainattaa, e mee na hakalono lihu na Jiu raa e kou mai anau raa.

²⁰ Kootou e illoa pera ma anau setaohimuri na mee tera e lavaa te tokonaki kootou te saaita anau ni takutaku i roto marae ia ma na hare kootou raa.

²¹ Anau e tattara hakamataku ake na Jiu ia ma na Grik raa hakaatoa kittike itaha ma na haisara laatou raa no hakattina TeAtua, tena ku hakattina hoki Jisas TeAriki taatou raa.

²² "Te saaita nei anau kutautari te hihai TeAnana Tapu, tena anau e me ki haere i Jerusalem, ia anau se iroa ma hea e me ki kapihi mai anau i te kina raa.

²³ Anau e iroa koi pera ma TeAnana Tapu ni hakairoa mai anau pera ma te karapusi ia ma na hakalono llihu raa e ttari mai anau i roto na matakaina hakaatoa.

²⁴ Emeia anau emaanatu pera ma te ora ana nei he mee vare koi anau, tena anau e hihai koi ki hakaotiti te uata Jisas TeAriki raa nikou mai anau kippena ma ki takutaku te Rono Tauareka raa i na mahi te tauareka TeAtua raa.

²⁵ "Anau ni haere nottage na tama kootou raa hakaatoa no takutaku ake i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Ia te saaita nei anau e iroa pera ma kootou selavaa hoki te krite anau.

²⁶ Tena anau etattara hakaraoiatu kootou te ahone i: kame hetama kootou e haere itaha ma na akoako TeAtua raa; teenaa seai ma he sara anau.

²⁷ E mee anau setaohimuri natattara etattara i te vahi na tiputipu TeAtua raa hakaatoa.

²⁸ Ia tena lollohi hakamattonu kootou ia ma na kanohenua TeAnana Tapu raa ni kou atu kootou ki lollohi raa. Mee pera ma ni tama e lollohi na harelotu TeAtua ettinoraa, e mee te toto te Tamariki Aia raa.

²⁹ "Anau e iroa pera ma i muri anau e haere, na manu kai ttama raa e me ki oo atu kootou, tena na tama raa e me ki seu kootou hakaatoa.

³⁰ Eisi te saaita e me kita mai, ia eisi na tama i roto te kuturana kootou naa e me ki tattara malliu no hakattaki na hakattina ana raa ki tauttari laatou.

³¹ Lollohi hakamattonu, tena kumannatu e mee anau e hakalono llihu haimahiroo te ao ma tepoo, tena anau e akoako kootou i roto e toruroo na hetau.

³² "Ia tena anau ekouake kootou i na rima TeAtua kirorohi kootou ma na mahi Aia tera e lavaa te tokonaki kootou raa, tena ku kou atu na hoki ettapu TeAtua eisi ki kou ake na tama Aia raa.

³³ Anau semanako na siliva, nagol ia ma na hekau taualleka kootou naa.

³⁴ Kootou hokkootou e illoa pera ma anau euata ma na rima anau notoo namee hakaatoa anau ma na tama e hahae ma anau raa e hihhai raa.

³⁵ Anau ehuriatu i roto namee hakaatoa pera ma anau kaa uata mahi, maatou e lavaa te tokonaki na tama

e matanaennaeraa, tena mannatu na tattara Jisas TeAriki raa ni tattara mai Hokoia ma, 'E isi te hihia e rahi roo kame akoe e hoki na mee, ia e raka roo i aruna ma te tama e noho koi ki too na mee raa.' "

³⁶ Pol e tattara nooti, tena aia ki tuthuri ma na tama raa no lotu.

³⁷ Na tama raa ku aveivvei roo Pol no tanittani, tena ki momohoni tama raa e mee Pol ku mee ki haere.

³⁸ Na tama raa e alloha roo e mee Pol e meake ma na tama raa selavaa hoki tekkite aia hakaraoi. Kito na tama raa kioo laatou ma Pol nottaeroo i te kina te vaka raa.

21

Pol ku haere no tae i Jerusalem

¹ Maatou e hakaalloha ma na tama raa, tena maatou ki uhu no tere. Maatou etere tahi roo no tae i Kos, tena te aho taiao raa maatou ku ttae i Rodes, tena maatou ku tiaki Rodes no tere peeraa i Patara.

² Tena maatou kukkite te vaka i Patara ku mee ki haere peeraa i Fonisia raa, kito maatou kioo no kkake te vaka raa no tere.

³ Maatou etere nokkite Saiprus, tena maatou kitaa no tere i te vahi haukkupu te henua raa no tere i Siria. Maatou e oo i uta i Taia i te kina te vaka raa e me ki tiaki na kai te matakaina raa.

⁴ Maatou ettiri na hakattina ana i te matakaina raa, tena ki nnoho ma na tama raa helatapu hokotahi. Te Anana Tapura kutau i roto na tama raa, tena na tama raa ki meake Pol ma ki se haere i Jerusalem.

⁵ Emeia maatou ennoho ma na tama raa ki oti, tena maatou ki uhu no tere. Na taanata raa hakaatoa hakapaa ma avana ia ma na tamalliki laatou raa e oo maatou no ttae i tai, tena maatou hakaatoa ki tuthuri no lotu.

⁶ Kito maatou ki hakaalloha ma na tama raa, tena maatou kioo no kkake te vaka raa, tena na tama raa ki vakkai i na hare laatou raa.

⁷ Maatou e uhu i Taia no tere peeraa i Tolemes, tena maatou ki kou ake te tauareka maatou raa i na hakattina ana raa, tena maatou ki nnoho te aho hokotahi ma na tama raa.

⁸ Te aho taiao raa maatou ku tiaki te matakaina raa, tena kioo notta e i Sisaria. Maatou ennoho i roto te hare Filip, he tama i roto te tokohitu na tama laatou ni hirihihi ki tokonaki no uata i roto Jerusalem raa.

⁹ Filip e isi e haa na taukupu tera e takutaku hoki na tattara Te Atua.

¹⁰ Maatou ennoho i te kina raa e llava na aho, tena profet Agabus ku hamai i Judia no tae mai.

¹¹ Aia e haere ake i te kina maatou ennoho raa no too te taitu Pol raa, tena ki haihai na vae ia ma na rima aia

hokoia, tena ki meake, “Teenei hea TeAnana Tapuraa e tattara mai: Na Jiu raa e me ki haihai peenei te tama e ttino te taitu nei raa i roto Jerusalem, tena laatou e me ki too te tama naa no kou ake na tama sei ma ni Jiu raa.”

¹² Maatou kullono na tattara raa, tena maatou ma alaa tama hoki ku meake Pol ki se haere i Jerusalem.

¹³ Emeia Pol e mee mai ma, “Hea kootou e mee naa, kootou e tanittani ki aroha mahi roo anau. Anau setanattana koi ma ki haihairia i roto Jerusalem, emeia anau e tanattana hoki ki mate i te vahi na hehekau anau ma Jisas TeAriki raa.”

¹⁴ Tena maatou kinnoho hemuu e mee Pol kuse lavaa te hakatike te hakataakoto aia raa, tena maatou ki meake, “Tiaki koi ki kotia te hakataakoto TeAriki raa.”

¹⁵ Maatou ennoho itekina raa nooti roo, tena maatou ki tanattana na hekau maatou raa ma ki oo i Jerusalem.

¹⁶ Eisi na disaipol i roto Sisaria e oo hoki maatou, tena ki too maatou nokkave ite hare tetama maatou e me ki nnoho maatou raa, teenaa ko Nason he tama i Saiprus tera e hakatina TeAriki i te kaamata roo.

Pol ku haere no mmata Jems

¹⁷ Maatou kuttae i Jerusalem, tena na hakattina ana raa ku too hakaraoi roo maatou.

¹⁸ Te aho taiao raa Pol ku oo maatou no mmata Jems, tena na tama hakamattua raa hakaatoa ku nnoho i te kina raa.

¹⁹ Pol e tattara hihia ake na tama raa, tena ki tattara ake na tama raa na mee hakaatoa TeAtua nippena ina uata aia ma na tama sei ma ni Jiu raa.

²⁰ Na tama raa e hakallono roo nooti, tena laatou ki hakammaha ake TeAtua. Kito na tama raa ki meake, “Pol tetaina maatou, akoe ekite ehia na simata na Jiu hakaatoa tera ku hakattina no tauttari hai mahi roo na Tuaa Moses raa.

²¹ Na tama raa ellono pera ma akoe e akoako ake na Jiu e nnoho i na matakaina na tama sei ma ni Jiu raa ma ki tiaki na Tuaa Moses raa, tena kusetuu hoki te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki laatou raa, tena ma kutiaki hoki na tiputipu na Jiu raa.

²² Na tama raa e me ki llono pera ma akoe ku tae mai. Kaa hea taatou e me ki ppena?

²³ “Teenei hea maatou e hihhai ma akoe ki ppena. Eisi tokohaa na tama itekina nei e hakamoe tetattara haka-maoni ma TeAtua.

²⁴ Tena haere no hukui ma na tama naa no mee kootou ki matahua, tena akoe ku sui niaa na tama naa e too ki lavaa na tama naa te ohe na pohouru laatou ki mmore. Akoe kaa ppena temee nei, na tama hakaatoa e me ki illoa pera ma na tattara na tama e tattara ake i te vahi akoe raa

se isi te hakamaoni, e mea akoe hokkoe ki tautari na tuaa Moses raa.

²⁵ Emeia ite vahi na tama sei ma ni Jiu tera ku hakattina raa, maatou nitaataa telauniu no kkave ki meake laatou ma laatou selavaa tekkai na kai na tama raa e hoki ake na hatu tipua ia ma na toto ia ma na manu hahaere na tama ekkoti na ua raa, tena ku tiaki na tiputipu te karemata kailallao raa."

²⁶ Pol ku too na taanata raa, tena te aho taiao raa laatou ku ppena na mee e me ki mee laatou ki matahua raa. Tena aia ki haere i roto te Hare Tapu raa no hakari ake na tama raa e hia na aho i mua laatou e me ki hakaoti na tiputipu hakaatoa e me ki mee laatou ki matahua raa, tena ku hoki ake na hoki laatou raa tama taki tahi.

Pol ku hakaipiki ria

²⁷ Emeia te saaita na aho e hitura ku mee ki ttae raa, tena e isi na Jiu ni oo mai ite matakaina i Esia raa ku kkite Pol i roto te Hare Tapu. Kito na tama raa ki usuusu ake te kanohenua raa hakaatoa, tena laatou ki ttaohi tama raa.

²⁸ Na tama raa e vaa ake hakamaroa roo ma, "Na tama Israel, tokonaki maatou! Teenei ko te tama e hahaere na kina roo hakaatoa notattara hao ake na tama raa ite vahi na Jiu, na Tuaa Moses raa ia ma te Hare Tapu nei. Tena aia e hakattaki mai hoki na tama sei ma ni Jiu raa i roto te Hare Tapu nei ki mee te hare e tapu nei ki se tapu."

²⁹ Na tama raa e tattara peenei e mee laatou nikkite Trofimus te tama i Efesus raa ni oo laaua ma Pol i roto te matakaina raa, tena laatou ekkahu ma Pol etoo te tama raa no oo laaua i roto te Hare Tapu.

³⁰ Na tama te matakaina raa hakaatoa ku kirakira huri hokolaatou, tena na tama raa ki huro ake hakaatoa no ttaohi Pol no horo i aho ma te Hare Tapu raa. Te saaita naa koi na totoka te Hare Tapu raa ku ppu.

³¹ Na tama raa ku mee ma kitaa Pol ki mate, tena te soldia hakamaatua i Rom raa ku rono ma na tama hakaatoa i Jerusalem raa ku ppu huri.

³² Tena te soldia hakamaatua raa ku too na purepure ia ma na soldia aia raa no huro atu ite kanohenua raa. Te saaita te kanohenua raa nikkite te soldia hakamaatua raa ma na soldia aia raa, tena na tama raa ku ttuu hemuu no se riki Pol.

³³ Te tama hakamaatua raa ku haere atu iaa Pol raa no hakaipiki tama raa, tena ki haihai tama raa ma na seni e rua. Tena te soldia hakamaatua raa ki vahiri ake, "Teenei ko ai, kaa hea te tama nei e ppena?"

³⁴ Tena e isi na tama i roto te kuturana raa ku hai ake na tattara peenei, tena alaa tama ku hai ake alaa mee hoki. Na tama raa ku vaa huri roo, tena te soldia hakamaatua raa

kuseiroa te hakamaoni ma hea esara, tena aia kimeake na purepure aia raa kitoo Pol nokkave i te hare tammaki na tama e lollohi raa.

³⁵ Na tama raa e oo koi no ttae i te kina te kakkake raa, tena na soldia raa kissau Pol iaruna, e mee te kanohenua raa e lloto roo.

³⁶ Na tama raa e haere vavaa mai koi vaa muri tama raa ma, "Taa tama naa ki mate."

Pol ku tattara i te vahi aia

³⁷ Na soldia raa kumee ma kitoo Pol nokkave i te hare tammaki na tama e lollohi raa, tena Pol kimeake i te soldia hakamaatua raa ma, "Anau e lavaa te tattara atu akoe?"

Tena te soldia hakamaatua raa kimeake, "Akoe e iroa na tattara ha Grik?"

³⁸ Tena akoe seai ma ko tetama Isip tera ni hakattaki haa huitarau na tama hao i te kina etuumahoa raa ma ki ppuhu na saaita peeraa ku mmao raa?"

³⁹ Kito Pol kimeake, "Anau he Jiu e haanau iho i Tarsus i roto Silisia, ia anau hetama i roto te matakaina eisi te inoa erahi. Tena kou mai he saaita ki tattara ake te kanohenua raa."

⁴⁰ Tena te soldia hakamaatua raa ki hakattana ake Pol ki tattara, tena Pol ki mahike no tuu iaruna te kakkake raa, tena kiauna ake te kanohenua raa ma na rima aia raa ki se vvaa. Natama raa kuse vvaa, tena Pol ki tattara haka Hibru ake na tama raa.

22

¹ "Aku taina ma aku tamana, hakallono mai anau te saaita anau e tattara atu kootou na tattara i te vahi anau raa!"

² Te saaita na tama raa ni llono Pol e tattara haka Hibru ake laatou raa, na tama raa ku nnoho hemuuroo; kito Pol ki tattara ake ma.

³ "Anau he Jiu e haanau iho i Tarsus i roto Silisia, e meia anau e matua mai i Jerusalem pera ma hetamariki skul Gamaliel. Anau etoo hakaraoi roo na poroporo na Tuua na tipuna taatou raa, tena ki tauttari roo na tiputipu Te Atua, e ssau koi peenaa ma kootou hakaatoa e nnoho i te kina nei te aho nei.

⁴ Anau ni kou ake na hakalono llihu, tena ki taa na tama e tauttari na Tiputipu Jisas raa no mmate. Anau e hakapiki na taanata ma na hhine, tena kippono na tama raa i roto na hare karapusi.

⁵ Te pohouru hakanaaniu na maatua ia ma te kuturana raa hakaatoa e lavaa te kouatu te hakamaoni pera ma anau e tattara te hakamaoni. Anau etoo na launui na tama raa e tattaa ake i na Jiu taatou tera e nnoho i Damaskus raa, tena anau ki haere i te matakaina raa ma ki hakapiki na tama raa no kou mai i Jerusalem ki kou ake na hakalono llihu na tama raa.

*Pol e tattara ake te kaamataroo aia ni mee no hakatina
(Na hehekau 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Te mee ra kame kutae telaalatea tesaaita anau kutaapiriatu i Damaskus, tena he maahina haimahiroo ku maahina mai peeraa ite vaelani no maahina hakatike anau.

⁷ Anau kutteiho i raro no ppaku te kerekere, tena anau kurono te reo e tattara mai anau ma, ‘Sol, Sol! Aiea akoe e mee Anau ki hakalono llihu naea?’

⁸ “Kito anau ki vahiri ake ma, ‘TeAriki! Koai Akoe?’ Tena Aia ki mee mai anau ma, ‘Anau ko Jisas, te Tama i Nasaret akoe e kou mai na hakalono llihu raa.’

⁹ Nataanata eoo ma anauraa ekkite te maahina raa, e meia laatou sellono te reo te tama e tattara mai anau raa.

¹⁰ Tena anau ki vahiri ake, ‘TeAriki! Hea anau e me kippena?’ tena TeAriki ki mee mai, ‘Mahike iaruna no haere i Damaskus, tena he tama ite kina naa e me ki tattara atu akoe na mee hakaatoa TeAtua e hihai ma akoe kippena raa.’

¹¹ Na karemata anauraa kussen i e mee te maahina raa e haimahiroo, tena natama eoo ma anauraa kuttaohi na rima anau raa no hakattaki i Damaskus.

¹² “Tena i roto te matakaina naa e isi te tama e hui ma ko Ananias, teenaa he tama roo telotu tera e tautari na tuua taatou raa, tena na Jiu hakaatoa e nnoho i te matakaina raa e hakammaha tama raa.

¹³ Ananias e hamai no tuu i te vahi anau, tena ki mee mai, ‘Sol, taku taina, akoe e me ki kite hakaraoi.’ Te saaita naa koi, anau kukite hakaraoi, tena anau kukkira ake te tama raa.

¹⁴ Kito Ananias ki mee mai ma, ‘TeAtua na tipuna taatou i mua raa e hirihiri akoe ma ki iroa hea Aia e hihai iama akoe ki kite hoki te Tama Hehekau Aia e tonu tahi raa, tena ma akoe ku hakarono te reo Tama raa e tattara atu raa.

¹⁵ Maitaname akoe e me ki tattara ake na tama hakaatoa i te vahi Tama raa i na mee akoe ni kite iama hea akoe ni rono raa.

¹⁶ Ia tena, kaa akoe e ttari ki roroa kiaa? Tuu i aruna, tena anau ku hakoukou tapu akoe, tena akoe kulotu ake TeAtua ki ssoro na hai sara akoe raa i taha.’

¹⁷ “Anau ku vaakai i Jerusalem, tena te saaita anau ni lotu i roto te Hare Tapu raa, anau ku isi te kite anau,

¹⁸ tena anau e kite TeAriki e tuu no tattara mai ma, ‘Vave no haere itaha ma Jerusalem vahao nei roo koi, e mee na tama te matakaina nei raa se lavaa te hakallono na tattara akoe e tattara i te vahi Anau raa.’

¹⁹ Kito anau ki meake, ‘TeAriki, na tama raa e illoa roo ma anau ni haere na hare lotu na Jiu raa no hakapiki na tama e hakattina Akoe raa, tena ki riki na tama raa.

²⁰ Tena te saaita Stiven, te tama ni tattara na tattara i te vahi Akoe raa ni taia ria no materaa, anau e tuu

ite kina raa hoki, tena anau ekite temate tamaraa, ia anau hoki ko tetama erorohi na hekau natama nitaa tamaraa no marenaa.

²¹ Tena TeAriki kimee mai anau ma, 'Haere e mee Anau e mee kikauna akoe ki haere inatama seai ma ni jiu emmao raa.'

²² Te kanohenua raa e hakallono Pol etattara haere nottaeroo ite kina aia kumee natattara nei raa; kito natamaraa kikaamata novaa hakamaroaro ma, "Taa tetama nei kimate! Taa Aia kimate! Tama nei kuse tau te noho ite maarama nei!"

²³ Natamaraa kuvaa hakamaroaro no maka na hekau laa-tou raa ma na kerekere raa i aruna.

²⁴ Kito te soldia hakamaatua raa kimeake na purepure aia raa kitoo Pol nokkave ite kina na soldia raa, tena kimeake natamaraa kiritiki Pol, tena kulahulahu tamaraa kilave laatou te mee na jiu raa elloto raa.

²⁵ Emeia te saaita laatou ni haihai Pol ma kiritiki raa, tena Pol kimeake tepurepure etuu ite kina raa ma, "Etonu kootou teriki tetama i Rom kame kootou seilloa hea tetamaraa esara?"

²⁶ Tepurepure raa erono koi te mee nei, tena aia ki haere ite soldia hakamaatua raa no meake ma, "Akoe e iroa hea akoe e ppena? Tetama nei he tama i Rom!"

²⁷ Kito te soldia hakamaatua raa ki haere no vahiri ake Pol ma, "Mee mai kirono anau, akoe he tama i Rom?"

Kito Pol kimeake, "Noo."

²⁸ Tena te soldia hakamaatua raa kimeake Pol ma, "Anau e ppehi tammaki roo na sileni kilavaa anau te mee pera ma he tama i Rom."

Kito Pol kimeake, "Emeia anau he tama i Rom ite mamaoha iho anau."

²⁹ Te saaita naa koi natama niooake ma kilahulahu Pol raa kuhoro muri, tena te soldia hakamaatua raa hoki ku matakut te saaita aia kuiroa ma Pol he tama i Rom raa e mee aia ni haihai tamaraa ma na seni.

Pol ku tuu i mua na tama hakamattua

³⁰ Tena te soldia hakamaatua raa kuhilai ma kiiroa te hakamaoni ite mee na jiu raa elloto iaa Pol raa, tena te aho taiaoro aia kuvvete na seni e haihai Pol raa itaha, tena kimeake na maatua hakananniu ia ma natama hakamattua na jiu raa hakaatoa kikkutu. Tena aia kitoo Pol no hakatuu i mua natamaraa.

23

¹ Pol ekkira hakamattonuake inatama iroto te kuturana raa, tena kimeake, "Aku taina roo hokotahi! Iroto roo anau hokonnau, anau se isi tammaki na maanatu ite vahi te ora anau ma TeAtua te aho ma te aho raa."

² Tena Ananaias, te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku meake na tama e ttuu tappiri ake Pol raa ki ttuki te maihu tama raa.

³ Tena Pol ki meake te tama raa, "TeAtua e me ki ttuki akoe. Akoe essau pera ma he tauppa e paarai ria no makkini! Akoe e noho i te kina naa ma ki hakatonutonu anau i te vahi na tuaa, e mea akoe e seu na tuaa raa e mee akoe e meake na tama raa ki ttuki anau!"

⁴ Tena nataanata ettuu taapiri ake Pol raa ki meake, "Akoe e haru haeo te pohouru hakanaaniu na maatua TeAtua!"

⁵ Kito Pol ki meake, "Aku taina roo hokotahi, anau se iroa ma aia ko te pohouru hakanaaniu. Te Launiu Tapu raa e tattara ma, 'Kootou selavaa te haru haeo na tama hakamattua na kanohenua raa.' "

⁶ Pol e kite pera ma e isi te kuturana na Sadyusi ia ma te kuturana na Farisi raa, tena aia ki kanna ake na tama hakamattua raa, "Aku taina roo hokotahi! Anau he Farisi, tena anau he tamariki te Farisi. Anau etuu imua kootou, maitanama anau e isi te hakatina pera ma na tama e mmate raa e mee ki mahhike muri no ora."

⁷ Pol e ppehi koi te tattara nei, tena na Farisi raa laa-tou ma na Sadyusi raa ku kaamata no hakatauttau, tena te kuturana raa ku vvae rua.

⁸ (E mee na Sadyusi raa e hakattina pera ma na tama e mmate raa selavaa te ora muri, tena seisi hoki na ensel ia ma na anana; e mea na Farisi raa e hakattina etoru na mee raa hakaatoa.)

⁹ Na tama hakamattua raa ku vaa hakamaroa roo, tena na tama e poroporo na tuaa tera e hukui ma na Farisi raa ku mahhike i aruna no tattara hakamaroa roo ma, "Maatou e kite pera ma te tama nei seisi te mee esara! Kame e isi hakamaoni te anana seaina he ensel ni tattara ake te tama nei."

¹⁰ Na tama raa ku hakatauttau roo, tena te soldia hakamaatua raa ku matakua ma ka oti na tama raa kutaa hakahaeo roo Pol. Kito te tama raa ki meake na soldia aia raa ki oo vaa roto te kuturana raa no too Pol i taha ma na tama raa, tena kukkave tama raa i te kina na soldia raa.

¹¹ Te poo naa TeAriki ku tuu ake i te vahi Pol no meake, "Auu se matakua! Akoe ku oti te tattara ake na tama i Jerusalem raa i te vahi Anau, tena akoe ki haere no ppena peeraa hoki i Rom."

Na Jiu raa ku tattara hemuu ma ki taa Pol ki mate

¹² Te tahata teeraa aho na Jiu raa ku hakkutu ki hakatonutonu he hakataakoto. Na tama raa e hakamoe te tattara ma laatou selavaa roo te kkai, ia selavaa te unu he mee ki tae roo te saaita laatou e taa Pol ki mate.

13 Na tama e penapena te hakataakoto raa ettae peeraa tipu haa toe na tama hakaatoa.

14 Tena na tama raa ki oo no mmata na maatua hakanan-niu na maatua raa ia ma na tama hakamattua na Jiu raa, tena ki meake, "Maatou hakaatoa e hakamoe te hakataakoto pera ma maatou selavaa roo tekkai ni mee kittae roo te saaita maatou e taa Pol ki mate.

15 Tena kootou kikkave hetattara ite soldia hakamaatua i Rom raa ki kou mai Pol te saaita nei i akoe. Tena kootou ku malliu ma kootou e hihhai kilahulahu Pol ki too na tattara hakamaoni. Emeia maatou e me ki tanattana ki taa tama raa ki mate i mua aia e tae mai i te kina nei."

16 Emeia telamotu Pol raa erono na hakataakoto na tama raa; kito aia ki haere notattara ake Pol ite kina na soldia raa.

17 Tena Pol ki kanna ake te purepure hokotahi notattara ake ma, "Hakattaki te taupeara nei ite soldia hakamaatua raa e mee te tama nei e isi tetattara e me ki tattara ake."

18 Te purepure raa etoo te taupeara raa no hakattaki ite soldia hakamaatua raa, tena ki meake te tama raa ma, "Pol, te tama e karapusi raa e kanna mai anau, tena ki mee mai ma anau ki hakattaki mai te taupeara nei i akoe, e mee te tama nei e isi te tattara e me ki tattara atu akoe."

19 Tena te soldia hakamaatua raa kittaoi terima te taupeara raa no hakattaki te tama raa itaha, tena ki vahiri ake ma, "Hea akoe e isi ki mee mai anau naa?"

20 Kito te taupeara raa ki meake, "Na tama hakamattua na Jiu raa e hakamoe tetattara notonu ma taiao laatou ku oo mai no malliu atu akoe ki too Pol no kkave i na tama hakamattua raa ma kilahulahu tama raa ki too na tattara hakamaoni i te vahi Pol.

21 Emeia akoe selavaa te hakarono na tama naa, maitaname tipu haa toe na tama e me ki mmuni no hakattari Pol. Na tama raa e hakamoe te tattara ma laatou selavaa roo tekkai, ia te unu kittae roo te saaita laatou etaa Pol ki mate raa. Na tama raa ku tanattana kippena te mee nei, e meia laatou ettari koi te maanatu akoe."

22 Tena te soldia hakamaatua raa ki meake, "Akoe selavaa te tattara ake he tama pera ma akoe ni tattara mai anau te hakataakoto na tama raa." Tena aia ki kauna te taupeara raa no haere.

Pol ku too ria no kkave iaa Feliks

23 Tena te soldia hakamaatua raa ku kanna ake tokorua na purepure aia raa, tena ki meake, "Tanattana rua huitarau na soldia ki oo kootou i Sisaria, tena ku too hoki tipu hitu na tama hurohuro na hos ia ma rua huitarau na soldia e ppuhu ma na hika, tena kootou ku tanattana no oo te sivo te poo nei.

²⁴ Tanattana hoki nihos ma Pol kihuro kootou, tena ku too hakaraoi roo aia nokkave iaa Feliks tetama hakamaatua raa."

²⁵ Tena te soldia hakamaatua raa ki taataa te launiu e ppau peenei:

²⁶ "Anau Klodius Lisias e taataa atu akoe Feliks, te tama hakamaatua e mouruna raa kikou atu te tauareka anau.

²⁷ Na Jiu raa e taohi te tama nei, tena kumee ma kitaa tetama nei kimate. Anau kumee noiroa pera ma aia hetama i Rom, kito anau ki haere ma nasoldia anauraa no tokonaki te tama nei.

²⁸ Anau e hihai ki iroa hearoo na Jiu raa elloto tetama nei, tena anau kitoo aia nokkave i natama hakamattua laatou raa.

²⁹ Anau ekite pera ma tetama nei se isi temee esara e ppena ma kilavaa natamaraa tetaa aia kimate iama kuppono hoki aia ite hare karapusi. Natattara na Jiu raa e hatuhatu itetama nei raa e hamai koi ite vahi natuaa laatou raa.

³⁰ Tena tesaaia anau kurono ma natamaraa e hakamoe tetattara ma kitaa tetama nei kimateraa, tena te maanatu anauraa kutereake ma kikauna ria atu tetama nei iakoe. Anau kuoti temeake natama eisi natattara laatou itetama nei raa kioo atu nokou atu natattara laatou raa iakoe."

³¹ Na soldia raa e tauttari natattara te soldia hakamaatua raa. Natamaraa etoo Pol tepoonaa no huro laatou no ttae roo i Antipatris.

³² Te aho taiaoraa nasoldia e hahae navae raa ku vakkai muri ite hare nasoldia raa, tena ki tiaki natama e huro nahos raa ki huro laatou ma Pol.

³³ Natamaraa etoo Pol nokkave i Sisaria, tena kikkave te launiu raa ite tama hakamaatua raa, tena kikou ake hoki ma Pol i na rima tamaraa.

³⁴ Tetama hakamaatua raa e ppau telauniu raa, tena ki vahiri ake ma Pol hetama te matakaina hee. Ia tesaaia aia ni iroa ma Pol hetama i Silisia,

³⁵ tena aia kimeake, "Anau eme ki hakarono natattara akoe naa tesaaia natama e isi natattara ite vahi akoe raa e ttae mai." Tena aia kimeake na purepure aia raa ki lollohi Pol i roto te hare te tama hakamaatua raa.

24

Na Jiu raa ku tattara ake Feliks i te vahi Pol

¹ Imuri erima na aho, tena Ananias tepohuru hakanaaniu namaatua raa ku haere i Sisaria ma alaa tamahakamattua iama Tetulus tetama eskul ite vahi natuaa raa. Natamaraa eoo nottuu imua Feliks tetama hakamaatua raa, tena kitattara ake tamaraa natattara laatou e hatuhatu ite vahi Pol raa.

² Na tama raa e kanna ake Pol ki haere ake, tena Tetulus ku kaamata no tattara ake ma:

“Feliks, te tama mouruna! Te atamai akoe ia ma te rorohi akoe e kou mai tenoholaoi saaita roroa roo, tena tammakiroo na mee essara tera akoe nihakatonutonu i roto te henua nei.

³ Tena maatou na tama i roto na kina roo hakaatoa raa e hihhai na mee nei, ia tena maatou e kou atu te hakammaha roo i akoe.

⁴ Anau se hihai ki tattara tammaki ki mee akoe ki kkarro, e meia anau e kainno atu koi akoe ki aroha no hakarono mai na tattara maatou e moisi nei.

⁵ “Maatou ekkite pera ma teenei hetama hakkapo; te tama nei e kakaamata na sara ma na Jiu hakaatoa i roto te maarama nei, ia te tama nei hoki hetama hakamaatua i roto te kuturana na tama i Nasaret raa.

⁶ Ia te tama nei hoki e hahaivi ma ki mee te Hare Tapu raa ki se tapu, tena maatou ki hakapiki aia. [Maatou e mannatu ma ki hakatonutonu te tama nei i te vahi koi na tuaa maatou raa.

⁷ Emeia Lisias te soldia hakamaatua raa e hamai ma na mahi aia no aratoo te tama nei i taha ma maatou. Tena Lisias ki mee mai ma maatou ki oo mai no kou atu na tattara maatou raa i akoe.]

⁸ Kame akoe elahulahu te tama nei, akoe hokkoe e me ki iroa ina tattara aia raa pera ma na tattara maatou nei e hakamaoni.”

⁹ Kito na Jiu raa ki hakatoo ake, tena kimeake ma na tattara raa e hakamaoni.

Pol ku tattara i te vahi aia i mua Feliks

¹⁰ Tena Feliks ki auna ake Pol ki tattara, tena Pol ki meake.

“Anau e iroa pera ma akoe enoho pera ma hetama hakatonutonu te henua nei tammaki na hetau, ia tena anau e hihia roo ki tuu i mua akoe no tattara i te vahi anau.

¹¹ Akoe hokkoe e lavaa koi te iroa, e mee sanahuru ma rua koi na aho anau ni noho i roto Jerusalem no lotu.

¹² Na Jiu raa se hai tama ni kkite ma e hakatauttau maaua i roto te Hare Tapu, tena laatou hoki se hai vahao ni kkite ma anau e kutukkutu ma na tama i roto te hare lotu na Jiu raa ia ma alaa kina i roto te matakaina raa.

¹³ Na tama nei hoki se isi na tattara ki mee na tattara laatou e tattara i te vahi anau raa ki hakamaoni.

¹⁴ Anau e hakari atu akoe te mee nei: Anau e lotulotu TeAtua na tipuna taatou raa, tena anau e tautari na Tiputipu na tama raa e mannatu ma ni tiputipu se hakamaoni raa. Emeia anau e hakatina hoki na mee hakaatoa e mmahu i roto na tuaa Moses ia ma na launiu na profet raa.

¹⁵ Anau e hakatina TeAtua pera ma laatou e hakattina raa hoki, essau koi pera ma na tama hakaatoa, na tama

taualleka ia ma na tama sakkino raa e me ki ora muri i taha ma te mate.

¹⁶ Ia tena anau e hai na mahi roo anau ki tonu hakamaoni i mua na karemata TeAtua ia ma te kanohenua raa.

¹⁷ “Anau kummao se kitaeroo i Jerusalem e hia roo na hetau, tena anau ku haere i Jerusalem ma ki kou ake na sileni te kanohenua anau raa, tena ku hoki ake ni hoki.

¹⁸ Tena na tama raa ku ooake nokkite anau i roto te Hare Tapu raa te saaita anau ku oti te hoki ake te hoki tera e me ki mee anau ki matahua raa. Tena se isi te kanohenua e nnoho ma anau, ia se isi hoki te hakatauttau.

¹⁹ Emeia e isi na Jiu ni oo mai i Esia. Na tama raa hokolaa-tou e tau te oo mai no tattara atu na tattara laatou raa, kime laatou e isi na tattara e hatuhatu i te vahi anau.

²⁰ Kame seai, meake na tama i te kina nei raa ki tattara atu ma ni mee peehee laatou ekkite ma anau e sara te saaita anau ni tuu i mua na tama hakamattua raa.

²¹ Emeia he mee hokotahi tera anau ni kanna ake te saaita anau ni tuu i mua laatou raa, ‘Anau ku hakatonutonuria kootou i te aho nei, e mee anau e hakatina pera ma na tama ku mmate raa e me ki mahike muri no ora.’”

²² Tena Feliks e noho no rono hakaraoi roo na Tiputipu TeArikiraa hakaatoa, tena aia ki hakaoti tekkuturaa, tena ki meake na tama raa ma, “Anau e me ki hakarona hakaraoi te mee nei te saaita Lisias te soldia hakamaatua raa e tae mai.”

²³ Tena aia ki meake te purepure e rorohi Pol raa ki rorohi hakappuru te tama raa, tena ma ku hakattana tama raa ni saaita ki lavaa na soa aia raa te kou ake niaa Pol e hihai raa.

Pol ku tuu i mua Feliks laaua ma Drusila

²⁴ Ellava na aho kullaka, tena Feliks ku oo mai laaua ma Drusila, te avana aia te hine hakaJiu raa. Kito aia ki meake na tama raa ki kou ake Pol, tena aia ki noho no hakarona Pol e tattara i te vahi te hakattina iaa Jisas Krai raa.

²⁵ Emeia te saaita Pol kutattara i te vahi na tiputipu taualleka, te pasemmu ia ma te Aho Hakatonutonu e me ki hamai raa, tena Feliks ku mataka no meake ma, “Ku tau, tena akoe ku haere. Anau e me ki kanna atu hoki akoe he saaita anau e ttana.”

²⁶ Te saaita naa hoki Feliks e kkahu ma Pol e me ki kou ake ni sileni, tena ma aia ku aru tahi ake Pol ki haere ake ki tattara laaua.

²⁷ E rua na hetau ku llaka, tena Porsius Festas ku sui te sao Feliks. Feliks e hihai ma na Jiu raa ki hihhia i te vahi aia, tena aia ki tiaki Pol no noho i roto te hare karapusi raa.

¹ Festus ku tae ake i te kina raa, tena i muri e toru na aho aia ku tiaki Sisaria no haere i Jerusalem,

² i te kina na maatua hakananniu raa laatou ma na tama hakamattua na Jiu raa e mee kikou ake na tattara laatou e hatuhatu i te vahi Pol raa. Na tama raa e kainno ake Festas

³ kituku ake hea laatou e hihairaa, tena ma kutoo Pol nokkave i Jerusalem, e mee laatou ku oti te hakamoe tetattara ma kitaa Pol kimate tesaita Pol e haere i Jerusalem raa.

⁴ Tena Festas kimeake, “Pol e mee pera ma he tama karapusi i Sisaria, tena anau hokonnau e me ki haere i te kina raa he saaita.

⁵ Meake na tama hakamattua kootou raa kioo i Sisaria tesaita anau e haereraa, tena laatou kukou mai ma na tattara laatou i te vahi Pol raa kimmata ma hea aia e sara naa.”

⁶ Festas e noho ma na tamaraa nottae e varu seainaa e sanahuru na aho, kito aia ki haere i Sisaria. Tena te aho taiaoraa aia ku haere no noho i te hare hakatonutonu raa, tena kimeake na tama raa kikou ake Pol i roto hare.

⁷ Pol kutae ake, tena na Jiu nioo mai i Jerusalem raa ku mahhike nottuu alleha tetamaraa, tena kikaamata no letuletu ake tammaki na tattara haeo laatou ni hatuhaturaa, e meia na tattara hoki na tamaraa se isi te hakamaoni.

⁸ Tena Pol kutattara ake kitokonaki aia hokoia ma: “Anau se hai mee e ppena e sara i te vahi na tuua na Jiu raa, te Hare Tapu ia ma te tama hakamaatua i Rom raa.”

⁹ Emeia Festas e hihai ma kimee na Jiu raa ki hihhia i te vahi aia, tena aia ki vahiri ake Pol, “Akoe e hihai ki haere i Jerusalem, tena anau ku hakatonutonu akoe i te vahi na tattara na tama nei raa i te kina raa?”

¹⁰ Kito Pol kimeake, “Anau kutuu i roto te hare hakatonutonu imua tetama hakamaatua, tena kootou etau te hakatonutonu anau i te kina nei. Kootou hokkootou e illoa pera ma anau se isi te mee e sara e ppena i na Jiu raa.

¹¹ Kame anau e seu tetuaa, tena kippena na mee e sara tera anau etau te mate, tena anau etau te taia ria kimate. Emeia kame na tattara na tamaraa e haimai anauraa se isi te hakamaoni, tena se hai tama hoki elavaa tetoo anau no kou ake na tamaraa. Anau e hihai te tama hakamaatua raa roo ki hakatonutonu i te vahi anau.”

¹² Tena Festas kitattara ma na tama e totokonaki na hakataakoto aia raa no oti, tena aia kimeake, “E mee akoe e hihai ma te tama hakamaatua i Rom raa ki hakatonutonu i te vahi akoe, tena akoe e me ki haere no mmata te tama hakamaatua naa.”

Pol kutuu i mua Agripa laaua ma Benais

¹³ Tena ki oti roo tetuku Agripa raa laaua ma Benais ku oo ake i Sisaria no mmata Festas.

14 Tokorua raa e nnoho i te kina raa e llava na aho, tena Festus ki tattara hakamatahua ake te tukuraa i te vahi Pol. "E isi te tama i te kina nei e noho pera ma he tama karapusi te saaita roo Feliks;

15 tena te saaita anau ni haere i Jerusalem raa, na maatua hakananniu ia ma na tama hakamattua na Jiu raa e kou mai na tattara laatou raa i te vahi Pol, tena ki kainno mai ma anau ki mee ma te tama nei e sara.

16 Emeia anau e meake na tama raa pera ma maatou na tama i Rom raa se isi te tiputipu ki kou ake vare te tama e isi te sara raa i na tama nippono aia raa. Te tama raa e me ki tuu i mua na karemata na tama raa i mua, tena ku kou ake he saaita ma te tama raa ki tattara i te vahi aia i na tattara na tama raa e hai ake aia raa.

17 Te saaita na tama raa nittae mai i te kina nei raa, tena anau settari hoki, e meia te aho taiao raa koi anau ku noho i roto te hare hakatonutonurua, tena ki meake na tama raa ki kou mai te tama raa i hare.

18 Na tama nippono te tama raa kuttuu i aruna, e meia na tama raa se tattara na tattara i te vahi laatou ma te tama raa esara tera anau e hakataakoto ma laatou e tau roo te tattara mai raa.

19 Na tama raa e tattara mai koi na mee laatou e hakatauttau ma te tama raa ia ma na hakattina laatou i te vahi te Tama e hui ma ko Jisas raa. Te Tama nei ku oti te mate, e meia Pol e tattara ma te Tama raa e ora koi.

20 Tena anau kuseiroa ma anau e me kitoo peehee hoki alaa tattara i te vahi te mee nei, kito anau ki vahiri ake Pol ma aia elavaa te haere i Jerusalem ki hakatonutonuria i te kina raa.

21 Emeia Pol e me mai ma aia e hihai kinoho i na rima na soldia elollohi aia raa kitae te saaita te tama hakamaatua i Rom raa e me ki hakatonutonuru i te vahi aia. Kito anau ki meake na soldia raa kilollohi te tama raa kittaeroo te saaita anau elavaa tekkave aia i te tama hakamaatua raa."

22 Tena Agripa ki meake Festus, "Anau hokonnau e hihai ki hakarono na tattara te tama naa."

Kito Festus ki meake, "Taiao akoe ku hakarono na tattara te tama naa."

23 Te aho taiao raa Agripa laua ma Benais ku oo mai, tena te kanohenua raa ki hakammaha roo i tokorua raa. Tokorua raa e oo nouru i roto te hare erahiraa ma na tama hakamattua na soldia i Rom raa ia ma na tama hakamattua te matakaina raa. Festas e kkkave te tattara, tena na tama raa ki kou ake Pol i hare.

24 Kito Festas ki meake, "Te tuku Agripa ia ma na tama hakaatoa e nnoho ma taatou te aho nei raa: Kootou kukkite te tama na Jiu hakaatoa i te kina nei ia ma Jerusalem raa ni kou mai anau i te se hihhai laatou

i te tama nei. Na tama raa e vaa mai ma te tama nei ku se tau hoki te noho i te maarama nei.

²⁵ Emeia anau seisi tetattara erono ma aia eppena te mee e sara tera e tau aia tetaia ria ki mate. Tena e mee aia hokoia hoki e hihai ma te tama hakamaatua i Rom raa ki hakatonutonu aia, tena anau e maanatu ma ki kauna ria te tama nei ki haere.

²⁶ Emeia anau se hai mee hakamaoni e iroa ki taataa ake i te tama hakamaatua raa i te vahi Pol. Tena anau e kou mai te tama nei i mua kootou, taohi mua akoe te tuku Agripa! Ia tena te saaita akoe e oti ma te tama nei raa, tena anau kame ku isi na mee hakamaoni ki taataa.

²⁷ Eme ki setonu ma anau ekkave te tama karapusi raa se hai mee e taataa ki matahua ma hea aia e sara raa."

26

Pol ku tattara ake te tuku Agripa raa i te vahi aia

¹ Tena Agripa ki meake Pol, "Ako e kulavaa te tattara mai i te vahi akoe hokkoe." Kito Pol ki ssora na rima aia raa, tena ki tattara ake peenei:

² "Te tuku Agripa! Anau e hihia roo te aho nei, e mee anau kulavaa te tuu i mua akoe ki tattara atu na tattara anau nei i te vahi na tattara na Jiu raa e hatuhatu i anau raa,

³ taohi mua e mee akoe e iroa laoi roo na tiputipu na Jiu raa hakaatoa ia ma na hakataakoto settonu maatou raa. Tena anau ekainnoatu akoe ki aroha koi no hakarono mai na tattara anau nei.

⁴ "Na Jiu raa hakaatoa e illoa laoi roo te ora anau kaamata roo te saaita anau nipaamee raa. Na tama raa e illoa te ora anau kaamata mai te saaita anau ni noho i te henua anau raa haere no tae i Jerusalem.

⁵ Na tama raa hakaatoa e illoa, tena laatou e lavaa te meatu te hakamaoni pera ma te kaamata roo anau e noho pera ma he tama i roto te kuturana na Farisi te lotu raa.

⁶ Tena te saaita nei anau ku tuu i te kina nei ki hakatonutonuria, maitaname anau eisi te hakatina i na tattara hakamaoni TeAtua ni kou ake na tipuna taatou raa,

⁷ na mee roo tera te sanahuru ma rua na kaha taatou raa ni hakattari ma kitoo te saaita laatou ni lotulotu TeAtua te ao ma te poo raa. Tena akoe te hakamaatua, teenei ko te hakataakoto nei koi tera na Jiu raa e mmu tattara i anau.

⁸ Aiea kootou na tama ennoho i te kina nei raa e hainattaa roo te hakattina pera ma TeAtua e me ki hakamahike muri na tama e mmate raea?

⁹ "Anau hokonnau ni maanatu ma anau kippena na mee hakaatoa anau elavaa kitaamate na tattara hakaatoa i te vahi Jisas te Tama i Nasaret raa.

¹⁰ Teenaa hea anau nippena i roto Jerusalem. Anau e too na tattara na maatua hakananniuraa, tena kippono

tammaki na tama e tauttari TeAtua raa i te hare karapusi, tena te saaita na tama raa ku mee ki taaiaria ki mmate, anau e nuu hoki ma na tama raa ki mmate.

¹¹ Tammaki na vahao anau e kou ake na hakalono llihu na hakattina ana raa iroto na harelotu na Jiu, tena ki hahihi kimee natamaraa ki tiaki na hakattina laatou raa. Anau erotoroo natamaraa tera hea anau ni haere hoki na matakaina alaa tamaraa ma kimee na tama raa ki hakalono llihu.

Pol e tattara ake te kaamataroo aia ni mee no hakatina
(Na hehekau 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Teenei ko te hakataakoto nei koi tera anau ni haere i Damaskus ma na tattara na maatua hakananniu raa.

¹³ Tena te saaita telalatea anau ku kite te maahina e tii maarama roo iaruna telaraa e hamai peeraa i te vaelani no hakamaahina hakatike anau ia ma natama nioo ma anau raa.

¹⁴ Maatou hakaatoa kutteiho noppaku te kerekere, tena anau kuroto tero e tattaramai anau i natattara haka Hi-bru ma, ‘Sol, Sol! Aiea akoe emee anau ki hakalono llihu naea? Akoe emee koi akoe hokoe ki hakalono llihu essau pera ma hebulmakau etataporo telaakau te tama e hahanai aia raa.’

¹⁵ Tena anau ki vahiri ake ma, ‘Te Ariki, koai Akoe?’ Tena Te Ariki kutattaramai ma, ‘Anau ko Jisas, te Tama akoe e mee no hakalono llihu raa.

¹⁶ Emeia mahike notuu iaruna. Anau e hakahura atu ki hirihihi akoe pera ma he tama hehekau Anau. Akoe emee ki tattara ake alaa tama pera ma akoe e kite Anau te aho nei ia ma hea Anau emee ki huriatu akoe i muri raa.

¹⁷ Anau emee ki hakasao akoe itaha ma na tama Israel ia ma na tama sei ma ni Jiu tera Anau emee kikauna akoe ki haere raa.

¹⁸ Akoe emee ki haere no taaraki na karemata na tama raa, tena ku hakattaki natamaraa itaha ma tepouriraa kioo mai itemaahina, tena kuoo itaha ma namahi Satan raa no o ake TeAtua, ia tena na haisara na tama raa emee kissorohia itaha emee na hakattina laatou e isi raa, tena natamaraa emee kinnoho ma natama TeAtua ni hirihihi raa.’

Pol ku tattara ake te uata aia

¹⁹ “Ia tena te tuku Agripa, anau e tautari hea anau e kite ma na karemata anau tera ni hamai i te vaelani raa.

²⁰ Anau ekaamata i Damaskus no haere peeraa i Jerusalem, tena ki haere nakina hakaatoa iroto Israel ia ma na kina na tama sei ma ni Jiu raa. Anau e takutaku pera ma na tama raa ki tike itaha ma na haisara laatou, tena ku hakattina i TeAtua, tena ku ppena na mee ki huri ake pera ma laatou kuti tike itaha ma na haisara laatou raa.

21 Na Jiu raa e haka-piki anau i roto te Hare Tapu e mee anau e takutaku ake te hakataakoto nei, tena laatou ku mee ma ki taa anau ki mate.

22 Emeia te aho nei TeAtua e tokonaki anau, ia tena anau e tuu i te kina nei ki tattara atu kootou hakaatoa na tama ku mattua raa ia ma na tama pammee raa i te hakamaoni. Na tattara anau e tattara raa essau koi pera ma na tattara na profet ia ma na tattara Moses nitattara ma e me ki kapihi mai raa:

23 Te Mesaia raa e me ki hakalono llihu, tena Aia ko te Tama kaamata hoki e me ki mahike muri i taha ma te mate ki huri ake te maahina te ora e ora tahira i na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu raa."

24 Pol e tattara ake peenei ma ki tokonaki i te vahi aia, tena Festas ku vaa ake aia ma, "Pol! Akoe ku vware! Te iroa akoe e rahi naa e mee akoe no vware!"

25 Kito Pol ki meake, "Te tama hakamaatua! Anau se vware! Anau e tattara atu te hakamaoni i te atamai anau.

26 Te tuku Agripa! Anau e ivi te tattara atu na mee roo hakaatoa, maitanama akoe e iroa na mee nei roo hakaatoa. Anau e iroa akoe sessiri he mee i na mee nei e mee hea ni kapihi atu raa se mee ma e kapihi atu tera akoe se iroa.

27 Te tuku Agripa! Akoe e hakatina na profet? Anau e iroa akoe e hakatina!"

28 Kito Agripa ki meake Pol, "Akoe e me kimee anau ki hakatina te lotu paa saaita nei koi?"

29 Kito Pol ki meake, "Niaina ma he paa saaita ia ma he saaita eroroa, anau elotuake TeAtua ma akoe ia ma kootou na tama hakaatoa e hakallono mai anau te aho nei raa, tena e me kissau peenei ma anau nei hoki, e meia anau se hihai ma kootou ki haihairia hoki ma na seni nei!"

30 Tena Agripa, Festas, Benais ia ma na tama raa hakaatoa ku mahike i aruna,

31 tena te saaita laatou nioo i aho raa, na tama raa ku tattara hokolaatou ma, "Te tama nei se isi roo te mee e sara e ppena kilavaa taatou tetaa aia ki mate ia ma ki ppono aia i roto te hare karapusi."

32 Kito Agripa ki meake Festas, "Te tama nei e tau roo te hakattana ria ki haere kime aia ni se meatu ma aia e hihai te tama hakamaatua i Rom raa ki hakatonutonu aia."

27

Pol ku kake te vaka no haere i Rom

1 Na tama raa e tattara no tonu ma maatou e me ki haere peeraa i Itali, tena na tama raa ku tuku Julius ki rorohi Pol ma alaa karapusi hoki. Julius ko te purepure hakamaatua

iroto te kuturana na soldia i Rom e hui ma, "Te kuturana na soldia te tuku i Rom raa".

² Maatou e kake te vaka i Adramitium tera ku tanattana ki haere peeraa i Esia raa, tena te vaka raa ku uhu no haere. Aristarkus te tama i te matakaina Tesalonaika i roto Masedonia raa e oo maatou hoki.

³ Te aho taiaroa maatou ku tae i Saidon. Julius elaoi roo Pol, tena ki tiaki te tama raa ki haere no mmata na soalaioa raa ma ki kou ake na tama raa niaa Pol e hihai.

⁴ Maatou euhu te kina raa no haere, emeia e mee te matani raa eppui mai imua, tena maatou ku tere te vahi e lluu i Saiprus raa.

⁵ Maatou e tere no raka te moana i Silisia laua ma Pamfilia raa, tena ki tere no tae i Maira i roto Lisia.

⁶ Tepurepure hakamaatua raa essee nolave te vaka i Aleksandria kumee ki haere peeraa i Itali, tena aia ki hakeake maatou te vaka raa.

⁷ Maatou euhu no haere hakassoro elavaa roo na aho, e mee te matani raa eppui mai imua, tena maatou ku selavaa te haere te ara maatou e haereraa, tena kito maatou kitaa no haere hakalluu i te vahi Nidus no haere hakaraka te mata i Krit e hui ma ko te Matahenua Salmone raa.

⁸ Maatou e haere hakapare te henuaraa, emeia maatou ennahe roo tetae i te kina na tamaraa ekanna ma te Kapamarua e Lluu tera semmao hoki ma te matakaina Lasea raa.

⁹ Maatou etuu i te kina raa saaita roroa roo notae roo te saaita maatou ku selavaa te uhu no haere raa, ia te saaita hoki te aho na tama e hakammaha ma he aho na hai sara kumee kisserihia raa kuraka. Kito Pol kitattara ake na tama raa:

¹⁰ "Nataanata! Anau ekite pera ma eme ki haeroo kame taatou euhu i te kina nei no haere, tena na kai ia ma te vaka nei hoki eme ki haero, ia eisi na tama eme ki mmate."

¹¹ Emeia tepurepure hakamaatua raa e hakarono na tattara te ariki raa ia ma te tama te vaka raa, tena aia ku se hihai ki hakarono na tattara Pol.

¹² Te kapamarua maatou etuu raa e haero tetuu te saaita te matani, ia tena te mahiana na tamaraa hakaatoa ku hakaioo ma maatou kiuhu koi no haere, tena ku haate kittae maatou i Finiks kame elavaa, tena ma maatou ku hakattari i te kina raa kiteiho te matani raa. Finiks he kapamarua etuu i roto Krit tera ehuri peeraa i te laki haukkupu ia ma tokorau hakalaki.

Teputika te moana

¹³ Te matani raa ku kaamata no aniani mai hakassoro i te kupu, tena naataanaraa ku mannatu ma kipena hea

laatou e hakataakoto raa, tena laatou ki huti te taura raa no haere hakappae vaa uta i Krit.

¹⁴ Emeia se roroa koi te matani raa ku maairi hai mahi roo, teenaa ko te matani na tama raa e kanna ma te Matani te Anake tera e maairi mai vaa aruna te henua raa.

¹⁵ Te matani raa eppaku te vaka raa, tena te vaka raa ku selavaa te haere atu i te matani raa, tena maatou ku nnoho hemuu koi no tiaki te vaka raa ki tahea te matani.

¹⁶ Tena temeerua kulluu hakamarie tesaaita maatou ni tahea no raka i te vahi haukkupu i Kauda, he henua paamee koi. Maatou e hai roo na mahi maatou no lavaa te haihai te pooti te vaka raa ma na maea no mmau.

¹⁷ Na tama raa e huti te pooti raa i aruna, tena kinnoa te pooti raa ma te vaka raa no mmau. Na tama raa e mattaku ma ka oti laatou ku tere no kkapi na ruahua i tai Libia raa, kito na tama raa ki hakatere te pukei raa i raro, tena ki tiaki te vaka raa no tahea te matani.

¹⁸ Te matani hai mahi raa e maairi koi, tena te aho taiao raa na tama raa kukaamata no maka nakai i roto te vaka raa i taha,

¹⁹ tena teeraa aho hoki na tama raa ku peesia alaa hekau te vaka raa i taha.

²⁰ Tammaki na aho maatou kusekkite telaa ia ma na hetuu, e meia te matani raa e maairi hai mahi koi. Maatou ku mannatu ma maatou kame ku selavaa te ssao.

²¹ Saaita roroa roo na tama raa e nnoho se kkai na kai, tena Pol ki mahike no tuu i mua na tama raa hakaatoa no meake, "Kootou e tau roo te hakallono na tattara anau raa te saaita anau ni meatu ma taatou selavaa te uhu i Krit no haere raa, tena taatou hoki se lavaa te tiri te hao ia ma killano ni mee.

²² Emeia anau e kainno atu kootou ki se mannatu! Se hai tama taatou e me ki mate, teenei ko te vaka nei koi e me ki hao.

²³ E mee te ensel TeAtua anau raa, TeAtua anau e lotulotu raa e hamai te poo raa

²⁴ no tattara mai anau ma, 'Pol akoe selavaa te matakui! Akoe e me kituu i mua te tama hakamaatua i Rom raa. Ia tena e mee TeAtua elaoi akoe, Aia e me ki hakasao na ora na tama e oo ma akoe i roto te vaka naa.'

²⁵ Nataanata! Kootou selavaa te mattaku. E mee anau e hakatina TeAtua, tena anau e iroa ma namee e me ki kapihi mai tautari hea Aia ni tattara mai anau raa.

²⁶ Emeia e isi te henua taatou e me ki tere no kkapi i uta."

²⁷ Teenaa ko te sanahuru ma haa na poo, tena maatou e tatahea ma te matani i roto Mediterenian. Tena te tuapoo na tama te vaka raa ku mannatu ma maatou kame ku tappiri na henua.

²⁸ Kito na tama raa kiletu te maea e mmau te taura raa no kkite pera ma te nnoho te kina raa e tae tipurua

na makkaa, tena se roroa na tama raa ku haaite hoki no kite pera ma te mee raa ku tae sanahuru ma rima na makkaa.

²⁹ Na tama raa ku mattaku ma te vaka raa kaa tere nokkapi iaruna na hatu, kito na tama raa killetu e haa na taura i muri te vaka raa, tena laatou ku lotu ma te mee raa ki maarama vave koi.

³⁰ Tena na tama hahaere te vaka raa ku mee ma laatou ki hakassao no huro itaha ma te vaka raa; na tama raa e hakatere te pooti raa i raro, tena ki malliu ma laatou e me ki oo na hakahuro na taura i mua te vaka raa.

³¹ Emeia Pol e meake tepurepure hakamaatua ia ma na soldia raa, "Kame na tama hahaere te vaka nei raa se nnoho iaruna te vaka nei, TeAtua selavaa te tokonaki kootou ki ora."

³² Kito na soldia raa ki ttuu na maea e haihai te pooti raa no tteiho i te lottai.

³³ Imua te uru te ata, Pol ku meake na tama raa kikkai nikai: "Kootou e nnoho no hakattari roo sanahuru ma haa na aho, tena kootou se hai kai roo nikai.

³⁴ Tena anau ekainnoatu kootou kikkai nikai, e mee kootou etau tekkai ki ora kootou. Seisi te rouru e me ki hopo i taha ma na pohouru kootou naa."

³⁵ Pol etattara nooti, tena aia kitoo te haraoa raa no lotu ake TeAtua imua na tama raa hakaatoa, tena aia ki ttohi te haraoa raa no kai.

³⁶ Na tama raa ku se mattaku, tena laatou hakaatoa ki kkai.

³⁷ Te kooina na tama raa hakaatoa etae rua huitarau tipu hitu ma ono na tama iaruna te vaka raa.

³⁸ Na tama raa ekkai roo no ppohu, tena laatou ki maka na kopu haraoa raa ma ki rana te vaka raa.

Te vaka raa ku kkapi

³⁹ Te mee raa ku maarama, tena na tama e hahaere te vaka raa kuse illoa ma teehee iutanaa, emeia laatou e illoa te hapattiko ia ma tekerekere iuta, tena laatou ku mannatu ma kame etau areka laatou ki hakatere te vaka raa ki kkapi i uta i te kina raa.

⁴⁰ Kito na tama raa ki ttuu na taura raa no huro i raro, tena te saaita naa hoki na tama raa ku vvete na maea e haihai ki mmau te hoe te vaka raa. Tena laatou ki aratoo na pukei imua te vaka raa ma kilavaa te matani raa te hakatere te vaka raa imua, tena maatou ki tere peeraa i uta.

⁴¹ Emeia te vaka raa e tere nokkapi iaruna te ruahua; te mata te vaka raa ku kkapi no mmau roo, tena imuri raa ku maseu na peau e llahi raa.

⁴² Na soldia raa kupenapena te hakataakoto ma kitaa na tama karapusi raa hakaatoa ki selavaa na tama raa te kkau i uta no huro no ssao.

43 Emeia te purepure hakamaatua raa e hihai ma ki hakasao Pol, tena aia ki ttuki te hakataakoto na tama raa. Tena aia ki meake na tama e lavaa te kkau raa ki lee no kkau i mua i uta;

44 tena na tama ettoeraa kutoo na hoono ia ma alaa murihoono te vakaraa emakkotiraa nokkau ma laa-tou. Maatou hakaatoa ekkau notta e hakaraoiroo i uta se hai tama e mate.

28

Pol kutae i Malta

1 Maatou kuttae laoiroo i uta, tena maatou kuilloa ma te henua raa ko Malta.

2 Na tama te henua raa e laoiroo i maatou. Te reurehu raa kulleku no haumallii, kito na tama raa ki hakaura te ahi raa, tena ki mee mai ma maatou ki ooake no hakamamahana te ahi raa.

3 Pol e hakkutu na hhi raa, tena kipunoponoake i roto te ahi raa. Tena te vvela te ahi raa e mee telapono e moe i roto na hhi raa no ttoro mai i taha no uti te rima Pol.

4 Na tama te henua raa kukkite telapono raa ku tootoo te rima Pol raa, tena ki tattara hokolaatou ma, "Te nei kame he tama taa tama, e meia te atua e me ki hakatonutonura selavaa tetiaki aia kiora, niaina ma aia se mate i roto telottai."

5 Emeia Pol eriaki telapono raa itaha notteiho i roto te ahi raa, tena aia hoki se paeppae ma e lihu.

6 Na tama raa ennoho no mmata ma te rima Pol raa e me kissura, kaa seai ma tama raa ku hakateki koi no mate. Emeia na tama raa ennoho saaita roroa roo no matamata, tena laatou kukkite ma Pol se mee ma aia e lihu, kito na tama raa ki tiaki na hakataakoto laatou niisi i mua raa no tattara ma, "Te tama nei he atua!"

7 Tena Publius tetuku te henua raa ettino nakerekere ettuu tappiriake te kina raa. Tetukuraa etoo maatou nokkave hakaraoiroo ite hare aia raa, tena maatou ki ennoho ma aia e toru na aho.

8 Tetamana Publius raa elaavea, te vvela aia raa e haimahiroo, tena elaavea hoki te manavassiri. Pol e haere ite kina tetamaraa emoeraa nolotu, tena ki hakapiri na rima aia raa iaruna tetamaraa, tena te tama raa ku tauareka.

9 Na tama te henua raa kukkite hea ni kapihiake i tetamaraa, tena na tama hakaatoa te henua raa e lavvea raa ku ooake, kito Pol ki tokonaki na tama raa no taualleka.

10 Na tama raa e kou mai tammakiroo na mee, ia te saaita hoki maatou ni uhu no haere raa, na tama raa ku kou mai na hakataioo ki tau ma te horau maatou raa.

Pol kutae i Rom

¹¹ Maatou e nnoho te henua raa e toru na marama, tena maatou kitoo te vaka i Aleksandria ehui ma, “e Rua na Kokoa Atua”, tera ni hakalluu te matani i tai te henua raa no haere.

¹² Maatou e haere no ttae te matakaina Sirakyus raa, tena ki nnoho i te kina raa e toru na aho.

¹³ Tena maatou kiuhu i te kina raa no haere no ttae i te matakaina i Regium. Te aho taia o raa te matani raa ku maa iri mai peeraa i te kupu, tena i roto e rua na aho maatou ku ttae i te matakaina Puteoli.

¹⁴ Maatou e ttiri na hakattina ana i te kina raa, tena na tama raa ki mee mai ma maatou ki nnoho ma laatou he latapu hokotahi. Tena ki oti maatou ku tiaki na tama raa no oo no ttae i Rom.

¹⁵ Na hakattina ana i Rom raa kullono ma maatou ku ttae ake, tena na hakattina ana raa hakaatoa ku oo mai, alaa tama e ttiri maatou i te Maket i Apius, tena alaa tama e ttiri maatou i te kina na “Hare e Toru e Llahi” raa. Pol ku hakammaha ake Te Atua te saaita aia ni kite na tama raa, tena aia ku hihia roo.

Pol i roto Rom

¹⁶ Maatou kuttiae i Rom, tena na tama hakamattua raa ku hakattana Pol ki noho hokoia ma te soldia e rorohi ai raa.

¹⁷ I muri e toru na aho, Pol ku kanna ake na tama hakamattua na Jiu raa ki oo ake ki kkutu. Na tama raa ku hakutu ake hakaatoa, tena Pol ki meake na tama raa, “Na tama Israel! Aku taina, niaina roo ma anau se hai mee e sara e ppena i na tama taatou raa ia ma na tiputipu taatou ni too i na tipuna taatou raa, e mea na tama raa e karapusi anau i roto Jerusalem, tena kitoo anau no kou ake i na tama i Rom raa.

¹⁸ Na tama i Rom raa ku hakatonutonu i te vahi anau, tena ki mee ma ki tiaki anau ki haere, maitaname laatou e kite pera ma anau se isi te mee e sara e ppena ki tau anau te mate.

¹⁹ E mea na Jiu raa se hihhai te hakataakoto raa, tena anau ki meake ma te tama hakanaani i Rom raa ki hakatonutonu anau, niaina anau se isi te hakataakoto hao i te vahi na tama taatou raa.

²⁰ Tera hea anau e hihai ma ki mmata akoe ki tattara taatou. E mea te hakamaoni roo, anau e haihai ria na seni nei i te vahi te Tama tera e mee na tama Israel raa no hakattina.”

²¹ Kito na tama raa ki meake Pol, “Maatou se hai launiu ni too i na tama i Judia raa i te vahi akoe, ia se hai tama hoki ni hamai ma na rono ia ma na tattara i te vahi akoe.

²² E mea maatou e hihhai killono na hakataakoto akoe raa, maitaname maatou e illoa pera ma na tama i na kina hakaatoa se hihhai te kuturana kootou naa.”

²³ Kito Pol laatou ma na tama raa kituku te aho, tena tammakiroo na tama ku oo ake te aho naa i te kina Pol

e noho raa. Kaamata te tahata haere no tae te poo, Pol e hakamamarama ake na tattara i te vahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena aia e hahaivi roo ki mee na tama raa ki hakattina i te vahi Jisas, tena aia ki too na tattara e mmau i roto na Tuaa Moses raa ia ma na tattara hoki i roto na launui na profet raa.

²⁴ Tena e isi na tama ku hakattina na tattara Pol raa, e meia alaa tama se hihhai ki hakattina.

²⁵ Tena na tama raa ku mahhike no haere hakatauttau hokolaatou te saaita Pol nimeake te tattara hokotahi ma, "Na tattara TeAnana Tapu raa ni tattara ake profet Aisaia ki meake na tipuna kootou raa ku tonu roo hakamaoni!

²⁶ Aisaia e tattara ake ma,
'Haere no tattara ake te kanohenua nei:
Kootou e me ki hakalollono koi no hakalollono,
e meia kootou se lavaa roo te illoa;
Kootou e me ki kirakira koi no kirakira,
e meia kootou se lavaa roo te kkite,
²⁷ e mee na hakataakoto na tama nei raa e pouri,
ia tena laatou e hakatturi hoki na katarina laatou raa,
tena ki hakattau na karemata laatou raa.
Peeraa ki sei na karemata laatou raa e me ki kkite,
na katarina laatou raa e me killono,
na hakataakoto laatou raa e me ki maarama,
tena TeAtua e mee ma na tama raa e me ki oo mai Anau,
tena Anau ku tokonaki na tama raa ki taualleka.' "

²⁸ Kito Pol ki hakaotioti ake ma, "Kootou e tau te illoa pera ma na tattara TeAtua i te tokonaki Aia taatou raa kuttae i na tama sei ma ni Jiu raa. Na tama raa e me ki hakallono!"

²⁹ [Pol e tattara no oti, tena na Jiu raa ku mahhike no haere hakatauttau hokolaatou hakamaroa roo.]

³⁰ E rua na hetau Pol e noho i te hare aia e sui ki noho raa, tena aia e too hakaraoi roo na tama e oo ake ma ki mmata aia raa.

³¹ Pol e takutaku ake i na tiputipu te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena ki akoako ake i te vahi TeAriki Jisas Krai, tena aia e ivi roo te tattara, ia se hai tama hoki e lavaa te ppui aia.

Rom

Te launiu Pol e taataa i na tama i Rom **Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:**

Na tattara kaamata 1.1—1.15

Te hakataakoto hakamaatua 1.16—1.17

Na tama hakaatoa e hai sara 1.18—3.20

Tiputipu e tonu tahi 3.21—8.39

TeAtua e tonu tahi 9.1—11.36

Te ora e tonu tahi 12.1—15.13

Na tattara hakaoti 15.14—16.27

¹ Anau Pol, anau e taataa atu te launiu nei. Anau he tama hehekau ma Jisas Krai, ia he aposol tera TeAtua ni hirihihi ki takutaku te Rono Tauareka Aia raa.

² TeAtua ni tattara ake te Rono Tauareka nei i muaroo i na profet Aia raa pera ma hea emmau i roto te Launiu Tapu raa.

³ Te Rono Tauareka nei e tattara mai i te vahi te Tamariki Aia Jisas Krai tera ni hamai no tipu tama, ia e haanau mai pera ma he mokopuna Devit.

⁴ TeAnana Tapu raa e huri mai te hakamaoni pera ma Jisas Krai ko te Tamariki TeAtua, e mee TeAtua ni hakaora muri Tama raa no ora ma na mahi hai mahi Aia raa.

⁵ TeAtua e kanna anau i na mahi Krai ki uata ma Krai pera ma he aposol ki hakattaki na kanohenua hakaatoa ki hakattina no tauttari Aia.

⁶ Te tattara nei e haere hoki kootou na tama i Rom tera TeAtua ni kanna ki hukui ake no tauttari Jisas Krai raa.

⁷ Ia tena anau e taataa atu kootou na tama hakaatoa i Rom tera TeAtua e laoi no kanna ki mee mo tama Aia raa:

TeAtua taatou Tamana ia ma Jisas Krai TeAriki taatou raa ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi kootou.

Pol ku hihai ki kite na tama i Rom

⁸ Te mee kaamata, anau e hihai ki hakammaha ake TeAtua i na mahi Jisas Krai ma kootou hakaatoa, e mee te maarama nei hakaatoa kulollono i te vahi na hakattina kootou raa.

⁹ TeAtua tera anau e hehekau ma te hatu manava anau ki takutaku te Rono Tauareka te Tamariki Aia raa e iroa pera ma na mee anau e tattara nei e hakamaoni. Aia e iroa hoki pera ma anau e maanatu kootou

¹⁰ na vahao hakaatoa anau e lotu raa. Anau e kainno ake TeAtua i te tauareka Aia ki tokonaki; kilavaa anau te haere atu no mmata kootou te saaita nei.

¹¹ Maitaname anau e hihai roo ki haere atu no mmata kootou ma kilavaa anau te vaevae atu na hoki taualleka TeAnana Tapu TeAtua raa ki tokonaki kootou ki ivi.

12 Te maanatu anau raa e mee pera ma te saaita naa taatou e me ki tokonaki taatou hokotaatou: anau e me ki tokonaki kootou ma te hakatina anau raa, tena kootou ku tokonaki anau ma na hakattina kootou raa.

13 Aku taina ma aku kave, anau e hihai ma kootou ki illoa pera ma tammaki roo na vahao anau e maanatu ma ki haere atu no mmata kootou, e meia e isi te mee e ttuu tahi vaa mua ki selavaa anau te haere atu. Anau e hihai ki mee ni tama na tama e nnoho ma kootou raa ki hakattina pera ma anau ni mee na tama sei ma ni Jiu raa no hakattina raa.

14 Maitaname anau e isi te uata ki tokonaki na tama hakaatoa, na tama ku atamai ia ma na tama se ki atamai raa, tena na tama e mattonu ia ma na tama koi vvare raa.

15 Ia tena anau e hihai ma ki takutaku atu hoki te Rono Tauareka raa i kootou na tama e nnoho i Rom raa.

Na mahi te Rono Tauareka

16 Anau se napa te tattara atu i te vahi te Rono Tauareka raa e mee teenaa ko na mahi TeAtua ni tokonaki na tama hakaatoa tera ku hakattina raa no ora, kaamata mai na Jiu, tena ku haere hoki ma na tama sei ma ni Jiu raa.

17 E mee te Rono Tauareka raa e hurimai ma TeAtua ni mee peehee taatou nottonu inakaremata Aia raa: te mee nei e kaamata mai ma te hakatina, tena ku hakaoti hoki ma te hakatina. Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Tetama ettonu tahi inakaremata TeAtua raa e me ki ora e mee te hakatina aia raa."

Na hai sara na tama te maarama nei

18 Teroto TeAtua inatama haissara eppena namee haeroa e hamai itevaelani, emee natiputipu sakkino na tama raa eppui na tama ki se illoa te hakamaoni raa.

19 TeAtua e me kikouake na hakalonollihu na tama raa, emee natiputipu itevahi TeAtua tera na tama etau te illoa raa e matahuroo, maitaname TeAtua Hokoia ni huri ake na mee raa no matahua.

20 Kaamata roo te saaita TeAtua nipena te maarama nei raa, na tama kukkite hakaraoi roo natiputipu Aia tera taatou sekkite raa, teenaa ko na mahi haimmahi iama tenoho tahi Aia seisi te hakaotiraa, tena namee nei e hurimai iroto namee hakaatoa Aia nipenaihora. Ia tena taatou sehaiara hoki te tattara malliu!

21 Natamaraa e illoa TeAtua, e meia laatou selavaa te kouake te hakammaha tera laatou etau te kouake Tama raa, tena laatou hoki selavaa te ssau te inoa Tama raa iaruna emee na hakataakoto laatou raa evvare, tena na hakataakoto laatou raa hoki e mmoe i te kina pouri raa.

22 Na tama raa e tattara ma laatou e atamai, e meia laatou e vvare koi,

²³ e mee na tama raa e tau te lotulotu ake TeAtua e ora raa, e meia na tama raa e lotulotu ake koi na hatu tipua laatou e penapena pera ma na manu lellee, na manu hahae ia ma na manu kai ttama raa.

²⁴ Tena TeAtua kitiaki na tama raa kippena na mee sakkino laatou e hihhairaa, kito na tama raa kippena na mee e hakannapa roo i laatou hokolaatou.

²⁵ Na tama raa e tiaki te hakamaoni TeAtua raa, tena ki hakattina i na mee malliu raa. Na tama raa e hakamarumaru no hehekau ma na mee TeAtua ni pena iho i te maarama nei raa, tena kitiaki te Tama tera nipena na mee raa, te Tama tera taatou e tau te hakammaha na vahao hakaatoa raa! Amen.

²⁶ E mee na tama raa e ppena na meenei, tena TeAtua kutiaki laatou kinnoho ma na tiputipu hakannapa laatou raa. Na hhihneraa e tiaki te avanavvana ma na taanata raa, tena kippena na mee settonu ma alaa hhihne*.

²⁷ Ia na taanata raa peeraa hoki, na tama raa e tiaki te avanavvana ma na hhihneraa, tena kippena na mee settonu ma alaa taanata. Na taanata raa e ppena na mee settonu ma alaa taanata, tena i te hakaotioti na tama naa e me kitoo na hakalonollihu e tau ma laatou raa i na sara laatou nippena raa.

²⁸ E mee laatou se hihhai kittaohi mmau te hakamaoni TeAtua raa i roto na kapuroro laatou, tena TeAtua ku mee na kapuroro na tama raa ki vvare ma kippena na tama raa na mee laatou se tau te ppena raa.

²⁹ Na pohouru na tama raa e ppii roo na mee sakkino, ia e mannako na mee alaa tama, tena kinnoho ma na tiputipu sakkino. Na tama raa e manava kkere, ia ni tama taatama, ni tama hippuhu, ni tama tattara malliu, ia ni tama e usuusu alaa tama. Na tama raa e tamoa haeo

³⁰ no tattara haeo alaa tama; na tama raa e manava haeo TeAtua, tena se isi na hakammaha laatou i alaa tama, tena e hakatannata, ia e haiahu; na tama raa e mamannatu tamaki na ara kippena na mee sakkino, tena ku se hihhai ki hakallono na maatua laatou raa.

³¹ Na tama raa se isi na hakataakoto laatou, ia na tama raa se taohi mmau na tattara laatou e hakammoe nottonu ma alaa tama raa, ia na tama raa se isi na laoi ia ma na alloha laatou i alaa tama.

³² Na tama raa e illoa ma na tuua TeAtua raa e huri ake pera ma na tama e isi na tiputipu peenei raa e tau te mmate. Ia se mee ma na tama raa e ppena koi na mee sakkino, e meia na tama raa e tokonaki hoki alaa tama kippena na mee sakkino raa.

* 1:26 1.26 na hhihne nei e meeme e ma alaa hhihne hoki

2

TeAtua e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa

¹ Kootou kame etattara na haeo alaa tama? Kootou setttauroo te ppena peenaa e mee kootou se illoa pera ma kootou etuku koi na haeo kootou hokkootou na saaita hakaatoa kootou e tattara na haeo alaa tama raa, maitaname kootou hoki e ppena na mee haeo na tama raa e ppena raa.

² Taatou e illoa pera ma TeAtua etonu tesaaia Aia e kouake te maanatu hakaoti Aiaraa ina tama e ppena na mee sakkino peenei raa.

³ Emeia kootou hoki e ppena na mee sakkino raa, teenaa ko na haeo kootou e tattara ma alaa tama e ppena raa! Eaa, kootou ekkahu ma kootou elavaa te hakassao itaha ma te maanatu hakaoti TeAtua e me ki kou atu kootou raa?

⁴ Kootou kame semannatu haimahi telaoi, te manava aroha ia ma te varatoa te noho no hakattari raa Tama raa. Hakamaoni kootou e illoa pera ma TeAtua elaoi kootou, e mee Aia e hahaivi ma ki hakattaki kootou ki ttike i taha ma na haissara kootou raa.

⁵ Emeia kootou e hakatapannata roo, tena kootou e mee koi na hakallono lihu kootou raa ki hainattaa roo i te Aho TeAtua e kou mai kikkite taatou te roto ia ma te maanatu hakaoti Aia etonu tahi raa.

⁶ Maitaname TeAtua e me ki kouake na tuhana na tama hakaatoa tautari hea laatou ni ppena raa.

⁷ E isi na tama e tauhano te ppena na mee taualleka, tena kisese ma TeAtua ki kouake te tauareka, te hakammaha ia ma te ora e ora tahi raa ilaatou.

⁸ Alaa tama e mannako, tena kikkaro te ppena na mee ettonu raa ma kilavaa laatou te ppena na mee e ssara, tena TeAtua e me ki huriake te roto Aia raa i na tama naa.

⁹ Natama hakaatoa e ppena na mee sakkino raa e me ki hakalono lihu haeroo; kaamata mai na Jiu raa, tena ku haere atu hoki i na tama seai ma ni Jiu raa.

¹⁰ Emeia TeAtua e me ki kouake te tauareka, te hakammaha ia ma te noho laoi i na tama hakaatoa tera e ppena na mee taualleka raa, kaamata mai ma na Jiu, tena ku haere atu ma na tama seai ma ni Jiu raa.

¹¹ Maitaname TeAtua e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa te hakatonutonu hokotahi koi.

¹² Na tama seai ma ni Jiu raa se illoa na Tuua Moses raa, tena laatou e ppena hoki na mee e ssara, e meia laatou e me ki mmate, niaina roo ma laatou se illoa na Tuua Moses raa. Na Jiu raa e illoa na Tuua Moses raa, e meia laatou e ppena koi na mee e ssara, tena laatou e me kikitia ria i te vahi na Tuua raa.

¹³ Maitaname terono akoe na Tuua raa selavaa te mee akoe kitonu i mua na karemata TeAtua, e meia teeraa ko te tautari akoe na Tuua raa e mee akoe kitonu.

14 Na tama seai ma ni Jiu raa se illoa na Tuaa raa, e meia tesaa ita laatou e ppena tauttari te illoa laatou hea na Tuaa raa e tattara raa, tena na tama raa hokolaatou e huri ake hea e tau ma laatou te ppena ia ma hea se tau ma laatou te ppena raa, niaina ma laatou se illoa na Tuaa raa.

15 Na mee na tama raa e ppena raa e huri ake pera ma na Tuaa raa emmau i roto na hatumanava laatou. Na tiputipu laatou raa e huri ake pera ma e hakamaoni e mee na hakataakoto na tama raa alaa saaita e ttuki hea laatou e hihhai kippena raa, tena e tokonaki hoki na tama raa ki ppena na mee e ttonu.

16 Na tattara te Rono Tauareka anau e tattara atu nei e me ki kapihi mai i te Aho Te Atua e me ki kou ake na mahi Jisas Krais ki hakatonutonu na hakataakoto na tama e hai amuni raa.

Na Tuaa na Jiu

17 Kaa kootou? Kootou e me ki mee ma kootou ni Jiu; kootou e tuunaki na Tuaa raa, tena ki ahu i te vahi Te Atua;

18 kootou e illoa hea Te Atua e hihai ma kootou kippena raa, tena ki tauttari na poroporo na Tuaa raa ma ki illoa kootou hea e tonu;

19 kootou e illoa ma kootou e me ki hakattaki na tama karemata sseni raa, tena ku mee pera ma he maahina i na tama e nnoho i te pouri raa,

20 ia kootou e me ki akoako ake na tama koi vware raa, tena ku poroporo ake na tama e poronatta raa. Kootou e illoa e mee kootou e ttaohi na Tuaa raa, ia e illoa te hakamaoni roo na Tuaa raa.

21 Kootou e akoako alaa tama, kaa kootou se akoako kootou hokkootou naea? Kootou e takutaku ma, "Auu se kailallao", e meia kaa kootou se illoa te kailallao?

22 Kootou e tattara ma, "Auu se paa huri", e meia kaa kootou se illoa te paa huri? Kootou e mee ma kootou se hihhai na hatu tipua, e meia kaa kootou se illoa te kailallao i roto na hare tapu?

23 Kootou e ahu ma kootou e isi na Tuaa Te Atua, e meia kaa kootou se seu na Tuaa raa no mee Te Atua ki napa?

24 Te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Na tama seai ma ni Jiu raa e tattara hao Te Atua e mee kootou na Jiu raa."

25 Kame kootou e tauttari na Tuaa raa, tena na hakamaatino e tapu kootou raa e me ki hakamaoni, e meia kame kootou se tauttari na Tuaa raa, tena kootou se tau e ttuu te hakamaatino e tapu raa i na tinotama kootou.

26 Kame na tama seai ma ni Jiu se ki ttuu te hakamaatino e tapu raa e tauttari na tiputipu na Tuaa raa, tena Te Atua

selavaa tekkira haimahiake itetama naa, niaina ma te tama naa se ki ttuu te hakamaatino e tapu raa?

²⁷ Natama seai ma ni Jiu se ki ttuu te hakamaatino e tapu raa e me ki tattara ha eo kootou na Jiu raa e mee kootou eseu na Tuaa raa, niaina ma teeraa ko kootou e tattaa na Tuaa raa i roto na launiu.

²⁸ Kaa koai te Jiu hakamaoni ettuu te hakamaatino e tapu naa? Teenaa seai ma ko te tama e mee ma aia he Jiu i te mamaoha iho aia ia ma te tama ettuu te hakamaatino e tapu i te tinotama aia raa?

²⁹ Te Jiu hakamaoni raa ko te tama e tuku tonu te ora aia, tena ki tanattana te hatu manava aia raa ma TeAtua, mai-taname teenei ko na hehekau TeAnana Tapu, ia seai ma na Tuaa tera ni tattaa mai ma taatou raa. TeAtua ko te Tama e me ki hakammaha na tama peenei, ia seai ma ko na tama i te maarama nei raa e me ki hakammaha na tama naa.

3

¹ Eaa! Na ora na Jiu raa e llaka i aruna na ora na tama seai ma ni Jiu te saaita nei? Kaa te ttuu te hakamaatino e tapu raa e isi te tauareka?

² Hakamaoni, etammaki na ara e lavaa te tokonaki! I te kaamata roo TeAtua e kou ake na tattara Aia raa i na Jiu.

³ Emeia kame e isi na Jiu se hakamaoni i na hakattina laa-tou? Eaa, te se hakamaoni na tama raa e huri mai pera ma TeAtua selavaa te hakamaoni i na tattara Aia ni hakamoe i mua raa?

⁴ Seai! TeAtua e tonu tahi, niaina ma na tama haka-a-toa ni tama e tattara malliu. Pera ma hea emmau i roto te Launiu Tapu raa ma,

“Akoe ki huriake pera ma akoe e tonu te saaita akoe e tattara,

ia te saaita akoe e tuu i te kot raa, tena akoe ki tonu te kot akoe naa.”

⁵ Emeia kame na mee taatou e ppena e ssara raa e huri ake pera ma TeAtua e tonu roo, tena kaa taatou e me ki tattara peehee hoki? Eaa! Taatou e me ki tattara ma TeAtua e sara kame Aia e kou mai na hakalono llihu? (Te vahiri nei he hakataakoto koi te tama.)

⁶ Te mee nei se tonu! Kame TeAtua e sara, tena kaa Aia e me ki hakatonutonu te maarama nei peehee?

⁷ Ia kame te se hakamaoni raa e huri ake te hakamaoni TeAtua raa no tuu mahiti hua roo? Kaa anau e kotia ria pera ma he tama hai sara naea?

⁸ Kaa taatou kame se tattara pera ma, “Taatou ki ppena koi na mee sakkino raa ki hamai te tauareka raa”? Hakamaoni, e isi na tama e hai ha eo anau, tena ki tattara ha eo ma anau e tattara ssara peenei! Na tama naa e me ki kotia ria ki tau ma laa tou.

Se hai tama e tonu tahi

⁹ Eaa! Taatou na Jiu raa e tuttuulaoi i aruna na tama seai ma ni Jiu raa i na hakattina taatou? Seai roo hokotahi; anau ku oti te huriatu pera ma na Jiu i a ma na tama seai ma ni Jiu raa e ssau, tena hakaatoa e nnoho i raro na mahi na hai sara.

¹⁰ Te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Se isi te tama e tonu tahi,

¹¹ ia se isi te tama e atamai,

ia se isi te tama e hakammaha hakamaoni TeAtua.

¹² Na tama hakaatoa ku huro i taha ma TeAtua,

na tama raa hakaatoa ku tauttari i te ara e sara;

se hai tama roo hokotahi e ppena hea e tonu.

¹³ Na maihu laatou raa e ttuu tallaki tahi pera ma ni taruma,

na arero laatou raa e pii na tattara malliu,

na tattara laatou raa e ssau pera ma na laponu haeo tera e lavaa te taa te tama ki mate,

¹⁴ na tama raa e haru haeo tahi alaa tama.

¹⁵ Na tama raa e vave roo te mee na tama ki hakalono llihu,

tena ki taa na tama raa no mmate;

¹⁶ na tama raa e mee na tama na kina laatou e oo raa ki hakalono llihu.

¹⁷ Na tama raa se illoa na tiputipu te noho laoi,

¹⁸ ia na tama raa hoki se illoa te mattaku TeAtua.”

¹⁹ Tena te saaita nei taatou ku illoa pera ma na mee hakaatoa e haere koi i na tama e nnoho i raro na tuaa raa ki hakaoti na tattara malliu na tama hakaatoa, tena TeAtua ku hakatonutonu te maarama nei.

²⁰ Maitaname se hai tama e tonu i na karemata TeAtua kame aia e tautari hea na tuaa raa e hihai aia kippena raa; ia hea na tuaa raa e ppena raa, na tuaa raa e mee taatou ki illoa pera ma taatou ku ssara.

Ni tiputipu taualleka peehee taatou eme kittonu ma TeAtua

²¹ Emeia te saaita nei TeAtua ku hakari mai na tiputipu Aia e me ki mee taatou kittonu ma Aia raa. Na tiputipu raa se mmoe i roto na tuaa raa, niaina ma na tuaa Moses ia ma na akoako na profet raa e tattara mai taatou i na tiputipu raa.

²² TeAtua e tuku tonu na ora na tama raa i na hakattina laatou iaa Jisas Krai raa. TeAtua e ppena peenei i na tama hakaatoa tera e hakattina iaa Krai raa, maitaname se isi te mee e kee:

²³ na tama hakaatoa e ppena na mee e ssara, tena ku oo no mmao i taha ma na mahi TeAtua.

²⁴ Emeia TeAtua e kou mai marino te hoki raa i te tauareka Aia kittonu taatou ma Aia i na mahi Jisas Krai tera ni hakattana taatou i taha ma na hai sara taatou raa.

²⁵ ²⁶ TeAtua e hoki mai Jisas ki mate, tena te toto Aia raa e me ki mee pera ma he mee e ssoro na hai sara na tama

e hakattina Aia raa itaha. TeAtua e penapena te mee nei ki huri mai pera ma Aia etonu tahi. Imua raa Aia enoho hemuu, ia seanana hoki na haisara natama; e mea te saaita nei Aia ku hakatonutonu na haisara natama raa ki huri ake pera ma Aia etonu tahi. TeAtua e huri mai te ara nei pera ma Aia Hokoia etonu tahi, tena Aia e tuku tonu na ora natama hakaatoa e hakattina iaa Jisas raa.

²⁷ Kaa hea taatou e isi kilavaa taatou te ahu? Se hai mee! Kaa he hakataakoto peehee i te mee nei? E mee taatou e tauttari na tuaa raa? Seai, e mea e mee taatou e hakattina.

²⁸ Maitaname te maanatu hakaoti maatouraa e mee ma, tetama e me kitonu koi i na karemata TeAtua e mee te hakatina aia raa, ia seai ma hea na tuaa raa e tattara.

²⁹ Eaa! TeAtua he Atua koi na Jiu? Aiea TeAtua seai ma he Atua hoki natama seai ma ni Jiu raa? Noo, TeAtua he Atua na tama raa hoki.

³⁰ TeAtua e hokotahi koi, tena Aia e me kituku tonu na ora na Jiu raa tautari na hakattina laatou, tena Aia e me kituku tonu na ora natama seai ma ni Jiu raa tautari na hakattina na tama raa.

³¹ Eaa! Te mee nei e huri mai ma taatou kipeesia na tuaa raa e mee te hakattina taatou e isi nei? Seai, e mea taatou ki sapai na tuaa raa.

4

Te hakatina Abraham

¹ Taatou e me ki tattara peehee i te vahi Abraham te tipuna taatou imua raa? He iroa peehee aia ni isi i te vahi te hakatina?

² Kame Abraham e tuku tonu te ora aia ma TeAtua i na mee aia nippena raa, tena aia etau te ahu, e mea auu se ahu imua na karemata TeAtua.

³ Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 “Abraham e hakatina i TeAtua,
 tena TeAtua ki too tama raa pera ma he tama etonu e mee te hakatina tama raa i Aia raa.”

⁴ Na tama e hehekau raa e me ki too na sui, e mea na sui raa se mee pera ma ni hoki, na mee raa ni mee natama raa e kahota ki too.

⁵ Nauata taatouraa selavaa te mee taatou kittonu i na karemata TeAtua, e mea teeraa ko na hakattina taatou i TeAtua raa e mee taatou kittonu. TeAtua e mee natama haisara raa kittonu ma Aia e mee na hakattina laatou raa.

⁶ Te nei ko te hakataakoto Devit te saaita aia ni tattara i te vahi te hihia te tama tera TeAtua ni too pera ma he tama etonu, ia e kee ma hea te tama e ppena raa.

7 “Na tama na haisara laatou kuoti tessirihia raa e me ki hakatapurua ia ma na tama hoki na haisara laatou kuoti te hairoharia raa!

8 Tetama TeAtua kuoti tessoro na haisara aia raa e me ki hakatapurua.”

9 Eaa, te hihia Devit e tattara raa e haere koi i na tama ni ttuu te hakamaatino e tapu raa? Seai! Te hihia raa e haere hoki i na tama settuu te hakamaatino e tapu raa. E mee taatou e ppau te Launiu Tapu raa ma,

“Abraham e hakatina TeAtua,

tena TeAtua ki too tama raa pera ma he tama etonu e mee te hakatina tama raa i Aia raa.”

10 Tesaaia hee TeAtua nimee ma Abraham etonu tahi? Imua ma i muri Abraham nittuu te hakamaatino e tapu raa? TeAtua e mee ma Abraham etonu imua aia nittuu te hakamaatino e tapu raa, seai ma i muri.

11 Abraham ettuu te hakamaatino e tapu raa i muri, tena te hakamaatino e tapu raa he hakkatu e huri mai pera ma TeAtua nitoo Abraham pera ma he tama etonu tahi imua tama raa nittuu te hakamaatino e tapu raa, e mee te hakatina tama raa i Aia raa. Tena Abraham ko te tamana na tama hakaatoa e hakattina i te TeAtua i te vahi te lotu raa, tena TeAtua kutoo na tama raa pera ma ni tama ettonu i na hakattina na tama raa, niaina ma na tama raa settuu te hakamaatino e tapu raa.

12 Abraham ko tetamana hoki na tama kuoti tettuu te hakamaatino e tapu raa, teenaa ko na Jiu, ia se mee ma na tama raa ettuu koi te hakamaatino e tapu raa, e mea e mee na tama raa eisi na hakattina essau pera ma te hakatina Abraham tetamana taatou raa ni isi imua aia nittuu te hakamaatino e tapu raa.

Na tattara hakamaoni TeAtua

13 Tesaaia TeAtua ni hakamoe te tattara ma Abraham ia ma na hai mokopuna aia raa pera ma Abraham e me ki too te maarama nei ma aia raa, ia te meake TeAtua raa, se mee ma Abraham e tautari na tuua raa, e mea e mee Abraham e hakatina, tena TeAtua ki too aia pera ma he tama etonu.

14 Maitaname kame e hakamaoni pera ma hea TeAtua ni hakamoeraa e haere koi i na tama e tautari na tuua raa, tena te hakatina raa ku mee pera ma he mee vare, ia hoki na tattara hakamaoni Tama raa ku se isi te turana.

15 Na tuua raa e hakari mai taatou te roto TeAtua; e mea kame se isi na tuua, tena taatou selavaa hoki te isi na tuua e me ki seu.

16 Tena na tattara hakamaoni raa e haere ma te hakatina kilavaa na tattara hakamaoni raa te mee pera ma he hoki TeAtua e hoki marino ake i na hai mokopuna Abraham raa hakaatoa. Te tattara hakamaoni raa se haere

koi i na tama e tauttari natuaaraa, e mea e haere hoki i na tama e hakattina i te ara Abraham ni hakatina raa, maitanane Abraham ko te tamana taatou na tama hakaatoa e hakattina raa;

¹⁷ pera ma hea te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, “Anau ku oti te mee akoe mo tamana na kanohenua tammaki.”

Ia tena te tattara hakamaoni raa e tauareka i na karemata TeAtua, te Tama Abraham e hakatina raa. TeAtua te Tama e hakaora na tama kummate no ora raa, tena kipehi koi te tattara, tena na mee hakaatoa ni se hhura i mua raa ku ttipu ake.

¹⁸ Abraham e hakatina, tena ki noho no hakattari te tauareka ki tae mai, niaina ma aia se isi te hakataakoto roo e tauareka te noho no hakattari, tera hea aia kumee mo “tamana na kanohenua tammaki.” Pera ma hea te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

“Na hai mokopuna akoe raa e me kitammaki roo pera ma na hetuu.”

¹⁹ Abraham kutaapiri kitae huitarau na hetau te matua aia; e mea aia setiaki te hakatina aia raa tesaaita aia ni maanatu ma tetinotama aia raa kutaapiri koi ki mate ia ma Sara hoki ku se lavaa te isi na tamalliki raa.

²⁰ Aia se hai vahao ni tiaki te hakatina aia raa, tena aia hoki e taohi mmau roo na tattara hakamaoni TeAtua raa, tena te hakatina aia raa e kou ake na mahi tetinotama aia raa, tena aia ki hakammaha ake TeAtua.

²¹ Abraham e iroa roo pera ma TeAtua e me ki ppena hea Aia ni tattara hakamaoni ake raa.

²² Tera hea TeAtua e too aia pera ma he tama e tonu e mee te hakatina tama raa.

²³ Na tattara emee ma, “aia e too ria pera ma he tama e tonu raa” se mee ma e taataa koi iaa Abraham hokoia.

²⁴ Na tattara raa e tatta hoki ma taatou na tama TeAtua ni too ma e ttonu ia ma ni tama e hakattina i Aia, te Tama tera ni hakamahike Jisas TeAriki taatou raa i taha ma te mate raa.

²⁵ E mea na tama raa e kou ake Jisas i na tama haeo raa ma kitaa ki mate e mee na hai sara taatou raa, tena Aia e ora muri ma kimee taatou kittonu i mua na karemata TeAtua.

5

Taatou ki ttonu ma TeAtua

¹ Teenei taatou kuttonu ma TeAtua i te hakamaoni na hakattina, tena taatou ku nnoho laoi ma TeAtua i na mahi TeAriki taatou Jisas Krai.

² Aia e hakattaki taatou ki illoa te tauareka TeAtua i na hakattina taatou e nnoho ma taatou te saaita nei raa. Ia tena taatou ki ahu e mee te hakataakoto taatou e isi ki nnoho no hakattari i te tauareka TeAtua raa.

³ Taatou kiahu hoki i na hakaiono liliu taatou raa, maitanane na hakaiono liliu raa e kou mai na mahi taatou ki noho hakavaratoa,

⁴ ia tennoho hakavaratoa raa e kou mai te hihia TeAtua, tena te hihia TeAtua raa e kou mai te hihai ki noho no hakattari.

⁵ Te hihai ki noho no hakattari raa se lavaa te mee taatou ki se hihia, e mee TeAtua ku oti tennini iho telaoi Aia raa iroto na hatu manava taatou ina mahi TeAnana Tapu, te hoki TeAtua ni kou mai raa.

⁶ Maitanane taatou ni se lavaa te tokonaki taatou hokotaa-tou, tena Krai ki mate ma na haisara taatou raa i te saaita TeAtua ni hirihiri raa.

⁷ Teenei he mee e hainattaa roo ma te tama ki mate ma te tama e tonu tahi raa. Emeia te tama e lavaa te mee ma aia ki mate ma te tama e tauareka raa.

⁸ Emeia TeAtua e huri mai taatou e hia Aia e hihai taatou. Krai ni mate ma taatou te saaita taatou koi noho ma na haisara.

⁹ Te toto Krai raa e mee taatou te saaita nei ki tonu i mua TeAtua; kaa e hia hoki Krai e me ki tokonaki taatou ki hakassao i taha ma te roto TeAtua raa!

¹⁰ Taatou ni tama e nohonoho haeo ma TeAtua, e meia e mee te mate te Tamariki Aia raa, tena TeAtua ki tokonaki taatou ki nonnoho laoi ma Aia. Ia e mee te saaita nei taatou kussoalaoi ma TeAtua, tena kaa e hia hoki Krai e me ki tokonaki taatou ma te ora Aia raa!

¹¹ Emeia aanei seai ma ko na mee nei hakaatoa; taatou e hihia i na mee TeAtua ni ppena iho ina mahi Jisas Krai TeAriki taatou tera ni mee taatou ki ssoalaoi ma Aia raa.

Adam laaua ma Krai

¹² Te haisara raa e kaamata mai i te tama hokotahi, tena te haisara te tama naa e kou mai hoki te mate. Tera hea te mate raa kuttuha nottae na tama roo hakaatoa, maitanane na tama roo hakaatoa e ppena na mee e ssara.

¹³ Te haisara raa ko na mee nei avare iroto te maarama nei i mua TeAtua ni kouake natuaa raa ia Moses; ia na tama se lavaa te isi na haisara; peeraa ki se isi na tuua ni hakammoe.

¹⁴ Tena te mate raa e me ki hakamaatua i na tama hakaatoa kaamata te saaita Adam haere nottae te saaita Moses, ia e me ki ttae hoki i na tama ni se ppena hea Adam ni pena e ssara te saaita aia ni se hakarono hea TeAtua ni tattara ake aia raa.

Adam e huri mai tetipu te Tama tera e me ki hamai i muri raa.

¹⁵ Emeia tokorua raa sessau, maitanane te hoki TeAtua e kou mai marino raa sessau pera ma te haisara Adam raa. Te mee nei e hakamaoni pera ma na tama hakaatoa e mmate, e mee koi te haisara te tama hokotahi nei. Emeia te tauareka TeAtua raa e rahi roo, tena tammaki

na tama e me ki too te tauareka raa iaa Jisas Krais te Tama hokotahi Aia ni hoki marino mai ma na tama raa.

¹⁶ Ia e isi te mee e kee roo i lottonu te hoki TeAtua e kou mai marino raa ia ma te haisara te tama hokotahi raa. Imuri te haisara hokotahi raa, tena te hakatonutonu "na tama haisara raa" ku hamai; e meia imuri na haisara raa ku tammaki roo, tena te hoki tera "na tama se isi na haisara raa" ku hamai!

¹⁷ Te mee nei e hakamaoni e mee te haisara te tama hokotahi raa e mee te mate raa ki hakamaatua, teenaa ko te tama hokotahi naa koi. Emeia hea te Tama hokotahi raa ni ppena raa e hai mmahi roo, teenaa ko Jisas Krais! Na tama ni too hakamaoni telaoi TeAtua ni kou mai marino raa ku ttonu, tena Krais e me ki hakamaatua na ora na tama naa.

¹⁸ Ia tena te haisara hokotahi raa e mee na tama hakaatoa ki haissara, ia e ssau hoki, te tauareka te Tama hokotahi raa e hakattana na tama hakaatoa, tena ki kou ake te ora na tama raa.

¹⁹ Tena na tama hakaatoa kumee pera ma nitama haissara e mee te se hakarono tetama hokotahi raa, ia e ssau hoki, na ora na tama hakaatoa ku tuku tonu ria e mee te hakarono te Tama hokotahi raa.

²⁰ Na tuua raa e kaamata mai koi ki oo na haisara na tama raa no tammaki, e meia te tauareka TeAtua raa e me ki hakanuu no rahi i na kina na haissara raa e oo koi nollahi raa.

²¹ Ia tena na haisara raa e isi na mahi kitaa tetama kimate, tena te tauareka TeAtua raa e isi na mahi ki hakatonu tetama kitonu, tena ku hakattaki taatou ma na mahi Jisas Krais TeAriki taatou raa i te kina te ora e ora tahi se isi te hakaoti raa.

6

Te ora Krais

¹ Kaa taatou e me kitattara peehee hoki? Eaa, taatou ki tauhano te nnoho na ora e pii na haissara ki lavaa TeAtua te hakanuu te tauareka Aia raa?

² Seai! Taatou ku oti te mmate i te vahi na haisara, kaa taatou e me ki tauhano koi te nnoho ma na haisara?

³ Hakamaoniroo, kootou e illoa pera ma kootou ni hakoukoutapu ki nnoho ma Jisas Krais, tena kootou e hakoukou tapu hoki ki mmate ma Tama raa.

⁴ Ia tena taatou nimmate notanu ma Jisas i te vahi te hakoukoutapu, ia e ssau hoki pera ma Krais ni mahike muri itaha ma te mate i na mahi hai mmahi TeAtua raa ma kilavaa hoki taatou te nnoho i roto te ora vahao nei raa.

⁵ E mee taatou ku oo mai no hokotahi ma Krais, tena ki mmate pera ma Aia ni materaa hoki. Ia e ssau peeraa

hoki, taatou e me ki hokotahi ma Tama raa te saaita taatou e mahhike muri no ora hoki pera ma Tama raa.

⁶ Tena taatou e illoa pera ma natiputipu tuai taatou imuaraa kuoti temmate ma Krai*s* iaruna tekros ma kilavaa TeAtua t*es*eu namee haeo tetama e hihai kippena raa, ia ki se lavaa hoki taatou te lepotia i na hai sara.

⁷ Maitaname te saaita taatou emmate raa, taatou e me ki ttana i taha ma na mahi na hai sara raa.

⁸ E mee taatou ni mmate ma Krai*s*, tena taatou e hakattina hoki pera ma taatou e me ki ora ma Tama raa.

⁹ Maitaname taatou e illoa pera ma Krai*s* e mahike muri i taha ma te mate, tena ku se lavaa te mate hoki. Te mate raa ku se isi hoki na mahi ki ttaohi Tama raa.

¹⁰ E mee Aia ni mate, tena na hai sara raa ku se isi na mahi iaruna Krai*s*, tena te saaita nei Tama raa ku ora no noho ma TeAtua.

¹¹ Ia tena kootou kimannatu peeraa hoki ma kootou ni mmate itevahi na hai sara, emeia kootou ku ora no noho ma TeAtua i na mahi Jisas Krai*s*.

¹² Kootou ki se lavaa te tiaki na hai sara raa ki hakamattua i na tinotama kootou tera e lavaa temmate raa, ki se lavaa kootou te tauttari hea te tinotama raa e hihai.

¹³ Kootou hoki se lavaa te tiaki he kina peehee na tinotama kootou raa kippena namee essara. Emeia kootou kikouake na tinotama kootou raa iaa TeAtua ki mee pera ma nitama kuoti temmate no ora muri, tena kootou kikouake na tinotama kootou raa hakaatoa iaa TeAtua kippena natiputipu e ttonu.

¹⁴ Se lavaa te tiaki na hai sara raa ki hakamattua kootou; maitaname kootou se noho i raro na tuaa, e meia kootou e noho i raro te tauareka na mahi TeAtua raa.

Ppena na mee e ttonu

¹⁵ Tena kaa kuaa? Eaa, taatou kippena na hai sara e mee taatou kutiaki tennoho i raro na tuaa raa, tena kinnoho i raro telaoi TeAtua? Seai!

¹⁶ Hakamaoniroo kootou e illoa pera ma te saaita kootou e hoki kootou hokkootou ki hehekau ma he tama, kootou ku mee pera ma nitama hehekau te tama kootou e hakalollono raa, tena te sui na hai sara hakaatoa raa ko te mate, tena te tiputipu te hakallono raa e mee kootou ki ttonu ma TeAtua.

¹⁷ Emeia taatou ki hakammaha TeAtua! Maitaname niaina ma kootou ni lepotia i na hai sara i mua, e meia kootou e tauttariroo te hakamaoni tera emoe iroto na akoako kootou ni too ma na hatu manava kootou raa.

¹⁸ Kootou kuttana i taha ma na hai sara kootou raa, tena kootou ku mee pera ma nitama e tauttari na tiputipu e ttonu.

¹⁹ (Anau e tattara tahi na tattara taatou e tattara te aho ma te aho raa e mee na ora kootou raa e matanaennae.) E isi

te saaita kootou ni hoki na ora kootou raa kinnoho iraro na mahi na tiputipu sakkino ia ma na hai sara, tena ki ppena na mee settonu. Tena te saaita nei kootou ki tauttari roo na tiputipu e ttonu ia ma na tiputipu e ttapu.

²⁰ Te saaita kootou ni nnoho i raro na mahi na hai sara raa, kootou se mannatu hoki ma kippena na mee e ttonu.

²¹ Kaa hea kootou nitoo i na mee kootou nippena i mua tera kootou ku nnapa te ppena i te saaita nei raa? Na mee sakkino nei e kou mai te mate!

²² Emeia te saaita nei kootou ku ttana i taha ma na hai sara kootou raa, tena te ora kootou kutoo raa ko te ora haka maoni TeAtua e hihai raa, tena te hakaotioti ko te ora e ora tahi se isi te hakaoti raa.

²³ Maitaname te sui na hai sara raa ko te mate; e meia te ora e ora tahi se isi te hakaoti raa ko te hoki TeAtua e kou mai marino i taatou tera e hukui ma Jisas Krai TeAriki taatou raa.

7

Tattara hai auna te avvana

¹ Aku taina, kootou e me ki illoa hea anau ku mee ki tattara atu nei, maitaname kootou hakaatoa e illoa na tuaa raa. Na tuaa raa e hakamattua koi i aruna na tama te saaita laatou koi nnoho i roto te maarama nei raa.

² Tetattara hai auna i te hine hai avana enoho iraro na mahi te tanata aia te saaita tetanata raa koi ora raa; e meia kame te tanata raa ku mate, tena te hine raa ku ttana i taha ma na mahi te tanata raa.

³ Ia tena kame te hineraa enoho ma teeraa tanata te saaita tetanata aia raa koi ora, tena aia ku mee pera ma he hine e ppena na mee settonu; e meia kame te tanata aia raa ku mate, tena aia ku ttana i te vahi na tuaa, tena aia ku se mee pera ma he hine e ppena na mee settonu kame aia e avana teeraa tanata hoki.

⁴ Aku taina, kootou peeraa hoki e mee i te vahi na tuaa raa kootou ku mmate, e mee kootou e hukui ma te tinotama Krai raa, tena te saaita nei kootou ku mee pera ma ni tama te Tama tera ni mahike muri i taha ma te mate raa ma ki lavaa taatou te hehekau ma TeAtua.

⁵ Te saaita taatou ennoho iraro na mahi na mee taatou e hihai raa, tena na hai sara e o mai i te vahi na tuaa raa e hehekau i roto na tinotama taatou, ia hea taatou e ppena raa e kou mai koi te mate.

⁶ Tena te saaita nei taatou ku ttana i taha ma na tuaa raa, maitaname taatou ni mmate i te vahi na tuaa ni karapusi taatou raa. Te saaita nei taatou ku se tauttari na tiputipu na tuaa tera ni tattaa mai i mua raa, e meia taatou ku tauttari na tiputipu vahao nei TeAnana Tapu raa.

Na tuaa ia ma na hai sara

⁷ Eaa, taatou e me kitattara ma na tuaa raa e haisara? Seai! Emeia teeraa ko na tuaa raa e mee anau ki iroa ma te haisara hea. Kame te tuaa raa ni se tattara mai ma, "Au se mannako hea alaa tama e ttino," tena anau selavaa hoki te iroa pera ma e isi te sara peeraa.

⁸ Emeia e mee koi te tuaa nei, tena te haisara raa ku hakahurahura tammaki na hakataakoto i roto anau ki manako na mee. Peeraa ki se hai tuaa raa, te haisara raa he mee koi e mate.

⁹ Anau nimeeraa e ora te saaita anau ni se iroa mai na tuaa raa, e meia te saaita anau ni iroa mai na tuaa raa, tena na haisara raa ku kaamata no hehekau i roto anau,

¹⁰ tena anau ku mate. Tena te tuaa ma e kou mai te ora raa e kou mai koi te mate i te vahi na haisara anau raa.

¹¹ Na haisara raa e hakavvare anau no vvare i te vahi na tuaa raa ma ki taa koi anau ki mate.

¹² Emeia na Tuaa raa ni mee e ttapu, tena na tattara i roto na Tuaa raa e ttapu, e ttonu, ia e taualleka.

¹³ Emeia kaa te mee ma e tauareka raa he mee koi e me ki mee anau ki mate? Seai! Teenaa ko te haisara raa e mee anau ki mate. Te haisara raa e mee na mee taualleka nei ki taa anau ki mate ma ki kite anau te hao na haisara raa. Tena na tattara i roto na Tuaa raa e huri mai pera ma na haisara raa e hao roo.

Na tiputipu sakkino i roto taatou

¹⁴ Taatou e illoa pera ma na Tuaa raa ni tuaa e oo mai Te Atua, e meia anau he tama haisara, tena anau e noho i raro na mahi na haisara.

¹⁵ Anau se iroa hea anau e ppena, maitaname anau se ppena hea anau e hihai ki ppena raa, e meia anau e ppena na mee anau se hihai roo ki ppena raa.

¹⁶ E mee na mee anau e ppena raa ko na mee anau se hihai ki ppena raa, tena na mee anau e ppena raa e huri mai pera ma na Tuaa raa e ttonu.

¹⁷ Emeia te hakamaoni, anau se ppena na mee nei; teeraa ko na haisara e mmoe i roto anau raa.

¹⁸ Anau e iroa pera ma te tauareka raa se moe i roto anau, ia se moe i roto te tinotama anau i te maarama nei raa. Maitaname te hihai ki ppena na mee taualleka raa e moe i roto anau, e meia anau selavaa roo te ppena na mee taualleka raa.

¹⁹ Tena anau ku se ppena na mee taualleka anau e hihai ki ppena raa, e meia anau ku ppena na mee roo sakkino anau se hihai ki ppena raa.

²⁰ Kame anau e ppena hea anau se hihai ki ppena raa, tena te mee nei e huri mai pera ma seai ma ko nau e ppena na haisara raa, e meia teeraa ko na haisara e mmoe i roto anau raa.

²¹ Tena anau ekite pera ma tetuaanei ehehekau iroto anau, emee tesaaita anau ehihai kippena namee etauallekaraa, tena tehakataakoto kippena namee sakkino raa kutere ake iroto anau.

²² Emeia iroto roo anau, anau ehihai roo na Tuua TeAtua raa.

²³ Tena anau ekite ma eisi tetuaa ekee ehehekau iroto anau. Tetuaaraa ehakatukaa ma tetuaa tera tehakataakoto anauraa ehihai kitautari raa. Tetuaaraa e karapusi anau kinoho iraro namahi tetuaa nahai sara tera ehehekau iroto anauraa.

²⁴ Anau hokonnau sehihiaroo! Koai tetama elavaa tehakasao anau itaha ma tetinotama teenei eme kitaa anau kimate nei?

²⁵ Anau ehakammaha TeAtua teTama tera etokonaki anau ina mahi Jisas Kraiis TeAriki taatou raa!

Teenei te maanatu anau: anau hokonnau eme kitautari natuaa TeAtua raa ma te maanatu koi anau, tesaaita tetinotama anau raa e tautari te tuua na hai sara raa.

8

Te ora i te vahi TeAnana Tapu

¹ Tena sehai tama hoki eme kitattara ma taatou e hai sara emee taatou ku hukui ma Jisas Kraiis.

² Maitaname na tuua TeAnana Tapu tera e kou mai taatou te ora, tena kihukui taatou ma Jisas Kraiis raa ehakattana taatou itaha ma te tuua na hai sara ia ma te mate.

³ Na Tuua raa selavaa te tokonaki taatou ki ora emee taatou e pii na hai sara. Tena TeAtua kippena hea na Tuua raa selavaa te ppenna raa. Aia e kauna ria iho te Tamariki Aia raa kihamai, tena te Tama raa ehamai ma tinotama essau peenei ma natinotama taatou e pii na hai sara nei ma kissoi na hai sara taatou raa itaha.

⁴ TeAtua epena teme nei kihurimai te hakamaoni na Tuua raa pera ma taatou etauttari hakamaoni hea TeAnana Tapu raa ehihai, ia seai ma hea tetinotama raa ehihai.

⁵ Natama ennoho koi no tauttari hea natinotama laa-tou raa ehihai laatou kippena raa, tena nahakataakoto na tama raa e tauttari koi hea tetinotama raa ehihai.

⁶ Taatou eme kimmate kame taatou etauttari hea tetinotama raa ehihai, ia taatou eme ki ora nonnoho laoi kame taatou e tauttari hea TeAnana Tapu raa ehihai.

⁷ Tena na tama e tauttari hea natinotama raa ehihai raa eme kinonnoho hao ma TeAtua, maitaname na tama raa setauttari na tuua TeAtua raa, tena te hakamaoni, na tama raa selavaa roo te tauttari.

⁸ TeAtua selavaa tehihia na tama etauttari hea natinotama laatou raa ehihai raa.

⁹ Emeia kootou ki se nnoho no tauttari hea te tinotama raa e hihai kootou ki ppena raa; kootou ki nnoho no tauttari hea TeAnana Tapu raa e meatu kootou ki ppena raa, maitaname TeAnana Tapu raa enoho iroto kootou. Koai te tama se isi TeAnana Tapu Krai raa seai ma he tama Tama raa.

¹⁰ Emeia kame Krai enoho iroto kootou, tena TeAnana Tapu raa ko te ora tera emee kootou kittonu imua nakaremata TeAtua, niaina ma na tinotamanaa eme kimmate i na haisara.

¹¹ Kame TeAnana Tapu TeAtua te Tama ni hakamahike Krai itaha ma tematera enoho iroto kootou, tena te Tama ni hakamahike Krai raa e me ki kou atu hoki te ora ina tinotama kootou i te maarama nei raa i na mahi TeAnana Tapu tera enoho iroto kootou raa.

¹² Ia tena, aku taina! Maatou eisi te hakataakoto e rahi roo ma ki se tauttari hea te tinotama raa e hihai maatou ki ppena raa.

¹³ Kame kootou e tauttari hea te tinotama raa e hihai, tena kootou eme kimmate; emeia kame TeAnana Tapu raa e tokonaki kootou noseu na tiputipu sakkino raa, tena kootou e me ki ora.

¹⁴ Na tamalliki TeAtua raa ko na tama e hakattakiria TeAnana Tapu.

¹⁵ Maitaname TeAtua ni se kou atu TeAnana Tapu raa ma ki karapusi ia ma ki mee kootou ki mattaku, e meia TeAnana Tapu raa e mee kootou ki mee mo tamalliki TeAtua, tena taatou e me kittani ake TeAtua i na mahi TeAnana Tapu raa ma, "Tamana! Taku Tamana!"

¹⁶ TeAnana Tapu TeAtua raa e hukui ma na anana taatou raa ki huri ake pera ma taatou ni tamalliki TeAtua.

¹⁷ E mee taatou ni tamalliki Aia, tena taatou e me kitoo na hoki e ttapu Aia raa, maitaname na mee hakaatoa TeAtua e hakasessere ma Krai te Tamariki Aia raa ni mee hoki taatou. Kame taatou e hakalono llihu ma Krai, tena taatou e me ki nnoho hoki ma Tama raa iroto te tauareka Aia raa.

Te ora tauareka i muri

¹⁸ Anau eiroa roo pera ma na hakalono llihu taatou te saaita nei raa setauroo ma te ora tauareka taatou e me killoa i muri raa.

¹⁹ Na mee hakaatoa i te maarama nei raa ennoho koi no hakattari te saaita roo TeAtua e hakari na tamalliki Aia raa.

²⁰ Tena na mee hakaatoa i te maarama nei raa eme kimmo e koi ki ha eo, ia se mee ma na meera e penamai kimmo e ki ha eo, emeia te Tama e penamai na meera e hihai ma na meera ki ha eo. Maitaname TeAtua eisi te hakataakoto ni hakamoe

²¹ pera ma namee hakaatoa i te maarama nei raa e me ki hakattana raa i taha ma na haeo hakaatoa, tena ku nnoho i roto te tauareka TeAtua raa pera ma ni tamalliki Aia.

²² Taatou e illoa pera ma i mua haere notae vahao nei, na mee hakaatoa e tanittani te hakalono liliu pera ma na isu te hine ku mee ki mamaoha raa.

²³ Ia se mee ma ko na mee hakaatoa i te maarama nei raa koi e hakalono liliu; e mea taatou na tama ni too TeAnana Tapu pera ma te hoki kaamata TeAtua raa e me ki hakalono liliu hoki i roto taatou te saaita taatou e nnoho no hakattari ma TeAtua kitoo taatou pera ma ni tamalliki Aia raa, tena ku hakattana taatou hakaatoa.

²⁴ Maitaname taatou e tokonakiria no ora i te maanatu tauareka taatou ma ki nnoho no hakattari raa, tena kame taatou ku oti te kkite hea taatou e mamannatu raa, tena te maanatu naa se hakamaoni. E mea koai te tama e lavaa te noho no hakattari ki kite na mee aia ku oti te kite raa?

²⁵ Ia kame taatou e nnoho no hakattari ki kkite na mee taatou se ki kkite raa, tena taatou ki nnoho hakavaratoa koi no hakattari.

²⁶ Ia e ssau hoki, TeAnana Tapuraa e me ki hamai no tokonaki hoki taatou, e mee taatou e matanaennae. Maitaname taatou se illoa ma taatou e me kilotu peehee; TeAnana Tapu raa Hokoia e me ki tattara tani ake TeAtua ma taatou i na tattara tera taatou se illoa ma taatou ki tattara peehee.

²⁷ Tena TeAtua, te Tama e kite i roto na hatu manava taatou raa e iroa na maanatu TeAnana Tapuraa, maitaname TeAnana Tapuraa e tattara ma TeAtua i te vahi na tama Aia raa ia ma hea Aia e hihai raa.

²⁸ Taatou e illoa pera ma TeAtua e hehekau ma na mee hakaatoa e taualleka raa ma na tama e laoi i Aia raa, na tama Aia ni kanna ki tautari hea Aia hihai raa.

²⁹ Aia ku oti te havakkee na tama Aia ni hirihiri raa ki ssau pera ma te Tamariki Aia raa, tena te Tamariki Aia naa e me ki mee pera ma he arapou na tama raa hakaatoa.

³⁰ TeAtua ni kanna na tama Aia ni havakkee raa, tena Aia ki mee na tama Aia ni kanna raa ki ttonu tahi ma Aia, tena na tama raa e me ki nnoho i roto te tauareka Aia raa.

Te laoi TeAtua

³¹ Kaa taatou e mannatu peehee i na mee nei hakaatoa? Tena kaa koai na tama e me ki hakataukaa ma taatou kame TeAtua e noho i te vahi taatou?

³² Seai ma ko TeAtua, te Tama ni se ttaohi muri te Tamariki Aia raa, e mea Aia e hoki mai Tama raa pera ma he hoki ki mate ma taatou hakaatoa! TeAtua ni kauna raa mai te Tamariki Aia raa, tena kaa Tama raa selavaa hoki te hakattana taatou i taha ma na mee hakaatoa?

³³ Koai tetama e me kitattara hao na tama TeAtua ni hirihi raa? TeAtua Hokoia e me kimeake ma na tama raa se isi na sara!

³⁴ Koai tetama e me ki kou ake na haka lono llihu i na tama raa? Seai ma ko Jisas, te Tama ni mate no ora muri, tena ku noho i te vahi laaua TeAtua ma ki tattara ake TeAtua i te vahi taatou raa.

³⁵ Kaa koai te tama e lavaa te vvae taatou i taha ma te laoi Krai raa? Eaa, te hao raa e lavaa te vvae taatou, kaa te hainattaa raa, kaa te haka lono llihu raa, kaa te hikkai raa, kaa te tutuu hao raa, kaa na tapahara raa, kaa te mate raa e lavaa te vvae taatou?

³⁶ E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Na aho hakaatoa maatou e nnoho tappiri koi te mate e mee maatou e tauttari Akoe; tena maatou e mee ria pera ma ni sipsip ku mee ki taaia ria ki mmate."

³⁷ Emeia maatou e kkumi hemuu koi na mee sakkino hakaatoa i na mahi te Tama e laoi maatou raa!

³⁸ Maitaname anau eiroa pera ma se hai mee e lavaa te vvae maatou i taha ma te laoi Tama raa, tena te mate laaua ma te ora, ia na ensel laatou ma na mee hakamatua i te vaelaniraa ia ma na mahi, tena te nnoho taatou vahao nei raa ia ma te saaita koi hamai i muriraa selavaa te vvae,

³⁹ tena te maarama iaruna laaua ma te maarama irarora selavaa te vvae taatou. Seisi roo te mee i roto te maarama nei e lavaa te vvae taatou i taha ma te laoi TeAtua tera taatou nitoo i na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa.

9

TeAtua ia ma na hakattina ana Aia

¹ Anau e tattara atu te hakamaoni; anau se mariu, maitaname anau e hukui ma Krai. TeAnana Tapu e hakattaki na hakataakoto anau raa, tena na hakataakoto anau raa e mee mai hoki pera ma anau se mariu,

² te aroha anau e rahi roo, ia te aroha i roto te hatu manava anau raa se isi te hakaoti

³ i na tama te hareakina anau ia ma na llave ana anau raa! Anau e maanatu pera ma e tau areka anau te noho iraro na haka lono llihu TeAtua raa, tena ku havakkee ria i taha ma Krai ki tokonaki na tama nei.

⁴ Na tama nei ni tama hoki TeAtua, maitaname TeAtua e mee na tama raa pera ma ni tamalliki Aia, tena ki huri ake na mahi Aia raa i na tama raa. Aia e hakamoe te tattara eivi Aia raa ma na tama raa, tena ki kou ake na Tuaa raa i na tama raa. Na tama raa e too te hakamarumarua haka maoni raa, tena ki too hoki na tattara hakamaoni TeAtua raa.

5 Na tama raa e oo mai i te hareakina na tipuna taatou na Hibru raa, tena Krai ni hamai no tipu tama, ia he tama hoki i roto te hareakina naa. Tena taatou ki hakammaha tahi TeAtua te Tama e hakamaatua i aruna na tama hakaatoa i na vahao hakaatoa raa! Amen.

6 Anau se meatu pera ma na tattara hakamaoni TeAtua raa ku mmate, maitanama na tama hakaatoa Israel raa sei ma ni tama hakamaoni TeAtua

7 Ia hoki na hai mokopuna Abraham raa hakaatoa sei ma ni tamalliki TeAtua. E mee TeAtua ni meake Abraham ma, "Na hai mokopuna akoe tera Anau ni tattara atu raa e me ki oo mai i te vahi Aisak."

8 Te hakataakoto nei e mee pera ma na tamalliki Abraham raa hakaatoa sei ma ni tamalliki TeAtua. E mea na tamalliki hakamaoni TeAtua raa ko na tamalliki e hannau mai tautari te hakataakoto TeAtua raa.

9 Maitanama na tattara hakamaoni TeAtua raa e mmoe i roto na tattara nei,

"Te saaita peenei te hetau i muri raa Anau e me ki vaakai mai,

tena Sara e me ki haanau te tamariki tanata."

10 Ia teeraa mee hoki. Tokorua na tamalliki taanata Rebeka raa e oo mai te tamana hokotahi, teenaa ko Aisak te tipuna taatou raa.

11 12 E mea ki mee te hakataakoto te Tamariki hokotahi raa ki hakamaoni pera ma hea TeAtua e hihai raa, tena TeAtua ki meake Rebeka ma,

"Te tama matua raa e me ki hehekau i raro na mahi te tama paamee raa."

TeAtua e meake te tattara nei i mua tokorua raa ni hannau iho, ia i mua hoki tokorua raa e ppena na mee taualleka ia ma na mee haeo, tena te hihai TeAtua raa e me ki tautari te kanna Aia, ia sei ma hea tokorua raa ni ppena raa.

13 E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

"Anau e laoi Jekop,

e mea Anau se hihai Iso."

14 Kaa taatou e me ki tattara pera ma hea TeAtua e ppena raa e sara? Sei.

15 E mee Aia ni tattara ake Moses ma,

"Anau e me ki hai aroha na tama Anau e hihai raa,

tena ku mee hakaraoi na tama Anau e hihai raa."

16 Ia tena na mee hakaatoa e me ki tautari koi te aroha TeAtua, ia sei ma te hihai ia ma hea te tama e hihai ki ppena.

17 Maitanama te Launiu Tapu raa ni tattara ake i te tuku Isip raa ma,

"Anau e mee akoe kitukura ma ki huriake akoe na mahi Anau raa ma ki illoa na tama hakaatoa te maarama nei raa i Anau."

18 Ia tena TeAtua e me kihaiaroa hetama peehee Aia e hihai, tena kumee hetama peehee kihakatapanatta i te maanatu koi Aia.

Teroto ia ma te aroha TeAtua

19 Emeia he tama kootou e me ki mee mai Anau ma, "Kame te mee nei hakamaoni, tena kaa TeAtua e me ki mee ma taatou essara peehee? Koai te tama elavaa tettu ki te hihai TeAtua?"

20 Taku taina, akoe hetama peehee kilavaa tetattara ssui ake TeAtua naa? Namee taatou eppena ma na rima taatou raa selavaa tetattara mai ma, "Aiea akoe e penapena anau peenei naea?"

21 Tena tetama epenapena te meeraa eisi na mahi kippena hea aia e hihai, tena aia elavaa tepena erua na mee i te mee hokotahi. Teeraa mee he mee na aho e llahi, tena teeraa mee he mee koi na aho vare.

22 Tena te hakamaoniraa essau pera ma hea TeAtua ni pena raa. Aia e hihai ki huri mai te roto Aia, tena kumee taatou killoa na mahi Aia. Emeia Aia epasemmuroo nokkumi hemuu teroto Aia inatama tera e mee Aia ki roto raa ia ma na tama hoki kumee ki oo i te kina haeroa.

23 Tena TeAtua e hihai hoki ki huri mai na mahi hai mmahi Aia tera Aia nikou mai taatou na tama etau tetoo telaoi Aia raa. Aanaa ko na tama Aia nitanattana ma kitoo te tauareka Aia raa.

24 Maitaname taatou ko na tama Aia ni kanna, tena Aia sekkana koi na Jiu raa, e meia Aia e kanna hoki na tama seai ma ni Jiu raa.

25 Aanei na tattara TeAtua i roto te launiu Hosea ma, "Na tama seai ma ni tama Anau raa, Anau e me ki kanna na tama naa ma, 'Ni tama Anau.'

Tena te kanohenua seai ma he kanohenua Anau ni laoi raa, Anau e me ki kanna ma teenaa 'He kanohenua Anau.'

26 Ia tena i te kina roo Anau ni meake na tama raa ma, 'Kootou seai ma ni tama Anau raa,'

Anau e me ki kanna na tama raa pera ma ni tamalliki TeAtua e ora raa."

27 Tena Aisaia ni tattara i te vahi Israel ma,

"Niaina na tama Israel raa e tammaki pera ma na kerekere i tai,

e meia na tama e me ki ora raa e me ki moisi roo;

28 maitaname TeAtua e me kihakatonutonu vave na sara te maarama nei raa."

29 Essau hoki pera ma Aisaia ni tattara mai i mua ma,

"Taatou e me ki ssau pera ma Sodom,

ia e me ki ssau pera ma Gomora;

peeraa TeAtua Hai mahi raa ki se tiaki mai alaa hai mokopuna i taatou."

Israel ia ma te Rono Tauareka

³⁰ Tena taatou e me kitattara pera ma na tama sei ma ni Jiu tera ni se hahi i ma ki mee laatou ki ttonu ma TeAtua raa ku ttonu ma Tama raa i te vahi na hakattina laatou.

³¹ Emeia na tama TeAtua e sese te tuaa ma ki mee laatou ki ttonu ma TeAtua raa ku se lave te tuaa raa.

³² Aiea na tama raa se lave raea? Maitanama na tama raa se tuunaki i na hakattina laatou raa, e meia na tama raa e tuunaki koi hea laatou ni ppena raa. Tena na tama raa ku haere hinahhina vaa aruna "te hatu"

³³ te Launiu Tapu raa e tattara ma,
 "Kira ake, Anau e tuku te hatu i Saion tera e me ki mee na tama raa ki hinahhina raa,
 te hatu e me ki mee na tama raa ki maoha.
 Emeia na tama e hakattina Tama raa e me ki se lavaa te nnapa."

10

¹ Aku taina, i roto te hatu manava anau ia ma na lotu anau i TeAtua raa, anau e hihai roo ma te kanohenua Israel raa ki ora!

² Anau e lavaa te meatu te hakamaoni pera ma na tama raa ku hakattina hai mahi roo i TeAtua; e meia na hakattina na tama raa se isi te tuurana i te vahi te atamai hakamaoni raa.

³ Na tama raa nise illoa te ara TeAtua e mee na tama ki ttonu ma Aia raa, e meia na tama raa e hahi i ma ki hakammoe koi na hakataakoto laatou hokolaatou, tena na tama raa ku se hihahi ki tauttari te ara tera TeAtua e mee na tama ki ttonu ma Aia raa.

⁴ Maitanama Krais e taa mate na Tuaa raa, tena na tama e hakattina Aia raa e me ki ttonu ma Aia.

Te ora hakamaoni raa he mee na tama hakaatoa

⁵ Moses ni taataa na tattara nei pera ma na tama e tauttari na Tuaa raa e me ki ttonu ma TeAtua:

"Te tama e tautari na tattara na Tuaa raa e me ki ora."

⁶ Emeia hea te Launiu Tapu raa e tattara mai i te vahi kootou e me ki ttonu ma TeAtua i na hakattina kootou raa e mee peenei:

"Akoe se lavaa te vahiri hokkoe ma,

'Koai te tama e me ki haere i aruna i te vaelani?' "

(ki kou mai Krais i raro).

⁷ "Akoe se lavaa hoki te vahiri ma,

'Koai te tama e me ki haere i te maarama i raro raa?' "

(ki hakamahike Krais i taha ma te mate).

⁸ Hea te Launiu Tapu raa e tattara raa e mee peenei:

"Na tattara TeAtua raa ku tappiri atu kootou,

ia ku mmau na maihu kootou,

ia ku mmoe i roto na hatu manava kootou,"

teenaa ko natattara itevahi te hakatina tera maatou ni takutaku aturaa.

⁹ Kame akoe e tattara te hakamaoni ma na maihu akoe raa pera ma Jisas ko TeAriki, tena akoe ku hakatina hakamaoni pera ma TeAtua ni hakamahike Tama raa i taha ma te mate, tena akoe e me ki ora.

¹⁰ Maitaname taatou e me kittonu ma TeAtua kame taatou e hakattina, tena taatou e me ki ora hoki kame taatou e tattara hakamaoni ma Krais ko TeAriki taatou.

¹¹ Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 "Te tama e hakatina i te TeAtua raa e me ki selavaa te napa."

¹² Te mee nei e haere i na tama hakaatoa, maitaname na Jiu raa sekkee i taha ma na tama seai ma ni Jiu raa; TeAtua ko TeAriki hokotahi na tama hakaatoa, tena Aia e hakatapu hai mahi roo na tama tera e kainno ake Aia raa.

¹³ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 "Na tama hakaatoa e kainno ake TeAtua kitokonaki laa-
 tou raa e me ki ora."

¹⁴ Kaa na tama raa e me ki lavaa peehee te kainno ake kame laatou se hakattina? Kaa na tama raa e me ki hakattina peehee kame laatou se llono na tattara raa? Kaa na tama raa e me ki llono peehee kame na tattara raa se ttae ake laatou?

¹⁵ Tena kaa na tattara raa e me ki ttae ake peehee kame se hai tama e kaunaria ki oo no takutaku na tattara raa? Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 "Te oo mai na tama e hahaere ma te Rono Tauareka raa e tauareka roo!"

¹⁶ Emeia se mee ma na tama hakaatoa e hakattina i te Rono Tauareka raa. Aisaia hokoia ni tattara mai ma,

"TeAriki, koai na tama e hakattina na tattara maatou raa?"

¹⁷ Tena kootou e me ki hakattina kame kootou ellono na tattara raa, tena na tattara raa e me ki ttae atu i na takutaku i te vahi Krais raa.

¹⁸ Emeia anau evahiri atu kootou: E hakamaoni pera ma na tama se llono na tattara raa? Na tama ni too na tattara raa, maitaname te Launiu Tapu raa e mee mai ma:
 "Na reo na tama raa ettae na kina hakaatoa i roto te maarama nei;

tena na tattara na tama raa ettae na kina emmao i roto te maarama nei."

¹⁹ Tena anau evahiri atu hakaraoi: Na tama Israel raa se illoa na tattara raa? Moses hokoia ko te tama kaamata e mee na tattara aia ma:

"Anau e me kitokonaki na tama se nnoho hakapaa raa ki mee te kanohenua Anau raa ki manava kkere;

Anau e me ki tokonaki te kanohenua na tama se atamai raa, ki mee te kanohenua Anau raa ki lloto."

²⁰ Tena Aisaia ni hakamakkau mai i te vahi aia te saaita aia ni mee mai ma,

"Na tama se sesee Anau raa e oo mai no kkite Anau; Anau e tuu ake i na tama se vahihhiri Anau raa."

21 Emeia Tama raa e tattara mai i te vahi na tama Israel raa ma,
 “Anau e hihai ki huri ake telaoi Anau raa i na tama se tauttari no hakataukaa ma Anau raa.”

11

Te laoi TeAtua i na tama Israel

1 Tena anau e vahiri atu: Eaa! TeAtua ku se hihai te kanohenua Aia raa? Seai! Anau he tama hoki Israel, ia he mokopuna Abraham, ia he tama i te manava Benjamin.

2 TeAtua ni setiaki te kanohenua Aia ni hirihiri i te kaamata roo. Kootou e illoa tetattara i roto te Launiu Tapu e mee ma Elaija nitattara laaua ma TeAtua i na tiputipu na tama Israel raa:

3 “TeAriki!

Na tama raa ku oti te taa na profet Akoe raa,

tena ki seu na olta Akoe raa hoki;

anau hokonnau ku ttoe,

tena na tama raa ku hahaivi ma ki taa hoki anau ki mate.”

4 Kaa he tattara peehee TeAtua ni meake Elaija?

“Anau ettaohi ma Anau e hitu na simata na tama tera ni se hakamarumaru Bal te hatu tipua raa.”

5 Ia e ssau hoki pera ma te vahao nei, te kooina na tama TeAtua ni hirihiri ma te laoi Aia e hoki marino mai raa ku moisi.

6 TeAtua e hirihiri tautari te laoi Aia e hoki marino mai raa, ia sei ma hea na tama raa ni ppena. Kame TeAtua e hirihiri tautari hea te tama e ppena, tena te laoi Aia raa ku sei ma he laoi hakamaoni.

7 Kaa hea hoki? Natama Israel raa se lave hea laatou e sесеe raa. Teenaa ko na tama e moisi TeAtua ni hirihiri raa ku lave te mee raa, tena hakaatoa ku hakatturi na katarina laatou raa i te kanna TeAtua raa.

8 Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, “TeAtua e mee na kapuroro ia ma na hatu manava na tama raa ki pouri haere no tae te aho nei, na tama raa ku se kkite, ia ku se llono.”

9 Tena Devit e tattara hoki ma,

“Tiaki na tama naa ki hakaohoria i te saaita na kai e llahi raa;

tiaki na tama naa ki maoha i raro,

tena ku tiaki na tama naa ki hakalono llihu!

10 Tiaki na karemata na tama naa ki ppuni ki se lavaa laatou te kkite;

tena ku tiaki na tama naa ki haere hhuru na vahao hakaatoa i te mmaha na hakalono llihu laatou raa.”

11 Ia tena anau ku vahiri atu hoki: Te saaita na Jiu raa e haere inoino ma ki hhina raa, na tama raa ni maoha no sei hakaoti? Seai! Maitaname na tama raa e ppena na mee e ssara, tena te ora hakamaoni raa ku ttae i na tama sei ma

ni Jiu raa. Te mee nei e me ki mee roo na Jiu raa ki manava kkere i na tama raa.

¹² Na haisara na Jiu raa e kou mai na hoki taualleka i te maarama nei, tena te matanaennae na anana na tama raa e kou ake na hoki taualleka i na tama sei ma ni Jiu raa. Ia na hoki taualleka raa e me ki tammaki roo peehee te saaita na Jiu raa hakaatoa ku tauttari hea TeAtua e hihai raa?

TeAtua e tokonaki na tama sei ma ni Jiu

¹³ Te saaita nei anau kutattara ake na tama sei ma ni Jiu raa: Te saaita anau e hehekau pera ma he aposol i na tama sei ma ni Jiu raa, anau e me ki ahu i na hehekau anau ni ppena raa.

¹⁴ Kame anau elavaa te mee nakanohenua maatou raa ki manava kkere, tena anau elavaa hoki te tokonaki alaa tama laatou ki ora.

¹⁵ Ia te saaita laatou kuse hihai raa, tena alaa tama na tama ni se hihhai TeAtua raa ku huri no hihai Tama raa. Tena kaa ku mee peehee kame TeAtua ku too muri laatou? Na tama ku mmate raa e me ki ora!

¹⁶ Kame kootou e hoki ake te muri haraoa kaamata raa iaa TeAtua, tena te haraoa naa hakaatoa he haraoa Tama raa, ia kame kootou e hoki ake na patiaka te laakau raa iaa TeAtua, tena na raraa raa hoki ni mee Tama raa.

¹⁷ Eisi na raraa te oliv na tama elollohi raa ku makkoti itaha, tena na tama raa ki hukui ake teraraa te oliv se hai tama ni anaana raa. Kootou na tama sei ma ni Jiu raa e ssau pera ma te oliv tera se hai tama ni anaana raa, tena te saaita nei kootou ku hakapaa ma na Jiu raa no too te ora hakamaoni raa.

¹⁸ Ia tena kootou ki sekkira haeko ake i na tama TeAtua e kkotiri no peesia pera ma ni raraa haeko raa. Kootou se tau te ahu, maitanama kootou e ssau pera ma na raraa raa; kootou se tokonaki na patiaka raa, e mea na patiaka raa e tokonaki kootou.

¹⁹ Tena kootou e me ki tattara ma, "Noo! Na raraa raa e kkotiri i taha ma ki ttana anau."

²⁰ Te mee naa e hakamaoni. Na raraa raa e kkotiri i taha, maitanama laatou se hakattina te saaita kootou e ttuu mmau no hakattina raa. E mea teenaa sei ma he mee kootou e me ki ahu, kootou e tau te mattaku avare.

²¹ TeAtua se sapai na Jiu e ssau pera ma ni raraa vare raa; kootou e kkahu ma TeAtua e lavaa te sapai kootou?

²² Te nei taatou e me ki kkite te laoi ia ma te hakatonutonu TeAtua raa ma e hai mahi peehee. TeAtua e me ki hakatonutonu na tama ku tiaki na tiputipu taualleka Aia raa, e mea Aia e me kilaoi kootou kame kootou e tauhano te nnoho ma te laoi Aia raa. E mea kame kootou se tauttari, tena kootou e me ki ssepe ria i taha no peesia.

23 Kame na Jiu raa e vakkai muri ake no hakattina Tama raa, tena TeAtua e me ki too hakaraoi na tama raa; maitaname TeAtua Hokoia koi e lavaa te ppena peeraa.

24 Kootou natama sei ma ni Jiu raa essau pera ma ni raraa te oliv se hai tama ni ttori tera ku makkoti no hhopo itaha, tena ki hukui ake ma te oliv tetama ni ttori raa. Na Jiu raa essau pera ma te oliv tetama ni ttori raa, tena e me ki hainauhie roo ma TeAtua ki hukui muri ake na raraa ni makkoti raa i te tinotama te laakau raa.

TeAtua e laoi na tama hakaatoa

25 Aku taina, eisi te hakamaoni e huunaria tera anau e hihai ma kootou killoa, maitaname te hakamaoni raa e me kimee kootou ki se mamannatu ma kootou e atamai peehee. E mee te hakatapanatta na tama Israel raa se lavaa te moe tahi, te hakatapanatta natama raa e me kimee koi kitae te saaita natama sei ma ni Jiu raa hakaatoa ku hakattina i TeAtua.

26 Tena na tama Israel raa hakaatoa e me ki tokonakiri ki ora. Essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Te Tama e me ki tokonaki taatou ki ora raa e me ki hamai i Saion nou i na tiputipu sakkino na hai mokopuna Jekop raa hakaatoa itaha.

27 Anau e me ki hakamoe tetattara eivi Ana raa ma na tama raa te saaita Anau e me ki ui na hai sara na tama raa i taha.”

28 E mee na tama raa ku se hakattina i te Rono Tauareka raa, tena na Jiu raa ku nonnoho haeo ma TeAtua e mee kootou na tama sei ma ni Jiu raa. Emeia e mee TeAtua e hihai, tena na Jiu raa ku taualleka ma TeAtua e mee na tipuna laatou i mua raa.

29 Maitaname TeAtua se lavaa te hakatike te hakataakoto Aia i na tama Aia ni hirihi no hakatapu raa.

30 Tena kootou na tama sei ma ni Jiu raa, kootou i mua raa se tauttari TeAtua; emeia te saaita nei kootou ku too te tauareka TeAtua raa e mee na Jiu raa ku se tauttari TeAtua.

31 Ia e ssau peeraa hoki, kootou ku too telaoi TeAtua raa, maitaname na Jiu raa te saaita nei ku se tauttari TeAtua ma ki lavaa laatou te too hoki telaoi TeAtua raa.

32 Maitaname TeAtua e mee na tama hakaatoa ki se hakallono ma kilavaa Aia te huri ake telaoi Aia raa i na tama roo hakaatoa.

Na tattara ki hakammaha TeAtua

33 Na mee taualleka TeAtua raa e hakananniu roo! Te atamai ia ma te iroa Aia raa e nnoto roo! Koai te tama e lavaa te tattara hakamatahua mai na hakataakoto Tama raa? Koai te tama e lavaa te iroa na tiputipu Tama raa?

34 Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, “Koai te tama e lavaa te iroa na hakataakoto TeAtua? Koai te tama e lavaa te kou ake ni hakataakoto i Tama raa?

35 Eisi tetama nikouake hemea iaa TeAtua ma kimee te Tama raa kisui muriake?"

36 Emea TeAtua epena namea hakaatoa, tena namea hakaatoa e tipuake i na mahi Tama raa, ia nimea Tama raa. Taatou ki hakammaha TeAtua na vahao hakaatoa! Amen.

12

Te ora TeAtua e hihai

¹ Aku taina, anau ekainnoatu kootou emea te manava aroha TeAtua itaatou raa erahiroo: Hokiake kootou hokkootou i TeAtua, tena kuppene na meea tera emea kimea Tama raa kihia raa. Teena ko te hakamarumarua haka maoni kootou e tau te hokiake.

² Auu setiaki natinotama kootou raa ki tauttari namea te maarama nei raa, emea tiaki TeAtua ki hehekau i roto natinotama kootou ki hakatike na hakataakoto kootou raa. Tena kootou emea kilavaa te illoa hea TeAtua e hihai ia ma hea e tauareka ia ma hea emea kimea Tama raa kihia ia ma hea e tonu tahi.

³ Ia emea te hoki tauareka roo TeAtua nikou mai ana raa, tena anau kumeatu kootou hakaatoa: Auu setoo na hakataakoto kootou raa kimmao ma hea kootou e isiraa. Emea kootou kimannatu hakaraoi, tena ku hakatonutonu hokkootou tautari na hakattina TeAtua nikou atu kootou raa.

⁴ Taatou e isi tammaki na paa kina i roto te tinotama hokotahi, tena na paa kina nei hakaatoa e kee na uata laatou.

⁵ Ia essau peeraa hoki, niaina ma taatou e tammaki, emea taatou he tinotama hokotahi koi tera e hukui ma Krai, tena taatou hakaatoa e hukui ma alaa paa kina i roto te tinotama hokotahi raa.

⁶ Tena taatou ki hehekau tauttari na hoki TeAtua nikou mai taatou i na mahi Aia raa. Kame taatou etoo te hoki ki takutaku na tattara TeAtua, tena taatou kippene tautari na hakattina taatou e isiraa;

⁷ tena kame taatou etoo te hoki ki hehekau, tena taatou ku hehekau, ia kame taatou etoo te hoki ki akoako, tena taatou ku akoako;

⁸ tena kame taatou etoo te hoki ki tokonaki alaa tama, tena taatou ku tokonaki. Tetama e vaevae hea aia e isi ma alaa tama raa e tau te pene ma te hatu manava aia, tena tetama e isi na mahi raa e tau te hehekau na mahi aia, tena tetama e huriake telaoi aia i alaa tama raa e tau te pene ma te hihia.

⁹ Taatou ki huriake te hakamaoni telaoi raa. Peesia hea e hao raa, tena ku ttaohi hea e tauareka.

¹⁰ Laoi hakamaoni alaa hakattina ana, tena kukkira no hakammaha alaa tama.

¹¹ Hehekau na mahi, tena auu se matana ennae. Hehekau ma Te Ariki ma te hatu manava e pii telaoi.

12 Tiaki hea kootou e mamannatu raa ki hihhia kootou, tena kootou ki hakavaratoa tesaaita kootou ettiri na tapahara, tena ku lotulotu na vahao hakaatoa.

13 Vaevae hea kootou ettino raa ma alaa hakattina ana tera se isi raa, tena ku tallaki na totoka kootou raa i na tama hakaatoa.

14 Kainnoake TeAtua ki hakatapu na tama e kou atu na hakalonollihu kootou raa. Noo! Meake TeAtua ki hakatapu, ia seai ma ki tuku te hao na tama raa.

15 Kootou ki hihhia ma na tama e hihhia raa, tena ku ttani ma na tama ettani raa.

16 Kootou ki isi te hakataakoto tauareka i na tama hakaatoa. Auu se ahu, tena kussoa hakaraoi ma na tama elaumarie raa. Auu se mannatu ma kootou e atamai.

17 Kame hetama emee hakahao kootou, tena auu se vaakai muri atu te hao naa. Hahaivi kippena hea na tama e kkira ma e tauareka raa.

18 Ppena namee hakaatoa kootou elavaa te ppena ki nnoho laoi kootou ma na tama hakaatoa raa.

19 Aku taina, auu se sui muri, e meia tiaki te roto TeAtua raa ki sui muri ake na tama naa. Essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

“TeAriki e tattara ma,

‘Anau e me ki sui muri ake te hao te tama e ppena raa.’ ”

20 Emeia, pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

“Kame na tama e hao kootou raa ku hikkai,

tena kootou ku kou ake ni kai ma na tama naa;

kame na tama raa e hiunu,

tena kootou ku kou ake ni vai ki unu na tama naa,

ia kame kootou e ppena peenei,

na tama naa e me ki nnapa hao roo.”

21 Auu se tiaki na mee hao raa ki hakamattua kootou, e meia ppena na tiputipu taualleka raa ki ttao na tiputipu hao raa.

13

Hakallono na taumani na henua

1 Na tama hakaatoa ki hakallono na taumani na henua hakaatoa, maitaname se isi te taumani ni kaamata mai ma TeAtua se iroa, e mee na taumani hakaatoa ni taumani TeAtua ni hakannoho.

2 Na tama e hakataukaa ma te taumani raa e hakataukaa hoki ma hea TeAtua ni hakamoeraa, tena na tama e hakataukaa raa e mee ki hakatonutonuria.

3 Na tama e ppena na mee ettonu raa selavaa te mattaku i na tama hakamattua raa, e meia na tama e ppena na mee essara raa e me ki mattaku i na tama raa. Eaa, kootou e hihhai ki se mattaku na tama hakamattua raa? Ia kootou kippena hea etonu, tena na tama hakamattua raa e me ki hakammaha kootou,

⁴ maitaname TeAtua e hakanoho na tama hakamattua raa ki tokonaki kootou. Emeia kame kootou eppena na mee e ssara, tena kootou etau te mattaku na tama raa, e mee na tama raa eisi na mahi hakamaoni kikou atu na hakalono llihu. Natama hakamattua raa ni tama e hehekau ma TeAtua ki kou ake na hakalono llihu i na tama eppena na mee sakkino raa.

⁵ Teenei ko te hakataakoto nei koi tera kootou etau te tauttari na tama hakamattua raa, ia se mee ma kootou e tauttari koi e mee na hakalono llihu TeAtua raa, e meia e mee teenaa he tiputipu e hamai te maanatu e tauareka.

⁶ Tera hea kootou e aoao hoki na takis, tena na tama hakamattua raa e hehekau ma TeAtua kippena hakamaoni na uata laatou raa.

⁷ Kootou kippehi ni taoni peehee kootou eisi ma na tama raa, tena ku ppehi ake na tama raa na takis hakaatoa kootou se kippehi raa, tena ku huri ake pera ma kootou e hakammaha na tama raa hakaatoa.

Na hehekau taatou ma alaa tama

⁸ Auu se tiaki na taoni kootou ma teeraa tama raa ki mmoe, tena tetani hokotahi kootou etau tetiaki ki moeraa ko te maanatu kilaoi alaa tama. Natama eppena na mee nei raa e tauttari hakamaoni na tuua.

⁹ Teenei na tuua, "Auu se karemata kailallao, ia auu se taa na tama ki mmate; ia auu se kailallao, tena auu se mannako na hekau alaa tama." Na tuua nei ma alaa tuua hoki e mmoe hakaatoa i roto te tuua hokotahi nei, "Laoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokoe."

¹⁰ Kame kootou e laoi alaa tama, tena kootou se lavaa roo te ppena na mee e ssara i na tama raa, tena te laoi raa e mee ma kootou ki tauttari na tuua raa hakaatoa.

¹¹ Kootou kippena na mee nei, maitaname kootou e illoa pera ma te saaita kootou e me ki mahhuru itaha ma na tumoe kootou raa ku ttae mai. E mee te saaita taatou e me ki tokonaki ria ki ora raa ku taapiri mai, ia ku taapiri mai roo i aruna ma te saaita taatou ni mamannatu i mua raa.

¹² Te poo raa ku taapiri ki raka, tena te mee raa ku taapiri ki maarama. Taatou ki hakaoti vahao nei te ppena na tiputipu sakkino te pouri raa, tena taatou kuttuu ma na hana taatou raa ki ppuhu i roto te maahina raa.

¹³ Taatou ki tuku tonu hakaraoi na ora taatou raa pera ma ni tama e nnoho i roto te maahina te ao. Taatou ki se unu no vvare tahi, ia ki se ppena na mee sakkino, ia ki se ppuhu tahi ia ma ki se manava kkere.

¹⁴ Emeia taatou ki too na hana TeAriki Jisas Krais raa, tena taatou ki se anaana hoki ma ki tauttari na tiputipu haao te tinotama raa e hihai raa.

14

Se tuku te hai ssara alaa tama te lotu

¹ Kootou kissoa laoi ma na tama na hakattina laatou raa se ki hai mmahi raa, tena auu se hakatauttau ma na tama raa i na hakataakoto laatou e isi raa.

² Na hakattina alaa tama e hakattana laatou ki kkai na kai hakaatoa, e meia te tama te hakatina aia se hai mahi raa selavaa te kai na punnohi na mee roo* hakaatoa.

³ Na tama ekkai na kai hakaatoa raa selavaa te tattara haeo i na tama sekkai na punnohi na mee roo hakaatoa raa, tena na tama sekkai na punnohi na mee roo hakaatoa raa selavaa te tattara haeo i na tama ekkai na kai hakaatoa raa.

⁴ Akoe he tama peehee kituku te haisara te tama e hehekau teeraa tamanaa? Teenaa, he vahi te tama hakamaatua te tama hehekau raa ki matamata ma te tama raa e tauareka ma sei.

⁵ Alaa tama emannatu ma eisi te aho e hakanaanu i aruna alaa aho, tena alaa tama emannatu ma na aho hakaatoa essau koi. Taatou ki hakattonu na hakataakoto taatou raa ki hakamaoni.

⁶ Na tama e hakammaha te aho laatou ma erahiraa eppena peenei ma kissau te inoa TeAriki raa, tena na tama ekkai na kai hakaatoa raa eppena peenei ki kissau hoki te inoa TeAriki raa; maitaname na tama raa elotu no hakammaha ake TeAtua i na kai laatou ekkai raa. Na tama e ttapu te kkai alaa kai raa e ssau te inoa TeAriki raa, e mee laatou e lotu no hakammaha ake hoki TeAtua.

⁷ Te ora sei ma he mee akoe te tama e ttino, tena te mate hoki sei ma he mee akoe te tama e ttino

⁸ TeAtua e hakamaatua taatou tesaaita taatou e ora, ia kame taatou kummate, tena TeAtua e hakamaatua hoki taatou. Ia niaina taatou e ora, ia niaina taatou kummate, taatou ni tamalliki TeAtua.

⁹ Maitaname Krai ni mate no ora muri ki mee pera ma ko TeAriki na tama e ora ia ma na tama kummate raa.

¹⁰ Kootou na tama sekkai na punnohi na mee hakaatoa raa, aiea kootou e tattara hakameeme alaa tama raea? Tena kootou na tama ekkai na mee hakaatoa raa, aiea kootou e tukutuku te hai ssara alaa hakattina ana raea? Taatou hakaatoa e me ki tuu i mua TeAtua ki hakatonutonu ria.

¹¹ E mee e mau i roto te Launiu Tapu ma,

“TeAriki e mee mai ma,

‘Anau ko TeAtua e ora hakamaoni,

na tama hakaatoa e me ki tuturi i mua Anau,

tena hakaatoa e me ki tattara pera ma Anau ko TeAtua.’ ”

¹² Tena taatou hakaatoa e me kippau ake TeAtua na mee taatou ni ppena raa.

* 14:2 14.2 aanei ko na punnohi na manu ma na ika roo hakaatoa

Auu se mee alaa tama ki hai ssara

¹³ Tena taatou ki hakaoti tetukutuku te hai ssara alaa tama. Emeia kootou kimamaanatu hakaraoi ki seppena na mee tera e me ki mee alaa tama ki maoha, ia ki hai ssara raa.

¹⁴ Te hukui anau ma TeAriki Jisas raa e mee anau ki iroa pera ma nakairaa sesakkino; emeia kame hetama e hakatina pera ma eisi nakai sematahua ma aia kikkai, tena aia ku se kai na kai naa.

¹⁵ Kame akoe e mee te hakataakoto teeraa tama no haeo e mee nakai akoe ekairaa, tena temee akoe eppena naa se hamai te vahi telaoi. Auu se mee te hakataakoto teeraa tama tera Krai ni mate ki tokonaki raa ki haeo i na kai akoe ekairaa.

¹⁶ Auu setiaki natama kitattara haeo inamee akoe e hakataakoto ma e taualleka raa.

¹⁷ E mee te Hakamaatua ana ite Vaelani raa seai ma he kina te kikai ia ma te unu, emeia teeraa he kina na tama e ttonu tahi, ia he kina te noho laoi ma te hihia tera TeAnana Tapu raa e kou mai.

¹⁸ Tesaaite kootou e hehekau ma Krai ma na tiputipu peenei raa, TeAtua e me ki hihia i kootou, tena na tama e me ki hihhai hoki i kootou.

¹⁹ Tena taatou kikkira tahi koi namee tera ekou mai te noho laoi tera elavaa tetokonaki hoki alaa tama ki hai mmahi na hakattina laatou raa.

²⁰ Auu setiaki na kai raa ki mee na uata TeAtua raa ki haeo. Na kai hakaatoa ni kai e me kikkai, emeia temee naa e sara ma kootou kikkai na kai tera e me kimee teeraa tama ki hai sara raa.

²¹ Te ara e tonu kootou ki sekkai koi na punnobi, ia se unu na wain, tena auu seppena hoki namee tera e me kimee alaa hakattina ana ki hai ssara raa.

²² Taohi mmau te hakatina akoe ite vahi namee nei raa, teenaa hemee ilottonu akoe ma TeAtua. Tetama semamaanatu tammaki ma aia e sara ite mee aia eppena ma e tonu raa e me ki hakatapu ria.

²³ Emeia kame kootou emamannatu tammaki inakai kootou ekkairaa, tena TeAtua e me kikouatu na hakalonollihu kootou, emee hea kootou eppena raa se hamai inahakattina kootou. Ia namee eppena ma te se hakattina raa ni mee e ssara.

15

Mannatu alaa tama, se mannatu koi kootou

¹ Taatou na tama e hakattina hai mahi raa e tau te tokonaki na tama ku se ivi te amo na hakataakoto e mmaha laatou raa.

² Taatou kimannatu tetauareka na tama raa, tena ku mee na tama raa kitaualleka no tokonaki na hakattina na tama raa ki ivi.

³ Maitaname Krai ni se mee Aia Hokoia no hihia. E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,
 “Na tattara haeo na tama raa ni hai atu kootou raa e oo mai no tahito Anau.”

⁴ Na tattara hakaatoa emmau i roto te Launiu Tapu raa e tatta ma ki akoako taatou, kilavaa taatou te isi na hakattina i te vahi te noho varatoa ia ma na tattara hakapurupuru tera te Launiu Tapu raa e tattara mai taatou raa.

⁵ Te Atua, te tahito te noho varatoa ia ma te hakapurupuru raa, ki tokonaki kootou ki too te maanatu hokotahi i roto kootou ki tauttari na tiputipu Jisas Krai

⁶ ia ma kilavaa kootou hakaatoa te hakammaha Te Atua te Tamana Te Ariki taatou Jisas Krai raa ma te reo hokotahi.

Te Rono Tauareka raa ku ttae i na tama sei ma ni Jiu

⁷ Mee hakaraoi alaa tama kilavaa na tama raa te hakammaha Te Atua, essau pera ma Krai ni mee hakaraoi kootou.

⁸ E mee anau e meatu pera ma Krai ni hamai no hehekau ma na Jiu pera ma he tama hehekau ma ki huri atu pera ma Te Atua e hakamaoni, tena ki mee na tattara hakamaoni Aia ni meake na tipuna taatou raa ki hakamaoni,

⁹ tena kutokonaki hoki na tama sei ma ni Jiu raa ki hakammaha Te Atua e mee te manava aroha Aia ilaatou raa. E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Tena anau e me ki hakammaha Akoe i na kina na tama sei ma ni Jiu raa;

Anau e me ki huhua na rue ki hakammaha Akoe.”

¹⁰ Ia e emmau hoki i roto te Launiu Tapu raa ma,

“Na tama sei ma ni Jiu raa ki hihia ma te kanohenua Te Atua raa.”

¹¹ Ia e emmau hoki ma,

“Na tama sei ma ni Jiu raa hakaatoa ki hakammaha Te Atua; tena na tama hakaatoa ki hakammaha Tama raa!”

¹² Aisaia e tattara hoki ma,

“He tama e me ki haanau mai i te hareakina Jesi;

Te Tama raa e me ki hamai no hakamaatua na tama sei ma ni Jiu raa,

tena na tama raa e me ki hakammoe na hakattina laatu raa i Tama raa.”

¹³ Anau e lotu ake Te Atua te Tama e noho ma na hakataakoto taualleka raa ki kou atu te noho laoi raa i kootou na tama e hakattina Aia raa, kilavaa na hakataakoto taualleka kootou raa te hohomo no Iahi i na mahi Te Anana Tapu.

Na hehekau Pol

¹⁴ Aku taina, anau hokonnau e mmaha pera ma kootou e isi roo na ora e taualleka ia ma na illoa hakaatoa, ia tena kootou hoki e lavaa te akoako kootou hokkootou.

15 Emeia anau e tattara ttoki atu kootou i roto te launiu nei i te vahi alaa hakataakoto tera anau ni tattara atu ki mannatu kootou raa. Anau e tattara ttoki atu raa e mee te hehekau tauareka TeAtua ni kou mai anau

16 ki mee mo tama hehekau Jisas Krais ma ki tokonaki na tama sei ma ni Jiu raa. Anau e hehekau pera ma he maatua ki takutaku te Rono Tauareka TeAtua raa ki lavaa na tama sei ma ni Jiu raa te mee pera ma ni hoki TeAtua e hihai tera TeAnana Tapu raa ni mee na ora na tama raa no matahua.

17 Tena anau e lavaa te hihia i na hehekau anau ma TeAtua raa e mee anau e hukui ma Jisas Krais.

18 Anau e me ki tattara atu koi hea Krais ni ppena i anau ki hakattaki na tama sei ma ni Jiu raa ki tauttari TeAtua. Na tama raa e tauttari koi e mee laatou ellono na tattara TeAtua raa, tena ki k kite hoki na mirako;

19 teenaa ko na mahi na mirakol, na mee taualleka ia ma na mahi hoki TeAnana Tapu TeAtua raa. Ia tena anau e takutaku ake te Rono Tauareka Jisas Krais raa i na kina hakaatoa, kaamata i Jerusalem haere no tae i Ilirikum.

20 Teenei he hihai roo anau ma ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na kina hakaatoa tera se ki illoa mai Krais raa ma ki selavaa anau te haere no noho koi i te maariki no ppena hea alaa tama ni ppena i na kina raa.

21 E ssau pera ma te Launiu Tapu raa ni tattara mai ma, "Na tama se ki too na tattara i te vahi Tama raa e me ki k kite, tena na tama se ki llono raa e me ki illoa."

Pol ku maanatu ma ki haere i Rom

22 Tena anau se haivahao roo ettana ma ki haere atu no mmata kootou.

23 Emeia teenei anau ku oti na hehekau anau i na kina nei, tena na hetauraa hakaatoa anau ni mamaanatu ma ki haere atu no mmata kootou,

24 tena anau ku maanatu ma ki haere atu te vahao nei no mmata kootou. Anau e hihai ki mmata kootou te saaita anau e haere peeraa i Spain raa, tena i muri roo te saaita anau ku oti te noho ma kootou raa, tena kootou ku tokonaki anau ki haere te kina raa.

25 Anau te saaita nei ku haere peeraa i Jerusalem ki hehekau ma te kanohenua TeAtua i te kina raa.

26 Maitaname na hare lotu i Masedonia laaua ma Akaia raa ni mannatu ma ki k kave na hoki ki tokonaki na tama hakaalloha TeAtua i Jerusalem raa.

27 Teenaa he hakataakoto koi na tama raa; e meia te hakamaoni roo, na tama raa e isi te maanatu tauareka roo ki tokonaki na tama hakaalloha raa. E mee na Jiu raa ku mannatu ma ki vaevae na hoki e t tapu TeAnana Tapu raa ma na tama sei ma ni Jiu raa, tena na tama sei ma ni Jiu raa ku mannatu ma ki vaevae niaa laatou e isi raa ma ki tokonaki hoki na Jiu raa.

²⁸ Tesaaita roo anau kuoti na hehekau anauraa, tena anau kutoo nasileni natamaraa niaoaoraa no kouake ina tama hakaalloha raa, tena anau ku haere atu no mmata kootou tesaaita anau e haere peeraa i Spein raa.

²⁹ Anau eiroa pera ma anau eme ki haere atu roo ma nahoki taualleka TeAtua raa tesaaita anau e haere atu no mmata kootou.

³⁰ Aku taina, anau e kainno atu kootou ki hukui ma anau no lotu ake TeAtua kitokonaki anau ina mahi TeAriki Jisas Krai ia ma telaoi TeAnana Tapu raa ni kou mai.

³¹ Lotu ake TeAtua kitokonaki anau itaha ma na mahi na tama se hakattina i roto Judia raa ia ma na hehekau anau i roto Jerusalem raa ki taualleka ina karemata na tama TeAtua i te kina raa.

³² Ia tena anau eme ki haere atu ma te hihia no mmata kootou kame teenaa he hihai TeAtua, tena taatou eme ki hihia hakaatoa tesaaita anau e tae atu raa.

³³ Anau elotu ake TeAtua, te Tama enoho ma te noho laoi raa kinnoho ma kootou roo hakaatoa. Amen.

16

Na tattara taualleka Pol ina tama i Rom

¹ Anau kutiaki atu Fibi, te kave taatou e hehekau i te hare lotu i Senkria raa ina rima kootou kilollohi.

² Too hakaraoi tama raa i te inoa TeAriki pera ma na tama TeAtua raa e ppena tahi, tena kutokonaki tama raa niaa aia e hihai kootou tokonaki aia raa, maitaname te hine raa e laoi roo tammaki na tama hakapaa hoki ma anau.

³ Anau e kkave na tattara hihhia anau raa iaa Prisila laaua ma Akwila na tama e hehekau hoki ma Jisas Krai peenei ma anau nei.

⁴ Tokorua raa se mannatu na ora laaua no tokonaki anau. Anau e hihhia roo itokorua raa, ia se mee ma anau hokonau koi, emeia natama seai ma ni Jiu ina hare lotu raa e hihhia hoki itokorua raa.

⁵ Kouake na tattara hihhia hoki anau raa ina tama te lotu tera e kutukkutu i roto te hare tokorua raa.

Kouake natattara hihhia anauraa iaa Epainetus taku soa raa, teenaa ko tetama kaamataroo i roto Esia ni hakatina iaa Krai.

⁶ Kouake natattara hihhia anauraa iaa Meri tetama ni kkira hai mahi roo no tokonaki anau raa.

⁷ Ia kouake hoki natattara hihhia anauraa i te tokorua na Jiu raa hoki; Andronikus laaua ma Junias, tokorua na tama tera ninnoho ma anau i roto te hare karapusi raa; na aposol raa e illoa laoi roo itokorua naa, tena tokorua naa hoki ni hakattina Krai i mua anau.

⁸ Kouake na tattara hihhia anauraa iaa Ampliatus, taku soa tera anau e laoi mahi roo i te inoa TeAriki raa.

⁹ Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Urbanus, te tama e hehekau ma Kraiis peenei ma maatou nei, tena ku kou ake hoki na tattara hihhia anau raa iaa Stakis taku soa raa.

¹⁰ Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Apelis, te tama ni hurimai hakamaoni nokkite taatou pera ma aia e hakatina Kraiis raa. Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Aristobulus ia ma te hai tinna aia raa.

¹¹ Kouake natattara hihhia anau raa iaa Herodion te Jiuraa, hakapaa ma na tama i te manava Narsisus raa; teenaa ko na tama e hukui ma TeAriki raa.

¹² Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Traefina laaua ma Traefosa, na tama e hehekau ma TeAriki raa ia ma Pesis taku soa tera nippena tammaki namee taualleka ma TeAriki raa.

¹³ Anau ekkave natattara hihhia anau raa iaa Rufus, te tama e hehekau haimahiroo ma TeAriki raa ia ma te tinna aia raa, te hine ni mee hakaraoiroo anau pera ma he tamariki aia raa.

¹⁴ Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Asinkritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas ia ma na tama e hakattina TeAtua tera e nnoho ma laatou raa.

¹⁵ Kou ake na tattara hihhia anau raa iaa Filologus, Julia, Nereus, tena Olimpás te kave aia raa ia ma na tama e hakattina TeAtua tera e nnoho ma laatou raa.

¹⁶ Haere lulluu na tama te lotu hakaatoa ma te laoi TeAtua. Na hare lotu Kraiis raa hakaatoa e kou atu na tattara hihhia laatou raa i kootou.

Na tattara hakaotioti

¹⁷ Aku taina, anau etattara atu kootou kilollohi haka-mattonu inatama tera e me kiooatu no vaevae kootou i nakuturana, tena kuseu na hakattina kootou raa, tena ku tattara hakameeme i na akoako kootou ni too i mua raa. Kootou ki se hakatappiri atu na tama naa.

¹⁸ Maitaname na tama eppena namee peenei raa se hehekau ma Kraiis TeAriki taatou raa, e mea na tama naa e mannatu koi namee laatou elavaa tekkai ia ma namee laatou selavaa tekkai raa. Na tama naa e mee na hakataakoto na tama ku hakattina raa ki vvere ma na tattara mallie laatou raa.

¹⁹ Na tama hakaatoa kullono na hakattina kootou i te Rono Tauareka raa; tera hea anau e hihia roo i kootou. Anau e hihai ma kootou ki mattonu i te vahi namee e taualleka raa, e mea kootou ki ttonu ki seppena namee haao.

²⁰ Tena TeAtua te Tama enoho ma te nnoholaoi raa seroroa kuseu na mahi Satan, tena kumee tamaraa ki hakarono kootou.

Te tauareka na mahi Jisas TeAriki taatou raa ki nnoho ma kootou.

²¹ Timoti tetama ehehekau peenei ma anauneiraa e kou atu na tattara hihhia aia i kootou, tena na Jiu nei Lusius, Jeson ia ma Sosipater e kou atu hoki na tattara hihhia laatou.

²² Tertius tetama e taataa telauniu nei raa e kou atu kootou na tattara hihhia aia raa i te inoa TeAriki.

²³ Gaius tetama ettino te hare natama telotu ekkutu ki lotulotu raa e kou atu na tattara hihhia aia, tena Erastus, te tama e rorohi na sileni te matakaina nei raa ia ma Kwartus te taina taatou raa e kou atu hoki na tattara hihhia laatou raa i kootou.

²⁴ [Na mahi Jisas Krais TeAriki taatou raa kinnoho ma kootou hakaatoa. Amen.]

Te lotu hakaoti

²⁵ Taatou ki hakammaha TeAtua! Tamaraa elavaa te tokonaki kootou kittuummau ina hakattina kootou i te Rono Tauareka tera anau nitakutaku ma ki hakariatu i kootou te hakamaoni namee ni huunaria i mua roo i te vahi Jisas Krais raa.

²⁶ Te saaita nei na henua hakaatoa ku illoa te hakamaoni te Rono Tauareka raa, maitaname TeAtua ni tattara ake na profet Aia raa ki tattaa na launiu ki lavaa na tama hakaatoa te hakattina no tauttari.

²⁷ TeAtua Hokoia e atamai, tena taatou ki hakammaha TeAtua na vahao hakaatoa i na mahi Jisas Krais. Amen.

1 Korin

Te launiu kaamata Pol e taataa i na tama i Korin

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.9

Na hakattina ana i roto Korin e hakataukoti 1.10—4.21

Na mee e ssara i roto na ora na hakattina ana 5.1—6.20

Tiputipu te avvana 7.1—7.40

Tiputipu na kai 8.1—11.1

Tiputipu te hakamarumaruru 11.2—11.34

Na hoki TeAnana Tapu 12.1—14.40

Te akoako i te ora muri i taha ma te mate 15.1—15.58

Tiputipu na hoki te lotu 16.1—16.12

Na tattara hakaoti 16.13—16.24

¹ Anau Pol, anau ko tetama TeAtua e hihai no kanna ki mee mo aposol Jisas Krai, maaua ma Sostenes te taina taatou raa.

² Maaua e tattaatu kootou na tama i te hare lotu TeAtua i roto Korin ia ma na tama e tapu TeAtua hakaatoa tera ku illoa mai Tama raa e mee laaou e hukui ma Jisas Krai, hakaapa hoki ma na tama na kina hakaatoa tera e hakamarumaruru Jisas Krai TeAriki taatou raa; teenaa he Ariki na tama raa ia ma taatou hoki.

³ TeAtua Tamana ia ma Jisas Krai TeAriki taatou raa ki kou atu kootou te tauareka ia ma te noho laoi.

Na hoki i na mahi Krai

⁴ Anau e hakammaha tahi ake TeAtua anau raa ma kootou, e mee te tauareka Aia nikou atu kootou i na mahi Jisas Krai raa.

⁵ Kootou ku tuttuu laoi i na mee roo hakaatoa hakaapa ma na tattara ia ma na illoa kootou e mee kootou e hukui ma Krai raa.

⁶ Na tattara i te vahi Krai raa ku hamai no hai mahi roo i roto kootou,

⁷ maitaname kootou seraka ma na hoki roo hakaatoa i te saaita nei tera kootou e noho no hakattari Jisas Krai TeAriki taatou raa ki vaakai mai.

⁸ Krai e me ki tokonaki kootou ki ttuu mau hoki ki tae te hakaoti, ki se lavaa kootou te isi na sara i te Aho Jisas Krai TeAriki taatou raa e tae mai.

⁹ Kootou ki hakattina TeAtua, teenaa ko TeAtua tera ni kanna atu kootou ki noho hakaraoi ma te Tamariki Aia Jisas Krai TeAriki taatou raa.

Na nonnoho haou i roto na hare lotu

¹⁰ Aku taina ma aku kave, anau e kainno atu kootou hakaatoa i na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa

ki hakattina i na tattara kootou e tattara raa, ki se lavaa kootou te hakataukaa hokkootou. Kootou ki hukui hakaatoa no hehekau ma te hakataakoto hokotahi.

¹¹ Aku taina, e isi na tama i roto te hareakina Kloe raa e tattara hakaataata mai anau ma e isi na tama i roto kootou e hakatauttau.

¹² Anau e me ki tattara atu peenei: kootou hakaatoa e kkee na mannatu kootou. Teeraa tama e tattara ma, "Anau e tautari Pol"; teeraa tama e tattara ma, "Anau e tautari Apolos"; ia teeraa tama e tattara ma, "Anau e tautari Pita", tena teeraa tama e tattara ma, "Anau e tautari Krais".

¹³ Krais ku vaevae ria i na kuturana! Pol ni mee raa e mate i aruna te kros ma ki tokonaki kootou? Kootou ni mee raa e hakoukou tapu ma ki mee pera ma ni aposol Pol?

¹⁴ Anau e hakammaha TeAtua e mee anau se hai tama ni hakoukou tapu, anau e hakoukou tapu koi Krispus laua ma Gaius.

¹⁵ Ia tena, se hai tama kootou e lavaa te tattara ma kootou e hakoukou tapu ki mee pera ma ni disaipol anau.

¹⁶ (Anau ku ssiri, anau ni hakoukou tapu hoki Stefanas ia ma te hareakina aia raa, tena anau se haitama hoki peeraa e maanatu ma anau ni hakoukou tapu.)

¹⁷ Krais ni se kauna ria mai anau ma ki hakoukou tapu. Tama raa e kauna ria mai anau ki takutaku te Rono Tauareka raa, tena ma anau ki se too te atamai na tama raa no takutaku atu te Rono Tauareka raa, ka oti na mahi te mate Krais i aruna te kros raa ku haere koi no seai.

Na mahi Krais ia ma te atamai TeAtua

¹⁸ Maitaname na tattara i te mate Krais i aruna te kros raa ni tattara vvare koi i na tama se hakattina raa; e meia taatou na tama ku too te ora raa e illoa pera ma na mahi raa ni mahi TeAtua.

¹⁹ Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Anau e me ki seu na illoa na tama e atamai raa, tena ku hakaoti na illoa na tama e mattonu raa."

²⁰ Kaa na tama e atamai raa laatou ma na tama e mattonu raa ia ma na tama e tattara mahi i roto te maarama nei raa e me ki mee peehee? TeAtua e huri mai pera ma na atamai hakaatoa i te maarama nei raa ni atamai koi e vvare!

²¹ Maitaname TeAtua e atamai, tena ki mee na tama no hainattaa te illoa Aia i na atamai laatou. Emeia TeAtua e maanatu ma ki tokonaki na tama e hakattina raa ki ora ma na tattara taatou e takutaku tera na tama e tattara ma ni tattara koi na vvare raa.

²² Na Jiu raa e hihhai ma kikkite ni hakkatu ki lavaa laatou te hakattina, tena na tama seai ma ni Jiu raa e sesee te atamai.

²³ I te vahi taatou: taatou e tattara i te mate Krais i aruna te kros raa, tena na tattara nei ni tattara tera na Jiu raa

se hihhai ki hakallono, ia ni tattara hoki tera na tama sei ma ni Jiu raa e mee ma ni tattara vvare;

²⁴ e meia taatou na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu tera TeAtua ni kanna raa: na tattara nei ko Krais, tena Krais ko na mahi ia ma te atamai TeAtua.

²⁵ Na hakataakoto taatou e mee ma TeAtua e vvare raa ko na hakataakoto te atamai TeAtua, tena na hakataakoto taatou ma TeAtua kuse hai mahi raa e huri mai te hakamaoni na mahi TeAtua.

²⁶ Tena mannatu aku taina, natiputipu kootou raa e huriake ma kootou nitama peehee tesaaite TeAtua ni kanna kootou raa. Se tammaki na tama kootou e atamai, ia e isi na mahi ia ma e hakanaani.

²⁷ TeAtua e hirihiri na mee te maarama nei e mannatu ma e vvare raa ki mee na tama e atamai raa ki nnapa, tena ki hirihiri hoki na mee te maarama nei e mannatu ma se isi na mahi raa ki mee na tama e isi na mahi raa ki nnapa.

²⁸ TeAtua e hirihiri na tama vare te maarama nei raa, teenaa ko na tama alaa tama e kkira ma nitama mouraro seisi na inoa laatou raa ma ki hakannapa na tama te maarama nei ma nitama hakanaani ia ma nitama e isi na mahi raa.

²⁹ Te mee nei e huri mai pera ma se hai tama e lavaa te ahu i mua na karemata TeAtua.

³⁰ Emeia TeAtua e hukui kootou ma Jisas Krais, tena ki tuku Krais pera ma ko te atamai taatou. Taatou kuttonu ma TeAtua i na mahi Krais, tena taatou kutana no mee pera ma nitama e ttapu TeAtua.

³¹ Ia tena te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 "Te tama e hihai ki ahu raa e tau te ahu koi i na mee TeAriki e ppena raa."

2

Na tattara i te mate Krais

¹ Aku taina ma aku kave, tesaaite anau ni haere atu no takutaku atu te hakamaoni TeAtua e huunaria raa; anau se tattara atu kootou i na tattara e hainattaa ia ma na hakataakoto e mmaha.

² E mee tesaaite anau ninnoho ma kootou raa, anau e hakamoe te hakataakoto anau ma ki ssiri na mee hakaatoa, tena ku maanatu koi Jisas Krais, taohimua te mate Aia i aruna te kros raa.

³ Tena tesaaite anau ni haere atu i kootou raa, anau ku matanaenae, tena e porepore roo taku maku,

⁴ tena anau kuse lavaa te akoako ia ma ki takutaku atu i kootou na tattara te tama e atamai, e meia anau e huri atu no kkite kootou na mahi TeAnana Tapu TeAtua raa.

⁵ Tena na hakattina kootou raa semmoe iroto te atamai tetama, e mea na hakattina kootou raa emmoe iroto na mahi TeAtua.

Te atamai TeAtua

⁶ Ia tena anau etattara atu natattara te atamai raa inatama kumattua mai ma na hakattina raa. Emeia teenaa seai ma ko te atamai ia ma na mahi hakamattua ite maarama nei raa; aanaa ko na mahi ku haere koi kiseai raa.

⁷ Te atamai anau etakutakura ko te atamai TeAtua e huunaria tera Aia ni hirihiri i mua te maarama nei ni tipu ake raa ma kilavaa taatou te hakananniu.

⁸ Se isi na tama hakamattua iroto te maarama nei e illoa te atamai raa. Ia peeraa na tama raa ki illoa te atamai raa, na tama raa se lavaa te tti hoki TeAriki taatou e hai mahi raa i aruna te kros.

⁹ Ia pera ma hea te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Na mee se hai tama ni kkite, ia ni llono i mua raa, ma na mee na tama ni se mannatu ma e me ki kapihi mai raa ko na mee roo TeAtua ni tanattana ma na tama elaoi Aia raa."

¹⁰ Emeia TeAtua e hakari mai maatou te atamai raa i na mahi TeAnana Tapu.

TeAnana Tapu e sesee na mee roo hakaatoa, niaina na mee e huunaria tera TeAtua e hihai raa.

¹¹ Teenaa ko na anana koi iroto taatou raa e illoa na mee hakaatoa iroto taatou te tama raa, ia e ssau hoki, TeAnana Tapu TeAtua raa koi e iroa na mee hakaatoa i te vahi TeAtua.

¹² Taatou ni se too na anana i te maarama nei; e mea taatou ni too TeAnana Tapu TeAtua nikaunaria mai raa ma kilavaa taatou te illoa na mee hakaatoa TeAtua ni kou mai taatou raa.

¹³ Ia tena maatou setattara natattara te atamai maatou nitoo itetama, e mea maatou etattara natattara TeAnana Tapu raa niakoako mai maatou ki tattara atu te saaita maatou etattara hakamatahua atu na mee haka maoniraa inatama tera TeAnana Tapu raa etau iroto laatou.

¹⁴ Na tama se isi TeAnana Tapu raa se lavaa te too na hoki TeAnana Tapu TeAtua raa e kou mai. Maitaname na tama peenei raa se lavaa te illoa hakamaoni na hoki raa, tena na hoki raa e me ki mee pera ma ni mee vare koi, maitaname tetama elavaa koi te iroa tetauareka na hoki etapu raa kame TeAnana Tapu raa etau iroto aia.

¹⁵ Tena tetama e isi TeAnana Tapu iroto aia raa elavaa te iroa tetauareka na mee hakaatoa, ia se haitama e me ki oti ma ku hakatonutonu te tama naa.

¹⁶ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Koai te tama e iroa na hakataakoto TeAtua?"

Koai te tama e lavaa te poroporo ake te Tama raa?"
Emeia, taatou e isi te hakataakoto Krais e isi raa.

3

Na tama e hehekau ma TeAtua

¹ Aku taina, te hakamaoni, anau selavaa tetattara atu kootou pera ma anau etattara ake na tama e isi TeAnana Tapu iroto laatouraa; anau etau tetattara atu kootou pera ma kootou ni tama i te maarama nei ia ma ni tamalliki i te hakattina hakamaoni Krais.

² Anau ekouatu na vaiuu ki unu kootou, maitaname kootou se ki ttau te kka i na kai matakka. Ia te saaita nei kootou se ki ttau koi te kka i na kai matakka raa,

³ e mee kootou koi tauttari koi na tiputipu i te maarama nei. Ia te saaita kootou e isi na manava kkere iroto kootou, tena kootou e me ki hakatauttau ma alaa tama, tena kaa na tiputipu nei se huri atu pera ma kootou ni tama i te maarama nei tera e nnoho no tauttari na tiputipu te maarama nei?

⁴ Kame he tama kootou e tattara ma, "Anau e tautari Pol", tena teeraa tama ku tattara ma, "Anau e tautari Apolos", tena kaa na tiputipu nei se huri atu pera ma kootou e tauttari na tiputipu te maarama nei?

⁵ Emeia, kaa Apolos koai? Kaa Pol koai? Maaua ni tama koi e hehekau ma TeAtua ki hakattaki kootou ki hakattina. Maaua e ppena koi na hehekau TeAriki ni kou mai maaua ki ppena raa.

⁶ Anau ettori na hua, tena Apolos e hahaunu na mee e hhomoraa, e mea TeAtua ko te Tama e mee na mee raa ki hhomoraa.

⁷ Tetama ettori ia ma tetama e hahaunu na mee e hhomoraa ni tamavare koi. TeAtua ko te Tama hakamaoni, maitaname Aia e mee na mee raa no hhomoraa.

⁸ Tetama ettori ia ma tetama e hahaunu na mee e homoraa essau koi; TeAtua e me ki kou ake na tuhana tokorua raa, tautari na hehekau tokorua raa ni ppena raa.

⁹ Maitaname maaua e hakapaa hakaatoa no hehekau ma TeAtua, tena kootou e ssau pera ma ko na taarina TeAtua.

Kootou e ssau hoki pera ma ko na hare TeAtua.

¹⁰ Anau e hehekau ma na hoki TeAtua ni kou mai anau raa, tena anau e ppena na hehekau na tama e illoa roo te hakatuutuu hare raa no hakatuu te pou roto te hare raa, tena teeraa tama ku hakaoti ake te hehekau raa. Emeia kootou ki hakamattonu te saaita kootou e hakatuutuu te hare.

¹¹ Maitaname TeAtua ku oti te hakanoho Jisas Krais pera ma ko te pou roto hokotahi koi i te hare naa, tena taatou selavaa hoki te hakatuu teeraa pou roto.

12 Alaa tama eme kihehekau ma na gol, na siliva ia ma na hatu e sui mmaha raa no hakamaumau ake i aruna tepou roto laatou ni hakatuuraa, alaa tama e hehekau ma na veve ia ma na laakau.

13 Tena taatou e me ki k kite te hekau laoi te tama te saaita te Aho Krai raa e huri ake te hakamaoni te hehekau te tama raa. Maitaname te ahiraa eme ki hurimai te hekau laoi na tama hakaatoa. Tena te ahiraa eme ki haaite ma te tama raa e hekau laoi hakamaoni.

14 Kame te ahiraa selavaa te ttuni te hare akoe e hakatuu i aruna tepou roto raa, tena te tama e hakatuu te hare naa e me ki too te tuhana aia.

15 Emeia kame te ahiraa e ttuni hea akoe ni hakatuu raa, tena akoe e me killano namee raa hakaatoa; e meia akoe hokkoe e me ki sao, e ssau pera ma te tama e hakasao i taha ma te ahiraa.

16 Hakamaoniroo, kootou e illoa pera ma kootou ko te hare tapu TeAtua, tena TeAnana Tapu TeAtua raa e noho i roto kootou.

17 Kame he tama e seu te hare tapu TeAtua raa, tena TeAtua e me ki seu te tama naa. Maitaname te hare tapu TeAtua raa e tapu, tena kootou ko te hare tapu Aia.

18 Auu se mee akoe ki v vare. Kame he tama kootou e hakataakoto ma aia e atamai i te vahi na tiputipu i te maarama nei raa, tena akoe e tau te mee pera ma he v vare i mua ki lavaa akoe te isi te atamai hakamaoni

19 Maitaname na tiputipu te maarama nei e mannatu ma na tiputipu e atamai raa ko na tiputipu roo e v vare i na karemata TeAtua. E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai,

“TeAtua e tataaiki na tama e atamai raa ma na mattonu koi laatou.”

20 Tena teeraa kina i roto te Launiu Tapu raa e mmau ma,

“TeAtua e iroa pera ma na hakataakoto na tama e atamai raa ni hakataakoto koi e v vare.”

21 Tera hea taatou selavaa te ahu i te vahi namee taatou te tama e lavaa te ppena raa. Hakamaoni, namee hakaatoa ni mee kootou.

22 Tena Pol, Apolos, Pita, te maarama nei, te ora, te mate, te ora vahao nei ia ma te ora i muri raa ni mee kootou hakaatoa,

23 tena kootou ni tama Krai, tena Krai he tama TeAtua.

4

Na aposol Krai

1 Kootou ki mannatu maatou pera ma ni tama hehekau Krai, tena maatou e tuku ria ki lollohi te hakamaoni TeAtua tera koi huuna ria raa.

² Tena te tama hehekau raa kihuriake te hakamaoni aia raa kikite te tama hakamaatua aia raa.

³ Anau hoki selavaa te maanatu kame kootou ehakatonutonu anau itevahi natiputipu te maarama nei raa, tena anau hoki selavaa tetattara itevahi natiputipu anau hokonnau.

⁴ Te hakataakoto anau e maarama roo, e mea te mee raa se huriatu pera ma anau seisi na haisara. Te Ariki ko te Tama e me ki hakatonutonu anau.

⁵ Ia tena kootou kisetattara te haissara alaa tama imua te saaita hakamaoni ki hakatonutonu raa etae mai. Te hakatonutonu hakaotiraa ettari roo te saaita Te Ariki e me ki hamai, tena Aia e me kihuri mai na mee tepouri e huuna raa, tena ku hakari mai na hakataakoto na tama e isi tera taatou seilloa raa. Tena Te Atua e me ki hakammaha na tama hakaatoa tautari hea laatou ni ppena raa.

⁶ Ite vahi kootou aku taina ma aku kave, anau etoo maaua ma Apolos kitattara hai auna atu natattara nei ki illoa kootou te hakataakoto hea na tattara nei e tattara atu ma, "Tauttari te hakamaoni na tuaa raa." Tena kootou ki se tattara ahu teeraa tama, tena ku tiaki teeraa tama.

⁷ Koai te tama e mee akoe kihakanaaniu iaruna alaa tama? Aiea Te Atua se kouatu na mee hakaatoa akoe e ttino raa? Tena kaa akoe e lavaa te ahu pera ma na mee raa seai ma ni hoki?

⁸ Kaa akoe ku isi roo na mee hakaatoa akoe e hihai raa? Akoe ku tuutuulaoi hakamaoni? Akoe ku oti te mee pera ma he tuku, niaina ma maatou seai ma nituku? Ia tena anau e hihai koi ma kootou kituku hakamaoni kilavaa maatou te tuku ma kootou hoki.

⁹ Maitaname emmata pera ma Te Atua e kou mai te hakaotiraa roo imaatou na aposol pera ma nitama kuhakattakiria kitaia kimmate kimee mo mee te maarama na ensel ia ma na tama hakaatoa te matamata.

¹⁰ Maatou ni vvare ite vahi Krai; e mea kootou e atamai e mee kootou e hukui ma Krai! Maatou e matanaennae, e mea kootou e ivi! Maatou kuse hihhai ria, e mea kootou e hakammaharia!

¹¹ Te saaita nei maatou kuhikkai, ia kuhiunu; maatou e uruuru na hekau massae, maatou etaaiaria hakahaeo, tena maatou e hahae huri koi i na kina hakaatoa.

¹² Maatou e hehekau na mahi roo no matanaennae maatou. Te saaita na tama e kou mai na haeo maatou, tena maatou e kou ake te tauareka, ia te saaita na tama e kou mai na hakalono lihu maatou, tena maatou e hihhia koi,

¹³ ia te saaita na tama e hai mai na haeo maatou; maatou e tattara hakaraoiake koi. Maatou essau koi pera ma nikaina ite maarama nei, tena maatou essau pera ma ni mee sakkino koi i te maarama nei, kaamata mai roo i mua haere no tae mai te saaita nei.

¹⁴ Anau se mee ma anau e taataa atu na mee nei i kootou ki mee kootou ki nnapa, e mea anau e hihai ki poroporo atu kootou pera ma ni tamalliki anau.

¹⁵ Niaina ma akoe e isi sehui na simata na tama e lollohi akoe i roto te ora akoe i te vahi telotu, e mea akoe e isi koi te tamana hokotahi. Maitaname te ora akoe raa e hukui ma Jisas Krais, tena anau kumee pera ma he tamana kootou ki kou atu te Rono Tauareka raa i kootou.

¹⁶ Tena anau e kainno atu kootou ki tauttari mai na tiputipu anau nei.

¹⁷ Teenei ko te hakataakoto nei koi anau ni kauna ria atu Timoti, he tama roo anau e hakatina hakamaoni te hehekau i te vahi telotu. Timoti eme kitattara atu hakaraoi natuaa anau e tautari te saaita nei i roto te ora vahao nei i te huhukui taatou ma Jisas Krais tera anau ni akoako i roto na hare lotu na kina hakaatoa raa.

¹⁸ E isi na tama kootou kukaamata no ahuahu, e mee kootou e mannatu ma anau kuselavaa te haere atu no mmata kootou.

¹⁹ Kame TeAriki e hihai, tena seroroa anau eme ki haere atu no mmata kootou. Anau hokonnau eme ki haere atu no mmata na tattara ia ma ni mahi peehee na tama hai ahu naa e isi naa.

²⁰ E mee te Hakamaatua ana i te Vaelani raa seai ma he kina te tattara koi, e mea teeraa he kina na mahi.

²¹ Kaa kootou e hihai te mee hee? Anau ki haere atu ma he maea no riki kootou, ma anau ki haere atu ma te laoi ia ma te tauareka?

5

Na tiputipu sakkino i roto te lotu

¹ Te saaita nei anau kurono na tama kutattara ma ku isi namee sakkino roo kuhhura i roto kootou, ia nimee sakkino roo tera na tama ennoho pouri raa se hihai hoki kippena. Anau erono pera ma e isi te tama e haimateara ma te avana hakarua te tamana aia raa.

² Kaa kootou elavaa te ahu peehee? Kootou e tau roo te alloha avare, tena te tama e ppena te mee sakkino naa e tau te hakatuu ria i taha ma te kuturana kootou naa.

³ ⁴ Niaina ma tetinotama ana nei emmao itaha ma kootou, e mea te anana anauraa enoho ma kootou, ia tena in mahi Jisas Krais TeAriki taatou raa, anau kuoti te tuku ake te sara te tama e ppena te mee e sara naa, e mee anau essau pera ma he tama ennoho koi ma kootou. Na saaita kootou ekkutu hakaatoa raa, te anana anauraa ekkutu hoki ma kootou in mahi Jisas TeAriki taatou tera ennoho ma taatou raa,

⁵ tena kootou ki kou ake te tama naa iaa Satan raa ki seua te tinotama te tama naa ki ora te anana te tama naa i te Aho TeAriki e me ki hakatonutonuu raa.

⁶ Te meenaa setonu ma kootou kiahui! Kootou e illoa tetattara emee ma, "Naist moisiraa elavaa te mee te haraoa hakamoe raa ki hhuta hakaatoa."

⁷ Kootou kitiaki natiputipu sakkino kootou imua raa, tena kootou hakaatoa eme kittonu. Tena kootou eme kissau pera ma he haraoa vahao nei e hakamoe seisi teist, emeia anau eiroa ma kootou ettonu. Maitaname te kai te Pasova raa ku tanattana, tena Kraiss te sipsip te Pasova raa ku oti te taia ria no mate.

⁸ Tena taatou kikkai te kai te Pasova taatou raa ma te haraoa seisi teist raa, te haraoa tetonu ia ma te hakamaoniraa, ia seai ma ko te haraoa eisi teist tuai na haisara ia ma na tiputipu sakkino raa.

⁹ Iroto telauniu anau nitaataa atu kootou raa, anau e meatu kootou kisse huhukkui ma na tama sakkino raa.

¹⁰ Anau se tattara atu i na tama ennoho pouri tera e ppena namee sakkino, ia emannako, ia ekailallao mahi, ia e hakamarumarua na hatu tipua raa. Kame kootou se hukui ma na tama peenei raa, tena kootou kutiaki hakaoti na tiputipu hakaatoa i te maarama nei raa.

¹¹ Anau etattara ma kootou kiselavaa te huhukkui ma te tama etattara ma aia he tama te lotu, emeia aia e ppena koi namee sakkino, ia emannako, ia e hakamarumarua na hatu tipu, ia he tama tattara tahi namee sakkino, ia he tama unu, ia ma te tama kairarao raa. Tena auu se ennoho ma na tama peenei raa no kkai.

¹² ¹³ Emeia te hakamaoni, teenaa seai ma he mee anau kitattara ma ki hakatonu na haisara na tama seai ma ni tama te lotu raa. Te Atua e me ki hakatonutonua na haisara na tama naa e tautari na tiputipu laatou raa. Emeia kootou etau tetattara ki hakatonuria koi na haisara na tama te kuturana kootou naa. Te Launiu Tapu raa etattara ma, "Hakatu na tama haao iroto te kuturana kootou naa itaha."

6

Tiputipu te hakatonutonua

¹ Kame he tama kootou e isi te sara ma teeraa tama te lotu, kootou eme kitoo te sara naa no kouake i na tama hakatonutonua na tama ennoho pouri raa ki hakatonutonuria te sara naa? Kaa se tiaki na tama te lotu raa ki hakatonutonua naa?

² Kootou se illoa ma na tama etapu Te Atua raa eme ki hakatonutonua na tiputipu na tama te maarama nei raa? Ia kame kootou eme ki hakatonutonua na tama hakaatoa te maarama nei raa, tena kaa kootou se illoa peehee te hakatonutonua na sara pammee peenaa?

³ Kootou seilloa pera ma taatou e me ki hakatonutonuna ensel? Kaa taatou e me ki hakatonutonuna peehee hoki na mee i te maarama nei raa!

⁴ Kame nisara peenei ehhuraatu, tena kootou e me kitoo na tama naa nokkave i na tama e vware roo i te vahi telotu raa ki hakatonutonuna raa?

⁵ Kootou kunnapa! Hakamaoni, e me ki isi tetama hokotahi e atamai e noho i roto te kuturana kootouna tera elavaa te hakatonutonuna sara kootou na tama telotu raa.

⁶ Emeia teeraa tama telotu e me kitoo teeraa tama telotu nokkave i te kot, tena kutiaki na tama se hakattina telotu raa ki hakatonutonuna sara na tama naa.

⁷ Te hakamaoni roo, na sara kootou e isi ilottonu kootou raa e hurimai pera ma kootou essara roo. Aiea e haeo na tama te mee kootou ki ssara? Kaa e haeo kootou te tiaki na tama ki kailallao niaa kootou e isi?

⁸ Emeia kootou e mee hakahaeo kootou hokkootou, tena ki kailallao na mee alaa tama, niaina roo ma na mee raa ni mee alaa tama telotu.

⁹ Kootou e illoa hakamaoni pera ma na tama hai ssara raa selavaa tettae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Auu se mee kootou ki vware; na tama hai huri raa ia ma na tama e hakamarumaruna hatu tipua raa, na tama karemata kailallao raa, na taanata e ppena na mee sakkino ma teeraa tanata raa,

¹⁰ na tama e kailallao raa, na tama e mannako raa, na tama e unumahi raa, na tama tattara haeo alaa tama raa ia ma na tama e haere kailallao raa. Se hai tama na tama nei e me ki ttae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

¹¹ E isi na tama kootou e ssau peeraa hoki. Emeia kootou kuoti te ssorohia no matahua ma na haisara kootou raa, tena kootou kutooria pera ma nitama etapu TeAtua, tena na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa ia ma na mahi TeAnana Tapu TeAtua raa e mee taatou no ttonu ma TeAtua.

Te Hare Tapu TeAnana Tapu

¹² E isi tetama e me ki tattara ma, "Anau elavaa te ppena na mee hakaatoa anau e maanatu kippena raa." Hakamaoni; emeia semee ma na mee hakaatoa etaualleka kootou te ppena. Anau elavaa tetattara pera ma anau elavaa te ppena na mee hakaatoa, emeia anau selavaa te tiaki he mee hokotahi ki hakamaatua i aruna anau.

¹³ Tena teeraa tama e me ki tattara ma, "Nakai raa ni kai te manava, tena te manava raa he manava koi na kai." Hakamaoni, emeia TeAtua e me ki hakaoti na mee naa hakaatoa. Tetinotamaraa seai ma hetinotama e me ki hai huri, emeia teenaa hetinotama e me ki hehekau ma TeAriki, tena TeAriki e me ki tokonaki hea tetinotamaraa e hihai.

14 TeAtua ni hakaora TeAriki itaha ma te mate, tena te Tama raa e me ki hakaora taatou hoki ma na mahi Aia.

15 Kootou e illoa pera ma na tinotama kootou raa e hukui ma te tinotama Krais. Eaa, anau e me kitoo he kina te tinotama Krais raa no hukui ma te tinotama te tama e hai huri? E hainattaa roo!

16 Kootou se illoa ma kame he tama e paa te tinotama aia raa ma te hine setonu, tena tokorua naa ku mee pera ma he tinotama hokotahi? Te Launiu Tapuraa e tattara hakamatahua mai ma,

“Tokorua na tama e me ki mee pera ma he tama hokotahi.”

17 Emeia te tama e hukui te tinotama aia ma Krais raa ku hamai no hokotahi ma te Tama raa i te vahi te anana.

18 Aaua roo itaha ma na mee sakkino. Nihai sara hoki peeraa te tama e ppena selavaa te mee te tinotama te tama naa ki haeo; emeia te tama e haere hai huri raa e pena te hai sara e haeo roo i te tinotama aia.

19 Kootou se illoa pera ma na tinotama kootou raa ko te hare tapu TeAnana Tapu tera TeAtua ni kou atu ki noho i roto kootou? Kootou settino na tinotama kootou hokkootou, e meia kootou ni tama TeAtua,

20 e mee Aia e sui kootou ma te sui e mmaha roo. Tena tiaki na tinotama kootou raa ki hakammaha TeAtua.

7

Te vahiri i te vahi te avvana

1 Tena te saaita nei taatou ku tattara na hakataakoto kootou ni tattaa mai raa.

Te tama e me ki noho hakaraoi kame aia se avana.

2 Emeia kutammaki roo na tama ku hai huri, tena na taanata hakaatua e tau te ssee ni hhihine roo ma laaou, tena na hhihine raa hoki e tau te ssee ni taanata roo ma laaou.

3 Te tanata e tau te noho hakaraoi ma te hine aia raa, tena te hine raa hoki e tau te noho hakaraoi ma te tanata aia raa, tena tokorua naa ki mee hakaraoi roo laaou hokolaaua.

4 Te hine se hakamaatua i te tinotama aia hokoia, e meia teeraa ko te tanata raa e hakamaatua, ia essau hoki, te tanata se hakamaatua te tinotama aia hokoia, e meia teeraa ko te hine raa e hakamaatua.

5 Koorua ki selavaa te nnoho vvae, e meia koorua e tau te tattara kitonu imua pera ma koorua ki vvae hakamarie kilotulotuake TeAtua, tena kioti roo koorua ku hakapaa hakaraoi. Te ara nei koorua selavaa te tteiho i na hahaaite Satan, maitaname taatou selavaa te ttuki hea te tinotama raa e hihai.

6 Te mee anau e tattara atu nei seai ma he tuaa, e meia teenei he mee anau e hakattana atu i kootou.

7 Hakamaoni roo anau e hihai ma kootou ki ssau peenei ma anau nei; e meia taatou te tama e isi na hoki TeAtua

e kou mai, teeraa tama te hoki peenei, tena teeraa tama e kee te hoki aia.

⁸ Tena kootou na tautukaha h hine tera se ki avvana raa, anau e meatu kootou pera ma e tauareka te nnoho se avvana peenei ma anau nei.

⁹ Emeia kame akoe se varatoa te noho peenaa, tena akoe ku avana. E tauareka te avana, ka oti te hi avana akoe naa ku mee te hakataakoto raa ki haeo.

¹⁰ Tena kootou na tama hai avvana raa, anau e isi te tuua, ia teenei seai ma he tuua anau, e meia teenei he tuua TeAriki pera ma, te hine se lavaa te tiaki te tanata aia raa;

¹¹ e meia kame akoe e tiaki te tanata akoe raa, tena akoe ku noho roo peenaa se avana, kaa seai akoe ku vaakai no tattara hakaraoi ma te tanata akoe raa; ia te tanata raa hoki se lavaa te peesia te hine aia raa.

¹² Tena anau e hihai ki meake alaa tama hoki (ni tattara koi anau seai ma ni tattara TeAriki): kame he tanata te lotu e avana te hine se hakatina telotu, e meia te hine raa e hihai ma ki nnoho laaua ma te tanata aia raa, tena te tanata raa se lavaa te peesia te hine naa.

¹³ Tena kame he hine te lotu e avana te tanata se hakatina te lotu, e meia te tanata raa e hihai ki nnoho laaua ma te hine aia raa, tena te hine raa se lavaa hoki te peesia te tanata naa.

¹⁴ Maitaname TeAtua e hakatapu te tanata se hakatina i teloturaa, e mee te tanata raa ku nnoho laaua ma te hine e hakatina te lotu raa, tena TeAtua e hakatapu hoki te hine se hakatina i teloturaa, e mee te hine raa ku nnoho laaua ma te tanata e hakatina teloturaa. Kame TeAtua se hakatapu te tanata ia ma te hine se hakatina i teloturaa, tena na tamalliki raa e me kimee pera ma ni tamalliki na tama e nnoho pouri raa, e meia e mee TeAtua e hakatapu na tama raa, tena na tamalliki raa hoki ku ttapu.

¹⁵ Ia tena, kame te tama se hakatina raa ku maanatu ma kipeesia te hakahoa aia raa, tena tiaki aia kipeesia. Tena kame ni hakataakoto peenei e hhura, te tama telotu niaina ma aia he tanata, ia he hine, aia e lavaa koi te tiaki te tama raa ki haere, maitaname TeAtua e hihai ma taatou ki nnoho taualleka.

¹⁶ Na h hine telot; kootou e illoa raa kootou e lavaa te tokonaki na taanata kootou raa ki hakattina? Tena kootou na taanata telotu, kootou e illoa raa kootou e lavaa te tokonaki na h hine kootou raa ki hakattina?

Na tiputipu na ora taatou

¹⁷ Kootou hakaatoa e tau te noho tauttari na hoki TeAriki ni kou atu kootou raa, kissau pera ma te saaita TeAtua ni kanna atu kootou raa. Teenei ko te tuua anau e akoako i roto na hare lotu hakaatoa.

18 Tetama kuoti tettuu te hakamaatino e tapu raa e tautari te kanna TeAtua, tena tetama naa setau te hahaihi ma ki tokea te hakamaatino aia raa, ia tetama se ki hakamaatino aia raa e tautari hoki te kanna TeAtua, tetama naa setau temee ma kittuu te hakamaatino e tapu raa.

19 Maitaname te hakamaatino tetama eisiraa hemee vare koi, tena tetautari natuaa TeAtua raa ko temee e hakamaatua.

20 Kootou kinnoho koi pera ma tesaaia kootou ni hakallono no tauttari te kanna TeAtua raa.

21 Akoe ni hehekau ma teeraa tama tesaaia TeAtua ni kanna akoe raa. Etaua reka koi. Emeia kame akoe e isi tesaaia ku mee no ttana raa, tena tesaaia naa akoe ku hai na mahi akoe.

22 Maitaname tetama vare e hehekau tera TeAriki ni kanna raa kuttanaria itevahi TeAriki; ia essau hoki, tetama ettana tera Krai ni kanna raa ku mee mo tama hehekau Aia.

23 TeAtua e isi te sui e sui taatou, tena auu se mee pera ma ni tama vare e hehekau ma na tama.

24 Aku taina, taatou hakaatoa kinniti tahi ma TeAtua, e ssau pera ma kootou ni nnoho mai i mua tesaaia TeAtua ni kanna kootou raa.

Te vahiri i te vahiri na tama se avvana ia ma na tautukaha

25 Tena itevahi natama se avvana tera kootou nitattama raa: Anau se isi tetattara etoo i TeAriki, emeia anau ekouatu koi te hakataakoto anau pera ma kootou ku hakattina anau emee te manava aroha TeAriki i ana raa.

26 Ite vahiri te haeo tesaaia nei raa, anau e maanatu pera ma etaureka kootou tennoho koi peenaa ma kootou e nnoho naa.

27 Akoe e isi te hine akoe? Tena auu se hahaihi ma ki peesia te hine naa. Akoe se ki avana? Tena auu se sesee he avana ma akoe.

28 Emeia kame akoe kuoti te avana, teenaa seai ma he haisara akoe e ppena, ia kame he hine se ki avana raa, tena te hine naa hoki se isi tesara. Emeia anau e hihai ki tattara atu na liuna na tama hai avvana kame e isi na aho hakaatoa raa.

29 Aku taina, hea anau e hakataakoto raa emee peenei, te aho hakaotiraa kutaapiri mai koi, tena tesaaia nei na tama hai avvana raa ku tau koi te nnoho pera ma ni tama se hai avana.

30 Tena na tama e tanittani raa ki nnoho koi pera ma laatou se alloha; ia natama e katakkata raa kinnoho pera ma laatou se hihia, tena natama e suisui na mee raa kinnoho pera ma ni tama se ttino na mee laatou e suisui raa;

³¹ tena na tama e hehekau ma na mee i te maarama nei raa ki nnoho pera ma nitama se kapitia i na mee raa. Maitaname na mee hakaatoa taatou ekkite i roto te maarama nei raa se roroa ku sei.

³² Anau e hihai ma kootou ki nnoho taravare ki se hai mannatu. Te tanata se hai avana raa e tau te kapitia ma na hehekau TeAriki raa, maitaname tetama raa e me ki hahai ki mee TeAriki ki hihia.

³³ Emeia nataanata hai avvana raa e kapitia i na mee i te maarama nei, maitaname tetama raa e hihai ki mee te hine aia raa ki hihia,

³⁴ ia tena na hakataakoto te tama raa e me ki manamana rua. Te tautukaha hine sei naa te taukupu e tau te kapitia i na hehekau TeAriki, maitaname aia e hihai ki matahua i te vahi te tinotama ia ma te anana, e mee te hine hai avana raa e me ki kapitia i na mee i te maarama nei, maitaname te hine raa e hihai ki mee te tanata aia raa ki hihia.

³⁵ Anau e tattara peenei e mee anau e hihai ki tokonaki kootou. Anau se hahai ma ki mee na mee raa ki hainattaa ma kootou. Emeia anau e hihai ma kootou kippena hea etonu ia ma hea etauareka, ia ki setammaki na hakataakoto, tena ku hoki ake kootou hokkootou ki hehekau ma TeAriki.

³⁶ Ia i te vahi te taupeara laaua ma te taukupu e hakamattino ma ki avvana, tena kioti ku mannatu ma laaua ku selavaa te avvana raa: kame te taupeara raa e maanatu ma na tiputipu aia e huri ake te taukupu raa e hao, e mea te manako aia te taukupu raa e hai mahi, tena aia ku hihai ma laaua ki avvana koi, tena tokorua naa e tau te tauttari te hakataakoto te taupeara raa no avvana. Hea te taupeara raa ni ppena raa se isi te hai sara.

³⁷ Emeia kame se hai tama e usuusu te taupeara raa, tena te taupeara raa kumee te maanatu aia ma ki se avana, tena kame aia e mmaharoo i roto te hakataakoto aia hea aia e hihai kippena raa, tena aia ku selavaa te avana te taukupu raa.

³⁸ Tena te taupeara e avana raa e ppena te mee e tauareka, tena te taupeara se avana raa e ppena te mee e tauareka roo.

³⁹ Te hine hai avana se ttana ki avana teeraa tanata kame te avana aia raa koi ora. Emeia kame te tanata aia raa ku mate, tena te hine naa ku lavaa te avana he tanata peehee aia e manako, e mea kame teenaa he tanata e hakatina hoki i te lotu.

⁴⁰ Ia kame te hine raa e noho peeraa se avana, te hine naa e me ki noho hihia roo. Teenei te maanatu anau, tena anau hoki e maanatu ma TeAnana Tapu TeAtua raa e noho i roto anau.

8

Na tama se hakattina mahi

¹ Tena te saaita nei anau e hihai kitattara atu i te vahi na kai na tama e hoki ake na hatu tipua tera kootou ni tatta mai raa.

Te mee nei e hakamaoni roo pera ma "taatou hakaatoa e isi na illoa", pera ma na tama raa e tattara. Tena na illoa peenei raa e mee te tama ki hai ahu, e mea telaoi raa e me ki haere no hai mahi roo.

² Na tama e mannatu ma laatou e isi na illoa na mee raa ko na tama roo se isi na illoa pera ma laatou e mannatu ma laatou e isi raa.

³ E mea Te Atua e iroa laoi te tama tera e laoi Aia raa.

⁴ Ia tena i te vahi tekkai na kai na tama e hoki ake na hatu tipua raa: taatou hakaatoa e illoa pera ma na hatu tipua raa sei ma niatua hakamaoni i roto te maarama nei; taatou e illoa hoki pera ma Te Atua Hokoia koi e hakamaoni.

⁵ Niaina ma e isi tammaki na mee na tama e hakammaha ma niatua i te vaelani ia ma te maarama nei, ia niaina roo ma e tammaki hoki na atua ia ma na ariki,

⁶ e mea taatou e isi koi Te Atua hokotahi, te Tamana ia ma te Tama ni pena iho na mee hakaatoa raa, tena taatou e ora koi i te Tama raa, tena e isi hoki Te Ariki hokotahi, Jisas Krai te Tama tera na mee hakaatoa nippena mai i na mahi Aia raa, ia taatou e ora koi i na mahi te Tama raa.

⁷ E mea se mee ma na tama hakaatoa e illoa te hakamaoni nei. Alaa tama koi mamannatu koi na hatu tipua, ia te saaita laatou ekkai na kai laatou e hoki ake na hatu tipua raa, na tama raa ku mannatu ma na kai raa na kai na hatu tipua, tena laatou ku mamannatu hao, tena ku mannatu hoki ma laatou ku ssara e mee na kai laatou ekkai raa.

⁸ Ia tena na kai raa se lavaa te mee te nnoho taatou ma Te Atua raa kitau areka; kame taatou sekkai na kai raa, taatou se lavaa tellano ni mee, tena kame taatou ekkai na kai raa, taatou se lavaa hoki te too ni mee.

⁹ E mea hakamattonu, auu se mee ma akoe ettana te ppena na mee hakaatoa, tena ma akoe ku mee na tama se hakattina hai mahi raa ki hai ssara.

¹⁰ Kame he tama te hakatina aia raa se hai mahi e kite akoe, te tama ma "e hakatina raa", e kai i roto na hare aitu na hatu tipua raa, tena kaa hea akoe e ppena raa kame se lavaa te mee te hakataakoto te tama naa ki i vi no kai na kai na tama e hoki ake na hatu tipua raa?

¹¹ Tena te iroa akoe raa e mee te hakatina teeraa taina akoe, te tama Krai ni mate hoki ma aia raa ki rano.

¹² Ia tena akoe e ppena te mee e ssara kame akoe e mee te hakatina teeraa tama no sara, tena te tama raa ku ppena

hea aia e maanatu ma e sara raa, tena akoe hoki ku sara i na karemata Krai.

¹³ Ia tena kame nakairaa e mee teeraa tama telotu no haisara, tena anau kuselavaa hoki tekai na punnohi ki selavaa anau e mee teeraa taina anau ki haisara.

9

Na mahi ia ma na hehekau te aposol

¹ Aiea anau seai ma he tama ettana? Eaa, anau seai ma he aposol Krai? Anau ni mee raa se kite Jisas TeAriki taatou raa? Kaa kootou ku hakattina naa seai ma ko na hehekau anau ma TeAriki raa?

² Niaina alaa tama se hakattina ma anau he aposol, e meia kootou e illoa! E mee kootou e hukui na ora kootou raa ma TeAriki, tena na ora kootou raa e huri ake te hakamaoni pera ma anau he aposol.

³ Tesaaite na tama e tattara hao anau, tena anau e tattara ake na tama raa i te vahi anau hokonnau.

⁴ Eaa, anau setau te haanairia, ia te haa unuria e mee na uata anau nippena raa?

⁵ Eaa, anau setau te tautari na tiputipu alaa aposol ma te taina TeAriki raa ia ma Pita notoo heavana ma anau i te lotu ki hahae maaua i na horau anau e hahae raa?

⁶ Eaa, teenei ko maaua ma Banabas koi e me ki hehekau ki tokonaki te nnoho maaua nei?

⁷ Eisi na tama ppuhu e lavaa te sui na kai laatou hoko-latou kioo no ppuhu? Eisi na tama ettori na kai, tena laatou kuselavaa tekkai na kai laatou nittori raa? Eisi na tama lollohi na manu tera selavaa te unu na vaiuu na sipsip laatou e lollohi raa?

⁸ Anau hokonnau se isi te hakaoti na tattara hai auna anau e tattara te aho ma te aho raa, e mee na tuua raa e tattara te mee hokotahi nei koi.

⁹ Taatou e ppau i roto na tuua Moses ma,
 "Auu se nnoa he mee kippui te maihu te bulmakau raa
 te saaita aia elakalaka vaa aruna na hua raa ki hopo
 na penu raa i taha."

Eaa, TeAtua e maanatu hai mahi te manu raa?

¹⁰ Eaa, te hakataakoto te tattara raa se tattara koi taatou? Noo, na tuua raa e tattaa mai taatou. Na tama e tuei raa ia ma na tama ettori na kai raa e tau te hakattina pera ma laatou e me ki too na tuhana laatou i na kai raa.

¹¹ Maaua e ttori na hua TeAnana Tapu raa i roto kootou. Eaa, e mmaharoo kame maaua e kainno atu kootou ki tokonaki maaua?

¹² Kame alaa tama e lavaa te nnoho nokkira atu kootou ki tokonaki laatou, tena kaa maaua se isi hoki na mahi i aruna na tama raa ki kkira atu kootou ki tokonaki maaua?

Emeia maaua se hihhai ki nnoho koi no kkira atu kootou. Maaua ku too na mee hakaatoa ki se lavaa he mee hoki e ttuu vaa mua te Rono Tauareka Jisas raa.

¹³ Hakamaoni kootou e illoa pera ma na tama e hehekau iroto na Hare Tapuraa etoo nakai laatou raa iroto te Hare Tapu, tena na tama e hoki na hoki i aruna na olta raa e too na tuhana laatou i na hoki raa.

¹⁴ Ia essau hoki, TeAriki ni tattara mai pera ma na tama e takutaku te Rono Tauareka raa e tau te too na tuhana laatou i na hehekau laatou ni ppena raa.

¹⁵ Emeia anau se hihai ki kainno atu kootou i te vahi anau, ia anau se taataa atu kootou vahao nei ma ki kou mai ni mee ma anau. Anau e tau koi te mate i mua! Se hai tama e lavaa te hakatike na tattara ahu anau nei no mee ma ni tattara vare koi.

¹⁶ Anau se tonu te ahu pera ma anau e takutaku te Rono Tauareka raa. Emeia anau e kauna ria ki ppena te mee nei. Ia tena anau e me ki haeo roo kame anau se takutaku te Rono Tauareka raa!

¹⁷ Kame anau e hihai ki hehekau marino i te vahi anau hokonnau, tena anau e me ki kkira atu kootou ki sui anau; e meia anau e hehekau, maitaname TeAtua ni hirihiri anau ki ppena te hehekau nei.

¹⁸ Kaa he sui peehee anau etoo? Teenei he meana koi ki takutaku atu te Rono Tauareka raa se isi te sui, ia ki se mee ma anau e isi na mahi i te vahi te hehekau anau ma te Rono Tauareka raa.

¹⁹ Se hai tama e hakamaatua anau, tena anau ettana roo; e meia anau emee ma anau hokonnau ki hehekau ma natama hakaatoa, kilavaa anau tetokonaki tammaki na tama ki hakattina.

²⁰ Tesaaia anau e hehekau ma na Jiu raa, anau e noho pera ma he Jiu ma kilavaa anau tetokonaki tammaki na tama. Niaina anau se noho iraro natuaa Moses, anau e noho koi pera ma anau ni noho tesaaia anau ni hehekau ma natama ennoho iraro natuaa raa ma kilavaa anau tetokonaki na tama raa.

²¹ Ia essau pera hoki, tesaaia anau ni hehekau ma na tama seai ma ni Jiu raa, anau e noho pera ma he tama seai ma he Jiu, tena ki setautari natuaa na Jiu raa ma kilavaa anau tetokonaki na tama seai ma ni Jiu raa. Te mee nei se mee pera ma anau setautari natuaa TeAtua raa; anau e tautari hakamaoni na tuaa Krai.

²² Anau ennoho ma na tama se hakattina hakamaoni raa, tena anau enoho hoki pera ma he tama se hakatina ma kilavaa anau tetokonaki na tama raa. Ia tena anau emee pera ma he tama koi na tama hakaatoa ma kilavaa anau te kou ake he tokonaki peehee anau e lavaa ki tokonaki alaa tama ki too te ora hakamaoni raa.

23 Anau e ppena na mee nei hakaatoa raa e mee anau e hihai ma te Rono Tauareka raa ki toha i na kina hakaatoa.

24 Kootou e illoa pera ma tammaki na tama e me ki huro te haiva, e mea he tama hokotahi koi e me ki mua. Tena taatou ki huro na mahi taatou ki tae i te kaha.

25 Natama hakaatoa e koukkou ki huro te haiva raa e koukkou na mahi ma ki lavaa laatou te too na haiva tera e me ki oti ku ppara raa koi; e mea taatou e me ki huro ki too na haiva tera e me ki mmoe tahi se isi te hakaoti raa.

26 Tera hea anau etere tahi ma kitae i te kaha raa, ia anau e ssau hoki pera ma na tama e ppuhu tera se hihai ma na rima anau e pehipehi raa ki laka.

27 Anau e tukituki te tinotama anau raa ki tautari haka-maoni hea etonu, ka oti alaa tama ku tautari na tattara anau ni takutaku raa, tena anau ku se iroatia te Aho naa.

10

Napoporoporo i te vahi na hatu tipua

1 Aku taina ma aku kave, anau e hihai ma kootou ki mannatu hea ni kapihi ake i na tipuna taatou i mua tera ni tautari Moses raa. Natama raa e hahaere hakaraoi roo ma te pukureurehu raa, tena kioo hakaraoi roo vaa roto te Moana e Mmeeraa*.

2 Natama raa hakaatoa e too te hakoukoutapu i roto te pukureurehu ia ma te lottai raa pera ma ni tama tautari Moses.

3 Na tama raa hakaatoa ni kkai te haraoa e tapu raa,

4 tena ki unu te vai e tapu raa. Na tama raa e unu te vai e hamai i roto te hatu e tapu tera e hahaere ma laatou raa, tena te hatu naa ko Krai.

5 E mea te saaita naa Te Atua se hihia roo alaa tama na tama naa, tena na tinotama na tama ni mmate raa ku masseu huri vaa roto te kina e tuu mahoa raa.

6 Tena na mee nei ku mee pera ma ni mee e akoako mai taatou, ki poroporo mai taatou ki se hihai na mee sakkino pera ma na tama te saaita raa ni ppena raa,

7 ia ki se hakamarumaru na hatu tipua pera ma na tama te saaita raa ni hakamarumaru raa. Essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,
 “Na tama raa e nnoho ma ki kkai te kai e rahi,
 tena te unu raa ku mee na tama raa ki ppena na tiputipu sakkino.”

8 Taatou ki se ppena na tiputipu settonu pera ma alaa tipuna taatou ni ppena i mua raa no mmate tipurua ma toru na simata (23,000) na tama te saaita naa i roto te aho hokotahi raa.

* 10:1 10.1 te kina nei e mmou ma, ‘te Moana e Mmeer,’ alaa kina i roto te Launiu Tapu e mmou ma, ‘te Lottai e Mmeer’

⁹ Taatou selavaa te hahaaite TeAriki pera ma alaa tipuna taatou imua raa. Natamaraa niuutiarua nalapono nommate.

¹⁰ Taatou selavaa tetamumu pera ma alaa tipuna taatou imua raa, e mee te ensel te mate raa ni haere iho no taa na tama raa nommate.

¹¹ Na mee nei hakaatoa nikapihiake inatamaraa ma kiporoporo mai taatou ki illoa, tena natama e tatta mai na mee raa pera ma ni hakamaatoku taatou. E mee taatou e nnoho te saaita te maarama nei ku hamai i te hakaoti.

¹² Kame akoe e maanatu pera ma akoe ettuummau i te hakatina akoe, tena akoe ki hakamattonu kaoti akoe kutte iho i na hahaaite.

¹³ Na hahaaite hakaatoa akoe ettiriraa ko na hahaaite natama hakaatoa ettiri tahiraa. E mea TeAtua sessiri na tattara hakamaoni Aia ni hakamoeraa, tena Aia selavaa tetiaki akoe ki hahaaite rira kiraka iaruna ma na mahi akoe, ma kilavaa akoe tettuummau. Te saaita akoe ettiri na hahaaite, TeAtua e me kikou atu na mahi akoe ki ttuummau, tena ku kou atu hoki he ara ki hakasao i taha ma na hahaaite naa.

¹⁴ Ia tena, aku soa laoi; hakallu itaha ma natama e hakamarumarua na hatu tipua raa.

¹⁵ Anau e tattara atu kootou natama e atamai raa ki hakatonutonu hokkootou ma na tattara anau nei.

¹⁶ Te saaita taatou e unu te kapu TeAtua ni hakatapu i te kai TeAriki raa, taatou e vaevae hoki te toto Krai. Tena te saaita taatou ettohi te haraoa raa nokkai raa, taatou e vaevae hoki te tinotama Krai.

¹⁷ Maitaname teeraa he haraoa hokotahi koi, tena taatou hakaatoa niaina ma taatou e tammaki, taatou he tinotama hokotahi hoki, e mee taatou hakaatoa e vaevae te haraoa hokotahi raa.

¹⁸ Mannatu na tiputipu na tama Israel raa; na tama ni kkai hea na tama raa ni hoki ake TeAtua iaruna na olta te saaita laotou ni kkutu hakaatoa nolotua raa.

¹⁹ Kootou e illoa hea anau e hakataakoto? Anau e hakataakoto pera ma na hatu tipua ia ma na kai kootou e hoki ake na hatu tipua raa sei ma ni mee hakamaoni.

²⁰ Anau e tattara na kai na tama e hoki iaruna na olta na tama se hakattina TeAtua raa, tena na kai raa ni kai e hoki ake na tipua sakkino, sei ma TeAtua. Tena anau se hihai ma kootou ki hukui ma na tipua naa.

²¹ Kootou selavaa te unu te kapu TeAriki raa, tena ma ku unu te kapu na tipua raa hoki; kootou selavaa te kkai iaruna te olta TeAriki raa, tena ma kukkai na kai iaruna na olta na tipua raa.

²² Eaa, taatou e hihhai ki hakasanosano TeAriki? Eaa, taatou e mannatu ma na mahi taatou raa ellaka iaruna na mahi Tama raa?

23 Na tama e tattara ma, “Taatou ettana koi te ppena na mee hakaatoa.” Te mee naa e hakamaoni, e mea se mee ma na mee hakaatoa e taualleka. “Taatou ettana te ppena na mee hakaatoa”, e mea se mee ma na mee hakaatoa e lavaa te tokonaki na ora taatou.

24 Auu se haere sesee ma ki tauareka koi akoe, e mea sesee hoki te tauareka alaa tama.

25 Kootou ettana tekkai na punnohi hakaatoa na tama e suisui i na maket raa, e mea auu se vahihhiri kame akoe e isi te hakataakoto.

26 Maitaname te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Te maarama nei ia ma na mee hakaatoa i roto te maarama nei raa ni mee TeAtua.”

27 Kame he tama se hakatina TeAtua e hakkoro akoe, tena akoe ku maanatu ma ki oo koorua, tena akoe ku kai koi hea te tama naa e pare atu raa, ia auu se vahihhiri kame akoe e isi te hakataakoto.

28 Emeia kame he tama e meatu akoe ma, “Na kai nei ku oti te hoki ake na hatu tipua,” tena akoe se lavaa te kai na kai naa ki lavaa akoe te tokonaki te tama e meatu raa, ia ki tau hoki ma te hakataakoto akoe,

29 ia se mee ma hea akoe e hakataakoto raa koi, e mea ki tokonaki te hakataakoto te tama e tattara atu akoe raa.

Tena kame teeraa tama e vahiri atu ma, “Kaa anau e me ki tana peehee te saaita te hakataakoto teeraa tama e ppui vaa mua raa?”

30 Kame anau e hakammaha TeAtua i na kai anau e kai raa, kaa teeraa tama e lavaa peehee te tamumu i te vahi na kai anau e hakammaha ake TeAtua raa?”

31 Ia tena, hea akoe e ppena, niaina akoe e kai ia e unu, ppena na mee naa i na mahi TeAtua.

32 Nnoho hakaraoi ki se lavaa kootou te nonnoho hao ma na Jiu raa, ia na tama seai ma ni Jiu raa ia ma te hare lotu TeAtua raa.

33 Tauttari hea anau e ppena; anau e hahaivi ma ki mee na tama hakaatoa ki hihhia i na mee anau e ppena raa, tena anau se maanatu koi te tauareka anau, e mea anau e maanatu hoki te tauareka na tama hakaatoa ki lavaa anau te tokonaki na tama raa ki ora.

11

1 Tena tauttari na tiputipu anau, e ssau pera ma anau e tautari na tiputipu Krai raa.

Tiputipu na h hine te lotu

2 Anau e hakammaha kootou, maitaname kootou e mannatu tahi anau, tena ki tauttari na akoako anau ni akoako atu kootou raa.

3 Emeia anau e hihai ma kootou ki mannatu pera ma Krai e hakanaani i aruna na taanata hakaatoa, ia na taanata raa

e hakananniu iaruna nahhine laatouraa, tena TeAtua e hakananiu iaruna Krai.

⁴ Tena kame hetanata e uhi te pohouru aia te saaita aia e lotu ia ma te saaita aia e takutaku ake na tattara TeAtua raa i na tama hakaatoa raa, te tama naa e hakanapa Krai.

⁵ Tena te hine se uhi te pohouru aia raa te saaita aia e lotu ia ma te saaita aia e takutaku ake na tattara TeAtua raa i na tama hakaatoa raa, te hine naa e hakanapa te avana aia raa, tena te hine se uhi te pohouru aia raa se kee ma te hine te pohouru aia raa e tahi no mmore raa.

⁶ Kame he hine se uhi te pohouru aia, tena te hine naa e tau koi te ttuu te rouru aia raa ki mmore. Te ttuu ia ma te tahi te pohouru te hine no mmore raa he mee roo e hakanapa, tena te hine raa e tau koi te uhi te pohouru aia raa.

⁷ Nataanata se tau te uhi na pohouru laatou raa, e mee te tanata raa e huri mai te tipu ia ma na mahi TeAtua. Tena te hine raa e huri mai na mahi te tanata;

⁸ maitaname TeAtua se pena mai te tanata raa i te hine, e mea te hine raa e pena mai i te tanata.

⁹ Tena TeAtua se pena te tanata raa ma ki kou ake te hine raa; e mea TeAtua e pena te hine raa ma ki kou ake te tanata.

¹⁰ E mee na ensel raa e kkite hoki, tena nahhine raa e tau te uhi na pohouru laatou raa ki huri ake pera ma laatou e nnoho i raro na mahi na taanata laatou raa.

¹¹ Ia iroto na ora taatou ma TeAriki, te hine raa se noho itaha ma te tanata, tena te tanata raa se noho itaha ma te hine.

¹² E mee te hine raa e pena mai i te tanata, ia e ssau hoki, te tanata raa e haanau mai i te hine; e mea teeraa ko TeAtua e pena iho na mee roo hakaatoa.

¹³ Mamannatu hakaraoi ma e tauareka nahhine raa ki se uhi na pohouru laatou raa te saaita laatou e lotu ake TeAtua iroto te lotu na tama hakaatoa raa.

¹⁴ Na tiputipu taatou i te maarama nei raa e huri mai taatou pera ma te tanata rouru lloa raa e hakanapa,

¹⁵ e mee na rouru elloa raa he ata nahhine. TeAtua e kou ake na rouru elloa raa i nahhine ma ki uhi na pohouru laatou raa.

¹⁶ E mea kame he tama e hihai ki hakatauttau ma anau te hakataakoto nei, tena anau e lavaa koi te meatu pera ma taatou ia ma na hare lotu TeAtua raa se isi na tiputipu peenei i te vahi te hakamarumaru.

Te Kai TeAriki

(Matiu 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Iroto na tattara poroporo nei, anau se hakammaha kootou, e mee te kutukutu kootou ma ki lotu raa e haeo roo, se mee ma e tauareka.

18 Te kaamata raa anau e rono pera ma eisi na kuturana i roto kootou e hakataukaa ma kootou na saaita kootou e kikutu raa, tena anau e hakatina ma kame e hakamaoni.

19 (Ia se lavaa te raka, e me ki isi roo na haeo i roto kootou ma kikkite kootou ma ko na tama hee e ttonu.)

20 Te saaita kootou e kikutu hakaatoa pera ma he kuturana hokotahi ma ki kkai raa, kootou se mee ma e kkai te kai tapu TeAriki raa.

21 Maitaname te saaita kootou ekkai raa, kootou ekkai huri koi, tena alaa tama ku nnoho hikkai, tena alaa tama ku unu no vware roo.

22 Kootou seisi na hare tennoho no kkai ia ma no unu? Eaa, kootou e me ki huri ake te se hihhai kootou i na tama telotu, tena kumee na tama hakaalloha raa kinnapa? Kootou e hihhai ma anau kitattara atu kootou peehee i te mee nei? Eaa, anau ki hakammaha kootou? Se lavaa roo!

23 E mee anau etoo na tattara TeAriki raa, tena ki hakatae atu i kootou: pera ma TeAriki Jisas, tepoo Judas ni hakari ake Aia i na tama haeo raa, Tama raa etoo te muri haraoa raa

24 no hakammaha ake TeAtua, tena ki ttohi te haraoa raa, tena kimeake, "Te nei ko te tinotama Anau tera Anau e kou atu ki tokonaki kootou. Ppena pe nei ki mannatu kootou Anau."

25 Na tama raa nikkai roo nooti, tena Tama raa kutoo te kapu raa, tena kimeake pera ma Aia ni meake raa hoki ma, "Te nei ko te kapu te tattara e ivi vahao nei TeAtua tera e moe i roto te toto Anau raa. He saaita peehee kootou e unu te kapu nei, kootou ku mannatu Anau."

26 Te hakataakoto nei e mee peeraa ma na saaita hakaatoa kootou ekkai te haraoa nei raa, tena ki unu te kapu raa, kootou e tauhano te huri ake te mate TeAriki raa haere ki tae roo te saaita Aia e me ki vaakai mai raa.

27 Te mee nei e mee pera ma kame he tama kootou e kai te haraoa TeAriki raa, tena ki unu te kapu Aia raa ma te hakataakoto se tonu ma te Tama raa, tena te tama naa ku sara i te vahi te tinotama, ia ma te toto TeAriki raa.

28 Ia tena kootou ki tilottilo hakaraoi na ora kootou raa imua, tena kootou kulavaa te kkai te haraoa raa, tena ku unu te kapu raa.

29 Maitaname kame he tama se hakammaha te tinotama TeAriki raa te saaita aia ekai te haraoa, tena ku unu te kapu raa, TeAtua e me ki hakatonutonu te tama naa.

30 Tera hea tammaki na tama kootou e lavvea no matanaennae, tena tammaki ku oti te mmate.

31 Kame taatou e tilottilo hokotaatou imua, TeAtua se lavaa te hakatonutonu taatou.

³² Emeia TeAriki e hakatonutonu no poroporo taatou ma kiselavaa taatou te hakatonutonuria hakapaa ma te maarama nei.

³³ Ia tena, aku taina, te saaita kootou ekkutu ma ki kikai te kai tapu TeAriki raa, kootou ku hakattari ki kaatoa kootou hakaatoa.

³⁴ Tena kame nitama kootou ku hikkai, kootou ku kikai i na hare kiselavaa TeAtua te hakatonutonu kootou te saaita kootou ekkutu hakaatoa raa. Tena i te vahi alaa hakataakoto, anau e me ki hakatonu na hakataakoto naa te saaita anau e tae atu kootou raa.

12

Na hoki TeAnana Tapu

¹ Te saaita nei taatou ki tattara na mee kootou ni tattaa mai i te vahi na hoki TeAnana Tapu raa.

Aku taina, anau e hihai ma kootou ki illoa te hakamaoni na mee nei.

² Kootou e illoa pera ma te saaita kootou koi nnoho pouri raa, kootou ni hakattaki sara ria tammaki na saaita ma ki hakamarumaruru na tipua se isi na ora raa.

³ Anau e hihai kimeatu kootou pera ma tetama e hakattakiria TeAnana Tapu raa selavaa tetattara ma, “Anau etuku te haeo Jisas!”, tena se haitama elavaa tetattara ma, “Jisas ko TeAriki,” kame TeAnana Tapu raa se hakattaki aia.

⁴ E isi tammaki na hoki e ttapu, e meia teenaa ko TeAnana Tapu hokotahi naa koi e kou ake na hoki raa i na tama.

⁵ Etammaki na hehekau koi mmoe, e meia taatou e hehekau ma TeAriki hokotahi naa koi.

⁶ Etammaki na illoa kippena na mee, e meia teenaa ko TeAtua hokotahi naa koi e kou mai na illoa raa.

⁷ TeAnana Tapu ehurimai na mahi Aia i roto taatou hakaatoa ma ki tokonaki na tama hakaatoa.

⁸ TeAnana Tapu e kou ake teeraa tama na mahi ki tattara mai na tattara te atamai, tena teeraa tama, TeAnana Tapu e kou ake na mahi ki iroa na mee hakaatoa.

⁹ TeAnana Tapu hokotahi naa koi e kou ake te hakatina tetama, tena ki kou ake teeraa tama na mahi ki tokonaki na tama lavvea raa ki taualleka.

¹⁰ TeAnana Tapu raa e kou ake teeraa tama na mahi kippena na mirakol, tena ki kou ake teeraa tama na mahi ki takutaku na tattara TeAtua raa, tena ki kou ake teeraa tama na mahi ki iroa ma te hoki raa e hamai TeAnana Tapu ma seai. Tena teeraa tama Aia e kou ake te hoki ki tattara na tattara ekkee, tena Aia e kou ake teeraa tama te iroa ki hakari mai na hakataakoto na tattara raa.

¹¹ Emeia teenaa ko TeAnana Tapu hokotahinaa koi e ppena na mee nei hakaatoa; ia ki tautari hea Aia e hihai, tena Aia e kou ake tammaki na hoki e kkee i na tama.

Te tinotama Krai

¹² Krai e ssau pera ma he tinotama hokotahi tera e isi tammaki na paa kina; teeraa he tinotama hokotahi koi, niaina ma te tinotama raa e tammaki na paa kina e huhukui ake.

¹³ Taatou hakaatoa e ssau peeraa hoki, niaina ma taatou ni Jiu, ia ni tama sei ma ni Jiu, niaina ma taatou e hehekau ma na tama, ia niaina ma taatou ni tama e ttana, TeAnana Tapu hokotahinaa ku oti te hakoukou tapu taatou ki hukui peeraa ma he tinotama hokotahi, tena taatou hakaatoa ku oti te unu TeAnana Tapu hokotahi naa.

¹⁴ E mee te tinotama raa sei ma he tinotama hokotahi koi, e mea te tinotama raa e tammaki na paa kina.

¹⁵ Kame te vae raa e tattara ma, "E mee anau sei ma he rima, tena anau sei ma he paa kina te tinotama raa," niaina ma te vae raa e tattara peehee, e mea aia e hukui ake hoki ma i te tinotama raa.

¹⁶ Tena kame te katarina raa e tattara ma, "E mee anau sei ma he karemata, tena anau sei ma he paa kina hoki te tinotama raa," niaina ma te karemata raa e tattara peehee, e mea aia e hukui ake hoki i te tinotama raa.

¹⁷ Kame te tinotama raa hakaatoa he karemata koi, tena kaa te tinotama raa e lavaa te rono peehee? Ia kame te tinotama raa he katarina koi, tena kaa te tinotama raa e lavaa te hunu peehee na mee?

¹⁸ TeAtua e pena te tinotama, tena ki huhukui ake na paa kina raa ki tipu te tinotama raa peenei ki tautari te hihai Aia.

¹⁹ E me ki se lavaa te isi te tinotama kame te tinotama raa hakaatoa he vae.

²⁰ Tera hea e isi tammaki na paa kina, e mea te tinotama raa e hokotahi koi.

²¹ Ia tena te karemata raa se lavaa te meake te rima raa ma, "Anau se hihai akoe ki tokonaki anau!" Tena te pohouru raa se lavaa te meake te vae raa ma, "Anau kuse hihai akoe ki tokonaki anau."

²² Mannatu hakaraoi, na tinotama taatou nei se lavaa te tutuu laoi kame na paa kina na tinotama taatou e mee ma e pammee raa e sei;

²³ ia tena na paa kina taatou e mee ma e pammee raa ko na kina taatou kame elollohi hakaraoi raa roo, ia na kina te tinotama e tiputipu haeo raa ko na kina taatou e hakasessere raa roo,

²⁴ tena taatou se lavaa hoki te lollohi na paa kina e tutuu laoi raa. TeAtua Hokoia e hukui te tinotama raa

ki kaatoa, ki lavaa na paa kina e tuttuu laoi raa te hakammaha na paa kina e tuttuu haeo raa.

²⁵ Ia tena seisi te hakataukaa i roto te tinotama, e meia na paa kina raa hakaatoa e hakataakoto mmaha hokolaatou.

²⁶ Kame he kina hokotahi i roto te tinotama raa e hakalono llihu, na kina hakaatoa e me ki hakalono llihu, ia kame he kina hokotahi e hakammaha ria, tena na kina raa hakaatoa e me ki hihhia.

²⁷ Kootou hakaatoa ko te tinotama Krais, tena taatou hakaatoa e hukui ma te tinotama Tama raa.

²⁸ Iroto na harelotu, TeAtua kuoti te hakamoemoe tonu na meeroo hakaatoa, na aposol raa kaamata, tena te hakarua raa ko na profet, tena te hakatoru raa ko na tisa, tena na tama eppena na mirakol raa e pare ake, tena na tama TeAtua ekouake na mahi kitokonaki na tama lavvea ki taualleka raa ia ma na tama e tattara na tattara e kkee raa.

²⁹ Seai ma na tama hakaatoa ni aposol, ia hakaatoa seai ma ni profet, tena hakaatoa seai ma ni tisa. Seai ma na tama hakaatoa e isi na mahi TeAtua ki ppena na mirakol,

³⁰ ia kitokonaki na tama lavvea raa ki taualleka, ia ki tattara na tattara e kkee ia ma ki hakari mai na hakataakoto na tattara e kkee raa.

³¹ Anau e me ki huri atu kootou na hoki e hakananniu.

Ia teenei ko te ara hokotahi koi e tauareka anau e me ki huri atu.

13

Na tiputipu te laoi

¹ Niaina ma anau e iroa te tattara na tattara taatou na tama ia ma na tattara na ensel raa, e meia kame anau se isi te laoi, tena na tattara anau raa e me kissau koi pera ma te tani te pelo na tama e likiliki ma te muri katana raa.

² Niaina ma anau eisi te hoki kitakutaku, ia niaina ma anau eisi te iroa ia ma te atamai i na hakataakoto e huuna ria raa, ia niaina ma anau eisi te hakatina ki kkene na mouna, e meia kame anau seisi telaoi, tena anau he mee vare koi.

³ Niaina ma anau e vaevae na hekau anau raa hakaatoa, tena ki hoki ake te tinotama anau raa i na tama ki ttuni, e meia kame anau seisi telaoi, tena na mee anau ni ppena raa selavaa te tokonaki anau.

⁴ Te pasemmu ia ma te kai marie raa e huri mai telaoi; ia seai ma ko te manava kkere, te hakatannata ia ma te ahu;

⁵ te laoi se isi na tiputipu sakkino, ia se isi te kai manako, ia se isi te manava haeo; te laoi se mee ma akoe ki mamaanatu na mee na tama ni ppena e sara i akoe raa.

⁶ Telaoi se mee ma akoe ki hihia i na mee sakkino, e meia telaoi e mee ma akoe ki hihia i na mee e ttonu hakamaoni.

⁷ Telaoi se isi te hakaoti, tena telaoi e isi te hakatina, te noho varatoa ia ma te laumarie tera selavaa te oti.

⁸ Telaoi e moe tahi na vahao hakaatoa. E isi na tattara taualleka, e mea na tattara semmoe roroa; ia e isi na hoki ki tattara na tattara ekkee, e mea na hoki raa e me ki oo no oti, tena e isi na illoa, e mea na illoa raa e me ki oo no seai.

⁹ Maitaname na hoki taatou i te vahi te illoa ia ma na hoki na tattara hakamaoni raa se kaatoa;

¹⁰ e mea te saaita te hakamaoni raa e tae mai, tena na mee se kaatoa raa e me ki oti.

¹¹ Te saaita anau koi tamarikira, na tattara anau, te tinotama anau ia ma na hakataakoto anau raa koi tamalliki roo, te saaita nei anau kumatua, tena anau ku peesia na tiputipu na tamalliki raa i taha.

¹² Hea taatou ekkite te saaita nei raa essau pera ma te inaina akoe e matamata i roto te kalasi ennehu no kite na karemata akoe hokkoe. Tena te iroa anau te saaita nei raa se kaatoa, e mea i muri; te iroa anau raa e me ki kaatoa e ssau pera ma TeAtua e iroa hakamaoni roo anau raa.

¹³ Tena te saaita nei na mee e toru nei e mmoe i roto taatou: te hakatina, te noho varatoa ia ma telaoi; e mea telaoi raa e raka roo i aruna na mee e toru nei.

14

Alaa hoki taualleka TeAnana Tapu

¹ Kootou ki hai na mahi kootou ki too telaoi. Tena kootou ki mannako na hoki TeAnana Tapu raa, taohi mua te hoki ki takutaku na tattara TeAtua raa.

² Natama etattara na tattara ekkee raa se tattara ake inatama, e mea laatou etattara ake TeAtua, maitaname se hai tama elavaa te iroa na tattara laatou etattara raa. Natama raa etattara mai in mahi TeAnana Tapu raa na mee hakamaoni koi huuna ria raa.

³ Emeia natama etakutaku na tattara TeAtua raa e tattara ake na tama ki tokonaki na tama raa, ia ki hakapurupuru ake na tama raa ki taualleka na hakataakoto laatou raa.

⁴ Natama etattara na tattara ekkee raa e tokonaki koi laatou hokolaatou, e mea natama etakutaku na tattara TeAtua raa e tokonaki na tama hakaatoa i te lotu raa.

⁵ Anau e hihai ma kootou hakaatoa ki tattara na tattara ekkee; e mea Anau e hihai mahi roo ma kootou ki isi na hoki ki takutaku na tattara TeAtua raa. E mee te tama etakutaku na tattara TeAtua raa e tokonaki hai mahi roo i aruna te tama tera etattara na tattara ekkee raa. Emeia kame e isi te tama elavaa te hakari mai na tattara ekkee te tama raa e tattara raa, tena te tama naa elavaa te tokonaki na tama hakaatoa i te lotu.

⁶ Aku taina, te saaita anau e tae atu kootou raa, tena kaa he tokonaki peehee kootou e me kitoo kame anau

e tattara atu kootou na tattara e kkee raa? Se isi te tokonaki kootou e lavaa te too, e meia kootou e lavaa te tokonaki ria kame anau e tattara atu na mee TeAtua ni huri mai raa, tena ku tattara atu na tattara i te atamai ia ma na tattara TeAtua raa ia ma alaa akoako hoki.

⁷ Taatou ki kkira ake na mee se isi na ora pera ma te kohe ia ma te haapraa, ia kame hetama sei roa te hakatani na meeraa, tena kaa taatou e me ki illoa peehee ma aia e hakatani te rue peenei? ⁸ Tena kame tetama e iriiri te puu raa se iri tonu tetani te taua, tena kaa koai tetama e me ki tanattana ki haere no ppuhu te taua raa?

⁹ Ia e ssau hoki, kaa na tama e me ki illoa peehee na tattara akoe raa, kame na tattara e kkee akoe raa se matahua? Tena na tattara kootou e tattara raa e me ki huro vare koi no llano!

¹⁰ E isi tammaki roo na tattara i roto te maarama nei, tena na tattara hakaatoa e isi na hakataakoto laotou.

¹¹ Emeia kame anau sei roa na tattara na tama raa, tena na tama e tattara na tattara raa e me ki mee pera ma ni tama alaa henua i anau, tena anau e me ki mee pera ma he tama teeraa henua i na tama naa.

¹² Emeia e mee kootou e hihhai roo ma ki too na hoki TeAnana Tapu raa, tena kootou ki hai na mahi no tokonaki hakamaoni na tama te lotu raa.

¹³ Tena tetama e tattara na tattara e kkee raa e tau telotu ake TeAtua kikou ake te hoki ki hakari na hakataakoto na tattara aia e tattara raa.

¹⁴ Maitaname kame anau e lotu ake peenei, tena te anana anau raa e lotu hakamaoni, e meia te hakataakoto anau raa e me ki mmao roo.

¹⁵ Kaa hea anau e me ki ppena? Anau ki lotu ma te anana anau, tena kulotu hoki ma te hakataakoto anau raa, tena ku huhua ma te anana ia ma te hakataakoto hoki anau.

¹⁶ Kame akoe e lotu ake TeAtua ma te anana koi akoe, tena kaa na tama e kkuu kootou raa e me ki meatu "Amen" peehee i te lotu akoe e lotu ake TeAtua raa, e mee na tama raa se illoa na tattara akoe e tattara raa?

¹⁷ Niaina ma telotu akoe e lotu ake TeAtua raa e tauareka roo, e meia telotu naa se lavaa te tokonaki na tama hakaatoa.

¹⁸ Anau e hakammaha TeAtua, e mee anau e iroa roo te tattara na tattara e kkee raa i aruna kootou.

¹⁹ Emeia i roto telotu, anau e me ki ppehi koi e rima na tattara na tama e lavaa te illoa raa ki akoako alaa tama, tena e rima na tattara raa e raka roo i aruna ma te simata na tattara tera anau e tattara i na tattara e kkee raa.

²⁰ Aku taina, kootou ki se tauttari na tiputipu na tamalliki, e meia kootou ki mee pera ma ni tamalliki tera se illoa na mee sakkino, tena ku mee pera ma ni tama ku mattua i na hakataakoto kootou.

²¹ Na tattara nei e mmau i roto te Launiu Tapu:

“TeAtua e tattara ma,
 ‘Anau e me ki tattara ake te kanohenua Anau raa,
 tena natama alaa henua e me ki tattara ake na tattara
 Anau raa,
 e meia te kanohenua Anau raa se lavaa te hihhai
 ki hakallono na tattara Anau raa.’”
 22 Tena te hoki te tattara na tattara e kkee raa e huri ake
 te hakamaoni inatama se hakattina raa, sei ma
 na hakattina ana raa. Tena te hoki ki takutaku na tattara
 TeAtua raa e huri ake te hakamaoni ina hakattina ana raa,
 sei ma na tama se hakattina raa.

23 Kame telotu raa ekkutu hakaatoa, tena natama raa
 hakaatoa ku kaamata no tattara na tattara e kkee, tena e isi
 natama vare ia ma natama se hakattina e ooake ihare,
 natama raa kame se tattara ma kootou e vvare?

24 Emeia kame natama hakaatoa e takutaku na tattara
 TeAtua te saaita natama se hakattina ia ma natama vare raa
 e ooake ihare, tena natama raa e me killoa ma laatou
 e haisara e mee na tattara laatou ellono raa. Natama raa
 e me ki hakatonutonu hokolaatou e mee na tattara hakaatoa
 laatou ni llono raa,

25 natama raa e me ki hakari na hakataakoto laatou
 e huhu raa, tena natama raa e me ki hakammaha no lotu ake
 TeAtua peenei, “Hakamaoni roo TeAtua e noho ma kootou
 i te kina nei.”

Na tiputipu e ttonu te lotu

26 Aku taina, teenei hea anau e hakataakoto. Tesaita
 kootou ekkutu kilotu, teeraa tama e me ki huhua na rue
 telotu, teeraa tama e me kiakoako, tena teeraa tama
 e me ki tattara atu na mee TeAtua ni huri ake aia raa, ia
 teeraa tama e me ki tattara atu na tattara e kkee, tena teeraa
 tama e me ki hakari atu na hakataakoto na tattara e kkee raa.
 Na mee nei hakaatoa e me ki tokonaki natama hakaatoa
 telotu raa.

27 Kame hetama e mee ma aia ki tattara na tattara
 e kkee, tena tokorua, seainaa tokotoru natama etau
 te tattara. Teeraa tama e tattara nooti, tena teeraa
 tama kutattara, tena teeraa tama e me ki hakari mai
 na hakataakoto na tattara raa.

28 Emeia kame se hai tama i te kina naa e lavaa
 te hakari atu na hakataakoto na tattara raa, tena te tama
 e tattara na tattara e kkee raa etau te tuu hemuu, tena
 ku tattara ake koi TeAtua i roto te hakataakoto aia raa.

29 Kame tokorua, seainaa tokotoru natama TeAtua
 ni kou ake na tattara Aia raa e tau te hakari atu na tattara raa,
 tena alaa tama ku noho no hakataakoto na tattara
 na tama raa e tattara raa.

30 Emeia kame he tama e noho i te kina laatou ekkutu raa
 e too na tattara TeAtua raa, tena te tama e tattara naa e tau
 te tuu hemuu.

³¹ Kootou hakaatoa e lavaa te takutaku na tattara TeAtua; teeraa tama e tattara nooti, tena teeraa tama ku tattara, tena kootou hakaatoa e me kiilloa, ia e me ki hakattina hakamaoni.

³² Te hoki ki takutaku na tattara TeAtua raa e moe i na mahi te tama e tattara raa,

³³ maitaname TeAtua se hihai ma taatou ki tattara huri, e meia taatou ki tattara tonu, tena ku nnoho laoi.

Essau pera ma na tama i roto na kuturana na tama te lotu TeAtua raa,

³⁴ na h hine raa etau tennoho hemuu i roto na kina e k kutu raa. Na tama raa settana ki tattara; peeraa ma te tuaa na Jiura e tattara mai ma na h hine selavaa te hakamattua i na kina.

³⁵ Kame na h hine raa e hihai kiilloa he mee, tena laatou ku vahiri ake na taanata laatou raa i hare. E hakanapa kame he hine e tattara i roto na kina na hakattina ana te lotu raa e k kutu.

³⁶ Eaa, na tattara TeAtua raa e oo mai no ttiri kootou? Eaa, na tattara TeAtua raa ni ttae atu kootou hokkootou koi?

³⁷ Emeia kame he tama e hakataakoto ma aia e hakataetae na tattara TeAtua, ia he tama e isi na hoki TeAnana Tapu, tena te tama naa etau te iroa pera ma na tattara anau e taataa nei ni tattara TeAriki.

³⁸ Emeia kame te tama naa se hihai ki hakarono na tattara nei, tena kootou selavaa hoki te hakallono na tattara te tama naa.

³⁹ Ia tena aku taina, kootou ki hakataakoto mmaha i te vahi te takutaku na tattara TeAtua raa, e meia kootou selavaa te ppui na tama e tattara na tattara e k kee raa.

⁴⁰ Kootou kippena tonu, tena kuppena hakatauareka na mee hakaatoa.

15

Te ora muri Krai

¹ Aku taina, te saaita nei anau e hihai ki tattara atu hakaraoi kimannatu kootou te Rono Tauareka anau ni takutaku atu kootou raa, te Rono Tauareka tera kootou ni too raa, ia te Rono Tauareka tera nimee na hakattina kootou raa no ttuu mmau raa.

² Teenei ko te Rono Tauareka anau ni takutaku atu kootou raa. Te Rono Tauareka raa e tokonaki kootou ki too te ora hakamaoni kame kootou ettaohi mmau na tattara te Rono Tauareka raa, ka oti na hakattina kootou raa kullano vare koi.

³ Anau ni hakatae atu kootou na tattara hakamattua tera anau ni too i mua raa: na tattara nei e mmau hoki i roto te Launiu Tapu pera ma Krai e mate ma na hai ssara taatou,

⁴ tena Aia kitanuria, tena te aho tana hakatoru raa Aia ku ora muri pera ma hea e mmau i roto te Launiu Tapu raa;

⁵ tena Aia kituu ake iaa Pita, tena ki oti Aia kituu ake i te sanahuru ma rua na aposol raa.

⁶ Tena Aia kituu ake nokkite rima huitarau toe na tama tauttari Aia raa te vahao hokotahi, tena tammaki na tama nei koi ora, niaina ma alaa tama na tama nei ku oti te mmate.

⁷ Tena Aia kituu ake iaa Jems, tena i muri Aia kituu ake na aposol Aia raa hakaatoa.

⁸ Anau ko te tama hakaoti Aia e tuu mai, niaina ma anau e ssau pera ma he tama te tinotama anau raa se kaatoa.

⁹ Maitaname anau ko te aposol hakaoti i na aposol raa hakaatoa. Anau se tau hoki te mee pera ma he aposol, e mee anau nikou ake na hakalono llihu i na hare lotu TeAtua raa hakaatoa.

¹⁰ Emeia anau kutipu peenei i na mahi TeAtua, tena na mahi Aia ekou mai anau raa sellanovare. Ia teeraa hakataakoto, anau e hehekau mahi roo i aruna alaa aposol, niaina ma anau se isi na mahi kippena na mee raa, e meia na mahi TeAtua raa e hehekau i roto anau.

¹¹ Ia niaina ma anau ia ma alaa aposol e takutaku, e meia maatou hakaatoa e takutaku te Rono Tauareka raa, teenei hea kootou ku hakattina.

Te ora muri taatou

¹² Emeia teenei maatou kutattara pera ma Kraiis ni ora muri itaha ma te mate, kaa alaa tama kootou e lavaa peehee te tattara ma na tama e mmate raa ku se lavaa te ora muri?

¹³ Kame te hakataakoto naa e hakamaoni, tena te mee naa e huri mai hoki pera ma Kraiis se ora muri;

¹⁴ ia kame Kraiis se ora muri i taha ma te mate, tena maatou kuse hai mee ki takutaku atu, tena kootou se hai mee hoki ki hakattina.

¹⁵ Ia i aruna na mee nei, maatou e huri atu pera ma maatou ku malliu i te vahi TeAtua, e mee maatou ni tattara atu ma te Tama raa ni hakamahike Kraiis itaha ma te mate. Emeia kame te mee nei e hakamaoni pera ma na tama e mmate raa se lavaa te mahike muri i taha ma te mate, tena TeAtua ni se hakamahike hoki Kraiis i taha ma te mate.

¹⁶ Ia kame na tama ku mmate raa se lavaa te mahhike i taha ma te mate, tena Kraiis ni se mahike i taha ma te mate.

¹⁷ Ia kame Kraiis ni se mahike i taha ma te mate, tena na hakattina kootou raa ni mee vare koi, tena kootou hoki e nnoho koi ma na hai sara kootou raa.

¹⁸ Ia te mee naa e me ki huri mai hoki pera ma na tama e hakattina Kraiis ku oti te mmate raa e me kitoo na hakalono llihu.

¹⁹ Ia kame taatou e hakattina ma Kraiis e me ki tokonaki taatou i te ora nei koi, seai ma te ora i muri raa, tena taatou e me ki hakaalloha.

20 Emeia te hakamaoni, TeAtua ni hakamahike Krais itaha ma temate ma kilavaa natama kummate raa te mahhike muri hoki i taha ma temate.

21 E mee te mate raa e kaamata mai i te tama, ia e ssau hoki, te mahike muri itaha ma temate raa e kaamata mai hoki te tama.

22 Taatou hakaatoa e me kimmate e mee taatou ehukui ma Adam, ia e ssau hoki: natama hakaatoa ehukui ma Krais raa e me ki ora.

23 Krais ko te tama kaamata e ora muri, ia te saaita Aia e vaakai mai raa, na tama hakaatoa e hakattina Aia raa e me ki ora muri.

24 Tena te aho hakaotiraa e me kitae mai; Krais e me kitaa mate na mahi na ensel sakkino raa, na mahi na tama hakamattua raa ia ma na mahi sakkino raa, tena Aia e me ki kou ake te Hakamaatua ana i te Vaelani raa i TeAtua Tamana.

25 Maitaname Krais e me ki hakamaatua roo ki tae te saaita TeAtua e tuku na tama e hao ma Krais raa i raro na tapuvae Tama raa.

26 Tena te tama hao hakaoti Aia e me kitaa mate raa ko te mate.

27 E mee te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "TeAtua e me ki tuku *na mee hakaatoa* i raro na tapuvae Krais."

Ia te mee nei e matahua roo, maitaname te tattara e mee ma, "na mee hakaatoa raa" se mee ma, TeAtua e hakapaa ake hoki i roto na meeraa, e mee TeAtua ko te Tama e tuku na mee raa i raro na mahi Krais.

28 Emeia te saaita na mee hakaatoa kummo e i raro na mahi Krais, tena Krais e me kituku Aia Hokoia i raro na mahi TeAtua, te Tama ni tuku na mee raa hakaatoa i raro na mahi Krais raa, tena TeAtua kumee kihakamaatua iaruna na mee roo hakaatoa.

29 Ia tena, kaa na tama ni hakoukou tapu ria ma na tama ku oti te mmate raa? Hea na tama raa e hakataakoto ma laatou e me ki too? Kame e hakamaoni pera ma alaa tama e tattara ma na tama kummate raa selavaa te ora muri, tena kaa na tama raa ni hakoukou tapu ria ma na tama kummate raa kiao?

30 Kame se isi te ora muri, tena maatou hoki selavaa te ttiri na hainattaa peenei i roto na ora maatou.

31 Aku taina, anau te aho ma te aho e noho koi te mate! Anau e hihia roo kootou, e mee taatou ehukui na ora taatou raa ma Jisas Krais, TeAriki taatou raa, teenei hea anau ku hakari atu te mee nei.

32 Kame anau nippuhu ma "na manu kaittama" i roto Efesus i te vahi koi na tiputipu taatou na tama raa, tena kaa hea anau e me ki too? Emeia kame na tama kummate raa selavaa te ora muri taatou ki mee pera ma na tama e tattara tahi ma,

“Taatou ki kkai, ia ki unu ki nannea taatou ka oti taiiao taatou ku mmate.”

³³ Auu se vvare. “Na tiputipu hao na hakahoa taatou raa e me ki mee na tiputipu taualleka taatou raa ki hao.”

³⁴ Vakkai muri na hakataakoto taualleka kootou i mua raa, tena ku hakaoti na tiputipu sakkino kootou raa. Anau e hakari atu ki nnapa kootou e mee alaa tama kootou se illoa i TeAtua.

Te tinotama i muri te ora muri

³⁵ Eisi tetama e me ki vahiri atu ma, “Na tama ku mmate raa e me ki ora muri peehee? Na tinotama na tama raa e me ki ttipu peehee?”

³⁶ Kootou ni vvare roo! Te saaita kootou e ttori te hua i roto te kerekere, te hua raa selavaa te homo kame aia e mate.

³⁷ He hua peehee akoe e ttori, kame he hua te wit ia ma alaa hua peeraa hoki, tetinotama telaakau e homo raa sessau ma te hua akoe ni ttori raa.

³⁸ TeAtua e kou ake te penu te hua raa tautari te hihai Aia, tena Aia ki kou ake tetinotama e homo iho i te hua raa.

³⁹ Ia na punnohi namee hakaatoa e ora raa sessau, na punnohi na tama raa e kkee, tena na punnohi na manu hahere raa e kkee, ia na punnohi na manu lleele raa e kkee, tena na punnohi na ika raa e kkee hoki.

⁴⁰ Tena eisi natinotama i te vaelani ia ma natinotama i te maarama nei; te tipu natinotama i te vaelani raa e kkee ma te tipu natinotama i te maarama nei.

⁴¹ Te tipu telaa raa e kkee, ia te tipu te maremo e kkee, tena te tipu na hetuu raa e kkee hoki, tena alaa hetuu e kkee na ttipu laatou.

⁴² Tena namee hakaatoa e me kittipu peenei tesaita na tama e mmate raa ku mahike muri no ora. Tetinotama taatou etanu raa hetinotama koi epaara vave, ia tetinotama e mahike muri no ora raa e me ki ora tahi.

⁴³ Tetinotama etanuria raa etiputipu hao, ia se ivi, e mea tesaita tetinotama raa e ora muri raa, tetinotama raa e me ki tiputipu laoi, ia e me ki hai mahi.

⁴⁴ Tetinotama taatou etanu raa hetinotama te maarama nei, ia tetinotama e mahike muri i taha ma te mate raa hetinotama TeAnana Tapu raa e kou ake te ora. Ia tena e me ki isi tetinotama i te maarama nei, tena e me ki isi hoki tetinotama TeAnana Tapu raa ki hehekau.

⁴⁵ Maitaname te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Adam tetama kaamata raa e pena iho pera ma hetama e ora,”

e mea te Adam hakaoti raa he Anana e kou mai te ora.

⁴⁶ Tetinotama i te vaelani raa se hamai i mua, e mea teeraa ko tetinotama i te maarama nei raa e hamai i mua, tena ki oti roo tetinotama i te vaelani raa ku hamai.

47 Te Adam kaamata raa e pena mai i te kerekere, teenaa he tama i te maarama nei, ia te Adam hakarua raa e haere iho i te vaelani.

48 Natama hakaatoa i te maarama nei raa essau pera ma te tama ni pena iho i te kerekere raa. Tena natama i te vaelani raa essau pera ma te tama ni haere iho i te vaelani raa.

49 E mee taatou essau pera ma te tama e pena iho i te kerekere raa, tena taatou e me kissau hoki pera ma te Tama e haere iho i te vaelani raa.

50 Aku taina, anau e hakataakoto pera ma hea e pena iho i te punnohi ia ma te toto raa selavaa tenoho i roto te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena na tinotama e me ki ppara raa selavaa te too te tinotama e me ki ora tahi raa.

51 52 Hakallono mai te hakataakoto e huunaria nei: taatou selavaa te mmate hakaatoa, emeia tesaaita te puu hakaotiraa etani, taatou hakaatoa e me ki huri no kkee te saaita naa koi, ia e me ki vave roo pera ma akoe e kkemote karemata akoe. E mee tesaaita te puu raa etani, tena na tama kummate raa e me ki mahhike no ora, tena ku selavaa hoki te mmate, tena taatou hakaatoa e me ki huri no kkee.

53 Maitanama na tinotama e me ki ppara raa e me ki hakatikeria ki mmoe tahi; ia hea e me ki mate raa e me ki hakatikeria ki selavaa te mate.

54 Te saaita namee nei e kapihi mai raa, tena namee e ppara raa ku hakatikeria ki mmoe tahi, tena na tattara te Launiu Tapu raa ku hakamaoni, "Na mahi te mate raa ku hakaotiraa, tena Te Atua ku hakamaatua!

55 Te mate, akoe e hai mahi peehee?

Te mate, teehee na mahi akoe ki taa na tama naa?"

56 Te mate e too na mahi aia i na hai sara ki taa na tama, tena na hai sara raa e too na mahi laatou raa i na tuua.

57 Emeia taatou ki hakammaharua Te Atua, maitanama Jisas Kraiss Te Ariki taatou raa e kou mai taatou na mahi e raka i aruna na hai sara.

58 Aku taina roo hokotahi, kootou ki tuum mau notanattana. Hehekau na vahao hakaatoa i na hehekau kootou ma Te Ariki raa, maitanama kootou ku illoa pera ma na mee hakaatoa kootou e ppena raa sellano marino.

16

Hoki ake na mee na hakattina ana raa e hihhai

1 Te saaita nei taatou ku tattara hea kootou ni taataa mai i te vahi na sileni kootou e hihhai kiao ki tokonaki na hakattina ana Te Atua i Judia raa. Kootou ki tauttari hea anau ni tattara ake i na hare lotu i Galesia raa kippena.

² Kootou ki hakavakkee ni sileni i taha na latapu hakaatoa, tautari ehia akoe etootoo, tena ku hakavakkee no tuku itaha tesaaia anau e haere atu raa, kiselavaa kootou te huhuro huri ma ki ao ni sileni.

³ Te saaita anau e tae atu raa, anau e me ki taataa ni launiu ite vahi natama kootou ni hirihihi raa, tena ku kauna na tama raa ki too na hoki kootou raa no kkave i Jerusalem.

⁴ Kame anau e maanatu ma e tauareka anau te haere, tena na tama naa ku oo ma anau.

Te hakataakoto Pol

⁵ Anau e me ki haere vaa roto Masedonia ki oti roo, tena anau ku haere atu no mmata kootou, maitaname anau e me ki haere vaa roto Masedonia i mua.

⁶ Anau kame e me ki hakassoro hakamarie ma kootou, ki oti roo tematani raa, tena kootou kutokonaki anau ki haere i teeraa kina hoki tera anau e maanatu ki haere raa.

⁷ Anau e hihai roo kinnoho ma kootou hesaaia roroa, ia semee ma ki haere atu koi no noho hakamarie, tena ku haere hakaraka; anau e maanatu ma ki nnoho ma kootou hesaaia e roroa ake, kame TeAriki taatou raa e hihai.

⁸ Anau e me ki noho i Efesus ki tae roo te aho Pentikos.

⁹ E mee teenei hesaaia hakamaoni e tauareka te ppena na uata nei, niaina e isi na tama e hakataukaa ma anau.

¹⁰ Kame Timoti e haere atu peenaa i kootou, tena kootou kukkira ake no too hakaraoi tamaraa nonnoho kootou, maitaname tamaraa e hehekau ma TeAriki peenei ma anau nei hoki.

¹¹ Kootou selavaa tekaremata haeo itamanaa, e meia kootou kitokonaki tetamanaa kilavaa aia te haere ma tetauareka ite horau aia raa, kilavaa aia te vaakaimai anau e mee anau e hihai ma aia kivakkaimai ma na hakattina ana raa.

¹² Ia ite vahi Apolos tetaina taatou raa, anau etattara hakapurupuruake tetamaraa na vahao ma ki haere atu nommata kootou ma alaa hakattina ana, e meia aia tesaaia nei se ki hihai ki haere atu. Tesaaia roo aia ku maanatu ma ki haere atu raa, tena aia kame ku haere atu.

Na tattara hakaoti

¹³ Kootou kitanattana, ia ttuummau ina hakattina kootou raa, tena auu se mattaku, ia kootou ki ivi.

¹⁴ Tena kuppena na hehekau kootou raa hakaatoa ma telaoi.

¹⁵ Kootou e illoa ite vahi Stefanas ia ma te hareakina aia raa; natamaraa ko natama kaamata e hakattina i roto Akaia, tena natamaraa ku hehekau kitokonaki na hakattina ana TeAtua raa. Aku taina, anau e kainno atu kootou,

¹⁶ ki tauttari na tiputipu na tama hakamattua peenei raa ia ma alaa tama hoki tera e hehekau ma kitokonaki na tama raa.

¹⁷ Anau e hihia e mee Stefanas, Fortunatus ia ma Akaikus e ttae mai anau; na tama raa e oo mai i te vahi hoki kootou na tama se ttae mai raa,

¹⁸ tena anau e hihia roo, e ssau hoki pera ma na tama raa e mee kootou no hihhia. Taatou e tau te kkira ake hai mahi i na tama peenei.

¹⁹ Na hakattina ana i roto Esia raa e kou atu na tattara hihhia laatou raa i kootou, tena Akwila laaua ma Prisila ia ma na hakattina ana hakaatoa e kutukutu i roto te hare laaua raa e kou atu hoki na tattara hihhia laatou raa i kootou i te inoa TeAriki.

²⁰ Na hakattina ana hakaatoa i te kina nei raa e kou atu na tattara hihhia laatou raa i kootou.

Haere lulluu na tama te lotu hakaatoa ma te laoi TeAtua.

²¹ Anau e taataa ma te rima anau na tattara nei: *Anau Pol e kou atu na tattara hihhia anau raa i kootou.*

²² Koai tetama e mee ma aia selaoi TeAriki, tena te tama naa e me ki noho ma te haeo!

TeAriki maatou, hamai!

²³ Na mahi TeAriki Jisas ki nnoho ma kootou.

²⁴ Anau e kou atu te laoi anau ki nnoho ma kootou na tama hakaatoa e hukui ma Jisas Krais raa.

2 Korin

Te launiu hakarua Pol e taataa i na tama i Korin

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.3

Hakammaha TeAtua 1.4—1.11

Tiputipu te ora Pol 1.12—3.6

Tiputipu na ora na hakattina ana 3.7—6.2

Na mee hainattaa i roto te ora Pol 6.3—6.13

Na hakattina ana raa ki tuku tonu na ora laatou 6.14—7.2

Te hihia Pol 7.3—7.16

Tiputipu te kai marie 8.1—9.15

Te hehekau Pol 10.1—12.21

Na tattara hakaoti 13.1—13.14

¹ Anau Pol, anau he aposol Jisas Krais i te hihai TeAtua, maaua ma Timoti te taina taatou raa,

e taataa atu i na hare lotu TeAtua i roto Korin ia ma na hakattina ana TeAtua i roto Akaia raa hakaatoa.

² TeAtua taatou Tamana ia ma Jisas Krais TeAriki taa-tou raa ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi.

Pol e hakammaha TeAtua

³ Taatou ki hakammaha ake TeAtua, te Tamana Jisas Krais TeAriki taatou raa: te Tamana e manava aroha ia ma TeAtua tera e tokonaki taatou i na mee roo hakaatoa raa.

⁴ Tama raa e tokonaki taatou i na hakalono llihu roo hakaatoa taatou e isi raa, ma ki lavaa taatou te tokonaki alaa tama hoki tera e isi na hakalono llihu raa. Maaua e tokonaki na tama raa tautari te tokonaki TeAtua ni tokonaki maaua raa.

⁵ Essau pera ma maaua ehukui ma Krais i na hakalono llihu roo hakaatoa, tena i na mahi Krais, TeAtua e tokonaki hai mahi roo maaua.

⁶ Kame maaua e hakalono llihu, tena na hakalono llihu maaua nei e tokonaki kootou kiora hakamaoni; kame maaua e tokonakiria, tena kootou eme kitokonakiria hoki kiivi tennoho hakavaratoa tesaaia kootou ettiri na hakalono llihu maaua nittiri raa hoki.

⁷ Tena na hakattina maaua ikootou raa selavaa te naue; maaua eilloa pera ma kootou eisi na hakalono llihu maaua eisi raa, tena kootou e too hoki na tokonaki maaua ni too raa.

⁸ Aku taina, maaua e hihhai ki hakailloa atu kootou i te vahi na hakalono llihu maaua nittiri i roto Esia raa. Maaua e amo roo na hakataakoto ellahi, tena na mee raa e mmaharoo maaua te amo, tera hea maaua kumannatu ma maaua kimmate koi.

⁹ Maaua e mmaha pera ma maaua kame e me ki mmate koi. Ia te me nei e kapihi mai ma ki selavaa maaua te tuunaki na mahi maaua hokomaaua, e mea maaua ki tuunaki TeAtua, te Tama e hakamahike na tama ku mmate raa.

¹⁰ TeAtua e tokonaki maaua i taha ma na hakalono liliu te mate, Tama raa e tokonaki maaua, tena Aia e me ki tokonaki hoki maaua, ia tena maaua ku tuku na hakattina maaua raa i Tama raa ki tokonaki maaua hakaraoi

¹¹ pera ma kootou e tokonaki maaua ma nalotu kootou raa. Ia ekkira pera ma TeAtua e me ki hakarono tammaki na lotu taatou raa, tena Aia e me ki hakatapu hoki taatou, tena tammaki na tama e me ki ssau na reo laatou raa i aruna no hakammaha ake TeAtua ma taatou.

Pol ku hakatike hoki na hakataakoto aia

¹² Maaua e ahu peeraa ma na illoa maaua raa e huri mai te hakamaoni na ora maaua i roto te maarama nei raa, taohi mua tennoho maaua ma kootou raa; maaua e hakattakiria ina mahi ia ma te hihai TeAtua, ia sei ma te atamai te tama.

¹³ ¹⁴ Maaua e tatta atu koi na mee kootou e lavaa te ppau no illoa raa. Ia niaina ma kootou se illoa hakamaoni maaua, e mea anau e maanatu pera ma kootou e me ki oti ku illoa laoi roo maaua, tena i te aho TeAriki taatou Jisas raa e ta mai, kootou e lavaa te ahu i te vahi maaua pera ma maaua e me ki ahu hoki i te vahi kootou.

¹⁵ Anau e iroa roo te hakamaoni na mee nei, tera hea anau ni maanatu ma ki haere atu no mmata kootou ma ki lavaa kootou te hakatapuria hakaraoi hoki.

¹⁶ Maitaname anau e maanatu ma ki haere atu no mmata kootou te saaita anau e haere peeraa i Masedonia ia ma te saaita anau e vaakai mai raa; ki lavaa kootou te tokonaki anau te saaita anau e haere peeraa i Judia raa.

¹⁷ Eaa, kootou e mannatu pera ma anau se tautari na hakataakoto anau ni hakamoeraa? Te saaita anau e hakamoe na hakataakoto raa, kootou e mannatu ma na hakataakoto anau raa e manamana rua, tena kootou e tanattana koi ki hakatoo mai te vahao hokotahi ma, "Noo, noo" ia ma "Seai, sei".

¹⁸ E hakamaoni pera ma TeAtua e tattara tahi te hakamaoni, tena te tattara hakamaoni anau i kootou raa sei ma, "Noo" ia ma, "Seai" te vahao hokotahi.

¹⁹ Maitaname anau, Sailas ia ma Timoti, maatou tokotoru e takutaku atu na tiputipu Jisas Krai te Tamariki TeAtua raa. Tama raa sei ma he Tama e lavaa te meatu ma, "Noo" ia ma, "Seai" te vahao hokotahi. I te vahi TeAtua, Jisas ko "te Nuu hakamaoni" Tama raa.

²⁰ Maitaname Jisas Hokoia e huri ake pera ma na tattara TeAtua raa hakaatoa e hakamaoni. Tera hea i na mahi Jisas Krai te Amen taatou raa e hakammaha te tauareka TeAtua.

²¹ TeAtua Hokoia e mee maatou ki hukui ma kootou i roto na ora taatou e hukui ma Krai raa, e meia teenaa ko TeAtua ni havakkee taatou itaha,

²² tena ki hakammau te hakamaatino Aia raa itaatou, tena kikou mai TeAnana Tapu raa ki noho i roto taatou ma ki hakari mai na mee hakaatoa Aia e isi ma taatou raa.

²³ Anau ekannaake TeAtua kituu itevahi anau, tena Aia e iroa te hatumanava anau! Anau se hihai ma kootou ki hakalonollihu, tera hea anau e maanatu ma ki se haere atu i Korin.

²⁴ Maatou se mee ma maatou e hahai ki meatu kootou hea kootou e me ki hakattina raa; maatou e illoa pera ma kootou kuttuummau ina hakattina kootou raa. Emeia maatou e hehekau ma kootou ki mee kootou ki hihhia.

2

¹ Ia tena anau ku maanatu hoki ma ki se haere atu no mee kootou ki alloha.

² Kame anau e mee kootou no alloha, tena kaa koai e me kittoe ki mee anau ki hihia? Teenaa ko na tama koi anau ni mee no alloha raa.

³ Tera hea anau ni taataa atu te launiu raa i kootou. Anau se hihai ma ki haere atu no hakaaroa ina rima na tama e tau te mee anau ki hihia raa. Maitaname anau e iroa roo ma anau kaa hihia, kootou e me ki hihhia hoki.

⁴ Anau ni taataa atu te launiu nei ma te aroha e rahi roo ia ma te hakataakoto e mmaharoo, tena anau e taataa atu koi ma te tani; te hakataakoto anau raa ma ki mee kootou ki hihhia, e meia anau e hihai ma kootou ki illoa e hia anau e laoi kootou roo hakaatoa.

Pol e hai aroha ake te tama e hai sakkino aia

⁵ Emeia kame he tama e mee teeraa tama no hakaaroa, tena te tama naa se mee ma aia e mee anau ki hakalono llihu, e meia e mee kootou hakaatoa ki hakalonollihu. (Anau e tattara atu te mee nei maitaname anau se hihai ki tattara hai mahi hea te tama raa nippena.)

⁶ Kame kutau koi, e mee te mahiana kootou kuoti te hai ake te tama naa.

⁷ Tena tesaaite nei, kootou ki hai aroha no tattara hakapurupuru ake te tama naa ki se lavaa te tama naa te maanatu haeo no tiaki hakaoti te hakatina aia raa.

⁸ Tena anau ekainnoatu kootou ki huri ake ki iroa te tama naa pera ma kootou e laoi hakamaoni aia.

⁹ Anau e taataa atu te launiu raa, maitaname anau e hihai ki iroa hakamaoni ma kootou ettuummau ina hahaaite, ia ma kootou hoki kutanattana kitauttari na poroporo anau raa.

¹⁰ Kame kootou e ssirihia na tama i na mee e ssara laa-tou nippenaraa, tena anau e me kisserihia na tama naa hoki. Maitaname te saaita anau e hai aroha te tama naa, tena kame anau e isi na mee ki hai aroha te tama naa, tena anau e tau te ssirihia na meeroo hakaatoa. Anau e ppena na mee nei ma kootou i mua na karemata Krai,

¹¹ kippui Satan ki se hamai no hakamaatua i roto na ora taatou, maitaname taatou e illoa na hakataakoto Satan.

Pol ku tipuainaroo i roto Troas

¹² Tesaaita anau nitae i Troas ma kitakutaku te Rono Tauareka Krai-raa, anau ekite pera ma TeAriki ko na taarakimai avare te totokaraa ma anau ki hehekau i te kina-raa.

¹³ Emeia anau e tipuaina haeroo, maitaname anau se kite Taitus te taina taatou-raa. Kito anau ki hakaalloha ma na tama te matakaina-raa no haere i Masedonia.

Krais ku hakamaatua

¹⁴ Emeia maatou e hakammaha TeAtua! E mee maatou e hukui ma Krai, tena maatou e hakattakiria pera ma ni tama karapusi i te hahaeere maatou ma na mahi Krai-raa. TeAtua e tokonaki maatou ki mee na tama na kina hakaatoa ki illoa Krai, tena te mee-raa kuttoha i na kina hakaatoa pera ma te hauna te lloo manoni.

¹⁵ Maitaname maatou e ssau pera ma te manoni te insens tera Krai e hoki ake TeAtua-raa, tena te hauna te insens-raa kuttoha i na tama ku too te ora hakamaoni ia ma na tama se ki too te ora hakamaoni-raa.

¹⁶ I te vahi na tama ku tiaki te ora hakamaoni-raa, te hauna te insens-raa e hauna haero i na tama naa, tena na tama naa e me kimmate. Emeia i te vahi na tama ku too te ora hakamaoni-raa, te hauna te insens-raa e hauna laoi-roo i na tama naa, tena na tama naa e me ki ora hakamaoni. Kaa koai hoki te tama e lavaa te ppena te hehekau nei?

¹⁷ Maatou e ssau pera ma alaa tama, tammaki na tama e mannatu ma ki too ni sui i te vahi laa-tou e tattara na tattara TeAtua-raa; e meia, e mee TeAtua e kaunaria maatou, tena maatou ki tattara ake te hakamaoni i mua na karemata Tama-raa pera ma ni tama e hehekau ma Krai.

3

Te tattara e ivi TeAtua vahao nei

¹ Eaa, na tattara nei e huri atu pera ma maaua ku tattara ahua-hu i te vahi maaua hokomaaua? Eaa, maaua e ssau pera ma alaa tama tera ni hihhai ma ki tattaa atu ni launiu ki hakammaha kootou, tena ma kootou ku tattaa mai ni launiu ki hakammaha maaua?

² Kootou ko na launiu maaua e isi tera maaua e tattaa i roto na hatu manava maaua ma ki ppau na tama hakaatoa ki illoa raa.

³ Te mee nei e matahua pera ma Krai s Hokoia e taataa te launiu nei, tena ki kou mai maaua ki k kave. Te launiu nei se taataa te peni, e mea te launiu nei e taataa ma Te Anana Tapu Te Atua, tena na tattara raa se taataa i aruna na hatu, e mea na tattara raa e mmau i roto na hatu manava na tama.

⁴ Maaua e tattara peenei e mee maaua e hakattina haka maoni Te Atua i na mahi Krai s.

⁵ Maaua se isi na hakataakoto i roto maaua pera ma maaua e tau te ppena te hehekau nei. Na mahi maaua e isi nei ni mahi e oo mai Te Atua;

⁶ teenaa ko Te Atua e kou mai na mahi maaua ki i vi te hehekau ma te tattara e i vi vahao nei tera se mmau i roto na launiu raa, e mea Te Anana Tapu e kou mai na tattara raa. Na tuaa e mmau i roto na launiu raa e kou mai te mate, e mea Te Anana Tapu e kou mai te ora hakamaoni.

⁷ Te Atua e taataa na tuaa Aia raa i aruna e rua na hatu, tena Aia ki huri ake na mahi haimmahi Aia raa te saaita Aia ni kou ake na tuaa raa. Ia niaina ma te maahina na maihu Moses raa ku haere ki sei, e mea te maahina raa koi e hai mahi koi, tera hea na tama Israel raa ku se lavaa te k kira ake na karemata laatou raa ia Moses. Kame na tuaa e kou mai te mate raa ku hehekau no hamai ma te tauareka,

⁸ tena kaa te tauareka e haere ma na hehekau Te Anana Tapu raa e me ki hai mmahi roo peehee!

⁹ Kame na tuaa i muaraa e huri mai te haimmahi na haisara na tama hakaatoa raa, tena na mahi na hehekau tera e tokonaki na tama hakaatoa kitoo te ora hakamaoni raa e huri mai na mahi haimmahi roo Te Atua raa.

¹⁰ Maaua e tattara peenei maitaname na mahi na tuaa tera ni hai mmahi i muaraa ku oti.

¹¹ I muaraa na tuaa raa e huri ake na mahi Te Atua, tena vahao nei na mahi na tuaa raa ku haere ki sei. E mea na mahi Te Anana Tapu raa e me ki mmoe tahi roo, ia e raka roo ma na mahi na tuaa raa.

¹² E mee maaua e isi te hakattina peenei, tena maaua ku se mattaku.

¹³ Maaua se ssau pera ma Moses, te tama niuhi te paamaro raa na maihu aia ma ki mee te kanohenua Israel raa ki se k kite pera ma na mahi Te Atua raa kullano i taha ma aia.

¹⁴ Hakamaoni, na hakataakoto na tama raa e ppuni, tena te aho nei, na hakataakoto na tama raa ku uhi ria te paamaro raa hoki te saaita laatou e ppau na launiu i te tattara e i vi i muaraa. Tena Krai s e me ki ssau te paamaro raa i taha kame te tama e hukui ma Aia.

15 Niaina te aho nei, he saaita peehee na tama e ppau na tuua Moses raa, te paamaro raa koippui koi na hakataakoto na tama raa.

16 Emeia te paamaro raa e lavaa te ssauria i taha pera ma te Launiu Tapu raa e tattara i te vahi Moses ma, "Te paamaro e uhi na maihu Moses raa kussauria itaha te saaita aia ni tautari TeAriki raa."

17 Tena "TeAriki" i roto na tattara nei raa ko TeAnana Tapu, tena te kina TeAnana Tapu TeAriki e noho raa ko te kina e ttana roo hakamaoni.

18 Na maihu na tama hakaatoa se uhi raa e huri ake na mahi TeAriki, tena na mahi naa ni mahi e oo mai TeAriki, teenaa ko TeAnana Tapu raa e huri taatou ma na mahi hai mmahi ki ssau pera ma Aia.

4

Te Rono Tauareka TeAtua

1 TeAtua e aroha no kou mai te hehekau nei i maaua, tena maaua se hihhai hoki ma ki tiaki te hehekau nei

2 Maaua e peesia na tiputipu e hakannapa maaua nippena hemuu se hai tama ni illoa raa itaha; ia maaua se hailavvaka, tena maaua se huri na tattara TeAtua raa. Emeia imua nakaremata TeAtua maaua e tattara atu na tattara hakamaoni, tena maaua e hai hoki na mahi maaua ma ki huri ake na tama hakaatoa ki kkite na tiputipu taualleka maaua raa.

3 Kame te Rono Tauareka maaua e takutaku raa e huunaria, tena te Rono Tauareka raa e me ki huunaria koi i na tama se hakattina raa.

4 Na tama raa se hakattina, maitaname te atua haeo te maarama nei raa e hakkapi na hakataakoto na tama raa i te kina e pouri raa. Te tama raa e hakkapi na tama raa ki se kkite te maahina e hakamaahina ake laatou raa, te maahina te Rono Tauareka raa e huri mai na mahi Krai, te Tama e tipu roo pera ma TeAtua raa.

5 Maaua se takutaku i te vahi maaua hokomaaua, e meia maaua e takutaku i te vahi Jisas Krai TeAriki taatou raa, tena maaua ni tama koi e hehekau ma kootou i te inoa Jisas.

6 TeAtua e tattara ma, "Te maahina raa e me ki hakamaahina mai i te kina e pouri raa!" Teenaa ko TeAtua hokotahi naa koi e mee te maahina Aia raa ki maahina i roto na hatu manava taatou raa, ki mee taatou ki illoa na mahi Aia ni hakamaahina na maihu Krai raa.

7 Emeia maatou na tama e isi te hoki TeAtua e tauareka nei raa e ssau pera ma he mee tauareka tera e moe i roto te hopeni semmau e pena koi i na pelaa matakkau raa. Te hakataakoto nei e huri mai ki illoa taatou pera ma na mahi nei seai ma ni mahi maatou, e meia aanei ni mahi e oo mai TeAtua.

⁸ Maaua ettiri tahi na haeo, e mea maaua se maoha; alaa saaita maaua e nnoho tipuaina, e mea na hakataakoto maaua raa se oo roo no mmao;

⁹ E isi tammaki na tama e haeo i maaua, e mea maaua e isi koi na soa, tena alaa saaita maaua e taaiaria hakahaeo roo, e mea maaua se mmate.

¹⁰ Na vahao tahi maaua e amoamo te mate Jisas raa i roto na tinotama maaua ma kilavaa maaua te huriake te ora Tama raa i roto na ora maaua.

¹¹ Tena i roto na ora maaua raa, maaua e nnoho taapiri koi te mate, e mee maaua e tauttari Jisas ma ki huriake ki kkite na tama te ora Tama raa i roto na ora maaua.

¹² Te mee nei e huriake pera ma te materalaa e hehekau i roto maaua, tena te ora raa e hehekau i roto kootou.

¹³ Te Launiu Tapu raa etattara mai ma, "Anau etattara maitaname anau e hakatina." Maaua etattara i roto te hakatina hokotahi, e mee maaua e hakattina.

¹⁴ Maaua e illoa pera ma TeAtua, te Tama ni hakamahike Jisas Krais i taha ma te mate no ora raa e me ki hakamahike hoki maaua ki ora ma Jisas, tena ku too maaua hakapaa ma kootou no hakatuu i mua Aia.

¹⁵ Na mee nei hakaatoa e me ki tokonaki i te vahi kootou; ia e mee na mahi TeAtua raa e haere nottae tammaki na tama, tena na tama raa e me ki hokiake tammaki na lotu ki hakammaha TeAtua.

Tiputipu te hakattina

¹⁶ Teenei te hakataakoto nei koi tera maaua se lavaa roo te tipuaina. Niaina ma na tinotama maaua nei ku haere koi ki mmate, e mea na tinotama maaua i te vahi TeAnana raa e mataora roo te aho ma te aho.

¹⁷ Tena te haeo paamee maaua e nnoho ma maaua nei e me ki koumai na mahi ellahi seisi te hakaoti, ia e me ki llahi roo i aruna te haeo.

¹⁸ E mee maaua se hakammaha na hakataakoto maaua raa i na mee taatou ekkite raa, e mea maaua e hakammaha na hakataakoto maaua raa i na mee maaua sekkite raa. Na mee tera taatou ekkite raa selavaa temmoe roroa, e mea na mee taatou sekkite raa e me ki mmoe tahi seisi te hakaoti.

5

¹ Maitaname taatou e illoa pera ma te saaita na tinotama taatou ite maarama nei raa e mmate, TeAtua Hokoia e me kitanattana na tinotama taatou ite vaelani tera e me ki mmoe tahi seisi te hakaoti raa.

² Te saaita nei, taatou etanittani tellihu, tena taatou e hihai roo ma ki too te tinotama i te vaelani raa;

³ tena kame taatou e too te tinotama i te vaelani raa, taatou e me ki nnoho tahi ma te tinotama raa.

4 Tesaaita taatou ennoho ma natinotama ite maarama nei raa, taatou ellono roo temmaha natinotama nei; ia semee pera ma taatou e hihhai kipeesia natinotama nei itaha, emeia taatou e hihhai kitoo tetinotama ite vaelani raa ma kihuri natinotama e me kippara nei kitoo te ora hakamaoni raa.

5 TeAtua ko te Tama etanattana kihakatike na ora taatou raa, tena Aia ekou mai TeAnana Tapuraa kihuri mai te hakamaoni na mee Aia e hakatau ma taatou raa.

6 Ia tena maaua ettuu semattaku. Maaua e illoa pera ma tesaaita maaua ennoho ma natinotama ite maarama nei raa, maaua emmao hoki itaha ma te kina TeAriki e noho raa.

7 Na ora taatou nei e haere ma te hakatina, ia seai ma na mee hakaatoa taatou ekkite raa.

8 Maaua ettuu semattaku, tena maaua e hihhai kitiaki natinotama maaua ite maarama nei raa, tena kuoo nonnoho ma TeAriki ite vaelani raa.

9 Ia temee roo maaua emannatu haimahiraa; maaua e hihhai ma kimee te Tamaraa kihihia, niaina ma maaua ennoho hekina peehee; iroto hare ma iaho nahare maaua raa ia ma te kina nei ma te kina raa.

10 Maitaname taatou hakaatoa eme kittuu imua nakaremata Krais, tena Tamaraa eme kihakatonutonu taatou. Taatou hakaatoa eme kitoo hea taatou etau tetoo tautari hea taatou nippenaraa, namee taualleka ia ma namee hao taatou nippena iroto na ora taatou ite maarama nei raa.

Na tama e ssoa laoi ma TeAtua

11 Maaua e illoa laoi natiputipu kihakammaha TeAriki, tena maaua ehahaivi ma kitokonaki alaa tama kihakammaha Tamaraa hoki. TeAtua e iroa laoi natiputipu maaua, tena anau e iroa roo pera ma kootou e illoa laoi roo anau iroto na hatu manava kootou.

12 Maaua sehahaivi ma kitattara atu kootou ki illoa natiputipu maaua; emeia maaua e hihhai kikouatu nihakataakoto taualleka kilavaa kootou teahu itevahi maaua, ia kilavaa kootou te suimuriake nahakataakoto na tama eisi itevahi tetipu tetamaraa, ia seai ma hea emmoe iroto na hatu manava laatou raa.

13 Eaa, na tattara maaua nei evvare hakamaoni? Teenaa hevahi maaua ma TeAtua. Eaa, na tattara maaua nei e atamai? Teenaa hevahi maaua ma kootou.

14 Maaua ennoho tauttari koi telaoi Krais, emee tesaaita nei maaua e illoa pera ma he Tama hokotahi koi nimate ma taatou roo hakaatoa, tena temee nei ehuri mai pera ma taatou hakaatoa ehukui ma te Tamaraa ite mate Aia.

15 Krais nimate ma na tama hakaatoa ma kiselavaa na tama hakaatoa eoraraa tennoho notauttari koi

na hakataakoto laatou hokolaatou, e meia laatou e me ki tauttari te Tama nimate, tena ki mahike no ora muri ki tokonaki taatou raa.

¹⁶ Tena taatou ku se lavaa hoki te hakatonutonu alaa tama i te atamai tetama. Emeia eisi te saaita hokotahi taatou ni hakatonutonu Krais i te atamai taatou te tama, tena taatou ku se lavaa te hakatonutonu hoki.

¹⁷ Tetama ehukui ma Krais raa e me kimee pera ma hetama hoo; namee imuaraa kullaka, tena namee hoo raa ku oo mai.

¹⁸ TeAtua eppena nameeroo hakaatoa, tena ina mahi Krais, Aia e hakatike taatou na tama e hao Aia raa no mee pera ma nisoa Aia, tena kiku mai te hehekau nei i maaua ma kimee alaa tama kissoalaoi ma Aia hoki.

¹⁹ Maaua etattara pera ma TeAtua e me kimee na tama hakaatoa roo kissoalaoi ma Aia ina mahi Krais. TeAtua se maanatu na haisara na tama raa, tena Aia e kou mai na tattara Aia raa ki hakari mai ma nitiputipu peehee Aia ni mee na tama raa kissoalaoi ma Aia raa.

²⁰ Ia teenei maaua etattara atu na tattara Krais, tena TeAtua Hokoia e kou mai na tattara nei maaua ki tattara atu kootou. Maaua etattara itevahi Krais: tiaki TeAtua ki hakatike na ora na tama e hao Aia raa, tena kumee kootou kissoalaoi ma Aia!

²¹ Krais seisi na haisara, e meia TeAtua e kou mai te Tama raa kiamo na haisara taatou raa hakaatoa ma ki tokonaki Tama raa taatou. Tena kame taatou ehukui ma Tama raa, taatou e me kittonu i na karemata TeAtua.

6

¹ Maaua ehakapaa no hehekau ma TeAtua, tena maaua e kainno atu kootou na tama nitoo na mahi TeAtua raa ki se tiaki na mee raa kllano marino.

² Hakallono na tattara TeAtua nei:
 "Te saaita Anau kumee ki huri atu telaoi Anau raa i kootou, Anau ehakaronono na tattara kootou raa,
 ia te saaita teaho Anau e me kitokonaki kootou ki ora raa e tae mai,

tena Anau e me kitokonaki kootou."
 Hakallono mai! Teenei te saaita TeAtua e hihai ki tokonaki kootou; te aho nei ko te aho TeAtua e me kitokonaki kootou ki ora!

³ Maaua se hihhai ma kootou ki tattara hao na hehekau maaua nei, tena maaua se hihhai ma kimee na tama ki maoha.

⁴ Emeia namee hakaatoa maaua eppenaraa, maaua ehuriatu pera ma maaua nitama e hehekau ma TeAtua itepasemmu, ia ina tapahara, na hakalononlihu ia ma na hainattaa.

⁵ Maaua etaaia ria hakahao roo, maaua eponotia i na hare karapusi, maaua ehakaise ria; maaua

e hehekau roo no naennae, tena maaua semmoe, ia seisi na kai kikkai.

⁶ Maaua ehuriatu nokkite kootou pera ma maaua nitama hehekau ma TeAtua itematahua maaua, nailloa maaua, tepasemmu ia ma tekaimarie maaua. TeAnana Tapu e tokonaki maaua, tena maaua e isi telaoi hakamaoni

⁷ inatattara hakamaoni maaua inamahi TeAtua raa. Maaua ettaohimmau natiputipu ettonuraa pera ma ni hana kippuhu ma na mee sakkino raa ki rorohi maaua.

⁸ Alaa saaita maaua ehakammaharia, ia alaa saaita maaua kuhakannaparia; maaua ehai hakasakkinoria, ia alaa saaita maaua kumeeria hakatauareka. Maaua emeeria pera ma nitama tattaramalliu, emeia maaua e tattara te hakamaoni;

⁹ maaua emeeria pera ma nitama seilloaria, emeia natama raa hakaatoa e illoa koi maaua; maaua essau pera ma nitama kummate, emeia kootou ekkite koi ma maaua e ora. Niaina ma maaua emeeria hakahaeo peehee, emeia maaua se mmate,

¹⁰ niaina maaua e alloha, maaua e hihhia tahi koi; maaua essau pera ma nitama hakaalloha, emeia maaua emee tammaki natama notuttuulaoi; maaua essau pera ma nitama sehai hekau, emeia te hakamaoni maaua eisiroo na mee hakaatoa.

¹¹ Nasoalaoiroo maaua i Korin! Maaua etattara hakamaoni atu ikootou, tena maaua etallaki atu roo na hatu manava maaua raa ikootou.

¹² Ia maaua seppui na hatu manava maaua raa ikootou; teenaa ko kootou eppui na hatu manava kootou raa i maaua.

¹³ Te saaita nei anau etattara atu kootou pera ma nitamalliki anau: kootou ki huri mai na tiputipu taualleka maaua ni huri atu kootou raa. Huri mai telaoi hakamaoni kootou raa i maaua.

Na tiputipu na tama ennoho pouri

¹⁴ Auu se hakapaa no hehekau kissau pera ma natama seisi na hakattina raa, maitaname ehainattaa kootou teppena peenaa. Kaa tetonu laaua ma tesara raa eme ki hakapaa peehee? Kaa te maahina laaua ma tepouri raa eme ki hakapaa peehee?

¹⁵ Kaa na hakataakoto Krais laaua ma Satan raa e lavaa te hakanatahi peehee? Ni hakataakoto peehee na hakattina ana raa e isi tera e ssau pera ma na hakataakoto na tama se hakattina raa?

¹⁶ Na hatutipua natama ennoho pouri raa e lavaa te hakapaa peehee ma te Hare Tapu TeAtua raa? Taatou ko na hare tapu TeAtua e ora tahi! Pera ma TeAtua Hokoia ni tattara mai,

“Anau e me kinoho ma natama Anau raa,

tena Anau e me ki hahaere ma na tama naa;
 Anau ko TeAtua na tama naa,
 tena na tama naa e me ki mee pera ma ni tama Anau.”

¹⁷ Tena TeAtua e tattara hoki ma,

“Kootou ki tiaki na tama naa,

tena auu se haka papaa ma na tama naa.

Auu se huri atu no ppena na mee sakkino raa,

tena Anau e me ki too kootou.

¹⁸ Anau e me ki mee mo Tamana kootou,

tena TeAriki Hakanaaniuraa e tattara ma kootou e me
 ki mee mo tamalliki Anau.”

7

¹ Aku soa laoi, na tattara hakamaoni nei e penapena mai
 ma taatou. Ia tena taatou ki hakatonutonu na ora taatou raa
 ki matahua ma na mee sakkino tera e me ki mee na tinotama
 ia ma na anana taatou raa ki se matahua raa, ia tena taatou
 ki ttapu hakamaoni te saaita taatou e hakammaha ake TeA-
 tua raa.

Te hihia Pol

² Kootou kitaualleka hakamaoni ma maaua. Maaua
 se ppena na mee sakkino i na tama, ia maaua se haeo ma
 na tama, tena maaua se hahai ma ki hai lavvaka na tama.

³ Anau se mee ma anau e tattara ki hakari atu na haeo
 kootou raa pera ma anau ni tattara atu i mua raa, maaua
 e hihhai mahi roo kootou, tena taatou e me ki nnoho haka-
 paa, niaina ma taatou kummate, ia niaina ma taatou koi
 ora.

⁴ Anau e iroa roo kootou hakamaoni; anau eahu
 i na tiputipu kootou raa! I roto na hakalono llihu maaua raa
 hakaatoa, anau e tuu se mataku roo, ia e hahae roo ma
 te hihia.

⁵ Ia te saaita maaua nittae i Masedonia raa, maaua
 se hamalollo hoki. Tammaki na sara na kina hakaatoa i roto
 te mataka ina raa, alaa tama ku hakatauttau ma maaua, tena
 maaua ku nnoho ma te mattaku.

⁶ Emeia TeAtua, te Tama ni kou ake te noho laoi i na tama
 e tipuaina raa e kauna ria mai Taitus ki tokonaki maaua,
 tena maaua ku puuru roo te nnoho.

⁷ Maaua se mee ma maaua e hihhia koi i te hamai
 Taitus raa, emeia maaua e hihhia hoki te saaita aia
 ni tattara mai ma kootou e tattara haka purupuru ake aia raa.
 Aia e tattara mai hoki ma kootou e hihhai roo ki kite anau
 ia ma kootou e alloha roo anau ia ma kootou e tanattana hoki
 ki tokonaki anau, tena anau ku hihia roo te saaita nei.

⁸ Niaina ma telauniu anau raa e mee kootou no alloha,
 emeia anau seisi te aroha e mee anau ni taataa atu
 telauniu raa. Anau e tau roo te aroha te saaita anau ni kite
 ma telauniu raa e mee kootou no alloha hakamarie raa.

⁹ Emeia te saaita nei anau e hihia, maitaname anau se mee ma anau ni mee kootou no alloha, seai, e meia anau e hihia e mee na alloha kootou naa e mee kootou no tiaki na tiputipu sakkino kootou raa. TeAtua e kite na alloha kootou raa, tena maaua se mee kootou ki hakalono llihu.

¹⁰ Kame TeAtua e kite na alloha kootou raa, tena TeAtua e me kitoo na alloha raa no hakatike na hatu manava kootou raa ki too te ora hakamaoni. Tena anau se isi te aroha i te mee nei! Emeia na alloha kootou ma kitauttari koi te hakataakoto te tama raa e me ki kou atu te mate.

¹¹ Kootou kimmata ma hea TeAtua nippena ma te aroha Aia e kite i roto kootou raa: te aroha raa e kou atu na hakataakoto e llahi roo, tena kootou e hihhai ki huri ake kikkite natama te hakamaoni pera ma kootou seisi na haisara! Kootou elloto natama eppena na mee essara, tena kootou e mattaku namee essara raa, ia kootou e hihhai roo ma kikkite anau, tena telaoi erahi kootou e isiraa ia ma tetanattana kootou raa e kou ake na hakalono llihu natama eppena na mee essara raa. Kootou e huri ake pera ma kootou ettonu tahi i na tiputipu nei hakaatoa.

¹² Ia tena, niaina ma anau nitaataa telauniu raa, anau semee ma anau etaataa emee tetama nippena te mee essara raa, ia anau setaataa emee tetama raa kusara. Emeia imua nakaremata TeAtua, anau nitaataa atu te launiu raa ma ki hakamatahua atu kootou pera ma te laoi kootou e huri mai maaua raa e rahi roo.

¹³ Tera hea maaua ku puuru roo te nnoho.

Ia se mee pera ma maaua e puuru koi te nnoho; maaua e hihhia hoki e mee Taitus e tattara mai te hihia aia i te vahi kootou e tokonaki no mee aia ki hihia raa.

¹⁴ Anau nitattara ahu ake Taitus i te vahi kootou, tena kootou e meeroo anau no hihia. Maaua e tattara tahi atu kootou te hakamaoni, tena natattara ahuahu maaua nitattara ake Taitus raa ku huri mai no hakamaoni.

¹⁵ Tena telaoi aia i kootou raa ku haere roo no hai mahi, ia hoki Taitus e maanatu te saaita kootou hakaatoa nitanattana kitauttari na tattara aia ni poroporo atu raa ia ma te saaita kootou ni too hakaraoi roo aia ia ma kootou hoki e porepore roo te mattaku raa.

¹⁶ Anau e hihia roo e mee anau kulavaa te tuunaki hakamaoni kootou.

8

Na hoki na tama te lotu

¹ Aku taina, maaua e hihhai ma kootou ki illoa hea na hare lotu i roto Masedonia raa ni too i na mahi TeAtua raa.

² Na tama raa e ttiri tammaki na hahaaite e hainattaa roo; e meia te hihhia na tama raa erahi roo, tena laatou hoki

e kaunahie roo te hoki na mee, niaina roo ma laatou e tutuu haeo.

³ Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma na tama raa e hoki ake e hia laatou e lavaa te hoki, ia e hoki no raka hoki ma hea laatou ni lavaa te hoki raa. I te hihhai roo laatou,

⁴ na tama raa e kainno mai maaua no mee mai ma laatou e hihhai ki tokonaki hoki na tama TeAtua i Judia raa.

⁵ Tena maaua ennoho seisi na hakataakoto peeraa! Te kaamata, na tama raa e hoki ake laatou hokolaatou i TeAriki, tena i te hihai TeAtua na tama raa e hoki mai laatou hokolaatou i maaua.

⁶ Tena maaua e kainnoake Taitus, te tama nikaamata te hehekau nei raa ki tauhano te hehekau raa ki tokonaki kootou i te hehekau te laoi nei.

⁷ Kootou ku tuttuulaoi roo i na mee roo hakaatoa tera kootou eisi i na hakattina kootou raa, na tattara kootou, na illoa kootou ia ma te hihhai kootou ki tokonaki maaua ma na laoi kootou raa. Ia tena maaua e hihhai hoki kootou ki taualleka roo i roto te hehekau te laoi nei.

⁸ Anau seisi natuaa ni hakamoe. Emeia anau e hihai ki huri atu te hihai alaa tama ma ki tokonaki raa, tena anau e hahai mai ma kilave te hakamaoni te laoi kootou eisi raa.

⁹ Kootou e illoa na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa; te ora Tama raa e kaatoa, e meia Aia e tuku Aia no mouraro ma ki tokonaki kootou ki mee na ora kootou raa ki kaatoa hoki.

¹⁰ Anau e maanatu ma e tauareka roo kootou ki hakaoti hea kootou nikaamata te hetaraa. Kootou ko na tama kaamata, ia se mee ma kootou eppena koi, e meia kootou e hihhai roo kippena na mee raa.

¹¹ Kootou ki hehekau no hakaoti te mee naa! Kootou ki kaunahie no hakaoti te hehekaunaa pera ma kootou ni hakataakoto raa, tena kootou kuppena hea kootou eisi vahao nei raa.

¹² Kame kootou e kaunahie te hoki, tena TeAtua e me ki hihai i na hoki kootou naa tautari hea kootou e me ki hoki raa, ia seai ma hea kootou seisi raa.

¹³ ¹⁴ Anau se hihai ma ki tokonaki alaa tama, tena kootou ku amo te mmaharaa; e meia e mee kootou eisi tammaki na mee te saaita nei, tena e tauareka koi kame kootou e tokonaki na tama e tuttuuhaeo raa. Te saaita kootou ku tuttuuhaeo, tena na tama raa ku isi tammaki na mee, tena na tama naa ku tokonaki hoki kootou. Kootou e me ki hakanatahi kame kootou eppena peenei.

¹⁵ Pera ma te Launiu Tapuraa e tattara mai, "Te tama e hakatau tammaki na meeraa selavaa te isi tammaki na mee, tena tetama e hakatau na mee moisi raa selavaa te isi na mee moisi."

Taitus ia ma na taina aia i te lotu raa

¹⁶ Maaua e hakammaha roo TeAtua, maitaname Tama raa e mee Taitus no hihai ki tokonaki kootou pera ma maaua e hihhai raa hoki.

¹⁷ Taitus semee ma e hihai koi ki hakarono na tattara maaua raa; tama raa e hihai roo ma ki tokonaki kootou, tena aia e maanatu ma ki haere atu no mmata kootou.

¹⁸ Tena maaua e kaunaria atu Taitus ma teeraa taina taatou tera e iroa raa roo i na hare lotu hakaatoa i te hehekau aia ma ki takutaku atu te Rono Tauareka raa.

¹⁹ Ia teeraa mee hoki, na hare lotu raa nitini, tena ki hirihiri te tama raa ma ki oo maatou i Jerusalem no kkave na hoki tera e me kissau te inoa TeAriki raa i aruna, ia ki huri ake hoki pera ma maatou e hihhai ki tokonaki haka-maoni.

²⁰ Maaua e lollohi hakappururoo na sileni raa ki se isi na tattara tammaki i te vahi maaua e lollohi na sileni raa.

²¹ Te hakataakoto maaua e isi raa ma kippena hea e tonu, seai ma i mua koi na karemata TeAriki, e meia i mua hoki na karemata alaa tama.

²² Tena maaua e kaunaria atu te taina maaua raa ma tokorua raa; maaua e hahaaite tetama nei tammaki na vahao, tena maaua e kkite pera ma te tama nei e hihai roo ki tokonaki. E mee te saaita nei aia ku hakatina roo i kootou, tena aia ku hihai hoki ki tokonaki kootou.

²³ I te vahi Taitus, te tama nei e me ki hakahoa anau ki hehekau maaua ki tokonaki kootou; i te vahi alaa taina taatou tera ni oo atu ma te tama raa, na tama raa e oo atu i te vahi te lotu ki huri atu na mahi Krais.

²⁴ Huri ake te laoi kootou raa i na tama raa ki lavaa na hare lotu hakaatoa tellono no illoa pera ma maaua e ahu haka-maoni i te vahi kootou.

9

Tiputipu te tokonaki alaa tama te lotu

¹ Anau setau hoki tetaataa atu i kootou i te vahi te tokonaki maaua nikkave na tama TeAtua i Judia raa.

² Anau e iroa pera ma kootou e hihhai ki tokonaki, tena anau e tattara ahuahu ake na tama i Masedonia raa i te vahi kootou. Anau e meake, "Na hakattina ana i roto Akaia raa ko na tanattana roo te hetau raa ki tokonaki." Te hihhai kootou ki tokonaki raa e mee hoki na huru alaa tama ki ttuu.

³ Te saaita nei anau kukaunaria atu na taina taatou i te lotu nei ki se lavaa na tattara maaua e ahuahu i te vahi kootou raa ellano marino. Emeia pera ma anau ni tattara atu raa; kootou ki tanattana na hoki kootou ki tokonaki raa.

⁴ Emeia, kame anau e haere atu ma na tama i Masedonia raa no kkite pera ma kootou se tanattana, tena maaua kame e me ki nnapa roo, e mee maaua ni hakattina roo kootou, tena kootou hoki e me ki nnapa.

⁵ Tena anau e maanatu ma e tauareka kimeake na taina taatou telotura kioo atu imua anau e haere atu no tanattana na hoki kootou ni tattara mai ma kootou e mekippena raa. Tena kootou ki tanattana mai na hoki naa tesaa ita anau e tae atu raa, tena te mee nei e me ki huri mai pera ma kootou e hihhai ki hoki hakamaoni, ia se mee ma ki hoki koi.

⁶ Mannatu, te tama ettori na hua emoisiraa e me kiisi na kai moisi hoki, tena te tama ettori na hua tammakiraa e me kiisi na kai tammaki.

⁷ Kootou e tau te hoki ake e hia kootou e hihhai ki hoki, ia auu se hoki tesaa ita akoe se hihai, tena auu se hoki ma te manako, maitaname TeAtua e hihai te tama e hoki ma te hatu manava aia.

⁸ Tena TeAtua elavaa te hoki atu akoe tammaki na mee kiraka ma hea akoe e hihai raa, tena akoe e me kiisi roo na mee hakaatoa akoe e hihai raa, ia e me ki raka hoki e mee na hehekau taualleka akoe ni ppena raa.

⁹ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Te Tama raa e tauhano te tokonaki hai mahi na tama hakaalloha raa;

ia te laoi Aia raa se isi te hakaoti."

¹⁰ TeAtua e kou mai na hua taatou kittori ia ma na kai kikkai, tena ite vahi telaoi taatou, te Tama raa e me ki kou mai hoki e hia na hua taatou e hihhai kittori ki homo ma ki lavaa kootou te tokonaki alaa tama.

¹¹ TeAtua e me ki mee kootou ki tuttuu laoi na vahao hakaatoa ki tauhano na laoi kootou raa na saaita hakaatoa, tena tammaki na tama elavaa te hakammaha Tama raa ite vahi na hoki kootou, tera na tama raa ni too i na rima maatou raa.

¹² Maitaname te hehekau kootou nippena nei se mee ma e tokonaki koi te hihai na tama e tapu TeAtua raa, e me ia te mee raa e huri mai hoki te hihia TeAtua.

¹³ Te mee nei e huri ake pera ma kootou e hakattina hakamaoni, tena tammaki na tama e me ki hakammaha te Rono Tauareka Krai kootou e hakattina raa, hakapaa ma telaoi kootou e huri ake i na tama ia ma alaa tama hoki.

¹⁴ Tena na tama raa e me ki lotu mamannatu hoki kootou, e mee na mee taualleka TeAtua e huri atu kootou raa.

¹⁵ Taatou ki hakammaha TeAtua ite vahi na hoki Aia e kou mai marino raa!

10

Pol e tattara i te hehekau hakamaoni aia ma TeAtua

¹ Anau Pol, anau e hihai ki tattara atu kootou te maanatu anau, anau ko te tama kootou e tattara ma he tama elaumarie tesaa ita anau ninnoho ma kootou raa, e me ia anau e tattara roto atu kootou te saaita anau emmao. Tena i te tauareka ia ma telaoi Krai,

² anau e kainno atu kootou ki se mee anau ki roto te saaita anau e tae atu kootou raa; maitaname anau e iroa pera ma

anau e lavaa te hai ake na tama e tattara ma maaua e ppena koi na hakataakoto te maarama nei raa.

³ E hakamaoni pera ma maaua ni tama i te maarama nei, e mea maaua se ppuhu pera ma na tama e ppuhu na taua i te maarama nei raa.

⁴ Na hana maaua e hahaere ma maaua raa sei ma ni hana i te maarama nei, e mea na hana raa ko na hana hai mmahi TeAtua tera maaua kame etoo noseu na mahi na mee sakkino raa. Maaua e seu na hakataakoto malliu na tama sakkino raa;

⁵ Tena maaua e ttuki na hakataakoto na tama hai ahu tera e hahaihi ma ki mee na tama ki se illoa mai TeAtua raa; ia maaua e hahaihi ma ki mee na hakataakoto na tama hakaatoa ki tauttari Krai.

⁶ Imuri tesaita kootou ku hakattina hakamaoni roo, tena maaua e me kikou ake na hakalonollihu na tama se hakallono raa.

⁷ Kootou ekkite koi te vahi i aho na mee roo hakaatoa. Tena kaa e isi na tama kootou i te kina naa e mannatu ma laatou e hakattina Krai? Tena tiaki na tama naa ki mannatu hokolaatou, maitaname taatou hoki e hakattina Krai pera ma na tama raa.

⁸ Ia tena anau se napa, niaina ma anau ku oti te tattara ahua hu tammaki na mee tera TeAriki ni kou mai taatou raa: na mahi kitokonaki kootou kittuummau, ia sei ma na mahi ki mee kootou ki maoha raa.

⁹ Anau se hihai ma kootou ki mannatu pera ma anau e hahaihi ma ki mee kootou ki mattaku i na launiu anau ni taataa atu raa.

¹⁰ E isi na tama e me ki tattara ma, "Na tattara Pol i roto na launiu aia raa e mmaha roo, ia e ivi, e mea te saaita aia e nnoho roo ma taatou raa, aia e matanae nae, tena na tattara aia raa ni tattara vvere koi!"

¹¹ Na tama peenei etau te illoa pera ma se isi te mee e kee i te vahi na tattara maaua e tatataa atu i roto na launiu te saaita maaua e nnoho immao raa ia ma hea maaua ni ppena te saaita maaua ni nnoho ma kootou raa.

¹² Hakamaoni maaua se hihhai ki mannatu ia ma ki hakapaa hokomaaua ma na tama e hakatataakoto mmaha hokolaatou raa. Na tama nei e vvere! Na tama raa e ppena na hakataakoto laatou hokolaatou kitau ma laatou, tena ki hakatonutonu hokolaatou tauttari na mannatu koi laatou!

¹³ E mea i te vahi maaua: maaua kaa tattara ahua hu, maaua e me kiau haaite koi, maaua e ahu koi kitau ma na hehekau TeAtua ni hakamoe mai ma maaua raa, tena te mee nei e hakapaa hoki ma na hehekau maaua ni ppena ma kootou raa.

¹⁴ Ia e mee maaua e haaite koi na tattara maaua e ahua hu i te vahi kootou raa, tena maaua se hihhai ki ahu ki raka ma na hakataakoto te saaita maaua e tae atu ki kou atu te Rono Tauareka Krai raa i kootou.

15 Tena maaua selavaa teahu namee alaa tama nippena raa pera ma nimee maaua eppena. Seai. Maaua e hihhai ki ppena tautari hea TeAtua ni hakamoe ma maaua ki ppena kitokonaki na hakattina kootou raa kihhomo, ia ki lavaa hoki maaua te ppena alaa uata e llahi ma kootou.

16 Tena maaua kulavaa te oo notakutaku te Rono Tauareka TeAtua raa ina henua ettuu alleha kootou raa. Maaua se hihhai ki ahu i na hehekau alaa tama ni ppena mai i mua i na kina laatou raa.

17 Emeia, pera ma te Launiu Tapuraa e tattara, “Koai tetama e hihai kiahu, tena tetamanaa etau teahu koi na mee TeAriki ni ppena raa.”

18 E mee teenaa ko te saaita TeAtua e manatu roo taatou pera ma taatou e ttonu, ia seai ma te saaita taatou e mannatu ma taatou e ttonu raa.

11

Pol ia ma na tama sei ma ni aposol hakamaoni

1 Anau e hihai koi ma kootou ki alloha anau, niaina ma anau e tattara vware. Kootou ki alloha koi!

2 Anau e hihai mahi roo kootou, essau hoki pera ma TeAtua; kootou essau pera ma hetaukupu tera anau ni hakatonu ma kiavana te tanata: teenaa ko Krais.

3 Anau e matakū ma kaoti na pohouru kootou naa kuppii na hakataakoto haao, tena kootou kupeesia te hakamaoni etonu kootou ma Krais raa, essau hoki pera ma te tlapono raa ni mariu ake Iv ma na tattara malliu aia raa.

4 Maitaname kootou ni hihhai hoki na tama ni oo atu no takutaku atu kootou i te vahi te Jisas e kee raa, ia seai ma ko te Jisas maaua ni takutaku atu raa. Tena kootou e hihhai notoo hoki te anana ia ma terono tauareka e keeroo ma TeAnana Tapu ia ma te Rono Tauareka kootou ni too i maaua raa.

5 Anau se maanatu pera ma anau ko te tama hakaoti na tama kootou e kanna ma, “ni aposol” kootou raa.

6 Anau kame he tama vahao nei i te vahi te tattara, ia seai ma te iroa anau; maaua ni tattara hakamatahua atu kootou na vahao hakaatoa ma killoa kootou.

7 Anau se meatu ma kootou kisui anau te saaita anau ni takutaku atu te Rono Tauareka raa i kootou; anau etuku anau hokonnau no mouraro ma kilavaa kootou te hakananniu. Eaa, anau e sara te ppena peenei?

8 Na harelotu alaa kina ni sui anau te saaita anau ni hehekau ma kootou raa. Anau essau pera ma he tama e kairarao na sileni na tama raa ma ki lavaa anau te hehekau ki tokonaki kootou.

9 Ia te saaita anau ninnoho ma kootou raa, anau se kainno atu kootou ma kitokonaki anau te saaita anau

ni tuutuu haeoraa, e mee na hakattina ana ni oo mai i Masedonia raa e kou mai nameeroo hakaatoa anau e hihai raa. Essau pera ma na saaita kullakaraa ia ma na saaita hoki imuriraa, anau selavaa temee kootou ki hakalono lihu ki tokonaki anau!

¹⁰ E mee te hakamaoni Krai raa e moe i roto anau, tena anau e meatu te hakamaoni pera ma na tattara ahuahu anau nei selavaa te mmate i te kina nei, na tattara nei e me ki oo no ttae na kina hakaatoa i roto Akaia.

¹¹ Eaa, anau e tattara atu peenei raa e mee anau se hihai kootou? Te Atua e iroa pera ma anau e laoi roo kootou!

¹² Anau e me kitauhano te ppena hea anau e ppena vahao nei raa ki hakaoti nauata natama kootou ma, "ni aposol raa" ki selavaa na tama naa te isi na mee ki ahu ma laatou e hehekau peenei ma maatou nei.

¹³ Na tama naa seai ma ni aposol hakamaoni, na tama naa ni aposol malliu koi, tena laatou e tattara malliu i na mee laatou e ppena raa, tena ki hailavvaka no mee ma laatou ni aposol hakamaoni Krai.

¹⁴ Emeia e hakamaoni hoki! Satan e lavaa te hailavvaka no mee aia ki ssau pera ma he ensel te maahina!

¹⁵ Ia seisi roo namee ellahi kame na tama hehekau Satan raa e hailavvaka no mee laatou ki ssau pera ma ni tama hehekau ma Te Atua. Tena te hakaotioti na tama naa e me ki too tautari hea laatou ni ppena raa.

Tiputipu te ora Pol

¹⁶ Anau e vaakai atu na tattara nei: se haitama e lavaa te hakataakoto pera ma anau e vvare. Emeia, kame kootou e isi te hakataakoto nei, tena kootou ku kkira mai anau pera ma he vvare ki selavaa anau te isi tammaki na mee ki tattara ahuahu.

¹⁷ Hakamaoni, hea anau e tattara vahao nei raa seai ma ko na tattara Te Ariki e hihai ma anau ki tattara atu raa, anau e ssau pera ma he vvare i te vahi na tattara ahuahu anau nei.

¹⁸ Emeia tammaki roo natama e tattara ahuahu i na hakataakoto koi laatou, tena anau e hihai kippena peeraa hoki.

¹⁹ Kootou hokkootou e atamai, tena kootou e mee hakaraoi roo na tama e vvare raa!

²⁰ Kootou e mee hakaraoi na tama e tattara hakamataku-taku atu kootou raa ia ma na tama e hailavvaka kootou raa, na tama e tataaiki kootou raa, na tama e mannatu ma kootou ni tama vare raa ia ma na tama ni ppaa na maihu kootou raa.

²¹ Anau e napa te hakari atu pera ma maaua e hainattaa roo te ppena na mee peenaa!

Emeia kame he tama se matakua te tattara ahuahu i te vahi alaa hakataakoto, tena anau hoki selavaa te matakua te tattara ahuahu. Anau ku tattara pera ma he vvare.

²² Na tama raa ni Hibru? Anau hoki he Hibru. Na tama raa ni tama Israel? Anau hoki he tama Israel. Na tama raa ni mokopuna Abraham? Anau hoki he mokopuna Abraham.

²³ Na tama raa ni tama e hehekau ma Krai? Anau e tattara pera ma he vvare, e meia anau he tama hehekau e raka roo iaruna na tama naa! Anau e hehekau roo na mahi, ia na vahao anau e ponotia i roto na hare karapusiraa e tammaki roo iaruna na tama naa, ia tammaki na vahao anau e taia ria hakahaeo, ia tammaki hoki na vahao anau e taapiri ki mate.

²⁴ E rima na vahao na Jiu raa ni riki anau, tena te kooina laatou ni riki anau raa e tae tipu toru ma sivo na vahao;

²⁵ tena e toru na vahao na tama i Rom raa ni riki anau, tena he saaita hokotahi na tama raa e maka anau na hatu. E toru na vakatua anau e kake raa e huro no kkapi, tena he saaita hokotahi anau e tatahea vaa roto te moana, te aho ma te poo hakaatoa.

²⁶ I na horau tammaki anau e hahaere raa, te ora anau raa e popoto roo i te vahi na putika i roto te moana ia ma na tama kailallao, tena te ora anau raa e popoto i te vahi na tama roo maatou ia ma na tama sei ma ni Jiu raa, ia e isi na haeo i roto na matakaina e llahi raa, ia e isi na haeo i roto na kina se hai tama e nnoho raa, ia e isi hoki na haeo i roto te moana, tena e isi na haeo ma na tama sei ma ni soa hakamaoni taatou raa.

²⁷ Anau e hehekau na mahi roo, tena anau kurono te naena; tammaki na saaita anau se moe; anau e hahaere ma te hikai ia ma te hiunu; tammaki na vahao anau se kai no pohu, ia se hai kina ki hakamaru, ia se hai hekau ki uru.

²⁸ Tena anau se hihai kitattara alaa mee hoki, e meia na aho hakaatoa anau se noho tauareka, e mee te hakataakoto anau raa e moe i na hare lotu hakaatoa.

²⁹ Kame he tama e matanaena, anau e me ki matanaena hoki; te saaita he tama e tteiho i na hahaaite no pena na mee e ssara, tena anau e me ki se lavaa hoki te tauareka.

³⁰ Kame anau e me kiahu, tena anau e me kiahu koi i na mee tera e mee anau no matanaena raa.

³¹ Te Atua Tamana Te Ariki Jisas raa e iroa pera ma anau se mariu, tena taatou ki hakammaha te inoa Aia na vahao hakaatoa.

³² Te saaita anau ni noho i Damaskus raa, te pare tuku te tuku Aretas raa e hakattuu na soldia raa i te totoka ma ki hakapiki anau.

³³ E meia anau e noho i roto te kete e rahi, tena na tama raa ki hakatere iho anau i raro te vahi te tauppaa te hare naa, tena anau ki hakasao i taha ma te tama raa.

12

Na miti Pol ia ma na hakaalono lihu aia

¹ Anau e me ki ahu, niaina ma na tattara ahu nei se lavaa te tokonaki taatou. Emeia anau e me ki tattara i te vahi na miti ia ma namee hakananniu TeAriki ni huri mai anau raa.

² Anau e iroa te tama hokotahi telotu i roto sanahuru ma haa na hetau kullaka raa, te tama raa ni too ria no kkave i te vaelani (anau se iroa te mee nei e kapihi ake hakamaoni ma te tama raa e miti koi. TeAtua Hokoia e iroa.)

³ ⁴ Anau e me ki meatu hakaraoi, anau e iroa te tama nei ni too ria no kkave i Paradais (e meia anau se iroa, te mee nei he mee hakamaoni ma te tama nei e miti koi. TeAtua Hokoia e iroa), ia i te kina raa, te tama raa ku rono na tattara na tama se lavaa te tattara raa ia ma na tattara hoki ettapukini te tama te tattara raa.

⁵ Emeia anau e me ki tattara ahu i te tama nei, anau se lavaa te tattara ahu i anau hokonnau, tena anau e me ki tattara ahu koi namee tera ni huri mai i te matanaenae anau raa.

⁶ Anau seai ma he vvare kame anau e hihai kiahu, maitaname anau e me ki tattara atu te hakamaoni. Emeia anau se hihai kiahu, maitaname anau se hihai ma kootou ki hakatataakoto mmaha i te vahi na mee anau ni ppena raa ia ma hea kootou ni llono anau ni tattara raa.

⁷ Emeia ki se lavaa anau te noho no ahuahu tahi i te vahi namee ellahi anau ni kite raa, anau kutoo te maraseni te hakalono llihu i te tinotama anau, tena te llihu raa e hehekau pera ma he tama Satan e kauna ria mai ki ppuhu maaua ma ki se lavaa anau te tattara ahuahu.

⁸ Etoru na vahao anau elotu ake TeAriki ki tokea te llihu nei i taha ma anau.

⁹ Emeia na tattara Aia e mee mairaa ma, “Akoe e tau koi te too telaoi Anau, maitaname na mahi Anau raa e me ki hai mmahi te saaita akoe e matanaenae.” Tena anau e hihia roo e mee na mee anau e matanaenae raa e mee anau ki rono na mahi Krai i roto te ora anau.

¹⁰ Anau e hihia te saaita anau e matanaenae ia ma te saaita anau e haru haeoria, ia te saaita na hainattaa, te saaita na hakalono llihu ia ma na hainattaa i te vahi Krai. Maitaname anau e me ki ivi te saaita anau e matanaenae.

Pol e hakataakoto mmaha i na tama i Korin

¹¹ Anau e ssau pera ma he vvare, e meia teenaa ko kootou e mee anau kippena peenei. Kootou ko na tama e tau te huri mai pera ma kootou e hihhai anau. Niaina ma anau he tama vare, anau se hakanaaniu pera ma na tama kootou e kanna ma “ni aposol” kootou raa.

¹² Anau e huri atu tammaki na mirakol ia ma namee taualleka i roto kootou ma kiilloa kootou pera ma anau he aposol hakamaoni TeAtua.

¹³ Anau ni tokonaki kootou e ssau pera ma anau ni tokonaki alaa harelotu raa, e meia anau ni se kainno atu

kootou kiko mai nisileni. Ia kame kootou ekkira ma temeeraa esara, tena kaaroa, ssirihia hea anau nippena raa!

¹⁴ Teenei kame ko te hakatoru na vahao anau ku haere atu no mmata kootou, tena anau selavaa te kainno atu kootou kiko mai nimee. Kootou ko natama anau ehihai kimmata, sei ma na sileni kootou naa. Temeeraa emee peenei, natamalliki selavaa tetokonaki nokouake hea na maatua laatou raa ehihai, emeia na maatua raa eme ki tokonaki nokouake hea na tamalliki laatou raa ehihai.

¹⁵ Anau ehihai ki hakaotiotiroo niaa anau eisi raa, tena kuhoki atu hoki tetinotama anau nei ki tokonaki na ora kootou. Eaa, kootou selavaa telaoi hakamaoni anau emee anau e laoi hai mahi roo kootou?

¹⁶ Kootou eme ki hakattina pera ma anau sehai vahao e kainno atu kootou namee. Emeia eisi tetama eme kitattara atu ma anau ehailaavaka, tena ma anau e tattara mariu atu ma ki taaiki kootou.

¹⁷ Anau ehailaavaka peehee? Natama anau ni kauna ria atu raa; eaa na tama raa ni oo atu no hai lavvaka kootou?

¹⁸ Anau ekainnoake Taitus ki haere atu, tena kikauna ria atu hoki alaa hakattina ana kioo atu ma tetama raa. Eaa kootou eme kitattara hoki ma Taitus ehailaavaka kootou? Aiea na hakataakoto ia ma na tiputipu maaua ma Taitus raa se ssau?

¹⁹ Kootou nasaitanei hakaatoa kame emannatu ma maaua ehahaivi kihuriatu ma maaua ettonu imua kootou nee? Sei! Maaua etattara atu natattara nei, essau hoki pera ma Krai ehihai maaua kitattara imua nakaremata TeAtua raa, tena namee hakaatoa maaua eppenaraa, maaua eppena ma ki tokonaki kootou na soa laoi roo maaua raa.

²⁰ Anau emataku ma kaoti anau ku haere atu no kite na ora kootou raa kukkee itaha ma na ora anau ehihai kootou kiisira, tena kootou hoki eme kikkira mai ma te ora ana raa kukkee ma hea kootou ehihai raa. Anau emataku ma kaoti anau kukite kootou ehakatauttau, ia emanava kkere alaa tama, lotolloto nauhie, emannako, etattara hao na tama, etattara tama, ehai ahu, tena nannoho kootou raa ku se taualleka.

²¹ Anau emataku ma kaoti anau ku haere atu i muri hoki, tena TeAtua anau raa ku hakanapa anau i mua kootou, tena anau eme kitani emee tammaki na tama nippena na mee settonu i mua raa se kittike i taha ma na ora sakkino laatou i te vahi te karemata kailallao ia ma te hihhai ki ppena na mee sakkino raa.

13

Na tattara hakaoti

¹ Teenei ko te hakatoru navahao anau e me ki haere atu nommata kootou. “Kame e isi na tattara ki hakatonutonu, tena tokorua seai naa tokotoru natama etau te kou atu te hakamaoni niaa laatou ekkite raa,” pera ma te Launiu Tapu raa e tattara.

² Anau e hihai ki tattara ake natama nippena namee sakkino i mua raa ia ma alaa tama hoki; anau ni tattara atu imua tesaita hakarua anau ni haere atu nommata kootou raa, e mea anau e me ki tattara atu hakaraoi tesaita nei tera anau emmao itaha: hesaita imuri anau e haere atu, se hai tama kootou e me ki hakasao itaha ma na hakalono lihu.

³ Kootou e me kikkite te hakamaoni pera ma Krais e tattara mai anau na tattara nei. Tama raa e isi na mahi, tena tesaita Aia e hakatonutonu kootou raa, Aia e me ki huri atu na mahi Aia e isi raa.

⁴ Ia tesaita Aia nittiria i aruna te kros raa, Aia ku se isi na mahi, e mea tesaita nei Aia ku ora i na mahi TeAtua. Taatou hoki se isi na mahi pera ma Tama raa, e mea i te nnoho taatou ma TeAtua raa, taatou e me ki ora ma Jisas Krais, ia e me ki isi hoki na mahi TeAtua.

⁵ Haaite te hahaaite kootou hokkootou, tena ku hakatonutonu hokkootou kimmata ma kootou e isi na hakattina. Hakamaoni roo, kootou e me ki illoa pera ma Jisas Krais e noho i roto kootou kame kootou e ttaohi mmau na hakattina kootou raa!

⁶ Anau e hakatina pera ma kootou e me ki illoa ma maaua selavaa te tiaki na hakattina maaua nei.

⁷ Maaua elotu ake TeAtua kiselavaa kootou te ppena na mee e ssara, ia maaua selotu ake ma ki mee maaua pera ma ni tama taualleka, e mea maaua elotu ake ma kilavaa kootou te ppena na mee ettonu, niaina ma maaua essau pera ma ni tama se ttonu.

⁸ E mee maaua selavaa te ppena na mee e hakataukaa ma te hakamaoni raa, maaua e ppena hea te hakamaoni raa e hihai.

⁹ Maaua e hihhia tesaita maaua e matanaennae ma ki tokonaki kootou ki iviraa. Ia maaua elotu hoki kilavaa kootou te ttonu hakamaoni.

¹⁰ Tera hea anau etaataa atu telauniu nei tesaita anau e noho i mmao ma kootou raa; te me nei e mee ma ki selavaa anau te haere atu no tattara hakahaeo atu kootou ma na mahi TeAriki ni kou mai anau raa. Aaraa ni mahi e me ki tokonaki te tama ki ttuu mmau, seai ma ni mahi e me ki mee te tama ki tteiho.

¹¹ Aku taina, teenei na tattara hakaotioti anau, tena anau e kou atu te tauareka anau raa i kootou! Hai na mahi kootou ki ttonu tahi, ia hakallono hea anau ni meatu kootou raa, ia kootou ki isi te maanatu hokotahi koi, tena ku nnoho laoi ma

alaa tama. TeAtua te laoi ia ma te noho laoi raa e me ki noho ma kootou.

¹² Haere lulluu na tama te lotu raa hakaatoa ma telaoi TeAtua.

Na hakattina ana TeAtua raa hakaatoa e kou atu na tattara hihhia laatou raa i kootou.

¹³ Na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa ia ma te laoi TeAtua ia ma TeAnana Tapu raa ki nnoho ma kootou hakaatoa.

Galesia

Telauniu Pol e taataa i na tama i Galesia **Na hakataakoto hakamattua i roto telauniu nei:**

Na tattara kaamata 1.1—1.10

TeAtua Hokoia e kauna ria Pol 1.11—2.21

Te Rono Tauareka TeAtua 3.1—4.31

Tiputipu na hakattina ana 5.1—6.10

Na tattara hakaoti 6.11—6.18

Telauniu Pol e taataa i na tama i Galesia

¹ Anau Pol, anau hetama nikannaria kimee mo aposol, tena te kanna nei se hamai tetama, ia seai ma he hakataakoto te tama, e mea te kanna nei e hamai Jisas Krai ia ma TeAtua Tamana tera ni hakamahike Krai i taha ma te mate raa.

² Anau, hakaapa ma na hakattina ana hakaatoa i te kina nei raa e kou atu te tauareka maatou ia ma na tattara te nnoho laoi i na hare lotu hakaatoa i roto Galesia raa.

³ Ia tena TeAtua Tamana taatou ia ma TeAriki Jisas Krai e me ki hakatapu kootou, tena ku kou atu te nnoho laoi.

⁴ Jisas e hakarono no tautari te hihai TeAtua Tamana taatou raa, tena ki hoki mai Aia Hokoia ki mate ma na haisara taatou raa ma kilavaa taatou te hakassao itaha ma na haisara i te maarama nei raa.

⁵ Tena taatou ki hakammaha TeAtua na vahao hakaatoa. Amen.

Te Rono Tauareka hokotahi

⁶ Anau e maaharoro i kootou! Saaia nei se mmao hoki, tena kootou ku tiaki te Tama tera ni kanna atu kootou i na mahi Krai raa no tautari te akoako e kee.

⁷ Tena i te hakamaoni, se isi hoki te Rono Tauareka peeraa, e mea anau etattara peenei maitaname eisi natama e mee kootou kimamannatu tammaki, tena kihahaivi ma ki hakatike te Rono Tauareka Krai raa.

⁸ Ia niaina ma hetama maatou ia ma he ensel i te vaelani e takutaku atu te rono tauareka e kee ma te Rono Tauareka maatou ni takutaku atu raa, te tama naa e me ki hakaalono lihu i te kina te mate raa.

⁹ Maatou kuoti te tattara atu imua, tena anau e me kitattara atu hakaraoi: kame hetama etakutaku te Rono Tauareka e kee ma te Rono Tauareka kootou ni llono raa, tena te tama naa kutau te too na hakaalono lihu i te kina te mate raa.

¹⁰ Kootou ellono raa anau ehahaivi ma kimee te kanohenua raa kimee ma na tattara anauraa ehakamaoni? Seai! Anau e hihai koi ma kimee TeAtua ki hihia. Eaa! Anau ehahaivi ma kimee te kanohenua raa

ki illoa anau? Kame anau ni ppena peeraa, tena anau se tau te mee pera ma he tama hehekau Krais.

TeAtua e kanna Pol mo tama hehekau

¹¹ Aku taina, anau e hihai ki hakamatahua atu kootou pera ma te Rono Tauareka anau etakutakuraa se hamai te hakataakoto te tama.

¹² Anau setoo Te Rono Tauareka nei ialaa tama, ia se hai tama ni akoako mai anau. Jisas Krais Hokoia e hakari mai anau te Rono Tauareka nei.

¹³ Kootou kame kuoti tellono na tiputipu te ora anau i mua tesaaia anau ni hakatina haimahiroo na tiputipu na Jiu raa. Tesaaia naa anau se isi taku aroha, tena anau e taataa puamu roo na hakattina ana TeAtua raa, tena ki hai na mahi anau ma ki seu na hakattina na tama raa.

¹⁴ Anau eraka i aruna ma na tama te tautama anau raa i te tautari na tiputipu na Jiu raa, tena anau hoki e hakatina haimahiroo i na tuua na tipuna maatou raa.

¹⁵ Emeia i namahi Aia, TeAtua ni hirihiri anau i mua anau ni haanau iho, tena ki kanna anau ki hehekau ma Aia. Tesaaia nei Aia ku maanatu

¹⁶ ma ki hakari mai anau te hakamaoni te Tama Aia raa ma kilavaa anau te takutaku ake te Rono Tauareka Aia raa i na tama seai ma ni Jiu raa. Anau se hai tama ni haere no too na hakataakoto nei,

¹⁷ ia anau ni se haere i Jerusalem ma kimmata na aposol ni hehekau i mua anau raa. Emeia anau e haere i Arebia, tena ki vaakai i Damaskus.

¹⁸ Tena i muri e toru na hetau, anau ku haere i Jerusalem ma ki too ni tattara iaa Pita, tena anau ki nnoho maaua e rua na latapu.

¹⁹ Anau se kite hoki alaa aposol, anau e kite koi Jems te taina TeAriki raa.

²⁰ Hea anau e taataa nei e hakamaoni. TeAtua e iroa pera ma anau se mariu!

²¹ Tena i muri, anau ki haere i na matakaina Siria laaua ma Silisia raa.

²² Tesaaia naa hoki na hakattina ana i roto Judia raa se illoa anau.

²³ Na tama raa e illoa koi anau hea alaa tama ni tattara ake ma, "Te tama ni taataa puamu taatou i mua raa vahao nei ku takutaku te hakatina tera aia ni hahiivi ma ki seu raa."

²⁴ Kito na tama raa ki hakammaha ake TeAtua i na mee Aia e kou mai anau ki ppena raa.

2

Pol ia ma alaa Aposol

¹ Imuri sanahuru ma haa na hetau, anau ku vaakai muri i Jerusalem ma Banabas, tena anau e too hoki Taitus no haere ma anau.

² Anau e vaakai maitaname TeAtua e huri mai pera ma anau ki haere. Tena anau kikkutu koi ma na tama hakamattua raa no tattara hakamatahua ake na tama raa i te Rono Tauareka anau ni takutaku ake na tama sei ma ni Jiu raa. Anau se hihai ma na tama raa ki mamannatu tammaki i te hehekau anau i mua raa ia ma te hehekau anau vahao nei raa.

³ Taitus tetama etakattaka ma anauraa, niaina ma aia hetama i Grik, anau se maanatu ma aia kittuu te hakamaatino e tapu i te tinotama aia,

⁴ niaina ma alaa tama e hihhai ma tetamaraa kittuu te hakamaatino e tapu raa i te tinotama aia. Tena na tama raa ku hakahikahi ma laatou nitama e hakattina hoki, tena ki uru mai i roto te kuturana maatou nei pera ma nitama kailallao ma kiilloa laatou ma maatou ni hakattana peehee itaha ma na tuaa raa no hukui ma Jisas Krais. Na tama raa e hihhai ma ki mee maatou pera ma ni tama hehekau ki tauttari na tiputipu na Jiu raa,

⁵ e mea maatou se hai vahao e tauttari na hakataakoto na tama raa, e mee maatou e hihhai ki ttaohi te hakamaoni te Rono Tauareka Krais raa ma kootou.

⁶ Anau se maanatu hai mahi na tama ma ni tama hakamattua te lotu raa. Anau ma na tama naa e ssau koi hakaatoa. TeAtua hoki se hakatonutonu na tiputipu tetama tautari te tipu te tama, tena anau e meatu pera ma na tama hakamattua raa se isi na tattara ni hakapaa ake i na tattara anau ni tattara atu raa.

⁷ Ia tena na tama nei ekkite pera ma TeAtua e kou mai na mahi ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na tama sei ma ni Jiu raa, ia e ssau koi pera ma Aia ni kou ake Pita na mahi ki takutaku ake te Rono Tauareka raa i na Jiu raa.

⁸ Anau e mee pera ma he aposol na tama sei ma ni Jiu raa i na mahi TeAtua, e ssau hoki pera ma Pita e mee mo aposol na Jiu raa.

⁹ Tammaki na tama ekkira atu pera ma Jems, Pita, tena Jon nitama hakamattua telotu, tena tokotoru nei e illoa pera ma TeAtua e kou mai te hehekau nei i anau, tena laatou ki lulluu na rima maaua ma Banabas ki huri ake pera ma maatou hakaatoa e hehekau te hehekau hokotahi nei.

¹⁰ Na tama raa e kainno mai maaua ma ki mannatu no tokonaki na tama hakaalloha i Jerusalem raa, tena anau ni noho hoki ma te hakataakoto na tama nei e isi raa.

Pol e hai ake Pita i Antiok

¹¹ Emeia te saaita Pita ni hamai i Antiok raa, anau e hai ake tama raa, maitaname hea aia ni ppena raa e sara.

¹² Pita ninoho nokkai ma natama sei ma ni Jiu raa te saaita natama Jems nikauna raa se kitae ake. Emeia te saaita natama raa nittae ake, aia kuhoromuri, tena kusehihai kikkai ma natama raa, emee aia emataku ite hakataakoto na Jiu raa ma natama sei ma ni Jiu raa ki ttuu te hakamaatino e tapu raa.

¹³ Alaa Jiu i roto Antiok kumattaku no tauttari Pita, tena Banabas ku tautari hoki na tiputipu sakkino na Jiu raa.

¹⁴ Te saaita anau nikite pera ma natama raa se tauttari te hakamaoni te Rono Tauareka raa, kito anau ki hai ake Pita i mua na tama raa hakaatoa ma, "Akoe he Jiu, emeia akoe e tautari na tiputipu na tama sei ma ni Jiu raa, tena ki tiaki na tiputipu na Jiu raa. Kaa akoe emee ma natama sei ma ni Jiu raa ki tauttari na tiputipu na Jiu raa ki aa?"

TeAtua e tokonaki na tama hakaatoa tera e hakattina i Aia

¹⁵ Hakamaoni, taatou ni Jiu i te mamaoha iho taatou, tena taatou sei ma ko na tama tera se tauttari na tuaa na Jiu raa.

¹⁶ Emeia maatou e illoa pera ma te tama e lavaa koi te tonu i mua na maihu TeAtua kame taatou e isi na hakattina, ia sei ma hea na tuaa raa e hihai taatou kippena raa. Taatou hoki ki hakattina iaa Jisas Krai kilavaa taatou tettonu i mua na maihu TeAtua i na hakattina taatou, ia ki se tauttari hea na tuaa raa e hihai taatou kippena. Emei se hai tama eme kitonu i mua na maihu TeAtua kame aia e tauttari na tuaa raa.

¹⁷ Ia tena taatou ki hahai ki hukui ma Krai ki mee taatou kittonu ma TeAtua, emeia taatou e ppii roo na hai sara essau pera ma natama sei ma ni Jiu raa. Eaa! Te hakataakoto nei e huri mai taatou pera ma Jisas emee taatou ki hai sara? Sei!

¹⁸ Kime anau e kaamata no ppena na mee tera anau ni mee ma e haeroa, tena anau e huri atu pera ma anau he tama e seu na tuaa.

¹⁹ Anau kumate ite vahi na tuaa. Na tuaa raa etaa anau no mate. Ia kilavaa anau tenoho ma TeAtua, tena anau kuttii ria ma Krai i aruna te kros Aia raa

²⁰ ma ki selavaa anau tenoho i roto te ora anau i mua raa, emeia Krai ku noho i roto te ora anau. Te ora te nei anau e noho vahao nei raa, anau e noho ma te hakattina i te Tama TeAtua tera elaoi anau raa, tena ki hoki mai te ora Aia raa ki tokonaki anau.

²¹ Anau se hihai ki tiaki na mahi hai mmahi TeAtua raa, maitaname kame he tama emee pera ma aia e tuku tonu te ora aia ite vahi na tuaa raa, tena te mate Krai raa ku mee pera ma he mee vare koi.

3

Na tama e hakattina ma TeAtua e me ki hakatapu Jisas

¹ Kootou na tama i Galesia raa e vvare roo. Koai te tama e mee kootou ki vvare? Anau ni tattara atu kootou i te mate Krai raa, tena kootou ku illoa laoi roo i te mate Jisas Krai i aruna te kros raa!

² Tena he mee hokotahi koi anau e hihai kootou ki mee mai: kootou ni too peehee TeAnana Tapu raa; kootou e too e mee kootou e tauttari na tuaa raa, ma e mee kootou e tauttari te Rono Tauareka raa, tena ki hakattina?

³ Kootou ni vvare roo peehee! Kootou e kaamata mai ma TeAnana Tapu, tena te saaita nei kootou ku mee ma ki hai na mahi kootou hokkootou ki too te ora hakamaoni raa?

⁴ Kootou ni too roo na hakalono llihu hao te saaita kootou ni mee no hakattina raa. Tena anau e maanatu ma na hakalono llihu kootou ni too raa ki se llano marino.

⁵ Eaa! TeAtua ekouatu TeAnana Tapu raa, tena ki huriatu na mahi Aia raa i kootou e mee kootou e ppena hea na tuaa raa e hihhairaa, ma e mee kootou ni llono te Rono Tauareka raa no hakattina?

⁶ Kootou e mannatu natattara i roto te Launiu Tapu e tattara i te vahi Abraham ma, "Abraham e hakatina TeAtua, tena TeAtua ku too aia pera ma he tama e tonu tahi."

⁷ Tena kootou ki illoa hoki pera ma na mokopuna haka maoni Abraham raa ko na tama e isi na hakattina raa.

⁸ Te Launiu Tapu raa e tattara mai pera ma TeAtua ni tattara imua pera ma na tama seai ma ni Jiura e me ki tonu i na karemata Aia, e mee na hakattina na tama raa iaa Krai raa. Tena natattara TeAtua i roto te Launiu Tapu raa e tattara ake Abraham i te Rono Tauareka raa, tena TeAtua e me ki hakatapu na tama hakaatoa e hakattina raa e mee koi Abraham.

⁹ Abraham e hakatina, tena TeAtua ki hakatapu aia, tena na tama hakaatoa tera e hakattina raa e me ki hakatapu rai pera ma Abraham raa hoki.

¹⁰ Na tama e tuunaki no tauttari na tuaa raa e nnoho ma te hao. E mee te Launiu Tapu raa e tattara ma, "TeAtua e me ki kou ake te hao i te tama tera se tautari na tuaa hakaatoa e mmau i roto te Launiu na Tuaa TeAtua raa."

¹¹ Tena te mee nei ku matahua te saaita nei pera ma na tama e tauttari na tuaa raa se lavaa te tonu i na karemata TeAtua, maitaname te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Na tama TeAtua e too ma ni tama e hakattina raa ko na tama e me ki too te ora e ora tahi raa."

¹² Emeia te tiputipu te hakatina raa e kee itaha ma te tiputipu te tauttari na tuaa raa. Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Te tama e tautari hakaatoa na tuaa raa e me ki ora."

¹³ Emeia Krai e hakattana taatou i taha ma te hao e moe i roto na tuaa raa. Aia e too te hao raa itaha ma taatou te saaita Aia ni tootoo i aruna te kros raa, e mee te Launiu

Tapu raa e tattara mai ma, “Te tama e hakalavaua ria i aruna te laakau raa e me ki noho ma te haeo TeAtua.”

¹⁴ Jisas Krais eppena peeneiraa ma kilavaa te tattara hakamaoni TeAtua ni tattara ake Abraham raa te ttae hoki i na tama seai ma ni Jiura, ia kilavaa hoki taatou te too TeAnana Tapu TeAtua ni tattara ma Aia e me ki kou mai raa.

Na Tuua ia ma na tattara hakamaoni TeAtua

¹⁵ Aku taina, anau e hihai ki kou atu he tattara hai auna tera kootou e illoa: te saaita tokorua e hakamoe te tattara no tonu, se hai tama e lavaa te seu ia ma ku hakaipiri ake alaa hakataakoto hoki i aruna ma hea tokorua raa ni hakamoe no tonu raa.

¹⁶ E ssau pera ma TeAtua ni kou ake te tattara hakamaoni Aia raa iaa Abraham ia ma te Mokopuna aia i muri raa. Te Launiu Tapu raa se hakammau ma, “na hai mokopuna” e mee ma tammaki na tama, e mea te Launiu Tapu raa e mee ma “te Mokopuna” e mee ma he tama hokotahi koi, teenaa ko Krais.

¹⁷ Te hakataakoto anauraa e mee peenei. TeAtua ni hakamoe te tattara eivi Aia raa ma Abraham imua, tena i muri haa huitarau tipu toru na hetau Moses ku too na tuua raa. Tena na tuua raa hoki se lavaa te seu te tattara eivi TeAtua raa.

¹⁸ Ia kame na hoki TeAtua e kou mai raa e tuurana i te vahi na tuua raa, tena te tattara hakamaoni Aia raa kuse isi te tuurana i te vahi na hoki raa. Emeia TeAtua e kou ake na hoki raa iaa Abraham e mee te tattara hakamaoni Aia raa.

¹⁹ Kaa he hakataakoto peehee na tuua raa? Na tuua raa e hakaapa ake e mee taatou e haissara i na tipu tipu taatou, tena na tuua raa e me ki mmoe roo ki tae mai te Mokopuna Abraham tera TeAtua ni tattara hakamaoni ake raa. TeAtua e kou ake na tuua raa i na ensel raa ki kou ake Moses, tena Moses ki kou ake na tuua raa i na tama.

²⁰ Emeia te saaita TeAtua ni tattara ake na tattara hakamaoni Aia raa iaa Abraham, Aia Hokoia roo ni tattara ake Abraham: Aia se hai tama ni kauna ki haere ma na tattara hakamaoni Aia raa.

Te hakataakoto na tuua Moses

²¹ Eaa! Na tuua raa e hakataukaa ma na tattara hakamaoni TeAtua raa? Seai! Kame taatou e too he tuua tera e me ki kou mai te ora hakamaoni raa, tena na tama hakaatoa e tauttari te tuua nei raa e me ki ttonu i na karemata TeAtua.

²² Emeia te Launiu Tapu raa e mee pera ma te maarama nei hakaatoa e noho i raro na mahi na hai sara. Ia tena te tattara hakamaoni TeAtua ki hakassao taatou raa e haere koi i na tama e hakattina Jisas Krais raa.

²³ Emeia, i mua te saaita te hakatina raa ni tae mai, taatou e ponotia i roto te hare karapusi, ia tena taatou elepotia

ina tuaa raa haere notae roo te saaita te hakatina raa kutae mai.

²⁴ Ia tena natuaa raa e hakamattua iaruna taatou haere notae te saaita Kraiis ni hamai ma kilavaa taatou te tuku tonu na ora taatou ma TeAtua raa ina hakattina taatou.

²⁵ Tena vahao nei taatou ku tuku na hakattina taatou raa iaa Kraiis, tena natuaa raa vahao nei kuse hakamattua iaruna taatou.

²⁶ Kootou hakaatoa nitamalliki TeAtua, ia e hakanatahi ma Jisas Kraiis, maitaname kootou e hukui ma Tama raa.

²⁷ Te saaita kootou ni hakoukou tapu ma ki hukui kootou ma Kraiis raa, kootou e too te ora hoou Kraiis raa, e ssau pera ma he tama e reureu te paamaro hoou.

²⁸ Ia tena kootou na Jiu raa sekkee itaha ma na tama seai ma ni Jiu raa, ia na tama hehekau raa sekkee itaha ma na tama shaitama e hehekau raa, ia na taanata raa sekkee itaha ma na h hine, tena kootou hakaatoa e hakanatahi, maitaname kootou e hukui ma Kraiis.

²⁹ Ia tena kootou kumee pera ma nitamalliki Kraiis:, kootou hoki kumee pera ma nitamalliki Abraham, ia tena kootou e me kitoo na tuhana kootou raa pera ma TeAtua ni tattara hakamaoni ake Abraham i mua raa.

4

¹ Emeia anau e me kimeatu hoki. Te tamariki tera e me kitoo na hekau tetamana aiaraa e me kimee pera ma he tama hehekau te saaita aia koi paamee, niaina roo ma aia e ttino na mee raa hakaatoa.

² E isi na taanata e me ki lollohi te tamariki raa te saaita aia koi tamariki, tena ku matamata ake na hekau te tamariki raa ki ttae roo te saaita te tamana te tamariki raa ni tuku ake raa.

³ Taatou peeraa hoki. Te saaita taatou ni se ki hakattina hakamaoni raa, taatou e tauttari na tiputipu te maarama nei.

⁴ Emeia te saaita hakamaoni TeAtua nituku raa kutae, tena Aia kikauna ria iho te Tama Aia raa. Tama raa e haanau iho i te hine te maarama nei, tena ki tautari na tuaa na Jiu raa,

⁵ ma ki tau i muri na tama tera e nnoho i raro na tuaa raa, ia kitokonaki hoki taatou kimee pera ma nitamalliki TeAtua.

⁶ Maitaname taatou nitamalliki TeAtua, tena Aia ekou mai TeAnana te Tamariki Aiaraa kinoho i roto na hatumanava taatou. TeAnana tera e me kikanna ma, "Tamana, Taku Tamana."

⁷ Ia tena kootou kuse mee pera ma nitama hehekau, kootou kumee pera ma nitamalliki TeAtua. E mee kootou nitamalliki Aia, tena TeAtua e me kikouatu na tuhana hakaatoa Aia e isi ma na tamalliki Aia raa.

Pol e hakatataakoto mmaha na tama i Galesia

⁸ Imua te saaita kootou ni se ki illoa mai TeAtua raa, kootou e mee pera ma ni tama hehekau na atua tera sei ma ni atua hakamaoni raa.

⁹ Emeia te saaita nei kootou ku illoa mai TeAtua. Eaa, anau ki tattara pera ma te saaita nei TeAtua ku iroa kootou? Aiea kootou e hihhai ki vakkai muri i na anana se isi na mahi raa ki tokonaki kootou raea? Aiea kootou e hihhai ki vakkai hakaraoi no mee pera ma ni tama hehekau i na anana raa raea?

¹⁰ Anau e rono pera ma kootou e isi na aho, na marama, na hetuu ia ma na hetau e hakammaha.

¹¹ Anau e hakataakoto mmaha i kootou! Tena anau e matakua ma ka oti te hehekau anau raa kullano marino.

¹² Tena anau e kainno atu kootou aku taina ki mee pera ma anau. Ia tena anau e ssau koi peenaa ma kootou. Kootou se hai mee ni ppena e ssara i anau.

¹³ Kootou e illoa te hakataakoto anau ni takutaku atu te Rono tauareka raa i te kaamata roo; Anau e takutaku atu raa e mee anau e laavea.

¹⁴ Ia niaina ma temaahana anau raa e hainattaa ma kootou, emeia kootou se mee hakahaeo anau, ia setiaki anau. Kootou e too anau pera ma anau he ensel TeAtua, ia hoki kootou e too anau pera ma anau ko Jisas Krais.

¹⁵ Kootou ni hihhia roo! Kaa teehee te hihhiana va-hao nei? Tena anau hokonnau elavaa te meatu pera ma kootou kinnape na karemata kootou raa i taha no kou mai anau raa ki mee e hainauhie.

¹⁶ Ia e mee anau e tattara atu te hakamaoni, tena kootou ku mee pera ma anau ku hao kootou?

¹⁷ Na tama tera e hahai ma ki hakatike te Rono Tauareka raa e hihhai mahi roo kootou, emeia na hakataakoto laatou raa e sakkino. Te hihhai na tama raa ma ki vvae kootou i taha ma anau, ki tauttari kootou hea laatou e hihhai raa.

¹⁸ Ia tena e tauareka ki tauttari vaa muri na tama ki mee na hakataakoto laatou raa ki taualleka. Kootou e tau te ppena tahi na mee taualleka, ia se ppena koi te saaita anau e noho ma kootou.

¹⁹ Aku tama! Na hakalono llihu anau nei e ssau roo pera ma na isu te hine ku mee ki mamaoha raa; anau e me ki hakalono llihu peenei kitaeroo te saaita kootou e too na tiputipu Krais raa i roto kootou.

²⁰ Anau e hihai roo ma kinoho ma kootou te saaita nei, kilavaa anau te hakatiketike na tattara anau raa ki tau ma hea kootou e hihhai raa, maitaname anau e hakataakoto mmaha roo i kootou.

Te tattara hai auna Hagar laaua ma Sara

²¹ Anau e hihai ki vahiri atu kootou na tama tera e hihhai ki nnoho i raro na tuaa raa: kootou se illoa hea na tuaa raa e tattara atu kootou?

²² Iroto natuaa raa emmau ma Abraham eisi tokorua natamalliki taanata. Tetamariki e haanau iho i te hine hehekau, tena tetamariki e haanau iho i te avana hakamaoni aia raa.

²³ Tetamariki e haanau iho i te hine hehekau raa, e haanau iho tautari te hakataakoto tetama. Tena tetamariki e haanau iho i te avana hakamaoni aia raa, e haanau iho tautari hea TeAtua ni meake Abraham raa.

²⁴ Tokorua na h hine nei e huri mai taatou e rua na tattara e ivi raa. Tena Hagar te hine natamalliki aia raa e hannau mai pera ma nitama hehekau raa e huri mai taatou tetattara eivi natama raa nitoo i te Mouna Sainai raa.

²⁵ Hagar etuu pera ma ko te Mouna Sainai i roto Arabia, tena aia e huri mai taatou tematakaina Jerusalem ia ma te kanohenua aia te saaita nei tera e nnoho pera ma nitama hehekau raa.

²⁶ Emeia Sara etuu pera ma ko te Jerusalem hoou i te vaelani raa, tena aia ko te tinna taatou.

²⁷ E mee te Launiu Tapu raa e tattara ma,
 “Kootou na h hine se hai tamalliki raa ki hihhia!
 Ia ttani hakamaroa ma te hihhia kootou na h hine se hai vahao ni llono na isu na tamalliki raa!
 Maitaname te hine e peesia ria raa,
 e me ki isi tammaki na tamalliki,
 e raka i aruna ma te hine te avana aia raa se lavaa roo te tiaki aia raa.”

²⁸ Tena kootou aku taina, kootou e ssau pera ma ko Aisak tetamariki Sara raa, maitaname kootou e hannau mai tautari te tattara hakamaoni TeAtua ni kou ake Abraham raa.

²⁹ Te saaita naa tetamariki e haanau mai tautari te hakataakoto tetama raa kumee hakahao tetamariki e haanau mai i na mahi TeAnana Tapu raa, e ssau pera ma te saaita nei.

³⁰ Kaa te Launiu Tapu raa e mee maea? Te Launiu Tapu raa e mee mai ma,
 “Hakaise te hine hehekau raa ma tetamariki aia raa i taha, e mee tetamariki naa selavaa tetoo hetuhana pera ma tetamariki te avana hakamaoni raa e me kitoo i na hekau te tamana laaua raa.”

³¹ Tena aku taina, taatou seai ma nitamalliki te hine hehekau raa, e meia taatou nitamalliki te hine seai ma he hine hehekau raa.

5

Krais e hakattana taatou

¹ Tuummau, maitaname Krais e hakattana taatou, ki se lavaa taatou te nnoho i raro na mahi na tuaa raa.

² Anau Pol emeatu kootou, kame kootou ettuu te hakamaatino etapu inatinotama kootou ma kimee TeAtua pera ma kootou ettonu, tena hea Krais nippena raa ellano marino koi.

³ Anau e me ki tattara hai mahi atu kootou hakaraoi pera ma koai tetama e hihai ma aia kittuu te hakamaatino e tapu te tinotama aia raa, te tama naa e tau te tautari na tuaa na Jiu raa hakaatoa.

⁴ Kame he tama kootou e tautari na tuaa raa ma kimee aia ki tonu i na maihu TeAtua, tena te tama naa e havakkee aia hokoia itaha ma Krais. Tena aia kunoho itaha ma telaoi TeAtua ni tokonaki kootou raa.

⁵ Ite vahi maatou: maatou e mannatu pera ma TeAtua e me ki too maatou pera ma ni tama ettonu, e mee maatou e hakattina, tera hea maatou e hakattari i na mahi TeAnana TeAtua raa ma ki too te hakamaoni Aia ni tattara mai raa.

⁶ Tetama ettuu te hakamaatino etapu ia ma tetama settuu te hakamaatino etapu tetinotama aia raa se kkee, kame taatou e hukui ma Krais. Te mee e hakamaatua raa ko na hakattina taatou tera e me ki huriake i roto nalaoi taatou i alaa tama raa.

⁷ Kootou nippena tauareka roo! Kaa koai eppui kootou ki se tauttari te hakamaoni raa? Tama raa e tatakore kootou peehee?

⁸ Na tatakore peenei raa se o mai TeAtua te Tama ni hirihiri kootou raa.

⁹ Natama etattara ma, “Naist moisi elavaa te mee te haraoa e hakamoe raa ki hhuta.”

¹⁰ Maitaname taatou e hukui ma TeAriki taatou raa, tena anau e hakatina pera ma TeAtua e me kimee kootou ki tauttari na tattara anau raa, ia ki se too na hakataakoto ekkee. Koai tetama e hakapanimu na hakataakoto kootou raa, TeAtua e me ki kou ake na hakalono llihu te tama naa.

¹¹ Aku taina, anau etakutaku pera ma tettuu te hakamaatino etapu tetinotama raa se hakamaatua, tera hea anau etauhano tetoo na hakalono llihu raa i na rima na Jiu raa. Kame tetuu te hakamaatino etapu tetinotama raa e hakamaoni, tena te takutaku anau i te mate Krais iaruna te kros raa selavaa hoki te kou mai te haao anau.

¹² Anau e hihai ma na tama tera e hakapanimu kootou raa ki se tuu te hakamaatino etapu raa koi i na tinotama laatou, e meia laatou ki ttuu hoki alaa kina i na tinotama laatou raa.

¹³ Aku taina, TeAtua e hirihiri kootou ki hakattana itaha ma na tuaa raa. Emeia auu se hakatettere ma te saaia nei akoe e lavaa te ppena na mee sakkino te tinotama raa e hihai ki hakattaki akoe raa. Kootou kilaoi, tena ku tokonaki kootou hokkootou.

¹⁴ E mee na tuaa raa hakaatoa e mmoe i roto te tuaa hokotahi nei, "Laoi alaa tama pera ma akoe e laoi akoe hokkoe."

¹⁵ Emeia kame kootou e haere mee pera ma nimanu kai ttama no mee alaa tama ki hakalono llihu, tena hakamattonu ka oti kootou hakaatoa ku haeo.

TeAnana ia ma te tinotama

¹⁶ Hea anau emee ma kimeaturaa peenei: tiaki TeAnana raa ki hakattaki na ora kootou raa, tena kootou e me ki se lavaa te tauttari hea te tinotama raa e hihai.

¹⁷ E mee hea te tinotama raa e hihai raa e me ki hakataukaa ma hea TeAnana raa e hihai, ia hea TeAnana raa e hihai raa e me ki hakataukaa ma hea te tinotama raa e hihai. Te tinotama ia ma TeAnana raa se hihai hokolaaua, tena temee nei ehuri mai pera ma kootou selavaa te ppena hea kootou e hakataakoto ma kippena raa.

¹⁸ Kame TeAnana raa e hakattaki kootou, tena kootou se lavaa te nnoho i raro na mahi na tuaa raa.

¹⁹ Hea te tinotama raa e hihai raa e matahua. Te tinotama raa e huri mai na tiputipu sakkino pera ma, ki paa huri, ki nnoho na ora haeo, ia e me ki hai huri, tena

²⁰ ki hakammaha na hatu tipua ia ma na tama hai pakava raa. Na tama ku kaamata no nohonoho haeo, tena ku puhupuhu hokolaatou, na tama ku manava kkere, na tama ku hakatauttau, ia na tama ku mannako na mee alaa tama e isiraa. Na tama raa e vvae i na kuturana, tena ki hakatauttau hokolaatou;

²¹ na tama raa e manava kkere hokolaatou, na tama raa e unu tahi, ia epukua hakatauttau, tena kippena alaa mee haeo peenei hoki. Anau emeatu kootou vahaonei pera ma anau nimeatu imuaraa: na tama tera e ppena na meenei raa selavaa tettae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa.

²² Emeia TeAnana raa e kou mai te laoi, te hihia, te noho laoi, telaumarie, te manava laoi, te tauareka, te hakamaoni,

²³ te pasemmu, tena ki se mannava haeo. Se hai tuaa e me ki hakataukaa ma na tiputipu nei.

²⁴ Na tama e tauttari Jisas Krai raa ku peesia na tiputipu sakkino nei i taha ia ma hea te tinotama raa e hihai.

²⁵ TeAnana raa e kou mai na ora taatou, tena Aia e me ki rorohi na ora taatou raa.

²⁶ Taatou ki selavaa te haiahu. Taatou ki selavaa te hakatauttau ma alaa tama. Taatou ki selavaa te manava kkere alaa tama.

¹ Aku taina, kame he tama e laavea e ppena te mee e sara, tena na tama e hai mmahi i na hakattina laatou raa e tau te hakatonu ake te tama naa; e mea kootou ki tauttari te ara e tonu. Tena akoe hokkoe ki hakamattonu, ka oti akoe ku teiho i na hahaaite raa hoki.

² Kootou kitokonaki alaa tama te saaita laatou ettiri na hainattaa, ia kame kootou e ppena peenei, tena kootou ki tauttari na tuua Krais raa.

³ Kame hetama e hakataakoto ma aia e hakanaaniu, e mea i te hakamaoni aia se hakanaaniu, tena te tama naa e hakanapa aia hokoia.

⁴ Kootou hokkootou ki kkira muri na tiputipu kootou raa. Kame na tiputipu kootou raa e taualleka, tena kootou e tau te ahu i na mee kootou ni ppena raa, ia se ahu niaa alaa tama ni ppena raa.

⁵ Tena kootou hakaatoa e tau te amo hea e hainattaa i roto na ora kootou raa.

⁶ Kame hetama e akoako atu na tiputipu telotu, tena kootou e tau te hakatae ake na mee taualleka raa i na tama e akoako atu kootou raa hoki.

Taatou e me ki too niaa taatou e ppena

⁷ Auu se hai lavvaka kootou hokkootou; se hai tama e lavaa te hai laavaka TeAtua. Ehia te kooina akoe ettiri, teenaa te kooina hoki akoe e me ki too.

⁸ Kame kootou etauttari hea te tinotama raa e hihai no ppena na tiputipu sakkino raa, tena kootou e me ki too te mate. Emeia kame kootou etauttari TeAnana Tapu raa no ppena hea Aia e hihai raa, tena kootou e me ki too te ora e ora tahi.

⁹ Tena taatou ki sekkaro te ppena na tiputipu taualleka; kame taatou sekkaro, tena e isi te saaita taatou e me ki too na tuhana taualleka i na tiputipu taatou e ppena raa.

¹⁰ Tena taatou kitokonaki alaa tama he saaita peehee taatou e lavaa, taohi mua na tama tera e hakattina iaa Jisas Krais raa.

Na tattara hakaoti

¹¹ Kira iho tellahi na inoa anau e taataa atu i kootou ma te rima roo anau nei!

¹² Natama tera e hahai i ma kimee kootou kittuu te hakamaatino e tapu i na tinotama kootou raa ko na tama tera e hihhai ki hakatannata, ia kiahua i na tiputipu koi taatou na tama raa. Natama raa e ppena peeraa ma ki se hakalono lihu laatou i na hakattina laatou iaa Krais raa.

¹³ Niaina natama tera ettuu te hakamaatino e tapu na tinotama laatou raa se tauttari hoki na tuua. Na tama raa e hihhai ma kootou kituu te hakamaatino e tapu i na tinotama kootou raa ma kilavaa laatou te ahu pera ma kootou e tauttari hea laatou e hihhai raa.

¹⁴ Ia anau iaa, anau eme kiahu koi itevahi tekros Jisas Krai TeAriki taatou raa. Tena itemate Aia, anau ku taa mate na tiputipu te maarama nei raa hakaatoa, tena anau ku mee pera ma he tama ku mate i te maarama nei.

¹⁵ Se isi te mee e sara i te tama e ttuu te hakamaatino e tapu ia ma te tama se ttuu te hakamaatino e tapu raa. Te mee tera e hakamaatua raa ko te ora vahao nei TeAtua e hihai ma taatou ki isi raa.

¹⁶ Kame kootou e tauttari hakamaoni roo na tuaa nei, tena kootou eme kimee pera ma nitamalliki hakamaoni roo TeAtua. TeAtua eme kimee hakaraoi roo kootou ma telaoi Aia se isi te hakaoti raa, tena ku kou atu te noho laoi.

¹⁷ Tena kihakaotioti, anau se hihai hoki ma kootou kikou mai alaa hakalonollihu, emee naponam mau tetinotama anau nei ehuri atu pera ma anau he tama hehekau Jisas.

¹⁸ Aku taina, TeAriki Jisas Krai kihakatapu kootou, tena ku noho ma kootou na vahao hakaatoa. Amen.

Efesus

Te launiu Pol e taataa i na tama i Efesus Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Hukui ma Krai*s* 1.1—3.21

Takattaka ma Krai*s* 4.1—6.9

Tuu mmau no ppuhu ma Satan 6.10—6.24

¹ Anau Pol, anau e taataa atu te launiu nei. TeAtua e hihai ma anau ki mee pera ma he aposol Jisas Krai*s*.

Anau e taataa atu kootou natama i roto Efesus tera e hakamaoni i na ora laatou e hukui ma Jisas Krai*s* raa.

² TeAtua te Tamana taatou ia ma TeAriki Jisas Krai*s* e me ki tokonaki kootou, tena ku kou atu te noho laoi.

*Na hoki e Ttapu Krai*s**

³ Taatou ki hakammaha TeAtua te Tamana Jisas Krai*s* TeAriki taatou raa! Maitaname TeAtua kukou mai taatou na hoki hakaatoa e ttapu i te vaelani raa, e mee taatou ku hukui ma Krai*s*.

⁴ I mua TeAtua ni pena te maarama nei, Aia ko na hirihiri avare taatou ki mee mo tamalliki Aia, e mee taatou e hukui ma Krai*s*, tena taatou ki ttapu no nnoho se hai sara i na karemata Tama raa.

E mee TeAtua e laoi taatou,

⁵ tena Aia ni maanatu i mua roo ma Aia e me ki mee taatou pera ma ni tamalliki Aia i na mee Jisas Krai*s* ni ppena raa. Teenei he maanatu Aia, tena Aia e hihai ki ppena te mee nei.

⁶ Taatou ki hakammaha TeAtua e mee Aia e huri mai hakamaoni te laoi Aia raa itaatou, maitaname Aia e hoki marino mai taatou te Tamariki Aia e hakasessere mahi raa.

⁷ Maitaname te toto Krai*s* raa e hakattana taatou, tena kissorō na haisara taatou raa itaha. Telaoi TeAtua itaatou raa e rahiroo,

⁸ tena Aia ki nini iho te laoi Aia raa i aruna taatou.

I te kite ma te atamai Aia,

⁹ TeAtua e ppena hea Aia ni hakataakoto raa, tena ki hakairoa mai taatou te hakataakoto e huunaria tera Aia ku oti te maanatu ma ki hakaoti ake iaa Krai*s* raa.

¹⁰ Te hakataakoto TeAtua raa e mee peenei, te saaita hakamaoni raa e me kita mai, tena Aia e me kituku na mee hakaatoa i te vaelani ia ma te maarama nei raa i raro na mahi te Tuku hokotahi raa, teenaa ko Krai*s*.

¹¹ Na mee hakaatoa e ppena tauttari te maanatu ia ma te hihai TeAtua, tena TeAtua e hirihiri taatou ki mee pera ma ni tama roo Aia i te huhuki taatou ma Krai*s* raa, e mee te hihai Aia raa e moe i aruna hea Aia ni maanatu i te kaamata raa roo.

12 Tena taatou natama kaamata tera nihakattina iaa Kraisraa, ki hakammaha TeAtua i na mahi Aia.

13 Ia tena kootou hoki kumee pera ma nitama TeAtua tesaita kootou nillono natattara hakamaoni te Rono Tauareka tera etokonaki taatou ki ora ra. Kootou ehakattina iaa Krais, tena TeAtua ehakammau te hakamaatino Aiaraa iaruna kootou pera ma Aia ettino kootou, tena kikouatu kootou TeAnana Tapu Aia ni tattara atu ra.

14 Ia e mee taatou kuoti te too TeAnana Tapu ra, tena taatou ku illoa te hakamaoni pera ma taatou e me ki too alaa mee taualleka hoki tera TeAtua ni tattara hakamaoni i mua ma Aia e me kikouake ma natamalliki Aiaraa. Taatou ehakattari ki too na mee nei te saaita TeAtua e too muri taatou ra, tena taatou ku nnoho hihhia ma Aia. Ia tena taatou ki hakammaha TeAtua i te tauareka Aia!

Te lotu Pol

15 Tera hea te kaamata roo anau ni rono na hakattina kootou i TeAriki Jisas ia ma te laoi kootou e huri ake i na tama TeAtua ra,

16 anau e tauhano te hakammaha ake TeAtua ma kootou. Anau e maanatu kootou i na lotu anau ra,

17 tena anau ekainnoake TeAtua te Tamana Jisas Krais TeAriki taatou ra, te Tamana enoho i roto te maahina e tii ra kikouatu TeAnana Tapu tera e me kimee kootou ki atamai, tena ku hakariatu kikkite kootou i TeAtua ia ma ki illoa kootou Tama ra.

18 Anau ekainnoake kitaaraki nakapuroro kootou ra kikkite kootou te maahina Aiaraa ma kilavaa kootou te illoa te hakataakoto tera Aia nikannaatu kootou ra, ia ki illoa hoki kootou te taualleka na hoki Aia ni tattara hakamaoni ake i te kanohenua Aiaraa,

19 ia kikkite hoki kootou na mahi haimmahi Aia tera e hehekau i roto na ora taatou natama tera ehakattina Aiaraa. Na mahi e hehekau i roto taatou nei essau pera ma na mahi haimmahi

20 Aia ni huri mai te saaita Aia ni hakaora muri Krais i taha ma te mate ra, tena ki hakanoho Tama ra i te vahi laua Aia i te vaelani iaruna ra.

21 Krais ehakamaatua iaruna na ensel i te vaelani, na tuku, na mahunani ia ma na ariki; te kakkae Aia e too ra e raka mmao roo ma na kakkae natama hakamattua i roto te maarama nei ia ma te maarama i muri ra;

22 TeAtua etuku namee hakaatoa iraro navae Krais, tena kikouake Tamaraa inalotura ra pera ma heAriki ehakanaani iaruna na mee hakaatoa.

23 Tena telotura e hurimai te kaatoa te tinotama Kraisraa, tena Krais Hokoia emee nameeroo hakaatoa no kaatoa.

2

Jisas e mate, tena ki ora muri

¹ Na anana kootou imua raa e mmate, e mee kootou nise hakallono TeAtua, tena kippena namee e ssara.

² Kootou imua raa e tauttari natiputipu sakkino ite maarama nei raa, tena ki tauttari te tama e hakamaatua na mahi natipua ite vaelani raa, teenaa ko tetipua tera e hakamaatua i roto na ora na tama se hakallono TeAtua raa.

³ Emeia te hakamaoni, taatou e ssau pera ma na tama raa hoki, taatou e tauttari namee tera taatou hokotaatou e hihhai raa. Taatou e ppena namee hakaatoa tera na tinotama ia ma na mannatu taatou raa e hihhai. Taatou e tau te too na hakalono llihu TeAtua raa, e ssau pera ma alaa tama hoki.

⁴ Emeia te manava aroha TeAtua raa e rahi roo, ia telaoi Aia taatou raa e rahi hoki,

⁵ tena Aia ki hakaora muri na anana taatou raa ma Krai se saaita na anana taatou raa ni mmate, e mee taatou nise hakallono Aia. Taatou e tokonakiria no ora ina mahi TeAtua.

⁶ E mee taatou e hukui ma Jisas Krai se, tena Aia ki hakaora muri taatou ina mahi Aia ma ki hakamattua taatou ma Aia ite maarama i aruna raa.

⁷ Aia e ppena peenei ia Jisas Krai se ma ki huri mai ki kkite taatou ma na tautama koi oo mai i muri raa telaoi e rahi Aia raa.

⁸ 9 Maitaname TeAtua e tokonaki taatou no ora ma telaoi Aia raa, e mee taatou e hakattina. Taatou se ora ina mahi koi taatou hokotaatou, e meia taatou e ora e mee te hoki TeAtua raa, tena taatou ki se ahu ma teeraa ni mahi taatou.

¹⁰ TeAtua e mee taatou kittipu peenei, ia e mee taatou e hukui ma Jisas Krai se, tena Aia ki penapena taatou ki nnoho te ora tauareka tera Aia kuoti tetanattana ma taatou kippena raa.

Hukui ma Krai se

¹¹ Kootou seai ma ni Jiu te saaita kootou ni hannau mai raa, tena na Jiu raa e mee ma kootou settuu te hakamaatino e tapu raa ina tinotama kootou, e meia laaou na Jiu raa e ttuu te hakamaatino e tapu raa (teenei he hakamaatino koi na taanata raa e mee ina tinotama laaou.) Mannatu ma na ora kootou i mua raa ni ttipu peehee.

¹² Te saaita naa kootou e mmao itaha ma Krai se. Kootou ni manusiri, tena kootou seai ma ni tama i roto na tama TeAtua ni hirihiri raa. Kootou seisi na tuhana kootou i roto tetattara eivi TeAtua ni hakamoe tera e mmoe i roto na tattara hakamaoni Aia ni meake na tama Aia raa, tena kootou e nnoho vare koi i roto te maarama nei seisi na mannatu, ia se too hoki TeAtua.

¹³ Kootou ni meeraa e mmao roo itaha ma Krai, tena te toto Krai raa e kou mai kootou no taapiri Aia.

¹⁴ E mee Krai Hokoia e kou mai te tauareka, tena ki mee na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu raa ki oo mai no mee pera ma he kanohenua hokotahi. Aia e seu te tauppaa tera ni vvae no mee na tama raa ki nonnoho haeo raa.

¹⁵ Krai e hakaoti na tuua hakaatoa i roto na tuua na Jiu raa kilavaa Aia te penapena erua na kanohenua raa pera ma he kanohenua hoou kihukui ma Aia, tena ki mee na tama raa ki nonnoho taualleka.

¹⁶ Te mate Krai i aruna te kros raa e seu te nonnoho haeo na tama raa, ia tena te mate Aia i aruna te kros raa e hakaapaa e rua na kanohenua raa pera ma he tinotama hokotahi, tena ki too muri ake na tama raa ia TeAtua.

¹⁷ Krai e haereiho notakutaku atu te Rono Tauareka i te noholaoi raa i kootou hakaatoa, na tama sei ma ni Jiu tera ni oo no mmao itaha ma TeAtua raa ia ma na Jiu tera ni mee ma e tappiri ake Aia raa.

¹⁸ Na mahi Krai raa e mee taatou hakaatoa na Jiu ia ma na tama sei ma ni Jiu raa ki oo mai no ttuu i mua TeAtua ma TeAnana hokotahi.

¹⁹ Ia tena kootou na tama sei ma ni Jiu raa, te saaita nei kootou ku sei ma ni manu siri ia ma ni tama kee. Kootou te saaita nei ku hukui hakaatoa ma na tama TeAtua raa, tena kootou ku mee pera ma ni tamalliki Aia.

²⁰ Kootou essau pera ma ni hare tera e hakatuu i aruna te hatupaa na aposol ia ma na profet raa ni hakamoe, tena Krai Hokoia ko te pou roto te hare naa.

²¹ Aia ko te Tama ettaohi napou te hare naa hakaatoa, tena te hare naa ku haere no rahi no mee pera ma he hare tapu ni hakatapu ria ma TeAtua.

²² E mee kootou e hukui ma Krai, tena Krai ku hukui kootou ia ma alaa hakattina ana i te kina TeAtua e noho i na mahi TeAnana Tapu raa.

3

Te hehekau Pol ma na tama sei ma ni Jiu raa

¹ Tena anau Pol, anau e karapusiria e mee te hehekau Krai e kou mai kitakutaku atu te Rono Tauareka raa i kootou na tama sei ma ni Jiu raa.

² Hakamaoni kootou kame kuoti tellono te hehekau Krai ni kou mai anau kippena ki tokonaki kootou i na mahi Aia raa.

³ TeAtua e huri mai na hakataakoto Aia e huuna ria raa ki iroa anau. (Anau etaataa hakaopopoto atu koi te launiu nei,

4 ia kame kootou eppau hea anau etaataaraa, kootou eme kiilloa teatamai anau inatiputipu Krai e huunaria raa.)

5 Imua taatou natama niseilloa namee tera ni huunaria raa, emeia tesaaitanei TeAtua ehuri mai namee raa i TeAnana Tapu, tena kihuri ake hoki na aposolia ma na profet raa.

6 Tehakataakoto tera ni huunaria imuaraa emee peenei. Natama sei ma ni Jiura e me ki hakapaa ma na Jiura, tena kutoo natuhana etapu TeAtua eme kikoumaira. Natamaraa eme kihukui ma na Jiura pera ma hekanohenua hokotahi, tena natama sei ma ni Jiura e me kitoo hoki natattara hakamaoni TeAtua nitattara ake na Jiura, emee laatou kuhukui ma Jisas Krai.

7 TeAtua e kou mai te hoki e tauareka nei i anau, tena anau ku mee pera ma he tama hehekau i te Rono Tauareka tera Aia ni kou mai anau i na mahi Aia raa.

8 Anau e mouraro i na hakattina ana TeAtua raa hakaatoa, emeia TeAtua e kou mai te hehekau tauareka nei kikkave namee taualleka te Rono Tauareka Krai tera taatou seilloa raa i na tama sei ma ni Jiura,

9 tena kimee natama hakaatoa kikkite ma na hakataakoto TeAtua e huunaria raa eme ki hehekauria peehee. TeAtua te Tama nippena namee hakaatoa raa ni huu na hakataakoto Aia raa na saaita kullaka raa,

10 ma kilavaa tesaaitanei itevahi telotu na ensel hai mmahi tera e isi na mahi i te vaelani raa te illoa te atamai Aia tera e hhura i roto na mee hakaatoa raa.

11 TeAtua e pena temee nei tautari te hakataakoto e moe tahi i roto Aia tera Aia ni mee no hakamaoni i na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa.

12 Taatou ehukui ma Krai no hakattina hakamaoni Tama raa, tena taatou ku se isi te mattaku ki oo no ttuu i mua TeAtua.

13 Ia tena anau ekainnoatu kootou ki se mamannatu tammaki emee anau e too na hakalono llihu nei ma kootou ki tokonaki kootou.

Te laoi Krai

14 Tera hea anau e teiho no tuturi i mua na maihu TeAtua,

15 te Tama tera na hareakina hakaatoa ite vaelani ma te maarama nei raa e too na inoa hakamaoni laatou raa.

16 Tena anau ekainnoake TeAtua i na mahi TeAnana Tapu ki kou atu kootou ni mahi i na mahi Aia raa ki tokonaki kootou ki ivi,

17 tena anau elotu ma kilavaa Krai tenoho i roto na hatumanava kootou emee na hakattina kootou raa. Anau elotu hoki ma kootou kittahim mau te tiputipu telaoi raa i roto kootou pera ma tekerekere raa ettaohi na patiaaka na laakau raa,

¹⁸ ki lavaa kootou ma na hakattina ana TeAtua raa hakaatoa te isi na mahi ki illoa tellaha ma teroroa, tepalluna ia ma te nnoto telaoi Krai raa.

¹⁹ Hakamaoni kootou eme kioti kuilloa telaoi Krai teeraa erakaroo iaruna na mee hakaatoa i te maarama nei raa, tena na tiputipu TeAtua raa kukkapi i roto taatou.

²⁰ Na mahi TeAtua raa e hehekau i roto na kapuroro taatou, tena Aia elavaa teppena na meeroo hakaatoa tera erakaroo ma hea taatou e kainno ki too raa, ia e mannatu ma ki ppena raa.

²¹ Taatou ki hakammaha TeAtua i na hare lotu ia ma Jisas Krai na vahao hakaatoa. Amen.

4

Na hakattina hakaatoa e hukui ma Jisas Krai

¹ Anau e meatu kootou hakaatoa, anau e karapusi ria mai-taname anau e hehekau ma TeAriki, tena anau e kainno atu kootou ki nnoho na ora e taualleka tera e tau ma hea TeAtua ni kanna atu kootou ki tauttari raa.

² Auu se ahu, auu se manna haeo, ia auu se lotolloto vave. Huriake telaoi akoe alaa tama, tena auu se loto te saaita teeraa tama e pena te mee e sara.

³ TeAnana Tapu e hukui taatou hakaatoa, tena taatou hakaatoa ki hai na mahi taatou ki nnoho ma te noho laoi raa.

⁴ Taatou na hakattina ana essau pera ma he tinotama te tama hokotahi, tena taatou e too TeAnana Tapu hokotahi.

⁵ Eisi TeAriki hokotahi, te hakattina hokotahi, te hakoukou tapu hokotahi;

⁶ ia e isi TeAtua ia ma te Tamana hokotahi na tama hakaatoa: teenaa ko TeAriki na tama hakaatoa tera e hehekau, ia e noho i roto na tama hakaatoa raa.

⁷ Taatou hakaatoa e too na hoki taatou raa tautari hea Krai ni kou mai raa.

⁸ Pera ma hea te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Te saaita te Tama raa ni haere i te vaelani raa, Aia e too tammaki na tama haeo no haere ma Aia; tena ki kou ake na hoki na tama raa."

⁹ Tena te tattara e mee ma, "Tama raa e haere iaruna raa" e mee maea? Te tattara raa e mee ma te Tama raa kuoti te hamai i raro i te maarama nei.

¹⁰ Tena te Tama tera ni hamai i raro te maarama nei raa ko te Tama koi ni haere i te vaelani raa ma ki mee na mee hakaatoa ki ttonu i na mahi Aia raa.

¹¹ Teenaa ko te Tama tera e kou ake na hoki na tama raa, tena Aia ki hirihihi alaa tama ki mee mo aposol, alaa tama ki mee mo profet, alaa tama ki mee mo tama e takutaku te Rono Tauareka, alaa tama ki mee mo tama e lollohi na hakattina ana, tena alaa tama ki akoako na tama.

¹² Aia e ppena na mee nei kimee na tama hakaatoa tera e hakattina TeAtua raa ki tanattana, tena ku hehekau ki iwi na hare lotu Krai raa.

¹³ Ia tena taatou hakaatoa kioo mai no hakanatahi ma te hakatina hokotahi i te atamai taatou i te Tamariki TeAtua raa. Tena taatou kimee pera ma ni tama kumattua i na hakataakoto taatou kitoo taatou te hakamaoni roo na tiputipu Krai raa hakaatoa.

¹⁴ Tena taatou kuse mee pera ma ni tamalliki e aa uaria te peau, ia e aaniaria te matani tera e tere hakatike ma na akoako na tama haissara tera e hakattaki alaa tama ki ppena na mee hao ma na malliu laatou raa.

¹⁵ Emeia taatou kitattara te hakamaoni ma te laoi, tena taatou ki hohomo ake ma na tiputipu Krai te Tama tera e hakamaatua raa.

¹⁶ Krai e hukui na kina hakaatoa i roto te tinotama raa i na mahi Aia, tena te tinotama raa hakaatoa e taohiria i na hukui te tinotama raa. Tena te saaita na paa kina te tinotama raa e ppena na uata laatou raa, tena te tinotama raa ku homo ake ma te laoi.

Te ora vahao nei

¹⁷ Tena anau e tattara hakamataku atu kootou i te inoa TeAriki: Auu setauhano ten noho pera ma na tama e noho pouri raa. Na hakataakoto na tama raa e hao,

¹⁸ tena na kapuroro na tama raa e ppuni. Na tama raa e mmao itaha ma te ora TeAtua e kou mai raa, e mee laatou e hakatturi na katarina laatou raa, tena ki se hihhai ki hakatike na ora laatou raa.

¹⁹ Na tama raa kuse isi na napa laatou, ia na tama raa e ppena tahi na mee sakkino tera te tinotama raa e hihai, tena ki tauhano te ppena na tiputipu sakkino.

²⁰ Emeia kootou ni se akoakoria kimee peeraa te saaita kootou ni illoa mai Krai raa.

²¹ Kootou ku oti te llono i te vahi Tama raa, ia e mee kootou e hakattina Tama raa, tena kootou ku ako ria i te hakamaoni Jisas raa.

²² Tena peesia na tiputipu kootou i mua tera e mee kootou ki tauttari na ora kootou i mua raa, teenaa ko na tiputipu e mee na ora kootou raa ki hao.

²³ Kootou kimee na hatu manava ia ma na kapuroro kootou raa ki matahua,

²⁴ tena kootou kitoo te ora vahao nei tera TeAtua e penapena ma na tama kitoo kissau pera ma na tiputipu Aia tera e huri mai te ora hakamaoni e tapu raa.

²⁵ Tena hakaoti te tattara malliu vahao nei! Kootou hakaatoa kitattara ake alaa hakattina ana te hakamaoni, maitaname taatou hakaatoa ku hokotahi i roto te tinotama Krai raa.

²⁶ Ia kame akoe eroto, tena auu setiaki teroto naa ki hakattaki akoe ki ppena na mee e ssara, ia auu se noho ma te roto naa ki tae te aho hakaatoa.

²⁷ Auu setiaki he saaita ma Satan ki hehekau i roto akoe.

²⁸ Na tama e kailallao raa ki hakaoti vahao nei te kailallao, tena ku kaamata no uata ki lavaa laatou te tokonaki laatou hokolaatou, tena ku tokonaki hoki na tama hakaalloha raa.

²⁹ Auu se pehihihi natattara hao, e mea ppehi koi natattara elavaa tetokonaki teeraa tamaraa, teenaa ko natattara elavaa tetokonaki te hakatina teeraa tama, ia natattara akoe e ppehira e me kitokonaki hoki na tama ellono raa.

³⁰ Kootou kisse mee TeAnana Tapu TeAtua raa ki aroha, e mee TeAnana Tapu TeAtua raa ko te hakamaatino pera ma Aia e ttino kootou ki ttaero te saaita Aia e me ki hamai notokonaki kootou raa.

³¹ Peesia na hakataakoto hakaatoa esakkino raa, tena na nonnoho hao ia ma na hakatauttau raa o taha. Hakaoti te vavaa huri alaa tama ia ma ku hai hao alaa tama, tena peesia na tiputipu sakkino raa hakaatoa.

³² Kootou ki manava laoi alaa tama, ia kialloha alaa tama, tena ku ssirihia na mee sakkino alaa tama ni ppena i akoe raa pera ma TeAtua ni ssirihia na haisara akoe raa i na mahi Krai.

5

Noho i roto te maahina Krai

¹ Kootou ki hahihihi ki mee pera ma TeAtua, e mee kootou nitamalliki Aia e hakasessere.

² Telaoi raa ki hakamaatua i roto na ora kootou, e ssau pera ma Krai elaoi taatou, tena ki hoki mai te ora Aia raa pera ma he hoki e hauna laoi tera e mee TeAtua ki hihia.

³ E mee kootou nitamalliki TeAtua, tena kootou kisse tattara na mee hao pera ma te hai huri, te hai pakava na tinotama ia ma te mannako.

⁴ Ia setau hoki ma kootou ki mee natattara hao, natattara saakari ia ma na taussua hao. E mea kootou e tau te hakammaha TeAtua avare.

⁵ Kootou e illoa pera ma tetama e haere hai huri raa, tetama e ppena na mee e ssara ma teeraa tamaraa ia ma tetama kaimanako raa selavaa teisi hetuhana i te Hakamaatua ana Krai ma TeAtua raa, e mee te kaimanako raa e ssau pera ma he tiputipu ki hakamaru na hatu tipua.

⁶ Auu setiaki na tama ki malli atu kootou ma natattara vvara laatou raa; aanei ko na mee roo tera TeAtua e me ki roto i na tama se hakallono Aia raa.

⁷ Tena kootou kisse hukkui ma na tama peenei.

⁸ Kootou ninnoho pouri i mua, e mea te saaita kootou ku o mai no mee pera ma nitamalliki TeAriki raa, tena kootou ku nnoho i roto te maahina. Ia tena kootou ki nnoho pera ma nitama te maahina,

⁹ e mee te maahina raa e kou mai na tiputipu hakaatoa e taualleka, na tiputipu hakaatoa e ttonu ia ma na tiputipu hakaatoa e hakamaoni.

¹⁰ Hahaivi ki illoa kootou na mee tera e me ki mee TeAriki ki hihia raa.

¹¹ Kootou ki se hukku ma na tama ennoho pouri raa no ppena na mee se ttonu: teenaa ko na tiputipu te pouri raa. E mea kootou kippena na tiputipu te maahina raa.

¹² Te mee naa hakanapa roo ma kootou kitattara hoki na mee na tama hao raa e ppena hai amuni raa.

¹³ Te saaita na mee hakaatoa e kou mai i te kina te maahina raa, taatou e me kikkite laoi roo na ttipu na mee raa,

¹⁴ maitaname te maahina raa e huri ake te hakamaoni na mee raa. Tera hea te tattara raa e moe ma,

“Mahhike i aruna na tama e tumoe mahi raa, ia mahhike i taha ma te mate,

tena Krai e me ki hakamaahina na ora kootou.”

¹⁵ Kootou ki lollohi hakamattonu na ora kootou raa. Kootou ki se nnoho pera ma ni manapuhi, e mea nnoho pera ma ni tama e atamai.

¹⁶ Kootou ki se nnoho taravare, maitaname na aho nei ni aho te hao.

¹⁷ Auu se nnoho vvare, e mea hahai ki illoa kootou hea TeAriki e hihai ma kootou kippena raa.

¹⁸ Auu se unu na wain ki vvare kootou, e mee te wain raa e me ki mee te ora akoe raa ki hao; e mea too TeAnana Tapu raa i roto na ora kootou.

¹⁹ Kootou ki tattara ake alaa tama na tattara i roto na rue TeAtua raa hakaatoa. Kootou ki huhua ma na hatu manava kootou ki hakammaha ake TeAtua.

²⁰ Kootou ki hakammaha tahi ake TeAtua Tamana i na mee hakaatoa i te inoa Jisas Krai TeAriki taatou raa.

Na h hine ia ma na taanata laatou

²¹ Koorua ki hakallono na tattara koorua hokkoorua, e mee koorua e hakammaha Krai.

²² Kootou na h hine; kootou ki hakammaha na taanata kootou raa pera ma akoe e hakammaha TeAriki raa.

²³ E mee te tanata e isi na mahi aia i aruna te avana aia raa pera ma Krai e isi na mahi Aia i aruna te lotu raa, ia tena Krai Hokoia ko te Tokonaki telotu, tena telotu raa ko te tinotama Aia.

²⁴ Ia tena na h hine raa hokolaatou ki hakallono na taanata raa pera ma te lotu raa e hakammaha Krai.

²⁵ Kootou na taanata, kootou ki hai avana laoi na h hine kootou raa pera ma Krai s e laoi te lotu, tena ki hoki ake te ora Aia raa ma te lotu.

²⁶ Aia e mate ma na tama Aia raa ki mee na tama raa ki matahua. Aia e hakoukou na tama raa ma te vai i te hakoukou tapu ia ma na tattara Aia raa,

²⁷ kilavaa Aia te mee na tama Aia raa hakaatoa ki matahua, tena ku too na tama raa i te kina Aia e noho raa, ki se lavaa na tama raa te matanaennae, tena ku isi na hai sara ia ma na mee sakkino.

²⁸ Nataanata raa e tau te mee hakaraoi na avana laa-tou raa e ssau pera ma laa tou e mee hakaraoi na tinotama laa tou raa. Te tanata e laoi te avana aia raa e laoi aia hokoia.

²⁹ Se hai tama taatou e mee pera ma aia se hihai te tinotama aia. Emeia taatou e hannai na tinotama taa-tou raa, tena ki lollohi hakaraoi na tinotama taatou raa pera ma Krai s e rorohi te lotu;

³⁰ e mee taatou hakaatoa e hukui ma te tinotama Aia raa.

³¹ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

"I te hakataakoto nei koi te tanata raa e me ki tiaki te tamana ia ma te tinna aia raa,

tena ku haere no hakapaa ma te avana aia raa,

tena tokorua naa ku mee pera ma he tama hokotahi."

³² I roto na tattara nei e isi roo te poroporo e hakamaoni tera anau e iroa e tattara iaa Krai s ia ma te lotu.

³³ Emeia te tattara nei e haere hoki kootou: na taanata hakaatoa kilaoi na avana laa tou raa pera ma aia e laoi aia hokoia, tena na h hine raa ki hakammaha na taanata laa tou raa.

6

Na matua ia ma na tamalliki laa tou

¹ Kootou na tamalliki TeAtua: kootou ki hakallono no tauttari na maatua kootou raa, e mee te nei hea kootou e tau te penaa.

² Te tuaa kaamata tera e isi te tattara hakamaoni e hakapaa ake raa e mee ma, "Hakammaha na tamana ia ma na tinna kootou raa,

³ ki taualleka na ora kootou, tena kootou e me ki nnoho saaita roroa i te maarama nei."

⁴ Kootou na maatua na tamallik: kootou ki se mee na tamalliki kootou raa ki loto. Emeia kootou ki poroporo ake na tamalliki raa, tena ku akoako ake na tamalliki raa i na tiputipu TeAriki e hihai raa.

Na tama hakamattua ia ma na tama hehekau

⁵ Kootou na tama hehekau: kootou ki mattaku no tauttari hakamaoni na tama hakamattua kootou i te maarama nei raa, e ssau pera ma akoe e hehekau ma Krai s.

⁶ Se mee ma kootou ki tauttari koi te saaita na tama hakamattua kootouraa ekkite ma kimee tamaraa ma akoe etautari hakamaoni; e mea ppena ma na hatumanava kootou hea TeAtua e hihai kootou kippenaraa pera ma kootou e hehekau ma Krai.

⁷ Kootou ki hehekau hakappuru pera ma ni tama hehekau, essau pera ma kootou e hehekau ma TeAriki, seai ma tetama.

⁸ Kootou kimannatu pera ma TeAriki e me kitauimuri taatou i na hehekau taualleka taatou e ppena raa, niaina ma akoe he tama hehekau, ia seai ma he tama hehekau.

⁹ Kootou na tama hakamattua: kootou kimee hakaraoi na tama hehekau kootouraa. Kootou kimannatu pera ma akoe ia ma tetama hehekau akoe raa nitama te Tama Hakamaatua hokotahi i te vaelani tera e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa te hakatonutonu hokotahi raa.

Na hana hakaatoa TeAtua

¹⁰ Teenei na tattara hakaoti anau i kootou: Kootou kitoo na mahi kootouraa i TeAriki, tena akoe e me ki i vi, e mee na mahi Tama raa e hai mmahi roo.

¹¹ Kootou kitaohimmau na hana kootou eppuhu i roto na taua tera TeAtua nikou atu kootouraa, kilavaa kootou te ttuu mmau i na hahaaite Satan,

¹² e mee taatou seppuhu ma na tama te maarama nei, e mea taatou eppuhu ma na tipua sakkino ia ma tetuku hakamaatua na tipua sakkino tera etaakai vaa aruna na henua hakaatoa raa, tena taatou eppuhu ma na mahi te pouri.

¹³ Ia tena taatou kitoo hakaatoa na hana eppuhu tera TeAtua nikou mai raa! Tena te saaita te aho te haeo raa ettiri akoe raa, akoe elavaa te ttuu mmau i na hahaaite te tama haeo raa, tena te saaita te taua raa e oti raa akoe e me ki tuu mmau koi i te kina akoe e tuu raa.

¹⁴ Tena kootou ki ttuu tanattana ma te hakamaoni pera ma he taitu e hakatike areha na paoro kootou, ia tuu tanattana ma tetonu pera ma he mee eppui na hatahata kootou.

¹⁵ Ia pera ma akoe euru nataka, tena akoe kitanatana no takutaku te Rono Tauareka i te noho laoi raa.

¹⁶ Na vahao tahi kootou kiamoamo na hakattina kootouraa pera ma he mee e me kippui na hika eura tera Satan e vanavana atu raa.

¹⁷ Kootou ki illoa te hakamaoni pera ma TeAtua e tokonaki kootou, tena te mee raa essau pera ma he uhi akoe e uhi te saaita te taua, tena na tattara TeAtua raa e ssau pera ma he paraamo TeAnana Tapu raa e kou atu.

¹⁸ Lotu ake TeAtua kitokonaki kootou pera ma TeAnana Tapu raa e hakattaki akoe. I te hakataakoto nei koi kootou kitanatana tahi, ia auu se matanaennae; lotu tahi ake TeAtua ki tokonaki na tama Aia raa hakaatoa.

¹⁹ Ia lotu hoki ma anau, tena kukainnoake TeAtua kikou mai nitattara ianau kitattara tesaaita anau etanattana kitattara, ia kiselavaa anau temataku tetattara itevahi nahakataakoto teRono Tauareka tera koihuunaria raa.

²⁰ Jisas Krai ehirihiri anau kitattara ma Aia, ia ki takutaku te Rono Tauareka raa. Teenei hea anau eponotia iroto teharekarapusiraa. Lotu ma anau kilavaa anau tetattara hai mahi i te Rono Tauareka raa.

Na tattara hakaoti

²¹ Maatou elaoi Tikikus tetaina hakamaoni maatou nei, tena tetama nei ehehekau hakamaoni ma TeAriki, tena aia emeki hakari atu kootou hakaatoa natiputipu te ora anau raa, ki illoa kootou ma te ora anau raa he ora peehee.

²² Anau ekaunaria atu tetama nei kitattara atu ki illoa kootou natiputipu na ora maatou itekina nei raa, tena aia ku tokonaki kootou.

²³ Tena TeAtua Tamana ia ma TeAriki Jisas Krai ki kou atu kootou te noho laoi, telaoi ia ma te hakatina.

²⁴ Tena TeAtua kirorohi laoi kootou natama tera elaoi hakamaoni Jisas Krai TeAriki taatouraa ma telaoi seisi te hakaotiraa.

Filipai

Te launiu Pol e taataa i na tama i Filipai

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.11

Te ora Pol 1.12—1.26

Te ora Krai 1.27—2.18

Timoti laaua ma Epafroditus 2.19—2.30

Lollohi hakappuru i na mee e ssara 3.1—4.9

Na soa laoi Pol 4.10—4.20

Na tattara hakaoti 4.21—4.23

¹ Anau Pol, maaua ma Timoti ni tama hehekau ma Jisas Krai.

Maaua e tattaatu ina hakattina ana hakaatoa TeAtua i roto Filipai tera e hukui ma Jisas Krai raa, hakapaa hoki ma na tama hakamattua i roto na hare lotu ia ma na tama e totokonaki raa.

² TeAtua te Tamana taatou raa ia ma TeAriki Jisas Krai ki kou atu te tauareka ma te noho laoi.

Te lotu Pol

³ Navahao hakaatoa anau e maanatu kootou, anau e hakammaha ake TeAtua ma kootou;

⁴ Tena na vahao hakaatoa anau e lotu ma kootou raa, anau e lotu roo ma te hihia,

⁵ e mee tammaki na ara kootou nitokonaki anau ki hehekau ma te Rono Tauareka raa, kaamata mai roo te aho kaamata raa haere no ttae te aho nei.

⁶ Ia tena anau e iroa roo pera ma TeAtua, te Tama nikaamata te hehekau nei i roto kootou raa e me kitokonaki roo kootou kitae te hakaoti, ite Aho Jisas Krai raa.

⁷ Anau e maanatu tahi kootou! Ia etonu hoki anau te isi na maanatu peenei i te vahi kootou, maitaname kootou hakaatoa e tokonaki roo anau ite vahi te hehekau TeAtua ekou mai ana raa, ia tesaaita nei anau e noho i roto te hare karapusi, tena anau e isi tesaaita e me kittana ki tattara ki tokonaki te Rono Tauareka raa ki moe tahi.

⁸ TeAtua e iroa pera ma te hakataakoto emmaha anau e tattara atu ma anau e isi i kootou raa e hamai ite hatu manava Jisas Krai Hokoia.

⁹ Anau e lotu pera ma nalaoi kootou raa ki hhomo koi no hhomo, hakapaa ma te atamai hakamaoni ia ma te hakatonutonu e tonu raa,

¹⁰ ki lavaa kootou te hirihi hea e tauareka. Tena kootou e me ki hakattana itaha ma na mee sakkino hakaatoa, ia ki se isi na sara i te Aho Krai raa e tae mai.

11 Na ora kootou raa e me kippiiroo namee taualleka hakamaoni tera Kraiis Hokoia e lavaa te kou atu ma na mahi ki hakammaha TeAtua.

Tiputipu te ora Pol

12 Aku taina ma aku kave, anau e hihai ma kootou ki illoa pera ma namee tera ni kapihi mai anau raa e tokonaki roo te Rono Tauareka raa ki ttoha.

13 Ia tena na soldia hakaatoa ia ma alaa tama hoki ku illoa pera ma anau e ponotia i roto te hare karapusi raa e mee anau he tama hehekau ma Kraiis.

14 Tena te noho anau i roto te hare karapusi nei e tokonaki tammaki na hakattina ana ki hakattina hai mahi i TeAriki, tena na tama raa ku o roo no se mattaku te takutaku na tattara TeAtua raa.

15 Hakamaoni, eisi na tama e takutaku i te vahi Kraiis, maitaname laatou e manava kkere, ia ni tama e hihhai ki hakatauttau, e meia alaa tama e takutaku ma na hakataakoto taualleka.

16 Na tama nei e takutaku ma telaoi, maitaname laatou e illoa pera ma TeAtua ekou mai te hehekau nei i anau ki tattara atu te hakamaoni te Rono Tauareka raa.

17 Alaa tama se tattara te hakamaoni Kraiis, e meia laatou e tattara ma na hakataakoto sakkino, na tama raa e mannatu ma laatou e me kippena namee ki mee te hakataakoto anau raa ki haeo te saaita anau e noho i roto te hare karapusi raa.

18 Niaina! Anau e hihia koi, e mee tammaki na ara taatou e lavaa te takutaku ake Kraiis i na tama, niaina taatou e takutaku ma na hakataakoto haeo ia ma na hakataakoto taualleka. Tena anau e me ki tauhano te noho hihia,

19 maitaname anau e iroa pera ma i te vahi na lotu kootou ia ma te tokonaki tera e hamai TeAnana Tapu Jisas Kraiis raa, anau e me ki hakattana ria i taha ma te hare karapusi nei.

20 Te hakataakoto e rahi ia ma te hihai anau peeraa anau ki se lavaa te tteiho ma hea anau e ppena nei, kissau pera ma na saaita hakaatoa koi, ia taohi mua te saaita nei, tena anau e tuu se mataku ki lavaa anau te hakammaha Kraiis ma te tinotama anau, niaina anau koi ora, ia niaina ma anau kumate.

21 Kaa te oraraa hea? Ite iroa anau, te oraraa ko Kraiis. Te mate anau raa e me ki tokonaki ki ttoha te Rono Tauareka raa.

22 Emeia, kame anau e ora koi, anau e lavaa te ppena tammaki namee taualleka, tena anau se iroa te hirihihi te ora hee anau e hihai.

23 Erua na hakataakoto ettiri tahi anau. Tena te mee e tauareka roo, anau ki tiaki te ora nei, tena ku haere no noho ma Kraiis;

²⁴ e mea, te mee hakamaatua roo; anau ki ora ki tokonaki kootou.

²⁵ Anau e iroa hoki te meenei, ia tena anau e iroa pera ma anau e me ki ora. Anau e me ki noho koi ma kootou kitokonaki hakamarie kootou ki hihhia ina hakattina kootou raa,

²⁶ ia te saaita anau e noho hakaraoi ma kootou raa, kootou e me ki isi roo na mee e me ki tattara ahua i te vahi anau, e mee kootou e hukui na ora kootou raa ma Jisas Krai.

²⁷ Ia tena te mee hakamaatua, kootou kippena na ora kootou raa ki ssau pera ma hea te Rono Tauareka Krai raa e hihai, kimmata ma anau e lavaa te haere atu no mmata kootou ma kuseai. Anau e hihai kirono pera ma kootou ettuummau ma te hakataakoto hokotahi, tena kootou hakaatoa ki hai na mahi kootou ki hakattina te Rono Tauareka raa.

²⁸ Au se mattaku na tama hao raa; kootou ki hakattina, tena na hakattina kootou raa e me ki huri ake na tama naa pera ma laatou e me ki llano, tena kootou e me ki ora, maitaname TeAtua ko te Tama tera e kou atu na mahi kootou.

²⁹ Maitaname TeAtua kuoti te kou atu kootou na mahi ki hehekau ma Krai, ia se mee ma kootou ki hakattina koi, e mea kootou ki hakaalo liliu hoki ma Tama raa.

³⁰ Tena te saaita nei taatou ki hakaapa hakaatoa no ppuhu te taua. Teenei ko te taua tera kootou nikkite, ia ni llono anau ni ppuhu na saaita kullaka raa, tena anau koi ppuhu koi te taua nei.

2

Tauttari na tiputipu Krai

¹ Na ora kootou ma Krai raa e mee kootou kiivi, tena telaoi Aia raa e mee kootou kinnoho taualleka. Kootou kunni ma TeAnana Tapu, tena kootou ku isi telaoi ia ma te manava aroha i alaa tama.

² Anau emeatu kootou kitoo te maanatu hokotahi ki mee anau ki hihia, tena kutoo telaoi hokotahi, tena na hakataakoto ma na anana kootou raa ki hakanatahi.

³ Au seppena namee ki huri ake pera ma kootou e mannako, ia ki mee pera ma kootou e hai ahu, e mea kootou kilaumarie ma alaa tama. Kootou ki hakammaha alaa tama ki raka i aruna ma kootou hokkootou.

⁴ Mmata hakaraoi hea teeraa tama e hihai, ia se mannatu koi hea kootou e hihai.

⁵ Na tiputipu kootou e tau te isi raa ko na tiputipu tera Jisas Krai e isi raa.

⁶ Krai na vahao hakaatoa e ssau pera ma TeAtua, e mea Aia se isi te hakataakoto ma ki mee Aia ki ssau pera ma TeAtua.

⁷ Niaina ma Aia e isi na mahi, Aia e hihai koi ki kou mai hea Aia e isi,

tena Aia ki hamai no mee pera ma he tama hehekau.

Aia e hamai no tipu pera ma he tama,

tena Aia e ssau koi pera ma he tama.

⁸ Tama raa e pasemmu roo,

tena e hakarono roo haere no tae te saaita Aia ku mate raa, teenaa ko te mate Aia i aruna te kros.

⁹ Teenaa ko te hakataakoto hokotahi nei koi tera TeAtua e too Tama raa no kkave i aruna,

tena ki kou ake Tama raa te inoa e raka i aruna na inoa roo hakaatoa.

¹⁰ Ia tena hakaatoa ki hakammaha te inoa Jisas raa,

na tama hakaatoa i te vaelani ma te maarama nei,

ia ma te maarama i raro raa e me kitteiho no tutturi,

¹¹ tena hakaatoa e me kitattara pera ma Jisas Krai ko TeAriki,

ia hakammaha na mahi TeAtua Tamana.

Ppena hea TeAtua e hihai

¹² Tena aku soalaoi roo, e ssau pera ma kootou e hakallono roo anau te saaita anau ni noho ma kootou raa, tena te mee roo e hakamaatua raa, kootou ki hakallono hoki anau te saaita anau e noho i mmao ma kootou raa. Tauhano te hehekau no porepore te mattaku ki too te ora hakamaoni,

¹³ maitaname TeAtua e hehekau tahi i roto kootou ki mee kootou ki hihhai ki tauttari hea Aia e hihai raa.

¹⁴ Ppena na mee hakaatoa, ia auu setamumu, tena auu se hakatauttu,

¹⁵ kiselavaa kootou teisi nasara, ia kimatahua kootou pera ma nitamalliki hakamaoni TeAtua tera ennoho i roto te maarama e pii na mee sakkino nei ia ma na tama haissara raa. Kootou ki mee pera ma na hetuu i te vaelani raa no hakamaahina atu na tama naa,

¹⁶ te saaita kootou e tattara atu na tattara te ora raa. Kame kootou e ppena peenei, tena anau e me kitattara ahuroo kootou i te Aho Krai raa, maitaname na mee kootou e ppena naa e huri ake pera ma na hehekau anau raa se llano marino.

¹⁷ Anau e me ki hihia roo niaina ma anau e me kinnini natoto te ora anau raa pera ma he hoki i aruna na hoki kootou e hoki ake TeAtua i na hakattina kootou raa. Anau e hihai ma taatou ki hihhia hakaatoa.

¹⁸ Ia e ssau peeraa hoki, kootou hoki ki hihhia, tena kootou ku hihhia ma anau.

Timoti laaua ma Epafroditus

¹⁹ Kame TeAriki e hihai, tena anau e me ki kauna ria atu Timoti ki haere atu he saaita vahaonei koi, kilavaa anau te too ni tattara i te vahi kootou ki hihia anau.

²⁰ Timoti ko te tama hokotahi koi e iroa na hakataakoto anau, tena aia e hihai ki mee hakaraoi roo kootou.

²¹ Alaa tama e mannatu koi hea laatou e hihhai raa, tena kuse mannatu hea Jisas Krai e hihai raa.

²² Tena kootou hokkootou e illoa pera ma Timoti e huri atu nokkite kootou te hakamaoni aia. Tena maaua ma Timoti essau pera ma he haitamana tera e hehekau hakaatoa no takutaku te Rono Tauareka raa.

²³ Tena anau e maanatu ma kikauna ria atu Timoti tesaaia anau kuiroa ma he hakataakoto peehee e me ki kapihi mai anau.

²⁴ Tena anau e hakatina TeAriki pera ma anau roo e lavaa te haere atu no mmata kootou he saaita.

²⁵ Anau e maanatu ma kame e tauareka ki kauna ria atu Epafroditus tetaina taatou raa, te tama tera ni hehekau, tena kituu i te vahi anau kitattara i te Rono Tauareka raa, tena aia hoki e hehekau notokonaki anau pera ma he tama hehekau kootou no hakataetae na tattara.

²⁶ Epafroditus e hihai roo ma ki haere atu no mmata kootou, tena aia e aroha e mee kootou nillono ma aia e laavea.

²⁷ Hakamaoni aia nilaavea no taapiri ki mate. Emeia TeAtua e aroha tama raa, ia semee ma TeAtua e aroha koi tama raa, TeAtua e aroha hoki anau, tena te aroha Aia anau raa e rahi roo.

²⁸ Tena anau e maanatu hai mahi roo ma kikauna ria atu koi te tama nei ki haere atu no mmata kootou, ki hihhia kootou te saaita kootou ekkite aia raa, tena te aroha anau raa e me ki tere no rano.

²⁹ Tena kootou ki hihhia no too hakaraoi te tama nei pera ma he hakatina ana TeAriki. Huri ake te hakammaha kootou i na tama peenei ma te tama nei raa,

³⁰ maitaname aia se manako te ora aia, tena aia ni taapiri ki mate i te vahi na hehekau Krai ma ki kou mai anau te tokonaki tera kootou hokkootou se lavaa te kou mai raa.

3

Te ora e tonu tahi hakamaoni

¹ Aku taina ma aku kave: ki hakaotioti atu, anau e hihai ma kootou ki hihhia e mee kootou e hukui ma TeAriki. Anau se maanatu ki vaakai atu niaa anau ku oti te taataa atu i mua raa, maitaname na tattara nei e me ki tokonaki kootou.

² Hakamattonu na tama tera e ppena na mee sakkino raa, na tama nei ni poi, na tama tera e soesoe tahi na tinotama laatou raa.

³ Teenei ko maatou nitoo te hakamaatino etapu hakamaoni, seai ma ko natamanaa, maitaname maatou e hakamarumaru TeAtua inamahi TeAnana Tapuraa, tena maatou e hihhia e mee na ora maatouraa e hukui ma Jisas Krai. Maatou se hakammaha na tiputipu te maarama nei raa.

4 Hakamaoni, anau elavaa te hakatina ma namee peenei raa e lavaa te kapihi mai anau. Kame he tama kootou e maanatu ma aia e hakatina na tiputipu te maarama nei raa, tena te atamai anau i te vahi na mee nei raa e raka roo i aruna kootou:

5 Anau ettuu te hakamaatino e tapu raa te saaita anau ni tae te latapu hokotahi te matua anau. Anau e haanau mai pera ma he tama Israel, he tama i roto te manava Benjamin, tena anau he Hibru hakamaoni. Anau he Farisi, tena anau e tautari na tuua na Jiu raa hakaatoa.

6 Anau e hihai roo ki hehekau ma TeAtua, tena anau ki kou ake na hakalono llihu e haeo roo i na hakattina ana raa hakaatoa. Anau se isi na sara, kame taatou e tattara ma taatou e me kittonu tahi i te vahi taatou e tauttari na tuua raa.

7 Emeia na mee hakaatoa anau ni maanatu ma ni mee taualleka raa, aaraa ni mee koi e haeo i te vahi Krai.

8 Semee ma ko namee na koi; anau e maanatu ma namee hakaatoa ni mee koi e haeo i te vahi na mee e taualleka raa, teenaa ko te illoa Jisas Krai TeAriki taatou raa. Anau ku peesia na tiputipu hakaatoa, e mee anau ku tautari Tama raa; anau e maanatu ma aaraa ni kaina koi ma kilavaa anau te too Krai,

9 tena ki hukui hakamaoni ma Tama raa. Anau ku se isi te tonu i te vahi anau hokonnau, essau pera ma hea taatou etoo te saaita taatou e tauttari na tuua raa. Te saaita nei anau ku isi te tonu tera Krai ni kou mai i te vahi te hakatina anau i Aia raa, te tonu tera e hamai TeAtua i te vahi na hakattina taatou raa.

10 Hea anau e hihai haimahiroo; anau e hihai ki iroa Krai, tena anau e hihai ki iroa na mahi te ora muri Aia raa, tena anau e hihai ki hukui ma Aia i na hakalono llihu Aia raa, tena ki ssau pera ma Aia i te mate Aia raa,

11 e mee anau e hakatina pera ma anau e me ki mahike muri i taha ma te mate no ora.

Na tuhana taatou

12 Anau semee ma te ora anau raa ku tonu tahi. Anau e hahavi hoki ki too te tuhana Jisas Krai ku oti te tanatana ma anau raa.

13 Aku taina ma aku kave, anau se maanatu pera ma anau ku oti te too te tuhana raa, e meia te mee hokotahi anau e ppena raa; anau ki ssiri hea i muri anau, tena anau ku hai na mahi anau ki too niaa koi mmoe mai i mua raa.

14 Ia tena anau e me ki tere ki tae te kaha ki too he tuhana; na tuhana i te vaelani tera TeAtua e tattara mai i na mahi Jisas Krai raa.

15 Taatou hakaatoa, na tama tera ku tuai ma na hakattina laaou raa e tau te isi na tiputipu peenei. Emeia kame nitama kootou e isi na tiputipu ekkee, TeAtua e me ki hakamaarama atu ki illoa kootou.

¹⁶ Niaina ma peehee, taatou ki haere tahi koi i mua, tena ku tauttari na tuua tera taatou ni tauttari mai i mua haere no ttae te saaita nei raa.

¹⁷ Aku taina ma aku kave, tauttari tahi na tiputipu anau raa. Kootou ki matamata hoki na tama tera e tauttari na tiputipu e ttonu tera maatou ni hakamoe ma kootou raa.

¹⁸ Tammaki na vahao anau e tattara atu kootou na mee nei i mua, tena tesaaia nei anau kutattara hakaraoi atu kootou ma tetani pera ma e tammaki na tama na ora laa-tou raa e mee laatou kise hakattina i te mate Krai i aruna te kros raa.

¹⁹ Te hakaotioti na tama naa e me kioo i te kina te ahi raa, maitaname te atua na tama naa ko na mee tera te tinotama raa e hihai. Na tama naa e ahua hua na mee tera laatou e tau te nnapa raa, tena na tama naa e mamannatu koi na mee i roto te maarama nei raa.

²⁰ Na inoa maatou raa kum mau i te vaelani, tena maatou ku hakattari koi te Tokonaki taatou Te Ariki Jisas Krai raa ki hamai i taha ma te vaelani.

²¹ Tama raa e me ki hakatike na tinotama haeo te maarama nei raa i na mahi Aia, tena ku mee na tinotama raa ki ssau pera ma te tinotama Aia raa e tau areka. Te nei ko na mahi hoki Aia ni hakkutu mai na mee hakaatoa ki rorohi Aia raa.

4

Naporoporo

¹ Ia tena, aku soa laoi roo, anau e hihai mahi roo kootou, ia tena anau kuse kite kootou! Kootou e me roo anau no hihia, tena anau e ahuroo i kootou! Aku taina ma aku kave, kootou ki ttau mau peenaa i na ora kootou ma Te Ariki raa.

² Yuodia koorua ma Sintike, anau e kainno atu koorua ki too te maanatu hokotahi pera ma ni hai taina Te Ariki.

³ Ia tena akoe hoki taku soa laoi roo, anau e hihai ma akoe ki tokonaki na hhiine nei, e mee na hhiine nei ni hehekau na mahi laatou ma anau ki takutaku te Rono Tauareka raa, hakapaa hoki ma Klemen iama alaa tama hoki tera ni hehekau ma anau raa, tena na inoa laatou raa e mau hoki i roto te launiu te ora raa.

⁴ Kootou ki hihhia tahi i te huhukkui kootou ma Te Ariki raa. Anau e vaakai atu hoki; kootou ki hihhia!

⁵ Huriake na tiputipu taualleka i na tama hakaatoa. Te Ariki se roroa ku hamai.

⁶ Auu e mamannatu tammaki na mee, e mea i roto na lotu kootou raa hakaatoa, kootou ki kainnoake Te Atua niaa kootou e hihhairaa, ia kainnoake Te Atua ma na hatu manava taualleka na vahao hakaatoa.

⁷ Tena te noho laoi Te Atua tera e mau roo ma te atamai te tama raa e me ki tokonaki kootou ki mee na hatu manava

ia ma na pohouru kootouraa kimallama e mee kootou e hukkui ma Jisas Krais.

⁸ Aku taina ma aku kave, ki hakaotioti na tattara anau nei, kootou ki mamannatu tahi na mee e taualleka tera na tama e hihhai raa: na mee tera e hakamaoni, ia na mee taualleka, ia na mee ettonu, ia na mee ematahua, ia na mee telaio ia ma na mee e hakanaaniura.

⁹ Haaite kitauttari hea anau niakoakoatu ia ma hea kootou nitoo inatattara ia ma hea kootou nikkite anau nippena raa. Tena TeAtua tera nikou mai te noholaoi raa e me ki nnoho ma kootou.

Pol e hakammaha na tama i Filipai

¹⁰ Anau e hihia roo, tena ki hakammaha TeAriki, maitaname kootou e mannatu roo ki tokonaki anau, e ssau pera ma kootou nitokonaki anau imua raa. Niaina kootou se hai ara elave ki tokonaki anau vahao nei, e meia anau e iroa pera ma kootou e mannatu tahi koi anau.

¹¹ Ia anau se tattara atu peenei ma e meekootou ku ssiri anau, e meia anau e akoako ria ki noho varatoa ma hea anau e isi raa.

¹² Anau e iroa hea i roto taatou te saaita taatou e hihhai na mee, ia anau e iroa hoki hea i roto taatou te saaita taatou e isi tammaki na mee raa. Anau e iroa hea e huuna ria raa, ia anau e iroa pera ma anau etuutuulaoi koi na vahao hakatoa, niaina anau e pohu, ia niaina ma anau e hikai, ia niaina anau e isi tammaki na mee, ia niaina ma anau se isi tammaki na mee.

¹³ Anau e ivi te ppena na mee hakaatoa, maitaname Krais e kou mai na mahi Aia raa i anau.

¹⁴ Emeia kootou e taualleka roo e mee kootou ni tokonaki anau te saaita anau ni ttiri na hakalono llihu raa.

¹⁵ Kootou na tama i Filipai raa e illoa laoi roo te saaita anau ni haere i taha ma Masedonia i na aho kaamata roo te Rono Tauareka raa ni kaamata ria no takutaku raa. Teenaa ko te hare lotu kootou naa koi ni tokonaki anau, tena kootou ko na tama e nnoho ma anau na saaita taualleka ia ma na saaita haeo raa.

¹⁶ Ellava na vahao anau e hihai na mee, tena kootou e tokonaki no kou mai hea anau e hihai raa.

¹⁷ Ia se mee pera ma anau e hihai koi ki too na hoki kootou raa, e meia anau e hihai ki kite pera ma kootou ku too te ora hakamaoni i roto na ora kootou.

¹⁸ Ia teenei telauniu anau ekouatu kootou i na mee hakaatoa kootou nikou mai anau raa. Tena na hokiraa ettoeroo ma hea anau e hihai raa! Epafroditus ekou mai na hoki kootouraa, tena na mee hakaatoa anau etoo te saaita nei raa eraka roo ma hea anau e hihai raa. Namee raa essau pera ma he hoki emanoni kootou e hoki ake TeAtua tera TeAtua e hihia roo.

¹⁹ TeAtua anau raa e me kihoki atu na mee hakananniu hakaatoa Aia e isi raa ma kootou i na mahi Jisas Krais.

²⁰ Kou ake te hakammaha e rahi i TeAtua taatou Tamana na vahao hakaatoa! Amen.

Na tattara hakaoti

²¹ Na tattara hihhia anau i na tama hakaatoa tera e hukui ma Jisas Krais raa. Na hakattina ana i te kina nei raa e hakaapaa ma anau no kou atu na tattara hihhia laatou hoki.

²² Na tama hakaatoa i te kina nei e hakattina TeAtua raa e kou atu na tattara hihhia laatou, taohi mua na tama i roto te hare te tuku hakamaatua i Rom raa.

²³ Na mahi TeAriki Jisas Krais ki nnoho ma kootou hakaatoa.

Kolosi

Te launiu Pol e taataa i na tama i Kolosi **Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:**

Na tattara kaamata 1.1—1.2

Na lotu Pol 1.3—1.14

Te ora Krai 1.15—1.23

Pol e hehekau ma TeAtua 1.24—2.5

Te ora Krai 2.6—2.23

Te ora vahao nei 3.1—4.1

Te akoako hakaoti 4.2—4.6

Na tattara hakaoti 4.7—4.18

¹ Anau Pol, anau he tama TeAtua e hirihiri ma ki hehekau ma Jisas Krai ia ma Timoti hoki te taina taatou raa,

² maaua e tattaa atu ikootou na hakattina ana e ttapu ennoho i roto Kolosi tera essoalaoi roo ma maaua i te huhukkui taatou ma Krai raa.

TeAtua Tamana taatou raa ki kou atu kootou te tauareka ia ma te ennoho laoi.

Pol e lotu ki hakammaha ake TeAtua

³ Maatou e lotu hakammaha tahi ake TeAtua, te Tamana Jisas Krai TeAriki taatou raa na saaita hakaatoa maatou e lotu mannatu kootou raa.

⁴ Maitaname maatou kullono i na hakattina kootou iaa Jisas Krai ia ma na laoi kootou i na tama TeAtua raa hakaatoa.

⁵ Te saaita na tattara hakamaoni te Rono Tauareka raa nittae atu i te kaamata roo, kootou ellono no hakattina i te tauareka kootou e me ki too raa. Tena na hakattina ia ma na laoi kootou raa e mmoe i na mee taualleka koi oo mai tera e mmoe taualleka ma kootou i te vaelani raa.

⁶ Te Rono Tauareka raa e tauhano te kou mai na hoki, ia te Rono Tauareka raa hoki kuttoha i roto te maarama nei essau pera ma teaho kaamata roo kootou nillono na mahi TeAtua raa, tena kootou kuilloa roo te hakamaoni na tattara raa.

⁷ Epafra, te taina hakamaoni taatou raa, te tama hehekau hakamaoni ma Krai i na mee maatou ni akoako atu kootou i te vahi na mahi TeAtua raa.

⁸ Tama raa ni tattara mai maatou i te vahi te laoi TeAnana Tapu raa ni kou atu kootou.

⁹ Teenei te hakataakoto tera e mee maatou ki lotu tahi ma kootou, kaamata mai roo te saaita maatou ni llono na tattara i te vahi kootou raa. Maatou e kainno ake TeAtua ki kou atu kootou te hoki kiilloa hea Aia e hihai ia ma te atamai, ia na illoa hakaatoa tera TeAnana Tapu raa ni kou atu kootou.

¹⁰ Kootou e me kinnoho i roto na ora TeAriki e hihai raa, tena kootou e me kippena namee tera e me kimee Aia

ki hihia raa. Na ora kootou raa e me kipiiroo na mee taualleka, tena kootou e me kiilloa hakamaoni roo TeAtua.

¹¹ ¹² Anau e kainnoake TeAtua ki mee kootou kiivi ma na mahi tera e oo mai i na mahi hai mmahi Aia raa, kilavaa kootou te nnoho taravare i na mee hakaatoa. Tena kootou ki hakammaha TeAtua, te Tama nikou atu na mahi kitoo na tuhana tera TeAtua nitukutuku ma na tama hakaatoa i te nohorana te maahina Aia raa.

¹³ Tama raa e hakasao taatou itaha ma na mahi te pouriraa, tena kitoo taatou no hakanoho hakaraoiroo i te Hakamaatua ana te Tamariki Aia e hakasessere

¹⁴ tera ni hakattana taatou no ttana raa, e mee na hai sara taatou raa ku oti te ssorohia i taha.

Krais e hakanaaniu i aruna na mee hakaatoa

¹⁵ Te tipu Krais tera taatou nikkite raa e ssau roo pera ma te tipu TeAtua tera taatou sekkite raa. Krais e hura mai i mua na mee hakaatoa te maarama nei raa, ia e hakanaaniu i aruna na mee roo hakaatoa TeAtua ni pena iho raa.

¹⁶ Maitaname TeAtua e pena na mee hakaatoa i te vaelani ia ma te maarama nei raa i na mahi Krais, aanaa ko na mee taatou e kkite ia ma na mee taatou sekkite raa, hakapaa hoki ma na mahunani hai mmahi, na nohorana, na tama hakamattua ia ma na taumani. TeAtua e pena na mee hakaatoa te maarama nei raa ma Krais i na mahi Krais.

¹⁷ Krais e tipu mai i mua na mee roo hakaatoa, tena Krais e tukutuku tonu na mee hakaatoa i na kina laotou.

¹⁸ Krais ko te hakamaatua na hakattina ana hakaatoa, Aia ko te tahito na ora na hakattina ana. Te Tama ni hura mai i mua na mee hakaatoa raa ni mahike muri i taha ma te mate ma kilavaa Aia Hokoia te tuu i mua na mee roo hakaatoa.

¹⁹ Maitaname te nei he hakataakoto TeAtua pera ma te Tamariki Aia raa ki tipu roo pera ma Aia.

²⁰ TeAtua e maanatu ma kitoo muri te maarama Aia raa i na mahi te Tamariki raa. TeAtua kunoho tauareka ma taatou e mee tetoto te Tamariki Aia raa ekkooiho i aruna te kros raa, tena Aia ku too muri na mee hakaatoa i te maarama nei ia ma te vaelani raa.

²¹ Kootou eisi tesaaia nioo nommaoroo itaha ma TeAtua, ia ninonnoho sakkino hoki ma Tama raa, e mee na mee sakkino kootou e ppena raa ia ma na hakataakoto sakkino kootou raa.

²² Emeia tesaaia nei, e mee Krais e tipu tama no mate, tena TeAtua kumee kootou pera ma nisoalaoiroo Aia ma kilavaa Aia te tokonaki kootou kittapu, ki matahua, ia ki se hai sara i mua Aia.

²³ Kootou kitauhano tahi seisi te hakaoti, ia kittuummauroo ma na hakattina kootou raa ki selavaa kootou te naue notiaki na tattara taualleka te Rono Tauareka raa. Te nei ko te Rono Tauareka anau Pol

ku mee mo tama hehekau raa. Te Rono Tauareka nei ku oti te takutaku ake i na tama hakaatoa i roto te maarama nei.

Pol e takutaku te Rono Tauareka

²⁴ Ia tesaaita nei anau e hihia i na hakalono llihu anau ni too i te vahi kootou raa, maitaname te hakataakoto anau e hakalono llihu i te tinotama anau raa, anau e tokonaki koi ki hakaotioti na hakalono llihu Krais i te vahi te tinotama Aia raa, teenaa ko telotu.

²⁵ Tena anau kumee pera ma hetama hehekau telotu TeAtua, te Tama tera nikou mai anau te hehekau nei kippena kitokonaki kootou raa. Teenei ko te hehekau ma ki takutaku atu na tattara hakaatoa Aia

²⁶ tera Aia ni huu imuaroo ki se illoa na tama hakaatoa raa, e meia tesaaita nei Aia ku hakari ake na hakataakoto raa i na tama Aia raa.

²⁷ Te hakataakoto TeAtua ma ki hakari ake na tattara taualleka e pii na mahi Aia koi huuna tera Aia e tukutuku ma na tama eseai ma ni Jiura hoki. Teenei ko te hakataakoto tera e huuna ria: Krais e noho i roto kootou, tena te hakataakoto nei e hurimai pera ma kootou e me ki noho i roto na mahi TeAtua.

²⁸ Ia tena maatou e takutaku ake i te vahi Krais raa i na tama hakaatoa. Tena na hakataakoto hakaatoa tera maatou e illoa raa, maatou e tattara hamatakutaku atu kootou, tena ki akoako atu na tattara raa ma kilavaa na tattara raa te kou mai kootou ki ttae i te kina TeAtua raa pera ma nitama kumattua i te huhukkui kootou ma Krais raa.

²⁹ Anau e hai na mahi, ia e hahaivi ma na mahi hai mmahi Krais e kou mai tera e moe i roto anau raa ki mee te mee nei ki hakamaoni.

2

¹ Anau e hihai ki meatu kootou i te vahi anau e hehekau na mahi ma kitokonaki kootou ia ma na tama i Laodisia ia ma na tama hakaatoa tera se illoa laoi roo anau raa.

² Anau e pena te mee nei ma ki puuru na tama raa te oo mai no hokotahi ma telaoi, ia e me ki too hoki te illoa hakamaoni tera na tattara hakamaoni raa e kou mai. Teenei te ara tera na tama e me ki illoa te hakataakoto e huuna ria TeAtua raa, teenaa ko Krais.

³ Krais ko te kii e taaraki na atamai ia ma na illoa hakaatoa TeAtua tera e huuna ria raa.

⁴ Tena anau e meatu kootou, auu setiaki alaa tama ki malliu atu kootou ma na tattara malliu raa, niaina ma na tattara raa e taualleka peehee.

⁵ Emeia te anana anau raa e noho ma kootou, tena anau e hihia e mee anau e kite ma kootou se naue, kootou hakaatoa e ttuu mmau i na hakattina kootou ia Krais raa.

Kootou ki tuu mmau i na hakattina kootou ma Krais

⁶ E mee kootou ku too Jisas Kraiis pera ma ko TeAriki, tena kootou ki nnoho hakapaa ma Aia.

⁷ Kootou ki ttuu mmahu i na hakattina kootou i Tama raa, ia na ora kootou raa ki tauttari Tama raa, tena kootou ki hakattina hai mmahi pera ma kootou ni akoako ria raa. Ia kootou ki tauhano te hakammaha TeAtua.

⁸ Kootou kilollohi kise haitama e tatakore kootou ki tauttari na tiputipu sakkino i te atamai te tama, na akoako tera na tama ia ma na mahunani te maarama nei e kou mai teeraa seai ma ni poroporo Kraiis raa.

⁹ Maitaname te hakamaoni te tipu te ora Kraiis i te maarama iaruna raa e moe i roto te tinotama Kraiis i te maarama nei raa,

¹⁰ tena kootou kutoo na ora hakamaoni, e mee kootou e hukui ma Tama raa. Kraiis e hakanaani i iaruna na mahunani ia ma na tama hakamattua hakaatoa.

¹¹ Kootou ettuu te hakamaatino etapu, ia se mee ma ko te hakamaatino etapu tera na tama ettuu na tinotama laatou raa, e mea kootou etoo te hakamaatino tera Kraiis e penapena tera e hakattana kootou itaha ma na mahi sakkino te tinotama raa.

¹² Maitaname te saaita kootou ni hakoukou tapu ria raa, kootou e tanu ria ma Kraiis, tena te hakoukou tapu kootou etoo raa e hakamahike kootou ma Kraiis i na hakattina kootou ia ma na mahi TeAtua te Tama ni hakamahike Tama raa i taha ma te mate raa.

¹³ Kootou e isi te saaita hokotahi na tinotama kootou raa ni mmate e mee na hai sara kootou raa, ia e mee hoki kootou seai ma ni Jiu tera se tauttari na tuua. E mea te saaita nei TeAtua ku hakaora muri kootou ma Kraiis. TeAtua e ssirihia na hai sara taatou raa hakaatoa;

¹⁴ Aia essoro nataoni taatou e isi ma Aia raa, tena kitti i iaruna te kros raa na tuua sakkino e hakapaa ake ma na mee raa.

¹⁵ Tena iaruna te kros raa, Kraiis e hakasao Aia Hokoia i taha ma na mahi na mahunani ia ma na tama hakamatua raa; Kraiis e huri ake no kkite na tama hakaatoa pera ma Aia e haihai na rima na tama raa no hakattaki vaa muri Aia te saaita Aia ni haere ki too na mahi Aia raa.

¹⁶ Ia tena, auu se tiaki na tama ki hakamoe ni tuua i na mee kootou ekkai, ia e unu raa, ia ma na aho ellahi, ia na kai te saaita te maremo raa e tuu ake raa ia ma te Sabat.

¹⁷ Na mee nei hakaatoa e huri mai niaa koi oo mai i muri; e mea te hakamaoni raa ko Kraiis.

¹⁸ Auu setiaki kootou ki haru haeoria i na tama tera e hakatettere ma laatou e rakammao e mee laatou e mannatu ma laatou ekkite na mee taualleka raa, e mea e tattara tahi na mee malliu, tena ki hakamarumaru na ensel. Iaa na tama peenei raa e ahu koi te vvare na hakataakoto te tama, se isi roo te hakataakoto tauareka,

19 tena ki tiaki Krai, te Tama e hakamaatua na hakattina ana raa. Ina mahi Krai na hakattina ana hakaatoa e me kituttuulaoi, ia e me ki hukui hakaatoa no hokotahi, tena na hakattina ana raa e mee ki hhomotautari hea TeAtua e hihai raa.

Ora muri ma Krai

20 Kootou ni mmate ma Krai, tena kuttana itaha ma na mahunani te maarama nei raa. Aiea kootou e nnoho pera ma kootou nitama te maarama nei naea? Aiea kootou e tauttari na tuua pera ma,

21 “Auu se kkai na kai peenei,” “Auu se kamata te mee raa,” “Auu se ttaohi te mee peenei”?

22 Natuaa peenei e huriake na mee tera e me kioti kuse hihhai ria te saaita taatou e ppena na mee raa. Aanei ni tuua, ia ni akoako na tama koi.

23 Hakamaoni, natuaa peenei e huri mai te atamai tetama tera etatakore taatou ki hakamarumarua na ensel ia ma natiputipu sakkino ia ma hea taatou e ppena i na tinotama taatou raa, e mea na mee nei se isi na tuurana ki hakatonutonua hea te tinotama raa e hihai.

3

1 Kootou ni mahike muri ma Krai i taha ma te mate, tena kootou ki hakatatataakoto tahi na mee ite vaelani, ite kina Krai e noho i aruna te nohorana Aia ite vahi laaua TeAtua raa.

2 Hakamoe tahi na hakataakoto kootou i na mee ite kina raa, ia seai ma na mee te maarama nei.

3 E mee kootou ku oti te mmate, ia tena na ora kootou raa e noho ma TeAtua i te kina Krai e noho raa.

4 Krai ko te ora hakamaoni kootou, ia te saaita Aia e vaakai mai raa, kootou e me ki oo mai ma Aia no nnoho ma na mahi Aia raa.

Te ora tuai ia ma te ora vahao nei

5 Ia tena, kootou kipeesia tahi na tiputipu sakkino te maarama nei tera e mmoe i roto kootou raa, na tiputipu pera ma na tiputipu na poi raa, ia na tiputipu sakkino ia ma te kai manako, e mee te kai manako raa essau pera ma he tiputipu ki hakamarumarua na hatu tipua.

6 Tena te roto TeAtua raa e me ki ttae i na tama se tauttari Aia raa e mee na tiputipu peenei raa.

7 Kootou i muaraa e nnoho tauttari hea te tinotama raa e hihai, teenaa ko te saaita na ora kootou raa ni lepotia i na tiputipu sakkino peenei raa.

8 E mea te saaita nei kootou ki peesia na tiputipu hakaatoa sakkino nei i taha: te maihulloto, te mannava haao ia ma te kirilloto. Auu se haru haao, tena na maihu kootou naa ki hakaoti te tattara haao.

⁹ Auu se tattara malliu ake teeraa tama, maitaname kootou ku oti te peesia na tiputipu sakkino kootou i mua raa i taha,

¹⁰ tena kootou ku too te ora vahao nei e hoou raa. Teenei ko te tinotama hoou tera TeAtua te Tama ni pena te tama raa e tauhano tahi ki mee te tinotama raa ki ssau pera ma te tipu Aia raa ma kilavaa Aia te kou mai kootou ki illoa haka-maoni roo Aia.

¹¹ Tena te hakaotioti, seisi te mee e kee ilottonu natama seai ma ni Jiu iama na Jiu raa, ia sekee hoki ma natama ettuu te hakamaatino etapu iama natama settuu te hakamaatino etapuraa iama natama aalaa henua, natama kaittama, natama hehekau iama natama hakamattua raa, e mea Krai ko na tama hakaatoa, ia e noho i roto na tama hakaatoa.

Te ora kootou vahao nei

¹² Kootou ni tama TeAtua; Aia e laoi kootou, tena ki hirihiri kootou pera ma nitamaroo Aia ettino. Ia tena kootou ki too na tiputipu te manava aroha, telaoi, ia kilaumarie, ki pasemmu, ia ki varatoa i na mee sakkino.

¹³ Kootou kimanava alloha alaa tama, ia kissirihia natattara natama etamumu alaa tamaraa. Kootou ki ssirihia hea natamaraa eppena, essau koi pera ma TeAriki ni ssirihia na hai sara kootou raa.

¹⁴ Ia tena, haka-paa ake telaoi raa iaruna na mee nei hakaatoa, te mee tera ettaohi na mee nei hakaatoa ki hokotahi hakamaoni raa.

¹⁵ Te noholaoi Krai e kou mai raa e rorohi kootou i na hakataakoto kootou e penapena raa; maitaname teenei ko te laoi tera TeAtua ni kanna atu kootou ki hukui hakaatoa i te tinotama hokotahi raa. Tena kootou ki hakammaha tahi.

¹⁶ Na tattara taualleka Krai tera e mmoe i roto na mee nei hakaatoa raa e tau te mmoe i roto na hatu manava kootou. Huhua na rue i roto telauniu na Rue raa, na rue telotu ia ma na rue e ttapu TeAnana Tapu raa; hua hakammaha ake TeAtua i roto na hatu manava kootou.

¹⁷ Tena na mee hakaatoa kootou eppena, ia e tattara raa; kootou ki ppena na mee nei i te inoa TeAriki Jisas e ssau pera ma kootou e hakammaha ake TeAtua Tamana raa i na mahi Krai.

Tiputipu te hai maatua

¹⁸ Na hhine hai avvana, kootou ki hakallono na taanata kootou raa, maitaname teenei hea kootou e tau te ppena pera ma ni tama telotu.

¹⁹ Na taanata hai avvana, laoi na hhine kootou raa, tena auu se mee hakahaeo na hhine kootou raa.

²⁰ Na tamalliki, teenei he tiputipu telotu pera ma kootou ki hakallono na maatua kootou raa na vahao hakaatoa.

²¹ Kootou na maatua, kootou ki se haru haeo na tamalliki kootou raa ka oti na tamalliki raa ku nnoho se hihhia.

22 Na tama hehekau, hakallono na tama hakamattua kootou i te maarama nei raa i na mee roo hakaatoa, ia se mee ma te saaita koi na tama raa ennoho ma kootou, e mee kootou e hihhai ma na tama raa ki hihia i kootou; e mea kootou kippena na hehekau kootou raa ma te hatu manava tauareka e mee kootou e hakammaha TeAriki.

23 Hea kootou e ppena raa, kootou kippena na mee raa ma na hatu manava kootou, e ssau pera ma kootou e hehekau ma TeAriki, ia seai ma na tama te maarama nei raa.

24 Mannatu pera ma TeAriki e me ki kou atu na mee Aia e tukutuku ma na tama Aia raa pera ma ni tuhana kootou. Maitanama Krai ko te Tama hakamaatua hakamaoni tera kootou e hehekau raa.

25 Tena na tama hakaatoa e ppena na mee e ssara raa e me kitoo tautari hea na tama naa e ppena e sara raa, e mee TeAtua e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa te hakatonutonu hokotahi koi.

4

1 Kootou na tama hakamattua, ppena hakatauareka, ia ppena hakaraoi na tama hehekau kootou raa. Mannatu, kootou hoki e isi te Tama hakamaatua e noho i te vaelani.

Hea taatou na tama e ttau te ppena

2 Kootou ki hakamataora i te vahi telotu, ia tallaki na kapuroro kootou raa no hakammaha ake TeAtua.

3 Te saaita kootou e lotu raa, kootou kulotu hoki ma maatou kilavaa TeAtua te kou mai maatou na mahi ki takutaku na tattara Aia i te vahi na mee Krai e huuna ria raa. Maitanama te nei hea anau e ponotia i roto te hare karapusi raa.

4 Lotu hoki kilavaa anau te tattara ma na mahi ki mee na tattara raa ki matahua.

5 Kootou ki atamai te saaita kootou e ppena na mee ki tokonaki na tama seai ma ni hakattina ana raa, ia kootou ki mee hakatauareka roo te saaita kootou e hakattana ria ki tattara raa.

6 Na tattara kootou raa ki taualleka, tena na tama e me ki hihhai ki hakallono hoki, tena kootou ki mattonu no kou ake na tattara e tonu i na vahiri na tama hakaatoa.

Na tattara hakaoti

7 Tikikus te taina hakamaoni taatou raa he tama e hehekau hakamaoni, ia he tama hehekau i te vahi na hehekau TeAriki raa, tena aia e me ki kou atu na tattara hakaatoa i te vahi anau.

8 Tera hea anau e kauna ria atu te tama nei ki haere atu i kootou ma kilavaa kootou hakaatoa te hihhia te saaita aia e tattara atu i te vahi maatou raa.

9 Onesimus, te taina hakamaoni taatou raa e me ki oo atu laua, tena aia he tama te kuturana kootou naa. Tokorua nei

e me ki tattara atu kootou na mee hakaatoa tera e kapihi mai i te kina nei raa.

¹⁰ Aristarkus, tetama ennoho maaua i roto te hare karapusi nei raa e kou atu na tattara hihhia aia raa i kootou, tena Mak hoki tetaina Banabas raa e kou atu na tattara hihhia aia. (Kootou ku oti te too na tattara ki too hakaraoi Mak te saaita aia e haere atu peenaa i kootou raa.)

¹¹ Josua, teeraa inoa aia ko Jastus e kou atu hoki na tattara hihhia aia. Teenei tokotoru na Jiu e hakattina, ia e hehekau ma anau kitakutaku atu itevahi te Hakamaatua ana i te Vaelani raa, tena natama nei etokonaki hai mahi roo anau.

¹² Epafraas hetama hoki i roto te kuturana kootou naa, ia hetama hehekau ma Jisas Krai, aia e kou atu hoki na tattara hihhia aia. Te tama nei e lotu tahi ma kootou, tena aia e kainnoake TeAtua kitokonaki kootou kittuu mmau pera ma nitama kumattua no hakattina hakamaoni, tena ki tauttari roo hea TeAtua e hihai raa.

¹³ Anau elavaa tetattara temaanatu anau itevahi na mahi aia ni hehekau ma kootou ia ma na tama i Laodisia laaua ma Hieropolis raa.

¹⁴ Luk, te dokta taatou raa laaua ma Demas e kou atu na tattara hihhia laaua raa i kootou.

¹⁵ Kou ake na tattara hihhia maatou raa i nataina ma na kaave taatou i Laodisia raa, ia ma Nimfa ma natama te lotu e kkutu i te hare aia raa.

¹⁶ Te saaita kootou ku oti te ppau te launiu nei raa, kootou kukkira no kkave te launiu nei i natama i Laodisia raa kippau. Ia te saaita naa hoki kootou kuppu te launiu na tama i Laodisia raa e kou atu kootou raa.

¹⁷ Tena kootou ku meake Arkipus kimmata no hakaoti na hehekau TeAriki e kou ake aia kippena raa.

¹⁸ Anau Pol, anau e taataa na tattara nei ma te rima anau: *Anau Pol e kou atu na tattara hihhia anau raa i kootou.* Tena auu se ssiri na seni e mmau na rima anau nei!

Na mahi TeAtua ki nnoho ma kootou.

1 Tesalonaika

Te launiu kaamata Pol e taataa i na tama i Tesalonaika

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1

Te hakattina na tama i Tesalonaika 1.2—1.10

Te hehekau Pol 2.1—3.13

Na ora na tama te lotu 4.1—5.22

Na tattara hakaoti 5.23—5.28

¹ Teenei he launiu maatou, anau Pol, Sailas ia ma Timoti.

Maatou e tattaa atu te launiu nei i na tama te hare lotu i Tesalonaika raa ia ma na tama tera e hukui ma TeAtua Tamana ia ma TeAriki Jisas Krai raa:

Na mahi ia ma te noho laoi ki nnoho ma kootou.

Te ora ia ma na hakattina na tama i Tesalonaika

² Maatou e hakammaha tahi ake TeAtua ma kootou, tena maatou e mannatu tahi kootou i na lotu maatou.

³ Maitaname maatou e mannatu kootou imua na karemata TeAtua Tamana taatou raa i na hakattina kootou e tauhano te ppena tahi ia ma na laoi kootou e isi ki hehekau na mahi raa ia ma te varatoa hoki kootou te nnoho no hakattari TeAriki taatou Jisas Krai raa.

⁴ Aku taina, maatou e illoa pera ma TeAtua e hihai mahi roo kootou, tena ki hirihihi kootou ki mee mo tama Aia.

⁵ Maitaname maatou ni kou atu te Rono Tauareka raa i kootou, ia se mee ma maatou e tattara koi, e mea maatou e huri atu hoki na mahi TeAnana Tapu ia ma te hakamaoni te Rono Tauareka raa. Kootou e illoa na tiputipu maatou te saaita maatou ni nnoho ma kootou raa, tena na tiputipu maatou raa e me ki tokonaki kootou.

⁶ Kootou e tauttari maatou ia ma TeAriki; ia niaina ma kootou e hakalonolilihi mahi roo, e mea kootou e too koi na tattara taualleka raa ma te hihia TeAnana Tapu raa e kou atu kootou.

⁷ Ia tena, na tama te lotu i Masedonia laaua ma Akaia raa e me ki kikiira atu no tauttari kootou.

⁸ Maitaname sei ma ko na tattara koi TeAriki tera kootou e tattara ake na tama i roto Masedonia laaua ma Akaia raa, e mea te rono hoki i te vahi na hakattina kootou i TeAtua raa e tae na kina hakaatoa. Tena maatou ku se hai mee hoki e lave ki tattara ake i na tama raa,

⁹ maitaname na tama na kina hakaatoa ku tattara i te vahi na laoi kootou e huri mai maatou te saaita maatou ni oo atu no mmata kootou raa, ia hoki i te vahi kootou ni huri no se hihhai ki hamarumaru na hatu tipua raa, tena kootou ki mannatu no hehekau tahi ma TeAtua te Tama e ora raa,

¹⁰ tena ku nnoho no hakattari te saaita te Tamariki Aia raa e hamai itaha ma te vaelani raa. Jisas te Tamariki Aia raa ko te Tama ni mate no ora muri ki tokonaki taatou i taha ma te roto TeAtua tera koi hamai raa.

2

Na hehekau Pol i roto Tesalonaika

¹ Aku taina, kootou e illoa hokkootou pera ma te oo atu maatou raa ni se llano marino.

² Kootou e illoa hoki pera ma maatou kuoti te hakalono llihu, ia kuoti te haru hakahaeoria i roto Filipai i mua maatou ni oo atu no ttae atu kootou i Tesalonaika. Ia niaina ma etammaki na tama e hakataukaa ma maatou, e mea TeAtua taatou raa ekou mai na mahi ki tattara atu te Rono Tauareka Aia ni kou mai raa.

³ Na tattara maatou etattara atu kootou raa; maatou se tattara i te vahi na mee e ssara ia ma na tiputipu sakkino, ia maatou se hahai mai ma ki hai lavvaka na tama.

⁴ E mea maatou etattara koi na tattara TeAtua e hihai ma maatou ki tattara raa, maitaname Aia e kite hakamaoni ma maatou e tau te kkave te Rono Tauareka raa. Maatou se hihhai ma ki mee na tama ki hihhia i te vahi maatou, e mea maatou e hihhai ki mee TeAtua te Tama ni hahaaite na tiputipu maatou raa ki hihia.

⁵ Kootou e illoalaoi pera ma maatou se oo atu ma na tattara malliu, ia maatou se tattara uhiuhi atu kootou ma maatou e mannako. TeAtua e kite hakamaoni na tiputipu maatou!

⁶ Maatou se hihhai ma na tama ki hakammaha maatou, hakapaa ma kootou ia ma alaa tama hoki.

⁷ Niaina ma maatou e hehekau pera ma ni aposol Krai, e mea maatou se hihhai ma ki kainno atu na mee i kootou. Ia tena maatou ennoho taualleka koi te saaita maatou ninnoho ma kootou raa, essau pera ma te hine enoho hakaraoi ma na tamalliki aia raa.

⁸ E mee maatou elaoi mahiroo i kootou, tena maatou e tanattana ki kou atu kootou te Rono Tauareka TeAtua raa ia ma na ora hoki maatou. Maatou e hihhai mahiroo kootou!

⁹ Aku taina, kootou kame e mannatu te saaita maatou ni hehekau na mahiroo! Maatou e hehekau te ao ma te poo ki selavaa maatou te kou atu na hakalono llihu i kootou te saaita maatou ni takutaku atu te Rono Tauareka TeAtua raa i kootou.

¹⁰ Kootou ia ma TeAtua hoki e kkite ma na hehekau ia ma na tiputipu maatou e huri atu kootou raa e taualleka, e ttonu, ia se isi na mee e ssara.

¹¹ Kootou e illoa pera ma maatou e mee hakaraoi roo kootou hakaatoa pera ma na maatua raa e mee hakaraoi roo na tamalliki laatou raa.

12 Maatou e tattara hakapurupuru atu, tena kitattara hakaraoi atu roo kootou, ia maatou e tattara tahi atu hoki kootou ki tauttari na ora tera e mee TeAtua ki hihia raa. TeAtua e kanna atu kootou ki nnoho ma Aia i te Hakamaatua ana ia ma te maahina Aia raa.

13 Ia eisi teeraa hakataakoto hoki tera maatou e hakammaha tahi TeAtua. Tesaita maatou ni tattara atu na tattara TeAtua raa, kootou ellono na tattara raa, tena ki too na tattara raa pera ma aaraa ni tattara TeAtua, sei ma ni tattara na tama koi, tena te hakataakoto naa e hakamaoni. Maitaname TeAtua e hehekau iroto kootou na tama tera e hakattina i Aia raa.

14 Aku taina, na mee ekapihi atu kootou raa essau koi pera ma na mee nikapihi ake i na hakattina ana TeAtua iroto Judia raa, teenaa ko na tama ehukui ma Jisas Krai raa. Na hakalono llihu na tama kootou raa ni kou atu i kootou raa essau pera ma na hakalono llihu na Jiura ni kou ake na hakattina ana raa.

15 Na Jiura nitaa TeAriki Jisas ia ma na profet TeAtua raa no mmate, tena ki kou mai na hakalono llihu maatou. TeAtua selavaa roo te hihia i na tama nei! Na tama nei e hae roo i na karemata na tama hakaatoa!

16 Natama naa ehahaivi hoki ma kippui maatou ki se takutaku ake na tama sei ma ni Jiura na tattara tera elavaa tekou ake na ora hakamaoni laatou raa. Ina tiputipu nei, na tama naa e me kitiaki hakaoti roo na haisara laatou nippena tahi raa. Tena tesaita nei TeAtua ku huri ake te roto Aia raa i na tama naa.

Pol e hihai ma ki haere no mmata na tama Tesalonaika

17 Aku taina, i te vahi maatou, tesaita maatou ni vvae no mmao i taha ma kootou paa saaita raa, na tinotama maatou raa mmao, e mea na hakataakoto maatou raa e mmoe tahi koi i kootou. Maatou seuaua roo i kootou, ia e hainattaa roo maatou te vakkai atu hakaraoi no mmata kootou.

18 Tena maatou e hihhai ma ki vakkai atu kootou. Ellava na vahao anau e hahaivi ma ki haere atu no mmata kootou, e mea Satan e puipui maatou ki se oo atu.

19 Emeia teenaa ko kootou koi, se haitama hoki peeraa! Maatou e tuunaki kootou, ia maatou e hihhia roo i kootou, tena maatou elavaa te ahu i mua na maihu TeAriki Jisas i na mahi maatou ni huri atu kootou i na hehekau maatou te saaita Aia e hamai raa.

20 Hakamaoni roo, na tattara ahua hu ia ma na hihhia maatou nei e mmoe i kootou!

3

1 Emeia maatou kuse lavaa roo tettaohi te hioo atu maatou nommata kootou ra, tena maaua ma Sailas ku mannatu koi ma kinnoho hokomaaua i Atens,

2 tena kukaunaria atu Timoti, taina taatou tera e hehekau ma maaua itevahi TeAtua kitakutaku atu te Rono Tauareka Krai ra. Maaua e kaunaria atu Timoti ki tokonaki ki mee na hakattina kootou ra ki iwi,

3 kiselavaa kootou te horomuri e mee na hakalono llihu nei. Kootou hokkootou e illoa pera ma na hakalono llihu nei e oomai hoki itevahi TeAtua.

4 Maitaname tesaita maatou ninnoho ma kootou ra, maatou ettattara atu imua pera ma maatou eme kittiri na hakalono llihu; ia tena kootou e illoa hoki pera ma na hakalono llihu ra nikapihi mai hakamaoni.

5 Tera hea anau nikaunaria atu Timoti ra. Te hakataakoto ra kummaharo ianau, tena anau kikaunaria atu Timoti kimmata hoki itevahi na hakattina kootou ra. Kimmata kiselavaa te Tipuara tetatakore kootou, tena kumee na hehekau maatou ra killano marino!

6 Timoti kutaemai hakaraoi, tena aia ehamai ma natattara taualleka itevahi na hakattina iama nalaoi kootou ra. Timoti ettattara mai hoki pera ma kootou emannatu haimahiroo imaatou, tena ma kootou e hihhai roo kikkite maatou peera hoki ma maatou e hihhai roo kikkite kootou ra.

7 Aku taina, maatou e tokonakia roo i kootou no hihhia ina hao iama na hakalono llihu maatou nittiri ra. Na hakattina kootou ra e tokonaki roo maatou,

8 maitaname maatou ku ora hakamaoni te saita nei kame na ora hoki kootou ra kuttonu roo ite huhukkui kootou ma TeAriki ra.

9 Tesaita nei maatou e lavaa te hakammaha ake TeAtua ma kootou. Maatou e hakammaha imua na maihu Tama ra e mee te hihhia maatou e isi itevahi kootou ra.

10 Teao ma tepoo maatou ekainnoake Tama ra ma na hatumanava maatou kiselavaa maatou te oatu no mmata kootou ki tokonaki kootou itevahi na hakattina kootou ra.

11 Maatou ekainnoake TeAtua te Tamana taatou ra Hokoia iama Jisas TeAriki taatou ra kihurimai heara peehee maatou e lavaa te oatu no mmata kootou.

12 Maatou ekainnoake TeAriki ki tokonaki telaoi kootou ialaa tama ra kihhomo nollahi pera ma nalaoi maatou i kootou ra.

13 TeAtua eme ki tokonaki na hakattina kootou ra ki iwi, tena kootou eme kittonu tahi, ia eme kittapu imua na maihu TeAtua Tamana ra tesaita TeAriki Jisas iama na tama e hukku ma Aia ra hakaatoa e oomai.

4

Te ora tera TeAtua e hihai

¹ Aku taina, anau e hihai ki hakaoti atu na tattara anauraa pera ma kootou kuoti te illoa na akoako maatou ni akoako atu kootou kinnoho ina ora TeAtua e hihai raa. Kootou e tauttari hakamaoni na ora nei. Ia tena anau e kainno atu kootou ite inoa TeAriki Jisas kitauhano te tauttari na tiputipu nei.

² Maitaname kootou e illoa na tattara maatou ni tattara atu ina mahi TeAriki Jisas raa.

³ TeAtua e hihai ma na ora kootouraa kittapu, tena kootou ki hakattana itaha ma na tiputipu sakkino ite vahi te hai huri raa.

⁴ Kootou kutau te illoa te ora etapu ia ma tetauareka te nnoho ma na avana kootouraa,

⁵ ia seai ma ki mannako na tinotama alaa tama pera ma na tama e nnoho pouri tera se illoa TeAtua raa.

⁶ Iroto na hakataakoto nei, maatou se hihhai ma kootou kippena namee essara ia ma kihailavvaka alaa tama itelotu. Maatou nitattara atu namee nei imua, tena maatou e tattara mahi atu kootou pera ma TeAriki e me ki kou atu na hakalono llihu na tama e ppena na mee nei raa.

⁷ TeAtua sekanna taatou kitauttari na tiputipu sakkino ite vahi te hai huri, e meia Tamaraa ekanna mai taatou kitauttari na ora etapu.

⁸ Ia tena kame hetama ma aia se hihai te akoako nei, tena tetama naa se mee ma aia se hihai he tama na tama ite maarama nei raa, e meia aia se hihai TeAtua te Tama nikou mai TeAnana Tapu Aia raa.

⁹ Maatou e me ki tattara atu na tiputipu te hai taina laoi ma alaa tama. Maitaname TeAtua Hokoia ko na akoako atu avare pera ma ki hai taina laoi ma alaa tama.

¹⁰ Tena kootou e huri ake hakamaoni na tiputipu te laoi raa ina tama telotu i Masedonia raa. Aku taina, maatou e tattara hapurupuru atu kootou ki huri ake na tiputipu te laoi raa i alaa tama hoki.

¹¹ Kootou ki haaite te nnoho hemuu, tena ku hai na mahi kootou kilollohi na ora kootou hokkootouraa pera ma maatou ni meatu kootou i mua raa.

¹² Tena na tama se hakattina telotu raa e me kitaualleka ma kootou e mee na tiputipu kootouraa. Tena kootou selavaa te kainno huri na mee i alaa tama.

TeAriki e me ki vaakai mai

¹³ Aku taina, maatou e hihhai ma kootou ki illoa te hakamaoni na tama tera kuoti te mmateraa ki selavaa kootou te alloha pera ma na tama se isi na hakattina i roto laaou raa.

¹⁴ Maatou e hakattina pera ma Jisas ni mate no ora muri hakaraoi, tena maatou e hakattina pera ma TeAtua e me ki too Jisas ia ma na tama ku oti te mmate tera e hakattina i Aia raa.

¹⁵ Hea maatou e akoakoatu kootou vahaoneiraa ko na akoako TeAriki raa: na tama maatou e ora te aho TeAriki e hamai raa selavaa te oo i mua na tama tera ku oti te mmate raa.

¹⁶ Taatou e me killono tereo ekanna, tereo te ensel hakamaatua raa, tena taatou e me killono te puu TeAtua raa e iri, tena TeAriki Hokoia e me ki hamai i taha ma te vaelani. Na tama e hakattina Krai tera ku oti te mmate raa e me ki mahhike no ora i mua;

¹⁷ tena maatou na tama e ora te saaita naa e me ki hakapaa hakaatoa ma na tama naa i roto te pukureurehu raa ki oo no ttiri ma TeAriki i te vaelani. Tena maatou e me ki nnoho tahi ma TeAriki.

¹⁸ Ia tena kootou ki tattara hakapurupuru ake alaa tama i na tattara nei.

5

Tanattana te hamai TeAriki

¹ Aku taina, anau se tau te taataa atu ki hakari atu kootou te saaita ia ma ni mee peehee e me ki kapihi mai.

² Maitaname kootou hokkootou e illoa laoi roo pera ma te Aho TeAriki raa e me ki hamai pera ma te tama kairarao e hamai te poo.

³ Te saaita na tama e tattara ma, "Na mee hakaatoa e moemmoe laoi koi, ia e taualleka," tena paa saaita naa koi te haeo naa ku ttiri laatou! Te haeo naa e me ki hakateki mai pera ma na isu te hine ku mee ki mamaoha raa, tena na tama hakaatoa selavaa te ssao.

⁴ Aku taina, kootou kise nnoho i roto te pouriraa, tena kootou kise oho te saaita te Aho naa e tae atu pera ma he tama kairarao raa.

⁵ Kootou na tama hakaatoa e nnoho i roto te maahina raa, kootou ni tama te ao. Taatou seai ma ni tama te poo ia ma te pouri.

⁶ Ia tena taatou ki se tumoe mahi pera ma alaa tama raa; taatou ki ara tahi, ia ki se vvare tahi.

⁷ Te poo he saaita na tama e mmoe, ia te poo hoki he saaita na tama e unu no vvare.

⁸ Emeia taatou ni tama te ao, tena taatou kise unu tahi no vvare. Taatou ki ttaohi mmau na hakattina ia ma na laoi taatou raa pera ma ni popore e ppui na hatahata taatou, tena taatou ki hakattina hakamaoni pera ma ko te uhi te ora e ora tahi raa.

⁹ TeAtua se hirihiri taatou ma taatou ki hakalono liliu te saaita Aia e roto raa, e meia Aia e hirihiri taatou kitoo te ora e ora tahi i na mahi TeAriki Jisas Krais,

¹⁰ te Tama nimate ma taatou kilavaa taatou te nnoho hakapaa ma Aia, niaina taatou koi ora ia ma kummate te saaita Aia e me ki hamai raa.

¹¹ Ia tena, hakapurupuru ake alaa tama, tena ku tokonaki alaa tama e ssau pera ma kootou e ppena te saaita nei raa.

Na tattara poroporo ia ma na tattara taualleka hakaoti

¹² Aku taina, maatou e kainno atu kootou ki hakammaha na tama e hehekau i kootou raa, na tama tera e lollohi ia ma na tama e poroporo atu kootou ite vahi te ora na tama telotu raa.

¹³ Hakammaha, tena kulaoi na tama naa ma na hakataakoto taualleka, e mee na hehekau na tama naa e ppena raa. Kootou ki nnoho taualleka hokkootou.

¹⁴ Aku taina, maatou e meatu kootou ki tattara hakamataku ake na tama se hihhai ki hehekau raa, tena ku tattara hakapurupuru ake na tama e mattaku mahi raa, ia tokonaki na tama e matanaennae raa, tena ku mee hakaraoi na tama hakaatoa.

¹⁵ Kootou kimmata hakaraoi ki sehaitama e kou ake te haeo ite tama nikou ake te haeo aia raa, e meia iroto na hakataakoto kootou raa, kootou ki mannatu kippena na mee taualleka i na tama hakaatoa.

¹⁶ Kootou ki hihhia tahi,

¹⁷ lotu na vahao hakaatoa,

¹⁸ tena ku hakammaha ake TeAtua i na mee hakaatoa. Teenei hea TeAtua e hihai kootou kippena iroto na ora kootou i te huhukkui kootou ma Jisas Krais raa.

¹⁹ Auu se hahaivi ki ppui TeAnana Tapu,

²⁰ ia auu se peesia na tattara taualleka TeAtua raa.

²¹ Haaite te hahaaite na mee hakaatoa, ia ttaohi hea e tauareka raa,

²² tena ku peesia hea e sakkino raa.

²³ Tiaki TeAtua te Tama e kou mai te noho laoi raa ki mee kootou ki ttapu i na mee hakaatoa hakapaa ma na tinotama kootou raa, tena ku hakattana na anana, na hatu manava ia ma na tinotama kootou raa itaha ma na mee sakkino te saaita Jisas Krais TeAriki taatou raa e hamai.

²⁴ Te Tama tera e kanna kootou raa e me kipena te mee naa, maitaname Aia e hakamaoni.

²⁵ Aku taina, lotu ake hoki ma maatou.

²⁶ Haere lulluu na tama telotu raa hakaatoa ma telaoi TeAtua.

²⁷ Anau e tattara atu kootou i na mahi TeAriki ki ppau ake te launiu nei i na tama te lotu raa hakaatoa.

²⁸ Na mahi TeAriki taatou Jisas Krais ki nnoho ma kootou.

2 Tesalonaika

Te launiu hakarua Pol e taataa i na tama i Tesalonaika

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.2

Te hakatonutonu TeAtua 1.3—1.12

Krais e me ki vaakai mai i muri 2.1—2.17

Na tiputipu e ttonu na tama te lotu 3.1—3.15

Na tattara hakaoti 3.16—3.18

1 Anau Pol, Sailas ia ma Timoti, maatou e tatataa atu te launiu nei,

i na tama te lotu i roto Tesalonaika tera e hukkui ma TeAtua taatou Tamana raa ia ma TeAriki Jisas Krai.

2 TeAtua taatou Tamana raa ma TeAriki Jisas Krai ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi i kootou.

TeAtua e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa

3 Aku taina, maatou e me ki hakammaha tahi ake TeAtua ma kootou. Te me nei etonu maatou kippena pe nei, maitaname na hakattina kootou raa ku hai mmahi roo, ia hoki na laoi kootou e huri ake alaa tama raa ku lahi hoki.

4 Tera hea maatou etattara ahuahu ite vahi kootou i roto na hare lotu TeAtua raa. Maatou e ahuahu ite vahi kootou e hakattina raa ia ma kootou hoki e lavaa te noho hakavaratoa na saaita kootou ettiri na haeo ia ma na hakalono llihu i roto na ora kootou raa.

5 Na me nei hakaatoa e huri mai te hakamaoni pera ma te hakatonutonu TeAtua raa etonu, ia tena ite hakaoti, kootou e me kitonu tetae ite Hakamaatua ana Aia raa, e me na hakalono llihu kootou ni too raa.

6 TeAtua e me kipena hea etonu: Aia e me ki kou ake na hakalono llihu na tama tera e kou atu na hakalono llihu kootou raa,

7 tena Aia e me ki kou atu te tauareka i na tama kootou tera e hakalono llihu raa ia ma maatou hoki. TeAtua e me ki pena te me nei te saaita TeAriki Jisas e hakahura mai itaha ma te vaelani ma na ensel hai mmahi Aia raa

8 ia ma te ahi eura raa ki kou ake na hakalono llihu na tama se hihhai TeAtua raa ia ma na tama tera se hihhai ki hakallono na tattara te Rono Tauareka ite vahi TeAriki Jisas raa.

9 Na tama naa e me ki too te hakalono llihu se isi te hakaoti, ia na tamanaa e me ki vaaea itaha ma te kina TeAriki e noho raa, ia itaha ma na mahi hai mmahi Tama raa

10 te saaita Aia e hamai te Aho naa ki too na mahi na tama Aia raa hakaatoa, tena ku too hoki te hakammaha na tama hakaatoa tera e hakattina raa. Kootou hoki e me ki hhai

i roto na tama naa, maitaname kootou e hakattina na tattara maatou ni tattara atu i kootou raa.

¹¹ Tera hea maatou elotu tahi ma kootou. Maa-tou e kainnoake TeAtua kipenapena na ora kootou raa ki taualleka pera ma na ora Aia e hihai ma kootou ki isi raa. TeAtua kikou atu kootou na mahi Aia raa kitau ma hea kootou e hihai kippena na mee taualleka raa ki hakaoti na hehekau kootou raa ma na hakattina.

¹² Te ara nei kootou eme kihakammaha teinoa Jisas TeAriki taatou raa, tena Aia eme kihakammaha kootou i te tauareka TeAtua ia ma Jisas Krais TeAriki taatou raa.

2

Te tama Sakkino

¹ Te hakataakoto te hamai TeAriki Jisas Krais ia ma te hakkutu taatou hakaatoa ma ki nnoho ma Tama raa: anau e kainno atu kootou, aku taina ma aku kaave,

² ki se mamannatu tammaki i roto na hakataakoto kootou, ia ki se tipuaina eme na rono kootou ellono ma te Aho TeAriki raa ku hamai. Kame kootou e mannatu ma maatou e tattara atu na tattara nei te saaita maatou ni hakatae atu na tattara TeAtua raa ia ma te saaita maatou e takutaku raa ia ma na saaita maatou e tattaa atu i roto te launiu raa.

³ Auu setiaki natama kimalliu atu kootou ma na hakataakoto laatou. Maitaname te Aho naa selavaa te hamai kittae roo te saaita hakaoti natama ni huro itaha ma TeAtua raa kutae mai, tena te tama sakkino raa ku hakahura mai, tena aia e me ki haere i te kina e haeroo.

⁴ Te tama sakkino raa eme kitattara haero na atua ia ma na hatu tipua natama e hakamarumarua, tena aia eme ki tuku aia iaruna na mee raa hakaatoa. Aia eme ki haere hoki no noho i roto te Hare Tapu TeAtua raa no tattara ma aia ko TeAtua.

⁵ Kootou ku ssiri? Anau ni tattara atu na mee nei hakaatoa te saaita anau ni noho ma kootou raa.

⁶ Emeia eisi te mee eppui ki selavaa te mee nei te kapihi mai te saaita nei, tena kootou e illoa te mee naa. Te tama sakkino raa selavaa te hakahura mai ki taeroo te saaita hakamaoni aia e me ki hakahura mai raa e tae.

⁷ Na mahi te tama sakkino raa ku hehekau, emeia hea e me ki kapihi mai raa selavaa te kapihi mai kittae roo te saaita te tama e ttaohi te mee raa e hakatuu ria i taha.

⁸ Tena taatou eme kikkite te tama haeroa, emeia te saaita TeAriki Jisas e hamairaa, Aia eme kiiri koi ma te maihu Aia, tena te tama raa kumate, tena na mahi Jisas raa e me ki hakaoti te tama sakkino naa.

⁹ Te tama sakkino naa eme ki hamai ma na mahi Satan noppena na hakkatu ia ma na mee taualleka tera se hakamaoni,

¹⁰ tena ku taaiki tammaki na tama se isi na hakattina raa ma na tiputipu sakkino aia raa. Na tama naa e me killano hakaoti, maitaname na tama naa nise hihhai ki too telaoi ia ma te hakamaoni raa ki tokonaki laotou ki ora.

¹¹ Ia tena TeAtua e kou ake na mahi te haeo raa ki hehekau i roto na tama naa ma ki hakattina na tama naa i na mee tera se hakamaoni raa.

¹² Tena na tama naa ku se hakattina te hakamaoni raa, e meia na tama naa e hihhai roo ki tauttari koi na tiputipu sakkino, tena i te hakaotioti na tama naa e me ki hakatonutonuria.

TeAtua e hirihiri kootou ki too te ora hakamaoni

¹³ Aku taina, maatou e me ki hakammaha tahi ake TeAtua ma kootou na tama TeAtua e hihai raa. Maitaname TeAtua ni hirihiri kootou pera ma ko na tama kaamata TeAnana Tapuraa nitokonaki no ora ma na mahi Aia raa, tena ki mee kootou no ttapu i na hakattina kootou i te hakamaoni Aia raa.

¹⁴ TeAtua nikanna atu kootou te saaita maatou nitakutaku atu te Rono Tauareka raa. Aia nikanna atu kootou ki oo ake no too na tuhana kootou raa i te tauareka Jisas Krai TeAriki taatou raa.

¹⁵ Aku taina ma aku kaave, tuummau, tena kuttaohi mmau te hakamaoni tera maatou ni akoako atu kootou i na takutaku ia ma na launiu maatou ni tattaa atu raa.

¹⁶ Anau ekainnoake Jisas Krai TeAriki taatou raa Hokoia ia ma TeAtua taatou Tamana tera elaoi no kou mai te tauareka Aia raa ki hakattina hakamaoni taatou, ia ki nnoho no hakattari

¹⁷ ki mee kootou ki se mattaku, ia ki ivi kootou te ppena na mee taualleka, tena ku tattara tahi hea e tonu raa.

3

Lotu ma maatou

¹ Aku taina, te mee hakaoti; kootou kilotu ake TeAtua ki tokonaki maatou kilavaa na tattara TeAtua raa te ttoha vave ia ma na tama hoki ki too na tattara raa ki ssau pera ma kootou ni mee raa.

² Lotu ake hoki TeAtua kitokonaki maatou itaha ma na mahi na tama se hakattina ia ma na tama sakkino raa, maitaname na tama hakaatoa se hakattina na tattara TeAtua.

³ Emeia kootou e lavaa te tuunaki i TeAriki, tena Aia e me ki tokonaki kootou ki ivi, ia e me ki rorohi hakaraoi kootou i taha ma Satan, te tama sakkino raa.

⁴ Tena TeAriki e mee maatou ki hakattina i te vahi kootou, ia maatou e illoa pera ma kootou e ppena, ia e tauhano te ppena hea maatou ni tattara atu kootou raa.

⁵ Maatou elotuake TeAtua ki hakattaki kootou ki illoa hakamaoniroo telaoui TeAtua iama tevaratoa Kraisi na hakalono lihu Aia ni ttiri raa.

Kootou ki se matanaennae

⁶ Aku taina, maatou etattara hakamataku atu kootou iteinoa TeAriki Jisas Kraisi kise hakataapiri ake na tama na hakattina iama na ora laatou raa e matanaennae raa, ia se hihhai ki hakallono na tattara maatou ni tattara ake laatou raa.

⁷ Kootou hokkootou e illoa laoi pera ma kootou eme kippena tauttari hea maatou nippena raa. Maatou se matanaennae te saaita maatou ni nnoho ma kootou raa.

⁸ Maatou se mee ma maatou e kkai marino na kai na tama nikou mai raa. Ia kiselavaa te mee pera ma maatou e kkai marino koi, tena maatou e hehekau seisi te hamalollo. Maatou e hehekau te ao ma te poo ki se mee pera ma maatou e nnoho koi ki kkai marino.

⁹ Maatou eppena peenei se mee ma maatou selavaa te kainno atu kootou kitokonaki maatou. Maatou eppena peenei ma kikkite kootou no tauttari.

¹⁰ Tesaita maatou ni nnoho ma kootou raa, maatou e tattara tahi atu kootou ma, "Te tama e kkaro te hehekau raa selavaa te haanai ria."

¹¹ Maatou etattara atu peenei, maitaname maatou ellono pera ma eisi natama kootou e matanaennae iroto na ora laatou, tena kinnoho koi se hai mee eppena, e mea na tama naa e hihhai roo ki tattara na mee alaa tama e isira.

¹² Maatou e tattara ake, tena ki hakamataku ake na tama peenei raa ki tauttari te ora e tonu, tena ku hehekau ki kkai laatou no ppohu.

¹³ Emeia, aku taina, kootou kise kkaro teppena na mee taualleka.

¹⁴ Emmata pera ma eisi natama itekina naa selavaa te hakallono na tattara maatou etattaa atu iroto telauniuneiraa. Kame e hakamaoni, tena kootou ki hakamattonu ite vahi natama naa, ia se nonnoho hoki ma na tama naa ki mee na tama naa kinna.

¹⁵ Emeia auu se nonnoho hao ma natama naa, kootou ki poroporo ake natama naa e mee natama naa ni hakattina ana hoki.

Na tattara hakaoti

¹⁶ Maatou elotuake TeAriki Hokoia, te Tama e tahito te noholaoi raa kikou atu kootou natiputipu hakaatoa ite noholaoi raa navahao hakaatoa. TeAriki kinnoho ma kootou hakaatoa.

¹⁷ Anau etaataa atu telauniu nei ma terima anau: *Anau Pol e kou atu na tattara hihhia anauraa i kootou.* Teenei

te hakamaatino anau e hakammau i roto na launiu anau raa hakaatoa, anau e taataa peenei.

¹⁸ Te tauareka TeAriki taatou Jisas Krais raa ki nnoho ma kootou hakaatoa.

1 Timoti

Te launiu kaamata Pol e taataa iaa Timoti

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.2

Na tiputipu na tama hakamattua te Hare Lotu 1.3—3.16

Te ora Timoti 4.1—6.21

¹ Anau Pol, anau he aposol Jisas Krai, maitaname TeAtua te Tokonaki taatou raa ia ma Jisas Krai te Tama taatou e tuunaki tahi raa ni hirihi anau.

² Anau etaataa atu i akoe Timoti taku tama hokotahi i te vahi te hakatina.

TeAtua Tamana ia ma Jisas Krai TeAriki taatou raa ki kou atu akoe tetauareka, te manava laoi ia ma te noho laoi.

Hakamattonu i na akoako malliu na tama

³ Anau ehihai ma akoe kinoho koi i Efesus pera ma anau nitattara atu akoe tesaaita anau ni haere peeraa i Masedonia raa. Eisi na tama i te kina naa ku akoako na akoako se hakamaoni, tena anau ehihai ma akoe ki meake na tama naa ki hakaoti na akoako malliu laatou raa.

⁴ Meake na tama naa ki tiaki na kkai malliu i mua raa ia ma te moe iho na tipuna laatou raa, maitaname na tattara naa e me ki mee koi kootou ki hakatauttau. Na tattara naa se lavaa te tokonaki na tama ki ppena hea TeAtua e hihai raa. Te hakatina koi e lavaa te tokonaki na tama ki tauttari TeAtua.

⁵ Anau etattara atu peenei ma kilavaa kootou te isi telaoi hakamaoni i roto na hatumanava kootou ia ma na hakataakoto taualleka, tena ku hakattina hakamaoni.

⁶ Eisi na tama kutiaki na akoako hakamaoni nei, tena ki haere tattara koi na tattara e vware.

⁷ Na tama nei e hihhai hoki ki akoako na tuua TeAtua raa, e mea laatou se illoa hea laatou e tattara raa, ia se illoa hoki na mee laatou e tattara hakamamaha raa.

⁸ Taatou e illoa pera ma natuaa raa etaualleka kame taatou e tauttari hakamaoni roo na tuua raa.

⁹ Taatou etau te illoa pera ma natuaa raa se mee ma e penapena iho ma natama ettonu, e mea natuaa raa e penapena iho ma natama se hailou ia ma natama kailallao, natama se illoa TeAtua, natama hai ssara, natama se illoa telotu, natama se hakattina, natama e taa na maatua laatou raa no mmate, natama taa tama,

¹⁰ ia ma natama e ppena na tiputipu settonu, tena na taanata e haihuri hokolaatou, natama e too hemuu alaa

tama no huu, na tama tattara malliu, na tama e hatuhatu na tattara malliu ia ma na tama e ppena na mee settonu i te vahi na poroporo hakamaoni raa.

¹¹ Na poroporo nei e mmoe i roto te Rono Tauareka TeAtua ni kou mai anau ki hakatae atu kootou raa, teenei ko te Rono Tauareka tera TeAtua Hakanaani i Aruna raa ni kou mai anau.

Terorohi laoi TeAtua

¹² Anau e kou ake te hakammaha iaa Jisas Krai TeAriki taatou raa, te Tama e kou mai na mahi anau kippena te hehekau nei. Anau e kou ake te hakammaha Aia e mee Aia e maanatu ma anau kutau, tena Aia ki hirihiri anau ki hehekau ma Aia,

¹³ niaina ma imuaraa anau etattara sakkinoro Aia, tena ki kou ake na hakalono llihu ia ma na tattara e llihu Aia. Emeia TeAtua e aroha anau, maitanane anau se ki isi te hakatina, tena anau hoki se iroa hea anau ni ppena raa.

¹⁴ Tama raa e rorohi hakatauareka anau ki hukui ma Jisas Krai, ia ki laoi, tena ki hakatina Aia.

¹⁵ Na tattara nei nitattara hakamaoni, tena taatou ki hakattina no too na tattara nei: Jisas Krai ni hamai i te maarama nei ki tokonaki na tama e hai sara raa ki ora. Na hai sara anau raa e haeroo i aruna na hai sara na tama hakaatoa.

¹⁶ Niaina ma anau he tama roo e hai sara, e meia TeAtua e hai aroha anau ma ki lavaa Jisas Krai se huri mai te laoi Aia raa i anau. TeAtua e ppena peenei ma ki lavaa alaa tama te tuku na hakattina laatou raa iaa Jisas Krai, tena ku too te ora e ora tahi.

¹⁷ TeAtua e Tuku tahi raa ko te Tama se lavaa te mate ia ma te Tama taatou se lavaa te krite raa, tena Aia ko TeAtua hokotahi koi taatou. Taatou ki hakammaha Aia na vahao roo hakaatoa! Amen.

¹⁸ Timoti taku tama, aanei na tattara poroporo anau e kou atu akoe. Na tattara nei e haere tonu ma na tattara TeAtua nitattara i mua roo i te vahi akoe raa. Taohi mmau na tattara nei ki lavaa akoe te ppuhu ma na tiputipu sakkinoro i te maarama nei raa,

¹⁹ tena kuttaohi mmau te hakatina akoe raa ki taualleka na maanatu akoe. Tammaki na tama ku se isi na hakataakoto taualleka tera e mee na hakattina laatou raa ki sei.

²⁰ Tena Himeneus laua ma Aleksanda e hahi hoki i roto te kuturana na tama anau ni kou ake i na rima Satan ki kou ake na hakalono llihu raa; na hakalono llihu nei e me ki mee laua ki hakaoti te tattara haero TeAtua.

2

Na tiputipu i roto te hare lotu

¹ Te mee kaamata anau e hihai ma kootou ki hoki ake i TeAtua ma na tama hakaatoa raa ko na hakataakoto kootou, na lotu ia ma niaa kootou e hihai ki kainno ake raa, tena ku hakammaha Tama raa.

² Lotuake ma natuku ia ma na tama hakaatoa ennoho na kakkake ellahiraa kilavaa taatou tennoho na ora taualleka, tena kuppina natiputipu taualleka ki hakammaha TeAtua.

³ Na lotu e taualleka raa e me ki mee TeAtua te Tokonaki taatou raa ki hihia.

⁴ Aia e hihai ma na tama hakaatoa ki ora, ia ki illoa hoki te hakamaoni.

⁵ Maitaname eisi TeAtua koi hokotahi, tena eisi te Tama hokotahi e me ki hakapaa taatou na tama te maarama nei raa ma TeAtua, te Tama naa ko Jisas Krais,

⁶ Aia e hamai no mate kitauimuri na tama hakaatoa itaha ma na haisara laatou raa. Te me nei e huri mai te hakamaoni pera ma te nei te saaita hakamaoni TeAtua e hihai ki tokonaki na tama hakaatoa ki ora,

⁷ tera hea TeAtua e kaunaria anau pera ma he aposol ia ma hetisa na tama sei ma ni Jiu raa ki tattara ake na tama raa na tattara i te vahi te hakatina ia ma te hakamaoni. Anau se mariu; anau e tattara te hakamaoni!

⁸ I roto na hare lotu anau e hihai ma na taanata hakaatoa e hakattina hakamaoni TeAtua raa ki ssau na rima laatou raa no lotu ake TeAtua ma na hatu manava taualleka tera se isi na llo to i roto.

⁹ Tena anau e hihai hoki ma na h hine hakaatoa ki mannatu hakaraoi i te vahi na hekau laatou raa, tena ki se tilotilo mahi; auu se pini hakaraoi na rouru kootou raa, tena ku hakamammau na pure kivakiva raa, ia auu se uru na hekau e ssui mmaha,

¹⁰ e mea too natiputipu taualleka tera kootou na h hine raa e tau te isi pera ma ni tama te lotu.

¹¹ Na h hine e tau tennoho hemuu no matamata ki illoa laatou.

¹² Anau se hakattana laatou ki akoako ia ma ki isi na mahi i aruna na taanata laatou raa, e mea laatou ki nnoho hemuu koi.

¹³ Maitaname TeAtua e pena mai Adam i mua, tena ki oti Aia ki pena Iv.

¹⁴ Ia teeraa sei ma ko Adam niteiho i na hahaaite Satan raa, e mea teeraa ko te h hine raa ni teiho i na hahaaite Satan raa, tena ki seu na tuua TeAtua raa.

¹⁵ E mea TeAtua e me ki tokonaki na h hine raa te saaita laatou e hannau na tamalliki kame laatou e hakattina, e laoi, e ttapu, ia e nnoho hoki na ora e taualleka.

3

Na tama hakamattua i na Hare Lotu

¹ Teenei hetattara hakamaoni: kame hetama e hihai ki hakamaatua i roto te harelotu, tena tetama naa e hihai ma aia e ppena hakatauareka roo te uata raa.

² Te ora tetama hakamaatua teloturaa kitonu tahi roo, tena aia kiisi koi heavana hokotahi, ia ki se unu tahi, ia ki se manava hao, tena ki noho te ora tauareka, ia ki taaraki te hare aia raa i na tama e oo mai alaa kina raa, ia ki iroa hoki te akoako;

³ tetama naa sei ma hetama e unu tahi, ia sei ma hetama manava hao, emeia tetama naa kituku aia ki mouraro, tena ku noho tauareka, ia te tama naa hoki sei ma hetama e manako sileni.

⁴ Tama naa ki iroa te rorohi hakaraoi laatou hai maatua, tena ku akoako na tamalliki aia raa ki hakallono aia, ia ki hakammaha hoki aia.

⁵ Maitaname kame hetama se iroa te rorohi hakaraoi laatou hai maatua, tena kaa aia e me kilavaa peehee te rorohi te harelotu TeAtua raa?

⁶ Te hakatina te tama naa ki hai mahi ki se lavaa aia te ahu ma aia ku hakamaatua, ia ki se lavaa aia te hakatonutonuria pera ma Satan raa.

⁷ Tetama naa hetama na tama hakaatoa e me ki hakammaha iaho iama iroto te harelotu ki se lavaa aia te mmata hao i mua na karemata na tama, ia ki se lavaa hoki aia te tteiho i na hahaaite te Tipua raa.

Na tama e tokonaki na tama te lotu

⁸ Na tama e tokonaki i roto na harelotu raa nitama hoki etau teisi natiputipu taualleka; natama naa sei ma nitama e unu mahi na wain, ia sei ma nitama e mannako na sileni;

⁹ na tama naa ki ttaohi mmau te hakatina hakamaoni TeAtua ni hakari mai taatou raa ma na hakataakoto taualleka.

¹⁰ Natama naa etau te hahaaite ria i mua, tena kame laatou e hakamaoni roo, tena laatou ku hehekau.

¹¹ Naavana laatou raa hoki ki isi natiputipu taualleka, ia sei ma nihhine ettattara tama; na hhine naa ki sei ma nitama unu, ia ki hakamaoni roo i na mee hakaatoa laatou e ppena raa.

¹² Natama e tokonaki i roto na harelotu raa kiisi koi heavana hokotahi, tena aia hoki ki lavaa te mmata hakaraoi laatou hai maatua.

¹³ Natama e ppena hakamaoni na uata laatou raa e me ki hakammaharia, ia e me ki iwi tettuu notattara ake na tama i te hakatina laatou iaa Jisas Krai raa.

Te hakamaoni i na hakattina taatou

¹⁴ Anau etaataa atu natattara nei iaa akoe te saaita nei, niaina ma anau e maanatu ma ki haere atu no mmata akoe vahao nei.

¹⁵ Emeia kame anau ennahe atu, tena telauniu nei e me ki hakari atu akoe natiputipu taatou etau teisi i roto

na hare lotu raa pera ma ni tamalliki TeAtua e ora tahi raa. TeAtua ko te pou roto e ttaohi te hakamaoni.

¹⁶ Na tattara e huuna ria nei e hakamaoni, teenei he tattara roo e rahi:

Tama raa e hamai no tipu tama,

TeAnana Tapu raa e huri mai pera ma na tiputipu Krai raa e ttonu roo,

tena na ensel raa e kkite Aia.

Na tama e takutaku te inoa Tama raa i roto na henua hakaatoa,

tena na tama te maarama nei raa hakaatoa ku hakattina Tama raa,

tena Aia ni too ria no kkave i te vaelani.

4

Na akoako se hakamaoni

¹ TeAnana Tapu raa e tattara hakamatahua mai taatou pera ma tammaki natama e me kitiaki te hakatina taatou e isinei, tena natama naa e me kitauttari na malliu na mahunani ia ma na akoako na tipua raa.

² Na akoako peenei raa ettoha koi e mee natama tattara malliu raa, tena na hakataakoto laatou raa ni hakataakoto essau pera ma ni mee ettuni no vvela ria ma te aien e vvela.

³ Natama naa e me kitattara ma etapu te avvana ia ma etapu hoki tekkai alaa kai peeraa hoki. Emeia TeAtua e penaiho nakai raa ma natama e hakattina te hakamaoni raa kilotu no hakatapu nakai raa, tena kukkai.

⁴ Na mee hakaatoa TeAtua e pena raa e taualleka, taatou selavaa te mee ma na mee raa esakkino, emeia taatou ki hakatapu na mee raa i mua, tena kukkai,

⁵ maitaname na tattara TeAtua ia ma na lotu raa e mee na mee raa no matahua i na karemata TeAtua.

Hehekau hakatauareka ma Jisas Krai

⁶ Kame akoe etattara hakamatahua ake na mee nei i natama telotu raa, tena akoe hetama e hehekau hakamaoni ia Jisas Krai. Te hakatina akoe raa e me ki homo no hai mahi e mee akoe e too na tattara hakamaoni raa, tena ki tautari.

⁷ Auu se hakarono na tattara vvare se hakamaoni raa. Akoako hokkoe ki too te ora hakamaoni TeAtua e hihai raa.

⁸ Te hallou ki tokonaki te tinotama raa e isi te tauareka, emeia te hallou ki tokonaki te hakatina akoe ki hai mahi raa e raka roo i aruna ma te hallou ki tokonaki te tinotama raa, maitaname te ora nei ia ma te ora i muri raa e isi na tuhana e mmoe.

⁹ Na tattara nei e hakamaoni, tena na tama hakaatoa e tau te too na tattara nei.

¹⁰ Maatou e hehekau na mahi, ia e hakalono llihu hai mahi roo maitaname maatou e tuku na hakattina maatou raa i TeAtua e ora raa; te Tama e tokonaki na tama hakaatoa ki ora raa, taohi mua na tama e hakattina Aia raa.

¹¹ Akoako ake na mee nei, tena ku meake na tama hakaatoa ki tautari.

¹² Auu se tiaki na tama ki mannatu ma akoe koi paamee, e meia akoe ki mee pera ma he hakkatu na tama te lotu raa i na tattara, na tiputipu, te laoi, te hakatina ia ma na tiputipu taualleka akoe raa.

¹³ Tauhano te paupau ake te Launiu Tapuraa i roto te hare lotu, tena ku tattara hakapurupuru ake na tama te lotu raa, tena ku akoako ake na tama raa ki tae atu anau.

¹⁴ Auu se tiaki te hoki TeAtua nikou atu akoe te saaita na profet raa ni tattara atu akoe, tena ki hakapiri na rima laatou raa i aruna akoe raa.

¹⁵ Ppena na mee nei, tena akoe ku tautari hakamaoni roo ki k kite na tama pera ma akoe ku hakamaoni te hehekau.

¹⁶ Akoe ki hakamattonu ite vahi te ora akoe ia ma na akoako akoe raa. Akoe ki tautari tahi na mee nei, maitaname akoe kaa ppena hakamaoni na mee nei, akoe e me ki tokonaki te ora akoe raa ia ma na ora na tama e hakallono akoe raa.

5

Na tiputipu taualleka na hakattina ana

¹ Auu se tattara loto ake na taanata mattua raa, e meia tattara hakaraoi ake pera ma teeraa he tamana akoe. Mee hakaraoi na tama koi ttipu ake raa pera ma ni taina akoe,

² tena ku tattara hakaraoi ake na h hine ku mattua raa pera ma ni tinna akoe, ia tattara hakaraoi ake na h hine koi ttipu ake raa pera ma nikaave akoe, ia huri ake na tiputipu taualleka.

³ Na hare lotu raa kimmata hakaraoi na h hine ku nnoho hokolaatou se isi na taanata raa.

⁴ Emeia kame te hine naa e isi na tamalliki ia ma na hai mokopuna aia, tena na tama naa ki k kira ake no mmata hakaraoi te tinna ia ma te tipuna laatou raa ki taui muri te naenae te tinna ia ma te tipuna hine laatou raa, maitaname TeAtua e hihia roo na tiputipu peenei.

⁵ Te tautukaha hine e noho hokoia se haitama e mmata aia raa e tuku na maanatu aia raa i TeAtua, tena te ao ma te poo aia e lotu tahi ake TeAtua ki tokonaki aia.

⁶ Emeia te anana te tautukaha hine e mamaanatu na tiputipu sakkino raa ko na mate roo niaina ma aia koi ora.

⁷ Tattara hakamatahua ake na tattara nei i na tautukaha h hine raa ki se lavaa na tama te tattara ha eo laatou.

⁸ Emeia kame he tama se mmata hakaraoi na llave ana aiaraa, taohimua te haittina aiaraa, tena te hakatina te tama naa kurano, tena te ora aiaraa e me ki haeroo iaruna te ora te tama se hakatina telotu raa.

⁹ Auu se hakammau na hhine kuse haiavana raa ma ni tautukaha hhine, kame laatou se ki ttae tipu ono na hetau, ia hoki na hhine naa ki avvana koi ni taanata taki ttahi,

¹⁰ ia na tiputipu laatou raa kitaualleka: te hine tera e mmata hakaraoi na tamalliki aiaraa, tena ki hakkoro na tama alaa henua kikkai i te hare aiaraa, tena kippena na mee kitokonaki alaa tama telotu raa, tena kitokonaki na tama e tutuu haeroa e hai na mahi aia kippena na mee taualleka.

¹¹ Emeia auu se hakammau na tautukaha hhine vahao nei raa i roto telauniu naa, maitaname te saaita na tama naa kumannatu ma ki avvana raa, na tama naa e me ki tiaki Krais,

¹² tena na tama naa kussara i na tattara aia ni hakamoe i te kaamataroo ma Tama raa.

¹³ Ia hoki na tama naa e me ki matanaennae, tena ku oo no haere nnoho na hare, emeia te mee roo na tama naa e me ki haeroa; na tama naa e me ki nnoho no tattara haeroa na tama, tena ku tattara na mee laatou se tau te tattara raa.

¹⁴ Tena anau e maanatu ma na tautukaha hhine vahao nei raa ki avvana koi no isi na tamalliki, tena ku nnoho no mmata na hare laatou raa ki se lavaa na tama e haeroa ma taatou raa te tattara haeroa taatou.

¹⁵ Maitaname e isi na tautukaha hhine ku tiaki Krais no tauttari Satan.

¹⁶ Emeia kame he hine telotu e isi na tautukaha hhine e nnoho ma aia, tena te hine naa ki rorohi na tautukaha hhine naa, ia auu se kou ake te hakalono llihu raa i telotu ma ki rorohi na tautukaha hhine raa, e meia tiaki telotu raa ki mmata na tautukaha hhine e nnoho hokolaatou raa.

¹⁷ Na tama ku mattua e pena hakaraoi na uata laatou pera ma ni tama hakamattua raa e tau te tauiria hakatauareka, taohimua na tama euata na mahi notakutaku, tena ki akoako raa.

¹⁸ Maitaname te Launiu Tapu raa e tattara mai ma,

“Auu se haihai na maihu na bulmakau raa ma ki se lavaa na manura tekikai te saaita kootou e hakauata na manura kitakataka na hura raa ki hhopo itaha ma na penu laatou raa.”

Ia e mmau hoki ma,

“Na tama hehekau raa e tau te too na sui laatou.”

¹⁹ Auu se hakallono na tattara te tama e haiatu na haeroa te tama hakamattua, e meia kame tokorua seai naa tokotoru e oo atu ma na tattara, tena kootou ku hakallono.

²⁰ Hai ake na tama e ppena na tiputipu sakkinoraa imua na karemata na tama hakaatoa killono na tama naa no mattaku.

²¹ Anau e tattara atu akoe imua na maihu TeAtua ia ma Jisas Krai ia ma na ensel e tapu raa ki tauttari na tattara nei, tena auu se hakatonutonuu, ia niaa akoe e ppena, auu se sapai na tama akoe e hihai raa koi.

²² Auu se vave no hakapiri na rima akoeraa iaruna na tama ma ki hehekau na uata TeAriki raa. Auu se hukui alaa tama noppena na mee e ssara, tena penapena te ora akoe raa ki matahaua.

²³ Auu se unu koi te vaitea vare, e mea unu haka-marie ni wain ki tokonaki te manava akoe raa, e mee akoe e lalaavea tahi.

²⁴ Taatou e lavaa te kkite na haisara alaa tama, tena na tama hakaatoa e illoa ma na tamaraa e me ki hakatonutonuria. E mea e isi na haisara alaa tama taatou se lavaa te kkite vahao nei.

²⁵ E ssau pera ma taatou e me ki kkite na tiputipu taualleka na tama raa, tena na tiputipu taualleka taatou se kkite raa e me ki se lavaa te huuna ria.

6

¹ Na tama hehekau te lotu raa e tau te hakammaha na tama hakamattua laatouraa na vahao hakaatoa ki se lavaa he tama te tattara hao te inoa TeAtua ia ma na akoako taatou raa.

² Na tama hehekau ma na tama hakamattua te lotu raa ki hakallono na tama raa, e mee aaraa ni taina ia ma ni kaave laatou. Tena na tama naa ki hehekau hakatauareka roo ma na tama hakamattua raa, maitanama na tama etoo te tauareka i na hehekau laatou raa ni tama e hakattina, ia e laoi.

Na akoako e ssara ia ma na tuhana hakamaoni

Akoe ki akoako, tena ku takutaku ake na tattara nei.

³ Te tama e akoako na hakattina e kkee i taha ma na tattara hakamaoni Jisas Krai TeAriki taatou raa ia ma na akoako te lotu raa

⁴ he tama hai ahu, ia he tama se hai mee e iroa. Na hakatauttau te tama nei raa e mee na tama ki manava kkere, ki hakatauttau ma alaa tama, ki tattara hao, ki mamannatu hao,

⁵ tena ki hakatauttau tahi ma na tama na mannatu laatouraa kuse uata, ia kuse illoa hoki te hakamaoni raa. Na tama naa e mannatu ma te lotu raa he mee e me ki mee laatou ki hai hekau.

⁶ Hakamaoni kame akoe he tama e hakattina te lotu, tena te ora akoe raa e me ki pii na mee roo taualleka.

⁷ Hea akoe ni haanau mai ma akoe i roto te maarama nei? Se hai mee! Kaa hea taatou e me ki too i roto te maarama nei te saaita taatou e mmate raa? Se hai mee!

⁸ Ia tena kame taatou eisi nakai ia ma na hekau, tena na mee naa e tau koi ma taatou.

⁹ Emeia na tama e hihhai ki hai hekau raa e me ki maoha i na hahaaite ite vvere tekapuroro ia ma na mee sakkino te tinotama raa e hihai tera e me ki mee na ora laatou raa ki haao, tena na tama naa e me ki hakalononlihu.

¹⁰ Maitaname te manako sileniraa ko te mateara na tiputipu sakkino hakaatoa. Tammaki na tama e mannako na sileni, tena ku tiaki na hakattina laatou raa, ia na hatu manava na tama naa ku mmaharoo i na hakataakoto haao hakaatoa.

Teporoporo tauareka

¹¹ Emeia akoe hetamariki TeAtua, tena akoe kipeesia na tiputipu sakkino raa i taha. Hahaivi ki too te ora e tonu tahi, te ora e tapu, tena te hakatina, te laoi, te noho hakavaratoa ia ma te laumarie.

¹² Hai na mahi kiisi akoe te hakatina, tena akoe e me ki too te ora e ora tahi, maitaname TeAtua ni hirihiri akoe ki too te ora nei i mua akoe nikaamata no takutaku ake na kanohenua raa te hakatina akoe raa.

¹³ Imua na karemata TeAtua te Tama ni kou ake te ora i na mee hakaatoa raa ia ma i mua na karemata Jisas Krai te Tama ni takutaku ake te hakatina Aia raa iaa Pailat raa, tena anau e meatu akoe,

¹⁴ taohi mmahau na tattara akoe ni rono raa ki tae roo te aho Jisas Krai TeAriki taatou raa e hakahura mai.

¹⁵ Te vaakai mai Jisas raa e me ki hakahura mai te saaita TeAtua te Tama e tapu raa e tuku, tena Aia ko te Tuku na tuku hakaatoa ia ma TeAriki na ariki hakaatoa.

¹⁶ TeAtua Hokoia e ora tahi, Aia e noho i te kina te maahina tera se haitama elavaa te haere taapiri raa. Se haitama nikite Tamaraa; ia se haitama elavaa te kite Tamaraa. Na tama hakaatoa ki hakammaha Tamaraa, ia Aia e me ki Tuku ma na mahi hai mmahi na vahao hakaatoa! Amen.

¹⁷ Tattara atu na tama hai hekau i te maarama nei raa kise ahu, ia kise hakammaha na hakataakoto laatou raa i na mee pera ma na sileni, emeia ki hakammaha na hakataakoto laatou raa i TeAtua te Tama e kou mai taatou na mee roo hakaatoa ma te laoi Aia raa ki hihhia taatou.

¹⁸ Tattara atu na tama naa kippena na tiputipu taualleka, ia ki isi tammaki na hekau i na mahi laatou, tena ki tanatana no tokonaki alaa tama.

¹⁹ Ina tiputipu nei na tama naa e me ki hakataua na mee taualleka kitokonaki na ora laatou i muri raa. Tena na tama naa e me ki too te ora e ora tahi hakamaoni.

²⁰ Timoti, taohi mmahau na tattara TeAtua ni kou atu i na rima akoeraa. Auu se hakarono na tattara se hakamaoni ia ma na tattara vvere tera akoe ni rono ma e hakamaoni raa, e meia seai raa koi.

²¹ Maitaname e isi na tama e tattara ma laatou ku too na tattara raa, e meia i te hakaotioti na tama naa e me ki tiaki koi na hakattina laatou raa.

Na mahi TeAtua ki nnoho ma kootou hakaatoa.

2 Timoti

Te launiu hakarua Pol e taataa iaa Timoti

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Tattara kaamata 1.1—1.2

Te tattara hakammaha 1.3—2.13

Te tattara hakamattaku 2.14—4.5

Te ora Pol 4.6—4.18

Te tattara hakaoti 4.19—4.22

¹ Anau Pol, TeAtua e hihai no hirihiri anau ki mee mo aposol Jisas Krais, tena ki kauna anau ma ki tattara atu te ora TeAtua ni mee ma Aia e me ki kou ake na tama e hukui ma Jisas Krais raa.

² Akoe Timoti taku tama,

TeAtua Tamana ia ma Jisas Krais TeAriki taatou raa ki kou atu akoe na mahi, te manava aroha ia ma te noho laoi.

Auu se napa na tattara te Rono Tauareka

³ Anau e hakammaha TeAtua, te Tama anau e hehekau ma te maanatu e tauareka pera ma na tipuna anau i mua raa. Anau e hakammaha Aia na saaita hakaatoa anau elotu ma akoe te ao ma te poo raa.

⁴ Anau etani itaku maanatu akoe, tena anau e hihai roo ma ki haere atu no mmata akoe ki lavaa anau te noho hihia.

⁵ Anau e maanatu hoki te hakatina erahi akoe e isiraa, te hakatina akoeraa essau pera ma na hakattina Lois te tipuna hine akoe raa ia ma Yunis te tinna akoe raa. Anau e hakatina pera ma akoe e isi te hakatina raa hoki.

⁶ Tera hea anau e meatu akoe ma kittahimmau i roto akoe te hoki TeAtua ni kou atu akoe te saaita anau ni hakapiri na rima anau raa i aruna akoe raa.

⁷ Maitaname TeAnana Tapu TeAtua e kou mai taatou raa se mee taatou kimattaku; e mea TeAnana Tapu Aia raa e kou mai taatou na mahi, te laoi ia ma te laumarie.

⁸ Tena auu se matakau te tattara ake na tama i te vahi TeAriki taatou raa; ia auu se napa e mee anau e karapusi raa i na hehekau TeAriki raa. E mea taohimmau na mahi TeAtua ni kou atu akoe ki hakaalono lihu ma te Rono Tauareka raa.

⁹ Tama raa e tokonaki taatou ki ora, tena ki kanna taatou pera ma ni tamalliki Aia, ia taatou se mee ma ni tamalliki Aia i na hehekau taatou nippena raa, e mea taatou e mee pera ma ni tamalliki Aia i te hakataakoto ia ma na mahi Aia. Aia ni kou mai na mahi nei i mua i te kaamata iho na mee hakaatoa i na mahi Jisas Krais,

¹⁰ e mea te saaita nei taatou kukkite na mee hakaatoa te saaita Jisas Krais te Tokonaki taatou raa ni hamai. Aia

e hakaoti na mahi te mate, tena Aia e hakari mai te ora e ora tahi raa i na mahi te Rono Tauareka.

¹¹ TeAtua ni hirihihi anau kimee mo aposol, ia mo tisa ki takutaku te Rono Tauareka raa;

¹² tera hea anau etoo na hakalonollihu namee nei te saaita nei. Emeia anau se mataku, maitaname anau e iroa te Tama tera anau etuunakiraa, tena anau e iroa pera ma Aia e lavaa terorohi anau kitae roo te Aho Aia etuku ma anau raa.

¹³ Taohi mmau na tattara hakamaoni anau ni akoako atu akoe raa kilavaa na tattara raa te hakattaki akoe, ia kinoho akoe ma te hakatina ia ma telaoi taatou e isi i te huhukkui ma Jisas Krais raa.

¹⁴ Akoe ki taohi mmau na tiputipu taualleka akoe e noho ma akoe raa i na mahi TeAnana Tapu tera e hehekau i roto akoe raa.

¹⁵ Akoe e iroa pera ma na tama hakaatoa i roto Esia raa hakapaa ma Figelus laaua ma Hermogenes ku huro itaha ma anau.

¹⁶ TeAriki taatou raa ki rorohi hakaraoi te hareakina Onesiforus raa, maitaname aia nimee anau no hihia tamaki na vahao. Tama raa senapa ma anau e noho i te hare karapusi,

¹⁷ e meia te saaita koi aia ni tae mai i Rom raa, aia ku haere sesee anau i na kina roo hakaatoa no lave anau.

¹⁸ TeAriki ki huri ake te aroha Aia raa te tama raa i te aho hakaoti! Tena akoe e iroa laoi roo ehia na tokonaki te tama raa ni kou mai anau i roto Efesus raa.

2

Te soldia hakamaoni Jisas Krais

¹ Taku tama, akoe ki hukui no tauhano ma na mahi Jisas Krais raa ki ivi akoe.

² Too na tattara akoe ni rono anau e tattara ake na kanohenua raa, tena ku kou ake na tattara raa i na tama e hakattina hakamaoni raa kilavaa na tama raa te akoako ake alaa tama hoki.

³ Akoe ki too hoki na hakalonollihu pera ma he soldia hakamaoni Jisas Krais.

⁴ Te soldia e hehekau raa e hihai kimee te tama hakaatua aia raa ki hihia, tena aia selavaa te ppena koi hea aia e hihai raa.

⁵ Te tama e hiti te haiva raa selavaa te too he haiva kame aia se tautari na tuua na haiva raa.

⁶ Tena na tama ttorikai raa ko na tama kaamata e tau te kkai na kai laatou ni naennae no ttori raa.

⁷ Maanatu hea anau e tattara atu nei, maitaname TeAtua e me ki tokonaki akoe ki iroa na mee nei hakaatoa.

⁸ Maanatu Jisas Krai te Tama ni mahike muri itaha ma te mate raa; te mokopuna Devit tera te Rono Tauareka anau e takutaku raa e tattara.

⁹ Anau e hakaiono llihu no haihairia ma na seni pera ma hetama kairarao, e mee anau e takutaku te Rono Tauareka raa. Emeia na tattara TeAtua raa semmoe i roto na seni raa,

¹⁰ ia tena anau e hihia koi ki too na hakaiono llihu raa ki tokonaki na tama TeAtua ni hirihihi raa ma kilavaa hoki na tama raa tetoo te ora e ora tahi se isi te hakaotiraa i na mahi Jisas Krai tera e kou mai te tauareka TeAtua se isi te hakaotiraa.

¹¹ Aanei ni tattara hakamaoni:

“Kame taatou ni mmate ma Tama raa, tena taatou e me ki ora hoki ma Tama raa.

¹² Kame taatou e tauhano te tuu mmou, tena taatou e me ki hakamattua hoki ma Tama raa, Kame taatou e kore ma taatou se illoa Tama raa, tena Tama raa e me ki kore hoki ma Aia se iroa taatou.

¹³ Kame taatou ku setautari na tattara hakamaoni taatou raa,

tena Tama raa e tauhano koi no tautari na tattara hakamaoni Aia raa,

maitaname Aia Hokoia selavaa tetiaki te hakamaoni Aia raa.”

Na tama hehekau TeAtua e hihai

¹⁴ Hakailloa ake na tama kootou raa na tattara nei, tena ku tattara hakamataku ake na tama naa imua na karemata TeAtua ki se hakatauttau i na tattara vare raa koi. Na mee naa se taualleka, e mea na mee naa e me ki mee koi na tama ellono raa ki hao.

¹⁵ TeAtua e me ki hihia kame akoe e hai na mahi akoe pera ma hetama seiroa tenapa i na hehekau aia e pena raa, e mea kootou ki mee pera ma ni tama e akoako te hakamaoni na tattara TeAtua raa.

¹⁶ Auu se hukui ma na tama no tattara na tattara vware e hao tera e me ki hakatui na tama kioo no mmao ma TeAtua raa.

¹⁷ Na tattara peenei raa e ssau pera ma he saanuku e rahi tera e haere kai na punnoki te tinotama. Tokorua na tama e tattara na tattara nei raa ko Himeneus laaua ma Filetus.

¹⁸ Tokorua nei ku tiaki te hakatina hakamaoni raa, tena ku seuseu na hakattina alaa tama te lotu raa no tattara pera ma te ora muri taatou raa ku oti te kapihi mai.

¹⁹ Emeia te purapura na mee hakaatoa TeAtua ni hakamoeraa e iviroo, ia selavaa tenaue, tena iaruna te purapura naa e mmou na tattara nei: “TeAtua e iroa na tama Aia raa”, tena “Na tama hakaatoa e tattara ma laotou ni tama TeAtua raa kittike itaha ma na haisara laotou raa.”

²⁰ I roto na hare ellahiraa eisi tammaki nadis ellahi ia ma nadis pammee ekekkee: alaa dis epena na siliva ia ma na gol, tena alaa dis epena na laakau ia ma na pela matakau. Alaa dis epena ma na aho ellahi, tena alaa dis epena ma na aho vare ra koi.

²¹ Kame hetama kumatahua emee aia kutike itaha na tiputipu sakkino aia ra, tena te tama naa e me ki tuku ria kippena alaa uata itelotu, maitaname tetama naa ku hakatina hakamaoni i TeAtua aia ra, tena te tama naa hoki ku tanattana kippena na tiputipu taualleka.

²² Tiaki na tiputipu natamallikira, tena ku hahai ki too te ora etonu tahiraa, te hakatina, telaoi ia ma te noholaoi ra. Hukui hakaatoa ma natama ettonu i na hatumanava laatou ra no kanna ake TeAriki ki tokonaki laatou.

²³ Emeia peesia na hakataakoto na vare ra ia ma te penapena hakatauttau ra, maitaname akoe e iroa pera ma na mee nei e me ki kaamata na sara e llahi.

²⁴ Akoe hetama hehekau TeAriki, tena akoe ki se hakatautau. Akoe kilaoi natama hakaatoa, tena akoe ki iroa te akoako, ia ki iroa te noho hakavaratoa,

²⁵ ia ki se manava haeo tesaaita akoe e hakatonu alaa tama ra, maitaname TeAtua elavaa te kou ake he saaita ma natama ra kittike itaha ma na haisara laatou ra, tena ki illoa te hakamaoni.

²⁶ Tena na hakataakoto natama naa e me ki vakkai mai, tena ku hakassao itaha ma tetaaiki Satan tetama tera nittaohi natama ra, tena ki meake ma natama ra ki tauttari hea aia e hihai ra.

3

Na tiputipu sakkino i na aho hakaoti

¹ Mannatu pera ma na aho hakaotira e me ki hainattaa roo.

² Natama eme kimannatu koi hokolaatou, ia eme kimannako, ia eme kihaihu, ia eme kimaihu haeo, tena eme kitattara haeo natama, ia eme ki se hakallono na maatua laatou ra, ia eme ki hakatapanatta, tena eme ki se illoa te lotu.

³ Natama naa eme ki se mannatu alaa tama, ia eme ki se illoa te manava alloha, ia eme kitattara tama, ia eme ki hakatauttau tahi, ia eme ki se hihhai na tiputipu taualleka:

⁴ natama naa e me ki haeo ma na soalaoi laatou ra, ia e me ki hai koi na mannatu laatou, ia e me ki pii na tattara hai ahu ra, ia e me ki se hihhai TeAtua, e meia na tama naa e me ki hihhai koi na tiputipu i te maarama nei ra.

⁵ Natama naa e me kihuri pera ma laatou nitama telotu taatou nei, e meia laatou seisi na mahi hakamaoni te lotu nei. Aua roo na tama peenei raa.

⁶ Alaa tama laatou e oo i na hare na tama no malliu ma laatou nitama taualleka, tena kitataussua na hhine se mmau i roto na hare naa. Na hhine naa e pii na haisara, tena e hihhai na tiputipu sakkino hakaatoa.

⁷ Na hhine naa e hahai ma ki atamai, e meia e hainattaa roo ma laatou kii loo te hakamaoni raa.

⁸ Essau pera ma Janes laua ma Jambres ni se hihhai ki hakallono natattara Moses raa, tena natama nei hoki se hihhai natattara te hakamaoni raa. Na hakataakoto na tama nei e ppuni, ia na hakattina laatou raa hoki se ttonu.

⁹ Emeia natiputipu natama nei selavaa te haere roo no roroa, maitaname natama hakaatoa e me kikkite navvare na pohouru laatou raa. Essau pera ma hea ni kapihi ake Janes laua ma Jambres raa.

Na poroporo hakaoti

¹⁰ Emeia akoe etautari na akoako anau, natiputipu ia ma te hakataakoto anau i te ora nei raa; akoe ekite roo te hakatina anau, telaumarie anau, tela oi anau ia ma te varatoa anau te noho raa,

¹¹ ia ma te kii loto na tama i anau ia ma na hakalono liliu hoki anau raa. Akoe e iroa na mee hakaatoa ni kapihi mai anau i roto Antiok, Aikoniama ia ma Listra raa, tena akoe e iroa hoki na hakalono liliu e hainatta roo tera anau e kumi koi i roto anau raa! Emeia Te Ariki e tokonaki anau itaha ma na mee nei hakaatoa.

¹² Na tama e me kii kou ake na hakalono liliu i na tama hakaatoa tera e hihhai ki tautari te ora Jisas Krai raa.

¹³ Tena te hao na tama hai ssara ia ma na tama tattara uhiuhiraa e me kii haere hao koi. Natama nei e me kitattara malliu alaa tama, tena laatou hokolaatou e me kii malliu ia.

¹⁴ Emeia akoe kitauhano nottaohi te hakamaoni akoe ni akoakoria no hakatina raa. Akoe e iroa koi natisa akoe raa,

¹⁵ tena akoe hoki kimaanatu pera ma tesaaita akoe nitamarikiraa, akoe ko nai roa avare Te Anana Tapu tera ni kou atu akoe te hakatina kii to te ora e ora tahiraa i na mahi Jisas Krai.

¹⁶ Natattara te Launiu Tapu raa nitattara Te Atua e kou mai tera e tokonaki roo taatou ki akoako te hakamaoni, kii ppuhu ma na mee sakkino, ki hakatonutonu niaa taatou essara raa, tena kuporoporo taatou kii to te ora hakamaoni raa ¹⁷ kilavaa te tama hehekau ma Te Atua raa te ttuu mmau no ppena na mee roo hakaatoa e taualleka raa.

4

¹ I mua na karemata TeAtua ia ma Jisas Krai te Tama e me ki hakatonutonua na tama e ora ia ma na tama ku mmate raa, maitanama Aia e me ki hamai no hakamaatua, tena anau e tattara hai mahi atu akoe

² ki takutaku na tattara TeAtua raa, tena kumeake alaa tama kitattara na tattara raa, (niaina ma teenaa hesaaita tauareka ia ma hesaaita sakkino), ia akoe hoki ki varatoa te akoako no tokonaki na tama raa ki illoa te hakamaoni, ia ki hakatonu na tiputipu laatou raa, tena ku hapurupuru ake na tama naa ki manava laoi.

³ E isi te saaita e me ki hamai, tena na tama e me ki se hihhai ki hakallono na tattara hakamaoni e tauallekaraa, emeia na tamanaa e me ki tautari koi hea laatou e hihhairaa, ia e me ki tatakore tammaki na tama ki oo ake no akoako na tattara laatou e hihhai roo ki hakallono raa.

⁴ Na tamanaa e me ki se hihhai ki hakallono na tattara e hakamaoni raa, tena ku huri no hakallono koi na kka roo i mua raa.

⁵ Emeia akoe ki maanatu no ttuu mmau te saaita akoe e tiri na hakalonollihu hakaatoa; akoe ki hehekau no takutaku te Rono Tauareka raa, tena i na hehekau akoe raa hakaatoa, akoe ki huri ake pera ma akoe he tama hehekau TeAtua.

⁶ Anau ia, te saaita anau e me ki hoki rira ake raa ku taemai, ia te saaita anau e me ki tiaki te ora anau i te maarama nei raa ku taemai hoki.

⁷ Anau ku oti te hai na mahi anau, tena anau e haere no tae i te hakaoti, ia e ttaohi mmau roo te hakatina anau raa.

⁸ Tena te saaita nei e isi te tuhana e moe ma anau ki too e mee anau e tautari roo na tiputipu TeAtua tera TeAriki, te Tama Hakatonutonua e tonu tahi raa, e me ki kou mai anau i te Ahonaa, ia se mee ma anau koi hokonnau, emeia na tama hakaatoa tera ennoho ma telaoi no hakattari te saaita Tama raa e me ki hakahura mai raa hoki.

Na tattara koi anau

⁹ Hai taruaru no hamai vave no mmata anau vahao nei.

¹⁰ Demas ku hihai na tiputipu i te maarama nei, tena ki tiaki anau no haere i Tesalonaika. Kresen ku haere peeraa i Galesia, tena Taitus ku haere i Dalmesia.

¹¹ Tena Luk hokoia koi e nnoho maaua. Too Mak no oo mai koorua, maitanama te tamanaa elavaa te tokonaki anau ki hehekau maaua.

¹² Anau e kauna Tikikus ki haere i Efesas.

¹³ Te saaita akoe e hamai raa, akoe ku ttaohi mai te kaukahu roroa anau ni tiaki no noho ma Karpus i Troas raa, tena kou mai hoki na launiu anau raa, taohi mua na launiu e pena i na huruhuru na manu raa.

¹⁴ Aleksanda tetama e hehekau ma na katana raa e mee hakahaeo roo anau, e meia TeAriki e me ki kou ake na hakalono llihu aia tautari hea aia nippena raa.

¹⁵ Akoe ki hakamattonu hoki i tetama naa, maitaname teenaa he tama se hihai roo na tattara taatou raa.

¹⁶ Se haitama nituu taapiri mai anau te saaita kaa-mata roo anau nihakatonutonuria raa; na tama hakaatoa kuhuro itaha ma anau. TeAtua kissirihia na sara na tama naa!

¹⁷ Emeia TeAriki e noho ma anau no kou mai na mahi anau ma kilavaa anau te tattara ake na tattara hakaatoa ki llono na tama seai ma ni Jiu raa. Anau e hakasao ria ki se taia ria no mate.

¹⁸ Tena TeAriki e me kitokonaki anau itaha ma na mee sak kino hakaatoa, tena kutoo anau no kkave hakaraoi i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Na mahi ki noho ma Tama raa na vahao hakaatoa! Amen.

Na tattara hakaoti

¹⁹ Anau e kou atu na tattara hihhia anau raa ia Prisila laua ma Akwila, tena Onesiforus ia ma te hareakina aia raa.

²⁰ Erastus e noho koi i Korin, tena anau e tiaki Trofimus no noho i Miletus e mee aia elaavea.

²¹ Akoe kihaitaruaru no hamai vave imua te matani te laki raa e paku mai.

Yubulus, Pudens, Linus, Klodia ia ma na tama hakaatoa te lotu i te kina nei raa e kou atu na tattara hihhia laatou.

²² TeAriki ki noho ma te anana akoe.

Tena te tauareka TeAtua raa ki noho ma kootou hakaatoa.

Taitus

Te launiu Pol e taataa iaa Taitus

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.4

Na tama hakamattua na Hare Lotu 1.5—1.16

Na tiputipu e ttonu na hakattina ana 2.1—2.15

Pol e tattara hakamataku ake na hakattina ana 3.1—3.11

Na tattara hakaoti 3.12—3.15

¹ Anau Pol, anau hetama e hehekau ma TeAtua, ia he aposol Jisas Krais.

Anau e hirihihi raa, tena kikaunaria no haere ma ki tokonaki na hakattina na tama TeAtua ni hirihihi raa, tena ku hakattaki mai na tama raa ki illoa te hakamaoni na tiputipu e ttau laa ni akoako raa

² tera e tuunaki i te ora e ora tahi taatou e hakattari raa. TeAtua te Tama selavaa te tattara mariu raa e tattara mai te hakamaoni i mua na mee hakaatoa ni tipu mai raa,

³ tena kihuri mai te hakamaoni na tattara Aia raa te saaita roo e tonu. Na tattara nei e oo mai no tae mai anau, tena anau ki hakatae atu na tattara raa pera ma TeAtua te Tokonaki taatou raa ni tattara mai.

⁴ Anau e taataa ake te launiu nei iaa Taitus taku tama hakamaoni roo i te vahi na hakattina na tama e illoa tera maaua e isi raa.

Lotu ake TeAtua Tamana ia ma Jisas Krais te Tokonaki taatou raa ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi.

Te hehekau Taitus i roto Krit

⁵ Anau etiaki akoe i Krit ma kilavaa akoe te hakamoemoetonu na mee tera koi settonu raa, tena ma ku hirihihi ni tama i roto na matakaina hakaatoa i Krit raa ki hakamattua i na hare lotu raa. Maanatu na tattara poroporo anau raa:

⁶ te tama hakamaatua raa hetama seisi na sara; te tama naa ki isi koi he avana hokotahi, tena na tamalliki hoki aia raa ni tama e hakattina, ia seai ma ni tamalliki e isi na tiputipu sakkino, ia seai ma ni tamalliki e hakatapanatta.

⁷ E mee te tama hakamaatua te lotu raa e me ki mmata na uata TeAtua raa, tena aia se tau te isi na sara. Te tama naa kilaumarie, ia ki se manava haao, ia seai hoki ma he tama e unu mahi, ia seai ma he tama e manako silen.

⁸ Te tama naa hetama; te hare aia raa e taaraki i na tama roo hakaatoa, ia e hihai koi na tiputipu taualleka. Tena te tama naa seiroa te manava sakkino, ia he tama e tonu tahi, ia he tama e tau, ia he tama e varatoa hoki te noho.

⁹ Te tama naa ki taohi mmau na tattara hakamaoni tera e haere tonu ma na akoako te lotu raa. Te nei te ara aia

e lavaa te tokonaki alaa tama ma na tattara hakamaoni, ia e lavaa te huri ake na tiputipu e ssara na tama e hakataukaa ma na akoako e ttonu raa.

Na tama e hakatapanatta

¹⁰ Maitaname e tammaki na tama, taohi mua na Jiu tera e isi te hakamaatino e tapu TeAtua ku se hihhai ki hakallono, ia e hahiivi ma ki hakatike na hakataakoto alaa tama raa ma na tattara vvare laatou raa.

¹¹ Te mee nei etonu kippui na tama naa ki hakaoti na tattara vvare laatou raa, maitaname na tama naa e kou ake te haeo ina hareakina ia ma na akoako laatou setau te poroporo raa. Na tama naa e hakannapa e mee laatou e akoako koi ki too na sileni.

¹² ¹³ Eisi tetama i Krit, aia he profet, ia he tama te matakaina naa, tena aia e tattara te hakamaoni te saaita aia ni mee ma, "Na tama i Krit raa ni tama tattara malliu, ia ni poi kaittama, ia ni tama e matanaennae, ia e mannako mahi." Teenei te hakataakoto hokotahi koi tera akoe e me ki hai ake roo na tama naa ki lavaa laatou te hakattina hakamaoni,

¹⁴ ia ki se lavaa hoki laatou te tataohi na kkai na Jiu i mua raa ia ma na tuua na tama ku peesia te hakamaoni raa.

¹⁵ Na mee hakaatoa e matahua ina tama tera e matahua raa; e mea se isi te mee e matahua ina tama tera e matakere, ia se hakattina raa, maitaname na hakataakoto ia ma na tiputipu na tama e hai ssara, ia se hakattina raa.

¹⁶ Na tama raa e mannatu ma laatou e illoa TeAtua, e mea na mee laatou e ppena raa e huri ake pera ma laatou se illoa. Na tama raa e manava sakkino, ia e hakatapanatta. Na tama naa se hai mee roo taualleka e lavaa te ppena.

2

Na akoako e ttonu

¹ Emeia akoe ki akoako koi na akoako tera e haere tonu ma na akoako te lotu raa.

² Poroporo ake na tama mattua raa ki atamai, ia ki illoa na hakataakoto, tena ki se mannava haeo, ia ki hakattina hakamaoni, ia ki laoi, tena ki varatoa te nnoho.

³ Ia peeraa hoki, poroporo ake na hhine mattua raa ki mee pera ma ni hhine e nnoho na ora e ttau. Laatou ki se nnoho no vekuveku alaa tama, ia se mee ma ki unu tahi. Na hhine naa ki akoako na akoako e taualleka

⁴ ki lavaa na tama hhine raa te illoa no lollohi hakaraoi na taanata ia ma na tamalliki laatou raa.

⁵ Ia ki nnoho hemuu ina ora e ttonu, tena ku nnoho hakaraoi iroto na hare laatou raa, tena ku hakallono na taanata laatou raa ki se lavaa he tama te tattara haeo na tattara hakamaoni TeAtua e kou mai raa.

⁶ Ia hoki, poroporo ake na tama tane raa ki ppena na mee taualleka.

⁷ Akoe kihuriake natiputipu taualleka inamee akoe e ppena raa. Tena akoe kihakamaoni hoki ina poroporo akoe raa.

⁸ Akoe kitattara koi natattara taualleka raa ki selavaa natama tetattara haeo akoe, ia kimee hoki natama enonnoho haeo ma akoeraa kinnapa, ia kiselavaa na tama raa te tattara haeo taatou.

⁹ Na tama hehekau raa e hakallono, ia e hihhai kimee na tama hakamattua laatou raa ki hihhia ina mee hakaatoa laatou e ppena raa. Na tama raa selavaa te tattara sui ake na tama hakamattua laatou raa,

¹⁰ ia selavaa hoki te kailallao na mee na tama raa. Emeia na tama hehekau raa eme kihuriake natama hakamattua raa pera ma laatou etaualleka hakamaoni kilavaa laatou tehuriake pera ma namee laatou e ppena raa e hakamaoni ma na poroporo TeAtua te Tokonaki taatou raa.

¹¹ Maitaname TeAtua kuoti tehuri mai na mahi Aia raa kitokonaki natama hakaatoa itemaarama nei raa ki ora hakamaoni.

¹² Na mahi raa e tokonaki taatou kipeesia na ora sakkino ia ma tiputipu sakkino i te maarama nei raa, ki lavaa taatou te tauttari natiputipu taualleka raa ki ttonu tahi, ia kinnoho na ora e ttonu i te maarama nei

¹³ te saaita taatou ennoho no hakattari ma na hakattina taatou ite Aho TeAtua ia ma Jisas Krai te Tokonaki taatou raa e me kihamai ma na mahi Aia raa.

¹⁴ Tama raa nihoki mai Aia Hokoia ma taatou ki hakassao taatou itaha ma natiputipu sakkino hakaatoa, tena kitokonaki taatou ki matahua kimee pera ma nitamaroo Aia ettino tera e ppena na mee taualleka.

¹⁵ Poroporo ake namee nei inatama, tena kutattara hakapurupuru ake te saaita akoe e hai ake na haeo na tama e hakallono akoe raa. Auu setiaki hetama kitattara hakameeme i akoe.

3

Na tiputipu te lotu

¹ Tattara hakaraoi ake natama akoe telotura ki hakallono natama hakamattua raa, ia kitauttari natama raa, tena kutanattana kippena namee taualleka na vahao hakaatoa.

² Tattara atu natama naa kiselavaa tetattara haeo alaa tama, emeia laatou kissoalaoi nonnoho hakaraoi ma natama, tena kutauhano tehuriake natiputipu taualleka raa kikkite natama hakaatoa.

³ Eme e isi te saaita taatou ni vvere, ia nise hakallono, ia nihaeoroo. Taatou nitauttari tahi natiputipu sakkino

hakaatoa tera taatou ni hihhai raa. Taatou ni nnoho na ora sakkino ia ma na tiputipu sakkino; alaa tama e matalliri taatou, tena taatou e matalliri na tama raa.

⁴ Emeia te saaita TeAtua te Tokonaki taatou raa ni hakari mai te tauareka ia ma te laoi Aia raa,

⁵ tena Aia ki tokonaki taatou no ora. Ia se mee ma taatou e tokonakiria e mee na mee taualleka taatou ni ppena raa, emeia taatou e tokonakiria e mee Aia e hihai ki tokonaki taatou i na mahi TeAnana Tapu, te Tama essoro taatou no matahua, tena ki kou mai te mamaoha ia ma te ora vahao nei raa.

⁶ TeAtua nikou mai TeAnana Tapu raa i taatou i na mahi Jisas Krai te Tokonaki taatou raa,

⁷ tena i te tauareka Aia, taatou e me kittonu i na maihu TeAtua, tena taatou e me ki too te ora e ora tahi tera taatou e hakattari raa.

⁸ Teenei he tattara hakamaoni.

Anau e hihai ma akoe ki tattara hakamatahua ake roo na hakataakoto nei ki lavaa na tama e hakattina TeAtua raa te isi na hakataakoto i roto na ora laatou kippena na mee taualleka raa; na mee e taualleka tera e lavaa te tokonaki alaa tama raa.

⁹ Emeia auu se hakatauttau i na vware koi na hakataakoto, tena ma ku hakatere te moe iho na manava, ia auu se hakatauttau no ppuhu i te vahi na tuaa raa. Na mee nei ni mee sakkino, ia ni mee vare koi.

¹⁰ Kou ake e rua na tattara hakamattaku i na tama e mee kootou no maseuseu raa, tena auu se anaanahia na tama naa kame laatou se hakallono.

¹¹ Akoe e iroa pera ma na tama peenei raa ni tama sakkino, tena na haisara laatou raa e me ki huri ake te hakamaoni pera ma laatou e ssara.

Na tattara hakaoti

¹² Te saaita anau e me kikauna ria atu Artemas seai naa Tikikus ki haere atu raa, tena akoe ku hai na mahi akoe ki hamai nottiri anau i Nikopolis, maitanane anau e maanatu ma ki noho i te matakaina raa te saaita te matani telaki raa e maairi.

¹³ Akoe ki hai na mahi hoki ki tokonaki Senas, te tama na tuaa raa ia ma Apolos ki lavaa tokorua raa te o o mai vahao nei, tena akoe ki mmata hoki ki lavaa tokorua raa te isi na mee hakaatoa laua e hihhai raa.

¹⁴ Na tama taatou raa e tau te kaamata vahao nei no illoa te ppena na mee taualleka, ki lavaa laatou te tokonaki hea e hakamaoni tera na tama e hihhai raa; na tama raa se tau te nnoho na ora sakkino.

¹⁵ Na tama hakaatoa e nnoho ma anau nei e kou atu na tattara hihhia laatou raa i akoe. Kou ake hoki na tattara hihhia maatou nei i na taina maatou i te vahi te lotu raa.

Na mahi TeAtua ki nnoho ma kootou hakaatoa.

Filemon

Telauniu Pol e taataa iaa Filemon

Na hakataakoto hakamattua i roto telauniu nei:

Te tattara kaamata 1.1—1.3

Pol e tattara hihia ake Filemon 1.4—1.7

Pol e kainno ake Filemon ki hai aroha ake Onesimus 1.8—1.22

Tattara hakaoti 1.23—1.25

¹ Anau Pol, anau e karapusiria i te vahi Jisas Krai, tena maaua ma Timoti te taina taatou raa e tattaa atu, iaa akoe Filemon te taina maaua tera e hehekau hoki peenei ma maaua nei

² iama natama telotu tera e kutukutu i roto te hare akoe raa, tena Afia tekave taatou raa iama Arkipus te tama hehekau hoki peenei ma maaua nei raa.

³ Te Atua taatou Tamana iama Te Ariki Jisas Krai ki hai aroha kootou, tena kurorohi hakatauareka kootou ki nnoho laoi.

Te laoi ia ma te hakatina Filemon

⁴ Filemon taku taina, na saaita hakaatoa anau elotu raa, anau e maanatu tahi akoe, tena anau e hakammaha Te Atua anau raa,

⁵ maitaname anau erono pera ma akoe e hakatina i Te Ariki Jisas, tena ki laoi na tama e ttapu Te Atua raa hakaatoa.

⁶ Tena anau elotu ake pera ma te huhukkui maatou ma natama telotu raa e me kikouatu te atamai hakamaoni iama nahoki hakaatoa tera maatou eisi i te huhukkui maatou ma Krai raa.

⁷ Taku taina, telaoi akoe raa e kou mai anau te hihia e rahi iama te tauareka hakamaoni! Akoe e hakahihia roo na hatumanava na tama Te Atua raa hakaatoa.

Too hakaraoi Onesimus

⁸ Tera hea anau semataku roo te tattara atu pera ma he taina akoe i te vahi Krai kippena hea akoe etau teppena raa.

⁹ Maitaname anau elaoi akoe, tena anau kukainno atu akoe. Niaina ma anau ko Pol te tama hehekau ma Jisas Krai tera e karapusiria te saaita nei e mee anau e hehekau ma Tama raa.

¹⁰ Tena anau ekainno atu akoe i te vahi Onesimus, te tamariki anau i te vahi Krai raa; e mee te saaita anau ninoho i roto te hare karapusiraa, anau e mee pera ma he tamana aia i te vahi te lotu.

¹¹ Imua raa aia he tama vare koi, e mea te saaita nei aia he tama roo hakamaoni e lavaa te tokonaki taaua.

¹² Anau elaoi mahiroo aia, tena anau e me ki kauna ria atu te tama nei vahao nei.

¹³ Anau e hihai roo ma aia kinnoho maaua i te kina nei, te saaita nei anau koi noho i roto te hare karapusi e mee te Rono Tauarekaraa ma kilavaa aia tesui tesao akoe no tokonaki anau.

¹⁴ Anau se hihai ma ki meatu akoe ki tokonaki anau, tena anau e hihai ma akoe kippena hea akoe e hihai raa. Ia tena anau selavaa te ppena he mee kame akoe se hihai.

¹⁵ Onesimus kame ni noho i taha ma akoe paa saaita koi, ia tena te saaita nei akoe kulavaa te too aia kinnoho tahi koorua.

¹⁶ Tena te saaita nei aia kuse mee koi pera ma he tama hehekau, emeia aia kuraka hoki ma na tama hehekau raa, ia he taina hakamaoni taatou i te vahi Krai. Tekkira anauraa aia he tama hakamaoni roo! Tena akoe hoki e me ki kite te hakamaoni te tama hehekau ia ma te taina akoe i te vahi TeAriki nei.

¹⁷ Tena kame akoe e maanatu pera ma anau he hakahoa akoe, tena akoe ku too hakaraoi te tama nei i te vahi anau.

¹⁸ Kame aia nippena he mee esara i akoe, ia nitaoni he mee i akoe, tena akoe ku hakammau na taoni naa i te inoa anau.

¹⁹ Anau Pol e taataa namee nei ma te rima anau: *Anau Pol e me ki sui muri atu.* (Anau se hihai ki meatu hoki pera ma akoe e taoni anau ma te ora akoe.)

²⁰ Ia tena taku taina, taaua ni hai taina i te vahi TeAriki, tena akoe kuppena hea anau e hihai ki mee anau ki hihia.

²¹ Anau e iroa pera ma te saaita anau e taataa atu te launiu nei raa, akoe e me ki pena hea anau e hihai. Emeia anau e iroa hakamaoni roo pera ma akoe e me ki ppena alaa mee hoki e llahi.

²² Teeraa mee hoki, tanattana mai he kina ma anau ki moe, maitaname anau e iroa pera ma TeAtua e me ki kou mai hea taatou ni kainnoake Aia ma ki kauna ria atu anau ki vaakai atu i kootou raa.

Na tattara hakaoti

²³ Epafra, te tama e ponotia i te hare karapusi ma anau i te vahi Jisas Krai raa e kou atu hoki na tattara hihhia aia,

²⁴ tena Mak, Aristarkus, Demas ia ma Luk e kou atu hoki na tattara hihhia laaou.

²⁵ Te noholaoi TeAriki Jisas Krai kinnoho ma kootou hakaatoa.

Hibru Te launiu e taataa i na Hibru

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.3

Krais e hakanaani i aruna na ensel 1.4—2.18

Krais e hakanaani i aruna na tama hakamattua 3.1—4.13

Krais te Maatua Hakanaani 4.14—6.20

Melkisedek 7.1—7.28

Krais e hakanaani i aruna te tattara e ivi 8.1—9.28

Krais e mate no tokonaki na kanohenua 10.1—10.39

Te hakatina hakamaoni 11.1—12.29

Na tattara hakaotioti 13.1—13.25

Jisas ko te maihu TeAtua

¹ Imua roo tammaki na vahao ia ma na ara TeAtua ni tattara ake na profet raa ki tattara ake na tipuna taa-tou raa,

² e meia i roto na aho nei, TeAtua ku tattara mai taatou i na mahi te Tamariki Aia raa; te Tama Aia ni hirihihi ki ttino na mee hakatoa i te hakaotioti, ia te Tama hoki TeAtua ni pena iho na mee hakatoa i roto te maarama nei.

³ Tama raa e hakamahina mai na mahi hai mmahi TeAtua, tena Aia Hokoia e tipu roo pera ma TeAtua, tena Aia e pena te maarama nei hakaatoa ma na mahi na tattara Aia. Aia essoro na haisara te maarama nei raa no oti, tena Aia ku noho i te vahi laaua TeAtua te Tama na Mahi Hai mmahi raa.

Na mahi te Tamariki TeAtua

⁴ Te Tamariki TeAtua raa e hakanaani i aruna na ensel, essau pera ma te inoa TeAtua e kou ake Aia raa e hakanaani i aruna na inoa na ensel raa hoki.

⁵ Maitaname TeAtua se hai vahao ni meake he ensel ma, “Akoe he Tamariki Anau;

te aho nei Anau ku mee mo Tamana akoe.”

Ia TeAtua hoki ni se hai tattara e tattara ake he ensel ma,

“Anau ku mee mo Tamana tama raa, tena tama raa ku mee mo tama Anau.”

⁶ Emeia te saaita TeAtua ku mee ki kauna ria iho te Tamariki Aia raa ki hamai i te maarama nei, Aia e meake ma:

“Kootou na ensel Anau raa hakaatoa ki lotu ake Tama raa.”

⁷ Emeia i te vahi na ensel raa, TeAtua e tattara ake ma,

“Anau e mee na ensel Anau raa ki ssau pera ma ni matani, tena ki mee na tama hehekau Anau raa ki ssau pera ma ni ahi.”

⁸ Ia i te vahi te Tamariki Aia raa, TeAtua e tattara ma,

“Te Hakamaatua ana Akoe raa e me kimoe tahi se isi te hakaoti!

Na mahi Akoe raa e kou mai te tauareka i na tama hakaatoa.

- ⁹ Akoe e hihai koi na tiputipu e ttonu, tena ki se hihai na mee e ssara. Tera hea Anau, TeAtua Akoe raa ni hirihiri Akoe, tena ki kou atu Akoe te hihia e rahi e raka ma te hihia na soa Akoe raa hakaatoa.”
- ¹⁰ TeAtua e tattara hoki ma, “TeAriki, Akoe e pena iho te maarama nei i te kaamata roo, tena ki pena te vaelani raa ma na rima roo Akoe.
- ¹¹ Na mee roo hakaatoa e me ki seai, e meia Akoe e me ki noho tahi roo, na mee raa e me ki oo no se mmau pera ma ni paamaro.
- ¹² Akoe e me ki hatuhatu na mee raa pera ma ni kaukahu, ia na mee raa e me ki ssau pera ma na hekau. Emeia Akoe e me ki tipu koi peenaa na vahao hakaatoa, tena te ora Akoe raa selavaa te isi te hakaoti.”
- ¹³ TeAtua se hai vahao ni meake he ensel ma: “Noho i te vahi laaua Anau nei kitae roo te saaita Anau e tuku na tama e kirilloto akoe raa i raro na tapuvae akoe raa pera ma he tuai.”
- ¹⁴ Kaa na ensel raa niaa? Na ensel raa nianana tera e hehekau ma TeAtua. Tena TeAtua e kauna na tama raa ki oo no tokonaki na tama e me ki too te ora e ora tahi raa.

2

Hakallono na tattara Krai

¹ Tera hea taatou ki ttaohi mmau na tattara te hakamaoni taatou ni llono raa, ki se lavaa taatou te oo no mmao.

² Na tattara na ensel raa ni kou ake na tipuna taatou raa ni tattara hakamaoni, tena na tama hakaatoa ni se hakallono no tauttari na tattara raa ni too na hakalono llihu e tau ma laatou.

³ Kaa heara peehee taatou e lavaa te hakassao kame taatou se hakallono na tattara te ora raa? TeAriki Hokoia ni kou mai na tattara te ora e ora tahi raa, tena na tama ni llono na tattara nei raa e huri mai pera ma na tattara raa e hakamaoni.

⁴ TeAtua Hokoia e hurimai pera ma na tattara Aia raa e hakamaoni i na mirakol ia ma na mee taualleka Aia ni ppena raa, tena ki vaevae na hoki TeAnana Tapu raa tau-tari te hihai Aia.

Te Tama hakamaoni e me ki tokonaki taatou ki ora

⁵ TeAtua se tuku ma na ensel raa ki hakamattua i aruna te maarama hoou tera e me ki hamai raa; te maarama taatou e tattara raa.

⁶ Ia e ssau pera ma hea e mmau i roto te Launiu Tapu raa ma,

“TeAtua, na tama te maarama nei raa ni tama peehee ki maanatu hai mahi Akoe i na tama naa?

Na tama naa ni tama vare koi,

kaa Akoe e mmata hakaraoi peehee na tama naa?

⁷ Akoe e pena na tama raa ki mouraro hakamarie i na ensel; Akoe e kou ake na mahi hai mmahi na tama

⁸ ki hakamattua i aruna na mee hakaatoa."

Tetattara raa emmau ma TeAtua e pena na tama "ki hakamattua i aruna na mee hakaatoa"; tetattara nei etattara na meeroo hakaatoa. Emeia taatou kusekkite ma na tama e hakamattua i aruna na meeroo hakaatoa te saaita nei.

⁹ Emeia taatou ekkite Jisas, Tama raa ni hamai no mouraro na ensel raa paasaaita koi, tena Tama raa kimate ma na tama hakaatoa i na mahi TeAtua. Taatou ekkite pera ma te saaita nei, Tama raa ku noho ma na mahi hai mmahi, e mee Aia ni hakalono llihu no mate.

¹⁰ TeAtua te Tama e pena na mee roo hakaatoa raa, ia na mee hakaatoa tera e mmoe i na rima Aia raa e mee te ora Jisas raa no kaatoa i na hakalono llihu Aia ni too raa, ma kilavaa tammaki na tamalliki te oo ake no nnoho ma Aia i te vaelani. Maitaname Jisas ko te Tama e hakattaki na tama ki too te ora e ora tahi.

¹¹ Jisas e mee na tama ki matahua i na haissara laatou, tena Aia ma na tama hakaatoa tera ku matahua raa e isi te Tamana hokotahi. Tera hea Jisas senapa te kanna ma na tama raa ni taina ia ma ni kaave Aia.

¹² Jisas e meake TeAtua:

"Anau e me ki tattara ake te kanohenua Anau raa hea Akoe ni ppena raa;

Anau e me ki hakammaha Akoe na saaita na tama raa ekkutu."

¹³ Jisas etattara hoki ma, "Anau e me ki hakatina tahi TeAtua." Tena Aia e tattara hoki ma, "Teenei Anau ku nnoho ma na tamalliki TeAtua ni kou mai Anau raa."

¹⁴ Tena na tamalliki Aia e kanna ma ni tamalliki raa ko na tama e isi na punnohi ia ma na toto raa. Tera hea Jisas Hokoia ni hamai no tipu pera ma na tama hakaatoa, tena ki noho ma na tama raa. Aia e pena peenei, tena te mate Aia raa e me kiseu na mahi Satan; te tama e isi na mahi i aruna te mate raa,

¹⁵ tena Aia e me ki hakasao na tama e nnoho i raro na mahi Satan i roto na ora laatou raa, e mee na tama raa e mattaku te mmate.

¹⁶ Maitaname ku matahua pera ma Aia se hamai ki tokonaki na ensel, e meia Aia e hamai ki tokonaki na mokopuna Abraham raa.

¹⁷ Te mee nei e huri mai pera ma Aia e tau te hamai no tipu pera ma na tama Aia raa i na tiputipu hakaatoa, kilavaa Aia te hehekau hakamaoni ma TeAtua pera ma he Maatua Hakanaaniu e manava aroha ki ssirihia na hai sara na tama.

¹⁸ Tena te saaita nei Aia e lavaa te tokonaki na tama e tatakore ria raa, maitaname Aia Hokoia ni tatakore ria, tena ki hakalono llihu.

3

Jisas e hakanaaniu i aruna Moses

¹ Aku taina ma aku kaave teloturaa ko natama TeAtua nikannaraa! Mannatu Jisas, te Tama TeAtua nikaunaria mai pera ma he Maatua Hakanaaniu i te vahi te hakattina taatou e tattara nei raa.

² Jisas e hakamaoni roo i TeAtua, te Tama ni hirihiri Aia ki ppena te uata nei raa, e ssau pera ma Moses e hakamaoni te uata aia i roto te hare TeAtua raa.

³ Tetama e hakatuutuu te hare raa e hakanaaniu roo i aruna te hare aia e hakatuutuu raa. Ia e ssau hoki, Jisas e hakanaaniu roo i aruna Moses.

⁴ Hakamaoni, na hare hakaatoa e isi te tama e hakatuutuu, tena TeAtua ko te Tama e pena na mee roo hakaatoa.

⁵ Moses e hehekau hakamaoni pera ma he tama hehekau i roto te hare TeAtua raa, tena aia e tattara hoki na mee TeAtua e me ki tattara mai i muri raa.

⁶ Emeia Krais ko te Tama e hakamaatua hakamaoni i roto te hare TeAtua raa. Taatou ko na hare TeAtua kame taatou e taohi mmau na hakattina taatou i na mee taatou e mannatu ma ki too raa.

Na tama TeAtua raa e me ki hamalollo

⁷ Ia e ssau hoki pera ma TeAnana Tapu raa ni tattara ma:

“Kame akoe e rono te reo TeAtua raa te aho nei,

⁸ tena auu se hakatapanatta pera ma na tipuna kootou raa, te saaita laatou ni hai na haeo TeAtua i te aho hokotahi i roto te kina e tuu mahoa raa,

ia te saaita naa hoki na tama raa e hahaaite na mahi TeAtua.

⁹ TeAtua e mee ma:

Na tama raa ni tatakore,

tena ki hahaaite Anau te aho naa,

niaina roo ma laatou nikkite na mee Anau ni ppena i roto tipu haa na hetau raa.

¹⁰ Tena Anau ki roto no meake na tama raa ma,

Na tiputipu na tama raa e sakkino, tena laatou se hihhai ki tautari na tuua Anau raa.

¹¹ Anau ku roto roo,

tena Anau ki tuku te tattara Anau ma:

Natama nei selavaa te oo nottaie i te kina Anau e me ki kou ake laatou ki hamalollo raa!”

¹² Aku taina telotu, hakamattonu roo! Auu setiaki na hakataakoto sakkino raa ki arato kootou kimmao i taha ma TeAtua tera e ora tahi raa.

¹³ Emeia ki selavaa he tama kootou tetteiho i na hahaaite no hakatapanatta, tena kootou kitokonaki kootou hokkootou te aho ma te aho kitau ma te tattara ma, “Te Aho nei,” tera emmau i roto te Launiu Tapu ki tattara mai taatou raa.

14 Maitaname taatou e hukkui ma Krais kame taatou ettaohimmau na hakattina kaamata taatou raa no ttae te hakaoti.

15 Teenei hea te Launiu Tapu raa e tattara ma:

“Kame akoe e rono te reo TeAtua raa te aho nei, tena auu se hakatapanatta pera ma na tipuna kootou i mua raa te saaita laatou ni tattara hao TeAtua raa.”

16 Koai na tama ni llono te reo TeAtua raa, tena ki tattara hao Tama raa raa? Aanei ko na tama hakaatoa tera Moses ni hakattaki i taha ma Isipraa.

17 Koai na tama tera TeAtua ni roto i roto tipuhaa na hetau raa? Aanaa ko na tama nippena namee essara raa, tena natamanaa ni hhina nommate i roto te kina e tuu maho raa.

18 Te saaita TeAtua ni hakamoe te tattara Aia ma, “Na tama nei selavaa te oo no ttae i te kina Anau e maanatu ma ki kou ake ki hamalollo laatou raa.” TeAtua e tattara na tama hee? Aanaa ko na tama e tattara sakkino Aia raa.

19 Taatou ekkite pera ma na tama nei ni selavaa tettae i te kina raa, e mee laatou ni se hakattina.

4

1 Te saaita nei TeAtua ku kou mai te tattara Aia ni hakamoe ma taatou e me ki too te hamalollo Aia ni tattara mai raa. Emeia taatou ki mattaku ka oti taatou ku se ttae i te kina raa.

2 Maitaname taatou e llono na tattara te Rono Tauareka raa, e ssau pera ma na tama raa hoki. Na tama raa ni llono na tattara raa hoki, e meia na tattara raa se tokonaki laatou, maitaname te saaita laatou ni llono na tattara raa, na tama raa se hihhai ki hakattina no too na tattara raa.

3 Tena taatou na tama e hakattina raa e me ki too te hamalollo TeAtua e tattara mai raa. Essau pera ma Aia ni tattara mai ma:

“Anau e roto no hakamoe te tattara nei:

‘Na tama nei selavaa tettae i te kina Anau e me ki kou ake ki hamalollo laatou raa!’ ”

Aia e ppehi te tattara nei niaina ma Aia ku oti te pena na uata roo hakaatoa kaamata te saaita Aia ni pena mai te maarama nei raa.

4 Maitaname eisi te kina i roto te Launiu Tapu e tattara i te vahi te aho hakahitu ma, “TeAtua e hamaroro i na uata Aia raa hakaatoa i te aho hakahitu raa.”

5 Tena na tattara TeAtua nei e hhura hoki ma,

“Na tama nei selavaa tettae i te kina Anau e me ki kou ake ki hamalollo laatou raa.”

6 Na tama kaamata ni llono te Rono Tauareka raa se too te hamalollo raa, maitaname laatou ni se hakattina. Emeia e isi na tama e me ki too te hamalollo raa.

7 Te mee nei ku hakamaoni e mee TeAtua ku tuku teeraa aho e mee ma “te Aho nei”. Ia kullavaa roo na hetau kullaka,

tena Aia kitattaraake Devit, tena Devit ki tattara iho na tattara nei i roto te Launiu na Rue aia raa ma:

“Kame akoe e rono te reo TeAtua raa te aho nei, tena auu se hakatapanatta.”

⁸ Kame Josua nikouake na tama raa te hamalollo TeAtua ni tattara raa, tena TeAtua se lavaa te tattara ma e isi teeraa aho hoki.

⁹ Emeia taatou e illoa pera ma TeAtua e isi te aho etuku ma taatou ki hamalollo pera ma Aia ni hamaroro i te aho hakahitu raa.

¹⁰ Maitaname na tama e too te hamalollo TeAtua e tattara raa e me ki hamalollo ma na uata laatou raa, essau pera ma TeAtua ni hamaroro ma na uata Aia raa.

¹¹ Tena taatou ki hai na mahi taatou no too te hamalollo raa ki se lavaa ni tama taatou te maoha no se too te hamalollo raa e mee laatou se hakattina.

¹² Na tattara TeAtua raa e ora, ia e hai mmahi, ia e kkaa roo i aruna na paraamo tera e hakkaa saa vahi raa. Na tattara TeAtua raa e lavaa te ttuu roo no tae i te kina te anana ia ma te ora raa e hukui, ia i te kina hoki na hukui te tinotama raa e hukui ma na uka raa. Na tattara raa e hakatonutonu hea te hatu manava raa e hihai.

¹³ Se hai mee e huu i na karemata TeAtua: na mee hakaatoa i roto te maarama nei raa e mmoe hua koi i na karemata TeAtua. Teenaa ko te Tama taatou e me ki hakariake na tiputipu hakaatoa taatou e isi raa.

Jisas ko te Maatua Hakanaaniu taatou

¹⁴ Tena taatou kittaohi mmou na hakatina taatou e tattara raa. Maitaname taatou e isi te Maatua Hakanaaniu tera nihaere notuu imua TeAtua, teenaa ko Jisas te Tamariki TeAtua raa.

¹⁵ Te Maatua Hakanaaniu taatou raa e iroa laoi roo na ora taatou e matanaenna raa. Maitaname Aia ni hahaaite ria hoki na hahaaite hakaatoa taatou e ttiri raa, e meia Aia se hai mee e ssara nippena.

¹⁶ Ia taatou ki se mattaku, tena ku hakahhura no oo atu i te nohorana e pii roo te tauareka TeAtua raa, ki lavaa taatou te too te hai aroha ia ma te tauareka, ia kikkite hoki te tokonaki te saaita na hainnata.

5

¹ TeAtua e hirihiri na maatua hakananniuraa i roto na taanata te manava na maatuaraa ki hehekau ma Aia ki hokiake na hoki ki tokonaki na tama raa ki ssoro na hai sara laatou raa i taha.

² Maitaname te Maatua Hakanaaniuraa e isi na hai sara aia hokoia, tena aia e me ki hai aroha na tama e ppena na mee e ssara raa.

³ Ia e mee hoki aia hokoia e isi na hai sara, tena aia ki hokiake na hokiraa, ia se mee ma na hokiraa e me

ki ssoro koi na hai sara na tama raa, e meia na hoki raa e me ki ssoro hoki na hai sara aia raa.

⁴ Se haitama e hakatuu aia hokoia kimee mo maatua hakanaaniu. TeAtua Hokoia e hirihiri natama kimee mo maatua hakanaaniu, e ssau koi pera ma Aron.

⁵ Tena Krai e mee peeraa hoki, Aia setuku Aia Hokoia ma ki hakanaaniu pera ma he maatua hakanaaniu. Emeia TeAtua e tattara ake i Tama raa ma:

“Akoe he Tamariki Anau;

te aho nei Anau ku mee mo Tamana Akoe.”

⁶ Ia e mmau hoki teeraa kina i roto te Launiu Tapu ma,

“Akoe e me kimee mo maatua na vahao hakaatoa pera ma ko Melkisedek.”

⁷ I roto te maarama nei Jisas e tani no hoki ake na lotu Aia raa hakamaroa roo i TeAtua, te Tama e lavaa te tokonaki Aia itaha ma te materaa. E mee Aia hakatina roo hakamaoni, tena TeAtua ki hakarono te lotu Aia raa.

⁸ Ia niaina ma Aia he Tamariki TeAtua, e meia Aia e huri mai te saaita Aia ni hakalonollihu raa pera ma Aia e hakarono no tautari.

⁹ Te saaita na uata Aia raa hakaatoa ku oti, Jisas ku tokonaki natama hakaatoa etauttari Aia raa kitoo te ora e ora tahi raa,

¹⁰ tena TeAtua ki hirihiri Tamaraa kimee mo Maatua Hakanaaniu pera ma ko Melkisedek.

Auu se tiaki na hakattina kootou

¹¹ Teenei koi te kooina maatou e lavaa te tattara atu na mee nei, e meia e hainattaa roo maatou te tattara hakamatahua atu, maitaname kootou e hainattaa roo te illoa.

¹² Saaita roroa roo kootou e hakattina, tena kootou ku tau te mee pera ma nitisa. Emeia kootou ki hakallono imua alaa tama e tattara atu kootou na tattara TeAtua raa. Kootou ku tau roo te kkai nakai matakkau te saaita nei, e meia kootou koi e unu koi na vai uu.

¹³ Na tama e unu koi na vai uu raa ni tamalliki, ia se illoa hea e tonu ia ma hea e sara.

¹⁴ Emeia nakai matakkaus raa nikai natama mattua. Kootou ki akoako ki illoa kootou hea e tauareka ia ma hea e haao.

6

¹ Taatou ki tiaki na akoako kaamata roo taatou ni llono raa, tena ku kkira ki too na akoako te lotu tera e tau ma na tama ku mattua raa. Taatou selavaa hoki te vakkai no tattara na akoako kaamata taatou ni llono ma kittike itaha ma na tiputipu sakkino, ia ma ki hakattina TeAtua,

² ia ma ki akoako ite hakoukoutapu, ia ma na tiputipu kimee taatou ki matahua, ia ma ki hakapiri na rima i aruna natama, ia ma te ora muri itaha ma te mate, ia ma te hakatonutonu hakaoti raa.

³ Emeia taatou kikkira koi niaa koi oo mai raa! Ia teenei hea taatou e me kippena kame TeAtua e hihai.

⁴ Ia kaa na tama kutiaki na hakattina laatou raa e me ki vakkai peehee no ui na hai sara laatou raa? Na tama naa ninnoho i roto te maahina, ia na tama naa nitoo na hoki i te vaelani, tena ki too hoki TeAnana Tapu,

⁵ tena na tama naa e illoa laoi pera ma natattara TeAtua raa etaualleka, ia e illoa hoki i roto laatou na mahi TeAtua tera koi oo mai i muri raa.

⁶ Tena ki oti laatou kutiaki na hakattina laatou raa! Ia e hainattaa roo ki kou mai muri na tama naa ki ui na hai sara laatou raa, e mee na tama naa ku tii hakaraoi te Tamariki TeAtua raa i mua na karemata na tama hakaatoa.

⁷ TeAtua e hakatapu te kerekere tera e unu te vai reurehu raa ma ki h homo na mee e me ki tokonaki na tama e tuei te kerekere raa.

⁸ Emeia kame te kina naa e h homo koi na veve sakkino raa, tena TeAtua e tuku te haeo i te kina naa, tena te kina naa e me ki ttuni ria te ahi ki vela.

⁹ Aku soa laoi roo, niaina maatou e tattara peenei, e meia maatou e illoa i te vahi kootou. Maatou e illoa pera ma kootou e too te hakatapu hakamaoni e me ki kou atu te ora e ora tahi raa.

¹⁰ TeAtua e hakamaoni. Aia selavaa tessiri na mee kootou nippena raa, ia ma telaoi kootou nihuriake Aia tera kootou koi ttaohi te aho nei i te tokonaki kootou alaa hakattina ana raa.

¹¹ Te mee roo maatou e hihhai raa ma kootou ki ttaohi mmau na hakattina kootou raa kittae te hakaoti, kilavaa na mee kootou e mamannatu raa te ttae atu hakamaoni.

¹² Maatou se hihhai ma kootou ki matanaennae, e meia kootou ki mataora pera ma na tama e hakattina, ia e varatoa te nnoho raa, tena kootou e me ki too hea TeAtua e tattara ma ki kou atu raa.

Na tattara hakamaoni TeAtua

¹³ Te saaita TeAtua ni hakamoe te tattara ma Abraham raa, Aia e kou ake te tattara hakamaoni hea Aia e me ki pena raa. Aia e ttape te inoa Aia raa ma ki hakamaoni te tattara raa, maitaname se hai tama e hakanaaniu i aruna Aia.

¹⁴ Aia emeake ma, "Anau e tattara hakamaoni atu akoe pera ma Anau e me ki hakatapu akoe ki tamaki na hai mokopuna akoe raa."

¹⁵ Abraham e varatoa roo te noho, tena aia kitoo hea TeAtua ni tattara hakamaoni ake raa.

¹⁶ Te saaita na tama e hakamoe te tattara, tena na tama naa e me kittapa te inoa teeraa tama e hakanaaniu i aruna laatou ma ki hakamaoni na tattara laatou raa.

¹⁷ TeAtua e hihai ki tattara hakamatahua ake i na tama e me ki too hea Aia ni tattara ma ki kou ake raa pera

ma Aia selavaa te hakatike te hakataakoto Aia, kito Aia ki hakapaa ake na tattara hakamaoni Aia raa ki hakamaoni na tattara raa.

¹⁸ Aanei na mee e rua tera selavaa te hakatike ria, tena TeAtua selavaa temariu. Ia taatou natama kulave te hakamaoni Tama raa; taatou ki ttaohi mmau na hakattina taatou raa i na mee koi oo mai i muri raa.

¹⁹ Na tattara hakamaoni TeAtua raa essau pera ma he taura i roto na ora taatou. Tera hea taatou kulavaa te uru no ssae imuri te paamaro etootoo i te Hare Tapu i te vaelani raa no ttae i te kina e tapu kkini raa.

²⁰ Jisas e haere i mua taatou i te kina raa ki tokonaki taatou, tena Aia ku noho tahi pera ma he maatua hakanaani e ssau pera ma ko Melkisedek.

7

Melkisedek te Maatua Hakanaani

¹ Melkisedek taatou etattara nei ko tetuku i Salem, tena aia ko te maatua TeAtua Hakanaani i Aruna raa. Te saaita Abraham ni ppuhu ma na tuku e haa raa no oti, aia ku vaakai muri, tena Melkisedek ki haere ake no ttiri laaua, kito aia ki hakatapu tama raa,

² tena na mee hakaatoa Abraham ni too raa, aia e vvae sanahuru natuhana, tena kikou ake te hakasehui natuhana raa iaa Melkisedek. (Te hakataakoto te inoa kaamata Melkisedek raa ko “Te Tuku e Tonu tahi”, ia e mee aia kutuku i Salem, tena te inoa aiaraa kumee ma ko “Te Tuku te Noho laoi”).

³ Ia se hai tama e iroa te tamana ia ma te tinna Melkisedek ia ma na tipuna aia raa; ia se hai tama e iroa te saaita aia ni haanau iho ia ma te saaita aia ni mate. Melkisedek e ssau pera ma ko te Tamariki TeAtua raa; aia e noho tahi peeraa ma he maatua.

⁴ Tena kootou ekkite na mahi Melkisedek. Abraham te tipuna taatou raa e kou ake te tuhana hokotahi i na mee hakaatoa aia ni too i te kina te taua raa.

⁵ Taatou e illoa pera ma natuaa raa e tattara ake na maatua i roto te manava Livai raa kitoo te hakasehui natuhana te kanohenua Israel, aanaa ko na tama koi i roto te manava laatou raa, niaina ma laatou ni mokopuna Abraham.

⁶ Melkisedek seai ma hetama i roto te manava Livai, e mea aia etoo te hakasehui natuhana na mee hakaatoa Abraham ni too i te kina te taua raa.

⁷ Tena taatou e illoa pera ma te tama e hakatapu raa e hakanaani i aruna te tama e hakatapu ria raa.

⁸ I te vahi taatou, na maatua etoo te hakasehui natuhana raa ni tama e me ki oti kummate; e mea i te vahi Melkisedek, aia e too te tuhana hokotahi i na mee hakaatoa

Abraham nitoora, e mea te Launiu Tapuraa e mee ma tamaa nise mate.

⁹ Ia tena taatou etau tetattara peenei, te saaita Abraham nikouake tetuhana Melkisedek raa, Livai (te tipuna na maatua ni too na tuhana raa) ni kouake hoki te tuhana raa iaa Melkisedek.

¹⁰ Maitaname te saaita naa Livai se ki haanau, e mea Livai e moe i roto tetoto Abraham te tipuna aia raa, tena Livai e hai hoki i te kina naa te saaita Melkisedek ni haere no ttiri Abraham raa.

¹¹ Niaina ma na tuua Moses raa e tattara ma na maatua na mokopuna Livai raa ki too na tuhana na tama Israel raa, e mea na maatua raa selavaa tetokonaki na tamaa ki matahua. Tena kutau roo he maatua essau pera ma ko Melkisedek ki hamai.

¹² Ia kame na maatua raa e senisi, tena na tuua raa e me ki senisi hoki.

¹³ Tena TeAriki taatou tera natattara nei e tattara raa e me ki tteihomai iteeraa manava, tena se hai tama te manava naa ni mee pera ma he maatua i mua.

¹⁴ Taatou hakaatoa e illoa pera ma te Tama naa e hamai i te manava Juda, tena Moses ni se tattara hoki te manava nei te saaita aia ni tattara i te vahi na maatua raa.

Jisas e ssau pera ma ko Melkisedek

¹⁵ Tena te mee nei ku hamai roo no matahua e mee e isi teeraa maatua hoki ku hakahura mai, tena Aia essau roo pera ma ko Melkisedek.

¹⁶ Na tuua te maarama nei raa se hakanoho Tama raa pera ma he maatua, e mea Tama raa he maatua i na mahi te ora se isi te hakaoti raa.

¹⁷ Maitaname te Launiu Tapuraa e tattara ma, "Akoe e me ki noho tahi roo pera ma he maatua, e ssau pera ma ko Melkisedek."

¹⁸ Tena na tuua i mua raa ku hakaheke ria i taha, maitaname na tuua raa ku se ivi.

¹⁹ Ia e mee na tuua Moses raa ku selavaa te mee he mee ki matahua. Tena e isi te ara kutaaraki ma taatou te saaita nei kilavaa taatou te tappiri ake TeAtua.

²⁰ Ia teeraa mee hoki, te tattara hakamaoni TeAtua raa e moe. Ia se isi te tattara hakamaoni peenei ni moe te saaita alaa tama ku hakanoho ria pera ma ni maatua.

²¹ E mea TeAtua e hakamoe te tattara hakamaoni te saaita Jisas ku noho pera ma he maatua, tena Aia ki meake Tama raa:

"TeAtua e hakamoe te tattara hakamaoni, tena Aia selavaa te tiaki te tattara Aia ni hakamoe raa:

'Akoe e me ki noho tahi pera ma he maatua.' "

²² TeAtua ni hakamoe te tattara e ivi i mua, e mea taatou e illoa pera ma te saaita nei, Jisas e hakamoe te tattara hakamaoni vahao nei ma taatou tera e raka roo ma te tattara hakamaoni i mua raa.

²³ Eisi teeraa mee hoki: i mua raa e tammaki roo na maatua, e mee laatou ku mmate koi no se lavaa te ppena na uata laatou raa.

²⁴ Jisas e ora tahi, tena te uata Aia pera ma he maatua raa se lavaa te hakataka ake teeraa tama.

²⁵ Tera hea te aho nei Jisas e isi na mahi ki tokonaki na tama e hakattina no oo ake TeAtua raa, maitaname Jisas e me ki ora tahi ki tattara ma TeAtua i te vahi na tama naa.

²⁶ Tena Jisas ko te Maatua Hakanaaniu tera e tokonaki taatou niaa taatou e hihhai. Aia e tapu; Aia se isi na hai sara i roto Aia; Aia kuoti te havakkeeria itaha ma na tama hai ssara raa, tena ku noho i te vaelani i aruna raa.

²⁷ Tama raa sessau pera ma alaa maatua hakananniu; Tama raa se hoki na hoki te aho ma te aho kissoro na hai sara Aia raa kaamata, tena ma kussoro na hai sara na tama. Tama raa e hoki ake te hoki hokotahi koi tera e me ki moe tahi na vahao hakaatoa, teenaa ko te saaita Aia ni hoki Aia Hokoia ki mate raa.

²⁸ Na tuuaa Moses raa e hirihiri na tama se matahua raa ki mee mo maatua hakanaaniu; e mea te tattara hakamaoni TeAtua raa e hamai i muri na tuua raa no hirihiri te Tamariki Aia raa, te Tama e tonu tahi na vahao hakaatoa raa.

8

Jisas te Maatua Hakanaaniu taatou

¹ Te hakataakoto hakamaatua maatou e tattara atu kootou raa pera ma taatou ku isi te Maatua Hakanaaniu tera e noho i te vahi laua i te Nohorana TeAtua Hakanaaniu i te vaelani raa.

² Tama raa e hehekau pera ma he Maatua Hakanaaniu i roto te Kina roo e Tapu i roto te paa hare TeAriki tera se hai tama taatou ni pena ma na rima aia raa.

³ Na maatua hakananniu raa e hirihiri ia ki hoki ake na manu raa i TeAtua pera ma ni hoki, ia tena te Maatua Hakanaaniu taatou raa ki isi hoki te mee ki hoki ake.

⁴ Peeraa Aia ki noho i te maarama nei raa, Aia se lavaa te noho pera ma he maatua, maitaname e isi na maatua e me ki hoki na hoki raa tautari na tuua na Jiu raa.

⁵ Na uata laatou e ppena pera ma ni maatua raa e huri mai na tiputipu essau pera ma na tiputipu i te vaelani raa. Na tiputipu nei essau pera ma na tiputipu te saaita Moses. Te saaita aia kutanattana kipena te Paa Hare e Tapu raa, TeAtua e tattara ake aia peenei, "Hakamattonu no pena te hare naa tautari hea Anau ni tattara atu akoe i aruna te mouna raa."

⁶ Emeia te saaita nei, Jisas ku too na uata e hakananniu i aruna na uata na maatua raa e ssau pera ma te tattara e ivi Aia ni hakamoe no tonu ilottonu TeAtua ma te kanohenua tera e hakanaaniu i aruna te tattara hakamaoni i mua raa, maitaname te tattara hakamaoni vahao nei raa e tuunaki koi i na mee taualleka te kanohenua raa e me ki too raa.

⁷ Peeraa kiselaimē esara ma tetattara eivi kaamata raa, taatou selavaa hoki teisi teeraa tattara hakamaoni hakarua.

⁸ Emeia TeAtua ekite ma e isi te mee e sara te saaita Aia ni meake ma,

“TeAtua e tattara atu ma,

‘Eisi te aho e me ki hamai, tena Anau e me ki hakamoe te tattara e ivi vahao nei ma te kanohenua Israel ia ma te kanohenua Juda raa.

⁹ Te tattara e ivi nei e kee ma te tattara Anau ni hakamoe ma na tipuna kootou i mua,

ite aho Anau nitaohi laatou ma te rima Anau raa no hakattaki i taha ma Isip.

Na tama raa se tauttari hakamaoni te tattara eivi Anau ni hakamoe ma laatou raa,

tena Anau ki se hakarono hoki na tama raa.’

¹⁰ TeAtua e tattara hoki ma,

“Te nei te tattara eivi Anau e me ki hakamoe ma te kanohenua Israel na aho e oo mai i muri raa:

Anau e me ki hakammau natuaa Anau raa i roto na kapuroro laatou,

tena ku taataa na tuaa raa i roto na hatu manava laatou.

Anau ko TeAtua na tama naa,

tena na tama naa e me ki mee mo tamalliki Anau.

¹¹ Se hai tama e me ki akoako ake alaa tama ia ma ku tattara ake alaa tama ma,

“Kootou ki illoa TeAriki*.”

Maitaname na tama naa e me ki illoa Anau kaamata na tama pammee raa,

tena ku haere no tae na tama mattua raa.

¹² Anau e me ki ssirihia na hai sara na tama naa,

tena Anau selavaa te maanatu hoki na hai sara na tama naa.”

¹³ TeAtua etattara itevahi tetattara hakamaoni vahao nei raa, tena Aia e mee te tattara eivi kaamata raa no tuai, tena na mee hakaatoa ku tuai raa se roroa e me ki oo no seai.

9

Te lotulotu te maarama nei ia ma te vaelani

¹ Tetattara eivi kaamata raa eisi natuaa kilotulotu, ia ki isi hoki he kina ite maarama nei kilotulotu. ² Tena na tama raa ku hakatuu tepaa hare etapu, tena te kina

* **8:11 8.11** TeAriki: Na tattara nei e mmuau i roto Jeremaia 31.31-34. I roto te Old Testament se isi TeAriki e meia e isi koi Jihova

iaho raa, natama raa e kanna ma, te Kina e Tapu. Tena te kina hakatuutuu te lamu ia ma te tebol e mmoe na haraoa e ttapu TeAtua raa e ttuu i roto te kina raa.

³ Tena i muri te paamaro e tootoo raa ko te kina e ttpa ma, te Kina e Tapu Kkini roo.

⁴ Tena te olta kittuni nainsens epena inagol, ia ma te Papa e Tapu epena inagol ia ma telloo epena inagol e mmoe na mana i roto raa ia ma telaakau Aron ni hhomo nalaumea raa hakapaa ma erua na hatu emmau na tuaa raa e tuu i te kina raa.

⁵ Tena i aruna te Papa raa e isi e rua na manu e ssau pera ma ni tama tera e isi na pakau. Erua na manu raa e huri ake pera ma TeAtua e noho i te kina raa, tena na pakau laaua raa e ssora vaa aruna te kina e uiui na hai sara raa. Emeia teenei seai ma te saaita ki tattara hakamatahua atu na mee hakaatoa.

⁶ Tena na mee raa e mmoe peenei. Na maatua raa e me ki oo i te kina iaho te Paa Hare e Tapu raa na aho hakaatoa ki ppena na uata laatou raa,

⁷ e meia te Maatua Hakanaaniu raa koi e me ki uru i te kina i hare e Tapu Kkini raa, tena aia e ppena peenei he vahao hokotahi koi i roto te hetau hakaatoa. Aia e me ki too ni toto no haere ma aia no hoki ake TeAtua kissor na hai sara aia ia ma na hai sara te kanohenua raa ni ppena tera laatou se illoa ma laatou e isi raa.

⁸ TeAnana Tapu raa etattara hakamatahua mai pera ma na tiputipu ki oo notta e i te Kina e Tapu Kkini raa se kitaaraki, e mee te kina iaho te Paa Hare e Tapu raa ko i tuu koi.

⁹ Namee nei hakaatoa e huri mai namee te saaita nei. Namee nei e huri mai pera ma na manu laatou e hoki ake TeAtua pera ma ni hoki raa se lavaa te ssoro na hatu manava na hakattina ana raa ki matahua hakamaoni,

¹⁰ maitaname na kai, na vai ia ma namee e me ki mee laatou ki matahua raa ni mee koi tetinotama. Natuaa i te vahi namee tetinotama raa e me ki mmoe koi kitae te saaita TeAtua e hakamoe na tuaa vahao nei raa.

¹¹ Emeia Krai kuoti te hamai pera ma he Maatua Hakanaaniu i na tiputipu taualleka tera kuttae mai raa. Te Paa Hare e Tapu Aia e uata raa e tauareka roo, ia e hakanaaniu tera se hai tama te maarama nei ni hakatuu, ia te Paa Hare e Tapu raa seai ma he mee e tipu ake te saaita TeAtua ni pena iho te maarama nei.

¹² Jisas ni haere no uru i roto te Kina e Tapu Kkini raa te vahao hokotahi koi, ia teenaa ko te vahao hokotahi koi Aia ni uru i te kina raa, tena Aia ni se too na toto na manu raa no haere ma Aia ki mee mo hoki, e meia Aia e haere ma te toto Aia raa kilavaa Aia te too te ora e ora tahi raa ma taatou.

13 Na maatua raa e me kitoo na toto na manu raa*
ia ma na rehu tepunua bulmakau laatou nittuni raa
no tapitapi i aruna na tama se matahua raa, tena na mee nei
e me kissoro na haisara na tama nei itaha ki matahua
na tama nei.

14 Te mee nei e hakamaoni, maitaname te toto Krai raa
e hai mahi roo! Ina mahi Te Anana Tapu, Krai e hoki mai
Aia Hokoia pera ma Aia ko te hoki hakamaoni Te A-
tua. Te toto Aia raa e me kitokonaki na hakataakoto
ki se mamannatu na mee sakkino kilavaa taatou te hehekau
ma Te Atua e ora raa.

15 I te hakataakoto nei, Krai ko te Tama e hakatonu
te tattara e ivi vahaonei raa no tonu ma kilavaa
na tama Te Atua nikanna raa te too na hoki e tapu Aia
ni tattara mai raa. Te mee nei e me ki hakamaoni e mee e isi
te tama ni mate ki hakassao na tama itaha ma na haisara
laatou ni ppena i te vahi te tattara e ivi kaamata raa.

16 Kame he tama e maanatu ma koai e me ki ttino na hekau
aia raa te saaita aia e mate, tena aia e me ki hakammau i roto
he launiu na inoa na tama e me ki ttino na hekau raa, tena
na tama nei e me ki ttino koi na hekau nei kame te tama raa
ku mate hakamaoni,

17 Maitaname te tattara raa e me ki se hakammaharia,
te saita te tama raa koi ora, tena te tattara kaamata raa
ku hai mahi koi i muri Aia ni mate raa.

18 Tera hea te tattara kaamata raa e ivi e mee na toto
na manu laatou e too mo hoki raa.

19 Te kaamata roo Moses ni tattara ake te kanohenua raa
na tattara hakaatoa e mmoe i roto na tuaa raa. Tena ki oti
aia kitoo na toto na manu raa no hilo ma na vai raa no oti,
tena aia kitoo te paararaa te hisop erii te uka emmea
e ssiri i na huruhuru na sipsip raa no hakassuu i roto te toto
e hilo ma te vai raa no tapitapi na mee i aruna te Launiu
na tuaa raa ia ma te kanohenua raa hakaatoa.

20 Tena Moses kimeake, "Te nei ko te toto tera e mee
no hakamaoni te tattara Te Atua ni kou atu kootou te aho nei
ki tauttari raa."

21 Tena Moses hoki ni tapitapi na toto raa i aruna
te Paa Hare e Tapu raa ia ma na mee hakaatoa e lotulotu raa.

22 Hakamaoni, i te vahi na tuaa raa, te toto raa e taapiri koi
ki mee na mee hakaatoa ki matahua, tena na haisara raa
e me ki ssirihia koi kame te toto raa e kkoo.

Krai e hoki mai te ora Aia raa ki ssoro na haisara

23 Na mee i roto te Paa Hare e Tapu raa essau koi pera
ma na mee i te vaelani tera e isi na mateara ki mee laatou
ki matahua raa. Emeia na mee i te vaelani raa e tau roo te isi
te ara e tauareka ki mee laatou ki matahua.

24 Maitaname Krai ni se uru i roto te Kina e Tapu Kkini
na tama te maarama nei raa e hakatuu ma na rima laatou

* 9:13 9.13 na manu nei ko na gout ma na bulmakau

ma kissau pera ma te Paa Hare e Tapu hakamaoni e tuu i te vaelani raa. Aia e haere i te vaelani, tena te saaita nei Aia ku tuu i mua na karemata Te Atua no tattara ake i te vahi taatou.

²⁵ Te Maatua Hakanaaniu na Jiu raa e me kiuru i roto te Kina e Tapu Kkini raa te vahao hokotahi i roto te hetau ma na toto na manu. Emeia Krai se uru i roto te kina raa no hoki mai Aia Hokoia tammaki na vahao.

²⁶ Peeraa kiseairaa Aia e me ki hakaalonollihu tammakiroo na vahao kaamata mai roo i mua haere notae te aho nei. Emeia e mee te saaita na mee hakaatoa ku oo mai te hakaotioti, tena Aia ki hakahura mai koi te vahao hokotahi no mate ki ssoro na hai sara na tama hakaatoa i taha.

²⁷ Na tama hakaatoa e me ki mmate koi te vahao hokotahi, tena ki oti Te Atua ku hakatonutonu na tama naa.

²⁸ Ia tena essau hoki e mee Krai e mate te vahao hokotahi koi ki ssoro na hai sara tammaki na tama raa. Te vaakai mai Aia te hakarua na vahao raa se hamai ki ssoro na hai sara, e meia ki tokonaki na tama e hakattari ma Aia e me ki hamai raa.

10

¹ Na tuua na Jiu raa se huri mai te kaatoa ia ma te taualleka na mee hakamaoni raa. Na tuua raa e huri mai hakamarie te taualleka na mee e me ki oo mai i muri raa. Na maatua raa e tauhano te hoki na hoki raa roo koi te hetau ma te hetau. Kaa na tuua i te vahi na hoki raa e me ki mee na tama ki matahua peehee ki oo ake na tama raa i Te Atua?

² Kame na tama elotulotu Te Atua raa ku matahua hakamaoni ma na hai sara laatou raa, tena na tama raa e me ki se lavaa te mamannatu hoki na hai sara laatou raa, tena na hoki hakaatoa ku mee ki hakaotiria.

³ Ia e ssau hoki, na hoki te hetau ma te hetau raa e me ki mee na tama raa ki mannatu na hai ssara laatou raa.

⁴ Maitaname na toto na manura selavaa tessoro na hai sara raa i taha.

⁵ Tera hea te saaita Krai ni mee ma ki hamai i te maarama nei raa, Aia e meake Te Atua ma:

“Akoe se hihai na hoki ia ma na manu e ttuni raa, e meia Akoe e tanattana te tinotama Anau.

⁶ Akoe se hihai na hoki na manu e ttuni hakaatoa i aruna te olta raa ia ma na hoki e me ki ssoro na hai sara i taha raa.

⁷ Tena Anau e meatu Akoe,

“Te nei Anau e me kippena hea Akoe Te Atua e hihai, e ssau pera ma hea te Launiu Tapu raa e taataa iaa Anau.’ ”

⁸ Te kaamata raa Aia e mee ma, “Akoe se hihai, ia se hihia na hoki ia ma na manu e ttuni i aruna te olta ki ssoro na hai sara na tama raa i taha.” Aia e tattara ake pe nei, niaina ma na maatua raa e ppena tautari hea na tuua raa e tattara.

⁹ Tena ki oti Aia ki meake, "TeAtua, te nei Anau e hamai kippena hea Akoe e hihai." Tena TeAtua e me ki peesia na tiputipu i mua ki hoki na hoki raa itaha, tena ku kou mai Krai ki sui te sao na hoki i mua raa.

¹⁰ E mee Jisas Krai nippena hea TeAtua e hihai Aia kippena raa, tena taatou hakaatoa kumatahua ma na haisara taatou i te hoki mai Aia te tinotama Aia raa te vahao hokotahi koi ki ssoro na haisara taatou raa.

¹¹ Na maatua na Jiura hakaatoa elotu tahi, tena ki hoki ake na hoki raa roo koi, te aho ma te aho tammaki na vahao; e mea na hoki raa se lavaa te ssoro na haisara raa itaha.

¹² E mea Krai e hoki te hoki hokotahi koi ki ssoro na haisara itaha, ia te aho nei, te hoki naa e me ki haimahiroo no tae te hakaoti, tena Aia ku noho i te vahi laua TeAtua.

¹³ Aia e me ki noho i te kina raa no hakattari te saaita TeAtua e tuku na tama e kirilloto Aia raa i raro na tapuvae Aia pera ma he tuai.

¹⁴ Tena Krai e mee na tama kumatahua itaha ma na haisara taatou raa no ttonu tahi ma te hoki hokotahi koi.

¹⁵ Tena TeAnana Tapura hoki e kou mai taatou te hakamaoni. Te kaamata Aia e mee ma:

¹⁶ "TeAtua e tattara mai ma,

'Iroto na aho e oo mai i muri raa.

Anau e me ki hakamoe te tattara e ivi ma na tama naa.

Anau e me ki tuku na tuaa Anau raa i roto na hatumanava na tama naa,

tena ku taataa hoki na tuaa raa i roto na kapuroro na tama naa.' "

¹⁷ Tena TeAtua ki meake ma,

"Anau se lavaa hoki te maanatu na haisara ia ma na mee sakkino na tama nei nippena raa."

¹⁸ Tena te saaita nei na haisara hakaatoa ku oti te ssorohia, tena ku se isi hoki na hoki ma ki ssoro na haisara raa.

Taatou ki oo ki tappiri taatou TeAtua

¹⁹ Aku taina ma aku kaave, te toto Krai raa e hakattana taatou hakamaoni ki oo no ttae i te Kina e Tapu Kkini raa.

²⁰ Aia ni taaraki te mateara te ora vahao nei raa ma taatou i te kina e tapu e ppui te paamaro raa, tena te mateara naa ko te tinotama Aia.

²¹ Taatou e isi te Maatua Hakanaani e hakamaatua i roto te hare TeAtua.

²² Tena taatou ki oo ake ki tappiri taatou iaa TeAtua ma na hatumanava e ttonu ia ma na hakattina hakamaoni, e mee Aia ku oti te ssoro na hakataakoto ia ma na tinotama taatou raa ma te vai no matahua.

²³ Taatou ki ttaohi mmau na hakattina taatou e tattara raa, maitaname taatou e lavaa te hakattina TeAtua ki kou mai hea Aia ni tattara mai raa.

²⁴ Tena taatou ki mannatu hoki alaa tama ki tokonaki alaa tama ki huri ake telaoi, tena kuppena na mee taualleka.

²⁵ Taatou ki se tiaki te tiputipu te hakutukkutu ma alaa tama telotu pera ma alaa tama e ppena raa. Emeia taatou ki tattara hakapurupuru ake alaa tama, maitaname kootou kukkite pera ma te Aho TeAriki raa ku taapiri mai koi.

²⁶ Maitaname ku se isi te hoki kissoro na haisara itaha kame taatou e tauhano koi te ppena na mee e ssara i muri taatou ku oti te llono na tattara te hakamaoni raa.

²⁷ Emeia te mattaku kinnoho nottari te Aho te Hakatonutonuraa ia ma te mattaku te ahi e me kittuni na tama hakaatoa e hakataukaa ma TeAtua raa koi moe koi i roto taatou.

²⁸ Na tama setauttari natuaa Moses raa etaaia ria nommate, seisi te alloha kame tokorua seainaa ellava na tama e oo ake ma te tattara hokotahi.

²⁹ Kaa na tama e hakataukaa ma te Tamariki TeAtua raa? Kaa na tama e mannatu ma te toto te tattara e ivi TeAtua raa he mee vare raa? Kaa na tama e hai na hao TeAnana Tapu raa? Kootou ki nnoho no mannatu na hao na tama nei e me ki too tautari hea laatou ni ppena raa!

³⁰ Maitaname taatou e illoa te Tama e mee ma,

“Anau e me ki vaakai muri te sara,

ia e me ki taui muri te hao”.

Taatou e illoa hoki te Tama e mee ma,

“TeAtua e me ki hakatonutonu te kanohenua Aia raa.”

³¹ Te mee nei e hakamataku kame taatou e hakatonutonuria i TeAtua e ora tahi raa.

³² Auu sessiri na hainattaa kootou nittiri i roto na ora kootou i mua te saaita kootou ni too kaamata roo te maahina TeAtua raa, ia kootou e hakalono llihu tammaki na vahao, e meia kootou se maoha i na hainattaa kootou ni ttiri raa.

³³ Kootou eisi na vahao e haruhao ria, ia e meeria hakahao roo imua nakaremata na tama, tena alaa saaita kootou etanattana ki hukui ma na tama ettiri na hakalono llihu nei raa hoki.

³⁴ Kootou e too na hakalono llihu na tama karapusi raa, tena tesaita na hekau kootou raa kutooria hakaatoa, kootou ekkumi hemu koi no noho hihhia, maitaname kootou e illoa pera ma kootou e me kittino na mee roo taualleka tera e me ki mmoe tahi na vahao hakaatoa raa.

³⁵ Auu se tiaki na hakattina kootou raa, maitaname e isi na tuhana e llahi TeAtua e me ki kou atu.

³⁶ Kootou ki varatoa te nnoho kilavaa kootou te ppena hea TeAtua e hihai raa, tena ku too hea Aia ni tattara raa.

³⁷ Maitaname te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Tena se roroa,

te Tama ma Aia e me ki hamai raa e me ki hamai;

Aia se lavaa te nnahe hoki.

³⁸ Kootou na tama Anau e ttonu tahi raa e me ki hakattina, tena kootou e me ki ora;

e meia kame nitama ku vakkaimuri natiputipu laatou i mua raa,

tena Anau e me ki se hihia i na tama naa."

³⁹ Taatou seai ma nitama evakkaimuri, tena ku oo nollano. Emeia taatou e isi na hakattina, tena taatou e me ki tokonakiria hoki ki ora.

11

Na tama e isi na hakattina e llahi

¹ Taatou e me ki isi na hakattina kame taatou e varatoa tennoho no hakattari namee e me ki kapihi mai i muri raa, ia ki hakattina hoki pera ma taatou e me kitoo namee taatou sekkite raa.

² Aaraa ko na hakattina na tama i mua raa ni mee TeAtua no hihia.

³ Na hakattina taatou raa e mee taatou no illoa ma TeAtua nitattara koi, tena namee hakaatoa roo kittipu ake, tena namee taatou ekkite raa e penamai i na mee taatou sekkite raa.

⁴ Teenaa ko te hakatina Abel raa e mee aia no hoki ake TeAtua te hoki e raka i aruna te hoki Kein raa. Tena TeAtua kutoo Abel pera ma hetama etonu tahi e mee na hoki aia raa. Ia niaina ma Abel kumate, e meia na tattara te hakatina aia raa koi tattarahia koi te aho nei.

⁵ Teenaa ko te hakatina Enok raa e mee aia ki se mate. Emeia Enok etooria ma te ora no kkave TeAtua ite vaelaniraa, maitaname sehai tama nilave tamaraa e mee TeAtua ni too tamaraa no kkave i aruna. Te Launiu Tapuraa etattara ma TeAtua e hihia roo i natiputipu Enok raa i mua tamaraa ni too ria no kkave i aruna.

⁶ Sehai tama e lavaa te mee TeAtua ki hihia kame aia se isi te hakatina, maitaname na tama hakaatoa e ooake TeAtua raa e hakattina pera ma TeAtua e ora, ia e me ki kou ake na tuhana na tama e seseen Aia raa.

⁷ Teenaa ko te hakatina Noaraa e mee aia kitautari na tattara hakamattaku TeAtua nitattara ake aia i na mee e me ki kapihi ake i muri tera aia sekkite raa. Aia e hakarono na tattara TeAtua raa, tena aia kipena te vaka e rahi ki tokonaki laatou hai maatua. Tena ite hakaotioti, na tama te maarama nei raa ku hakatonutonu ria, e meia TeAtua e too Noa pera ma he tama e tonu tahi e mee aia e hakatina.

⁸ Teenaa ko te hakatina Abraham raa e mee aia ki hakarono no tautari te kanna TeAtua raa te saaita TeAtua ni meake aia ki haere i te henua Aia e tattara ma ki kou ake Abraham raa. Abraham e tiaki te henua aia raa no haere, ia aia se iroa ma aia e haere i hee.

⁹ Te hakatina aia raa e mee aia no noho pera ma he manusiri ite henua na tama tera TeAtua e meake ma Aia e me ki kou ake ma Abraham raa. Abraham e noho i roto na hare taporo, e ssau hoki pera ma Aisak laaua ma

Jekop raa, tokorua TeAtua e tattara ma Aia e me ki kou ake te henua raa hoki.

¹⁰ Maitaname Abraham e noho no ttari te matakaina e rahi TeAtua e me kipenaraa, te matakaina raa etuu iaruna na pou e mmau tahi roo.

¹¹ Tena te hakatina Abraham raa e mee aia kiisi na tamalliki, niaina ma aia kumatua haeoroo, tena Sara hoki kuselavaa teisi na tamalliki. [Sara e hakatina hakamaoni TeAtua, tena aia kumee nohaitama, niaina ma aia kuselavaa teisi na tamalliki.] Sara e hakatina ma TeAtua e me ki ttaohi mmau na tattara Aia raa.

¹² Niaina ma Abraham kumatua haeoroo, ia kutaapiri hoki ki mate, e mea itetama hokotahinei koi, tena na hai mokopuna aia raa ku tammakiroo pera ma na hetuu i te vaelani, ia e tammaki hoki pera ma na kerekere vaa tai tera se hai tama e lavaa te ppau raa.

¹³ Na hakattina na tama nei e iviroo i te kaamata haere no tae te saaita laatou ku mmate raa. Na tama nei se too na mee TeAtua ni tattara ma ki kou ake raa, e mea na tama nei e hihhia roo te saaita laatou nikkite na mee TeAtua ni tattara ake te saaita laatou koi mmao roo, tena ki tattara ake pera ma laatou ni manu siri e nnoho na henua na tama i roto te maarama nei.

¹⁴ Na tama e tattara na tattara peenei raa e huri ake pera ma laatou e sesee he henua ma laatou ki nnoho.

¹⁵ Peeraa laatou ki mamannatu haimahi te henua laatou ni tiaki no oo i taha raa, peeraa laatou e me ki vakkai muri.

¹⁶ E mea na tama naa e hihhai ma laatou ki nnoho te henua tauareka i te vaelani raa. Tena TeAtua hoki se napa te kanna ma Aia ko TeAtua na tama naa, maitaname Aia ku oti te tanattana te matakaina na tama naa.

¹⁷ Teenaa ko te hakatina Abraham raa e mee aia ki hoki ake Aisak pera ma he hoki te saaita TeAtua ni hahaaite aia. Abraham ko te tama TeAtua ni kou ake te tattara hakamaoni raa, e mea aia e tanattana ki hoki ake te tamariki aia raa pera ma he hoki.

¹⁸ TeAtua ni meake Abraham ma, "Na hai mokopuna akoe tera Anau ni tattara atu raa e me ki oo mai i te vahi Aisak."

¹⁹ Abraham e hakataakoto ma TeAtua e lavaa te hakaora muri Aisak itaha ma temate, ia tena anau e meatu kootou, Abraham nitoo muri Aisak itaha ma temate.

²⁰ Teenaa ko te hakatina Aisak raa e mee aia ki hakatapu Jekop laaua ma Iso ki kou ake he tauareka ma tokorua raa i muri.

²¹ Teenaa ko te hakatina Jekop raa e mee aia ki hakatapu tokorua na tamalliki Josepra i mua aia e mate. Aia e hapapare telaakau aia e hahaeere ma aia raa, tena ki lotu ake TeAtua.

22 Teenaa ko te hakatina Josep raa e mee aia ki tattara i mua aia e mate pera ma na tama Israel raa e me ki oo i taha ma Isip, tena aia ki tattara ake hoki hea na tama raa e me ki mee i te tinotama aia raa.

23 Teenaa ko te hakattina na maatua Moses raa e mee laaua ki huu te tamariki raa no tae e toru na marama. Toko-rua raa ekkite pera ma te tamariki raa e tiputipulaoi roo, tena laaua ku se isi na mattaku no seu te tuaa te tuku raa.

24 Teenaa ko te hakatina Moses raa e mee aia ki se hihai ma aia ki kannaria pera ma he tamariki te taukupu te tuku te saaita aia ni homo ake raa.

25 Aia e hihai ki hakalonollihu ma te kanohenua TeAtua raa, tena aia se hihai ki hihia i na hai sara paa saaita koi.

26 Te maanatu aia ma ki hakalonollihu peeraa ma te Mesaia raa e raka roo i aruna ma na mee taualleka hakaa-toa i roto Isip raa, maitaname aia e kkira tahi koi i na tuhana e mmoe mai i muri raa.

27 Teenaa ko te hakatina Moses raa e mee aia ki se matakua ma te tuku raa e roto, tena aia ki tiaki Isip. Aia e kkahu ma aia e kite TeAtua, tena aia ki kkaro te vaakai Isip.

28 Aia e hakatina hakamaoni TeAtua, tena aia ki tanattana te kai te Pasova raa, tena ki meake na tama raa ki pallai na pou raa ma na toto ki se lavaa te Ensel te Mate raa e taa na arapou na tamalliki Israel raa.

29 Teenaa ko na hakattina na tama Israel raa e mee laatou no oo vaaruna tekina epakupaku i roto te Lottai e Mmea raa, tena telottairaa ku hamai no uhi na tama Isip raa te saaita na tama raa ni oo atu hoki vaa roto te lotai raa.

30 Na tama Israel raa e hakattina hakamaoni, tena na tauppaa te matakaina Jeriko raa ki hhina i raro te saaita laatou ni hahae alleha te matakaina raa e hitu na aho.

31 Teenaa ko te hakatina Rehap raa e mee aia ki se taia ria no mate hakapaa ma na tama setauttari TeAtua raa, maitaname aia e too hakaraoi roo na tama Israel e haere mata-mata hemuu raa.

32 Eaa, anau ki haere koi no haere? Te saaita nei e popoto roo, tena anau se isi te saaita ki tattara atu na tama pera ma Gidion, Barak, Samson, Jefta, Devit, Samuel ia ma na profet raa hoki.

33 Na tama nei e hakattina hakamaoni TeAtua, tena ki oo no ppuhu notaa na tama na kanohenua ellahia raa. Na tama nei eppena namee ettonu, tena kitoo hea TeAtua ni tattara ake raa. Na tama nei eppui na maihu na manu kaittama raa,

34 ia etinai na ahi evvela roo, tena e hakassao ria no se taaia ria no mmate. Na tama nei ni mee raa e matanaennae, e meia te saaita nei na tama nei ku ivi, ia

na tama nei e hai mmahi i roto na taua, tena kitaa na tama haeo alaa henua raa no mmate.

³⁵ Na h hine i mua raa e hakattina hakamaoni TeAtua, tena na llave ana laatou ni mmate raa ku ora muri hoki.

Alaa tama se hihhai ma laatou kittana, tena ku taaia ria hakahaeo roo no mmate ma ki lavaa laatou te too muri te ora e tauareka raa.

³⁶ Alaa tama e tataussua ria, tena kiriki ria, ia alaa tama e haihai ria na seni no ppono i na hare karapusi.

³⁷ Alaa tama e makaria na hatu, ia alaa tama e tutia ria no mmotu lottonu, ia alaa tama e mmate i na paraamoa. Na tama raa e hahae ma na hekau laatou e pena na kiri na sipsip ia ma na kiri na gout raa. Alaa tama e tutuu haeo, ia e hakalono llihu, ia e meemee ria hakahaeo ria roo.

³⁸ Te maarama nei se tauareka ma laatou! Na tama naa e hahae huri koi pera ma ni manusiri i na kina e tuu maha, na mouna, ia ennoho i roto na rua na vahi na mouna ia ma na rua i roto te kerekere.

³⁹ TeAtua e hihairoo na tama nei hakaatoa e mee na hakattina laatou raa! Emeia laatou se haitama ni too hea TeAtua ni tattara ma Aia e me ki kou ake raa,

⁴⁰ maitaname TeAtua ku oti te penapena te hakataakoto e tauareka roo ma taatou. Te hakataakoto Aia raa e mee pera ma kame taatou ennoho hakapaa, tena taatou e me ki ttonu roo hakamaoni.

12

Tauttari na tiputipu Jisas

¹ Ia tena itevahi taatou; taatou eisi roo tamaki na hakattina ana ennoho na vahi hakaatoa no matamata mai. Tena taatou kipeesia na mee hakaatoa ettuu mai imua ia ma na haisara taatou se lavaa te peesia raa, tena taatou ku hai na mahi ki huro te haiva koi moe mai i mua raa.

² Taatou kikkira tahi koi na karemata taatou raa ia Jisas, te Tama taatou ni hakattina ite kaamata haere no tae te hakaoti raa. Emeia Jisas ni se napa i na hakalono llihu Aia e me ki too raa, e mee te hihia e moe hakattari mai Aia raa, ia Aia se mamaanatu tammaki hoki ite mate Aia ia runa te kros raa, tena te saaita nei Aia ku noho itevahi laua i te Nohorana TeAtua raa.

³ Mannatu na hakalono llihu Aia ni isi raa, ia te varatoa Aia te noho ma na tama e haeo Aia raa! Ia tena auu se tipuaina no tiaki na hakattina kootou raa.

⁴ Kootou eppuhuro na mahi ma kipeesia na tiputipu sakkino raa, emeia se hai toto nillee ite ppuhu kootou ni ppuhu raa.

⁵ Kootou kussiri na tattara hakapurupuru TeAtua ni tattara atu kootou pera ma ni tamalliki Aia raa?

“Taku tama, hakarono roo kame TeAtua e hakatonu akoe, ia auu se mamaanatu tammaki kame Aia e hai atu akoe.

⁶ Maitaname TeAriki e poroporo na tama hakaatoa tera Aia e laoi raa,

tena ku hakatonu na tama hakaatoa Aia etoo pera ma ni tamalliki Aia raa.”

⁷ Kootou kinnoho hakavaratoa tesaaia na tamana kootou raa e poroporo atu kootou, maitaname TeAtua e me ki poroporo atu kootou hoki pera ma ni tamalliki Aia. Eaa, e isi te tamariki ni se porohia te tamana aia?

⁸ Na tamalliki TeAtua raa hakaatoa e porohia hakaraoi roo, ia kame kootou seporohia ina tiputipu taualleka, tena kootou seai ma ni tamalliki Aia hakamaoni, e meia kootou ni tamalliki e hhura mai i aho.

⁹ Na tamana taatou te maarama nei raa e poroporo mai taatou, tena taatou e hakammaha hoki na tama raa. Kaa taatou e me ki hakammaha peehee te Tamana taatou etapu raa ki ora taatou!

¹⁰ Teeraa he meana koi na tamana taatou raa e poroporo mai taatou ma ki hakatonutonu taatou, e meia TeAtua e poroporo mai taatou ma kittapu na ora taatou, kilavaa taatou te ssau pera ma Aia.

¹¹ Na saaita taatou e hakatonutonu ria raa, taatou e mee ma te meeraa e mee taatou no haeo, tena taatou ku se hihhia. Emeia i muri, na tama ni too na poroporo e hainattaa raa ku nnoho na ora e taualleka roo.

Lollohi hakamattonu na ora kootou

¹² Sausau na rima ttahi kootou naa, tena ku hakamakkaa na vae kootou raa ki se makkau na hukui na turi raa.

¹³ Hahaere na mateara ettonu raa ki se lavaa te vae e takoto sellono raa te mate, tena te vae naa e me ki tauareka.

¹⁴ Hahaivi ki nnoho taualleka kootou ma na tama hakaatoa, tena ku hahaivi ki nnoho na ora etapu, maitaname se haitama elavaa tekite na maihu TeAriki kame te ora aia raa se tonu.

¹⁵ Kootou ki hakamattonu, ki se haitama kootou e huro i taha ma te laoi TeAtua raa. Lollohi ka oti alaa tama kootou ku mee pera ma na laakau e mmara tera e hhomo no mee tammaki na tama ki hakalono llihu raa.

¹⁶ Hakamattonu ki se haitama etauttari na tiputipu se ttonu, ia se isi na hakattina pera ma Iso te tama ni kou ake na mahi aia pera ma he arapou raa iaa Jekop, e mee koi aia e hikai raa.

¹⁷ Kootou e illoa pera ma i muri aia ku hihai ki too muri na mahi aia raa. Emeia aia ku se lavaa, tena aia ku se hai ara hoki e lave te too muri na mahi aia raa, niaina roo ma aia e tani no kainno ake te tamana aia raa.

18 Kootou sekittae roo inamee kootou etau tekkite nottaohi ma na rima kootou raa pera ma na tama Israel raa. Na tama raa nioo nottae ite kina temouna Sainai raa nokkite temouna raa eura, tena kikkite te kina raa ku pouri roo, tena kikkite te matani hai mahi roo ku maairi,

19 tena killono tepuura eiri, tena killono tereo te Tama raa. Tesaa ita na tama raa nillono tereo raa, na tama raa ku mattaku roo, tena ki kainno ake tereo raa ma laatou ku se hihhai ki hakallono hoki teeraa tattara,

20 maitaname laatou ku se lavaa te amo te tattara tereo raa e meake ma, "Kame hetama ettaohi, seainaa he manu e haere no hakattiri ake temouna nei, te tama naa, seainaa te manu naa ki makaria ki mate."

21 Hea laatou ekkite raa e hakamataku roo, tena Moses ki meake, "Anau e porepore roo taku matakul!"

22 Emeia kootou kuttae ite Mouna Saion, te matakaina e rahi TeAtua e ora raa, teenaa ko Jerusalem te matakaina ite vaelani tera e isi tammaki na simata na ensel raa.

23 Kootou kuttae ite kina na tama e me ki nnoho no hihhia ma te arapou TeAtua raa, na tama tera na inoa laatou raa emmau ite vaelani raa. Kootou kuttae i TeAtua, te Tama e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa raa, tena ku mee na anana na tama taualleka raa kittonu tahi.

24 Kootou kuttae iaa Jisas, te Tama e hakapaa taatou ma TeAtua ma tetattara eivi vahao nei raa, ia kuttae hoki ite kina na toto Aia nikkoo tera e isi te hakataakoto e rahi roo e raka i aruna ma te toto Abel raa.

25 Kootou ki hakamattonu, auu sekkaro te hakallono Tama raa etattara atu. Na tama ekkaro te hakallono na tuua Tama raa ni tattara atu ite maarama nei raa se lavaa te hakassao itaha. Kootou ekkahu ma kootou elavaa te hakassao kame kootou se hakallono na tuua te Tama ite vaelani raa ni tattara atu kootou raa?

26 Tesaa ita naa, tereo te Tama raa e ruru te maarama nei hakaatoa, e meia te saaita nei Aia ku kou mai te hakamaoni ma,

"Anau se lavaa te ruru te maarama nei hokoia.

Anau e me kippena hakaraoi,

e meia Anau e me ki ruru te maarama nei ma te vaelani raa hoki."

27 Tetattara "hakaraoi" raa e hurimai pera ma namee hakaatoa Aia nippena raa e me kirururia no peesia, tena na mee se lavaa te ruru ria e me kimmoe.

28 Taatou ki hakammaha TeAtua e mee te Nohorana taatou etooraa se lavaa te ruru ria. Taatou ki hakammaha nolotu ake TeAtua i na tiputipu hakamaoni telotu tera e me ki mee Tama raa ki hihia raa,

29 maitaname TeAtua heahi hakamaoni elavaa teseu na mee hakaatoa.

13

Na tiputipu e mee TeAtua ki hihia

¹ Kootou kitauhano telaio te tama ma te tama pera ma nitama hakamaoni te lotu.

² Mannatu no hakkoro natama alaa henua kioo atu na hare kootou raa. E isi na tama e ppena peenei, tena laatou se illoa ma laatou e hakkoro hoki na ensel.

³ Mannatu natama ennoho i roto na hare karapusi raa pera ma kootou ennoho ma natamaraa i roto te hare karapusi. Mannatu na tama e hakalono lihu raa pera ma akoe e hakalono lihu hoki ma na tama raa.

⁴ Natama hakaatoa kimannatu haimahi ite vahi te avana, tena na taanata ia ma na hhine raa ki hakamaoni ilaaua hokolaaua. TeAtua e me ki hakatonutonu na tama e ppena na tiputipu sakkino ia ma na tama ku se hakamaoni ite avana laaua raa.

⁵ Auu se mannako sileni i roto na ora kootou, tena kootou ki hihhia koi hea kootou e isi. Maitaname TeAtua e tattara ma, "Anau selavaa te haere itaha ma akoe: Anau selavaa te tiaki akoe."

⁶ Taatou ki se mattaku, tena taatou ku tattara ma, "TeAriki* ko te Tama e tokonaki anau, Anau selavaa te matakau.

Hea na tama e lavaa te ppena iaa anau?"

⁷ Mannatu natama hakamattua kootou i mua raa, na tama tera nitattara atu na tattara TeAtua raa i kootou. Mannatu na ora natamaraa ni isi haere no tae te saaita laatou kummate raa, tena kootou kutauttari na hakattina na tama raa.

⁸ Jisas Kraia e ssau te aho nei, taiao ia ma na aho roo hakaatoa.

⁹ Auu setiaki na akoako ekkeeraa ki hakattaki kootou itaha ma te hakattina hakamaoniraa. Etauaureka TeAtua te kou mai na hakattina taatou, ia sei ma kitauttari natuaa e tattara ite vahi na kairaa. Natama e tauttari na tuaa nei raa se isi te tokonaki laatou etoo i natuaa raa.

¹⁰ Na maatua e hehekau i roto te kina e lotulotu raa se isi na mahi ki kkai na hoki e mmoe i aruna te olta raa.

¹¹ Te Maatua Hakanaaniu na Jiu raa etoo na toto na manu raa no kkave ite Kina e Tapu Kkini raa ki hoki ake mo hoki kissoro na haisara: e mea na tinotama na manu raa e me ki ttuniria i mmao i taha ma te matakaina.

¹² Teenei ko te hakataakoto hokotahi nei koi, tena Jisas ekkave no mate hoki itaha ma te matakaina raa ma kilavaa te toto Aia raa tessoro na haisara na tama raa itaha ki matahua na tama raa. ¹³ Taatou kioo itaha ma te matakaina no ttiri Tama raa ki nnapa taatou hakaatoa ma Tama raa.

* 13:6 13.6 TeAriki: Na tattara nei e mmau i roto te Launiau na Rue 118.6. I roto i te Old Testament se isi TeAriki e mea e isi koi te inoa TeAtua ko Jihova

¹⁴ Maitaname taatou se isi te matakaina e ttino hakamaoni i roto te maarama nei; taatou koi sesee koi te matakaina e me ki hamai raa.

¹⁵ Ia taatou kilotu tahi ake TeAtua pera ma ni hoki i te inoa Jisas, teenaa ko na hoki taatou e kou ake ma na maihu taatou pera ma Jisas ko TeAriki raa.

¹⁶ Auu se ssiri kippena na mee taualleka ki tokonaki alaa tama, maitaname aanei ko na hoki e mee TeAtua ki hihia.

¹⁷ Hakallono na tama hakamattua kootou raa, tena ku tauttari na tattara na tama naa. Na tama naa e lollohi na anana kootou, ia se haivahao e hamalollo maitaname na tama naa e me ki tattara ake TeAtua na uata laatou raa hakaatoa. Kame kootou e tauttari na tama naa, tena na tama naa e me kippena hakaraoi roo na uata laatou raa, kame seai, na tama naa e me ki uata ma te alloha, tena te uata na tama naa se lavaa te tokonaki kootou.

¹⁸ Tauhano te lotu ma maatou. Maatou e illoa ma maatou e isi na hakataakoto taualleka, maitaname maatou e hihhai ki kippena na mee e ttonu na vahao hakaatoa.

¹⁹ Tena anau ekainnoatu kootou kilotu ake TeAtua ki kauna ria atu anau ki vaakai atu kootou vahao nei.

Te lotu hakaoti

²⁰ ²¹ TeAtua e hakaora Jisas TeAriki taatou raa i taha ma te mate, Aia ko te Tama Hakanaaniu e rorohi na sipsip raa, tena te toto Aia raa e tokonaki haimahiroo taatou no mee na tattara hakamaoni TeAtua e kou mai taatou raa noivi. Tena te noholaoi TeAtua raa kikou atu na mee hakaatoa kootou e hihhai raa, kilavaa kootou te ppena hea Aia e hihai, tena Aia kippena i na ora taatou raa hea Aia e hihai i na mahi Jisas Krai. Taatou ki hakammaha Krai na vahao hakaatoa! Amen.

Na tattara hakaoti

²² Aku taina ma aku kaave, anau ekainnoatu kootou kinnoho hakaraoi no hakallono na tattara hakapurupuru nei; telauniu anau e taataa atu kootou nei se roa avare.

²³ Anau e hihai ma kootou ki illoa pera ma Timoti, te taina taatou raa ku oti te uhu ria i taha ma te hare karapusi. Kame aia e hamai vave, tena anau e me ki too aia ki oo atu maaua te saaita anau e haere atu no mmata kootou raa.

²⁴ Kou ake na tattara hihhia maatou raa i na tama hakamattua taatou raa hakaatoa ia ma na hakattina ana TeAtua raa hoki. Nataina ia ma na kaave taatou i Itali raa e kou atu hoki na tattara hihhia laatou raa i kootou.

²⁵ Na mahi TeAtua raa ki nnoho ma kootou hakaatoa.

Jems

Te launiu Jems e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1

Na tiputipu te hakattina 1.2—1.8

Na tama mouraro ia ma na tama hai sileni 1.9—1.11

TeAtua se tatakore te tama ki haisara 1.12—1.18

Hakallono na tattara TeAtua 1.19—1.27

Se hakammaha na tama hai sileni 2.1—2.13

Hakattina, tena kuppena 2.14—2.26

Na tattara te tama te lotu 3.1—3.18

Te tama te lotu i roto te maarama nei 4.1—5.6

Na tattara hakaoti 5.7—5.20

¹ Anau Jems, anau he tama hehekau TeAtua ia ma TeAriki Jisas Krais:

Anau ekou atu tetauareka anauraa ikootou na tama hakaatoa TeAtua tera ennoho inakina hakaatoa i roto te maarama nei raa.

Te hakatina ia ma te atamai

² Aku taina, kootou kimannatu pera ma kootou eme ki tutuu laoi te saaita kootou e ttiri na hahaaite,

³ maitaname kootou eilloa pera ma na hakattina kootou raa e ivi koi te saaita na hahaaite, tena i te hakaotioti kootou e lavaa te ttuu mmau.

⁴ Tena kootou ki hakamattonu nottuu mmau kittae roo te hakaoti, ia kittonu tahi kiselavaa kootou telliha, tena na mee hakaatoa ki kaatoa i roto kootou.

⁵ Emeia kame he tama kootou seisi te atamai aia, tena akoe kulotuake TeAtua, tena Aia eme kikou atu, maitaname TeAtua eme kihokiake hakaraoiroo inatama hakaatoa.

⁶ Emeia tesaaite akoe elotu, akoe kihakatina, ia kise mamaanatu tammaki hoki. Tetama emamaanatu tammakiraa essau pera ma hepeau i roto temoana tera e aania ria no haere tautari te matani.

⁷ 8 Kame akoe he tama peenei: he tama se iroa te hakatonu te hakataakoto akoe, ia he tama sei roa hea akoe eme kippena, tena akoe kisetoo te maanatu pera ma TeAriki eme ki kou atu he tauareka ma akoe.

Na tama mouraro ia ma na tama hai sileni

⁹ Na tama telotu e tutuu haeo raa e tau te hihhia te saaita TeAtua essau laatou i aruna,

¹⁰ tena na tama telotu e tuttuulaoiraa e tau te hihhia te saaita TeAtua e tuku laatou no mouraro. Maitaname na tama e tuttuulaoiraa eme kimmate pera ma na kaute ia ma na veve vaa roto raa.

11 Telaa-raa e hopoake ma te vvela hai mahi aia-raa nottuni na veveraa, tena na kaute na veveraa ku maoha, tena te hakamanako na kaute-raa ku seai koi. Ia e ssau hoki, na tama e tutuu laoi-raa e me ki mmate te saaita laatou e tauhano te ppena hea laatou e ppena i na aho hakaatoa-raa.

Na hahaaite ia ma na tatakore

12 Natama ettuu mmahu ina hahaaite-raa e me ki hakatapurua, maitaname te saaita laatou e hakassao itaha ma na hahaaite-raa, natama-naa e me kitoo te ora TeAtua nitattara hakamaoniake inatama elaoi Aia-raa pera ma ni tuhana laatou.

13 Kame taatou e tatakorehia i na hahaaite, taatou se lavaa te tattara ma, "TeAtua e kou mai te hahaaite nei." Maitaname na mee hao-raa se lavaa te tatakore TeAtua, tena TeAtua Hokoia se lavaa te tatakore te tama.

14 Emeia taatou e me kitatakorehia kame taatou e oo nommao, tena ku kapitia inatiputipu hao tera taatou e hihai-raa.

15 Tena natiputipu hao taatou-raa e me kikou mai na haisara, tena na haisara-raa e me kikou mai te mate te saaita na haisara e hakamaatua te ora akoe.

16 Aku taina ma aku soa laoi-roo, anau e hihai ma kootou ki illoa hakamaoni te mee nei!

17 Na hoki taualleka hakaatoa ia ma na mee taualleka-raa e oo mai i te vaelani; TeAtua e kou mai taatou na mee-raa; Aia ko te Tama ni pena te maahina i te vaelani-raa, tena Aia ko te Tama se lavaa te hakatike te maahina-raa kipouri.

18 Ite hihai Aia, TeAtua ni mee taatou nottipu peenei ma na tattara hakamaoni Aia-raa, ma kittuu taatou i mua na mee hakaatoa Aia ni pena-raa.

Hakallono, tena kuppena

19 Aku taina ma aku soa laoi-roo, mannatu te mee nei! Natama hakaatoa ki vave no hakallono, e meia ki se vave no tattara, ia ki se lloto vave hoki.

20 Maitaname telloto taatou natama-raa se tokonaki ki ssau te tauareka TeAtua-raa.

21 Ia tena peesia natiputipu hao hakaatoa ia ma na hakataakoto sakkinora itaha. Tauttari TeAtua, tena kutoo natattara Aia nittori iroto na hatumanava kootou-raa, natattara tera elavaa te tokonaki kootou ki ora-raa.

22 Auu se hakalollono koi natattara Aia-raa; e meia tauhano te tautari na mee akoe ni hakarona-raa.

23 Kame akoe e hakarona koi natattara-raa, tena ki se tautari na tattara-raa, tena akoe e ssau pera ma na tama e matamata koi te tipu latou-raa i roto te kalasi-raa.

24 Natama-naa elavaa te mmata no kkite nattipu laa-tou-raa iroto te kalasi, e meia te saaita laatou e oo-raa,

na tama naa te saaita naa koi ku ssiri ma laatou e ttipu pee-hee.

²⁵ Emeia kame kootou emmata hakaraoiroo tetuaa hakamaoni tera emee natama kittonuraa, tena kutuku na hakataakoto kootouraa itetuaaraa, ia kismee ma kootou ki hakallono koi, tena kioti ku ssiri, emeia tauttari noppena namee tauallekaraa. TeAtua eme kihakatapu kootou emee namee kootou nippena raa.

²⁶ Kootou e isi na tama emannatu pera ma laatou ni tama telotu? Kame akoe sehakamattonu itevahi temaihu akoe raa, tena temee akoe ma akoe hetama iteloturaa ku seai koi, tena akoe emariu koi i akoe hokkoe.

²⁷ Hea TeAtua Tamana emaanatu ma ematahua, ia etauareka itevahi teloturaa ko temee nei: kilollohi natamalliki seisi namaatua raa ia ma natautukaha h hine ina hakalonollihu laatouraa, tena ku rorohi akoe kismehaere nommao emee namee sakkino itemaarama nei raa.

2

Laoi na tama hakaatoa

¹ Aku taina, kootou nihakattina ana Jisas Krai TeAriki taatouraa, teenaa ko TeAriki eisi namahi haimmahiraa, tena kootou semee ma kootou kihihhai koi natama etauttari hea kootou ekkite ma nakaremata kootouraa.

² Kame hetama haisileni etaaro tering ekivakiva tematarima aia, tena kiuru nahekau esuimmaha, ehaereatu itekina kootou ekkuturaa, tena hetama ehakaalloha euru nahekau masaessae ku haere atu hoki.

³ Tena kame kootou ehakammaha tetama euru nahekau tauallekaraa, tena ki meake tetama raa ma, "Haere no noho itekina imua raa," tena kumeake tetama hakaalloha raa ma, "Haere notuu imuri, kaa seai akoe kunoho iaruna te kiripapa itekina na vae anau nei,"

⁴ tena kootou kussara emee kootou kuhirihiri itevahi kootou hokkootou itetokoruanei, tena kihai koi namannatu kootou tautari nahakataakoto kootou esakkino raa.

⁵ Aku taina ma aku soa laoiroo, hakallono! TeAtua ehirihiri natama ehakaalloha itemaarama nei raa kituttuulaoi ina hakattina laatouraa, ia kinnoho ite Hakamaatua ana Aia nitattara hakamaoni ake natama elaoi mahi Aia raa.

⁶ Emeia kootou sehakammaha natama hakaalloha raa! Koai natama ehai nahaeo kootou, tena kihoro kootou nohakattuu imua natama hakatonutonuraa? Teenaa ko natama haisileni!

⁷ Natama naa ko natama tera nitamohaao teinoa tauareka TeAriki kootouraa.

⁸ Kootou eme kippena namee ettonu kame kootou etauttari tetuaa ite Hakamaatua ana ite Vaelani tera

e mmau i roto te Launiu Tapuraa ma, "Laoui alaa tama pera ma akoe elaoi akoe hokkoe."

⁹ Emeia kame kootou e hihhai koi na tama e tauttari hea kootou e kkite ma na karemata kootou raa, tena kootou e me ki hai ssara, tena te tuaa raa e huri atu pera ma kootou ku seu te tuaa raa.

¹⁰ Kame he tama e seu he tuaa hokotahi, tena te tama naa ku hai sara i te vahi na tuaa raa hakaatoa.

¹¹ Maitaname te tuaa e mee ma, "Auu se karemata kailallao," tena teeraa tuaa hoki e mee ma, "Auu setaa tama." Niaina ma akoe se karemata kairaraa, emeia akoe e me ki sara ma na tuaa raa hakaatoa kame akoe etaa tetama no mate.

¹² Tattara, tena kuppena emee kootou e me ki hakatonutonuria te tuaa tera e hakattana taatou raa.

¹³ Maitaname TeAtua selavaa te aroha te saaita Aia e hakatonutonu tetama seisi te aroha aia raa, emeia te manava aroha raa e hakanaaniua i aruna te hakatonutonu na tama raa.

Na hakattina ia ma hea taatou eppena.

¹⁴ Aku taina, eisi te tauareka kame kootou e tattara ma kootou eisi na hakattina, emeia hea kootou eppena raa settonu? Kaa na hakattina kootou raa elavaa te tokonaki kootou no ora?

¹⁵ Kame e isi na taina ia ma na kaave kootou se isi na hekau ia ma na kai kikkai.

¹⁶ Tena e isi te tauareka kame kootou e meake na tama raa ma, "TeAtua e hakatapu kootou. Nnholaoi no kkai hakaraoi!?" Ia eisi te tauareka kame kootou selavaa te tokonaki na tama raa ma hea laatou e hihhai i roto na ora laatou raa?

¹⁷ Kame te hakatina koi hokoia, tena seisi na mee taualleka e hakapaaake ma te hakatina raa, tena te hakatina naa he hakatina koi e mate.

¹⁸ Emeia eisiroo tetama eme kitattara ma, "Teeraa tama eisi te hakatina, teeraa tama eme kippena na mee taualleka." Tena anau eme kimeatu ma, "Hurimai ma tetama elavaa peehee teisi te hakatina, tena kootou se hai mee e huri mai ki kite anau raea. Anau e me ki huri atu na mee ki kkite kootou te hakatina anau."

¹⁹ Kootou e hakattina pera ma eisi TeAtua hokotahi koi? Tauareka! Na tipua sakkino raa e hakattina hoki, ia e poreppore te mattaku.

²⁰ Kootou evvare roo! Kame kootou e hakattina koi, tena se hai mee roo tauareka eppena, tena te hakatina naa he hakatina koi e mate.

²¹ Abraham tetipuna taatouraa e hakatina TeAtua, tena ki hoki ake Aisak tetama aia raa i aruna te olta. Tesaita Abraham nipena te mee etonuraa, tena TeAtua

ku hakataakoto pera ma tama raa e tonu tahi i na karemata Aia.

²² Kootou ekkite pera ma te hakatina tama raa e hakanatahi ma na mee aia eppena raa. Tesaita aia nippena na mee e tonu raa, te hakatina aia raa ku kaatoa.

²³ Tena natattara te Launiu Tapu raa e huri mai no hakamaoni, "Abraham e hakattina TeAtua, tena TeAtua kutoo te maanatu ma tama raa e tonu tahi i na karemata Aia." Tera hea Abraham e kanna ria ma he soa laoi TeAtua.

²⁴ Teenaa kootou ekkite pera ma na mee taualleka taatou eppena raa e huri ake pera ma taatou kuttonu ma TeAtua, ia seai ma ko na hakattina koi taatou raa.

²⁵ Rahap e mee peeraa hoki. Niaina te hine raa e hai huri, e meia aia eppena na mee e tonu hoki. Rahap e too tokorua na tama Israel e matamata hemuu raa no hakammuni i roto te hare aia raa. Ia tena te hine raa e tokonaki no hakassao tokorua raa i teeraa mateara. Tera hea te hine raa e tonu tahi i na karemata TeAtua.

²⁶ Kame tetinotama tetama kuse mamanava, tena tetama naa kumate. Ia kame hetama e hakattina, tena ki tiaki teppena na mee e tonu raa, tena te hakatina tetama naa e mate hoki.

3

Lollohi hakamattonu na tattara kootou

¹ Aku taina telotu, natama kootou e akoako raa kisetammaki. Pera ma kootou eilloa, maatou natama e akoako raa e me ki hakatonutonuria eraka iaruna ma alaa tama.

² Taatou hakaatoa eppena namee essara. Emeia kame hetama sepena temee esara inatattara aia, tena tetama naa e tonu tahi, ia elavaa hoki terorohi hakaraoi aia hokoia.

³ Taatou epono namee pammee iroto namaihu nahosraa kimee nahosraa kitauttari taatou, tena taatou e me kilavaa temee nahosraa kihuro nakina taatou e hihhairaa. ⁴ Kaa seai, kootou kumannatu navakatua hai pukei raa: niaina ma te vakatua hai pukei raa e rahi roo, e meia te matani hai mahi raa e lavaa koi te mee te vaka raa kitere, tena te hoe paamee te vaka raa e lavaa te uru te vaka raa kitere i te kina te ariki te vaka raa e hihai aia kitere raa.

⁵ Essau hoki ma te arero: te arero raa e paamee, e meia te arero raa e lavaa roo te tattara ahu i na mee e llahi.

Mannatu! Temaramara paamee roo e lavaa tettuni te pupu e rahi roo ki ura.

⁶ Tena te arero raa essau pera ma heahi. Te arero raa essau pera ma hemaarama epui nahaisara etuu iroto

na tinotama taatou no ttoha te sakkino raa i roto na ora taatou. Te arero raa e hakaura na tinotama taatou raa hakaatoa ma te maramara e hamai i te kina te ahi e vvela tahi raa.

⁷ Taatou na tama e lavaa te hakataratara na manu, tena taatou ku oti te hakataratara alaa manu takavao, na manu kai ttama, na manu lellee, na moko torotoro ia ma na ika.

⁸ Emeia se haitama e lavaa te hakataratara te arero. Te arero raa e sakkino, ia se lavaa te moe hemuu. Te arero raa e pii na mee sakkino.

⁹ Taatou e hakammaha TeAtua Tamana ma na arero taatou, tena na arero taatou raa e hai hoki na hao alaa tama, na tama tera e pena iho tautari te tipu roo TeAtua raa.

¹⁰ Na tattara hakammaha ia ma na tattara hao raa e hopo iho i taha ma te maihu hokotahi naa koi.

¹¹ Te vaitea laua ma te lottai raa se lavaa te koo iho hakaatoa i taha ma te hatu hokotahi.

¹² Aku taina, te niu se lavaa te hua na natu; te kuru se lavaa te hua na niu, tena te vai lottai se lavaa te hakatike no marie.

Te atamai e hamai i aruna

¹³ Eisi na tama kootou e atamai, ia e mattonu? Tena kootou ku huri mai te hakamaoni ina ora taualleka kootou raa, na mee taualleka kootou e ppena ma te pasemmu ia ma te atamai raa.

¹⁴ Emeia kame na hatu manava kootou raa ekkere, e hao roo, ia e mannako, tena auu se tattara ahu ki se lavaa kootou te hai ssara i te vahi na tattara hakamaoni raa.

¹⁵ Te atamai naa se hamai i TeAtua i aruna; teenaa he atamai koi i te maarama nei. Te Anana Tapu se kou mai te atamai naa, Satan hokoia e kou mai te atamai naa.

¹⁶ He matakaina peehee na tama e manava kkere, ia e mannako, te kina naa se lavaa te nnoho tauareka, ia e me ki isi na sakkino hakaatoa.

¹⁷ Emeia te atamai nei e hamai i TeAtua i aruna. Te mee kaamataroo i te atamai nei ko te matahua, te noholaoi, te pasemmu ia ma telaui. Te atamai nei e pii te manava aroha, ia e huri mai na tiputipu taualleka. Te atamai nei se isi na tiputipu sakkino ia ma ki tattara uhiuhi.

¹⁸ Tena te tauareka raa ko te tiputipu ni hura ake i roto te tiputipu te noholaoi raa ina hehekau na tama e haere hakatonutonu na sara raa.

4

Na tiputipu sakkino i te maarama nei

¹ Na hakatauttau ia ma na puppuhu kootou naa e oo mai ihee? Namee naa e oo mai i te hihhai kootou na mee taualleka tera emmoe tahi i roto na hatu manava kootou raa.

² Kootou e hihhai namee, emeia kootou se lavaa te too namee raa, tena kootou ku mannatu ma kitaa

na tama ki mmate; te hihhai kootou na mee raa e rahi roo, e meia kootou selavaa tetoo nameeraa, tena kootou ku hakatauttau no ppuhu. Kootou seisi na mee kootou e hihhai, maitaname kootou se kainno ake TeAtua ki kou atu na mee raa.

³ Ia te saaita akoe e kainno raa, akoe selavaa tetoo na mee raa, maitaname tetiputipu akoe e kainno ake raa e sara; akoe e kainno i na mee akoe e hihai koi ki hihia akoe ma na mee raa.

⁴ Kootou ni tama seisi na hakattina! Kootou se illoa ma te hihhai kootou na mee ite maarama nei raa e me ki mee kootou ki nonnoho haeo ma TeAtua? Kame akoe e hihai ki soalaoi ma te maarama nei, tena akoe e me ki mee akoe ki nonnoho haeo ma TeAtua.

⁵ Auu se mamannatu tammaki i na tattara taatou e paupau i roto te Launiu Tapu raa:

“TeAtua e rorohi hakamaoni roo te anana Aia e tuku i roto taatou raa.”

⁶ Emeia te tauareka TeAtua e kou mai raa e rahi roo. Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“TeAtua se hihai na tama e ahu, e meia Aia e kou ake te tauareka i na tama e pasemmu raa.”

⁷ Ia tena kootou hokkootou ki hakallono TeAtua. Ui i taha ma Satan, tena aia e me ki haere i taha ma kootou.

⁸ Oo mai ki tappiri kootou i TeAtua, tena Aia e me ki hamai no taapiri kootou. Kootou na tama haissara raa, kootou kissor na rima kootou raa! Kootou na tama tattara uhi-uhi raa, kootou ki verevere na hatu manava kootou raa!

⁹ Kootou ki alloha, ttani, tena kuppari; hakatike te kkata hihhia kootou naa, tena ku tanitani, hakatike te nnoho hihhia kootou naa, tena ku nnoho se hihhia.

¹⁰ Kootou ki pasemmu i mua TeAtua, tena Aia e me ki ssau kootou i aruna.

Auu se hai na haeo alaa tama

¹¹ Aku taina, auu sevekuveku alaa tama. Kame akoe e vekeveku no hai na haeo alaa tama telotu, tena akoe e vekeveku koi no hai na haeo natuaa raa. Kame akoe e hai na haeo natuaa raa, tena akoe seai ma he tama e tautari na tuaa raa, e meia akoe hoki he tama e hai na haeo na tuaa raa.

¹² TeAtua ko te Tama e kou mai na tuaa raa, tena ki hakatonutonu na tuaa raa. Aia Hokoia e lavaa te tokonaki, ia e lavaa teseu. Akoe e hakatettere ma akoe koai ki hai na haeo alaa tama naa?

Na tattara hakamattaku na tama hai ahu

¹³ Te saaita nei kootou ki hakallono mai anau, na tama e tattara ma, “Teahonei, kaa seai taiao taatou kuhuro iteeraa matakaina nonnoho he hetau hokotahi kissee he ara ki too taatou tammaki na sileni raa.”

¹⁴ Kootou se illoa ma na ora kootou taiao raa e me ki ttipu peehee! Kootou e ssau pera ma he kohu te ahi tera taatou e kkite paa saaita koi, tena se roroa ku haere no seai raa koi.

¹⁵ Kootou e tau tetattara peenei avare: “Kame TeAtua e hihai, taatou e me ki nnoho no ppena te mee nei, kaa seai ku ppena te mee raa.”

¹⁶ Emeia te saaita nei kootou ku ahu, ia kootou ku tattara ahuahu; na tattara ahuahu peenei raa e ssara.

¹⁷ Ia tena taatou e me kissara kame taatou se ppena na mee taualleka taatou e illoa ma taatou e tau te ppena raa.

5

Na tama hai sileni raa ki hakamattonu

¹ Tena te saaita nei, kootou na tama hai sileni raa ki hakallono mai anau! Kootou ki tanittani hakamaroa i na tapahara koi oo atu kootou raa.

² Na sileni kootou raa ku ppara, tena na hekau kootou raa ku kaina ria na lollona.

³ Na gol ia ma na siliva kootou raa ku piritia, tena kootou e kkite te piritia nei e me ki huriatu no kai na tinotama kootou raa pera ma he ahi. Kootou e hakatautau na sileni ia ma na hekau kootou raa i na aho hakaotioti nei.

⁴ Kootou se kou ake nasui na tama e hehekau i roto na paupaku kootou raa. Hakallono na tamumu na tama raa! Nattani na tama e hehekau i roto na paupaku kootou raa kuttae i TeAtua TeAriki Hai mahi raa.

⁵ Na ora kootou i te maarama nei raa e pii roo na mee sakkino ia ma na hihhia. Kootou e mee na tinotama kootou raa no llahi ki tanattana te aho te haeo raa.

⁶ Kootou e kou ake na haeo na tama, ia etaa na tama no mmate, tena na tama raa se huri atu no ppuhu ma kootou.

Nnoho hakavaratoa

⁷ Aku taina telotu, nnoho hakavaratoa kittae te saaita TeAriki e hamai raa. Kira ake, na tama e ttori na kai raa e varatoa roo te nnoho nottari te saaita na kai laatou e ttori raa e hhua na hua. Na tama raa e varatoa roo te ttari ki tae mai te saaita te laa ia ma na reurehu.

⁸ Kootou hoki ki varatoa. Kootou ki mannatu hai mmahi, maitaname te aho TeAriki e me ki hamai raa ku taapiri.

⁹ Aku taina, kootou ki se tamumu i alaa tama ki se lavaa TeAtua te hakatonutonu kootou. Te Tama hakatonutonu raa ku taapiri ki hamai, ia ku tanattana ki hakahura mai.

¹⁰ Aku taina, mannatu na profet TeAtua e tattara i te inoa TeAriki raa. Too na tama raa pera ma ni tattara hai auna tera e varatoa te nnoho ma na hakalono lihu.

¹¹ Taatou ku kannu ma na tama raa ku hakatapu ria, maitaname laatou e ttuu mmau. Kootou e llono te varatoa Jop,

tena kootou e illoa e hia namee TeAtua ni kou ake tama raa i te hakaotiiti. E mee TeAtua e isi roo te aroha ia ma te laoi.

¹² Aku taina, te mee roo e hakamaatua raa, auu se kou ake te hakamaoni roo kootou te saaita kootou e hihhai ki hakamoe he tattara hakamaoni. Auu se tupa te vaelani, te maarama nei ia ma alaa mee hoki. Tapa koi peeraa, "Noo" te saaita kootou e mannatu ki mee ma noo, tena tapa koi "Seai" te saaita kootou e mannatu ma ki mee ma seai, tena kootou e me ki selavaa te nnoho i raro na mahi TeAtua ki hakatonutonuria.

Hakattina te lotu

¹³ Eaa, eisi natama i roto kootou e hakalonollihu? Natama naa etau telotu. Eisi natama kootou e hihhia? Natama naa etau te huhua na rue ki hakammaha ake TeAtua.

¹⁴ Eisi natama kootou elavvea? Natama naa etau te meake natama hakamattua teloturaa ki oo ake nolotu ma laatou, tena ku amuhi natama naa ma teloo hakatapu raa i te inoa TeAriki.

¹⁵ Na hakattina natama etoo teloturaa e me ki mee tetama laavearaa kitauareka; TeAriki e me kitokonaki tetama naa ki maataru muri, tena TeAriki e me kissirihia na haisara tetama naa.

¹⁶ Ia tena, kootou ki ui ake na haisara kooturaa ialaa hakattina ana, tena kulotu ake hoki TeAtua ma alaa hakattina ana, tena TeAtua e me kitokonaki kootou kitaualleka muri. Nalotu natama etauallekaraa e ivi, ia e haimmahiroo.

¹⁷ Elaija hetama hoki peenei ma taatou nei. Aia elotu haimahiroo ma kiselavaa hereurehu elleku, tena se haireurehu nilleku i roto te henuanaa etoru na hetau ia ma e ono na marama.

¹⁸ Tena kioti aia kulotu hakaraoi, tena te reurehuraa kunniniho itaha ma te vaelani no hakamaariki nakai i te maarama nei raa.

¹⁹ Aku taina, kame nitama kootou e oo nommao itaha ma te hakamaoni TeAtua raa, tena teeraa tama kou mai hakaraoi na tama naa ki tappiri,

²⁰ tena kootou ki mannatu te mee nei: te tama e hakatike tetama haisara raa itaha ma natiputipu sakkino tetama naa, etokonaki te anana tetama haisara naa ki se mate, tena tetama naa e me kissorohia no matahua itaha ma na haisara aia raa hakaatoa.

1 Pita

Te launiu kaamata Pita e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.4

Te ora na hakattina ana 1.5—2.25

Na tamalliki TeAtua ia ma na tamalliki Satan 3.1—3.22

Te hakamaoni ia ma na mee e ssara 4.1—4.6

Na tiputipu telaoi 4.7—4.12

Na mahi telaoi 5.1—5.13

¹ Anau Pita, anau he aposol Jisas Krai.

Anau etaataa atu inatama TeAtua ni hirihi e nnoho maseuseu pera ma ni manusiri i roto na henua Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ia ma Bitinia raa.

² Kootou e hirihi ria ki tauttari te hakataakoto TeAtua Tamana, tena TeAnana Tapu Aia raa e mee kootou no tpu ki tauttari kootou ia Jisas Krai, tena ku ssorohia kootou ki matahua ma te toto Aia raa.

Na mahi TeAtua ia ma telaoi Aia ki nnoho tahi ma kootou.

Te ora hakamaoni e moe ma taatou i te vaelani

³ Taatou ki hakammaha TeAtua te Tamana Jisas Krai TeAriki taatou raa! Maitaname te manava aroha Tama raa e rahi roo, tena Aia ki hakaora muri Jisas Krai itaha ma te mate kikou mai taatou te ora vahao nei. Te mee nei e hakahihia manava roo i taatou ki nnoho no hakattari te ora vahao nei raa,

⁴ tena taatou ku kkira tahi koi i mua ki too na hoki e llahi TeAtua e tukutuku ma na tama Aia raa. Tama raa e tukutuku na hoki raa i te vaelani, i te kina na mee raa se lavaa te ppara no hao, ia se lavaa te huro no llano.

⁵ Na hoki raa ni hoki kootou na tama tera TeAtua e rorohi ma na mahi Aia raa, e mee na hakattina kootou e isi ma ki too te ora hakamaoni tera kutanattana ki hakari atu kootou i te aho hakaoti raa.

⁶ Kootou ki hihhi i te mee nei, niaina ma e tau roo kootou te alloha he paa saaita koi e mee na hakalono llihu hakaatoa kootou ni tiri raa.

⁷ Te hakataakoto na hakalono llihu raa e mee ma ki huri atu ki mmata ma na hakattina kootou raa e hakamaoni. Ia na gol raa hoki e lavaa te seua ria, te ahi raa e hahaaite na mee raa hoki, e ssau pera ma na hakattina kootou e mmaharo i aruna na gol raa e me ki hahaaite ria hoki ki mmata ma kootou e lavaa te tuu mmau. Tena kootou e me ki too te hakammaha ia ma te tauareka, tena ku ssau kootou i aruna i te aho Jisas Krai e me ki hamai raa.

⁸ Kootou elaoi Tama raa, niaina ma kootou ni sekkite Tama raa, tena kootou e hakattina Tama raa, niaina ma kootou sekkite Tama raa te saaita nei. Ia tena kootou

ki hihhia ma te hihia e rahi roo tera taatou se illoa ma taatou ki tattara peehee,

⁹ maitaname na anana kootou raa ku too te ora hakamaoni tera e moe i roto na hakattina kootou i TeAtua raa.

¹⁰ Na profet imua raa nitattara mai i te hoki tauareka ki tokonaki taatou ki ora tera TeAtua nikou iho raa, tena kisese ma ki lave laatou te tahito te tattara nei.

¹¹ Na tamaraa e hahaivi ma ki illoa ma teehee te saaita te ora hakamaoni raa e me kitae mai, ia e me ki kapihi mai peehee. Teenei ko te saaita TeAnana Krai e taakoto i roto na tamaraa e tattara mai i te vahi na hakalononlihu tera Krai e me kittiri raa, tena ki oti Aia ku hamai ma na mahi Aia.

¹² TeAtua e hakari ake na profet raa pera ma na hehekau laatou raa se lavaa te tokonaki laatou, e mea na hehekau raa e me ki tokonaki kootou pera ma na tamaraa nitattara i te vahi na mee kootou nillono natama niooatu ma na tattara raa, no tattara atu i te Rono Tauareka raa i na mahi TeAnana Tapu e hamai i te vaelani raa. Na mee nei ni mee hoki na ensel raa e hihhai ki illoa.

Te ora e tapu

¹³ Ia tena kootou kitanattana na hakataakoto kootou raa ki hehekau. Tanattana, tena ku hakamoe tahi na hakataakoto kootou i na hoki tera kootou e me kitoo te saaita Krai e hakahura mai raa.

¹⁴ Tauttari tahi TeAtua, tena auu setiaki na mee kootou e hihhai mahi te saaita kootou ni se ki atamai raa.

¹⁵ Emeia ppena tahi na mee e ttapu e ssau pera ma TeAtua, te Tama ni kanna kootou raa e tapu.

¹⁶ Te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Kootou ki ttapu, maitaname Anau e tapu.”

¹⁷ Kootou e kanna TeAtua ma Tamana te saaita kootou e lotu ake Aia, te Tama tera e hakatonutonu na tama hakaatoa tautari te ora te tama i te hakatonutonu hokotahi koi; ia tena hakammaha Tama raa te saaita kootou koi nnoho i te maarama nei.

¹⁸ Maitaname kootou e illoa hea nitaui kootou nottana i taha ma na tiputipu sakkino na tipuna taatou i muaraa nitataohi mai raa. Teenaa seai ma he mee e lavaa te haeo pera ma na gol ia ma na siliva;

¹⁹ teenaa ko te toto Krai e sui mmaha raa. Krai e ssau pera ma he punua sipsip e rahi tauareka se hai saanuku.

²⁰ TeAtua e hirihiri Tama raa i muaraa Aia ni pena iho te maarama nei, tena Aia e me ki hakahura mai i na aho hakaotioti nei ki tokonaki kootou.

²¹ Tama raa e tokonaki kootou ki hakattina TeAtua. Tama raa e hakamahike Jisas i taha ma te mate, tena ki kou ake na mahi hai mmahi Tama raa; ia tena na hakattina ia ma na hakataakoto kootou raa ki mmoe koi i TeAtua.

²² E mee te saaita nei kootou ku tauttari te hakamaoni raa, tena na ora kootou raa ku matahua, tena kootou ku isi te laoi hakamaoni i alaa hakattina ana, ia tena laoi hakamaoni alaa tama ma na hatumanava kootou.

²³ Maitanama na tattara TeAtua e ora tera e mmoe tahi raa e hakatike kootou no mee pera ma ni tamalliki tera na maatua laatou raa e ora tahi, ia sei ma na maatua ku mmate raa.

²⁴ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, "Na tama hakaatoa e ssau pera ma na veve, tena na mee taualleka hakaatoa laatou raa e ssau pera ma ni kaute e hhomo huri.

Na veve raa e mmate, tena na kaute raa ku maoha i raro,

²⁵ e mea na tattara TeAtua raa e mmoe tahi se isi te hakaoti." Teenei ko na tattara te Rono Tauareka tera alaa tama ni takutaku atu kootou raa.

2

Na tama hakamaoni TeAtua

¹ Ia tena hakattana itaha ma na mee hakaatoa e sakkino raa, tiaki te tattara malliu, ia se tattara uhiuhi, ia se manava kkere, ia se pehiphehi na tattara haao.

² Mee pera ma kootou ni tamalliki vahao nei tera e hiunu tahi na vaiuu matahua TeAnana raa, maitanama kootou kaa unu na vaiuu raa, kootou e me ki hhomo vave, ia e me ki too te ora hakamaoni.

³ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Kootou ku kkite hokkootou te laoi hakamaoni TeAriki."

⁴ Oo mai i TeAriki, te Tama e ora tera na tama e hakahekeheke ma he tama vare raa, e mea TeAtua ni hirihi Tama raa ki hakanaaniu.

⁵ Oo mai pera ma ni tama e ora, tena ku hoki ake kootou hokkootou ki tokonaki no hakatuutuu te Hare Tapu TeAnana Tapu raa i te kina kootou e me ki hehekau pera ma ni maatua e ttapu no hoki ake ma na mahi Jisas Krai na hoki e ttapu, ia e matahua raa iaa TeAtua.

⁶ Maitanama te Launiu Tapu raa e tattara ma, "Anau e hirihihi te hatu e sui mmaha roo, tena Anau e me ki hakatuu te hatu raa pera ma he pou roto Saion; tena te tama e hakatina te Tama raa e me ki se lavaa roo te napa."

⁷ Te hatu nei e sui mmaha roo i na karemata kootou na tama e hakattina raa; ia sei ma na tama se hakattina raa:

"Te hatu na tama hakatuutuu hare raa ni hakahekeheke ma e haao raa ko te hatu e hakanaaniu roo i aruna na hatu hakaatoa."

⁸ Tena teeraa kina i roto te Launiu Tapu e tattara ma, "Teenei ko te hatu e me ki mee na tama ki hinahhina;

te hatu tera e me ki mee na tama ki hhina no paku i raro.”
Na tama raa e me ki hhina, maitaname laatou se hakattina
na tattara e ttapu tera TeAtua e hihai ma laatou ki ppena raa.

⁹ Emeia kootou ko te kanohenua TeAtua ni hirihihi, ia
ni maatua te Tuku, ia te kanohenua e tapu, ia na tama
TeAtua ettino ia ma na tama TeAtua ni hirihihi ki takutaku
na mee taualleka TeAtua e ppena raa. Tena Tama raa
ni kanna kootou ki oo mai i taha ma te pouri raa, tena ku oo
no nnoho i roto te maahina tauareka Aia raa.

¹⁰ E isi te saaita hokotahi kootou ni nnoho pera ma kootou
seai ma ni tama TeAtua, e meia te saaita nei kootou ku mee
pera ma ni tama Aia, ia e isi te vahao hokotahi kootou
ni se illoa telaoi TeAtua raa, e meia te saaita nei kootou
ku too te manava aroha Tama raa.

Na tama hehekau TeAtua

¹¹ Aku taina, taatou ni tama e mee pera ma ni tama alaa
henua, ia ni manu siri i roto te maarama nei! Auu se tauttari
hea te tinotama raa e hihai, maitaname hea te tinotama raa
e hihai raa e hakataukaa ma te anana.

¹² Na tiputipu kootou i na kina na tama e nnoho pouri raa
ki taualleka roo, e mee te saaita na tama raa e hai atu kootou
ma ni tama sakkino raa, na tama raa e me ki illoa hokolaatou
na mee taualleka kootou nippena raa, tena laatou e me
ki hakammaha TeAtua i te Aho Tama raa e hamai raa.

¹³ Ite vahi ki hakammaha TeAriki, kootou ki hakallono
na tama tera e hakamattua i roto te maarama nei raa: te tuku
hakamaatua i Rom tera e hakamaatua raa,

¹⁴ tena na pare tuku aia ni hirihihi ki kou ake
na hakalono llihu na tama e ppena na mee haeo raa, tena
ku hakammaha na tama taualleka raa.

¹⁵ Maitaname TeAtua e hihai ma kootou ki hakaoti
na tattara na tama se atamai e tattara i kootou raa, tena
ku hakaoti na tattara nei i na tiputipu taualleka kootou
e ppena raa.

¹⁶ Nnoho pera ma ni tama e ttana, ia auu se mee ma kootou
e ttana kippena na mee sakkino, e meia nnoho pera ma
ni tama hehekau TeAtua.

¹⁷ Hakammaha na tama hakaatoa, ia laoi alaa hakat-
tina ana, ia hakammaha TeAtua, tena ku hakammaha
te tuku hakamaatua i Rom raa.

Na tattara na hakalono llihu Krais

¹⁸ Kootou na tama hehekau, hakallono na tama haka-
mattua kootou raa, tena ku hakammaha na tama raa, ia
se mee ma kootou ki hakammaha koi na tama hakamattua
e taualleka ia ma na tama pasemmu raa, e meia hakammaha
hoki na tama hakamattua haeo raa.

¹⁹ Te mee nei TeAtua e me ki hakatapu kootou kame
kootou e hakavaratoa i te llihu na hakalono llihu se tau
te ttae atu raa, e mee te hihai kootou ki tauttari TeAtua raa.

²⁰ Kaa he tauareka peehee kootou e me kitoo tesaaita kootou e taaiaria e mee na mee e ssara kootou ni ppena raa? Emeia kame kootou e varatoa te nnoho ma na hakalono llihu tesaaita kootou e ppena na mee e ttonu, tena TeAtua e me ki hakatapu kootou.

²¹ Teenei te hakataakoto TeAtua ni kanna kootou raa e mee Krai ni hakalono llihu ma kootou, tena ki mee kootou pera ma he ata natama e me kimatamata, tena kootou e me ki tauttari na tapuvae Aia.

²² Tamaraa seisi nahaisara e ppena, ia seisi tetama erono ma Tamaraa eisi natattara malliu nihhopo ite maihu Aia.

²³ Tesaaita natamaraa e haru nahaeo Aia, Tamaraa selavaa te haru muri nahaeo natamaraa; tesaaita Aia ni hakalono llihu, Tamaraa se hakamataku ake natamaraa, e meia te hakataakoto Aia e moe tahi koi i TeAtua te Tama e tonu roo ite hakatonutonu raa.

²⁴ Krai Hokoia e amo nahaisara taatouraa iroto te tinotama Aia raa no mate iaruna te kros ma kitaa mate natiputipu sakkino taatouraa kinnoho taatou na ora e ttonu. Nasaanuku Aia raa etokonaki kootou natama lavvea raa no taualleka.

²⁵ Kootou nissau pera ma nisipsip ellano, e meia tesaaita nei kootou kuvakkai muri no tauttari te Tama e rorohi na anana kootou raa.

3

Na h hine ia ma na taanata hai avvana

¹ Ia essau hoki, kootou nahhine haiavana raa ki hakallono na taanata kootouraa, maitaname kame nitaanata se hakattina natattara TeAtua raa, tena hea kootou e me kippena raa e me kitokonaki na taanata raa ki hakattina. Kootou selavaa hoki te mee nitattara,

² maitaname natamaraa e me kikkite pera na ora kootou raa e ttonu, ia e hakamaoni.

³ Kootou setau te hakahaka na tinotama kootou raa kitiputipulaoui; namee pera ma kissiri hakaraoui narouru kootou raa iama namee kivakiva kootou e hakamaumauraa iama na hekau kootou e uruuru raa.

⁴ Emeia te hakamaoni iroto kootou raa etau roo te huri ake natiputipulaoui na tinotama kootou raa, te tiputipulaoui iama telaumarie seisi te hakaoti, teenaa ko na mee roo TeAtua e hakammaha hai mahi raa.

⁵ Natiputipu nahhine e ttau i mua raa e taualleka hoki. Natamaraa e hakamoe tahi na hakataakoto laatou raa i TeAtua, ia e hakallono na taanata laatou raa.

⁶ Sara e mee pera hoki; tama raa e hakarono roo Abraham, tena ki kanna tama raa ma he tama hakamaatua aia. Kootou

e me kimee pera ma nitamalliki h hine aia kame kootou se mattaku i na mee hakaatoa, tena ku ppena na mee e ttonu.

⁷ Kootou na taanata haiavana raa kimee peeraa hoki, kootou ki nnoho ma na h hine kootou raa ma na hakataakoto taualleka pera ma na h hine raa se ivi pera ma na taanata. Hakammaharoo hakaraoi na tama raa, maitaname na tama raa e me kihakapaa ma kootou no too na hoki TeAtua ite vahi te ora raa. Kootou kippena na mee nei ki se hai mee sakkino e ppui vaa mua na lotu kootou raa.

Na hakalono liliu na tama e ppena na mee e ttonu

⁸ Kihakaotioti: kootou hakaatoa ki isi na tiputipu ia ma na hakataakoto e hakanatahi; laoi te tama ma te tama, tena ku hai taina laoi, tena ku nnoho hakaraoi kootou hokkotou.

⁹ Auu se sui muriake te hao teeraa tama e ppena iakoeraa, ia auu setuku te hao teeraa tama etuku iakoeraa, e mea sui muriake te hao na tama e ppena iakoeraa ma tetauareka, maitaname TeAtua nitattara hakamaoni atu ma Aia e me kikou atu te tauareka te saaita Aia ni kanna kootou raa.

¹⁰ E ssau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Kame kootou e hihhai ki nnoho te ora tauareka, tena kootou ki hihhai hoki ki kkite te tauareka, tena kootou ki hakaoti te tattara hao, ia hakaoti hoki te tattara malliu.

¹¹ Kootou ki tike i taha ma na mee sakkino raa, tena kuppena na mee taualleka;

kootou ki hai na mahi kootou ki too te noho laoi.

¹² Maitaname TeAriki e rorohi laoi na tama e ttonu raa, tena e hakarono hoki na lotu na tama raa; e mea Aia e me ki se kkiraake na lotu na tama e ppena na mee sakkino raa.”

¹³ Koai tetama e me kimee hakahao kootou te saaita kootou e hihhai ki ppena na mee taualleka?

¹⁴ Ia niaina kame kootou e hakalono liliu e me kootou e ppena na mee e ttonu, tena kootou ki hihhia! Auu se mattaku he tama peehee, ia auu se mamannatu tammaki.

¹⁵ E mea lotuake Krai i roto na hatumanava kootou, tena ku hakammah Aia pera ma ko TeAriki. Kootou ki tanattana tahi, ia ki sui muriake na vahiri na tama e vahiri atu kootou ma ki hakariake na hakataakoto hakaatoa kootou e isi i roto kootou ma ki noho ttari kootou hea koi hamai raa,

¹⁶ e mea kootou ki hakammah na tama raa no tattara hakatauarekaake. Tallaki na kapuroro kootou raa ki matahua e mee te saaita kootou e me ki haru hao ria, tena na tama e tattara hakasakkino na mee taualleka kootou na tama e tauttari Krai raa e ppena raa ku nnapa hokolaatou i na mee laotou ni ppehi raa.

17 Emeia kame teenaa he hihai TeAtua ma kootou ki hakalono llihu, tena kootou ki ppena koi na mee taualleka, ia se ppena na mee haeo.

18 Maitaname Krai s nimate tevahao hokotahi koi ma na haisara taatou hakaatoa. Aia e tauareka roo no tokonaki na tama haissara raa ma ki hakatakiake kootou iaa TeAtua. Tetinotama Aia raa etaiaria no mate, e meia Aia e hakaoraria i te vahi te anana,

19 tena inamahi TeAnana Tapu, Krai s e haere no takutaku ake na anana tera e nnoho i te kina te mate raa.

20 Teenei ko na anana na tama tera se hihhai ki tauttari TeAtua te saaita Aia ni noho no hakattari hakaraoi te saaita Noa ni penapena te vaka aia raa. Na tama i roto te vaka raa e moisi koi, teeraa e varu koi na tama, ia na tama raa hakaatoa se hai tama ni mate i te tai uu raa,

21 tena te tai uu raa e huri mai te tiputipu te hakoukou tapu tera e tokonaki tammaki na tama te saaita nei raa ki ora. Te mee nei e kee ma tessoro akoe na kkere te tinotama akoe raa, e meia te mee nei e hamai te hakataakoto tauareka TeAtua ni hakamoe mai raa. Na mahi te ora muri Jisas Krai s raa e tokonaki akoe ki ora.

22 Jisas Krai s ni haere i te vaelani no noho i te vahi laua TeAtua, Tama raa ku hakamaatua i aruna na ensel ia ma na tama hakamattua i te vaelani ia ma na mahi hakaatoa.

4

Na ora vahao nei

1 E mee Krai s e hakalono llihu i te tinotama Aia, tena kootou hoki ki hahi vi hokkootou ki i vi, tautari te hakataakoto Aia ni isiraa; maitaname te tama e hakalono llihu ma te tinotama aia raa ku se hukui ma na haisara.

2 Tena kaamata te saaita nei, kootou ki tiaki TeAtua kippena hea Aia e hihai i roto na ora kootou i te maarama nei raa, ia auu setiaki na mee tera te tinotama raa e hihai raa ki hakattaki kootou.

3 Kootou na saaita tammaki kullakaraa e ppena hea na tama e nnoho pouriraa e hihhai kippena raa. Kootou e nnoho na ora haeo ma na hhi ne, ia kootou e hihhai roo kippena na tiputipu settonu, kootou e hihhai ki unu tahi, kootou e hihhai ki hukui i roto na tahao sakkino, tena kootou e hihhai ki oo i na kai e llahi na tama e unu raa, tena kootou e hihhai ki hakamarumarua na hatu tipua haeo raa.

4 Tena te saaita nei na tama e nnoho pouri raa ku mahharo e mee kootou ku se hukui ma laatou i na ora haeo kootou ni nnoho mai i mua raa, tena na tama raa ku haru na haeo kootou.

5 Emeia na tama raa e me ki hakariake na tiputipu laa-tou hokolaatou raa iaa TeAtua. Tama raa ku tanattana ki hakatonutonua na tama e ora ia ma na tama ku mmate raa.

⁶ Tera hea natamaraa nitakutaku hoki te Rono Tauareka raa inatama kumatera; teenaa ko natama natiputipu laatou eisi ite maarama nei raa kuoti te hakatonutonuria, essau koi pera ma natama hakaatoa. Te Rono Tauareka raa nitakutakuria ake ite kautana natama kummate raa ma kitokonakiria na anana natamaraa ki nnoho pera ma TeAtua e ora raa.

Lollohi hakatauareka na hoki TeAtua raa

⁷ Te hakaotioti namee hakaatoa kutaapiri. Kootou kisse manava haeo, tena kutanattana tahi, ia kootou kilavaa hoki telotu.

⁸ Te mee hakamaatua roo i aruna namee hakaatoa, kootou kilaoi hakamaoni roo alaa tama, maitaname te laoi raa e uhi tammaki na hai sara.

⁹ Tallaki na totoka kootou raa kitokonaki alaa tama, tena auu se tamumu.

¹⁰ Kootou hakaatoa kimee pera ma nitama elollohi hakatauareka na hoki TeAtua raa, tena kootou etau te tokonaki kitaualleka alaa tama ma na hoki taualleka TeAtua e kou atu raa.

¹¹ Natama etakutakuraa etau tetakutaku natattara TeAtua raa; natama ehehekauraa etau tehehekau ma na mahi TeAtua ni kou ake laatou i na mahi Jisas Krais i roto namee nei hakaatoa raa; taatou eme kihakammaha ake i TeAtua, te Tama tera ettino namee taualleka ia ma na mahi hai mmahi na vahao hakaatoa raa. Amen.

Hakalono llihu pera ma nitama te lotu

¹² Aku soa laoi roo, auu se oho i na hakalono llihu haeo eme kihahaaite kootou peeraa ma namee nikapihi atu kootou raa ni mee kootou no se kkite i mua raa.

¹³ Ia tena kootou kihihhia, maitaname kootou ku too hoki na hakalono llihu Krais raa, tena kootou eme kihihhia roo te saaita kootou e kkite na mahi Aia raa.

¹⁴ Kootou natama tera e haru haeria raa kihihhia, maitaname kootou nitama tauttari Krais: te mee nei e huri mai pera ma TeAnana haimahiraa ko TeAnana Tapu TeAtua tera emoe i roto kootou raa.

¹⁵ Kootou kiseai ma nitaa tama, ia nitama ekailallao, ia nitama etahhao haeo iama nitama ettuu honihoni i na sara alaa tama kisse lavaa kootou te too na hakalono llihu i na mee nei.

¹⁶ Emeia, kame kootou e hakalono llihu emee kootou nitama etauttari Krais, tena kootou kisennapa, emeia kootou kihakammaha TeAtua emee te inoa Krais raa kummau i roto kootou.

¹⁷ Tesaita nei kutae mai kikaamata te hakatonutonou, tena natamalliki TeAtua raa ko natama kaamata eme kihakatonutonuria. Kame te hakatonutonou nei ekaamata itaatou, tena kaa natama se hakattina te Rono Tauareka TeAtua raa eme kihakalono llihu roo peehee?

18 Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,
 “Na tama taualleka raa e me ki ttiri na tapahara i mua laatou
 e too te ora e ora tahi;
 kaa he mee peehee e me ki kapihi ake i na tama
 hai ssara raa?”

19 Ia tena natama tera e hakalono llihu e mee TeAtua
 e hihai ma laatou ki hakalono llihu raa e tau te hakattina
 hakamaoni i te Tama ni pena mai laatou raa, e mee na mee
 taualleka laatou ni ppena raa, maitaname TeAtua e maanatu
 tahi na tattara Aia ni hakamoe raa.

5

Na hakattina ana TeAtua

1 Anau hokonnau hetama hakamaatua, tena anau
 e kainno atu na tama hakamattua i na hare lotu kootou raa.
 Anau e kite karemata roo na hakalono llihu Krai raa, tena
 anau e me kitoo hoki na mahi Aia e me ki hakari mai raa.
 Anau e kainno atu i kootou

2 kilollohi hakaraoi na hakattina ana TeAtua e kou atu
 kootou raa, tena kootou kikanauhie telollohi na tama raa
 pera ma TeAtua e hihai raa, ia auu sekkaro. Ppena
 na hehekau kootou raa, tena auu se mannatu te sui, e meia
 kootou ki hihai hakamaoni ki tokonaki.

3 Auu se hahi i ma ki mee pera ma he tama hakamaatua
 na tama kootou e lollohi raa, e meia kootou ki huri ake
 na tiputipu ki tauttari na tama raa.

4 Tena te saaita te Tama Rorohi Hakamaatua raa
 e hamai raa, kootou e me ki too na hau hakananniu se lavaa
 te mmae raa.

5 Ia e ssau peeraa hoki, kootou na tautama vahao nei raa
 e tau te hakallono na tama mattua raa. Tena kootou haka-
 toa ki too na tiputipu te pasemmu ki tokonaki alaa tama;
 e mee te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“TeAtua se hihai na tama hai ahu,
 e meia Aia e hihai na tama e pasemmu.”

6 Tena kootou kinnoho pasemmu i raro na mahi TeAtua,
 tena Aia e me ki ssau kootou i aruna te saaita Aia e maanatu
 ma ku tonu raa.

7 Tiaki atu na hakataakoto e mmaha kootou e isi raa i TeAtua,
 maitaname Tama raa e rorohi kootou.

8 Kootou kitanattana, tena ku hakamattonu! Satan,
 te tama e hakataukaa ma kootou raa e hahi e hakatike
 na kina hakaatoa pera ma he laion no sesee ki oho atu no kai
 he tama. 9 Tuu mmau i na hakattina kootou raa, tena kootou
 se lavaa te hakallono te tama naa, maitaname kootou e illoa
 pera ma na hakattina ana i roto te maarama nei raa e ttiri
 na hakalono llihu peenei hoki.

10 Ia i muri kootou e me ki hakalono llihu paa saita koi,
 tena TeAtua te Tama na mee hakaatoa e taualleka raa e me

ki kanna atu kootou ki oo ake no hukui hakaatoa ma Krai i roto na mahi Aia tera se isi te hakaoti raa. Krai Hokoia e me ki mee kootou ki ttuu mmau, ia ki ivi, tena kootou e me ki se lavaa te naue.

¹¹ TeAtua ki hakamaatua na vahao hakaatoa! Amen.

Na tattara hakaoti

¹² Sailas, tetama anau ekanna ma hetama haka maoni teloturaa etokonaki anau kitaataa atu telauniu e popoto nei. Anau e hihai ki tattara hakapurupuru atu i kootou, tena kutattara atu te iroa anau pera ma na mahi TeAtua raa e hakamaoni. Tena kootou ki ttuu mmau i roto na mahi raa.

¹³ Te hakahoa hoki telotua e tuu i Babilon tera TeAtua ni hirihiri raa e kou atu na tattara hihia laatou raa i kootou, tena Mak hoki tetama kumee pera ma hetama anau raa e kou atu hoki na tattara hihia aia.

¹⁴ Haere lulluu na rima kootou ma alaa hakattina ana ma telaoi TeAtua.

Tenoholaoi kinnoho ma kootou hakaatoa na tama e hukui ma Krai raa.

2 Pita

Te launiu hakarua Pita e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.2

Tiputipu taualleka na hakattina ana 1.3—1.11

Te taku Pita 1.1—1.21

Na tama seai ma ni tama hakamaoni e akoako 2.1—2.22

Te hama hakaoti Krai 3.1—3.10

Na tattara hakaoti 3.11—3.18

¹ Anau Saimon Pita, anau he tama hehekau, ia he aposol Jisas Krai.

Anau e taataa atu i kootou na tama e ttonu tahi tera ni too na hakattina hai mmahi peenei ma na hakattina maatou nei i na mahi TeAtua ia ma taatou Tokonaki Jisas Krai raa.

² Na illoa kootou i TeAtua ia ma Jisas TeAriki taatou raa ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi se isi te hakaoti.

Te kanna ia ma te hirihiri TeAtua

³ Na mahi hai mmahi TeAtua raa e kou mai taatou na mee hakaatoa taatou e hihhairaa, ma kilavaa taatou te nnoho na ora telotu hakamaoni i te atamai taatou i te Tama tera ni kanna taatou ki nnoho i roto na mahi ia ma na tiputipu taualleka Aia raa.

⁴ Teenei hea Tama raa nikou mai na hoki ellahi, ia e sui mmaha tera Aia nitattara mai imuaraa. Tena na hoki nei elavaa tetokonaki kootou kihakassao itaha ma na tiputipu hao i te maarama nei raa, tena ku oo mai ki nnoho i roto na mahi hai mmahi TeAtua raa.

⁵ I roto te hakataakoto nei kootou ki hai na mahi kootou kitoo te tauarekaraa i roto na hakattina kootou, tena na taualleka kootou raa e me ki kou atu te iroa,

⁶ tena na illoa kootou raa e me ki kou atu te noho hakavaratoa, tena te nnoho hakavaratoa raa e me ki kou atu te pasemmu, tena te pasemmu raa e me ki kou atu na tiputipu taualleka hakaatoa,

⁷ tena na tiputipu taualleka raa e me ki kou atu te hakamaoni na tiputipu telotu, tena na tiputipu telotu raa e me ki kou atu te laoi.

⁸ Teenei na tiputipu kootou e tau te isi, ia kame kootou e isi hakamaoni na tiputipu nei, tena na tiputipu nei e me ki mee kootou ki mataora, ia ki hakanuu na illoa kootou iaa Jisas Krai TeAriki taatou raa.

⁹ Emeia kame kootou se isi na tiputipu taualleka nei i roto kootou, tena kootou e me ki ssau pera ma na tama selavaa te kkite i mmao raa, tena kootou selavaa te kkite, ia e me ki ssiri ma kootou ku oti te ssorohia no matahua itaha ma na hai sara kootou i mua raa.

¹⁰ Ia tena aku taina, kootou ki hai na mahi kootou ki mee te kanna ia ma te hirihiri Aia raa ki hai mahi i roto kootou; kame kootou e too te hakataakoto nei, tena kootou selavaa te tiaki na hakattina kootou raa.

¹¹ Kame kootou etauttari, tena kootou e me ki isi na mahi roo hakaatoa kiuru i te Hakamaatua ana TeAriki ia ma te Tokonaki taatou Jisas Krai raa.

¹² Ia tena anau e me ki hakailloa atu kootou i na mee nei, niaina ma kootou kuoti te illoa na mee nei, tena kootou kituu mau roo i te hakamaoni kootou ni too raa.

¹³ Anau e hakataakoto ma etonu anau kitataaraki na kapuroro kootou raa ma na tiputipu nei te saaita nei anau koi ora.

¹⁴ Anau e iroa pera ma se roroa anau ku mate, e ssau pera ma TeAriki Jisas Krai ni tattara hakamatahua mai anau raa.

¹⁵ Tena anau e me kihai na mahi anau kisese he ara ki tokonaki kootou ki mannatu na mee nei na vahao hakaatoa te saaita anau ku mate raa.

Krai e hakamaahina na ora taatou

¹⁶ Maatou semee ma etuunaki na tattara na tama e hatuhatu raa ki hakailloa ake na tama i te vakkai mai muri ia ma na mahi TeAriki taatou Jisas Krai raa. Maatou e kkite roo ma na karemata maatou na mahi Tama raa.

¹⁷ Maatou e nnoho i te kina raa te saaita TeAtua Tamana ni kou ake te hakammaha ia ma na mahi Tama raa, te saaita te reo i te Maahina i te Kina Hakanaani raa ni tattara iho ma, "Teenei ko te Tamariki hakamaoni Anau, tena Anau e hihia roo i Aia."

¹⁸ Maatou hokomaatou ellono te reo raa e tattara iho i te vaelani te saaita maatou ni nnoho ma Tama raa i aruna te mouna e tapu raa.

¹⁹ Ia tena maatou e illoa hakamaoni na tattara na profet raa nitattara mai raa. Kootou e me kittonu hakamaoni kame kootou etauttari na tattara raa, maitaname na tattara raa e ssau pera ma heahi e hakamaahina i te kina e pouri raa ki tae te saaita te ata raa ku haere ake, tena te tapao raa e me ki hakamaahina i roto na hatu manava kootou.

²⁰ Tena i aruna na mee hakaatoa, kootou ki mannatu pera ma sehaitama maatou elavaa te hakamaarama atu na tattara i roto te Launiu Tapu.

²¹ Maitaname sehaitama e tattara na tattara TeAtua raa i na hakataakoto koi tetama, emeia TeAnana Tapu e hakattaki na tama naa kitattara na tattara e oo mai TeAtua raa.

2

Na tama sei ma ni tama akoako hakamaoni

¹ Na profet malliura ni hakahura iho imua i roto na kanohenua, ia e ssau hoki ma te saaita nei, na tama

seai ma nitama hakamaoni ki akoako raa e me ki hakahura mai i roto kootou. Na tama naa e me ki tattara atu na tattara malliu ki mee na ora na tama ki hao, na tattara i te hakamarumarua se hakamaoni raa e me ki mee kootou ki se hakattina i te Tama Hakamaatua tera nitaau laaou itaha ma na haisara raa, tena na tama naa e me ki mee laaou hokolaou ki hakateki no hao.

² Ia tena tammaki na tama e me ki tauttari na tiputipu sakkino na tama raa; maitaname hea na tama raa e ppena raa e me ki mee alaa tama ki tattara hao i na tiputipu te hakamaoni.

³ Na tama seai ma nitama hakamaoni e akoako raa e mannako, tena laaou e me ki too na sileni i na tattara malliu laaou e hatuhaturaa. Emeia te saaita nei ku roroa, tena te Tama e me ki hakatonutonu na tama raa ku tanattana, ia te Tama e me ki kou ake te hao na tama raa ku maahuru mai!

⁴ TeAtua se hakasao na ensel e hai sara raa, e meia Aia e me ki lletu na tama raa i te kina te ahi raa, tena na tama naa e me ki nnoho karapusi i te kina e pouri raa no hakattari te Aho te Hakatonutonu raa.

⁵ TeAtua se hakasao te maarama i mua raa, e meia Aia e kou ake tetai uu kilohia te maarama na tama se illoa TeAtua raa; na tama koi Aia e tokonaki raa ko Noa, te tama e takutaku na tiputipu e tonu raa ia ma tokohitu alaa tama.

⁶ TeAtua e kou ake na hakalono llihu i na matakaina Sodom laaua ma Gomora. Tama raa ettuni na matakaina raa ma te ahi, tena erua na matakaina raa e me ki huri mai ki kite na tama se hakattina i TeAtua raa hea e me ki kapihi ake i laaou raa.

⁷ TeAtua e hakasao Lot, he tama e tonu, tena tama raa e kkaroo na tiputipu sakkino na tama se hihhai ki tauttari na tuaa raa.

⁸ Lot he tama tauareka e noho ma na tama sakkino, tena te aho ma te aho aia e hakalono llihu koi i na mee aia e kite na tama raa e ppena raa ia ma hea aia e rono raa.

⁹ Ia tena TeAtua e iroa te ara Aia e me ki hakasao na tama e hakattina Aia raa itaha ma na mee sakkino e hahaaite laaou raa ia ma te ara Aia e me ki karapusi na tama sakkino raa ma na hakalono llihu ki tae roo te Aho te Hakatonutonu raa,

¹⁰ taohi mua na tama tera e tauttari na tiputipu sakkino i na tinotama laaou raa, tena ki peesia na mahi TeAtua raa itaha.

Na tama seai ma nitama hakamaoni e akoako raa se mattaku, ia e hakatapanatta, tena na tama naa se isi na hakammaha laaou i na tama haimmahi i aruna raa; e meia na tama naa e hai na hao na tama raa.

¹¹ Niaina na ensel e iwi tera e haimmahi i aruna na tama seai ma nitama akoako hakamaoni raa, na ensel se lavaa te haru na hao na tama raa i mua na karemata TeAriki.

12 Na tama nei e ppena hea te tinotama raa e hihai, tena laatou essau pera ma ni manu kaittama e hannau mai ki taaiaria kimmate. Na tama nei e tattara hao i na mee laatou seilloa raa. Tena laatou e me ki taaiaria kimmate pera ma na manu kaittama raa,

13 tena na tama nei e me ki too na hakalono lihu pera ma ni taau i laatou. Na tama nei e hihhai ki ppena na mee hakaatoa i te maarama raa ki tau ma hea na tinotama laatou raa e hihhai, ia na tama nei e hakannapa, ia e hao te saaita laatou e nnoho ma kootou no kkai raa; na tama nei e nnoho hihhia ma na tiputipu sakkino laatou raa!

14 Na tama nei se hai mee peeraa hoki e hihhai, na tama nei e hihhai koi ki karemata kailallao, ia na tama nei se ppohu te ppena na haisara. Na tama nei e hakattaki na tama na hakattina laatou raa e matanaennaeraa i roto te taaiki. Na hatu manava laatou raa e akoakoria ki kai mannako. Na tama nei e nnoho i raro na hao TeAtua e tuku raa!

15 Na tama nei ku tiaki te ara e tonu raa, tena ki oo no llano i taha ma te ara raa; na tama nei e tauttari te mateara Balam, te tamariki Beor raa ni tautari, e mee te tama raa e hihai ki too na sileni i na mee settonu aia e ppena raa.

16 Emeia TeAtua e hai ake tama raa i na haisara aia raa. Te donki Balam raa e tattara pera ma he tama no hakamau na hakataakoto e vvare tama raa e ppena raa.

17 Na tama nei essau pera ma na kina na vai ku pakuppaku raa, ia essau hoki pera ma na pukureurehu e aania ria te matani raa; TeAtua ku oti te tuku te kina na tama naa i te kina e pouri roo.

18 Na tattara natamaneiraa nitattara ahuahua, ia nitattara vvare koi, natamane i ehuriake na tiputipu sakkino te tinotama raa e hihai ma ki taai ki natama tera kukaamata ki huro i taha ma na ora hao laatou ni nnoho mai i mua raa.

19 Na tama e akoako na malliu laatou raa e tattara malliu ma na tama e me ki too tetauareka, emeia laatou hokolaatou e nnoho ma na tiputipu sakkino, maitaname taatou e tauttari na tiputipu sakkino tera e kou mai na hao taatou raa.

20 Kame te atamai na tama TeAriki ia ma te Tokonaki taatou Jisas Krai raa e mee laatou no huro i taha ma na tiputipu sakkino i te maarama nei raa, tena ki oti laatou ku ppena hakaraoi na tiputipu sakkino raa, tena te hao na tama naa e me ki too te saaita hakaotiraa e me ki hao roo, ia e me ki raka i aruna ma te kaamata.

21 Eme ki tauareka roo ma laatou kame laatou ni se illoa mai na tiputipu e ttonu tahi raa. E hao ma laatou ki illoa na tiputipu e ttonu tahi raa ki oti laatou ku huro muri i taha ma na tattara e ttau laatou ni llono raa.

22 Hea e kapihiake inatama raa ehuriake pera ma na tattara hurihuri nei e hakamaoni:

“Te poi raa e me ki vaakai no kai na rua aia ni rua raa”,
tena

“te piki ku oti te hakoukou ria no matahua raa e me ki vaakai no hakatupetupe i roto na peela.”

3

TeAriki e me ki vaakai mai hakaraoi

¹ Aku soa laoiroo, teenei te hakarua nalauniu anau e taataa atu ikootou. Iroto erua nalauniu anauraa, anau e hahihi ma ki hakamaarama na kapuroro kootou raa ma na hakataakoto taualleka, tera hea anau e tattara atu hakaraoi i na mee nei.

² Anau e hihai kootou ki mannatu na tattara na profet e ttapu TeAtua i mua raa ia ma na tattara hoki TeAriki te Tokonaki taatou tera na aposol raa ni tattara atu kootou raa.

³ Te mee kaamata, kootou ki illoa pera ma te saaita na aho hakaotioti raa, eisi na tama e me ki o oatu, e mea na ora na tama naa e me ki lepotia i na mee sakkino laatou e hihhai raa. Na tama naa e me ki taussua kootou,

⁴ ia e me ki vahihhiri atu ma, “Jisas e tattara hakamaoni pera ma Aia e me ki vaakai mai ma sei? Kaa teehee Aia naa? Na tipuna taatou raa ku oti te mmate hoki, e mea na mee hakaatoa e mmoe koi pera ma i mua te saaita TeAtua ni pena iho te maarama nei raa!”

⁵ Na tama naa e illoa, e mea laatou e hihhai ki tiaki te hakamaoni raa pera ma TeAtua e ppehi koi te tattara, tena te vaelani ma te maarama nei ku ttipu ake. Te maarama nei e tipu ake i lottonu te moana, ia e pena i te vai,

⁶ ia teenaa ko te vai naa koi te tai u raa ni hamai no seua te maarama i mua raa.

⁷ E mea te vaelani ia ma te maarama nei e mmoe i na rima TeAtua kittuni ki ura. Te vaelani ia ma te maarama nei e mmoe ki ttae te aho na tama se hakattina TeAtua raa e me ki hakatonutonuria, tena ku seua ria.

⁸ Aku soa laoiroo, auu se ssiri te mee hokotahi nei! Te aho hokotahi raa se kee ma simata na hetau i na karemata TeAtua. Tama raa e kite pera ma te aho hokotahi raa e ssau koi pera ma simata na hetau.

⁹ TeAtua selavaa te nnahe te ppena hea Aia e hakataakoto kippena raa, ia pera ma alaa tama kame e hakatataakoto raa. E mea Aia e varatoa roo te noho ma kootou, maitaname Aia se hihai ma na tama ki haao, tena Aia e hihai ma na tama hakaatoa kittike itaha ma na haisara laatou raa.

¹⁰ E mea te aho TeAriki raa e me ki hamai pera ma hetama kairarao. Iroto te ahonaa, te vaelani raa e me

ki hakateki no seai, tena namee hakaatoa ite vaelani raa e me ki vvelahia no hao, tena te maarama nei ia ma na mee hakaatoa e me kioti.

¹¹ E mee na mee hakaatoa e me ki hakaotiria peenei, kaa he ora peehee kootou etau teisi? Kootou kimee na ora kootou raa ki ttau, tena ku tauttari hakamaoni TeAtua,

¹² te saaita nei kootou ki nnoho no hakattari te Aho TeAtua e me ki hamai no hakatonutonuraa etaemai, tena kootou kihai na mahi kootou kimee te ahoraa kitaemai vave, teenaa ko te aho te vaelani raa e me kivelahia no hao, ia te vvelaraa e me kimee namee hakaatoa ite vaelani raa ki hhonu pera ma he vai.

¹³ Emeia maatou e hakattari koi hea TeAtua nitattara hakamaoni mai ite vahi te vaelani ia ma te maarama vahao nei tera na tama ettonu tahiraa e me ki nnoho raa.

¹⁴ Aku soa laoi roo, te saaita kootou e nnoho no hakattari te ahonaa kitaemairaa, kootou kihai na mahi kootou ki ttonu, ia ki se hai ssara i mua na karemata Tamaraa, tena ku nnoho laoi ma Tamaraa.

¹⁵ Kootou kikkira ake te varatoa TeAriki e isi kikou atu kootou he saaita kitokonakiria no ora essau hoki pera ma Pol, te soa taatouraa nitaataa atu i kootou ma te atamai TeAtua ni kou ake aia raa.

¹⁶ Teenei hea Pol e taataa i roto na launiu aia raa hakaatoa te saaita aia nitattara atu raa. E isi na tattara e hainatta i roto na launiu aia tera na tama e hakatapanatta ia ma na tama na ora settonuraa e hakamamaarama huri na tattara raa, essau hoki pera ma alaa tattara i roto te Launiu Tapu raa. Tena na tama raa e tuku koi te hao laatou hokolaatou.

¹⁷ Emeia kootou na soa laoi maatouraa ko nailloa roo namee nei. Kootou kihakamattonu, kiselavaa na tama se hailou raa te hakattaki kootou ite ara esara no maoha i taha ma na hakattina taualleka kootou raa.

¹⁸ Emeia kootou kitauhano no nnoho ma na mahi ia ma te atama TeAriki te Tokonaki taatou Jisas Krai raa. Taatou ki hakammaha Tamaraa te saaita nei ia ma na saaita hakaatoa. Amen.

1 Jon

Te launiu kaamata Jon e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.4

Te maahina ma te pouri 1.5—2.29

Na tamalliki TeAtua ma na tamalliki Satan 3.1—3.24

Te hakamaoni ma na mee e ssara 4.1—4.6

Na tiputipu te laoi 4.7—4.12

Na mahi te hakatina 5.1—5.21

Te Tattara te Ora

¹ Maatou etattara atu ikootou te Tattara te Ora tera ni tipu mai i te kaamata roo. Maatou ellono na tattara Aia raa, tena maatou e kkite roo te Tama raa ma na karemata maatou, tena maatou nittaohi hoki Tama raa ma na rima maatou.

² Maatou e kkite te Ora raa te saaita te Ora raa ni tipu tama, tena maatou kutattara i te vahi te Ora raa, tena maatou kutattara atu kootou i te Ora e ora tahi tera ni noho ma te Tamana raa, tena te aho nei maatou ku illoa te Tama raa.

³ Hea maatou nikkite ia ma hea maatou nillono raa, maatou ku hakatae atu ikootou hoki, kilavaa kootou te hukui mai maatou, tena taatou ku hukui ma te Tamana ia ma Jisas Krai te Tamariki Aia raa.

⁴ Maatou etattara atu na mee nei ma kimee taatou ki hihhia hakamaoni.

TeAtua ko te Maahina

⁵ Teenei na tattara maatou nillono i te Tamariki Aia raa, tena maatou ku hakatae atu ikootou: TeAtua ko te Maahina, tena Aia se isi roo te pouri hokotahi i roto Aia.

⁶ Tena kame taatou etattara ma taatou ehukui ma Tama raa, e mea taatou etauttari koi na tiputipu sakkino, tena taatou e malliu koi ina tattara taatou ia ma na auna taatou raa.

⁷ Emeia kame taatou etauttari na tiputipu te maahina pera ma te Tamaraa enoho i roto te maahina raa, tena taatou ehukui ma natama hakaatoa, tena tetoto Jisas te Tamariki Aia raa essoro taatou no matahua itaha ma na haisara taatou raa.

⁸ Kame taatou etattara ma taatou seisi na haisara, tena taatou etattaramalliu itaatou hokotaatou, tena te hakamaoni raa se moe i roto taatou.

⁹ Emeia kame taatou euiake na haisara taatou raa i TeAtua, Tamaraa eme kittaohi na tattara eivi Aia raa no pena hea etonu: Tamaraa eme kissirihia na haisara taatou raa hakaatoa, tena kumee taatou ki matahua i na tiputipu sakkino taatou ni pena raa.

10 Kame taatou e tattara ma taatou seisi na haisara, tena taatou hoki eme kitattara ma TeAtua heTama tattaramariu, tena natattara Tamaraa semmoe hoki i roto taatou.

2

Krais taatou Tokonaki

1 Anau etaataa atu i kootou natamalliki anauraa kiselavaa kootou teisi nahaisara; emeia kame hetama epena temee esara, tena taatou eisi tetama eme kituu notattaraake TeAtua ma taatou, teenaa ko Jisas Krais teTama etonu tahiraa.

2 Ia tena Krais Hokoia ko teTama koi elavaa tessoro nahaisara taatouraa itaha, ia seai ma nahaisara koi taatouraa, emeia nahaisara hoki natamaroo hakaatoa.

3 Kame taatou e tauttari natuaa TeAtuaraa, tena taatou eme killoa hakamaoni pera ma taatou e illoa Tamaraa.

4 Kame taatou e tattara ma taatou e illoa Tamaraa, emeia taatou setauttari natuaa Tamaraa, tena taatou nitama e tattara malliu, tena te hakamaoniraa semoe i roto taatou.

5 Emeia kame taatou e hakallono natattara TeAtuaraa, tena taatou ko natama etoo hakamaoni telaoi Tamaraa i roto taatou. Taatou eme killoa ma taatou e hukui ma Tamaraa:

6 natama e tattara ma laaou e hukui ma TeAtuaraa e tau te tauttari natiputipu Jisas Krais e isiraa.

Te tuaa vahao nei

7 Aku soa laoi roo, tetuaa anau etaataa atu nei seai ma hetuaa vahao nei; teenei hetuaa imua, tetuaa kootou nillono itekaamataroo. Tetuaa imuaraa ko natattara kootou nillono imua.

8 Emeia tetuaa anau etaataa atu nei hetuaa vahao nei, maitaname kootou nikkite te hakamaoni tetuaa nei raa i roto te ora Krais, ia ekkite hoki i roto na ora kootou. E mee te pouri raa ku haere ki seai, tena te Maahina hakamaoni raa ko na maahina mai avare.

9 Kame taatou e tattara ma taatou ennoho i roto te maahina raa, emeia taatou e kiritloto koi alaa tama, tena taatou koinnoho koi i roto te pouri raa te vahao nei.

10 Kame taatou e laoi alaa tama, tena taatou ennoho i roto te maahina raa, tena taatou seisi hoki na mee emmoe i roto taatou tera elavaa temee alaa tama kihassara.

11 Emeia kame taatou e kiritloto alaa tama, tena taatou koinnoho koi i roto te pouri raa te aho nei; taatou e hahae i roto te pouri raa, tena taatou seilloa ma taatou e oo ihee, maitaname te pouri raa emee nakaremata taatou raa no sseni.

12 Aku tamalliki, anau etaataa atu i kootou, maitaname namahi teinoa Krais raa essoro nahaisara kootouraa itaha.

13 Anau e taataa atu i kootou na tamana, e mee kootou e illoa te Tama tera ni tipu mai i te kaamata roo.

Tena anau e taataa atu i kootou na tautama vahao nei raa, maitaname kootou ku hai mmahi roo no hakahiti vaa aruna na mahi Satan.

14 Anau e taataa atu i kootou na tamalliki anau raa, e mee kootou ku illoa te Tamana.

Anau e taataa atu i kootou na tamana, maitaname kootou ku illoa te Tama ni tipu mai i te kaamata roo.

Anau e taataa atu i kootou na tautama vahao nei raa, e mee kootou ku hai mmahi; na tattara TeAtua raa ku mmoe i roto kootou, tena kootou ku hai mmahi roo no hakahiti vaa aruna na mahi Satan.

15 Auu selaoi te maarama nei ia ma namee i roto te maarama nei raa. Kame kootou elaoi te maarama nei, tena kootou ku selaoi te Tamana.

16 Na mee roo hakaatoa i roto te maarama nei raa; na mee sakkino taatou e hihhai raa ko namee natama ekkite no mannako ia ma namee hakaatoa i roto te maarama nei tera natama e tattara ahuahuraa, tena namee nei hakaatoa seai ma nimee e oomai i te Tamana; aanei nimee e hhura mai i te maarama nei koi.

17 Te maarama nei ia ma namee hakaatoa i te maarama nei raa ku haere ki oti, e meia na tama e ppena hea TeAtua e hihai raa e me ki nnoho tahi roo.

Na tama e hakataukaa ma Krai

18 Aku tamalliki, te hakaotioti raa kutaapiri! Kootou kullono pera ma te tama e me ki hakataukaa ma Krai raa e me kihamai, tena te saaita nei tammaki na tama e hakataukaa ma Krai raa ku ttae mai, tena taatou ku illoa hoki pera ma te hakaotioti raa ku taapiri.

19 Natama nei seai ma nitama hakamaoni i roto te kuturana taatou nei tera hea natama raa e tiaki taatou no oo itaha raa; peeraa natama raa nitama hakamaoni i roto te kuturana nei; natama naa e me ki nnoho koi ma taatou. Emeia na tama raa e tiaki taatou no oo ma ki huri ake pera ma laatou se hhai i roto te kuturana taatou nei.

20 Emeia kootou ku too TeAnana Tapu tera Krai ni kou atu kootou raa, tena kootou hakaatoa ku illoa i te hakamaoni.

21 Tena anau e taataa atu i kootou, semee ma kootou se illoa i te hakamaoni raa; e meia anau e taataa atu, maitaname kootou ku illoa i te hakamaoni raa, tena kootou hoki e illoa pera ma seisi te tattara mariu e me ki hura i roto te hakamaoni raa.

22 Tena kaa koai na tama e tattara malliunaa? Aanaa ko na tama e tattara ma Jisas seai ma ko te Mesaia raa. Na tama peenei raa ko na tama e hakataukaa ma Krai, na tama nei se hihhai te Tamana ia ma te Tamariki Aia raa.

²³ Maitaname na tama se hihhai te Tamariki raa se hihhai hoki te Tamana, tena natama e hihhai te Tamariki raa e hihhai hoki te Tamana.

²⁴ Kootou kihakamattonu i roto na hatumanava kootou no ttaohimmau na tattara kootou nillono i te kaamata raa. Kame kootou etaohimmau na tattara raa, kootou e me kinnoho hakaraoiroo ma te Tamariki ia ma te Tamana Aia raa.

²⁵ Krais Hokoia e tattara hakamaoni pera ma Aia e me kikou mai taatou te ora e ora tahi.

²⁶ Anau etaataa atu kootou telauniu nei i na tiputipu na tama e me kioo atu no malliu atu kootou raa.

²⁷ Emeia i te vahi kootou, Krais ku oti te kou atu TeAnana Tapuraa i kootou. Tena setau hoki he tama ki akoako atu kootou tesaaia TeAnana Tapuraa enoho i roto kootou. Maitaname TeAnana Tapu nei e akoako atu kootou nameeroo hakaatoa, tena namee Aia e akoako atu raa e hakamaoniroo, seisi te mee mariu. Tauttari na akoako TeAnana Tapuraa, tena kunnoho hakapaa ma Krais.

²⁸ Noo, kootou nitamalliki anau, tena kootou kihukui ma Tama raa, maitaname te Aho Aia e me ki vaakai mai raa, taatou e me kittuu semattaku, tena taatou selavaa hoki te nnapa no mmuni i taha ma Tama raa.

²⁹ Kootou e illoa pera ma Krais etonu tahi, tena kootou ki illoa hoki pera ma natama hakaatoa eppena namee e ttonu raa ni tamalliki TeAtua.

3

Taatou ni tamalliki TeAtua

¹ Kootou ki illoa e hia roo te Tamana e laoi taatou! Telaioi Aia itaatouraa erahiroo tera hea taatou ekannaria pera ma nitamalliki Aia, emeia i te hakamaoni, taatou nitamalliki Aia. Tera hea te maarama nei se illoa taatou, ia se illoa hoki TeAtua.

² Aku soa laoi, tesaaia nei taatou nitamalliki TeAtua, e meia taatou se ki illoa te hakamaoni ma taatou e me ki mee peehee. Ia tena taatou e illoa pera ma tesaaia Krais e hamairaa, taatou e me kissau pera ma Aia, maitaname taatou e me kikkite roo te tipu Aia.

³ Natama ennoho ma te hakataakoto ma Krais e me ki vaakai mai raa e mee laatou no matahua, e ssau pera ma Krais e matahua.

⁴ Natama haissara raa e illoa ma laatou e seu na tuua TeAtua, maitaname te hai sara he mee e seu na tuua.

⁵ Taatou e illoa pera ma Krais ni hamai ki ssoro na hai sara taatou raa i taha, e meia Aia Hokoia se isi na hai sara.

⁶ Ia tena natama hakaatoa e hukui ma Krais raa ki selavaa tetauhano noppena namee essara; e meia

te tama e tauhano te ppena na mee e ssara raa ni se ki te Tama raa, ia ni se illoa hoki Tama raa.

⁷ Aku tamalliki, auu se tiaki na tama ki hai lavvaka kootou! Na tama e ppena na mee ettonu raa ni tama ettonu tahi, e ssau pera ma Krai e tonu tahi.

⁸ Na tama e tauhano te ppena na mee e ssara raa ni tamalliki Satan, maitaname Satan e pena na mee e ssara i te kaamata roo. Te Tamariki Te Atua raa e hakahura mai ma te hakataakoto nei ma kiseu na mee sakkino Satan ni ppena raa.

⁹ Na tama ma ni tamalliki Te Atua raa se lavaa te ppena tahi na mee e ssara, maitaname te ora Te Atua raa e moe i roto na tama raa; ia tena e mee Te Atua he Tamana na tama raa, tena na tama raa se lavaa te tauhano no ppena na mee e ssara.

¹⁰ Na tiputipu na tamalliki Te Atua raa e kkee roo ma na tiputipu na tamalliki Satan raa: na tama se lavaa te ppena na mee ettonu raa ia ma na tama se isi na laoi laatou i alaa tama raa seai ma ni tamalliki Te Atua.

Laoi alaa tama

¹¹ Te nei na tattara kootou ni llono i te kaamata roo: taa-tou ki laoi te tama ma te tama.

¹² Taatou ki se mee pera ma Kein; te tama raa he tamariki Satan, tera hea aia e taa Abel te taina aia raa no mate. Aiea Kein e taa te taina aia raea? E mee aia hokoia e pena hea e sara, tena Abel e pena hea e tonu.

¹³ Tena aku soa laoi roo, auu se oho kame na tama i te maarama nei raa ku se hihhai kootou.

¹⁴ Taatou e illoa pera ma taatou ku tiaki te mate raa ki hamai i te kina te ora raa; taatou e illoa maitaname taatou e laoi alaa tama. Na tama se isi na laoi raa ennoho i roto na mahi te mate.

¹⁵ Na tama e hao i alaa tama raa ni tama taa tama, tena kootou e illoa pera ma na tama taa tama raa se isi te ora e ora tahi i roto laatou.

¹⁶ Taatou e me ki illoa te laoi raa pe nei: Krai e hoki mai te ora Aia raa ma taatou. Tena taatou hoki ki hoki ake na ora taatou raa ma alaa tama!

¹⁷ Kame taatou e tutuu laoi, tena taatou ku k kite na taina ma na kaave taatou te lotu raa ku tutuu hao, e mea taatou se isi roo na alloha ma kitokonaki na tama raa, tena kaa taatou e mee ma taatou e laoi Te Atua peehee?

¹⁸ Aku tamalliki, taatou ki se ppisi koi na maihu ma taatou e laoi; taatou ki isi te laoi hakamaoni, tena te laoi raa e me ki huri ake i roto na mee taatou e ppena raa.

¹⁹ Tena taatou e me ki illoa pera ma taatou ni tama i roto te hakamaoni raa, tena taatou e me ki ttuu se mattaku i mua na karemata Te Atua.

²⁰ Kame taatou eilloa ma taatou essara, tena taatou e me kiilloa pera ma TeAtua e hakanaaniua i aruna na hakataakoto taatou raa, maitaname Aia e iroa roo na mee hakaatoa.

²¹ Aku soa laoiroo, kame na hakataakoto taatou raa ettonu koi, tena taatou e me ki se mattaku te saaita taatou ettuu i mua na karemata TeAtua raa.

²² Taatou e me ki too niaa taatou e kainno ake Tama raa, maitaname taatou e tauttari na tuua Tama raa, tena ki ppena hea Aia e hihai.

²³ TeAtua e kou mai te tuua ma taatou ki hakattina ia Jisas Krai te Tamariki Aia raa, tena kulaoi te tama ma te tama, e ssau pera ma Krai ni tattara mai taatou raa.

²⁴ Na tama e tauttari na tuua TeAtua raa e hukui ma TeAtua, tena TeAtua e hukui ma na tama raa. Ia tena taatou kuilloa ma TeAtua e hukui ma taatou, e mee TeAnana Tapu TeAtua ni kou mai taatou raa.

4

TeAnana Tapu TeAtua ia ma te anana Satan

¹ Aku soa laoiroo, auu se hakattina inatama hakaatoa etattara ma TeAnana Tapu raa enoho iroto laa-tou raa, emeia haaite natamaa kiilloa kootou ma te anana raa he anana hakamaoni TeAtua. Maitaname tammaki na profet malliu ku ttae i na kina roo hakaatoa

² Teenei te ara koi kootou elavaa teilloa ma teenaa ko TeAnana Tapu TeAtua raa hakamaoni: kame he tama etattara pera ma Jisas Krai e hamai no tipu tama, tena te tama naa e isi TeAnana Tapu TeAtua.

³ Emeia te tama se hakatina ma Jisas ni hamai no tipu tama raa se isi TeAnana Tapu TeAtua. Te anana aia e isi raa he anana Satan; kootou e illoa ma te anana Satan raa e me ki hamai, tena te aho nei te anana raa ku tae mai.

⁴ Emeia kootou nitamalliki TeAtua, tena kootou e haimmahiroo i aruna na profet malliu raa, maitaname TeAnana enoho iroto kootou raa e haimmahiroo i aruna te anana na tama i te maarama nei raa.

⁵ Na profet malliu raa etattara koi na mee i te maarama nei raa, tena na tama te maarama nei raa e hakallono na tama raa e mee laatou ni tama i te maarama nei.

⁶ Emeia taatou nitamalliki TeAtua. Na tama e illoa TeAtua raa e me ki hakallono taatou, tena na tama sei ma nitamalliki TeAtua raa se lavaa te hakallono taatou. Tena taatou elavaa teilloa te mee e kee ilottonu TeAnana Tapu hakamaoni raa ia ma te anana na tiputipu sakkino raa.

⁷ Aku taina, taatou ki laoi alaa tama, maitaname te laoi raa e hamai i TeAtua. Te tama e laoi raa he tamariki TeAtua, tena aia e iroa hoki TeAtua.

⁸ Natama seisi naloi raa se illoa TeAtua, maitaname TeAtua ko telaoi.

⁹ Tena TeAtua ekou mai te Tamariki Aia raa i te maarama nei ki huri mai kikkite taatou telaoi Aia raa, ma kilavaa taatou te too te ora raa i na mahi Aia.

¹⁰ Telaoi raa emee peenei: temee nei se mee pera ma taatou nilaoi TeAtua, emeia TeAtua nilaoi taatou, tena ki kauna ria mai te Tamariki Aia raa, tena Aia ki ssoro na haisara taatou raa itaha.

¹¹ Aku soa laoi roo, kame TeAtua nilaoi taatou peenei, tena taatou hoki kilaoi te tama ma te tama.

¹² Se haitama nikite TeAtua, emeia kame taatou elaoi te tama ma te tama, TeAtua e me kinoho i roto taatou, tena te laoi Aia e moe i roto taatou raa e me ki hakamaoni.

¹³ Taatou e illoa te hakamaoni pera ma taatou e hukui ma TeAtua, tena TeAtua e hukui ma taatou, maitaname Aia ku oti te kou mai TeAnana Tapu Aia raa.

¹⁴ Tena taatou ku oti te kkite notattara ake alaa tama pera ma te Tamana nikauna ria mai te Tamariki Aia raa ki tokonaki na tama i te maarama nei raa ki ora.

¹⁵ Kame taatou etattara pera ma Jisas ko te Tamariki TeAtua, tena taatou e hukui ma TeAtua, tena TeAtua e hukui ma taatou.

¹⁶ Tena taatou hokotaatou e illoa no hakattina i telaoi TeAtua e isi ma taatou raa.

TeAtua ko telaoi, tena natama ennoho i roto telaoi raa e hukui ma TeAtua, tena TeAtua e hukui ma taatou.

¹⁷ Kame telaoi raa ehaimahiroo i roto na ora taatou, tena taatou eme kiselavaa temattaku i te Aho Hakatonu-tonu raa, emee na ora taatou ite maarama nei raa essau pera ma te ora Krai.

¹⁸ Natama elaoi raa seisi namattaku; telaoi hakamaoniraa ehakaise namattaku hakaatoa itaha. Kame kootou emattaku, tena kootou seisi telaoi hakamaoni i roto na ora kootou, maitaname te mataku raa e hamai ma na hakalono lihu.

¹⁹ Taatou elaoi maitaname TeAtua nilaoi taatou kaamata.

²⁰ Kame taatou etattara ma taatou elaoi TeAtua, emeia taatou ehao koi ialaa tama, tena taatou nitama koi etattara malliu. Maitaname taatou selavaa telaoi TeAtua taatou sekkite raa kame taatou selaoi natama taatou ekkite raa.

²¹ Tetuaa Krai ekou mai taatou raa emee peenei: natama elaoi TeAtua raa kilaoi hoki alaa tama.

5

Hakattina i te Tamariki TeAtua

¹ Na tama hakaatoa e hakattina ma Jisas ko te Mesaia raa ni tamalliki TeAtua, tena na tama e laoi te Tamana laatou raa e laoi hoki na tamalliki Aia raa.

² Taatou e me kiilloa pera ma taatou e laoi na tamalliki TeAtua raa peenei: taatou kiisi telaoi TeAtua, tena ku tauttari na tuua Aia raa.

³ Maitaname na laoi taatou i TeAtua raa e huri mai ma taatou kitauttari na tuua Aia raa. Tena na tuua Aia raa se hainatta ma taatou,

⁴ maitaname na tamalliki TeAtua raa hakaatoa e lavaa te hakahiti iaruna na mahi i te maarama nei. Tena taatou kihai mmahi ma na hakattina taatou raa notuku iho na mahi i te maarama nei raa i raro.

⁵ Koai na tama e lavaa te hakahiti iaruna na mahi i te maarama nei? Aanaa ko na tama koi tera e hakattina ma Jisas ko te Tamariki TeAtua raa.

Na tattara hakamaoni i te vahi Jisas Krai

⁶ Jisas Krai ko te Tama e hamai ma te vai i te saaita te hakoukou tapu Aia raa, tena ki hamai ma te toto i te saaita te mate Aia raa. Tama raa se hamai koi ma te vai, e mea Aia e hamai ma te vai iama tetoto. Tena TeAnana Tapu raa e huri pera ma te mee nei e hakamaoni, maitaname TeAnana Tapu raa ko te hakamaoni.

⁷ E toru na mee nei e huri mai te hakamaoni:

⁸ TeAnana Tapu, te vai iama tetoto; na mee e toru nei hakaatoa e huri mai te hakataakoto hokotahi koi.

⁹ Taatou e hakattina na tattara na tama; e mea na tattara TeAtua raa e hai mmahi roo, tena na tattara raa e hakari mai na tiputipu te Tamariki Aia raa.

¹⁰ Tena na tama hakaatoa e hakattina i te Tamariki TeAtua raa etoo na tattara nei i roto na hatumanava laatou; e mea na tama se hakattina i TeAtua raa e huri ake pera ma TeAtua he Tama tattara mariu, maitaname na tama raa se hakattina i na tattara TeAtua e tattara ake i te Tamariki Aia raa.

¹¹ Na tattara raa e mee peenei: TeAtua e kou mai te ora e ora tahi, tena te ora nei e moe i na rima te Tamariki Aia raa.

¹² Te tama e hukui ma te Tamariki TeAtua raa e me ki too te ora e ora tahi, tena te tama se hukui ma te Tamariki TeAtua raa se lavaa te too te ora raa.

Te ora e ora tahi

¹³ Anau e taataa atu kiilloa kootou na tama tera e hakattina i te Tamariki TeAtua raa pera ma kootou ku too te ora e ora tahi raa.

¹⁴ Taatou e me ki se mattaku te ttuu i mua na karemata TeAtua, maitaname taatou e illoa hakamaoni pera ma Aia e rono na mee taatou e kainno ake tera e tau ma te maanatu Aia raa.

¹⁵ Tama raa e rono he saaita peehee taatou e kainno ake Aia, tena e mee taatou e illoa ma te nei he mee hakamaoni,

tena taatou e illoa hoki pera ma Aia e kou mai hea taatou e kainno ake Aia raa.

¹⁶ Kame kootou ekkite he hakatina ana e pena te mee e sara tera aia setau tetaiaria kimate, tena kootou kulotu ake TeAtua, tena Aia e me kikouake te ora te tama naa. Te mee nei e haere i na tama e ppena na mee e ssara tera setau tetaiaria kimmateraa. Emeia e isi te hai sara e me kikkave kootou i te kina te mate, tena anau se meatu ma kootou ki lotu ake TeAtua ma na tama peenei.

¹⁷ Na tiputipu sakkino hakaatoa ni hai sara, e meia e isi na hai sara tera te tama setau te taia ria ki mate.

¹⁸ Taatou e illoa pera ma na tamalliki TeAtua raa se lavaa te tauhano te ppena na mee e ssara, maitaname te Tamariki TeAtua raa e tokonaki na tama raa, tena Satan se lavaa hoki te mee hakahao na tama raa.

¹⁹ Taatou e illoa pera ma taatou ni tamalliki TeAtua, niaina ma te maarama nei hakaatoa e nnoho i raro na mahi Satan.

²⁰ Taatou e illoa pera ma te Tamariki TeAtua raa ni hamai no kou mai na illoa taatou, ma ki illoa taatou TeAtua e hakamaoniraa. Taatou e hukui tahi ma TeAtua e hakamaoniraa, tena ki hukui hoki ma Jisas Krais te Tamariki Aia raa. Teenei ko TeAtua hakamaoni, tena Aia ko te ora e ora tahi.

²¹ Aku tamalliki, kootou ki auaroo itaha ma na atua malliu raa.

2 Jon

Te launiu hakarua Jon e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.3

Telaioi hakamaoni 1.4—1.11

Na tattara hakaoti 1.12—1.13

¹ Anau he tama hakamaatua i te lotu.

Anau etaataa atu i akoe te hine hakanaaniū ia ma natamalliki akoe anau elaoi mahiraa. Teenei seai ma anau hokonnau koi, e mea natama hakaatoa e illoa te hakamaoni raa e laoi kootou,

² maitaname te hakamaoni raa e nnoho ma taatou, ia e me ki nnoho tahi roo ma taatou.

³ TeAtua Tamana ia ma Jisas Krais te Tamariki Aia raa e kou mai taatou na mahi, te manava aroha ia ma te noho laoi, tena taatou kitoo name nei i roto taatou hakapaa hoki ma te hakamaoni ia ma te laoi raa.

Te hakamaoni ia ma te laoi

⁴ Anau e hihia roo, maitaname anau e kite natamalliki kootou raa etauttari te hakamaoni raa, essau pera ma te Tamana raa ni tattara mai i taatou.

⁵ Tena anau e taataa atu i akoe te hine hakanaaniū: taatou hakaatoa ki laoi te tama ma te tama. Teenei seai ma he tuua vahao nei anau etaataa atu nei; teenei ko te tuua taatou ni too i te kaamata roo.

⁶ Telaioi anau etattara atu nei e hurimai ma taatou kitauttari na tuua TeAtua raa. Te tuua kootou hakaatoa ni lono i te kaamata raa e mee mai ma kootou kitauttari na tiputipu te laoi raa.

⁷ Tammaki natama hailavvaka kumaaseu inakina hakaatoa i te maarama nei, natama se hihhai ma ki tattara ma Jisas Krais ni hamai notipu tama raa. Na tama peenei raa ni tama hai lavvaka, ia ni tama hoki e hakataukaa ma Krais.

⁸ Kootou kilollohi hakamattonu kiselavaa kootou te peesia ria i taha ma na tuhana kootou raa, e mea kootou ki hai na mahi ki too na tuhana hakamaoni kootou raa.

⁹ Na tama se hihhai ki tauttari na akoako Krais raa, tena ki hai koi na mannatu laatou raa ni se too TeAtua i roto na ora laatou. Natama etauttari na akoako Krais raa e nnoho i roto te Tamana ia ma te Tamariki Aia raa.

¹⁰ Ia tena kame ni tama e oo atu ma te akoako e kee ma ki akoako atu kootou, tena auu se too na tama naa i na hare kootou raa, ia auu se meake hoki ma, "Te noho laoi ki nnoho ma kootou."

¹¹ Maitaname natama e kouake tetauareka i natama haisara raa e hukui hoki ma natama raa i na mee sakkino natama raa e ppena raa.

Na tattara hakaoti

¹² Anau eisi tammakiroo na mee kitattara atu i kootou, emeia anau sehihai kitaataa name nei i roto telauniu; maitaname anau emaanatu ma ki haere atu nommata kootou, tena anau hokonnau ku tattara atu i kootou ki hihhia taatou hakaatoa.

¹³ Na tamalliki te taina hakanaaniu akoe raa e kou atu hoki na tattara hihhia laatou raa i kootou.

3 Jon

Te launiu hakatoru Jon e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.4

Jon e hakammaha Gaius 1.5—1.8

Diotrefes laaua ma Demitrius 1.9—1.12

Na tattara hakaoti 1.13—1.15

¹ Anau hetama hakamaatua itelotu, tena anau e taataa atu i akoe Gaius taku taina.

² Gaius taku taina roo hokotahi, anau elotu ake ma akoe kinoho tauareka inameeroo hakaatoa, tena akoe hoki kiselaavea namaahana, emee anau eiroa ma te anana akoe raa e mataora roo.

³ Anau e hihia roo tesaaia alaa hakattina ana taa-tou nittae mai no tattara mai anau i te hakatina akoe e isi no tautari te hakamaoni raa, essau pera ma akoe na vahao hakaatoa e tautari te hakamaoni raa.

⁴ Anau e hihia roo tesaaia anau ni rono ma na tamalliki anau raa e tautari te hakamaoni raa, tena se hai mee hoki peeraa e lavaa te mee anau ki hihia.

Jon e hakammaha Gaius

⁵ Taku taina, akoe e ppena hakamaoni roo te hehekau akoe ma na hakattina ana taatou raa, niaina roo ma na tama raa ni tama akoe se iroa.

⁶ Na tama raa e oo mai no tattara mai te laoi akoe raa i roto te harelotu nei. Tena akoe kikkira no mmata hakaraoi na tama raa inatiputipu TeAtua e hihai raa tesaaia na tama raa e vakkai.

⁷ Maitaname natamaraa e oo koi ma ki hehekau ma Krai, tena natamaraa se hihai hoki ma na tama e nnoho pouri raa ki tokonaki laotou.

⁸ Tena taatou na tama te lotu raa ki tokonaki na tama raa ki lavaa taatou te hehekau hakapaa ma na tama raa ki ppena na uata hakamaoni TeAtua raa.

Diotrefes laaua ma Demitrius

⁹ Telauniu anau nitaataa nokkave i te harelotu raa seroroa hoki, emeia Diotrefes, tetama e hihai ma ki hakamaatua raa se hihai ki hakarono na tattara anau ni taataa ake raa.

¹⁰ Tesaaia anau e hamairaa avare, anau eme ki tattara ake aia ki iroa inamee hakaatoa essara aia nippena raa, tena ma na tattara sakkino aia e tattara i te vahi taatou ia ma na tattara malliu aia e haere tattara raa.

¹¹ Taku soa roo hokotahi, auu se tautari na tiputipu sakkino raa, emeia tautari na tiputipu e taualleka. Na tama e ppena na tiputipu taualleka raa ni tamalliki TeAtua, tena

na tama e ppena na tiputipu sakkino raa seai ma ni tamalliki TeAtua.

¹² Na tama hakaatoa etattara hakamamaha roo iaa Demetrius, tena natiputipu aia raa ehuri mai ma ehakamaoni. Maatou hoki etattara hakamamaha roo itamaraa, tena akoe eiroa ma natattara maatou nei ehakamaoni.

Na tattara hihhia hakaoti

¹³ Anau etammakiroo namee ma kitattara atu i akoe, emeia anau se hihai kitaataa atu natattara raa i roto telauniu.

¹⁴ Anau seroroa ku haere atu no mmata akoe, tena anau hokonnau e me kitattara ma akoe.

¹⁵ Anau elotu ake TeAtua ki hakatapu akoe ma te noho laoi!

Na soa laoi akoe i te kina nei raa e kou atu na tattara hihhia laatou. Akoe ki haere lulluu na tama hakaatoa ma maatou.

Jut Te launiu Jut e taataa

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei

Na tattara kaamata 1.1—1.2

Na tisa malliu 1.3—1.16

Na tattara e hakamattaku te lotu 1.17—1.23

Na tattara hakaoti 1.24—1.25

¹ Anau Jut, anau hetama hehekau ma Jisas Krai, ia he taina Jems.

Anau e taataa atu ikootou na tama TeAtua nikanna raa; na tama tera ennoho i roto telaoi TeAtua Tamana ia ma terorohi laoi Jisas Krai raa.

² Te manava aroha, te noho laoi ia ma te laoi ki nnoho tahi ma kootou.

Na tisa malliu

³ Aku taina, anau e hai na mahi anau ma ki taataa atu ikootou i te vahi te ora e ora tahi tera taatou e tattara raa. Anau e maanatu ma ki taataa atu te launiu nei te saaita nei ma kitattara hakapurupuru atu ikootou ki taohi mmau te hakatina TeAtua ni hoki ake te vahao hokotahi koi i na tama e ttau Aia raa.

⁴ Maitaname e isi na tama setauttari na tiputipu TeAtua raa kuuru hemu mai i roto tekuturana taatou nei, na tama nei e hakatike na tattara taualleka TeAtua i te vahi te hoki marino Aia nikou mai raa, tena kitattara ma e tauareka laatou te ppena na tiputipu sakkino laatou raa; na tama nei se hihhai ki hakattina iaa Jisas Krai TeAriki Hakamaatua taatou raa. Te Launiu Tapu raa ni tattara mai i mua roo i na hakalono lihu na tama nei e me ki too raa.

⁵ Niaina ma kootou e illoa na me nei hakaatoa, e me ia anau e hihai ki hakairoa atu kootou te saaita TeAtua ni hakasao na tama Israel raa i taha ma Isip, tena ki oti Aia ki kou ake na hakalono lihu i na tama se hakattina Aia raa.

⁶ Kootou kimannatu hoki na ensel tera sennoho tahi i na kina laatou elollohi raa, tena ki tiaki na kina laatou e nohonnoho raa no oo. TeAtua e haihai na ensel raa ma na seni, tena kituku i te kina iraro ennoto epouri raa. TeAtua e tuku na tama raa i te kina raa kittae roo te aho hakanaaniu na tama raa e me ki too na hakalono lihu laatou raa.

⁷ Mannatu na matakaina Sodom laua ma Gomora ia ma na matakaina tappiri ake raa. Na tama na matakaina raa e ppena hea na ensel haeo raa nippena raa, tena kippena na tiputipu sakkino roo i laatou hokolaatou, tena na tattara hakamataku raa ku oti roo te tattara ake no illoa na tama raa

pera ma laatou e me kitoo na hakalono llihu se isi te hakaoti raa i te kina te ahi e vvela raa.

⁸ Ia na tama nei hoki essau roo peeraa, na tama nei e mmiti ki ppena na tiputipu sakkino ma na tinotama laatou; na tama nei se mattaku na mahi TeAtua, tena ki hai haeo na ensel hakananniu i te vaelani raa.

⁹ Maikol te ensel hakamaatua raa se ppena peenei. Te saaita Maikol ni hakatauttau laaua ma Satan ma koai tetama e me kitoo tetinotama Moses raa, Maikol ni se hai ake na tattara e llihu ia Satan, e mea aia e meake ma, "TeAtua e me ki kou atu na hakalono llihu akoe!"

¹⁰ Emeia na tama nei kame e hai ake haka haeo roo na mee laatou se illoa raa i na tama, tena na tama nei e ssau koi pera ma na manu kai ttama raa, maitanama na mee na tama nei ma laatou e illoa raa ko na mee koi e me ki mee laatou ki haeo raa.

¹¹ Na tama nei e me ki haeo roo! Na tama nei e tauttari na tiputipu Kein. Te mannako sileni na tama nei raa e mee na tama nei no haeo pera ma tesara Balam nippena raa. Na tama nei se hihhai ki hakallono pera ma Kora raa, tena laatou e me ki hakalono llihu pera ma Kora raa hoki.

¹² Na hakataakoto na tama naa e kkere, tena na tama naa e hakannapa essau pera ma nikkere e mmoe i roto na kai kootou ekkai raa. Na tama naa e mannatu koi laatou hokolaatou. Na tama naa essau pera ma ni pukureurehu e ania ria koi te matani raa no selleku. Na tama naa essau pera ma ni laakau sehhua na hua, niaina ma teenaa ko te saaita te huata, tena na tama naa e ssau pera ma ni laakau e mallana ma na patiaka laatou raa no mmate.

¹³ Na tiputipu sakkino na tama naa e hakannapa raa e me ki hakatauroo no llahi pera ma na peau ekkoti huri i roto te moana raa. Na tama naa essau pera ma na hetuu e hahaeere vare tera TeAtua ku oti te tanattana na kina laatou i te kina e nnoto e pouri raa.

¹⁴ Inok ko tetama hakahitu i muri Adam, tena aia ni tattara mai i mua roo i te vahi na tama nei ma, "TeAtua e me ki hamai ma simata na ensel e ttapu raa

¹⁵ ki hakatonutonu na tama nei hakaatoa, tena ku kou ake na hakalono llihu na tama hakaatoa e ppena na tiputipu sakkino raa ia ma na tama hai ssara hakaatoa tera e haere tattara sakkino i TeAtua raa!"

¹⁶ Na tama nei na vahao hakaatoa e tamumu, tena ki tattara haeo hokolaatou; na tama nei e tauttari na tiputipu sakkino laatou e hihhai raa; na tama nei e tattara ahu laatou hokolaatou, tena ki tattara hakamamaha alaa tama ma ki lavaa laatou te too niaa laatou e hihhai raa.

Na tama te lotu ki hakamattonu

¹⁷ Emeia aku soa laoi roo, kootou ki mannatu hakaraoi i na mee na aposol Jisas Krai sraa ni tattara atu kootou i mua raa.

¹⁸ Na aposol raa ni tattara atu kootou ma, “Te saaita na aho hakaotiraa ettae mai, tena na tama e tauttari na tiputipu sakkino laatou e hihhairaa eme ki hakahhura atu no tataussua kootou.”

¹⁹ Na tama naa ko na tama emee na tama ki nonnoho haeo, tena ki tauttari koi na tiputipu sakkino laatou e hihhairaa, tena TeAnana Tapuraa hoki se noho i roto na tama naa.

²⁰ Emeia aku soa laoi roo, kootou kitauhano koi nottuummau kitoo kootou te hakatina etapu hakamaoniraa. Kootou kilotu hoki ma na mahi TeAnana Tapu,

²¹ tena kummata hakaraoi kinnoho kootou i roto telaoi TeAtua raa tesaaite kootou ennoho no hakattari ma Jisas Krai TeAriki taatouraa kikouatu kootou te ora e ora tahi raa ma te manava laoi Aia raa.

²² Huriake na laoi kootouraa i na tama e mamannatu tammakiraa,

²³ tena kutokonaki alaa tama kise vvela ite ahi, tena kuhuriake te manava laoi ma te mattaku alaa tama, e mea kootou ki se mannako na hekau na tama raa e piripiri na tiputipu sakkino laatou raa.

Na tattara hakaoti

²⁴ Hakammaha te Tama elavaa terorohi hakatauareka kootou kise maoharaa, tena kumee na ora kootouraa kittonu ki hihhia kootou tettuu imua na karemata Tama raa.

²⁵ Hakammaha TeAtua hokotahi taatou Tokonakiraa i na mahi Jisas Krai TeAriki taatouraa, tena na mahi hai mmahi, te tauareka, na mahi ia ma te hakanaaniu Aia raa e kaamata mai roo i mua, hamai no tae te aho nei, ia eme ki moe na vahao hakaatoa se isi te hakaoti! Amen.

Revelesen Jisas e huri ake Jon na hakataakoto e huuna ria

Na hakataakoto hakamattua i roto te launiu nei:

Na tattara kaamata 1.1—1.8
 E hitu na hare lotu 1.9—3.22
 E hitu na mee e ppui 4.1—8.1
 E hitu na puu iriiri 8.2—11.19
 Na mee e llahi sakkino 12.1—13.18
 Alaa mee Jon e kite 14.1—15.8
 E hitu na kumete 16.1—16.21
 Na mahi Satan raa ku masseu 17.1—20.10
 Te hakatonutonu TeAtua 20.11—20.15
 Na mee vahao nei 21.1—22.5
 Na tattara hakaoti 22.6—22.21

Na tattara kaamata

¹ Telauniu nei emmau namee hakaatoa Jisas Krai ni huri mai raa. TeAtua e kou ake na hakataakoto nei iaa Jisas Krai ki huri ake na tama hehekau Aia raa i na mee ku tappiri ki kapihi mai raa. Krai e kauna ria iho te ensel Aia raa ki hakaia ake na mee nei iaa Jon te tama hehekau Aia raa,

² tena Jon ki tattara mai na mee hakaatoa aia ni kite raa. Teenei na tattara aia i te vahi na tattara e o mai i TeAtua ia ma te hakamaoni Jisas Krai ni huri ake aia raa.

³ Na tama e ppau ia ma na tama e hakallono na tattara e ttapu i roto telauniu nei notauttariraa e me ki hakatapu ria! Maitaname te saita na mee nei e me ki kapihi mai raa ku taapiri.

Na tattara hihhia i na hare lotu e hitu

⁴ ⁵ Na tattara Jon i na hare lotu e hitu i te matakaina Esia raa:

TeAtua te Tama e noho te aho nei, te Tama ni noho mai i mua, ia te Tama e me kioti ku hamai raa ia ma e hitu na anana e ttuu i mua te Nohorana Aia raa, tena Jisas Krai te Tama e laoi hakamaoni taatou tera e hakamaatua ia runa na tuku te maarama nei raa e kou atu kootou na mahi ia ma te noho laoi.

Aia e laoi taatou, tena i te mate Aia raa, Aia e hakattana taatou i taha ma na haisara taatou raa ma te toto Aia,

⁶ tena kimee taatou pera ma hekanohenua na maatua ki hehekau ma TeAtua te Tamana Aia raa. Na mahi ia ma te tauareka Jisas Krai kimmoe tahi na vahao hakaatoa! Amen.

⁷ Kira ake, Tama raa ku hamai i aruna na pukureurehu! Na tama hakaatoa hakapaa ma na tama nittoki te vahimanava Aia raa e me kikkite Tama raa. Na tama hakaatoa i te maarama nei raa e me kippari i Tama raa. Ku hakamaoni roo!

⁸ Te Ariki Te Atua Haimahiraa emee ma, “Anau ko te kaamata ia ma te hakaotioti, te Tama e noho te aho nei, te Tama nino homai imua, ia te Tama e me kioti ku hamai raa.”

Jon e kite Jisas Krai

⁹ Anau ko Jon, tetaina kootouraa, emee anau e tautari Jisas, tena anau ehukui ma kootou kinnoho hakavaratoa i na hakalono llihu tera e me kittiri na tama i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa. Anau etukuria i te henua Patmos, e me anau e takutaku na tattara Te Atua ia ma te hakamaoni i na mee Jisas ni hakari mai raa.

¹⁰ Te Anana Tapuraa kutau i roto anau i te aho etapu Te Ariki raa, tena anau ku rono te reo e ssau pera ma he puu e iri e tattara mai i muri anau.

¹¹ Te reo raa e tattara mai ma, “Taataa namee akoe e kite raa, tena kukkave telauniu naa i na harelotu i roto na matakaina e hitu nei: Efesus, Smena, Pegamum, Taiaitaira, Sadis, Filadelfia, tena Laodisia.”

¹² Tena anau ki hakatike ma ki kite te tama e tattara mai anau raa, e me ia anau e kite koi e hitu na kina hakatuutuu na lamu e pena i na gol,

¹³ tena he mee e ssau pera ma he tama e uru te kaukahu roroa no tae na tapuvae Aia raa e tuu i te kina namee raa e ttuu raa, tena tetaitu e pena i na gol raa emmau i te hatahata Aia.

¹⁴ Te rouru Aia raa e makkini hua roo, tena na karemata Aia raa e ura pera ma he ahi;

¹⁵ na tapuvae Aia raa e kkiva roo pera ma na katanatea e ororia no kkiva raa, tena te reo Aia raa e mmuu pera ma na peau e kkoti raa.

¹⁶ Tama raa e ttaohi e hitu na hetuu i te rima laaua Aia raa, tena te paraamo a e hakkaa saa vahiraa ku ssae mai i taha ma te maihu Aia. Na karemata Aia raa e mallama hua roo pera ma te tii te laa te saaita te laa latea.

¹⁷ Te saaita anau ni kite te Tama raa, anau ku hina atu i mua Tama raa pera ma he tama ku mate. Kito te Tama raa ki hakapiri te rima laaua Aia raa i aruna anau, tena ki mee mai anau ma, “Auu se matakui! Anau ko te kaamata ia ma te hakaotioti.

¹⁸ Anau ko te Tama e ora! Anau ni mate, e me ia te saaita nei Anau ku ora tahi se isi te hakaoti. Anau e isi na mahi i aruna te mate ia ma te maarama te mate raa.

19 “Tena taataa na mee akoe ni kite raa, na mee hakaatoa, na mee te saaita nei ia ma na mee tera e me kikapihimā i muri raa.

20 Teenei te hakataakoto na hetuu e hitu Anau e ttaohi ma te rima laaua Anau nei ia ma te hakataakoto na kina hakatuutuu na lamu e hitu tera e huuna ria raa: na hetuu e hitu raa ko na ensel e hitu tera elollohi e hitu na harelotu raa, tena e hitu na kina hakatuutuu na lamu raa ko na harelotu e hitu raa.

2

Na tattara e kkave i te harelotu i Efesas

1 “Akoe kitaataa na tattara nei i te ensel e rorohi te harelotu i Efesus raa.

“Aanei na tattara te Tama e ttaohi e hitu na hetuu i te rima laaua Aia raa, tena ki hahaeere vaa roto i te kina e hakatuutuu na lamu e pena i na gol raa.

2 Anau e iroa hea kootou nippena; Anau e iroa kootou e hehekau mahi roo, ia e varatoa roo tennoho. Anau e iroa kootou se isi te alloha kootou i na tama hai ssara raa, tena kootou ni hahaaite hoki na tama e malliu ma laatou ni aposol raa no illoa pera ma na tama raa e malliu koi.

3 Kootou e varatoa roo, ia kootou e hakalono llihu hoki e mee kootou e tauttari Anau, tena kootou hoki se mee ma ki tiaki Anau.

4 Emeia teenei hea Anau se hihai i kootou: kootou ku selaoi Anau te saaita nei pera ma kootou ni laoi Anau i mua raa.

5 Mannatu ma kootou ni tiaki Anau vahao hee roo! Tike itaha ma na haisara kootou raa, tena kuppena na mee taualleka kootou nippena i mua raa. Kame kootou settike itaha ma na haisara kootou raa, Anau e me ki haere atu no ssau na kina hakatuutuu na lamu kootou raa itaha ma na kina laatou e ttuu raa.

6 Emeia teenei te mee e tauareka roo i kootou: kootou se hihhai roo hea te kuturana na Nikolas raa nippena raa, e ssau hoki peenei ma Anau nei.

7 “Kame kootou e isi na katarina, tena kootou ku hakalono hea Te Anana Tapu raa e tattara ake i na harelotu raa.

“Anau e me ki meake na tama e hai mmahi te ppuhu ma na hao raa kikkai na hua telaakau te ora e homo i roto te Paupaku Te Atua raa.

Na tattara e kkave i te harelotu i Smena

8 “Akoe kitaataa na tattara nei i te ensel e rorohi te harelotu i Smena raa.

“Aanei na tattara te Tama i te kaamata ia ma te hakaotioti, te Tama ni mate, tena ki ora hakaraoi raa.

9 Anau e iroa na hakalono llihu kootou raa; Anau e iroa pera ma kootou e tutuu hao, e meia te hakamaoni kootou

e tuttuulaoi! Anau e iroa na tattara hao na tama e malliu ma laatou ni Jiu etattara ite vahi kootou raa; teenaa he kuturana e huhukui ma Satan!

¹⁰ Auu semattaku ina hakalonollihu e me kittae atu i kootou raa. Hakallono! Tetipua raa e me kihahaaite kootou noppono alaa tama ina hare karapusi, tena na hakalonollihu kootou raa e me ki haere nottaeroo sanahuru na aho. Taohimmau na hakattina kootou i Anau raa, niaina kootou ku mee ki taaia ria no mate, Anau e me ki kou atu te ora raa pera ma he tuhana, e mee kootou e haimmahi te ppuhu ma na hao.

¹¹ “Kame kootou eisi nakatarina, tena kootou ku hakallono na tattara TeAnana Tapu raa e tattara ake i na hare lotu raa!

“Na tama e haimmahi te ppuhu ma na hao raa e me ki se lavaa te ttiri na hao i te saaita te mate hakarua raa.

Na tattara e kkave i te hare lotu i Pegamum

¹² “Ako e kitaataa na tattara nei i te ensel e rorohi te hare lotu i Pegamum raa.

“Aanei nitattara te Tama e isi te paraamo a e hakkaa saa vahi raa.

¹³ Anau e iroa nakina kootou ennohoo raa, tena te nohorana Satan raa etuu ina kinanaa. Kootou e hakattina hakamaoni Anau, tena kootou ni setiaki na hakattina kootou i Anau raa te saaita Antipas, te tama hehekau hakamaoni Anau raa ni taia ria no mate i te kina Satan e nohoo raa.

¹⁴ Emeia e isi na mee Anau se hihai i kootou: e isi na tama kootou i te kina naa e tauttari na akoako Balam, te tama ni poroporo ake Balak kihakattaki na tama Israel raa kippena na mee essara raa, tena kitatakore na tama raa kikkai nakai na tama ni hoki ake na hatu tipua raa, tena kippena hoki na tiputipu sakkino roo.

¹⁵ Ia hoki eisi na tama kootou e tauttari na poroporo te kuturana na Nikolas raa.

¹⁶ Tena te saaita nei, kootou kittike i taha ma na hai sara kootou raa! Kame seai, Anau e me ki haere atu vahao nei koi no ppuhu ma na tama naa ma te paraamo a e ssae mai i taha ma te maihu Anau nei.

¹⁷ “Kame kootou eisi nakatarina, tena kootou ku hakallono na tattara TeAnana Tapu raa e tattara ake i na hare lotu raa!

“Anau e me ki kou ake na ‘manna’ e huuna ria raa i na tama e haimmahi te ppuhu ma na hao raa. Anau e me ki kou ake hoki na tama naa hakaatoa na hatu makkini emmau na inoa tera se hai tama e iroa raa; teenaa ko te tama koi e too te hatu naa e me ki iroa.

Na tattara e kkave i te hare lotu i Taiataira

18 “Akoe ki taataa na tattara nei i te ensel e rorohi te harelotu i Taiataira raa.

“Aanei nitattara te Tamariki Te Atua tera na karemata Aia raa e ura pera ma he ahi raa, tena na tapuvae Aia raa e kkiwa pera ma na katanatea e oro ria no kkiwa raa.

19 Anau e iroa hea kootou e ppena. Anau e iroa na laoi kootou, na hakattina kootou, na hehekau kootou ia ma tennoho varatoa kootou. Anau e iroa pera ma kootou ku ppena tammaki na mee te saaita nei e raka ma te saaita i mua raa.

20 Emeia teenei hea Anau sehihai i kootou: kootou e alloha Jesebel, te hine e tattara ma aia he tama hakatae na tattara Te Atua raa. Na akoako aia raa e hakattaki na tama hehekau Anau raa ki ppena na tiputipu sakkino roo, tena kikkai na kai ku oti te hoki ake i na hatu tipua raa.

21 Anau ku oti te kou ake he saaita ma aia ki tike itaha ma na haisara aia, emeia aia sehihai ki tike itaha ma na tiputipu sakkino aia raa.

22 Tena anau eme killetu aia iaruna helomoena, tena aia ma nataanata e ppena na mee settonuraa eme ki hakalono llihu haeo roo i te kina raa. Anau eme ki ppena te mee nei vahao nei kame laatou set tike itaha ma na tiputipu sakkino laatou e ppena ma te hine raa.

23 Anau eme kitaa hoki na tama e tauttari te hine raa ki mmate, tena na harelotu hakaatoa eme ki illoa pera ma Anau ko te Tama e iroa na hakataakoto ia ma hea te tama ehihai. Anau eme ki sui atu kootou tautari hea kootou ni ppena.

24 “Emeia kootou hakaatoa na tama i Taiataira raa ni se tauttari na akoako sakkino raa, tena kootou ni se too hoki na akoako alaa tama e kanna ma, ‘na hakataakoto Satan e huuna ria raa’. Anau e meatu pera ma Anau se lavaa te haka piri atu alaa hakalono llihu hoki i aruna kootou.

25 Emeia kootou ki taohimmauroo hea kootou e isi e taualleka raa ki tae atu Anau.

26 28 Na tama e haimmahi te ppuhu ma na haeo raa ko na tama e ttuummau notta te hakaoti, tena ki ppena hea Anau ehihai raa. Anau eme ki kou atu na mahi e ssau pera ma na mahi Anau ni too i te Tamana Anau raa. Anau eme ki kou ake na mahi na tama raa ki hakananniu i aruna na kanohenua, tena ku hakamattua na tama raa ma na mahi ki seu na kanohenua raa pera ma he tama e ssaa te hopeni kalasi raa ma te kokotana. Anau eme ki kou ake te tapao raa pera ma he hoki na tama naa.

29 “Kame kootou e isi na katarina, tena kootou ku hakallono hea Te Anana Tapu raa e tattara ake i na harelotu raa!

3

Na tattara e kkave i te hare lotu i Sadis

¹ “Akoe kitaataa na tattara nei i te ensel e rorohi telotu i Sadis raa:

“Aanei nitattara te Tama e isi e hitu na anana Te Atua ia ma e hitu na hetuu raa. Anau e iroa hea kootou e ppena; Anau e iroa ma kootou ku mate, e mea na tama koi tattara koi ma kootou koi e ora!

² Ia tena mahhike i aruna no hakaora na tiputipu taualleka kootou e isi raa i mua na tiputipu naa e mmate tahi. Maitaname Anau ekite pera ma hea kootou nippena raa se kittonu roo i mua na karemata Te Atua.

³ Mannatu hea kootou niakoako ia ma hea kootou nillonora; tauttari nameeraa, tena kuttike itaha ma na haisara kootou raa. Anau e me ki haere atu pera ma hetama kairaraa, tena kootou e me kiselavaa te illoa te saaita Anau e me ki haere atu raa.

⁴ Emeia e isi natama kootou i roto Sadis e mmata hakaraoi roo na hekau laatou raa ki sekkere. Kootou e me ki uru na hekau makkini no hahaere ma Anau, maitaname kootou e tau hakamaoni te hahaere ma Anau.

⁵ Natama e haimmahi te ppuhu ma na haeo raa e me ki uru na hekau makkini, tena Anau se lavaa te ssoro na inoa natama naa itaha ma te Launiu te Ora raa. Anau e me ki tattara killono roo hakaatoa i mua te Tamana Anau raa ia ma na ensel Aia raa pera ma na tama raa ni tama Anau.

⁶ “Kame kootou e isi na katarina, tena kootou ku hakallono hea Te Anana Tapu raa e tattara ake i na hare lotu raa!

Na tattara e kkave i te hare lotu i Filadelfia

⁷ “Akoe kitaataa na tattara nei i te ensel e rorohi te hare lotu i Filadelfia raa:

“Aanei natattara te Tama e tapu, ia e hakamaoniraa. Tamanaa e isi tekii tera Devit ni isiraa, tena te saaita Aia e taaraki te totoka raa, se haitama e lavaa te ppui te totoka raa, ia te saaita Aia e ppui te totoka raa, tena se hai tama hoki e lavaa te taaraki te totoka raa.

⁸ Anau e iroa hea kootou nippena; Anau e iroa pera ma kootou e isi na mahi sellahi avare; kootou e tauttari na akoako Anau, tena ki tauttari hakamaoni roo Anau. Anau ku oti te taaraki te totoka raa i mua na karemata kootou, tena se hai tama e lavaa hoki te ppui te totoka raa.

⁹ Hakallono! Natama te kuturana Satan raa ni tama tattara malliu ma laatou ni Jiu, e mea laatou e malliu koi, Anau e me kimee natama naa kioo atu no tutturi i mua na vae kootou, tena na tama naa hakaatoa e me ki illoa pera ma Anau e laoi mahi roo kootou.

¹⁰ E mee kootou nittaohimmau natuaa Anau raa notauttari, tena Anau e me ki rorohi hakatau areka roo kootou te saaita kootou ettiri na hakalonollihu tera

e me kioo mai ite maarama nei ki hahaaite na tama roo hakaatoa raa.

¹¹ Anau se roroo ku haere atu. Taohi mm mau roo hea kootou e isi raa ki se lavaa he tama e kairarao na tuhana kootou raa.

¹² Anau e me ki hakatuu na tama e hai mmahi te ppuhu ma na hao raa pera ma ni pou roto i roto te Hare Tapu TeAtua Anau raa, tena na tama naa se lavaa te tiaki te Hare Tapu raa. Anau e me ki taataa te inoa TeAtua Anau raa ia ma te inoa Jerusalem hoou raa ite matakaina TeAtua e me ki hamai i taha ma te vaelani raa i aruna na pou roto raa. Anau e me ki taataa hoki te inoa hoou Anau raa i aruna na pou raa.

¹³ “Kame kootou eisi nakatarina, tena kootou ku hakallono hea TeAnana Tapu raa e tattara ake i na hare lotu raa!

Na tattara e kkave i te hare lotu i Laodisia

¹⁴ “Akoe ki taataa na tattara nei ite ensel e rorohi te hare lotu i Laodisia raa:

“Aanei na tattara te Tama ma ko te Hakamaoni raa, te Tama e hakatina hakamaoni tera ni noho mai i te kaamata roo, i mua TeAtua ni pena na mee roo hakaatoa.

¹⁵ Anau e iroa hea kootou ni ppena; Anau e iroa pera ma kootou se haumalli, ia se vvela. Anau e hihai roo ma kootou ki too he mee saa mee nei, te haumalli ia ma te vvela.

¹⁶ Emeia emee kootou emahhana koi, tena kootou se vvela, ia se haumalli, tena Anau e me ki savare iho kootou i taha ma te maihu Anau!

¹⁷ Kootou e tattara ma, ‘Anau e tuutuu laoi, ia e mmao roo; Anau e isi na mee roo hakaatoa Anau e hihai raa.’ Emeia kootou se illoa na sakkino ia ma na hao kootou raa! Kootou e tutuu hao, se hai hekau kileulleu, ia na karemata kootou raa essen.

¹⁸ Anau e tattara hakaataa atu i kootou kisui na gol Anau raa, aanei ni gol roo hakamaoni, tena kootou e me ki tutuu laoi. Sui hoki ni hekau makkini no uru ki se nnapa kootou. Tena ku sui hoki ni maraseni no pallai na karemata kootou raa ki lavaa kootou te kkite.

¹⁹ Anau e hakatonutonu, tena ki poroporo hakaraoi roo na tama Anau e laoi raa. Kootou ki mattonu nottike i taha ma na hai sara kootou raa.

²⁰ Hakallono! Anau e tuu i te totoka no papaku; kame he tama e rono te reo Anau no taaraki te totoka, tena Anau e me ki uru atu i hare no kkai maatou, tena na tama naa e me ki kkai ma Anau.

²¹ Anau e me ki kou ake na mahi i na tama e hai mmahi te ppuhu ma na hao raa ki noho ite vahi Anau i aruna te Nohorana Anau raa, essau pera ma Anau ni hai mahi no ppuhu ma na hao raa, tena te saaita nei Anau ku noho ma te Tamana Anau raa i aruna te Nohorana Aia raa.

22 “Kame kootou e isi nakatarina, tena kootou ku hakallono hea TeAnana Tapu raa e tattara ake i na hare lotu raa!”

4

Te Nohorana TeAtua i te vaelani

¹ Tena kioti anau kukite teeraa mee hoki; he totoka i te vaelani kutaaraki.

Tena anau ku rono te reo ni tattara mai anau i mua e ssau pera ma he puu e iri raa ku mee mai ma, “Hamai i te kina nei, tena anau e me ki huriatu hea e me kikapuhiatu i muri te mee nei.”

² Te saaia naa koi TeAnana Tapu TeAtua raa ku tau i roto anau. Tena anau ku kite te Tama e noho i aruna te Nohorana i te vaelani raa.

³ Na maihu Aia raa e kivakiva roo pera ma te hatu e kanna ma he jaspera raa ia ma te kanelien raa hoki. Tena te umata raa e tuu areha te Nohorana raa, ia e hai laakei roo pera ma te hatu e kanna ma he emeral raa.

⁴ Tipu rua ma haa na nohorana ettuu alleha te Nohorana raa, tena tipu rua ma haa na taanata mattua e uru na hekau makkini e hakapiri na hau e pena i na gol raa e nnoho i aruna na nohorana raa.

⁵ Na uila raa kulamalama mai peeraa i te kina te Nohorana raa, tena na hatturi raa kupapaku mai hoki. Tena e hitu naahi eura imua te Nohorana raa; teenaa ko na anana e hitu TeAtua raa. ⁶ Tena imua hoki te Nohorana raa e isi te mee e ssau pera ma he lottai e marino kkii roo, ia e maarama hua roo pera ma he kalasi.

Tena e haa na manu e ora tahi tera euhia hakaatoa na karemata, kaamata te pohouru haere notae imuri raa e ttuu alleha te Nohorana raa.

⁷ Te manu kaamata raa essau pera ma helaion, tena te manu hakarua raa essau pera ma he bulmakau, tena te manu hakatoru raa e isi te pohouru te tama, tena te manu hakahaa raa e ssau pera ma he igol kullee.

⁸ Na manu nei hakaatoa e isi e ono na pakau te manu hoko-tahi, tena i aruna ia ma i raro na pakau raa e uhia hakaatoa na karemata. Te ao ma te poo na manu nei e tauhano koi te huhua ma:

“E tapu, e tapu, e tapu,

TeAtua TeAriki Hai mahi,

Te Tama e noho mai i mua,

te Tama e noho te aho nei,

ia te Tama e me ki oti ku hamai raa.”

⁹ Na manu e haa nei e huhua na rue ki hakammaha, tena ki hakammaru ake ma ki ssau te inoa te Tama e noho i aruna

te Nohorana raa, teenaa ko te Tama e ora tahi raa. Te saaita na manu e haa nei e ppena peenei

¹⁰ tena tipu rua ma haa na taanata mattua raa ku maoha notutturi i mua te Tama enoho iaruna te Nohorana raa no hakammaha ake te Tama e ora tahi raa. Tena na tama raa ki ppehi ake na hau laatou raa i mua te Nohorana te Tama raa, tena ki meake,

¹¹ “TeAriki, TeAtua maatou!

Akoe e tau roo te too na mahi hakananniu,

na hakammaha

ia ma na mahi hakaatoa.

Maitaname Akoe e pena iho na mee roo hakaatoa,

tena i te hihai Akoe, na mee raa ku ttipu ake.”

5

Te Punua Sipsip ia ma te launiu e pini

¹ Anau kukite te Tama enoho iaruna te Nohorana raa ettaohi telauniu epini ma terima laaua Aia; saa vahi telauniu raa e pii roo natattaa, ia eisi e hitu na hakamaatino.

² Tena anau kukite te ensel e haimahiroo etattara hakamaroa roo ma, “Koai tetama elavaa tessau na hakamaatino raa i taha no taaraki te launiu e pini raa?”

³ Emeia se hai tama i te vaelani, ia te maarama nei ia ma te maarama te mate raa elavaa te taaraki telauniu raa no mmata i roto.

⁴ Tena anau ku tani okioki roo, maitaname ku se hai tama hoki elave kitaaraki telauniu epini raa ia ma kim mata i roto.

⁵ Tena hetanata matua hokotahi inataanata matua raa kumee mai anau ma, “Auu setani. Kira ake! Telaion te kaha i Judaraa, te mokopuna hakanaani De-vit raa e ivi roo iaruna na tama e kirilloto aia raa, tena aia elavaa tessau na hakamaatino e hitu raa itaha no taaraki telauniu epini raa.”

⁶ Tena anau kukite te Punua Sipsip raa ku tuu ilottonu te Nohorana raa, tena na manu e haa e ora tahi raa hakapaa ma na taanata mattua raa ku tuu alleha te Nohorana raa. Te Punua Sipsip raa e ssau pera ma he manu ku oti te taia ria no mate. Te Punua Sipsip raa e isi e hitu na mahi hai mmahi ia ma e hitu na karemata, teenaa ko na anana e hitu TeAtua nikauna ki oo vaa roto te maarama nei hakaatoa raa.

⁷ Te Punua Sipsip raa e haere no too telauniu epini raa itaha ma terima laaua te Tama enoho iaruna te Nohorana raa.

⁸ Te saaita Aia nippena peenei, na manu e haa e ora tahi raa laatou ma na taanata mattua raa ku maoha notutturi i mua te Punua Sipsip raa. Na tama nei hakaatoa

e isi te haap ia ma na hopeni e pena i na gol e pii na insens, teenaa ko na lotu na tama TeAtua raa.

⁹ Na tama raa e huhua te rue hooou ma,
 “Akoe e tau hakamaoni te too te launiu e pini raa,
 tena ku ssau na hakamaatino e hitu raa i taha.
 Maitaname Akoe ni taia ria no mate,
 tena te toto Akoe raa e sui muri ake TeAtua
 na tama na hareakina hakaatoa,
 na tama na tattara hakaatoa,
 na tama na henua hakaatoa
 ia ma na tama roo hakaatoa.

¹⁰ Akoe e mee na tama raa
 pera ma he kanohenua na maatua te lotu
 ki hehekau ma TeAtua taatou raa,
 tena laatou e me ki hakamattua i te maarama nei.”

¹¹ Anau kukkira hoki no rono simata na maano na ensel
 hakaatoa! Na ensel nei ettuu alleha te Nohorana raa ma
 na manu e haa e ora tahi raa ia ma na taanata mattua raa

¹² no huhua hakamaroa roo ma:
 “Te Punua Sipsip nitaia ria no mate raa e tau roo te too
 na mahi i te vaelani,
 na mee taualleka,
 te atamai, na mahi,
 te hakammaha, te tauareka, ia ki hakamaru ria.

¹³ Tena anau ku rono na tama hakaatoa i te vaelani,
 te maarama nei ma te maarama te mate raa, ia i roto te lottai
 ia ma na mee hakaatoa roo e ora i roto te maarama nei raa
 ku huhua ma,

Hakammaha ake te Tama
 e noho i aruna te Nohorana raa
 ia ma te Punua Sipsip raa.

Hua ki ssau na inoa Tokorua raa,
 ki hakamaru ake,
 ia ki hakanaau na mahi hai mmahi Tokorua raa
 ki mmoe tahi na vahao hakaatoa!”

¹⁴ Tena na manu e haa e ora tahi raa ki meake ma, “Amen”
 Tena tipu rua ma haa na taanata mattua raa ku tteiho
 no tuturi no lotu.

6

Na hakamaatino

¹ Tena anau kukite te Punua Sipsip raa ku ssau
 te hakamaatino kaamata i na hakamaatino e hitu raa i taha,
 tena anau ku rono te manu hokotahi i na manu e haa e ora
 tahi raa ku tattara mai i te reo e ssau pera ma he hatturi ma,
 “Hamai!”

² Tena anau kukkira no kite te hos makkini. Te tama
 e tere te hos raa ettaohi te nisau. Na tama raa e kou ake
 te hau manamana i te tama raa. Aia e tere pera ma he tama
 nippuhu no taa na tama aia nippuhu ma aia raa, tena aia
 ku tere hoki ma kitaa alaa tama.

3 Tena te Punua Sipsipraa kussau te hakamaatino hakaruarā itaha, tena anau kurono te manu hakarua e ora tahirā kumee mai mā, "Hamai!"

4 Tena teeraa hos, emeia he hos emmea kutere mai iaho. Tetama etere tehosraa etoo na mahi kīkouake nataua ite maarama nei, mā kilavaa na tama tetaa hokolaatou kīmmate. Tena na tama rā kīkouake te tama rā te paraamoa e rahi.

5 Tena te Punua Sipsipraa kussau te hakatoru na hakamaatino ehīturaa itaha, tena anau kurono te reo te manu hakatoru e ora tahirā kumee mai mā, "Hamai!" Tena anau kukkīra nokite tehos pallāa. Tetama etere tehosraa ettaohi te skel hakamamāhā rā ite rima aia.

6 Anau erono te mee essau pera mā hereo etattara iho ite kina na manu ehāa e ora tahirā mā, "Tesui te aho hokotahī rā he muri kopu harāoa e turoto, poi seai he kopu harāoa epīi inaharāoa esuimmāhā rā. Emeia auu se haipakava nalaakau epena na sunu rā iā mā na kina ettori na vain rā!"

7 Tena te Punua Sipsipraa kussau te hakamaatino haka-hā rā itaha, tena anau kurono te manu hakahā e ora tahirā kumee mai mā, "Hamai!"

8 Anau kukkīra nokite tehos ehailaakei, iā ematanaenaeroo. Tetama etere tehosraa ehui mā ko te Kina te Mate, tena te kina te mātē rā etautari mā vāa muri hoki: Tokoruā nei etoo na mahi kītaa hakaatoa he kuturana hokotahī inakuturana ehāa ite maarama nei rā kīmmate. Na tama nei eme kīmmate ite vahi nataua, te hīkkai, na māhāna iā mā na manu kaittama.

9 Tena te Punua Sipsipraa kussau te hakamaatino hakarimā rā itaha, tena na tama anau ekite ennoho iraro te olta rā, āānā ko na ānāna na tama nītaāi rā no mmate emee laatou nīhakataetae natattara TeAtua tera ettuu mmāu hoki inahakattina laatou te saaita laatou nī tattara rā.

10 Na tama rā ku vāa hakamaroa mā,

"TeAriki Hakanaāniū,

Akoe e tapu roo hakamaoni!

Akoe eme kīhakatonutonu na tama ite maarama nei rā, tena kīkouake na hakalonolīhu na tama nītaa maatou no mmate rā vahāo hee?"

11 TeAtua ekouake na tama nei, te tama te kaukahu roroa makkini, tena kīmeake na tama rā kīhamalollo hakamarie, kīotiroo na tama hehekau iā mā na hakattina ānā rā hakaatoa tetaāi rā no mmate pera mā laatou nītaāi rā rā.

12 Tena anau kukite te Punua Sipsipraa kussau te hakamaatino hakaonora rā itaha, tena te kina rā kuisi teruruhenua ehaimāhiroo, tena telā rā kumee

no pallaa roo pera ma napaamaro pallaa raa, tena te maremo raa ku mee no mmea roo pera ma he toto.

¹³ Na hetuura ku maohaiho ite maarama nei, e ssau pera ma nahua koi mmoto nalaakau raa e teiho te saaita te matani hai mmahi raa e ruru na laakau raa.

¹⁴ Te vaelani raa ku hakateki no sei pera ma he moena e hhatu ria, tena na mouna ia ma na henua roo hakaatoa kukkene i taha ma na kina laatou nittuu raa.

¹⁵ Tena natuku ite maarama nei raa, natama hakamattua ia ma na soldia hakamattua natama natau raa, natama tuttuulaoi raa, tena na tama e isi na mahi raa ia ma na tama roo hakaatoa, natama hehekau raa ia ma na tama sei ma nitama hehekau raa ku oo no mmuni i roto na rua ia ma i raro na hatu i na kina na mouna raa.

¹⁶ Na tama raa e kanna ake na mouna raa ia ma na hatu raa ma, "Maohaiho iaruna maatou no hakalluu maatou kise kite te Tama enoho iaruna te Nohorana raa ia ma te roto te Punua Sipsip raa!

¹⁷ Te aho na hakalono lihu haeo na tama raa ku ttae mai, kaa koai te tama e lavaa te tuu atu i te Tama naa?"

7

Te kanohenua TeAtua

¹ Imuri temee nei anau kukite e haa na ensel ettuu i natotoka e haa ite maarama nei raa, tena kittao hi te matani raa kise maairi iho ite maarama nei, ia kise maairi ake i te lottai ia ma na laakau hakaatoa.

² Tena Anau kukite teeraa ensel ku hakahura ake i te anake ma te hakamaatino TeAtua e ora tahi raa. Te ensel raa e kanna ake na ensel e haa TeAtua ni kou ake na mahi ki seu te maarama nei ia ma te lottai raa.

³ Te ensel raa e meake ma, "Auu se sua te maarama nei, telottai ia ma nalaakau raa kittae roo te saaita taatou e hakammau te hakamaatino natama hehekau TeAtua raa ma te hakamaatino e tapu raa i na maarae laatou."

⁴ He tama e mee mai pera ma te kooina natama hakaatoa ku oti te hakamattino ria ma te hakamaatino TeAtua raa e tae huitarau tipu haa ma haa na simata (144,000) natama. Natama nei nitama i roto te sanahuru ma rua na kaha Israel raa.

⁵ ⁸ Tena te kaha hokotahi e isi sanahuru ma rua na simata natama: te kaha Juda, Ruben, Gat, Aser, Naptali, Manase, Simeon, Livai, Isakar, Sebulun, Josep, tena Benjamin.

Te kanohenua e rahi roo

⁹ Tena kioti roo anau kukkiri no kite te kanohenua e rahi roo tera sehaitama e lavaa te ppau te kooina natama roo hakaatoa! Teenei ko natama roo hakaatoa, natama nakaha roo hakaatoa, natama na henua roo hakaatoa ia ma natama natattara roo hakaatoa, tena natama nei ettuu imua te Nohorana raa ma te Punua

Sipsip, ia natama nei e uru nakaukahu makkini, tena kittaohi na launiu na niu raa i na rima laatou.

¹⁰ Natamaraa e kanna ake hakamaroaro ma, "TeAtua te Tama enoho iaruna te Nohorana iama te Punua Sipsip raa e kou mai te ora hakamaoni!"

¹¹ Na ensel hakaatoa ettuu alleha te Nohorana raa, hakapaa ma natama hakamattua raa iama na manu ehaa e ora tahiraa. Natamaraa etteiho notutturi imua te Nohorana raa no lotu ake TeAtua

¹² ma,

"Amen! Hua hakammaha,
na mahi hakananniu,
te atamai, te hakammaha,
te hakamarumarua iama na mahi i te vaelani,
tena na mahi raa ni mahi TeAtua e ora na vahao hakaatoa raa!

Amen!"

¹³ He tama natama hakamattua e ora tahiraa ku vahiri mai anau ma, "Aaraa koai na tama e uru na hekau makkini raa, tena kaa natamaraa nitama i hee?"

¹⁴ Kito anau ki meake, "Tama hakamaatua, anau se iroa, akoe kame e iroa."

Tena aia ki mee mai anau ma, "Aanei ko natama nitoo na hakalonollihu haeo imua raa, tena te saaita nei laa-tou ku ora. Natamaraa ekkumi nakaukahu laatou raa no makkini hua roo ma te toto te Punua Sipsip raa.

¹⁵ Tera hea natamaraa ettuu imua te Nohorana TeAtua raa no hehekau ma Tamaraa teao ma tepoo i te Hare Tapu Aia raa. Te Tama enoho iaruna te Nohorana raa eme kimmata hakaraoi natamaraa ma na mahi Aia.

¹⁶ Natama nei selavaa hoki te hikkai, ia te hiunu, tena te laa iama he vvela peehee selavaa te ttuni natama nei,

¹⁷ maitaname te Punua Sipsip, te Tama etuu ilottonu te Nohorana raa eme ki rorohi natamaraa, tena Aia eme ki hakattaki natamaraa kittae i te kina te vai e kou mai te ora raa. Tena TeAtua eme kissoro na vaikaremata natamaraa i taha ma na karemata laatou."

8

Te hakahitu na hakamaatino

¹ Te saaita te Punua Sipsip raa nissau te hakahitu na hakamaatino raa i taha raa, te vaelani raa ku tuu hemuu se vvaaro hokotahi saaita e roroa ake*.

² Tena anau kukite e hitu na ensel ettuu imua TeAtua, tena he tama ku kou ake na ensel raa e hitu na puu ki iri.

³ Teeraa ensel ettao hi te parete gol, tena aia ki haere ake notuu i te kina te olta raa. Hetama e kou ake tammaki

* 8:1 8.1 te taim na lakepa raa ma "half hour"

na insens ki hakapaa ma nalotu na tama TeAtua raa, tena kuhoki ake na meeraa iaruna te olta epena inagol etuu i mua te Nohorana raa.

⁴ Te kohu na insens eura raa e haere iaruna ma nalotu na tama TeAtua raa hakaatoa, itaha ma na rima te ensel etuu i mua TeAtua raa.

⁵ Tena te ensel raa kitoo te parete na insens raa no ppono na maramara te ahi te olta raa, tena killetu iho i te maarama nei. Tena na hatturi raa ku papaku hakamaroa roo, na uila raa kulamalama, tena te ruru henua raa ku ruru na mahi roo.

Napuu iriiri

⁶ Tena na ensel e hitu raa kuttuu tanattana ma na puu e hitu laatou raa ki iri.

⁷ Te ensel kaamata raa ku iri te puu aia raa. Tena na ais matakau ia ma na maramara te ahi e hilo ma te toto raa kutteihomai i te maarama nei. Tena he vahi hokotahi te maarama nei hakaatoa† ia ma na laakau raa, tena na veve raa hakaatoa ku tuunia ria no vvela.

⁸ Tena te ensel hakaru raa ku iri te puu aia raa. Tena he mee essau pera ma he mouna e rahi roo eura kutteihomai i roto te lottai. Tena he vahi hokotahi te lottai raa ku huri mo toto,

⁹ tena he kooia hokotahi na mee hakaatoa i roto te lottai raa kummate, tena he kooia hokotahi hoki na vakatua raa hakaatoa ku masseu.

¹⁰ Tena te ensel hakatoru raa ku iri te puu aia raa. Tena he hetuu e rahi eura pera ma he laiti kutteihomai itaha ma te vaelani no ppaku i te vahi hokotahi te maarama nei i roto na riva ia ma na vai hakaatoa.

¹¹ Te inoa te hetuu raa e hui ma e Mmara. Na riva ia ma na vai hakaatoa te hetuu raa nitteihomai i roto raa kummara, tena tammaki na tama kummate e mee laatou eunu na vai raa, maitaname na vai raa kummara.

¹² Tena te ensel hakahaa raa ku iri te puu aia raa. Tena he vahi hokotahi telaa, te maremo ia ma na hetuu raa ku mee no pouri, tena he vahi hokotahi te ao ma te poo raa ku se maarama hoki.

¹³ Tena anau kukkiri no kite te igol e rahi raa kulelle e vaa aruna, tena ki tattara iho hakamaroa ma,

“Te haeo! Te haeo!

E me ki haeo roo ma na tama ennoho i te maarama nei raa, te saaita kootou ellono na puu alaa ensel e toru raa e me ki iri!”

† **8:7 8.7** te hakataakoto nei e mee pera ma, te maarama nei e vvae e toru na vahi, tena he vahi hokotahi te maarama nei e tuunia ria

9

¹ Tena te ensel hakarima raa kuiri tepuu aia raa. Anau kukite tehetuu niteiho mai itaha ma te vaelani no paku ite maarama nei raa kutoo te kii tetotoka terua e nnoto roo.*

² Te hetuu raa ku taaraki te totoka te rua raa, tena te kohu tera e ssae mai itaha ma te rua raa e ssau pera ma he kohu te umu. Te kohu te rua e nnoto raa e uhi te maahina telaa ia ma te vaelani raa no pouri roo.

³ Tammaki na manu e kaikkai na launiu raa ku oo mai itaha ma te kohu raa no uhi te maarama nei, tena Te Atua ki kou ake na mahi e ssau pera ma na mahi na kahana raa e isi.†

⁴ Tama raa e meake ki selavaa tekkai na veve, na laakau ia ma na mee e hhomoraa; na manu raa e lavaa koi te uti na tama tera se isi te hakamaatino etapu Te Atua e mmau i na maarae laatou raa.

⁵ Na manu raa selavaa te taa na tama raa ki mmate, e mea laatou e lavaa koi te mee na tama raa ki hakalono lihu i roto e rima na marama. Te lihu na manu raa e me ki kou ake raa e ssau pera ma te lihu te kahana e uti akoe.

⁶ I roto e rima na marama nei, na tama raa e me ki sесе ni ara ki mee laatou ki mmate, e mea laatou selavaa te isi na ara ellave; laatou e me ki hihhai ki mmate, e mea te mate raa e me ki tere itaha ma laatou.

⁷ Na manu na launiu raa e ssau pera ma na hos kutanattana kippuhu, ia e isi na haugol manamana eppiri i aruna na pohouru na manu raa, tena na maihu na manu raa hakaatoa e ssau pera ma na maihu na tama.

⁸ Tena na rouru laatou raa e ssau pera ma na rouru na h hine, ia na niho laatou raa e ssau pera ma na niho na laion.

⁹ Na hatahata laatou raa e uhiaria na mee e ssau pera ma ni katana, tena te mmuu na pakau laatou raa e ssau pera ma te mmuu na hos tammaki e h huti na karis tera e haitaruaru ki oo no ppuhu raa.

¹⁰ Na manu nei e isi na mohuki, tena e uti lihu pera ma na kahana, ia na mohuki laatou raa e isi na mahi ki kou ake na hakalono lihu na tama i roto e rima na marama.

¹¹ Te ensel e rorohi te rua e nnoto raa e hakanaani i aruna na manu hakamattaku raa. Te inoa aia i na tattara na Jiu raa e mee ma Abadon, tena na Grik raa e mee ma Apolion (e mee ma "Tama Haere Taramua na mee").

¹² Te hakalono lihu kaamata raa ku hiti, tena i muri te mee nei, e isi hoki e rua na hakalono lihu koi oo mai.

* **9:1 9.1** te rua e nnoto nei ko te kina i te maarama nei tera na tipua raa e ttari ki too na hakalono lihu hakaoti laatou † **9:3 9.3** na kahana raa ko na scorpion

13 Tena te ensel hakaonora kuiri te puu aia ra. Tena anau kurono tereo etattara iho itaha ma ehaa na mata te olta e pena i na gol e tuu i mua TeAtua ra.

14 Tereo ra e meake te ensel hakaonora ma, "Hakatana ehaa na ensel nipo notia iteriva erahi ehui ma Yufretis ra!"

15 Kito te ensel hakaonora ki hakattana na ensel ehaa ra; na ensel ehaa ra kutanattana te ahone i na marama ia ma na hetau kitaa he kooina hokotahi na tama i te maarama nei ra ki mmate.

16 Na tama ra e mee mai anau te kooina na tama tera ku nnoho i aruna na hos ki ppuhu ra: te kooina na tama ra hakaatoa e ttae rua huitarau na maano (200,000,000.)

17 Tena i roto te kite anau ra, anau e kite na hos ia ma na tama ennoho i aruna na hos ra: na tama ra eisi na porepore e mmea pera ma he ahi, ia ettea pera ma te moana, tena e sselo pera ma na salfa e mmau i na hatahata la tou. Na pohouru na hos ra e ssau pera ma na pohouru na laion, tena te ahi, te kohu ia ma na salfa ra e oo mai i taha ma na maihu na hos ra.

18 He kooina hokotahi na tama hakaatoa e taai a ria no mmate ma na haka lon o llihu nei; te ahi, te kohu ia ma na salfa e oo mai i taha ma na maihu na hos ra.

19 Maitaname na mahi na hos ra e mmoe i na maihu ia ma na mohuki la tou. Na mohuki na hos ra e ssau pera ma na pohouru na lapon, tena na mohuki ra e utiuti hoki na tama ra no mmate.

20 Ia te kooina na tama hakaatoa ni ttoe ra; te nei ko na tama hakaatoa ni se taai a ria no mmate i na haka lon o llihu ra, tena na tama nei se hihhai hoki ma la tou kiti ke i taha ma na mee la tou ni ppena ra. Na tama nei se tiaki te haka maru maru na tipua ia ma na hatu tipua la tou e penapena i na gol, na siliva, na katana tea, na hatu ia ma na laakau tera se lavaa te k kite, ia se lavaa te llono, ia se lavaa te hahae ra.

21 Na tama nei hoki se hihhai ki peesia na tipu tipu te ta tama, te papanamu ia ma na tipu tipu te ppena na mee sakkino ia ma te kailallao ra.

10

Te ensel ia ma te launiu paamee e pini

1 Tena anau ku kite hoki teeraa ensel hai mahi ku hamai i taha ma te vaelani. Te pukureurehu ra e llepo haka ti ke te tama ra, tena te umata ra e piri haka ti ke te pohouru aia. Na maihu aia ra e maahina pera ma telaa, tena na vae aia ra e ssau pera ma saa pou e tuu ura pera ma he ahi.

2 Tama ra eisi telauniu paamee e ttaohi te rima aia. Tama ra e ttaka te vae laua aia ra i roto te lottai, tena te vae se laua aia ra e ttaka i aruna te henua

³ tena aia kikanna hakamaroa roo ma tereo e ssau pera ma tereo telaion. Aia ekanna koi nooti, tena e hitu na hatturi raa ku papaku hakamaroa.

⁴ Anau emee ma kitaataa nameeraa tesaaita koi natamaraa nitattara. Emeia anau erono tereo ettattara mai itevaelani ma, "Auu sehakari natattara na hatturi raa; ia auu setaataa i roto te launiu naa hoki!"

⁵ Tena anau kukite te ensel ellaka te vae telottai, tena te vae iaruna te henuaraa kussau terima laaua aia raa peeraa itevaelani,

⁶ tena kimee tetattara hakamaoni ite inoa TeAtua, teTama e ora no ora tahiraa, ia teTama hoki nipena te vaelani, te maarama nei, telottai ia ma namee hakaatoa roo i roto laatouraa. Te ensel raa emee mai ma, "Ku se lavaa hoki te nnahe!"

⁷ Emeia te saaita te ensel hakahitu raa ni iri te puu aia raa, tena TeAtua ku mee ki ppena te hakataakoto e huuna ria Aia nitattara ake i na profet tera e hehekau ma Aia raa."

⁸ Tena tereo anau ni rono raa ku tattara mai hoki i taha ma te vaelani raa ma, "Haere no too te launiu paamee e moe taaraki iaruna te rima te ensel e tuu te vae ellaka te moana, tena te vae ellaka iaruna te henua raa."

⁹ Tena anau ki haere atu te ensel raa no kainno ake aia ki kou mai te launiu paamee raa. Kito te ensel raa ki mee mai anau ma, "Too te launiu nei no kai; te mee nei e me ki marie hakattek i roo te saaita akoe e ppono i roto te maihu akoe raa, emeia te saaita akoe e horo raa, te mee nei e me ki haere mmara roo i roto te manava akoe."

¹⁰ Tena anau ki too te launiu paamee raa i taha ma te rima te ensel raa no kai, tena te mee raa e marie hakattek i roo i roto te maihu anau. Emeia te saaita anau ni horo te launiu paamee raa, te mee raa ku haere mmara roo i roto te manava anau.

¹¹ Tena te tama raa ki mee mai anau ma, "Vaakai hakaraoi no hakatae atu na tattara TeAtua raa i na henua hakaatoa, na tama hakaatoa, na tama na tattara hakaatoa ia ma na tuku hakaatoa."

11

Tokorua na tama e hakatae na tattara hakamaoni

¹ Te ensel raa e kou mai te laakau e ssau pera ma he laakau e hahaaite, tena aia kimee mai ma, "Haere nolooha te Hare Tapu TeAtua raa ia ma te olta raa hoki. Tena kuppau hoki te kooina na tama e hakamarumar i roto te Hare Tapu raa.

² Emeia auu selooha te vahi i aho raa, maitaname Anau ku oti te kou ake te kina raa ma na tama e nnoho pouri raa, tena i roto tipu haa ma rua na marama, na tama raa e me ki hai hakahao roo vaa aruna te mata kainaina Anau raa.

³ Anau e me kikauna tokorua na tama hakataetae natattara Anau euru na hekau na tama eppari raa, tena iroto simata rua huitarau ma tipu ono (1,260) na aho, tokorua raa e me ki hakatae ake na tattara TeAtua."

⁴ Tokorua na tama raa ko e rua na oliv ia ma e rua na lamu e ttuu i mua TeAriki i te maarama nei raa.

⁵ Ia kame hetama e hahaaivi ma ki mee hakahaeo tokorua raa, tena te ahi raa e me ki ssae mai i taha ma na maihu tokorua raa no seu na tama raa, tena na tama e hahaaivi ma ki mee hakahaeo tokorua nei raa e me ki taaia ria no mmate peenei.

⁶ Tokorua nei e isi na mahi ki ppui te vaelani raa ki se lavaa e isi te reurehu e lleku te saaita laaua e hakatae natattara TeAtua raa. Tokorua nei e isi hoki na mahi ki huri na vai raa ki mee mo toto, ia tokorua nei e isi hoki na mahi ki kou ake na hakalono llihu hakaatoa i te maarama nei i na mannatu koj laaua.

⁷ Te saaita tokorua raa ku oti te hakatae natattara TeAtua raa, tena te manu kaitama raa e me ki hamai i taha ma terua e nnoto raa no ppuhu ma tokorua raa. Te manu raa e me ki hai mahi no taa tokorua raa no mmate,

⁸ tena na tinotama tokorua raa e me ki mmoe te mateara te matakaina e ahi raa; te kina TeAriki nitii ria i aruna te kros raa. Te matakaina raa e kanna ria hoki ma ko Sodom* ia ma Isip e mee na tiputipu laatou raa.

⁹ Na tama na henua hakaatoa, na kaha hakaatoa, natattara hakaatoa ia ma na tama roo hakaatoa e me ki kirakira ake na tinotama tokorua raa iroto etorutoe na aho, tena na tama raa e me ki ppui ki se haitama e tanu na tinotama tokorua raa.

¹⁰ Na tama te maarama nei raa e me ki hihhia roo e mee tokorua raa ku mmate. Na tama raa e me ki tahhao, tena ku kavekave na hoki i alaa tama, e me tokorua na profet TeAtua raa nikou ake na hakalono llihu haeo roo i na tama hakaatoa i te maarama nei.

¹¹ Imuri etorutoe na aho teloumatani TeAtua tera e kou mai te ora raa e me ki uru iroto tokorua raa, tena tokorua raa e me ki mahhike no ttuu i aruna, tena na tama hakaatoa e kkite tokorua raa e me ki mattaku roo.

¹² Tena tokorua na profet raa kullono te reo e tattara ake hakamaroa roo i te vaelani ma, "Oo mai i te kina nei!" Tena tokorua raa ku oo i te vaelani i roto te pukureurehu raa, tena na tama e kiri lloto tokorua raa ku ttuu koi no matamata.

¹³ Te saaita naa koi te ruru henua raa ku ttiri te kina raa, tena he vahi hokotahi i te matakaina raa hakaatoa ku seu a ria, tena e hitu na simata na tama ku mmate. Tena na tama hakaatoa e ttote raa ku mattaku no hakammaha ake na mahi TeAtua i te vaelani raa.

¹⁴ Te hakalono llihu hakarua raa ku oti, e me ia te hakalono llihu hakatoru raa se roroa ku tae mai.

* 11:8 11.8 Teenei seai ma ko te matakaina Sodom raa

Te puu hakahitu

¹⁵ Kito te ensel hakahitu raa ki iri te puu aia raa, tena e isi na reo e tattara i te vaelani ma,

“TeAriki ia ma te Mesaia Aia raa ku too na mahi ki hakamaatua i te maarama nei, tena Aia e me ki hakamaatua na vahao hakaatoa.”

¹⁶ Tena tipurua ma haa natama hakamattua ni nnoho i aruna na nohorana laatou i mua TeAtua raa ku tteiho i raro no lotu ake TeAtua

¹⁷ peenei,

“TeAriki TeAtua Hai mahi, te Tama e noho te aho nei ia ma te Tama e noho mai i mua raa!

Maatou e hakammaha Akoe, e mee Akoe ku too na mahi hai mmahi, ia ku mee ki hakamaatua!

¹⁸ Na tama e nnoho pouri raa ku lloto haeo roo, e mee te saaita te roto Akoe raa ku tae mai; teenaa ko te saaita Akoe e me ki hakatonutonu na tama ku mmate raa.

Te saaita ki kou ake na tuhana na tama hehekau ia ma na profet Akoe raa ku tae mai,

ia hoki na tama Akoe raa hakaatoa ia ma na tama roo hakaatoa tera e hakammaha Akoe raa;

teenaa ko na tama hakananniu ia ma na tama mouraro raa. Te saaita kiseu na tama tera e seu te maarama nei raa ku tae mai!”

¹⁹ Te Hare Tapu TeAtua i te vaelani raa ku taaraki, tena anau kukite te Papaa e Tapuraa. Tena kioti na uila raa kulamalama, tena na hatturi raa ku papaku, te ruru henua raa ku ruru, tena na ais e matakkau raa ku maoha i raro.

12*Te hine ia ma Satan*

¹ Tena he hakkatu e kee roo ku hura ake i te vaelani. Te hakkatu raa e huri ake telaaraa emaahina areha te hine raa pera ma nihekau te hine raa ereureu, tena te maremo raa etuu i raro na tapuvae aia, tena sanahuru ma rua na hetuu e mmau te pohouru aia raa pera ma he hau.

² Te hine raa ku mee ki mamaoha, tena te hakalono llihu na isu te tamariki raa e mee te hine raa no tanitani roo.

³ Tena teeraa hakkatu hoki ku hura ake i te vaelani. Helapono e mmea e rahi roo e isi na pohouru e hitu, tena i aruna te pohouru hokotahi e isi sanahuru na hon ia ma te hau manamana.

⁴ Te mohuki te laponora e horo mai he vahi hokotahi na hetuura itaha ma te vaelani nolletuiho i te maarama nei. Telapono raa etuu i mua te hine raa ma ki kai te tamariki te hine raa te saaita te tamariki e hhoipo iho.

⁵ Tena te hine raa ki haanau iho te tamariki tanata, tena te tamarikinaa e me ki hakamaatua na henua roo hakaa-toa i te maarama nei ma na mahi haimmahi. Emeia telapono raa nise kai te tamarikira, e mee he ensel etoo te tamarikira nokkave i TeAtua i te kina te Nohorana Aia raa.

⁶ Tena te hine raa ku tere i te kina e tuu mahoaraa, i te kina TeAtua nitanattana ma aia raa, tena te hine raa e me ki rorohi ria hakaraoi roo i roto simata rua huitarau tipu ono na aho.

⁷ Tena te tauaraa kukaamata i te vaelani. Ensel Maikol ia ma na ensel aia raa kuppuhu ma telapono raa, tena telapono raa ma na ensel aia raa ku huri ake no ppuhu laa-tou;

⁸ e meia telapono raa kutorona, tena aia ma na ensel aia raa ku selavaa hoki te nnoho i te vaelani.

⁹ Telapono e rahi raa kulletua i taha; teenaa ko telapono natama imuaraa ekanna ma he Tipua sakkino raa, seainaa ma ko Satan, tetama nitatakore te maarama nei ki haisara raa. Telapono raa ma na ensel aia raa kulletua mai i raro i te maarama nei.

¹⁰ Tena anau kurono te reo e tattara mai hakamaroaraa i te vaelani ma, "Te saaita nei, te ora hakamaoni TeAtua raa kutae mai! Te saaita nei TeAtua ku huri mai na mahi Aia! Maitaname tetama nituu te ao ma tepoo imua TeAtua taatou raa no hai ake na taina ia ma na kaave taatou raa ku oti telletua mai i taha ma te vaelani.

¹¹ Na taina ia ma na kaave taatou raa nippuhu ma te toto te Punua Sipsip ia ma na tattara hakamaoni laatou e tattara raa, tena na tama raa ku hihhai ki hoki ake na ora laatou raa kimmate.

¹² Tena te vaelani raa ma kootou natama ennoho i te vaelani raa ku hihhia! Emeia te maarama nei ia ma telottai raa e me ki haeroo! Maitaname te tipua sakkino raa ku haere atu i kootou, tena aia erotoroo, maitaname aia eiroa pera ma aia eisi koi paa saaita koi moe."

¹³ Te saaita telapono raa ku iroa pera ma aia ku lettua mai i te maarama nei raa, aia kukaamata no hakatuitui te hine ni haanau te tamariki tanata raa.

¹⁴ Tena TeAtua kikouake te hine raa e rua na pakau te manu e rahi ma kilavaa te hine raa tellee i te kina aia ni noho i te kina e tuu mahoaraa. Tena i roto e torutoe na hetau, te hine raa e me kimmataria hakaraoi roo, tena telapono raa selavaa hoki te haere ake no ppuhu laaua.

¹⁵ Tena telapono raa ki hakatere atu na vai i taha ma te maihu aia raa vaamuri te hine raa ma ki hakatahea te hine raa i taha.

¹⁶ Emeia te kerekere raa e tokonaki te hine raa; te kerekere raa etaaraki te maihu aia raa no horo te vai e hamai i taha ma te maihu telapono raa.

17 Telapono raa ku roto te hineraa, tena aia ki haere ma kippuhu ma na hai mokopuna te hineraa hakaatoa, teenaa ko na tama hakaatoa e tauttari na tuaa TeAtua raa, ia e ttaohi mmahu hoki te hakamaoni Jisas ni huri ake raa.

18 Tena telapono raa ku tuu i te taunatai.

13

Erua na manu kaittama

1 Tena anau kukite te manu kaitama e hamai i taha ma telottai. Te manuraa eisi sanahuru nahon iama e hitu napohouru, tena eisi nahau manamana eppiri iaruna nahon raa hakaatoa, ia eisi hoki nainoa etattarallihu i TeAtua e mmahu.

2 Te manuraa essau pera ma na sarau kaittama e llahi raa, tena na vae te manu raa e llahi, ia e hai huruhuru, tena te maihu aia raa essau pera ma te maihu telaion. Telapono raa e kou ake na mahi, te nohorana iama na mahi roo hakaatoa aia eisi raa i te manuraa.

3 He pohouru hokotahi te manuraa essau pera ma he pohouru ni mere haeroo i mua, e meia te saanuku raa ku maahu. Te maarama nei hakaatoa ku mahharo no tauttari te manu raa.

4 Na tama roo hakaatoa ku hakamarumaruru telapono raa, maitaname aia ku oti te kou ake na mahi aia raa hakaatoa i te manu kaitama raa. Na tama raa e hakamarumaruru hoki te manu kaitama raa, tena kitattara ma, "Koai te tama e ssau pera ma te manu kaitama nei? Koai te tama e lavaa te ppuhu laaua ma te manu kaitama nei?"

5 Te manu kaitama raa e lavaa roo te ppehi na tattara ahuahu aia raa ma kililiu TeAtua, tena te manu kaitama raa etoo hoki na mahi kippena na mee i roto tipu haa ma rua na marama.

6 Te manu kaitama raa ku kaamata no haru ake na haero TeAtua, te inoa ia ma te kina Tama raa e nohonoho raa ia ma na tama hoki e nnoho i te vaelani raa.

7 TeAtua e hakattana te manu raa kippuhu ma na tama e hakattina Aia raa, tena ma ku taa na tama raa. Te manu raa e isi na mahi aia i aruna na kaha hakaatoa, na henua hakaatoa, na tattara hakaatoa ia ma na tama roo hakaatoa.

8 Na tama hakaatoa e nnoho i te maarama nei raa e me ki hakamarumaruru te manu kaitama raa, e meia alaa tama koi selavaa te hakamarumaruru te manu kaitama naa; na inoa laatou raa e mmahu roo i roto te Launiu te Ora i mua te maarama nei ni tipu ake raa; te launiu te Punua Sipsip ni taia ria no mate raa e ttino.

9 "Ia tena hakallono kame kootou e isi na katarina!

10 Te tama na tama e tattara ma e me ki hakapikiri raa e me ki hakapikiri hakamaoni; ia te tama na tama e tattara ma e me ki taia ria no mate raa, e me ki taia ria hakamaoni

no mate. Te mee nei e huri mai pera ma na tama TeAtua raa hakaatoa ki hakattina koi no nnoho hakavaratoa.”

¹¹ Tena anau kukite teeraa manu kaitama hoki e hamai itaha ma te maarama nei. Te manuraa eisi erua na hon pera ma na hon na sipsip raa, tena tereo te manu kaitama raa e ssau pera ma tereo telapono e rahiraa.

¹² Te manu kaitamaraa etoo na mahi ite manu kaamata raa noppena namee imua te manu kaamata raa. Te manu raa e hakamataku ake na tama i te maarama nei raa ki hakamarumarua ake te manu kaamata ni isi te saanuku te pohouru aia tera ku oti te mahu raa.

¹³ Te manu hakarua raa e ppena na mirakol e llahi roo; te manuraa emee te ahiraa no haereiho ite vaelani no tae mai ite maarama nei imua na karemata na tama hakaatoa.

¹⁴ Tena te manuraa e tatakore na tama hakaatoa ite maarama nei raa ma na mirakol aia ni lavaa te ppena imua na karemata te manu kaamata raa. Te manuraa emeake na tama raa kipena he hatu tipua ki hakammaha ake te manu ni mere te paraamoa imua tera koi ora raa.

¹⁵ TeAtua e hakattana te manu hakarua raa ki kou ake te ora ite hatu tipua te manu kaamata raa ki lavaa te hatu tipu raa tetattara, tena kumee hoki na tama hakaatoa se hakamarumarua te hatu tipua te manuraa ki mmate.

¹⁶ Te manuraa e hakamataku ake na tama roo hakaatoa, na tama pammee, na tama hakananniu, na tama e tuttuulaoi, na tama e tuttuuhao, na tama hehekau ia ma na tama ettana raa ki hakammau ni hakamaatino iaruna na rima laaua laatou raa, poi seai iaruna na maarae laatou.

¹⁷ Se hai tama e lavaa te sui, ia se lavaa te kou ake ni mee ki sui alaa tama kame aia se isi te hakamaatino raa, teenaa ko te inoa te manuraa ia ma te namba tera e tuu ma te inoa aia raa.

¹⁸ Teenei te atamai hakamaoni: Te tama koi tera e atamairaa e lavaa te iroa te hakataakoto te namba te manuraa, maitaname te nambaraa e tuu ma te inoa te tama. Te nambaraa e tuu ma ono huitarau tipu ono ma ono (666).

14

Te Punua Sipsip ia ma te kanohenua Aia

¹ Tena anau kukira no kite te Punua Sipsip raa kutuu iaruna te Mouna Saion. Tena huitarau tipu haa ma haa na simata (144,000) na tama e ttuu ma te Tama raa. Tena iaruna na maarae na tama raa e mmau te inoa te Tama raa ia ma te inoa te Tamana Aia raa.

² Tena anau ku rono te reo e ssau pera ma he vai e tere, ia e ssau pera ma he hatturi e tattara mai i te vaelani. Ia e ssau hoki pera ma ni tama e hakattani na haap.

³ Huitarau tipu haa ma haa na simata (144,000) na tama raa e ttuu i mua te Nohorana raa ma e haa na manu e ora tahi raa ia ma na tama hakamattua raa; na tama raa e ttuu no huhua terue hoou tera laatou hokolaatou koi e illoa. Aanei ko na tama koi TeAtua ni tokonaki ki ora i roto na tama hakaatoa i te maarama nei raa.

⁴ Nataanata nei semoemmoe ma na hhine, tena laa-tou e tonu roo. Na tama nei e tauttari te Punua Sipsip raa i na kina hakaatoa Aia e haere raa. Aanei ko na tama kaamata ni tokonakiria no ora i na tama roo hakaatoa, ia aanei ko na tama kaamata ni hokiria ake i TeAtua laaua ma te Punua Sipsip raa.

⁵ Se hai tama ni rono ma na tama nei e tattara malliu; na tama nei e ttonu tahi roo.

E toru na ensel

⁶ Tena anau kukite teeraa ensel e lelle vaa aruna ma natattara te Rono Tauareka tera seisi te hakaotiraa ma kikouake na kanohenua hakaatoa i roto te maarama nei ia ma na tama roo hakaatoa, na kaha roo hakaatoa, na tattara roo hakaatoa ia ma na henua roo hakaatoa raa.

⁷ Te ensel raa e tattara mai hakamaroa roo ma, "Hakamarumaru TeAtua, tena ku hakammaha na mahi Tama raa. Maitaname te saaita Tama raa e me ki hakatonutonu na tama hakaatoa raa ku tae mai. Hakamarumaru te Tama raa, te Tama ni pena te vaelani, te maarama nei, te lottai ia ma na vai hakaatoa raa!"

⁸ Tena te ensel hakarua raa ku tautari te ensel kaamata raa no mee mai ma, "Te hine raa ku teiho i raro! Te matakaina Babilon hakanaaniurua ku oti te teiho! Te hine raa e mee na tama hakaatoa ki unu te wain aia raa. Te wain raa e hai mahi i na tiputipu sakkino."

⁹ Tena te ensel hakatoru raa ku tautari hoki saa ensel kaamata raa notattara mai hakamaroa ma, "Na tama e hakamarumaru te manu kai tama raa ia ma te hatu tipua aia raa ki hakammau te hakamaatino te manu kai tama raa ia aruna na maarae ia ma na rima laatou raa,

¹⁰ e mee laatou e me ki unu hoki te wain TeAtua raa; te wain te roto Aia tera Aia ninnini i roto te kapu e moe te roto Aia raa no pii roo! Na tama hakaatoa e ppena peeneiraa e me ki hakalonollihu i te ahi na salfa e vvela mahi raa i mua na karemata na ensel e ttapu ia ma te Punua Sipsip raa.

¹¹ Te kohu teahi tera e kouake na hakalonollihu na tama raa e tauhano koi te haere tahi ia aruna, seisi te hakaoti. Na tama e hakamarumaru te manu kai tama raa ma te hatu tipua aia raa ia ma na tama e isi te hakamaatino

te inoa te manu raa e me ki hakaiono llihu tahi, se isi te aho e me ki hamalollo.”

¹² Na tama TeAtua e tau roo te varatoa raa ko na tama e tauttari na tuua TeAtua raa, ia e hakamaoni i na hakattina laatou ia Jisas raa.

¹³ Tena anau kurono tereo e tattara mai i te vaelani ma, “Taataa te mee nei: na tama kummate te saaita nei i na hehekau TeAriki raa e me ki hakatapuria!”

Tena TeAnana Tapu raa ki meake, “Noo, hakamaoni! Na tama raa e me ki hihhia no hamalollo ma na hehekau e mmaha laatou nippena raa, maitaname te hakaotioti na hehekau laatou raa e nnoho ma laatou.”

Te huata i te maarama nei

¹⁴ Tena anau kukkiri no kite te pukureurehu makkini, tena he mee essau pera ma hetama enoho iaruna te pukureurehu raa. Tama raa e hakaipiri te hau manamana e pena i na gol, tena kittaoi te paraamo e kaa roo i te rima aia.

¹⁵ Tena teeraa ensel ku haereiho itaha ma te Hare Tapu raa no tattara hakamaroa ake i te tama enoho iaruna te pukureurehu raa ma, “Too te paraamo akoe e kaa raa no haki na hua raa, maitaname te saaita ki haki raa ku tae, te maarama nei ku tau roo te haki ria!”

¹⁶ Kito te tama enoho iaruna te pukureurehu raa ki taakai te paraamo aia raa vaa aruna te maarama nei hakaatoa, tena na tama hakaatoa i te maarama nei raa ku haki ria pera ma ni hua.

¹⁷ Tena anau kukite teeraa ensel e haereiho itaha ma te Hare Tapu i te vaelani raa, te tama raa e isi hoki te paraamo e kaa.

¹⁸ Tena te ensel hoki erorohi te ahiraa ku hamai i te kina te olta raa. Te tama raa e kanna ake hakamaroa roo i te ensel e isi te paraamo e kaa raa ma, “Too te paraamo akoe raa no ttuu na hua na grep i roto te paupaku i te maarama nei raa, maitaname na hua na grep raa kulle!”

¹⁹ Kito te ensel raa ki taakai te paraamo aia raa vaa aruna te maarama nei hakaatoa no ttuu na hua na grep raa, tena killetu na hua raa i roto te kina e kumikumi na hua raa, i te kina te roto TeAtua raa e moe.

²⁰ Na hua raa e kumikumi i roto te kina e kumikumi na hua tera etuu itaha ma te matakaina raa, tena te toto raa kukooiho itaha ma te kina e kumikumi na hua raa notere roo notae erua huitarau na mael, tena tennoto te toto raa he makka.*

* **14:20 14.20** te toto e tere iho i taha ma te kina e kumikumi na hua raa e tere roo no tae peeraa 300 kilomita, tena tennoto te toto raa e tae 2 mita

15

Te ensel e tuu ma na hakaiono liliu hakaoti

¹ Tena anau kukite te hakaoti i te vaelani e kee roo, ia e hakaonaniu, tena e mee roo anau no oho. E hitu na ensel ettuu ma e hitu na hakaiono liliu, teenaa ko na hakaiono liliu hakaoti, maitaname na mee raa e huri ake te roto hakaoti TeAtua raa.

² Tena anau kukite te moana essau pera ma he kalasi e hilo ma teahi. Anau e kite hoki na tama nippuhu no taa te manu kai tama raa ia ma te hatu tipua aia raa ia ma te tama te inoa aia raa e mmau i roto na namba raa.

³ Na tama nei ettuu no huhua terua Moses, te tama hehekau TeAtua raa ia ma terue te Punua Sipsip ma:

“TeAriki TeAtua Hakanaaniu,
na mahi ia ma na mee Akoe e ppena raa e hakananniu!

Te Tuku na kanohenua hakaatoa,
na tiputipu Akoe raa e ttonu, ia e hakamaoni.

⁴ TeAriki, koai te tama e me kimee ma aia e mataku
te hakaonaniu Akoe?

Koai te tama e lavaa te kkaro te tattara i te inoa Akoe?

Akoe ko te Tama hokotahi e tapu.

Na kanohenua hakaatoa e me ki oo mai no hakaonaniu
Akoe,

maitaname na tama hakaatoa e kite na tiputipu taualleka
Akoe raa.”

⁵ Tena ki oti anau ku kite te Hare Tapu TeAtua raa ku taaraki,
tena te Paa Hare e Tapu kkini raa e tuu i hare.

⁶ Tena e hitu na ensel ni oo mai ma na hakaiono liliu
e hitu raa ku oo mai i aho ma te Hare Tapu raa. Na ensel raa
e uru na hekaulolloa e kivakiva roo, tena na taitu e pena
i na gol raa e mmau i na hatahata laatou.

⁷ Tena he manu hokotahi i na manu e haa e ora tahiraa
kukouake e hitu na paakumete e pena i na gol e pii roo
te roto TeAtua te Tama e ora tahi na vahao hakaatoa raa
i na ensel e hitu raa.

⁸ Te Hare Tapu raa kupii roo te kohu e hamai i na mahi
hakananniu TeAtua raa. Tena se haitama e lavaa
te uru i hare te Hare Tapu raa ki tae roo te hakaotiti
na hakaiono liliu e hitu tera na ensel e hitu raa ni oo mai
ma laatou raa.

16

E hitu na hakaiono liliu hakaoti TeAtua

¹ Tena anau kurono te reo e tattara ake i na ensel
e hitu raa. Te reo raa e tattara mai i roto te Hare Tapu raa ma,
“Oo no nnini e hitu na paakumete e mmoe te roto TeAtua raa
i roto te maarama nei!”

² Tena te ensel kaamata raa ku haere ake no nnini iho te pakumete aia raa i roto te maarama nei. Tena na saanuku e lihu haeroo ku mahha ake inatinotama natama e isi te hakamaatino te manu kaitamaraa ia ma natama hoki e hakamarumaru te hatu tipua te manu raa.

³ Tena te ensel hakarua raa kunnini iho te pakumete aia raa i aruna telottai. Telottai raa ku huri no mee pera ma tetoto te tama kumate, tena namee hakaatoa e ora i roto telottai raa kummate.

⁴ Kito te ensel hakatoru raa kinnini iho te pakumete aia raa i aruna na riva ia ma na paa vai raa, tena na vai raa hakaatoa ku huri mo toto.

⁵ Anau kuro no te ensel erorohi na vai raa kutattara ma, "Te Tama e Tapu, te hakatonutonu Akoe e penanaa etonuroo, Akoe ko Te Atua enoho te aho nei ia ma te kaamata iho.

⁶ Na tama raa e nnini na toto na tama Akoe raa ia ma na toto na profet raa hoki, tena Akoe e kou ake na toto ki unu na tama raa. Na tama raa e too hea laa tou e tau te too raa!"

⁷ Tena anau kuro no te reo e tattara mai i te kina te olta raa ma, "Te Ariki Te Atua Hakanaani! Na hakatonutonu Akoe raa e ttonu hakamaoni roo!"

⁸ Tena kito te ensel hakahaa raa kinnini iho te pakumete aia raa i aruna te laa, tena te laa raa ku lavaa te ttuni na tama haeroa ma te vvela aia e hai mahi raa.

⁹ Na tama raa e tuunia ria no vvela i te vvela te laa raa, tena na tama raa kutattara haero i Te Atua te Tama e isi na mahi Aia i aruna na hakalono lihu nei raa. Emeia na tama raa e hainattaro te tette itaha ma na hai sara laa tou raa no hakammaha na mahi Te Atua raa.

¹⁰ Kito te ensel hakarima raa kinnini iho te pakumete aia raa i aruna te nohorana te manu kaitamaraa. Tena te pouri raa ku uhi vaa aruna na kina hakaatoa te manu raa e hakamaatua raa, tena na tama raa ku utiuti na arero laa tou raa e mee laa tou kullihu roo.

¹¹ Na tama raa kutattara haero i Te Atua ite vaelani raa e mee na hakalono lihu ia ma na saanuku laa tou raa. Emeia na tama raa se ttike hoki i taha ma na hai sara laa tou raa.

¹² Kito te ensel hakaono raa kinnini iho te pakumete aia raa i aruna Yufretis, te riva e rahiroo. Te riva raa kupakupaku hakallaa roo ma kilavaa na tuku te anake raa te oo mai ma na soldia laa tou raa.

¹³ Tena anau kukite e toru na inaina ekkere roo, essau pera ma nifrok. Na inaina raa e uru mai ia ho ma na maihu telapono e rahira ia ma te manu kaitamaraa ia ma te profet mariu raa.

¹⁴ Aanei ko na inaina na tipua sakkino nippena na mirakol raa. Na inaina e toru nei e oo inatuku te maarama nei raa hakaatoa ma kihakkutu na tama raa ki ppuhu i te Aho Te Atua Hakanaani raa.

15 TeAriki e mee mai ma, “Hakallono! Anau e me ki hamai pera ma hetama kairarao! Natama e ara notanattana na hekau laatouraa e me ki hakatapurua, maitaname na tamaraa selavaa te hahaere se hai hekau no nnapa i mua na tama hakaatoa!”

16 Tena na tipua sakkino raa ki hakkutu na tuku raa i te kina e kanna ma Amagedon i na tattara Hibru raa.

17 Kito te ensel hakahituaa kinniniho tepakumete aia raa iaruna na pukureurehu raa. Tena te reo raa kutattara mai hakamaroo roo i te kina te Nohorana i roto te Hare Tapu raa ma, “Na mee hakaatoa ku oti!”

18 Tena na uila raa ku lamalama, na hatturi raa ku papaku, tena teruru henua raa kururu haimahiroo. Tena se isi hoki teruru henua ni haimahiroo peenei imuri TeAtua nipena iho tetama; teenei ko teruru henua ku haeo roo hokoia.

19 Tena te matakaina e rahira ku motu i na kina e toru, te matakaina na henua hakaatoa raa ku seua ria. TeAtua ku maanatu Babilon, te matakaina e rahira, tena ki mee na tama te matakaina raa ki unu te wain i roto te kapu Aia raa, te wain te roto hai mahi Aia raa.

20 Na henua roo hakaatoa kullano, tena na mouna raa hakaatoa ku sea.

21 Tena na ais matakau e mmaharaa ku maoha iho i te vaelani iaruna na tama; aanei ko na tama ni kou ake na tattara haeo i TeAtua e mee na hakalono lihu laatou e too i na ais raa, maitaname na hakalono lihu raa ku haeo roo.

17

Te hine haeo na tama hakaatoa e illoa

1 Tena he ensel hokotahi ina ensel e hitu nittuu ma na pakumete e hitu raa ku hamai nomee mai anau ma, “Hamai, anau e me kihuriatu akoe na hakalono lihu te hine haeo na tama hakaatoa e illoa raa e me ki too, teenaa ko te matakaina e rahi e tuu i te vahi na riva tammaki raa.

2 Natuku te maarama nei raa e penna na mee sakkino ma te hine setonura, tena na tama i te maarama nei raa e unu no vware ma te wain e isi na tiputipu sakkino te hine setonu raa.”

3 Te ensel raa kutau i roto anau, tena te ensel raa kissau anau notae i te kina etuumahora. Tena anau kukite te hine setonu raa e noho iaruna te manu kai tama e mmea tera e mmau na inoa e tattara haeo i TeAtua raa i te tinotama aia raa hakaatoa. Te manu raa e isi e hitu na pohouru ia ma sanahuru na hon iaruna na pohouru aia raa.

4 Te hine haeo raa e reureu na maro e ttea pouri e isi na gol, na paa hatu e sui mmaha ia ma na pure. Tena aia ettaohi te kapu e pena i na gol e pii roo na tiputipu sakkino raa

i te rima aia, teenei ko na tiputipu sakkino hakaatoa te hine setonu raa e isi.

⁵ Tena e isi te inoa e mmau i te maarae te hine setonu raa tera e isi te hakataakoto e huuna ria raa. “Babilon te matakaina roo e rahi, te tinna na hline ia ma na taanata hakaatoa i te maarama nei tera e ppena na tiputipu settonu raa.”

⁶ Tena anau e kite pera ma te hine raa e unu no vvare ma na toto na tama TeAtua raa ia ma na toto na tama ni taaia ria no mmate e mee laatou e tauttari Jisas raa.

Tena tesaaite anau nikite te hine setonuraa, anau ku ohoro.

⁷ Kito te ensel raa kivahirimai anau ma, “Aiea akoe e oho naea? Anau eme kimeatu akoe te hakataakoto te hine setonu raa ia ma te manu kai tama e sausau aia raa, te manu kai tama tera e isi e hitu na pohouru ia ma sanahuru na hon raa.

⁸ Te manu kaitama raa nimee raa e ora, e meia tesaaite nei aia kumate; te manu naa kumee ki hamai itaha ma terua ennoto epouriraa kiseua ria na mahi aia raa. Natama ennoho iroto te maarama nei tera na inoa laatou raa se mmau iroto te Launiu te Ora raa e me ki maharo tesaaite laatou ekkite te manukaitama raa. Te manu raa nimee raa e ora; tesaaite nei aia kumate, e meia aia e me ki hakahura atu hoki.

⁹ “Te hakataakoto nei e tau roo na tama e atamai raa. Na pohouru e hitu raa e huri ake e hitu na mouna te hine raa e nohonoho raa. Na pohouru raa e huri ake hoki e hitu na tuku:

¹⁰ e rima na tuku ku oti te mmate, ia he tuku hokotahi koi ora, tena teeraa tuku seki taemai; tesaaite aia e taemai no tuku raa, aia e me ki tuku paa saaita koi.

¹¹ Tena te manu niora imua raa, e meia tesaaite nei aia kumate raa ko te hakavaru na tuku i na tuku e hitu raa, tena aia ku haere koi ki seu aia aia ki haeo.

¹² “Te sanahuru na hon i aruna na pohouru akoe e kite raa nituku sanahuru tera seki kaamata no tuku, e meia na tuku raa eme kituku hepaa saaita roo iroto te aho hokotahi ma te manu kaitama raa.

¹³ Te sanahuru na tuku nei essau roo hakaatoa, na tama nei e me ki kou ake na mahi laatou raa ma te manu kaitama raa.

¹⁴ Natuku nei eme kippuhu ma te Punua Sipsip raa, e meia te Punua Sipsip raa ehakapaa ma natama Aia nikanna raa, natama Aia ni hirihiri raa ia ma natama e tauttari tahi Aia raa eme kippuhu notaa te manu kaitama raa ia ma natama aia raa, maitaname Aia ko Te Ariki na ariki hakaatoa ia ma te Tuku na tuku hakaatoa.”

¹⁵ Tena te ensel raa kimeemai hoki anau ma, “Na vai akoe e kite te hine setonuraa enoho iarunaraa etuu

ma na henua, na kanohenua, na tama ia ma na tattara roo hakaatoa.

¹⁶ Te sanahuru na hon i aruna na pohouru akoe e kite raa ia ma te manu raa e me ki oti ku kirilloto te hine se tonu raa; Na tama raa e me kitokea na mee hakaatoa te hine se tonu raa e isi raa, tena ku tiaki te hine se tonu raa ki noho se hai mee. Na tama raa e me kikkai na punnohi te tinotama te hine se tonu raa, tena ku ttuni te hine raa i roto te ahi.

¹⁷ Maitaname TeAtua e tuku te hakataakoto raa i roto na hatu manava na tama raa kippena hakaatoa nokou ake na mahi laatou raa ma te manu kaitama raa ki hakamaatua ki ttae te saaita na tattara TeAtua raa e oo mai no hakamaoni raa.

¹⁸ "Te hine akoe e kite raa ko te matakaina e rahi tera e hakamaatua i aruna na tuku i te maarama nei raa."

18

Babilon ku maseu

¹ Imuri te hakkatu nei anau ku kite teeraa ensel e hamai i taha ma te vaelani. Te ensel raa e isi na mahi e llahi, tena na mahi aia raa e hakamaahina te maarama nei hakaatoa.

² Te ensel raa e tattara iho hakamaroa ma, "Te hine raa ku seu a ria! Babilon te matakaina e rahi raa ku seu a ria! Te matakaina raa te saaita nei kuttarua na tipua ia ma na inaina na tipua sakkino; ia hoki na tiputipu sakkino ia ma na manu sakkino ku nnoho i roto te matakaina raa.

³ Maitaname na henua hakaatoa e unu te wain te hine raa, te wain hai mahi na tiputipu sakkino raa. Na tuku te maarama nei raa e ppena na tiputipu se ttonu ma te hine raa, tena na tama na stoa raa ku hai sileniroo e mee na tiputipu se ttonu te hine raa."

⁴ Tena anau ku rono hoki teeraa reo i te vaelani e tattara mai ma,

"Te kanohenua Anau raa!

Oo mai i taha!

Oo mai i taha ma te hine se tonu naa!

Kootou ki se tauttari noppena na mee sakkino te hine se tonu naa e ppena raa,

ki se lavaa kootou te hakalono llihu ma te hine naa!

⁵ Maitaname na hai sara te hine se tonu naa e hakatau roo no ttiri i te vaelani,

tena TeAtua se ssiri na hai sara te hine se tonu naa hakaatoa.

⁶ Sui muri ake te hine se tonu raa pera ma aia nippena hakasakkino i kootou raa;

Sui muri ake ma na haao e rua na vahao i na haao te hine raa nippena raa.

Nnini ake te kapu te hine raa te wain e mmara raa ki unu, e mmara i aruna ma te wain te hine raa ni kou atu ma kootou ki unu raa.

⁷ Kou ake ni mee ki hakalono llihu haao roo te hine raa, ki tau ma hea aia e ahuahu i te vahi aia hokoia raa.

Aia e tattara tahi hokoia ma,
 'Teenei anau ku noho pera ma he hine hakamaatua pera ma
 he tuku!

Anau seai ma he hine se hai avana.
 Anau se lavaa te iroa ma e isi na haeo!'

⁸ Ia tena i te hakaotioti,
 e isi roo te aho te hine raa e me kittiri na hakalono llihu
 peenei:

na maahana, ia e me ki tanitani i te aroha ia ma te hikai.

Tena te hine raa e me ki vela i roto te ahi,
 maitaname TeAriki TeAtua e hakanaaniu raa
 e me ki hakatonutonu te hine se tonu raa."

⁹ Na tuku i te maarama nei tera ninnoho ma te hine
 se tonu raa noppena na tiputipu sakkino raa e me ki ttani
 laatou alloha i te matakaina raa te saaita laatou ekkite
 te kohu te ahi e me ki ttuni te matakaina raa.

¹⁰ Na tuku raa e ttuu hakammao roo, e mee laatou se hihhai
 ki hukuiatu i na hakalono llihu te hine raa. Na tuku raa
 e me ki tattara ma, "Teenei he mee sakkino roo! Se isi roo
 te tauareka! Babilon he matakaina e rahi, ia e hai mahi roo!
 Emeia i roto paa saaita koi akoe ku ttiri te haeo!"

¹¹ Na tama e suisui na mee i te maarama nei raa e me
 ki ttani hoki, maitaname ku se hai tama hoki e me ki suisui
 na hekau laatou raa;

¹² ia ku se hai tama e suisui na gol, na siliva, na hatu
 e sui mmaha raa, na pure, na paamaro pupu raa,
 na paamaro ettea pouri raa, na hekau kivakiva raa ia ma
 na laakau hakaatoa ku ssee nattaa raa ia ma alaa mee hoki
 tera eppena i na laakau emmau roo ia ma na katanatea
 ia ma na katana, na pahatu makkini;

¹³ ia hoki na sinamon, na spais, na insens, na myrrh, tena
 na frenkinsens; na wain ia ma na sunu, na haraoa, na hua
 na wit, na bulmakau ia ma na sipsip, na hos ia ma na karis,
 na tama ki hehekau ia ma na ora hoki na tama.

¹⁴ Tena na tama hai sileni raa ku meake te hine se tonu raa,
 "Na mee taualleka hakaatoa akoe e hihai ki ttino raa ku huro
 no llano, tena na sileni ia ma na mee hakamannako akoe raa
 ku seai, tena akoe se lavaa hoki te kite na mee raa hakaraoi!"

¹⁵ Na tama na stoa e hai sileni roo i te matakaina raa
 e me ki ttuu hakammao roo, maitaname laatou e mattaku
 ma ka oti laatou ku hukuiatu i na hakalono llihu te hine
 se tonu raa. Na tama raa e me ki ttani no ppari,

¹⁶ tena kutattara ma, "Teenei ku haeo roo hakaoti!
 Te matakaina e rahinei ku haeo roo hakaoti! Aia
 ni mee raa e reureu na paamaro pupu, na paamaro
 ettea pouri, na hekau e kivakiva, tena ki hakamaumau
 na gol, na paa hatu e sui mmaha ia ma na pure kivakiva
 i te tinotama aia!

¹⁷ Tena paa saaita koi na mee taualleka raa ku seai i taha
 ma na rima aia!"

Na ariki na vakatua raa ma na tama ekkake na vakatua raa, na tama ettaka na vaka raa ia ma alaa tama hoki e me ki ttuu hakammao roo

¹⁸ no kapihi na varo laatou te saaita laatou ekkite te koku te ahi ettuni te hine setonura ma, "Niseisi teeraa matakaina hoki e rahi pera ma te matakaina nei!"

¹⁹ Na tama raa epallai na pohouru laatou raa ma na rehu, tena kippari nottani tattara ma, "Teenei ku haeo hakaotiroo! Te matakaina e rahi nei ku haeo hakaotiroo! Teenei ko te matakaina tera na tama eisi na vakatua raa eoomai notootoo tammaki na sileni inamee taualleka aia eisiraa. Emeia paasaaita koi namee taualleka te matakaina raa kullano hakaatoa!"

²⁰ Na tama ite vaelani raa ku hihhia, maitaname te matakaina raa ku seua ria! Na tama TeAtua raa, na aposol ia ma na profet raa ki hihhia! Maitaname TeAtua ku kou ake te hine setonura na hakalono llihu te hine raa ni kou atu ikootou raa!

²¹ Tena heensel ehaimahiroo etoo te hatu erahiroo noppehi iroto telottai, tena kimeake, "Babilon te matakaina erahiraa eme kilettuaiho peenei, tena na tama selavaa hoki tekkite te matakaina raa.

²² Tena sehaitama hoki elavaa tellono tettani na haap ia ma na reo na tama, ia te tani te puronu ia ma te tani te puu eiri iroto te matakaina naa! Sehaitama e me ki hehekau iroto te matakaina naa hoki, tena sehaitama e me kirono te tama e varu te kamatu. ²³ Seisi hoki te ahi e me ki ura iroto te matakaina naa, ia seisi na tama e me ki avvana iroto te matakaina naa hoki. Na tama ni suisui na mee iroto akoe imua raa ehakananniu iroto te maarama nei, tena e mee akoe ni hailaavaka no mariu ake na tama hakaatoa iroto te maarama nei raa ma na pakava akoe raa!"

²⁴ Babilon etoo na hakalono llihu e mee na toto na profet ia ma na tama TeAtua raa emmoe iroto te matakaina naa; hakamaoni, na toto na tama hakaatoa nimmate iroto te maarama nei raa.

19

¹ Tena imuri temee nei, anau kurono nareo na tama ite vaelani raa ettattara ma, "Hakammaha TeAtua, na mahi hakananniu ia ma na mahi haime mahi raa ni mahi TeAtua!

² Te hakatonutonu Aia raa ehakamaoni, ia etonu roo! Aia e kou ake na hakalono llihu te hine setonu e pena na mee sakkino iroto te maarama nei raa.

TeAtua e kou ake na hakalono llihu te hine setonu raa, e mee te hine raa etaa na tama hehekau Aia raa no mmate."

³ Tena na tama raa ku kannaa ake hakaraoi hoki ma,

"Hakammaha TeAtua!

Te kohu e hamai i te ahi e ttuni te matakaina e rahi raa e me ki haere tahi koi i aruna se isi te hakaoti."

⁴ Tena tipu rua ma haa na tama hakamattua ia ma e haa na manu e ora tahi raa ku tutturi no lotu ake TeAtua, te Tama e noho i aruna te Nohorana raa. Tena na tama raa ki meake, "Amen! Hakammaha TeAtua!"

Te kai te avana te Punua Sipsip

⁵ Tena he reo ku tattara mai peeraa i te kina te Nohorana raa ma,

"Hakammaha TeAtua taatou raa ia ma na tama hehekau Aia raa,

na tama hakaatoa e tauttari Aia raa,

na tama ku mattua raa ia ma na tama pammee raa!"

⁶ Tena anau ku rono na reo na tama e tammaki roo, na reo na tama raa e arana pera ma he peau e mmuu, ia peeraa hoki ma te hatturi e paku. Anau e rono na tama raa e tattara ma,

"Hakammaha TeAtua!

Maitaname TeAriki,

TeAtua Hai mahi taatou raa ko te Tuku!

⁷ Taatou ki tahhao no hihhia;

taatou ki hakammaha i na mahi hai mmahi Aia raa!

Maitaname te Punua Sipsip raa ku mee ki avana,

tena te hine raa ku tanattana hokoia ma ki avana.

⁸ Te taukupu raa e hakalaakei ria hakatauareka roo."

(Na laakei e taualleka raa ko na tiputipu taualleka na tama e tauttari TeAtua raa.)

⁹ Tena te ensel raa ku mee mai anau ma, "Taataa te mee nei: natama ekannaria kiooake itekai te avana te Punua Sipsip raa e me ki hakatapuria." Tena te ensel raa ki hakapaa ake hoki ma, "Aanei ko na tattara hakamaoni TeAtua."

¹⁰ Tena anau kuhinaatu imua na vae te ensel raa ma ki hakamaruake tama raa, e meia aia e mee mai anau ma, "Auu seppena peenaa! Anau he tama hehekau koi, essau koi peenaa ma akoe ia ma alaa hakattina ana ia ma na tama hakaatoa e tauttari te hakamaoni Jisas ni hakari ake laa-tou raa. Hakamaru ake i TeAtua!"

Maitaname te hakamaoni Jisas ni huri ake raa e mee roo na profet raa no hai mmahi te tattara na tattara TeAtua raa.

Te tama e tere te hos makkini

¹¹ Anau ku kite te vaelani raa ku taaraki, tena e isi te hos makkini etuu. Tetama enoho i aruna te hos raa ehui ma, te Hakatina tahi ia ma te Tonu tahi; Aia e mmata hakaraoi roo kitonu tesaaia Aia e hakatonotonu ia ma te saaita Aia e haere ma kippuhu te taua raa.

¹² Na karemata Aia raa essau pera ma he ahi e ura, tena Aia e hakapiri tammaki na hau manamana natukura

iaruna tepohouru Aia. Tamaraa eisi teinoa emmau iaruna Aia, e mea Aia Hokoia koi eiroa, se haitama hoki peeraa eiroa teinoa raa.

¹³ Te kaukahu roroa Aia e ururaa e piripiri roo natoto. Tena te inoa Aia raa ko "Na Tattara TeAtua."

¹⁴ Na tama nataua ite vaelani raa e tauttari te Tamaraa, natamaraa ehuro iaruna nahos makkini, tena kiuru na hekau e makkini hua roo.

¹⁵ Tena he paraamoa ekaaroo kussae mai itaha ma te maihu te Tamaraa, teenaa ko te paraamoa Aia eme kissari nakanohenua hakaatoa raa. Aia eme ki hakamaatua nakanohenua raa ma telaakau tetuku e pena na katana tera selavaa te hakanaue ria raa, tena Aia eme kinnini na wain i roto na kina e penapena na wain, ite kina te roto hai mahi TeAtua Hakanaaniuraa e moeraa.

¹⁶ Tena iaruna te kaukahu roroa Aia raa ia ma te vae Aia raa, natamaraa etattaa teinoa ma: "Te Tuku natuku ia ma TeAriki na ariki."

¹⁷ Tena anau kukite te ensel etuu iaruna telaa. Te ensel raa ekannaake hakamaroarooina manulelle vaa aruna raa ma, "Oo mai no hakkutu hakaatoa kikkai te kai hakanaaniuraa TeAtua raa!"

¹⁸ Oo mai nokkai na punnohi natinotama natuku, na soldia hakananniu nataua raa, na soldia, na punnohi nahos raa ma na tama ehuhuro nahos raa ia ma na punnohi natama roo hakaatoa, natama hehekau, natama ettana, natama hakananniu ia ma na tama mouraro raa!"

¹⁹ Tena anau kukite te manu kaitamaraa ma natuku ite maarama nei ia ma na tama laatou e ppuhu nataua raa kuhakkutu ma kippuhu ma te Tama etere te hos makkini raa ma na tama ppuhu Aia raa.

²⁰ Te manu kaitamaraa kuhakapikiria hakapaa ma te profet mariu tera nipena namirakolimua nakaremata aia raa. (Aanaa ko namirakol tera nitatakore natama eisi te hakamaatino te manu kaitamaraa ia ma natama elotulotuake te hatutipua te manura.) Te manu kaitamaraa ia ma te profet mariu raa kulettua i roto te ahi eura na salfaraa.

²¹ Natama ppuhu ite manu kaitamaraa hakaatoa kutaaaria nommate ma te paraamoa essaemai itaha ma te maihu te Tama etere te hos makkini raa, tena na manulelle raa kukkai na punnohi natinotama natamaraa noppohu roo.

20

Simata na hetau

¹ Anau kukite te ensel e haereiho itaha ma te vaelani, tena aia ettaohi tekii ite kina terua ennoto pouri raa ma te seni e mmaha ite rima aia.

² Aia e hakaipiki telapono erahiraa, teenaa ko Satan telapono roo imuaraa, tena ki haihai tamaraa ma te seniraa kitae simata na hetau.

³ Tena te enselraa killetu te tamaraa i roto te rua e nnoto pouriraa, tena kiloki te ruaraa nommau roo ki selavaa hoki te tamaraa te hilaavaka notatakore alaa kanohenua ki hakaoti te simata na hetau aia e karapusi raa. Imuri te simata na hetau raa aia e me ki hakattana ria he paa saaita koi.

⁴ Tena anau kukite na nohorana ia ma na tama e noho iaruna na nohorana raa kutoo na mahi ki hakatonutonu. Anau e kite hoki na anana na tama nitaaia ria nommate e mee na tamaraa nitattara ake te hakamaoni Jisas ni hakari ake raa, ia ni tattara ake hoki na tattara TeAtua raa. Na tamaraa ni selotulotu ake te manu kaitamaraa ia ma te hatu tipua te manu raa, ia na tamaraa hoki se hakammau te hakamaatino te manura inamaarae ia ma na rima laatou. Na tamaraa ku ora muri, tena ki hakamattua ma Krai pera ma nituku i roto simata na hetau.

⁵ (Hakaatoa alaa tama nimate raa ni se ora muri nottae roo simata na hetau. Te nei ko te kaamata roo na tama ku ora muri.)

⁶ Na tama i roto na tama kaamata e ora muri raa ki hihhia e mee laatou e hakatapura hakaraoi roo. Te mate hakarua raa se isi na mahi ki ttaohi na tama raa; na tama raa e me kimee pera ma ni maatua TeAtua laua ma Krai, tena na tamaraa e me ki hakamattua ma Krai i roto simata na hetau.

Satan ku torona

⁷ Tena imuri simata na hetau raa kuttae, Satan e me ki hakattana ria i taha ma te kina aia e karapusi raa,

⁸ tena aia e me ki haere notatakore nakanohenua i te maarama nei raa hakaatoa, teenaa ko i roto Gok laua ma Magok. Satan e me ki hakkutu mai na tamaraa hakaatoa ki ppuhu, na tamaraa e tammaki roo pera ma na kerekere i tairaa.

⁹ Na tamaraa ettoha vaaroto na kina hakaatoa i te maarama nei nollepō na kina na tama TeAtua raa e noho ia ma te matakaina TeAtua elaoi mahi raa. Emeia te ahi i te vaelani raa e me ki haere iho nottuni na tamaraa hakaatoa.

¹⁰ Tena Satan, te tama ni tatakore na tamaraa ku lettua ria i te kina te ahi na salfaraa, ia i te kina hoki te manu kaitamaraa ia ma te profet mariu raa ni lettua ria, tena na tamaraa e me ki hakaalono lihu na saaita hakaatoa te ao ma te pō se isi te hakaoti.

Te hakatonutonu hakaoti

¹¹ Tena anau ku kite te Nohorana makkini e rahi roo ia ma te Tama e noho iaruna. Te maarama nei ma te vaelani raa ku huro i taha ma Tama raa nolano hakaoti roo.

¹² Anau kukite natama emmateraa, tena natamaroo hakaatoa kuttuu i mua te Nohorana raa. Natamaraa kutatallaki nalauniuraa, tena teeraa launiu kutaaraki, teenaa ko te Launiu te Ora. Natama emmateraa kuhakatonutonuria, tautari hea laatou nippena raa, ia tautari hoki hea emmau iroto te launiu raa.

¹³ Tena telottairaa kukouake natama nimmate iroto telottairaa. Tena temate iama te kina temateraa kukouake hoki natama laaua nittaohi raa. Natamaraa hakaatoa eme kihakatonutonuria tautari hea laatou nippena.

¹⁴ Tena temate iama te kina temateraa hoki ku lettua ria i te kina te ahiraa. (Tekina te ahinei ko te kina temate hakaaru.)

¹⁵ Natama nainoa laatou semmau iroto te Launiu te Ora raa e me ki lettua ria i te kina te ahiraa.

21

Te vaelani ia ma te maarama vahao nei

¹ Tena anau kukite te vaelani ia ma te maarama vahao nei raa. Te vaelani ia ma te maarama i mua raa kullano, tena telottairaa kuhakateki no sei hoki.

² Tena anau kukite te Matakaina e Tapu raa; te Jerusalem vahao nei raa ku haere iho i taha ma te vaelani Te Atua raa. Te matakaina raa ku oti te tanattana hakaraoi roo pera ma he taukupu e laakei ki hakapaa ma te tanata aia raa.

³ Anau e rono te reo e tattara iho hakamaroa roo i te kina te Nohorana raa ma:

“Te Atua te saaita nei ku noho ma te kanohenua Aia!

Aia e me ki noho ma na tama raa,

tena na tama raa e me ki mee pera ma ni tama Aia.

Te Atua Hokoia e me ki noho ma na tama raa,

tena Aia e me ki mee mo Atua na tama raa.

⁴ Aia e me ki ssoro na vai karemata na tama raa i taha.

Selavaa hoki he tama e mate,

tena sehaitama e me kitani te aroha ia ma
ku hakalono lihu.

Na tiputipu i mua raa kullano.”

⁵ Tena te Tama e noho i aruna te Nohorana raa ki tattara mai ma, “Te saaita nei, Anau e me ki mee namee hakaatoa ki hoou!” Te Tama raa e tattara mai hoki ma, “Taataa te mee nei, maitaname na tattara nei e hakamaoni, tena kootou ki hakattina roo na tattara nei.”

⁶ Tena te Tama raa ki tattara mai ma, “Namee hakaatoa ku oti! Anau ko te kaamata ia ma te hakaotioti, te Alfa ia ma te Omega. Anau e me kihakattana kootou na tama e hiunu raa ki unu marino se sui te vai te ora e tere tahi raa.

⁷ Na tama ettuummau noppuhu ma Satan notae te hakaotiraa e me ki too namee nei i na rima Anau: Anau ko Te Atua na tama raa, tena na tama raa ni tamalliki Anau.

⁸ Emeia te kina te ahi e ura na salfa raa ko te kina na tama e mattaku nauhie raa, na tama sakkino raa, na tama e ppena na tiputipu sakkino raa, na tama taa tama raa, na tama e haihuri raa, na tama hai panamu raa, na tama e lotulotu na hatu tipua raa ia ma na tama hakaatoa e tattara malliu raa. Teenei ko te mate hakarua."

Jerusalem vahao nei

⁹ Tena he ensel hokotahi ina ensel e hitu nittuu ma na pakumete e hitu e pii na hakalono llihu raa ku hamai no mee mai anau ma, "Hamai, tena anau e me ki huri atu te avana te Punua Sipsip raa."

¹⁰ Te Anana Tapu raa kutau i roto anau, tena te ensel raa kutoo anau nokkave iaruna temouna e palluna roo. Te ensel raa e huri mai Jerusalem, te Matakaina e Tapu raa ku hamai itaha ma te vaelani, itaha ma na rima Te A-tua, ¹¹ tena e kivakiva ma na mahi haimmahia Te A-tua raa. Te matakaina raa e maahina roo pera ma na hatu e suim maharaa, ia essau hoki pera ma he jaspera, tena e maarama roo pera ma he kalasi.

¹² Te matakaina raa e isi te tauppaa e matoru, ia e palluna, tena e isi hoki sanahuru ma rua na totoka. Tena na inoa te sanahuru ma rua na kaha Israel raa e mmau iaruna na totoka raa.

¹³ E toru na totoka e ttuu i te vahi hokotahi: e toru e ttuu i te vahi te anake, e toru e ttuu i te vahi te kupu, e toru e ttuu i te vahi tokorau, tena e toru e ttuu i te vahi te laki.

¹⁴ Na tauppaa te matakaina raa e hakatuu iaruna te sanahuru ma rua na hakamau selavaa tenaue, tena na inoa sanahuru ma rua na aposol te Punua Sipsip raa e mmau iaruna.

¹⁵ Te ensel ni tattara mai anau raa kuttahia te laakau hahaaite e pena inagol raa ma ki haaite te matakaina raa, na totoka ia ma na tauppaa.

¹⁶ Te llaha ia ma te roroa te matakaina raa e hakanatahi roo. Te ensel raa etoo te laakau hahaaite raa no haaite te matakaina raa, tena te roroa ma te llaha ia ma te palluna te matakaina raa e hakanatahi roo hakaatoa, e tae rua simata haa huitarau (2,400) na kilomita.

¹⁷ Kito te ensel raa ki haaite te tauppaa raa hoki, tena te matoru te tauppaa raa e tae tipu ono na mita te matoru, teenei ko te haaite te tama raa e hahaaite.

¹⁸ Te tauppaa raa e pena inajaspera, tena te matakaina raa e pena inagol hakamaoniroo, ia essau roo pera ma he kalasi.

¹⁹ Na hakamau selavaa tenaue inatauppaa e ttuu iaruna raa e hakalaakeiria ma na hatu e kivakiva. Te hatu kaamata raa he jaspera, te hatu hakarua raa he safai, te hatu hakatoru raa he aget, te hatu hakahaa raa he emeral,

20 te hatu hakarima raa he sadonikis, te hatu hakaono raa he konilian, te hatu hakahitu raa he krisolait, te hatu hakavaru raa he beril, te hatu hakasivo raa he topas, te hatu hakasehui raa he krisopres, te hatu hakasehui ma tahi raa he haiasin, te hatu hakasehui ma rua raa he ametis.

21 Tena na totoka sanahuru ma rua raa ni pure kivakiva sanahuru ma rua. Tetotoka hokotahi e pena i te pure kivakiva hokotahi. Tena na mateara te matakaina raa e pena i na gol e ssau roo pera ma he kalasi.

22 Anau se isi te hare tapu e kite e tuu i te matakaina raa, maitaname te Hare Tapu te matakaina raa ko TeAtua TeAriki Hakanaaniu ia ma te Punua Sipsip raa.

23 Tena tela ia ma te maremo raa ku setau hoki te hakamaahina ake i te matakaina raa, maitaname na mahi TeAtua raa e hakamaahina ake i aruna te matakaina raa, tena te Punua Sipsip raa ko te lamu te matakaina raa.

24 Na kanohenua hakaatoa e me kihahaere i roto te maahina telamuraa, tena na tuku i te maarama nei raa e me ki kou mai na hekau taualleka laatou raa i te matakaina raa.

25 Na totoka te matakaina raa e me ki ttuu tallaki na aho hakaatoa, na totoka raa selavaa te ppui, e mee te matakaina raa e me ki maarama tahi, se isi te poo.

26 Na mahi ia ma na mee taualleka na henua hakaatoa raa e me ki kou mai ki mmoe i te matakaina raa.

27 Emeia se haimee ekkere elavaa te tae mai i te matakaina raa, ia na tama hoki e ppena na tiputipu sakkino raa ia ma na tama tattara malliu raa selavaa te uru i roto te matakaina raa. Na tama koi nainoa laatou raa e mmau i roto te Launiu te Ora te Punua Sipsip raa e me ki uru i roto te matakaina raa.

22

1 Te ensel raa e huri mai hoki anau te riva e kou mai te ora raa, te riva raa e maarama hua roo pera ma he kalasi, tena te riva raa hoki e tere mai peeraa i te Nohorana TeAtua ia ma te Punua Sipsip raa,

2 ia e tere vaalotonu te mateara te matakaina raa. Tena telaakau te ora raa e homo saa vahi te riva raa, tena sanahuru ma rua navahao i roto te hetau hokotahi, telaakau raa e me ki hua na hua. Telaakau raa e me ki hua na marama hakaatoa, tena na laumea telaakau raa e lavaa hoki te tokonaki na tama na kanohenua hakaatoa ki taualleka.

3 Na mee hakaatoa TeAtua se hihai raa selavaa te mmoe i te matakaina raa.

Te Nohorana TeAtua ia ma te Punua Sipsip raa e me ki ttuu i roto te matakaina raa, tena na tama hehekau Aia raa e me ki lotulotu ake Tama raa.

4 Na tama raa e me kikkite nakaremata TeAtua, tena te inoa Aia raa e me ki mmau i aruna na maarae na tama raa.

5 Te matakaina raa selavaa te isi te poo, tena na tama raa selavaa te mannatu ma ki hakaura na lamu ia ma te laa raa ki hakamaahina ake, maitaname TeAriki TeAtua ko te maahina na tama raa, tena na tama raa e me ki hakamattua pera ma ni tuku na vahao hakaatoa.

Krais e me ki vaakai mai

6 Tena te ensel raa ki mee mai anau ma, "Na tattara nei e hakamaoni roo, tena akoe ki hakatina. TeAriki TeAtua, te Tama ni kou ake TeAnana Tapu Aia i na profet raa ku oti te kauna te ensel Aia raa ki huri ake na tama hehekau Aia raa hea se roroa ku kapihi mai raa."

7 Tena Jisas ki tattara mai ma, "Hakallono! Anau se roroa ku haere atu! Na tama e tauttari na mee i roto na tattara telauniu nei e tattara ma e me ki kapihi mai raa e me ki hakatapu ria!"

8 Anau ko Jon, anau ni rono, ia ni kite na mee nei hakaatoa. Te saaita anau ku oti roo te rono, ia ku oti roo te kite na mee nei raa, tena anau ku hina atu i mua na vae te ensel ni huri mai na mee nei raa, tena anau ku mee ma ki lotu ake te ensel raa.

9 Emeia te ensel raa e tattara mai anau ma, "Auu se ppena peenaa! Anau he tama hehekau hoki peenaa ma akoe hakapaa ma na taina akoe na profet raa ia ma na tama hakaatoa ni tauttari na tattara i roto te launiu nei raa. Lotu ake hakaatoa i TeAtua!"

10 Tena te ensel raa ki tattara mai hoki ma, "Auu se huu ma akoe na mee i roto na tattara telauniu nei e tattara ma e me ki kapihi mai raa, maitaname te saaita na mee nei e me ki kapihi mai raa ku taapiri koi.

11 Na tama sakkino raa ki nnoho ma te sakkino laa-tou raa, na tama e ppena na tiputipu sakkino raa ki nnoho ma na tiputipu sakkino laatou raa, na tama e taualleka raa ki nnoho ma te taualleka laatou raa, tena na tama te lotu e ttapu raa ki nnoho ma na tiputipu e ttapu laatou raa."

12 Tena Jisas ki mee mai ma, "Hakallono! Anau se roroa ku haere atu! Anau e me ki haere atu ma na tuhana no kou atu tautari hea kootou ni ppena raa.

13 Anau ko te kaamata ia ma te hakaotioti, te Alfa ia ma te Omega."

14 Na tama essoro na hekau laatou no matahua raa e isi na mahi ki kkai na hua telaakau e kou mai te ora raa, tena ki haere hihhia hoki no uru i roto na totoka te matakaina raa.

15 Emeia na tama e me ki nnoho i aho ma te matakaina raa ko na tama e ppena na tiputipu sakkino raa, na tama hai panamuraa, na tama e haere hai huri raa, na tama taatama raa, na tama e lotulotu na hatu tipua raa ia ma

na tama e malliu mahi i na tattara laatou raa ia ma na mee laatou e ppena raa.

¹⁶ “Anau Jisas, Anau nikauna te ensel Anau raa ki tattara atu na tattara nei i roto na harelotu. Anau e mamaohaiho i te hareakina Devit; Anau ko te tapao e maarama mahi roo.”

¹⁷ Tena Te Anana Tapu ia ma Te Hine te Punua Sipsip raa ki mee mai ma, “Oo mai!”

Tena na tama hakaatoa ellono na tattara nei raa ki mee mai hoki ma, “Oo mai!”

Oo mai na tama e hiunu raa no too te vai e kou atu te ora raa pera ma he hoki kime kootou e hihhai.

Na tattara hakaoti

¹⁸ Anau Jon, anau e tattara hai mahi atu i kootou na tama hakaatoa nillono namee i roto na tattara te launiu nei e tattara ma e me ki kapihi mai raa. Kame he tama e hakapaa ake alaa tattara hoki iaruna na tattara nei, tena Te Atua e me ki hakapaa ake alaa hakalonollihu hoki i te tama naa pera ma hea e mmau i roto te launiu nei raa.

¹⁹ Kame he tama essoro na tattara i roto te launiu nei e tattara ma e me ki kapihi mai raa, Te Atua e me ki ssoro hoki te tuhana te tama naa i na hua te laakau e kou mai te ora raa ia ma te Matakaina e Tapu te launiu nei e tattara mai raa.

²⁰ Te Tama e hakari mai na tattara nei hakaatoa raa e mee mai ma, “Hakamaoni roo! Anau seroroa ku haere atu!”

Ku hakamaoni roo. Te Ariki Jisas, Akoe ki hamai!

²¹ Na mahi Te Ariki Jisas ki nnoho ma taatou na tama roo hakaatoa.